საქართველოს პარლამენტის ეფექტიანობის ევროკავშირის პროექტი "საქართველოს
პარლამენტის საქმიანობის ეფექტიანობისა და ტრანსპარენტობის გაუმჯობესება"

The European Union's and UNDP's programme for Georgia "Strengthening
Effectiveness and Transparency of the Parliament"

სამაგიდო წიგნი

ნორმატიული აქტების კრებული პარლამენტის წევრთა და აპარატის მოხელეთათვის

(მეორე გამოცემა)

The project is funded by
the European Union

The project is implemented by
the UNDP Georgia (NCTeam)

საჯარო მოსამსახურის ბიბლიოთეკის
სერია "მოხელე და კანონმდებლობა"

მოამზადა და გამოსცა გაეროს განვითარების პროგრამის პროექტმა
UNDP/GEO/00036279; UNDP/GEO/00041626 - "საქართველოს პარლამენტისა
და მთავრობის საქმიანობის ეფექტიანობისა და ტრანსპარენტობის გაუმჯობესება"

სერიის მომზადების სხვადასხვა სტადიაზე მონაწილეობდა
ავტორთა კოლექტივი - გაეროს განვითარების პროგრამის ექსპერტები:
დოცენტი, ტექნიკურ მეცნიერებათა კანდიდატი კახა დემეტრაშვილი,
დოცენტი, ეკონომიკურ მეცნიერებათა კანდიდატი ვაჟა გურგენიძე,
დოცენტი, ეკონომიკურ მეცნიერებათა კანდიდატი ნოდარ ხადური,
მანანა სალუქვაძე, ნოდარ ნაფეტვარიძე, დავით გოგიჩაიშვილი,
ზაზა ჩაგანავა, მიხეილ გვარჯალაძე, დავით ჯაიანი

ავტორთა ჯგუფის რეკვიზიტები:

თბილისი, 0179, ერისთავის ქ. 9; გაეროს სახლი, ოფისი 112
გაეროს განვითარების პროგრამის ეროვნულ კონსულტანტთა ჯგუფი
UNDP Georgia - NCTeam (CIMS Consulting)
ტელ.: 253203, 253166, 253167
Internet: nctеam@cims.ge www.cims.ge

წინასიტყვაობა

"საჯარო მოსამსახურის ბიბლიოთეკის" სერია "მოხელე და კანონმდებლობა" გამოდის გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის განვითარების პროგრამის (UNDP) მიერ სახელმწიფო მართვის, მენეჯმენტისა და ინფორმაციული ტექნოლოგიების განვითარების სფეროში საქართველოს პარლამენტისა და მთავრობისთვის განხორციელებული პროექტების ეგიდით. მისი გამოცემის ინიციატორი, ყოველმხრივ ხელშემწყობი და უშუალო ორგანიზატორია ამ პროექტების განმახორციელებელი ეროვნულ ექსპერტ-კონსულტანტთა ჯგუფი (UNDP Georgia - NCTeam); ამ ჯგუფმა, მრავალ სხვა პუბლიკაციათა შორის, 1998-2005 წლებში ოფიციალურად მოამზადა და გამოსცა:

- **ინფორმაციისა და მართვის სისტემა. პრაქტიკული სახელმძღვანელო (სამი გამოცემა)**
- **სახელმწიფო მართვის სრულყოფის საკითხები: მეთოდოლოგიური მიდგომები და რეკომენდაციები. მეთოდური სახელმძღვანელო (ორი გამოცემა)**
- **თანამედროვე ფინანსური ლექსიკონი**
- **პერსონალის მართვა: მეთოდოლოგიური მიდგომები და პრაქტიკული რეკომენდაციები**
- **პერსონალის მართვა. მეთოდურ-პრაქტიკული სახელმძღვანელო**
- **მოხელის სამაგიდო ლექსიკონი**

"საჯარო მოსამსახურის ბიბლიოთეკის" სერიით "რჩევები მოხელეთათვის" გამოიცა ქვემოთ ჩამოთვლილი ბროშურები მენეჯმენტის, ახალი ტექნოლოგიების, პერსონალის მართვისა და ადამიანებთან ურთიერთობის ხელოვნების შემდეგ აქტუალურ საკითხზე:

- **თანამშრომელთა მართვა**
- **საუბრის წარმართვა**
- **ლიდერობის მიღწევა**
- **საჯარო გამოსვლების მომზადება და ჩატარება**
- **საქმიანი ეტიკეტი**
- **საქმიანი მიმოწერა**
- **დროის მართვა**
- **თვითმენეჯმენტი**
- **ინტერნეტი დამწყებთათვის**
- **ინტერნეტის პრაქტიკული გამოყენება**
- **კონფლიქტების მართვა**

"საჯარო მოსამსახურის ბიბლიოთეკის" ახალი *სერიით "დამხმარე სახელმძღვანელო მოხელეთათვის"* 2005 წლის განმავლობაში გამოიცემა შემდეგი მეთოდური და პრაქტიკული სახელმძღვანელოები, ლექციათა კურსები და ბროშურები:

- **პერსონალური კომპიუტერი დამწყებთათვის**
- **საქმისწარმოება**
- **პერსონალის მართვა**
- **საზოგადოებასთან ურთიერთობა**
- **საქმიანი ეტიკეტი**
- **მენეჯმენტი**
- **ელექტრონული მთავრობა**
- **საერთაშორისო სამართალი**
- **ევროპასთან ინტეგრაციული პროცესები**
- **საბიუჯეტო მონიტორინგი**
- **აუდიტის (რევიზიის) ჩატარების ტექნიკა, მეთოდები და ხერხები**
- **რევიზია-შემოწმების სამართლებრივი საფუძვლები**
- **სახელმწიფო ბიუჯეტის დაგეგმვა, შესრულება და კონტროლი**
- **ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტები**

და სხვ.

2005 წლის პირველ ნახევარში გამოვა ახალი გამოცემების კრებული – *"საჯარო მოსამსახურის ბიბლიოთეკის" სერია "მოხელე და კანონმდებლობა"*, რომლებიც სპეციალიზებული იქნებიან შემდეგი სახელმწიფო სტრუქტურების რეალურ და პრაგმატულ მოთხოვნილებათა შესაბამისად: საქართველოს პარლამენტი, კონტროლის პალატა, იუსტიციის სამინისტრო, ფინანსთა სამინისტრო და ადგილობრივი მმართველობისა და თვითმმართველობის ორგანოები; ეს კრებულებია:

- **საქართველოს საგადასახადო კოდექსი**
- **სამაგიდო წიგნი-კრებული:**
  - **ნორმატიული აქტების კრებული პარლამენტის წევრთა და აპარატის მოხელეთათვის**
  - **ნორმატიული აქტების კრებული კონტროლის პალატის მოხელეთათვის**
  - **ნორმატიული აქტების კრებული ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის ორგანოთა თანამშრომელთათვის**
  - **ნორმატიული აქტების კრებული იუსტიციის სამინისტროს სამოქალაქო რეესტრის დეპარტამენტის მოხელეთათვის**
  - **ნორმატიული აქტების კრებული ფინანსთა სამინისტროს სისტემის მოხელეთათვის**

"მოხელე და კანონმდებლობის" სერიის უკვე მეორე, წინამდებარე კრებული უპირველესად, საკანონმდებლო ხელისუფლების წარმომადგენლებისთვისაა განკუთვნილი; ის ექვსი თავისგან შედგება, რომლებიც მოიცავენ სხვადასხვა საკანონმდებლო და კანონქვემდებარე ნორმატიულ აქტებს, კანონებიდან ამონარიდებს და საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულებებსა და პარლამენტის დადგენილებებს; ეს თავებია:

- **თავი I. საქართველოსა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ძირითადი კანონები**
- **თავი II. საქართველოს პარლამენტის წევრთა საქმიანობის სამართლებრივი საფუძვლები**
- **თავი III. საქართველოს პარლამენტის წევრისა და პარლამენტის აპარატის მოხელეთა სოციალური დაცვის გარანტიები**
- **თავი IV. საქართველოს პარლამენტის წევრთა და პარლამენტის აპარატის მოხელეთა საჯარო ფუნქციის განხორციელებასთან დაკავშირებული ნორმატიული აქტები**
- **თავი V. საქართველოს პარლამენტის ფუნქციურ დატვირთვასთან შემხებლობაში მყოფი საკანონმდებლო აქტები**
- **თავი VI. საქართველოს პარლამენტის არჩევნების მომზადებისა და ჩატარების სამართლებრივი საფუძვლები**

ეს კრებული, ბუნებრივია, სათანადო დახმარებას გაუწევს ხელისუფლების დანარჩენი შტოების, სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციების წარმომადგენლებსა და ნებისმიერ მოქალაქეს, რომელსაც მეტნაკლები ინტერესი ან შეხება აქვს ამ სფეროსთან.

გაერო-ს განვითარების პროგრამის ეროვნულ ექსპერტ-კონსულტანტთა გუნდს განზრახული აქვს მომავალშიც გააგრძელოს ანალოგიური (მეთოდური, დიდაქტიკური, პრაქტიკული, საინსტრუქციო, საცნობარო, ლექსიკოგრაფიული და სხვა სახის) პუბლიკაციები როგორც სახელმწიფო, ისე ზოგადად, მართვის აქტუალურ საკითხებზე.

შინაარსი

თავი I

საქართველოსა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ძირითადი კანონები

საქართველოს კონსტიტუცია 9

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუცია 36

საქართველოს საკონსტიტუციო კანონი
აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სტატუსის შესახებ 53

თავი II

საქართველოს პარლამენტის წევრთა საქმიანობის სამართლებრივი საფუძვლები

საქართველოს პარლამენტის რეგლამენტი 60

საქართველოს კანონი
საქართველოს პარლამენტის წევრის სტატუსის შესახებ 155

საქართველოს კანონი
საპარლამენტო ფრაქციის შესახებ 164

საქართველოს კანონი
საქართველოს პარლამენტის კომიტეტების შესახებ 170

საქართველოს კანონი
საქართველოს პარლამენტის დროებითი კომისიების შესახებ 179

საქართველოს კანონი
საქართველოს პარლამენტის დროებითი საგამოძიებო კომისიის შესახებ 184

საქართველოს კანონი
ლობისტური საქმიანობის შესახებ 190

საქართველოს კანონი
ნდობის ჯგუფის შესახებ 195

თავი III

საქართველოს პარლამენტის წევრისა და პარლამენტის აპარატის მოხელეთა სოციალური დაცვის გარანტიები

საქართველოს კანონი

საქართველოს პარლამენტის წევრის შრომის ანაზღაურების შესახებ 198

საქართველოს კანონი

პარლამენტის წევრის სიცოცხლისა და ჯანმრთელობის სავალდებულო დაზღვევის, პარლამენტის წევრის, პარლამენტის აპარატისა და პარლამენტთან არსებული აუდიტორული საქმიანობის საბჭოს მოხელეების საპენსიო უზრუნველყოფის შესახებ 199

თავი IV

საქართველოს პარლამენტის წევრთა და პარლამენტის აპარატის მოხელეთა საჯარო ფუნქციის განხორციელებასთან დაკავშირებული ნორმატიული აქტები

საქართველოს კანონი

საჯარო სამსახურის შესახებ 206

საქართველოს კანონი

საჯარო სამსახურში ინტერესთა შეუთავსებლობისა და კორუფციის შესახებ 234

საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსი *ამონარიდი* 243

საქართველოს კანონი

სახელმწიფო საიდუმლოების შესახებ 253

საქართველოს კანონი

სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ 267

პარლამენტის აპარატის დებულება 283

საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარის 8.09 2004 წლის №790\3 ბრძანება

საქართველოს პარლამენტის აპარატის საჯარო მოსამსახურეთა მიერ სამსახურის გავლის წესის დამტკიცების შესახებ 291

საქართველოს პრეზიდენტის 2003 წლის 13 თებერვალის N47 ბრძანებულება

საჯარო მოხელეთა საკლასო ჩინების მინიჭების წესის შესახებ 316

საქართველოს პრეზიდენტის 1998 წლის 25 მარტის N174 ბრძანებულება
საკონკურსო-საატესტაციო კომისიების დებულების დამტკიცების შესახებ 319

საქართველოს პრეზიდენტის 1999 წლის 1 ივლისის N414 ბრძანებულება
საქმისწარმოების ერთიანი წესების დამტკიცებისა და ამოქმედების შესახებდამტკიცების თაობაზე 321

თავი V

საქართველოს პარლამენტის ფუნქციურ დატვირთვასთან შემხებლობაში მყოფი საკანონმდებლო აქტები

საქართველოს ორგანული კანონი
იმპიჩმენტის შესახებ 372

საქართველოს კანონი
კონტროლის პალატის შესახებ 375

საქართველოს კანონი
საპარლამენტო მდივნის შესახებ 386

საქართველოს კანონი
ნორმატიული აქტების შესახებ 389

საქართველოს ორგანული კანონი
საკონსტიტუციო სასამართლოს შესახებ *ამონარიდი* 416

საქართველოს ორგანული კანონი
უზენაესი სასამართლოს შესახებ *ამონარიდი* 424

საქართველოს ორგანული კანონი
საერთო სასამართლოების შესახებ *ამონარიდი* 426

საქართველოს ორგანული კანონი
სახალხო დამცველის შესახებ *ამონარიდი* 427

საქართველოს კანონი
საბიუჯეტო სისტემის შესახებ *ამონარიდი* 429

საქართველოს ორგანული კანონი
საქართველოს ეროვნული ბანკის შესახებ *ამონარიდი* 433

საქართველოს კანონი
საერთაშორისო ხელშეკრულებების შესახებ *ამონარიდი* 436

საქართველოს კანონი
აუდიტორული საქმიანობის შესახებ *ამონარიდი* 438

საქართველოს კანონი
ბუღალტრული აღრიცხვისა და ანგარიშგების რეგულირების შესახებ 439

საქართველოს კანონი
საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკის შესახებ 442

თავი VI

საქართველოს პარლამენტის არჩევნების მომზადებისა და ჩატარების სამართლებრივი საფუძვლები

საქართველოს ორგანული კანონი
საქართველოს საარჩევნო კოდექსი *ამონარიდი* 446

თავი I

საქართველოსა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ძირითადი კანონები

საქართველოს კონსტიტუცია

თავი პირველი

ზოგადი დებულებები

მუხლი 1

1. საქართველო არის დამოუკიდებელი, ერთიანი და განუყოფელი სახელმწიფო, რაც დადასტურებულია 1991 წლის 31 მარტს ქვეყნის მთელ ტერიტორიაზე, მათ შორის აფხაზეთის ასსრ-ში და ყოფილ სამხრეთ ოსეთის ავტონომიურ ოლქში ჩატარებული რეფერენდუმით და 1991 წლის 9 აპრილის საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენის აქტით.

2. საქართველოს სახელმწიფოს პოლიტიკური წყობილების ფორმა არის დემოკრატიული რესპუბლიკა.

3. საქართველოს სახელმწიფოს სახელწოდებაა "საქართველო".

მუხლი 2

1. საქართველოს სახელმწიფოს ტერიტორია განსაზღვრულია 1991 წლის 21 დეკემბრის მდგომარეობით. საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობა და სახელმწიფო საზღვრების ხელშეუხებლობა დადასტურებულია საქართველოს კონსტიტუციითა და კანონებით, აღიარებულია სახელმწიფოთა მსოფლიო თანამეგობრობისა და საერთაშორისო ორგანიზაციების მიერ.

2. საქართველოს სახელმწიფოს ტერიტორიის გასხვისება აკრძალულია. სახელმწიფო საზღვრების შეცვლა შეიძლება მხოლოდ მეზობელ სახელმწიფოსთან დადებული ორმხრივი შეთანხმებით.

3. საქართველოს ტერიტორიული სახელმწიფოებრივი მოწყობა განისაზღვრება კონსტიტუციური კანონით უფლებამოსილებათა გამიჯვნის პრინციპის საფუძველზე ქვეყნის მთელ ტერიტორიაზე საქართველოს იურისდიქციის სრულად აღდგენის შემდეგ.

4. საქართველოს მოქალაქეები ადგილობრივი მნიშვნელობის საქმეებს აწესრიგებენ თვითმმართველობის მეშვეობით სასელმწიფო სუვერენიტეტის შეულახავად. ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობითი და აღმასრულებელი ორგანოების ხელმძღვანელთა თანამდებობა არჩევითია. ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების შექმნის წესი, უფლებამოსილება და სახელმწიფო ორგანოებთან ურთიერთობა განისაზღვრება ორგანული კანონით.

(საქართველოს 2004 წლის 6 თებერვლის კონსტიტუციური კანონი - სსმI, 2004 წ., N2, მუხ. 5)

მუხლი 3

1. მხოლოდ საქართველოს უმაღლეს სახელმწიფო ორგანოთა განსაკუთრებულ გამგებლობას მიეკუთვნება:

ა) კანონმდებლობა საქართველოს მოქალაქეობის, ადამიანის უფლებათა და თავისუფლებათა, ემიგრაციისა და იმიგრაციის, ქვეყანაში შემოსვლისა და გასვლის, საქართველოში სხვა სახელმწიფოების მოქალაქეთა და მოქალაქეობის არმქონე პირთა დროებით ან მუდმივად ყოფნის შესახებ;

ბ) სახელმწიფო საზღვრების სტატუსი, რეჟიმი და დაცვა; ტერიტორიული წყლების, საჰაერო სივრცის, კონტინენტური შელფისა და განსაკუთრებული ეკონომიკური ზონის სტატუსი, მათი დაცვა;

გ) სახელმწიფოს თავდაცვა და უშიშროება, სამხედრო ძალები, სამხედრო მრეწველობა და იარაღით ვაჭრობა;

დ) ომისა და ზავის საკითხები; საგანგებო და საომარ მდგომარეობათა სამართლებრივი რეჟიმის დადგენა და შემოღება;

ე) საგარეო პოლიტიკა და საერთაშორისო ურთიერთობანი;

ვ) საგარეო ვაჭრობა, საბაჟო და სატარიფო რეჟიმები;

ზ) სახელმწიფო ფინანსები და სახელმწიფო სესხი; ფულის მოჭრა; საბანკო, საკრედიტო, სადაზღვევო და საგადასახადო კანონმდებლობა;

თ) სტანდარტები და ეტალონები; გეოდეზია და კარტოგრაფია; ზუსტი დროის დადგენა; სახელმწიფო სტატისტიკა;

ი) ერთიანი ენერგეტიკული სისტემა და რეჟიმი; კავშირგაბმულობა; საავაჭრო ფლოტი; გემთა ალმები; საერთო-სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის ნავსადგურები, აეროპორტები და აეროდრომები; საჰაერო სივრცის, ტრანზიტისა და საჰაერო ტრანსპორტის კონტროლი, საჰაერო ტრანსპორტის რეგისტრაცია; მეტეოროლოგიური სამსახური; გარემოს მდგომარეობაზე დაკვირვების სისტემა;

კ) სახელმწიფოებრიეი მნიშვნელობის რკინიგზა და საავტომობილო გზები;

ლ) თევზჭერა ოკეანესა და ღია ზღვაში;

მ) სასაზღვრო-სანიტარიული კორდონი;

ნ) ფარმაცევტული პრეპარატების კანონმდებლობა;

ო) სამუალო და უმაღლესი სასწავლებლების ატესტაცია და აკრედიტაცია; კანონმდებლობა აკადემიური, სამეცნიერო, პროფესიული წოდებებისა და ხარისხების შესახებ;

პ) ინტელექტუალური საკუთრების კანონმდებლობა;

ჟ) საავაჭრო, სისხლის სამართლის, სამოქალაქო სამართლის, ადმინისტრაციული და შრომის სამართლის, სასჯელის აღსრულებისა და საპროცესო კანონმდებლობა;

რ) კრიმინალური პოლიცია და გამოძიება;

ს) მიწის, წიაღისეულის და ბუნებრივი რესურსების კანონმდებლობა.

2. ერთობლივ გამგებლობას მიკუთვნებული საკითხები ცალკე განისაზღერება.

3. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სტატუსი განისაზღვრება საქართველოს კონსტიტუციური კანონით „აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სტატუსის შესახებ".

4. აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სტატუსი განისაზღერება საქართველოს კონსტიტუციური კანონით "აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სტატუსის შესახებ".

(საქართველოს 2000 წლის 20 აპრილის კონსტიტუციური კანონი №260-IIს – სსმI, 2000წ, №15, მუხ.36)

(საქართველოს 2002 წლის 10 ოქტომბრის კონსტიტუციური კანონი №1689-Iს – სსმI, 2002წ, №28, მუხ. 128)

მუხლი 4

1. საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე შესაბამისი პირობების შექმნისა და აღკილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების ფორმირების შემდეგ საქართველოს პარლამენტის შემადგენლობაში იქნება ორი პალატა: რესპუბლიკის საბჭო და სენატი.

2. რესპუბლიკის საბჭო შედგება პროპორციული წესით არჩეული წევრებისაგან.

3. სენატი შედგება აფხაზეთის ავტონომიურ რესპუბლიკაში, აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში და საქართველოს სხვა ტერიტორიულ ერთეულებში არჩეული წევრებისა და საქართველოს პრეზიდენტის მიერ დანიშნული 5 წევრისაგან.

4. პალატების შემადგენლობას, უფლებამოსილებასა და არჩევის წესს განსაზღერავს ორგანული კანონი.

(საქართველოს 2000 წლის 20 აპრილის კონსტიტუციური კანონი №260-IIს – სსმI, 2000 წ, №15, მუხ. 36)

(საქართველოს 2002 წლის 10 ოქტომბრის კონსტიტუციური კანონი №1689-Iს – სსმI, 2002წ, №28, მუხ. 128)

მუხლი 5

1. საქართველოში სახელმწიფო ხელისუფლების წყაროა ხალხი. სახელმწიფო ხელისუფლება ხორციელდება კონსტიტუციით დადგენილ ფარგლებში.

2. ხალხი თავის ძალაუფლებას ახორციელებს რეფერენდუმის, უშუალო დემოკრატიის სხვა ფორმებისა და თავისი წარმომადგენლების მეშვეობით.

3. არავის არა აქეს უფლება მიითვისოს ან უკანონოდ მოიპოვოს ხელისუფლება.

4. სახელმწიფო ხელისუფლება ხორციელდება ხელისუფლების დანაწილების პრინციპზე დაყრდნობით.

მუხლი 6

1. საქართველოს კონსტიტუცია სახელმწიფოს უმაღლესი კანონია. ყველა სხვა სამართლებრივი აქტი უნდა შეესაბამებოდეს კონსტიტუციას და კონსტიტუციურ შეთანხმებას.

2. საქართველოს კანონმდებლობა შეესაბამება საერთაშორისო სამართლის საყოველთაოდ აღიარებულ პრინციპებსა და ნორმებს. საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებას ან შეთანხმებას, თუ იგი არ ეწინააღმდეგება საქართველოს კონსტიტუციას და კონსტიტუციურ შეთანხმებას, აქვს უპირატესი იურიდიული ძალა შიდასახელმწიფოებრივი ნორმატიული აქტების მიმართ.

(საქართველოს 2001 წლის 30 მარტის კონსტიტუციური კანონი №826-IIს – სსმI, 2001წ, №9, მუხ. 33)

მუხლი 7

სახელმწიფო ცნობს და იცავს ადამიანის საყოველთაოდ აღიარებულ უფლებებსა და თავისუფლებებს, როგორც წარუვალ და უმაღლესს ადამიანურ ღირებულებებს. ხელისუფლების განხორციელებისას ხალხი და სახელმწიფო შეზღუდული არიან ამ უფლებებითა და თავისუფლებებით, როგორც უშუალოდ მოქმედი სამართლით.

მუხლი 8

საქართველოს სახელმწიფო ენა არის ქართული, ხოლო აფხაზეთის ავტონომიურ რესპუბლიკაში აგრეთვე _ აფსუაური.

(საქართველოს 2002 წლის 10 ოქტომბრის კონსტიტუციური კანონი №1689-Iს – სსმI, 2002წ, №28, მუხ. 128)

მუხლი 9

1. სახელმწიფო აცხადებს რწმენისა და აღმსარებლობის სრულ თავისუფლებას, ამასთან ერთად აღიარებს საქართველოს სამოციქულო ავტოკეფალური მართლმადიდებელი ეკლესიის განსაკუთრებულ როლს საქართველოს ისტორიაში და მის დამოუკიდებლობას სახელმწიფოსაგან.

2. საქართველოს სახელმწიფოსა და საქართველოს სამოციქულო ავტოკეფალური მართლმადიდებელი ეკლესიის ურთიერთობა განისაზღვრება კონსტიტუციური შეთანხმებით. კონსტიტუციური შეთანხმება სრულად უნდა შეესაბამებოდეს საერთაშორისო სამართლის საყოველთაოდ აღიარებულ პრინციპებსა და ნორმებს, კერძოდ, ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა სფეროში.

(საქართველოს 2001 წლის 30 მარტის კონსტიტუციური კანონი №826-IIს – სსმI, 2001წ, №9, მუხ.33)

მუხლი 10

საქართველოს დედაქალაქი არის თბილისი.

მუხლი 11

საქართველოს სახელმწიფო სიმბოლოები დადგენილია ორგანული კანონით.

თავი მეორე

საქართველოს მოქალაქეობა. ადამიანის ძირითადი უფლებანი და თავისუფლებანი

მუხლი 12

1. საქართველოს მოქალაქეობა მოიპოვება დაბადებით და ნაგურალიზაციით.

2. საქართველოს მოქალაქე იმავდროულად არ შეიძლება იყოს სხვა სახელმწიფოს მოქალაქე, გარდა ამ პუნქტით დადგენილი გამონაკლისი შემთხვევისა. საქართველოს პრეზიდენტის მიერ საქართველოს მოქალაქეობა შეიძლება მიენიჭოს უცხო ქვეყნის მოქალაქეს, რომელსაც საქართველოს წინაშე აქვს განსაკუთრებული დამსახურება ან მისთვის საქართველოს მოქა-ლაქეობის მინიჭება გამომდინარეობს სახელმწიფო ინტერესებიდან.

3. საქართველოს მოქალაქეობის მოპოვებისა და დაკარგვის წესი განისაზღვრება ორგანული კანონით.

(საქართველოს 2004 წლის 6 თებერვლის კონსტიტუციური კანონი - სსმI, 2004 წ., N2, მუხ. 5)

მუხლი 13

1. საქართველო მფარველობს თავის მოქალაქეს განურჩევლად მისი ადგილსამყოფელისა.
2. მოქალაქეობის ჩამორთმევა დაუშვებელია.
3. საქართველოდან საქართველოს მოქალაქის გაძევება დაუშვებელია.
4. საქართველოს მოქალაქის უცხო სახელმწიფოსათვის გადაცემა დაუშვებელია, გარდა საერთაშორისო ხელშეკრულებით გათვალისწინებული შემთხვევებისა. გადაწყვეტილება მოქალაქის გადაცემის შესახებ შეიძლება გასაჩივრდეს სასამართლოში.

მუხლი 14

ყველა ადამიანი დაბადებით თავისუფალია და კანონის წინაშე თანასწორია განურჩევლად რასისა, კანის ფერისა, ენისა, სქესისა, რელიგიისა, პოლიტიკური და სხვა შესედულებებისა, ეროვნული, ეთნიკური და სოციალური კუთვნილებისა, წარმოშობისა, ქონებრივი და წოდებრივი მდგომარეობისა, საცხოვრებელი ადგილისა.

მუხლი 15

1. სიცოცხლე ადამიანის ხელშეუვალი უფლებაა და მას იცავს კანონი.
2. სასჯელის განსაკუთრებული ღონისძიება – სიკვდილით დასჯა, მის სრულ გაუქმებამდე, შეიძლება გათვალისწინებულ იქნეს ორგანული კანონით სიცოცხლის წინააღმდეგ მიმართული განსაკუთრებით მძიმე დანაშაულისათვის. ამ სასჯელის შეფარდების უფლება აქვს მხოლოდ საქართველოს უზენაეს სასამართლოს.

მუხლი 16

ყველას აქვს საკუთარი პიროვნების თავისუფალი განვითარების უფლება.

მუხლი 17

1. ადამიანის პატივი და ღირსება ხელშეუვალია.
2. დაუშვებელია ადამიანის წამება, არაჰუმანური, სასტიკი ან პატივისა და ღირსების შემლახველი მოპყრობა და სასჯელის გამოყენება.

მუხლი 18

1. ადამიანის თავისუფლება ხელშეუვალია.
2. თავისუფლების აღკვეთა ან პირადი თავისუფლების სხვაგვარი შეზღუდვა დაუშვებელია სასამართლოს გადაწყვეტილების გარეშე.
3. ადამიანის დაკავება დასაშვებია კანონით განსაზღვრულ შემთხვევებში საგანგებოდ უფლებამოსილი პირის მიერ. დაკავებული თუ სხვაგვარად თავისუფლებაშეზღუდული პირი უნდა წარედგინოს სასამართლოს განსჯადობის მიხედვით არა უგვიანეს 48 საათისა. თუ მომდევნო 24 საათის განმავლობაში სასამართლო არ მიიღებს გადაწყვეტილებას დაპატიმრების ან თავისუფლების სხვაგვარი შეზღუდვის შესახებ, პირი დაუყოვნებლივ უნდა გათავისუფლდეს.
4. დაუშვებელია დაკავებული თუ სხვაგვარად თავისუფლებაშეზღუდული პირის ფიზიკური ან ფსიქიკური იძულება.
5. დაკავებულ ან დაპატიმრებულ პირს დაკავების ან დაპატიმრებისთანავე უნდა განემარტოს მისი უფლებები და თავისუფლების შეზღუდვის საფუძველი. მას დაკავების ან დაპატიმრებისთანავე შეუძლია მოითხოვოს დამცველის დახმარება, რაც უნდა დაკმაყოფილდეს.
6. დანაშაულის ჩადენაში ეჭვმიტანილის დაკავების ვადა არ უნდა აღემატებოდეს 72 საათს, ხოლო ბრალდებულის წინასწარი პატიმრობა - 9 თვეს.
7. ამ მუხლის მოთხოვნათა დარღვევა ისჯება კანონით. უკანონოდ დაკავებულ ან დაპატიმრებულ პირს აქვს კომპენსაციის მიღების უფლება.

მუხლი 19

1. ყოველ ადამიანს აქვს სიტყვის, აზრის, სინდისის, აღმსარებლობისა და რწმენის თავისუფლება.
2. დაუშვებელია ადამიანის დევნა სიტყვის, აზრის, აღმსარებლობის ან რწმენის გამო, აგრეთვე მისი იძულება გამოთქვას თავისი შეხედულება მათ შესახებ.
3. დაუშვებელია ამ მუხლში ჩამოთვლილ თავისუფლებათა შეზღუდვა, თუ მათი ეამოელინება არ ლახავს სხვათა უფლებებს.

მუხლი 20

1. ყოველი ადამიანის პირადი ცხოვრება, პირადი საქმიანობის ადგილი, პირადი ჩანაწერი, მიმოწერა, საუბარი საკელეფონო და სხვა სახის ტექნიკური სამუალებით, აგრეთვე ტექნიკური სამუალებებით მიღებული მეტყობინებანი ხელშეუხებელია. აღნიშნული უფლებების შეზღუდვა დაიშვება სასამართლოს გადაწყვეტილებით ან მის გარეშეც, კანონით გათვალისწინებული გადაუდებელი აუცილებლობისას.

2. არაეის არა აქვს უფლება შეეიღეს საცხოვრებელ ბინაში და სხვა მფლობელობაში მფლობელ პირთა სების საწინააღმდეგოდ, აგრეთვე ჩაატაროს ჩხრეკა, თუ არ არის სასამართლოს გადაწყვეტილება ან კანონით გათვალისწინებული გადაუდებელი აუცილებლობა.

მუხლი 21

1. საკუთრება და მემკვიდრეობის უფლება აღიარებული და უზრუნველყოფილია. დაუშვებელია საკუთრების, მისი შეძენის, გასხვისების ან მემკვიდრეობით მიღების საყოველთაო უფლების გაუქმება.

2. აუცილებელი საზოგადოებრივი საჭიროებისათვის დასაშვებია პირველ პუნქტში აღნიშნულ უფლებათა შეზღუდვა კანონით განსაზღვრულ შემთხვევებში და დადგენილი წესით.

3. აუცილებელი საზოგადოებრივი საჭიროებისათვის საკუთრების ჩამორთმევა დასაშვებია კანონით პირდაპირ დადგენილ შემთხვევებში, სასამართლოს გადაწყვეტილებით ან ორგანული კანონით დადგენილი გადაუდებ ელი აუცილებლობისას და მხოლოდ სათანადო ანამღაურებით.

მუხლი 22

1. ყველას, ვინც კანონიერად იმყოფება საქართველოში, აქვს ქვეყნის მთელ ტერიტორიაზე თავისუფალი მიმოსვლისა და საცხოვრებელი ადგილის თავისუფალი არჩევის უფლება.

2. ყველას, ვინც კანონიერად იმყოფება საქართველოში, შეუძლია თავისუფლად გავიდეს საქართველოდან. საქართველოს მოქალაქეს შეუძლია თავისუფლად შემოვიდეს საქართველოში.

3. ამ უფლებათა შეზღუდვა შეიძლება მხოლოდ კანონის შესაბამისად, დემოკრატიული საზოგადოების არსებობისათვის აუცილებელი სახელმწიფო უშიშროების ან საზოგადოებრივი უსაფრთხოების უზრუნველყოფის, ჯანმრთელობის დაცვის, დანამაულის თავიდან აცილების ან მართლმსაჯულების განხორციელების მიზნით.

მუხლი 23

1. ინტელექტუალური შემოქმედების თავისუფლება უზრუნველყოფილია. ინტელექტუალური საკუთრების უფლება ხელშეუვალია.

2. შემოქმედებით პროცესში ჩარევა, შემოქმედებითი საქმიანობის სფეროში ცენზურა დაუშვებელია.

3. შემოქმედებითი ნაწარმოების დაყადაღება და გავრცელების აკრძალვა დაუშვებელია, თუ მისი გავრცელება არ ლახავს სხვა ადამიანის კანონიერ უფლებებს.

მუხლი 24

1. ყოველ ადამიანს აქვს უფლება თავისუფლად მიიღოს და გაავრცელოს ინფორმაცია, გამოთქვას და გაავრცელოს თავისი აზრი ზეპირად, წერილობით ან სხვაგვარი საშუალებით.

2. მასობრივი ინფორმაციის საშუალებები თავისუფალია. ცენზურა დაუშვებელია.

3. სახელმწიფოს ან ცალკეულ პირებს არა აქვთ მასობრივი ინფორმაციის ან მისი გავრცელების საშუალებათა მონოპოლიზაციის უფლება.

4. ამ მუხლის პირველ და მეორე პუნქტებში ჩამოთვლილ უფლებათა განხორციელება შესაძლებელია კანონით შეიზღუდოს ისეთი პირობებით, რომლებიც აუცილებელია დემოკრატიულ საზოგადოებაში სახელმწიფო უშიშროების, ტერიტორიული მთლიანობის ან საზოგადოებრივი უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად, დანაშაულის თავიდან ასაცილებლად, სხვათა უფლებებისა და ღირსების დასაცავად, კონფიდენციალურად აღიარებული ინფორმაციის გამჟღავნების თავიდან ასაცილებლად ან სასამართლოს დამოუკიდებლობისა და მიუკერძოებლობის უზრუნველსაყოფად.

მუხლი 25

1. ყველას, გარდა იმ პირებისა, რომლებიც არიან სამხედრო ძალების, პოლიციისა და უშიშროების სამსახურის შემადგენლობაში, უფლება აქვს წინასწარი ნებართვის გარეშე შეიკრიბოს საჯაროდ და უიარაღოდ როგორც ჭერქვეშ, ისე გარეთ.

2. კანონით შეიძლება დაწესდეს ხელისუფლების წინასწარი გაფრთხილების აუცილებლობა, თუ შეკრება ან მანიფესტაცია ხალხისა და ტრანსპორტის სამოძრაო ადგილას იმართება.

3. ხელისუფლებას შეუძლია შეკრების ან მანიფესტაციის შეწყვეტა მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ მან კანონსაწინააღმდეგო ხასიათი მიიღო.

მუხლი 26

1. ყველას აქვს საზოგადოებრივი გაერთიანებების, მათ მორის პროფესიული კავშირების შექმნისა და მათში გაერთიანების უფლება.

2. საქართველოს მოქალაქეებს უფლება აქვთ ორგანული კანონის შესაბამისად შექმნან პოლიტიკური პარტია, სხვა პოლიტიკური გაერთიანება და მონაწილეობა მიიღონ მის საქმიანობაში.

3. დაუშვებელია ისეთი საზოგადოებრივი და პოლიტიკური გაერთიანების შექმნა და საქმიანობა, რომლის მიზანია საქართველოს კონსტიტუციური წყობილების დამხობა ან ძალადობით შეცვლა, ქვეყნის დამოუკიდებლობის ხელყოფა, ტერიტორიული მთლიანობის დარღვევა, ან რომელიც ეწევა ომის ან ძალადობის პროპაგანდას, აღვიძებს ეროვნულ, კუთხურ, რელიგიურ ან სოციალურ შუღლს.

4. დაუშვებელია საზოგადოებრივ და პოლიტიკურ გაერთიანებათა მიერ შეიარაღებული ფორმირებების შექმნა.

5. პირი, რომელიც ჩაირიცხება სამხედრო ძალების, სახელმწიფო უშიშროების ან შინაგან საქმეთა ორგანოების პირად შემადგენლობაში, გამწესდება მოსამართლედ ან პროკურორად, წყვეტს პოლიტიკური გაერთიანების წევრობას.

6. საზოგადოებრივ და პოლიტიკურ გაერთიანებათა საქმიანობის შეჩერება ან მათი აკრძალვა შეიძლება მხოლოდ სასამართლოს გადაწყვეტილებით, ორგანული კანონით განსაზღვრულ შემთხვევებში და დადგენილი წესით.

მუხლი 27

სახელმწიფო უფლებამოსილია დააწესოს უცხო ქვეყნის მოქალაქეთა და მოქალაქეობის არმქონე პირთა პოლიტიკური საქმიანობის შეზღუდვა.

მუხლი 28

1. საქართველოს ყოველ მოქალაქეს 18 წლის ასაკიდან აქვს რეფერენდუმში, სახელმწიფო და თვითმმართველობის ორგანოების არჩევნებში მონაწილეობის უფლება. უზრუნველყოფილია ამომრჩეველთა ნების თავისუფალი გამოვლინება.

2. არჩევნებსა და რეფერენდუმში მონაწილეობის უფლება არა აქვს მოქალაქეს, რომელიც სასამართლომ ცნო ქმედუუნაროდ ან სასამართლოს განაჩენით იმყოფება სასჯელის აღსრულების დაწესებულებაში.

მუხლი 29

1. საქართველოს ყოველ მოქალაქეს უფლება აქვს დაიკავოს ნებისმიერი სახელმწიფო თანამდებობა, თუ იგი აკმაყოფილებს კანონმდებლობით დადგენილ მოთხოვნებს.

2. სახელმწიფო სამსახურის პირობები განისაზღვრება კანონით.

მუხლი 30

1. შრომა თავისუფალია.

2. სახელმწიფო ვალდებულია ხელი შეუწყოს თავისუფალი მეწარმეობისა და კონკურენციის განვითარებას. აკრძალულია მონოპოლიური საქმიანობა, გარდა კანონით დაშვებული შემთხვევებისა. მომხმარებელთა უფლებები დაცულია კანონით.

3. შრომითი ურთიერთობის მომწესრიგებელ საერთაშორისო შეთანხმებათა საფუძველზე სახელმწიფო იცავს საქართველოს მოქალაქეთა შრომით უფლებებს საზღვარგარეთ.

4. შრომითი უფლებების დაცვა, შრომის სამართლიანი ანაზღაურება და უსაფრთხო, ჯანსაღი პირობები, არასრულწლოვანისა და ქალის შრომის პირობები განისაზღვრება კანონით.

მუხლი 31

სახელმწიფო ზრუნავს ქვეყნის მთელი ტერიტორიის თანაბარი სოციალურ-ეკონომიკური განვითარებისათვის. მაღალმთიანი რეგიონების სოციალურ-ეკონომიკური პროგრესის უზრუნველსაყოფად კანონი აღგენს შეღავათებს.

მუხლი 32

სახელმწიფო ხელს უწყობს უმუშევრად დარჩენილ საქართველოს მოქალაქეს დასაქმებაში. საარსებო მინიმუმით უზრუნველყოფის პირობები და უმუშევრის სტატუსი განისაზღვრება კანონით.

მუხლი 33

გაფიცვის უფლება აღიარებულია. ამ უფლების განხორციელების წესი განისაზღვრება კანონით. კანონი ადგენს აკრძალულ სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანი სამსახურების საქმიანობის გარანტიებს.

მუხლი 34

1. სახელმწიფო ხელს უწყობს კულტურის განვითარებას, კულტურულ ცხოვრებაში მოქალაქეთა შეუზღუდავ მონაწილეობას, კულტურული თვითმყოფობის გამოვლინებასა და გამდიდრებას, ეროვნულ და მოგალსაკაცობრიო ღირებულებათა აღიარებას და საერთაშორისო კულტურულ ურთიერთობათა გაღრმავებას.

2. საქართველოს ყოველი მოქალაქე ვალდებულია ბრუნაედეს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვა-შენარჩუნებაზე. კულტურულ მემკვიდრეობას სახელმწიფო იცავს კანონით.

მუხლი 35

1. ყველას აქვს განათლების მიღებისა და მისი ფორმის არჩევის უფლება.

2. სახელმწიფო უზრუნველყოფს საგანმანათლებლო პროგრამების შესაბამისობას საერთაშორისო წესებთან და სტანდარტებთან.

3. სკოლამდელ აღზრდას უზრუნველყოფს სახელმწიფო. დაწყებითი და საბამო განათლება საყალდებულოა. მოქალაქეებს უფლება აქვთ კანონით დადგენილი წესით და განსაზღვრულ ფარგლებში სახელმწიფო სასწავლებლებში უფასოდ მიიღონ საშუალო, პროფესიული და უმაღლესი განათლება.

4. სახელმწიფო მხარს უჭერს საგანმანათლებლო დაწესებულებებს კანონით დადგენილი წესით.

(საქართველოს 2003 წლის 23 ივლისის კონსტიტუციური კანონი - სსმ I, 2003 წ., №23, მუხ. 168)

მუხლი 36

1. ქორწინება ემყარება მეუღლეთა უფლებრივ თანასწორობასა და ნებაყოფლობას.

2. სახელმწიფო ხელს უწყობს ოჯახის კეთილდღეობას.

3. დედათა და ბავშვთა უფლებები დაცულია კანონით.

მუხლი 37

1. ყველას აქვს უფლება ისარგებლოს ჯანმრთელობის დაზღვევით, როგორც ხელმისაწვდომი სამედიცინო დახმარების სამუალებით. კანონით დადგენილი წესით განსაზღვრულ პირობებში უზრუნველყოფილია უფასო სამედიცინო დახმარება.

2. სახელმწიფო აკონტროლებს ჯანმრთელობის დაცვის ყველა დაწესებულებას, სამკურნალო სამუალებათა წარმოებას და ამ სამუალებებით ვაჭრობას.

3. ყველას აქვს უფლება ცხოვრობდეს ჯანმრთელობისათვის უვნებელ გარემოში, სარგებლობდეს ბუნებრივი და კულტურული გარემოთი. ყველა ვალდებულია გაუფრთხილდეს ბუნებრივ და კულტურულ გარემოს.

4. ადამიანის ჯანმრთელობისათვის უსაფრთხო გარემოს უზრუნველსაყოუად, საზოგადოების ეკოლოგიური და ეკონომიკური ინტერესების შესაბამისად, ახლანდელი და მომავალი თაობების ინტერესების გათვალისწინებით სახელმწიფო უზრუნველყოფს გარემოს დაცვასა და რაციონალურ ბუნებათსარგებლობას.

5. ადამიანს უფლება აქვს მიიღოს სრული, ობიექტური და დროული ინფორმაცია მისი სამუშაო და საცხოვრებელი გარემოს მდგომარეობის შესახებ.

მუხლი 38

1. საქართველოს მოქალაქენი თანასწორნი არიან სოციალურ, ეკონომიკურ, კულტურულ და პოლიტიკურ ცხოვრებაში განურჩევლად მათი ეროვნული, ეთნიკური, რელიგიური თუ ენობრივი კუთვნილებისა. საერთაშორისო სამართლის საყოველთაოდ აღიარებული პრინციპებისა და ნორმების შესაბამისად მათ უფლება აქვთ თავისუფლად, ყოველგვარი დისკრიმინაციისა და ჩარევის გარეშე

განავითარონ თავიანთი კულტურა, ისარგებლონ დედაენით პირად ცხოვრებაში და საჯაროდ.

2. საერთაშორისო სამართლის საყოველთაოდ აღიარებული პრინციპებისა და ნორმების შესაბამისად, უმცირესობათა უფლებების განხორციელება არ უნდა ეწინააღმდეგებოდეს საქართველოს სუვერენიტეტს, სახელმწიფო წყობილებას, ტერიტორიულ მთლიანობასა და პოლიტიკურ დამოუკიდებლობას.

მუხლი 39

საქართველოს კონსტიტუცია არ უარყოფს ადამიანისა და მოქალაქის სხვა საყოველთაოდ აღიარებულ უფლებებს, თავისუფლებებსა და გარანტიებს, რომლებიც აქ არ არის მოხსენიებული, მაგრამ თავისთავად გამომდინარეობენ კონსტიტუციის პრინციპებიდან.

მუხლი 40

1. ადამიანი უდანაშაულოდ ითვლება, ვიდრე მისი დამნაშავეობა არ დამტკიცდება კანონით დადგენილი წესით და კანონიერ ძალაში მესული სასამართლოს გამამტყუნებელი განაჩენით.

2. არავინ არ არის ვალდებული ამტკიცოს თავისი უდანაშაულობა. ბრალდების მტკიცების მოვალეობა ეკისრება ბრალმდებელს.

3. დადგენილება ბრალდებულის სახით პირის პასუხისგებაში მიცემის შესახებ, საბრალდებო დასკვნა და გამამტყუნებელი განაჩენი უნდა ემყარებოდეს მხოლოდ უტყუარ მტკიცებულებებს. ყოველგვარი ეჭვი, რომელიც ვერ დადასტურდება კანონით დადგენილი წესით, უნდა გადაწყდეს ბრალდებულის სასარგებლოდ.

მუხლი 41

1. საქართველოს ყოველ მოქალაქეს უფლება აქვს კანონით დადგენილი წესით გაეცნოს სახელმწიფო დაწესებულებებში მასზე არსებულ ინფორმაციას, აგრეთვე იქ არსებულ ოფიციალურ დოკუმენტებს, თუ ისინი არ შეიცავენ სახელმწიფო, პროფესიულ ან კომერციულ საიდუმლოებას.

2. ოფიციალურ ჩანაწერებში არსებული ინფორმაცია, რომელიც დაკავშირებულია ადამიანის ჯანმრთელობასთან, მის ფინანსებთან ან სხვა კერძო საკითხებთან, არავისთვის არ უნდა იყოს ხელმისაწვდომი თვით ამ ადამიანის თანხმობის გარეშე, გარდა კანონით დადგენილი შემთხვევებისა, როდესაც ეს აუცილებელია სახელმწიფო უშიშროების ან საზოგადოებრივი უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად, ჯანმრთელობის, სხვათა უფლებებისა და თავისუფლებების დასაცავად.

მუხლი 42

1. ყოველ ადამიანს უფლება აქვს თავის უფლებათა და თავისუფლებათა დასაცავად მიმართოს სასამართლოს.

2. ყოველი პირი უნდა განსაჯოს მხოლოდ იმ სასამართლომ, რომლის იურისდიქციასაც ექვემდებარება მისი საქმე.

3. დაცვის უფლება გარანტირებულია.

4. არავის არ შეიძლება განმეორებით დაედოს მსჯავრი ერთი და იმავე დანაშაულისათვის.

5. არავინ არ აგებს პასუხს იმ ქმედებისათვის, რომელიც მისი ჩადენის დროს სამართალდარღვევად არ ითელებოდა. კანონს, თუ ის არ ამსუბუქებს ან არ აუქმებს პასუხისმგებლობას, უკუძალა არა აქვს.

6. ბრალდებულს უფლება აქვს მოითხოვოს თავისი მოწმეების ისეთსავე პირობებში გამოძახება და დაკითხვა, როგორიც აქვთ ბრალდების მოწმეებს.

7. კანონის დარღვევით მოპოვებულ მტკიცებულებას იურიდიული ძალა არა აქვს.

8. არავინ არ არის ვალდებული მისცეს თავისი ან იმ ახლობელთა საწინააღმდეგო ჩვენება, რომელთა წრეც განისაზღვრება კანონით.

9. ყველასათვის გარანტირებულია სახელმწიფო და თვითმმართველობის ორგანოთა და მოსამსახურეთაგან უკანონოდ მიყენებული ზარალის სასამართლო წესით სრული ანაზღაურება სახელმწიფო სახსრებიდან.

მუხლი 43

1. საქართველოს ტერიტორიაზე ადამიანის უფლებათა და თავისუფლებათა დაცვას ზედამხედველობას უწევს საქართველოს სახალხო დამცველი, რომელსაც 5 წლის ვადით სრული შემადგენლობის უმრავლესობით ირჩევს საქართველოს პარლამენტი.

2. სახალხო დამცველი უფლებამოსილია გამოიაღლინოს ადამიანის უფლებათა და თავისუფლებათა

დარღვევის ფაქტები, შეატყობინოს ამის შესახებ შესაბამის ორგანოებსა და პირებს. სახალხო დამცველის საქმიანობისათვის დაბრკოლებათა შექმნა ისჯება კანონით.

3. სახალხო დამცველის უფლებამოსილება განისაზღვრება ორგანული კანონით.

მუხლი 44

1. საქართველოში მცხოვრები ყოველი პირი ვალდებულია ასრულებდეს საქართველოს კონსტიტუციისა და კანონმდებლობის მოთხოვნებს.

2. ადამიანის უფლებათა და თავისუფლებათა განხორციელებამ არ უნდა დაარღვიოს სხვათა უფლებები და თავისუფლებები.

მუხლი 45

კონსტიტუციაში მითითებული ძირითადი უფლებანი და თავისუფლებანი, მათი მინაარსის გათვალისწინებით, ვრცელდება აგრეთვე იურიდიულ პირებზე.

მუხლი 46

1. საგანგებო ან საომარი მდგომარეობის დროს საქართველოს პრეზიდენტს უფლება აქვს ქვეყანაში ან მის რომელიმე ნაწილში შეზღუდოს კონსტიტუციის მე-18, მე-20, 21-ე, 22-ე, 24-ე, 25-ე, 30-ე, 33-ე და 41-ე მუხლებში ჩამოთვლილი უფლებანი და თავისუფლებანი. საქართველოს პრეზიდენტი ვალდებულია არა უგვიანეს 48 საათისა ეს გადაწყვეტილება შეიტანოს პარლამენტში დასამტკიცებლად.

2. თუ ქვეყნის მთელ ტერიტორიაზე შემოღებულია საგანგებო ან საომარი მდგომარეობა, საქართველოს პრეზიდენტის, საქართველოს პარლამენტის, სხვა წარმომადგენლობით ორგანოთა არჩევნები ტარდება ამ მდგომარეობის გაუქმების შემდეგ. ქვეყნის რომელიმე ნაწილში საგანგებო მდგომარეობის შემოღების შემთხვევაში ქვეყნის დანარჩენ ტერიტორიაზე არჩევნების ჩატარების შესახებ გადაწყვეტილებას იღებს საქართველოს პარლამენტი.

(საქართველოს 2004 წლის 6 თებერვლის კონსტიტუციური კანონი - სსმI, 2004 წ., N2, მუხ. 5)

მუხლი 47

1. საქართველოში მცხოვრებ უცხოელ მოქალაქეებს და მოქალაქეობის არმქონე პირებს საქართველოს მოქალაქის თანაბარი უფლებანი და მოვალეობანი აქვთ, გარდა კონსტიტუციითა და კანონით გათვალისწინებული გამონაკლისებისა.

2. საყოველთაოდ აღიარებული საერთაშორისო სამართლის ნორმების შესაბამისად, კანონით დადგენილი წესით, საქართველო თავშესაფარს აძლევს უცხოელ მოქალაქეებსა და მოქალაქეობის არმქონე პირებს.

3. დაუშვებელია სხვა სახელმწიფოს გადაეცეს შემოხიზნული პირი, რომელსაც დევნიან პოლიტიკური მრწამსისათვის, ან იმ ქმედობისათვის, რომელიც საქართველოს კანონმდებლობით დანაშაულად არ ითელება.

თავი მესამე

საქართველოს პარლამენტი

მუხლი 48

საქართველოს პარლამენტი არის ქვეყნის უმაღლესი წარმომადგენლობითი ორგანო, რომელიც ახორციელებს საკანონმდებლო ხელისუფლებას, განსაზღვრავს ქვეყნის საშინაო და საგარეო პოლიტიკის ძირითად მიმართულებებს, კონსტიტუციით განსაზღვრულ ფარგლებში კონტროლს უწევს მთავრობის საქმიანობას და ახორციელებს სხვა უფლებამოსილებებს.

მუხლი 49

1. პარლამენტი შედგება საყოველთაო, თანასწორი და პირდაპირი საარჩევნო უფლების საფუძველზე ფარული კენჭის-ყრით, ოთხი წლის ვადით, პროპორციული სისტემით არჩეული 100 და მაჟორიტარული სისტემით არჩეული 50 პარლამენტის წევრისაგან.

2. პარლამენტის წევრად შეიძლება აირჩეს საარჩევნო უფლების მქონე საქართველოს მოქალაქე 25 წლის ასაკიდან.

3. პარლამენტის შინაგანი სტრუქტურა და მუშაობის წესი განისაზღვრება პარლამენტის რეგლამენტით.

4. სახელმწიფო ბიუჯეტში პარლამენტისათვის განკუთვნილი მიმდინარე ხარჯების შემცირება წინა წლის საბიუჯეტო სახსრების ოდენობასთან შედარებით შეიძლება მხოლოდ პარლამენტის წინასწარი თანხმობით. პარლამენტი თავად იღებს გადაწყვეტილებას სახელმწიფო ბიუჯეტში პარლამენტისათვის გამოყოფილი საბიუჯეტო სახსრების განაწილების თაობაზე.

(საქართველოს 2004 წლის 6 თებერვლის კონსტიტუციური კანონი - სსმI, 2004 წ., N2, მუხ. 5) (საქართველოს 2005 წლის 23 თებერვლის კონსტიტუციური კანონი - სსმ I, 2005 წ., №8, მუხ. 57)

მუხლი 50

1. არჩევნებში მონაწილეობის უფლება აქვს კანონით დადგენილი წესით რეგისტრირებულ მოქალაქეთა პოლიტიკურ გაერთიანებას, რომლის ინიციატივაც დადასტურებულია არანაკლებ 50000 ამომრჩევლის ხელმოწერით, ან რომელსაც ჰყავს წარმომადგენელი პარლამენტში არჩევნების დანიშვნის დროისათვის, მაჟორიტარული სისტემით არჩევნებში - პირს, რომლის წარდგენის ინიციატივა დადასტურებულია 1000 ხელმოწერით მაინც, ან რომელიც ბოლო არჩევნებით იყო პარლამენტის წევრი.

2. პარლამენტის წევრთა მანდატები განაწილდება მხოლოდ იმ პოლიტიკურ გაერთიანებებსა და საარჩევნო ბლოკებს შორის, რომლებიც პროპორციული სისტემით ჩატარებულ არჩევნებში მიიღებენ მონაწილე ამომრჩეველთა ხმების 7 პროცენტს მაინც.

3. პარლამენტის მორიგი არჩევნები ტარდება მისი უფლებამოსილების გასვლამდე არა უგვიანეს 15 დღისა. თუ არჩევნების ვადა ემთხვევა საგანგებო ან საომარ მდგომარეობას, არჩევნები ტარდება ამ მდგომარეობის გაუქმებიდან არა უგვიანეს 60 დღისა. არჩევნების თარიღს ნიშნავს საქართველოს პრეზიდენტი არჩევნებამდე არა უგვიანეს 60 დღისა. პარლამენტის ვადამდე დათხოვნის შემთხვევაში პრეზიდენტი ნიშნავს პარლამენტის რიგგარეშე არჩევნებს, რომელიც უნდა ჩატარდეს პარლამენტის ვადამდე დათხოვნის შესახებ ბრძანებულების ამოქმედებიდან არა უადრეს 45 და არა უგვიანეს 60 დღისა.

3[1]. პარლამენტი საქმიანობას წყვეტს პარლამენტის დათხოვნის შესახებ პრეზიდენტის ბრძანებულების ამოქმედებიდან. პარლამენტის დათხოვნის შესახებ პრეზიდენტის ბრძანებულების ამოქმედებიდან ახლადარჩეული პარლამენტის პირველ სხდომამდე დათხოვნილი პარლამენტი იკრიბება მხოლოდ პრეზიდენტის მიერ საგანგებო ან საომარი მდგომარეობის გამოცხადების შემთხვევაში საგანგებო ან საომარი მდგომარეობის დამტკიცების, ანდა საგანგებო ან საომარი მდგომარეობის გაგრძელების საკითხის გადასაწყვეტად. თუ პარლამენტი არ შეიკრიბა 5 დღის განმავლობაში ან არ დაამტკიცა (გააგრძელა) საგანგებო მდგომარეობის გამოცხადების (გაგრძელების) შესახებ პრეზიდენტის ბრძანებულება, მაშინ გამოცხადებული საგანგებო მდგომარეობა უქმდება. საომარი მდგომარეობა უნდა გაუქმდეს, თუ პარლამენტი შეკრებიდან 48 საათში არ დაამტკიცებს საომარი მდგომარეობის გამოცხადების (გაგრძელების) შესახებ პრეზიდენტის ბრძანებულებას. პარლამენტის შეკრება არ იწვევს პარლამენტის წევრების საპარლამენტო თანამდებობების და ხელფასების აღდგენას. პარლამენტი წყვეტს საქმიანობას ზემოაღნიშნულ საკითხებზე გადაწყვეტილების მიღებისთანავე.

4. პარლამენტის უფლებამოსილება წყდება ახალარჩეული პარლამენტის პირველი შეკრებისთანავე.

5. პარლამენტის წევრის არჩევის წესი, აგრეთვე არჩევნებში კანდიდატად მონაწილეობის დაუშვებლობა განისაზღვრება კონსტიტუციითა და ორგანული კანონით.

(საქართველოს 1999 წლის 20 ივლისის კონსტიტუციური კანონი №2221 – სსმI, 1999წ, №35(42) მუხ. 169) (საქართველოს 2004 წლის 6 თებერვლის კონსტიტუციური კანონი - სსმI, 2004 წ., N2, მუხ. 5)

მუხლი 51

საქართველოს ახალარჩეული პარლამენტის პირველი სხდომა უნდა გაიმართოს არჩევნებიდან 20 დღის განმავლობაში. პირველი სხდომის დღეს ნიშნავს საქართველოს პრეზიდენტი. პარლამენტი [illegible] [illegible], თუ დადასტურებულია დეპუტატთა არანაკლებ ორი მესამედის უფლებამოსილება.

მუხლი 51[1]

პარლამენტი შეიძლება დათხოვნილ იქნეს საქართველოს პრეზიდენტის მიერ მხოლოდ კონსტიტუციით განსაზღვრულ შემთხვევებში, გარდა:

ა) პარლამენტის არჩევნების ჩატარებიდან ექვსი თვის განმავლობაში;

ბ) პარლამენტის მიერ კონსტიტუციის 63-ე მუხლით განსაზღვრული უფლებამოსილების განხორციელებისას;

გ) საგანგებო ან საომარი მდგომარეობის დროს;

დ) საქართველოს პრეზიდენტის უფლებამოსილების ვადის ბოლო 6 თვის განმავლობაში.

(საქართველოს 2004 წლის 6 თებერვლის კონსტიტუციური კანონი - სსმI, 2004 წ., N2, მუხ. 5)

მუხლი 52

1. საქართველოს პარლამენტის წევრი არის სრულიად საქართველოს წარმომადგენელი, სარგებლობს თავისუფალი მანდატით და მისი გაწვევა დაუშვებელია.

2. პარლამენტის წევრის დაკავება ან დაპატიმრება, მისი ბინის, მანქანის, სამუშაო ადგილის ან პირადი გაჩხრეკა შეიძლება მხოლოდ პარლამენტის თანხმობით. გამონაკლისია დანაშაულზე წასწრების შემთხვევა, რაც დაუყოვნებლივ უნდა ეცნობოს პარლამენტს. თუ პარლამენტი არ მისცემს თანხმობას, პარლამენტის დაკავებული ან დაპატიმრებული წევრი დაუყოვნებლივ უნდა გათავისუფლდეს.

3. პარლამენტის წევრს უფლება აქვს ჩვენება არ მისცეს იმ ფაქტის გამო, რომელიც მას გაანდეს, როგორც პარლამენტის წევრს. დაუშვებელია ამ საკითხთან დაკავშირებული წერილობითი მასალის დაყადაღება. ეს უფლება პარლამენტის წევრს უნარჩუნდება მისი უფლებამოსილების შეწყვეტის შემდეგაც.

4. პარლამენტის წევრი პასუხისგებაში არ მიეცემა თავისი მოვალეობის შესრულებისას პარლამენტში თუ მის გარეთ გამოთქმული აზრებისა და შეხედულებებისათვის.

5. უზრუნველყოფილია პარლამენტის წევრის უფლებამოსილებათა შეუფერხებელი განხორციელების პირობები. პარლამენტის წევრის განცხადების საფუძველზე შესაბამისი სახელმწიფო ორგანოები უზრუნველყოფენ მის პირად უსაფრთხოებას.

6. დეპუტატის უფლებამოსილებათა განხორციელებისათვის დაბრკოლებათა შექმნა ისჯება კანონით.

(საქართველოს 2004 წლის 23 აპრილის კონსტიტუციური კანონი - სსმ I, 2004 წ., №9, მუხ. 39)

მუხლი 53

1. პარლამენტის წევრს უფლება არა აქვს ეკავოს რაიმე თანამდებობა სახელმწიფო სამსახურში ან ეწეოდეს სამეწარმეო საქმიანობას. შეუთავსებლობის შემთხვევებს განსაზღვრავს კანონი.

2. წინა პუნქტებით გათვალისწინებულ მოთხოვნათა დარღვევისას პარლამენტის წევრს უფლებამოსილება შეუწყდება.

3. პარლამენტის წევრი იღებს კანონით დადგენილ გასამრჯელოს.

მუხლი 54

1. პარლამენტის წევრის უფლებამოსილების ცნობის ან ვადამდე შეწყვეტის საკითხს წყვეტს პარლამენტი. პარლამენტის ეს გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩივრდეს საკონსტიტუციო სასამართლოში.

2. პარლამენტის წევრს უფლებამოსილება ვადამდე შეუწყდება, თუ:

ა) პირადი განცხადებით უფლებამოსილება მოეხსნა;

ბ) მის მიმართ კანონიერ ძალაში შევიდა სასამართლოს გამამტყუნებელი განაჩენი;

გ) სასამართლომ ცნო ქმედუუნაროდ, უგზო-უკვლოდ დაკარგულად ან გარდაცვლილად;

დ) დაიკავა პარლამენტის წევრის სტატუსთან შეუთავსებელი თანამდებობა, ან ეწევა შეუთავსებელ საქმიანობას;

ე) დაკარგა საქართველოს მოქალაქეობა;

ვ) არასაპატიო მიზეზით ოთხი თვის განმავლობაში არ მონაწილეობდა პარლამენტის მუშაობაში;

ზ) გარდაიცვალა.

მუხლი 55

1. საქართველოს პარლამენტი თავისი უფლებამოსილების ვადით, რეგლამენტით დადგენილი წესით, ფარული კენჭისყრით ირჩევს საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარეს და თავმჯდომარის მოადგილეებს, მათ შორის თითო მოადგილეს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკიდან და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკიდან არჩეულ პარლამენტის წევრთაგან მათიანი წარდგინებით.

2. პარლამენტის თავმჯდომარე უძღვება პარლამენტის მუშაობას, უზრუნველყოფს აზრის თავისუფალ გამოსატვას, ხელს აწერს პარლამენტის მიერ მიღებულ აქტებს, ასრულებს რეგლამენტით

გათვალისწინებულ სხვა უფლებამოსილებებს.

3. პარლამენტის თავმჯდომარის მოადგილეები ასრულებენ თავმჯდომარის მოვალეობას მისივე დავალებით, თავმჯდომარის მიერ უფლებამოსილების განსორციელების შეუძლებლობისას ან თანამდებობიდან მისი გადაყენებისას.

4. პარლამენტის თავმჯდომარე რეგლამენტით გათვალისწინებული წესით ახორციელებს სრულ ადმინისტრაციულ ფუნქციებს პარლამენტის შენობაში.

(საქართველოს 2000 წლის 20 აპრილის კონსტიტუციური კანონი №260-IIს – სსმI, 2000 წ, №15, მუხ. 36)

(საქართველოს 2002 წლის 10 ოქტომბრის კონსტიტუციური კანონი №1689-Iს – სსმI, 2002წ, №28, მუხ. 128)

მუხლი 56

1. საკანონმდებლო საკითხების წინასწარი მომზადების, გადაწყვეტილებათა შესრულებისათვის ხელის შეწყობის, პარლამენტის მიერ მის წინაშე ანგარიშვალდებული ორგანოების და მთავრობის საქმიანობის კონტროლის მიზნით პარლამენტში მისი უფლებამოსილების ვადით იქმნება კომიტეტები.

2. კონსტიტუციითა და რეგლამენტით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, აგრეთვე დეპუტატთა არანაკლებ ერთი მეოთხედის მოთხოვნით პარლამენტში იქმნება საგამოძიებო ან სხვა დროებითი კომისიები. საპარლამენტო უმრავლესობის წარმომადგენლობა დროებით კომისიაში არ უნდა აღემატებოდეს კომისიის წევრთა საერთო რაოდენობის ნახევარს.

3. საგამოძიებო კომისიის მოთხოვნით მის სხდომაზე გამოცხადება, აგრეთვე საკითხის გამოკელევისათვის აუცილებელი საბუთების წარდგენა სავალდებულოა.

მუხლი 57

1. პარლამენტის მუშაობის ორგანიზაციისათვის იქმნება პარლამენტის ბიურო, რომლის შემადგენლობაშიც შედიან საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარე, თავმჯდომარის მოადგილეები, პარლამენტის კომიტეტებისა და საპარლამენტო ფრაქციების თავმჯდომარეები.

2. კონსტიტუციით განსაზღვრულ თანამდებობის პირთა დანიშვნასთან დაკავშირებულ საკითხებს ბიურო შესაბამისი კომიტეტების დასკვნის საფუძველზე განიხილავს რეგლამენტით გათვალისწინებული წესით. დასკვნა წარედგინება პრეზიდენტს და პარლამენტს. ბიურო იღებს გადაწყვეტილებებს პარლამენტის მუშაობის ორგანიზაციულ საკითხებზე.

მუხლი 58

1. პარლამენტის წევრები შეიძლება გაერთიანდნენ საპარლამენტო ფრაქციაში. ფრაქციის წევრთა რაოდენობა არ უნდა იყოს შვიდზე ნაკლები.

2. ფრაქციის შექმნისა და საქმიანობის წესი, მისი უფლებამოსილება განისაზღვრება კანონითა და რეგლამენტით.

(საქართველოს 2005 წლის 23 თებერვლის კონსტიტუციური კანონი - სსმ I, 2005 წ., №8, მუხ. 57)

მუხლი 59

1. პარლამენტის წევრი უფლებამოსილია კითხვით მიმართოს პარლამენტის წინაშე ანგარიშვალდებულ ორგანოს, მთავრობას, მთავრობის წევრს, ქალაქის მერს, ყველა დონის ტერიტორიული ერთეულის აღმასრულებელი ორგანოს ხელმძღვანელს, სახელმწიფო დაწესებულებებს და მიიღოს მათგან პასუხი.

2. პარლამენტის წევრთა სულ ცოტა ათკაციან ჯგუფს, საპარლამენტო ფრაქციას უფლება აქვთ შეკითხვით მიმართონ პარლამენტის წინაშე ანგარიშვალდებულ ორგანოს, მთავრობას, მთაერობის ცალკეულ წევრს, რომლებიც ვალდებული არიან უპასუხონ დასმულ შეკითხვას პარლამენტის სხდომაზე. პასუხი შეიძლება გახდეს პარლამენტის განხილვის საგანი.

3. პარლამენტი უფლებამოსილია პარლამენტის წევრთა სრული შემადგენლობის უმრავლესობით პრემიერმინისტრის წინაშე დასვას მთავრობის ცალკეული წევრის თანამდებობრივი პასუხისმგებლობის საკითხი. თუ პრემიერ-მინისტრი არ გაათავისუფლებს მთავრობის წევრს, ასეთ შემთხვევაში, იგი ორი კვირის ვადაში პარლამენტს წარუდგენს თავის მოტივირებულ გადაწყვეტილებას.

(საქართველოს 2004 წლის 6 თებერვლის კონსტიტუციური კანონი - სსმI, 2004 წ., N2, მუხ. 5)

მუხლი 60

1. პარლამენტის სხდომები საჯაროა. დამსწრეთა უმრავლესობის გადაწყვეტილებით პარლამენტს შეუძლია ცალკეული საკითხების განხილვისას სხდომა ან მისი ნაწილი დახურულად გამოაცხადოს.

2. მთავრობის წევრი, პარლამენტის მიერ არჩეული, დანიშნული ან დამტკიცებული თანამდებობის პირი უფლებამოსილია, ხოლო მოთხოვნის შემთხვევაში ეალდებულია, დაესწროს პარლამენტის, მისი კომიტეტისა და კომისიის სხდომებს, პასუხი გასცეს სხდომაზე დასმულ შეკითხვებს და წარმოადგინოს გაწეული საქმიანობის შესახებ ანგარიში. ასეთი თანამდებობის პირს მოთხოვნისთანავე უნდა მოუსმინოს პარლამენტმა, კომიტეტმა ან კომისიამ.

3. კენჭისყრა ყოველთვის არის ღია ან სახელობითი, გარდა კონსტიტუციითა და კანონით გათვალისწინებული შემთხვევებისა.

4. პარლამენტის სხდომის ოქმი, საიდუმლო საკითხების გამოკლებით, ქვეყნდება პარლამენტის ბეჭდვით ორგანოში.

(საქართველოს 2004 წლის 6 თებერვლის კონსტიტუციური კანონი - სსმ I, 2004 წ., N2, მუხ. 5)

მუხლი 61

1. საქართველოს პარლამენტი თავისი უფლებით იკრიბება მორიგ სესიაზე წელიწადში ორჯერ. სამემოდგომო სესია იხსნება სექტემბრის პირველ სამშაბათს და იხურება დეკემბრის მესამე პარასკევს, ხოლო საგაზაფხულო სესია იხსნება თებერვლის პირველ სამშაბათს და იხურება ივნისის ბოლო პარასკევს.

2. საქართველოს პრეზიდენტი პარლამენტის თავმჯდომარის, დეპუტატთა არანაკლებ მეოთხედის მოთხოვნით ან საკუთარი ინიციატივით სესიებს შორის პერიოდში იწვევს პარლამენტის რიგგარეშე სესიას, ხოლო მორიგი სესიის მიმდინარეობისას - რიგგარეშე სხდომას. თუ წერილობითი მოთხოვნის წარდგენიდან 48 საათის განმავლობაში მოწვევის აქტი არ გამოიცა, პარლამენტი თავისი რეგლამენტის თანახმად ეალდებულია მომდევნო 48 საათის განმავლობაში შეუდგეს მუშაობას.

3. პარლამენტის რიგგარეშე სხდომა ჩაგარდება მხოლოდ განსაზღვრული დღის წესრიგით და იხურება მისი ამოწურვისთანავე.

4. პრეზიდენტის მიერ საგანგებო ან საომარი მდგომარეობის გამოცხადებიდან 48 საათის განმავლობაში პარლამენტი იკრიბება. პარლამენტის მუშაობა გრძელდება ამ მდგომარეობის დამთავრებამდე.

მუხლი 62

პარლამენტის გადაწყვეტილება ომისა და ზავის, საგანგებო ან საომარი მდგომარეობისა და კონსტიტუციის 46-ე მუხლით გათვალისწინებულ საკითხებზე მიიღება პარლამენტის წევრთა სრული შემადგენლობის უმრავლესობით.

მუხლი 63

1. 75-ე მუხლის მეორე პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევებში იმპიჩმენტის წესით საქართველოს პრეზიდენტის თანამდებობიდან გადაყენების საკითხის აღძერის უფლება აქვს პარლამენტის სრული შემადგენლობის არანაკლებ ერთ მესამედს. საკითხი დასკვნისათვის გადაეცემა უზენაეს სასამართლოს ან საკონსტიტუციო სასამართლოს.

2. თუ უზენაესმა სასამართლომ თავისი დასკვნით დაადასტურა პრეზიდენტის ქმედობაში დანაშაულის შემადგენლობის ნიშნების არსებობა, ან საკონსტიტუციო სასამართლომ - კონსტიტუციის დარღვევა, დასკვნის განხილვის შემდეგ პარლამენტი სრული შემადგენლობის უმრავლესობით იღებს გადაწყვეტილებას, რომ კენჭისყრაზე დაისვას იმპიჩმენტის წესით თანამდებობიდან პრეზიდენტის გადაყენების საკითხი.

3. პრეზიდენტი იმპიჩმენტის წესით თანამდებობიდან გადაყენებულად ჩაითვლება, თუ ამ გადაწყვეტილებას მსარი დაუჭირა პარლამენტის სრული შემადგენლობის არანაკლებ ორმა მესამედმა.

4. თუ 30 დღის ვადაში პარლამენტმა არ მიიღო გადაწყვეტილება, საკითხი მოხსნილად ითვლება და მომდევნო ერთი წლის განმავლობაში დაუშვებელია იმავე ბრალდების წარდგენა.

5. დაუშვებელია პრეზიდენტისთვის წარდგენილი ბრალდების პარლამენტში განხილვა და გადაწყვეტილების მიღება საგანგებო და საომარი მდგომარეობის ან ომის დროს.

მუხლი 64

1. კონსტიტუციის დარღვევისას, სახელმწიფოს ღალატისა და სისხლის სამართლის სხვა დანაშაულის ჩადენისათვის იმპიჩმენტის წესით უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარის, მთავრობის წევრების,

გენერალური პროკურორის, კონტროლის პალატის თავმჯდომარის და ეროვნული ბანკის საბჭოს წევრების გადაყენების საკითხის აღძერის უფლება აქვს პარლამენტის სრული შემადგენლობის არანაკლებ ერთ მესამედს.

2. 63-ე მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებული წესით დასკვნის მიღების შემდეგ სრული შემადგენლობის უმრავლესობით პარლამენტი უფლებამოსილია თანამდებობიდან გადააყენოს ამ მუხლის პირველ პუნქტში ჩამოთვლილი თანამდებობის პირები. ამ შემთხვევებზე ვრცელდება აგრეთვე 63-ე მუხლის მე-4 პუნქტის მოქმედება.

მუხლი 65

1. საქართველოს პარლამენტი სრული შემადგენლობის უმრავლესობით ახდენს საერთაშორისო ხელშეკრულებათა და შეთანხმებათა რატიფიცირებას, დენონსირებასა და გაუქმებას.

2. იმ საერთაშორისო ხელშეკრულებათა და შეთანხმებათა გარდა, რომლებიც ითვალისწინებენ რატიფიცირებას, სავალდებულოა აგრეთვე ისეთი საერთაშორისო ხელშეკრულებისა და შეთანხმების რატიფიცირება, რომელიც:

ა) ითვალისწინებს საერთაშორისო ორგანიზაციაში ან სახელმწიფოთაშორის კავშირში საქართველოს შესვლას;

ბ) სამხედრო ხასიათისაა;

გ) ეხება სახელმწიფოს ტერიტორიულ მთლიანობას ან სახელმწიფო საზღვრების შეცვლას;

დ) დაკავშირებულია სახელმწიფოს მიერ სესხის აღებასა და გაცემასთან;

ე) მოითხოვს შიდასახელმწიფოებრივი კანონმდებლობის შეცვლას, ნაკისრ საერთაშორისო ვალდებულებათა შესასრულებლად აუცილებელი კანონებისა და კანონის ძალის მქონე აქტების მიღებას.

3. პარლამენტს უნდა ეცნობოს სხვა საერთაშორისო ხელშეკრულებათა და შეთანხმებათა დადების შესახებ.

4. საკონსტიტუციო სასამართლომი კონსტიტუციური სარჩელის ან წარდგინების შეტანის შემთხვევაში დაუშვებელია შესაბამისი საერთაშორისო ხელშეკრულების თუ შეთანხმების რატიფიცირება საკონსტიტუციო სასამართლოს გადაწყვეტილების გამოტანამდე.

მუხლი 66

1. პარლამენტში კანონპროექტი ან დადგენილება მიღებულად ითვლება, როცა მას მხარს დაუჭერს დამსწრეთა უმრავლესობა, მაგრამ არანაკლებ პარლამენტის სრული შემადგენლობის ერთი მესამედისა, თუ კონსტიტუციით არ არის განსაზღვრული კანონპროექტის ან დადგენილების მიღების სხვა წესი.

1[1]. კონსტიტუციური შეთანხმება დამტკიცებულად ითვლება, თუ მას მხარს დაუჭერს საქართველოს პარლამენტის სრული შემადგენლობის სულ ცოტა სამი მეხუთედი.

2. ორგანული კანონის პროექტი მიღებულად ითვლება, თუ მას მხარს დაუჭერს პარლამენტის სიითი შემადგენლობის ნახევარზე მეტი.

3. პარლამენტის თანხმობა მიიღება დადგენილების სახით, თუ კონსტიტუციით სხვა წესი არ არის განსაზღვრული.

4. სხვა სახის გადაწყვეტილებათა მიღების წესი განისაზღვრება პარლამენტის რეგლამენტით.

(საქართველოს 2001 წლის 30 მარტის კონსტიტუციური კანონი №826-IIს – სსმI, 2001წ. №9. მუხ.33)

მუხლი 67

1. საკანონმდებლო ინიციატივის უფლება აქვს საქართველოს პრეზიდენტს მხოლოდ განსაკუთრებულ შემთხვევებში, მთავრობას, პარლამენტის წევრს, საპარლამენტო ფრაქციას, პარლამენტის კომიტეტს, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლეს წარმომადგენლობით ორგანოებს, არანაკლებ 30000 ამომრჩეველს.

2. საქართველოს პრეზიდენტის ან მთავრობის მიერ წარდგენილ კანონპროექტს მათივე მოთხოვნით პარლამენტი განიხილავს რიგგარეშე.

3. თუ მთავრობა კანონით გათვალისწინებულ ვადაში არ წარმოადგენს შენიშვნებს პარლამენტში განსახილველ კანონპროექტთან დაკავშირებით, კანონპროექტი მთავრობის მიერ მოწონებულად ჩაითვლება.

(საქართველოს 2000 წლის 20 აპრილის კონსტიტუციური კანონი №260-IIს – სსმI, 2000 წ, №15, მუხ. 36)

(საქართველოს 2002 წლის 10 ოქტომბრის კონსტიტუციური კანონი №1689-Iს – სსმI, 2002წ, №28, მუხ. 128)

(საქართველოს 2004 წლის 6 თებერვლის კონსტიტუციური კანონი - სსმI, 2004 წ., N2, მუხ. 5)

მუხლი 68

1. პარლამენტის მიერ მიღებული კანონპროექტი 7 დღის ვადაში გადაეცემა საქართველოს პრეზიდენტს.

2. პრეზიდენტი 10 დღის ვადაში ხელს აწერს და აქვეყნებს კანონს ან მოტივირებული შენიშვნებით უბრუნებს პარლამენტს.

3. თუ პრეზიდენტი დაუბრუნებს კანონპროექტს, პარლამენტი კენჭს უყრის პრეზიდენტის შენიშვნებს. შენიშვნათა მისაღებად საკმარისია ხმათა იგივე რაოდენობა, რაც ამ სახის კანონპროექტისათვის დადგენილია კონსტიტუციის 66-ე მუხლით. თუ შენიშვნები მიღებულია, კანონპროექტის საბოლოო რედაქცია გადაეცემა პრეზიდენტს, რომელიც 7 დღის ვადაში ხელს აწერს და აქვეყნებს მას.

4. თუ პარლამენტმა არ მიიღო პრეზიდენტის შენიშვნები, კენჭი ეყრება კანონპროექტის პირვანდელ რედაქციას. კანონი ან ორგანული კანონი მიღებულად ჩაითვლება, თუ მას მხარი დაუჭირა პარლამენტის სიითი შემადგენლობის არანაკლებ სამმა მეხუთედმა. კონსტიტუციის შესწორება მიღებულად ჩაითვლება, თუ მას მხარი დაუჭირა პარლამენტის სრული შემადგენლობის არანაკლებ ორმა მესამედმა.

5. თუ პრეზიდენტმა დადგენილ ვადაში არ გამოაქვეყნა კანონი, მას ხელს აწერს და აქვეყნებს პარლამენტის თავმჯდომარე.

6. კანონი ძალაში შედის მისი ოფიციალურ ორგანოში გამოქვეყნებიდან მე-15 დღეს, თუ სხვა ვადა არ არის დადგენილი.

(საქართველოს 2004 წლის 6 თებერვლის კონსტიტუციური კანონი - სსმI, 2004 წ., N2, მუხ. 5)

თავი მეოთხე

საქართველოს პრეზიდენტი

მუხლი 69

1. საქართველოს პრეზიდენტი არის საქართველოს სახელმწიფოს მეთაური.

2. საქართველოს პრეზიდენტი წარმართავს და ახორციელებს სახელმწიფოს საშინაო და საგარეო პოლიტიკას. იგი უზრუნველყოფს ქვეყნის ერთიანობას და მთლიანობას, სახელმწიფო ორგანოთა საქმიანობას კონსტიტუციის შესაბამისად.

3. საქართველოს პრეზიდენტი საქართველოს უმაღლესი წარმომადგენელია საგარეო ურთიერთობებში.

(საქართველოს 2004 წლის 6 თებერვლის კონსტიტუციური კანონი - სსმI, 2004 წ., N2, მუხ. 5)

მუხლი 70

1. საქართველოს პრეზიდენტი აირჩევა საყოველთაო, თანასწორი და პირდაპირი საარჩევნო უფლების საფუძველზე ფარული კენჭისყრით 5 წლის ვადით. ერთი და იგივე პირი პრეზიდენტად შეიძლება აირჩეს ზედიზედ მხოლოდ ორჯერ.

2. პრეზიდენტად შეიძლება აირჩეს საარჩევნო უფლების მქონე დაბადებით საქართველოს მოქალაქე 35 წლის ასაკიდან, რომელსაც საქართველოში უცხოვრია 15 წელს მაინც და არჩევნების დანიშვნის დღეს ცხოვრობს საქართველოში.

3. პრეზიდენტობის კანდიდატის დასახელების უფლება აქვს მოქალაქეთა პოლიტიკურ გაერთიანებას ან საინიციატივო ჯგუფს. კანდიდატის წარდგენა დადასტურებული უნდა იყოს არანაკლებ 50000 ამომრჩეველის ხელმოწერით.

4. არჩეულად ჩაითვლება კანდიდატი, რომელსაც ხმა მისცა არჩევნების მონაწილეთა ნახევარზე მეტმა.

5. თუ არჩევნები ჩატარებულად გამოცხადდა, მაგრამ ვერც ერთმა კანდიდატმა ვერ მიიღო ხმათა საჭირო რაოდენობა, ორი კვირის თავზე იმართება არჩევნების მეორე ტური.

6. არჩევნების მეორე ტურში კენჭი ეყრება პირველ ტურში უკეთესი შედეგის მქონე ორ კანდიდატს. არჩეულად ჩაითვლება ის კანდიდატი, რომელიც მეტ ხმას მიიღებს.

7. თუ არჩევნები ჩატარებულად არ გამოცხადდა, ან ჩატარდა, მაგრამ პირველ ტურში მონაწილეობდა მხოლოდ ერთი კანდიდატი და მან ხმების საჭირო რაოდენობა ვერ მოაგროვა, ან მეორე ტურში არ აირჩა პრეზიდენტი, ორი თვის ვადაში იმართება ხელახალი არჩევნები.

8. საგანგებო ან საომარი მდგომარეობის დროს არჩევნები არ ტარდება.

9. პრეზიდენტის მორიგი არჩევნების პირველი ტური ეწყობა წინა არჩევნების ჩატარებიდან მეხუთე წლის აპრილის მეორე კვირა დღეს.

10. პრეზიდენტის არჩევნების წესი და პირობები, აგრეთვე არჩევნებში კანდიდატად მოსაწილეობის დაუშვებლობა განისაზღვრება კონსტიტუციითა და ორგანული კანონით.

(საქართველოს 1999 წლის 20 ივლისის კონსტიტუციური კანონი №2224 – სსმI, 1999წ, №35(42), მუხ. 170)

(საქართველოს 2004 წლის 6 თებერვლის კონსტიტუციური კანონი - სსმI, 2004 წ., N2, მუხ. 5)

მუხლი 71

1. თანამდებობის დაკავების წინ საქართველოს ახალარჩეული პრეზიდენტი წარმოთქვამს საპროგრამო სიტყვას და დებს ფიცს:

"მე, საქართველოს პრეზიდენტი, ღვთისა და ერის წინაშე ვაცხადებ, რომ დავიცავ საქართველოს კონსტიტუციას, ქვეყნის დამოუკიდებლობას, ერთიანობასა და განუყოფლობას, კეთილსინდისიერად აღვასრულებ პრეზიდენტის მოვალეობას, ვიზრუნებ ჩემი ქვეყნის მოქალაქეთა უსაფრთხოებისა და კეთილდღეობისათვის, ჩემი ხალხისა და მამულის აღორძინებისა და ძლევამოსილებისათვის".

2. პირველი პუნქტით გათვალისწინებული ცერემონიალი იმართება პრეზიდენტის არჩევის დღიდან მესამე კვირა დღეს.

მუხლი 72

საქართველოს პრეზიდენტს უფლება არა აქვს ეკავოს სხვა თანამდებობა, გარდა პარტიულისა, ეწეოდეს სამეწარმეო საქმიანობას, იღებდეს ხელფასს ან სხვაგვარ მუდმივ ანაზღაურებას რაიმე სხვა საქმიანობისათვის.

(საქართველოს 2004 წლის 6 თებერვლის კონსტიტუციური კანონი - სსმI, 2004 წ., N2, მუხ. 5)

მუხლი 73

1. საქართველოს პრეზიდენტი:

ა) დებს კონსტიტუციურ შეთანხმებას, საერთაშორისო სელშეკრულებებსა და შეთანხმებებს, აწარმოებს მოლაპარაკებას უცხოეთის სახელმწიფოებთან; პარლამენტის თანხმობით ნიშნავს და ათავისუფლებს საქართველოს ელჩებსა და სხვა დიპლომატიურ წარმომადგენლებს; იღებს უცხოეთის სახელმწიფოთა და საერთაშორისო ორგანიზაციათა ელჩებისა და სხვა დიპლომატიური წარმომადგენლების აკრედიტაციას;

ა[1]) საქართველოს სახელმწიფოს სახელით დებს კონსტიტუციურ შეთანხმებას საქართველოს სამოციქულო ავტოკეფალურ მართლმადიდებელ ეკლესიასთან;

ბ) ნიშნავს პრემიერ-მინისტრს, თანხმობას აძლევს პრემიერ-მინისტრს მთავრობის წევრის – მინისტრის დანიშვნაზე;

გ) უფლებამოსილია საკუთარი ინიციატივით ან კონსტიტუციით გათვალისწინებულ სხვა შემთხვევებში გადაყენოს მთავრობა, თანამდებობიდან გაათავისუფლოს საქართველოს მინაგან საქმეთა, თავდაცვისა და სახელმწიფო უშიშროების მინისტრები;

დ) იღებს მთავრობის, მთავრობის წევრისა და კანონით განსაზღვრულ სხვა თანამდებობის პირთა გადადგომას, უფლებამოსილია მთავრობას, მთავრობის წევრს დააკისროს მოვალეობათა შესრულება მთავრობის ახალი შემადგენლობის ან მთავრობის ახალი წევრის დანიშვნამდე;

ე) ოანხმობას აძლევს მთავრობას პარლამენტში საქარ-თველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის პროექტის წარდგენაზე;

ვ) პარლამენტს წარუდგენს, ნიშნავს და ათავისუფლებს თანამდებობის პირებს კონსტიტუციითა და კანონით განსაზღვრულ შემთხვევებში და დადგენილი წესით;

ზ) საქართველოზე შეიარაღებული თავდასხმის შემთხვევაში აცხადებს საომარ მდგომარეობას, სათანადო პირობების არსებობისას დებს ზავს და არა უგვიანეს 48 საათისა შეაქვს ეს გადაწყვეტილებები პარლამენტში დასამტკიცებლად;

თ) ომიანობის თუ მასობრივი არეულობის, ქვეყნის ტერიტორიული მთლიანობის ხელყოფის, სამხედრო გადატრიალებისა და მეიარაღებული ამბოხების, ეკოლოგიური კატასტროფების და ეპიდემიების დროს, ან სხვა შემთხვევებში, როცა სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოები მოკლებულნი არიან კონსტიტუციურ უფლებამოსილებათა ნორმალური განხორციელების შესაძლებლობას, აცხადებს საგანგებო მდგომარეობას ქვეყნის მთელ ტერიტორიაზე ან მის რომელიმე ნაწილში და ეს გადაწყვეტილება არა უგვიანეს 48 საათისა შეაქვს პარლამენტში დასამტკიცებლად. საგანგებო მდგომარეობის დროს გამოსცემს კანონის ძალის მქონე დეკრეტებს, რომლებიც მოქმედებს საგანგებო მდგომარეობის დამთავრებამდე, ახორციელებს საგანგებო ღონისძიებებს. დეკრეტები წარედგინება პარლამენტს, როცა იგი შეიკრიბება. საგანგებო უფლებამოსილებანი ვრცელდება მხოლოდ იმ ტერიტორიაზე, სადაც ამ პუნქტში აღნიშნულ მიზეზთა გამო გამოცხადებულია საგანგებო მდგომარეობა;

ი) პარლამენტის თანხმობით უფლებამოსილია შეაჩეროს თვითმმართველობის ან ტერიტორიული ერთეულების სხვა წარმომადგენლობითი ორგანოების საქმიანობა, ან დაითხოვოს ისინი, თუ მათი მოქმედებით საფრთხე შეექმნა ქვეყნის სუვერენიტეტს, ტერიტორიულ მთლიანობას, სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოთა კონსტიტუციურ უფლებამოსილებათა განხორციელებას;

კ) კონსტიტუციისა და კანონის საფუძველზე გამოსცემს ბრძანებულებებსა და განკარგულებებს;

ლ) სელს აწერს და აქვეყნებს კანონებს კონსტიტუციით განსაზღვრული წესით;

მ) წყვეტს მოქალაქეობის, თავშესაფრის მიცემის საკითხებს;

ნ) ანიჭებს სახელმწიფო ჯილდოებს, უმაღლეს სამხედრო, სპეციალურ და საპატიო წოდებებს, უმაღლეს დიპლომატიურ რანგებს;

ო) შეიწყალებს მსჯავრდებულთ;

პ) დაითხოვს პარლამენტს კონსტიტუციით დადგენილ შემთხვევებში და წესით;

ჟ) თავმჯდომარეობს საქართველოს იუსტიციის უმაღლეს საბჭოს, კონსტიტუციით, აგრეთვე ორგანული კანონით გათვალისწინებული წესით თანამდებობაზე ნიშნავს და თანამდებობიდან ათავისუფლებს მოსამართლეებს;

რ) პარლამენტის დათხოვნიდან ახალადარჩეული პარლამენტის პირველ შეკრებამდე, განსაკუთრებულ შემთხვევებში, უფლებამოსილია საგადასახადო და საბიუჯეტო საკითხებზე გამოსცეს კანონის ძალის მქონე აქტი – დეკრეტი, რომელიც ძალას კარგავს, თუ ახლადარჩეული პარლამენტი პირველი შეკრებიდან ერთი თვის განმავლობაში არ დაამტკიცებს მას;

ს) 51[1] მუხლის „ა" – „დ" ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული გარემოებების არსებობისას პარლამენტის მიერ კონსტიტუციით დადგენილ ვადაში მთავრობის შემადგენლობისათვის ნდობის გამოუცხადებლობის შემთხვევაში უფლებამოსილია დანიშნოს პრემიერ-მინისტრი და თანხმობა მისცეს მას მინისტრების დანიშვნაზე. ზემოაღნიშნული გარემოებების ამოწურვიდან ერთი თვის განმავლობაში პრეზიდენტი სელახლა წარუდგენს პარლამენტს მთავრობის შემადგენლობას ნდობის მისაღებად.

2. პრეზიდენტი ნიშნავს პარლამენტისა და წარმომადგენლობითი ორგანოების არჩევნებს კანონით დადგენილი წესით.

3. საქართველოს პრეზიდენტი უფლებამოსილია შეაჩეროს ან გააუქმოს მთავრობისა და აღმასრულებელი ხელისუფლების დაწესებულებათა აქტები, თუ ისინი ეწინააღმდეგებიან საქართველოს კონსტიტუციას, საერთაშორისო ხელშეკრულებებსა და შეთანხმებებს, კანონებსა და პრეზიდენტის ნორმატიულ აქტებს.

4. პრეზიდენტი არის საქართველოს სამხედრო ძალების უმაღლესი მთავარსარდალი. იგი ნიშნავს ეროვნული უშიშროების საბჭოს წევრებს, თანამდებობაზე ნიშნავს და თანამდებობიდან გადააყენებს საქართველოს სამხედრო ძალების გენერალური შტაბის უფროსს, სხვა მხედართმთავრებს.

5. პრეზიდენტი უფლებამოსილია მიმართოს ხალხს და პარლამენტს. წელიწადში ერთხელ იგი პარლამენტს წარუდგენს მოხსენებას ქვეყნის მდგომარეობის უმნიშვნელოვანეს საკითხებზე.

6. პრეზიდენტი ახორციელებს კონსტიტუციითა და კანონით განსაზღვრულ სხვა უფლებამოსილებებს.

(საქართველოს 2001 წლის 30 მარტის კონსტიტუციური კანონი №826-IIს – სსმI, 2001წ, №9, მუხ.33)

(საქართველოს 2004 წლის 6 თებერვლის კონსტიტუციური კანონი - სსმI, 2004 წ., N2, მუხ. 5)

მუხლი 74

1. საქართველოს პარლამენტის, არანაკლებ 200000 ამომრჩეველის მოთხოვნით ან საკუთარი

ინიციატივით საქართველოს პრეზიდენტი კონსტიტუციითა და ორგანული კანონით განსაზღვრულ საკითხებზე ნიშნავს რეფერენდუმს მისი ჩატარების მოთხოვნის მიღებიდან 30 დღის განმავლობაში.

2. არ შეიძლება რეფერენდუმის მოწყობა კანონის მისაღებად ან გასაუქმებლად, ამნისტიისა და შეწყალების გამო, საერთაშორისო ხელშეკრულებათა და შეთანხმებათა რატიფიცირებისა და დენონსირების შესახებ, აგრეთვე ისეთ საკითხებზე, რომლებიც ზღუდავენ ადამიანის ძირითად კონსტიტუციურ უფლებებსა და თავისუფლებებს.

3. რეფერენდუმის დანიშვნასა და ჩატარებასთან დაკავშირებული საკითხები განისაზღვრება ორგანული კანონით.

მუხლი 75

1. საქართველოს პრეზიდენტი ხელშეუვალია. თანამდებობაზე ყოფნის დროს არ შეიძლება მისი დაპატიმრება ან სისხლის სამართლის პასუხისგებაში მიცემა.

2. პრეზიდენტის მიერ კონსტიტუციის დარღვევის, სახელმწიფოს ღალატისა და სისხლის სამართლის სხვა დანაშაულის ჩადენის შემთხვევაში პარლამენტს კონსტიტუციის 63-ე მუხლითა და ორგანული კანონით დადგენილი წესით შეუძლია თანამდებობიდან გადააყენოს პრეზიდენტი, თუ:

ა) კონსტიტუციის დარღვევა დადასტურებულია საკონსტიტუციო სასამართლოს გადაწყვეტილებით;

ბ) სახელმწიფო ღალატისა და სისხლის სამართლის სხვა დანაშაულის შემადგენლობის ნიშნები დადასტურებულია უზენაესი სასამართლოს დასკვნით.

მუხლი 76

1. საქართველოს პრეზიდენტის მიერ თავისი უფლებამოსილების განხორციელების შეუძლებლობის ან საქართველოს პრეზიდენტის უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტის შემთხვევაში საქართველოს პრეზიდენტის მოვალეობას ასრულებს პარლამენტის თავმჯდომარე, ხოლო პარლამენტის თავმჯდომარის მიერ საქართველოს პრეზიდენტის მოვალეობის განხორციელების შეუძლებლობის შემთხვევაში, აგრეთვე თუ პარლამენტი დათხოვნილია, საქართველოს პრეზიდენტის მოვალეობას ასრულებს პრემიერ-მინისტრი. პარლამენტის თავმჯდომარის მიერ საქართველოს პრეზიდენტის მოვალეობის შესრულების პერიოდში პარლამენტის თავმჯდომარის მოვალეობას, პარლამენტის თავმჯდომარის დავალებით, ასრულებს პარლამენტის თავმჯდომარის ერთ-ერთი მოადგილე. პრემიერ-მინისტრის მიერ საქართველოს პრეზიდენტის მოვალეობის შესრულების პერიოდში პრემიერ-მინისტრის მოვალეობას ასრულებს ეიცე-პრემიერის უფლებამოსილების მქონე მთავრობის წევრი.

2. პრეზიდენტის მოვალეობის შემსრულებელი უფლებამოსილი არ არის გამოიყენოს 73-ე მუხლის პირველი პუნქტის „გ" და „ი" ქვეპუნქტებითა და 74-ე მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული უფლებები, ასევე დაითხოვოს პარლამენტი.

3. პრეზიდენტის არჩევნები გარდება პრეზიდენტის უფლებამოსილების შეწყვეტის დროიდან 45 დღის განმავლობაში და მის ჩატარებას უმრუნველყოფს პარლამენტი.

(საქართველოს 2004 წლის 6 თებერვლის კონსტიტუციური კანონი - სსმI, 2004 წ., N2, მუხ. 5)

მუხლი 76[1]

საქართველოს პრეზიდენტი პარლამენტს დასანიშნად წარუდგენს საქართველოს გენერალური პროკურორის კანდიდატურას. საქართველოს პროკურატურის უფლებამოსილება და საქმიანობის წესი განისაზღვრება ორგანული კანონით.

მუხლი 77

საქართველოს პრეზიდენტის უფლებამოსილებათა განხორციელების ხელშეწყობის მიზნით იქმნება საქართველოს პრეზიდენტის ადმინისტრაცია. საქართველოს პრეზიდენტის ადმინისტრაციის უფროსს თანამდებობაზე ნიშნავს და ათავისუფლებს, ადმინისტრაციის სტრუქტურასა და საქმიანობის წესს განსაზღვრავს საქართველოს პრეზიდენტი.

(საქართველოს 2004 წლის 6 თებერვლის კონსტიტუციური კანონი - სსმI, 2004 წ., N2, მუხ. 5)

თავი მეოთხე[1]

საქართველოს მთავრობა

მუხლი 78

1. მთავრობა საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად უზრუნველყოფს აღმასრულებელი ხელისუფლების, ქვეყნის სამინაო და საგარეო პოლიტიკის განხორციელებას. მთავრობა პასუხისმგებელია საქართველოს პრეზიდენტისა და პარლამენტის წინაშე.

2. მთავრობა შედგება პრემიერ-მინისტრის და მინისტრებისაგან. მთავრობის შემადგენლობაში შეიძლება იყოს სახელმწიფო მინისტრი (სახელმწიფო მინისტრები). პრემიერ-მინისტრი მთავრობის ერთ-ერთ წევრს აკისრებს ვიცე-პრემიერის მოვალეობის შესრულებას. მთავრობა და მთავრობის წევრები უფლებამოსილებას ისსნიან საქართველოს პრეზიდენტის წინაშე.

3. მთავრობა კონსტიტუციის, კანონების და პრეზიდენტის ნორმატიული აქტების საფუძველზე და მათ შესასრულებლად იღებს დადგენილებასა და განკარგულებას, რომლებსაც ხელს აწერს პრემიერ-მინისტრი.

4. საქართველოს პრეზიდენტი უფლებამოსილია განსაკუთრებით მნიშვნელოვან სახელმწიფოებრივ საკითხებთან დაკავშირებით მოიწვიოს და თავმჯდომარეობდეს მთავრობის სხდომას. სხდომაზე მიღებული გადაწყვეტილება ფორმდება პრეზიდენტის აქტით.

5. მთავრობის სტრუქტურა, უფლებამოსილება და საქმიანობის წესი განისაზღვრება კონსტიტუციითა და კანონით, რომლის პროექტსაც პარლამენტს წარუდგენს მთავრობა პრეზიდენტთან შეთანხმებით.

6. მთავრობა უფლებამოსილია გადაღგეს საკუთარი გადაწყვეტილებით.

7. მთავრობის უფლებამოსილება იწყება კონსტიტუციით დადგენილი წესითა და შემთხვევებში მთავრობის წევრების დანიშვნისთანავე.

(საქართველოს 2004 წლის 6 თებერვლის კონსტიტუციური კანონი - სსმI, 2004 წ., N2, მუხ. 5)

მუხლი 79

1. მთავრობის თავმჯდომარეა პრემიერ-მინისტრი.

2. პრემიერ-მინისტრი განსაზღვრავს მთავრობის საქმიანობის მიმართულებებს, ორგანიზაციას უწევს მთავრობის საქმიანობას, ახორციელებს კოორდინაციასა და კონტროლს მთავრობის წევრების საქმიანობაზე, მოახსენებს საქართველოს პრეზიდენტს მთავრობის საქმიანობის შესახებ და პასუხისმგებელია მთავრობის საქმიანობისათვის საქართველოს პრეზიდენტისა და პარლამენტის წინაშე.

3. პრემიერ-მინისტრი პარლამენტის მოთხოვნით წარუდგენს მას სამთავრობო პროგრამის შესრულების მიმდინარეობის შესახებ ანგარიშს.

4. პრემიერ-მინისტრი თავისი უფლებამოსილების ფარგლებში გამოსცემს ინდივიდუალურ სამართლებრივ აქტს – ბრძანებას, აგრეთვე, ახორციელებს სრულ ადმინისტრაციულ ფუნქციებს მთავრობის შენობაში.

5. პრემიერ მინისტრი პრეზიდენტის თანხმობით ნიშნავს მთავრობის სხვა წევრებს, უფლებამოსილია თანამდებობიდან გაათავისუფლოს მთავრობის წევრები.

6. პრემიერ-მინისტრი კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევებში და წესით თანამდებობაზე ნიშნავს და თანამდებობიდან ათავისუფლებს სხვა თანამდებობის პირებს.

7. პრემიერ-მინისტრის გადადგომა ან მისი უფლებამოსილების შეწყვეტა იწვევს მთავრობის სხვა წევრთა უფლებამოსილების შეწყვეტას. მთავრობის სხვა წევრის გადადგომის ან თანამდებობიდან გათავისუფლების შემთხვევაში პრემიერ-მინისტრი საქართველოს პრეზიდენტის თანხმობით ორი კვირის ვადაში ნიშნავს მთავრობის ახალ წევრს.

(საქართველოს 2004 წლის 6 თებერვლის კონსტიტუციური კანონი - სსმI, 2004 წ., N2, მუხ. 5)

მუხლი 80

1. საქართველოს პრეზიდენტის მიერ ფიცის მიღების შემდეგ მთავრობა იხსნის უფლებამოსილებას საქართველოს პრეზიდენტის წინაშე. პრეზიდენტი იღებს მთავრობის უფლებამოსილების მოსსნას და მასვე შეუძლია დააკისროს მოვალეობათა შესრულება მთავრობის ახალი შემადგენლობის დანიშვნამდე.

2. საქართველოს პრეზიდენტი მთავრობის გადადგომის, გადაყენების ან უფლებამოსილების მოხსნიდან 7 დღის განმავლობაში საპარლამენტო ფრაქციებთან კონსულტაციების შემდეგ შეარჩევს პრემიერ-მინისტრის კანდიდატურას, ხოლო პრემიერ-მინისტრობის კანდიდატი საქართველოს

პრეზიდენტთან შეთანხმებით 10 დღის ვადაში – მთავრობის წევრობის კანდიდატურებს. ამ პუნქტის პირველი წინადადებით გათვალისწინებული პროცედურის დასრულებიდან 3 დღის ვადაში საქართველოს პრეზიდენტი პარლამენტს წარუდგენს მთავრობის შემადგენლობას ნდობის მისაღებად.

3. პარლამენტი საქართველოს პრეზიდენტის მიერ მთავრობის შემადგენლობის წარდგენიდან ერთი კვირის ვადაში განიხილავს და კენჭს უყრის მთავრობის შემადგენლობისა და სამთავრობო პროგრამისთვის ნდობის გამოცხადების საკითხს. პარლამენტის ნდობის მისაღებად საჭიროა პარლამენტის სრული შემადგენლობის უმრავლესობის მხარდაჭერა. მთავრობის წევრები უნდა დაინიშნონ ნდობის გამოცხადებიდან სამი დღის ვადაში. პარლამენტი უფლებამოსილია ნდობა არ გამოუცხადოს მთავრობის შემადგენლობას და იმავე გადაწყვეტილებაში დასვას მთავრობის ცალკეული წევრის აცილების საკითხი. პრეზიდენტის მიერ აცილების შესახებ პარლამენტის გადაწყვეტილების გაზიარების შემთხვევაში დაუშვებელია აცილებული პირის მთავრობის იმავე შემადგენლობაში დანიშვნა მთავრობის გათავისუფლებული ან გადამდგარი წევრის ნაცვლად.

4. თუ მთავრობის შემადგენლობამ და მისმა სამთავრობო პროგრამამ ვერ მიიღო პარლამენტის ნდობა, საქართველოს პრეზიდენტი ერთი კვირის ვადაში წარუდგენს პარლამენტს მთავრობის იმაეე ან ახალ შემადგენლობას. პარლამენტი ახორციელებს ამ მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებულ პროცედურას.

5. თუ მთავრობის შემადგენლობამ და სამთავრობო პროგრამამ მეოიზედ სამჯერ ვერ მიიღო პარლამენტის ნდობა, საქართველოს პრეზიდენტი 5 დღის ვადაში წამოაყენებს პრემიერ-მინისტრის ახალ კანდიდატურას ან პარლამენტის თანხმობის გარეშე ნიშნავს პრემიერ-მინისტრს, სოლო პრემიერ-მინისტრი, ასევე 5 დღის ვადაში, დანიშნავს მინისტრებს საქართველოს პრეზიდენტის თანხმობით. ამ შემთხვევაში საქართველოს პრეზიდენტი დაითხოვს პარლამენტს და დანიშნავს რიგგარეშე არჩევნებს.

6. ამ მუხლით გათვალისწინებული პროცედურების მიმდინარეობისას დაუშვებელია საქართველოს პრეზიდენტის იმპიჩმენტის წესით თანამდებობიდან გადაყენების საკითხის აღძერა.

(საქართველოს 2004 წლის 6 თებერვლის კონსტიტუციური კანონი - სსმI, 2004 წ., N2, მუხ. 5)

მუხლი 81

1. პარლამენტი უფლებამოსილია უნდობლობა გამოუცხადოს მთავრობას სრული შემადგენლობის უმრავლესობით. უნდობლობის გამოცხადების საკითხის აღძვრის უფლება აქვს პარლამენტის სრული შემადგენლობის არანაკლებ ერთ მესამედს. მთავრობისადმი უნდობლობის გამოცხადების შემდეგ საქართველოს პრეზიდენტი გადააყენებს მთავრობას ან არ იზიარებს პარლამენტის გადაწყვეტილებას. თუ პარლამენტი არა უადრეს 90 და არა უგვიანეს 100 დღისა კვლავ გამოუცხადებს მთავრობას უნდობლობას, საქართველოს პრეზიდენტი გადააყენებს მთავრობას ან დაითხოვს პარლამენტს და დანიშნავს რიგგარეშე არჩევნებს. 51[1] მუხლის „ა“ – „დ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული გარემოებების არსებობისას უნდობლობის გამოცხადების შესახებ განმეორებითი კენჭისყრა უნდა გაიმართოს ამ გარემოებების ამოწურვიდან 15 დღეში.

2. პარლამენტი უფლებამოსილია დადგენილებით აღძრას მთავრობისთვის უპირობო უნდობლობის გამოცხადების საკითხი. თუ დადგენილების მიღებიდან არა უადრეს 15 და არა უგვიანეს 20 დღისა პარლამენტი სრული შემადგენლობის სამი მეხუთედის უმრავლესობით გამოუცხადებს მთავრობას უნდობლობას, პრეზიდენტი გადააყენებს მთავრობას. თუ პარლამენტი მთავრობას უნდობლობას ვერ გამოუცხადებს, მთავრობის უნდობლობის საკითხის დასმა შემდგომი 6 თვის განმავლობაში დაუშვებელია.

3. ამ მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებული წესით მთავრობის გადაყენების შემთხვევაში საქართველოს პრეზიდენტი უფლებამოსილი არ არის მთავრობის მომდევნო შემადგენლობაში დანიშნოს იგივე პირი პრემიერ-მინისტრად ან წარადგინოს პრემიერ-მინისტრობის იგივე კანდიდატურა.

4. პრემიერ-მინისტრი უფლებამოსილია დასვას მთავრობის ნდობის საკითხი პარლამენტში განსახილველ სახელმწიფო ბიუჯეტის, საგადასახდო კოდექსის და მთავრობის სტრუქტურის, უფლებამოსილებისა და საქმიანობის წესის შესახებ კანონპროექტებზე. პარლამენტი მთავრობას ნდობას უცხადებს სრული შემადგენლობის უმრავლესობით. თუ პარლამენტი მთავრობას ნდობას არ გამოუცხადებს, საქართველოს პრეზიდენტი ერთი კვირის განმავლობაში გადააყენებს მთავრობას ან დაითხოვს პარლამენტს და დანიშნავს რიგგარეშე არჩევნებს.

5. ნდობის გამოცხადებასთან დაკავშირებით კენჭისყრა უნდა გაიმართოს საკითხის დასმიდან 15 დღის განმავლობაში. ამ ვადაში კენჭისყრის ჩაუტარებლობა ნიშნავს ნდობის გამოცხადებას.

6. პარლამენტის მიერ მთავრობისათვის ნდობის გამოცხადებისას შესაბამისი კანონპროექტი მიღებულად ჩაითვლება.

7. ამ მუხლით გათვალისწინებული პროცედურების მიმდინარეობისას დაუშვებელია საქართველოს პრეზიდენტის იმპიჩმენტის წესით თანამდებობიდან გადაყენების საკითხის აღძვრა.

(საქართველოს 2004 წლის 6 თებერვლის კონსტიტუციური კანონი - სსმI, 2004 წ., N2, მუხ. 5)

მუხლი 81[1]

1. პარლამენტის მიერ მთავრობისა და მისი სამთავრობო პროგრამისათვის ნდობის გამოცხადების შემდეგ მთავრობის თავდაპირველი შემადგენლობის ერთი მესამედით, მაგრამ არანაკლებ მთავრობის 5 წევრით განახლების შემთხვევაში, საქართველოს პრეზიდენტი ერთი კვირის ვადაში წარუდგენს პარლამენტს ნდობის მისაღებად მთავრობის შემადგენლობას.

2. პარლამენტის მიერ მთავრობის შემადგენლობისთვის ნდობის გამოცხადება ხდება კონსტიტუციის მე-80 მუხლით დადგენილი წესით.

(საქართველოს 2004 წლის 6 თებერვლის კონსტიტუციური კანონი - სსმI, 2004 წ., N2, მუხ. 5)

მუხლი 81[2]

1. სამინისტროები იქმნება სახელმწიფოებრივი და საზოგადოებრივი ცხოვრების განსაზღვრულ სფეროში სახელმწიფო მმართველობის და სახელმწიფო პოლიტიკის განხორციელების უზრუნველსაყოფად.

2. სამინისტროს ხელმძღვანელობს მინისტრი, რომელიც დამოუკიდებლად იღებს გადაწყვეტილებას მის კომპეტენციას მიკუთვნებულ საკითხებზე. მინისტრი კანონის, პრეზიდენტის ნორმატიული აქტის ან მთავრობის დადგენილების საფუძველზე და მათ შესასრულებლად გამოსცემს ბრძანებას.

3. სახელმწიფო მინისტრი ინიშნება კონსტიტუციით დადგენილი წესით განსაკუთრებული მნიშვნელობის სახელმწიფოებრივი ამოცანების შესასრულებლად.

4. მთავრობის წევრს უფლება არ აქვს ეკავოს სხვა თანამდებობა, გარდა პარტიულისა, დააფუძნოს საწარმო, ეწეოდეს სამეწარმეო საქმიანობას, იღებდეს ხელფასს რაიმე სხვა საქმიანობიდან, გარდა სამეცნიერო, პედაგოგიური, შემოქმედებითი საქმიანობისა.

5. მთავრობის წევრი უფლებამოსილია გადადგეს თანამდებობიდან.

(საქართველოს 2004 წლის 6 თებერვლის კონსტიტუციური კანონი - სსმI, 2004 წ., N2, მუხ. 5)

თავი მეხუთე

სასამართლო ხელისუფლება

მუხლი 82

1.სასამართლო ხელისუფლება ხორციელდება საკონსტიტუციო კონტროლის, მართლმსაჯულების და კანონით დადგენილი სხვა ფორმების მეშვეობით.

2. სასამართლოს აქტები სავალდებულოა ყველა სახელმწიფო ორგანოსა და პირისათვის ქვეყნის მთელ ტერიტორიაზე.

3. სასამართლო ხელისუფლება დამოუკიდებელია და მას ახორციელებენ მხოლოდ სასამართლოები.

4. სასამართლოს გადაწყვეტილება გამოაქვს საქართველოს სახელით.

5. საერთო სასამართლოებში საქმეები ნაფიცი მსაჯულების მიერ განიხილება კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევებში და წესით.

(საქართველოს 2004 წლის 6 თებერვლის კონსტიტუციური კანონი - სსმI, 2004 წ., N2, მუხ. 5)

მუხლი 83

1. საკონსტიტუციო კონტროლის სასამართლო ორგანოა საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლო. მისი უფლებამოსილება, შექმნისა და საქმიანობის წესი განისაზღვრება კონსტიტუციით და ორგანული კანონით.

2. მართლმსაჯულებას ახორციელებენ საერთო სასამართლოები. მათი სისტემა და სამართალწარმოების წესი დადგენილია კანონით.

3. სამხედრო სასამართლოს შემოღება შეიძლება საომარ პირობებში და მხოლოდ საერთო სასამართლოს სისტემაში.

4. საგანგებო ან სპეციალური სასამართლოების შექმნა დაუშვებელია.

მუხლი 84

1. მოსამართლე თავის საქმიანობაში დამოუკიდებელია და ემორჩილება მხოლოდ კონსტიტუციას და კანონს. რაიმე ზემოქმედება მოსამართლეზე, ან ჩარევა მის საქმიანობაში გადაწყვეტილების მიღებაზე ზეგავლენის მიზნით აკრძალულია და ისჯება კანონით.

2. მოსამართლის ჩამოცილება საქმის განხილვისაგან, თანამდებობიდან მისი ვადამდე გათავისუფლება ან სხვა თანამდებობაზე გადაყვანა დაიშვება მხოლოდ კანონით განსაზღვრულ შემთხვევებში.

3. არავის არა აქვს უფლება მოსთხოვოს მოსამართლეს ანგარიში კონკრეტულ საქმეზე.

4. ბათილია ყველა აქტი, რომელიც ზღუდავს მოსამართლის დამოუკიდებლობას.

5. სასამართლოს გადაწყვეტილების გაუქმება, შეცვლა ან შეჩერება შეუძლია მხოლოდ სასამართლოს კანონით განსაზღვრული წესით.

მუხლი 85

1. სასამართლოში საქმე განიხილება ღია სხდომაზე. დახურულ სხდომაზე საქმის განხილვა დასაშვებია მხოლოდ კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევებში. სასამართლოს გადაწყვეტილება ცხადდება საქვეყნოდ.

2. სამართალწარმოება ხორციელდება სახელმწიფო ენაზე. პირს, რომელმაც სახელმწიფო ენა არ იცის, მიეჩინება თარჯიმანი. იმ რაიონებში, სადაც მოსახლეობა არ ფლობს სახელმწიფო ენას, უზრუნველყოფილია სახელმწიფო ენის შესწავლისა და სამართალწარმოებასთან დაკავშირებული საკითხების გადაწყვეტა.

3. სამართალწარმოება ხორციელდება მხარეთა თანასწორობისა და შეჯიბრებითობის საფუძველზე.

მუხლი 86

1. მოსამართლე შეიძლება იყოს საქართველოს მოქალაქე 30 წლის ასაკიდან, თუ მას აქვს უმაღლესი იურიდიული განათლება და სპეციალობით მუშაობის სულ ცოტა 5 წლის გამოცდილება.

2. მოსამართლის თანამდებობაზე გამწესება ხდება არანაკლებ 10 წლის ვადით. მოსამართლეთა შერჩევის, დანიშვნის, თანამდებობიდან გათავისუფლების წესი განისაზღვრება კანონით.

3. მოსამართლის თანამდებობა შეუთავსებელია ნებისმიერ სხვა თანამდებობასთან და ანაზღაურებად საქმიანობასთან, გარდა პედაგოგიური მოღვაწეობისა. მოსამართლე არ შეიძლება იყოს პოლიტიკური პარტიის წევრი, მონაწილეობდეს პოლიტიკურ საქმიანობაში.

მუხლი 87

1. მოსამართლე ხელშეუხებელია. დაუშვებელია მისი სისხლის სამართლის პასუხისგებაში მიცემა, დაკავება ან დაპატიმრება, მისი ბინის, მანქანის, სამუშაო ადგილის ან პირადი გაჩხრეკა საქართველოს უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარის თანხმობის გარეშე. გამონაკლისია დანაშაულზე წასწრების შემთხვევა, რაც დაუყოვნებლივ უნდა ეცნობოს საქართველოს უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარეს. თუ იგი არ მისცემს თანხმობას, დაკავებული ან დაპატიმრებული მოსამართლე დაუყოვნებლივ უნდა გათავისუფლდეს.

2. სახელმწიფო უმრუნველყოფს მოსამართლის და მისი ოჯახის უსაფრთხოებას.

მუხლი 88

1. საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლო სასამართლო ხელისუფლებას ახორციელებს საკონსტიტუციო სამართალწარმოების წესით.

2. საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლო შედგება 9 მოსამართლისაგან - საკონსტიტუციო სასამართლოს წევრებისაგან. სასამართლოს სამ წევრს ნიშნავს საქართველოს პრეზიდენტი, სამ წევრს ირჩევს პარლამენტი სიითი შემადგენლობის არანაკლებ სამი მეხუთედით, სამ წევრს ნიშნავს უზენაესი სასამართლო. საკონსტიტუციო სასამართლოს წევრთა უფლებამოსილების ვადაა 10 წელი. საკონსტიტუციო სასამართლო თავისი შემადგენლობიდან 5 წლის ვადით ირჩევს საკონსტიტუციო სასამართლოს თავმჯდომარეს. თავმჯდომარედ ერთი და იმავე პირის ხელმეორედ არჩევა დაუშვებელია.

3. საკონსტიტუციო სასამართლოს წევრი არ შეიძლება იყოს პირი, რომელსაც ადრე ეკავა ეს თანამდებობა.

4. საკონსტიტუციო სასამართლოს წევრი შეიძლება იყოს საქართველოს მოქალაქე 35 წლის ასაკიდან, თუ მას აქვს უმაღლესი იურიდიული განათლება. საკონსტიტუციო სასამართლოს წევრების შერჩევის, დანიშვნისა და არჩევის, მათი უფლებამოსილების შეწყვეტის, აგრეთვე საკონსტიტუციო სამართალწარმოების და სასამართლოს საქმიანობის სხვა საკითხები განისაზღვრება კანონით.

5. საკონსტიტუციო სასამართლოს წევრი ხელშეუხებელია. დაუშვებელია მისი სისხლის სამართლის პასუხისგებაში მიცემა, დაკავება ან დაპატიმრება, მისი ბინის, მანქანის, სამუშაო ადგილის ან პირადი გაჩხრეკა საკონსტიტუციო სასამართლოს თანხმობის გარეშე. გამონაკლისია დანაშაულზე წასწრების შემთხვევა, რაც დაუყოვნებლივ უნდა ეცნობოს საკონსტიტუციო სასამართლოს. თუ იგი არ მისცემს თანხმობას, საკონსტიტუციო სასამართლოს დაკავებული ან დაპატიმრებული წევრი დაუყოვნებლივ უნდა გათავისუფლდეს.

მუხლი 89

1. საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლო საქართველოს პრეზიდენტის, საქართველოს მთავრობის, პარლამენტის წევრთა არანაკლებ ერთი მეხუთედის, სასამართლოს, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი წარმომადგენლობითი ორგანოების, სასასლხო დამცველის და მოქალაქის სარჩელისა თუ წარდგინების საფუძველზე ორგანული კანონით დადგენილი წესით:

ა) იღებს გადაწყვეტილებებს კონსტიტუციასთან, კონსტიტუციური შეთანხმების, კანონის, პრეზიდენტის, მთავრობის, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ხელისუფლების უმაღლეს ორგანოთა ნორმატიული აქტების შესაბამისობის საკითხებზე;

ბ) იხილავს დავას სახელმწიფო ორგანოებს შორის კომპეტენციის შესახებ;

გ) იხილავს მოქალაქეთა პოლიტიკურ გაერთიანებათა შექმნისა და საქმიანობის კონსტიტუციურობის საკითხებს;

დ) იხილავს რეფერენდუმებისა და არჩევნების კონსტიტუციურობის საკითხთან დაკავშირებულ დავას;

ე) ისილავს საერთაშორისო ხელშეკრულებების და შეთანხმებების კონსტიტუციურობის საკითხს;

ვ) მოქალაქის სარჩელის საფუძველზე იხილავს ნორმატიული აქტების კონსტიტუციურობას საქართველოს კონსტიტუციის მეორე თავის საკითხებთან მიმართებით;

ე[1]) იხილავს დავას "აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სტატუსის შესახებ" საქართველოს კონსტიტუციური კანონის დარღვევის თაობაზე;

ზ) ახორციელებს საქართველოს კონსტიტუციით და ორგანული კანონით განსაზღვრულ სხვა უფლებამოსილებებს.

2. საკონსტიტუციო სასამართლოს გადაწყვეტილება საბოლოოა. არაკონსტიტუციურად ცნობილი ნორმატიული აქტი ან მისი ნაწილი კარგავს იურიდიულ ძალას საკონსტიტუციო სასამართლოს შესაბამისი გადაწყვეტილების გამოქვეყნების მომენტიდან.

(საქართველოს 2000 წლის 20 აპრილის კონსტიტუციური კანონი №260 – სსმI, 2000 წ. №15, მუხ. 36); (საქართველოს 2001 წლის 30 მარტის კონსტიტუციური კანონი №826-IIს – სსმI, 2001წ, №9, მუხ.33); (საქართველოს 2002 წლის 10 ოქტომბრის კონსტიტუციური კანონი №1689-Iს – სსმI, 2002წ, №28, მუხ. 128) (საქართველოს 2004 წლის 1 ივლისის კონსტიტუციური კანონი №306-რს – სსმI, 2004წ, №16, მუხ.54)

მუხლი 90

1. საქართველოს უზენაესი სასამართლო დადგენილი საპროცესო ფორმით ზედამხედველობს მართლმსაჯულების განხორციელებას საქართველოს საერთო სასამართლოებში, პირველი ინსტანციით განიხილავს კანონით განსაზღვრულ საქმეებს.

2. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარეს და უზენაესი სასამართლოს მოსამართლეებს საქართველოს პრეზიდენტის წარდგინებით სიითი შემადგენლობის უმრავლესობით ირჩევს პარლამენტი არანაკლებ 10 წლის ვადით.

3. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს უფლებამოსილება, ორგანიზაცია, საქმიანობისა და უზენაესი სასამართლოს წევრთა უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტის წესი განისაზღვრება კანონით.

4. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარე და წევრები ხელშეუხებელნი არიან. უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარის და წევრების სისხლის სამართლის პასუხისგებაში მიცემა, დაკავება ან დაპატიმრება, მათი ბინის, მანქანის, სამუშაო ადგილის ან პირადი გაჩხრეკა შეიძლება მხოლოდ პარლამენტის თანხმობით. გამონაკლისია დანაშაულზე წასწრების შემთხვევა, რაც დაუყოვნებლივ უნდა ეცნობოს პარლამენტს. თუ პარლამენტი არ მისცემს თანხმობას, დაკავებული ან დაპატიმრებული პირი დაუყოვნებლივ უნდა გათავისუფლდეს.

მუხლი 91

ამოღებულია

(საქართველოს 2004 წლის 6 თებერვლის კონსტიტუციური კანონი - სსმI, 2004 წ., N2, მუხ. 5)

თავი მეექვსე

სახელმწიფო ფინანსები და კონტროლი

მუხლი 92

1. საქართველოს პარლამენტი სიითი შემადგენლობის უმრავლესობით ყოველწლიურად იღებს სახელმწიფო ბიუჯეტის კანონს,რომელსაც ხელს აწერს საქართველოს პრეზიდენტი.

2. საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის შედგენისა და მიღების წესი განისაზღვრება კანონით.

მუხლი 93

1. მხოლოდ საქართველოს მთავრობაა უფლებამოსილი პარლამენტის კომიტეტებთან ძირითადი მონაცემებისა და მიმართულებების შეთანხმების შემდეგ საქართველოს პრეზიდენტის თანხმობით პარ-ლამენტს წარუდგინოს სახელმწიფო ბიუჯეტის პროექტი.

2. მთავრობა მომავალი წლის ბიუჯეტის პროექტს პარლამენტს წარუდგენს არა უგვიანეს სამი თვისა საბიუჯეტო წლის დამთავრებამდე. ბიუჯეტის პროექტთან ერთად მთავრობა წარადგენს მოხსენებას მიმდინარე წლის ბიუჯეტის შესრულების მიმდინარეობის შესახებ. სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულების ანგარიშს მთავრობა პარლამენტს დასამტკიცებლად წარუდგენს საბიუჯეტო წლის დასრულებიდან არა უგვიანეს 3 თვისა. თუ პარლამენტი სახელმწიფო ბიუჯეტის შეუსრულებლობის შემთხვევაში არ დაამტკიცებს სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულების ანგარიშს, საქართველოს პრეზიდენტი განიხილავს მთავრობის პასუხისმგებლობის საკითხს და პარლამენტს ერთი თვის განმავლობაში აცნობებს თავისი დასაბუთებული გადაწყვეტილების თაობაზე.

3. კონსტიტუციის 51[1] მუხლის „ა“ _„დ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში პარლამენტის მიერ კონსტიტუციით დადგენილ ვადაში სახელმწიფო ბიუჯეტის დაუმტკიცებლობისას სახელმწიფო ბიუჯეტს დეკრეტით ამტკიცებს პრეზიდენტი.

4. მთავრობის თანხმობის გარეშე დაუშვებელია ბიუჯეტის პროექტში ცვლილების შეტანა. მთავ-რობას მხოლოდ იმ პირობით შეუძლია მოსთხოვოს პარლამენტს დამატებითი სახელმწიფო ხარჯის გაღება, თუ მიუთითებს მისი დაფარვის წყაროს.

5. პარლამენტი უფლებამოსილია გააკონტროლოს მთავრობის მიერ სახელმწიფო ბიუჯეტის სახსრების ხარჯვის კანონიერება და დარღვევების აღმოჩენის შემთხვევაში მიმართოს საქართველოს პრეზიდენტს საბიუჯეტო სახსრების ხარჯვის შეჩერების მოთხოვნით. საბიუჯეტო სახსრების არაკანონიერი ხარჯვის დადასტურების შემთხვევაში პრეზიდენტი იღებს შესაბამის გადაწყვეტილებას.

6. თუ პარლამენტმა ვერ მოახერხა ამ მუხლის მე-2 პუნქტით დადგენილი წესის დაცვით წარდგე-ნილი ბიუჯეტის მიღება სამი თვის განმავლობაში, საქართველოს პრეზიდენტი უფლებამოსილია გადაა-ყენოს მთავრობა ან დაითხოვოს პარლამენტი და დანიშნოს რიგგარეშე არჩევნები.

7. სახელმწიფო ბიუჯეტის დაუმტკიცებლობის შემთხვევაში პარლამენტის დათხოვნისას, პრეზი-დენტი დეკრეტით დაამტკიცებს სახელმწიფო ბიუჯეტს და ახლადარჩეული პარლამენტის უფლებამოსი-ლების ცნობიდან ერთ თვეში წარუდგენს მას დასამტკიცებლად.

8. კანონპროექტი, რომელიც იწვევს მიმდინარე წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის ხარჯების ზრდას, შემოსავლების შემცირებას ან სახელმწიფოს მიერ ახალი ფინანსური ვალდებულებების აღებას, პარლა-მენტმა შეიძლება მიიღოს მხოლოდ მთავრობის თანხმობის შემდეგ, ხოლო მომავალ საფინანსო წელთან დაკავშირებული ზემოაღნიშნული კანონპროექტები — მთავრობის მიერ პარლამენტთან შეთანხმებული სახელმწიფო ბიუჯეტის ძირითადი პარამეტრების ფარგლებში.

(საქართველოს 2004 წლის 6 თებერვლის კონსტიტუციური კანონი - სსმI, 2004 წ., N2, მუხ. 5)

მუხლი 94

1. საკალდებულოა გადასახადებისა და მოსაკრებლების გადახდა კანონით დადგენილი ოდენობითა და წესით.

2. გადასახადებისა და მოსაკრებლების სტრუქტურას, შემოღების წესს ადგენს მხოლოდ კანონი.

3. გადასახადებისაგან გათავისუფლება, აგრეთვე სახელმწიფო ხაზინიდან ხარჯის გაღება დასაშ-ვებია მხოლოდ კანონით.

მუხლი 95

1. საქართველოს ფულად-საკრედიტო სისტემის ფუნქციონირებას უზრუნველყოფს საქართველოს ეროვნული ბანკი.

2.საქართველოს ეროვნული ბანკი შეიმუშავებს და ახორციელებს ფულად-საკრედიტო და სავალუტო პოლიტიკას პარლამენტის მიერ განსაზღვრული ძირითადი მიმართულებების შესაბამისად.

3. ეროვნული ბანკი არის ბანკთა ბანკი, საქართველოს მთავრობის ბანკირი და ფისკალური აგენტი.

4. ეროვნული ბანკი დამოუკიდებელია თავის საქმიანობაში. ეროვნული ბანკის უფლება-მოვალეობა, საქმიანობის წესი და დამოუკიდებლობის გარანტია განისაზღვრება ორგანული კანონით.

5. ფულის სახელწოდება და ერთეული განისაზღვრება კანონით. ფულის ემისიის უფლება აქვს მხოლოდ ეროვნულ ბანკს.

მუხლი 96

1. საქართველოს ეროვნული ბანკის უმაღლესი ორგანოა ეროვნული ბანკის საბჭო, რომლის წევრებს საქართველოს პრეზიდენტის წარდგინებით 7 წლის ვადით სიითი შემადგენლობის უმრავლესობით ირჩევს პარლამენტი. ეროვნული ბანკის საბჭოს წევრების გადაყენება შეიძლება მხოლოდ პარლამენტის გადაწყვეტილებით 64-ე მუხლის შესაბამისად.

2. ეროვნული ბანკის პრეზიდენტს ეროვნული ბანკის საბჭოს წარდგინებით ბანკის საბჭოს წევრთაგან ნიშნავს და თანამდებობიდან ათავისუფლებს საქართველოს პრეზიდენტი.

3. ეროვნული ბანკი პასუხისმგებელია პარლამენტის წინაშე და ყოველწლიურად წარუდგენს მას თავისი საქმიანობის ანგარიშს.

მუხლი 97

1. სახელმწიფო სასსრებისა და სახელმწიფოს სხვა მატერიალურ ფასეულობათა გამოყენებასა და ხარჯვას ზედამხედველობს საქართველოს კონტროლის პალატა. იგი უფლებამოსილია აგრეთვე შეამოწმოს საფინანსო-სამეურნეო კონტროლის სხვა სახელმწიფო ორგანოთა საქმიანობა, წარუდგინოს პარლამენტს საგადასახადო კანონმდებლობის სრულყოფის წინადადებები.

2. კონტროლის პალატა დამოუკიდებელია თავის საქმი-ანობაში. იგი ანგარიშვალდებულია პარლამენტის წინაშე. კონტროლის პალატის თავმჯდომარეს 5 წლის ვადით სიითი შემადგენლობის უმრავლესობით პარლამენტის თავმჯდომარის წარდგინებით ირჩევს საქართველოს პარლამენტი. მისი თანამდებობიდან გათავისუფლების საფუძვლები და წესი განისაზღვრება კონსტიტუციითა და კანონით.

3. წელიწადში ორჯერ, ბიუჯეტის შესრულების წინასწარი და სრული ანგარიშის წარდგენის დროს, კონტროლის პალატა პარლამენტს წარუდგენს მოხსენებას მთავრობის ანგარიშთან დაკავშირებით, ხოლო წელიწადში ერთხელ თავისი საქმიანობის ანგარიშს.

4. კონტროლის პალატის უფლებამოსილება, ორგანიზაცია და საქმიანობის წესი, დამოუკიდებლობის გარანტია განისაზღერება კანონით.

5. სახელმწიფო კონტროლის სხვა ორგანოები იქმნება კანონის შესაბამისად.

თავი მეშვიდე

სახელმწიფოს თავდაცვა

მუხლი 98

1. თავდაცვითი ომი საქართველოს სუვერენული უფლებაა.

2. ქვეყნის დამოუკიდებლობის, სუვერენიტეტისა და ტერიტორიული მთლიანობის დასაცავად, აგრეთვე საერთაშორისო ვალდებულებათა შესასრულებლად, საქართველოს ჰყავს სამხედრო ძალები.

3. სამხედრო ძალების სახეობები და შემადგენლობა განისაზღვრება კანონით. სამხედრო ძალების სტრუქტურას ამტკიცებს საქართველოს პრეზიდენტი, რაოდენობას კი ეროვნული უმიშროების საბჭოს წარდგინებით - პარლამენტი სიითი შემადგენლობის უმრაველესობით.

მუხლი 99

1. სამხედრო აღმშენებლობისა და ქვეყნის თავდაცვის ორგანიზაციისათვის იქმნება ეროვნული უმაღლესების საბჭო, რომელსაც ხელმძღვანელობს საქართველოს პრეზიდენტი.

2. ეროვნული უმაღლესების საბჭოს შემადგენლობა, უფლებამოსილება და საქმიანობის წესი განისაზღვრება ორგანული კანონით.

მუხლი 100

1. სამხედრო ძალების გამოყენების შესახებ გადაწყვეტილებას იღებს საქართველოს პრეზიდენტი და 48 საათის განმავლობაში შეაქვს იგი პარლამენტში დასამტკიცებლად. ამასთან, საერთაშორისო ვალდებულებათა შესასრულებლად სამხედრო ძალთა გამოყენება დაუშვებელია საქართველოს პარლამენტის თანხმობის გარეშე.

2. სახელმწიფოს თავდაცვის მიზნით განსაკუთრებულ და კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევებში ქვეყანაში სხვა სახელმწიფოს სამხედრო ძალის შემოყვანის, გამოყენებისა და გადაადგილების გადაწყვეტილებას იღებს საქართველოს პრეზიდენტი. გადაწყვეტილება დაუყოვნებლივ წარედგინება პარლამენტს დასამტკიცებლად და ძალაში შედის პარლამენტის თანხმობის შემდეგ.

(საქართველოს 2004 წლის 6 თებერვლის კონსტიტუციური კანონი - სსმI, 2004 წ., N2, მუხ. 5)

მუხლი 101

1. საქართველოს დაცვა საქართველოს ყოველი მოქალაქის მოვალეობაა.

2. ქვეყნის დაცვა და სამხედრო ვალდებულების მოხდა საამისო უნარის მქონე ყველა მოქალაქის ვალია. სამხედრო ვალდებულების მოხდის ფორმას ადგენს კანონი.

თავი მერვე

კონსტიტუციის გადასინჯვა

მუხლი 102

1. კონსტიტუციის ზოგადი ან ნაწილობრივი გადასინჯვის კანონპროექტის შეტანის უფლება აქვთ:

ა) პრეზიდენტს;

ბ) პარლამენტის წევრთა სრული შემადგენლობის ნახევარზე მეტს;

გ) არანაკლებ 200000 ამომრჩეველს.

2. კონსტიტუციის გადასინჯვის კანონპროექტი წარედგინება საქართველოს პარლამენტს, რომელიც აქვეყნებს მას საყოველთაო-სახალხო განხილვისათვის. პარლამენტში კანონპროექტის განხილვა იწყება მისი გამოქვეყნებიდან ერთი თვის შემდეგ.

3. კონსტიტუციის გადასინჯვის კანონპროექტი მიღებულად ჩაითვლება, თუ მას მხარს დაუჭერს საქართველოს პარლამენტის სრული შემადგენლობის სულ ცოტა ორი მესამედი.

4. კონსტიტუციის 68-ე მუხლით გათვალისწინებული წესით კონსტიტუციის გადასინჯვის კანონს ხელს აწერს და აქვეყნებს საქართველოს პრეზიდენტი.

მუხლი 103

საგანგებო ან საომარი მდგომარეობის გამოცხადება გამოიწვევს კონსტიტუციის გადასინჯვის შეჩერებას საგანგებო ან საომარი მდგომარეობის გაუქმებამდე.

თავი მეცხრე

გარდამავალი დებულებები

მუხლი 104

1. საქართველოს კონსტიტუცია ძალაში შედის საქართველოს ახალარჩეული პრეზიდენტისა და პარლამენტის უფლებამოსილების ცნობის დღიდან.

2. კონსტიტუციის 49-ე, 50-ე და 70-ე მუხლები ძალაში შედის კონსტიტუციის გამოქვეყნებისთანავე.

მუხლი 104[1]

1. კონსტიტუციის 49-ე მუხლის პირველი პუნქტი და 58-ე მუხლის პირველი პუნქტი ამოქმედდეს საქართველოს ორგანულ კანონში „საქართველოს საარჩევნო კოდექსი" შესაბამისი ცვლილებებისა და დამატებების შეტანისთანავე.

2. 2004 წელს არჩეული საქართველოს პარლამენტის უფლებამოსილების შეწყვეტამდე მისი შემადგენლობა, აგრეთვე ფრაქციის ჩამოყალიბებისათვის აუცილებელი პარლამენტის წევრთა რაოდენობა განისაზღვრება ამ პარლამენტის არჩევნების დროს მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად.

(საქართველოს 2005 წლის 23 თებერვლის კონსტიტუციური კანონი - სსმ I, 2005 წ., №8, მუხ. 57)

მუხლი 105

1. 1995 წლის არჩევნებში მონაწილეობის უფლება აქვს კანონით დადგენილი წესით რეგისტრირებულ მოქალაქეთა პოლიტიკურ გაერთიანებას, რომლის ინიციატივა დადას-ტურებულია 50000 ხელმოწერით მაინც, ან რომელსაც ჰყავდა წარმომადგენელი პარლამენტში კონსტიტუციის მიღების დღისათვის.

2. პროპორციული სისტემით არჩევნები ტარდება ერთიანი პარტიული სიით.

3. პოლიტიკურ გაერთიანებას, საარჩევნო ბლოკს უფლება აქვს მაჟორიტარულ საარჩევნო ოლქში წარადგინოს დეპუტატობის ის კანდიდატიც, რომელიც იმავდროულად მის პარტიულ სიაშია.

4. მაჟორიტარულ საარჩევნო ოლქში არჩეულად ჩაითვლება ის კანდიდატი, რომელიც ხმათა მეტ რაოდენობას მიიღებს, მაგრამ კენჭისყრის მონაწილეთა არანაკლებ ერთი მესამედისა.

5. პირველ ტურში თუ ვერც ერთმა კანდიდატმა ვერ მიიღო ხმათა საჭირო რაოდენობა, ჩატარდება მეორე ტური, რომელშიც მონაწილეობას მიიღებს უკეთესი შედეგის მქონე ორი კანდიდატი. არჩეულად ჩაითვლება ის კანდიდატი, რომელიც ხმათა მეტ რაოდენობას მიიღებს.

6. ეს მუხლი ძალაში შედის კონსტიტუციის გამოქვეყნებისთანავე და მოქმედებს ახალარჩეული პარლამენტის უფლებამოსილების ცნობამდე.

მუხლი 106

1. კონსტიტუციის ძალაში შესვლის შემდეგ მოქმედებს მხოლოდ ის სამართლებრივი აქტი ან აქტის ნაწილი, რომელიც კონსტიტუციას არ ეწინააღმდეგება.

2. კონსტიტუციის ძალაში შესვლიდან ორი წლის განმავლობაში საქართველოს პრეზიდენტი და საქართველოს პარლამენტი უზრუნველყოფენ კონსტიტუციის ძალაში შესვლამდე მიღებული ნორმატიული აქტების სახელმწიფო რეგისტრაციას, კონსტიტუციასთან და კანონებთან მათ შესაბამისობას.

3. კონსტიტუციის ძალაში შესვლიდან ორი წლის განმავლობაში საქართველოს პარლამენტმა უნდა მიიღოს კონსტიტუციით გათვალისწინებული ორგანული კანონები, ან დაადასტუროს ამ სფეროში არსებული ნორმატიული აქტების მართლმომიერება.

მუხლი 107

1. კონსტიტუციის შესაბამისად სასამართლო წყობილების ორგანული კანონების მიღებამდე ძალაში რჩება სასამართლო წყობილების მოქმედი კანონმდებლობა.

2. კონსტიტუციის მე-18 მუხლის მე-2 და მე-3 პუნქტები ძალაში შევა შესაბამისი სისხლის სამართლის საპროცესო საკანონმდებლო აქტების მიღების შემდეგ.

3. საკონსტიტუციო სასამართლოს შესახებ ორგანული კანონი მიღებულ უნდა იქნეს 1996 წლის 1 თებერვლამდე.

მუხლი 108

საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე იურისდიქციის სრულ აღდგენასთან დაკავშირებით კონსტიტუციის 102-ე მუხლის მე-2 პუნქტში სათანადო ცვლილებებისა თუ დამატებების შეტანა გამონაკლისის წესით დასაშვებია კონსტიტუციის გადასინჯვის კანონპროექტის საყოველთაო-სახალხო განხილვისათვის გამოქვეყნების გარეშე.

მუხლი 109

1. შესაბამისი წესით მიღებულ კონსტიტუციას ხელს აწერს და აქვეყნებს საქართველოს სახელმწიფოს მეთაური.

2. საქართველოს პარლამენტისა და საკონსტიტუციო კომისიის წევრები ხელს აწერენ კონსტიტუციის ტექსტს. კონსტიტუციის ძალაში შესვლიდან სულ ცოტა ერთი წლის განმავლობაში ტექსტი ღიად უნდა ინახებოდეს საქართველოს ყველა ადგილობრივი ორგანოს შენობაში, რათა მოსახლეობა გაეცნოს მის მინაარსს.

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაური **ედუარდ შევარდნაძე**
თბილისი,
1995 წლი 24 აგვისტო

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუცია

აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში მცხოვრებ საქართველოს მოქალაქეთა ურყევი ნება:

- დაიცვან ადამიანის საყოველთაოდ აღიარებული უფლებები და თავისუფლებები; არ დაუშვან ძალადობა და სამოქალაქო დაპირისპირება, ხელი შეუწყონ სრულიად საქართველოში მშვიდობის დამყარებას და განმტკიცებას; დემოკრატიული და სამართლებრივი სახელმწიფოს შექმნას და დამკვიდრებას, რათა საქართველომ ღირსეული ადგილი დაიკავოს მსოფლიო მაღალ განვითარებულ სახელმწიფოთა მორის.

- უმთავრეს მიზნად დაისახონ ეროვნული მეურნეობის, ტრადიციული და ახალი დარგების, უახლესი ტექნოლოგიებისა და ტექნიკის დანერგვა, ხელოვნების, მედიცინის განვითარება, რათა უზრუნველყონ ადამიანის ცხოვრების მაღალი დონე, მაღალკვალიფიციური, ინტელექტუალური ახალგაზრდა თაობების - ფიზიკურად და სულიერად სრულყოფილი ღირსეული ცვლის აღზრდა.

ხელმძღვანელობენ რა საქართველოს 1995 წლის 24 აგვისტოს კონსტიტუციით დეკლარირებული ძირითადი პრინციპებით, ადამიანის უფლებების დაცვის, ხელისუფლების დანაწილების, დემოკრატიული მმართველობის მესსეს და საყოველთაოდ აღიარებული ზოგადსაკაცობრიო ფასეულობებით, გამოხატავენ რწმენას, რომ

- საქართველოში შეიქმნება ჭეშმარიტად დემოკრატიული, სამართლებრივი სახელმწიფო, რომელიც განუხრელად დაიცავს საკუთარი ქვეყნის, მოსახლეობის ინტერესებს, აღდგება მტკიცე ერთობა განურჩეველად ეროვნებისა, რელიგიური აღმსარებლობისა თუ პოლიტიკური მსოფლმხედველობისა და ერთიანი ძალისხმევით;

- განამტკიცებს და განავითარებს საუკუნეების განმავლობაში ჩამოყალიბებულ მაღალმნეობრივ ტრადიციებს, უზრუნველყოფს სახელმწიფოს ძლიერების საფუძველთა საფუძვლის, საქართველოს ისტორიული რეგიონების სწრაფ განვითარებასა და მათ ურყევ ერთიანობას;

- დაამკვიდრებს და დაიცავს საქართველოს ისტორიულ ადგილს კავკასიაში, სახელმწიფო ინტერესების გათვალისწინებით ხელს შეუწყობს გეოსტრატეგიული ინტერესების ოპტიმალურად დაბალანსებას, დაგმობს დაპირისპირებისა და იზოლაციონიზმის ნებისმიერ ფორმას, დაიცავს საყოველთაოდ აღიარებულ ნორმებს, პაგივს სცემს და უცილობლად შეასრულებს თავის მიერვე აღიარებულ საერთაშორისო ვალდებულებებს;

- აღიარებს და დაიცავს საქართველოს, პირველი დამოუკიდებელი დემოკრატიული რესპუბლიკის 1921 წლის 21 თებერვლის კონსტიტუციით აღიარებული და საერთაშორისო სამართლით განმტკიცებული სახელმწიფო მოწყობის მქონე აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სტატუსს, ხელს შეუწყობს მის შეუფერხებელ განვითარებას, განუხრელად უზრუნველყოფს მის სრულფასოვან წარმომადგენლობით მონაწილეობას სახელმწიფოს მართვის საკითხებში, როგორც საკანონმდებლო, ისე აღმასრულებელ და სასამართლო ხელისუფლებაში:

აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში მცხოვრები საქართველოს მოქალაქენი, მტკიცედ მდგარნი წარსულისა და მომავალს მორის, აცნობიერებენ რა მაღალ პასუხისმგებლობას საქართველოს ერთიანობისა და ძლიერების, მისი მრავალათასწლოვანი ისტორიის, სახელოვან წინაპართა, დღევანდელი და მომავალი თაობების წინაშე, საქვეყნოდ აცხადებენ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციას.

ᲙᲐᲠᲘ ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ

თავი I

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ხელისუფლების მოწყობის ძირითადი პრინციპები

მუხლი 1. ხელისუფლების განხორციელების პრინციპები აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში

1. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკა არის ტერიტორიული ერთეული, რომელიც საქართველოს განუყოფელი ნაწილია.

2. აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში სახელმწიფო ხელისუფლება სორციელდება საქართველოს კონსტიტუციით, ,,აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სტატუსის შესახებ" საქართველოს კონსტიტუციური

კანონით და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციით დადგენილი პრინციპების საფუძველზე.

3. აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში ხელისუფლების წყაროს ხალხი წარმოადგენს.

4. ხალხი ხელისუფლებას ახორციელებს საქართველოს კონსტიტუციის, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სტატუსის შესახებ კონსტიტუციური კანონისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციით გათვალისწინებული ორგანოების მეშვეობით.

5. მმართველობის ყველა სახელმწიფო ორგანო ექვემდებარება უმაღლესი წარმომადგენლობითი ორგანოების კონტროლს და ანგარიშვალდებულია მათ წინაშე.

მუხლი 2. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის განსაკუთრებულ გამგებლობას მიკუთვნებული საკითხები

1. საქართველოს კონსტიტუციის მე-3 მუხლის პირველი პუნქტის გათვალისწინებით, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის განსაკუთრებულ გამგებლობას განეკუთვნება შემდეგი საკითხები:

ა) აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სხვა ნორმატიული აქტების მიღება, მათში ცვლილებების შეტანა;

ბ) აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს არჩევნების ჩატარება;

გ) აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის სტრუქტურის, უფლებამოსილებისა და საქმიანობის წესის განსაზღვრა;

დ) განათლებისა და მეცნიერების ხელშეწყობა, კულტურისა და სამეცნიერო დაწესებულებების შექმნა და მართვა, კულტურის ძეგლების დაცვა;

ე) ადგილობრივი მნიშვნელობის ბიბლიოთეკები და მუზეუმები;

ვ) კულტურა და სპორტი;

ზ) ტურიზმი და კურორტები;

თ) ადგილობრივი მნიშვნელობის მშენებლობა და ურბანული განვითარება;

ი) ადგილობრივი მშენებლობის საავტომობილო გზები და სხვა კომუნიკაციები;

კ) სანიტარია, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის საკითხების გადაწყვეტაში მონაწილეობა;

ლ) სოფლის მეურნეობა და სამონადირეო საქმე;

მ) სურსათი და საკვები პროდუქტების ხარისხის კონტროლი;

ნ) ბაზრობები, ბაზრები და გამოფენები;

ო) საქართველოს საკანონმდებლო აქტებით დადგენილი წესით, აჭარის ავტონომიური რესპუბ-ლიკის შემოსავლების ფარგლებში საბიუჯეტო პოლიტიკის განსაზღვრა და განხორციელება, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ბიუჯეტის პროექტის შემუშავება, ბიუჯეტის დამტკიცება და შესრულების კონტროლი;

პ) საქართველოს კანონებით განსაზღვარული ადგილობრივი გადასახადების და მოსაკრებლების შემოღება და გაუქმება;

ჟ) აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ქონების მართვა და განკარგვა;

რ) აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკისათვის საჭირო საარქიეო სამსახური;

ს) საგყეო მეურნეობის მართვა;

ტ) სახანძრო დაცვა;

2. თუ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკა არ აწესრიგებს ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვა-ლისწინებულ რომელიმე საკითხს, მისი მოწესრიგება შეუძლია საქართველოს უმაღლეს სახელმწიფო ორგანოს თავისი კომპეტენციის ფარგლებში, საქართველოს ნორმატიული აქტით.

3. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის განსაკუთრებული გამგებლობისათვის მიკუთვნებულ საკითხებს დამოუკიდებლად წყვეტენ ავტონომიური რესპუბლიკის ხელისუფლების ორგანოები, გარდა ამ მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევისა.

მუხლი 3. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უფლებამოსილებათა საფუძვლები

1. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უფლებამოსილებათა საფუძველია საქართველოს კონსტიტუცია, საქართველოს კონსტიტუციური კანონი ,,აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სტატუსის შესახებ" და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ეს კონსტიტუცია.

2. დაუშვებელია აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკისათვის საქართველოს უმაღლეს სახელმწიფო ორგანოთა განსაკუთრებულ გამგებლობას მიკუთვნებული უფლებამოსილებების დელეგირება.

3. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუცია ავტონომიური რესპუბლიკის ძირითადი კანონია. ყველა სხვა სამართლებრივი აქტი უნდა შეესაბამებოდეს კონსტიტუციას.

4. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუცია და კანონმდებლობა შეესაბამება საქართველოს კონსტიტუციას, კონსტიტუციურ კანონს, კონსტიტუციურ შეთანხმებას, საერთაშორისო ხელშეკრულებებსა და შეთანხმებებს, ორგანულ კანონებსა და კანონებს.

მუხლი 4. ამოღებულია (30. 07. 2004 წელი).

თავი II

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული ერთეულები

მუხლი 5. ქალაქები, რაიონები და დაბები აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში

1. აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში შედის ქალაქი ბათუმი და ქობულეთი; რაიონები: ხელვაჩაურის, ქობულეთის, ქედის, შუახევის, ხულოს; დაბები: მახინჯაური, ჩაქვი, ოჩხამური, ხელვაჩაური, ქედა, შუახევი და ხულო.

2. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკა განსაზღვრავს და წყვეტს თავის ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული მოწყობის საკითხებს.

მუხლი 6. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ადმინისტრაციული ცენტრი

1. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ადმინისტრაციული ცენტრია ქალაქი ბათუმი.

2. ბათუმის სტატუსი განისაზღვრება კანონით.

მუხლი 7. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორია

1. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკა მოიცავს ტერიტორიას 2004 წლის 1 ივლისისათვის (კონსტიტუციური კანონის „აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სტატუსის შესახებ" მიღების დღისათვის) არსებულ ადმინისტრაციულ საზღვრებში.

2. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ადმინისტრაციული საზღვრების შეცვლა დასაშვებია აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს სრული შემადგენლობის ორი მესამედის ინიციატივის საფუძველზე. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ადმინისტრაციული საზღვრების შეცვლის თაობაზე გადაწყვეტილებას იღებს საქართველოს პარლამენტი საქართველოს ორგანული კანონით.

თავი III

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სიმბოლოები

მუხლი 8. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის გერბი

1. აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკას აქვს გერბი, რომლის ფორმა, აღწერილობა და გამოყენების წესი განსაზღვრულია აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციითა და კანონით.

2. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის გერბში გათვალისწინებულია საქართველოს სახელმწიფო გერბის ელემენტები.

მუხლი 9. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის დროშა

1. აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკას აქვს თავისი დროშა, რომელიც განსაზღვრულია აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციითა და კანონით.

2. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის დროშა არის მართკუთხა ქსოვილი, რომელსაც გაკვეთს შვიდი ჰორიზონტალური ზოლი: 1-3-5-7 ლაჟვარდის ფერი, ხოლო 2-4-6- ზოლი თეთრი ფერის. დროშის ზედა მარჯვენა კუთხეში გამოსახულია საქართველოს სახელმწიფო დროშა.

3. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის დროშა ზომით საქართველოს სახელმწიფო დროშის სამი მეხუთედია.

მუხლი 10. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სიმბოლოების გამოყენების წესი

აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში ოფიციალური ღონისძიების ჩატარებისას საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ შემთხვევებში სრულდება საქართველოს სახელმწიფო ჰიმნი და საქართველოს სახელმწიფოს ოფიციალურ სიმბოლიკებთან (დროშასა და გერბთან) ერთად გამოიფინება აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის დროშა და გერბი, ხოლო საქართველოს სახელმწიფო დროშის აღმართვისას აღიმართება აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის დროშაც.

თავი IV ამოღებულია (30.07.2004 წელი).

სახელმწიფო და პიროვნება, ადამიანის ძირითადი უფლებები და თავისუფლებები

მუხლი 11. ამოღებულია (30.07. 2004 წელი).

მუხლი 12. ამოღებულია (30.07. 2004 წელი).

მუხლი 13. ამოღებულია (30.07. 2004 წელი).

მუხლი 14. ამოღებულია (30.07. 2004 წელი).

მუხლი 15. ამოღებულია (30.07. 2004 წელი).

მუხლი 16. ამოღებულია (30.07. 2004 წელი).

მუხლი 17. ამოღებულია (30.07. 2004 წელი).

მუხლი 18. ამოღებულია (30.07. 2004 წელი).

მუხლი 19. ამოღებულია (30.07. 2004 წელი).

მუხლი 20. ამოღებულია (30.07. 2004 წელი).

მუხლი 21. ამოღებულია (30.07. 2004 წელი).

მუხლი 22. ამოღებულია (30.07. 2004 წელი).

მუხლი 23. ამოღებულია (30.07. 2004 წელი).

მუხლი 24. ამოღებულია (30.07. 2004 წელი).

მუხლი 25. ამოღებულია (30.07. 2004 წელი).

მუხლი 26. ამოღებულია (30.07. 2004 წელი).

მუხლი 27. ამოღებულია (30.07. 2004 წელი).

მუხლი 28. ამოღებულია (30.07. 2004 წელი).

მუხლი 29. ამოღებულია (30.07. 2004 წელი).

მუხლი 30. ამოღებულია (30.07. 2004 წელი).

მუხლი 31. ამოღებულია (30.07. 2004 წელი).

მუხლი 32. ამოღებულია (30.07. 2004 წელი).

მუხლი 33. ამოღებულია (30.07. 2004 წელი).

თავი V ამოღებულია (30.07.2004 წელი).

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სახალხო დამცველი

მუხლი 34. ამოღებულია (30.07. 2004 წელი).

მუხლი 35. ამოღებულია (30.07. 2004 წელი).

კარი მეორე

უმაღლესი საბჭო

თავი VI

უმაღლესი საბჭოს სტატუსი, არჩევა და წევრები

მუხლი 36. უმაღლესი საბჭოს სტატუსი

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო არის აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი წარმომადგენლობითი ორგანო, რომელიც თავისი კომპეტენციის ფარგლებში ახორციელებს საკანონმდებლო საქმიანობას და აკონტროლებს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობას.

მუხლი 37. უმაღლესი საბჭოს შემადგენლობა და არჩევის წესი

1. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო შედგება 4 წლის ვადით, პროპორციული საარჩევნო სისტემით არჩეული 18 და მაჟორიტარული საარჩევნო სისტემით არჩეული 12 დეპუტატისაგან.

2. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო აირჩევა საყოველთაო, თანასწორი და პირდაპირი არჩევნების საფუძველზე, ფარული კენჭისყრით, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე მცხოვრები საქართველოს მოქალაქეების მიერ.

3. უმაღლესი საბჭოს არჩევის წესი განისაზღვრება აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კანონით „უმაღლესი საბჭოს არჩევნების შესახებ".

4. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს არჩევნებს საქართველოს ორგანული კანონით დადგენილი წესით ნიშნავს საქართველოს პრეზიდენტი.

მუხლი 38. საარჩევნო ცენზი

1. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს წევრად შეიძლება აირჩეს საარჩევნო უფლების მქონე საქართველოს მოქალაქე 23 წლის ასაკიდან. (22.05.2004 საკ. მაც. N6)

მუხლი 39. უმაღლესი საბჭოს წევრის სტატუსი

1. უმაღლესი საბჭოს წევრი სარგებლობს თავისუფალი მანდატით და მისი გაწვევა დაუშვებელია.

2. უზრუნველყოფილია უმაღლესი საბჭოს წევრის უფლებამოსილებათა შეუფერხებელი განხორციელების პირობები, უმაღლესი საბჭოს წევრის განცხადების საფუძველზე შესაბამისი ორგანოები უზრუნველყოფენ მის პირად უსაფრთხოებას.

3. უმაღლესი საბჭოს წევრის უფლებამოსილებათა განხორციელებისათვის ხელის შემლა ისჯება კანონით.

4. უმაღლესი საბჭოს წევრს უფლება აქვს ჩვენება არ მისცეს იმ ფაქტის გამო, რომელიც მას გაანდეს, როგორც უმაღლესი საბჭოს წევრს. დაუშვებელია ამ საკითხთან დაკავშირებული წერილობითი მასალის დაყადაღება. ეს უფლება უმაღლესი საბჭოს წევრს უნარჩუნდება მისი უფლებამოსილების შეწყვეტის შემდეგაც.

5. უმაღლესი საბჭოს წევრი პასუხისგებაში არ მიეცემა თავისი მოვალეობის შესრულებისას უმაღლესი საბჭოს თუ მის გარეთ გამოთქმული აზრებისა და შეხედულებებისათვის.

მუხლი 40. უმაღლესი საბჭოს წევრის სამსახურებრივი შეუთავსებლობა

1. დაუშვებელია აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს წევრი იმავდროულად იყოს სხვა წარმომადგენლობითი ორგანოს ან აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის წევრი.

2. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს წევრს უფლება არა აქვს ეკავოს რაიმე თანამდებობა სახელმწიფო სამსახურში ან ეწეოდეს სამეწარმეო საქმიანობას. შეუთავსებლობის

სხვა შემთხვევებს განსაზღვრავს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კანონი „უმაღლესი საბჭოს წევრის სტატუსის შესახებ".

მუხლი 41. უმაღლესი საბჭოს წევრის გარანტიები

1. უმაღლესი საბჭოს წევრის დამოუკიდებელი საქმიანობის უზრუნველყოფისათვის მას აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ბიუჯეტიდან ეძლევა ანამგზავრება და უწესდება კანონით განსაზღვრული მეღვაოვები.

2. უმაღლესი საბჭოს წევრს უფლება აქვს შეკითხვით მიმართოს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის აღმასრულებელი ხელისუფლების დაწესებულებას, თანამდებობის პირს და მიიღოს მისგან წერილობითი პასუხი (09.05.2004 საკ. მაც. № 4).

მუხლი 42. უმაღლესი საბჭოს წევრის უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტა

1. უმაღლესი საბჭოს წევრის უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტის საკითხს განიხილავს და წყვეტს უმაღლესი საბჭო.

2. უმაღლესი საბჭოს წევრს უფლებამოსილება ვადამდე შეუწყდება:

ა) პირადი განცხადებით;

ბ) თუ მის მიმართ კანონიერ ძალაში შევიდა სასამართლოს გამამტყუნებელი განაჩენი;

გ) სასამართლომ ცნო ქმედუუნაროდ, უგზო-უკვლოდ დაკარგულად ან გარდაცვლილად;

დ) დაიკავა უმაღლესი საბჭოს სტატუსთან შეუთავსებელი თანამდებობა, ან ეწევა შეუთავსებელ საქმიანობას;

ე) დაკარგა საქართველოს მოქალაქეობა;

ვ) არასაპატიო მიზეზით 2 თვის განმავლობაში არ მონაწილეობდა უმაღლესი საბჭოს მუშაობაში;

ზ) გარდაიცვალა.

თავი VII
უმაღლესი საბჭო

მუხლი 43. უმაღლესი საბჭოს პირველი სხდომა

1. ახალარჩეული უმაღლესი საბჭოს პირველი სხდომა უნდა გაიმართოს არჩევნების დასრულებიდან არაუგვიანეს ერთი თვისა. უმაღლესი საბჭოს პირველი სხდომის დღეს ნიშნავს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარე. უმაღლესი საბჭო თავისი უფლებამოსილების განხორციელებას შეუდგება, თუ დადასტურებული იქნება უმაღლესი საბჭოს სრული შემადგენლობის არანაკლებ ორი მესამედის უფლებამოსილება.

2. უმაღლესი საბჭოს პირველ სხდომას უძღვება უხუცესი დეპუტატი.

3. უმაღლესი საბჭო, პირველ სხდომაზე, თავისი უფლებამოსილების ვადით, ფარული კენჭისყრით ირჩევს უმაღლესი საბჭოს თავმჯდომარეს და თავმჯდომარის ორ მოადგილეს.

მუხლი 44. უმაღლესი საბჭოს ბიურო, კომიტეტები და ფრაქციები

1. უმაღლესი საბჭოს მუშაობის ორგანიზაციისათვის იქმნება უმაღლესი საბჭოს ბიურო, რომლის შემადგენლობაში შედიან უმაღლესი საბჭოს თავმჯდომარე, თავმჯდომარის მოადგილეები, უმაღლესი საბჭოს კომიტეტებისა და ფრაქციების თავმჯდომარეები. ბიუროს უფლებამოსილებანი განისაზღვრება უმაღლესი საბჭოს რეგლამენტით.

2. საკანონმდებლო საკითხების წინასწარი მომზადების, გადაწყვეტილებათა შესრულებისათვის ხელის შეწყობის, უმაღლესი საბჭოს მიერ მის წინაშე ანგარიშვალდებული ორგანოებისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის საქმიანობის კონტროლის მიზნით უმაღლეს საბჭოში მისი უფლებამოსილების ვადით იქმნება კომიტეტები.

3. უმაღლესი საბჭოს წევრები შეიძლება გაერთიანდნენ უმაღლესი საბჭოს ფრაქციებში, ფრაქციის წევრთა რაოდენობა, ფრაქციის შექმნისა და საქმიანობის წესი, მისი უფლებამოსილება განისაზღვრება უმაღლესი საბჭოს რეგლამენტით. (05.07.2004 საკ. მაც. №9)

მუხლი 45. უმაღლესი საბჭოს უფლებამოსილება

1. უმაღლესი საბჭო უფლებამოსილია განიხილოს და გადაწყვიტოს საქართველოს კონსტიტუციური

კანონით ,,აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სტატუსის შესახებ" და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციით განსაზღვრული საკითხები.

2. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო:

ა) იღებს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციას, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კანონებს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის განსაკუთრებული გამგებლობისათვის მიკუთვნებულ საკითხებზე, ასევე საქართველოს საკანონმდებლო აქტებით პირდაპირ განსაზღვრულ შემთხვევაში;

ბ) ამტკიცებს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ბიუჯეტს;

გ) აკონტროლებს აჭარის აეტონომიური რესპუბლიკის აღმასრულებელი ორგანოების მიერ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის საბიუჯეტო სახსრების შემოსავლებს და ხარჯებს;

დ) ამტკიცებს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარეს და მთავრობის შემადგენლობას მთავრობის თავმჯდომარის წარდგინებით;

ე) უფლებამოსილია სრული შემადგენლობის ორი მესამედით უნდობლობა გამოუცხადოს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობას;

ვ) კონტროლს აწესებს მის მიერ მიღებულ ნორმატიული აქტების აღსრულებაზე;

ზ) ირჩევს უმაღლესი საბჭოს თავმჯდომარეს, მის ორ მოადგილეს, კომიტეტების თავმჯდომარეებს, ამტკიცებს კომიტეტების შემადგენლობასა და უმაღლესი საბჭოს კომიტეტებში ფრაქციათა პროპორციული წარმომადგენლობის კვოტებს;

თ) იღებს გადაწყვეტილებას მის წინაშე ანგარიშვალდებული თანამდებობის პირების გათავისუფლების შესახებ;

ი) უზრუნველყოფს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოთა მიერ მიღებული გადაწყვეტილებების შესაბამისობას აჭარის აეტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციასა და კანონებთან;

კ) კანონით დადგენილი წესის მიხედვით მონაწილეობს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საარჩევნო კომისიის ფორმირებაში;

ლ) კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევებში თანხმობას აძლევს თანამდებობის პირების დანიშვნაზე;

მ) ახორციელებს ,,აჭარის აეტონომიური რესპუბლიკის სტატუსის შესახებ" საქართველოს კონ-სტიტუციური კანონით, საქართველოს კანონმდებლობითა და აჭარის აეტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციით მის კომპეტენციას მიკუთვნებულ სხვა უფლებამოსილებებს.

მუხლი 46. უმაღლესი საბჭოს მუშაობის წესი და საჯაროობა

1. უმაღლესი საბჭოს სხდომები საჯაროა. დამსწრეთა უმრავლესობის გადაწყვეტილებით უმაღლეს საბჭოს შეუძლია ცალკეული საკითხების განხილვისას სხდომა ან მისი ნაწილი დახურულად გამოაცხადოს.

2. უმაღლესი საბჭოს მიერ არჩეული, დანიშნული ან დამტკიცებული თანამდებობის პირი უფლე-ბამოსილია, ხოლო მოთხოვნის შემთხვევაში, ვალდებულია, დაესწროს უმაღლესი საბჭოსა და მისი კომიტეტის სხდომებს.

3. კენჭისყრა ყოველთვის არის ღია ან სახელობითი, გარდა კონსტიტუციითა და კანონით გათვალისწინებული შემთხვევებისა.

4. უმაღლესი საბჭო თაეისი უფლებით იკრიბება მორიგ სესიაზე წელიწადში ორჯერ. საშემოდ-გომო სესია იხსნება სექტემბრის მეორე სამშაბათს და ისურება დეკემბრის მეორე პარასკევს, ხოლო საგაზაფხულო სესია იხსნება თებერვლის მეორე სამშაბათს და იხურება ივნისის მეორე პარასკევს.

5. უმაღლესი საბჭოს რიგგარეშე სხდომის მოწვევის უფლება აქვს მთავრობის თავმჯდომარეს უმაღლესი საბჭოს თავმჯდომარის, დეპუტატთა არანაკლებ ერთი მეოთხედის მოთხოვნით და საკუთარი ინიციატივით. სხდომა ტარდება მხოლოდ განსაზღვრული დღის წესრიგით და იხურება მისი ამოწურ-ვისთანავე.

6. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს შიდა ორგანიზაცია, პროცედურები და საქმიანობის წესი განისაზღვრება აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციით და უმაღლესი საბჭოს მიერ მიღებული რეგლამენტით.

მუხლი 47. საკანონმდებლო ინიციატივის სუბიექტები

1. საკანონმდებლო ინიციატივის უფლება აქვთ:

ა) აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარეს;

ბ) უმაღლესი საბჭოს წევრს;
გ) უმაღლესი საბჭოს კომიტეტს;
დ) უმაღლესი საბჭოს ფრაქციას;
ე) არანაკლებ 2000 ამომრჩეველს.

2. მხოლოდ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარეა უფლებამოსილი აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლეს საბჭოს წარუდგინოს კანონპროექტი აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის სტრუქტურის, უფლებამოსილებისა და საქმიანობის წესის შესახებ.

3. აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში საკანონმდებლო პროცესთან და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ბიუჯეტის დამტკიცებასთან დაკავშირებული სხვა საკითხები წესრიგდება აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციითა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კანონმდებლობით, საქართველოს საკანონმდებლო აქტები დადგენილი მოთხოვნების დაცვით.

4. მხოლოდ უმაღლესი საბჭოს წევრი, კომიტეტი, ფრაქცია არის უფლებამოსილი, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლეს საბჭოს წარუდგინოს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს რეგლამენტში ცვლილებებისა ან/და დამატებების შეტანის შესახებ პროექტი.

5. მთავრობის თავმჯდომარის მოთხოვნით მის წარდგენილ კანონპროექტს უმაღლესი საბჭო განიხილავს რიგგარეშე.

მუხლი 47[1]. უმაღლესი საბჭოს საკანონმდებლო საქმიანობა

1. უმაღლეს საბჭოში კანონპროექტი ან დადგენილება მიღებულად ითვლება, როცა მას მხარს დაუჭერს დამსწრეთა უმრავლესობა, მაგრამ არანაკლებ უმაღლესი საბჭოს სრული შემადგენლობის ერთი მესამედისა.

2. კონსტიტუციური კანონის პროექტი მიღებულად ითვლება, თუ მას მხარს დაუჭერს უმაღლესი საბჭოს სიიანი შემადგენლობის ორი მესამედი.

3. უმაღლესი საბჭოს მიერ დროებითი საპრეზიდენტო საბჭოს აქტების დამტკიცებისათვის საჭიროა ამ აქტის მიღებისათვის კონსტიტუციის დადგენილი ხმების რაოდენობა.

4. უმაღლესი საბჭოს რეგლამენტის მისაღებად საჭიროა უმაღლესი საბჭოს წევრთა ნახევარზე მეტი. სხვა სახის გადაწყვეტილებათა მიღების წესი განისაზღვრება უმაღლესი საბჭოს რეგლამენტით.

მუხლი 47[2]. უმაღლესი საბჭოს მიერ მიღებული აქტების ძალაში შესვლა

1. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს მიერ მიღებული კანონპროექტი 5 დღის ვადაში გადაეცემა მთავრობის თავმჯდომარეს.

2. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კანონს იმავე ვადაში ხელს აწერს და აქვეყნებს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარე.

3. მთავრობის თავმჯდომარე უფლებამოსილია კანონი შენიშვნებით დაუბრუნოს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლეს საბჭოს 5 დღის ვადაში.

4. უმაღლესი საბჭო კენჭს უყრის მთავრობის თავმჯდომარის შენიშვნებს, რომელთა მისაღებად საკმარისია აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კანონის მიღებისათვის დადგენილი ხმათა რაოდენობა. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კანონის პირველადი რედაქციით მიღებისათვის საჭიროა აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს სრული შემადგენლობის სამი მეხუთედის მხარდაჭერა.

5. თუ მთავრობის თავმჯდომარემ დადგენილ ვადაში არ გამოაქვეყნა კანონი, მას ხელს აწერს და აქვეყნებს უმაღლესი საბჭოს თავმჯდომარე.

6. კანონი, ძალაში შედის მისი ოფიციალურ ბეჭდვით ორგანოში გამოქვეყნებიდან მეათე დღეს, თუ სხვა ვადა არ არის დადგენილი.

მუხლი 48. უმაღლესი საბჭოს საქმიანობის შეწყვეტა

1. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს უფლებამოსილება წყდება:

ა) აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ახალარჩეული უმაღლესი საბჭოს უფლებამოსილების ცნობისთანავე;

ბ) აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს დათხოვნის თაობაზე საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულების ძალაში შესვლისთანავე.

2. საქართველოს პრეზიდენტი უფლებამოსილია საქართველოს პარლამენტის თანხმობით დაითხოვოს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო, თუ მისი მოქმედებით საფრთხე შეექმნა

ქვეყნის სუვერენიტეტს, ტერიტორიულ მთლიანობას, სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოთა კონსტიტუციურ უფლებამოსილებათა განსორციელებას ანდაიგი ვერ ასორციელებს კონსტიტუციური კანონით ,,აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სტატუსის შესახებ" და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონ-სტიტუციით მისთვის მინიჭებულ უფლებამოსილებებს.

3. საქართველოს პრეზიდენტი უფლებამოსილია დაითხოვოს აჭარის ავტონომიური რესპუ-ბლიკის უმაღლესი საბჭო, თუ მან ზედიზედ ორჯერ არ დაამტკიცა აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარის კანდიდატურა.

4. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს დათხოვნის შემთხვევაში რიგგარეშე არჩევნები ტარდება მისი დათხოვნიდან არა უადრეს 60 და არა უგვიანეს 90 დღისა. თუ საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე ან აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე გამოცხადებულია საგანგებო მდგომარეობა, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს რიგგარეშე არჩევნები ტარდება საგანგებო მდგომარეობის გაუქმებიდან 60 დღის ვადაში.

მუხლი 49. დროებითი საპრეზიდენტო საბჭო

1. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს დათხოვნის შემთხვევაში მის უფლებამოსილებებს ახორციელებს დროებითი საპრეზიდენტო საბჭო, რომელსაც ნიშნავს საქართველოს პრეზიდენტი.

2. დროებითი საპრეზიდენტო საბჭოს უფლებამოსილება წყდება აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ახალარჩეული უმაღლესი საბჭოს უფლებამოსილების ცნობისთანავე.

3. დროებითი საპრეზიდენტო საბჭოს მიერ მიღებული აქტი ექვემდებარება აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს მიერ დამტკიცებას მისი უფლებამოსილების ცნობიდან 1 თვის ვადაში. თუ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო არ დაამტკიცებს დროებითი საპრეზიდენტო საბჭოს მიერ მიღებულ აქტს, ეს აქტი კარგავს იურიდიულ ძალას.

თავი VIII ამოღებულია
(09.05.2004 წელი საკ. მაც. N4)

მუხლი 50. ამოღებულია (09.05. 2004 საკ. მაც. N4)

მუხლი 51. ამოღებულია (09.05. 2004 საკ. მაც. N4)

მუხლი 52. ამოღებულია (09.05. 2004 საკ. მაც. N4)

მუხლი 53. ამოღებულია (09.05. 2004 საკ. მაც. N4)

მუხლი 54. ამოღებულია (09.05. 2004 საკ. მაც. N4)

მუხლი 55. ამოღებულია (09.05. 2004 საკ. მაც. N4)

თავი IX ამოღებულია
(09.05.2004 წელი საკ. მაც. N4)

მუხლი 56. ამოღებულია (09.05. 2004 საკ. მაც. N4)

მუხლი 57. ამოღებულია (09.05. 2004 საკ. მაც. N4)

მუხლი 58. ამოღებულია (09.05. 2004 საკ. მაც. N4)

თავი X ამოღებულია
(09.05.2004 წელი საკ. მაც. N4)

მუხლი 59. ამოღებულია (09.05. 2004 საკ. მაც. N4)

მუხლი 60. ამოღებულია (09.05. 2004 საკ. მაც. N4)

მუხლი 61. ამოღებულია (09.05. 2004 საკ. მაც. N4)

თავი XI

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობა

მუხლი 62. ამოღებულია (09.05. 2004 საკ. მაც. N4)

მუხლი 63. ამოღებულია (09.05. 2004 საკ. მაც. N4)

კარი მესამე

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის აღმასრულებელი ხელისუფლება

მუხლი 64. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობა

1. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობა არის აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის აღმასრულებელი ორგანო, რომელიც განსაზღვრავს და ახორციელებს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის აღმასრულებელი ხელისუფლების საქმიანობის ძირითად მიმართულებებს.

2. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობა შედგება აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრებისაგან.

მუხლი 65. მთავრობის ანგარიშვალდებულება

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობა ანგარიშვალდებულია საქართველოს პრეზიდენტისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს წინაშე.

მუხლი 66. მთავრობის უფლებამოსილება

1. მთავრობა თავის უფლებამოსილებას ახორციელებს საქართველოს კონსტიტუციის, ,,აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სტატუსის შესახებ" საქართველოს კონსტიტუციური კანონის, საქართველოს კანონების, საქართველოს პრეზიდენტის ნორმატიული აქტების, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციისა და სხვა მესაბამისი სამართლებრივი აქტების საფუძველზე.

2. მთავრობა თავის უფლებამოსილების განხორციელებისას ხელმძღვანელობს სამოქმედო პროგრამით, რომელიც უნდა შეესაბამებოდეს საქართველოს სამთავრობო პროგრამის ძირითად პრინციპებსა და მიმართულებებს. სამოქმედო პროგრამას ნდობას უცხადებს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო.

3. მთავრობა უფლებამოსილია გადაწყვიტოს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის გამგებლობას მიკუთვნებული ყველა ის საკითხი, რომელიც არ შედის აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს კომპეტენციაში.

4. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის სტრუქტურა, უფლებამოსილება და საქმიანობის წესი განისაზღვრება აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კანონით, რომელსაც აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლეს საბჭოს წარუდგენს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარე.

მუხლი 67. მთავრობის უფლებამოსილების შეწყვეტა

1. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარის უფლებამოსილების შეწყვეტა იწვევს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის მთელი შემადგენლობის უფლებამოსილების შეწყვეტას.

2. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობას უფლებამოსილება ასევე უწყდება:

ა) აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ახალარჩეული უმაღლესი საბჭოს უფლებამოსილების ცნობისთანავე;

ბ) აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს მიერ სრული შემადგენლობის ორი მესამედით მთავრობისათვის უნდობლობის გამოცხადებისას;

გ) საქართველოს პრეზიდენტის მიერ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის გადაყენებისას.

3. ამ მუხლის მე-2 პუნქტის ,,ა" ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, ასევე აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის გადადგომისას აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობა ახორციელებს თაეის უფლებამოსილებებს მთავრობის ახალი შემადგენლობის დამტკიცებამდე.

4. ამ მუხლის მე-2 პუნქტის ,,ბ" და ,,გ" ქვეპუნქტებით განსაზღვრულ შემთხვევებში აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის უფლებამოსილებას აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის ახალი შემადგენლობის დამტკიცებამდე ახორციელებს საქართველოს პრეზიდენტის მიერ აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში დანიშნული სახელმწიფო რწმუნებული და მისი ადმინისტრაცია.

მუხლი 68. მთავრობის კომპეტენცია

მთავრობა საქართველოსა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკისა კონსტიტუციებისა და კანონმდებლობით დადგენილ ფარგლებში:

ა) კოორდინაციასა და კონტროლს უწევს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სამინისტროებისა და საქვეუწყებო დაწესებულებების საქმიანობას;

ბ) ამტკიცებს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სამინისტროებისა და საქვეუწყებო დაწესებულებების დებულებასა და სტურქტურას;

გ) ამტკიცებს ცალკეულ საკითხთა მესწაელისა და მომზადების მიზნით შექმნილი მთავრობის სათათბირო ორგანოების დებულებებს;

დ) უფლებამოსილია ერთი თვის ვადით შეაჩეროს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რაიონის და იმ ქალაქის, რომელიც არ შედის რაიონის შემადგენლობაში, გამგეობის (მერიის) და გამგებლის (მერის) სამართლებრივი აქტები;

ე) ამტკიცებს მთავრობის აპარატის დებულებას, სტრუქტურასა და სამტატო განრიგს;

ვ) უფლებამოსილია შეაჩეროს ან გააუქმოს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრებისა და საქვეუწყებო დაწესებულებების სამართლებრივი აქტები;

ზ) შეიმუშავებს მთავრობის სამოქმედო პროგრამას, რომელსაც ნდობას უცხადებს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო;

თ) შეიმუშავებს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ბიუჯეტის პროექტს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს საფინანსო-საბიუჯეტო და ეკონომიკური საკითხების კომიტეტთან ძირითადი პარამეტრების შეთანხმების შემდეგ;

ი) აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ბიუჯეტის მიღების შემდეგ უზრუნველყოფს მის შესრულებას და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლეს საბჭოს კვარტალში ერთხელ წარუდგენს ბიუჯეტის შესრულების ანგარიშს;

კ) ხელს უწყობს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე სამეწარმეო-ეკონომიკური საქმიანობის თავისუფლებას, კონკურენტუნარიანი და სტაბილური საინვესტიციო გარემოს ფორმირებას;

ლ) ახორციელებს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ქონების მართვას;

მ) უზრუნველყოფს მოქალაქეთა სოციალური დაცვის ღონისძიებების განხორციელებას;

ნ) შეიმუშავებს შესაბამის სპეციალურ პროგრამებს უმუშევრობის შემცირების მიზნით და უზრუნველყოფს მის განხორციელებას თავისი შესაძლებლობების ფარგლებში;

ო) უზრუნველყოფს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე განათლებისა და მეცნიერების სფეროში საქართველოს ერთიანი სახელმწიფო პოლიტიკის გატარებას, აგრეთვე კულტურისა და სამეცნიერო დაწესებულებების მართვას, ადგილობრივი მნიშვნელობის კულტურის ძეგლების, ბიბლიოთეკებისა და მუზეუმების მოვლა-პატრონობას;

პ) მონაწილეობას ღებულობს ეკონომიკური, სოციალური, ჯანმრთელობის დაცვის საკითხების გადაწყვეტაში;

ჟ) უმრუნველყოფს ადგილობრივი მნიშვნელობის საავტომობილო გზების მოვლა-პატრონობისა და სხვა კომუნიკაციების განვითარების ხელშეწყობას;

რ) ხელს უწყობს ადგილობრივი მნიმვნელობის მშენებლობასა და ურბანულ განვითარებას;

ს) ქმნის სათანადო პირობებს აჭარის აეტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე ტურიზმისა და სპორტის განვითარებისათვის;

ტ) უზრუნველყოფს სოფლის მეურნეობისა და სატყეო მეურნეობის მართვას, სურსათისა და სხვა საკვები პროდუქტების ხარისხის კონტროლს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე;

უ) ახორციელებს კანონმდებლობით გათვალისწინებული ადგილობრივი გადასახადებისა და მოსაკრებლების გადახდაზე კონტროლს;

ფ) უზრუნველყოფს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვისა და რაციონალური გამოყენების, მოსახლეობის ეკოლოგიური უსაფრთხოების სფეროში კონტროლისა და ზედამხედველობის განხორციელებას;

ქ) ახორციელებს აჭარის აეტონომიური რესპუბლიკისათვის საჭირო საარქიეო სამსახურის მართვას;

ღ) ახორციელებს საქართველოსა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კანონმდებლობით განსაზღვრულ სხვა უფლებამოსილებებს.

მუხლი 69. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის ფორმირების წესი

1. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ახალარჩეული უმაღლესი საბჭოს უფლებამოსილების ცნობიდან 10 დღის ვადაში საქართველოს პრეზიდენტი მას თანამდებობაზე დასამტკიცებლად წარუდგენს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარის კანდიდატურას. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარე დამტკიცებულად ითვლება, თუ მას მხარს დაუჭერს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს სრული შემადგენლობის ნახევარზე მეტი. თუ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო არ დაამტკიცებს საქართველოს პრეზიდენტის მიერ წარდგენილ კანდიდატურას, საქართველოს პრეზიდენტი უფლებამოსილია 10 დღის ვადაში აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლეს საბჭოს დასამტკიცებლად წარუდგინოს იგივე ან სხვა კანდიდატურა.

2. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯომარის დამტკიცებიდან 10 დღის ვადაში იგი დადგენილი შეთანხმების პროცედურის განხორციელების შემდეგ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლეს საბჭოს თანამდებობაზე დასამტკიცებლად წარუდგენს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის შემადგენლობას. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის შემადგენლობა დამტკიცებულად ჩაითვლება, თუ მას მხარს დაუჭერს უმაღლესი საბჭოს სხდომიაზე დამსწრე წევრთა უმრავლესობა, მაგრამ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს სრული შემადგენლობის არანაკლებ ერთი მესამედისა.

მუხლი 70. მთავრობის წევრების უფლებამოსილების შეწყვეტა და დამტკიცება

1. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის ცალკეული წევრის უფლებამოსილების შეწყვეტის შემთხვევაში აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის შესაბამის ახალ წევრს ნიშნავს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარე, საქართველოს შესაბამისი სამთავრობო დაწესებულების (დაწესებულებების) ხელმძღვანელთან (ხელმძღვანელებთან) შეთანხმებით.

2. თუ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს მიერ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის შემადგენლობის დამტკიცების შემდეგ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის შემადგენლობა ნახევარზე მეტით განახლდა, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარე ამ მუხლით დადგენილი წესით აჭარის ავტონო-მიური რესპუბლიკის უმაღლეს საბჭოს თანამდებობაზე დასამტკიცებლად წარუდგენს აჭარის ავტონო-მიური რესპუბლიკის მთავრობის შემადგენლობას.

მუხლი 70[1]. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობა პირდაპირი სახელმწიფო მმართველობის განხორციელებისას

1. საქართველოს პრეზიდენტის მიერ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის წარმომადგენლობითი ორგანოს საქმიანობის შეჩერების ან დათხოვნის შემთხვევაში, პირდაპირი სახელმწიფო მმართველობის განმავლობაში აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარის უფლებამოსილებებს ახორციელებს საქართველოს პრეზიდენტის სახელმწიფო რწმუნებული აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში.

2. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის სხვა წევრები ინიმნებიან და თავისუფლდებიან დაკავებული თანამდებობიდან აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში საქართველოს პრეზიდენტის სახელმწიფო რწმუნებულის მიერ საქართველოს პრეზიდენტთან შეთანხმებით.

თავი XII ამოღებულია (30.07.2004 წელი).

საქართველოს ცენტრალური ხელისუფლების დაწესებულებები აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში

მუხლი 71. ამოღებულია (30.07. 2004 წელი).

მუხლი 72. ამოღებულია (30.07. 2004 წელი).

თავი XIII ამოღებულია (30.07.2004 წელი).

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის რეგიონთაშორისი ურთიერთობები

მუხლი 73. ამოღებულია (30.07. 2004 წელი).

მუხლი 74. ამოღებულია (30.07. 2004 წელი).

კარი მეოთხე ამოღებულია (30.07.2004 წელი).

სასამართლო ხელისუფლება აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში

თავი XIV ამოღებულია (30.07.2004 წელი).

საერთო სასამართლოები აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში

მუხლი 75. ამოღებულია (30.07. 2004 წელი).

მუხლი 76. ამოღებულია (09.05. 2004 საკ. მაც. N4).

მუხლი 77. ამოღებულია (09.05. 2004 საკ. მაც. N4).

თავი XV ამოღებულია

(09.05. 2004 წელი საკ. მაც. N4).

მუხლი 78. ამოღებულია (09.05. 2004 საკ. მაც. N4).

მუხლი 79. ამოღებულია (09.05. 2004 საკ. მაც. N4).

მუხლი 80. ამოღებულია (09.05. 2004 საკ. მაც. N4).

თავი XVI ამოღებული (30.07. 2004 წელი).

მუხლი 81. ამოღებულია (30.07. 2004 წელი).

მუხლი 82. ამოღებულია (09.05. 2004 საკ. მაც. N4).

მუხლი 83. ამოღებულია (30.07. 2004 წელი).

კარი მეხუთე

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ფინანსები და კონტროლი

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ბიუჯეტი

მუხლი 84. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ბიუჯეტის კანონის მიღება

1. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო ყოველწლიურად იღებს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კანონს ბიუჯეტის შესახებ.

2. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ბიუჯეტის შესახებ კანონის პროექტს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლეს საბჭოს განსახილველად წარუდგენს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარე.

3. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარე მომავალი წლის ბიუჯეტის შესახებ კანონის პროექტს უმაღლეს საბჭოს წარუდგენს არაუგვიანეს ორი თვისა საბიუჯეტო წლის დამთავრებამდე.

4. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარე უფლებამოსილია მოთხოვოს უმაღლეს საბჭოს დამატებითი ხარჯის გაღება, მხოლოდ იმ პირობით, თუ მიუთითებს ბიუჯეტში შემოსელების ახალ წყაროს.

5. საბიუჯეტო წლის დასრულებიდან არა უგვიანეს 3 თვისა აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარე უმაღლეს საბჭოს დასამტკიცებლად წარუდგენს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ბიუჯეტის შესრულების ანგარიშს.

6. თუ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესმა საბჭომ არ მიიღო მთავრობის მიერ შემოთავაზებული კანონის პროექტი ბიუჯეტის შესახებ, ის უბრუნდება მთავრობას შენიშვნებით. მთავრობა ორი კვირის ვადაში შესაბამისი ცვლილებებით ხელახლა წარუდგენს უმაღლეს საბჭოს კანონპროექტს ბიუჯეტის შესახებ.

7. თუ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესმა საბჭომ ახალი საბიუჯეტო წლის დაწყებამდე ვერ მოახერხა ბიუჯეტის შესახებ კანონის მიღება, აუცილებელი საბიუჯეტო ხარჯები დაიფარება წინა წლის ბიუჯეტის მიხედვით.

მუხლი 85. საბიუჯეტო სისტემა

1. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ბიუჯეტი არის საქართველოს საბიუჯეტო სისტემის შემადგენელი ნაწილი. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკა საქართველოს კანონით დადგენილ ფარგლებში სარგებლობს ფინანსური ავტონომიით.

2. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკა განკარგავს მის მიერ შემოღებული ადგილობრივი გადასახადებისა და მოსაკრებლების აკრეფით მიღებულ შემოსავლებს.

3. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უფლებამოსილებების განხორციელების უზრუნველსაყოფად აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკას საქართველოს კანონის საფუძველზე შესაძლებელია გადაეცეს სახელმწიფო საგადასახადო და არასაგადასახადო შემოსავლების ნაწილი, ასევე სპეციალური დაფინანსება სახელმწიფო ბიუჯეტიდან.

4. აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკას აქვს ქონება, რომლის ფორმირების წესი განისაზღვრება საქართველოს კანონმდებლობით.

მუხლი 86. (ამოღებულია 09.05.2004. საკ.მაც. N4)

თავი XVIII ამოღებულია 09.05.2004. საკ.მაც. N4)

მუხლი 87. ამოღებულია (09.05.2004. საკ.მაც. N4)

მუხლი 88. ამოღებულია (09.05.2004. საკ.მაც. N4)

მუხლი 89. ამოღებულია (09.05.2004. საკ.მაც. N4)

კარი მეექვსე ამოღებულია (30.07.2004 წელი).
აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სახელმწიფო ხელისუფლების სათანადო ორგანოები

თავი XIX ამოღებულია (30.07.2004 წელი).

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის იუსტიციის საბჭო

მუხლი 90. ამოღებულია (30.07.2004 წელი).

მუხლი 91. ამოღებულია (30.07.2004 წელი).

მუხლი 92. ამოღებულია (30.07.2004 წელი).

თავი XX ამოღებულია (06.05. 2004. საკ. მაც. N3).

მუხლი 93. ამოღებულია (06.05. 2004. საკ. მაც. N3).

მუხლი 94. ამოღებულია (06.05. 2004. საკ. მაც. N3).

თავი XXI ამოღებულია (06.05. 2004. საკ. მაც. N3).

მუხლი 95. ამოღებულია (06.05. 2004. საკ. მაც. N3).

მუხლი 96. ამოღებულია (06.05. 2004. საკ. მაც. N3).

მუხლი 97. ამოღებულია (06.05. 2004. საკ. მაც. N3).

კარი მეშვიდე

ადგილობრივი თვითმმართველობა აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში

თავი XXII

ადგილობრივი წარმომადგენლობითი ორგანოები აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში

მუხლი 98. ადგილობრივი თვითმმართველობის განხორციელების სამართლებრივი საფუძვლები

1. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკაში შემავალ ქალაქში, ქალაქებში, რაიონებში, დაბებში, თემებსა და სოფლებში ადგილობრივი თვითმმართველობის განხორციელების უფლება გარანტირებულია.

2. აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში შემავალ ქალაქებსა და რაიონებში ადგილობრივი თვითმმართველობის ფორმები, მათი შექმნის წესი, უფლებამოსილება, განისაზღვრება საქართველოს და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციებით და მათ საფუძველზე მიღებულ საქართველოსა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის საკანონმდებლო აქტებით.

მუხლი 99. ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების არჩევნები

1. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკაში შემავალ ქალაქებში, რაიონებში, დაბებში, თემებსა დასოფლებში ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობითი ორგანო - საკრებულო იქმნება კანონით განსაზღვრული ვადით საყოველთაო, თანასწორი, პირდაპირი და ფარული არჩევნების საფუძველზე.

2. საკრებულოს წევრად შეიძლება არჩეულ იქნეს აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში მცხოვრები საქართველოს მოქალაქე, რომელსაც შეუსრულდა 18 წელი.

3. ამოღებულია (30.07.2004 წელი).

მუხლი 100. ადგილობრივი თვითმმართველობის განხორციელების პრინციპები

1. ადგილობრივი თვითმმართველობა ადგილობრივი მოსახლეობის ხელშეუუვალი უფლებაა.

2. ადგილობრივი თვითმმართველობა აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკაში უმრუნველყოფს საქართველოს მოქალაქეთა მიერ ადგილობრივი მნიშვნელობის საქმეების დამოუკიდებლად და საკუთარი პასუხისმგებლობით მოწესრიგებას.

3. ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოებს შესაძლებელია დაეკისროთ ცალკეული სახელმწიფოებრივი ფუნქციების შესრულება მხოლოდ ამ ფუნქციების განხორციელებასთან დაკავშირებული დანახარჯების ერთდროული ანაზღაურებით.

თავი XXIII

ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოები აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში

მუხლი 101. ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოები და მათი შექმნის წესი

1. ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობითი ორგანოები თავიანთი უფლებამოსილების განხორციელებისათვის ქმნიან შესაბამის აღმასრულებელ ორგანოებს.

2. ქალაქების მერები და რაიონების გამგებლები თანამდებობაზე ინიშნებიან და თანამდებობიდან თავისუფლდებიან საქართველოს პრეზიდენტის მიერ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის

თავმჯდომარის წარდგინებით, ხოლო აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში პირდაპირი სახელმწიფო მმართველობის შემოღების შემთხვევაში - აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში საქართველოს პრეზიდენტის სახელმწიფო რწმუნებულის წარდგინებით. დაბის, თემისა და სოფლის გამგებელები თანამდებობაზე აირჩევიან კანონით განსაზღვრული წესითა და ვადით. (30.07.2004).

მუხლი 102. ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების უფლებამოსილებები

1. ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოები უზრუნველყოფენ საკრებულოსა და გამგებლების მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებათა შესრულებას, შეიმუშავებენ ადგილობრივი ბიუჯეტისა და სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების პროგრამების პროექტებს, უზრუნველყოფენ საკრებულოს მიერ დამტკიცებული ბიუჯეტისა და სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების შესრულებას; ახორციელებენ სხვა სახის საქმიანობას თავიანთი უფლებამოსილების ფარგლებში.

2. ამოღებულია (09.05.2004. საკ. მაც. N4).

თავი XXIV ამოღებულია (30.07.2004 წელი).

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სახალხო კრება

მუხლი 103. ამოღებულია (30.07.2004 წელი).

მუხლი 104. ამოღებულია (30.07.2004 წელი).

კარი მერვე

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის მიღება, მოქმედება და მისი შეცვლის წესი

თავი XXV

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის მიღება, მოქმედება, მასში ცვლილებების შეტანა და გადასინჯვა

მუხლი 106. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის მიღება

1. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუცია მიიღება აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს მიერ სრული შემადგენლობის ორი მესამედით.

2. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუცია ძალაში შედის ,,აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის დამტკიცების თაობაზე" საქართველოს ორგანული კანონის ამოქმედებასთანავე.

მუხლი 107. კონსტიტუციაში ცვლილებების შეტანა და გადასინჯვა

1. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციაში ცვლილებებისა დასან დამატებების შეტანა ხდება აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს მიერ კონსტიტუციური კანონის სახით.

2. კონსტიტუციის მთლიანი ან ნაწილობრივი გადასინჯვის შესახებ კანონპროექტის წარდგენის უფლება აქვთ:

ა) მთავრობის თავმჯდომარეს;

ბ) უმაღლესი საბჭოს სრული შემადგენლობის ნახევარზე მეტს;

გ) არანაკლებ 20 000 ამომრჩეველს.

3. კონსტიტუციის გადასინჯვის კანონპროექტი წარედგინება აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლეს საბჭოს, რომელიც აქვეყნებს მას საყოველთაო-სახალხო განხილვისათვის.

4. უმაღლეს საბჭოში კონსტიტუციის კანონპროექტის განხილვა იწყება მისი გამოქვეყნებიდან ერთი თვის შემდეგ.

5. კონსტიტუციის გადასინჯვის კანონპროექტი მიღებულად ჩაითვლება, თუ მას მხარს დაუჭერს უმაღლესი საბჭოს სრული შემადგენლობის სულ ცოტა ორი მესამედი.

6. კონსტიტუციის 47^2-ე მუხლის შესაბამისად კონსტიტუციის გადასინჯვის კანონს ხელს აწერს, საქართველოს პარლამენტს დასამტკიცებლად წარუდგენს და აქვეყნებს მთავრობის თავმჯდომარე.

მუხლი 107[1]. კონსტიტუციის გადასინჯვა პირდაპირი სახელმწიფო მმართველობის დროს

1. საქართველოს პრეზიდენტის მიერ უმაღლესი საბჭოს საქმიანობის შეჩერების ან დათხოვნის მეშთხვევაში კონსტიტუციის გადასინჯვა ხდება საქართველოს პრეზიდენტის მიერ დანიშნული ორგანოს მიერ, რომელიც ახორციელებს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი წარმომადგენლობითი ორგანოს ფუნქციებს.

2. კონსტიტუციის გადასინჯვა მიღებულად ითელება, თუ მას მხარს დაუჭერს საქართველოს პრეზიდენტის მიერ დანიშნული ორგანოს სრული შემადგენლობის ორი მესამედი.

3. კონსტიტუციის გადასინჯვის თაობაზე კანონპროექტის წარდგენის უფლება აქვთ:

ა) საქართველოს პრეზიდენტის რწმუნებულს აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში;

ბ) საქართველოს პრეზიდენტის მიერ დანიშნული ორგანოს სრული შემადგენლობის ნახევარზე მეტს.

4. ამ მუხლით დადგენილი წესით მიღებულ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციურ კანონს ხელს აწერს, საქართველოს პარლამენტს დასამტკიცებლად წარუდგენს და აქვეყნებს საქართველოს პრეზიდენტის სახელმწიფო რწმუნებული აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში.

თავი XXVI ამოღებულია (30.07. 2004 წელი).

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის ადგილი საქართველოს ნორმატიული აქტების იერარქიაში

მუხლი 108. ამოღებულია (30.07.2004 წელი).

მუხლი 109. ამოღებულია (30.07.2004 წელი).

თავი XXVII

კონსტიტუციის გარდამავალი დებულებები

მუხლი 110. ამოღებულია (09.05.2004. საკ. მაც. N4).

მუხლი 111. სამართლებრივი აქტების აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციასთან შესაბამისობაში მოყვანა

1. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციაში მეტანილი ცვლილებებისა და დამატებების პარლამენტის მიერ დამტკიცებისა და ძალაში შესვლის შემდეგ მოქმედებს მხოლოდ ის სამართლებრივი აქტი ან აქტის ნაწილი, რომელიც ამ კონსტიტუციას არ ეწინააღმდეგება.

2. ამ კონსტიტუციაში ცვლილებებისა და დამატებების ძალში შესვლიდან ერთი წლის განმავლობაში აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობა უზრუნველყოფენ შესაბამისი ცვლილებებისა და დამატებების მიღებამდე მიღებულ(გამოცემული ნორ-მატიული აქტების კონსტიტუციასთან შესაბამისობაში მოყვანას და რეგისტრაციას.

მუხლი 112. არჩევნების სამართლებრივი უზრუნველყოფა

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს არჩევნები ტარდება საქართველოსა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კანონმდებლობით დადგენილი წესით. (06.05.2004. საკ.მაც. N3).

მუხლი 113. კონსტიტუციის საჯაროობა

მეტანილი ცვლილებებისა და დამატებების ძალაში შესვლიდან სულ ცოტა ერთი წლის განმავლობაში ეს კონსტიტუცია ღიად უნდა ინახებოდეს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ყველა სახელმწიფო დაწესებულებისა და თვითმმართველობის ადგილობრივი ორგანოს შენობაში, რათა მოსახლეობა გაეცნოს მის შინაარსს.

მუხლი 114. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ახალი კონსტიტუციის მომზადება

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობა, უმაღლეს საბჭოსთან შეთანხმებით ქმნის საკონსტიტუციო კომისიას, რომელიც 2004 წლის ბოლომდე უზრუნველყოფს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ახალი კონსტიტუციის პროექტის მომზადებას.

საქართველოს საკონსტიტუციო კანონი

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სტატუსის შესახებ

მუხლი 1

1. ეს კანონი საქართველოს კონსტიტუციის მე-3 მუხლის მე-3 პუნქტის შესაბამისად განსაზღვრავს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სამართლებრივ სტატუსს, ხელისუფლების განხორციელების ძირითად ფორმებსა და პრინციპებს, უფლებამოსილებებსა და მათი განხორციელების წესს, აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკასთან დაკავშირებულ სხვა საკითხებს.

2. ეს კანონი საქართველოს კონსტიტუციის განუყოფელი ნაწილია.

მუხლი 2

1. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკა არის ტერიტორიული ერთეული, რომელიც საქართველოს განუყოფელი ნაწილია და ახორციელებს ამ კანონით განსაზღვრულ და ამ კანონით დადგენილი წესით მინიჭებულ სხვა უფლებამოსილებებს.

2. აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში სახელმწიფო ხელისუფლება ხორციელდება საქართველოს კონსტიტუციით დადგენილი პრინციპების საფუძველზე. აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში დასაშვებია მხოლოდ ამ კანონით გათვალისწინებული ხელისუფლების ორგანოების შექმნა.

მუხლი 3

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ადმინისტრაციული ცენტრია ქალაქი ბათუმი.

მუხლი 4

1. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკა მოიცავს ტერიტორიას ამ კანონის მიღების დღისათვის არსებულ ადმინისტრაციულ საზღვრებში.

2. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ადმინისტრაციული საზღვრების შეცვლა დასაშვებია აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს სრული შემადგენლობის ორი მესამედის ინიციატივის საფუძველზე. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ადმინისტრაციული საზღვრების შეცვლის თაობაზე გადაწყვეტილებას იღებს საქართველოს პარლამენტი საქართველოს ორგანული კანონით.

მუხლი 5

1. აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკას აქვს თავისი დროშა და გერბი, რომლებიც განისაზღვრება აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციით. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის დროშასა და გერბში გათვალისწინებული უნდა იყოს საქართველოს სახელმწიფო დროშისა და გერბის ელემენტები.

2. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის დროშა ზომით საქართველოს სახელმწიფო დროშის სამი მეხუთედი უნდა იყოს.

3. აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში ოფიციალური ღონისძიების ჩატარებისას სრულდება საქართველოს სახელმწიფო პიმნი და საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ შემთხვევებში საქართველოს სახელმწიფოს ოფიციალურ სიმბოლოებთან (დროშასა და გერბთან) ერთად ვამოიფინება აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის დროშა და გერბი, ხოლო საქართველოს სახელმწიფო დროშის აღმართვისას აღიმართება აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის დროშაც.

მუხლი 6

1. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უფლებამოსილებათა საფუძველებია საქართველოს კონ-ტიტუცია, ეს კანონი და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუცია.

2. ის საკითხები, რომლებიც საქართველოს კონსტიტუციისა და ამ კანონის შესაბამისად არ განეკუთვნება საქართველოს უმაღლეს სახელმწიფო ორგანოთა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის განსაკუთრებულ გამგებლობას, წესრიგდება საქართველოს საკანონმდებლო აქტებით.

3. დაუშვებელია აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკისათვის საქართველოს უმაღლეს სახელმწიფო ორგანოთა განსაკუთრებულ გამგებლობას მიკუთვნებული უფლებამოსილებების დელეგირება.

მუხლი 7

1. საქართველოს კონსტიტუციის მე-3 მუხლის პირველი პუნქტის გათვალისწინებით, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის განსაკუთრებულ გამგებლობას განეკუთვნება შემდეგი საკითხები:

ა) აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სხვა ნორმატიული აქტების მიღება, მათში ცვლილებების შეტანა;

ბ) აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს არჩევნების ჩატარება;

გ) აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის სტრუქტურის, უფლებამოსილებისა და საქმიანობის წესის განსაზღვრა;

დ) განათლებისა და მეცნიერების ხელშეწყობა, კულტურისა და სამეცნიერო დაწესებულებების შექმნა და მართვა, ადგილობრივი მნიშვნელობის კულტურის ძეგლების მოვლა-პატრონობა;

ე) ადგილობრივი მნიშვნელობის ბიბლიოთეკები და მუზეუმები;

ვ) ტურიზმი, კულტურა და სპორტი;

ზ) ადგილობრივი მნიშვნელობის მშენებლობა და ურბანული განვითარება;

თ) ადგილობრივი მნიშვნელობის საავტომობილო გზები და სხვა კომუნიკაციები;

ი) სანიტარია, ჯანმრთელობის დაცვისა და სოციალური უზრუნველყოფის საკითხების გადაწყვეტაში მონაწილეობა;

კ) სოფლის მეურნეობა და სამონადირეო საქმე;

ლ) სურსათი და საკვები პროდუქტების ხარისხის კონტროლი;

მ) ბაზრობები, ბაზრები და გამოფენები;

ნ) საქართველოს საკანონმდებლო აქტებით დადგენილი წესით, აჭარის ავტონომიური რესპუ-ბლიკის შემოსავლების ფარგლებში საბიუჯეტო პოლიტიკის განსაზღვრა და განსორციელება, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ბიუჯეტის პროექტის შემუშავება, ბიუჯეტის დამტკიცება და შესრულების კონტროლი;

ო) საქართველოს კანონებით განსაზღვრული ადგილობრივი გადასახადებისა და მოსაკრებლების შემოღება და გაუქმება;

პ) აჭარის ეკონომიური რესპუბლიკის ქონების მართვა და განკარგვა;

ჟ) აჭარის ეკონომიური რესპუბლიკისათვის საჭირო საარქივო სამსახური;

რ) საკუთო მეურნეობის მართვა;

ს) სახანძრო დაცვა.

2. თუ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკა არ აწესრიგებს ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვა-ლისწინებულ რომელიმე საკითხს, მისი მოწესრიგება შეუძლია საქართველოს უმაღლეს სახელმწიფო ორგანოს თავისი კომპეტენციის ფარგლებში, საქართველოს ნორმატიული აქტით.

მუხლი 8

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის განსაკუთრებული გამგებლობისათვის მიკუთვნებულ საკითხებს დამოუკიდებლად წყვეტენ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ხელისუფლების ორგანოები, გარდა ამ კანონის მე-7 მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევისა.

მუხლი 9

1. აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკას არა აქვს უფლება, დაადგინოს ისეთი შეზღუდვები ან მიიღოს ისეთი ზომები, რომლებიც პირდაპირ ან ირიბად ხელს შეუშლის მოქალაქის, საქონლის, მომსა-ხურების ან კაპიტალის თავისუფალ გადაადგილებას აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე ან ამ ტერიტორიის გაელით.

2. აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკას არა აქვს უფლება, ნორმატიული აქტით მოაწესრიგოს საქართველოს კონსტიტუციის მეორე თავეთ გათვალისწინებული საკითხები.

მუხლი 10

1. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო არის აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის წარმომადგენლობითი ორგანო, რომელიც თავისი კომპეტენციის ფარგლებში ახორციელებს საკანონმდებლო საქმიანობას და აკონტროლებს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობას.

2. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო შედგება 4 წლის ვადით, პროპორციული საარჩევნო სისტემით არჩეული 18 და მაჟორიტარული საარჩევნო სისტემით არჩეული 12 დეპუტატისაგან.

3. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო აირჩევა საყოველთაო, თანასწორი და პირდაპირი არჩევნების საფუძველზე, ფარული კენჭისყრით, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე მცხოვრები საქართველოს მოქალაქეების მიერ.

4. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს არჩევნებს საქართველოს ორგანული კანონით დადგენილი წესით ნიშნავს საქართველოს პრეზიდენტი.

მუხლი 11

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს უფლებამოსილება წყდება:

ა) აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ახალარჩეული უმაღლესი საბჭოს უფლებამოსილების ცნობისთანავე;

ბ) აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს დათხოვნის თაობაზე საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულების ძალაში შესვლისთანავე.

მუხლი 12

1. საქართველოს პრეზიდენტი უფლებამოსილია საქართველოს პარლამენტის თანხმობით დაითხოვოს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო, თუ მისი მოქმედებით საფრთხე შეექმნა ქვეყნის სუვერენიტეტს, ტერიტორიულ მთლიანობას, სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოთა კონსტიტუციურ უფლებამოსილებათა განხორციელებას ან/და იგი ვერ ახორციელებს ამ კანონითა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციით მისთვის მინიჭებულ უფლებამოსილებებს.

2. საქართველოს პრეზიდენტი უფლებამოსილია დაითხოვოს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო, თუ მან შედიბედ ორჯერ არ დაამტკიცა აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარის კანდიდატურა.

3. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს დათხოვნის შემთხვევაში მის უფლებამოსილებებს ახორციელებს დროებითი საპრეზიდენტო საბჭო, რომელსაც ნიშნავს საქართველოს პრეზიდენტი. დროებითი საპრეზიდენტო საბჭოს უფლებამოსილება წყდება აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ახალარჩეული უმაღლესი საბჭოს უფლებამოსილების ცნობისთანავე.

4. დროებითი საპრეზიდენტო საბჭოს მიერ მიღებული აქტი ექვემდებარება აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს მიერ დამტკიცებას მისი უფლებამოსილების ცნობიდან 1 თვის ვადაში. თუ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო არ დაამტკიცებს დროებითი საპრეზიდენტო საბჭოს მიერ მიღებულ აქტს, ეს აქტი კარგავს იურიდიულ ძალას.

5. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს დათხოვნის შემთხვევაში რიგგარეშე არჩევნები ტარდება მისი დათხოვნიდან არა უადრეს 60 და არა უგვიანეს 90 დღისა. თუ საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე ან აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე გამოცხადებულია საგანგებო მდგომარეობა, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს რიგგარეშე არჩევნები ტარდება საგანგებო მდგომარეობის გაუქმებიდან 60 დღის ვადაში.

მუხლი 13

1. დაუშვებელია, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს წევრი იმავდროულად იყოს სხვა წარმომადგენლობითი ორგანოს ან აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის წევრი. შეუთავსებლობის სხვა შემთხვევები განისაზღვრება აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციით.

2. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს შიდა ორგანიზაცია, პროცედურები და საქმიანობის წესი განისაზღვრება აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციით და უმაღლესი საბჭოს მიერ მიღებული რეგლამენტით.

3. საქართველოს პარლამენტი უფლებამოსილია, დადგენილების საფუძველზე, კონსტიტუციური წარდგინებით მიმართოს საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს და მოითხოვოს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს აქტის გაუქმება, თუ ის ეწინააღმდეგება საქართველოს კონსტიტუციას, ამ კანონს, საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებებსა და შეთანხმებებს და

საქართველოს კანონებს. საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს მიერ საქართველოს პარლამენტის კონსტიტუციური წარდგინების განსახილველად მიღება იწყევს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს მესაბამისი აქტის მოქმედების შეჩერებას.

მუხლი 14

1. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო:

ა) იღებს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციას, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კანონებს ამ კანონით აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის განსაკუთრებული გამგებლობისათვის მიკუთვნებულ საკითხებზე, ასევე საქართველოს საკანონმდებლო აქტებით პირდაპირ განსაზღვრულ შემთხვევებში;

ბ) ამტკიცებს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ბიუჯეტს;

გ) აკონტროლებს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის აღმასრულებელი ორგანოების მიერ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის საბიუჯეტო სახსრების ხარჯვას;

დ) ამტკიცებს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარეს და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის შემადგენლობას მთავრობის თავმჯდომარის წარდგინებით;

ე) უფლებამოსილია სრული შემადგენლობის ორი მესამედით უნდობლობა გამოუცხადოს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობას;

ვ) ახორციელებს ამ კანონით, საქართველოს კანონმდებლობითა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციით მის კომპეტენციას მიკუთვნებულ სხვა უფლებამოსილებებს.

2. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კანონს ხელს აწერს და აქვეყნებს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარე. იგი უფლებამოსილია კანონი შენიშვნებით დაუბრუნოს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლეს საბჭოს. უმაღლესი საბჭო კენჭს უყრის მთავრობის თავმჯდომარის შენიშვნებს, რომელთა მისაღებად საკმარისია აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კანონის მიღებისათვის დადგენილი ხმათა უმრავლესობა. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კანონის პირვანდელი რედაქციით მიღებისათვის საჭიროა აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს სრული შემადგენლობის სამი მეხუთედის მხარდაჭერა.

3. აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში საკანონმდებლო პროცესთან და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ბიუჯეტის დამტკიცებასთან დაკავშირებული სხვა საკითხები წესრიგდება აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციითა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კანონმდებლობით, საქართველოს საკანონმდებლო აქტებით დადგენილი მოთხოვნების დაცვით.

მუხლი 15

1. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობა არის აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის აღმასრულებელი ორგანო, რომელიც ახორციელებს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის აღმასრულებელ ხელისუფლებას და განსაზღვრავს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის აღმასრულებელი ხელისუფლების საქმიანობის ძირითად მიმართულებებს.

2. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობა შედგება აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრებისაგან.

3. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის სტრუქტურა, უფლებამოსილება და საქმიანობის წესი განისაზღვრება აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კანონით, რომელსაც აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლეს საბჭოს წარუდგენს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარე.

4. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობა ანგარიშვალდებულია საქართველოს პრეზიდენტისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს წინაშე.

5. საქართველოს პრეზიდენტი უფლებამოსილია შეაჩეროს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის აქტის მოქმედება ან გააუქმოს ეს აქტი, თუ ის ეწინააღმდეგება საქართველოს კონსტიტუციას, ამ კანონს, საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებებსა და შეთანხმებებს, საქართველოს კანონებსა და საქართველოს პრეზიდენტის სამართლებრივ აქტებს.

მუხლი 16

1. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარის უფლებამოსილების შეწყვეტა იწყვევს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის მთელი შემადგენლობის უფლებამოსილების შეწყვეტას.

2. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობას უფლებამოსილება ასევე უწყდება:

ა) აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ახალარჩეული უმაღლესი საბჭოს უფლებამოსილების ცნობისთანავე;

ბ) აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს მიერ სრული შემადგენლობის ორი მესამედით მთავრობისათვის უნდობლობის გამოცხადებისას;

გ) ამ კანონით დადგენილ შემთხვევებში საქართველოს პრეზიდენტის მიერ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის გადაყენებისას.

3. ამ მუხლის მე-2 პუნქტის „ა" ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, ასევე აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის გადადგომისას აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობა ახორციელებს თავის უფლებამოსილებებს მთავრობის ახალი შემადგენლობის დამტკიცებამდე.

4. ამ მუხლის მე-2 პუნქტის „ბ" და „გ" ქვეპუნქტებით განსაზღვრულ შემთხვევებში აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის უფლებამოსილებებს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის ახალი შემადგენლობის დამტკიცებამდე ახორციელებს საქართველოს პრეზიდენტის მიერ აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკაში დანიშნული სახელმწიფო რწმუნებული და მისი აღმინისტრაცია.

5. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობასთან დაკავშირებული სხვა საკითხები წესრიგდება აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციით.

მუხლი 17

1. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ახალარჩეული უმაღლესი საბჭოს უფლებამოსილების ცნობიდან 10 დღის ვადაში საქართველოს პრეზიდენტი მას თანამდებობაზე დასამტკიცებლად წარუდგენს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარის კანდიდატურას. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარე დამტკიცებულად ითვლება, თუ მას მხარს დაუჭერს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს სრული შემადგენლობის ნახევარზე მეტი. თუ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო არ დაამტკიცებს საქართველოს პრეზიდენტის მიერ წარდგენილ კანდიდატურას, საქართველოს პრეზიდენტი უფლებამოსილია 10 დღის ვადაში აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლეს საბჭოს დასამტკიცებლად წარუდგინოს იგივე ან სხვა კანდიდატურა.

2. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარის დამტკიცებიდან 10 დღის ვადაში იგი ამ კანონის მე-20 მუხლის მე-3 პუნქტით დადგენილი შეთანხმების პროცედურის განხორციელების შემდეგ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლეს საბჭოს თანამდებობაზე დასამტკიცებლად წარუდგენს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის შემადგენლობას. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის შემადგენლობა დამტკიცებულად ჩაითვლება, თუ მას მხარს დაუჭერს უმაღლესი საბჭოს სხდომაზე დამსწრე წევრთა უმრავლესობა, მაგრამ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს სრული შემადგენლობის არანაკლებ ერთი მესამედისა.

3. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის ცალკეული წევრის უფლებამოსილების შეწყვეტის შემთხვევაში აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის შესაბამის ახალ წევრს ნიშნავს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარე საქართველოს შესაბამისი სამთავრობო დაწესებულების ხელმძღვანელთან (ხელმძღვანელებთან) შეთანხმებით.

4. თუ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს მიერ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის შემადგენლობის დამტკიცების შემდეგ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის შემადგენლობა ნახევარზე მეტით განახლდა, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარე აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლეს საბჭოს ამ მუხლის მე-2 პუნქტით დადგენილი წესით თანამდებობაზე დასამტკიცებლად წარუდგენს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის განახლებულ შემადგენლობას.

5. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის ფორმირებასთან დაკავშირებული სხვა ურთიერთობები განისაზღვრება აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტი-ტუციით.

მუხლი 18

1. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარე:

ა) არის აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი თანამდებობის პირი და წარმოადგენს აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკას;

ბ) ხელმძღვანელობს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის საქმიანობას;

გ) უფლებამოსილია გააუქმოს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრის აქტი;

დ) უფლებამოსილია გადააყენოს აჭარის აეტონომიური რესპუბლიკის მინისტრი;

ე) საქართველოსა და აჭარის აეტონომიური რესპუბლიკის კანონმდებლობებით დადგენილი წესით განკარგავს აჭარის აეტონომიური რესპუბლიკის ქონებას;

ვ) აჭარის აეტონომიური რესპუბლიკის უმაღლეს საბჭოს დასამტკიცებლად წარუდგენს აჭარის აეტონომიური რესპუბლიკის ბიუჯეტს;

ზ) ახორციელებს ამ კანონით, საქართველოს კანონმდებლობითა და აჭარის აეტონომიური რესპუბლიკის კანონმდებლობით გათვალისწინებულ სხვა უფლებამოსილებებს.

2. საქართველოს პრეზიდენტი უფლებამოსილია შეაჩეროს აჭარის აეტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარის აქტის მოქმედება ან გააუქმოს ეს აქტი, თუ ის ეწინააღმდეგება საქართველოს კონსტიტუციას, ამ კანონს, საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებებსა და შეთანხმებებს, საქართველოს კანონებსა და საქართველოს პრეზიდენტის სამართლებრივ აქტებს.

მუხლი 19

1. საქართველოს პრეზიდენტი უფლებამოსილია გადააყენოს აჭარის აეტონომიური რესპუბლიკის მთავრობა, თუ:

ა) მისი მოქმედებით საფრთხე შეექმნა ქვეყნის სუვერენიტეტს, ტერიტორიულ მთლიანობას, სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოთა კონსტიტუციურ უფლებამოსილებათა განხორციელებას;

ბ) იგი ვერ ახორციელებს ამ კანონით ან/და აჭარის აეტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციით მისთვის მინიჭებულ უფლებამოსილებებს.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტის „ა" ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში შესაბამისი გარემოების აღმოფხვრიდან 1 თვის განმავლობაში, ხოლო ამ მუხლის პირველი პუნქტის „ბ" ქვეპუნქტით განსაზღვრულ შემთხვევაში – აჭარის აეტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის გადაყენებიდან 2 თვის ვადამი საქართველოს პრეზიდენტი აჭარის აეტონომიური რესპუბლიკის უმაღლეს საბჭოს დასამტკიცებლად წარუდგენს აჭარის აეტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარის კანდიდატურას.

მუხლი 20

1. აჭარის აეტონომიური რესპუბლიკის სამინისტროების შექმნა დასაშვებია მსოლოდ შემდეგ სფეროებში:

ა) ეკონომიკა, ფინანსები და ტურიზმი;

ბ) ჯანმრთელობის დაცვა და სოციალური უზრუნველყოფა;

გ) განათლება, კულტურა და სპორტი;

დ) სოფლის მეურნეობა.

2. აკრძალულია აჭარის აეტონომიურ რესპუბლიკაში შინაგან საქმეთა სამინისტროს, სასელმწიფო უმიშროების სამინისტროს, თავდაცვის სამინისტროს ან სხვა გასამხედროებული ორგანოს შექმნა.

3. აჭარის აეტონომიური რესპუბლიკის მინისტრის კანდიდატურას საქართველოს შესაბამისი სამთავრობო დაწესებულების ხელმძღვანელთან (ხელმძღვანელებთან) შეთანხმებით აჭარის აეტონომიური რესპუბლიკის უმაღლეს საბჭოს ამ კანონით დადგენილი წესით დასამტკიცებლად წარუდგენს აჭარის აეტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარე.

მუხლი 21

1. აჭარის აეტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე განლაგებული საქართველოს სამთაერობო დაწესებულებისა და სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულების ტერიტორიული ორგანოს სტატუსი, სტრუქტურა, შექმნისა და საქმიანობის წესი განისაზღვრება საქართველოს კანონმდებლობით.

2. აჭარის აეტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე შეიძლება არსებობდეს მხოლოდ საქართველოს შესაბამისი სახელმწიფო ორგანოსადმი დაქვემდებარებული შეიარაღებული ქვედანაყოფი, რომლის განლაგების, გადაადგილებისა და გამოყენების თაობაზე გადაწყვეტილებას იღებს საქართველოს უფლებამოსილი სახელმწიფო ორგანო.

მუხლი 22

1. აჭარის აეტონომიური რესპუბლიკა საქართველოს კანონით დადგენილ ფარგლებში სარგებლობს ფინანსური აეტონომიით. აჭარის აეტონომიური რესპუბლიკა განკარგავს მის მიერ შემოღებული ადგილობრივი გადასახადებისა და მოსაკრებლების აკრეფით მიღებულ შემოსავლებს.

2. აჭარის აეტონომიური რესპუბლიკის უფლებამოსილებების განხორციელების უზრუნველ-

საყოფად აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკას საქართველოს კანონის საფუძველზე მესაძლებელია გადაეცეს სახელმწიფო საგადასახადო და არასაგადასახადო შემოსავლების ნაწილი, ასევე სპეციალური დაფინანსება სახელმწიფო ბიუჯეტიდან.

3. აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკას აქვს ქონება, რომლის ფორმირების წესი განისაზღვრება საქართველოს კანონმდებლობით.

მუხლი 23

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუცია მიიღება აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს მიერ სრული შემადგენლობის ორი მესამედით და ძალაში შედის „აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის დამტკიცების თაობაზე" საქართველოს ორგანული კანონის ამოქმედებისთანავე.

მუხლი 24

საქართველოს მთავრობამ ამ კანონის ამოქმედებიდან 3 თვის ვადამი გადაწყვიტოს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკისათვის სახელმწიფო ქონების გადაცემის სამართლებრივი და ორგანიზაციული საკითხები ამ კანონით აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის გამგებლობისასვის მიკუთვნულ საკითხებისა და საქართველოს კონსტიტუციით საქართველოს უმაღლეს სახელმწიფო ორგანოთა განსაკუთრებული გამგებლობისათვის მიკუთვნებული საკითხების გათვალისწინებით.

მუხლი 25

ეს კანონი ამოქმედდეს გამოქვეყნებისთანავე.

საქართველოს პრეზიდენტი **მიხეილ სააკაშვილი**
თბილისი,
2004 წლის 1 იელისი

თავი II

საქართველოსა პარლამენტის ფევრთა საქმიანობის სამართლებრივი საფუძვლები

საქართველოს პარლამენტის

რეგლამენტი

კარი I

ზოგადი დებულებანი

თავი I

საქართველოს პარლამენტის საქმიანობის საფუძვლები

მუხლი 1

1. საქართველოს პარლამენტი (შემდგომ – პარლამენტი) არის ქვეყნის უმაღლესი წარმომადგენლობითი ორგანო, რომელიც ახორციელებს საკანონმდებლო ხელისუფლებას, განსაზღვრავს ქვეყნის საშინაო და საგარეო პოლიტიკის ძირითად მიმართულებებს, საქართველოს კონსტიტუციით დადგენილ ფარგლებში კონტროლს უწევს საქართველოს მთავრობის საქმიანობას, ახორციელებს კონსტიტუციით, სხვა საკანონმდებლო აქტებითა და პარლამენტის რეგლამენტით მისთვის მინიჭებულ სხვა უფლებამოსილებებს.

2. პარლამენტი შედგება პროპორციული სისტემით არჩეული 150 და მაჟორიტარული სისტემით არჩეული 85 პარლამენტის წევრისაგან. პარლამენტის უფლებამოსილების ვადაა 4 წელი.

3. პარლამენტი შეიძლება დათხოვნილ იქნეს საქართველოს პრეზიდენტის მიერ, მხოლოდ საქართველოს კონსტიტუციით განსაზღვრულ შემთხვევებში, გარდა:

ა) საპარლამენტო არჩევნების ჩატარებიდან 6 თვის განმავლობაში;

ბ) პარლამენტის მიერ საქართველოს კონსტიტუციის 63-ე მუხლით განსაზღვრული უფლებამოსილების განხორციელებისას;

გ) საგანგებო ან საომარი მდგომარეობის დროს;

დ) საქართველოს პრეზიდენტის უფლებამოსილების ვადის ბოლო 6 თვის განმავლობაში.

4. სახელმწიფო უმრუნველყოფს პარლამენტის უსაფრთხოებასა და შეუფერხებელ საქმიანობას.

5. პარლამენტის საქმიანობის ძირითადი პრინციპებია:

ა) მრავალპარტიულობა;

ბ) წარმომადგენლობითი პროპორციულობის დაცვა;

გ) საკითხთა თავისუფალი, კოლექტიური განხილვა-გადაწყვეტა;

დ) საქართველოს კონსტიტუციის, კანონების, პარლამენტის რეგლამენტისა და სხვა ნორმატიული აქტების განუხრელი დაცვა, მათი შესრულების კონტროლი;

ე) საერთაშორისო სამართლის საყოველთაოდ აღიარებული ნორმების დაცვა და პატივისცემა;

ვ) საჯაროობა;

ზ) სახელმწიფოსა და ხალხის ინტერესების ერთიანობა.

6. პარლამენტი უფლებამოსილია მიიღოს საქართველოს კონსტიტუცია, კონსტიტუციური კანონი, კონსტიტუციური შეთანხმება, ორგანული კანონი, კანონი, პარლამენტის რეგლამენტი, დადგენილება, რეზოლუცია, დეკლარაცია, მიმართვა, განცხადება და სხვა გადაწყვეტილება, აგრეთვე მოისმინოს და ცნობად მიიღოს ინფორმაცია, შეიმუშაოს რეკომენდაციები.

7. პარლამენტი მუშაობს საქართველოს სახელმწიფო ენაზე.

8. პარლამენტი, მისი ორგანოები და თანამდებობის პირები თავის საქმიანობაში ხელმძღვანე-

ლობენ საქართველოს კონსტიტუციით, პარლამენტის რეგლამენტითა (შემდგომ – რეგლამენტი) და სხვა ნორმატიული აქტებით.

9. რეგლამენტი კანონის ძალის მქონე საკანონმდებლო აქტია, რომელიც განსაზღვრავს პარლამენტის უფლებამოსილებათა განხორციელების წესს, პროცედურას, პარლამენტის შინაგან სტრუქტურას და საეალდებულოა ყველა პარლამენტის წევრისათვის, აგრეთვე განსამღვრულ ფარგლებში – პარლამენტის კონტროლს დაქვემდებარებული ყველა ორგანოსა და ორგანიზაციისათვის.

10. პარლამენტის წევრის, კომიტეტის, საპარლამენტო ფრაქციის (შემდგომ – ფრაქცია), საპარლამენტო უმრავლესობის, უმცირესობის (შემდგომ – უმრავლესობა, უმცირესობა), საგამოძიებო და სხვა დროებითი კომისიების უფლება-მოვალეობები განისაზღვრება საქართველოს კონსტიტუციით, რეგლამენტითა და სხვა ნორმატიული აქტებით.

11. პარლამენტის საქმიანობასთან დაკავშირებულ ყველა იმ საკითხს, რომელიც მოწესრიგებული არ არის რეგლამენტითა და სხვა საკანონმდებლო აქტებით, წყვეტს პარლამენტი.

თავი II

პარლამენტის კონსტიტუციური პრეროგატივა

მუხლი 2

პარლამენტის კონსტიტუციური პრეროგატივა არის მხოლოდ მისი განსაკუთრებული უფლება-მოსილება – საქართველოს კონსტიტუციისა და კანონმდებლობის საფუძველზე, ამ რეგლამენტით დადგენილი წესითა და ფორმით განახორციელოს საქართველოს ხალხის მიერ უმაღლესი საკანონმდებლო ხელისუფლების სახით მისთვის მინდობილი ინტერესები, საპარლამენტო კონტროლი და უზრუნველყოს ქვეყნის საშინაო და საგარეო პოლიტიკის განსამღვრა.

მუხლი 3

პარლამენტის პრეროგატივაა:

ა) საქართველოს კონსტიტუციის ზოგადი ან ნაწილობრივი გადასინჯვა;

ბ) საკანონმდებლო საქმიანობა;

გ) ქვეყნის საშინაო და საგარეო პოლიტიკის ძირითადი მიმართულებების განსაზღვრა;

დ) საქართველოს პრეზიდენტის მიერ წარდგენილი ყოველწლიური მოხსენების მოსმენა;

ე) საქართველოს მთავრობის სტრუქტურის, უფლებამოსილებისა და საქმიანობის წესის დადგენა;

ვ) მთავრობის შემადგენლობისა და სამთავრობო პროგრამისათვის ნდობის ან უნდობლობის გამოცხადება;

ზ) საქართველოს კონსტიტუციით განსაზღვრულ თანამდებობის პირთა არჩევა, დანიშვნა, დამტკიცება, დანიშვნაზე, განთავისუფლებაზე თანხმობის მიცემა, განთავისუფლება, გადაყენება;

თ) პარლამენტის წინაშე ანგარიშვალდებული, პასუხისმგებელი თანამდებობის პირების, ორგანოებისა და მთავრობის საქმიანობის კონტროლი;

ი) საერთაშორისო ხელშეკრულებებისა და შეთანხმებების რატიფიცირება, დენონსირება, გაუქმება;

კ) სახელმწიფო საზღვრის სტატუსის დადგენა;

ლ) სამხედრო ძალთა რაოდენობის დამტკიცება;

მ) საგანგებო მდგომარეობის დროს ან საერთაშორისო ვალდებულებათა შესასრულებლად სამხედრო ძალების გამოყენებაზე თანხმობის მიცემა;

ნ) ქვეყანაში სხვა სახელმწიფოს სამხედრო ძალების შემოყვანის, გამოყენებისა და გადაადგილების შესახებ საქართველოს პრეზიდენტის გადაწყვეტილების დამტკიცება;

ო) საგანგებო ან საომარი მდგომარეობის, ზავის თაობაზე საქართველოს პრეზიდენტის გადაწყვეტილების დამტკიცება;

პ) პარლამენტის შინაგანი სტრუქტურის, უფლებამოსილებისა და მუშაობის წესის განსაზღვრა;

ჟ) პარლამენტის წევრების უფლებამოსილების ცნობა და ვადამდე შეწყვეტა;

რ) რეგლამენტით დადგენილი წესით პარლამენტის თანამდებობის პირთა არჩევა, განთავისუფლება, გადაყენება;

ს) საქართველოს კონსტიტუციითა და რეგლამენტით განსაზღვრული წესით პარლამენტის რიგგარეშე სესიების ან სხდომების ჩაგარება;

ტ) საქართველოს კონსტიტუციით გათვალისწინებულ თანამდებობის პირთა თანამდებობიდან

გადაყენება იმპიჩმენტის წესით;

უ) სახელმწიფო ბიუჯეტის კანონის მიღება და მისი მესრულების საპარლამენტო კონტროლი;

უ[1]) აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის დამტკიცება; *(23.12.2004 N 721)*

ფ) სახელმწიფოს ფულად-საკრედიტო და საგალუტო პოლიტიკის ძირითადი მიმართულებების განსაზღვრა;

ქ) საქართველოს ეროვნული ბანკის საქმიანობის ყოველწლიური ანგარიშის მოსმენა;

ღ) გადასახადებისა და მოსაკრებლების შემოღების წესების დადგენა, გადასახადებისა და მოსაკრებლებისაგან განთავისუფლების, აგრეთვე სახელმწიფო ხაზინიდან დამატებითი ხარჯების გაღების თაობაზე მესაბამისი გადაწყვეტილების მიღება;

ყ) საქართველოს მთავრობისათვის სამთავრობო პროგრამის შესრულების მიმდინარეობის შესახებ ანგარიშის წარდგენის მოთხოვნა და მისი მოსმენა;

შ) საქართველოს კონსტიტუციით, კანონით (რეგლამენტით) განსაზღერულ შემთხვევებში და დადგენილი წესით უფლებამოსილი თანამდებობის პირების ანგარიშის მოსმენა;

ჩ) ადგილობრივი თვითმმართველობის ან ტერიტორიული ერთეულების სხვა წარმომადგენლობითი ორგანოების საქმიანობის შეჩერებაზე ან მათ დათხოვნაზე საქართველოს პრეზიდენტისათვის თანხმობის მიცემა;

ც) საქართველოს კონსტიტუციის 46-ე მუხლით გათვალისწინებულ საკითხებზე საქართველოს პრეზიდენტის გადაწყვეტილებათა დამტკიცება;

ძ) საქართველოს კონსტიტუციითა და სხვა საკანონმდებლო აქტებით განსაზღვრული სხვა უფლებამოსილებების განხორციელება.

თავი III

პარლამენტის ადგილსამყოფელი, სხდომათა დარბაზი და რიტუალები

მუხლი 4

1. პარლამენტის ადგილსამყოფელია საქართველოს დედაქალაქი – თბილისი, პარლამენტის სასახლე, რუსთაველის გამზირი, 8.

2. პარლამენტის ადგილსამყოფლის დროებით მეცვლა სხდომის ან სესიის მოწვევის მიზნით დასაშვებია მხოლოდ საგანგებო და საომარი მდგომარეობის დროს, რასაც მოცემული თანამიმდევრობით წყვეტს საქართველოს პრეზიდენტი, პარლამენტი (დადგენილებით), პარლამენტის თავმჯდომარე ან პარლამენტის წევრთა საინიციატივო ჯგუფი წევრთა არანაკლებ ერთი მეოთხედით.

3. პარლამენტის სასახლის თავზე აღმართულია საქართველოს სახელმწიფო დროშა.

4. პარლამენტის სასახლის ფასადის წინ სესიის გახსნისას აღიმართება და სესიის დახურვისას ჩამოიშვება პარლამენტის დროშა. სხდომათა დარბაზში სესიის გახსნისას და დახურვისას სრულდება საქართველოს სახელმწიფო ჰიმნი.

5. პარლამენტის წევრების, პარლამენტის თანამდებობის პირების კაბინეტებში, სამუშაო მაგიდიდან მარჯვენა კუთხეში, მოთავსებულია სახელმწიფო დროშა, ხოლო უკანა კედელზე, ცენტრში – საქართველოს სახელმწიფო გერბი.

6. პარლამენტში მიმართვის მიღებული ფორმებია:

ა) ბაგონო თავმჯდომარეე;

ბ) ბაგონო სხდომის თავმჯდომარეე;

გ) პაგივცემულო კოლეგა.

მუხლი 5

1. სხდომის პრეზიდიუმში ადგილს იკავებს პარლამენტის თავმჯდომარე, ხოლო ამ რეგლამენტის 134-ე მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში – აგრეთვე მისი ერთ-ერთი მოადგილე. სხდომის პრეზიდიუმის ცენტრში ადგილს იკავებს სხდომის თავმჯდომარე.

2. სხდომათა დარბაზში, პრეზიდიუმის უკან, კედელზე მოთავსებულია სახელმწიფო გერბი.

3. პრეზიდიუმიდან მარცხენა მხარეს დგას საქართველოს პრეზიდენტის საკარძელი, რომლის უკან აღმართულია სახელმწიფო დროშა.

4. სხდომათა დარბაზში საქართველოს პრეზიდენტის შესვლა განსაკუთრებული მნიშვნელობისაა და აცსადებს მანდატურთუხუცესი.

5. პარლამენტში დაუშვებელია ისეთი გამოსელები და მოქმედებანი, რომლებიც შეურაცხყოფს საქართველოს პრეზიდენტის, პარლამენტის თავმჯდომარისა და პარლამენტის პლენარული სხდომის თავმჯდომარის პატივსა და ღირსებას.

6. პრეზიდიუმის წინ მოწყობილია ერთი ტრიბუნა გამომსელელთათვის.

7. სხდომათა დარბაზში პარლამენტის წევრი იკავებს მხოლოდ მისთვის განკუთვნილ ადგილს.

8. პრეზიდიუმიდან მარცხენა მხარის ლოჟები განკუთვნილია საქართველოს მთავრობის წევრების, აღმასრულებელი ხელისუფლების სხვა ორგანოების ხელმძღვანელებისა და მათი მოადგილეებისათვის, ხოლო მარჯვენა მხარისა – პარლამენტის ოფიციალური და საპატიო სტუმრებისათვის.

9. სხდომათა დარბაზის ზედა აივნის ცენტრში ადგილებს იკავებენ პარლამენტის აპარატის მუშაკები, სხდომაზე განსაზღვრული წესით დასწრების მსურველი მოქალაქეები, პრეზიდიუმიდან მარჯვნივ – სხდომაზე მოწვეული საქართველოში აკრედიტებული დიპლომატიური კორპუსის წარმომადგენლები, ხოლო მარცხნივ – მასობრივი ინფორმაციის საშუალებათა წარმომადგენლები.

10. პარლამენტის შენობაში თვალსაჩინო ადგილზე ინახება საქართველოს კონსტიტუციის დედანი და პარლამენტის საპატიო სტუმართა წიგნი.

მუხლი 6

1. პარლამენტის მუშაობის გაცნობის, საკანონმდებლო ხელისუფლებისადმი პატივისცემის სულისკვეთებით აღზრდის და ურთიერთკონტაქტის მიზნით, განსაზღვრული დროით სხდომათა დარბაზში შეიძლება მიიწვიონ მოსწავლე-ახალგაზრდობის წარმომადგენლები. დასაშვებია ჩატარდეს მათი დაჯილდოების პროცედურაც.

2. პარლამენტის სასახლეში დასაშვებია ექსკურსიები.

კარი II

პარლამენტის სუბიექტები და მათი უფლებამოსილებანი

თავი IV

პარლამენტის წევრი, პარლამენტის წევრის სტატუსი

მუხლი 7

1. პარლამენტის წევრის უფლებამოსილების ვადა იწყება მის მიერ ფიცის დადებისთანავე და მთავრდება ახალარჩეული პარლამენტის პირველი შეკრებისთანავე.

2. პარლამენტის წევრს ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით უფლებამოსილება ვადამდე შეუწყდება, თუ:

ა) უფლებამოსილება მოეხსნა პირადი განცხადებით;

ბ) მის მიმართ კანონიერ ძალაში შევიდა სასამართლოს გამამტყუნებელი განაჩენი;

გ) სასამართლომ ცნო ქმედუუნაროდ, უგზო-უკვლოდ დაკარგულად ან გარდაცვლილად;

დ) დაიკავა პარლამენტის წევრის სტატუსთან შეუთავსებელი თანამდებობა ან ეწეოა მასთან შეუთავსებელ საქმიანობას;

ე) დაკარგა საქართველოს მოქალაქეობა;

ვ) არასაპატიო მიზეზით 4 თვის განმავლობაში არ მონაწილეობდა პარლამენტის მუშაობაში;

ზ) გარდაიცვალა.

3. პარლამენტის წევრის უფლებამოსილების ცნობის ან ვადამდე შეწყვეტის საკითხს, გარდა ამ რეგლამენტით გათვალისწინებული შემთხვევებისა, წყვეტს პარლამენტი. პარლამენტის ეს გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩივრდეს საკონსტიტუციო სასამართლოში.

4. პარლამენტის წევრის უფლებამოსილების ცნობისას ან ვადამდე შეწყვეტისას კენჭი ეყრება დადგენილებას შესაბამისად უფლებამოსილების ცნობის ან ვადამდე შეწყვეტის შესახებ. თუ ეს დადგენილება მიღებული არ იქნა, კენჭისყრის გარეშე ფორმდება დადგენილება შესაბამისად პარლამენტის წევრის უფლებამოსილების არცნობის ან ვადამდე შეწყვეტის შესახებ.

5. საკონსტიტუციო სასამართლომი პარლამენტის წევრის უფლებამოსილების ცნობის ან ვადამდე მეწყვეტის შესახებ პარლამენტის გადაწყვეტილების კონსტიტუციურობის თაობაზე კონსტიტუციური სარჩელის შეტანის უფლება აქვთ საქართველოს პრეზიდენტს, პარლამენტის შემადგენლობის არანაკლებ ერთ მესუთედს, აგრეთვე მოქალაქეს, რომლის, როგორც პარლამენტის წევრის, უფლებამოსილება არ ცნო ან ვადამდე შეწყვიტა პარლამენტმა.

6. კონსტიტუციური სარჩელი შეიტანება პარლამენტის შესაბამისი გადაწყვეტილების ძალაში შესვლიდან 2 კვირის ვადაში.

მუხლი 8

1. თუ პარლამენტის წევრი არასაპატიო მიზეზით 4 თვის განმავლობაში არ მონაწილეობდა პარლამენტის მუშაობაში, შესაბამისი ინფორმაციის არსებობის შემთხვევაში პარლამენტის საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტი ინფორმაციის მიღებიდან 10 დღის ვადაში გამოარკვევს გაცდენის მიზეზს და თუ დადასტურდა, რომ მიზეზი არასაპატიოა, ამზადებს შესაბამის დასკვნას.

2. თუ პარლამენტის წევრი ეწევა სამეწარმეო საქმიანობას, საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტი აღნიშნული ფაქტის გამოვლენიდან 10 დღის ვადაში გამოითხოვს დოკუმენტურ მასალას, ჩამოართმევს მას ახსნა-განმარტებას და ამზადებს შესაბამის დასკვნას.

3. თუ პარლამენტის წევრმა დაკარგა საქართველოს მოქალაქეობა, ან სასამართლომ ცნო ქმედუუნაროდ, უგზო-უკვლოდ დაკარგულად ან გარდაცვლილად, საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტი აღნიშნული ფაქტის გამოვლენიდან 10 დღის ვადაში გამოითხოვს ამ ფაქტის დამადასტურებელ საბუთებს, ამოწმებს მათ ნამდვილობას და ამზადებს შესაბამის დასკვნას.

4. თუ პარლამენტის წევრის მიმართ კანონიერ ძალაში შეეიდა სასამართლოს გამამტყუნებელი განაჩენი, საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტი კანონიერ ძალაში შესვლიდან 15 დღის ვადაში გამოითხოვს განაჩენს და დაუყოვნებლივ წარუდგენს დასკვნას პარლამენტის ბიუროს.

5. პარლამენტის წევრის მიერ უფლებამოსილების მოხსნის შესახებ წერილობითი განცხადება წარედგინება პარლამენტის თავმჯდომარეს, რომელიც დაუყოვნებლივ გადასცემს მას საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტს. კომიტეტი 15 დღის ვადაში ადგენს განცხადების ნამდვილობას, გარემოებას, რომელიც საფუძვლად დაედო განცხადებას, და შესაბამის დასკვნას წარუდგენს პარლამენტის ბიუროს. პარლამენტის წევრს უფლება აქვს უფლებამოსილების მოხსნის შესახებ განცხადება გამოითხოვოს პარლამენტის თავმჯდომარისათვის ჩაბარებიდან 7 დღის ვადაში და გააკრძალოს თავისი უფლებამოსილების განხორციელება.

6. პარლამენტის წევრის გარდაცვალებისას მას უფლებამოსილება ვადამდე შეუწყდება გარდაცვალების მომდევნო დღიდან. პარლამენტის წევრის გარდაცვალების შემთხვევაში საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტი გამოითხოვს ცნობას პარლამენტის წევრის გარდაცვალების შესახებ და ცნობის მიღების თაობაზე დაუყოვნებლივ აცნობებს პარლამენტის ბიუროს. კომიტეტი აღნიშნულ ინფორმაციას მოახსენებს პარლამენტს მის უახლოეს პლენარულ სხდომაზე და იგი ფორმდება პლენარული სხდომის საოქმო ჩანაწერით.

7. პარლამენტის მიერ პარლამენტის წევრის სტატუსთან შეუთავსებელ თანამდებობაზე პარლამენტის წევრის არჩევის, დანიშვნის ან დამტკიცების შემთხვევაში იმავე დადგენილებაში აღინიშნება, რომ მას უფლებამოსილება ვადამდე შეუწყდება ამ დადგენილების ძალაში შესვლისთანავე.

8. პარლამენტის მიერ პარლამენტის წევრის სტატუსთან შეუთავსებელ თანამდებობაზე პარლამენტის წევრის დანიშვნაზე თანხმობის მიცემის, აგრეთვე საქართველოს მთავრობისათვის ნდობის გამოცხადების შემთხვევაში (თუ მთავრობის წევრად წარდგენილია პარლამენტის წევრი) იმავე დადგენილებაში აღინიშნება, რომ მას უფლებამოსილება ვადამდე შეუწყდება თანამდებობაზე დანიშვნისთანავე.

9. პარლამენტის წევრის სტატუსთან შეუთავსებელ თანამდებობაზე პარლამენტის წევრის არჩევის, დანიშვნის ან დამტკიცების შემთხვევაში, გარდა ამ მუხლის მე-7 და მე-8 პუნქტებით გათვალისწინებული შემთხვევებისა, მას უფლებამოსილება ვადამდე შეუწყდება სათანადო აქტის ძალაში შესვლისთანავე. ამ აქტის გამომცემი და პარლამენტის წევრი ვალდებულნი არიან არა უგვიანეს აქტის გამოცემის მომდევნო დღისა პარლამენტს აცნობონ აქტის გამოცემა. საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტი აღნიშნულ ინფორმაციას აცნობებს პარლამენტს და იგი ფორმდება პლენარული სხდომის საოქმო ჩანაწერით.

10. პარლამენტის წევრის უფლებამოსილების ცნობის საკითხს, გარდა ამ რეგლამენტის 124-ე მუხლით გათვალისწინებული შემთხვევებისა, რეგლამენტით დადგენილი წესით შეისწავლის და განიხი-

ლავს საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტი, რომელიც ამზადებს დასკვნას და წარუდგენს პარლამენტის ბიუროს საპარლამენტო განხილვისათვის. პარლამენტის წევრისათვის უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტის შესახებ გადაწყვეტილებას პარლამენტი იღებს რეგლამენტით დადგენილი წესით.

11. ამ მუხლის პირველი, მე-2–მე-4 პუნქტების შესაბამისად საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტის მიერ წარდგენილი დასკვნის საფუძველზე პარლამენტის ბიუროს პარლამენტის წევრისათვის უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტის საკითხი შეაქვს უახლოესი პლენარული სხდომის დღის წესრიგში. პარლამენტი ვალდებულია დაუყოვნებლივ განიხილოს პარლამენტის წევრისათვის უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტის საკითხი. დაუშვებელია დღის წესრიგით გათვალისწინებულ საკითხებზე კენჭისყრა პარლამენტის წევრისათვის უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტის შესახებ გადაწყვეტილების მიღებამდე.

მუხლი 9

1. დაუშვებელია პარლამენტის წევრის სტატუსთან სამეწარმეო საქმიანობის ან საჯარო სამსახურში რაიმე თანამდებობის შეთავსება. შეუთავსებლობის შემთხვევები განსაზღვრულია საქართველოს კონსტიტუციით, ამ რეგლამენტითა და სხვა საკანონმდებლო აქტებით.

2. სამეწარმეო საქმიანობასთან პარლამენტის წევრის სტატუსის შეუთავსებლობის მოთხოვნები არ ხელყოფს პარლამენტის წევრის საქართველოს კონსტიტუციით აღიარებულ საკუთრების უფლებას. იგი შეიძლება ფლობდეს აქციებს, წილს და სხვა ქონებას.

3. პარლამენტის წევრს უფლება არა აქვს:

ა) უშუალოდ განახორციელოს არაერთჯერადი საქმიანობა მოგების მიზნით მატერიალური ფასეულობებისა და ფინანსური საშუალებების სამართავად;

ბ) უშუალოდ განახორციელოს სამეწარმეო საქმიანობის სუბიექტის მუდმივმოქმედი ხელმძღვანელი, სამეთვალყურეო, საკონტროლო, სარევიზიო და საკონსულტაციო ორგანოს წევრის უფლებამოსილებანი;

გ) იყოს ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობითი ორგანოს წევრი, ეკავოს თანამდებობა სხვა სახელმწიფო ან თვითმმართველობის წარმომადგენლობით ორგანოში ანდა სახელმწიფო ან ადგილობრივი მმართველობის ორგანოში.

4. პარლამენტის წევრი იმავდროულად შეიძლება ეწეოდეს სამეცნიერო, პედაგოგიურ, სახელოვნებო საქმიანობას, თუ ასეთი საქმიანობა არ ითვალისწინებს ადმინისტრაციული ფუნქციების შესრულებას (ადმინისტრაციული ფუნქციების შესრულება გულისხმობს სამეცნიერო, სასწავლო, სახელოვნებო დაწესებულებებში თანამდებობის პირის მიერ საკადრო, დისციპლინურ და სხვა საკითხებზე ადმინისტრაციული გადაწყვეტილების მიღების უფლებამოსილებას).

5. პარლამენტის წევრი იმავდროულად შეიძლება ეწეოდეს პარტიულ საქმიანობას, ეკავოს ნებისმიერი თანამდებობა პარტიულ და საზოგადოებრივ ორგანიზაციებში.

6. ახალარჩეული პარლამენტის წევრი ვალდებულია უფლებამოსილების ცნობის მომენტიდან შეწყვიტოს შეუთავსებელი სამსახური /საქმიანობა/ და 7 დღის ვადაში საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტს წარუდგინოს შეუთავსებელი სამსახურის /საქმიანობის/ შეწყვეტის დამადასტურებელი საბუთი. ამ მოთხოვნის დარღვევის შემთხვევაში პარლამენტის წევრს ვადამდე უწყდება უფლებამოსილება ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით.

მუხლი 10

1. პარლამენტის წევრი სრულიად საქართველოს წარმომადგენელია, სარგებლობს თავისუფალი მანდატით და მისი გაწვევა დაუშვებელია. თავისი მოვალეობის შესრულებისას იგი შეზღუდული არ არის ამომრჩეველთა და მისი წარმდგენი პოლიტიკური ორგანიზაციების განაწესებითა და დავალებებით.

2. დაუშვებელია პარლამენტის წევრის უფლებამოსილების სხვა პირისათვის გადაცემა.

3. ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით თავისუფალი მანდატი პარლამენტის წევრს არ ათავისუფლებს ამომრჩეველებთან მუშაობისა და მასთან დაკავშირებული პასუხისმგებლობისაგან.

მუხლი 11

პარლამენტის წევრს აქვს პარლამენტის წევრის მოწმობა და ატარებს სამკერდე ნიშანს, რომელთა დებულებებს, ნიმუშებსა და აღწერილობას ამტკიცებს პარლამენტის ბიურო.

მუხლი 12

1. პარლამენტის წევრი ვალდებულია „საჯარო სამსახურში ინტერესთა შეუთავსებლობისა და კორუფციის შესახებ" საქართველოს კანონით დადგენილი წესით შეავსოს და თანამდებობის პირთა

ქონებრივი და საფინანსო მდგომარეობის საინფორმაციო ბიუროს წარუდგინოს ქონებრივი ან/და საფინანსო მდგომარეობის დეკლარაცია.

2. საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტი პერიოდულად და საჭიროების შემთხვევაში აანალიზებს სათანადო ორგანოებიდან წარმოდგენილ პარლამენტის წევრის ქონებრივი ან/და საფინანსო მდგომარეობის დეკლარაციის შესახებ ინფორმაციას, ხოლო აუცილებლობის შემთხვევაში საკითხი შეაქვს პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე განსახილველად.

მუხლი 13

1. პარლამენტის წევრი არის საპარლამენტო საქმიანობის ძირითადი სუბიექტი, რომელიც თავის უფლებამოსილებას ახორციელებს:

ა) პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე, კომიტეტში (კომიტეტის სამუშაო ჯგუფში), ფრაქციაში, უმრავლესობაში, უმცირესობაში, საგამოძიებო ან სხვა დროებით კომისიაში, ინტერფრაქციულ ჯგუფში საქმიანობით;

ბ) ამომრჩეველებთან შეხვედრებით, მათი მიღებით, დასმულ საკითხებზე რეაგირებით;

გ) სახელმწიფო და სხვა ორგანოებთან კანონმდებლობით გათვალისწინებული ურთიერთობით.

2. პარლამენტის წევრი ვალდებულია:

ა) დაიცვას საქართველოს კონსტიტუცია, კანონები და ეს რეგლამენტი;

ბ) ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით შეხვდეს მოქალაქეებს, კანონმდებლობით დადგენილი წესით რეაგირება მოახდინოს მოქალაქეთა საჩივრებსა და განცხადებებზე;

გ) პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე მონაწილეობა მიიღოს საკითხების განხილვა-გადაწყვეტაში;

დ) ხელი შეუწყოს საქართველოს კონსტიტუციის, კანონებისა და ამ რეგლამენტის მოთხოვნათა დაცვას, ხოლო მათი დარღვევის შემთხვევაში სათანადო რეაგირება მოსთხოვოს პარლამენტს, მის თავმჯდომარეს ან შესაბამის კომიტეტს;

ე) იყოს პარლამენტის 1 კომიტეტის შემადგენლობაში, გარდა ამ რეგლამენტით დადგენილი გამონაკლისისა;

ვ) დაესწროს პარლამენტის პლენარულ, კომიტეტის, ფრაქციის, საგამოძიებო ან სხვა დროებითი კომისიის სხდომებს და მონაწილეობა მიიღოს მათ მუშაობაში;

ზ) არ გამოიყენოს პირადი ინტერესებისათვის თავისი უფლებამოსილება ან/და მასთან დაკავშირებული შესაძლებლობა;

თ) არ გამოიყენოს პირადი ინტერესებისათვის სახელმწიფო საიდუმლოების შემცველი ან კონფიდენციალურად მიღებული ინფორმაცია;

ი) დაიცვას სახელმწიფო-პოლიტიკური თანამდებობის პირთათვის დადგენილი ქცევის სტანდარტები;

კ) 6 თვეში ერთხელ მაინც წარდგეს ამომრჩეველთა წინაშე ინფორმაციით თავისი და პარლამენტის საქმიანობის შესახებ.

მუხლი 14

საქართველოს კონსტიტუციის 67-ე მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად პარლამენტის წევრს აქვს საკანონმდებლო ინიციატივის უფლება.

მუხლი 15

1. პარლამენტის წევრს უფლება აქვს:

ა) ისარგებლოს ყველა ინფორმაციით, რომელიც აუცილებელია მისი უფლებამოსილების განსა-ხორციელებლად, თუ კანონით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული;

ბ) დადგენილი წესით მოსთხოვოს პარლამენტის აპარატს სათანადო ინფორმაცია და ორგანიზაციულ-ტექნიკური მომსახურებით უზრუნველყოფა;

გ) გაეცნოს პარლამენტისა და მისი ორგანოების სხდომათა სტენოგრამებში თავისი გამოსვლის ტექსტს, აგრეთვე მიიღოს იმ გამოსვლის ტექსტი, რომელიც არ ქვეყნდება.

2. პარლამენტის წევრს უფლება აქვს პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე, ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით:

ა) დასვას საკითხი განსახილველად;

ბ) შეიტანოს შენიშვნები და წინადადებები პარლამენტის კომპეტენციას მიკუთვნებულ ყველა საკითხზე;

გ) მონაწილეობა მიიღოს კამათში, შეკითხვა დაუსვას მომხსენებელს, თანამომხსენებელსა და სხდომის თავმჯდომარეს, მიიღოს და შეაფასოს პასუხები;

დ) გააცნოს პარლამენტს მოქალაქეთა საერთო-სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის მქონე წერილები და მიმართვები;

ე) კამათში მონაწილეობის მიუღებლობის შემთხვევაში სხდომის თავმჯდომარეს გადასცეს თავისი გამოსვლის ტექსტი, აგრეთვე წერილობით ჩამოყალიბებული წინადადებები და შენიშვნები პარლამენტის პლენარულ სხდომებზე განსახილველი საკითხების თაობაზე;

ვ) მომხსენებლის ან სხდომის თავმჯდომარის მიერ მის მიერ დასმულ საკითხზე ან კითხვაზე პასუხის გაუცემლობის ან არასათანადო პასუხის გაცემის შემთხვევაში გამოხატოს საკუთარი აზრი და დააზუსტოს კითხვა;

ზ) გამოთქვას აზრი პარლამენტის მიერ შესაქმნელი ორგანოების, მათი პერსონალური შემადგენლობისა და იმ თანამდებობის პირთა კანდიდატურების შესახებ, რომლებსაც ირჩევს, ნიშნავს, ამტკიცებს ან რომელთა დანიშვნაზედაც თანხმობას იძლევა პარლამენტი.

3. საპარლამენტო კონტროლის განხორციელებისას პარლამენტის წევრს უფლება აქვს:

ა) სათათბირო ხმის უფლებით მიიღოს მონაწილეობა სახელმწიფო და აღგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის ორგანოების მუშაობაში და მათ წინაშე დასვას საკითხები საქართველოს კანონებისა და სხვა აქტების დარღვევის გამო;

ბ) კითხვით მიმართოს პარლამენტის წინაშე ანგარიშვალდებულ ორგანოს, საქართველოს მთავრობას, მთავრობის წევრს, ქალაქის მერს, ყველა დონის ტერიტორიული ერთეულის აღმასრულებელი ორგანოს ხელმძღვანელს, სახელმწიფო დაწესებულებებს, მიიღოს და შეაფასოს პასუხები;

გ) კანონით დადგენილ ფარგლებში და ამ რეგლამენტით განსაზღვრული წესით მონაწილეობა მიიღოს აღმინისტრაციული ორგანოების მიერ საქართველოს კანონების შესრულების შემოწმებაში ან მოტივირებული უარი განაცხადოს ასეთი დავალების შესრულებაზე;

დ) შესაბამისი ორგანოების წინაშე დასვას საკითხი საქართველოს კანონებისა და სხვა ნორმატიული აქტების შესრულების შემოწმების თაობაზე;

ე) შეუფერხებლად შევიდეს ყველა სახელმწიფო ორგანიზაციაში, კანონმდებლობით დადგენილი გამონაკლისების გარდა; შეუზღუდავად შეხვდეს საქართველოს კონსტიტუციით გათვალისწინებულ და სხვა თანამდებობის პირებს;

ვ) უშუალოდ მიიღოს მონაწილეობა მის მიერ დასმული საკითხების განხილვაში.

4. პარლამენტის თანამდებობის პირი ვალდებულია შეუფერხებლად მიიღოს პარლამენტის წევრი მისი მოთხოვნით.

5. პარლამენტის წევრს უფლება აქვს განახორციელოს საქართველოს კონსტიტუციით, ამ რეგლამენტითა და ნორმატიული აქტებით მისთვის მინიჭებული სხვა უფლებამოსილებანი.

მუხლი 16

პარლამენტის წევრს ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით უფლება აქვს აირჩიოს ან არჩეულ, დანიშნულ ან წარდგენილ იქნეს საპარლამენტო თანამდებობებზე (გარდა პარლამენტის აპარატის უფროსისა), პარლამენტის კომიტეტის, საგამოძიებო ან სხვა დროებითი კომისიის შემადგენლობაში, გაერთიანდეს ფრაქციაში, გადადგეს ან გამოვიდეს ამ ორგანოებიდან (გაერთიანებებიდან).

მუხლი 17

1. პარლამენტის წევრს ამ მუხლით განსაზღვრული წესით შეიძლება მიენიჭოს საქართველოს ტერიტორიაზე მოქმედ სასჯელაღსრულების დაწესებულებაში სპეციალური ნებართვის გარეშე შესვლის უფლება.

2. პარლამენტის წევრისათვის ამ მუხლის პირველ პუნქტში აღნიშნული უფლების მინიჭების საკითხის დასმის უფლება აქვს პარლამენტის კომიტეტს (მხოლოდ ადამიანის უფლებათა დაცვისა და სამოქალაქო ინტეგრაციის და იურიდიულ საკითხთა კომიტეტებს), დროებით საგამოძიებო კომისიას მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ეს აუცილებელია შესაბამისად კომიტეტის, კომისიის საქმიანობის ან კონკრეტული საკითხის შესასწავლად.

3. კომიტეტი, დროებითი საგამოძიებო კომისია მის შემადგენლობაში შემავალი პარლამენტის წევრისათვის ამ მუხლის პირველ პუნქტში აღნიშნული უფლების მინიჭების შესახებ წინადადებას წარუდგენს პარლამენტის თავმჯდომარეს.

4. კომიტეტის, დროებითი საგამოძიებო კომისიის წინადადება მოტივირებული უნდა იყოს და შეიცავდეს პარლამენტის წევრისათვის ამ მუხლის პირველ პუნქტში აღნიშნული უფლების მინიჭების ეადას, რომელიც არ უნდა აღემატებოდეს შესაბამისად კომიტეტის, კომისიის უფლებამოსილების ან

კონკრეტული საკითხის მესწავლის ეადას.

5. პარლამენტის თავმჯდომარე იღებს გადაწყვეტილებას პარლამენტის წევრისათვის სასჯელაღსრულების დაწესებულებაში სპეციალური ნებართვის გარეშე შესვლის უფლების მინიჭების თაობაზე და ამის შესახებ გამოსცემს ბრძანებას.

6. პარლამენტის წევრმა, რომელსაც მიენიჭა ამ მუხლის პირველ პუნქტში აღნიშნული უფლება, სასჯელაღსრულების დაწესებულებაში მესვლისას უნდა წარადგინოს პარლამენტის თავმჯდომარის ბრძანება.

7. თუ პარლამენტის წევრმა სასჯელაღსრულების დაწესებულებაში სპეციალური ნებართვის გარეშე შესვლის უფლება გამოიყენა პირადი ინტერესებისათვის, პარლამენტის თავმჯდომარე უფლებამოსილია სასჯელაღსრულების დაწესებულების ხელმძღვანელის ინფორმაციის საფუძველზე ჩამოართვას მას აღნიშნული უფლება.

8. პარლამენტის თავმჯდომარეს უფლება აქვს შევიდეს საქართველოს ტერიტორიაზე მოქმედ სასჯელაღსრულების დაწესებულებაში სპეციალური ნებართვის გარეშე ან აუცილებლობის შემთხვევაში ეს უფლება გადასცეს პარლამენტის წევრს.

მუხლი 18

1. სახელმწიფო და ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის ორგანოები, მაჟორიტარული საარჩევნო სისტემით არჩეული პარლამენტის წევრის (შემდგომ–მაჟორიტარი პარლამენტის წევრი) მოთხოვნის შემთხვევაში, ვალდებულნი არიან უმრუნველყონ იგი სამუშაო ოთახით, ადმინისტრაციულ საზღვრებში გადასაადგილებლად საკრანსპორტო საშუალებით, კავშირგაბმულობის საშუალებებით, მათ შორის, სამთავრობო კავშირით.

2. ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის ორგანოებს უფლება აქვთ, შესაძლებლობის ფარგლებში, ადგილობრივი ბიუჯეტის ხარჯზე აღმოუჩინონ დახმარება მაჟორიტარ პარლამენტის წევრს უფლებამოსილების განხორციელებასთან დაკავშირებით. პარლამენტის წევრი ვალდებულია წელიწადში ერთხელ მიაწოდოს ინფორმაცია საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტს ამ პუნქტის შესაბამისად აღმოჩენილი დახმარების შესახებ.

3. ამომრჩევლებთან მუშაობის ორგანიზების, აღმასრულებელი ხელისუფლებისა და ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის შესაბამისი ორგანოების საქმიანობაში და ადგილობრივი საკითხების გადაწყვეტაში პარლამენტის წევრის მონაწილეობის მიზნით ადგილებზე იქმნება მაჟორიტარი პარლამენტის წევრის ბიურო, რომლის ფუნქციები, ორგანიზებისა და საქმიანობის წესი განისაზღვრება დებულებით, რომელსაც ამტკიცებს პარლამენტის თავმჯდომარე.

4. ფრაქციების წარდგინების საფუძველზე, პარლამენტის ბიუროს გადაწყვეტილებით, პროპორციული საარჩევნო სისტემით არჩეული პარლამენტის წევრი, როგორც წესი, მიემაგრება იმ საარჩევნო ოლქს, სადაც ის ცხოვრობს ან აქვს ამომრჩეველებთან მჭიდრო ურთიერთობა. პროპორციული სისტემით არჩეული პარლამენტის წევრის საქმიანობას საარჩევნო ოლქში პარლამენტი შესაძლებლობის ფარგლებში უზრუნველყოფს შესაბამისი საპარლამენტო წარმომადგენლობის მეშვეობით.

5. სახელმწიფო და ადგილობრივი მმართველობის ორგანოები ვალდებულნი არიან პარლამენტის წევრს განცხადების საფუძველზე აღმოუჩინონ სხვა აუცილებელი დახმარება.

მუხლი 19

1. პარლამენტის წევრის სისხლის სამართლის პასუხისგებაში მიცემა, დაკავება ან დაპატიმრება, მისი ბინის, მანქანის, სამუშაო ადგილის ან პირადი გაჩხრეკა შეიძლება მხოლოდ პარლამენტის თანხმობით. გამონაკლისია დანამაულზე წასწრების შემთხვევა, რაც დაუყოვნებლივ უნდა ეცნობოს პარლამენტს. თუ პარლამენტი არ მისცემს თანხმობას, დაკავებული ან დაპატიმრებული პარლამენტის წევრი დაუყოვნებლივ უნდა განთავისუფლდეს. აღნიშნულ საგამოძიებო მოქმედებათა ჩაგარების შესახებ წინადადება პარლამენტში შეაქვს საქართველოს გენერალურ პროკურორს. მესული წინადადების საფუძველიანობას 5 დღის ვადაში შეისწავლის და განიხილავს საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტი, რომელიც წერილობით დასკვნას წარუდგენს პარლამენტის ბიუროს. ბიუროს საკითხი განსახილველად შეაქვს პარლამენტის უახლოეს პლენარულ სხდომაზე. პლენარულ სხდომაზე საკითხის განხილვის შემდეგ გადაწყვეტილება მიიღება დადგენილებით.

2. სესიათა შორის პერიოდში პარლამენტის წევრის დანამაულზე წასწრების შემთხვევაში საკითხი განიხილება საქართველოს კონსტიტუციის 61-ე მუხლის მე-2 პუნქტით დადგენილი წესით.

3. პარლამენტის წევრის სისხლის სამართლის პასუხისგებაში მიცემა შეუძლია მხოლოდ საქართველოს გენერალურ პროკურორს პარლამენტის თანხმობით, ხოლო საქმეს არსებითად განიხილავენ აჯარონმიური რესპუბლიკის უმაღლესი სასამართლო, აგრეთვე თბილისისა და ქუთაისის საოლქო სასამართლოები.

4. პარლამენტის წევრი პასუხისგებამი არ მიეცემა თავისი მოვალეობის შესრულებისას პარ-ლამენტში ან მის გარეთ გამოთქმული აზრებისა და შეხედულებებისათვის.

5. პარლამენტის წევრს უფლება აქვს ჩვენება არ მისცეს იმ ფაქტის გამო, რომელიც მას გაანდეს, როგორც პარლამენტის წევრს. დაუშვებელია ამ საკითხთან დაკავშირებული წერილობითი მასალის დაყადაღება. ეს უფლება პარლამენტის წევრს უნარჩუნდება მისი უფლებამოსილების შეწ-ყვეტის შემდეგაც.

6. პარლამენტის წევრი სარგებლობს დიპლომატიური პასპორტით, რომელიც მას უფლებამო-სილების ვადის გასვლის შემთხვევაში უნარჩუნდება პასპორტში აღნიშნული ვადის გასვლამდე.

7. ყოფილი პარლამენტის წევრის (რომელიც სრული საპარლამენტო ვადის არანაკლებ 6 თვისა იყო პარლამენტის წევრი და მისი უფლებამოსილება არ შეწყვეტილა საქართველოს კონსტი-ტუციის 54-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „ა"–„ვ" ქვეპუნქტებით განსაზღვრული საფუძვლებით) სისხლის სამართლის პასუხისგებაში მიცემა შეუძლია მხოლოდ საქართველოს გენერალურ პროკურორს. ყოფილი პარლამენტის წევრი ამ უფლებით სარგებლობს ახალარჩეული პარლამენტის უფლებამოსი-ლების ვადით.

(2005 წლის 20 აპრილის საქართველოს პარლამენტის რეგლამენტი - სსმ I, 2005 წ., №19, მუხ. 139)

მუხლი 20

1. პარლამენტის წევრის დაკავებაზე ან დაპატიმრებაზე პარლამენტის მიერ თანხმობის მიცემის შემთხვევაში დაკავებულ ან დაპატიმრებულ პარლამენტის წევრს პარლამენტის დადგენილებით შეუჩერ-დება უფლებამოსილება სისხლის სამართლის საქმის შეწყვეტის შესახებ დადგენილების ან სასამართლოს მიერ განაჩენის გამოტანამდე.

2. მარეგბილიგირებელი საფუძვლებით სისხლის სამართლის საქმის შეწყვეტის ან სასამართლოს მიერ გამამართლებელი განაჩენის გამოტანის შემთხვევაში პარლამენტის წევრს პარლამენტის დადგენი-ლებით:

ა) თუ არ არის გასული იმ პარლამენტის უფლებამოსილების ვადა, რომლის წევრიც არის იგი, აღუდგება პარლამენტის წევრის უფლებამოსილება და მიეცემა სრული კომპენსაცია საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით;

ბ) თუ გასულია იმ პარლამენტის უფლებამოსილების ვადა ან თუ დათხოვნილია ის პარლამენტი, რომლის წევრიც იყო იგი, დაკავების ან დაპატიმრების ვადა ჩაეთვლება პარლამენტის წევრის უფლება-მოსილების საერთო ვადაში და მიეცემა შესაბამისი კომპენსაცია.

მუხლი 21

უზრუნველყოფილია პარლამენტის წევრის უფლებამოსილების შეუფერხებლად განხორციელების პირობები. თუ არსებობს საკმარისი მონაცემები, რომ პარლამენტის წევრის სიცოცხლესა და ჯანმრთე-ლობას ხელყოფა ემუქრება, პარლამენტის წევრის განცხადებისა და საქართველოს პრემიერის გადაწ-ყვეტილების საფუძველზე შესაბამისი სახელმწიფო ორგანოები უზრუნველყოფენ მის, აგრეთვე მისი ოჯახის წევრების უსაფრთხოებას საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

მუხლი 22

1. პარლამენტის წევრის უფლებამოსილების ვადა ჩაითვლება სპეციალობით მუშაობის საერთო უწყვეტ სტაჟში.

2. პარლამენტის წევრად არჩევა არ იწვევს სამოგადოებრივ ორგანიზაციებსა და სხვა კავშირებში წევრობის შეწყვეტას.

3. პარლამენტის წევრი სარგებლობს წელიწადში 45 კალენდარული დღის შვებულებით, რაც, მისი სურვილის თანახმად, მიეცემა ზაფხულის ან ზამთრის არდადეგების დროს მთლიანად ან 2 ნაწილად გაყოფით.

4. ყოფილ პარლამენტის წევრს ენიშნება პენსია და მიეცემა კომპენსაცია კანონით დადგენილი წესით.

მუხლი 23

საეალდებულოა პარლამენტის ბიუჯეტიდან პარლამენტის წევრის სიცოცხლისა და ჯანმრთე-ლობის დაზღვევა კანონმდებლობით დადგენილი წესით. პარლამენტის წევრი ვალდებულია ყოველ-წლიურად გაიაროს სამედიცინო და ნარკოლოგიური გამოკვლევა.

მუხლი 24

1. პარლამენტის წევრის სელფასი განისაზღვრება კანონით. პარლამენტის წევრს ეძლევა მისი

უფლებამოსილების განხორციელებასთან დაკავშირებული სხვა ანაზღაურებაც.

2. პარლამენტის წევრის უფლებამოსილების განხორციელებასთან დაკავშირებული ანაზღაურება მოიცავს ხარჯებს: საცხოვრებელი ადგილის შეცვლასთან დაკავშირებით ქ. თბილისში სასტუმრო ცხოვრების ან საცხოვრებელი ბინის დაქირავებისათვის, სამსახურებრივი მიზნით ქ. თბილისის ფარგლებში ტრანსპორტით მგზავრობისათვის, ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით ამომრჩეველებთან შეხვედრისათვის (გარდა სპეციალური მიღებებისა), სამედიცინო, სატელეფონო, საფოსტო და სატელეგრაფო მომსახურებისათვის, თანამემწის აყვანისათვის, პარლამენტის წევრის უფლებამოსილების განხორციელებასთან დაკავშირებული კონსულტაციებისა და ექსპერტიზისათვის.

3. ხელფასის გაცემა იწყება პარლამენტის წევრის უფლებამოსილების ცნობის დღიდან და მთავრდება შესაბამისი მოწვევის პარლამენტის ან მისი, როგორც პარლამენტის წევრის, უფლებამოსილების შეწყვეტისთანავე.

4. პარლამენტი თავისი ბიუჯეტის მეშვეობით ახორციელებს იმ პარლამენტის წევრის საბინაო პირობებით უზრუნველყოფას, რომელსაც არ გააჩნია თბილისში საცხოვრებელი ფართობი. პარლამენტის წევრის მოთხოვნის შემთხვევაში, არსებული შესაძლებლობისა და განსაზღვრული ლიმიტის ფარგლებში მას შეიძლება მიეცეს ბინის დასაქირავებლად გამოყოფილი მთლიანი თანხა ან კრედიტი კანონით (რეგლამენტით) და შესაბამისი დებულებით დადგენილი წესით. აღნიშნულის შესახებ განცხადება უნდა წარედგინოს პარლამენტის თავმჯდომარეს. შესაბამისი კომიტეტი ან ამ მიზნით სპეციალურად შექმნილი პარლამენტის წევრთა ჯგუფი შეისწავლის განცხადებას და ამზადებს შესაბამის დასკვნას, რომელიც წარედგინება პარლამენტის ბიუროს სათანადო გადაწყვეტილების მისაღებად. გამონაკლის შემთხვევაში, ბიუროს გადაწყვეტილებით, პარლამენტის წევრს წინასწარ შეუძლია მიიღოს არა უმეტეს 6 თვის ხელფასი.

5. პარლამენტის წევრის საქმიანობის ორგანიზაციულ-ტექნიკურ და საინფორმაციო უზრუნველყოფას ახორციელებს პარლამენტის აპარატი დადგენილი წესით.

მუხლი 25

1. პარლამენტის წევრზე თავდასხმის შედეგად მისი დაღუპვისას დაღუპულის ოჯახს ეძლევა ერთჯერადი ფულადი დახმარება 10 წლის თანამდებობრივი სარგოს ოდენობით. გარდაცვლილი და დაღუპული პარლამენტის წევრი იკრძალება სახელმწიფოს ხარჯზე.

2. პარლამენტის წევრს, რომელიც დაინვალიდდა ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებულ გარემოებაში, ეძლევა დახმარება:

ა) მრომისუნარიანობის ნაწილობრივ დაკარგვისას – 1 წლის თანამდებობრივი სარგოს ოდენობით;

ბ) მრომისუნარიანობის სრულად დაკარგვისას – 5 წლის თანამდებობრივი სარგოს ოდენობით.

მუხლი 26

1. პარლამენტის წევრს საპარლამენტო საქმიანობის განსახორციელებლად პარლამენტის შენობაში გამოეყოფა სამუშაო ფართობი, მოწყობილობა, აეჯი, ორგტექნიკა, კავშირგაბმულობის სამუალებები, მათ მორის, სამთავრობო კავშირი.

2. პარლამენტის წევრის მიერ კავშირგაბმულობის საშუალებებით სარგებლობის ხარჯები ანაზღაურდება პარლამენტის მიერ განსაზღვრული ლიმიტის ფარგლებში.

3. საფოსტო და სატელეგრაფო გზავნილებები, რომლებიც დაკავშირებულია პარლამენტის წევრის საპარლამენტო საქმიანობასთან, მუშავდება და იგზავნება სამთავრობო წესით.

მუხლი 27

უფლებამოსილების განხორციელების პერიოდში პარლამენტის წევრზე არ ვრცელდება სავალდებულო სამხედრო სამსახურში და რეზერვში მყოფი სამხედრო მოსამსახურეების გაწვევის მოთხოვნა.

თავი V

პარლამენტის კომიტეტები

მუხლი 28

1. საკანონმდებლო საკითხების წინასწარ მომზადების, პარლამენტის გადა-წყვეტილებათა მესრულეებისათვის ხელის შეწყობის, პარლამენტის წინაშე ანგარიშვალდებული ორგანოებისა და საქართველოს მთავრობის საქმიანობის კონტროლის მიზნით პარლამენტი თავისი უფლებამოსილების ვადით ქმნის კომიტეტებს.

2. პარლამენტისა და კომიტეტის მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებათა მესრულების კონტროლის, საკანონმდებლო საკითხების წინასწარ მომზადების მიზნით და სხვა მიმდინარე საკითხებთან დაკავშირებით კომიტეტი ქმნის სამუშაო ჯგუფებს. სამუშაო ჯგუფების საქმიანობას უზრუნველყოფს კომიტეტის აპარატი.

3. პარლამენტის თავდაცვისა და უშიშროების კომიტეტში კანონით დადგენილი წესით იქმნება ნდობის ჯგუფი. ნდობის ჯგუფის საქმიანობა და უფლებამოსილება განისაზღვრება კანონით.

მუხლი 29

1. კომიტეტების საქმიანობას საერთო კოორდინაციას უწევს პარლამენტის თავმჯდომარე.

2. კომიტეტების უფლებამოსილება, მათი შექმნისა და საქმიანობის წესი განისაზღვრება საქართველოს კონსტიტუციით, ამ რეგლამენტითა და სხვა საკანონმდებლო აქტებით.

მუხლი 30

1. პარლამენტის კომიტეტებია:

ა) აგრარულ საკითხთა;

ბ) ადამიანის უფლებათა დაცვისა და სამოქალაქო ინტეგრაციის;

გ) საფინანსო-საბიუჯეტო;

დ) განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის;

ე) გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების;

ვ) დარგობრივი ეკონომიკისა და ეკონომიკური პოლიტიკის;

ზ) ევროპასთან ინტეგრაციის;

თ) თავდაცვისა და უშიშროების;

ი) რეგიონული პოლიტიკის, თვითმმართველობისა და მაღალმთიანი რეგიონების;

კ) იურიდიულ საკითხთა;

ლ) საგარეო ურთიერთობათა;

მ) საპროცედურო საკითხთა და წესების;

ნ) ჯანმრთელობის დაცვისა და სოციალურ საკითხთა.

2. პარლამენტის თავმჯდომარეს, ბიუროს, ფრაქციას, უმრავლესობას და უმცირესობას უფლება აქვთ სათანადო წერილობითი დასაბუთების წარდგენით დააყენონ ახალი კომიტეტის შექმნის საკითხი. პარლამენტი აღნიშნულ საკითხს წყვეტს ამ მუხლის პირველ პუნქტში ცვლილებების ან/და დამატებების შეტანის გზით, რეგლამენტის მიღებისათვის დადგენილი წესით.

მუხლი 31

1. კომიტეტის შემადგენლობა განისაზღვრება ფრაქციათა წარმომადგენლობისა და იმ პარლამენტის წევრთა რაოდენობის პროპორციულად, რომლებიც არ შედიან არც ერთ ფრაქციაში. კომიტეტებში წევრთა რაოდენობასა და პროპორციული წარმომადგენლობის კვოტებს განსაზღვრავს საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტი და ამტკიცებს პარლამენტის ბიურო, ხოლო პარლამენტის პირველ პლენარულ სხდომაზე განსაზღვრავს დროებითი სამანდატო კომისია და დადგენილებით ამტკიცებს პარლამენტი.

2. კომიტეტის შემადგენლობა განისაზღვრება არანაკლებ 15 პარლამენტის წევრით. კომიტეტი მუშაობას შეუდგება, თუ დანიშნულია კომიტეტის წევრთა მინიმალური ოდენობის ორი მესამედი და არჩეულია კომიტეტის თავმჯდომარე. კომიტეტის სხდომა უფლებამოსილია, თუ მას ესწრება კომიტეტის სიითი შემადგენლობის უმრავლესობა.

3. კომიტეტის შემადგენლობაში შეიძლება იყოს მხოლოდ პარლამენტის წევრი. პარლამენტის წევრი ვალდებულია იყოს არანაკლებ 1 კომიტეტის შემადგენლობაში. პარლამენტის წევრის მეორე კომიტეტში გაწევრიანების საკითხს განსაზღვრავს მისი ფრაქცია პროპორციული წარმომადგენლობის კეოტებით დადგენილი დამატებითი ადგილების რაოდენობის შესაბამისად.

4. ამ მუხლის პირველი პუნქტით დადგენილ შემთხვევებში პარლამენტის (ბიუროს) მიერ კომიტეტში ფრაქციისათვის კომიტეტის წევრთა პროპორციული წარმომადგენლობის კვოტების დამტკიცებიდან 3 დღის ეადაში ფრაქცია თავისი ეადაწყვეტილებით ნიშნავს კომიტეტის წევრებს, რის შესახებაც აცნობებს პარლამენტის ბიუროს (დროებით სამანდატო კომისიას). კვოტების ფრაქციათა მიერ გადანაწილება ან სხვა ფრაქციისათვის გაცვლა დაუშეებელია.

5. პარლამენტის წევრს, რომელიც არ შედის არც ერთ ფრაქციაში, სურვილისა და კომიტეტის მუშაობის სპეციფიკიდან გამომდინარე, შესაბამის კომიტეტში სიშნაეს დამოუკიდებელ პარლამენტის წევრთა საკოორდინაციო საბჭო.

6. პარლამენტის თავმჯდომარე და მისი მოადგილეები არ შეიძლება იყვნენ კომიტეტის შემადგენლობაში.

7. თუ ფრაქციებში განხორციელებული ცვლილებები გაელენას ახდენს კომიტეტში ფრაქციათა პროპორციულ წარმომადგენლობაზე, საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტი 1 კვირის ვადაში განსაზღვრავს და პარლამენტის ბიუროს უახლოეს სხდომაზე წარუდგენს ფრაქციათა პროპორციული წარმომადგენლობის ახალ კვოტებს.

მუხლი 32

1. კომიტეტის თავმჯდომარეს კომიტეტის წევრთაგან, ფარული კენჭისყრით ირჩევს პარლამენტი ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით.

2. კომიტეტის თავმჯდომარის კანდიდატურის დასახელების უფლება აქვს ფრაქციას, უმრაველესობას, უმცირესობას, იმ პარლამენტის წევრთა არანაკლებ ათკაციან ჯგუფს, რომლებიც არ შედიან არც ერთ ფრაქციაში (შემდგომ – პარლამენტის წევრთა ათკაციანი ჯგუფი), კომიტეტის წევრთა მინიმალური ოდენობის ორი მესამედის დანიშვნიდან 7 დღის ვადაში.

3. თუ ამ მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებულ ვადაში უფლებამოსილი სუბიექტები არ წარადგენენ კომიტეტის თავმჯდომარის კანდიდატურას, ამ ვადის გასვლიდან 5 დღეში კომიტეტის თავმჯდომარის კანდიდატურას კომიტეტის წევრთაგან წარადგენს პარლამენტის თავმჯდომარე.

4. კანდიდატის დასახელების შესახებ განცხადება წარედგინება პარლამენტის პლენარული სხდომის თავმჯდომარეს, რომელიც ადგენს კანდიდატთა ერთიან სიას დასახელების რიგითობის მიხედვით.

5. კანდიდატთა დასახელების შემდეგ სხდომის თავმჯდომარე აქვეყნებს კანდიდატთა სიას. კანდიდატს უფლება აქვს მოხსნას თავისი კანდიდატურა ყოველგვარი ახსნა-განმარტების გარეშე.

6. კომიტეტის თავმჯდომარის არჩევის შესახებ გადაწყვეტილება მიღებულად ჩაითვლება, თუ მას მხარს დაუჭერს პარლამენტის სიითი შემადგენლობის უმრავლესობა.

7. თუ არჩევნებში 1 კანდიდატი მონაწილეობდა და ვერ აირჩა, მაშინ ტარდება ხელახალი არჩევნები. თუ არჩევნებში 2 კანდიდატი მონაწილეობდა და ვერც ერთმა ვერ დააგროვა ხმების საჭირო რაოდენობა, მაშინ იმ კანდიდატს, რომელმაც მეტი ხმა დააგროვა, ხელახლა ეყრება კენჭი. თუ მან ამ შემთხვევაშიც ვერ დააგროვა ხმების საჭირო რაოდენობა, ტარდება ხელახალი არჩევნები.

8. თუ არჩევნებში 2-ზე მეტი კანდიდატი მონაწილეობდა და ვერც ერთმა ვერ მიიღო ხმების საჭირო რაოდენობა, მაშინ ტარდება არჩევნების მომდევნო ტური იმ 2 კანდიდატს შორის, რომლებმაც ყველაზე მეტი ხმა მიიღეს. არჩეულად ჩაითვლება ის კანდიდატი, რომელიც მიიღებს მეტ ხმას, მაგრამ არანაკლებ პარლამენტის სრული შემადგენლობის ერთი მესამედისა. თუ მომდევნო ტურში გასულმა კანდიდატმა მოხსნა თავისი კანდიდატურა, მის ნაცვლად კენჭი ეყრება მიღებული ხმების რაოდენობის მიხედვით მომდევნო კანდიდატურას. კენჭისყრის დროს ხმების თანაბრად გაყოფისას ტარდება ხელახალი კენჭისყრა. ყოველი კენჭისყრის წინ კანდიდატი უფლებამოსილია მოხსნას თავისი კანდიდატურა.

მუხლი 33

1. კომიტეტის თავმჯდომარე შეიძლება გადააყენოს პარლამენტმა, თუ ამას სათანადო წერილობითი დასაბუთებით მოითხოვს პარლამენტის თავმჯდომარე, ბიურო, შესაბამისი კომიტეტის სიითი შემადგენლობის არანაკლებ ორი მესამედი, პარლამენტის შემადგენლობის არანაკლებ ერთი მეხუთედი.

2. კომიტეტის თავმჯდომარის გადაყენების შესახებ გადაწყვეტილება მიღებულად ჩაითვლება, თუ მას მხარს დაუჭერს პარლამენტის სიითი შემადგენლობის უმრავლესობა.

3. კომიტეტის თავმჯდომარეს ამ რეგლამენტით დადგენილი მოთხოვნების შეუსრულებლობისათვის ეკისრება პასუხისმგებლობა რეგლამენტით დადგენილი წესით.

მუხლი 34

1. კომიტეტის თავმჯდომარეს შეუძლია ნებისმიერ დროს, ყოველგვარი ახსნა-განმარტების გარეშე განაცხადოს თაეისი გადადგომის შესახებ. შესაბამისი განცხადება წარედგინება პარლამენტის ბიუროს, რომელიც მას გააცნობს პარლამენტს. კომიტეტის თავმჯდომარე გადამდგარად ითვლება განცხადების ბიუროსათვის წარდგენის დღიდან.

2. პარლამენტი ცნობად იღებს კომიტეტის თავმჯდომარის განცხადებას, რაც ფორმდება პლენარული სხდომის საოქმო ჩანაწერით.

მუხლი 35

1. კომიტეტის თავმჯდომარის გადადგომის, გადაყენების ან მისი, როგორც პარლამენტის წევრის, უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტის შემთხვევაში პარლამენტი 10 დღის განმავლობაში, ამ რეგლამენტის 32-ე მუხლით გათვალისწინებული წესით ირჩევს კომიტეტის ახალ თავმჯდომარეს. თუ სესიის დამთავრებამდე დარჩენილია 10 დღეზე ნაკლები, საკითხი განიხილება მომდევნო მორიგი სესიის პირველივე სხდომაზე.

2. თუ ფრაქცია, უმრავლესობა, უმცირესობა კომიტეტის თავმჯდომარის უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტიდან 7 დღის განმავლობაში არ წარადგენს კომიტეტის თავმჯდომარის კანდიდატურას, ამ ვადის გასვლიდან 5 დღეში კომიტეტის თავმჯდომარის კანდიდატურას კომიტეტის წევრთაგან წარადგენს პარლამენტის თავმჯდომარე.

მუხლი 36

1. პარლამენტის წევრი, გარდა ამ რეგლამენტის 106-ე მუხლის პირველი პუნქტის „ა", „ბ" და „დ" ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული თანამდებობის პირებისა, ვალდებულია გაერთიანდეს 1 კომიტეტში მაინც. თუ პარლამენტის წევრი არ არის გაერთიანებული კომიტეტში, ითვლება, რომ იგი არ ახორციელებს პარლამენტის წევრის უფლებამოსილებას, და არ მიეცემა კანონით დადგენილი გასამრჯელო.

2. კომიტეტის წევრს შეუძლია ნებისმიერ დროს გავიდეს კომიტეტის შემადგენლობიდან. კომიტეტის წევრის უფლებამოსილება წყდება, თუ დაინიშნება მისი უფლებამონაცვლე შესაბამის კომიტეტში, გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა შესაბამის პარლამენტის წევრს შეუწყდება უფლებამოსილება ან აირჩევა, დაინიშნება ან დამტკიცდება კომიტეტის წევრისათვის შეუთავსებელ თანამდებობაზე.

მუხლი 37

1. კომიტეტის პირველ საორგანიზაციო სხდომას იწვევს კომიტეტის თავმჯდომარე არჩევიდან 3 დღის ვადაში.

2. პირველი საორგანიზაციო სხდომა შეიმუშავებს კომიტეტის დებულებას და ირჩევს კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილეებს.

3. პირველი საორგანიზაციო სხდომის ოქმი და კომიტეტის დებულება დასამტკიცებლად წარედგინება პარლამენტის ბიუროს.

მუხლი 38

1. კომიტეტი თავის წევრთაგან, უფლებამოსილების ვადით, ფარული კენჭისყრით, სიითი შემადგენლობის უმრავლესობით ირჩევს კომიტეტის თავმჯდომარის 2 მოადგილეს და აცნობებს პარლამენტის ბიუროს.

2. კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილის კანდიდატურის დასახელების უფლება აქვთ კომიტეტის თავმჯდომარეს და კომიტეტის წევრთა სამეაციან ჯგუფს.

3. თუ არჩევნებში 2 კანდიდატი მონაწილეობდა და ვერც ერთმა ვერ დააგროვა ხმების საჭირო რაოდენობა, მაშინ იმ კანდიდატს, რომელმაც მეტი ხმა დააგროვა, ხელახლა ეყრება კენჭი. თუ მან ამ შემთხვევაშიც ვერ დააგროვა ხმების საჭირო რაოდენობა, ტარდება ხელახალი არჩევნები. თუ არჩევნებში 2-ზე მეტი კანდიდატი მონაწილეობდა და ვერც ერთმა ვერ მიიღო ხმების საჭირო რაოდენობა, მაშინ ტარდება არჩევნების მეორე ტური იმ 2 კანდიდატს შორის, რომლებმაც ყველაზე მეტი ხმა მიიღეს.

4. თუ მეორე ტურში გასულმა კანდიდატმა მოხსნა თავისი კანდიდატურა, მის ნაცვლად კენჭი ეყრება მიღებული ხმების რაოდენობის მიხედვით მომდევნო კანდიდატურას.

5. თუ არჩევნების პირველ ტურში შეუძლებელია მხოლოდ 2 გამარჯვებულის გამოვლენა, მეორე ტურში კენჭი ეყრება იმ კანდიდატებს, რომლებმაც მიღებული ხმების რაოდენობის მიხედვით გაიყვეს პირველი ან მეორე ადგილი.

6. არჩევნების მეორე ტურში არჩეულად ჩაითვლება ის კანდიდატი, რომელიც მეტ ხმას მიიღებს.

7. თუ არჩევნების მეორე ტურში მონაწილე კანდიდატებმა ხმების თანაბარი რაოდენობა მიიღეს, გამარჯვებული გამოვლინდება პირველი ტურის შედეგების მიხედვით. თუ ამ წესით გამარჯვებული ვერ გამოვლინდა, ტარდება ხელახალი არჩევნები. კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილის თანამდებობაზე ასარჩევად ერთი და იმაეე კანდიდატურის წარდგენა შეიძლება ორჯერ.

მუხლი 39

1. კომიტეტის თავმჯდომარე:

ა) იწვევს და წარმართავს კომიტეტის სხდომებს;

ბ) წარმოადგენს კომიტეტს პარლამენტში, მის ფარგლებს გარეთ და შესაბამის საპარლამენტთა-შორისო ურთიერთობებში;

გ) ხელს აწერს კომიტეტის გადაწყვეტილებებს, დასკვნებს და მისი სხდომების ოქმებს;

დ) საერთო ხელმძღვანელობას უწევს კომიტეტის აპარატს;

ე) ყოველი წლის მედეგების მიხედვით, სამემდღეომო სესიის დაწყებისას წარუდგენს პარლამენტს საქმიანობის მოკლე წერილობით ანგარიშს;

ვ) მოიწვევს ექსპერტ-კონსულტანტებს და წარუდგენს პარლამენტის აპარატის უფროსს;

8) ახორციელებს ამ რეგლამენტითა და სხვა საკანონმდებლო აქტებით მისთვის მინიჭებულ უფლებამოსილებებს.

2. კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე:

ა) თავმჯდომარის არყოფნის შემთხვევაში, ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით ასრულებს მის მოვალეობას;

ბ) თავმჯდომარის დავალებით ასრულებს ცალკეულ დავალებებს.

მუხლი 40

კომიტეტის თავმჯდომარის გადადგომის, გადაყენების, მის მიერ უფლებამოსილების განხორციელების შეუძლებლობის ან მისი, როგორც პარლამენტის წევრის, უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტის შემთხვევაში კომიტეტის თავმჯდომარის მოვალეობის შესრულებას კომიტეტი ავალებს მის მოადგილეს კომიტეტის სიითი შემადგენლობის უმრავლესობით.

მუხლი 41

1. კომიტეტის წევრს უფლება აქვს თანაბარ საწყისებზე მონაწილეობდეს კომიტეტის მუშაობაში, განსახილველ საკითხზე გამოთქვას შენიშვნები, წინადადებები და მოსაზრებები, აირჩიოს და არჩეულ იქნეს კომიტეტის თანამდებობებზე, მონაწილეობა მიიღოს კომიტეტის სამუშაო ორგანოებში, ჰქონდეს განსხვავებული პოზიცია.

2. კომიტეტის წევრს ამ რეგლამენტით დადგენილი მოთხოვნების დაუცველობის, შრომის დისციპლინის დარღვევისა და დაკისრებულ მოვალეობათა შეუსრულებლობის შემთხვევაში დაეკისრება რეგლამენტით გათვალისწინებული პასუხისმგებლობა და ეს ეცნობება შესაბამის ფრაქციას ან პარლამენტს.

მუხლი 42

1. კომიტეტი თავისი კომპეტენციის ფარგლებში:

ა) შეიმუშავებს, განიხილავს და პარლამენტის პლენარული სხდომისათვის ამზადებს კანონების, პარლამენტის დადგენილებებისა და სხვა გადაწყვეტილებების პროექტებს;

ბ) მონაწილეობს პარლამენტში შესული კანონპროექტების განხილვა-დამუშავებაში, ამზადებს დასკვნებს და კანონპროექტების თაობაზე წარმოდგენილი შენიშვნების პროექტში გათვალისწინების მდგომარეობის ამსახველ ფურცელს გადასცემს პარლამენტის შესაბამის ორგანოს;

გ) საქართველოს მთავრობისათვის ნდობის გამოცხადების შემთხვევაში განიხილავს მთავრობის წევრთა კანდიდატურებს, ასევე იმ თანამდებობის პირთა კანდიდატურებს, რომლებსაც ირჩევს, ნიშნავს, ამტკიცებს და რომელთა დანიშვნაზედაც თანხმობას იძლევა პარლამენტი, და დასკვნებს წარუდგენს პარლამენტის ბიუროს;

დ) განიხილავს ბიუჯეტის პროექტს და შეიმუშავებს დასკვნას;

ე) აკონტროლებს კანონების, პარლამენტის დადგენილებებისა და სხვა გადაწყვეტილებების შესრულებას და საჭიროების შემთხვევაში შესაბამის დასკვნას წარუდგენს პარლამენტს;

ვ) ახორციელებს კონტროლს პარლამენტის წინაშე ანგარიშვალდებული სახელმწიფო ორგანოებისა და მთავრობის საქმიანობაზე და საჭიროების შემთხვევაში შესაბამის დასკვნას წარუდგენს პარლამენტს;

ზ) წყვეტს თავისი საქმიანობის ორგანიზაციულ საკითხებს;

თ) სარგებლობს საკანონმდებლო ინიციატივის უფლებით;

ი) ახორციელებს ამ რეგლამენტითა და სხვა საკანონმდებლო აქტებით დადგენილ სხვა უფლებამოსილებებს.

2. კომიტეტი წინასწარი გეგმით დამტკიცებული ან შესაბამისი პეტიციის საფუძველზე შეისწავლის

ადმინისტრაციული ორგანოების საქმიანობას, საჭიროების შემთხვევაში გამოითხოვს შესაბამის მასალებს და დასკვნას განსახილველად წარუდგენს პარლამენტს.

3. ამ რეგლამენტიდან გამომდინარე კომიტეტის სხვა უფლებამოსილებანი განისაზღვრება კომიტეტის დებულებით, რომელსაც ამტკიცებს პარლამენტის ბიურო.

4. კომიტეტი პარლამენტის მიერ მიღებული გადაწყვეტილებების, შემოსული წინადადებების, საკანონმდებლო ინიციატივის წესით წარმოდგენილი კანონპროექტების საფუძველზე შეიმუშავებს და კომიტეტის სხდომებზე იღებს მიმდინარე გეგმებს. კომიტეტის გეგმას ხელს აწერს კომიტეტის თავმჯდომარე, რის შემდეგაც იგი დასამტკიცებლად გადაეცემა პარლამენტის ბიუროს.

მუხლი 43

პარლამენტის წინაშე ანგარიშვალდებული ორგანოების თანამდებობის პირები და საქართველოს მთავრობის წევრები კომიტეტის მოთხოვნით ვალდებულნი არიან კომიტეტის მიერ დადგენილ ვადამი წარადგინონ შესაბამისი დოკუმენტები, დასკვნები და სხვა საჭირო მასალები. სახელმწიფო ან სამხედრო საიდუმლოების შემცველი ცნობების წარდგენის წესი განისაზღვრება კანონმდებლობით.

მუხლი 44

საქართველოს მთავრობის წევრი, პარლამენტის მიერ არჩეული, დანიმნული, დამტკიცებული თანამდებობის პირი, აგრეთვე თანამდებობის პირი, რომლის დანიმენაზედაც პარლამენტმა თანხმობა მისცა, უფლებამოსილია, ხოლო მოთხოვნის შემთხვევაში ვალდებულია, დაესწროს კომიტეტის სხდომებს, პასუხი გასცეს სხდომაზე დასმულ შეკითხვებს და წარადგინოს გაწეული საქმიანობის ანგარიში. ასეთ თანამდებობის პირს მოთხოვნისთანავე უნდა მოუსმინოს კომიტეტმა.

მუხლი 45

1. კომიტეტი განიხილავს თავისი კომპეტენციის სფეროში საქართველოს მთავრობისათვის ნდობის გამოცხადების, ასევე საქართველოს კონსტიტუციითა და კანონით განსაზღვრულ პირთა თანამდებობაზე არჩევის, დანიშვნის, დამტკიცების ან დანიშვნაზე თანხმობის მიცემის საკითხებს. აღნიშნულ კანდიდატურებთან დაკავშირებულ ინფორმაციას კომიტეტს აწვდის კანდიდატურის წარმდგენი.

2. კომიტეტი უფლებამოსილია შესაბამის კანდიდატურას მოსთხოვოს წერილობითი ინფორმაცია მისი ბიოგრაფიული ცნობების, შრომითი გამოცდილებისა და პროფესიული ცოდნის შესახებ.

3. მიღებული ინფორმაციის საფუძველზე კომიტეტი ამზადებს დასკვნას საქართველოს კონსტიტუციითა და კანონით განსაზღვრულ პირთათვის ნდობის გამოცხადების, მათი თანამდებობაზე არჩევის, დანიშვნის ან დამტკიცების ან მათ დანიშვნაზე თანხმობის მიცემის შესახებ. დასკვნა მიიღება ფარული კენჭისყრით, სხდომაზე დამსწრე კომიტეტის წევრთა ხმების უმრავლესობით.

4. კომიტეტის დასკვნა საჯაოდებულოა იმ პირთა კანდიდატურების თაობაზე, რომლებსაც ირჩევს, ნიშნავს, ამტკიცებს ან რომელთა დანიშვნაზედაც თანხმობას იძლევა პარლამენტი.

5. კომიტეტის დასკვნა წარედგინება პარლამენტის ბიუროს, რომელიც გადასცემს მას საქართველოს პრეზიდენტსა და პარლამენტს.

მუხლი 46

1. პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე განსახილველად გასაგან ყველა საკითხს განიხილავს. შესაბამისი კომიტეტი.

2. კომიტეტები, მათ გამგებლობას მიკუთვნებული დარგების მიხედვით, შეისწავლიან და აანალიზებენ კანონმდებლობის მესრულების მდგომარეობას, იღებენ ზომებს მისი მესრულების უზრუნველსაყოფად, საკანონმდებლო ხარვეზების აღმოსაფხერელად, ამზადებენ წინადადებებს კანონმდებლობაში აუცილებელი ცელილებების ან/და დამატებების შეტანის შესახებ.

მუხლი 47

კომიტეტი მის კომპეტენციას მიკუთვნებულ საკითხზე ინფორმაციის მოსმენის, კონტროლისა და შემოწმების შედეგად შეიმუშავებს დასკვნას. კომიტეტის დასკვნა უნდა შეიცავდეს შეფასებას და რეაგირების კონკრეტულ ზომებს. კომიტეტი ვალდებულია თავისი დასკვნა უახლოეს სხდომაზე წარუდგინოს პარლამენტის ბიუროს, რომელსაც ეს საკითხი განსახილველად შეაქვს პარლამენტის უახლოესი პლენარული სხდომის დღის წესრიგში. პარლამენტი პლენარულ სხდომაზე განიხილავს შესაბამის დასკვნას, აფასებს მას და იღებს სათანადო გადაწყვეტილებას.

მუხლი 48

1. კომიტეტის სხდომას იწვევს და წარმართავს კომიტეტის თავმჯდომარე, ხოლო მისი არყოფნის შემთხვევაში – მისი მოადგილე. კომიტეტის სხდომების პერიოდულობას განსაზღვრავს კომიტეტი, მაგრამ არანაკლებ თვეში 2 სხდომისა პარლამენტის სესიის პერიოდში (სესიებს შორის პერიოდში კომიტეტი არ არის ვალდებული გამართოს სხდომა). კომიტეტის მორიგი სხდომა მოიწვევა წინასწარ განსაზღვრულ დროს. კომიტეტის მორიგი სხდომების ჩატარების დრო განისაზღვრება კომიტეტების თავმჯდომარეებს შორის კონსულტაციების შედეგად. კომიტეტი ვალდებულია პარლამენტის ან პარლამენტის ბიუროს დავალებით, მის მიერ განსაზღვრულ ვადაში გამართოს სხდომა და განიხილოს საკითხი.

2. კომიტეტის სხდომა უფლებამოსილია, თუ მას ესწრება კომიტეტის სიითი შემადგენლობის უმრავლესობა.

3. კომიტეტის წევრები ვალდებულნი არიან დესწრონ კომიტეტის სხდომას და მონაწილეობა მიიღონ მის მუშაობაში. ამ მოთხოვნის დარღვევა გამოიწვევს ამ რეგლამენტის 264-ე მუხლის მე-9 პუნქტით გათვალისწინებულ პასუხისმგებლობას.

4. თუ ფრაქციის მიერ დანიშნულ წევრს დროებით არ შეუძლია მიიღოს მონაწილეობა კომიტეტის საქმიანობაში, მის დამნიშნელ ფრაქციას უფლება აქვს აღნიშნული წევრი დროებით მეცვალოს ფრაქციის სხვა წევრით, რის შესახებაც ფრაქცია წერილობით აცნობებს შესაბამის კომიტეტს. ეს უფლება ფრაქციის თითოეული წევრის მიმართ კომიტეტის სხდომაზე არასაპატიო მიზეზით დაუსწრებლობის შემთხვევაში შეიძლება გამოყენებულ იქნეს ერთი სესიის განმავლობაში არა უმეტეს ხუთჯერ. კომიტეტის წევრს, რომლის უფლებამონაცვლეც ესწრება კომიტეტის სხდომას, შესაბამისი კომიტეტის სხდომა გაცდენილად არ ეთვლება.

5. კომიტეტის სხდომის მასალები ურიგდება და ინფორმაცია მისი დღის წესრიგისა და თარიღის შესახებ ეცნობება კომიტეტის წევრებს სხდომამდე არა უგვიანეს 2 დღისა. ინფორმაცია კომიტეტის სხდომისა და მისი დღის წესრიგის შესახებ სხდომამდე 2 დღით ადრე განთავსდება პარლამენტის ინტერნეტ-გვერდზე.

6. გადაწყვეტილება მიიღება ღია ან ფარული კენჭისყრით, სხდომაზე დამსწრე კომიტეტის წევრთა ხმების უმრავლესობით, მაგრამ არანაკლებ სხდომის გახსნისათვის (უფლებამოსილების დადგენისათვის) საჭირო ხმების ნახევრისა, გარდა ამ რეგლამენტით გათვალისწინებული შემთხვევებისა. ღია კენჭისყრის დროს ხმების თანაბრად გაყოფისას გადამწყვეტია სხდომის თავმჯდომარის ხმა.

7. კომიტეტის რიგგარეშე სხდომას იწვევს კომიტეტის თავმჯდომარე თავისი ინიციატივით ან პარლამენტის თავმჯდომარის, პარლამენტის ბიუროს, კომიტეტის სიითი შემადგენლობის ერთი მესამედის მოთხოვნით. კომიტეტის სხდომის თარიღი კომიტეტის წევრებს ეცნობება სხდომამდე არა უგვიანეს 1 დღისა.

8. კომიტეტის სხდომის დღის წესრიგს განსაზღვრავს კომიტეტის თავმჯდომარე თავისი ინიციატივით ან კომიტეტის წევრის (წევრების) მოთხოვნით. დღის წესრიგიდან საკითხის მოხსნის ან დღის წესრიგში ახალი საკითხის შეტანის თაობაზე გადაწყვეტილება მიიღება კომიტეტის სიითი შემადგენლობის უმრავლესობით.

9. კომიტეტის სხდომა საჯაროა. განსაკუთრებულ შემთხვევაში კომიტეტი ატარებს დასურულ სხდომას. დახურული სხდომის გამართვის შესახებ გადაწყვეტილება მიიღება კომიტეტის სიითი შემადგენლობის უმრავლესობით.

10. კომიტეტის სხდომას სათათბირო ხმის უფლებით შეიძლება დაესწრონ პარლამენტის წევრები, საქართველოს მთავრობის წევრები და მოწვეული პირები.

11. კომიტეტის სხდომაზე დასასწრებად შეიძლება მოწვეულ იქნენ საზოგადოებრიობის დაინტერესებული წარმომადგენლები, რომელთაც სხდომის თავმჯდომარის გადაწყვეტილებით მიეცემა სიტყვით გამოსვლის უფლება.

12. კომიტეტის სხდომაზე დასასწრებად შეიძლება მოწვეულ იქნენ დადგენილი წესით აკრედიტებული მასობრივი ინფორმაციის საშუალებათა წარმომადგენლები. შესაძლებელია მოეწყოს კომიტეტის სხდომის ტელერადიორეპორტაჟი და სხდომის შედეგების შესახებ ინფორმაცია გამოქვეყნდეს პრესაში.

(2005 წლის 25 მარტის საქართველოს პარლამენტის რეგლამენტი - სსმ I, 2005 წ., №12, მუხ. 74)

მუხლი 49

1. კომიტეტის სხდომაზე განიხილება კომიტეტში შემუშავებული და შემოსული სხვა კანონპროექტები, ინფორმაციები კომიტეტის საქმიანობის ძირითად მიმართულებათა აქტუალურ საკითხებზე, პეტიციები, მოქალაქეთა საჩივრები და განცხადებები, საქართველოს მთავრობის წევრთა და სახელმწიფო თანამდებობის პირთა ახსნა-განმარტებები, ინფორმაციები, შემოწმებათა სხვა შედეგები.

2. კომიტეტი იღებს რეკომენდაციას, დასკვნას, წინადადებას. კომიტეტის თავმჯდომარე გამოსცემს განკარგულებას მიდასაკომიტეტო ორგანიზაციულ საკითხებზე.

3. კომიტეტის დასკვნები, როგორც წესი, წარედგინება პარლამენტის ბიუროს, პარლამენტის პლენარულ სხდომას ან იგზავნება დანიშნულებისამებრ.

მუხლი 50

პარლამენტის თავმჯდომარის მოთხოვნით, ბიუროს გადაწყვეტილებით ან შესაბამისი კომიტეტების გადაწყვეტილებით შეიძლება ჩატარდეს კომიტეტების ერთობლივი სხდომა. ერთობლივ სხდომაზე განხილულ საკითხებთან დაკავშირებით კომიტეტები ცალ-ცალკე კენჭისყრით იღებენ შესაბამის გადაწყვეტილებას.

მუხლი 51

1. კომიტეტის საქმიანობის უზრუნველსაყოფად იქმნება პარლამენტის კომიტეტის აპარატი, რომელიც წარმოადგენს კომიტეტისადმი დაქვემდებარებულ პარლამენტის აპარატის მუდმივმოქმედ სტრუქტურულ ერთეულს.

2. კომიტეტის აპარატი:

ა) მონაწილეობს კომიტეტის სამუშაო გეგმების, სამუშაო გეგმით გათვალისწინებული კანონპროექტების, პარლამენტის დადგენილებებისა და სხვა გადაწყვეტილებათა პროექტების, კომიტეტის გადაწყვეტილებათა პროექტების შემუშავებაში, კანონპროექტებზე დასკვნების, შენიშვნებისა და წინადადებების მომზადებაში, კომიტეტის საკონტროლო, ორგანიზაციულ და სხვა საქმიანობაში;

ბ) ახორციელებს საკონსულტაციო და ანალიტიკურ ფუნქციებს, ორგანიზაციულ-ტექნიკურ მომსახურებასა და საქმისწარმოებას;

გ) ასრულებს კანონმდებლობით, კომიტეტის, პარლამენტის აპარატისა და კომიტეტის აპარატის დებულებებით განსაზღვრულ სხვა ფუნქციებს.

3. კომიტეტის აპარატის სტრუქტურასა და სამტატო ერთეულთა რაოდენობას კომიტეტის თავმჯდომარის წარდგინებით და პარლამენტის აპარატის უფროსთან შეთანხმებით ამტკიცებს პარლამენტის თავმჯდომარე.

მუხლი 52

1. კომიტეტის აპარატის შემადგენლობაში შედიან კომიტეტის აპარატის უფროსი და სპეციალისტები (სამტატო განრიგით გათვალისწინებული მოხელეები და მოწვეული სპეციალისტები).

2. კომიტეტის აპარატის უფროსი:

ა) კომიტეტის თავმჯდომარესთან ერთად ახორციელებს კომიტეტის აპარატის საერთო ხელმძღვანელობას, კომიტეტის აპარატის მუშაკთა შორის ანაწილებს ფუნქციებსა და დავალებებს, პასუხისმგებელია კომიტეტის აპარატისათვის დაკისრებული ამოცანებისა და მოვალეობების შესრულებაზე, კოორდინაციას უწევს კომიტეტის აპარატსა და პარლამენტის აპარატის სხვა სტრუქტურულ ერთეულებს შორის ურთიერთობებს;

ბ) ორგანიზებას უწევს კომიტეტის სხდომების მომზადებას, მიღებული გადაწყვეტილებებისა და სხდომათა ოქმების გაფორმებას;

გ) უზრუნველყოფს კომიტეტის აპარატის მუშაკთა მიერ შრომის დისციპლინის დაცვას, შეაქვს წინადადებები მათი წახალისებისა და დისციპლინური პასუხისმგებლობის შესახებ;

დ) ასრულებს კანონმდებლობით, კომიტეტის, პარლამენტის აპარატისა და კომიტეტის აპარატის დებულებებით განსაზღვრულ სხვა ფუნქციებს.

3. კომიტეტის აპარატის სპეციალისტები:

ა) მუშაობენ კომიტეტის დებულებით განსაზღვრულ დარგობრივ მიმართულებათა საკითხებზე; მონაწილეობენ კომიტეტის სამუშაო გეგმით გათვალისწინებული კანონპროექტების, პარლამენტის დადგენილებებისა და სხვა გადაწყვეტილებათა პროექტების, კომიტეტის გადაწყვეტილებათა პროექტების შემუშავებაში, ანალიზსა და განზოგადებაში, კანონპროექტებზე დასკვნებისა და მოხსენებების მომზადებაში, კომიტეტის საკონტროლო, ორგანიზაციულ და სხვა საქმიანობაში; ასრულებენ კომიტეტის თავმჯდომარისა და კომიტეტის დავალებებს;

ბ) აღნუსხავენ პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე კანონპროექტების განხილვისას გამოთქმულ შენიშვნებსა და წინადადებებს;

გ) ასრულებენ კანონმდებლობით, კომიტეტის, პარლამენტის აპარატისა და კომიტეტის აპარატის დებულებებით განსაზღვრულ სხვა ფუნქციებს.

4. კომიტეტის აპარატის უფროსსა და სპეციალისტებს კომიტეტის თავმჯდომარის წარდგინებით, „საჯარო სამსახურის შესახებ" საქართველოს კანონით დადგენილი წესით ნიშნავს და ათავისუფლებს პარლამენტის აპარატის უფროსი.

მუხლი 53

1. კომიტეტებთან იქმნება სამეცნიერო-საკონსულტაციო საბჭოები, რომლებიც შედგება შესაბამისი დარგის კომპეტენტური, სათანადო გამოცდილების მქონე, მოწვეული ექსპერტ-კონსულტანტებისაგან. საბჭოს შემადგენლობას ნიშნავს კომიტეტის თავმჯდომარე.

2. სამეცნიერო-საკონსულტაციო საბჭოს სხდომებს საჭიროების მისედვით იწვევს კომიტეტი. შეიძლება ჩაგარდეს კომიტეტისა და სამეცნიერო-საკონსულტაციო საბჭოს ერთობლიეი სხდომა.

3. კომიტეტის თავმჯდომარეს კონკრეტული საკითხების დასამუშავებლად, პარლამენტის თავმჯდომარესთან შეთანხმებით, პარლამენტის ბიუროს მიერ განსაზღვრული კვოტების ფარგლებში შეუძლია ექსპერტ-კონსულტანტებს გაუფორმოს ვადიანი შრომითი ხელშეკრულებები.

თავი VI

დროებითი საგამოძიებო კომისია

მუხლი 54

1. საქართველოს კონსტიტუციის 56-ე მუხლის შესაბამისად და ამ მუხლით გათვალისწინებული საფუძვლების არსებობისას პარლამენტში იქმნება დროებითი საგამოძიებო კომისია სახელმწიფო ორგანოებისა და თანამდებობის პირების მიერ საქართველოს კანონმდებლობის დარღვევის ფაქტების გამოკვლევისა და შესაბამისი რეაგირების მიზნით, ან განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი სახელმწიფო და საზოგადოებრივი საკითხების შესასწავლად.

2. დროებითი საგამოძიებო კომისიის შექმნის საფუძველია ინფორმაცია:

ა) სახელმწიფო ორგანოების, თანამდებობის პირების კანონსაწინააღმდეგო ქმედების შესახებ, რომელიც საფრთხეს უქმნის საქართველოს სახელმწიფო უშიშროებას, სუვერენიტეტს, ტერიტორიულ მთლიანობას, პოლიტიკურ, ეკონომიკურ თუ სხვა ინტერესებს;

ბ) სახელმწიფო და ადგილობრივი ბიუჯეტების არამართლზომიერი ხარჯვის შესახებ;

გ) რომლის შესწავლაც სახელმწიფო და საზოგადოებრივი თვალსაზრისით განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია.

მუხლი 55

1. დროებითი საგამოძიებო კომისიის შექმნის მიზნით პარლამენტის თავმჯდომარე, კომიტეტი, ფრაქცია ან პარლამენტის შემადგენლობის არანაკლებ ერთი მეოთხედი უფლებამოსილია სათანადო წერილობითი დასაბუთების წარდგენით დააყენოს დროებითი საგამოძიებო კომისიის შექმნის საკითხი. პარლამენტი აღნიშნული წინადადების მიზანშეწონილობას კენჭს უყრის პლენარულ სხდომაზე დამსწრეთა ხმების უმრავლესობით, მაგრამ არანაკლებ პარლამენტის სრული შემადგენლობის ერთი მესამედისა. თუ წინადადება მიღებულია, მამინ კენჭისყრაზე დგება დროებითი საგამოძიებო კომისიის შექმნის შესახებ გადაწყვეტილების პროექტი.

2. დროებითი საგამოძიებო კომისიის შექმნის შესახებ გადაწყვეტილება მიიღება პარლამენტის სიითი შემადგენლობის უმრავლესობით. მასში მითითებული უნდა იყოს დროებითი საგამოძიებო კომისიის შექმნის საფუძველი, გამოსაკვლევი საკითხების წრე, კომისიის უფლებამოსილების ვადა, წევრთა რაოდენობა და წევრობის კანდიდატების წარდგენის ვადა.

3. დროებითი საგამოძიებო კომისია იქმნება მხოლოდ კონკრეტული საკითხის შესასწავლად და უქმდება ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით, საკითხის შესწავლის ამოწურვისთანავე.

4. დროებითი საგამოძიებო კომისია ანგარიშვალდებული და პასუხისმგებელია პარლამენტის წინაშე.

5. დროებითი საგამოძიებო კომისია შეიმუშავებს დებულებას, რომელსაც ამტკიცებს პარლამენტის ბიურო.

6. პარლამენტს შეუძლია დროებითი საგამოძიებო კომისიის უფლებამოსილების ვადის გასვლამდე სიითი შემადგენლობის უმრავლესობით მიიღოს გადაწყვეტილება დროებითი საგამოძიებო კომისიის უფლებამოსილებისა და საკითხის შესწავლის შეწყვეტის ან კომისიის შემადგენლობის შეცვლის შესახებ.

7. კორუფციული სამართალდარღვევების გამოვლენისა და მათ წინააღმდეგ ბრძოლის მიზნით პარლამენტს შეუძლია შექმნას კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლის დროებითი საგამოძიებო კომისია. *(01.10.2004 N472)*

8. გადაწყვეტილებას კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლის დროებითი საგამოძიებო კომისიისათვის ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში გამოსაკვლევ საკითხთა წრის განსაზღვრის თაობაზე იღებს პარლამენტი ამ მუხლის პირველი და მე-2 პუნქტებით დადგენილი წესით. *(01.10.2004 N 472)*

მუხლი 56

1. დროებითი საგამოძიებო კომისიის შექმნისას მისი უფლებამოსილების ვადას განსაზღვრავს პარლამენტი, მაგრამ არა უმეტეს 3 თვისა. კომისიის უფლებამოსილების ვადა ამ მუხლის მე-2 პუნქტით დადგენილი წესით შეიძლება გაგრძელდეს თითო თვით, მაგრამ არა უმეტეს 3 თვისა.

1[1]. კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლის დროებითი საგამოძიებო კომისიის შექმნისას მისი უფლებამოსილების ვადას განსაზღვრავს პარლამენტი, მაგრამ არა უმეტეს 1 წლისა. კომისიის უფლებამოსილების ვადა შეიძლება გაგრძელდეს ამ მუხლით დადგენილი წესით. *(01.10.2004 N 472)*

2. თუ დროებითმა საგამოძიებო კომისიამ დადგენილ ვადაში ვერ წარმოადგინა გადაწყვეტილების პროექტი ან დასკვნა განსახილველ საკითხზე, პარლამენტი უახლოეს პლენარულ სხდომაზე მოისმენს კომისიის მიერ გაწეული საქმიანობის ანგარიშს, რომლის საფუძველზედაც სიითი შემადგენლობის უმრავლესობით იღებს ერთ-ერთ შემდეგ გადაწყვეტილებას:

ა) კომისიის უფლებამოსილების ვადის გაგრძელების შესახებ;

ბ) კომისიის უფლებამოსილების ვადის გაგრძელებისა და მისი შემადგენლობის შეცვლის შესახებ;

გ) კომისიის უფლებამოსილებისა და საკითხის შესწავლის შეწყვეტის შესახებ.

3. დროებითი საგამოძიებო კომისიის მიერ წარმოდგენილი ანგარიში შეიძლება საკმარისად ჩაითვალოს განსახილველ საკითხზე გადაწყვეტილების მისაღებად.

4. თუ შესაბამისი მოწვევის პარლამენტის უფლებამოსილების ვადის გასვლამდე ვერ მოხერხდა განსახილველ საკითხზე დასკვნის მომზადება, დროებითი საგამოძიებო კომისიის მიერ მოპოვებული მასალა, შესაბამისი ანგარიშით, გადაეცემა ახალი მოწვევის პარლამენტს, რომელიც ამ რეგლამენტის 55-ე მუხლის პირველი პუნქტით დადგენილი წესით იღებს გადაწყვეტილებას საკითხის შემდგომი შესწავლისა და განსილვის შესახებ.

5. დაუშვებელია დროებითი საგამოძიებო კომისიის შექმნა შესაბამისი მოწვევის პარლამენტის უფლებამოსილების ვადის გასვლამდე 3 თვით ადრე. პარლამენტის უფლებამოსილების ვადის გასვლამდე 3 თვით ადრე ყველა დროებით საგამოძიებო კომისიას უწყდება უფლებამოსილება. აღნიშნულ დრომდე ისინი ვალდებულნი არიან წარადგინონ გაწეული საქმიანობის ანგარიში.

მუხლი 57

1. დროებითი საგამოძიებო კომისიის თავმჯდომარის არჩევა და გადარჩევა ხორციელდება კომიტეტის თავმჯდომარის არჩევისა და გადარჩევისათვის ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით.

2. დროებითი საგამოძიებო კომისიის თავმჯდომარე აირჩევა კომისიის უფლებამოსილების ვადით.

3. დროებითი საგამოძიებო კომისიის თავმჯდომარის განცხადებას გადადგომის შესახებ განიხილავს პარლამენტი და დადგენილებით იღებს შესაბამის გადაწყვეტილებას.

მუხლი 58

1. დროებითი საგამოძიებო კომისიის შემადგენლობა განისაზღვრება ფრაქციებში გაერთიანებულ პარლამენტის წევრთა და იმ პარლამენტის წევრთა რაოდენობის პროპორციულად, რომლებიც არ შედიან არც ერთ ფრაქციაში.

2. დროებით საგამოძიებო კომისიაში პროპორციული წარმომადგენლობის კვოტებს კომისიის შექმნის შესახებ დადგენილების მიღებისთანავე განსაზღვრავს საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტი და ამტკიცებს პარლამენტის ბიურო.

3. უმრავლესობის წარმომადგენლობა დროებით საგამოძიებო კომისიაში არ უნდა აღემატებოდეს კომისიის წევრთა რაოდენობის ნახევარს.

4. ფრაქცია, უმრავლესობა, უმცირესობა, ხოლო ამ მუხლის მე-8 პუნქტით დადგენილ შემთხვევაში პარლამენტის წევრი, პარლამენტის ბიუროს მიერ განსაზღვრული პროპორციული წარმომადგენლობის კვოტების დაცვით დროებითი საგამოძიებო კომისიის თავმჯდომარეს წარუდგენენ კომისიის წევრობის კანდიდატებს.

5. დამოუკიდებელ პარლამენტის წევრთა საკოორდინაციო საბჭოს მიერ წარდგენილი კანდიდატი არ შეიძლება იყოს რომელიმე ფრაქციის წევრი.

6. დროებითი საგამოძიებო კომისიის თავმჯდომარე პარლამენტის მიერ განსაზღვრული კომისიის

წევრობის კანდიდატთა წარდგენის ვადის გასვლიდან პირველივე პლენარულ სხდომაზე პარლამენტს წარუდგენს კანდიდატთა სიას, რომლებსაც ერთად ეყრება კენჭი. კომისიის წევრობის იმ კანდიდატს, რომლის მიმართაც გამოითქვა აცილება, ცალკე ეყრება კენჭი. პარლამენტი აღნიშნულ გადაწყვეტილებებს იღებს დადგენილებით.

7. დროებითი საგამოძიებო კომისიის წევრობაზე ერთი და იმავე კანდიდატის წარდგენა შეიძლება მხოლოდ ერთხელ.

8. თუ დროებით საგამოძიებო კომისიაში დასახელებული კანდიდატების რაოდენობა კომისიის წევრთა დადგენილ რაოდენობაზე ნაკლებია, დამატებითი კანდიდატების წარდგენის უფლება ეძლევა პარლამენტის წევრებს. თუ წარდგენილ კანდიდატთა საერთო რაოდენობა ამ შემთხვევაშიც დადგენილზე ნაკლებია, ვაკანტური ადგილები უქმდება.

9. თუ პარლამენტის წევრების მიერ კანდიდატების დასახელების შემდეგ წარდგენილ კანდიდატთა საერთო რაოდენობა დროებითი საგამოძიებო კომისიის წევრთა დადგენილ რაოდენობაზე მეტია, პარლამენტის წევრების მიერ წარდგენილ კანდიდატებს შორის იმართება კენჭისყრა. ყოველ ასარჩევ კანდიდატს ცალკე ეყრება კენჭი. კომისიის წევრად არჩეულად ჩაითვლება უკეთესი შედეგის მქონე კანდიდატი, რომელმაც მიიღო პარლამენტის სიითი შემადგენლობის არანაკლებ ერთი მესამედის ხმები. თუ კენჭისყრის შედეგად კომისიის წევრთა რაოდენობა დადგენილზე ნაკლები აღმოჩნდა, დარჩენილ კანდიდატებს შორის იმართება ხელახალი კენჭისყრა, რომელშიც არჩეულად ჩაითვლებიან უკეთესი შედეგის მქონე კანდიდატები.

10. თუ ამ მუხლის მე-8 და მე-9 პუნქტებით გათვალისწინებული წესით დროებითი საგამოძიებო კომისიის დაკომპლექტების შემდეგ უმრავლესობის წარმომადგენლობა კომისიის წევრთა დადგენილი რაოდენობის ნახევარზე მეტი აღმოჩნდა, უმრაელესობის კვოტა მცირდება ამ მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული პრინციპის შესაბამისად.

11. ნებისმიერ პარლამენტის წევრს უფლება აქვს მოტივირებული აცილება მისცეს ფრაქციის, დამოუკიდებელ პარლამენტის წევრთა საკოორდინაციო საბჭოს ან პარლამენტის წევრის მიერ წარდგენილ კანდიდატს. აცილების საკითხს კენჭი ეყრება დაუყოვნებლივ. აცილება მიღებულად ჩაითვლება, თუ მას მხარს დაუჭერს პარლამენტის სიითი შემადგენლობის უმრაელესობა.

12. ფრაქციას, უმრავლესობას, უმცირესობას, თუ პარლამენტმა ·ეარყო მის მიერ დასახელებული კანდიდატი, უფლება აქვს იმავე ან მომდევნო პლენარულ სხდომაზე წარადგინოს ასალი კანდიდატი.

13. დროებითი საგამოძიებო კომისიის წევრთა არჩევნები მთავრდება პარლამენტის მიერ გასხაზღერული კომისიის წევრობის კანდიდატთა წარდგენის ვადის გასვლიდან არა უგვიანეს 10 დღისა, თუ პარლამენტის დადგენილებით სხვა ვადა არ არის განსაზღვრული.

მუხლი 59

1. ფრაქციის მიერ წარდგენილი დროებითი საგამოძიებო კომისიის წევრი წყვეტს კომისიაში თავის საქმიანობას მისი ფრაქციიდან გარიცხვის, გასვლის ან ფრაქციის მიერ კომისიიდან გაწვევის შემთხვევაში. ფრაქციას უფლება აქვს წარადგინოს ახალი კანდიდატი, რის შესახებაც კომისიის თავმჯდომარე უახლოეს პლენარულ სხდომაზე აცნობებს პარლამენტს.

2. ფრაქციის, უმრავლესობის, უმცირესობის მიერ დასახელებული ახალი კანდიდატი, თუ მის მიმართ არ გამოითქვა აცილება პარლამენტის სიითი შემადგენლობის უმრავლესობით, დროებითი საგამოძიებო კომისიის წევრად ჩაითვლება მისი ეინაობის პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე გამოცხადების მომენტიდან, ხოლო თუ მის მიმართ გამოთქმულ აცილებას პარლამენტმა მხარი არ დაუჭირა–კენჭისყრის შედეგების გამოქვეყნების მომენტიდან.

მუხლი 60

1. დროებითი საგამოძიებო კომისიის წევრს უფლება აქვს პირადი განცხადებით გავიდეს კომისიის შემადგენლობიდან.

2. დროებითმა საგამოძიებო კომისიამ თავისი შემადგენლობიდან შეიძლება გაიწვიოს წევრი, თუ იგი არასაპატიო მიზეზით შედიზედ 2 კვირის განმაელობაში არ მონაწილეობდა კომისიის მუშაობაში, არ ესწრებოდა მის სხდომებს, გადაამეტა თავის უფლებამოსილებებს, აგრეთვე კომისიის დებულებით გათვალისწინებულ სხვა შემთხვევებში. კომისია ამ გადაწყვეტილებას იღებს სხდომაზე დამსწრე კომისიის წევრთა ხმების არანაკლებ ორი მესამედით და აცნობებს პარლამენტს.

მუხლი 61

1. დროებით საგამოძიებო კომისიას ჰყავს თავმჯდომარე, თავმჯდომარის მოადგილე, მდივანი, რომლებიც არიან კომისიის თანამდებობის პირები.

2. დროებითი საგამოძიებო კომისიის თავმჯდომარე:

ა) აღგენს კომისიის წევრობის კანდიდატთა სიას და წარუდგენს მას პარლამენტის პლენარულ სხდომას;

ბ) კომისიის შემადგენლობის არანაკლებ ორი მესამედის არჩევიდან არა უგვიანეს 3 დღისა იწვევს კომისიის პირველ საორგანიზაციო სხდომას;

გ) წარმოადგენს კომისიას პარლამენტში, მის ფარგლებს გარეთ და მესაბამის საპარლამენტთაშორისო ურთიერთობებში;

დ) იწვევს და წარმართავს კომისიის სხდომებს;

ე) კოორდინაციას უწევს კომისიის წევრთა საქმიანობას;

ვ) ხელს აწერს კომისიის გადაწყვეტილებებს და მისი სხდომების ოქმებს;

ზ) ახორციელებს კანონმდებლობით მისთვის მინიჭებულ სხვა უფლება-მოსილებებს.

3. დროებითი საგამოძიებო კომისიის თავმჯდომარის მოადგილე:

ა) ახორციელებს კომისიის თავმჯდომარის უფლებამოსილებას მისიეე დავალებით ან კომისიის დავალებით;

ბ) კომისიის თავმჯდომარის მიერ თავისი უფლებამოსილების განხორციელების შეუძლებლობის, თანამდებობიდან გადაყენების, გადადგომის ან მისი, როგორც პარლამენტის წევრის, უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტის შემთხვევაში კომისიის ახალი თავმჯდომარის არჩევამდე ასრულებს კომისიის თავმჯდომარის მოვალეობას.

4. დროებითი საგამოძიებო კომისიის მდივანი:

ა) ორგანიზებას უწევს კომისიის სხდომების ჩაგარებას;

ბ) განაგებს კომისიის საქმისწარმოებას, ხელს აწერს კომისიის სხდომების ოქმებს;

გ) თუ კომისიის თავმჯდომარის მიერ თავისი უფლებამოსილების განხორციელების შეუძლებლობის შემთხვევაში კომისიის თავმჯდომარის მოადგილეც ვერ ახორციელებს თავმჯდომარის უფლებამოსილებას, დროებით ასრულებს კომისიის თავმჯდომარის მოვალეობას;

დ) ახორციელებს კომისიის დებულებით მისთვის მინიჭებულ სხვა უფლებამოსილებებს.

5. დროებითი საგამოძიებო კომისიის წევრს უფლება აქვს თანაბარ საწყისებზე მიიღოს მონაწილეობა კომისიის მუშაობაში, განსასილველ საკითხზე გამოთქვას შენიშვნები, წინადადებები და მოსაზრებები, აირჩიოს და არჩეულ იქნეს კომისიის თანამდებობებზე, ჰქონდეს განსხვავებული პოზიცია და პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე საკითხის განხილვისას განაცხადოს ამის თაობაზე.

მუხლი 62

1. დროებითი საგამოძიებო კომისიის თავმჯდომარის მოადგილე აირჩევა ფარული კენჭისყრით, სხდომაზე დამსწრე კომისიის წევრთა ხმების უმრავლესობით და ეს ეცნობება პარლამენტის ბიუროს.

2. თუ დროებითი საგამოძიებო კომისიის თავმჯდომარე უმრავლესობის წევრია, კომისიის თავმჯდომარის მოადგილე არ შეიძლება იყოს უმრავლესობის წევრი.

3. თუ არჩევნებში 1 კანდიდატი მონაწილეობდა და ვერ აირჩა, ეწყობა ხელახალი არჩევნები.

4. თუ არჩევნებში 2 ან მეტი კანდიდატი მონაწილეობდა და გამარჯვებული ვერ გამოვლინდა, ეწყობა არჩევნების მეორე ტური, რომელშიც კენჭს უყრიან იმ 2 კანდიდატს, რომლებმაც მეტი ხმა მიიღეს. თუ მეორე ტურში გასულმა კანდიდატმა მოხსნა თავისი კანდიდატურა, მის ნაცვლად კენჭი ეყრება მიღებული ხმების რაოდენობის მიხედვით მომდევნო კანდიდატს.

5. თუ არჩევნების პირველ ტურში შეუძლებელია მხოლოდ 2 გამარჯვებულის გამოვლენა, მეორე ტურში კენჭი ეყრება იმ კანდიდატებს, რომლებმაც მიღებული ხმების რაოდენობის მიხედვით გაიყვეს პირველი ან მეორე ადგილი. არჩევნების მეორე ტურში არჩეულად ჩაითვლება ის კანდიდატი, რომელიც მეტ ხმას მიიღებს.

6. თუ არჩევნების მეორე ტურში მონაწილე კანდიდატებმა ხმების თანაბარი რაოდენობა მიიღეს, გამარჯვებული გამოვლინდება პირველი ტურის შედეგების მიხედვით. თუ ამ წესით გამარჯვებული ვერ გამოვლინდა, ეწყობა ხელახალი არჩევნები.

7. დროებითი საგამოძიებო კომისიის თავმჯდომარის მოადგილის თანამდებობაზე ასარჩევად ერთი და იმავე კანდიდატურის წარდგენა შეიძლება ორჯერ.

8. დროებითი საგამოძიებო კომისიის თავმჯდომარის მოადგილის გადარჩევას კენჭი ეყრება

კომისიის შემადგენლობის არანაკლებ ერთი მესამედის მოთხოვნით.

9. დროებითი საგამოძიებო კომისიის მდივნის არჩევა და გადარჩევა ხორციელდება კომისიის თავმჯდომარის შოადგილის არჩევისა და გადარჩევისათვის ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით.

მუხლი 63

1. დროებითი საგამოძიებო კომისიის მოთხოვნით მის სხდომაზე გამოცხადება სავალდებულოა.

2. დროებითი საგამოძიებო კომისიის მოთხოვნით სახელმწიფო ორგანოები, თანამდებობის პირები, იურიდიული და ფიზიკური პირები ვალდებულნი არიან კომისიის მიერ განსაზღვრულ ვადაში, დადგენილი წესით წარადგინონ საკითხის გამოკვლევისათვის აუცილებელი დასკვნები და სხვა საჭირო მასალები.

3. დროებითი საგამოძიებო კომისია უფლებამოსილია, წერილობითი მოთხოვნით, საქართველოს გენერალური პროკურორის ნებართვით, საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 139-ე მუხლის პირველი ნაწილით დადგენილი წესით ადგილზე გაეცნოს მოკვლევის ან წინასწარი გამოძიების სტადიაში არსებულ სისხლის სამართლის საქმეს, აგრეთვე სისხლის სამართლის საქმის აღძერაზე უარის შესახებ არსებულ მასალებს, თუ კომისიას მიაჩნია, რომ აღნიშნულ საქმეში ან მასალებში მოიპოვება მის მიერ განსახილველი საკითხის გამოკვლევისათვის საჭირო მონაცემები.

4. დროებითი საგამოძიებო კომისიის წერილობითი მოთხოვნის საფუძველზე, საქართველოს გენერალური პროკურორის დავალებით მომკვლევი, გამომძიებელი ვალდებულია უზრუნველყოს კომისიის წევრებისათვის საქმის მასალების ადგილზე გაცნობის შესაძლებლობა.

5. დროებითი საგამოძიებო კომისიის სახელმწიფო საიდუმლოებასთან დაშვების წესი განისაზღვრება საქართველოს კანონმდებლობით.

6. განსახილველ საკითხზე ინფორმაციის მოპოვების მიზნით დროებით საგამოძიებო კომისიას უფლება აქვს სახელმწიფო კონტროლის შესაბამისი ორგანოს წინაშე დააყენოს საკითხი, ხოლო არასახელმწიფო სტრუქტურებთან დადოს ხელშეკრულება საკონტროლო-სარეციზიო ღონისძიებათა გატარების შესახებ.

7. დროებით საგამოძიებო კომისიას უფლება აქვს შესასწავლ საკითხთან დაკავშირებით ამა თუ იმ გარემოების გამო მოიწვიოს და წერილობითი ახსნა-განმარტება ჩამოართვას ნებისმიერ პირს, გარდა კანონითა და ამ რეგლამენტით გათვალისწინებული შემთხვევებისა.

8. არასრულწლოვნისათვის ახსნა-განმარტების ჩამორთმევას უნდა ესწრებოდეს მისი კანონიერი წარმომადგენელი. 16 წელს მიუღწეველ პირს განემარტება, რომ აუცილებელია სწორი ახსნა-განმარტების მიცემა, მაგრამ მას არ აფრთხილებენ ახსნა-განმარტების მიცემაზე უარის თქმისათვის ან მის მიცემაზე თავის არიდებისათვის და შეგნებულად ცრუ ახსნა-განმარტების მიცემისათვის სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობის შესახებ.

9. თუ პირი არ ფლობს საქართველოს სახელმწიფო ენას, მოწვეულ უნდა იქნეს თარჯიმანი. ყრუ-მუნჯისათვის ახსნა-განმარტების ჩამორთმევის შემთხვევაში მოწვეულ უნდა იქნეს ის პირი, რომელ-მაც იცის მისი სალაპარაკო ნიშნები. თუ თარჯიმანი ან ის პირი, რომელმაც იცის ყრუ-მუნჯის სალაპარაკო ნიშნები, შეგნებულად არასწორად თარგმნის, იგი პასუხს აგებს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 370-ე მუხლის შესაბამისად.

10. მოწვეულ პირს ახსნა-განმარტება ჩამოერთმევა დროებითი საგამოძიებო კომისიის სხდომაზე. გამონაკლის შემთხვევაში, კომისიას ახსნა-განმარტების ჩამორთმევა შეუძლია დაავალოს კომისიის არანაკლებ 3 წევრს, რომელთაგან ერთ-ერთი მაინც არ უნდა იყოს უმრავლესობის წარმომადგენელი. ახსნა-განმარტების ჩამორთმევის წინ პირს აფრთხილებენ ახსნა-განმარტების მიცემაზე უარის თქმისათვის ან მის მიცემაზე თავის არიდებისათვის და შეგნებულად ცრუ ახსნა-განმარტების მიცემისათვის სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობის შესახებ, რაც აღინიშნება ახსნა-განმარტების ტექსტში და დასტურდება მოწვეული პირის ხელმოწერით.

11. დროებით საგამოძიებო კომისიას უფლება აქვს განსახილველ საკითხზე ინფორმაციის მოსმენის, კონტროლისა და შემოწმების შედეგად გამოვლენილი კანონმდებლობის დარღვევის ფაქტის შესახებ დასვას საკითხი იმ სახელმწიფო ორგანოს ან თანამდებობის პირის წინაშე, რომელიც ვალდებულია აღკვეთოს კანონმდებლობის დარღვევა, ხოლო კანონმდებლობის დარღვევის ხასიათის გათვალისწინებით შესაბამისი ორგანოს ან თანამდებობის პირის წინაშე დასვას სისხლის სამართლის საქმის, ადმინისტრაციული ან დისციპლინური წარმოების აღძერის, უკანონო მფლობელობიდან სახელმწიფო ქონების გამოთხოვის ან სახელმწიფოსათვის მიყენებული ზარალის ანაზღაურების შესახებ გადაწყვეტილების მიღების საკითხი.

12. საკითხის განხილვის შედეგებისა და გატარებულ ღონისძიებათა შესახებ დროებით საგამოძიებო კომისიას უნდა ეცნობოს არა უგვიანეს 1 თვისა ან მის მიერ დადგენილ ვადაში.

მუხლი 64

დროებით საგამოძიებო კომისიას უფლება აქვს თავისი საქმიანობის საჭიროებიდან გამომდინარე, ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით დასვას მის შემადგენლობაში შემავალი პარლამენტის წევრისათვის საქართველოს ტერიტორიაზე მოქმედ სასჯელაღსრულების დაწესებულებაში სპეციალური ნებართვის გარეშე შესვლის უფლების მინიჭების საკითხი.

მუხლი 65

1. დროებითი საგამოძიებო კომისიის სხდომების ჩატარების ადგილს და პერიოდულობას განსაზღვრავს კომისია, მაგრამ არანაკლებ თვეში 2 სხდომისა.

2. დროებითი საგამოძიებო კომისიის სხდომა უფლებამოსილია, თუ მას ესწრება კომისიის შემადგენლობის ნახევარზე მეტი. გადაწყვეტილება მიიღება სხდომაზე დამსწრე კომისიის წევრთა ხმების უმრავლესობით, თუ კანონით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული. ხმების თანაბრად გაყოფისას ეწყობა ხელახალი კენჭისყრა, ხოლო თუ გადაწყვეტილება კვლავ არ იქნა მიღებული, საკითხი უარყოფილად ჩაითვლება.

3. დროებითი საგამოძიებო კომისია განსახილველ საკითხთან დაკავშირებით შეიმუშავებს დასკვნებს, იღებს გადაწყვეტილებებს, რეკომენდაციებსა და წარდგინებებს, რომლებსაც წარუდგენს პარლამენტის ბიუროს, პლენარულ სხდომას.

4. დროებითი საგამოძიებო კომისიის სხდომის თარიღი და დღის წესრიგი წინასწარ ეცნობება კომისიის წევრებს. აღნიშნული ინფორმაცია განთავსდება პარლამენტის ინტერნეტ-გვერდზე. კომისიის სხდომის შესახებ ინფორმაცია შეიძლება გამოქვეყნდეს პრესაში.

5. დროებითი საგამოძიებო კომისიის საჯარო სხდომას სათათბირო ხმის უფლებით შეიძლება დაესწრონ სხვა პარლამენტის წევრები და მოწვეული პირები.

6. კომისიის საჯარო სხდომაზე დასასწრებად შეიძლება მოწვეულ იქნენ დადგენილი წესით აკრედიტებული მასობრივი ინფორმაციის საშუალებათა წარმომადგენლები. შესაძლებელია მოეწყოს კომისიის სხდომის ტელერადიორეპორტაჟი.

7. დროებითი საგამოძიებო კომისიის წევრის წინადადებით კომისიას შეუძლია მიიღოს გადაწყვეტილება დახურული სხდომის გამართვის შესახებ.

8. დროებითი საგამოძიებო კომისიის მიერ მოპოვებული ინფორმაციის (მასალის), მისი სხდომის ოქმის სრულად ან ნაწილობრივ გამოქვეყნება, თუ ისინი შეიცავს სისხლის სამართლის საქმის მასალებს, დაიშვება საქართველოს გენერალური პროკურორის თანხმობით, ხოლო სახელმწიფო ან სამხედრო საიდუმლოების შემცველი ინფორმაციის (მასალის) ან სხდომის ოქმის გამოქვეყნების წესი განისაზღვრება საქართველოს კანონმდებლობით.

9. დროებითი საგამოძიებო კომისიის წევრები, აგრეთვე სხვა პირები, რომლებიც მონაწილეობენ კომისიის საქმიანობაში, ვალდებულნი არიან დაიცვან საპარლამენტო გამოძიების საიდუმლოება.

მუხლი 66

1. დროებითი საგამოძიებო კომისიის მუშაობა სრულად და ზუსტად აისახება კომისიის სხდომის ოქმში, რომლის შედგენისთვისაც პასუხისმგებელია კომისიის მდივანი.

2. დროებითი საგამოძიებო კომისიის ნებისმიერ წევრს უფლება აქვს გაეცნოს კომისიის სხდომის ოქმს და გამოთქვას თავისი შენიშვნები.

3. თუ დროებითი საგამოძიებო კომისია თავის მუშაობაში იყენებს დოკუმენტებს, რომლებიც წარმოადგენს სახელმწიფო, სამხედრო ან კომერციულ საიდუმლოებას, იგი ვალდებულია დაიცვას ასეთი დოკუმენტების შენახვისა და სარგებლობისათვის კანონით დადგენილი წესები.

მუხლი 67

1. დროებითი საგამოძიებო კომისია განსახილველ საკითხთან დაკავშირებულ დასკვნას განიხილავს საჯაროდ, სავალდებულო პირდაპირი ტელერადიო-გრანსლაციით, გარდა დასკვნაში არსებული იმ საკითხებისა, რომელთა საჯაროობა შეზღუდულია კანონმდებლობით.

2. დროებითი საგამოძიებო კომისიის მიერ შემუშავებული გადაწყვეტილების პროექტი ან დასკვნა პარლამენტის პლენარული სხდომის დღის წესრიგში შესატანად წარედგინება პარლამენტის ბიუროს. ბიურო ვალდებულია საკითხი შეიტანოს უახლოესი პლენარული სხდომის დღის წესრიგში.

3. დროებითი საგამოძიებო კომისიის პოზიციას პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე წარმოადგენს მომხსენებელი, რომელსაც კომისია ირჩევს თავისი შემადგენლობიდან.

4. პარლამენტის პლენარული სხდომა, რომელზედაც განიხილება დროებითი საგამოძიებო კომისიის გადაწყვეტილების პროექტი ან დასკვნა, შეიძლება იყოს საჯარო ან დახურული. პარლამენტის გადაწყვეტილებით, კომისიის დასკვნის განსახილველად შეიძლება მოეწყოს დახურული სხდომა. დახურული სხდომის დაწყებისას სხდომის თავმჯდომარე აფრთხილებს პარლამენტის წევრებსა და დახურულ სხდომაზე ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით დასწრების უფლების მქონე პირებს კომისიის, მოკლეების ან წინასწარი გამოძიების მონაცემების, სახელმწიფო ან სამხედრო საიდუმლოების შემცველი ცნობების გახმაურებისათვის კანონით დადგენილი პასუხისმგებლობის შესახებ.

5. პარლამენტის გადაწყვეტილებით, დროებითი საგამოძიებო კომისია დასკვნასთან ერთად წარადგენს მის ხელთ არსებულ მასალებს. თუ დასკვნას ერთეის სისხლის სამართლის საქმის მასალები, პარლამენტის საჯარო პლენარული სხდომის მოსაწყობად აუცილებელია საქართველოს გენერალური პროკურორის თანხმობა, ხოლო სახელმწიფო ან სამხედრო საიდუმლოების შემცველი ცნობების საჯარო პლენარულ სხდომაზე წარდგენის წესი განისაზღვრება კანონით.

6. დროებითი საგამოძიებო კომისია უფლებამოსილია პარლამენტის წინაშე დასვას წინადადება იმპიჩმენტის წესით საქართველოს კონსტიტუციით გათვალისწინებულ თანამდებობის პირთა გადაყენების საკითხის აღძერისათვის პარლამენტის წევრთა ხელმოწერების შეგროვების შესახებ.

მუხლი 68

დროებით საგამოძიებო კომისიას კონკრეტული საკითხის მომზადების მიზნით შეუძლია შექმნას სამუშაო ჯგუფი კომისიის წევრების, კომისიის აპარატის სპეციალისტებისა და მოწვეული ექსპერტების მონაწილეობით.

მუხლი 69

1. დროებითი საგამოძიებო კომისიის თავმჯდომარის წარდგინებით პარლამენტის აპარატის უფროსი მოწვეულ ექსპერტებთან და სპეციალისტებთან აფორმებს ვადიან შრომით ხელშეკრულებებს.

2. დროებითი საგამოძიებო კომისია სარგებლობს პარლამენტის დამხმარე სტრუქტურების მომსახურებით.

3. დროებითი საგამოძიებო კომისია უფლებამოსილია გასწიოს ხარჯები, რომელთა ოდენობას და გაცემის წესს თითოეულ კონკრეტულ შემთხვევაში, პარლამენტისათვის გამოყოფილი ბიუჯეტის ფარგლებში, ხმაინადართა საბჭოს წარდგინებით განსაზღვრავს პარლამენტის ბიურო.

4. დროებითი საგამოძიებო კომისია უფლებამოსილია კონკრეტული დავალების შესასრულებლად, შესაბამისი სახელმწიფო ორგანოს ხელმძღვანელთან შეთანხმებით მოიწვიოს პროკურატურის, საქართველოს შინაგან საქმეთა და სახელმწიფო უშიშროების სამინისტროებისა და სხვა უწყებათა თანამშრომლები, რომლებიც საჭიროების შემთხვევაში თავისუფლდებიან სამსახურებრივი მოვალეობი საგან და შესაბამის სახელმწიფო ორგანოებში უნარჩუნდებათ ხელფასი და აუნაზღაურდებათ სამივლინებო ხარჯები.

5. დროებითი საგამოძიებო კომისიის მიერ საქმიანობის პერიოდში გაწეული ხარჯები ანაზღაურდება პარლამენტის ბიუჯეტიდან. დროებითი საგამოძიებო კომისიის ხარჯების ოდენობას განსაზღვრავს პარლამენტის ბიურო.

თავი VII

სხვა დროებითი კომისია, ინტერფრაქციული ჯგუფი

მუხლი 70

სხვა დროებითი კომისია (შემდგომ– დროებითი კომისია) არის პარლამენტის დროებითი ორგანო, რომელიც იქმნება პარლამენტის გადაწყვეტილებით, საქართველოს კონსტიტუციითა და ამ რეგლამენტით გათვალისწინებულ შემთხვევებში.

მუხლი 71

1. დროებითი კომისიის საქმიანობის სამართლებრივი საფუძველია საქართველოს კონსტიტუცია, ეს რეგლამენტი და სხვა ნორმატიული აქტები.

2. დროებითი კომისია ანგარიშვალდებული და პასუხისმგებელია პარლამენტის წინაშე.

მუხლი 72

1. დროებითი კომისია იქმნება:

ა) ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენის საკითხებთან დაკავშირებით;

ბ) პეტიციის ან საჩივრის შესასწავლად, თუ საქმე შეეხება საერთო-სახელმწიფო მნიშვნელობის პრობლემებს.

2. დროებითი კომისიის მოთხოვნით სახელმწიფო ორგანოები, თანამდებობის პირები, იურიდიული და ფიზიკური პირები ვალდებულნი არიან განსაზღვრულ ვადაში, ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით წარმოადგინონ კომისიის მუშაობისათვის აუცილებელი დასკვნები და სხვა საჭირო მასალები.

3. დროებით კომისიას უფლება აქვს თავისი საქმიანობის საჭიროებიდან გამომდინარე, ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით დასვას მის შემადგენლობაში შემავალი პარლამენტის წევრისათვის საქართველოს ტერიტორიაზე მოქმედ სასჯელაღსრულების დაწესებულებაში სპეციალური ნებართვის გარეშე შესვლის უფლების მინიჭების საკითხი.

მუხლი 73

1. პარლამენტის თავმჯდომარე, კომიტეტი, ფრაქცია ან პარლამენტის შემადგენლობის არანაკლებ ერთი მეოთხედი უფლებამოსილია სათანადო წერილობითი დასაბუთების წარდგენით დააყენოს დროებითი კომისიის შექმნის საკითხი. პარლამენტი კენჭს უყრის აღნიშნული წინადადების მიზანშეწონილობას. თუ წინადადებას მხარს დაუჭერს დამსწრეთა უმრავლესობა, მაგრამ არანაკლებ პარლამენტის სიითი შემადგენლობის ერთი მესუთედისა, კენჭისყრაზე დგება დროებითი კომისიის შექმნის შესახებ გადაწყვეტილების პროექტი.

2. გადაწყვეტილებას დროებითი კომისიის შექმნის შესახებ პარლამენტი იღებს დადგენილებით, რომელშიც უნდა მიეთითოს დროებითი კომისიის გამოსაკვლევი საკითხების წრე, დროებითი კომისიის უფლებამოსილების ვადა, დროებითი კომისიის წევრთა რაოდენობა და წევრობის კანდიდატების წარდგენის ვადა.

3. დროებითი კომისიის შემადგენლობა განისაზღვრება ფრაქციებში გაერთიანებული პარლამენტის წევრებისა და იმ პარლამენტის წევრების რაოდენობის პროპორციულად, რომლებიც არ შედიან არც ერთ ფრაქციაში.

4. დროებით საგამოძიებო კომისიაში პროპორციული წარმომადგენლობის კვოტებს კომისიის შექმნის შესახებ დადგენილების მიღებისთანავე განსაზღვრავს საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტი და ამტკიცებს პარლამენტის ბიურო.

5. უმრავლესობის წარმომადგენლობა დროებით კომისიაში არ უნდა აღემატებოდეს დროებითი კომისიის წევრთა რაოდენობის ნახევარს.

6. პარლამენტის ბიუროს მიერ განსაზღვრული პროპორციული წარმომადგე-ნლობის კვოტების დაცვით ფრაქცია, უმრავლესობა, უმცირესობა და დამოუკიდებელ პარლამენტის წევრთა საკოორდინაციო საბჭო დროებითი კომისიის თავმჯდომარეს წარუდგენენ დროებითი კომისიის წევრობის კანდიდატებს.

7. დროებითი კომისიის თავმჯდომარე არჩევიდან არა უგვიანეს 3 დღისა პარლამენტს წარუდგენს დროებითი კომისიის წევრობის კანდიდატთა სიას, რომლებსაც ერთად ეყრება კენჭი. დროებითი კომისიის წევრობის იმ კანდიდატს, რომლის მიმართაც გამოითქვა აცილება, ცალკე ეყრება კენჭი. პარლამენტი აღნიშნულ გადაწყვეტილებებს იღებს დადგენილებით. დროებითი კომისიის წევრობაზე ერთი და იმავე კანდიდატის წარდგენა შეიძლება მხოლოდ ერთხელ.

8. დროებითი კომისიის წევრთა არჩევნები მთავრდება დროებითი კომისიის თავმჯდომარის არჩევიდან არა უგვიანეს 10 დღისა, თუ პარლამენტის დადგენილებით სხვა ვადა არ არის განსაზღვრული.

9. დროებითი კომისიის თავმჯდომარე, თავმჯდომარის მოადგილე და მდივანი არიან დროებითი კომისიის თანამდებობის პირები.

მუხლი 74

1. დროებითი კომისიის უფლებამოსილების ვადას განსაზღვრავს პარლამენტი, მაგრამ არა უმეტეს 3 თვისა, გარდა ამ რეგლამენტის 72-ე მუხლის პირველი პუნქტის „ა" ქვეპუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევისა. დაუშვებელია დროებითი კომისიის შექმნა შესაბამისი მოწვევის პარლამენტის უფლებამოსილების ვადის გასვლამდე 6 თვით ადრე.

2. ამ რეგლამენტის 72-ე მუხლის პირველი პუნქტის „ა ქვეპუნქტით განსაზღერულ შემთხვევაში

შექმნილი დროებითი კომისია ვალდებულია პარლამენტს 3 თვეში ერთხელ მაინც წარუდგინოს გაწეული საქმიანობის ანგარიში. თუ იგი არ წარადგენს ანგარიშს ან პარლამენტი წარდგენილ ანგარიშს არადამაკმაყოფილებლად მიიჩნევს, პარლამენტი დადგენილებით იღებს გადაწყვეტილებას დროებითი კომისიის თავმჯდომარისა და წევრების შეცვლის შესახებ.

3. დროებითი კომისიის მიერ წარმოდგენილი გადაწყვეტილების პროექტი ან დასკვნა განსახილველი საკითხის შესახებ შეიძლება საკმარისად ჩაითვალოს ამ საკითხზე გადაწყვეტილების მისაღებად.

4. თუ დროებითმა კომისიამ დადგენილ ვადაში ვერ წარმოადგინა გადაწყვეტილების პროექტი ან დასკვნა განსახილველ საკითხზე, პარლამენტი უახლოეს პლენარულ სხდომაზე მოისმენს დროებითი კომისიის მიერ გაწეული საქმიანობის ანგარიშს, რომლის საფუძველზედაც დადგენილებით იღებს გადაწყვეტილებას დროებითი კომისიის მუშაობის შეფასების შესახებ.

5. თუ პარლამენტი არადამაკმაყოფილებლად მიიჩნევს დროებითი კომისიის მიერ წარმოდგენილ გადაწყვეტილების პროექტს, დასკვნას ან გაწეული საქმიანობის ანგარიშს, იგი იღებს ამ მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებულ გადაწყვეტილებას.

6. პარლამენტის უფლებამოსილების ვადის გასვლამდე 3 თვით ადრე ყველა დროებით კომისიას უწყდება უფლებამოსილება. აღნიშნულ დრომდე ისინი ვალდებულნი არიან წარადგინონ გაწეული საქმიანობის ანგარიში.

მუხლი 75

დროებითი კომისიის წევრს უფლება აქვს თანაბარ საწყისებზე მიიღოს მონაწილეობა დროებითი კომისიის მუშაობაში, განსახილველ საკითხზე გამოთქვას შენიშვნები, წინადადებები და მოსაზრებები, აირჩიოს და არჩეულ იქნეს დროებითი კომისიის თანამდებობებზე, ჰქონდეს განსხვავებული პოზიცია და პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე საკითხის განხილვისას განაცხადოს ამის თაობაზე.

მუხლი 76

1. დროებითი კომისიის წევრს უფლება აქვს პირადი განცხადების საფუძველზე გაიდეს დროებითი კომისიის შემადგენლობიდან.

2. დროებითი კომისიის შემადგენლობიდან წევრის გაწვევის უფლება აქვს პარლამენტის წევრთა გაერთიანებას, რომელმაც იგი წარადგინა.

3. დროებითმა კომისიამ თავისი შემადგენლობიდან შეიძლება გაიწვიოს წევრი, თუ იგი არასაპატიო მიზეზით ზედიზედ 2 კვირის განმავლობაში არ მონაწილეობდა დროებითი კომისიის მუშაობაში, არ ესწრებოდა დროებითი კომისიის სხდომებს, გადაამეტა თავის უფლებამოსილებას, აგრეთვე დროებითი კომისიის დებულებით გათვალისწინებულ სხვა შემთხვევებში. დროებითი კომისია აღნიშნულ გადაწყვეტილებას იღებს სხდომაზე დამსწრე წევრთა ხმების არანაკლებ ორი მესამედით, რის შესახებაც ეცნობება პარლამენტს.

მუხლი 77

1. დროებითი კომისიის თავმჯდომარის არჩევა და გადარჩევა ხორციელდება კომიტეტის თავმჯდომარის არჩევისა და გადარჩევისათვის ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით.

2. დროებითი კომისიის თავმჯდომარე:

ა) აღგენს დროებითი კომისიის წევრობის კანდიდატთა სიას და წარუდგენს მას პარლამენტის პლენარულ სხდომას;

ბ) დროებითი კომისიის შემადგენლობის არანაკლებ ორი მესამედის არჩევიდან არა უგვიანეს 3 დღისა იწვევს დროებითი კომისიის პირველ საორგანიზაციო სხდომას;

გ) წარმოადგენს დროებით კომისიას პარლამენტში, მის ფარგლებს გარეთ და შესაბამის საპარლამენტთაშორისო ურთიერთობებში;

დ) იწვევს და წარმართავს დროებითი კომისიის სხდომებს;

ე) კოორდინაციას უწევს დროებითი კომისიის წევრების საქმიანობას;

ვ) ხელს აწერს დროებითი კომისიის გადაწყვეტილებებს და მისი სხდომების ოქმებს;

ზ) ახორციელებს ამ რეგლამენტითა და სხვა საკანონმდებლო აქტებით მისთვის მინიჭებულ უფლებამოსილებებს.

მუხლი 78

1. დროებითი კომისიის თავმჯდომარის მოადგილე ახორციელებს დროებითი კომისიის თავ-

მჯდომარის უფლებამოსილებას მისიეე დავალებით ან დროებითი კომისიის დავალებით; დროებითი კომისიის თავმჯდომარის მიერ თავიისი უფლებამოსილების განხორციელების შეუძლებლობის, თანამდებობიდან გადაყენების, გადადგომის ან მისი, როგორც პარლამენტის წევრის, უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტის შემთხვევაში დროებითი კომისიის ახალი თავმჯდომარის არჩევამდე ასრულებს კომისიის თავმჯდომარის მოვალეობას.

2. დროებითი კომისიის მდივანი ორგანიზებას უწევს დროებითი კომისიის სხდომების ჩატარებას, განაგებს დროებითი კომისიის საქმისწარმოებას, ხელს აწერს დროებითი კომისიის სხდომების ოქმებს და ახორციელებს დროებითი კომისიის დებულებით მისთვის მინიჭებულ სხვა უფლებამოსილებებს.

მუხლი 79

1. დროებითი კომისია პირველ საორგანიზაციო სხდომაზე ირჩევს კომისიის თავმჯდომარის მოადგილესა და მდივანს, შეიმუშავებს დროებითი კომისიის დებულებას, რომელსაც აქტიცებს პარლამენტის ბიურო.

2. დროებითი კომისიის თავმჯდომარის მოადგილისა და დროებითი კომისიის მდივნის არჩევა და გადარჩევა ხორციელდება დროებითი საგამოძიებო კომისიის თავმჯდომარის მოადგილისა და მდივნის არჩევისა და გადარჩევისათვის ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით.

მუხლი 80

1. დროებითი კომისიის სხდომების პერიოდულობას განსაზღვრავს დროებითი კომისია, მაგრამ თვეში არანაკლებ 2 სხდომისა.

2. დროებითი კომისიის სხდომა უფლებამოსილია, თუ მას ესწრება დროებითი კომისიის შემადგენლობის ნახევარზე მეტი.

3. დროებითი კომისიის სხდომა საჯაროა. დახურული სხდომა შეიძლება გაიმართოს დროებითი კომისიის გადაწყვეტილებით. დროებითი კომისიის სხდომაზე წევრთა დასწრება საეალდებულოა. სხდომის თარიღი და დღის წესრიგი დროებითი კომისიის წევრებს წინასწარ ეცნობება.

4. დროებითი კომისიის საჯარო სხდომას შეიძლება დაესწრონ სხვა პარლამენტის წევრები სათათბირო ხმის უფლებით, ის პირები, რომელთა მონაწილეობას თავის მუშაობაში საჭიროდ ჩათვლის დროებითი კომისია, აგრეთვე დადგენილი წესით აკრედიტებული მასობრივი ინფორმაციის სამუალებების წარმომადგენლები. დროებითი კომისიის გადაწყვეტილებით შესაძლებელია სხდომა გადაიცეს პირდაპირი ტელე-რადიოგრანსლაციით.

5. ლობისტური საქმიანობის შესახებ დავალების ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ნორმატიული აქტის (მისგან გამომდინარე ნორმატიული აქტების), ნორმატიული აქტის პროექტის (მისგან გამომდინარე ნორმატიული აქტების პროექტების) განხილვისას დროებითი კომისიის საჯარო სხდომაზე დასწრების უფლება აქვს პარლამენტში კანონით დადგენილი წესით რეგისტრირებულ ლობისტს. მას დროებითი კომისიის გადაწყვეტილებით შეიძლება მიენიჭოს რეგლამენტირებული სიტყვის უფლება.

6. პრესაში ინფორმაციას დროებითი კომისიის სხდომის შესახებ, როგორც წესი, აქვეყნებს პარლამენტის პრესცენტრი.

მუხლი 81

1. დროებითი კომისიის მუშაობა სრულად და ზუსტად აისახება დროებითი კომისიის სხდომის ოქმში, რომლის შედგენისთვისაც პასუხისმგებელია დროებითი კომისიის მდივანი.

2. დროებითი კომისიის ნებისმიერ წევრს უფლება აქვს გაეცნოს დროებითი კომისიის სხდომის ოქმს და გამოთქვას თავისი შენიშვნები.

3. თუ დროებითი კომისია თავის მუშაობაში იყენებს დოკუმენტებს, რომლებიც წარმოადგენს სახელმწიფო, სამხედრო ან კომერციულ საიდუმლოებას, იგი ვალდებულია დაიცვას ასეთი დოკუმენტების შენახვისა და სარგებლობისათვის კანონით დადგენილი წესები.

მუხლი 82

1. დროებითი კომისია განსახილველი საკითხის შესახებ შეიმუშავებს დასკვნებს, იღებს გადაწყვეტილებებს, რეკომენდაციებსა და წარდგინებებს, რომლებსაც წარუდგენს პარლამენტის ბიუროს ან/და პარლამენტის პლენარულ სხდომას.

2. დროებითი კომისია გადაწყვეტილებას იღებს სხდომაზე დამსწრე წევრთა ხმების უმრავლესობით. ხმების თანაბრად გაყოფისას ეწყობა ხელახალი კენჭისყრა, ხოლო თუ გადაწყვეტილება კელავ არ იქნა მიღებული, საკითხი უარყოფილად ჩაითვლება.

მუხლი 83

1. დროებითი კომისიის მიერ მომუშავებული გადაწყვეტილების პროექტი ან დასკვნა პარლამენტის პლენარული სხდომის დღის წესრიგის პროექტში შესატანად წარედგინება პარლამენტის ბიუროს. ბიურო ვალდებულია საკითხი შეიტანოს უახლოესი პლენარული სხდომის დღის წესრიგში.

2. პარლამენტის პლენარული სხდომა, რომელზედაც განიხილება დროებითი კომისიის გადაწყვეტილების პროექტი ან დასკვნა, შეიძლება იყოს საჯარო ან დახურული.

3. დროებითი კომისიის პოზიციას პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე წარმოადგენს მომხსენებელი, რომელსაც დროებითი კომისია ირჩევს თავისი შემადგენლობიდან.

მუხლი 84

1. დროებითი კომისიის მუშაობის ორგანიზაციულ-ტექნიკურ უზრუნველყოფას ახორციელებს პარლამენტის აპარატი.

2. დროებითი კომისიის თავმჯდომარის წარდგინებით პარლამენტის აპარატის უფროსი მოწვეულ ექსპერტებთან და სპეციალისტებთან აფორმებს ვადიან შრომით ხელშეკრულებას.

3. დროებით კომისიას თავისი საქმიანობისათვის შეუძლია გამოიყენოს პარლამენტის დამხმარე სტრუქტურები, რისთვისაც მიმართავს პარლამენტის აპარატის უფროსს.

4. დროებითი კომისიის მიერ საქმიანობის პერიოდში გაწეული ხარჯები ანაზღაურდება პარლამენტის ბიუჯეტიდან. დროებითი კომისიის ხარჯების ოდენობას ხაზინადართა საბჭოს წარდგინებით განსაზღვრავს პარლამენტის ბიურო.

მუხლი 85

1. პარლამენტში კანონპროექტისა და სხვა საკითხების განხილვისას წარმოშობილ აზრთა სხვადასხვაობის აღმოფხვრისა და ცალკეულ დებულებათა დაკონკრეტება — შეჯერების მიზნით ფრაქციებთან კონსულტაციის საუუძველზე, პარლამენტის თავმჯდომარის ბრძანებით იქმნება ინტერფრაქციული ჯგუფი.

2. ინტერფრაქციულ ჯგუფს სათანადო წერილობითი დასაბუთების წარდგენით, პარლამენტის ბიუროს გადაწყვეტილებით შეიძლება გამოეყოს საქმიანობისათვის აუცილებელი ხარჯები.

თავი VIII

საპარლამენტო ფრაქცია

მუხლი 86

1. ფრაქციის შექმნისა და საქმიანობის წესები და მისი უფლებამოსილება განისაზღვრება საქართველოს კონსტიტუციით, ამ რეგლამენტითა და სხვა ნორმატიული აქტებით.

2. ფრაქცია არის პარლამენტში საქმიანობის კოორდინაციის მიზნით საერთო პოლიტიკური მეხედველებისა და ინტერესების მქონე პარლამენტის წევრთა ნებაყოფლობითი გაერთიანება.

3. ერთი პარტიული სიით არჩეულმა ერთი პარტიის წევრებმა შეიძლება შექმნან მხოლოდ ერთი ფრაქცია. პარლამენტის წევრს, გარდა მაჟორიტარული საარჩევნო სისტემით არჩეული პარლამენტის წევრისა, თუ მისი პარტიის წევრებმა შექმნეს ფრაქცია, უფლება არა აქვს იყოს სხვა ფრაქციის წევრი.

(2005 წლის 10 მარტის საქართველოს პარლამენტის რეგლამენტი - სსმI, 2005 წ., N10, მუხ. 65

მუხლი 87

1. ფრაქციის შექმნის უფლება აქვს არანაკლებ 10 პარლამენტის წევრს, რომელთა უფლებამოსილება ცნო პარლამენტმა.

2. პარლამენტის წევრი შეიძლება გაერთიანდეს მხოლოდ ერთ ფრაქციაში.

3. აკრძალულია ფრაქციის შექმნა პირადი, პროფესიული, ადგილობრივი, რეგიონული ან რელიგიური ნიშნით.

4. პარლამენტის წევრთა გაერთიანება ფრაქციის სტატუსს იძენს რეგისტრაციის მომენტიდან.

მუხლი 88

1. ფრაქციის შექმნის მსურველი პარლამენტის წევრები შეიმუშავებენ ფრაქციის პოლიტიკურ პლატფორმასა და წესდებას.

2. ფრაქცია შექმნილად ითვლება მასში გაერთიანებული არანაკლებ 10 პარლამენტის წევრის მიერ ფრაქციის პოლიტიკური პლატფორმისა და წესდების მიღების მომენტიდან.

3. ახალშექმნილი ფრაქციის რეგისტრაცია საეალდებულოა.

მუხლი 89

1. ფრაქცია რეგისტრაციამდე თავისი შემადგენლობიდან ირჩევს ფრაქციის თავმჯდომარეს.

2. ახალარჩეული პარლამენტის პირველი შეკრებისთანავე ფრაქციის თავმჯდომარე ფრაქციის რეგისტრაციისათვის პარლამენტის დროებით სამანდატო კომისიას მიმართავს განცხადებით, რომელშიც აღინიშნება ფრაქციის ოფიციალური სახელწოდება, მისი თავმჯდომარის, სხვა ხელმძღვანელ პირთა და წევრთა ვინაობა. განცხადებას ერთვის ფრაქციის პოლიტიკური პლატფორმა და წესდება. ფრაქციის რეგისტრაციის საკითხს დაუყოვნებლივ განიხილავს და გადაწყვეტილებას იღებს პარლამენტის დროებითი სამანდატო კომისია. თუ დროებითი სამანდატო კომისია პარლამენტის პირველსავე სხდომაზე არ მიიღებს რაიმე გადაწყვეტილებას, ფრაქცია რეგისტრირებულად ითვლება დოკუმენტაციის წარდგენის მომენტიდან. ფრაქციას, რომელსაც რეგისტრაციაზე უარი ეთქვა, უფლება აქვს დროებითი სამანდატო კომისიის გადაწყვეტილების მართლზომიერების საკითხი დააყენოს პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე.

3. ფრაქციის რეგისტრაციისათვის, გარდა ამ მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევისა, ფრაქციის შექმნიდან 1 კვირის ვადაში ფრაქციის თავმჯდომარე პარლამენტის თავმჯდომარეს მიმართავს განცხადებით, რომელშიც აღინიშნება ფრაქციის ოფიციალური სახელწოდება, მისი თავმჯდომარის, სხვა ხელმძღვანელ პირთა და წევრთა ვინაობა. განცხადებას ერთვის ფრაქციის პოლიტიკური პლატფორმა და წესდება. პარლამენტის თავმჯდომარე ფრაქციის რეგისტრაციისათვის შემოსულ მასალებს დაუყოვნებლივ გადასცემს საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტს, რომელიც თავის დასკვნას პარლამენტის ბიუროს წარუდგენს უახლოეს სხდომაზე. თუ პარლამენტის ბიურო კომიტეტის დასკვნის განხილვისას არ მიიღებს სხვა მოტივირებულ გადაწყვეტილებას, ფრაქცია რეგისტრაციაში გატარებულად ჩაითვლება პარლამენტის თავმჯდომარისათვის დოკუმენტაციის წარდგენის მომენტიდან. პარლამენტის ბიუროს გადაწყვეტილება ეცნობება პარლამენტის უახლოეს პლენარულ სხდომას და გამოქვეყნდება „პარლამენტის უწყებანში".

4. თუ ფრაქცია არ აკმაყოფილებს ამ რეგლამენტის 87-ე მუხლის მე-3 პუნქტისა და 88-ე მუხლის პირველი და მე-2 პუნქტების მოთხოვნებს, მას უარი ეთქმება რეგისტრაციაზე. ფრაქციას, რომელსაც რეგისტრაციაზე უარი ეთქვა, უფლება აქვს პარლამენტის ბიუროს გადაწყვეტილების მართლზომიერების საკითხი დააყენოს პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე.

5. თუ ფრაქციიდან წევრთა გასვლის ან გარიცხვის შედეგად მასში გაერთიანებული დარჩა 10-ზე ნაკლები პარლამენტის წევრი, ფრაქცია გაუქმებულად ჩაითვლება, რასაც საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტი უახლოეს პლენარულ სხდომაზე აცნობებს პარლამენტს.

მუხლი 90

1. პარლამენტის წევრს უფლება აქვს ყოველგვარი მოტივაციის გარეშე, ნებისმიერ დროს გავიდეს ფრაქციის შემადგენლობიდან, რის შესახებაც 3 დღის ვადაში წერილობით ატყობინებს საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტს და პარლამენტის აპარატის საორგანიზაციო დეპარტამენტს. საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტი აღნიშნულ ფაქტს უახლოეს პლენარულ სხდომაზე აცნობებს პარლამენტს.

2. ფრაქციას უფლება აქვს ფრაქციის წესდებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში მიიღოს ახალი წევრი ან ფრაქციიდან გარიცხოს წევრი.

3. ფრაქციიდან წევრის გარიცხვის შესახებ ფრაქციის თავმჯდომარე 3 დღის ვადაში წერილობით ატყობინებს საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტს და პარლამენტის აპარატის საორგანიზაციო დეპარტამენტს. თუ ფრაქციაში დარჩა 10-ზე ნაკლები პარლამენტის წევრი, საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტი ფრაქციის გაუქმების შესახებ უახლოეს პლენარულ სხდომაზე აცნობებს პარლამენტს.

4. ფრაქციის თავმჯდომარისა და სხვა ხელმძღვანელი პირების არჩევის, გადაყენების, გადადგომის, ფრაქციის შემადგენლობაში მომხდარი ცვლილებების, აგრეთვე ფრაქციის სადამფუძნებლო დოკუმენტებში შესწორებათა შეტანის შესახებ 3 დღის ვადაში წერილობით ეცნობება პარლამენტის თავმჯდომარესა და საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტს.

5. ინფორმაცია ამ მუხლის პირველ, მე-2–მე-4 პუნქტებში აღნიშნული ცვლილებების შესახებ ეცნობება პარლამენტს და ქვეყნდება „პარლამენტის უწყებანში"

მუხლი 91

1. ფრაქცია წარმომადგენლობის მემევეობით მონაწილეობს კომიტეტების, საგამოძიებო და სხვა დროებითი კომისიებისა და საპარლამენტო დელეგაციების საქმიანობაში.

2. ფრაქციის წარმომადგენელთა რაოდენობა პარლამენტის ორგანოებში განისაზღვრება ფრაქციაში გაერთიანებულ პარლამენტის წევრთა რაოდენობის პროპორციულად.

3. ფრაქციის მიერ წარდგენილი წევრი პარლამენტის ორგანოებში წყვეტს საქმიანობას ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით მისი ფრაქციიდან გარიცხვის, გასულის ან ფრაქციის მიერ ამ ორგანოებიდან მისი გამოწვევის შემთხვევაში. ფრაქციას უფლება აქვს წარადგინოს ახალი კანდიდატი, რის შესახებაც პარლამენტის შესაბამისი ორგანოს ხელმძღვანელი აცნობებს პარლამენტს.

4. ფრაქციათა გაუქმების, შეერთების ან ფრაქციიდან წევრთა გასვლის ან გარიცხვის შემთხვევაში მათი პროპორციული წარმომადგენლობის კოეტებს გადაანაწილებს პარლამენტის ბიურო. თუ ფრაქცია არ ეთანხმება პარლამენტის ბიუროს გადაწყვეტილებას, საკითხი წყდება პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე.

5. თუ ფრაქციას შეუმცირდა პროპორციული წარმომადგენლობის კეოტები, იგი ვალდებულია, თვითონ განსაზღვროს პარლამენტის ამა თუ იმ ორგანოდან თავისი წევრების გამოყვანის საკითხი.

6. პროპორციული წარმომადგენლობის კვოტების შეცვლის შემთხვევაში პარლამენტის ორგანოებში ფრაქციის წარმომადგენლობის პერსონალურ საკითხებს წყვეტს შესაბამისი ფრაქცია.

7. ამ მუხლის მე-3 და მე-5 პუნქტებით დადგენილი წესები არ ვრცელდება იმ პარლამენტის წევრებზე, რომლებსაც პარლამენტის ორგანოებში არჩევითი თანამდებობები უკავიათ.

მუხლი 92

ამ რეგლამენტის 88-ე მუხლის პირველი პუნქტით, 89-ე მუხლის პირველი პუნქტითა და 90-ე მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებულ უფლებამოსილებებს ფრაქცია ახორციელებს მექმნის მომენტიდან.

მუხლი 93

ფრაქციის ამოცანებია:

ა) გამოხატოს და ეაატაროს საკუთარი პოლიტიკური კურსი საკანონმდებლო ორგანოში ქვეყნის საგარეო და სამინაო პოლიტიკის საკითხებთან დაკავშირებით;

ბ) მონაწილეობა მიიღოს პარლამენტისა და მისი ორგანოების საქმიანობის სრულყოფაში, ხელი შეუწყოს პარლამენტის წევრთა შესაძლებლობების მაქსიმალურ გამოვლენას და მათი აქტიურობის გაზრდას, აგრეთვე მათ მიერ ამ რეგლამენტის მოთხოვნათა შესრულებასა და საპარლამენტო ქცევის ნორმების დაცვას;

გ) გამოხატოს ფრაქციის შეჯერებული აზრი პარლამენტის უმთავრესი ფუნქციის – კანონშემოქმედებითი საქმიანობის განხორციელებისას.

მუხლი 94

1. ფრაქციის უმაღლესი ორგანოა ფრაქციის სხდომა.

2. ფრაქციის სხდომათა პერიოდულობა განისაზღვრება ფრაქციის წესდებით.

3. პარლამენტის პლენარული სხდომის დღის წესრიგში შეტანილ კანონპროექტთან დაკავშირებით ფრაქცია განხილვის შემდეგ ნიშნავს გამომსელელს, რომელიც პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე წარმოადგენს ფრაქციის პოზიციას.

4. ფრაქციის წესდებით გათვალისწინებულ შემთხვევაში ან ფრაქციის გადაწყეეტილებით შეიძლება ჩატარდეს საჯარო ან დახურული სხდომა.

5. ფრაქციის სხდომა უფლებამოსილია:

ა) გადაწყვიტოს უმრავლესობაში ან უმცირესობაში ფრაქციის გაერთიანების საკითხი;

ბ) ფრაქციის წესდებაში შეიტანოს ცვლილებები და დამატებები;

გ) მიიღოს გადაწყვეტილება პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე განსახილველი საკითხის შესახებ ფრაქციის ერთიანი პოზიციის გამოხატვის თაობაზე;

დ) აირჩიოს ფრაქციის თანამდებობის პირები;

ე) გადაწყვიტოს ფრაქციის საქმიანობასთან დაკავშირებული ცალკეული საკითხები;

ვ) წარადგინოს კანდიდატები პარლამენტის თანამდებობის პირთა არჩევით თანამდებობაზე;

ზ) გადაწყვიტოს ფრაქციის პროპორციული წარმომადგენლობის კვოტების გამოყენების წესი;

თ) შეიმუშაოს ფრაქციის ბიუჯეტის ხარჯების წესი;

ი) ისარგებლოს ამ რეგლამენტითა და საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვა უფლებებით.

6. ფრაქციის თანამდებობის პირები არიან: ფრაქციის თავმჯდომარე, თავმჯდომარის მოადგილე და მდივანი. მათი უფლებამოსილება და არჩევის, გადაყენების, გადარჩევის და გადადგომის წესები განისაზღვრება ამ რეგლამენტითა და შესაბამისი ფრაქციის წესდებით.

მუხლი 95

1. ფრაქციის თავმჯდომარე:

ა) ხელმძღვანელობს ფრაქციის საქმიანობას;

ბ) წარმოადგენს ფრაქციას პარლამენტში და მის ფარგლებს გარეთ;

გ) თანამდებობრივად მედის პარლამენტის ბიუროს შემადგენლობაში;

დ) წარმართავს ფრაქციის სხდომებს;

ე) ახორციელებს ფრაქციის წესდებით განსაზღვრულ სხვა უფლებამოსილებებს.

2. ფრაქციის თავმჯდომარის მოადგილე ფრაქციის თავმჯდომარის დავალებით ხელმძღვანელობს ფრაქციის საქმიანობის ცალკეულ მიმართულებას და საჭიროების შემთხვევაში, ფრაქციის წესდებით გათვალისწინებული წესით ასრულებს ფრაქციის თავმჯდომარის მოვალეობას.

3. ფრაქციის მდივანი ასრულებს ფრაქციის თავმჯდომარისა და მისი მოადგილის დავალებებს, ხელმძღვანელობს ფრაქციის შიდაორგანიზაციულ საქმიანობას, ახორციელებს ფრაქციის წესდებით მისთვის მინიჭებულ სხვა უფლებამოსილებებს.

მუხლი 96

1. საქართველოს კონსტიტუციის 67-ე მუხლის თანახმად, ფრაქციას აქვს საკანონმდებლო ინიციატივის უფლება.

2. ფრაქციას უფლება აქვს შეკითხვით მიმართოს პარლამენტის წინაშე ანგარიშვალდებულ, პასუხისმგებელ ორგანოებს და საქართველოს მთავრობის ცალკეულ წევრს, რომლებიც ვალდებულნი არიან უპასუხონ შეკითხვას.

3. ფრაქციას უფლება აქვს კომიტეტისა და პარლამენტის პლენარულ სხდომებზე ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით გამოთქვას თავისი მოსაზრება პარლამენტის მიერ ასარჩევი, დასანიშნი ან დასამტკიცებელი კანდიდატურების შესახებ ან იმ კანდიდატურების თაობაზე, რომელთა დანიშვნაზედაც თანხმობას იძლევა პარლამენტი, აგრეთვე მონაწილეობა მიიღოს კამათში, მოითხოვოს პოლიტიკური დებატების გამართვა და განახორციელოს საქართველოს კანონმდებლობით მისთვის მინიჭებული სხვა უფლებამოსილებანი.

4. ფრაქციას, რომელიც არ არის დაერთიანებული უმრავლესობაში ან უმცირესობაში, უფლება აქვს ერთი სესიის განმავლობაში ორჯერ ისარგებლოს ოცდაათწუთიანი გამოსვლით. აღნიშნული საკითხი ფრაქციას შეუძლია დააყენოს საკითხის განხილვის დასრულების შემდეგ, ნებისმიერ დროს, გარდა კენჭისყრის პროცედურისას; პარლამენტი ვალდებულია დაუყოვნებლივ მოუსმინოს მას.

მუხლი 97

1. ფრაქციას უფლება აქვს თავისი თვალსაზრისი გამოაქვეყნოს „პარლამენტის უწყებანში".

2. პარლამენტის აპარატი ვალდებულია ფრაქციის მოთხოვნით პარლამენტის წევრებს შორის გააცვლელოს ფრაქციის ოფიციალური მიმართვა.

3. ფრაქციის მიერ გავრცელებულ ყველა დოკუმენტს ხელს აწერს ფრაქციის ხელმძღვანელი პირი.

მუხლი 98

1. ფრაქციის შიდაორგანიზაციული საკითხები საქართველოს კონსტიტუციის, ამ რეგლამენტისა და სხვა საკანონმდებლო აქტების შესაბამისად რეგულირდება ფრაქციის წესდებით.

2. ფრაქციის წესდებაში უნდა განისაზღვროს ფრაქციის შექმნისა და მის შემადგენლობაში ცვლილებების განხორციელების წესი, ფრაქციის ხელმძღვანელი ორგანოებისა და თანამდებობის პირების არჩევის წესი და მათი კომპეტენცია, ფრაქციის წევრთა უფლებამოსილება, ფრაქციის მიზნები და ამოცანები, მისი სტრუქტურა და სტრუქტურული ერთეულების სამართლებრივი მდგომარეობა, აგრეთვე წესდების ზოგადი ან ნაწილობრივი გადასინჯვის პროცედურა.

მუხლი 99

1. ფრაქციის საქმიანობის უზრუნველყოფის მიზნით იქმნება სათანადო პირობები და გამოიყოფა შესაბამისი თანხა ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით.

2. სხდომათა დარბაზში ფრაქციას გამოეყოფა შესაბამისი ადგილი, ხოლო პარლამენტის შენობაში – სამუშაო ფართობი.

3. ფრაქციის საქმიანობას უზრუნველყოფს ფრაქციის აპარატი. ფრაქციის აპარატის თანამშრომელთა სახელფასო ფონდს, რომელიც განისაზღვრება ფრაქციის წარმომადგენლობის პროპორციულად, პარლამენტის აპარატის უფროსის წარდგინებით ამტკიცებს პარლამენტის თავმჯდომარე.

4. ფრაქციის აპარატის თანამშრომლებს საქართველოს შრომის კანონმდებლობით დადგენილი წესით, ეადიანი შრომითი ხელშეკრულების საფუძველზე ნიშნავს და ათავისუფლებს პარლამენტის აპარატის უფროსი ფრაქციის თავმჯდომარის წარდგინებით.

5. ფრაქციის აპარატის სამტატო ერთეულთა რაოდენობა, ფრაქციისათვის პარლამენტის შენობაში გამოყოფილი სამუშაო ფართობი და ფრაქციის საქმიანობის უზრუნველსაყოფად გამოყოფილი თანხა, როგორც წესი, განისაზღვრება ფრაქციაში გაერთიანებულ პარლამენტის წევრთა რაოდენობის პროპორციულად.

თავი IX

უმრავლესობა და უმცირესობა

მუხლი 100

1. თუ ფრაქციაში გაერთიანებულ პარლამენტის წევრთა საერთო რაოდენობა აღემატება პარლამენტის წევრთა სიითი შემადგენლობის ნახევარს, ფრაქცია იძენს უმრავლესობის სტატუსს.

2. უმრაელესობის შექმნა შეუძლიათ ფრაქციებს და მათდამი მიმხრობილ პარლამენტის წევრებს, რომლებიც არ არიან გაერთიანებულნი არც ერთ ფრაქციაში, თუ გაერთიანებულ პარლამენტის წევრთა საერთო რაოდენობა აღემატება პარლამენტის წევრთა სიითი შემადგენლობის ნახევარს.

3. უმრაელესობის შექმნის შემთხვევაში შეიძლება შეიქმნას უმცირესობა.

4. თუ ფრაქციაში გაერთიანებულ პარლამენტის წევრთა საერთო რაოდენობა აღემატება უმრავლესობის გარეთ დარჩენილ პარლამენტის წევრთა რაოდენობის ნახევარს, ფრაქცია თაეისი მოთხოვნის საფუძველზე იძენს უმცირესობის სტატუსს.

5. უმცირესობის შექმნა შეუძლიათ ფრაქციებს და მათდამი მიმხრობილ პარლამენტის წევრებს, რომლებიც არ არიან გაერთიანებულნი არც ერთ ფრაქციაში, თუ გაერთიანებულ პარლამენტის წევრთა საერთო რაოდენობა აღემატება უმრავლესობის გარეთ დარჩენილ პარლამენტის წეერთა რაოდენობის ნახევარს.

მუხლი 101

1. უმრაელესობა და უმცირესობა უფლებამოსილებას იძენენ პარლამენტის ბიუროს მიერ მათი რეგისტრაციის შემდეგ. რეგისტრაციისათვის უმრაელესობის ლიდერი და უმცირესობის ლიდერი პარლამენტის ბიუროს წარუდგენენ განცხადებებს, რომლებშიც უნდა აღინიშნოს შესაბამისად უმრავლესობის და უმცირესობის ლიდერებისა და მათი წევრების ვინაობა. განცხადებას უნდა დაერთოს უმრავლესობისა და უმცირესობის პოლიტიკური პლატფორმები და დებულებები, ხელმოწერილი შესაბამისად უმრავლესობის ლიდერისა და უმცირესობის ლიდერის და უმრაელესობასა და უმცირესობაში გაერთიანებულ ფრაქციათა თავმჯდომარეების მიერ.

2. უმრაელესობისა და უმცირესობის შემადგენლობებში განსორციელებული ცვლილებებისა და პოლიტიკურ პლატფორმებსა და დებულებებში შესწორებების შეტანის შესახებ 3 დღის ვადაში წერილობით ეცნობება პარლამენტის ბიუროს.

3. ინფორმაცია უმრაელესობისა და უმცირესობის რეგისტრაციის შესახებ ეცნობება პარლამენტს და ქეეყნდება „პარლამენტის უწყებანში“.

მუხლი 102

1. უმრავლესობისა და უმცირესობის თანამდებობის პირები არიან:

ა) უმრაელესობისა და უმცირესობის ლიდერები;

ბ) უმრაელესობისა და უმცირესობის ლიდერების მოადგილეები;

გ) უმრაელესობისა და უმცირესობის მდივნები.

2. უმრავლესობისა და უმცირესობის შემადგენლობებში ცელილებების შეტანის წესი, თანამდებობის პირთა არჩევისა და გადარჩევის წესი, წევრთა უფლებამოსილება და სტრუქტურა განისაზღვრება უმრავლესობისა და უმცირესობის დებულებებით.

მუხლი 103

უმრავლესობას და უმცირესობას უფლება აქვთ ერთი სესიის განმავლობაში ოთხჯერ ისარგებლონ ოცდაათწუთიანი გამოსვლით. აღნიშნული საკითხი უმრავლესობასა და უმცირესობას შეუძლიათ დააყენონ საკითხის განხილვის დასრულების შემდეგ, ნებისმიერ დროს, გარდა კენჭისყრის პროცედურისას; პარლამენტი ვალდებულია დაუყოვნებლივ მოუსმინოს მათ.

მუხლი 104

უმრაველესობისა და უმცირესობის საქმიანობას უზრუნველყოფენ მათი აპარატები, რომლებიც იქმნება ფრაქციის აპარატის შექმნისათვის დადგენილი წესით. აპარატების საშტატო ერთეულთა რაოდენობა განისაზღვრება უმრავლესობასა და უმცირესობაში გაერთიანებულ ფრაქციათა აპარატების სამტატო ერთეულების ხარჯზე.

თავი X

დამოუკიდებელ პარლამენტის წევრთა საკოორდინაციო საბჭო

მუხლი 105

1. იმ პარლამენტის წევრთა საქმიანობის კოორდინაციის მიზნით, რომლებიც არ არიან გაერთიანებულნი ფრაქციაში, უმრაველესობაში ან უმცირესობაში, პარლამენტში შეიძლება შეიქმნას დამოუკიდებელ პარლამენტის წევრთა საკოორდინაციო საბჭო.

2. დამოუკიდებელ პარლამენტის წევრთა საკოორდინაციო საბჭოს შექმნის უფლება აქვს იმ პარლამენტის წევრთა ნახევარზე მეტს, რომლებიც არ არიან გაერთიანებულნი ფრაქციამი, უმრაველესობაში ან უმცირესობაში. დამოუკიდებელ პარლამენტის წევრთა საკოორდინაციო საბჭო თავისი შემადგენლობიდან ირჩევს თავმჯდომარეს.

3. დამოუკიდებელ პარლამენტის წევრთა საკოორდინაციო საბჭო უფლებამოსილია განახორციელოს ამ რეგლამენტით მისთვის მინიჭებული უფლებამოსილებანი.

კარი III

პარლამენტის თანამდებობის პირები

თავი XI

პარლამენტის თანამდებობის პირები

მუხლი 106

1. პარლამენტის თანამდებობის პირები არიან:

ა) პარლამენტის თავმჯდომარე;

ბ) პარლამენტის თავმჯდომარის მოადგილე;

გ) კომიტეტის თავმჯდომარე;

დ) უმრაველესობისა და უმცირესობის ლიდერები;

ე) ფრაქციის თავმჯდომარე;

ვ) საგამოძიებო და სხვა დროებითი კომისიების თავმჯდომარეები;

ზ) კომიტეტისა და ფრაქციის თავმჯდომარეთა მოადგილეები;

თ) პარლამენტის აპარატის უფროსი.

2. პარლამენტის წევრი შეიძლება აირჩეს მხოლოდ ერთ თანამდებობაზე, გარდა ფრაქციამი დაკავებული თანამდებობისა.

3. პარლამენტის თანამდებობის პირები თავიანთი კომპეტენციის ფარგლებში კოორდინაციას უწევენ პარლამენტისა და მისი ორგანოების საქმიანობას.

თავი XII

პარლამენტის თავმჯდომარე

მუხლი 107

1. პარლამენტი პირველსავე სესიაზე, თავისი უფლებამოსილების ვადით, ფარული კენჭისყრით, პარლამენტის წევრთაგან ირჩევს პარლამენტის თავმჯდომარეს.

2. პარლამენტის თავმჯდომარის თანამდებობაზე ასარჩევი კანდიდატურის დასახელების უფლება აქვთ უმრავლესობას, უმცირესობას, ფრაქციას, რომელიც არ არის გაერთიანებული უმრავლესობაში ან უმცირესობაში, და პარლამენტის წევრთა ათკაციან ჯგუფს.

3. პარლამენტის თავმჯდომარეობის კანდიდატების დასახელების წერილობითი განცხადება წარედგინება პარლამენტის პლენარულ სხდომის თავმჯდომარეს, რომელიც ადგენს შესაბამის კანდიდატთა ერთიან სიას დასახელების რიგითობის მიხედვით. კანდიდატთა დასახელების შემდეგ სხდომის თავმჯდომარე აქვეყნებს სიას და თანსმობას ითხოვს კანდიდატებისაგან, კენჭი იყაროს აღნიშნულ თანამდებობაზე.

4. პარლამენტის თავმჯდომარეობის კანდიდატს უფლება აქვს ყოველგვარი ახსნა-განმარტების გარეშე მოსსნას თავისი კანდიდატურა.

5. სხდომაზე სიტყვით გამოსვლისათვის პარლამენტის თავმჯდომარეობის კანდიდატს ეძლევა 20 წუთი და შესაბამისი დრო, უპასუხოს დასმულ მეკითხვებს, რის შემდეგაც იწყება კამათი, რომელიც მიმდინარეობს კანონპროექტის პირველი მოსმენით განსილვისათვის დადგენილი წესით.

6. პარლამენტის თავმჯდომარის არჩევნები ჩატარებულად ჩაითვლება, თუ რეგისტრაცია გაიარა პარლამენტის სიითი შემადგენლობის ორმა მესამედმა. არჩეულად ჩაითვლება კანდიდატი, რომელსაც მხარს დაუჭერს პარლამენტის სრული შემადგენლობის ნახევარზე მეტი.

მუხლი 108

1. თუ პარლამენტის თავმჯდომარის არჩევნებში მონაწილეობდა 1 კანდიდატი და იგი არ იქნა არჩეული, ტარდება ხელახალი არჩევნები.

2. თუ პარლამენტის თავმჯდომარის არჩევნებში მონაწილეობდა 2 კანდიდატი და მათგან ვერც ერთმა ვერ მიიღო ხმების საჭირო რაოდენობა, იმ კანდიდატს, რომელმაც ხმების მეტი რაოდენობა მიიღო, ხელახლა ეყრება კენჭი. თუ მან ამ შემთხვევაშიც ვერ მიიღო ხმების საჭირო რაოდენობა, ტარდება ხელახალი არჩევნები.

3. თუ პარლამენტის თავმჯდომარის არჩევნებში მონაწილეობდა 2-ზე მეტი კანდიდატი და მათგან ვერც ერთმა ვერ მიიღო ხმების საჭირო რაოდენობა, ტარდება არჩევნების მომდევნო ტური ის 2 კანდიდატს შორის, რომლებმაც ყველაზე მეტი ხმა მიიღეს. თუ მათგან ვერც ერთმა ვერ მიიღო ხმების საჭირო რაოდენობა, იმ კანდიდატს, რომელმაც ხმების მეტი რაოდენობა მიიღო, ხელახლა ეყრება კენჭი. თუ მან ამ შემთხვევაშიც ვერ მიიღო ხმების საჭირო რაოდენობა, ტარდება ხელახალი არჩევნები. თუ მომდევნო ტურში გასულმა კანდიდატმა მოხსნა თავისი კანდიდატურა, მის ნაცვლად კენჭი ეყრება მიღებული ხმების რაოდენობის მიხედვით მომდევნო კანდიდატს.

4. კენჭისყრისას ხმათა თანაბრად გაყოფის შემთხვევაში ტარდება ხელახალი კენჭისყრა.

5. პარლამენტის თავმჯდომარეობის კანდიდატს ყოველი კენჭისყრის წინ შეუძლია მოხსნას თავისი კანდიდატურა.

მუხლი 109

პარლამენტის თავმჯდომარე:

ა) წარმოადგენს საქართველოს პარლამენტს ქვეყნის საშინაო და საგარეო ურთიერთობებში;

ბ) პარლამენტის შენობაში ახორციელებს სრულ ადმინისტრაციულ ფუნქციებს;

გ) უძღვება პარლამენტის მუშაობას, საერთო ხელმძღვანელობას უწევს პარლამენტის ორგანოებისა და თანამდებობის პირთა საქმიანობას;

დ) თავმჯდომარეობს პარლამენტის პლენარულ სხდომებს, იწვევს და თავმჯდომარეობს პარლამენტის ბიუროს სხდომებს, საჭიროების შემთხვევაში ამ უფლებამოსილებათა განხორციელებას ავალებს თავის ერთ-ერთ მოადგილეს;

ე) ბრძანებით განსაზღვრავს თავისი მოადგილეების საქმიანობის სფეროებს, აძლევს მათ ცალკეულ დავალებას;

ე) ხელს აწერს საქართველოს პარლამენტის მიერ მიღებული კანონპროექტების საქართველოს პრეზიდენტისათვის წარდგენის მიმართვებს;

ზ) საქართველოს კონსტიტუციითა და ამ რეგლამენტის 170-ე მუხლით განსაზღვრულ შემთხვევებში ხელს აწერს კანონპროექტებს და აქვეყნებს კანონებს;

თ) ხელს აწერს პარლამენტის მიერ მიღებულ აქტებს;

ი) საქართველოს კონსტიტუციის 76-ე მუხლით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, განსაზღვრული ვადით ასრულებს საქართველოს პრეზიდენტის მოვალეობას;

კ) ამ რეგლამენტით დადგენილ შემთხვევაში პარლამენტში აყენებს საგამოძიებო ან სხვა დროებითი კომისიების შექმნის საკითხს;

ლ) იღებს ზომებს პარლამენტისა და ცალკეული პარლამენტის წევრის უსაფრთხოებისა და მათი ღირსების დაცვის უზრუნველსაყოფად;

მ) საერთო ხელმძღვანელობას უწევს პარლამენტის აპარატისა და სხვა დამხმარე სტრუქტურების საქმიანობას;

ნ) ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით თანამდებობაზე ნიშნავს და თანამდებობიდან ათავისუფლებს პარლამენტის აპარატის უროსს, აპარატის უროსის მოადგილეს (ასეთის არსებობის შემთხვევაში), პარლამენტის აპარატის შემადგენლობაში შემავალი დეპარტამენტებისა და სამსახურების ხელმძღვანელებს;

ო) სიმშავს საპარლამენტო დელეგაციის ხელმძღვანელს;

პ) განსაზღვრავს პარლამენტის ბიუჯეტს და პარლამენტს წარუდგენს დასამტკიცებლად;

ჟ) პარლამენტის ბიუჯეტის მიზნობრივი ხარჯვისათვის ქმნის ხაზინადართა საბჭოს;

რ) ამტკიცებს ხაზინადართა საბჭოს დებულებას;

ს) პარლამენტის ბიუროსთან შეთანხმებით ნიშნავს ხაზინადართა საბჭოს წევრებს;

ტ) ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით წყვეტს ცალკეული პარლამენტის წევრისა და საპარლამენტო დელეგაციის სხვა სახელმწიფოში მივლინების საკითხებს;

უ) ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით წყვეტს დისციპლინური პასუხისმგებლობის საკითხებს;

ფ) თავისი კომპეტენციის ფარგლებში გამოსცემს ბრძანებებს;

ქ) ამტკიცებს პარლამენტის შენობა-ნაგებობებში და მიმდებარე ტერიტორიაზე უსაფრთხოების დაცვის რეჟიმს;

ღ) კანონით დადგენილი წესით თანხმობას იძლევა პარლამენტის დაცვის სამსახურის უროსის თანამდებობაზე დანიშვნისას და თანამდებობიდან განთავისუფლებისას;

ყ) ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით საქართველოს პრეზიდენტს წარუდგენს წინადადებას რიგგარეშე სესიის ან სხდომის მოწვევის შესახებ;

შ) ამტკიცებს პარლამენტის აპარატის დებულებას და სტრუქტურას, აპარატის სამტკიცო განრიგს, განსაზღვრავს თანამდებობრივი სარგოს და დანამატის ოდენობას;

ჩ) ამ რეგლამენტის 32-ე მუხლის მე-3 პუნქტით დადგენილ შემთხვევაში წარადგენს კომიტეტის თავმჯდომარეობის კანდიდატს;

ც) პარლამენტს ასარჩევად წარუდგენს საქართველოს კონტროლის პალატის თავმჯდომარეობის კანდიდატს;

ძ) უფლებამოსილია დასვას საკითხი პარლამენტის პლენარული სხდომის დღის წესრიგში ცვლილების შეტანის ან დღის წესრიგით გათვალისწინებული საკითხის (გარდა კანონპროექტებისა) რიგგარეშე განხილვისა და კენჭისყრის შესახებ;

წ) ამტკიცებს მაჟორიტარი პარლამენტის წევრის ბიუროს დებულებას;

ჭ) ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით წარადგენს თაეისი მოადგილის კანდიდატურას;

ხ) ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე იწვევს იმ თანამდებობის პირებს, რომლებსაც არა აქვთ პლენარულ სხდომაზე დასწრების უფლება, აგრეთვე პლენარულ სხდომაზე დასწრების სურვილის მქონე საზოგადოებრიობის წარმომადგენლებს;

ჯ) უფლებამოსილია მონაწილეობა მიიღოს კომიტეტის სხდომებში;

ჰ) ამტკიცებს პარლამენტში პრესკონფერენციის ჩატარებისა და მასობრივი ინფორმაციის საშუალებათა წარმომადგენლების აკრედიტაციის წესებს;

ჰ¹) ხელს აწერს და აქვეყნებს რეგლამენტს;

ჰ²) ახორციელებს ამ რეგლამენტითა და სხვა საკანონმდებლო აქტებით მისთვის მინიჭებულ უფლებამოსილებებს.

მუხლი 110

1. პარლამენტის თავმჯდომარეს უფლება აქვს ყოველგვარი ახსნა-განმარტების გარეშე, საჯაროდ განაცხადოს გადადგომის შესახებ. აღნიშნულ ფაქტს პარლამენტი ცნობად იღებს უახლოეს პლენარულ სხდომაზე, რაც ფორმდება საოქმო ჩანაწერით.

2. პარლამენტის თავმჯდომარე გადამდგარად ითვლება საჯარო განცხადების გაკეთების მომენტიდან.

მუხლი 111

1. პარლამენტის თავმჯდომარე პარლამენტმა შეიძლება გადააყენოს თანამდებობიდან. პარლამენტის თავმჯდომარის გადაყენების საკითხი პარლამენტის წინამე შეიძლება წერილობით დააყენოს პარლამენტის სრული შემადგენლობის არანაკლებ ერთმა მესამედმა.

2. პარლამენტის თავმჯდომარის გადაყენების მოთხოვნა წერილობით უნდა იყოს მოტივირებული.

3. საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტი 7 დღის ვადაში ამოწმებს პარლამენტის წევრთა ხელმოწერების ნამდვილობას და დასკვნას პლენარულ სხდომაზე წარუდგენს პარლამენტს.

4. ამ მუხლის მე-3 პუნქტში აღნიშნული დასკვნის მიღების შემდეგ პარლამენტი დადგენილებით იღებს გადაწყვეტილებას პარლამენტის თავმჯდომარის გადაყენების საკითხის განხილვის დაწყების შესახებ. პარლამენტის თავმჯდომარის გადაყენების შესახებ გადაწყვეტილებას პარლამენტი იღებს სესიაზე საკითხის განხილვის დაწყებიდან 15 დღის ვადაში.

5. თუ სესიის დამთავრებამდე დარჩენილია 1 თვეზე ნაკლები, პარლამენტის თავმჯდომარის გადაყენების საკითხი განისილება პარლამენტის მომდევნო სესიაზე.

6. აკრძალულია პარლამენტის რიგგარეშე სესიასა და სხდომაზე პარლამენტის თავმჯდომარის გადაყენების პროცედურის ჩატარება.

7. პარლამენტის თავმჯდომარე გადაყენებულად ჩაითვლება, თუ რეგისტრაცია გაიარა პარლამენტის სრული შემადგენლობის არანაკლებ ორმა მესამედმა და წინადადებას მისი გადაყენების შესახებ მხარი დაუჭირა პარლამენტის სრული შემადგენლობის უმრავლესობამ.

8. თუ პარლამენტმა არ მიიღო გადაწყვეტილება პარლამენტის თავმჯდომარის გადაყენების შესახებ, საკითხი მოხსნილად ჩაითვლება და დაუშვებელია იმავე სესიაზე აღნიშნული საკითხის განხილვა.

მუხლი 112

პარლამენტის თავმჯდომარის უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტის შემთხვევაში პარლამენტი 10 დღის ვადაში, დადგენილი წესით ირჩევს ახალ პარლამენტის თავმჯდომარეს, ხოლო თუ საკითხის განხილვის პერიოდში პარლამენტის პლენარული სხდომები არ მიმდინარეობს ან თუ სესიის დამთავრებამდე დარჩენილია 10 დღეზე ნაკლები, საკითხი განიხილება რიგგარეშე სხდომაზე ან სესიაზე.

მუხლი 113

1. პარლამენტის თავმჯდომარის მიერ საქართველოს კონსტიტუციით განსაზღვრულ შემთხვევაში საქართველოს პრეზიდენტის მოვალეობის შესრულების, პარლამენტის თავმჯდომარის მიერ უფლებამოსილების განხორციელების შეუძლებლობის ან თანამდებობიდან მისი გაღაყენების ან გადადგომის გამო პარლამენტის თავმჯდომარის მოადგილეები პარლამენტის თავმჯდომარის მოვალეობას ასრულებენ საქართველოს კონსტიტუციითა და ამ რეგლამენტით გათვალისწინებული შემდეგი წესებით:

ა) თუ საქართველოს კონსტიტუციით განსაზღვრულ შემთხვევაში პარლამენტის თავმჯდომარე ასრულებს საქართველოს პრეზიდენტის მოვალეობას, ამ პერიოდში პარლამენტის თავმჯდომარის მოვალეობის შესრულებას იგი ბრძანებით ავალებს ერთ-ერთ მოადგილეს, რასაც პარლამენტი აღასტურებს დადგენილებით;

ბ) პარლამენტის თავმჯდომარის მიერ უფლებამოსილების განხორციელების შეუძლებლობისას პარლამენტის თავმჯდომარის მოვალეობას მისი დავალებით ასრულებს თავმჯდომარის ერთ-ერთი მოადგილე;

გ) თუ პარლამენტის თავმჯდომარე გადადგა დაკავებული თანამდებობიდან, პარლამენტის თავმჯდომარის მოვალეობას მისი დავალებით ასრულებს მისი ერთ-ერთი მოადგილე, თუ პარლამენტმა სხვა გადაწყვეტილება არ მიიღო;

დ) თუ პარლამენტის თავმჯდომარეს არ შეუძლია, თავის მოადგილეს დაავალოს თავის უფლებამოსილებათა განხორციელება, პარლამენტის თავმჯდომარის მოვალეობის შესრულებას პარლამენტი დადგენილებით ავალებს მის ერთ-ერთ მოადგილეს.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტის „გ“ და „დ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში პარლამენტის თავმჯდომარის მოვალეობის შემსრულებლის კანდიდატურის დასახელების უფლება აქვთ ფრაქციას, რომელიც არ არის გაერთიანებული უმრავლესობაში ან უმცირესობაში, აგრეთვე უმრავლესობასა და უმცირესობას.

3. თუ ამ მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაზე პარლამენტმა პირველსავე კენჭისყრისას ვერ მიიღო გადაწყვეტილება, განიხილება პარლამენტის თავმჯდომარის სხვა მოადგილის კანდიდატურა და ჩატარდება კენჭისყრა.

4. თუ ამ მუხლის პირველი პუნქტის „გ“ და „დ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებულ შემთხვევებზე პარლამენტმა პირველსაევ კენჭისყრისას ვერ მიიღო გადაწყვეტილება, განიხილება პარლამენტის თავმჯდომარის სხვა მოადგილის კანდიდატურა და ჩატარდება კენჭისყრა.

5. პარლამენტის თავმჯდომარის მოვალეობის შემსრულებლის დანიშვნის (დადასტურების) საკითხი წყდება პარლამენტის უახლოეს პლენარულ სხდომაზე.

მუხლი 114

1. პარლამენტის წევრი, რომელიც იყო წინა მოწვევის პარლამენტის თავმჯდომარე, უმრუნველ-ყოფილია იმავე შრომითი ანაზღაურებითა და სამუშაო პირობებით (სამუშაო ფართობი, სამდივნო, კავშირგაბმულობისა და სხვა ტექნიკური საშუალებები), რომლებითაც სარგებლობს მოქმედი პარლა-მენტის თავმჯდომარის მოადგილე.

2. პარლამენტის ყოფილ თავმჯდომარეს ახალი მოწვევის პარლამენტის უფლებამოსილების ვადით ემსახურება სამსახურებრივი მანქანა და უმრუნველყოფილია სახელმწიფო დაცვით.

3. ამ მუხლის პირველი და მე-2 პუნქტებით გათვალისწინებული ხარჯები ანაზღაურდება პარლა-მენტის ბიუჯეტიდან.

4. პარლამენტის ყოფილ თავმჯდომარეზე არ ერცელდება პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე საკითხის განხილვისას ამ რეგლამენტით დადგენილი შეზღუდვები.

თავი XIII

პარლამენტის თავმჯდომარის მოადგილეები

მუხლი 115

1. პარლამენტი ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით, თავისი უფლებამოსილების ვადით, სიითი შემადგენლობის უმრავლესობით, თავის წევრთაგან, ფარული კენჭისყრით ირჩევს პარლამენტის თავ-მჯდომარის მოადგილეებს:

ა) თითო მოადგილე აირჩევა აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკიდან არჩეულ პარლამენტის წევრთაგან და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკიდან მაჟორიტარული წესით არჩეულ პარლამენტის წევრთაგან, ამ პარლამენტის წევრთა უმრავლესობის წარდგინებით;

ბ) უმრავლესობის ან/და უმცირესობის არსებობის შემთხვევაში თითო მოადგილე აირჩევა უმრავ-ლესობაში, უმცირესობაში გაერთიანებულ პარლამენტის წევრთაგან, მათივე წარდგინებით. უმრავლე-სობის, უმცირესობის დაშლის შემთხვევაში მათი წარდგენით არჩეულ პარლამენტის თავმჯდომარის მოადგილეებს დაუყოვნებლივ უწყდება უფლებამოსილება.

2. თუ ამ მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად წარდგენილმა კანდიდატმა ხმების საჭირო რაოდენობა ვერ მიიღო, მისი წარდგენის უფლების მქონე სუბიექტებს (პარლამენტის წევრებს) უფლება აქვთ წარადგინონ ახალი კანდიდატი. თუ ვერც მან მიიღო ხმათა საჭირო რაოდენობა, ორივე კანდიდატს ერთად ეყრება კენჭი და არჩეულად ჩაითვლება ის კანდიდატი, რომელიც მიიღებს ხმების მეტ რაოდე-ნობას, მაგრამ პარლამენტის სრული შემადგენლობის არანაკლებ ერთი მესამედისა. თუ ორივე კანდი-დატმა ხმათა თანაბარი რაოდენობა მიიღო, არჩეულად ჩაითვლება პირველად წარდგენილი კანდიდატი.

3. ამ მუხლის პირველ პუნქტში აღნიშნულ სუბიექტებს უფლება აქვთ ნებისმიერ დროს გამოიწვიონ მათი წარდგენით არჩეული პარლამენტის თავმჯდომარის მოადგილეები. განცხადება პარლამენტის თავმჯდომარის მოადგილის გამოწვევის თაობაზე წარედგინება პარლამენტის თავმჯდომარეს, რომელიც აღნიშნულის შესახებ აცნობებს პარლამენტის ბიუროსა და პარლამენტს უახლოეს პლენარულ სხდომაზე. პარლამენტი ცნობად იღებს აღნიშნულ ფაქტს. ამ ფაქტის ცნობად მიღებისთანავე პარლამენტის თავმჯდო-მარის მოადგილეს შეუწყდება უფლებამოსილება, რაც ფორმდება საოქმო ჩანაწერით.

4. გადაწყვეტილებას პარლამენტის თავმჯდომარის მოადგილის ყამოწვევის შესახებ აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკიდან არჩეული პარლამენტის წევრები და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკიდან მაჟორიტარული წესით არჩეული პარლამენტის წევრები იღებენ ხმათა უმრავლესობით, რასაც ადასტურებენ პარლამენტის თავმჯდომარისათვის წარდგენილ განცხადებაზე ხელის მოწერით.

მუხლი 116

პარლამენტის თავმჯდომარის მოადგილეს შეუძლია ამ რეგლამენტის 110-ე მუხლით დადგენილი წესით გადადგეს დაკავებული თანამდებობიდან.

მუხლი 117

პარლამენტის თავმჯდომარის მოადგილის გადადგომის, თანამდებობიდან გადაყენების ან მისი, როგორც პარლამენტის წევრის, უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტის შემთხვევაში პარლამენტი, როგორც წესი, არა უგვიანეს 15 დღისა ირჩევს პარლამენტის თავმჯდომარის ახალ მოადგილეს. თუ სესიის დამთავრებამდე დარჩენილია 15 დღემე ნაკლები, საკითხი განიხილება მომდევნო სესიის პირველსავე სხდომაზე.

თავი XIV

პარლამენტის ბიურო

მუხლი 118

პარლამენტის საქმიანობის ორგანიზების მიზნით პარლამენტის თავმჯდომარის, მისი მოადგილეების, კომიტეტებისა და ფრაქციების თავმჯდომარეების შემადგენლობით იქმნება პარლამენტის ბიურო.

მუხლი 119

პარლამენტის ბიურო ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით:

ა) შეიმუშავებს და პარლამენტს დასამტკიცებლად წარუდგენს ორკვირიანი ციკლისა და სასესიო კვირის პლენარული სხდომების დღის წესრიგის პროექტებს, წინადადებებს შეკითხვების განხილვისა და პოლიტიკური დებატებისათვის განკუთვნილი სხდომის დანიშვნის შესახებ;

ბ) უფლებამოსილია საკითხი შეიტანოს პარლამენტის პლენარული სხდომის დღის წესრიგის პროექტში, თუ დარღვეული არ არის ამ რეგლამენტით განსაზღვრული საკომიტეტო განხილვის ვადები და წესი;

გ) ამტკიცებს საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტის მიერ წარმოდგენილ პროპორციული წარმომადგენლობის კვოტებს კომიტეტებში, საგამოძიებო და სხვა დროებით კომისიებში, მუდმივმოქმედ საპარლამენტო დელეგაციებში;

დ) ამტკიცებს კომიტეტების, საგამოძიებო და სხვა დროებითი კომისიების დებულებებს;

ე) ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით წყვეტს ფრაქციების, უმრავლესობისა და უმცირესობის რეგისტრაციის საკითხებს;

ვ) უბრუნველყოფს სხვა სახელმწიფოში წარგზავნილი საპარლამენტო დელეგაციებისა და პარლამენტის წევრების ანგარიშების მოსმენას პარლამენტის ბიუროს სხდომაზე ან პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე;

ზ) განიხილავს პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე გასაგანი კანონპროექტების შესახებ დასკვნებს, კომიტეტების, საგამოძიებო და სხვა დროებითი კომისიების დასკვნებს, რეზოლუციებისა და მიმართვების პროექტებს;

თ) განიხილავს საქართველოს მთავრობისათვის ნდობის გამოცხადების, საქართველოს კონსტიტუციით განსაზღვრულ თანამდებობის პირთა არჩევის, დანიშვნის და დამტკიცების თაობაზე შესაბამისი კომიტეტების დასკვნებს და მათ საფუძველზე შეიმუშავებს დასკვნას, რომელსაც წარუდგენს საქართველოს პრეზიდენტსა და პარლამენტს;

ი) იღებს გადაწყვეტილებებს პარლამენტის მუშაობის ცალკეულ ორგანიზაციულ საკითხებზე;

კ) ამტკიცებს საპარლამენტო დელეგაციების ოფიციალურ შემადგენლობას;

ლ) პარლამენტს დასამტკიცებლად წარუდგენს საპარლამენტთაშორისო ასამბლეაში პარლამენტის წევრთა კორპუსს;

მ) განსაზღვრავს საგამოძიებო და სხვა დროებითი კომისიის სარჯების ოდენობას;

ნ) ახორციელებს ამ რეგლამენტითა და სხვა საკანონმდებლო აქტებით მისთვის მინიჭებულ უფლებამოსილებებს.

მუხლი 120

1. პარლამენტის ბიუროს სხდომებს იწვევს და უძღვება პარლამენტის თავმჯდომარე ან მისი დავალებით – პარლამენტის თავმჯდომარის მოადგილე.

2. პარლამენტის ბიუროს სხდომები სასესიო პერიოდში იმართება ყოველ ორშაბათს, 15 საათზე, ხოლო არასასესიო პერიოდში – საჭიროებისამებრ, მაგრამ თვეში ორჯერ მაინც.

3. პარლამენტის თავმჯდომარე უფლებამოსილია მოიწვიოს პარლამენტის ბიუროს რიგგარეშე სხდომა საკუთარი ინიციატივით ან კომიტეტის, ფრაქციის, უმრავლესობის ან უმცირესობის დასაბუთებული წერილობითი მოთხოვნის საფუძველზე.

4. პარლამენტის ბიუროს წევრებს პარლამენტის ბიუროს სხდომის მასალები ურიგდება სხდომამდე არა უგვიანეს 2 საათისა. პლენარული სხდომების კვირაში პარლამენტის ბიუროს სხდომაზე განსახილველი კანონპროექტები (თანდართული მასალებით) და სხვა საკითხები პარლამენტის ბიუროს წარედგინება შესაბამის სხდომამდე არა უგვიანეს 1 კვირისა.

5. პარლამენტის ბიუროს სხდომა უფლებამოსილია, თუ მას ესწრება პარლამენტის ბიუროს სიითი შემადგენლობის ნახევარზე მეტი. იგი გადაწყვეტილებებს იღებს სხდომაზე დამსწრე ბიუროს წევრთა ხმების უმრავლესობით, მაგრამ არანაკლებ სხდომის გახსნისათვის (უფლებამოსილებისათვის) დადგენილი კეორუმის ნახევრისა.

6. პარლამენტის ბიუროს სხდომა, როგორც წესი, საჯაროა.

7. პარლამენტის ბიუროს სხდომაზე მისი წევრის დასწრება საეალდებულოა. საპატიო მიზეზით პარლამენტის ბიუროს სხდომაზე დაუსწრებლობის შემთხვევაში კომიტეტის თავმჯდომარე ხმის იმავე უფლებით შეიძლება შეცვალოს მისმა მოადგილემ, ხოლო ფრაქციის თავმჯდომარე ხმის იმავე უფლებით შეიძლება შეცვალოს მისმა მოადგილემ ან ფრაქციის წევრმა სათანადო დოკუმენტის წარდგენის შემთხვევაში.

8. პარლამენტის ბიუროს სხდომებს სათათბირო ხმის უფლებით შეიძლება დაესწრონ საგამოძიებო და სხვა დროებითი კომისიების თავმჯდომარეები, უმრავლესობისა და უმცირესობის ლიდერები, ინტერფრაქციული ჯგუფის ხელმძღვანელი, პარლამენტის წევრი, პარლამენტის აპარატის უფროსი.

9. საქართველოს მთავრობის წევრს, საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს თავმჯდომარეს, საქართველოს უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარეს, საქართველოს გენერალურ პროკურორს, საქართველოს კონტროლის პალატის თავმჯდომარეს, საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტს, საქართველოს სახალხო დამცველს, საქართველოს პრეზიდენტის საპარლამენტო მდივანსა და საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარეს შეუძლიათ პარლამენტის ბიუროს წინაშე დააყენონ საკითხი და მონაწილეობა მიიღონ მის განხილეაში სათათბირო ხმის უფლებით.

მუხლი 121

1. პარლამენტის ბიუროს მიერ მიღებული გადაწყვეტილებები პარლამენტს ეცნობება უახლოეს პლენარულ სხდომაზე.

2. პარლამენტს შეუძლია პარლამენტის ბიუროს გადაწყვეტილებები გააუქმოს ან ცვლილებები შეიტანოს მათში პლენარულ სხდომაზე დამსწრეთა ხმების უმრავლესობით, მაგრამ არანაკლებ პარლამენტის სიითი შემადგენლობის ერთი მეხუთედისა.

3. პარლამენტის ბიუროს გადაწყვეტილებები ფორმდება სხდომის ოქმით. პარლამენტის ბიუროს სხდომის ოქმის ამონაწერები ეგზავნება ფრაქციებს, კომიტეტებს, უმრავლესობას, უმცირესობას, საგამოძიებო და სხვა დროებით კომისიებს, აგრეთვე პარლამენტის აპარატის საკადრო საკითხთა და საფინანსო დეპარტამენტებს.

ᲙᲐᲠᲘ IV

ᲞᲐᲠᲚᲐᲛᲔᲜᲢᲘᲡ ᲡᲔᲡᲘᲔᲑᲘ

თავი XV

ახალარჩეული პარლამენტის პირველი შეკრება და პირველი სხდომა

მუხლი 122

1. ახალარჩეული პარლამენტის პირველი სხდომა იმართება საქართველოს ცენტრალური საარ-

ჩევნო კომისიის მიერ არჩევნების შედეგების შემაჯამებელი ოქმის გამოქვეყნებიდან 20 დღის განმავლობაში. ახალარჩეული პარლამენტის პირველი სხდომის დღეს ნიშნავს საქართველოს პრეზიდენტი. პარლამენტი მუმაობას შეუდგება, თუ ცენტრალური საარჩევნო კომისია დაადასტურებს (არჩეულად გამოაცხადებს) პარლამენტის სრული შემადგენლობის არანაკლებ ორი მესამედის არჩევას.

2. ახალარჩეული პარლამენტის პირველი სხდომა შეიძლება გაიხსნას, თუ მას ესწრება (რეგისტრაცია გაიარა) ახალარჩეული პარლამენტის სრული შემადგენლობის ნახევარზე მეტი. პარლამენტის წევრთა რეგისტრაციას ცენტრალური საარჩევნო კომისიის მიერ გაცემული დროებითი მოწმობის საფუძველზე ახორციელებს პარლამენტის აპარატი. სხდომაზე დასწრებას პარლამენტის წევრები აღასტურებენ სარეგისტრაციო ფურცელზე ხელის მოწერით.

3. ახალარჩეული პარლამენტის პირველ სხდომას ხსნის საქართველოს პრეზიდენტი. სხდომას ესწრება ცენტრალური საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარე.

4. საქართველოს პრეზიდენტი სიტყვას აძლევს ასაკით უხუცეს პარლამენტის წევრს, რომელიც პარლამენტის თავმჯდომარის არჩევამდე უძღვება სხდომას.

5. სხდომაზე შეიძლება მიწვეულ იქნენ სრულიად საქართველოს კათალიკოს-პატრიარქი, ქვეყნის სხვა რელიგიურ კონფესიათა უმაღლესი სასულიერო პირები, საქართველოს საკონსტიტუციო და უზენაესი სასამართლოების თავმჯდომარეები და ამომრჩეველთა წარმომადგენლები.

მუხლი 123

1. ახალარჩეული პარლამენტის პირველ სხდომაზე პარლამენტში არჩეულ პოლიტიკურ ძალებთან წინასწარი კონსულტაციების შედეგად, ცენტრალური საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის წარდგინებით, პროპორციულობის პრინციპის დაცვით, პარლამენტის წევრთაგან, დამსწრეთა ხმების უმრავლესობით, მაგრამ არანაკლებ პარლამენტის სიითი შემადგენლობის ერთი მეხუთედისა, აირჩევა:

ა) პარლამენტის დროებითი ხმის დამთველი კომისია 11 წევრის შემადგენლობით, რომელიც თავის წევრთაგან, ხმათა უმრავლესობით ირჩევს თავმჯდომარესა და მდივანს. დროებითი ხმის დამთველი კომისია ხელმძღვანელობს ბიულეტენების მომზადებას, დარიგებასა და კენჭისყრის პროცესს, თვალყურს ადევნებს და ითვლის ხმებს ღია ან ფარული კენჭისყრის დროს. დროებითი ხმის დამთველი კომისია პარლამენტის პირველ სხდომაზე დამტკიცებული დღის წესრიგის ამოწურვისთანავე წყვეტს საქმიანობას და შემდგომ შეიძლება შეიქმნას ყოველი ერთი სესიის ვადით, თუ პარლამენტი მიზანშეწონილად არ მიიჩნევს საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტის მიერ დროებითი ხმის დამთველი კომისიის ფუნქციების შესრულებას;

ბ) პარლამენტის დროებითი სამანდატო კომისია 17 წევრის შემადგენლობით, რომელიც თავის წევრთაგან, ხმათა უმრავლესობით ირჩევს თავმჯდომარესა და მდივანს.

2. საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტის არჩევისთანავე პარლამენტის დროებით სამანდატო კომისიას უწყდება უფლებამოსილება.

მუხლი 124

1. ცენტრალური საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარე პარლამენტს აცნობებს არჩევნების შედეგებს და პარლამენტის დროებით სამანდატო კომისიას გადასცემს პარლამენტის წევრთა უფლებამოსილების ცნობისათვის საჭირო დოკუმენტაციას (საარჩევნო ოქმები, მასალები არჩევნების შედეგების, მათი ჩატარების სისწორის, შემოსული საჩივრების თაობაზე, განცხადებები საარჩევნო კანონმდებლობის დარღვევის გამოელენილი ფაქტების, პარლამენტის წევრის სტატუსთან შეუთავსებელი საქმიანობის შესახებ).

2. პარლამენტის დროებითი სამანდატო კომისია შეისწავლის ამ მუხლის პირველ პუნქტში აღნიშნულ დოკუმენტაციას და შედეგებს მოახსენებს პარლამენტს, რომელიც დადგენილებით ცნობს პარლამენტის წევრთა უფლებამოსილებას დროებითი სამანდატო კომისიის მიერ წარმოდგენილი ერთიანი სიით.

3. პარლამენტის დადგენილებაში პარლამენტის წევრთა უფლებამოსილების ცნობის თაობაზე არ შეიტანება იმ პირის გვარი, რომლის არჩევის კანონიერება:

ა) გასაჩიერებულია საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოში ან საქართველოს უზენაეს სასამართლოში;

ბ) საეჭვოდ მიიჩნია პარლამენტის დროებითმა სამანდატო კომისიამ.

4. ამ მუხლის მე-3 პუნქტის:

ა) „ა" ქვეპუნქტით განსაზღვრულ შემთხვევაში პარლამენტის წევრად არჩეული პირის უფლებამო-

სილების ცნობის საკითხს პარლამენტის დროებითი სამანდატო კომისიის, ხოლო საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტის შექმნის შემდეგ – ამ კომიტეტის დასკვნის საფუძველზე პარლამენტი განიხილავს უახლოეს პლენარულ სხდომაზე მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ეს პირი პარლამენტის წევრად არჩეულად გამოცხადდა სასამართლოს გადაწყვეტილების საფუძველზე;

ბ) „ბ" ქვეპუნქტით განსაზღვრულ შემთხვევაში პარლამენტის წევრად არჩეული პირის უფლებამოსილების ცნობის საკითხს შეისწავლის პარლამენტის დროებითი სამანდატო კომისია ან საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტი, რომელიც ამზადებს შესაბამის დასკვნას. აღნიშნულ დასკვნას პარლამენტი განიხილავს უახლოეს პლენარულ სხდომაზე და იღებს სათანადო გადაწყვეტილებას.

5. ახალარჩეული პარლამენტის პირველი შეკრება შემდგარად ჩაითვლება, თუ პარლამენტის წევრთა რაოდენობა, რომელთა უფლებამოსილებაც ცნო პარლამენტმა, იქნება პარლამენტის სრული შემადგენლობის არანაკლებ ორი მესამედისა. ამ დროიდან უფლებამოსილება უწყდება წინა მოწვევის პარლამენტს.

6. თუ იმ პარლამენტის წევრთა რაოდენობა, რომელთა უფლებამოსილებაც ცნო პარლამენტმა, პარლამენტის სრული შემადგენლობის ორ მესამედზე ნაკლებია, პარლამენტის პლენარული სხდომა წყდება. ახალარჩეული პარლამენტის მომდევნო სხდომას იწვევს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარე იმ დღიდან 10 დღის განმავლობაში, როდესაც შესაძლებელი გახდება პარლამენტის წინაშე პარლამენტის წევრად არჩეული იმდენი პირის უფლებამოსილების ცნობის საკითხის დასმა, რამდენიც საკმარისია პარლამენტის სრული შემადგენლობის ორ მესამედამდე შესავსებად. ამ პირთა უფლებამოსილების ცნობის საკითხი წესრიგდება ამ მუხლით დადგენილი წესით.

7. პარლამენტის სრული შემადგენლობის არანაკლებ ორი მესამედის უფლებამოსილების ცნობის შემდეგ პარლამენტის წევრები ქვეყნისადმი ერთგულების ფიცს დებენ. ფიცის ტექსტს კითხულობს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარე: „მე, სრულიად საქართველოს წარმომადგენელი და მისდამი ანგარიშვალდებული, ღვთისა და ერის წინაშე ვაცხადებ, რომ კეთილსინდისიერად ალვასრულებ პარლამენტის წევრის უფლება-მოვალეობებს, ვიქნები კონსტიტუციური წყობილების, ქვეყნის დამოუკიდებლობის, ერთიანობისა და მთლიანობის, ხალხის ინტერესების, მოქალაქეთა უფლება-თავისუფლებების, საქართველოს ძლევამოსილების დაცვის სამსახურში". ტექსტის წაკითხვის შემდეგ პარლამენტის წევრები წარმოთქვამენ „ვფიცავ" და ხელს აწერენ ფიცის ტექსტს, რის შემდეგაც სრულდება სახელმწიფო პიმნი.

8. პარლამენტის წევრი, რომლის უფლებამოსილების ცნობაც გადაიდო ან რომელიც პარლამენტის წევრად აირჩიეს მეორე ტურში ან პარლამენტის გამოკლებული წევრის ნაცვლად, ფიცის ტექსტს კითხულობს და ხელმოწერით აღასტურებს უფლებამოსილების ცნობისთანავე.

მუხლი 125

1. ახალარჩეული პარლამენტის პირველი შეკრებისთანავე პარლამენტის წევრები პარლამენტის დროებით სამანდატო კომისიას წარუდგენენ სათანადო განცხადებასა და დოკუმენტაციას ფრაქციების შექმნის თაობაზე.

2. პარლამენტის დროებითი სამანდატო კომისია პარლამენტის პლენარულ სხდომას აწვდის ინფორმაციას ფრაქციების შექმნის შესახებ, თუ დროებითმა სამანდატო კომისიამ სხვა გადაწყვეტილება არ მიიღო.

3. ფრაქციების შექმნისთანავე პარლამენტის აპარატის საორგანიზაციო დეპარტამენტი შეიმუშავებს კომიტეტებში ფრაქციათა პროპორციული წარმომადგენლობის კოეტებს და გადასცემს პარლამენტის დროებით სამანდატო კომისიას. დროებითი სამანდატო კომისია პარლამენტის უახლოეს პლენარულ სხდომას დასამტკიცებლად წარუდგენს კომიტეტებში ფრაქციათა პროპორციული წარმომადგენლობის კოეტებს. გადაწყვეტილებას კოეტების შესახებ პარლამენტი იღებს დადგენილებით.

მუხლი 126

1. ახალარჩეული პარლამენტი, როგორც წესი, საკითხებს განიხილავს შემდეგი თანამიმდევრობით:

ა) ირჩევს პარლამენტის თავმჯდომარეს და მის მოადგილეებს;

ბ) ქმნის კომიტეტებს და ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით ირჩევს მათ თავმჯდომარეებს;

გ) ამ რეგლამენტით განსაზღვრულ შემთხვევებში განიხილავს საქართველოს მთავრობის შემადგენლობასთან დაკავშირებულ საკითხებს.

2. ახალარჩეული პარლამენტის პირველ სხდომაზე კენჭისყრისას შესაძლებელია გამოყენებულ იქნეს კენჭისყრის ელექტრონული სისტემა.

თავი XVI

პარლამენტის სასესიო მუშაობის წესი

მუხლი 127

1. პარლამენტი იკრიბება მორიგ ან რიგგარეშე სესიაზე.

2. მორიგ სესიაზე პარლამენტი საქართველოს კონსტიტუციის შესაბამისად და ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით იკრიბება წელიწადში ორჯერ – საგაზაფხულო და საშემოდგომო სესიებზე. საგაზაფხულო სესია იხსნება თებერვლის პირველ სამშაბათს და იხურება ივნისის ბოლო პარასკევს, ხოლო საშემოდგომო სესია იხსნება სექტემბრის პირველ სამშაბათს და იხურება დეკემბრის მესამე პარასკევს. პარლამენტის სესია იხსნება და დახურულად ცხადდება პლენარულ სხდომაზე, ხოლო საჭიროების შემთხვევაში – პარლამენტის ბიუროს სხდომაზე.

3. პარლამენტი რიგგარეშე სესიაზე იკრიბება მხოლოდ მორიგ სესიებს შორის პერიოდში.

4. პარლამენტის მორიგი სესია არ საჭიროებს ოფიციალურად მოწვევას. რიგგარეშე სესია მოიწვევა საქართველოს კონსტიტუციითა და ამ რეგლამენტით განსაზღვრულ შემთხვევებში და დადგენილი წესით.

მუხლი 128

1. პარლამენტის სესია შედგება პლენარული და კომიტეტების სხდომებისაგან და იგეგმება ორკვირიანი ციკლით – კვირამონაცვლეობით. პირველი კვირა, გარდა ასალარჩეული პარლამენტის პირველი სასესიო კვირისა, ეთმობა კომიტეტების მუშაობას და აღგილებზე ამომრჩეველებთან შესვედრას, ხოლო მეორე კვირა – პლენარულ სხდომებს.

2. პარლამენტის მორიგი პლენარული სხდომები, გარდა საგანგებო და საომარი მდგომარეობისას, იმართება მხოლოდ პლენარული სხდომების კვირის სამშაბათს, ოთხშაბათს, ხუთშაბათსა და პარასკევს 11 საათიდან 19 საათამდე; 14 საათიდან 16 საათამდე ცხადდება შესვენება. პარლამენტის პლენარული სხდომა პარლამენტის გადაწყვეტილებით შეიძლება გაგრძელდეს მხოლოდ 21 საათამდე. ყოველი თვის პლენარული სხდომების ბოლო ხუთშაბათს 16 საათიდან 19 საათამდე, როგორც წესი, გარდება სამთავრობო საათი.

3. მორიგი სესიის პლენარული სამუშაო ციკლის მსვლელობისას პლენარული სხდომები, როგორც წესი, არ იმართება კანონით გათვალისწინებულ დასვენების (უქმე) დღეებში. ეს დღეები არ იანგარიშება ამ რეგლამენტით დადგენილი ვადების ათვლის დროსაც, გარდა საქართველოს კონსტიტუციითა და კანონით პირდაპირ განსაზღვრული შემთხვევებისა.

4. საჭიროების შემთხვევაში, დამსწრეთა ხმების უმრავლესობით, მაგრამ არანაკლებ პარლამენტის სიითი შემადგენლობის ერთი მეხუთედისა, პარლამენტს ცვლილება შეაქვს თავისი მუშაობის განრიგში.

5. საპარლამენტო და საპრეზიდენტო არჩევნების წელს არჩევნებამდე 1 თვის განმავლობაში, როგორც წესი, პარლამენტის პლენარული სხდომები არ ტარდება. ამ პერიოდში, თუ იგი ემთხვევა მორიგი სესიის პლენარულ სამუშაო ციკლს, საჭიროების შემთხვევაში პლენარულ სხდომებს იწვევს პარლამენტის თავმჯდომარე თავისი ინიციატივით ან პარლამენტის შემადგენლობის არანაკლებ ერთი მეოთხედის მოთხოვნით. სხვა შემთხვევაში პლენარული სხდომა მოიწვევა და ტარდება რიგგარეშე სხდომისათვის ამ რეგლამენტის 130-ე მუხლით დადგენილი წესით.

6. ახალი პარლამენტის არჩევნების დღის შემდეგ წინა მოწვევის პარლამენტის მორიგი სხდომები არ ტარდება, ხოლო რიგგარეშე სესია ან სხდომა იმართება მხოლოდ საქართველოს კონსტიტუციის 46-ე მუხლით, 73-ე მუხლის პირველი პუნქტის „ზ" და „თ" ქვეპუნქტებითა და 76-ე მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებულ საკითხებზე.

მუხლი 129

პარლამენტის წევრი ვალდებულია მონაწილეობდეს პარლამენტის სესიისა და პლენარული სხდომის მუშაობაში. პარლამენტის წევრი მორიგ სესიაზე ცხადდება სპეციალური მოწვევის გარეშე

მუხლი 130

1. საქართველოს პრეზიდენტი პარლამენტის თავმჯდომარისა და პარლამენტის შემადგენლობის არანაკლებ ერთი მეოთხედის წერილობითი მოთხოვნით, რომელსაც საქართველოს პრეზიდენტს გადასცემს პარლამენტის თავმჯდომარე 24 საათში, ან საკუთარი ინიციატივით სესიებს შორის პერიოდში იწვევს პარლამენტის რიგგარეშე სესიას, ხოლო მორიგი სესიის მიმდინარეობისას – რიგგარეშე სხდომას.

2. წერილობით მოთხოვნას რიგგარეშე სესიის ან სხდომის მოწვევის თაობაზე ერთვის რიგგარეშე სესიაზე ან სხდომაზე განსახილველ საკითხთა ნუსხა.

3. რიგგარეშე სესიის ან სხდომის მოწვევის აქტი გამოიცემა წერილობითი მოთხოვნის წარდგე-

ნიდან 48 საათის განმავლობაში. წინააღმდეგ შემთხვევაში პარლამენტი უფლებამოსილია მომდევნო 48 საათში შეუდგეს მუშაობას.

4. საქართველოს პრეზიდენტი რიგგარეშე სესიას ან სხდომას მოიწვევს გადაწყვეტილების მიღებიდან არა უგვიანეს 72 საათისა, ხოლო საჭიროების შემთხვევაში დაუყოვნებლივ, რაც პარლამენტის წევრს პირადად უნდა ეცნობოს სხდომის დაწყებამდე არა უგვიანეს 24 საათისა.

5. რიგგარეშე სხდომა ტარდება მხოლოდ განსაზღვრული დღის წესრიგით და იხურება მისი ამოწურვისთანავე.

6. რიგგარეშე სესიასა და სხდომაზე ერცელდება ამ რეგლამენტის 128-ე მუხლის მე-2–მე-4 პუნქტების მოთხოვნები.

7. რიგგარეშე სესია ან სხდომა უნდა დამთავრდეს მორიგი სესიის დაწყებამდე არა უგვიანეს 1 დღისა. პარლამენტს მორიგი სესიის დღის წესრიგში შეუძლია შეიტანოს ის საკითხი (საკითხები), რომლის (რომელთა) განხილვაც ვერ დაასრულა რიგგარეშე სესიაზე.

8. პარლამენტი იკრიბება საქართველოს პრეზიდენტის მიერ საგანგებო ან საომარი მდგომარეობის გამოცხადებიდან 48 საათში. პარლამენტის წევრები ვალდებულნი არიან პერსონალური შეტყობინების გარეშე გამოცხადდნენ სხდომაზე.

კარი V

პარლამენტის პლენარული სხდომა

თავი XVII

პარლამენტის პლენარული სხდომის დღის წესრიგი

მუხლი 131

1. პარლამენტის ბიურო ადგენს პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე განსახილველი კანონპროექტებისა და სხვა საკითხების ნუსხას, რომელსაც პარლამენტის აპარატი წინასწარ ურიგებს პარლამენტის ბიუროს წევრებს შემდგომი საკომიტეტო განხილვისათვის გამიზნული კანონპროექტების ჩამონათვალთან ერთად, განხილვის ეადების მითითებით.

2. პარლამენტის ბიურო განსახილველი კანონპროექტებისა და სხვა საკითხების ნუსხის საფუძველზე ადგენს პარლამენტის სასესიო კვირის პლენარული სხდომების დღის წესრიგის პროექტს. დღის წესრიგში გათვალისწინებული უნდა იქნეს პლენარულ სხდომაზე ყოველი საკითხის განხილვისათვის განკუთვნილი დრო.

3. პარლამენტის ბიურო უფლებამოსილია პარლამენტის პლენარული სხდომის დღის წესრიგის პროექტში შეიტანოს საკითხი, თუ არ არის დარღვეული ამ რეგლამენტით განსაზღვრული საკომიტეტო განხილვის ვადები.

4. პარლამენტის აპარატი პარლამენტის პლენარული სხდომების დღის წესრიგის პროექტს კანონპროექტებისა და სხვა საკითხების მითითებით პლენარული სხდომების დაწყებამდე არა უგვიანეს 5 დღისა უგზავნის კომიტეტებს, ფრაქციებს, პარლამენტის წევრებსა და საქართველოს მთავრობას.

მუხლი 132

1. პლენარული სხდომის თავმჯდომარე წარადგენს დღის წესრიგის პროექტს, რომელსაც პარლამენტი ამტკიცებს დამსწრეთა ხმების უმრავლესობით. სხდომის თავმჯდომარის გადაწყვეტილებით შესაძლებელია მოხდეს საკითხების თანამიმდევრობის შეცვლა ან ერთმანეთთან დაკავშირებულ ან ერთგვაროვან საკითხებზე საერთო კამათის გამართვა.

2. საქართველოს პრეზიდენტი, საქართველოს მთავრობა, პარლამენტის თავმჯდომარე, პარლამენტის წევრი, ფრაქცია, უმცირესობა და უმრავლესობა უფლებამოსილნი არიან მოითხოვონ პარლამენტის პლენარული სხდომების დღის წესრიგში იმ საკითხების შეტანა, რომლებიც პარლამენტის ბიუროს არ გაუთვალისწინებია, ან მოითხოვონ ცალკეული საკითხის ამოღება, რასაც პარლამენტი ამტკიცებს დამსწრეთა ხმების უმრავლესობით, მაგრამ არანაკლებ პარლამენტის სიითი შემადგენლობის ერთი მეხუთედისა.

3. პარლამენტის პლენარული სხდომების დღის წესრიგთან დაკავშირებით პარლამენტის თავმჯდომარეს, პარლამენტის წევრს ეძლევათ სამწუთიანი სიტყვა. დროის გაგრძელების საკითხი არ განიხილება.

4. თუ საქართველოს პრეზიდენტი, საქართველოს მთავრობა, პარლამენტის წევრი, ფრაქცია, უმცირესობა და უმრავლესობა მოითხოვენ პარლამენტის პლენარული სხდომების დღის წესრიგში საკითხის შეტანას, სხდომის თავმჯდომარე განმარტავს დღის წესრიგში საკითხის შეუტანლობის მიზეზს, რის შემდეგაც სავალდებულოა საკითხის კენჭისყრაზე დაყენება. გადაწყვეტილება დღის წესრიგში აღნიშნული საკითხის შეტანის თაობაზე მიიღება კამათის გარეშე, დამსწრეთა ხმების უმრავლესობით, მაგრამ არანაკლებ პარლამენტის სიითი შემადგენლობის ერთი მეხუთედისა.

5. თუ პარლამენტის ბიუროს გვერდის აღლით პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე შეტანილია წინადადება საკითხის განხილვის თაობაზე, პარლამენტი იღებს გადაწყვეტილებას მისი მომზადებისა და უახლოეს პლენარულ სხდომაზე განხილვისათვის პასუხისმგებელი სუბიექტის გამოყოფის შესახებ.

მუხლი 133

1. პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე, როგორც წესი, რიგგარეშე განიხილება საქართველოს პრეზიდენტისა და მთავრობის მიერ შემოტანილი კანონპროექტები და მიმართვები მათიივე მოთხოვნის საფუძველზე.

2. პარლამენტის პლენარული სხდომის თავმჯდომარის ინიციატივით, დამსწრეთა ხმების უმრავლესობით, მაგრამ არანაკლებ პარლამენტის სიითი შემადგენლობის ერთი მეხუთედისა, შეიძლება მიღებულ იქნეს გადაწყვეტილება დამტკიცებული დღის წესრიგის ფარგლებში საკითხების თანმიმდევრობის შეცვლის ან საკითხის რიგგარეშე განხილვის შესახებ ანდა განხილულ საკითხთან დაკავშირებით კენჭისყრის გამართვის თაობაზე.

3. თუ პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე ვერ მოესწრო დღის წესრიგით განსაზღვრული საკითხების განხილვა, ისინი გადაიტანება უახლოესი პლენარული სხდომის დღის წესრიგში, პირველ რიგში განსახილველად, სხდომის შეწყვეტის მომენტისათვის არსებული თანამიმდევრობით.

თავი XVIII

პარლამენტის პლენარული სხდომის წარმართვა

მუხლი 134

1. პარლამენტის პლენარულ სხდომებს, როგორც წესი, წარმართავს პარლამენტის თავმჯდომარე თუ იგი არ წარმართავს სხდომას, სხდომის თავმჯდომარეობა პარლამენტის თავმჯდომარის ზეპირი ან წერილობითი ბრძანებით დაეკვალება მის ერთ-ერთ მოადგილეს.

2. სხდომის თავმჯდომარე:

ა) აუწყებს პარლამენტს სხდომის გახსნასა და დამთავრებას;

ბ) უძღვება საკითხების განხილვას;

გ) უზრუნველყოფს ამ რეგლამენტის დაცვას;

დ) ადგენს კამათში მონაწილეთა რიგითობას და სიტყვას აძლევს მათ;

ე) კენჭისყრაზე აყენებს საკითხს და აცხადებს კენჭისყრის შედეგებს;

ვ) ხელს აწერს სხდომაზე მიღებულ საოქმო გადაწყვეტილებებს;

ზ) ამ რეგლამენტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში სიტყვას ჩამოართმევს გამომსვლელს, აფრთხილებს ოქმში შეტანით ან შეუტანლად, სხდომათა დარბაზს აცოვებინებს პარლამენტის წევრს და მოწვეულ სტუმარს;

თ) ამ რეგლამენტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში შეწყვეტს სხდომას ან აცხადებს შესვენებას;

ი) კანონპროექტის განხილვისას საჭიროების შემთხვევაში კენჭს უყრის საკითხს კამათის შეწყვეტისა და მხარეთა მონაწილეობით შემთანხმებელი კომისიის შექმნის ან საკონსულტაციო შეხვედრის შესახებ;

კ) კენჭისყრაზე დასაყენებელი ვარიანტების სიმრავლისას ან საჭიროების შემთხვევაში ცალკეულ საკითხთან დაკავშირებით აწყობს სარეიტინგო გამოკითხვას და აეგორებს სთავაზობს ნაკლებად რეალური წინადადებების მოხსნას;

ლ) ახორციელებს ამ რეგლამენტით მისთვის მინიჭებულ სხვა უფლებამოსილებებს.

3. სხდომის თავმჯდომარეს უფლება აქვს ამ რეგლამენტით გათვალისწინებული წესით მონაწილეობა მიიღოს საკითხთა განხილვაში. სხდომის თავმჯდომარე თავისი უფლებამოსილების გადაცემის შემდეგ თავისი მოვალეობის შესრულებას უბრუნდება საკითხის განხილვის დამთავრებისთანავე.

4. სხდომის თავმჯდომარეს უფლება არა აქვს კომენტარი გაუკეთოს პარლამენტის წევრის გამოსვლას ან სიტყვა მეაწყვეტინოს ამ მიზნით, შეაფასოს პარლამენტის წევრის გამოსვლა, უპასუხოს შეკითხვას, თუ კითხვა უმუალოდ მას არ დაუსვეს, გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა პარლამენტის წევრი არღვევს ამ რეგლამენტის მოთხოვნებს.

მუხლი 135

1. პარლამენტის პლენარული სხდომა უფლებამოსილია, თუ მას ესწრება პარლამენტის წევრთა სრული შემადგენლობის ნახევარზე მეტი.

2. დილის სხდომის გახსნის წინ და კენჭისყრების წინ ტარდება პარლამენტის წევრთა რეგისტრაცია.

3. რეგისტრაციის ჩატარების შემდეგ რეგისტრაციის შედეგებს საჭიროების შემთხვევაში ადასტურებს მანდატურთუხუცესი, რომელიც პირადად არის პასუხისმგებელი თავის მიერ მიწოდებული ინფორმაციის სიზუსტისათვის.

4. თუ რეგისტრაციის შედეგი და მანდატურთუხუცესის ინფორმაცია ეჭვს იწვევს, უმრავლესობას, უმცირესობას, იმ ფრაქციას, რომელიც არ არის გაერთიანებული უმრავლესობაში ან უმცირესობაში, და პარლამენტის წევრთა ათკაციან ჯგუფს, უფლება აქვთ მოითხოვონ რეგისტრაციის შედეგების შემოწმება რეგისტრაციაში გაგარებულ პირთა სიის ამოკითხვით. ხელახალი რეგისტრაციის ჩატარების შესახებ გადაწყვეტილებას პარლამენტი იღებს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როცა საეჭვო ხმების რაოდენობა ცალის რეგისტრაციის საბოლოო შედეგს.

5. პარლამენტის ყოველი დილის სხდომის გახსნისა და კენჭისყრის წინ პარლამენტის წევრთა რეგისტრაციის შემდეგ, მანდატურთუხუცესი აღრიცხავს პარლამენტის წევრთა დასწრებას. საპარლამენტო უმრაველესობის, უმცირესობის, ფრაქციათა ხელმძღვანელები, ხოლო მათი არყოფნის შემთხვევაში – მათი მოადგილეები, რეგისტრაციამდე მანდატურთუხუცესს წერილობით აწედიან ინფორმაციას მათი წევრების მიერ სხდომის გაცდენის მიზეზების თაობაზე. პარლამენტის წევრი, რომელიც არ არის გაერთიანებული საპარლამენტო უმრაველესობაში, უმცირესობაში, ფრაქციაში, მის მიერ სხდომის გაცდენის მიზეზის თაობაზე სხდომამდე თვითონ აცნობებს წერილობით მანდატურთუხუცესს.

6. თუ დადგენილ ვადამი ამ მუხლის მე-5 პუნქტით განსაზღვრული პირები არ მიაწედიან მანდატურთუხუცესს ინფორმაციას, პარლამენტის წევრს პლენარული სხდომა არასაპატიო მიზეზით გაცდენილად ჩაეთვლება.

7. პარლამენტის წევრს პლენარული სხდომა ჩაეთვლება გაცდენილად, თუ იგი არ გაიელის რეგისტრაციას დილის სხდომის განმავლობაში, ხოლო კენჭისყრების დღეებში – დილის სხდომის განმავლობაში ან კენჭისყრების წინ.

8. პარლამენტის წევრს პლენარული სხდომა არასაპატიო მიზეზით გაცდენილად არ ჩაეთვლება, თუ საპარლამენტო უმრავლესობა, უმცირესობა, ფრაქცია, პარლამენტის ის წევრი, რომელიც არ არის გაერთიანებული არც ერთ საპარლამენტო ფრაქციაში, პოლიტიკური შეხედულებების გამო უარს აცხადებს პლენარულ სხდომაზე საკითხების განხილვა-გადაწყვეტაში მონაწილეობის მიღებაზე. აღნიშნულის თაობაზე წერილობითი განცხადება წარედგინება სხდომის თავმჯდომარეს ან კეთდება ზეპირი განცხადება რეგისტრაციის დასრულების შემდეგ.

9. პარლამენტის წევრის მიერ პლენარული და კომიტეტის სხდომების გაცდენის საპატიო მიზეზად ითვლება ავადმყოფობა, ოჯახური მდგომარეობა, სამსახურებრივი მივლინება. აღნიშნული მიზეზების თაობაზე სხდომამდე ინფორმირებული უნდა იქნეს კომიტეტის თავმჯდომარე (მოადგილე) – კომიტეტის სხდომის გაცდენის შემთხვევაში, ხოლო ფრაქციის თავმჯდომარე (მოადგილე) – პლენარული სხდომის გაცდენის შემთხვევაში.

10. თუ პარლამენტის პლენარული სხდომის გახსნისას რეგისტრაციის შედეგების მიხედვით სხდომათა დარბაზში არ იმყოფება პარლამენტის წევრთა საკმარისი რაოდენობა, სხდომის თავმჯდომარე რეგისტრაციის ჩატარებიდან 15 წუთის შემდეგ ატარებს ხელახალ რეგისტრაციას. თუ ამ შემთხვევაშიც არ აღმოჩნდა პარლამენტის წევრთა საკმარისი რაოდენობა, მომდევნო 45 წუთის განმაელობაში სხდომის თავმჯდომარე ატარებს ხელახალ რეგისტრაციას. თუ არც ამ შემთხვევაში არ აღმოჩნდა პარლამენტის წევრთა საკმარისი რაოდენობა, იმავე პროცედურით რეგისტრაცია იმართება საღამოს სხდომაზე. განსაკუთრებულ შემთსვევაში სხდომის თავმჯდომარე უფლებამოსილია მიიღოს სხვა გადაწყვეტილება.

(2005 წლის 25 მარტის საქართველოს პარლამენტის რეგლამენტი - სსმ I, 2005 წ., №12, მუხ. 74)

მუხლი 136

1. პარლამენტის პლენარული სხდომები, გარდა დახურული სხდომისა, მიმდინარეობს საჯაროდ. საჯარო სხდომაზე დასწრების უფლება აქვთ დადგენილი წესით აკრედიტებულ მასობრიეი ინფორმაციის საშუალებების წარმომადგენლებს.

2. საჯარო სხდომა გადაიცემა პირდაპირი ტელე-რადიოტრანსლაციით.

3. საქართველოს პრეზიდენტი, საქართველოს პრემიერ-მინისტრი, საქართველოს მთავრობის სხვა წევრები, მათი მოადგილეები, საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს თავმჯდომარე,

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარე, საქართველოს გენერალური პროკურორი, საქართველოს კონტროლის პალატის თავმჯდომარე, საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტი, საქართველოს პრეზიდენტის საპარლამენტო მდივანი, საქართველოს მთავრობის საპარლამენტო მდივანი და საქართველოს სახალხო დამცველი უფლებამოსილნი არიან საკუთარი ინიციატივით დაესწრონ პარლამენტის პლენარულ სხდომებს.

4. პარლამენტის თავმჯდომარეს უფლება აქვს პლენარულ სხდომებზე მოიწვიოს საზოგადოებრიობის წარმომადგენლები და უცხოელი სტუმრები, რომლებიც სხდომათა დარბაზში მათთვის განკუთვნილ ადგილებს იკავებენ.

5. ისეთი საკითხების განხილვისას, რომლებიც საიდუმლოების დაცვას საჭიროებს, საქართველოს პრეზიდენტს, პარლამენტის თავმჯდომარეს, საქართველოს პრემიერ-მინისტრს, საქართველოს მთავრობის სხვა წევრებს, კომიტეტსა და ფრაქციას შეუძლიათ დააყენონ პარლამენტის პლენარული სხდომის ან მისი ნაწილის დასურულად გამოცხადების საკითხი. გადაწყვეტილება მიღებულად ჩაითვლება, თუ მას მხარს დაუჭერს სხდომაზე დამსწრეთა უმრავლესობა, მაგრამ არანაკლებ პარლამენტის სრული შემადგენლობის ერთი მესამედისა.

6. დახურულ სხდომაზე დამსწრე პირთა წრეს განსაზღვრავს სხდომის თავმჯდომარე.

7. დახურულ სხდომაზე საკითხის განხილვისას სხდომათა დარბაზის კარი ჩაიკეტება.

8. პარლამენტის პლენარული სხდომის დროს პარლამენტის წევრები და მოწვეული პირები ვალდებულნი არიან დაიცვან საპარლამენტო ეთიკის ნორმები.

მუხლი 137

1. სხდომის თავმჯდომარე ჩაქუჩის ორი დარტყმით დამსწრეთ აცნობებს პარლამენტის პლენარული სხდომის დაწყებას, ხოლო სამი დარტყმით – სხდომის დამთავრებას. ყოველი სხვა პროცედურის დაწყება და დამთავრება ერთი დარტყმით აღინიშნება. სხდომის თავმჯდომარეს სხდომათა დარბაზში წესრიგის დაცვაში ეხმარება პარლამენტის მანდატურის სამსახური.

2. პარლამენტის პლენარული სხდომის მიმდინარეობისას, პარლამენტის წევრების გარდა, სხდომათა დარბაზში მოძრაობის უფლება აქვთ მხოლოდ მანდატურს, მაცნეებსა და პარლამენტის აპარატის პასუხისმგებელ მუშაკებს, რომლებიც განმასხვავებელ სამკერდე ნიშნებს ატარებენ. პარლამენტის პლენარული სხდომის მიმდინარეობისას სხდომათა დარბაზში შესელის უფლება აქვს განსახილველ საკითხზე კომიტეტის აპარატის პასუხისმგებელ მუშაკს.

თავი XIX
პოლიტიკური დებატები

მუხლი 138

1. ფრაქციას, უმრავლესობასა და უმცირესობას უფლება აქვთ მოითხოვონ პოლიტიკური დებატების დღის დანიშვნა. პოლიტიკური დებატების დღე, როგორც წესი, პლენარული სამუშაო ციკლის განმაელობაში ინიშნება ერთხელ. გადაწყვეტილება პოლიტიკური დებატების დღის დანიშვნის შესახებ მიიღება დამსწრეთა ხმების უმრავლესობით, მაგრამ პარლამენტის სრული შემადგენლობის არანაკლებ ერთი მესამედისა.

2. პოლიტიკურ დებატებში გამოსვლებისათვის უმრავლესობასა და უმცირესობას ეძლევა თითოეულს 45 წუთი, ფრაქციასა და პარლამენტის თავმჯდომარეს (სხდომის თავმჯდომარეს) – თითოეულს 15 წუთი, პარლამენტის თავმჯდომარის მოადგილეს – 10 წუთი, პარლამენტის წევრს, რომელიც არ არის გაერთიანებული არც ერთ ფრაქციაში, – 5 წუთი. ფრაქცია, უმრავლესობა და უმცირესობა მათთვის გამოყოფილი დროის ფარგლებში განსაზღვრავენ გამომსვლელთა რაოდენობასა და მათზე დროის გადანაწილების სქემას. პოლიტიკურ დებატებში გამომსვლელთათვის გამოყოფილი დროის გაზრდა დაუშვებელია.

3. პოლიტიკური დებატების ბოლოს პარლამენტის თავმჯდომარეს უფლება აქვს ისარგებლოს ამ რეგლამენტით მისთვის გათვალისწინებული დროის ლიმიტით და განხილული საკითხი დააყენოს კენჭისყრაზე.

თავი XX
ხმის მიცემა და დათვლა

მუხლი 139

1. კენჭისყრა ყველა განხილულ საკითხზე, გარდა პერსონალური, საკადრო და ამ რეგლამენტით

გათვალისწინებული სხვა გამონაკლისი საკითხებისა, ეწყობა პლენარული სხდომების კვირის სამშაბათს 11 საათიდან 14 საათამდე და პარასკევს 16 საათიდან 19 საათამდე. კენჭისყრის პროცედურის დაწყებამდე პარლამენტის წევრთა გამოსვლები დაუშვებელია. პლენარული სხდომის თავმჯდომარეს უფლება აქვს მხოლოდ განსაკუთრებულ საკითხთან დაკავშირებით გააკეთოს განცხადება, რომლის ხანგრძლივობა არ უნდა აღემატებოდეს 10 წუთს.

2. კენჭისყრის პროცედურის დაწყების წინ მოწმდება კვორუმი. კენჭისყრაში მონაწილეობის მიღების მიზნით პარლამენტის წევრი, რომელსაც არ გაუელია ბოლო რეგისტრაცია, ეალდებულია ზეპირი განცხადებით კენჭისყრამდე გაიაროს რეგისტრაცია.

3. კენჭისყრის შედეგების შეჯამების დროს დამსწრეთა უმრავლესობა გამოიანგარიშება იმ პარლამენტის წევრთა საერთო რაოდენობიდან, რომლებიც დაფიქსირდნენ კენჭისყრის დაწყებამდე, და პარლამენტის წევრებისაგან, რომლებმაც რეგისტრაცია გაიარეს კენჭისყრის დაწყებამდე. თუ პლენარულ სხდომას არ ესწრება კენჭისყრისათვის საჭირო პარლამენტის წევრთა რაოდენობა, სხდომის თავმჯდომარე აცხადებს გადადებული კენჭისყრის ჩატარების დროს.

4. თუ შემოვიდა წინადადება კენჭისყრის გადადების შესახებ, მას პირველ რიგში ეყრება კენჭი.

5. კენჭისყრის პროცედურისას ერთწუთიანი გამოსვლა დასაშვებია მხოლოდ კენჭისყრის პროცედურულ საკითხებზე. ამასთან, უმცირესობას, უმრავლესობას უფლება აქვთ ოთხჯერ ისარგებლონ პროცედურულ საკითხზე ერთწუთიანი გამოსვლით, ფრაქციას – ორჯერ, პარლამენტის წევრს, რომელიც არ არის გაერთიანებული არც ერთ ფრაქციაში, – ერთხელ.

6. პარლამენტის წევრის მოთხოვნით, შემოთავაზებული წინადადების (შესწორების, დამატების) ნაწილებს კენჭი ეყრება ცალ-ცალკე, რის შემდეგაც წინადადებას მთლიანად ეყრება კენჭი.

7. თუ წინადადების ყველა ნაწილი უარყვეს, იგი უარყოფილად ჩაითვლება.

8. ძირითადი წინადადების ინიციატორის თანხმობით ყველა წინადადებას (შესწორებას, დამატებას) შეიძლება კენჭი ეყაროს ძირითადი წინადადების კენჭისყრამდე. თუ ერთსა და იმავე მუხლზე წინადადების (შესწორების, დამატების) რაოდენობა 2 ან 2-ზე მეტია, პლენარული სხდომის თავმჯდომარე მათ კენჭისყრაზე აყენებს წარმოდგენილი რიგითობის მიხედვით. თუ მიღებულია ერთი ან რამდენიმე შესწორება ან დამატება, მაშინ ძირითად წინადადებას მათი გათვალისწინებით ეყრება კენჭი. შესწორების ან დამატების შესწორებას კენჭი ეყრება ძირითადი შესწორების ან დამატების კენჭისყრამდე.

მუხლი 140

1. პარლამენტის წევრი ხმას აძლევს პირადად. დაუშვებელია ხმის მიცემის უფლებისა და ხმის მისაცემი ბარათის სხვისთვის გადაცემა.

2. თუ პარლამენტის წევრმა კენჭისყრაში მონაწილეობა არ მიიღო, მას უფლება არა აქვს ამ საკითხზე ხმა მისცეს კენჭისყრის შედეგების გამოცხადების შემდეგ.

მუხლი 141

1. პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე კენჭისყრა არის ღია (ხელის აწევა და სიის ამოკითხვა, კენჭისყრის ელექტრონული სისტემით გვარების ამობეჭდვა – სახელობითი კენჭისყრა) ან ფარული (ბიულეტენებით, კენჭისყრის ელექტრონული სისტემის გამოყენებით, გვარების აღნიშვნის დაუშვებლობის. გათვალისწინებით).

2. თუ პლენარულმა სხდომამ სხვა გადაწყვეტილება არ მიიღო, საკადრო საკითხებზე კენჭისყრა ტარდება ბიულეტენებით.

3. ყოველი კენჭისყრის წინ პლენარული სხდომის თავმჯდომარე აცხადებს კენჭისყრის ფორმას, რაც საჭიროების შემთხვევაში დასტურდება დამსწრეთა ხმების უმრავლესობით. პარლამენტის წევრი კენჭისყრის დროს თავის ნებას გამოხატავს, როგორც მომხრე ან წინააღმდეგი.

4. ფრაქციას უფლება აქვს კენჭისყრის პროცედურისას მოითხოვოს მხოლოდ ერთი შესვენება არა უმეტეს 10 წუთისა.

5. კენჭისყრის პროცედურის ჩატარებისას იკრძალება პარლამენტის წევრის მიერ სხდომათა დარბაზის დატოვება.

მუხლი 142

1. ბიულეტენების მეშვეობით ფარული კენჭისყრის გამართვისას ხმის დამთვლელი კომისია ან საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტი ადგენს კენჭისყრის ადგილსა და ბიულეტენის ფორმას. ბიულეტენები ერთმანეთისაგან არ უნდა განსხვავდებოდეს.

2. ბიულეტენების შევსებისას პარლამენტის წევრი გადახაზავს მისთვის არასასურველი კანდიდატის

გვარს და დატოვებს მხოლოდ იმ კანდიდატის გვარს, რომელსაც მხარს უჭერს. თუ ბიულეტენში მხოლოდ ერთი გვარია შეტანილი, მისთვის ხმის მიცემა გამოისატება გვარის შემოსაზვით, ხოლო მიუცემლობა – მისი გადახაზვით.

3. ამ მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებული წესის დარღვევით შევსებული ბიულეტენი ბათილად ითვლება.

4. კენჭისყრის ელექტრონული სისტემის მიერ პარლამენტის წევრის ხმის მისაცემი ბარათის სიგნალის მიუღებლობის შემთხვევაში მისი ხმა მიცემულად ჩაითვლება, თუ ეს დადასტურდება კენჭისყრის შედეგების გამოცხადებამდე. თუ დადასტურდა, რომ განცხადება კენჭისყრის შედეგების გაყალბების მიზნით არის გაკეთებული, ეს გავლენას არ ახდენს კენჭისყრის შედეგებზე. თუ შედეგების გამოცხადების შემდეგ დადასტურდა, რომ ელექტრონულმა სისტემამ არ მიიღო პარლამენტის წევრის ხმის მისაცემი ბარათის სიგნალი ან სხვისი ბარათია გამოყენებული და ეს ხმა გადამწყვეტია, ტარდება ხელახალი კენჭისყრა.

5. თუ ღია კენჭისყრის შედეგები ეჭვს იწვევს, პლენარული სხდომის თავმჯდომარის, პარლამენტის წევრთა ათკაციანი ჯგუფის, ფრაქციის, უმრავლესობის, უმცირესობის მოთხოვნით შეიძლება დადგეს სახელობითი კენჭისყრის ჩატარების საკითხი. გადაწყვეტილება მიიღება დამსწრეთა ხმების უმრავლესობით, მაგრამ არანაკლებ პარლამენტის სიითი შემადგენლობის ერთი მეხუთედისა.

6. კენჭისყრის შედეგების ეჭქვეშ დაყენების შემთხვევაში ფრაქციის, უმცირესობის, უმრავლესობის მოთხოვნით შესაძლებელია ამოკითხულ იქნეს კენჭისყრის მონაცემები.

7. სათანადოდ მოტივირებული განცხადება კენჭისყრის შედეგების ეჭქვეშ დაყენების თაობაზე პლენარული სხდომის თავმჯდომარეს წარედგინება დაუყოვნებლივ, რომელიც საკითხს შესასწავლად გადასცემს მანდატურთუხუცესს. მანდატურთუხუცესი შეისწავლის საკითხს და დასკვნას დაუყოვნებლივ აცნობებს პარლამენტს. თუ აღნიშნული დასკვნის შედეგად დადასტურდა ხმების გაყალბება, ხელახალი კენჭისყრა იმართება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როცა საეჭვო ხმების რაოდენობა ცვლის კენჭისყრის საბოლოო შედეგს. კენჭისყრის შედეგების თაობაზე არსებული დავის გადაწყვეტამდე სხვა კენჭისყრის გამართვა დაუშვებელია. პარლამენტის წევრთა ათკაციანი ჯგუფის, ფრაქციის, უმრავლესობის, უმცირესობის მიერ კენჭისყრის შედეგების შესახებ გამოთქმული ეჭვის გადამოწმების შედეგად მისი დაუდასტურებლობის შემთხვევაში შესაბამის პარლამენტის წევრთა ათკაციან ჯგუფს, ფრაქციას, უმრავლესობას, უმცირესობას იმაეე დღეს უფლება არა აქვს მოითხოვოს სხვა კენჭისყრის შედეგების გადამოწმება.

8. კენჭისყრების მიმდინარეობისას რეგისტრაციის მონაცემთა ცვლილების შემთხვევაში, პარლამენტის წევრის მოთხოვნის საფუძველზე, რეგისტრაციის მონაცემთა ცვლილების შესახებ ინფორმაციას პარლამენტს წარუდგენს მანდატურთუხუცესი.

9. ყველა კენჭისყრის შედეგს პარლამენტს აცნობებს პლენარული სხდომის თავმჯდომარე და გამოქვეყნდება „პარლამენტის უწყებანში“, ასევე განთავსდება პარლამენტის ინტერნეტ-გვერდზე.

10. პარლამენტის წევრის მიერ ხმის მისაცემი ბარათის აღებასა და ჩაბარებას აღრიცხავს პარლამენტის აპარატის შესაბამისი სამსახური. ხმის მისაცემი ბარათის სხვა პირისათვის გადაცემა დაუშვებელია და იწვევს პასუხისმგებლობას ამ რეგლამენტის შესაბამისად. ხმის მისაცემი ბარათის დაკარგვის შესახებ პარლამენტის წევრი დაუყოვნებლივ აცნობებს პარლამენტის აპარატს.

კარი VI

საკანონმდებლო პროცესი

თავი XXI

კანონპროექტის მომზადება და პარლამენტში წარდგენა

მუხლი 143

საკანონმდებლო პროცესი არის კანონპროექტის მომმადებისა და მიღების ერთიანი პროცედურა, რომელიც გულისხმობს: საკანონმდებლო ინიციატივის უფლების მქონე სუბიექტის მიერ კანონპროექტის მომზადებას, პარლამენტში წარდგენას, პარლამენტის მიერ კანონპროექტის განხილვას, მიღებას, საქართველოს პრეზიდენტისათვის ხელმოსაწერად გადაცემას, პრეზიდენტის უფლებას – შენიშვნებით დაუბრუნოს პარლამენტს მიღებული კანონპროექტი, მიღებულ კანონპროექტზე პრეზიდენტის მიერ ხელის მოწერას და კანონის გამოქვეყნებას.

მუხლი 144

პარლამენტში საკანონმდებლო ინიციატიით წარდგენილი კანონპროექტი განხილვისას გადის შემდეგ პროცედურებს:

ა) კანონპროექტი გადაეცემა პარლამენტის აპარატის საორგანიზაციო დეპარტამენტს;

ბ) პარლამენტის აპარატის საორგანიზაციო დეპარტამენტი კანონპროექტს მიღებიდან 7 დღის ვადაში, პარლამენტის ბიუროს შესაბამისი გადაწყვეტილების პროექტით გადასცემს ბიუროს უახლოეს სხდომას;

გ) პარლამენტის ბიურო უახლოეს სხდომაზე იღებს გადაწყვეტილებას კანონპროექტის განხილვის პროცედურის დაწყების შესახებ, ამასთან, კანონპროექტს გადასცემს წამყვან კომიტეტს (კომიტეტებს), სხვა კომიტეტებს, ფრაქციებს, უმრავლესობას, უმცირესობას, პარლამენტის აპარატის იურიდიულ დეპარტამენტს, ასევე საქართველოს მთავრობას; *(23.12.2004 N 721)*

დ) წამყვანი კომიტეტი კანონპროექტს მიღებიდან 3 კვირის ვადაში განიხილავს კომიტეტის სხდომაზე;

ე) წამყვანი კომიტეტისა და სხვა კომიტეტების მიერ განხილვის შემდეგ კანონპროექტი შესაბამისი დასკვნებით, პირველი მოსმენით განხილვამდე არა უგვიანეს 1 კვირისა გადაეცემა პარლამენტის ბიუროს პირველი მოსმენით განხილვისათვის პარლამენტის უახლოესი პლენარული სხდომის დღის წესრიგში შესატანად;

ვ) პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე პირველი მოსმენით განხილვისა და მიღების შემდეგ კანონპროექტი გადაეცემა წამყვან კომიტეტს პირველი მოსმენისას გამიარებული შენიშვნების ასახვისათვის, კომიტეტის სხდომაზე მეორე მოსმენით განხილვისა და პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე მეორე მოსმენით კენჭისყრისათვის მოსამზადებლად;

ზ) პირველი მოსმენით მიღებიდან 2 კვირის ვადაში წამყვანი კომიტეტი კანონპროექტს განიხილავს კომიტეტის სხდომაზე, მუხლების, თავების ან/და კარების მიხედვით;

თ) წამყვანი კომიტეტის მიერ განხილვის შემდეგ კანონპროექტი შესაბამისი დასკვნებითა და ალტერნატიული წინადადებებით გადაეცემა პარლამენტის ბიუროს უახლოეს სხდომას მეორე მოსმენით კენჭისყრისათვის პარლამენტის პლენარული სხდომის დღის წესრიგში შესატანად;

ი) პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე მეორე მოსმენით კენჭისყრისა და მიღების შემდეგ კანონპროექტი გადაეცემა წამყვან კომიტეტს მესამე მოსმენისათვის მოსამზადებლად;

კ) მეორე მოსმენით მიღებიდან 5 დღის ვადაში წამყვანი კომიტეტი მეორე მოსმენისას გაზიარებულ შენიშვნებს ასახავს კანონპროექტში და გადასცემს მას პარლამენტის ბიუროს მესამე მოსმენით განხილვისათვის პარლამენტის პლენარული სხდომის დღის წესრიგში შესატანად;

ლ) პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე მესამე მოსმენით განხილვის დასრულების შემდეგ კანონპროექტის საბოლოო რედაქტირებული ვარიანტი, რომლის თავფურცელი ვიზირებულია კანონპროექტის თაობაზე მომხსენებლის, წამყვანი კომიტეტის თავმჯდომარის (მისი არყოფნის შემთხვევაში – მისი მოვალეობის შემსრულებლის), კომიტეტის აპარატის პასუხისმგებელი პირის, პარლამენტის აპარატის იურიდიული დეპარტამენტისა და საორგანიზაციო დეპარტამენტის სარედაქციო განყოფილების მიერ, დგება კენჭისყრაზე საბოლოო რედაქციით მისაღებად;

მ) კანონპროექტი მესამე მოსმენით მიღებიდან 7 დღის ვადაში გადაეცემა საქართველოს პრეზიდენტს ხელმოსაწერად და კანონის გამოსაქვეყნებლად.

მუხლი 145

1. საკანონმდებლო პროცესი იწყება საკანონმდებლო ინიციატივის უფლების მქონე სუბიექტის მიერ კანონპროექტის მომზადებით და პარლამენტში წარდგენით.

2. საქართველოს კონსტიტუციის 67-ე მუხლის თანახმად, საკანონმდებლო ინიციატივის უფლება აქვთ: საქართველოს პრეზიდენტს – მხოლოდ განსაკუთრებულ შემთხვევაში, მთავრობას, პარლამენტის წევრს, კომიტეტს, ფრაქციას, აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების უმაღლეს წარმო-მადგენლობით ორგანოებს, არანაკლებ 30000 ამომრჩეველს.

3. მხოლოდ საქართველოს პრეზიდენტია უფლებამოსილი, პარლამენტს წარუდგინოს კანონპროექტი სამხედრო ძალთა რაოდენობის დამტკიცების შესახებ.

4. მხოლოდ საქართველოს მთავრობაა უფლებამოსილი, პარლამენტს წარუდგინოს სახელმწიფო ბიუჯეტის და მთავრობის სტრუქტურის, უფლებამოსილებისა და საქმიანობის წესის შესახებ კანონპროექტები.

5. მხოლოდ პარლამენტის წევრი, კომიტეტი, ფრაქცია არის უფლებამოსილი, პარლამენტს წარუდგინოს კანონპროექტი რეგლამენტში ცვლილებების ან/და დამატებების შეტანის შესახებ.

6. საკანონმდებლო ინიციატივის უფლების მქონე სუბიექტს შეუძლია დაუკვეთოს კანონპროექტი სახელმწიფო და არასახელმწიფო ორგანიზაციასა და დაწესებულებას (მათ შორის, უცხო ქვეყნის დაწესებულებას), ცალკეულ სპეციალისტებსა და სპეციალისტთა ჯგუფს (მათ შორის, უცხო ქვეყნის მოქალაქეებს).

მუხლი 146

1. საკანონმდებლო ინიციატივის უფლების მქონე სუბიექტმა კანონპროექტი შეიძლება წარადგინოს როგორც დამოუკიდებელი კანონპროექტის სახით, ისე კანონში ცვლილებების ან/და დამატებების შეტანის ან კანონის გაუქმების სახით.

2. კანონში ცვლილებების ან/და დამატებების შეტანის ან კანონის გაუქმების შესახებ კანონპროექტის წარდგენა შეიძლება იმ შემთხვევაში, თუ:

ა) მიღებულია კანონი, რომელიც მოითხოვს საქართველოს კანონმდებლობაში ცვლილებების ან/და დამატებების შეტანას;

ბ) აუცილებელია შესაბამისი კანონით მოწესრიგებული სფეროს რეგულირების ახალი წესის დადგენა;

გ) კანონმდებლობით მოწესრიგებულ სფეროში წარმოიშვა ახალი ურთიერთობა, რაც მოითხოვს შესაბამის კანონში დამატებების შეტანას;

დ) 1 წლის განმავლობაში ან კანონით დადგენილ სხვა ვადაში შესაბამისმა კანონმა ვერ იმუშავა და წინააღმდეგობები შეექმნა რეგულირების სფეროში;

ე) აუცილებელია სამართლებრივი ხარვეზების აღმოფხვრა.

3. კანონში ცვლილებების ან/და დამატებების შეტანის შესახებ კანონპროექტის წარდგენა, განხილვა და მიღება ხდება შესაბამისი კანონის წარდგენის, განხილვისა და მიღებისათვის ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით.

4. კანონი უქმდება კანონით, რომელიც მიიღება ხმათა იმავე რაოდენობითა და იმავე წესით, რომლითაც მიღებული იყო შესაბამისი კანონი.

მუხლი 147

1. საკანონმდებლო ინიციატივის უფლების მქონე სუბიექტი კანონპროექტს ამმადებს „ნორმატიული აქტების შესახებ" საქართველოს კანონის მოთხოვნათა შესაბამისად.

2. კანონპროექტით განისაზღვრება:

ა) ნორმატიული აქტი, რომელიც უნდა გამოცხადდეს ძალადაკარგულად ამ კანონპროექტის მიღების შემთხვევაში;

ბ) ახალი ნორმატიული აქტი, რომლის მიღებაც საჭიროა ამ კანონპროექტთან დაკავშირებით, მისი მიღების ვადა და მიმღები ორგანოს სახელწოდება.

3. კანონპროექტს უნდა დაერთოს:

ა) განმარტებითი ბარათი, რომელშიც აღინიშნება ამ კანონპროექტის მიღების მიზეზი, მისი ძირითადი დამახასიათებელი ნიშნები, იმ შედეგების საფინანსო-ეკონომიკური გაანგარიშება, რომლებსაც გამოიწვევს პროექტის მიღება, ასევე მისი ავტორი და ინიციატორი;

ბ) საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი სახელმწიფო ორგანოს დასკვნა საქართველოს კონსტიტუციასა და უპირატესი იურიდიული ძალის მქონე ნორმატიულ აქტებთან ამ კანონპროექტის შესაბამისობის შესახებ, აგრეთვე დამოუკიდებელი ექსპერტის დასკვნა არსებობის შემთხვევაში;

გ) შესაბამის ორგანოში კანონით დადგენილი წესით რეგისტრირებული ლობისტის დასკვნა არსებობის შემთხვევაში.

4. თუ კანონპროექტი იწვევს კანონში ცვლილებების ან/და დამატებების შეტანას, მას უნდა დაერთოს შესაბამისი ცვლილებების ან/და დამატებების პროექტები და წარდგენილი უნდა იქნეს ერთიანი საკანონმდებლო პაკეტის სახით.

5. კომიტეტის საკანონმდებლო ინიციატივით წარდგენილ კანონპროექტს უნდა დაერთოს კომიტეტის სხდომის ოქმი, რომელშიც მითითებულია მისი წარდგენის თაობაზე მიღებული გადაწყვეტილება.

6. საქართველოს მთავრობის ინიციატივით წარდგენილ კანონპროექტს უნდა დაერთოს მთავრობის სხდომის ოქმი, რომელშიც მითითებულია მისი წარდგენის თაობაზე მიღებული გადაწყვეტილება.

მუხლი 148

1. საკანონმდებლო ინიციატივის უფლების მქონე სუბიექტის მიერ მომმადებული და პარლამენტისათვის წარდგენილი კანონპროექტი გადაეცემა პარლამენტის აპარატის საორგანიზაციო დეპარტამენტს,

რომელიც აღრიცხავს და რეგისტრაციაში აყარებს წარდგენილ კანონპროექტებს.

2. საკანონმდებლო ინიციატივის უფლების მქონე სუბიექტის მიერ მომზადებული კანონპროექტის პარლამენტისათვის წარდგენის თარიღად მიიჩნევა მისი პარლამენტის აპარატის საორგანიზაციო დეპარ-ტამენტში რეგისტრაციის თარიღი.

3. პარლამენტისათვის წარდგენილ კანონპროექტს პარლამენტის აპარატის საორგანიზაციო დეპარტამენტი 7 დღის ვადაში წარუდგენს პარლამენტის ბიუროს, რომელიც უახლოეს სხდომაზე იღებს გადაწყვეტილებას კანონპროექტის განხილვის პროცედურის დაწყების შესახებ.

4. პარლამენტის ბიუროსათვის წარდგენილ კანონპროექტს უნდა ერთვოდეს პარლამენტის აპარატის იურიდიული და საორგანიზაციო დეპარტამენტების მიერ მომზადებული კანონპროექტის განხილვის პროცედურის დაწყების შესახებ პარლამენტის ბიუროს გადაწყვეტილების პროექტი, რომელ-მიც მითითებულია:

ა) კანონპროექტის დასახელება;

ბ) კანონპროექტის ინიციატორი;

გ) კანონპროექტის აეტორი;

დ) კანონპროექტის პარლამენტისათვის წარდგენის თარიღი;

ე) წამყვანი კომიტეტი;

ვ) კანონპროექტის კომიტეტის სხდომაზე განხილვის სავარაუდო თარიღი;

ზ) კანონპროექტის პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე განხილვის სავარაუდო თარიღი;

თ) სხვა კომიტეტები, რომელთა დასკვნებიც უნდა ერთვოდეს კანონპროექტს;

ი) ამოღებულია *(23.12.2004 N 721)*

5. პარლამენტის ბიურო გადაწყვეტილებას იღებს ამ მუხლის მე-4 პუნქტის „ე"–„თ" ქვეპუნქტებში აღნიშნული საკითხების თაობაზე. *(23.12.2004 N 721)*

6. თუ წარდგენილ კანონპროექტს არ ერთვის ამ რეგლამენტის 147-ე მუხლის მე-3–მე-6 პუნქტებით გათვალისწინებული დოკუმენტები, პარლამენტის ბიურო პარლამენტის აპარატის იურიდიული დეპარ-ტამენტის მოტივირებული დასკვნის საფუძველზე უფლებამოსილია ხარვეზის გამოსასწორებლად კანონ-პროექტი დაუბრუნოს მის ინიციატორს.

7. თუ კანონპროექტი ამ რეგლამენტით დადგენილ ვადაში არ იქნება წარდგენილი პარლამენტის ბიუროსათვის, ცალკეულ პარლამენტის წევრს, კომიტეტის, ფრაქციის, უმრავლესობის, უმცირესობის წარმომადგენელს უფლება აქვს მოითხოვოს პარლამენტის თავმჯდომარისაგან განმარტება კანონ-პროექტის ბიუროსათვის წარუდგენლობის თაობაზე. თუ გამოვლინდება ერთი სუბიექტის მიერ კანონ-პროექტის ორჯერ ან მეტჯერ წარუდგენლობის ფაქტი, ბიუროს გადაწყვეტილებით შესაძლებელია დადგეს შესაბამისი პირის პასუხისმგებლობის საკითხი.

8. კანონპროექტის განხილვის პროცედურის დაწყების შესახებ პარლამენტის ბიუროს მიერ გადაწყვეტილების მიღებიდან არა უადრეს 10 და არა უგვიანეს 14 დღისა საქართველოს მთავრობა წამყვან კომიტეტს (კომიტეტებს) გადასცემს თავის შენიშვნებს კანონპროექტთან დაკავშირებით. თუ საქართველოს მთავრობა ამ ვადაში არ წარმოადგენს შენიშვნებს პარლამენტში განსახილველ კანონპროექ-ტთან დაკავშირებით, კანონპროექტი ჩაითვლება მთავრობის მიერ მოწონებულად. *(23.12.2004 N 721)*

9. კანონპროექტი, რომელიც იწვევს შიმდინარე წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის ხარჯების ზრდას, შემოსავლების შემცირებას ან სახელმწიფოს მიერ ახალი ფინანსური ვალდებულებების აღებას, პარლა-მენტმა შეიძლება მიიღოს მხოლოდ მთავრობის თანხმობის შემდეგ, ხოლო მომავალ საფინანსო წელთან დაკავშირებული ზემოაღნიშნული კანონპროექტები – მთავრობის მიერ პარლამენტთან შეთანხმებული სახელმწიფო ბიუჯეტის ძირითადი პარამეტრების ფარგლებში.

10. კანონპროექტის განხილვის პროცედურის დაწყების შესახებ პარლამენტის ბიუროს მიერ გადაწყვეტილების მიღების შემდეგ კანონპროექტი განსახილველად გადაეცემა კომიტეტებს, ფრაქციებს, უმრავლესობას, უმცირესობას, პარლამენტის აპარატის იურიდიულ დეპარტამენტს, ასევე საქართველოს მთავრობას, მოთხოვნის შემთხვევაში – ცალკეულ პარლამენტის წევრებს, და განთავსდება პარლამენტის ინტერნეტ-გვერდზე. *(23.12.2004 N 721)*

მუხლი 149

1. კანონპროექტის განხილვის პროცედურის დაწყების შესახებ პარლამენტის ბიუროს მიერ გადაწყვეტილების მიღების შემდეგ ბიუროს სხდომაზე წარდგენილ კანონპროექტს უნდა ერთვოდეს პარლამენტის აპარატის საორგანიზაციო დეპარტამენტის ინფორმაცია და პარლამენტის აპარატის იურიდიული დეპარტამენტის დასკვნა.

2. იურიდიული დეპარტამენტი დასკვნას აკეთებს შემდეგ საკითხებთან დაკავშირებით:

ა) შეესაბამება თუ არა ან ხომ არ ეწინააღმდეგება კანონპროექტი საქართველოს კანონმდებლობას

და საერთამორისო სამართლის საყოველთაოდ აღიარებულ ნორმებს;

ბ) საჭიროა თუ არა ახალი ,კანონის მიღება;

გ) შეესაბამება თუ არა ან ხომ არ ეწინააღმდეგება კანონპროექტი საქართველოს მიერ საერთა-შორისო ხელშეკრულებებითა და შეთანხმებებით ნაკისრ ვალდებულებებს;

დ) ამომწურავია თუ არა გასაუქმებელი ნორმატიული აქტებისა და სავალდებულო ცელილე-ბების ან/და დამატებების პროექტების ნუსხა;

ე) შეესაბამება თუ არა კანონპროექტი ევროპის კავშირის კანონმდებლობას.

3. საორგანიზაციო დეპარტამენტის ინფორმაცია მოიცავს ამ რეგლამენტითა და სხვა ნორმატიული აქტებით გათვალისწინებულ საპროცედურო მოთხოვნებთან კანონპროექტის მომზადებისა და განხილვის მსელელობის შესაბამისობის საკითხებს. თუ დარღვეულია კანონპროექტის მომზადებისა და განხილვის ვადა, ამის შესახებ ეცნობება საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტს, რომელიც ამზადებს შესაბამის დასკვნას.

4. თუ საკანონმდებლო ინიციატივით წარდგენილი კანონპროექტი არ არის გათვალისწინებული პარლამენტის სამუშაო გეგმაში ან შემოტანილია გეგმით განსაზღერული ვადის დარღვევით, ან საქარ-თველოს პრეზიდენტი ან მთავრობა მოითხოვს მის რიგგარეშე განხილვას, კანონპროექტის საპარლა-მენტო განხილვის ვადებს განსაზღვრავს პარლამენტის ბიურო ან პარლამენტის თავმჯდომარე და გადასცემს მას წამყვან კომიტეტს.

5. თუ დადგენილ ვადაში ვერ მოხერხდა კანონპროექტის საპარლამენტო განხილვისათვის მომ-ზადება, მისი განხილვისათვის დადგენილ ვადას საჭიროების შემთხვევაში გააგრძელებს პარლამენტის ბიურო.

6. კანონპროექტის ინიციატორს უფლება აქვს სათანადო მოტივირებით გამოითხოვოს იგი პირ-ველი მოსმენით მიღებამდე.

მუხლი 150

1. საკანონმდებლო წინადადება არის საკანონმდებლო ინიციატივის უფლების არმქონე სუბიექტის მიერ პარლამენტში წარდგენილი, დადგენილი წესით გაფორმებული, დასაბუთებული მიმართვა ახალი კანონის მიღების ან კანონში ცვლილებების ან/და დამატებების შეტანის თაობაზე.

2. საკანონმდებლო წინადადების წარდგენის უფლება აქვთ: საქართველოს მოქალაქეებს, სახელ-მწიფო ორგანოებს (გარდა აღმასრულებელი ხელისუფლების დაწესებულებებისა), ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობით და აღმასრულებელ ორგანოებს, კანონით დადგენილი წესით საქართველოში რეგისტრირებულ პოლიტიკურ და საზოგადოებრივ გაერთიანებებს და სხვა იურიდიულ პირებს.

3. საკანონმდებლო წინადადება შეიძლება წარდგენილ იქნეს კანონპროექტის ანდა მოსამზადებელი კანონპროექტის ძირითადი პრინციპების ან კონკრეტული წინადადებების სახით. საკანონმდებლო წინადადება უნდა მეიცავდეს მისი საჭიროების ავტორისეულ დასაბუთებას, ავტორის ხელმოწერას და მისამართს.

4. საკანონმდებლო წინადადებას პარლამენტის ბიურო ან პარლამენტის თავმჯდომარე 5 დღის ვადაში გადასცემს კომიტეტებს წამყვანი კომიტეტის მითითებით, რომელიც მას განიხილავს 20 დღეში. თუ ეს ვერ მოხერხდა, საკანონმდებლო წინადადების განხილვის ვადა ავტორთან შეთანხმებით შეიძლება გააგრძელოს პარლამენტის თავმჯდომარემ არა უმეტეს 10 დღით. კომიტეტში საკანონმდებლო წინად-დება განიხილება ამ რეგლამენტის 152-ე–153-ე მუხლების შესაბამისად. საკომიტეტო განხილვის შედეგად საკანონმდებლო წინადადება მოტივირებული გადაწყვეტილებით შეიძლება ცნობილ იქნეს მიღებულად ან უარყოფილად.

5. კომიტეტი თავის გადაწყვეტილებას აცნობებს პარლამენტის ბიუროს უახლოეს სხდომას.

6. თუ საკანონმდებლო წინადადება წარდგენილია მოსამზადებელი კანონ-პროექტის ძირითადი პრინციპების ან კონკრეტული წინადადებების სახით და წამყვანმა კომიტეტმა მისაღებად ცნო იგი, კომიტეტი პარლამენტის ბიუროსთან შეთანხმებით, განსაზღერულ ვადაში შეიმუშავებს კანონპროექტს და ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით გადასცემს ბიუროს.

7. თუ საკანონმდებლო წინადადება წარდგენილია კანონპროექტის სახით და წამყვანმა კომიტეტმა მისაღებად ცნო იგი, კანონპროექტი ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით და განსაზღერულ ვადაში გადაეცემა პარლამენტის ბიუროს.

8. საკანონმდებლო წინადადების ავტორს უფლება აქვს გამოითხოვოს იგი საკომიტეტო განხილ-ვამდე.

9. საკანონმდებლო წინადადების მიღების შემთხვევაში საკანონმდებლო ინიციატივის უფლების მქონე სუბიექტად ითვლება წამყვანი კომიტეტი.

თავი XXII

კომიტეტში კანონპროექტის განხილვა

მუხლი 151

1. პარლამენტისათვის წარდგენილი კანონპროექტი ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით განიხილება კომიტეტებში. პარლამენტის ბიუროს მიერ განსაზღვრული წამყვანი კომიტეტი კანონპროექტის განხილვისათვის აწყობს კომიტეტის სხდომას ამ კანონპროექტის პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე პირველი მოსმენით განხილვამდე, პირველი მოსმენით მიღებისა და მეორე მოსმენით კენჭისყრისათვის მოსამზადებლად, მესამე მოსმენით კენჭისყრის წინ.

2. კანონპროექტის განხილვის პროცედურის დაწყების შესახებ პარლამენტის ბიუროს გადაწყვეტილებით განისაზღვრება ამ კანონპროექტის განხილვისას წამყვანი კომიტეტი, რომელიც უძღვება პარლამენტში მისი განხილვის პროცედურებს და პასუხისმგებელია მათი დაცვისათვის.

3. პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე პირველი მოსმენით განხილვამდე კანონპროექტი წამყვანი კომიტეტის სხდომაზე განიხილება ამ რეგლამენტის 152-ე–153-ე მუხლების შესაბამისად.

4. პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე პირველი მოსმენით მიღებისა და მეორე მოსმენით კენჭისყრისათვის მოსამზადებლად კანონპროექტი წამყვანი კომიტეტის სხდომაზე განიხილება ამ რეგლამენტის 158-ე მუხლისა და კომიტეტის სხდომაზე კანონპროექტის განხილვისათვის დადგენილი წესის შესაბამისად.

5. პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე მესამე მოსმენით განხილვამდე კანონპროექტი წამყვანი კომიტეტის სხდომაზე განიხილება კომიტეტის სხდომაზე კანონპროექტის განხილვისათვის ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით.

მუხლი 152

1. კანონპროექტის განხილვის პროცედურის დაწყების შესახებ პარლამენტის ბიუროს მიერ გადაწყვეტილების მიღებიდან არა უადრეს 10 და არა უგვიანეს 14 დღისა სხვა კომიტეტები წამყვან კომიტეტს (კომიტეტებს) გადასცემენ თავიანთ მენიშვნებს კანონპროექტთან დაკავშირებით. თუ კომიტეტი ამ ვადაში არ წარმოადგენს მენიშვნებს, ითვლება, რომ საკითხი მეთანხმებულია მასთან. *(23.12.2004 N 721)*

2. წამყვანი კომიტეტი კანონპროექტის განხილვის პროცედურის დაწყების შესახებ პარლამენტის ბიუროს მიერ გადაწყვეტილების მიღებიდან 3 კვირის ვადაში იწვევს კომიტეტის სხდომას. კომიტეტის სხდომის შესახებ ინფორმაცია სხდომამდე არა უგვიანეს 2 დღისა გადაეცემა პარლამენტის აპარატის საორგანიზაციო დეპარტამენტს, რომელიც დადგენილი წესით უზრუნველყოფს მის გავრცელებას პარლამენტში.

3. კანონპროექტი კომიტეტის სხდომაზე განიხილება მუხლობრივად. საჭიროების შემთხვევაში კენჭი ეყრება მენიშვნებს.

4. კომიტეტის სხდომაზე განხილვის შედეგად კანონპროექტი შეიძლება ცნობილ იქნეს პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე განხილვისათვის მომზადებულად, არასაკმარისად მომზადებულად ან მიუღებლად. კანონპროექტის არასაკმარისად მომზადებულად ან მიუღებლად ცნობა არ აბრკოლებს პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე მისი განხილვის დაწყებას.

5. წამყვანი კომიტეტის დასკვნის გარეშე დაუშვებელია კანონპროექტის პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე გატანა. თუ კანონპროექტის განხილვის პროცედურის დაწყების შესახებ პარლამენტის ბიუროს მიერ გადაწყვეტილების მიღებიდან 1 თვის ვადაში წამყვანი კომიტეტი არ გამართავს სხდომას და არ გამოხატავს თავის პოზიციას კანონპროექტთან დაკავშირებით, ინიციატორი უფლებამოსილია ბიუროს წინაშე დასვას წამყვანი კომიტეტის დასკვნის გარეშე კანონპროექტის პლენარული სხდომის დღის წესრიგში შეტანის საკითხი.

6. თუ ამ მუხლით დადგენილ ვადაში წამყვანი კომიტეტი ვერ ახერხებს კომიტეტის სხდომის გამართვას და დასკვნის წარდგენას, კომიტეტის თავმჯდომარის მოტივირებული წინადადების საფუძველზე პარლამენტის ბიურო უფლებამოსილია განსაზღვროს კანონპროექტის საკომიტეტო განხილვის ახალი ვადა. თუ ამ ვადაშიც წამყვანი კომიტეტი არ გამართავს სხდომას და არ გამოხატავს თავის პოზიციას კანონპროექტთან დაკავშირებით, ინიციატორი უფლებამოსილია ბიუროს წინაშე დასვას წამყვანი კომიტეტის დასკვნის გარეშე კანონპროექტის პარლამენტის პლენარული სხდომის დღის წესრიგში შეტანის საკითხი. ბიურო ვალდებულია კანონპროექტი შეიტანოს უახლოესი პლენარული სხდომის დღის წესრიგში. თუ ინიციატორი ბიუროს წინაშე არ დასვამს კანონპროექტის შემდგომი განხილვის საკითხს, იგი ითვლება პარლამენტიდან გამოთხოვილად.

7. კანონპროექტზე წამყვანი კომიტეტის მიერ მიღებული გადაწყვეტილება აისახება კომიტეტის

დასკვნამი, რომელსაც ხელს აწერს კომიტეტის თავმჯდომარე, ხოლო მისი არყოფნის შემთხვევაში– მისი მოადგილის შემსრულებელი.

8. კანონპროექტზე წამყვანი კომიტეტის უარყოფითი დასკვნა არ აბრკოლებს პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე მისი განხილვის დაწყებას.

9. კომიტეტის სხდომის შემდეგ კანონპროექტი გადაეცემა პარლამენტის აპარატის საორგანიზაციო დეპარტამენტს პარლამენტის ბიუროს უახლოესი სხდომის დღის წესრიგში შესატანად.

10. პარლამენტის ბიუროსათვის წარდგენილ კანონპროექტს უნდა ერთვოდეს წამყვანი კომიტეტის დასკვნა, ასევე სხვა კომიტეტების, ფრაქციების, უმრავლესობის, უმცირესობის, ცალკეული პარლამენტის წევრების, პარლამენტის აპარატის იურიდიული დეპარტამენტისა და სხვა უფლებამოსილი სუბიექტების მიერ წარმოდგენილი დასკვნები, ასევე მათი შენიშვნების პროექტში გათვალისწინების მდგომარეობის ამსახველი ფურცელი, რომელიც მზადდება კანონპროექტის ინიციატორთან შეთანხმებით.

მუხლი 153

1. კომიტეტის სხდომას იწვევს და წარმართავს კომიტეტის თავმჯდომარე, ხოლო მისი არყოფნის შემთხვევაში – მისი მოადგილე.

2. კომიტეტის სხდომის თარიღი კომიტეტის წევრებს ეცნობება სხდომამდე არა უგვიანეს 2 დღისა. კომიტეტის სხდომაზე განსახილველი კანონპროექტი ამავე ვადაში ურიგდება კომიტეტის წევრებს. კომიტეტის სხდომისა და მისი დღის წესრიგის შესახებ ინფორმაცია სხდომამდე 2 დღით ადრე განთავსდება პარლამენტის ინტერნეტ-გვერდზე.

3. კომიტეტის სხდომა უფლებამოსილია, თუ მას ესწრება კომიტეტის სიითი შემადგენლობის უმრავლესობა. გადაწყვეტილება მიიღება ღია ან ფარული კენჭისყრით, სხდომაზე დამსწრე კომიტეტის წევრთა ხმების უმრავლესობით. ღია კენჭისყრის დროს ხმების თანაბრად გაყოფისას გადამწყვეტია სხდომის თავმჯდომარის ხმა.

4. კომიტეტის სხდომაზე კანონპროექტი განსახილველად შემოაქვს ამ კომიტეტის წარმომადგენელს. ოპონენტი შეიძლება იყოს შესაბამისი დაინტერესებული უწყების უფლებამოსილი პირი.

5. თუ კანონპროექტი შემოტანილია საკანონმდებლო ინიციატივის უფლების მქონე სხვა სუბიექტის მიერ, მომხსენებელი არის მის მიერ დანიშნული უფლებამოსილი წარმომადგენელი.

6. კომიტეტი ეალდებულია საქართველოს პრეზიდენტის, მთავრობის მიერ შემოტანილი კანონპროექტი, რომლის რიგგარეშე განხილვასაც იგი მოითხოვს, განიხილოს უახლოეს სხდომაზე.

7. ლობისტური საქმიანობის შესახებ დავალების ხელშეკრულებით გათვალისწინებული კანონპროექტის განხილვის დროს კომიტეტის საჯარო სხდომაზე დასწრების უფლება აქვს კანონით დადგენილი წესით პარლამენტში რეგისტრირებულ ლობისტს. კომიტეტის გადაწყვეტილებით, მას შეიძლება მიეცეს სიტყვის უფლება.

8. კომიტეტის სხდომაზე დასასწრებად შეიძლება მოწვეულ იქნენ საზოგადოებრიობის დაინტერესებული წარმომადგენლები, რომელთაც სხდომის თავმჯდომარის გადაწყვეტილებით მიეცემა სიტყვით გამოსვლის უფლება.

9. კომიტეტის სხდომაზე დასასწრებად შეიძლება მოწვეულ იქნენ დადგენილი წესით აკრედიტებული მასობრივი ინფორმაციის საშუალებათა წარმომადგენლები. შესაძლებელია მოეწყოს კომიტეტის სხდომის ტელერადიორეპორტაჟი და სხდომის შედეგების შესახებ ინფორმაცია გამოქვეყნდეს პრესაში.

10. იმ კანონპროექტთან დაკავშირებით, რომელზედაც წამყვანი არის 2 ან 2-ზე მეტი კომიტეტი, შესაბამისი კომიტეტების თავმჯდომარეთა შეთანხმებით ან პარლამენტის ბიუროს გადაწყვეტილებით შეიძლება გაიმართოს ამ კომიტეტების ერთობლივი სხდომა. ერთობლივ სხდომაზე, როგორც წესი, კენჭისყრა არ ტარდება. კენჭისყრა შესაძლებელია ჩატარდეს მხოლოდ კომიტეტების ცალკეულ ხმებით.

მუხლი 154

1. ალტერნატიული კანონპროექტის წარდგენა შეიძლება ძირითადი კანონ-პროექტის განხილვის პროცედურის დაწყების შესახებ პარლამენტის ბიუროს მიერ გადაწყვეტილების მიღებიდან 2 კვირის ვადაში, მაგრამ ძირითადი კანონპროექტის პირველი მოსმენით საკომიტეტო განხილვამდე არა უგვიანეს 3 დღისა. ალტერნატიული კანონპროექტი წარედგინება პარლამენტის ბიუროს და ძირითადი კანონ-პროექტის განხილვისას წამყვან კომიტეტს. ალტერნატიული კანონპროექტი წამყვანი კომიტეტის სხდომაზე განიხილება ძირითად კანონპროექტთან ერთად.

2. ალტერნატიული კანონპროექტი არსებითად უნდა განსხვავდებოდეს ძირითადი კანონპროექტისაგან.

3. წამყვანი კომიტეტი, ალტერნატიული კანონპროექტის ინიციატორის თანხმობით, იღებს გადაწყვეტილებას პირველი მოსმენისათვის შეჯერებული ვარიანტის წარდგენის თაობაზე. თუ შეთანხმება ვერ მოხერხდა, პირველი მოსმენისათვის პარლამენტის პლენარულ სხდომას წარედგინება ძირითადი და ალტერნატიული კანონპროექტები. პარლამენტი დადგენილებით წყვეტს ერთ-ერთი მათგანის საფუძვლად მიღების ან უარყოფის საკითხს.

4. დაუშვებელია საქართველოს კონსტიტუციის ზოგადი ან ნაწილობრივი გადასინჯვის შესახებ კანონპროექტის ცალკეული ნორმების თაობაზე ალტერნატიული წინადადების წარდგენა.

5. კანონპროექტის ცალკეული ნორმების თაობაზე ალტერნატიული წინადადების წარდგენის უფლება აქვს კომიტეტს, ფრაქციას, უმრავლესობას, უმცირესობას, ცალკეულ პარლამენტის წევრს. ალტერნატიული წინადადების წარდგენა შეიძლება შესაბამისი კანონპროექტის წამყვანი კომიტეტის სხდომამდე ან კანონპროექტის მეორე მოსმენით პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე კენჭისყრამდე.

6. კანონპროექტის ცალკეული ნორმების თაობაზე ალტერნატიული წინადადება წერილობითი ფორმით წარდგენილი უნდა იქნეს შესაბამისი კანონპროექტის წამყვანი კომიტეტის სხდომამდე ან კანონპროექტის მეორე მოსმენით პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე კენჭისყრამდე არა უგვიანეს 2 დღისა. ალტერნატიული წინადადება წარედგინება წამყვან კომიტეტს ან პარლამენტის აპარატის საორგანიზაციო დეპარტამენტს. ალტერნატიული წინადადება ზეპირი ფორმით შეიძლება წარდგენილ იქნეს შესაბამისი კანონპროექტის წამყვანი კომიტეტის სხდომაზე მეორე მოსმენით განხილვისას და იგი ფორმდება კომიტეტის სხდომის ოქმით. კომიტეტის სხდომაზე ალტერნატიული წინადადებების აღრიცხვას უზრუნველყოფს ამ კომიტეტის აპარატი.

7. წამყვანი კომიტეტი ან პარლამენტის პლენარული სხდომა კენჭისყრით წყვეტს კანონპროექ-ტის ცალკეული ნორმების თაობაზე ალტერნატიული წინადადების მიღების ან უარყოფის საკითხს.

თავი XXIII

პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე კანონპროექტის განხილვა და მიღება

მუხლი 155

1. პარლამენტი წამყვანი კომიტეტის სხდომის შემდეგ კანონპროექტს განიხილავს სამი მოსმენით.

2. კანონპროექტის პირველი მოსმენისას განიხილება მისი ზოგადი პრინციპები და ძირითადი დებულებები.

3. კანონპროექტის მეორე მოსმენისას იგი წამყვან კომიტეტში განიხილება მუხლების, თავების ან/და კარების მიხედვით და პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე კენჭი ეყრება ერთიანად, ხოლო მოთხოვნის შემთხვევაში – კარების, თავების, მუხლების, პუნქტების (ნაწილების), ქვეპუნქტების მიხედვით.

4. კანონპროექტის მესამე მოსმენისას მასში შესაძლებელია მხოლოდ რედაქციული ცვლილებების შეტანა.

მუხლი 156

1. პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე კანონპროექტის განხილვა იწყება მისი პირველი მოსმენით განხილვით.

2. პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე კანონპროექტის პირველი მოსმენით განხილვა იწყება კანონპროექტის ინიციატორის ან მის მიერ დანიშნული წარმომადგენლის გამოსვლით.

3. პარლამენტში საქართველოს პრეზიდენტის, მთავრობის ან სხვა უფლებამოსილი სუბიექტის მიერ შემოტანილ კანონპროექტზე მომხსენებლად გამოდის მის მიერ დანიშნული წარმომადგენელი, ხოლო თანამომხსენებლად – შესაბამისი კომიტეტის წარმომადგენელი. საქართველოს პრეზიდენტის ან მთავრობის ინიციატივით შემოტანილ კანონპროექტზე მომხსენებლად დანიშნული პირი არ შეიძლება იყოს პარლამენტის წევრი. პარლამენტის წევრის, კომიტეტის ან ფრაქციის მიერ შემოტანილ კანონ-პროექტზე თანამომხსენებლად გამოდის შესაბამისი სახელმწიფო ორგანოს უფლებამოსილი წარმომად-გენელი.

4. პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე კანონპროექტის თაობაზე მომხსენებლის გამოსვლა არ უნდა აღემატებოდეს 20 წუთს (აუცილებლობის შემთხვევაში გამოსვლის ხანგრძლივობა 30 წუთამდე შეიძლება გაგრძელდეს სხდომის თავმჯდომარის გადაწყვეტილებით).

5. პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე კანონპროექტის განხილვისას მომხსენებელი სხვა საკით-ხებთან ერთად სხდომას შეახსენებს, თუ კანონპროექტის პლენარულ სხდომაზე განხილვამდე

გამოთქმული რომელი შენიშვნა (ავტორის დასახელებით) იქნა გათვალისწინებული, რომელი - არა და რაგომ.

6. მომხსენებლის გამოსვლის დასრულების შემდეგ პარლამენტის წევრებს უფლება აქვთ კანონ-პროექტის თაობაზე შეკითხვით მიმართონ მომხსენებელს. თითოეული შეკითხვის ავტორისათვის გამოყოფილი დრო არ უნდა აღემატებოდეს 2 წუთს, ამასთან, მას შეუძლია დაბუსტებისათვის ისარგებლოს არა უმეტეს 1 წუთით. პარლამენტის წევრს უფლება აქვს შეკითხვისა და დაბუსტებისათვის გამოვიდეს მხოლოდ ერთხელ. შეკითხვის დასმისა და დაბუსტებისათვის გამოიყენება სხდომათა დარბაზში განლაგებული მიკროფონები. შეკითხვების დასრულების შემდეგ მომხსენებელს უფლება აქვს ერთობლივად უპასუხოს ყველა დასმულ შეკითხვას. მისი პასუხი არ უნდა აღემატებოდეს 20 წუთს.

7. მომხსენებლის გამოსვლის დასრულების შემდეგ სიტყვით გამოდის თანამომხსენებელი, რომლის სიტყვის ხანგრძლივობა არ უნდა აღემატებოდეს 15 წუთს. თანამომხსენებლის გამოსვლის დასრულების შემდეგ პარლამენტის წევრებს უფლება აქვთ კანონპროექტის თაობაზე შეკითხვით მიმართონ თანამომხსენებელს. თითოეული შეკითხვის ავტორს შეუძლია გამოვიდეს მხოლოდ ერთხელ, არა უმეტეს 1 წუთით. შეკითხვის დასმისათვის გამოიყენება სხდომათა დარბაზში განლაგებული მიკროფონები. შეკითხვების დასრულების შემდეგ თანამომხსენებელს უფლება აქვს ერთობლივად უპასუხოს ყველა დასმულ შეკითხვას. მისი პასუხი არ უნდა აღემატებოდეს 10 წუთს.

8. თანამომხსენებლის გამოსვლის დასრულების შემდეგ სიტყვით გამოდიან წამყვანი კომიტეტისა და სხვა კომიტეტების წარმომადგენლები, თუ წამყვანი კომიტეტის წარმომადგენელი არ არის თანამომხსენებელი. წამყვანი კომიტეტის წარმომადგენლის გამოსვლა არ უნდა აღემატებოდეს 10 წუთს, ხოლო სხვა კომიტეტის წარმომადგენლის გამოსვლა – 5 წუთს.

9. წამყვანი კომიტეტისა და სხვა კომიტეტების წარმომადგენლების გამოსვლების დასრულების შემდეგ სიტყვით გამოდიან ცალკეული პარლამენტის წევრები, რომელთა სიტყვის ხანგრძლივობა არ უნდა აღემატებოდეს 3 წუთს. ამისათვის პარლამენტის წევრები მომხსენებლის მოხსენების დამთავრებამდე პირადად ეწერებიან გამომსველელთა სიაში, რომელიც დგება სხდომის სამდივნოში და წარედგინება სხდომის თავმჯდომარეს. ამ პარლამენტის წევრთა თანამიმდევრობას განსაზღვრავს სხდომის თავმჯდომარე გამომსველელთა სიაში ჩაწერის მიხედვით. გამომსველელთა რიგითობის დაცვა სავალდებულოა. დაუშვებელია გამოსვლა სხდომის თავმჯდომარის ნებართვის გარეშე. ამასთან, პარლამენტის წევრი გამომსველელთა სიაში შეიძლება ჩაეწეროს მხოლოდ ერთხელ. პარლამენტის წევრს, რომელიც ჩაწერილია გამომსველელთა სიაში და თავისი გამოსვლის დროისათვის ესწრება სხდომას, უფლება აქვს მისი გამოსვლისათვის განკუთვნილი დრო დაუთმოს სხვა პარლამენტის წევრს. თუ პარლამენტის წევრი სიტყვის მიცემის მომენტისათვის სხდომას არ ესწრება, მას აღარ აქვს ამ საკითხზე გამოსვლის უფლება.

10. პარლამენტის წევრების გამოსვლების დასრულების შემდეგ სიტყვით გამოდიან იმ ფრაქციების წარმომადგენლები, რომლებიც არ არიან გაერთიანებულნი უმრავლესობაში ან უმცირესობაში, უმცირესობის, უმრავლესობის წარმომადგენლები ამავე თანამიმდევრობით და სხდომას მოახსენებენ თავიანთ პოზიციას წარმოდგენილი კანონპროექტის ზოგადი პრინციპებისა და ძირითადი დებულებების თაობაზე. ფრაქციის წარმომადგენლის გამოსვლა არ უნდა აღემატებოდეს 10 წუთს, ხოლო უმცირესობის ან უმრაველესობის წარმომადგენლის გამოსვლა – 15 წუთს.

11. მომხსენებელი, თანამომხსენებელი, კომიტეტის, ფრაქციის, უმცირესობის, უმრაველესობის წარმომადგენელი სიტყვას წარმოთქვამს სხდომათა დარბაზში პრეზიდიუმის წინ განლაგებული ტრიბუნიდან.

12. ფრაქციის, უმცირესობის, უმრავლესობის წარმომადგენელთა გამოსვლების დასრულების შემდეგ დასკვნითი სიტყვით, რომლის ხანგრძლივობა არ უნდა აღემატებოდეს 10 წუთს, გამოდის მომხსენებელი.

13. პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე განხილვისას კანონპროექტის თაობაზე გამოთქმული შენიშვნა მიღებულად ითვლება, თუ მას დაეთანხმება მომხსენებელი ან კენჭისყრის შედეგად გაიზიარებს პარლამენტი.

14. მომხსენებლის დასკვნითი სიტყვის შემდეგ სხდომის თავმჯდომარე დასრულებულად მიიჩნევს კანონპროექტის განხილვას და პარლამენტის წევრებს აცნობებს მისი პირველი მოსმენით კენჭისყრის თარიღს.

15. ამ მუხლით დადგენილი გამოსვლების ხანგრძლივობა შეიძლება გაგრძელდეს გამომსველელის მოთხოვნის საფუძველზე, სხდომის თავმჯდომარის გადაწყვეტილებით, დამსწრე პარლამენტის

წევრთა ხმების უმრავლესობით. თუ პარლამენტის წევრი გამოსვლისას ვერ ჩაეტია მისთვის განკუთვნილ დროში, მისი მოთხოვნით ამ გამოსვლის ტექსტი შეიტანება სხდომის სტენოგრამაში.

16. გამომსველელები, როგორც წესი, სიტყვით გამოდიან საქართველოს სახელმწიფო ენაზე. თუ პარლამენტის წევრს სახელმწიფო ენაზე გამოსვლა არ შეუძლია, მას უფლება აქვს ისაუბროს სხვა ენაზე, რის შესახებაც სხდომის დაწყებამდე უნდა გააფრთხილოს სხდომის თავმჯდომარე, რათა უზრუნველყოფილ იქნეს მისი გამოსვლის ტექსტის თარგმნა.

მუხლი 157

1. კანონპროექტის პირველი მოსმენის დასრულების შემდეგ, კენჭისყრის საფუძველზე პარლამენტი იღებს ერთ-ერთ შემდეგ გადაწყვეტილებას:

ა) კანონპროექტის (ალტერნატიული კანონპროექტებიდან ერთ-ერთის საფუძვლად) პირველი მოსმენით მიღების, მეორე მოსმენით განხილვისათვის მომზადებისა და მეორე მოსმენით კენჭისყრის თარიღის დანიშვნის შესახებ;

ბ) კანონპროექტის (კანონპროექტების) უარყოფის ან გამოთქმული შენიშვნების გათვალისწინებით ახალი კანონპროექტის შემუშავების შესახებ.

2. სხდომის თავმჯდომარის გადაწყვეტილებით შესაძლებელია, კანონპროექტის პირველი მოსმენით განხილვისას მისი ზოგადი პრინციპებისა და ძირითადი დებულებების თაობაზე გამოთქმულ შენიშვნებს მოთხოვნის შემთხვევაში ცალ-ცალკე ეყაროს კენჭი.

3. პირველი მოსმენით განხილვისას უარყოფილი კანონპროექტის პარლამენტის იმავე სესიაზე განმეორებით გაგანა დასაშვებია, თუ იგი არსებითად გადამუშავდა, რაზედაც დასკვნას წარადგენს პარლამენტის აპარატის იურიდიული დეპარტამენტი.

მუხლი 158

1. კანონპროექტის პირველი მოსმენით მიღებისა და კანონპროექტზე მუშაობის გაგრძელების თაობაზე პარლამენტის მიერ გადაწყვეტილების მიღების შემდეგ იგი მასზე გამოთქმული შენიშვნების პროექტში ასახვისათვის და მეორე მოსმენით განხილვისათვის მოსამზადებლად გადაეცემა წამყვან კომიტეტს.

2. კანონპროექტის პირველი მოსმენით მიღებისა და კანონპროექტზე მუშაობის გაგრძელების თაობაზე პარლამენტის მიერ გადაწყვეტილების მიღებიდან 2 კვირის ვადაში წამყვანი კომიტეტი სხდომაზე განიხილავს მას მუხლების, თავების ან/და კარების მიხედვით. კომიტეტის სხდომაზე კანონპროექტი განსახილველად გამოაქვს კანონპროექტის თაობაზე მომხსენებელს. კომიტეტი კენჭისყრით წყვეტს კანონპროექტის თაობაზე გამოთქმული შენიშვნების პროექტში ასახვის საკითხს. თუ ამ პუნქტით განსაზღვრულ ვადაში კომიტეტი ვერ მოახერხებს კანონპროექტის განხილვას, იგი შეიძლება გაგრძელდეს კომიტეტის თავმჯდომარის მოტივირებული წინადადების საფუძველზე, პარლამენტის ბიუროს გადაწყვეტილებით. წამყვან კომიტეტში კანონპროექტის განხილვისათვის დადგენილი ვადების დარღვევის შემთხვევაში პარლამენტის ბიურო უფლებამოსილია განიხილოს აღნიშნული ფაქტი და დასვას შესაბამისი კომიტეტის თავმჯდომარის პასუხისმგებლობის საკითხი.

3. პარლამენტის მიერ პირველი მოსმენით განხილვისას გაზიარებული შენიშვნების, ასევე წამყვანი კომიტეტის მიერ მეორე მოსმენით განხილვისას გაზიარებული შენიშვნების გათვალისწინებით გადამუშავებული კანონპროექტი პირველი მოსმენით მიღებიდან 3 კვირის ვადაში წარედგინება პარლამენტის პლენარულ სხდომას მეორე მოსმენით კენჭისყრისათვის.

4. პარლამენტის პლენარული სხდომისათვის მეორე მოსმენით წარდგენილ კანონპროექტს უნდა ერთვოდეს პლენარულ სხდომაზე პირველი მოსმენით განხილვისას და წამყვან კომიტეტში მეორე მოსმენით განხილვისას კანონპროექტის თაობაზე გამოთქმული შენიშვნები, მათი პროექტში გათვალისწინების მდგომარეობის ამსახველი ფურცელი, წამყვანი კომიტეტისა და პარლამენტის აპარატის იურიდიული დეპარტამენტის დასკვნები, ასევე ალტერნატიული წინადადებები, რომლებიც არ იქნა გაზიარებული.

5. კანონპროექტის მეორე მოსმენისას პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე მომხსენებელი პარლამენტს გააცნობს კანონპროექტის თითოეული მუხლის, თავის ან/და კარის მიხედვით გამოთქმულ შენიშვნებს და ალტერნატიულ წინადადებებს, მათი პროექტში გათვალისწინების მდგომარეობის მითითებით. მომხსენებლის სიტყვის ხანგრძლივობა არ უნდა აღემატებოდეს 15 წუთს. მომხსენებლის გამოსვლის დასრულების შემდეგ სიტყვით, რომლის ხანგრძლივობა არ უნდა აღემატებოდეს 10 წუთს, გამოდის თანამომხსენებელი.

6. მომხსენებლისა და თანამომხსენებლის გამოსვლების დასრულების შემდეგ სიტყვით გამოდის

ის პარლამენტის წევრი, კომიტეტის, ფრაქციის, უმრავლესობის, უმცირესობის წარმომადგენელი, რომლის მიერ წამყვანი კომიტეტის სხდომაზე დასმული ალტერნატიული წინადადებაც გამოტანილი იქნა პარლამენტის პლენარულ სხდომამდე. ალტერნატიულ წინადადებას პირველ რიგში ეყრება კენჭი. პირი ერთსა და იმავე საკითხთან დაკავშირებით შეიძლება გამოვიდეს მხოლოდ ერთხელ. გამომსვლელის სიტყვის ხანგრძლივობა არ უნდა აღემატებოდეს 5 წუთს. ფრაქციას, უმრავლესობას, უმცირესობას უფლება აქვს ერთჯერ ისარგებლოს ერთწუთიანი გამოსვლით პროცედურულ საკითხზე.

7. მეორე მოსმენისას კანონპროექტს კენჭი ეყრება ერთიანად, ხოლო მოთხოვნის შემთხვევაში, – კარების, თავების, მუხლების, პუნქტების (ნაწილების), ქვეპუნქტების მიხედვით.

8. თუ კანონპროექტში გათვალისწინებულია ნორმა, რომელიც კანონმდებლობაში ცვლილების ან/და დამატების შეტანას მოითხოვს, მას ცალკე ეყრება კენჭი და მიიღება ხმათა იმავე რაოდენობით და იმავე წესით, რომლითაც შესაბამისი კანონი.

9. კანონპროექტის მეორე მოსმენის დასრულების შემდეგ, კენჭისყრის საფუძველზე პარლამენტი იღებს ერთ-ერთ შემდეგ გადაწყვეტილებას:

ა) კანონპროექტის მეორე მოსმენით მიღების, წამყვან კომიტეტში საბოლოო რედაქტირებისათვის გადაცემისა და მესამე მოსმენის თარიღის დანიშვნის შესახებ;

ბ) დამატებითი დამუშავებისათვის კანონპროექტის წამყვან კომიტეტში დაბრუნებისა და მეორე მოსმენის ახალი თარიღის დანიშვნის შესახებ.

10. დასაშვებია კანონპროექტის მეორე მოსმენით მიღება ცალკეული მუხლების გამოკლებით. ისინი პარლამენტის წევრთა შემთანხმებელი კომისიის მეშვეობით შეიძლება შემოტანილ იქნეს მესამე მოსმენისას.

მუხლი 159

1. მესამე მოსმენისათვის პარლამენტის წევრებს ურიგდება კანონპროექტის რედაქტირებული ვარიანტი, რომელშიც ასახულია კანონპროექტის მეორე მოსმენისას გაზიარებული შენიშვნები. მესამე მოსმენისას კანონპროექტში შესაძლებელია მხოლოდ რედაქციული ცვლილებების შეტანა.

2. პარლამენტის პლენარული სხდომისათვის მესამე მოსმენით წარდგენილ კანონპროექტს უნდა ერთვოდეს წამყვანი კომიტეტის მიერ მომზადებული, მეორე მოსმენით კენჭისყრის საფუძველზე გაზიარებული შენიშვნების პროექტში გათვალისწინების მდგომარეობის ამსახველი ფურცელი, ასევე წამყვანი კომიტეტისა და პარლამენტის აპარატის იურიდიული დეპარტამენტის დასკვნები.

3. მესამე მოსმენისას გამოსვლის ხანგრძლივობა არ უნდა აღემატებოდეს 3 წუთს. ამასთან, პირი ერთსა და იმავე საკითხთან დაკავშირებით შეიძლება გამოვიდეს მხოლოდ ერთხელ.

4. გამოსვლების დასრულების შემდეგ დასკვნითი სიტყვით გამოდის მომხსენებელი. მომხსენებლის დასკვნითი სიტყვის შემდეგ სხდომის თავმჯდომარე დასრულებულად მიიჩნევს კანონპროექტის განხილვას და პარლამენტის წევრებს აცნობებს მისი მესამე მოსმენით კენჭისყრის თარიღს.

5. მეორე მოსმენისას დამატებითი განხილვისათვის გადადებული მუხლები კენჭისყრაზე ცალკე დგება. შეიძლება კანონპროექტის მიღება ამ მუხლების გარეშეც, თუ ისინი კანონპროექტის პრინციპულ დებულებებს არ წარმოადგენს და თუ ისინი, მათი შემდგომი გადაწყვეტის მიზნით, გარდამაეალ დებულებებში აისახება.

6. მესამე მოსმენით კენჭისყრის წინ სავალდებულოა კანონპროექტის საბოლოო რედაქტირებული ვარიანტის პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე დარიგება მესამე მოსმენისას გამოთქმული გათვალისწინებული შენიშვნების ასახვით. აღნიშნული ვარიანტის თავფურცელი ეიზირებული უნდა იყოს კანონპროექტის თაობაზე მომხსენებლის, წამყვანი კომიტეტის თავმჯდომარის (მისი არყოფნის შემთხვევაში – მისი მოვალეობის შემსრულებლის), კომიტეტის აპარატის პასუხისმგებელი პირის, ასევე პარლამენტის აპარატის იურიდიული დეპარტამენტისა და საორგანიზაციო დეპარტამენტის სარედაქციო განყოფილების მიერ.

7. მესამე მოსმენის შემდეგ კანონპროექტის საბოლოო რედაქტირებულ ვარიანტს მთლიანად ეყრება კენჭი.

8. დაუშეებელია მესამე მოსმენით კენჭისყრის შემდეგ კანონპროექტში რაიმე შესწორების შეტანა.

მუხლი 160

1. პარლამენტმა კანონპროექტი შეიძლება განიხილოს და მიიღოს დაჩქარებული წესით.

2. კანონპროექტის დაჩქარებული წესით განხილვა და მიღება გულისხმობს სამიეე მოსმენით მის განხილვასა და მიღებას პლენარული სხდომების 1 კვირის განმაელობაში. ამასთან, დაუშვებელია

პლენარული სხდომის 1 დღეს კანონპროექტის სამივე მოსმენით განხილება და მიღება.

3. კანონპროექტის დაჩქარებული წესით განხილვის თაობაზე გადაწყვეტილებას იღებს პარლამენტის ბიურო კანონპროექტის ინიციატორის მოტივირებული წინადადებისა და წამყვანი კომიტეტის დასკვნის საფუძველზე. თუ ბიურო არ მიიღებს გადაწყვეტილებას კანონპროექტის დაჩქარებული წესით განხილვის თაობაზე, აღნიშნულ საკითხს იხილავს და გადაწყვეტილებას იღებს პარლამენტის პლენარული სხდომა.

3[1]. პარლამენტის ბიუროს ან პარლამენტის პლენარული სხდომის მიერ კანონპროექტის დაჩქარებული წესით განხილვის თაობაზე გადაწყვეტილების მიღების შემთხვევაში ამ რეგლამენტით გათვალისწინებული სუბიექტები პარლამენტის ბიუროს ან პარლამენტის პლენარული სხდომის მიერ განსაზღვრულ ვადამდე გადასცემენ წამყვან კომიტეტს (კომიტეტებს) თავიანთ შენიშვნებს კანონპროექტთან დაკავშირებით. *(23.12.2004 N 721)*

4. დაუშვებელია დაჩქარებული წესით საქართველოს კონსტიტუციის, კონსტიტუციური კანონისა და ორგანული კანონის განხილება და მიღება.

5. დაჩქარებული წესით კანონპროექტი განიხილება იმ შემთხვევაში, თუ იგი ითვალისწინებს მხოლოდ ცვლილების ან/და დამატების შეტანას კანონში.

6. კანონპროექტს, რომლის თაობაზედაც მიღებულია დაჩქარებული წესით განხილვის გადაწყვეტილება, პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე განხილვისას უნდა ერთვოდეს ამ რეგლამენტით გათვალისწინებული შესაბამისი დასკვნები. დაჩქარებული წესით კანონპროექტის პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე განხილვა და კენჭისყრა ხდება კანონპროექტის განხილვისა და კენჭისყრისათვის ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით.

7. დაჩქარებული წესით კანონპროექტის მიღებისას კენჭისყრა შესაძლებელია ჩაატარდეს მისი შესაბამისი მოსმენით განხილვის დამთავრების შემდეგ, იმავე დღეს. ამასთან, პარლამენტი კანონპროექტს მესამე მოსმენით კენჭს უყრის მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ წარმოდგენილი იქნება მისი საბოლოო რედაქტირებული ვარიანტი. აღნიშნული ვარიანტის თავფურცელი ყიბირებული უნდა იყოს კანონპროექტის თაობაზე მომხსენებლის, წამყვანი კომიტეტის თავმჯდომარის (მისი არყოფნის შემთხვევაში — მისი მოვალეობის შემსრულებლის), კომიტეტის აპარატის პასუხისმგებელი პირის, ასევე პარლამენტის აპარატის იურიდიული დეპარტამენტისა და საორგანიზაციო დეპარტამენტის სარედაქციო განყოფილების მიერ.

მუხლი 161

პრემიერ-მინისტრი უფლებამოსილია დასვას მთავრობისადმი ნდობის საკითხი პარლამენტში განსახილველ სახელმწიფო ბიუჯეტის, საგადასახადო კოდექსისა და მთავრობის სტუქტურის, უფლებამოსილებისა და საქმიანობის წესის შესახებ კანონპროექტებზე. კენჭისყრა უნდა ჩაგარდეს საკითხის დასმიდან 15 დღეში. ამ ეადაში კენჭისყრის ჩაუტარებლობა ნიშნავს მთავრობისათვის ნდობის გამოცხადებას. პარლამენტის მიერ მთავრობისათვის ნდობის გამოცხადებისას შესაბამისი კანონპროექტი მიღებულად ჩაითვლება.

მუხლი 162

უმცირესობას, ფრაქციას, რომელიც არ არის გაერთიანებული უმრავლესობაში ან უმცირესობაში, პარლამენტის წევრს, რომელიც არ არის გაერთიანებული ფრაქციაში, უმრავლესობაში ან უმცირესობაში, უფლება აქვს ყოველი თვის პლენარული სხდომების ბოლო კეირის პარასკევის დღის პირველ ნახევარში, ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით მოითხოვოს კანონის ან დადგენილების პროექტის ან პარლამენტის სხვა აქტის განსახილველად განსაზღვრული დროის გამოყოფა. პარლამენტის ბიურო ვალდებულია საკითხი ამ რეგლამენტით გათვალისწინებული წესით შეიტანოს პარლამენტის პლენარული სხდომის დღის წესრიგში. ამ პუნქტში მითითებული საკითხი განიხილება შესაბამისი საკითხის განხილვისათვის ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით.

მუხლი 163

1. პარლამენტის დადგენილების პროექტი, როგორც წესი, განიხილება ერთი მოსმენით, კანონპროექტის პირველი მოსმენით განხილვისათვის ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით.

2. ნორმატიული ხასიათის მქონე დადგენილების პროექტი, პარლამენტის გადაწყვეტილებით, შესაძლებელია განხილულ იქნეს 2 მოსმენით. პირველი მოსმენით დადგენილების პროექტის განხილვის შემდეგ, კენჭისყრის საფუძველზე პარლამენტი იღებს ერთ-ერთ შემდეგ გადაწყვეტილებას:

ა) წარმოდგენილი პროექტის საფუძვლად მიღების, მეორე მოსმენით განსახილველად წამყვანი კომიტეტისათვის გადაცემისა და პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე მეორე მოსმენით კენჭისყრის თარიღის განსაზღვრის შესახებ;

ბ) წარმოდგენილი პროექტის უარყოფის შესახებ.

3. დადგენილების პროექტთან დაკავშირებული ყოველი წინადადება უნდა წარედგინოს წამყვან კომიტეტს. თუ წამყვანი კომიტეტი უარყოფს პროექტთან დაკავშირებულ წინადადებას, პარლამენტი მას, ინიციატორის მოთხოვნით, დადგენილების პროექტთან ერთად განიხილავს. ასალი წინადადების დაყენება და განხილვა შეიძლება მხოლოდ პარლამენტის თანხმობით.

4. მეორე მოსმენით დადგენილების პროექტის განხილვის შემდეგ, კენჭისყრის საფუძველზე პარლამენტი იღებს ერთ-ერთ შემდეგ გადაწყვეტილებას:

ა) წარმოდგენილი პროექტის მთლიანად მიღების შესახებ;

ბ) შესაბამისი ორგანოსათვის ახალი პროექტის შემუშავების დავალების შესახებ.

5. პარლამენტის რეზოლუცია, დეკლარაცია, განცხადება და მიმართვა განიხილება და მიიღება დადგენილების განხილვისა და მიღებისათვის ამ რეგლამენტით განსაზღვრული წესით.

6. პარლამენტის დადგენილება, რეზოლუცია, დეკლარაცია, განცხადება და მიმართვა, ასევე კანონი და რატიფიცირებული საერთაშორისო ხელშეკრულება და შეთანხმება განთავსდება პარლამენტის ინტერნეტ-გვერდზე.

მუხლი 164

1. კონსტიტუციური კანონის პროექტი მიღებულად ითვლება, თუ მას მხარს დაუჭერს პარლამენტის სრული შემადგენლობის არანაკლებ ორი მესამედისა.

2. კონსტიტუციური შეთანხმება დამტკიცებულად ითვლება, თუ მას მხარს დაუჭერს პარლამენტის სრული შემადგენლობის არანაკლებ სამი მეხუთედისა.

3. ორგანული კანონის პროექტი მიღებულად ითვლება, თუ მას მხარს დაუჭერს პარლამენტის სიითი შემადგენლობის ნახევარზე მეტი.

4. კანონის, პარლამენტის რეგლამენტის ან დადგენილების პროექტი მიღებულად ითვლება, თუ მას მხარს დაუჭერს პლენარულ სხდომაზე დამსწრეთა უმრავლესობა, მაგრამ არანაკლებ პარლამენტის სრული შემადგენლობის ერთი მესამედისა, თუ საქართველოს კონსტიტუციით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული.

5. პარლამენტის რეზოლუცია, დეკლარაცია, განცხადება, მიმართვა ან რეკომენდაცია მიღებულად ითვლება, თუ მას მხარს დაუჭერს პლენარულ სხდომაზე დამსწრეთა უმრავლესობა, მაგრამ არანაკლებ პარლამენტის სრული შემადგენლობის ერთი მესამედისა.

6. პარლამენტის თანხმობა, როგორც წესი, მიიღება დადგენილებით.

7. კანონის ან დადგენილების პროექტის ან პარლამენტის სხვა აქტის მიღების თარიღად ითვლება პარლამენტის მიერ მისი საბოლოო რედაქციით მიღების დღე.

მუხლი 165

1. პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე კანონპროექტის განხილვისას დგება სხდომის ოქმი და სტენოგრამა. პარლამენტის პლენარული სხდომის ოქმი, საიდუმლო საკითხების გამოკლებით, შეიძლება გამოქვეყნდეს „პარლამენტის უწყებანში“ და განთავსდება პარლამენტის ინტერნეტ-გვერდზე.

2. პარლამენტის დახურული პლენარული სხდომის ოქმისა და სტენოგრამის გაცნობის უფლება აქვთ მხოლოდ პარლამენტის წევრებს, საქართველოს პრეზიდენტის უფლებამოსილ წარმომადგენელს, აგრეთვე სახელმწიფო ორგანოთა იმ წარმომადგენლებს, რომლებიც მონაწილეობდნენ აღნიშნული სხდომის მუშაობაში.

მუხლი 166

1. პარლამენტის აპარატი უზრუნველყოფს პარლამენტში განსახილველად შეტანილი კანონ-პროექტების აღრიცხვას, აკონტროლებს მათი განხილვის მდგომარეობას საკანონმდებლო პროცესის განხორციელების სტადიების მიხედვით და აღნიშნულის შესახებ ინფორმაციას ყოველკვარტალურად წარუდგენს პარლამენტის ბიუროს და საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტს.

2. საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტი განიხილავს წარმოდგენილ ინფორმაციას. იგი უფლებამოსილია კანონპროექტის განხილვისათვის ამ რეგლამენტით დადგენილი პროცედურების დარღვევის ფაქტის აღმოჩენის შემთხვევაში პარლამენტის შესაბამისი ორგანოებისა და თანამდებობის პირებისაგან მოითხოვოს და მიიღოს საჭირო ინფორმაცია და დოკუმენტები. კომიტეტი განხილვის შედეგებს სისტემატურად მოახსენებს პარლამენტს.

თავი XXIV

საქართველოს კანონისა და პარლამენტის სხვა აქტების გამოქვეყნება და ამოქმედება

მუხლი 167

პარლამენტის მიერ მიღებული კანონპროექტი 7 დღის ვადაში, წამყვანი კომიტეტის თავმჯდომარის (მისი არყოფნის შემთხვევაში — მისი მოვალეობის შემსრულებლის), კომიტეტის აპარატის პასუხისმგებელი პირის, პარლამენტის აპარატის იურიდიული დეპარტამენტისა და საორგანიზაციო დეპარტამენტის სარედაქციო განყოფილების მიერ ეიზირებისა და პლენარული სხდომის თავმჯდომარის ხელმოწერის შემდეგ გადაეცემა საქართველოს პრეზიდენტს.

მუხლი 168

1. საქართველოს პრეზიდენტი საქართველოს კონსტიტუციით დადგენილი წესით, 10 დღის ვადაში ხელს აწერს კანონპროექტს და აქვეყნებს კანონს.

2. კანონი ქვეყნდება ოფიციალურ ბეჭდვით ორგანოში — „საქართველოს საკანონმდებლო მაცნეში" და ამოქმედდება გამოქვეყნებიდან მე-15 დღეს, თუ ამ კანონით სხვა ვადა არ არის განსაზღვრული.

მუხლი 169

1. თუ ამ რეგლამენტში მითითებული ვადის ბოლო დღე ემთხვევა დასვენების ან უქმე დღეს, ვადის გასვლის დღედ ითვლება შემდეგი სამუშაო დღე.

2. პარლამენტის წევრებს შორის სათანადო მასალების გაერცელების დღე შესაბამისი ვადების გამოანგარიშებისას არ გაითვალისწინება.

თავი XXV

საქართველოს პრეზიდენტის შენიშვნებით დაბრუნებული კანონპროექტის განხილვა

მუხლი 170

1. საქართველოს პრეზიდენტი უფლებამოსილია კანონპროექტს დადგენილ ვადაში ხელი არ მოაწეროს და მოტივირებული შენიშვნებით დაუბრუნოს იგი პარლამენტს.

2. მოტივირებული შენიშვნებით საქართველოს პრეზიდენტის მიერ დაბრუნებულ კანონპროექტს პარლამენტი განიხილავს 15 დღის ვადაში. პრეზიდენტის მოტივირებული შენიშვნები ჩამოყალიბებული უნდა იყოს კანონპროექტის სახით.

3. თუ პარლამენტი მთლიანად მიიღებს შენიშვნებს, კანონპროექტი 5 დღის ვადაში გადაეცემა საქართველოს პრეზიდენტს, რომელიც მის საბოლოო რედაქციას ხელს აწერს და კანონს აქვეყნებს 7 დღეში.

4. თუ პარლამენტი მთლიანად არ მიიღებს შენიშვნებს, კენჭი ეყრება კანონპროექტის პირვანდელ რედაქციას. კონსტიტუციური კანონის პროექტი მიღებულად ითვლება, თუ მას მხარს დაუჭერს პარლამენტის სრული შემადგენლობის არანაკლებ ორი მესამედისა. ორგანული კანონის ან კანონის პროექტი მიღებულად ითვლება, თუ მას მხარს დაუჭერს პარლამენტის სიითი შემადგენლობის არანაკლებ სამი მეხუთედისა.

5. თუ საქართველოს პრეზიდენტმა დადგენილ ვადაში არ გამოაქვეყნა კანონი, მას ხელს აწერს და 5 დღეში „საქართველოს საკანონმდებლო მაცნეში" აქვეყნებს პარლამენტის თავმჯდომარე.

6. თუ ამ მუხლის მე-3 და მე-4 პუნქტებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში კანონპროექტი კენჭისყრის შედეგად ვერ მიიღებს ხმების საჭირო რაოდენობას, იგი უარყოფილად ითვლება და პარლამენტს შეუძლია მომდევნო მორიგ სესიაზე, საქართველოს პრეზიდენტთან კონსულტაციის შემდეგ დაუბრუნდეს დადგენილი წესით მის განხილვას.

მუხლი 171

1. თუ საქართველოს პრეზიდენტი კანონპროექტს მოტივირებული შენიშვნებით უბრუნებს პარლამენტს, მაგრამ გასულია ამ პარლამენტის უფლებამოსილების ვადა, შენიშვნებს განიხილავს ახალი მოწვევის პარლამენტი.

2. თუ საქართველოს პრეზიდენტი კანონპროექტს მოტივირებული შენიშვნებით უბრუნებს პარლამენტს, მაგრამ გამოცხადებულია საპარლამენტო არდადეგები ან საპარლამენტო არდადეგებამდე დარჩენილია 15 დღეზე ნაკლები, შენიშვნების განსახილველად დადგენილი წესით შეიძლება მოწვეულ იქნეს რიგგარეშე სესია.

თავი XXVI

საქართველოს კონსტიტუციის ზოგადი ან ნაწილობრივი გადასინჯვა

მუხლი 172

სათანადო ხელმოწერით (ხელმოწერებით) დადასტურებული საქართველოს კონსტიტუციის ზოგადი ან ნაწილობრივი გადასინჯვის შესახებ კანონპროექტის პარლამენტისათვის წარდგენის უფლება აქვს საქართველოს პრეზიდენტს, პარლამენტის სრული შემადგენლობის ნახევარზე მეტს, არანაკლებ 200000 ამომრჩეველს.

მუხლი 173

საქართველოს პრეზიდენტი პარლამენტს კონსტიტუციის ზოგადი ან ნაწილობრივი გადასინჯვის შესახებ კანონპროექტს წარუდგენს საქართველოს კონსტიტუციითა და ამ რეგლამენტით დადგენილი პრეზიდენტის საკანონმდებლო ინიციატივის განხორციელების წესის შესაბამისად.

მუხლი 174

პარლამენტის სრული შემადგენლობის ნახევარზე მეტის მიერ წარდგენილი კონსტიტუციის ზოგადი ან ნაწილობრივი გადასინჯვის შესახებ კანონპროექტის თაობაზე ხელმოწერების ნამდვილობას 1 კვირის ვადაში ამოწმებს საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტი და შედეგებს წარუდგენს პარლამენტის ბიუროს.

მუხლი 175

1. ამომრჩეველთა ინიციატივით კონსტიტუციის ზოგადი ან ნაწილობრივი გადასინჯვის შესახებ კანონპროექტის წარდგენის უფლების განხორციელების მიზნით საარჩევნო უფლების მქონე საქართველოს მოქალაქეთა მიერ იქმნება საინიციატივო ჯგუფი არანაკლებ 10 წევრის შემადგენლობით.

2. საინიციატივო ჯგუფი პარლამენტის ბიუროს მიმართავს განცხადებით რეგისტრაციაში გატარების თაობაზე. განცხადებას უნდა ერთვოდეს კონსტიტუციის ზოგადი ან ნაწილობრივი გადასინჯვის შესახებ კანონპროექტი და საინიციატივო ჯგუფის წევრთა შემდეგი მონაცემები: სახელი, გვარი, მისამართი და საკონტაქტო ტელეფონი. ამ მასალებს ბიურო 3 დღის ვადაში გადასცემს საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტს.

3. საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტი რეგისტრაციაში გატარების თაობაზე განცხადებით მიმართვიდან 7 დღის ვადაში საინიციატივო ჯგუფს გადასცემს სარეგისტრაციო მოწმობას ან მოტივირებულ უარს ეუბნება რეგისტრაციაზე. რეგისტრაციაზე უარის თქმის საფუძველია ამ მუხლის პირველი და მე-2 პუნქტების მოთხოვნათა დარღვევა.

4. რეგისტრაციაზე უარის მიღების შემთხვევაში საინიციატივო ჯგუფს უფლება აქვს მიმართოს პარლამენტს, რომელიც პლენარული სხდომების უახლოეს კვირაში განიხილავს მიმართვას და იღებს საბოლოო გადაწყვეტილებას.

5. საინიციატივო ჯგუფს უფლება აქვს რეგისტრაციაში გატარების თაობაზე განცხადება გამოითხოვოს სარეგისტრაციო მოწმობის მიღებამდე.

6. საინიციატივო ჯგუფი სარეგისტრაციო მოწმობის მიღების დღიდან უფლებამოსილია დაიწყოს კონსტიტუციის ზოგადი ან ნაწილობრივი გადასინჯვის შესახებ კანონპროექტის მხარდამჭერთა ხელმოწერების შეგროვება.

7. ხელმოწერების შესაგროვებლად საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტის მიერ დადგენილი ფორმის თითოეულ ფურცელს ხელს აწერს არა უმეტეს 50 ამომრჩევლისა. ისინი პირადად აღნიშნავენ შემდეგ მონაცემებს: სახელს, გვარს, პირადობის დამადასტურებელი მოწმობის ნომერს, მისამართს და ხელმოწერის თარიღს. ყოველ ასეთ ფურცელს ხელმოწერით ადასტურებს ხელმოწერების შეგროვებაზე პასუხისმგებელი პირი. მისი ხელმოწერა უნდა დამოწმდეს სანოტარო ბიუროში ან აღგილობრივი თვითმმართველობის ან/და მმართველობის ორგანოში.

8. შეესებულ ხელმოწერების ფურცლებს საინიციატივო ჯგუფი სარეგისტრაციო მოწმობის მიღებიდან 4 თვის ვადაში წარუდგენს პარლამენტის ბიუროს, რომელიც 3 დღეში გადასცემს მათ საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტს.

9. საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტი ხელმოწერების ფურცლების მიღებიდან 1 თვის ვადაში ამოწმებს ხელმოწერების ნამდვილობას და შედეგებს წარუდგენს პარლამენტის ბიუროს. თუ დადგინდა, რომ ხელმოწერები შესრულებულია ამ რეგლამენტის მოთხოვნათა დარღვევით, ბიურო უარს ეუბნება საინიციატივო ჯგუფს კონსტიტუციის ზოგადი ან ნაწილობრივი გადასინჯვის შესახებ კანონპროექტის პარლამენტში განსახილველად წარდგენაზე.

10. ბათილად მიიჩნევა ყველა ხელმოწერა, რომელიც:

ა) შესრულებულია იმ ფურცელზე, რომელიც არ შეესაბამება დადგენილ ფორმას ან/და რომელიც ამ მუხლის მე-7 პუნქტით დადგენილი წესით არ არის დადასტურებული და დამოწმებული;

ბ) არ შეიცავს ამ მუხლის მე-7 პუნქტით დადგენილ მონაცემებს;

გ) შესრულებულია მოტყუებით, მუქარით, ძალღადანებით ან სხვა პირის მიერ, თუ ამას წერილობით დაადასტურებს ამომრჩეველი.

11. ხელმოწერების გაყალბებისათვის პასუხს აგებს ხელმოწერების შეგროვებაზე პასუხისმგებელი პირი საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

12. თუ შემოწმების შედეგად ნამდვილ ხელმოწერათა რაოდენობა 200000-ზე ნაკლები აღმოჩნდა, ამომრჩეველთა ინიციატივით კონსტიტუციის ზოგადი ან ნაწილობრივი გადასინჯვის შესახებ კანონპროექტის წარდგენის უფლების განხორციელება უარყოფილად ითვლება.

13. კონსტიტუციის ზოგადი ან ნაწილობრივი გადასინჯვის შესახებ კანონპროექტის წარდგენაზე უარის მიღების შემთხვევაში საინიციატივო ჯგუფს უფლება აქვს 5 დღის ვადაში მიმართოს საქართველოს უზენაეს სასამართლოს.

14. ამომრჩეველთა ხელმოწერების ნამდვილობის შესახებ საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტის დადებითი დასკვნა, 200000 ამომრჩეველის მიერ წარმოდგენილი კონსტიტუციის ზოგადი ან ნაწილობრივი გადასინჯვის შესახებ კანონპროექტი და ამომრჩეველთა ხელმოწერები წარედგინება პარლამენტის ბიუროს, რომელიც ამ მასალებს წარუდგენს პარლამენტს პლენარული სხდომების უახლოეს კვირაში განსახილველად.

15. პარლამენტი ცნობად იღებს საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტის დასკვნას ამომრჩეველთა ხელმოწერების ნამდვილობის შესახებ და 15 დღის ვადაში „საქართველოს საკანონმდებლო მაცნეში" საყოველთაო-სახალხო განხილვისათვის აქვეყნებს კონსტიტუციის ზოგადი ან ნაწილობრივი გადასინჯვის შესახებ კანონპროექტს.

(2005 წლის 13 მაისის საქართველოს პარლამენტის რეგლამენტი - სსმ I, 2005 წ., №23, მუხ.159)

მუხლი 176

1. კონსტიტუციის ზოგადი ან ნაწილობრივი გადასინჯვის შესახებ კანონპროექტის საყოველთაო-სახალხო განხილვის უზრუნველყოფის მიზნით პარლამენტი იღებს გადაწყვეტილებას საყოველთაო-სახალხო განხილვის საორგანიზაციო კომისიის შექმნის თაობაზე.

2. საყოველთაო-სახალხო განხილვის საორგანიზაციო კომისიის წევრთა რაოდენობას და შემადგენლობას განსაზღვრავს პარლამენტი.

3. საყოველთაო-სახალხო განხილვის საორგანიზაციო კომისია 1 თვის ვადაში განიხილავს კონსტიტუციის ზოგადი ან ნაწილობრივი გადასინჯვის შესახებ კანონპროექტთან დაკავშირებულ მასალებს.

4. პარლამენტი კონსტიტუციის ზოგადი ან ნაწილობრივი გადასინჯვის შესახებ კანონპროექტის განხილვას იწყებს მისი გამოქვეყნებიდან 1 თვის შემდეგ. პლენარულ სხდომაზე კანონპროექტის განხილვის დაწყებამდე საყოველთაო-სახალხო განხილვის საორგანიზაციო კომისია პარლამენტს აცნობს საყოველთაო-სახალხო განხილვის შედეგებს.

5. პარლამენტი კონსტიტუციის ზოგადი ან ნაწილობრივი გადასინჯვის შესახებ კანონპროექტს განიხილავს კანონპროექტის განხილვისათვის ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით.

თავი XXVI[1]

საქართველოს სახელმწიფო სიმბოლოების შესახებ ორგანული კანონების პროექტების განხილვა და მიღება

(26.11.2004 N 616)

მუხლი 176[1]

საქართველოს სახელმწიფო სიმბოლოების შესახებ ორგანული კანონების (საქართველოს ორგანული კანონი „საქართველოს სახელმწიფო დრომის შესახებ", საქართველოს ორგანული კანონი „საქართველოს სახელმწიფო გერბის შესახებ", საქართველოს ორგანული კანონი „საქართველოს სახელმწიფო ჰიმნის შესახებ") პროექტების მომზადების, განხილვისა და მიღების წესი განისაზღვრება საქართველოს კონსტიტუციის, „ნორმატიული აქტების შესახებ" საქართველოს კანონისა და ამ რეგლამენტის შესაბამისად.

მუხლი 176[2]

1. პარლამენტი საქართველოს სახელმწიფო სიმბოლოების შესახებ ორგანული კანონების პროექტებს განხილვამდე აქვეყნებს „საქართველოს საკანონმდებლო მაცნეში" საყოველთაო-სახალხო განხილვისათვის.

2. საქართველოს სახელმწიფო სიმბოლოების შესახებ ორგანული კანონების პროექტების საყოველთაო-სახალხო განხილვის უზრუნველყოფის მიზნით პარლამენტი იღებს გადაწყვეტილებას საყოველთაო-სახალხო განხილვის საორგანიზაციო კომისიის შექმნის თაობაზე.

3. საყოველთაო-სახალხო განხილვის საორგანიზაციო კომისიის წევრთა რაოდენობასა და შემადგენლობას განსაზღვრავს პარლამენტი.

4. საყოველთაო-სახალხო განხილვის საორგანიზაციო კომისია საქართველოს სახელმწიფო სიმბოლოების შესახებ ორგანული კანონების პროექტების გამოქვეყნებიდან 1 თვის ვადაში განიხილავს ამ პროექტებთან დაკავშირებულ მასალებს.

მუხლი 176[3]

1. პარლამენტი საქართველოს სახელმწიფო სიმბოლოების შესახებ ორგანული კანონების პროექტების განხილვას იწყებს მისი გამოქვეყნებიდან 1 თვის შემდეგ საქართველოს პარლამენტის რეგლამენტით დადგენილი წესით.

2. პლენარულ სხდომაზე აღნიშნული ორგანული კანონების პროექტების განხილვის დაწყებამდე საყოველთაო-სახალხო განხილვის საორგანიზაციო კომისია პარლამენტს აცნობს საყოველთაო-სახალხო განხილვის შედეგებს.

3. საქართველოს სახელმწიფო სიმბოლოების შესახებ ორგანული კანონების პროექტები პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე განიხილება და მიიღება ერთი მოსმენით საქართველოს პარლამენტის რეგლამენტის 156-ე მუხლით დადგენილი წესით.

თავი XXVI[2]

ამომრჩეველთა მიერ საკანონმდებლო ინიციატივის განხორციელება

მუხლი 176[4]

1. არანაკლებ 30 000 ამომრჩევლის ინიციატივით კონსტიტუციის ზოგადი ან ნაწილობრივი გადასინჯვის შესახებ კანონპროექტის (შემდგომში – კანონპროექტის) წარდგენის უფლების განხორციელების მიზნით საარჩევნო უფლების მქონე საქართველოს მოქალაქეთა მიერ იქმნება საინიციატივო ჯგუფი არანაკლებ 5 წევრის შემადგენლობით.

2. საინიციატივო ჯგუფი რეგისტრაციაში გატარების თაობაზე განცხადებით მიმართავს პარლამენტის ბიუროს. განცხადებას უსდა დაერთოს კანონპროექტი და საინიციატივო ჯგუფის წევრთა შემდეგი მონაცემები: სახელი, გვარი; დაბადების წელი, თვე და რიცხვი; პირადობის დამადასტურებელი მოწმობის ნომერი; მისამართი და საკონტაქტო ტელეფონი. ეს მასალები ბიუროს უახლოესი სხდომიდან 2 დღის ვადაში გადაეცემა საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტს.

3. საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტი საინიციატივო ჯგუფის რეგისტრაციაში გატარების თაობაზე ბიუროს მიერ მასალების გადაცემიდან 5 დღის ვადაში საინიციატივო ჯგუფს გადასცემს სარეგისტრაციო მოწმობას ან რეგისტრაციაზე უუნება მოტივირებულ უარს. რეგისტრაციაზე უარის თქმის საფუძველია ამ მუხლის პირველი და მე-2 პუნქტების მოთხოვნათა დარღვევა.

4. საინიციატივო ჯგუფს უფლება აქვს სარეგისტრაციო მოწმობის მიღებამდე გამოითხოვოს რეგისტრაციიმი გატარების თაობაზე განცხადება.

5. საინიციატივო ჯგუფი სარეგისტრაციო მოწმობის მიღების დღიდან უფლებამოსილია დაიწყოს კანონპროექტის მხარდამჭერთა ხელმოწერების შეგროვება.

6. ხელმოწერების შესაგროვებლად საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტის მიერ დადგენილი ფორმის თითოეულ ფურცელს ხელს აწერს არა უმეტეს 50 ამომრჩეველისა. ხელმოწერების სისწორეზე პასუხისმგებელი პირი აღნიშნავს შემდეგ მონაცემებს: სახელს, გვარს; დაბადების წელს, თვესა და რიცხვს; პირადობის დამადასტურებელი მოწმობის ნომერს; მისამართსა და ხელმოწერის თარიღს, რასაც ხელმოწერით ადასტურებს ამომრჩეველი. თითოეულ ასეთ ფურცელს ხელმოწერით ადასტურებს საინიციატიო ჯგუფის ერთ-ერთი წევრი, რომელიც პასუხისმგებელია ხელმოწერების სისწორეზე და პასუხს აგებს ხელმოწერების გაყალბებისათვის. მისი ხელმოწერა უნდა დამოწმდეს სანოტარო ბიუროში ან ადგილობრივი თვითმმართველობის ან/და მმართველობის ორგანოში.

7. შევსებულ ხელმოწერების ფურცლებს საინიციატივო ჯგუფი სარეგისტრაციო მოწმობის მიღებიდან 45 დღის ვადაში წარუდგენს პარლამენტის ბიუროს, რომელიც 2 დღის ვადაში გადასცემს მათ საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტს.

8. საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტი ხელმოწერების ფურცლების მიღებიდან 2 კვირის ვადაში შერჩევითი პრინციპის საფუძველზე ამოწმებს ხელმოწერების ნამდვილობას და შედეგებს წარუდგენს პარლამენტის ბიუროს უახლოეს სხდომას. თუ დადგინდა, რომ ხელმოწერები შესრულებულია ამ თავის მოთხოვნათა დარღვევით, რის გამოც ნამდვილ ხელმოწერათა რაოდენობა აღმოჩნდა 30 000-ზე ნაკლები, საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტის უარყოფითი დასკვნის საფუძველზე ბიუროო უარს ეუბნება საინიციატივო ჯგუფს კანონპროექტის პარლამენტში განსახილველად წარდგენაზე. შესაბამისად, კანონპროექტის წარდგენის უფლების განხორციელება უარყოფილად ითვლება.

9. ბათილად მიიჩნევა ყველა ხელმოწერა, რომელიც:

ა) შესრულებულია ფურცელზე, რომელიც არ შეესაბამება დადგენილ ფორმას ან/და რომელიც ამ მუხლის მე-6 პუნქტით დადგენილი წესით არ არის დადასტურებული ან დამოწმებული;

ბ) არ შეიცავს ამ მუხლის მე-6 პუნქტით დადგენილ მონაცემებს;

გ) შესრულებულია მოტყუებით ან სხვა პირის მიერ, თუ ამას წერილობით დაადასტურებს ამომრჩეველი.

10. კანონპროექტის წარდგენაზე უარის მიღების შემთხვევაში საინიციატივო ჯგუფს უფლება აქვს 5 დღის ვადაში მიმართოს საერთო სასამართლოს სისტემაში არსებულ პირველი ინსტანციის სასამართლოს.

11. ამომრჩეველთა ხელმოწერების ნამდვილობის შესახებ საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტის დადებითი დასკვნა, წარმოდგენილი კანონპროექტი და ამომრჩეველთა ხელმოწერები წარედგინება პარლამენტის ბიუროს.

12. არანაკლებ 30 000 ამომრჩეველის ინიციატივით წარმოდგენილ კანონპროექტზე პარლამენტში მომხსენებლად გამოდის საინიციატივო ჯგუფის ერთ-ერთი წევრი ან საინიციატივო ჯგუფის უფლებამოსილი წარმომადგენელი, ხოლო თანამომხსენებლად – წამყვანი კომიტეტის წარმომადგენელი. ამომრჩეველის ინიციატივით წარმოდგენილ კანონპროექტზე მომხსენებლად დანიშნული პირი არ შეიძლება იყოს პარლამენტის ან მთავრობის წევრი, ასევე მთავრობის ან პრეზიდენტის წარმომადგენელი.

13. კანონპროექტი განიხილება კანონპროექტის განხილვისათვის ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით.

(2005 წლის 13 მაისის საქართველოს პარლამენტის რეგლამენტი - სსმ I, 2005 წ., №23, მუხ.159)

თავი XXVII

სახელმწიფო ბიუჯეტის კანონის პროექტის განხილვა და მიღება

მუხლი 177

1. სახელმწიფო ბიუჯეტის კანონის პროექტის მომზადება, განხილვა და მიღება ხდება „საქართველოს საბიუჯეტო სისტემის შესახებ" საქართველოს კანონისა და ამ რეგლამენტის შესაბამისად.

2. საქართველოს მთავრობა „საქართველოს საბიუჯეტო სისტემის შესახებ" საქართველოს კანონით განსაზღვრული წესით მომზადებულ სახელმწიფო ბიუჯეტის კანონის ძირითადი მონაცემებისა და მიმართულებების დოკუმენტებს წარუდგენს პარლამენტის ეკონომიკური პროფილის კომიტეტებს

არა უგვიანეს მიმდინარე საბიუჯეტო წლის 1 მაისისა.

3. საფინანსო-საბიუჯეტო კომიტეტი ორგანიზებას უწევს სახელმწიფო ბიუჯეტის კანონის ძირითადი მონაცემებისა და მიმართულებების განხილვასა და შეთანხმებას. კომიტეტი უფლებამოსილია აუცილებლობის შემთხვევაში მოითხოვოს და მიიღოს საჭირო ინფორმაცია მთავრობიდან, სამინისტროებიდან, სხვა უწყებებიდან, აღმასრულებელი ხელისუფლების სხვა დაწესებულებებიდან.

4. ეკონომიკური პროფილის კომიტეტებში სახელმწიფო ბიუჯეტის კანონის ძირითადი მონაცემებისა და მიმართულებების განხილვის შედეგების გათვალისწინებით საფინანსო-საბიუჯეტო კომიტეტი ამზადებს დასკვნას, რომელიც ეგზავნება მთავრობას არა უგვიანეს 1 ივნისისა.

მუხლი 178

1. საქართველოს პრეზიდენტთან შეთანხმებით საქართველოს მთავრობა არა უგვიანეს 1 ოქტომბრისა პარლამენტს დასამტკიცებლად წარუდგენს სახელმწიფო ბიუჯეტის კანონის პროექტს კანონმდებლობით გათვალისწინებული თანდართული მასალებით.

2. სახელმწიფო ბიუჯეტის პროექტთან ერთად მთავრობა წარადგენს მოხსენებას მიმდინარე წლის ბიუჯეტის შესრულების მიმდინარეობის შესახებ.

3. სახელმწიფო ბიუჯეტის კანონის პროექტი თანდართულ მასალებთან ერთად ქვეყნდება პარლამენტში წარდგენისთანავე.

მუხლი 179

1. სახელმწიფო ბიუჯეტის კანონის პროექტის მიღებიდან 2 დღის ვადაში, კომიტეტების, ფრაქციების, უმრავლესობის, უმცირესობის წარმომადგენლებთან პარლამენტის თავმჯდომარის შეხვედრის შემდეგ საფინანსო-საბიუჯეტო კომიტეტი უმრუნველყოფს პროექტის განხილვის გრაფიკის შედგენას და ამტკიცებს მას.

2. სახელმწიფო ბიუჯეტის კანონის პროექტი, ასევე პროექტის განხილვის გრაფიკი მისი დამტკიცების მომდევნო დღეს ეგზავნება ყველა კომიტეტს, ფრაქციას, უმრავლესობას, უმცირესობას, ცალკეულ პარლამენტის წევრებს, ასევე საქართველოს კონტროლის პალატას, ეროვნულ ბანკს, მთავრობას.

3. დამტკიცებული გრაფიკის შესაბამისად სახელმწიფო ბიუჯეტის კანონის პროექტს განიხილავენ კომიტეტები, ფრაქციები, უმრავლესობა, უმცირესობა. ისინი ამზადებენ შესაბამის დასკვნებს, რომლებიც ეგზავნება საფინანსო-საბიუჯეტო კომიტეტს. კომიტეტების მიერ შესაძლებელია ერთობლივი დასკვნის მომზადება.

4. სახელმწიფო ბიუჯეტის კანონის პროექტის დადგენილი წესით განხილვასა და შეთანხმებას ორგანიზებას უწევს საფინანსო-საბიუჯეტო კომიტეტი, რომელიც პარლამენტის თავმჯდომარეს კვირაში ერთხელ წარუდგენს ინფორმაციას პროექტის განხილვისა და შეთანხმების მიმდინარეობის შესახებ

5. კომიტეტების, ფრაქციების, უმრავლესობის, უმცირესობის მიერ სახელმწიფო ბიუჯეტის კანონის პროექტის განხილვას ესწრება მთავრობის მიერ საამისოდ უფლებამოსილი პირი, კონტროლის პალატის თავმჯდომარე ან მისი წარმომადგენელი.

6. სახელმწიფო ბიუჯეტის კანონის პროექტის ის ნაწილი, რომელიც ეხება სახელმწიფო ან სამსახურებრივ საიდუმლოებას, განიხილება ეკონომიკური პროფილის და თავდაცვისა და უსაფრთხოების კომიტეტების ერთობლივ სხდომაზე. მასში მონაწილეობის უფლება აქვთ იმ პარლამენტის წევრებს, რომლებიც არ არიან ამ კომიტეტების წევრები, ნდობის ჯგუფის წევრებს, საქართველოს პრეზიდენტის მიერ საამისოდ უფლებამოსილ პირს, კონტროლის პალატისა და ეროვნული ბანკის თავმჯდომარეებს.

7. საფინანსო-საბიუჯეტო კომიტეტი სხვა კომიტეტების, ფრაქციების, უმრავლესობის, უმცირესობისა და იმ პარლამენტის წევრთა დასკვნებს, რომლებიც არ არიან გაერთიანებულნი არც ერთ ფრაქციაში, წარუდგენს პარლამენტის თავმჯდომარეს არა უგვიანეს 20 ოქტომბრისა.

8. პარლამენტის თავმჯდომარე სახელმწიფო ბიუჯეტის კანონის პროექტის შესახებ შესაბამის დასკვნებს პარლამენტის საფინანსო-საბიუჯეტო კომიტეტის მიერ გადაცემიდან 2 დღის ვადაში უგზავნის მთავრობას.

9. მთავრობა სახელმწიფო ბიუჯეტის კანონის გადამუშავებულ პროექტს განსახილველად წარუდგენს პარლამენტს არა უგვიანეს 1 ნოემბრისა. პროექტს უნდა ერთვოდეს ინფორმაცია წარდგენილი წინადადებებისა და მენიშვნების შესახებ, მათი გათვალისწინების მდგომარეობის მითითებით.

10. წინადადებები (მენიშვნები), რომელთა გათვალისწინებაზედაც მთავრობამ თანხმობა განაცხადა, გათვალისწინებული უნდა იყოს სახელმწიფო ბიუჯეტის კანონის პროექტში.

მუხლი 180

1. სახელმწიფო ბიუჯეტის კანონის პროექტი პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე განიხილება ამ თავით დადგენილი წესით, ერთი მოსმენით.

2. პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე სახელმწიფო ბიუჯეტის კანონის პროექტს წარადგენს საქართველოს მთავრობის წევრი.

3. სახელმწიფო ბიუჯეტის კანონის პროექტის წარდგენისას მთავრობის წევრის გამოსვლა არ უნდა აღემატებოდეს 60 წუთს, რომლის გაგრძელება შესაძლებელია პარლამენტის მოთხოვნით. მთავრობის წევრის მოხსენების შემდეგ სიტყვით არა უმეტეს 30 წუთის ხანგრძლივობისა გამოდის თანამომხსენებელი–საფინანსო-საბიუჯეტო კომიტეტის წარმომადგენელი.

4. სახელმწიფო ბიუჯეტის კანონის პროექტის შესახებ სიტყვით არა უმეტეს 20 წუთის ხანგრძლივობისა გამოდიან:

ა) საქართველოს ეროვნული ბანკის თავმჯდომარე, რომელიც წარმოადგენს ფულად-საკრედიტო პოლიტიკის ძირითად მიმართულებებს;

ბ) საქართველოს კონტროლის პალატის თავმჯდომარე, რომელიც წარმოადგენს დასკვნას ბიუჯეტის პროექტის ხარჯების კანონიერებისა და საფუძვლიანობის თაობაზე;

გ) კომიტეტების წარმომადგენლები, რომლებიც წარმოადგენენ ამ კომიტეტების დასკვნებს ბიუჯეტის პროექტის თაობაზე.

5. გამოსვლების დასრულების შემდეგ იმართება კამათი, რომელიც მიმდინარეობს კანონპროექტის პირველი მოსმენით განხილვისათვის ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით.

6. კამათის დამთავრების შემდეგ სხდომის თავმჯდომარე სახელმწიფო ბიუჯეტის კანონის პროექტის განხილვაში აცხადებს შესვენებას არანაკლებ 1 კვირისა.

მუხლი 181

1. სახელმწიფო ბიუჯეტის კანონის პროექტის განხილვაში შესვენების გამოცხადებიდან 2 დღის ვადაში ცალკეული პარლამენტის წევრები, კომიტეტები, ფრაქციები, უმრავლესობა, უმცირესობა თავიანთ დასკვნებსა და წინადადებებს (შენიშვნებს) წარუდგენენ საფინანსო-საბიუჯეტო კომიტეტს, რომელიც მათ თავის დასკვნასთან და წინადადებებთან (შენიშვნებთან) ერთად იმავე დღეს უგზავნის პარლამენტის თავმჯდომარეს.

2. პარლამენტის თავმჯდომარე მიღებულ დასკვნებსა და წინადადებებს (შენიშვნებს) სახელმწიფო ბიუჯეტის კანონის პროექტის განხილვის განახლებამდე არა უგვიანეს 10 დღისა უგზავნის საქართველოს მთავრობას.

მუხლი 182

1. საქართველოს მთავრობა სახელმწიფო ბიუჯეტის კანონის პროექტის განხილვის განახლებამდე არა უგვიანეს 5 დღისა პარლამენტს გადასცემს პროექტის საბოლოო ვარიანტს ამ რეგლამენტის 179-ე მუხლის მე-9 პუნქტით განსაზღვრულ ინფორმაციასთან ერთად, რომელიც იმავე დღეს ეგზავნება ცალკეულ პარლამენტის წევრებს, კომიტეტებს, ფრაქციებს, უმრავლესობას, უმცირესობას.

2. სახელმწიფო ბიუჯეტის კანონის პროექტის განხილვა გრძელდება მთავრობის წევრის მოხსენებით, რომლის ხანგრძლივობა არ უნდა აღემატებოდეს 1 საათს.

3. კომიტეტების, ფრაქციების, უმრავლესობის, უმცირესობის წარმომადგენლებს, ცალკეულ პარლამენტის წევრებს უფლება აქვთ კანონპროექტის პირველი მოსმენით განხილვისას შეკითხვისათვის ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით დაუსვან შეკითხვები მომხსენებელს ან გამოვიდნენ სიტყვით.

4. გამოსვლების დასრულების შემდეგ დასკვნითი სიტყვით არა უმეტეს 30 წუთის ხანგრძლივობისა გამოდის მთავრობის წევრი. მას უფლება აქვს შესთავაზოს პარლამენტს სახელმწიფო ბიუჯეტის კანონის პროექტის მიღება.

5. პარლამენტი სიითი შემადგენლობის უმრავლესობით იღებს სახელმწიფო ბიუჯეტის კანონის პროექტს. პროექტი მიღებული უნდა იქნეს მომდევნო საბიუჯეტო წლის დაწყებამდე.

6. თუ პარლამენტი ვერ მიიღებს სახელმწიფო ბიუჯეტის კანონის პროექტს, მომდევნო საბიუჯეტო წლის დაწყებამდე შესაძლებელია სახელმწიფო ბიუჯეტის კანონის იმავე ან მთავრობისა და პარლამენტის წევრთა შემთანხმებელი კომისიის მონაწილეობით გადამუშავებულ პროექტს ხელახლა ეყაროს კენჭი.

7 სახელმწიფო ბიუჯეტის კანონი და მისი დანართები ქვეყნდება დადგენილი წესით. ისინი ხელმისაწვდომი უნდა იყოს საზოგადოებისათვის.

8. თუ მომდევნო საბიუჯეტო წლის დაწყებამდე პარლამენტი ვერ მიიღებს სახელმწიფო ბიუჯეტის კანონის პროექტს, გადაწყვეტილებას იღებს საქართველოს პრეზიდენტი საქართველოს კონსტიტუციის

შესაბამისად.

9. პარლამენტის მიერ სახელმწიფო ბიუჯეტის კანონის პროექტის დადგენილ ვადაში მიუღებლობის შემთხვევაში სახელმწიფო ბიუჯეტს დეკრეტით ამტკიცებს პრეზიდენტი.

10. სახელმწიფო ბიუჯეტის კანონში ცვლილებები ან/და დამატებები შეიტანება სახელმწიფო ბიუჯეტის კანონის პროექტის მიღებისათვის ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით.

თავი XXVII[1] *(23.12.2004 N 721)*

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის დამტკიცება

მუხლი 182[1]

საქართველოს პარლამენტის მიერ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის დამტკიცების წესი განისაზღვრება კანონით.

კარი VII

საქართველოს მთავრობისათვის ნდობის გამოცხადება. თანამდებობის პირთა არჩევა, დანიშვნა, დამტკიცება, დანიშვნაზე, განთავისუფლებაზე თანხმობის მიცემა, განთავისუფლება, გადაყენება

თავი XXVIII

პარლამენტის ურთიერთობა მთავრობასთან და სხვა სახელმწიფო ორგანოებთან

მუხლი 183

1. პარლამენტი უფლებამოსილია ნდობა გამოუცხადოს მთავრობის შემადგენლობას.

2. საქართველოს პრეზიდენტი მთავრობის გადადგომის, გადაყენების ან უფლებამოსილების მოხსნიდან 7 დღის ვადაში, ფრაქციებთან კონსულტაციების შემდეგ შეარჩევს პრემიერ-მინისტრის კანდიდატურას, ხოლო პრემიერ-მინისტრობის კანდიდატ პრეზიდენტთან შეთანხმებით 10 დღის ვადაში შეარჩევს მთავრობის წევრთა კანდიდატურებს. აღნიშნულის უზრუნველსაყოფად პრეზიდენტი ნიშნავს ფრაქციებთან კონსულტაციების თარიღს და ხვდება ფრაქციათა თავმჯდომარეებს ან ფრაქციების მიერ საამისოდ უფლებამოსილ სხვა პირებს. ამ პუნქტის პირველი წინადადებით გათვალისწინებული პროცედურის დასრულებიდან 3 დღის ვადაში პრეზიდენტი პარლამენტს წარუდგენს მთავრობის შემადგენლობას ნდობის მისაღებად.

3. კომიტეტები და ფრაქციები საქართველოს პრეზიდენტის მიერ მთავრობის შემადგენლობის წარდგენიდან 4 დღის ვადაში, დარგობრივი სპეციალიზაციის მიხედვით განიხილავენ მას, ასევე მთავრობის შემადგენლობისა და სამთავრობო პროგრამისათვის ნდობის გამოცხადების საკითხს და შესაბამის დასკვნებს წარუდგენენ პარლამენტის ბიუროს.

4. პარლამენტის ბიურო კომიტეტებისა და ფრაქციების დასკვნების საფუძველზე, საქართველოს პრეზიდენტის მიერ მთავრობის შემადგენლობის წარდგენიდან 5 დღის ვადაში განიხილავს მთავრობის შემადგენლობისა და სამთავრობო პროგრამისათვის ნდობის გამოცხადების საკითხს და იღებს დასკვნას, რომელიც წარედგინება პრეზიდენტსა და პარლამენტს.

5. პარლამენტის ბიუროს სხდომის მომდევნო დღეს პარლამენტი კანონპროექტის პირველი მოსმენით განხილვისათვის ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით პლენარულ სხდომაზე განიხილავს და კენჭს უყრის მთავრობის შემადგენლობისა და სამთავრობო პროგრამისათვის ნდობის გამოცხადების საკითხს.

6. პარლამენტის ნდობის მისაღებად საჭიროა პარლამენტის სრული შემადგენლობის უმრავლესობის მხარდაჭერა.

7. პარლამენტი უფლებამოსილია ნდობა არ გამოუცხადოს მთავრობის შემადგენლობას და სამთავრობო პროგრამას და იმავე გადაწყვეტილებაში დასვას ცალკეული მთავრობის წევრის აცილების საკითხი.

8. საქართველოს პრეზიდენტის მიერ ცალკეული მთავრობის წევრის აცილების შესახებ პარლა-

მენტის გადაწყვეტილების გაზიარების შემთხვევაში ღაუშვებელია აცილებული პირის მთავრობის იმავე შემადგენლობაში დანიშვნა მთავრობის განთავისუფლებული ან გადამდგარი წევრის ნაცვლად.

9. თუ მთავრობის შემადგენლობამ და სამთავრობო პროგრამამ ვერ მიიღო პარლამენტის ნდობა, საქართველოს პრეზიდენტი 1 კვირის ვადაში წარადგენს მთავრობის იმავე ან ახალ შემადგენლობას. ამ შემთხვევაში პარლამენტი ახორციელებს ამ მუხლის მე-2–მე-7 პუნქტებით გათვალისწინებულ პროცედურებს.

10. თუ მთავრობის შემადგენლობამ და სამთავრობო პროგრამამ ზედიზედ სამჯერ ვერ მიიღო პარლამენტის ნდობა, 5 დღის ვადაში საქართველოს პრეზიდენტი წარადგენს პრემიერ-მინისტრის ახალ კანდიდატურას ან პარლამენტის თანხმობის გარეშე ნიშნავს პრემიერ-მინისტრს, ხოლო პრემიერ-მინისტრი ნიშნავს მთავრობის წევრებს პრეზიდენტის თანხმობით. ამ შემთხვევაში პრეზიდენტი ითხოვს პარლამენტს და ნიშნავს რიგგარეშე არჩევნებს.

11. თუ მთავრობის შემადგენლობის წარდგენა ემთხვევა საპარლამენტო არდადეგებს ან არასასესიო კვირას, ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით მოიწვევა რიგგარეშე სესია ან სხდომა.

მუხლი 184

1. პარლამენტის მიერ მთავრობის შემადგენლობისა და სამთავრობო პროგრამისათვის ნდობის გამოცხადების შემდეგ მთავრობის თავდაპირველი შემადგენლობის ერთი მესამედით, მაგრამ არანაკლებ 5 წევრით განახლების შემთხვევაში საქართველოს პრეზიდენტი 1 კვირის ვადაში წარუდგენს პარლამენტს მთავრობის შემადგენლობას ნდობის მისაღებად.

2. პარლამენტი მთავრობის შემადგენლობას ნდობას უცხადებს საქართველოს კონსტიტუციითა და ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით.

მუხლი 185

1. საქართველოს ელჩის ან სხვა დიპლომატიური წარმომადგენლის დანიშვნაზე თანხმობის მიცემის საკითხს საქართველოს პრეზიდენტის მიერ სათანადო კანდიდატურის პარლამენტისათვის წარდგენიდან 1 კვირის ვადაში განიხილავს შესაბამისი კომიტეტი.

2. კომიტეტის დასკვნის საფუძველზე პარლამენტის ბიურო განიხილავს საქართველოს ელჩის ან სხვა დიპლომატიური წარმომადგენლის დანიშვნის საკითხს და იღებს დასკვნას, რომელიც წარედგინება საქართველოს პრეზიდენტსა და პარლამენტს.

3. პარლამენტი საქართველოს პრეზიდენტს დადგენილებით აძლევს თანხმობას საქართველოს ელჩის ან სხვა დიპლომატიური წარმომადგენლის დანიშვნაზე.

4. თუ საქართველოს პრეზიდენტი ვერ მიიღებს თანხმობას საქართველოს ელჩის ან სხვა დიპლომატიური წარმომადგენლის დანიშვნაზე, იგი უფლებამოსილია ხელახლა წარადგინოს იგივე ან სხვა კანდიდატურა. ერთი და იმავე კანდიდატურის წარდგენა შეიძლება ორჯერ.

5. საქართველოს კონსტიტუციის 73-ე მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტის საფუძველზე საქართველოს ელჩის ან სხვა დიპლომატიური წარმომადგენლის განთავისუფლებაზე თანხმობის მიცემის საკითხი საქართველოს პრეზიდენტის მიერ პარლამენტისათვის წარდგენიდან 1 კვირის ვადაში განიხილება შესაბამის კომიტეტში. კომიტეტი უფლებამოსილია მოითხოვოს და მიიღოს ინფორმაცია, მონაცემები დიპლომატიური წარმომადგენლის პიროვნებასთან და საქმიანობასთან დაკავშირებულ საკითხებზე (გარდა იმ ინფორმაციისა და მონაცემებისა, რომელთა გაცნობა მეგღუდულია ან აკრძალულია კანონით). კომიტეტი განხილვის შედეგად ამზადებს დასკვნას და წარუდგენს პარლამენტს.

6. პარლამენტი საქართველოს პრეზიდენტს დადგენილებით აძლევს თანხმობას საქართველოს ელჩის ან სხვა დიპლომატიური წარმომადგენლის განთავისუფლებაზე.

მუხლი 186

პარლამენტი საქართველოს პრეზიდენტის წარდგინებით, სიითი შემადგენლობის უმრავლესობით, 7 წლის ვადით ირჩევს საქართველოს ეროვნული ბანკის უმაღლესი ორგანოს – საბჭოს წევრებს.

მუხლი 187

პარლამენტი პარლამენტის თავმჯდომარის წარდგინებით, სიითი შემადგენლობის უმრავლესობით, 5 წლის ვადით ირჩევს საქართველოს კონტროლის პალატის თავმჯდომარეს. ერთი და იმავე კანდიდატურის წარდგენა შეიძლება ორჯერ.

მუხლი 188

1. პარლამენტი სრული შემადგენლობის უმრავლესობით, 5 წლის ვადით ირჩევს საქართველოს

სახალხო დამცველს. მისი კანდიდატურის წარდგენის უფლება აქვს საქართველოს პრეზიდენტს, ფრაქციას, პარლამენტის წევრთა ათკაციან ჯგუფს.

2. კენჭისყრის წინ პლენარული სხდომის თავმჯდომარე პარლამენტს აცნობს კანდიდატთა სიას და მათ წერილობით თანხმობას საქართველოს სახალხო დამცველად არჩევის შესახებ. ყოველ ასარჩევ კანდიდატს ცალკე ეყრება კენჭი.

3. კენჭისყრის შედეგად არჩეულად ჩაითვლება ის კანდიდატი, რომელიც მიიღებს მეტ ხმას, მაგრამ არანაკლებ პარლამენტის სრული შემადგენლობის უმრავლესობისა.

4. თუ არჩევისათვის საკმარისი ხმები ერთზე მეტმა კანდიდატმა მიიღო, მაგრამ მიღებულ ხმათა რაოდენობის ტოლობის გამო არჩეული ვერ გამოვლინდა, ამ კანდიდატურებს ერთად ეყრება კენჭი და არჩეულად ჩაითვლება ის, ვინც მიიღებს მეტ ხმას, მაგრამ არანაკლებ პარლამენტის სრული შემადგენლობის უმრავლესობისა. ხმათა თანაბრად გაყოფის განმეორების შემთხვევაში კენჭისყრის პროცედურა გრძელდება გამარჯვებულის გამოვლენამდე.

5. თუ არჩევისათვის საკმარისი ხმები ვერც ერთმა კანდიდატმა ვერ მიიღო, კენჭისყრიდან არა უადრეს 7 და არა უგვიანეს 14 დღისა ტარდება ხელახალი არჩევნები.

6. არჩევნების ერთ ციკლში ერთი და იმავე კანდიდატურის წარდგენა შეიძლება ორჯერ.

მუხლი 189

საქართველოს იუსტიციის საბჭოს წევრთა და საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებულ სხვა თანამდებობის პირთა არჩევა ხდება კომიტეტის თავმჯდომარის არჩევისათვის დადგენილი წესით, თუ ამ რეგლამენტით ან სხვა ნორმატიული აქტებით განსხვავებული წესები არ არის დადგენილი.

მუხლი 190

1. პარლამენტის წინაშე ანგარიშვალდებული, პასუხისმგებელი ორგანოების სახელმწიფო-პოლიტიკური თანამდებობის პირთა არჩევისა და დანიშვნის საკითხების პარლამენტის მიერ განხილვამდე მათ კანდიდატურებს წარდგენიდან 1 კვირის ვადაში განიხილავს შესაბამისი კომიტეტი. კომიტეტი განხილვის შედეგად ამზადებს დასკვნას და წარუდგენს პარლამენტის ბიუროს, რომელიც მის საფუძველზე იღებს დასკვნას და წარუდგენს საქართველოს პრეზიდენტსა და პარლამენტს.

2. თუ კანდიდატებმა საპარლამენტო განხილვის შემდეგ, კენჭისყრის შედეგად ვერ მიიღეს ხმების საჭირო რაოდენობა, შესაბამის სახელმწიფო-პოლიტიკურ თანამდებობებზე ასარჩევად და დასანიშნად პარლამენტს წარედგინება ახალი კანდიდატურები, თუ კანონით ან ამ რეგლამენტით სხვა რამ არ არის დადგენილი.

3. საქართველოს მთავრობის წევრს, პარლამენტის მიერ არჩეულ, დანიშნულ, დამტკიცებულ თანამდებობის პირს, აგრეთვე იმ თანამდებობის პირს, რომლის დანიშვნაზედაც პარლამენტმა თანხმობა მისცა, პარლამენტის შენობაში გადასაადგილებლად ეძლევა პირადობის დამადასტურებელი მოწმობა პარლამენტის თავმჯდომარის ხელმოწერით დამტკიცებული ნიმუშის შესაბამისად.

მუხლი 191

1. პარლამენტი სიითი შემადგენლობის არანაკლებ სამი მეხუთედით, 10 წლის ვადით ირჩევს საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 3 წევრს.

2. პარლამენტი საქართველოს პრეზიდენტის წარდგინებით, სიითი შემადგენლობის უმრავლესობით, არანაკლებ 10 წლის ვადით, ცალ-ცალკე ირჩევს საქართველოს უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარესა და მოსამართლეებს.

3. პარლამენტი საქართველოს პრეზიდენტის წარდგინებით, სიითი შემადგენლობის უმრავლესობით, 5 წლის ვადით ნიმნავს საქართველოს გენერალურ პროკურორს.

მუხლი 192

1. უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარისა და მოსამართლეების, აგრეთვე გენერალური პროკურორის კანდიდატურების წარდგენისა და შესაბამისი კომიტეტის მიერ განხილვის შემდეგ პარლამენტის ბიურო ამ კანდიდატურებს წარუდგენს პარლამენტს.

2. შესაბამისი კომიტეტი დასკვნას ამზადებს სხვა სახელმწიფო-პოლიტიკური თანამდებობის პირებისათვის ამ რეგლამენტის 45-ე მუხლით დადგენილი წესით.

3. თუ უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარის ან გენერალური პროკურორის თანამდებობაზე დასახელებულმა კანდიდატებმა ვერ მიიღეს საქართველოს კონსტიტუციითა და ამ რეგლამენტით გათვალისწინებული ხმების საჭირო რაოდენობა, პარლამენტს წარედგინება ახალი კანდიდატურები.

4. უზენაესი სასამართლოს მოსამართლის თანამდებობაზე ასარჩევად ერთი და იმავე კანდიდატურის წარდგენა შეიძლება ორჯერ.

მუხლი 193

1. საკონსტიტუციო სასამართლოს წევრის კანდიდატურის წარდგენის უფლება აქვს პარლამენტის თავმჯდომარეს, ფრაქციას, პარლამენტის წევრთა ათეულიან ჯგუფს.

2. კენჭისყრის წინ პლენარული სხდომის თავმჯდომარე პარლამენტს აცნობს კანდიდატთა სიას და მათ წერილობით თანხმობას საკონსტიტუციო სასამართლოს წევრად არჩევის შესახებ. ყოველ ასარჩევ კანდიდატს ცალკე ეყრება კენჭი.

3. საკონსტიტუციო სასამართლოს წევრის თანამდებობაზე ასარჩევად ერთი და იმავე კანდიდატურის წარდგენა შეიძლება ორჯერ.

4. კენჭისყრის შედეგად არჩეულად ჩაითვლება ის კანდიდატი, რომელიც მიიღებს მეტ ხმას, მაგრამ არანაკლებ პარლამენტის სიითი შემადგენლობის სამი მეხუთედისა.

5. თუ არჩევნებში მონაწილეობდა 3 კანდიდატი და რომელიმე მათგანმა ვერ მიიღო ხმების საჭირო რაოდენობა, პარლამენტის თავმჯდომარე, ფრაქცია, იმ პარლამენტის წევრთა ათეულიანი ჯგუფი, უფლებამოსილია პარლამენტს ივიეე კანდიდატურა წარუდგინოს კენჭისყრიდან 10 დღის შემდეგ.

6. თუ პირველი კენჭისყრა ჩარდება პარლამენტის სესიის ბოლო დღეს ან დარჩენილ ეადებში შეუძლებელია კანდიდატის არჩევა, ხელახალი კენჭისყრა ეწყობა მომდევნო სესიის პირველსავე სხდომაზე.

7. თუ არჩევნებში მონაწილეობდა 3-ზე მეტი კანდიდატი და მოსამართლეთა საჭირო რაოდენობა ვერ აირჩა, ეწყობა ხელახალი კენჭისყრა. ამ შემთხვევაში კენჭი ეყრება იმ 3 კანდიდატს, რომლებმაც პირველ ტურში სხვა კანდიდატებზე მეტი ხმა მიიღეს.

8. ამ თანამდებობის პირთა გადადგომის შემთხვევაში პარლამენტი ცნობად იღებს მათ გადადგომას, რაც ფორმდება პლენარული სხდომის საოქმო ჩანაწერით. თანამდებობის პირი გადამდგარად ითვლება განცხადების პარლამენტში წარდგენის დღიდან.

თავი XXIX

პარლამენტისა და აღმასრულებელი ხელისუფლების სხვა ურთიერთობანი

მუხლი 194

პარლამენტი, როგორც წესი, საგაზაფხულო სესიის პლენარული სხდომების პირველ დღეს, საქართველოს კონსტიტუციის შესაბამისად ისმენს საქართველოს პრეზიდენტის ყოველწლიურ მოხსენებას ქვეყნის მდგომარეობის უმნიშვნელოვანეს საკითხებზე. პრეზიდენტის მოხსენების შემდეგ ცხადდება ორსაათიანი შესვენება. შესვენების შემდეგ იწყება ფრაქციების თავმჯდომარეთა გამოსვლები, რომელთა ხანგრძლივობას აღგენს პარლამენტის ბიურო. დებატების შემდეგ შეიძლება მიღებულ იქნეს რეზოლუცია.

მუხლი 195

1. პარლამენტი უფლებამოსილია უნდობლობა გამოუცხადოს მთავრობას. უნდობლობის საკითხის აღძვრის მოთხოვნის უფლება აქვს უმრავლესობას, უმცირესობას, იმ ფრაქციას, რომელიც არ არის გაერთიანებული უმრავლესობაში ან უმცირესობაში, პარლამენტის წევრთა ათეულიან ჯგუფს. უნდობლობის საკითხის აღძერის მოთხოვნის უფლების მქონე სუბიექტები მიმართავენ პარლამენტის ბიუროს, რომელსაც საკითხი შეაქვს პლენარული სხდომების უახლოესი კვირის დღის წესრიგში. თუ უნდობლობის გამოცხადების საკითხის აღძერას მხარს დაუჭერს პარლამენტის სრული შემადგენლობის არანაკლებ ერთი მესამედისა, კენჭი ეყრება მთავრობისათვის უნდობლობის გამოცხადების შესახებ დადგენილების პროექტს, რომელიც მიიღება პარლამენტის სრული შემადგენლობის უმრავლესობით.

2. თუ პარლამენტი მთავრობას უნდობლობას ვერ გამოუცხადებს, უნდობლობის საკითხის დასმა შემდეგი 3 თვის განმავლობაში დაუშვებელია.

3. მთავრობისათვის უნდობლობის გამოცხადების შემდეგ საქართველოს პრეზიდენტი 5 დღის განმავლობაში გადააყენებს მთავრობას ან არ გაიზიარებს პარლამენტის გადაწყვეტილებას. თუ პარლამენტი უნდობლობის გამოცხადებიდან არა უადრეს 90 და არა უგვიანეს 100 დღისა კელავ გამოუცხადებს მთავრობას უნდობლობას, პრეზიდენტი გადააყენებს მთავრობას ან დაითხოვს პარლამენტს და დანიშნავს რიგგარეშე არჩევნებს. საქართველოს კონსტიტუციის 51[1] მუხლის „ა"–„დ" ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული გარემოებების არსებობისას უნდობლობის გამოცხადების შესახებ განმეორებითი კენჭისყრა

უნდა ჩატარდეს ამ გარემოებების აღმოფხვრიდან 15 დღის ვადაში.

4. პარლამენტი უფლებამოსილია დადგენილებით აღძრას მთავრობისათვის უპირობო უნდობლობის გაპოცხადების საკითხი. თუ დადგენილების მიღებიდან არა უადრეს 15 და არა უგვიანეს 20 დღისა პარლამენტი სრული შემადგენლობის სამი მეხუთედით გამოუცხადებს მთავრობას უნდობლობას, საქართველოს პრეზიდენტი გადააყენებს მთავრობას.

5. თუ პარლამენტი მთავრობას უნდობლობას ვერ გამოუცხადებს, უნდობლობის საკითხის დასმა შემდეგი 6 თვის განმავლობაში დაუშვებელია.

6. ამ მუხლის მე-4 პუნქტით გათვალისწინებული წესით მთავრობის გადაყენების შემთხვევაში საქართველოს პრეზიდენტს უფლება არა აქვს მთავრობის მომდევნო შემადგენლობაში პრემიერ-მინისტრად დანიშნოს იგივე პირი ან წარადგინოს პრემიერ-მინისტრის იგივე კანდიდატურა.

7. პრემიერ-მინისტრი უფლებამოსილია დასვას მთავრობისადმი ნდობის საკითხი პარლამენტში განსახილველ სახელმწიფო ბიუჯეტის, საგადასახადო კოდექსისა და მთავრობის სტრუქტურის, უფლებამოსილებისა და საქმიანობის წესის შესახებ კანონპროექტებზე. პარლამენტი მთავრობას ნდობას უცხადებს სრული შემადგენლობის უმრავლესობით. თუ პარლამენტი მთავრობას ნდობას არ გამოუცხადებს, საქართველოს პრეზიდენტი 1 კვირის განმავლობაში გადააყენებს მთავრობას ან დაითხოვს პარლამენტს და დანიშნავს რიგგარეშე არჩევნებს.

8. მთავრობისათვის ნდობის გამოცხადებასთან დაკავშირებით კენჭისყრა უნდა ჩატარდეს საკითხის დასმიდან 10 დღის ვადაში. ამ ვადაში კენჭისყრის ჩაუტარებლობა ნიშნავს ნდობის გამოცხადებას.

9. პარლამენტის მიერ მთავრობისათვის ნდობის გამოცხადებისას შესაბამისი კანონპროექტი მიღებულად ჩაითვლება.

10. ამ მუხლით გათვალისწინებული პროცედურების მიმდინარეობისას დაუშვებელია საქართველოს პრეზიდენტის იმპიჩმენტის წესით თანამდებობიდან გადაყენების საკითხის აღძერა.

მუხლი 196

1. პრემიერ-მინისტრი ვალდებულია პარლამენტს წელიწადში ერთხელ, საშემოდგომო სესიის პლენარული სხდომების პირველივე კვირაში წარუდგინოს ანგარიში სამთავრობო პროგრამის შესრულების მიმდინარეობის შესახებ.

2. პარლამენტს უფლება აქვს პრემიერ-მინისტრს მოსთხოვოს სამთავრობო პროგრამის შესრულების მიმდინარეობის შესახებ ანგარიშის რიგგარეშე წარდგენა. პრემიერ-მინისტრის მიერ პარლამენტისთვის ანგარიშის წარდგენის მოთხოვნის შესახებ გადაწყვეტილებას პარლამენტი იღებს კომიტეტის ან ფრაქციის მოთხოვნის საფუძველზე, პლენარულ სხდომაზე დამსწრეთა ხმების უმრავლესობით, მაგრამ არანაკლებ პარლამენტის სრული შემადგენლობის ერთი მეხუთედისა, მიიღოს გადაწყვეტილება პლენარულ სხდომაზე საქართველოს მთავრობის წევრის მოწვევის, განსახილველი საკითხისა და პლენარულ სხდომაზე მისი განხილვის თარიღის შესახებ, რაც ფორმდება საოქმო ჩანაწერით და დაუყოვნებლივ ეგზავნება ადრესატს.

2. მთავრობის წევრის მოხსენება პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე განისილება სამთავრობო საათისათვის დადგენილი წესის შესაბამისად. მოხსენება შეიძლება იყოს წერილობითი ან ზეპირი.

3. მთავრობის წევრის მოხსენებისა და ინფორმაციის მოსმენის შემდეგ პარლამენტმა შეიძლება მიიღოს დადგენილება ან რეზოლუცია.

მუხლი 198

1. საქართველოს მთავრობის წევრი, მოთხოვნის შემთხვევაში, ვალდებულია დაესწროს კომიტეტის, საგამოძიებო ან სხვა დროებითი კომისიის სხდომას, პასუხი გასცეს პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე დასმულ შეკითხვებს და წერილობით წარმოადგინოს გაწეული საქმიანობის ანგარიში. მთავრობის წევრს მოთხოვნისთანავე მოუსმენს პარლამენტი, კომიტეტი ან კომისია.

2. მოთხოვნა, წერილობითი ფორმით, შესაბამის სხდომამდე 10 დღით ადრე წარედგინება

მთავრობის წევრს. კომიტეტი, საგამოძიებო ან სხვა დროებითი კომისია მოთხოვნის წარდგენის შესახებ გადაწყვეტილებას იღებს სიითი შემადგენლობის უმრავლესობით.

მუხლი 199

კომიტეტები, საგამოძიებო და სხვა დროებითი კომისიები მათ კომპეტენციას მიკუთვნებულ საკითხებზე ინფორმაციის მოსმენის, კონტროლისა და შემოწმების შედეგად საქართველოს კონსტიტუციისა და კანონების დარღვევის გამოელენილ ფაქტებზე შეიმუშავებენ და მთავრობას, აღმასრულებელი ხელისუფლების სხვა ორგანოებს უგზავნიან რეკომენდაციებს, რომელთა განხილვის შედეგები ან მიღებული ზომები არა უგვიანეს 1 თვისა ან წინასწარ დადგენილ ვადაში ეცნობება შესაბამის კომიტეტს, კომისიას.

თავი XXX

პარლამენტის ურთიერთობა ადგილობრივი თვითმმართველობისადა მმართველობის ორგანოებთან

მუხლი 200

1. საარჩევნო ოლქის ან ტერიტორიული ერთეულის მიხედვით შექმნილი პარლამენტის წევრთა ჯგუფი თაეისი კომპეტენციის ფარგლებში საერთო კოორდინაციას უწევს პარლამენტის ურთიერთობას ადგილობრივი თვითმმართვე-ლობისა და მმართველობის ორგანოებთან. ამ ჯგუფის წევრებს უფლება აქვთ გაეცნონ ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის ორგანოთა საქმიანობას, მოითხოვონ ინფორმაცია საფინანსო-საბიუჯეტო, სამეურნეო, სოციალური, კულტურულ-საგანმანათ-ლებლო და კანონიერების უზრუნველყოფის, საზოგადოებრივი წესრიგისა და საქართველოს მოქალაქეთა კონსტიტუციურ უფლება-თაეისუფლებათა დაცვის სფეროებში საქმიანობის შესახებ.

2. ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის ორგანოები ვალდებულნი არიან მოთხოვნიდან არა უგვიანეს 1 თვისა პარლამენტის წევრთა ჯგუფს წარუდგინონ ინფორმაცია თაეიანთი საქმიანობის შესახებ. წარმოდგენილი ინფორმაციის საფუძველზე დგება მოხსენება შესაბამისი წინადა-დებებით, რომელიც შეიძლება პარლამენტის განხილვის საგანიც გახდეს.

მუხლი 201

1. საქართველოს პრეზიდენტი პარლამენგს წარუდგენს გადაწყვეტილებას ადგილობრივი თვითმმართველობის ან ტერიტორიული ერთეულების სხვა წარმომადგენლობითი ორგანოების საქმიანობის შეჩერების ან მათი დათხოვნის შესახებ.

2. საქართველოს პრეზიდენტის გადაწყვეტილებასთან დაკავშირებით პარლამენტი იღებს დადგე-ნილებას.

კარი VIII

პარლამენტის საკონტროლო ფუნქციები

თავი XXXI

პარლამენტის საკონტროლო საქმიანობის წესი

მუხლი 202

1. პარლამენტი უშუალოდ და მის მიერ შექმნილი ორგანოების მეშვეობით, თავისი კომპეტენციის ფარგლებში სელს უწყობს საქართველოს კონსტიტუციის, კანონების, პარლამენტის სხვა აქტების შესრულებას, განსაზღვრავს ქვეყნის საშინაო და საგარეო პოლიტიკის ძირითად მიმართულებებს, კონსტიტუციით დადგენილი წესით ნდობას უცხადებს საქართველოს მთავრობის შემადგენლობას და კონტროლს უწევს მთავრობის, მთავრობის წევრთა საქმიანობას, საქართველოს მოქალაქეთა კონსტიტუციური უფლებების, თავისუფლებებისა და მოვალეობების უზრუნველყოფას, სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულებას, პარლამენტის მიერ არჩეული, დანიშნული, დამტკიცებული სახელმწიფო ორგანოებისა და თანამდებობის პირების საქმიანობას.

2. საქართველოს კონსტიტუციით განსაზღვრულ თანამდებობის პირთა მიერ კონსტიტუციის დარღვევის, სახელმწიფო ღალატისა და სისხლის სამართლის სხვა დანაშაულის ჩადენის შემთხვევაში

გამოიყენება კონსტიტუციითა და „იმპიჩმენტის შესახებ" საქართველოს კანონით დადგენილი იმპიჩმენტის წესი.

3. პარლამენტის პლენარული სხდომა, ბიურო, კომიტეტი უფლებამოსილნი არიან ცალკეული აქტუალური საკითხის შესწავლისა და შესაბამისი გადაწყვეტილების პროექტის შემუშავების მიზნით, პარლამენტის წევრთაგან დანიშნონ მომხსენებელი ან მომხსენებელთა ჯგუფი, რომელიც თავისი შემადგენლობიდან ირჩევს მთავარ მომხსენებელს. მომხსენებელი ადგენს საკითხის შესწავლის გეგმასა და გრაფიკს, განსაზღვრავს მასში მონაწილე სპეციალისტებს, ხელმძღვანელობს საკითხის შესწავლას, პასუხისმგებელია მის დამუშავებაზე და გადაწყვეტილების პროექტის მომზადებაზე. პარლამენტის პლენარული სხდომის მიერ დანიშნულ მომხსენებელს უფლება აქვს ადმინისტრაციული ორგანოსაგან გამოითხოვოს და მიიღოს ნებისმიერი ინფორმაცია (მათ შორის, კონფიდენციალური) და ნებისმიერ საკითხზე ახსნა-განმარტება. მომხსენებელი გადაწყვეტილების პროექტს განსახილველად წარუდგენს პარლამენტის ბიუროს ან კომიტეტის სხდომას.

მუხლი 203

1. პეტიცია არის პირთა ჯგუფის წერილობითი მიმართვა, რომელიც შეეხება სახელმწიფოებრივ და საერთო პრობლემებიდან გამომდინარე საკითხებს.

2. პეტიციები იწერება და შეიტანება პარლამენტის თავმჯდომარის სახელზე და აღირიცხება სპეციალურ სარეგისტრაციო ჟურნალში. პეტიციის ჩაბარებისა და რეგისტრაციის ნომრის შესახებ ეცნობება მის ავტორს.

3. პეტიცია შესასწავლად და განსახილველად გადაეცემა შესაბამის კომიტეტს ან დროებით კომისიას. კომიტეტი ან კომისია იღებს ერთ-ერთ შემდეგ გადაწყვეტილებას:

ა) მიზანმეწონილად მიიჩნევს პეტიციის შესწავლასა და განხილვას უშუალოდ ან პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე, ხოლო არდადეგებზე — უახლოეს სამუშაო კვირაში;

ბ) პეტიციას გადაუგზავნის შესაბამის სამინისტროს, უწყებას;

გ) მიზანშეუწონლად მიიჩნევს პეტიციის შესწავლასა და განხილვას.

4. გადაწყვეტილება 1 კვირის განმავლობაში ეცნობება პეტიციის ავტორს.

მუხლი 204

1. სამინისტრო, უწყება 1 თვის განმავლობაში აცნობებს პასუხს პეტიციის ავტორს და შესაბამისად კომიტეტს ან დროებით კომისიას. შესაბამისი კომიტეტის ან კომისიის თანხმობით ვადა შეიძლება გაგრძელდეს 1 თვით. თუ სამინისტრო ან უწყება დაწესებულ ვადაში პასუხს არ აცნობებს ავტორს, პარლამენტი იღებს შესაბამის გადაწყვეტილებას.

2. პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე პეტიციის განხილვისათვის საჭიროა პარლამენტის ბიუროს წარედგინოს შესაბამისი კომიტეტის ან დროებითი კომისიის დასკვნა, რომელსაც ერთვის პეტიციის სრული ტექსტი.

3. საკითხის განხილვის შემდეგ პარლამენტი იღებს დადგენილებას, რეზოლუციას ან სხვა გადაწყვეტილებას.

მუხლი 205

საქართველოს მოქალაქეები, სამოგადოებრივი და პოლიტიკური გაერთიანებები, საწარმოები, დაწესებულებები და ორგანიზაციები, სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოები და თანამდებობის პირები, აღგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის ორგანოები და თანამდებობის პირები უფლებამოსილნი არიან განცხადებით მიმართონ პარლამენტის წევრებს, ორგანოებსა და თანამდებობის პირებს.

მუხლი 206

1. პარლამენტის მუშაობის მოქალაქეთათვის უკეთ გაცნობის, მათ საჩივრებსა და განცხადებებზე ოპერატიული რეაგირების მიზნით პარლამენტში პარლამენტის აპარატის სტრუქტურული ქვედანაყოფის სახით იქმნება მოქალაქეთა საზოგადოებრივი მისაღები.

2. მოქალაქეთა საზოგადოებრივ მისაღებში ყოველდღიურად მორიგეობს 2 პარლამენტის წევრი, გარდა პარლამენტის თანამდებობის პირებისა. მორიგეობის გრაფიკს ფრაქციათა თავმჯდომარეებთან შეთანხმებით განსაზღვრავს პარლამენტის ბიურო.

3. მოქალაქეთა საზოგადოებრივი მისაღები მუშაობს ყოველდღე, გარდა კვირისა.

4. მოქალაქეთა საზოგადოებრივი მისაღების სტრუქტურა და საქმიანობის წესი განისაზღვრება შესაბამისი დებულებით, რომელსაც ამტკიცებს პარლამენტის თავმჯდომარე.

5. მოქალაქეთა სამოგადოებრივი მისაღები საერთო ხელმძღვანელობას უწევს პარლამენტში

მესულ განცხადებებს, საჩივრებს და უნაწილებს პარლამენტის მესაბამის კომიტეტებს, ორგანოებს, პარლამენტის წევრებს. თუ ფიზიკური და იურიდიული პირის, ორგანოსა და სახელმწიფო თანამდებობის პირის განცხადება ან საჩივარი შეეხება მოქალაქეთა კონსტიტუციურ უფლებათა და თავისუფლებათა დარღვევის ან სხვა, განსაკუთრებით მნიშვნელოვან საკითხს, პარლამენტის თავმჯდომარემ საკუთარი ინიციატივით ან შესაბამისი კომიტეტის წარდგინებით შეიძლება შექმნას საკითხის შემსწავლელი სპეციალური ჯგუფი.

მუხლი 207

1. დაუშვებელია სათანადო მესწავლის (მესწავლის გეგმის, ვადის დადგენის, პასუხისმგებელი პირების გამოყოფის) გარეშე პარლამენტში შემოსული განცხადებებისა და საჩივრების გადაგზავნა ქვემდებარეობის მიხედვით.

2. პარლამენტის წევრები, სახელმწიფო ორგანოები და თანამდებობის პირები ვალდებულნი არიან განიხილონ განცხადება-საჩივრები და მათზე მოახდინონ სათანადო რეაგირება. პასუხი 1 თვის განმავლობაში ეცნობება აეტორებს.

მუხლი 208

პლენარული სხდომების კვირის გარდა, პარლამენტის აპარატში, კომიტეტების, საგამოძიებო და სხვა დროებითი კომისიების აპარატებში, თანამდებობის პირთა სამდივნოებში, პარლამენტის წევრებთან ორშაბათობით (თუ ეს არ არის პარლამენტის წევრთა ამომრჩევლებთან აღგილზე შეხვედრების დღე), 14 საათიდან 19 საათამდე წარმოებს მოქალაქეთა მიღება. კომიტეტი, საგამოძიებო ან სხვა დროებითი კომისია, თანამდებობის პირი, პარლამენტის წევრი პასუხისმგებელია მიღებული განცხადება-საჩივრის შესწავლა-განხილვაზე და სათანადო რეაგირებაზე.

მუხლი 209

საქართველოს მოქალაქეებს, სამო
ადოებრივი და პოლიტიკური გაერთიანებების, საწარმოების, დაწესებულებებისა და ორგანიზაციების წარმომადგენლებს, სახელმწიფო ორგანოების, ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის ორგანოების თანამდებობის პირებს, როგორც წესი, პარლამენტის თავმჯდომარე მიიღებს, თუ:

ა) განცხადება-საჩივრებში დასმული საკითხები მნიშვნელოვანია და არსებობს პარლამენტის თავმჯდომარესთან მათი შეხვედრის დასაბუთებული მოთხოვნა;

ბ) მათ მიერ შეტანილ განცხადება-საჩივრებზე არ არის გაცემული სათანადო პასუხი;

გ) პარლამენტის წევრებს, კომიტეტებს, საგამოძიებო ან სხვა დროებით კომისიებს შემოსულ განცხადება-საჩივრებზე პასუხი საერთოდ არ გაუცია.

მუხლი 210

კომიტეტის, საგამოძიებო ან სხვა დროებითი კომისიის მიერ საკითხის შესწავლისა და მოსმენის შედეგად მიღებული დასკვნა ან რეკომენდაცია შესაძლებელია წარედგინოს პარლამენტს ან მის ბიუროს, ან რეაგირებისათვის ქვემდებარეობით გადაიგზავნოს. შესაბამისი ორგანო 1 თვის განმავლობაში აცნობებს კომიტეტს, საგამოძიებო ან სხვა დროებით კომისიას რეაგირების შედეგს, რის შესახებაც შეიძლება ეცნობოს პარლამენტს ან ბიუროს. საჭიროების შემთხვევაში პარლამენტი მოსმენილ საკითხებზე იღებს დადგენილებას ან რეზოლუციას. ასეთივე წესით მიიღება გადაწყვეტილება იმ შემთხვევაშიც, როდესაც კომიტეტს შესწავლის შედეგებზე დასკვნა ან რეკომენდაცია გადაუგზავნელად შეაქვს პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე განსახილველად.

თავი XXXII

პარლამენტის წევრის კითხვა, პარლამენტის წევრთა ათკაციანი ჯგუფისა და ფრაქციის შეკითხვა, სამთავრობო საათი

მუხლი 211

1. პარლამენტის წევრი უფლებამოსილია კითხვით მიმართოს პარლამენტის წინაშე ანგარიშვალდებულ ორგანოს, საქართველოს მთავრობას, მთავრობის წევრს, ქალაქის მერს, ყველა დონის ტერიტორიული ერთეულის აღმასრულებელი ხელისუფლების ორგანოს ხელმძღვანელს, სახელმწიფო დაწესებულებას და მათგან მიიღოს პასუხი. კითხვა შეიძლება დასმულ იქნეს მხოლოდ წერილობითი

ფორმით. თითოეული ორგანო და თანამდებობის პირი, რომელსაც კითხვით მიმართეს, ვალდებულია პარლამენტს კითხვის მიღებიდან 15 დღეში წარუდგინოს წერილობითი პასუხი. მესაბამის თანამდებობის პირს კითხვის ავტორთან შეთანხმებით კითხვაზე პასუხის გაცემის ვადა შეიძლება გაუგრძელდეს 10 დღით.

2. პარლამენტის წევრთა ათკაციან ჯგუფს, ფრაქციას უფლება აქვს შეკითხვით მიმართოს პარლამენტის წინამე ანგარიშვალდებულ ორგანოს, საქართველოს მთავრობას, მთავრობის წევრს, რომლებიც ვალდებულნი არიან დასმულ შეკითხვას უპასუხონ პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე. შეკითხვებზე პასუხობენ ყოველი თვის პლენარული სხდომის ბოლო ხუთშაბათს სამთავრობო საათის დროს. შეკითხვა შეიძლება იყოს წერილობითი ან ზეპირი. შეკითხვაზე პასუხი წერილობითი ფორმით წარედგინება პარლამენტის პლენარულ სხდომას.

3. პასუხს ხელს აწერენ მხოლოდ ამ მუხლში ჩამოთვლილი სუბიექტები ან შესაბამის ორგანოთა ხელმძღვანელი პირები.

4. თანამდებობის პირს უფლება აქვს კითხვასა და შეკითხვას პასუხი არ გასცეს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ინფორმაცია სახელმწიფო ან სამხედრო საიდუმლოებას შეიცავს.

5. პარლამენტის წევრს, პარლამენტის წევრთა ათკაციან ჯგუფს, ფრაქციას უფლება აქვს ნებისმიერ დროს უკან გამოითხოვოს საკუთარი კითხვა ან შეკითხვა.

მუხლი 212

1. ზეპირი შეკითხვა შეიძლება დაისვას პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე, მაგრამ სამთავრობო საათამდე არა უგვიანეს 14 დღისა. წერილობითი შეკითხვა შეიძლება წარდგენილ იქნეს სამთავრობო საათის დღემდე არა უგვიანეს 11 დღისა.

2. წერილობითი შეკითხვის ტექსტი ბარდება პარლამენტის აპარატს, რომელიც მას სპეციალურ დავთარში აღრიცხავს და გასცემს წერილობითი შეკითხვის მიღების დამადასტურებელ ცნობას.

3. ზეპირ შეკითხვას 4 დღის ვადაში წერილობით აფორმებს პარლამენტის აპარატი და ხელმოწერით ადასტურებს შეკითხვის ავტორი, რის შემდეგაც აპარატი შეკითხვას სპეციალურ დავთარში აღრიცხავს და გასცემს მისი მიღების დამადასტურებელ ცნობას.

4. წერილობით შეკითხვას და წერილობით გაფორმებულ ზეპირ შეკითხვას პარლამენტის აპარატი ადრესატს გადასცემს არა უგვიანეს 1 დღისა.

5. შეკითხვის ავტორისა და შეკითხვის ადრესატის შეთანხმებით შეკითხვაზე პასუხის გაცემის ვადამ შეიძლება გადაიწიოს მომდევნო სამთავრობო საათამდე.

6. ის შეკითხვა, რომელსაც პასუხი არ გაეცემა ამ მუხლით დადგენილ ვადაში და დადგენილი წესით, ავტომატურად დაისმება უახლოეს სამთავრობო საათზე.

მუხლი 213

1. პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე შეკითხვაზე პასუხისათვის დროს განსაზღვრავს სხდომის თავმჯდომარე შესაბამის თანამდებობის პირთან შეთანხმებით.

2. პარლამენტის წევრს უფლება აქვს ცალკეული საკითხის დაზუსტებისათვის მომხსენებელს მიმართოს ერთხელ, არა უმეტეს 3 წუთისა. მომხსენებლის საბოლოო პასუხის გაცემის შემდეგ აღნიშნულ საკითხთან დაკავშირებით გამოსვლები მთავრდება.

მუხლი 214

სამთავრობო საათზე მოსმენილი საკითხები შეიძლება გახდეს საპარლამენტო განხილვის საგანი, რისთვისაც გადაწყვეტილების პროექტის მოსამზადებლად შეიძლება შეიქმნას სპეციალური ჯგუფი, რომლის შემადგენლობაში შედის საკითხების ინიციატორთა არანაკლებ თითო წარმომადგენელი.

მუხლი 215

1. პარლამენტი უფლებამოსილია პარლამენტის სრული შემადგენლობის უმრავლესობით პრემიერ-მინისტრის წინაშე დასვას ცალკეული მთავრობის წევრის თანამდებობრივი პასუხისმგებლობის საკითხი.

2. საკითხის დასმის უფლება აქვს ფრაქციას, პარლამენტის წევრთა ათკაციან ჯგუფს. საკითხის დასმის შესახებ განცხადება წერილობითი ფორმით წარედგინება პარლამენტის პლენარული სხდომის თავმჯდომარეს, რომელიც დაუყოვნებლივ იწყებს შესაბამის პროცედურებს. პარლამენტი საკითხის კენჭისყრაზე დაყენების შესახებ გადაწყვეტილებას იღებს სხდომაზე დამსწრეთა ხმების უმრავლესობით, მაგრამ არანაკლებ პარლამენტის სრული შემადგენლობის ერთი მესამედისა. თუ მიღებული იქნება დადებითი გადაწყვეტილება, საკითხი მაშინვე დგება კენჭისყრაზე.

3. თუ პარლამენტი ვერ მიიღებს დადებით გადაწყვეტილებას, მთავრობის იმავე წევრის თანამდებობრივი პასუხისმგებლობის საკითხის დასმა შემდეგი 3 თვის განმავლობაში დაუშვებელია.

4. თუ პრემიერ-მინისტრი არ გაათავისუფლებს მთავრობის წევრს, ასეთ შემთხვევაში იგი 2 კვირის ვადაში პარლამენტს წარუდგენს თავის მოტივირებულ გადაწყვეტილებას.

თავი XXXIII

პარლამენტის წინაშე ანგარიშვალდებული, პასუხისმგებელი ორგანოების თანამდებობის პირთა საქმიანობის კონტროლი, მათი უფლებამოსილების შეწყვეტა, თანამდებობიდან გადაყენება, გადადგომა და განთავისუფლება

მუხლი 216

1. პარლამენტი საქართველოს კონსტიტუციითა და კანონმდებლობით დადგენილი წესით კონტროლს უწევს საქართველოს კონტროლის პალატისა და ეროვნული ბანკის უმაღლეს თანამდებობის პირთა საქმიანობას.

2. სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულების წინასწარი და სრული ანგარიშის წარდგენის დროს საქართველოს კონტროლის პალატა წელიწადში ორჯერ წარადგენს მოხსენებას მთავრობის ანგარიშთან დაკავშირებით, ხოლო წელიწადში ერთხელ, არა უგვიანეს საანგარიშო წლის მომდევნო წლის 1 ივნისისა – თავისი საქმიანობის ანგარიშს. პარლამენტი ანგარიშის განხილვის შემდეგ იღებს შესაბამის დადგენილებას.

3. საქართველოს კონტროლის პალატა თავისი საქმიანობის გეგმის შედგენისას ითვალისწინებს კომიტეტების, საგამოძიებო და სხვა დროებითი კომისიების წინადადებებს.

4. საქართველოს კონტროლის პალატა უფლებამოსილია, ხოლო მოთხოვნის შემთხვევაში – ვალდებულია შესაბამის კომიტეტებსა და დროებით საგამოძიებო კომისიებს გადასცეს რევიზიისა და შემოწმების მასალები.

5. პარლამენტისა და დროებითი საგამოძიებო კომისიების მიმართვის საფუძველზე საქართველოს კონტროლის პალატა ატარებს არაგეგმურ რევიზიასა და შემოწმებას.

6. საქართველოს კონტროლის პალატის საქმიანობას ამოწმებს პარლამენტის გადაწყვეტილებით შექმნილი დროებითი კომისია.

მუხლი 217

1. პარლამენტი საქართველოს კონსტიტუციითა და კანონმდებლობით დადგენილი წესით კონტროლს უწევს საქართველოს ეროვნული ბანკისა და ეროვნული ბანკის უმაღლეს თანამდებობის პირთა საქმიანობას.

2. ახალი საფინანსო წლის დაწყებამდე 3 თვით ადრე საქართველოს ეროვნული ბანკი პარლამენტს წარუდგენს მომავალი წლის ფულად-საკრედიტო და სავალუტო პოლიტიკის ძირითადი მიმართულებების პროექტს. პარლამენტი დადგენილებით განსაზღვრავს ფულად-საკრედიტო და სავალუტო პოლიტიკის ძირითად მიმართულებებს მომავალი წლისათვის.

3. ყოველწლიურად, საფინანსო წლის დამთავრებიდან არა უგვიანეს 3 თვისა, საქართველოს ეროვნული ბანკი პარლამენტს წარუდგენს ანგარიშს ფულად-საკრედიტო და სავალუტო პოლიტიკის განხორციელების შესახებ. პარლამენტი ამ ანგარიშს ამტკიცებს დადგენილებით.

4. საქართველოს ეროვნული ბანკის ანგარიშის დაუმტკიცებლობის შემთხვევაში პარლამენტი იღებს გადაწყვეტილებას ეროვნული ბანკის საქმიანობის გაუმჯობესების ღონისძიებათა შესახებ, გამოვლენილი ხარვეზების აღმოფხვრის მიზნით რეკომენდაციებს აძლევს ეროვნულ ბანკს ან აყენებს შესაბამისი თანამდებობის პირის პასუხისმგებლობის საკითხს.

5. პარლამენტი უფლებამოსილია საფინანსო წლის განმავლობაში საჭიროებისა-მებრ მოსთხოვოს საქართველოს ეროვნულ ბანკს ინფორმაცია ფულად-საკრედიტო და სავალუტო პოლიტიკის ძირითადი მიმართულებების თაობაზე პარლამენტის დადგენილების შესრულების მიმდინარეობის შესახებ. ეროვნული ბანკი ვალდებულია პარლამენტის მიერ განსაზღვრულ ვადაში წარმოადგინოს ინფორმაცია პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე.

მუხლი 218

1. საქართველოს სახალხო დამცველი პარლამენტს წარუდგენს ანგარიშს ქვეყანაში ადამიანის უფლებათა და თავისუფლებათა დაცვის მდგომარეობის შესახებ, 6 თვეში ერთხელ, კალენდარული წლის მარტსა და ოქტომბერში, აგრეთვე წელიწადში ერთხელ სპეციალურ მოხსენებას, რომლის განხილვის საფუძველზედაც პარლამენტი იღებს დადგენილებას ან რეზოლუციას.

2. საქართველოს სახალხო დამცველის უფლებამოსილებას წყვეტს პარლამენტი „საქართველოს სახალხო დამცველის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-10 მუხლის პირველი პუნქტის „ბ“ და „ე“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში.

მუხლი 219

პარლამენტის მიერ არჩეული, დანიშნული, დამტკიცებული სხვა პირი და ის თანამდებობის პირი, რომლის დანიშვნაზედაც თანხმობა მისცა პარლამენტმა, მოთხოვნის შემთხვევაში ვალდებულია დაესწროს პარლამენტის, კომიტეტის, საგამოძიებო ან სხვა დროებითი კომისიის, უმრავლესობის, უმცირესობის სხდომებს, დადგენილ ვადაში წარმოადგინოს შესაბამისი დოკუმენტები, დასკვნები, სხვა მასალები და განმარტება მისცეს განსასილველ საკითხზე. ამ თანამდებობის პირს მოთხოვნისთანავე მოუსმენს პარლამენტი, კომიტეტი ან კომისია.

თავი XXXIV

პარლამენტისა და აღმასრულებელი ხელისუფლების მიერ მიღებული ნორმატიული აქტების შესრულებაზე კონტროლი

მუხლი 220

1. კომიტეტი თავისი კომპეტენციის ფარგლებში აკონტროლებს მის სფეროში მოქმედი პარლამენტის მიერ მიღებული ნორმატიული აქტების აღსრულების მდგომარეობას.

2. პარლამენტი პლენარულ სხდომაზე რეგულარულად ისმენს შესაბამისი კომიტეტისა და აღმასრულებელი ხელისუფლების თანამდებობის პირებისგან ინფორმაციას მის მიერ მიღებული ნორმატიული აქტების აღსრულების მდგომარეობის შესახებ.

3. პარლამენტის ბიურო უფლებამოსილია სესიის სამუშაო გეგმის საფუძველზე, პარლამენტის სასესიო კვირის პლენარული სხდომების დღის წესრიგში შეიტანოს იმ ნორმატიული აქტების ნუსხა, რომელთა აღსრულების მდგომარეობაზეც პარლამენტმა უნდა მოისმინოს ინფორმაცია. აღნიშნულ ინფორმაციას პარლამენტს წარუდგენს ის კომიტეტი, რომელიც პასუხისმგებელი იყო შესაბამისი ნორმატიული აქტის მომზადებაზე.

4. კომიტეტისა და აღმასრულებელი ხელისუფლების შესაბამისი დაწესებულების მოხსენება უნდა შეიცავდეს ინფორმაციას შესაბამისი ნორმატიული აქტის აღსრულების მდგომარეობის, ეფექტიანობის, მისი მოქმედების პერიოდში გამოვლენილი ხარვეზებისა და მათ აღმოსაფხვრელად საჭირო საკანონმდებლო შესწორებების შესახებ, ასევე ნორმატიული აქტის სრულფასოვნად ამოქმედების ხელის შემშლელი ობიექტური და სუბიექტური ფაქტორების ანალიზს.

5. კომიტეტის ინფორმაციის მოსმენის შემდეგ შეიძლება მოხსენებით გამოვიდნენ ფრაქციების, უმრავლესობისა და უმცირესობის წარმომადგენლები.

6. ნორმატიული აქტის აღსრულების მდგომარეობის შესახებ საპარლამენტო მოსმენის შემდეგ პარლამენტი საჭიროების შემთხვევაში იღებს დადგენილებას, რომელშიც შეიძლება აისახოს პარლამენტის შეფასება ნორმატიული აქტის აღსრულებასთან დაკავშირებით, ნორმატიულ აქტში შესწორებების შეტანის დაჟალება შესაბამისი კომიტეტისათვის ან დაისვას აღმასრულებელი ხელისუფლების შესაბამისი დაწესებულების თანამდებობის პირის პასუხისმგებლობის საკითხი.

მუხლი 221

1. კომიტეტი თავისი კომპეტენციის ფარგლებში კონტროლს უწევს თავის სფეროში მოქმედი სამინისტროს, მინისტრისა და აღმასრულებელი ხელისუფლების სხვა სახელმწიფო უწყების ხელმძღვანელის ნორმატიული აქტების საქართველოს კანონმდებლობასთან შესაბამისობას, მათი შესრულების მდგომარეობას, შეისწავლის და აანალიზებს ამ აქტების გამოყენების პერიოდში გამოვლენილ ხარვეზებს და შეიმუშავებს რეკომენდაციებს, რომლებსაც უგზავნის შესაბამის უწყებას. რეკომენდაციების განხილვის ან მიღებული მომების შესახებ უნდა ეცნობოს კომიტეტს არა უგვიანეს 1 თვისა ან მის მიერ დადგენილ ვადაში.

2. კომიტეტი კონტროლს უწევს კანონებისა და პარლამენტის დადგენილებების გარდამავალ დებულებებით კომიტეტის სფეროში შემავალი აღმასრულებელი ხელისუფლების დაწესებულებებისათვის განსაზღვრული ღონისძიებების შესრულებას დადგენილ ვადაში.

3. თუ ამ მუხლის მე-2 პუნქტში აღნიშნული ღონისძიებების შესასრულებლად ვადა არ არის განსაზღვრული, მაშინ ვადას შესაბამის უწყებას კომიტეტი უდგენს. ვადა შეიძლება გაგრძელდეს კომიტეტისა და შესაბამისი უწყების ურთიერთშეთანხმების საფუძველზე, მაგრამ იგი არ უნდა აღემატებოდეს თავდაპირველი ვადის ნახევარს.

კარი IX

პარლამენტის საერთაშორისო ურთიერთობანი. საერთაშორისო ხელშეკრულებებისა და შეთანხმებების რატიფიცირება, დენონსირება, ბაუძმება

თავი XXXV

საპარლამენტთაშორისო ურთიერთობანი

მუხლი 222

1. პარლამენტი უფლებამოსილია სხვა სახელმწიფოთა პარლამენტებთან და საერთამორისო საპარლამენტთაშორისო და სხვა ორგანიზაციებთან დადოს შეთანხმებები თანამშრომლობის შესახებ.

2. პარლამენტი უფლებამოსილია ყოველ წელს დაამტკიცოს სხვა სახელმწიფოების პარლამენტებთან თანამშრომლობის პროგრამა, რომელსაც შეიმუშავებს საგარეო ურთიერთობათა კომიტეტი სხვა კომიტეტების, ფრაქციების, მუდმივმოქმედი საპარლამენტო დელეგაციებისა და პარლამენტის წევრების წინადადებათა გათვალისწინებით. პარლამენტი შეიმუშავებს და ამტკიცებს საპარლამენტო დელეგაციების (საპარლამენტო და სამუშაო ჯგუფების) მუშაობის წესს.

3. საპარლამენტო დელეგაციების და საპარლამენტთაშორისო დელეგაციების ფორმირება ხდება პროპორციული წარმომადგენლობის კეოტირების შესაბამისად, კომიტეტის ფორმირებისათვის დადგენილი წესით.

4. პარლამენტს ოფიციალური საპარლამენტო დელეგაციის შემადგენლობისა და გამგზავრების შესახებ უნდა ეცნობოს არა უგვიანეს 1 კვირისა.

5. ოფიციალურ საპარლამენტო დელეგაციებს, როგორც წესი, ხელმღვანელობს პარლამენტის თავმჯდომარე ან მისიეე დავალებით – მისი ერთ-ერთი მოადგილე ან პარლამენტის წევრი. იმ შემთხვევაში, თუ საპარლამენტო დელეგაციას ხელმძღვანელობს პარლამენტის თავმჯდომარე ან მისიეე დავალებით – მისი ერთ-ერთი მოადგილე, აღნიშნული დელეგაციის შემადგენლობაში არ შეიძლება შედიოდნენ პარლამენტის თავმჯდომარის სხვა მოადგილეები.

6. სესიების პერიოდში, პარლამენტის წევრის ოფიციალური საპარლამენტო დელეგაციის შემადგენლობაში სხვა სახელმწიფოში ვიზიტისას, პარლამენტის წევრი ვალდებულია არა უგვიანეს 3 დღისა გავთავისუფლოს პარლამენტის თავმჯდომარესა და შესაბამისი კომიტეტის თავმჯდომარეს პარლამენტის პლენარულ და კომიტეტის სხდომებზე დასწრებისაგან.

მუხლი 223

საპარლამენტო დელეგაციები სხვა სახელმწიფოში ვიზიტისა და იქ გაწეული მუშაობის შედეგების შესახებ ინფორმაციას, ანგარიშს და მოსაზრებებს ვიზიტის თაობაზე ვიზიტის დამთავრებიდან არა უგვიანეს 14 დღისა წარუდგენენ პარლამენტის ბიუროს. პარლამენტის წევრთა ათკაციანი ჯგუფის, კომიტეტის, ფრაქციის მოთხოვნით მათი ეს ანგარიში შეიძლება პარლამენტის პლენარული სხდომის განხილვის საგანი გახდეს.

მუხლი 224

1. სხვა სახელმწიფოს ოფიციალური დელეგაციის საქართველოში ვიზიტის შესახებ პარლამენტს ეცნობება დელეგაციის მიღებამდე 3 დღით ადრე მაინც.

2. პარლამენტის აპარატი პარლამენტის წევრებსა და თანამდებობის პირებს უზრუნველყოფს ინფორმაციით სხვა სახელმწიფოს ოფიციალური დელეგაციის ჩამოსვლისა და პარლამენტში მისი ვიზიტის მიზნების შესახებ.

3. პარლამენტი უფლებამოსილია მიიღოს რეზოლუცია სხვა სახელმწიფოს ოფიციალური დელეგაციის მიღებაზე უარის თქმის შესახებ.

4. პარლამენტში სხვა სახელმწიფოთა პარლამენტების ხელმძღვანელების, სახელმწიფოთა მეთაურების, საპარლამენტო დელეგაციების ხელმძღვანელების ვიზიტისას მათ სასაუბროდ იღებს პარლამენტის თავმჯდომარე ან მისიეე დავალებით – მისი ერთ-ერთი მოადგილე. პარლამენტში მათი ვიზიტისას პარლამენტის სასახლის ფასადის წინ აღმართული (გამოფენილი) უნდა იყოს იმ სახელმწიფოს სახელმწიფო დროშა, რომლის საპარლამენტო დელეგაციაც სტუმრად იმყოფება პარლამენტში.

5. სხვა სახელმწიფოთა პარლამენტების ხელმძღვანელთა, სახელმწიფოთა და მთავრობის მე-

თაურთა, საპარლამენტო დელეგაციების ხელმძღვანელთა სურვილით, პარლამენტში შეიძლება განხორციელდეს მათი შეხვედრები კომიტეტების წევრებთან, ფრაქციებთან და პარლამენტის წევრთა ცალკეულ ჯგუფებთან.

მუხლი 225

1. სხდომათა დარბაზში სხვა სახელმწიფოს ოფიციალური დელეგაციის შემოსვლას და მის პერსონალურ შემადგენლობას პარლამენტს აცნობებს პლენარული სხდომის თავმჯდომარე ან მისივე დავალებით – პარლამენტის მანდატური.

2. პარლამენტის თავმჯდომარე ან მის მიერ უფლებამოსილი პირი (პარლამენტის წევრი) წარმოთქვამს მისასალმებელ სიტყვას, რომელშიც აღნიშნავს სხვა სახელმწიფოს ოფიციალური დელეგაციის საქართველოში ჩამოსვლის მიზნებს და ამოცანებს, საქართველოსა და შესაბამის სახელმწიფოს შორის არსებული ურთიერთობების მდგომარეობას, წარმოაჩენს პარლამენტის პოზიციას.

3. სხვა სახელმწიფოთა პარლამენტების ხელმძღვანელთა, სახელმწიფოთა და მთავრობის მეთაურთა, საპარლამენტო დელეგაციების ხელმძღვანელთა სურვილით შესაძლებელია ისინი სიტყვით გამოვიდნენ პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე.

4. პარლამენტი უფლებამოსილია პლენარულ სხდომაზე დამსწრეთა ხმების უმრავლესობით მიიღოს გადაწყვეტილება სხვა სახელმწიფოს ოფიციალური დელეგაციის მიერ დასმული საკითხების საპარლამენტო განხილვის შესახებ. ამავე გადაწყვეტილებით პარლამენტი უფლებამოსილია ნება დართოს სხვა სახელმწიფოს ოფიციალურ დელეგაციას ან მის ცალკეულ წევრს, დაესწროს საპარლამენტო განხილვას.

5. პარლამენტი განიხილავს საერთაშორისო საპარლამენტთაშორისო ასამბლეის რეკომენდაციებს და იღებს გადაწყვეტილებას მათი რეალიზაციის შესახებ. აღნიშნულ რეკომენდაციებს წინასწარ განიხილავს შესაბამისი კომიტეტი და სათანადო დასკვნებს რეკომენდაციებთან ერთად განსახილველად წარუდგენს პარლამენტს. საერთაშორისო საპარლამენტთაშორისო ასამბლეის რეკომენდაციები გათვალისწინებული იქნება კანონპროექტების მომზადებისას.

მუხლი 226

პარლამენტის თავმჯდომარის, პარლამენტის წევრთა ათეულიანი ჯგუფის, კომიტეტის, ფრაქციის, უმრავლესობის, უმცირესობის ინიციატივით უახლოეს პლენარულ სხდომაზე პარლამენტმა შეიძლება მიიღოს რეზოლუცია ან სხვა გადაწყვეტილება სხვა სახელმწიფოს ოფიციალური დელეგაციის ვიზიტის შედეგების შესახებ.

თავი XXXVI

მუდმივმოქმედი საპარლამენტო და საპარლამენტთაშორისო დელეგაციები

მუხლი 227

1. საერთაშორისო საპარლამენტთაშორისო ორგანიზაციებთან რეგულარული ურთიერთობის დამყარების მიზნით, პროპორციული წარმომადგენლობის კვოტების გათვალისწინებით, კომიტეტის ფორმირებისათვის დადგენილი წესით განისაზღვრება მუდმივმოქმედი საპარლამენტო დელეგაციების შემადგენლობა.

2. მუდმივმოქმედი საპარლამენტო დელეგაციის საქმიანობას წარმართავს დელეგაციის ხელმძღვანელი, რომელიც ყოველი წლის საგაზაფხულო სესიის დაწყებიდან არა უგვიანეს 1 თვისა პარლამენტს წარუდგენს გაწეული საქმიანობის ანგარიშს. ანგარიშის მოსმენის დროს თანამომხსენებულია საგარეო ურთიერთობათა კომიტეტი. პლენარულ სხდომაზე ანგარიშის მოსმენის შემდეგ პარლამენტი იღებს შესაბამის გადაწყვეტილებას. აღნიშნული გადაწყვეტილებით შესაძლებელია ცვლილება შევიდეს დელეგაციის შემადგენლობაში.

მუხლი 228

1. სხვა სახელმწიფოთა პარლამენტებთან რეგულარული ურთიერთობის დამყარების მიზნით, პროპორციული წარმომადგენლობის კვოტების გათვალისწინებით იქმნება მუდმივმოქმედი საპარლამენტთაშორისო დელეგაციები.

2. მუდმივმოქმედი საპარლამენტთაშორისო დელეგაციების უფლებამოსილებას, შექმნისა და საქმიანობის წესს საგარეო ურთიერთობათა კომიტეტის წარდგინებით ამტკიცებს პარლამენტი.

3. მუდმივმოქმედი საპარლამენტო დელეგაციებისა და მუდმივმოქმედი საპარლამენტთაშორისო დელეგაციების საქმიანობას კოორდინაციას უწევს საგარეო საქმეთა კომიტეტი, რომელიც გაწეული საქმიანობის ანგარიშს ყოველწლიურად წარუდგენს პარლამენტის ბიუროს.

თავი XXXVII

საერთაშორისო ხელშეკრულებებისა და შეთანხმების რატიფიცირება, დენონსირება, გაუქმება

მუხლი 229

1. საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებასა და შეთანხმებებს რატიფიცირების, დენონსირებისა და გაუქმებისათვის პარლამენტს წარუდგენს საქართველოს პრეზიდენტი.

2. რატიფიცირების, დენონსირების ან გაუქმებისათვის წარმოდგენილ საერთაშორისო ხელშეკრულებას (შეთანხმებას) უნდა ერთვოდეს ოფიციალური ტექსტის დადგენილი წესით დამოწმებული ასლი და დოკუმენტები, რომლებიც შეიცავს:

ა) მისი რატიფიცირების, დენონსირების ან გაუქმების მიზანშეწონილობის დასაბუთებას;

ბ) საქართველოს კანონმდებლობასთან მისი შესაბამისობის განსაზღვრას;

გ) შესაძლო საფინანსო-ეკონომიკური და სხვა შედეგების შეფასებას.

3. საერთაშორისო ხელშეკრულების (შეთანხმების) შინაარსიდან გამომდინარე, პარლამენტის ბიურო განსაზღვრავს წამყვან კომიტეტს საერთაშორისო ხელშეკრულების (შეთანხმების) რატიფიცირების, დენონსირების ან გაუქმებისათვის მოსამზადებლად და აღნიშნულ კომიტეტს დასკვნისათვის გადაუგზავნის თანდართულ მასალებს.

4. პარლამენტის ბიუროს გადაწყვეტილებით, საერთაშორისო ხელშეკრულების (შეთანხმების) რატიფიცირების, დენონსირების ან გაუქმებისათვის მომზადებაში მონაწილეობა შეიძლება მიიღონ სხვა კომიტეტებმაც.

5. საერთაშორისო ხელშეკრულების (შეთანხმების) რატიფიცირების, დენონსირების ან გაუქმებისათვის მომზადებას წამყვან კომიტეტთან ერთად ორგანიზებას უწევს საგარეო ურთიერთობათა კომიტეტი, თუ იგი არ წარმოადგენს წამყვან კომიტეტს.

6. წამყვანმა კომიტეტმა ან/და საგარეო ურთიერთობათა კომიტეტმა შეიძლება სხვა სახელმწიფო დაწესებულებებიდან გამოითხოვოს საერთაშორისო ხელშეკრულების (შეთანხმების) რატიფიცირების, დენონსირების ან გაუქმების მომზადებასთან დაკავშირებული ინფორმაცია. ის საერთაშორისო ხელშეკრულება (შეთანხმება), რომელიც დაკავშირებულია ფინანსურ ხარჯებთან, წინასწარ თანხმდება საფინანსო-საბიუჯეტო და საგარეო ურთიერთობათა კომიტეტებთან.

7. საქართველოს კონსტიტუციით დაკისრებული უფლებამოსილებით პარლამენტი ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით ახდენს სხვა სახელმწიფოებთან, საერთაშორისო საფინანსო ორგანიზაციებთან ან სხვა სახელმწიფოთა ორგანოებთან სახელმწიფო საგარეო კრედიტების აღებასთან ან კრედიტებისათვის სახელმწიფო გარანტიების გაცემასთან დაკავშირებით დადებულ ხელშეკრულებათა (შეთანხმებათა) რატიფიცირებას.

8. საქართველოს სახელმწიფო საგარეო კრედიტებთან დაკავშირებით საკრედიტო ხელშეკრულებებისა და საგარეო კრედიტებზე საგარანტიო ხელშეკრულებების ის პროექტები, რომლებშიც განსაზღვრულია რატიფიცირების ვადები და ამ ვადების დაცვის პირობები, რეკომენდაციების მიცემის მიზნით, დადგენილი წესით წარედგინება პარლამენტს.

9. წამყვანმა კომიტეტმა ან/და საგარეო ურთიერთობათა კომიტეტმა საერთაშორისო ხელშეკრულებასთან (შეთანხმებასთან) დაკავშირებული ყველა ინფორმაცია უნდა წარუდგინოს პარლამენტს.

10. კომიტეტებში საერთაშორისო ხელშეკრულებასთან (შეთანხმებასთან) დაკავშირებული საკით-ხების განხილვა წარმოებს საქართველოს პრეზიდენტის ან მის მიერ უფლებამოსილი პირის აუცილე-ბელი მონაწილეობით, რომელსაც საკომიტეტო განხილვის თაობაზე ეცნობება არა უგვიანეს 48 საათისა. მისი არმონაწილეობა ხელს ვერ შეუშლის საკითხის განხილვას, თუ კომიტეტი აუცილებლად არ მიიჩნევს საკითხის განხილვას მხოლოდ მისი მონაწილეობით. ასეთ შემთხვევაში საკითხის განხილვა გადაიდება კომიტეტის მომდევნო სხდომამდე.

11. წამყვანი კომიტეტის დასკვნა უნდა შეიცავდეს რეკომენდაციას რატიფიცირების ან რატიფიცირების უარყოფის შესახებ, წინადადებას — აუცილებლად მოხდეს რატიფიცირება, დენონსირება, გაუქმება ან დათქმა, ასევე მასთან დაკავშირებით, პარლამენტის მიერ მისაღებ რეკომენდაციებს.

12. თუ წამყვანი კომიტეტი მიიჩნევს, რომ რატიფიცირება, დენონსირება ან გაუქმება აუცილებლად უნდა მოხდეს დათქმით, იგი უნდა შეუთანხმდეს საქართველოს პრეზიდენტს. თუ პრეზიდენტი თანხმობას განაცხადებს, საერთაშორისო ხელშეკრულების (შეთანხმების) რატიფიცირება, დენონსირება

ან გაუქმება მოხდება შესაბამისი დათქმით, ხოლო თუ იგი წინააღმდეგი იქნება, საკითხს კელავ განიხილავს წამყვანი კომიტეტი თავის უახლოეს სხდომაზე. თუ პრეზიდენტი კელავ აუცილებლად მიიჩნევს დათქმას, საკითხის განხილვა მოხდება პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე დათქმით.

13. პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე საერთაშორისო ხელშეკრულების (შეთანხმების) რატიფიცირებასთან, დენონსირებასთან ან გაუქმებასთან დაკავშირებით მოხსენებით წარსდგება საქართველოს პრეზიდენტი ან მის მიერ საამისოდ უფლებამოსილი პირი. თანამომხსენებლად შეიძლება გამოვიდნენ პარლამენტის მიერ განსახილველ საკითხთან დაკავშირებით განსაზღვრული წამყვანი კომიტეტისა და საგარეო ურთიერთობათა კომიტეტის თავმჯდომარეები.

14. რატიფიცირების, დენონსირების ან გაუქმებისათვის წარდგენილ საერთაშორისო ხელშეკრულებას (შეთანხმებას) პარლამენტი პლენარულ სხდომაზე განიხილავს კანონპროექტის პირველი მოსმენით განხილვისათვის დადგენილი წესით და სრული შემადგენლობის უმრავლესობით იღებს შესაბამის გადაწყვეტილებას.

15. იმ შემთხვევაში, თუ მიღებული არ იქნა გადაწყვეტილება საერთაშორისო ხელშეკრულების (შეთანხმების) რატიფიცირების, დენონსირების ან გაუქმების შესახებ ითვლება, რომ მან ვერ გაიარა შესაბამისი პროცედურა და იგი ხელახლა განსახილველად უბრუნდება წამყვან კომიტეტს.

16. პარლამენტი უფლებამოსილია მიიღოს გადაწყვეტილება საერთაშორისო ხელშეკრულების (შეთანხმების) რატიფიცირების, დენონსირების ან გაუქმების საკითხის განხილვის გადადების შესახებ იმ შემთხვევაში, თუ პარლამენტი მიიღებს გადაწყვეტილებას საერთაშორისო ხელშეკრულებასთან (შეთანხმებასთან) დაკავშირებული შესაბამისი საკითხის განხილვის გადადების თაობაზე, ასეთი გადაწყვეტილება უნდა იყოს მოტივირებული, დასაბუთებული და მიღებულ იქნეს დადგენილებით.

17. თუ საკონსტიტუციო სასამართლოში შეტანილია კონსტიტუციური სარჩელი სათანადო საერთაშორისო ხელშეკრულების (შეთანხმების) კონსტიტუციურობის შესახებ, მაშინ მისი რატიფიცირების საკითხის განხილვა გადადება საკონსტიტუციო სასამართლოს მიერ გადაწყვეტილების გამოტანამდე

მუხლი 230

1. საქართველოს კონსტიტუციის 65-ე მუხლის მიხედვით, იმ საერთაშორისო ხელშეკრულებებისა და შეთანხმებების დენონსირებას, რომლებიც რატიფიცირებულია პარლამენტის მიერ ან რომლებთან შეერთებაც მოხდა პარლამენტის გადაწყვეტილებით, პარლამენტი ახდენს სრული შემადგენლობის უმრავლესობით.

2. საგარეო ურთიერთობათა კომიტეტი შესაბამის კომიტეტებთან ერთად წინასწარ განიხილავს დენონსირებისათვის წარდგენილ საერთაშორისო ხელშეკრულებას (შეთანხმებას) და ამზადებს შესაბამის დასკვნას.

3. საერთაშორისო ხელშეკრულებებსა და შეთანხმებებს, რომლებიც დადებული და ხელმოწერილია საქართველოს მთავრობის სახელით, ასევე არასარატიფიკაციო ხელშეკრულებებს, რომლებთან შეერთებაც მოხდა მთავრობის სახელით, პარლამენტი საქართველოს პრეზიდენტის წარდგინებით აუქმებს სრული შემადგენლობის უმრაელესობით.

4. საერთაშორისო ხელშეკრულების (შეთანხმების) რატიფიცირება, დენონსირება ან გაუქმება მუხლობრივად არ ხდება, გარდა იმ შემთხვევისა, როცა აღნიშნული ხორციელდება დათქმით.

5. საერთაშორისო ხელშეკრულების (შეთანხმების) რატიფიცირების, დენონსირების ან გაუქმების საკითხის საპარლამენტო განხილვას უნდა ესწრებოდნენ საგარეო ურთიერთობათა კომიტეტისა და საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტროს ხელმძღვანელები და სხვა შესაბამისი თანამდებობის პირები.

მუხლი 231

საგარეო ურთიერთობათა კომიტეტი და საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტრო ვალდებულნი არიან ისეთი საერთაშორისო ხელშეკრულებებისა და შეთანხმებების დადების შესახებ, რომლებიც რატიფიცირებას არ საჭიროებს პარლამენტს აცნობონ მათი დადებიდან 1 თვის ვადაში. აღნიშნულ ინფორმაციას პარლამენტი ცნობად იღებს (ცნობად მიღება გულისხმობს შესაბამისი ინფორმაციის მიწოდებას პარლამენტის ბიუროს უახლოესი სხდომისათვის და მის მიერ გადაწყვეტილების მიღებას, რომ აღნიშნული ინფორმაცია ცნობად მიიღო) ან იგი შეიძლება პარლამენტის განხილვის საგანი გახდეს.

მუხლი 232

საერთაშორისო ხელშეკრულებასთან (შეთანხმებასთან) საქართველოს შეერთების შესახებ პარლამენტში საკითხის შემოტანის შემთხვევაში, საგარეო ურთიერთობათა კომიტეტი შესაბამის კომიტეტებთან ერთად ამზადებს დასკვნას ამ თავით დადგენილი წესით და საკითხს წარუდგენს პარლამენტის ბიუროს პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე განსახილველად. გადაწყვეტილება მიიღება პარლამენტის სრული შემადგენლობის უმრაველესობით.

კარი X

განსაკუთრებული პროცედურები

თავი XXXVIII

სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულების წლიური ანგარიშის განხილვა და დამტკიცება. პარლამენტის კონტროლი სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულებაზე

მუხლი 233

1. პარლამენტი საფინანსო-საბიუჯეტო კომიტეტის მეშვეობით ახორციელებს საერთო, თანამიმდევრულ კონტროლს სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულებაზე. სხვა კომიტეტები ბიუჯეტის შესრულების კონტროლს, როგორც წესი, ახორციელებენ შესაბამისი სფეროების მიხედვით.

2. ყოველი კვარტალის დამთავრებიდან არა უგვიანეს 20 დღისა საქართველოს მთავრობა პარლამენტს წარუდგენს ინფორმაციას სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულების მიმდინარეობის შესახებ.

3. საბიუჯეტო წლის განმავლობაში სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულების მიმდინარეობას ყოველკვარტალურად განიხილავენ კომიტეტები, რომლებიც უფლებამოსილნი არიან ბიუჯეტის შესრულებასთან დაკავშირებით ინფორმაცია მოითხოვონ და მიიღონ შესაბამისი სახელმწიფო უწყებებიდან. საკომიტეტო განხილვას ორგანიზებას უწევს საფინანსო-საბიუჯეტო კომიტეტი. აუცილებლობის შემთხვევაში შედეგები მოხსენდება პარლამენტს და შეიძლება პარლამენტის განხილვის საგანიც გახდეს.

მუხლი 234

1. სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულების ანგარიშს მთავრობა პარლამენტს დასამტკიცებლად წარუდგენს საბიუჯეტო წლის დამთავრებიდან არა უგვიანეს 3 თვისა. საფინანსო-საბიუჯეტო კომიტეტი სახელმწიფო ბიუჯეტის პროექტის განხილვის გრაფიკის შედგენისათვის ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით განსაზღვრავს ბიუჯეტის შესრულების წლიური ანგარიშის განხილვის გრაფიკს და უგზავნის კომიტეტებს, ფრაქციებს, უმრავლესობას, უმცირესობას, საქართველოს კონტროლის პალატასა და ეროვნულ ბანკს.

2. სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულების ანგარიშს პარლამენტი განიხილავს წარდგენიდან არა უგვიანეს 60 დღისა.

3. საქართველოს კონტროლის პალატა მთავრობის მიერ სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულების ანგარიშის წარდგენიდან არა უგვიანეს 1 თვისა პარლამენტს წარუდგენს მოხსენებას სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულების შესახებ მთავრობის ანგარიშთან დაკავშირებით.

4. პარლამენტის აპარატი სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულების ანგარიშისა და საქართველოს კონტროლის პალატის მოხსენების ასლებს 3 დღის განმავლობაში წარუდგენს საფინანსო-საბიუჯეტო კომიტეტს, სხვა კომიტეტებს, ფრაქციებს, უმრავლესობას, უმცირესობას, ცალკეულ პარლამენტის წევრებს. საფინანსო-საბიუჯეტო კომიტეტი, სხვა კომიტეტები 2 კვირის განმავლობაში, როგორც წესი, თავიანთი სფეროების მიხედვით განიხილავენ ბიუჯეტის შესრულების ანგარიშს, კონტროლის პალატის მოხსენებას სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულების შესახებ მთავრობის ანგარიშთან დაკავშირებით და ამზადებენ შესაბამის დასკვნებს.

5. პარლამენტის პლენარულ სხდომას წარედგინება საფინანსო-საბიუჯეტო კომიტეტის, სხვა კომიტეტების, ფრაქციების, უმრავლესობის, უმცირესობის დასკვნები. კომიტეტების დასკვნების განხილვისა და საპარლამენტო კამათის შემდეგ, რომელიც მიმდინარეობს კანონპროექტის პირველი მოსმენით განხილვისათვის დადგენილი წესით, პარლამენტი იღებს დადგენილებას სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულების ანგარიშის თაობაზე. მთავრობის ანგარიში სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულების შესახებ მტკიცდება იმ შემთხვევაში, თუ ზუსტად და სრულად ასახავს გასულ საბიუჯეტო წელს ბიუჯეტში შემოსავლისა და ხარჯების მოცულობებს, ხარჯების კანონიერებას. წინააღმდეგ შემთხვევაში პარლამენტს შეუძლია არ დაამტკიცოს ანგარიში. სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულების ანგარიშის დაუმტკიცებლობის შემთხვევაში საქართველოს პრეზიდენტი განიხილავს მთავრობის პასუხისმგებლობის საკითხს და პარლამენტს ერთი თვის განმავლობაში აცნობებს თავისი დასაბუთებული გადაწყვეტილების შესახებ.

6. თუ პარლამენტი სახელმწიფო ბიუჯეტის შეუსრულებლობის შემთხვევაში არ დაამტკიცებს სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულების ანგარიშს, საქართველოს პრეზიდენტი განიხილავს მთავრობის პასუხისმგებლობის საკითხს და პარლამენტს 1 თვის განმაელობაში აცნობებს თავის დასაბუთებულ გადაწყვეტილებას.

მუხლი 235

პარლამენტი უფლებამოსილია გააკონტროლოს მთავრობის მიერ სახელმწიფო ბიუჯეტის სახსრების ხარჯვის კანონიერება. კომიტეტის, საგამოძიებო ან სხვა დროებითი კომისიის, მომხსენებლის, მიერ მთავრობის, სამინისტროს, აღმასრულებელი ხელისუფლების სხვა სახელმწიფო ორგანოს საქმიანობაზე საპარლამენტო კონტროლის განხორციელებისას სახელმწიფო ბიუჯეტის სახსრების არაკანონიერი ხარჯვის ფაქტების გამოელენის შემთხვევაში აღნიშნული სუბიექტები პარლამენტს წარუდგენენ გადაწყვეტილების პროექტს შესაბამისი საბიუჯეტო სახსრების ხარჯვის შეჩერების მოთხოვნით საქართველოს პრემიერ-მინისტრისადმი მიმართვის შესახებ. გადაწყვეტილება მიღებულად ჩაითვლება, თუ მას მხარს დაუჭერს დამსწრეთა უმრავლესობა, მაგრამ არანაკლებ პარლამენტის სრული შემადგენლობის ერთი მესამედისა. საბიუჯეტო სახსრების არაკანონიერი ხარჯვის დადასტურების შემთხვევაში პრემიერ-მინისტრი იღებს შესაბამის გადაწყვეტილებას.

მუხლი 236

1. პარლამენტის წინაშე პასუხისმგებელი საქართველოს ეროვნული ბანკი – საქართველოს მთავრობის ბანკირი და ფისკალური აგენტი ვალდებულია პარლამენტს ყოველწლიურად, არა უგვიანეს 1 აპრილისა წარუდგინოს თავისი საქმიანობის წლიური ანგარიში.

2. საქართველოს ეროვნული ბანკის საქმიანობის წლიურ ანგარიმს, სახელმწიფო ბიუჯეტის მესრულების ანგარიშს, მთავრობის საქმიანობასთან დაკავშირებით კონტროლის პალატის მოხსენებას, კონტროლის პალატის წლიურ ანგარიმს, შესაბამისი კომიტეტების მიერ აღნიშნული ანგარიშებისა და მოხსენების თაობაზე დასკვნების მომზადების შემდეგ, მაგრამ არა უგვიანეს 2 კვირისა ანგარიშის ან მოხსენების წარდგენის დღიდან, განიხილავს პარლამენტი და იღებს შესაბამის გადაწყვეტილებას. განხილვის პროცესში, ყველა შემთხვევაში, შესაბამისი კომიტეტი გამოდის თანამომხსენებლად და წარმოადგენს გადაწყვეტილების პროექტს.

თავი XXXIX

პარლამენტის ბიუჯეტის ფორმირება

მუხლი 237

1. პარლამენტის ბიუჯეტის ფორმირებასა და საქართველოს მთავრობისათვის წარდგენას პარლამენტი უმრუნველყოფს საბიუჯეტო წლის დაწყებამდე, არა უგვიანეს 15 აპრილისა.

2. პარლამენტის ბიუჯეტის ფორმირებას საერთო ხელმძღვანელობასა და კოორდინაციას უწევს პარლამენტის თავმჯდომარე. პარლამენტის ბიუჯეტი ფორმირდება შესაბამისი კომიტეტების, ხაზინადართა საბჭოსა და პარლამენტის აპარატის წინადადებების საფუძველზე და დასამტკიცებლად წარედგინება პარლამენტს. პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე პარლამენტის ბიუჯეტის განხილვისას საკანონმდებლო მესაბამისი პროექტის დარიგება.

3. პარლამენტის ბიუჯეტში სხვა ხარჯებთან ერთად მითითებული უნდა იყოს თითოეული კომიტეტის, ფრაქციის, უმცირესობისა და უმრავლესობისათვის გამოყოფილი ასიგნებანი.

4. სახელმწიფო ბიუჯეტში პარლამენტისათვის განკუთვნილი მიმდინარე ხარჯების შემცირება წინა წლის საბიუჯეტო სახსრების ოდენობასთან შედარებით შეიძლება მხოლოდ პარლამენტის წინასწარი თანხმობით. პარლამენტი თავად იღებს გადაწყვეტილებას სახელმწიფო ბიუჯეტში პარლამენტისათვის გამოყოფილი საბიუჯეტო სახსრების განაწილების თაობაზე. სახელმწიფო ბიუჯეტში პარლამენტისათვის გამოყოფილი საბიუჯეტო სახსრების განაწილების თაობაზე გადაწყვეტილებას, თუ სახსრების მოცულობა არ აღემატება პარლამენტისათვის გამოყოფილი საბიუჯეტო სახსრების 15 %-ს, იღებს პარლამენტის თავმჯდომარე, ხოლო სხვა შემთხვევაში – პარლამენტი, დადგენილებით.

5. პარლამენტს უფლება აქვს ცენტრალური ბიუჯეტიდან დაუფინანსებლობის შემთხვევაში საკუთარი შეხედულებისამებრ აიღოს სესხი საქართველოს ეროვნული ბანკისაგან სათანადო ხელშეკრულების გაფორმებით. აღნიშნულ ხელშეკრულებას ამზადებს და შესაბამის კომიტეტებთან ათანხმებს ხაზინადართა საბჭო, ხოლო შემდეგ იხილავს და ხელს აწერს პარლამენტის თავმჯდომარე. ამ უფლების განხორციელება წარმოადგენს ფორს-მაჟორს და პარლამენტი არ არის შეზღუდული „სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ" საქართველოს კანონის დებულებებით.

6. პარლამენტში საფინანსო საქმიანობას თავისი კომპეტენციის ფარგლებში აკონტროლებს პარლამენტის თავმჯდომარე შესაბამისი კომიტეტის, აგრეთვე ამ მიზნით შექმნილი ხაზინადართა საბჭოს მეშვეობით. ხაზინადართა საბჭო არის პარლამენტის თავმჯდომარის სათათბირო ორგანო. პარლამენტის თავმჯდომარე განსაზღვრავს საბჭოს წევრთა რაოდენობას და პარლამენტის ბიუროსთან შეთანხმებით პარლამენტის წევრთაგან ნიშნავს მათ. ხაზინადართა საბჭოს უფლებამოსილებანი და

საქმიანობის წესი განისაზღვრება ხაზინადართა საბჭოს დებულებით, რომელსაც ამტკიცებს პარლამენტის თავმჯდომარე.

7. პარლამენტში შეიძლება შეიქმნას სპეციალური ფონდი საბიუჯეტო ასიგნებათა ფარგლებში, რომელშიც აისახება ამ რეგლამენტით გათვალისწინებულ შემთხვევებში პარლამენტის წევრის ხელფასიდან დაკავებული თანხა. პარლამენტის წევრს უფლება აქვს ფონდის სასარგებლოდ უარი განაცხადოს ხელფასზე. ფონდში ასახული თანხების მიზნობრივად განკარგვის თაობაზე კონკრეტულ წინადადებებს ამზადებს პარლამენტის თავმჯდომარე ან ხაზინადართა საბჭო. თანხის განკარგვის მესახებ გადაწყვეტილებას, პარლამენტის ბიუროსთან შეთანხმებით, იღებს პარლამენტის თავმჯდომარე. ფონდის შექმნისა და საქმიანობის წესი განისაზღვრება ფონდის წესდებით, რომელსაც ამტკიცებს პარლამენტის ბიურო.

8. ამოღებულია *(01.10.2004 N 455)*

(2005 წლის 25 მარტის საქართველოს პარლამენტის რეგლამენტი - სსმ I, 2005 წ., №12, მუხ. 74)

თავი XL

საგანგებო და საომარი მდგომარეობის გამოცხადების, ომისა და ზავის, სამხედრო ძალთა რაოდენობის დამტკიცების საკითხთა განხილვა

მუხლი 238

1. საქართველოს პრეზიდენტი 48 საათის განმავლობაში პარლამენტს დასამტკიცებლად წარუდგენს საგანგებო ან საომარი მდგომარეობის გამოცხადების, ასევე საქართველოს კონსტიტუციის 46-ე მუხლით გათვალისწინებულ საკითხებზე მიღებულ გადაწყვეტილებებს. მათ დაუყოვნებლივ ეყრება კენჭი წინასწარი საკომიტეტო განხილვისა და სხვა შესაბამისი პროცედურების გაელის გარეშე.

2. საქართველოს პრეზიდენტმა პარლამენტს უნდა წარუდგინოს მოტივირებული ინფორმაცია საგანგებო ან საომარი მდგომარეობის გამოცხადების თაობაზე, ასევე საგანგებო და საომარი მდგომარეობის დროს საქართველოს კონსტიტუციის 46-ე მუხლით გათვალისწინებული ადამიანის უფლებებისა და თავისუფლებების შეზღუდვის აუცილებლობის შესახებ.

3. საგანგებო ან საომარი მდგომარეობის დროს პარლამენტის მუშაობა გრძელდება ამ მდგომარეობის დამთავრებამდე. პარლამენტის ბიუროს მიერ შემუშავებული გეგმის მიხედვით.

4. საქართველოს პრეზიდენტის გადაწყვეტილება საგანგებო ან საომარი მდგომარეობის გამოცხადების შესახებ განიხილება პარლამენტის საგანგებო სხდომაზე, ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით, შემდეგი გამონაკლისების გათვალისწინებით:

ა) ძირითად მომხსენებლად გამოდის საქართველოს პრეზიდენტი ან მის მიერ საგანგებოდ უფლებამოსილი პირი;

ბ) თანამომხსენებლად გამოდიან კომიტეტებისა და ფრაქციების წარმომადგენლები;

გ) კამათი არ მიმდინარეობს;

დ) დასკვნითი სიტყვით გამოდის მხოლოდ საქართველოს პრეზიდენტი ან მის მიერ საგანგებოდ უფლებამოსილი პირი.

5. თანხმობის შემთხვევაში პარლამენტის თავმჯდომარე დაუყოვნებლივ აწერს ხელს და აქვეყნებს პარლამენტის დადგენილებას საომარი ან საგანგებო მდგომარეობის გამოცხადებაზე თანხმობის მიცემის შესახებ.

6. იმ შემთხვევაში, თუ პარლამენტი არ დათანხმება საქართველოს პრეზიდენტის გადაწყვეტილებას, საკითხი არა უგვიანეს 24 საათისა იხილება პარლამენტის თავმჯდომარის, მისი მოადგილეების, კომიტეტებისა და ფრაქციების ხელმძღვანელების, პარლამენტის წევრთა ჯგუფებისა და საქართველოს პრეზიდენტის ან მის მიერ უფლებამოსილი პირის მიერ გამართულ მეხვედრაზე, რის შემდეგაც საქართველოს პრეზიდენტი იღებს შესაბამის გადაწყვეტილებას თანხმობის მისაღებად საკითხის პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე გაგანის თაობაზე. თუ თანხმობა კელავ არ იქნება მიღებული, საგანგებო ან საომარი მდგომარეობის გამოცხადების საკითხი გადაწყვეტილად არ ჩაითვლება და საქართველოს პრეზიდენტს უფლება არა აქვს აღნიშნულის თაობაზე კვლავ მიმართოს პარლამენტს თანხმობაზე უარის თქმიდან 48 საათის განმავლობაში.

მუხლი 239

1. საქართველოს პრეზიდენტის გადაწყვეტილებას საგანგებო ან საომარი მდგომარეობის გამოცხადების, ასევე საქართველოს კონსტიტუციის 46-ე მუხლით გათვალისწინებული ადამიანის უფლებებისა და თავისუფლებების შეზღუდვის აუცილებლობის შესახებ პარლამენტი ამტკიცებს სრული შემადგენლობის უმრავლესობით.

2. თუ ქვეყნის რომელიმე ნაწილში საგანგებო მდგომარეობის გამოცხადება ემთხვევა საარჩევნო პერიოდს, ქვეყნის დანარჩენ ტერიტორიაზე არჩევნების ჩატარების შესახებ გადაწყვეტილებას სრული შემადგენლობის უმრავლესობით იღებს საქართველოს პარლამენტი.

მუხლი 240

1. პარლამენტის დათხოვნის შესახებ საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულების ამოქმედებიდან ახალარჩეული პარლამენტის პირველ სხდომამდე პრეზიდენტის მიერ საგანგებო ან საომარი მდგომარეობის გამოცხადების შემთხვევაში საგანგებო ან საომარი მდგომარეობის დამტკიცების ანდა საგანგებო ან საომარი მდგომარეობის გაგრძელების საკითხს წყვეტს პარლამენტი (დათხოვნილი) ამ რეგლამენტის 238-ე მუხლის პირველი, მე-2–მე-5 პუნქტებითა და 239-ე მუხლით დადგენილი წესით.

2. თუ ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში პარლამენტი არ შეიარიბა 5 დღის განმავლობაში ან არ დაამტკიცა (არ გააგრძელა) საგანგებო მდგომარეობის გამოცხადების (გაგრძელების) შესახებ საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულება, მაშინ გამოცხადებული საგანგებო მდგომარეობა უქმდება. საომარი მდგომარეობა უნდა გაუქმდეს, თუ პარლამენტი შეკრებიდან 48 საათში არ დაამტკიცებს საომარი მდგომარეობის გამოცხადების (გაგრძელების) შესახებ პრეზიდენტის ბრძანებულებას.

3. ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში საგანგებო ან საომარი მდგომარეობის გამოცხადების შესასებ გადაწყვეტილებაში უნდა აღინიშნოს ამ მდგომარეობის ვადა, რომლის გაგრძელების თაობაზე გადაწყვეტილებას იღებს პარლამენტი ამ მუხლითა და 238-ე–239-ე მუხლებით დადგენილი წესით.

მუხლი 241

1. პარლამენტი თანხმობას აძლევს საქართველოს პრეზიდენტს საგანგებო მდგომარეობის დროს ან საერთაშორისო ვალდებულებათა შესასრულებლად სამხედრო ძალების გამოყენების თაობაზე. საქართველოს პრეზიდენტის გადაწყვეტილება ძალაში შედის, თუ მას პარლამენტი დეთანხმება. პარლამენტი თანხმობის მიცემის ან მასზე უარის თქმის საკითხს განიხილავს შესაბამისი გადაწყვეტილების შემოტანიდან არა უგვიანეს 24 საათისა, თავდაცვისა და უშიშროების კომიტეტის სხდომაზე წინასწარი განხილვის შემდეგ, რომლის მუშაობაში შეიძლება მონაწილეობა მიიღონ სხვა კომიტეტის წარმომადგენლებმაც, ან შეთანხმებით შეიძლება გაიმართოს გაერთიანებული საკომიტეტო მოსმენა. იმ შემთხვევაში, თუ პარლამენტი არ დეთანხმება საქართველოს პრეზიდენტის გადაწყვეტილებას, საკითხი არა უგვიანეს 24 საათისა იხილება პარლამენტის თავმჯდომარის, მისი მოადგილეების, კომიტეტებისა და ფრაქციების ხელმძღვანელების და საქართველოს პრეზიდენტის ან მის მიერ უფლებამოსილი პირის მიერ გამართულ შესვედრაზე, რის შემდეგაც საქართველოს პრეზიდენტი იღებს შესაბამის გადაწყვეტილებას თანხმობის მისაღებად საკითხის პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე კვლავ გატანის თაობაზე. თუ თანხმობა კვლავ არ იქნება მიღებული, საგანგებო მდგომარეობის დროს ან საერთაშორისო ვალდებულებათა შესასრულებლად სამხედრო ძალების გამოყენების საკითხი გადაწყვეტილად არ ჩაითვლება და საქართველოს პრეზიდენტს უფლება არა აქვს აღნიშნულის თაობაზე კვლავ მიმართოს პარლამენტს თანსმობაზე უარის თქმიდან 48 საათის განმავლობაში. ამასთან, საქართველოს პრეზიდენტს უფლება აქვს შესაბამისი წინადადებით პარლამენტს მიმართოს არა უმეტეს ორჯერ.

2. საქართველოს პრეზიდენტი დაუყოვნებლივ წარუდგენს პარლამენტს გადაწყვეტილებას სხვა სახელმწიფოს სამხედრო ძალების შემოყვანის, გამოყენებისა და გადაადგილების შესახებ. საქართველოს პრეზიდენტის გადაწყვეტილება ძალაში შედის, თუ მას პარლამენტი დეთანხმება. პარლამენტი თანხმობის მიცემის ან მასზე უარის თქმის საკითხს განიხილავს შესაბამისი გადაწყვეტილების შემოტანიდან არა უგვიანეს 24 საათისა, თავდაცვისა და უშიშროების კომიტეტის სხდომაზე წინასწარი განხილვის შემდეგ, რომლის მუშაობაში შეიძლება მონაწილეობა მიიღონ სხვა კომიტეტის წარმომადგენლებმაც, ან შეთანხმებით შეიძლება გაიმართოს გაერთიანებული საკომიტეტო მოსმენა. თანხმობის მიუღებლობის შემთხვევაში საქართველოს პრეზიდენტი უფლებამოსილია ხელახლა მიმართოს პარლამენტს თანხმობის მისაღებად, თანხმობაზე უარის თქმიდან 48 საათის შემდეგ. ამასთან, საქართველოს პრეზიდენტს უფლება აქვს შესაბამისი წინადადებით პარლამენტს მიმართოს არა უმეტეს ორჯერ.

მუხლი 242

1. საქართველოს პრეზიდენტს გადაწყვეტილება ომის გამოცხადების ან სათანადო პირობების არსებობისას ბავის დაღების შესახებ პარლამენტში დასამტკიცებლად შეაქვს ამ გადაწყვეტილების მიღებიდან არა უგვიანეს 24 საათისა.

2. პარლამენტი არა უგვიანეს 24 საათისა, წინასწარი საკომიტეტო მოსმენის გარეშე განიხილავს საქართველოს პრეზიდენტის გადაწყვეტილებას ომის გამოცხადების ან ბავის დადების შესახებ და იმავე სხდომაზე, სრული შემადგენლობის უმრავლესობით იღებს გადაწყვეტილებას. იმ შემთხვევაში, თუ არ იქნება მიღებული დადებითი გადაწყვეტილება, საკითხი არა უგვიანეს 24 საათისა იხილება პარლამენტის თავმჯდომარის, მისი მოადგილეების, კომიტეტებისა და ფრაქციების ხელმძღვანელების და საქართველოს პრეზიდენტის ან მის მიერ უფლებამოსილი პირის მიერ გამართულ შეხვედრაზე, რის შემდეგაც პრეზიდენტი იღებს შესაბამის გადაწყვეტილებას საკითხის პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე კვლავ გატანის თაობაზე. თუ დადებითი გადაწყვეტილება კვლავ არ იქნება მიღებული, საქართველოს პრეზიდენტს უფლება არა აქვს აღნიშნულის თაობაზე კვლავ მიმართოს პარლამენტს თანხმობაზე უარის თქმიდან 48 საათის განმავლობაში. ამასთან, საქართველოს პრეზიდენტს უფლება აქვს შესაბამისი წინადადებით პარლამენტს მიმართოს არა უმეტეს ორჯერ.

მუხლი 243

1. ეროვნული უმიმროების საბჭო პარლამენტს დასამტკიცებლად წარუდგენს სამხედრო ძალთა რაოდენობას. საკითხი განსახილველად გადაეცემა შესაბამის კომიტეტს, რომელიც არა უგვიანეს 10 დღისა პარლამენტს წარუდგენს მოტივირებულ დასკვნას.

2. პარლამენტი კომიტეტის დასკვნის საპარლამენტო განხილვის შემდეგ, სიითი შემადგენლობის უმრავლესობით ამტკიცებს სამხედრო ძალთა რაოდენობას.

3. თუ პარლამენტი არ დაამტკიცებს სამხედრო ძალთა რაოდენობას, შეიძლება შეიქმნას შემთანხმებელი კომისია, რომელიც არა უგვიანეს 10 დღისა წარადგენს გადაწყვეტილების საბოლოო ვარიანტს, რომელსაც ამტკიცებს პარლამენტი.

თავი XLI

საკონსტიტუციო სასამართლოში კონსტიტუციური სარჩელისა და კონსტიტუციური წარდგინების შეტანა

მუხლი 244

პარლამენტის შემადგენლობის არანაკლებ ერთ მესამედს უფლება აქვს საკონსტიტუციო სასამართლოში შეიტანოს კონსტიტუციური წარდგინება საქართველოს პრეზიდენტის, უმნაესი სასამართლოს თავმჯდომარის, მთავრობის წევრის, გენერალური პროკურორის, კონტროლის პალატის თავმჯდომარის ან ეროვნული ბანკის საბჭოს წევრების მიერ საქართველოს კონსტიტუციის დარღვევის შესახებ.

მუხლი 245

საკონსტიტუციო სასამართლოში პარლამენტის წევრთა მიერ კანონმდებლობით დადგენილი წესით კონსტიტუციური სარჩელის ან კონსტიტუციური წარდგინების შეტანის შემდეგ მასზე ხელმომწერ პარლამენტის წევრთა მიერ უარის თქმა კონსტიტუციურ სარჩელზე ან წარდგინებაზე არ იწვევს მის განხილვაზე უარის თქმას და საქმის წარმოების შეწყვეტას, გარდა იმ შემთხვევისა, თუ საქმის არსებით განხილვამდე მასზე უარს არ იტყვის კონსტიტუციური სარჩელის ან წარდგინების შემტანი ყველა პარლამენტის წევრი.

მუხლის 246

კონსტიტუციურ წარდგინებაზე ხელმოწერათა დამოწმება ხდება სანოტარო წესით ან შემდეგნაირად: თანამდებობის პირის იმპიჩმენტის წესით გადაყენების საკითხის აღძვრისათვის წარდგინების შედგენის შემდეგ პარლამენტის წევრი, ფრაქცია აკეთებს განცხადებას ხელმოწერათა შესრულების ადგილთან დაკავშირებით და საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტში შესაბამისი წარდგინების გადაცემიდან 3 დღის ვადაში კომიტეტის თავმჯდომარე ამოწმებს ხელმოწერების ნამდვილობას.

მუხლი 247

1. პარლამენტის შემადგენლობის არანაკლებ ერთ მეხუთედს შეუძლია საკონსტიტუციო სასამართლოში შეიტანოს კონსტიტუციური სარჩელი საქართველოს კანონების, ამ რეგლამენტის, საქართველოს პრეზიდენტის, აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების ხელისუფლების უმაღლესი ორგანოების ნორმატიული აქტების, აგრეთვე საქართველოს კონსტიტუციის ამოქმედებამდე შესაბამისი ორგანოების მიერ მიღებული ნორმატიული აქტების საქართველოს კონსტიტუციასთან შესაბამისობის შესახებ.

1¹. პარლამენტს დადგენილების საფუძველზე შეუძლია საკონსტიტუციო სასამართლოში

შეიგანოს წარდგინება აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს ნორმატიული აქტების საქართველოს კონსტიტუციასთან, „აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სტატუსის შესახებ" საქართველოს კონსტიტუციურ კანონთან, კონსტიტუციურ შეთანხმებასთან, საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებებთან და შეთანხმებებთან და საქართველოს კანონებთან შესაბამისობის დადგენის მიზნით. *(22.12.2004 N 691)*

2. პარლამენტის შემადგენლობის არანაკლებ ერთ მესუთედს შეუძლია საკონსტიტუციო სასამართლომი შეიტანოს კონსტიტუციური სარჩელი მოქალაქეთა პოლიტიკურ გაერთიანებათა შექმნისა და საქმიანობის, რეფერენდუმის ან არჩევნების ჩატარების ან მათზე უარის თქმის (არდანიშვნის), პარლამენტის წევრის უფლებამოსილების ცნობის ან ვადამდე შეწყვეტის შესახებ პარლამენტის გადაწყვეტილების კონსტიტუციურობის შესახებ.

3. პარლამენტის შემადგენლობის არანაკლებ ერთი მესუთედის კონსტიტუციური სარჩელის საგანი შეიძლება იყოს აგრეთვე პარლამენტის ან სხვა სახელმწიფო ორგანოს კონსტიტუციური უფლებამოსილების ფარგლების დარღვევა.

4. კონსტიტუციურ სარჩელზე ხელმოწერათა დამოწმება ხდება ამ რეგლამენტის 246-ე მუხლის შესაბამისად.

4[1]. ამ მუხლის 1[1] პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში პარლამენტის დადგენილება მიიღება საერთო წესით, ხოლო წარდგინება საკონსტიტუციო სასამართლოს ეგზავნება საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარის ან სხდომის თავმჯდომარის ხელმოწერით. *(22.12.2004 N 691)*

თავი XLII

იმპიჩმენტი

მუხლი 248

1. საქართველოს პრეზიდენტის იმპიჩმენტის წესით თანამდებობიდან გადაყენების საკითხის აღძვრის უფლება აქვს პარლამენტის სრული შემადგენლობის არანაკლებ ერთ მესამედს.

2. წარდგინება უნდა შეიცავდეს კონკრეტულ ბრალდებას საქართველოს კონსტიტუციის დარღვევის ან ჩადენილი დანაშაულის შემადგენლობის ნიშნებზე. საკითხი დასკვნისათვის გადაეცემა შესაბამისად საქართველოს საკონსტიტუციო ან უმენაეს სასამართლოს.

3. თუ თავისი დასკვნით უზენაესმა სასამართლომ დაადასტურა საქართველოს პრეზიდენტის ქმედებაში დანაშაულის შემადგენლობის ნიშნების არსებობა ან საკონსტიტუციო სასამართლომ – საქართველოს კონსტიტუციის დარღვევა, პარლამენტი ამ დასკვნას პლენარულ სხდომაზე განიხილავს. პარლამენტის გადაწყვეტილებით, პლენარული სხდომა შეიძლება დახურულად გამოცხადდეს.

4. დასკვნის განხილვაში პარლამენტის მოწვევით შეიძლება მონაწილეობდეს ის თანამდებობის პირი, რომლის იმპიჩმენტის წესით თანამდებობიდან გადაყენების საკითხიც არის აღძრული, ხოლო დასკვნის განხილვაზე ამ პირის დასწრების შეუძლებლობის შემთხვევაში – მისი წარმომადგენელი.

მუხლი 249

1. საქართველოს უმენაესი ან საკონსტიტუციო სასამართლოს მიერ მიღებული დასკვნის განხილვის შემდეგ პარლამენტი სრული შემადგენლობის უმრავლესობით იღებს გადაწყვეტილებას იმპიჩმენტის წესით საქართველოს პრეზიდენტის თანამდებობიდან გადაყენების საკითხის კენჭისყრაზე დასმის შესახებ.

2. საქართველოს პრეზიდენტი იმპიჩმენტის წესით გადაყენებულად ჩაითვლება, თუ ამ გადაწყვეტილებას მხარს დაუჭერს პარლამენტის სრული შემადგენლობის არანაკლებ ორი მესამედი.

3. გადაწყვეტილება მიიღება პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე საკითხის განხილვის დაწყების დღიდან 30 დღის განმავლობაში.

4. თუ პარლამენტმა გადაწყვეტილება არ მიიღო, საკითხი მოხსნილად ითვლება და მომდევნო 1 წლის განმავლობაში დაუშვებელია იმავე ბრალდების წაყენება.

5. პარლამენტის გადაწყვეტილების შესახებ დაუყოვნებლივ ეცნობება საქართველოს პრეზიდენტს.

6. საგანგებო ან საომარი მდგომარეობის ან ომის დროს დაუშვებელია საქართველოს პრეზიდენტისათვის წაყენებული ბრალდების პარლამენტში განხილვა და გადაწყვეტილების მიღება.

მუხლი 250

თუ პარლამენტმა მიიღო გადაწყვეტილება საქართველოს პრეზიდენტის უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტის შესახებ, ამ გადაწყვეტილებიდან 45 დღის განმავლობაში საქართველოს ორგანული კანონით „საქართველოს საარჩევნო კოდექსი" დადგენილი წესით ტარდება ვადამდელი არჩევნები, რომელთა ჩატარებასაც უზრუნველყოფს პარლამენტი.

მუხლი 251

1. საქართველოს კონსტიტუციის დარღვევის, სახელმწიფო ღალატისა და სისხლის სამართლის სხვა დანაშაულის ჩადენის კონკრეტული ბრალდების გამო იმპიჩმენტის წესით საქართველოს უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარის, მთავრობის წევრების, გენერალური პროკურორის, კონტროლის პალატის თავმჯდომარის ან ეროვნული ბანკის საბჭოს წევრების გადაყენების საკითხის აღძვრის უფლება აქვს პარლამენტის სრული შემადგენლობის არანაკლებ ერთ მესამედს. წარდგინება უნდა შეიცავდეს კონკრეტულ ბრალდებას შესაბამისი თანამდებობის პირის მიერ საქართველოს კონსტიტუციის დარღვევის ან ჩადენილი დანაშაულის შემადგენლობის ნიშნებზე. წარდგინება დასკვნისათვის გადაეცემა საქართველოს საკონსტიტუციო ან უზენაეს სასამართლოს.

2. თუ საკონსტიტუციო ან უზენაესმა სასამართლომ თავისი დასკვნით დაადასტურა საქართველოს კონსტიტუციის დარღვევა ან დანაშაულის შემადგენლობის ნიშნების არსებობა, პარლამენტი სრული შემადგენლობის უმრავლესობით უფლებამოსილია თანამდებობიდან გადააყენოს საქართველოს კონსტიტუციის 64-ე მუხლის პირველ პუნქტში ჩამოთვლილი თანამდებობის პირები.

3. თანამდებობის პირი იმპიჩმენტის წესით გადაყენებულად ჩაითვლება, თუ ამ გადაწყვეტილებას მხარს დაუჭერს პარლამენტის სრული შემადგენლობის უმრავლესობა.

4. გადაწყვეტილება მიიღება პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე საკითხის განხილვის დაწყების დღიდან 30 დღის განმავლობაში.

5. თუ პარლამენტმა გადაწყვეტილება არ მიიღო, საკითხი მოხსნილად ითვლება და მომდევნო 1 წლის განმავლობაში დაუშვებელია იმავე ბრალდების წაყენება.

6. პარლამენტის გადაწყვეტილების შესახებ დაუყოვნებლივ ეცნობება შესაბამის თანამდებობის პირს.

7. ამ რეგლამენტის 195-ე მუხლით გათვალისწინებული პროცედურების მიმდინარეობისას დაუშვებელია საქართველოს პრეზიდენტის იმპიჩმენტის წესით თანამდებობიდან გადაყენების საკითხის აღძვრა.

თავი XLIII

რეფერენდუმი

მუხლი 252

1. პარლამენტის სრული შემადგენლობის ერთ მეხუთედს, სათანადო დასაბუთების საფუძველზე, მესაბამისი ხელმოწერებით დადასტურებული წერილობითი ფორმით შეუძლია პარლამენტში დასვას საქართველოს კონსტიტუციითა და ორგანული კანონით განსაზღვრულ საკითხებზე რეფერენდუმის დანიშვნის მოთხოვნის საკითხი, რომელიც პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე განიხილება მისი მიღებიდან არა უგვიანეს 20 დღისა.

2. პარლამენტი სრული შემადგენლობის უმრავლესობით იღებს მიმართვას რეფერენდუმის დანიშვნის მოთხოვნის შესახებ, რომელიც წარედგინება საქართველოს პრეზიდენტს.

3. თუ პარლამენტმა ვერ გადაწყვიტა რეფერენდუმის დანიშვნის მოთხოვნის საკითხი, იგი მოხსნილად ითვლება და მომდევნო 6 თვის განმავლობაში მოცემულ საკითხთან დაკავშირებით კენჭისყრა აღარ შედგება.

მუხლი 253

თუ საქართველოს პრეზიდენტი საკუთარი ინიციატივით ან 200000 ამომრჩეველის მოთხოვნით რეფერენდუმზე გაიტანს იმავე საკითხს, რომელიც წარდგენილია პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე განსახილველად, იგი სხდომის დღის წესრიგიდან მოიხსნება.

კარი XI

პარლამენტის საქმიანობის ორგანიზაციული უზრუნველყოფა

თავი XLIV

პარლამენტის აპარატი და სხვა დამხმარე სტრუქტურები

მუხლი 254

1. პარლამენტის საქმიანობის ორგანიზაციულ-ტექნიკური უზრუნველყოფის მიზნით იქმნება პარლამენტის აპარატი, რომლის სტრუქტურა, ფუნქციები და მუშაობის წესი განისაზღვრება ამ რეგლამენტით და მის შესაბამისად აპარატის დებულებით.

2. პარლამენტის აპარატის ფუნქციაა პარლამენტის ბიუროს, პარლამენტის თავმჯდომარისა და მისი მოადგილეების, პარლამენტის წევრების, კომიტეტების, ფრაქციების, უმრავლესობისა და უმცირესობის, საგამოძიებო და სხვა დროებითი კომისიების საქმიანობის ორგანიზაციული, იურიდიული, დოკუმენტური, საინფორმაციო, საფინანსო, მატერიალურ-ტექნიკური და სოციალურ-საყოფაცხოვრებო მომსახურება.

მუხლი 255

პარლამენტის აპარატი უმრუნველყოფს:

ა) ახალარჩეული პარლამენტის უფლებამოსილების დადასტურებიდან 3 თვის განმავლობაში მაჟორიტარი პარლამენტის წევრებისა და არჩევნებში გამარჯვებული პოლიტიკური გაერთიანებების წინასაარჩევნო პლატფორმების კრებულის გამოცემას;

ბ) პარლამენტის პლენარული სხდომების მომზადებას;

გ) პარლამენტის წევრებს ორკვირიანი ციკლის პლენარული სხდომების დღის წესრიგით გათვალისწინებული კანონპროექტებით შესაბამისი სხდომის კვირის დადგომამდე;

დ) პარლამენტის, მისი ბიუროს, კომიტეტების, ფრაქციების, საგამოძიებო და სხვა დროებითი კომისიების სამართლებრივი, მატერიალურ-ტექნიკური, საფინანსო და სხვა საკითხების გადაწყვეტას;

ე) პარლამენტის პლენარულ სხდომებზე კანონპროექტებისა და სხვა საკითხების განხილვისას გამოთქმული წინადადებებისა და შენიშვნების აღრიცხვას;

ვ) პარლამენტის წევრებისათვის მათი უფლებამოსილების განხორციელებაში ხელის შეწყობას;

ზ) პარლამენტის ბიუროს, პარლამენტის თავმჯდომარისა და მისი მოადგილეების, კომიტეტების, საგამოძიებო და სხვა დროებითი კომისიების დავალებების შესრულებას;

თ) პარლამენტის ხელმძღვანელობისა და პარლამენტის წევრებისათვის საინფორმაციო-საცნობარო და სხვა მასალების მომზადებას, პარლამენტის მიერ მიღებული აქტების კრებულის მომზადებას;

ი) სესიებს შორის პერიოდში საჭირო საინფორმაციო მასალების მომზადებასა და პარლამენტის წევრებისათვის მიწოდებას;

კ) პარლამენტისა და მისი ბიუროს სხდომების ოქმებისა და სტენოგრამების წარმოებას, „პარლამენტის უწყებანის" გამოცემას;

ლ) პრესაში, ტელევიზიითა და რადიოთი პარლამენტის, კომიტეტების, ფრაქციების, საგამოძიებო და სხვა დროებითი კომისიების დოკუმენტების გამოქვეყნებასა და გაშუქებას;

მ) პარლამენტში სხვა სახელმწიფოთა დელეგაციების, ცალკეულ სახელმწიფო, პოლიტიკურ და საზოგადო მოღვაწეთა, დიპლომატიურ წარმომადგენელთა მიღების ორგანიზაციულ-ტექნიკურ მხარეს.

მუხლი 256

1. პარლამენტის აპარატს ხელმძღვანელობს პარლამენტის აპარატის უფროსი.

2. პარლამენტის აპარატის უფროსს თანამდებობაზე ნიშნავს და თანამდებობიდან ათავისუფლებს პარლამენტის თავმჯდომარე.

3. პარლამენტის აპარატის უფროსი არ შეიძლება იყოს პარლამენტის წევრი.

4. პარლამენტის აპარატის უფროსის მოადგილის თანამდებობის დაშვებისა და რაოდენობის საკითხს (არა უმეტეს ორისა) წყვეტს პარლამენტის თავმჯდომარე.

5. პარლამენტის აპარატის უფროსის მოადგილეს (ასეთის არსებობის შემთხვევაში), პარლამენტის აპარატის შემადგენლობაში შემავალი დეპარტამენტებისა და სამსახურების ხელმძღვანელებს, პარლამენტის აპარატის უფროსის წარდგინებით თანამდებობაზე ნიშნავს და თანამდებობიდან ათავისუფლებს პარლამენტის თავმჯდომარე.

მუხლი 257

1. პარლამენტის აპარატის შემადგენლობაში სტრუქტურული საკოორდინაციო ერთეულების სახით შედიან დეპარტამენტები, სამსახურები და კომიტეტების აპარატები, რომელთა შემადგენლობას, თანახმად დამტკიცებული სამტაგო განრიგისა, შესაბამისი დეპარტამენტისა თუ სამსახურის უფროსის და კომიტეტის თავმჯდომარის წარდგინებით, „საჯარო სამსახურის შესახებ" საქართველოს კანონით დადგენილი წესით ნიშნავს და ათავისუფლებს პარლამენტის აპარატის უფროსი.

2. პარლამენტის აპარატის მუშაკთა საკვალიფიკაციო მოთხოვნები და უფლება-მოვალეობები განისაზღვრება კანონმდებლობით, შესაბამისი სტრუქტურული საკოორდინაციო ერთეულის დებულებითა და თანამდებობრივი ინსტრუქციით.

3. პარლამენტის აპარატისა და მისი სტრუქტურული საკოორდინაციო ერთეულების დებულებებს პარლამენტის აპარატის უფროსის წარდგინებით ამტკიცებს პარლამენტის თავმჯდომარე.

4. პარლამენტის აპარატის საჯარო მოსამსახურეთა მიერ სამსახურის გაელის წესს ამტკიცებს პარლამენტის თავმჯდომარე.

5. პარლამენტის აპარატის საჯარო მოსამსახურეთა თანამდებობრივ ინსტრუქციებს შესაბამისი სტრუქტურული საკოორდინაციო ერთეულის უფროსთან შეთანხმებით ამტკიცებს პარლამენტის აპარატის უფროსი.

6. პარლამენტის აპარატში დასაშვებია სტაჟირების გავლა. პარლამენტის აპარატში სტაჟირების გავლის წესს ამტკიცებს პარლამენტის თავმჯდომარე.

7. პარლამენტის აპარატის უფროსი კომიტეტების მოსამზრებების გათვალისწინებით განსაზღვრავს აპარატის სტრუქტურას, მტატებს, მუშაკთა შრომის ანაზღაურებას, სამუშაო პირობებს და დასამტკიცებლად წარუდგენს პარლამენტის თავმჯდომარეს.

მუხლი 258

კომიტეტებთან, საჭიროების შემთხვევაში, იქმნება სამეცნიერო-საკონსულტაციო საბჭოები, სადაც საზოგადოებრივ საწყისებზე მუშაობენ შესაბამისი დარგის ექსპერტ-კონსულტანტები. საბჭოს მუშადგენლობას ნიშნავს კომიტეტის თავმჯდომარე. კომიტეტის თავმჯდომარეს შეუძლია პარლამენტის თავმჯდომარესთან შეთანხმებით საბჭოს წევრ ექსპერტ-კონსულტანტებს კონკრეტული საკითხის დასამუშაებლად კანონით დადგენილი წესით გაუფორმოს ეადიანი შრომითი ხელშეკრულება.

მუხლი 259

1. პარლამენტის შენობაში პარლამენტის ალენარული და კომიტეტის სხდომების მიმდინარეობისას დარბაზში წესრიგის დაცვის მიზნით პარლამენტის აპარატში იქმნება მანდატურის სამსახური, რომლის სტრუქტურა და საქმიანობის წესი განისაზღერება შესაბამისი დებულებით.

2. მანდატურის სამსახურს ხელმძღვანელობს მანდატურთუხუცესი, რომელსაც პარლამენტის აპარატის უფროსის წარდგინებით თანამდებობაზე ნიმნავს და თანამდებობიდან ათავისუფლებს პარლამენტის თავმჯდომარე.

3. პარლამენტის მანდატურის სამსახურის დებულებას პარლამენტის ბიუროსთან შეთანხმებით ამტკიცებს პარლამენტის თავმჯდომარე.

4. პარლამენტის მანდატური არ შეიძლება იყოს რომელიმე პარტიის წევრი. მისი ასაკი არ უნდა იყოს 35 წელზე ნაკლები.

მუხლი 260

1. საქართველოს ეროვნული ბიბლიოთეკა — საქართველოს საბიბლიოთეკო სისტემის მთავარი ბიბლიოთეკა არის პარლამენტის ბიბლიოთეკა, რომლის საქმიანობა რეგულირდება „ეროვნული ბიბლიოთეკის შესახებ" საქართველოს კანონით, სხვა კანონებითა და შესაბამისი დებულებით.

2. საქართველოს ეროვნული ბიბლიოთეკის დირექტორს ნიმნავს პარლამენტის თავმჯდომარე და ამტკიცებს პარლამენტის ბიური.

მუხლი 261

1. აუდიტორული საქმიანობის რეგულირების სისტემაში სახელმწიფოს ფუნქციათა განხორციელების მიზნით პარლამენტთან იქმნება და მოქმედებს აუდიტორული საქმიანობის საბჭო.

2. აუდიტორული საქმიანობის საბჭოს უფლებამოსილებანი და სტრუქტურა, აგრეთვე საბჭოს თავმჯდომარის კომპეტენცია და ძირითადი ფუნქციები განისაზღვრება „აუდიტორული საქმიანობის შესახებ" საქართველოს კანონით და შესაბამისი დებულებით, რომელსაც დადგენილებით ამტკიცებს პარლამენტი.

მუხლი 262

1. პარლამენტის, კომიტეტების, ფრაქციებისა და ცალკეული პარლამენტის წევრის საფინანსო, საბიუჯეტო და ეკონომიკური ხასიათის სხვა ანალიტიკური ინფორმაციით უზრუნველყოფის მიზნით პარლამენტის აპარატში იქმნება პარლამენტის საბიუჯეტო ოფისი.

2. პარლამენტის საბიუჯეტო ოფისის უფროსს პარლამენტის აპარატის უფროსის წარდგინებით თანამდებობაზე ნიმნავს და თანამდებობიდან ათავისუფლებს პარლამენტის თავმჯდომარე.

3. პარლამენტის საბიუჯეტო ოფისის სტრუქტურა და საქმიანობის წესი განისაზღერება შესაბამისი დებულებით, რომელსაც ამტკიცებს პარლამენტის თავმჯდომარე.

კარი XII

პასუხისმგებლობა რეგლამენტის დარღვევისათვის

თავი XLV

რეგლამენტის დარღვევისათვის პარლამენტის წევრისა და თანამდებობის პირის პასუხისმგებლობა

მუხლი 263

რეგლამენტის დარღვევისათვის პარლამენტის წევრის მიმართ დაწესებულია შემოქმედების შემდეგი ფორმები:

ა) პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე სიტყვის ჩამორთმევა;

ბ) გაფრთხილება;

გ) გაფრთხილება ოქმში შეტანით;

დ) სხდომათა დარბაზის დატოვება;

ე) ხელფასის დაკავება.

(2005 წლის 25 მარტის საქართველოს პარლამენტის რეგლამენტი - სსმ I, 2005 წ., №12, მუხ. 74)

მუხლი 264

1. პარლამენტის პლენარული სხდომის თავმჯდომარე პარლამენტის წევრს სიტყვას ჩამოართმევს, თუ იგი:

ა) სიტყვით გამოდის სხდომის თავმჯდომარის ნებართვის გარეშე;

ბ) სიტყვით გამოდის და არ მსჯელობს განსახილველ საკითხზე;

გ) სიტყვა მიეცა პროცედურულ ან პირად საკითხებზე და თავის გამოსელაში შეეხო სხვა საკითხს;

დ) აჭარბებს რეგლამენტით დადგენილ დროს ან იმ დროს, რომელიც მას გაუგრძელეს სხდომაზე დამსწრეთა ხმების უმრავლესობით.

2. გაფრთხილება გამოიყენება იმ პარლამენტის წევრის მიმართ, რომელიც:

ა) ამ მუხლის პირველი პუნქტის „ა", „ბ", „გ" და „დ" ქვეპუნქტებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში სიტყვის ჩამორთმევის შემდეგაც განაგრძობს გამოსელას;

ბ) სიტყვით გამოდის უმიკროფონოდ;

გ) ჩაიდენს მოქმედებას, რომელიც იწვევს რეგლამენტით განსაზღვრული წესით წარმართული სხდომის შეფერხებას.

3. გაფრთხილება ოქმში შეტანით გამოიყენება, თუ პარლამენტის წევრი:

ა) ამ მუხლის მე-2 პუნქტის „ა", „ბ" და „გ" ქვეპუნქტებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში გაფრთხილების შემდეგაც განაგრძობს გამოსელას;

ბ) არღვევს პერსონალურ საკითხებზე კენჭისყრის ფორმას;

გ) უკვე გააფრთხილეს იმავე სხდომაზე და კიდევ საჭიროებს გაფრთხილებას.

4. სხდომათა დარბაზის დატოვების მოთხოვნა გამოიყენება იმ პარლამენტის წევრის მიმართ:

ა) რომელმაც იმავე სხდომაზე უკვე მიიღო გაფრთხილება ოქმში შეტანით და იგი კვლავ არღვევს წესრიგს;

ბ) რომელიც სხდომათა დარბაზში გამოცხადდა ცეცხლსასროლი ან ცივი იარაღით;

გ) რომელიც სჩადის ძალადობას ან ამგვარი მოქმედებისაკენ მოუწოდებს პარლამენტის წევრებს.

5. პარლამენტის წევრი, რომლის მიმართაც სხდომათა დარბაზის დატოვების მოთხოვნა გამოიყენეს, ვალდებულია დატოვოს სხდომათა დარბაზი. წინააღმდეგ შემთხვევაში სხდომის თავმჯდომარე შეაჩერებს სხდომას, რის შემდეგაც მანდატური მიმართავს პარლამენტის წევრს სხდომათა დარბაზის დატოვების მოთხოვნით.

6. პარლამენტის წევრს, რომლის მიმართაც სხდომათა დარბაზის დატოვების მოთხოვნა გამოიყენეს, დაექვითება სანქციის გამოყენების დღის ხელფასი და პარლამენტის წევრის უფლებამოსილების განხორციელებასთან დაკავშირებული სხვა ანაზღაურება.

7. თუ კენჭისყრისა და რეგისტრაციის შედეგების შემოწმებისას გამოვლინდა, რომ პარლამენტის წევრი არ იმყოფება სხდომათა დარბაზში და მისი სახელით მიღებულია მონაწილეობა კენჭისყრაში ან რეგისტრაციაში, აღნიშნულ პირს დაუკავდება თანხა 1 თვის ხელფასის ოდენობით. აღნიშნული ფაქტი ფორმდება საოქმო ჩანაწერით და ეგზავნება პარლამენტის აპარატის საფინანსო დეპარტამენტს შესაბამისი თვის ხელფასის დასაკავებლად.

8. პარლამენტის წევრის მიერ ხმის მიცემის მოწმობის განმეორებით გადაცემის შემთხვევაში მას ამ მუხლის მე-7 პუნქტით დადგენილი წესით დაუკავდება თანხა 3 თვის ხელფასის ოდენობით,

ხოლო ყოველი მორიგი გადაცემის შემთხვევაში – 6 თვის ხელფასის ოდენობით.

9. თუ პარლამენტის წევრი, რომელიც გაწევრიანებულია ორ კომიტეტში, კალენდარული თვის განმაელობაში არასაპატიო მიზეზით სამჯერ არ დაესწრება კომიტეტების სხდომას, ხოლო ერთ კომიტეტში გაწევრიანებული პარლამენტის წევრი კალენდარული თვის განმავლობაში არასაპატიო მიზეზით ორჯერ არ დაესწრება კომიტეტის სხდომას, მას დაუკავდება ხელფასის 50%. პარლამენტის წევრს სხდომა არასაპატიო მიზეზით გაცდენილად არ ჩაეთვლება, თუ კომიტეტის სხდომა მოწვეულ იქნა პარლამენტის რეგლამენტის 48-ე მუხლის მე-5 და მე-7 პუნქტების მოთხოვნათა დარღვევით. პარლამენტის წევრის კომიტეტის სხდომაზე დაუსწრებლობის ფაქტი ფორმდება საოქმო ჩანაწერით, კომიტეტის თავმჯდომარის მიერ აღირიცხება და ეგზავნება პარლამენტის აპარატის საფინანსო დეპარტამენტს შესაბამისი თვის ხელფასის დასაკაეებლად.

9[1]. თუ პარლამენტის წევრი კალენდარული თვის განმაელობაში არასაპატიო მიზეზით არ დაესწრება პარლამენტის ერთზე მეტ პლენარულ სხდომას, მას დაუკავდება თითოეული სხდომის გაცდენისათვის ხელფასის 10%. პარლამენტის წევრის პლენარულ სხდომაზე არასაპატიო მიზეზით დაუსწრებლობის ფაქტი ფორმდება საოქმო ჩანაწერით და ცხადდება სხდომის თავმჯდომარის მიერ. პლენარული სხდომის კვირის მომდევნო ორშაბათს მანდატურთუხუცესი საოქმო ჩანაწერების საფუძველზე ადგენს პლენარული სხდომების არასაპატიო მიზეზით გამცდენ პარლამენტის წევრთა სიას და უგზავნის პარლამენტის აპარატის საფინანსო დეპარტამენტს შესაბამისი თვის ხელფასის დასაკავებლად.

10. თუ კომიტეტის თავმჯდომარე თაეისი მიზეზით კალენდარული თვის განმაელობაში მედიზედ ორჯერ არ მოიწვევეს კომიტეტის სხდომას, მას დაუკაედება თანხა 2 თვის ხელფასის ოდენობით. პარლამენტის ბიურო განიხილაეს კომიტეტის სხდომის არჩაგარების მიზეზს და იეი უფლებამოსილია დადგენილი წესით პლენარულ სხდომაზე დასვეას კომიტეტის თავმჯდომარის თანამდებობიდან გადაყენების საკითხი.

10[1]. ამ მუხლის მე-7, მე-8, მე-9 და 9[1] პუნქტებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში პარლამენტის წევრისათვის დაკავებული ხელფასის ჯამი არ უნდა აღემატებოდეს პარლამენტის წევრის ხელფასის 50%-ს.

11. კომიტეტი ყოველთვიურად ადგენს კომიტეტის სხდომების გამცდენი პარლამენტის წევრების სიას, თითოეული მათგანის მიერ გაცდენილი სხდომების რაოდენობისა და თარიღის მითითებით. კომიტეტის სხდომების გამცდენი პარლამენტის წევრების სია გადაეცემა საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტს, რომელიც მონაცემების სისწორის შესწაელის შემდეგ უზრუნველყოფს მის გამოქვეყ-ნებას „პარლამენტის უწყებანში" და განთაესებას პარლამენტის ინტერნეტ-გვერდზე.

12. ყოველი სესიის ბოლოს პარლამენტის მანდატურის სამსახური ადგენს პარლამენტის პლენარული სხდომების გამცდენ პარლამენტის წევრთა სიას საპარლამენტო ფრაქციების მითითებით, თითოეული მათგანის მიერ გაცდენილი სხდომების რაოდენობისა და თარიღის აღნიშვნით. პლენარული სხდომების გამცდენ პარლამენტის წევრთა სია გადაეცემა საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტს, რომელიც უზრუნველყოფს მის გამოქვეყნებას „პარლამენტის უწყებანში" და განთაესებას პარლამენტის ინტერნეტ-გვერდზე.

(2005 წლის 25 მარტის საქართველოს პარლამენტის რეგლამენტი - სსმ I, 2005 წ., №12, მუხ. 74)

მუხლი 265

1. პარლამენტის წევრს, რომლის მიმართაც გამოიყენეს ამ რეგლამენტის 264-ე მუხლის მე-3-მე-4, მე-7–მე-10 პუნქტებით დაწესებული ზემოქმედების ფორმები, უფლება აქეს წერილობით შეიტანოს დასაბუთებული პროტესტი პარლამენტის მომდევნო პლენარული სხდომის დაწყებამდე. პროტესტის განხილვას კენჭი ეყრება დამსწრეთა სმების უმრაელესობით. განხილვის შემდეგ პროტესტი დაკმაყოფი-ლებული იქნება, თუ მას მსარს დაუჭერს პარლამენტის სიითი შემადგენლობის უმრავლესობა.

2. პარლამენტის წევრის მიმართ ზემოქმედების რომელიმე ფორმის გამოყენების შემთხვეევაში მომდევნო გამომსელელებს უფლება არა აქეთ კამათის საგნად აქციონ წესრიგისაკენ მოწოდების საკითხი.

მუხლი 266

პარლამენტის პლენარული სხდომის თავმჯდომარის მიერ რეგლამენტის სისტემატური და უხეში დარღვეევისათვის შეიძლება კენჭისყრაზე დაისეას საკითხი მისთვის ოქმში შეტანით შენიშვნის გამოცხადების მესახებ. საკითხის დასმის უფლება აქვს ფრაქციას, რომელიც არ არის გაერთიანებული უმრავლესობაში ან უმცირესობაში, უმრავლესობას, უმცირესობას, პარლამენტის წევრთა ათკაციან ჯგუფს. გადაწყეეტილება მიიღება დადგენილებით.

მუხლი 267

დაუშვებელია პარლამენტის მიერ მიღებული კანონის ან დადგენილების პროექტის, სხვა სამართლებრივი აქტის, ოქმის და პარლამენტის სხვა დოკუმენტების გადაკეთება ან გასწორება საბოლოო კენჭისყრის შემდეგ. აღნიშნული ქმედების განხორციელება იწვევს კანონით გათვალისწინებულ პასუხისმგებლობას.

თავი XLVI

რეგლამენტის დარღვევისათვის სხვა სახელმწიფო თანამდებობის პირების პასუხისმგებლობა

მუხლი 268

1. რეგლამენტის დარღვევისათვის პასუხისმგებლობა კანონით და ამ რეგლამენტით დადგენილი წესით ეკისრება საქართველოს მთავრობის წევრებს, პარლამენტის მიერ არჩეულ, დანიშნულ ან დამტკიცებულ, აგრეთვე სხვა თანამდებობის პირებს, რომლებსაც ევალებათ პარლამენტის საქმიანობაში მონაწილეობა.

2. თანამდებობის პირის პასუხისმგებლობის საკითხი დგება შემდეგი დარღვევებისათვის:

ა) მოწვეულია საკითხის განხილვაზე და არ ცხადდება;

ბ) არღვევს პარლამენტის წევრის შეკითხვაზე პასუხის გაცემისათვის დაწესებულ პროცედურას;

გ) არ ცხადდება საპარლამენტო მოსმენაზე;

დ) პარლამენტს აწვდის დამახინჯებულ ან არასწორ ინფორმაციას;

ე) არ ასრულებს პარლამენტის დადგენილებებსა და რეკომენდაციებს;

ვ) დაბრკოლებებს უქმნის პარლამენტის წევრს ამ რეგლამენტითა და კანონმდებლობით მინიჭებულ უფლებათა განხორციელებაში.

3. ყოველ ასეთ შემთხვევაში საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტი პარლამენტის ბიუროს წინაშე აყენებს საკითხს სათანადო რეაგირებისათვის.

მუხლი 269

1. ამ რეგლამენტის დარღვევისათვის პარლამენტი მიმართავს რეაგირების შემდეგ ფორმებს:

ა) იღებს დადგენილებას ან რეზოლუციას დარღვევის გამო კონკრეტული თანამდებობის პირების მიმართ საქართველოს კონსტიტუციით გათვალისწინებული სათანადო რეაგირების ზომების გასატარებლად;

ბ) წარდგინებით მიმართავს სახელმწიფო უწყებათა ხელმძღვანელებს მათ დაქვემდებარებაში მყოფი თანამდებობის პირების პასუხისმგებლობის შესახებ.

2. პარლამენტის პლენარული სხდომის სტუმარი ეალდებულია წესრიგი დაიცვას სხდომის დროს. მას ეკრძალება მოქმედება, რომელიც ხელს უშლის პარლამენტს ან პარლამენტის წევრს სახელმწიფო ფუნქციების განხორციელებაში. კენჭისყრისას მან თავი უნდა შეიკავოს შედეგისადმი პირადი დამოკიდებულების გამოხატვისაგან. წესრიგის დამრღვევ სტუმრებს პარლამენტის პლენარული სხდომის თავმჯდომარემ შეიძლება დააგოვებინოს სხდომათა დარბაზი.

თავი XLVII

პარლამენტის დაცვის უზრუნველყოფა

მუხლი 270

1. კანონმდებლობით დადგენილი წესით პარლამენტისა და პარლამენტის წევრთა დაცვას უზრუნველყოფს სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახური.

2. შესაბამისი კომიტეტი პარლამენტის დაცვის სამსახურთან ერთად შეიმუშავებს პარლამენტის შენობა-ნაგებობებში და მიმდებარე ტერიტორიაზე უსაფრთხოების დაცვის რეჟიმს, რომელსაც ამტკიცებს პარლამენტის თავმჯდომარე.

3. პარლამენტის თავმჯდომარის დავალებით შესაბამისი კომიტეტი შეისწავლის და განიხილავს სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახურის საქმიანობას პარლამენტის დაცვის უზრუნველყოფის ნაწილში.

4. პარლამენტის სასახლეში დაუშვებელია, მათ შორის, საქართველოს პარლამენტის წევრისათვის, ცეცხლსასროლი და ცივი იარაღის ტარება. ამ წესიდან გამონაკლისი განისაზღვრება საქართველოს კანონმდებლობით და პარლამენტის შენობა-ნაგებობებში და მიმდებარე ტერიტორიაზე უსაფრთხოების დაცვის რეჟიმით.

ᲙᲐᲠᲘ XIII

ᲒᲐᲠᲓᲐᲛᲐᲕᲐᲚᲘ ᲓᲐ ᲓᲐᲡᲙᲕᲜᲘᲗᲘ ᲓᲔᲑᲣᲚᲔᲑᲐᲜᲘ

ᲗᲐᲕᲘ XLVIII

ᲒᲐᲠᲓᲐᲛᲐᲕᲐᲚᲘ ᲓᲐ ᲓᲐᲡᲙᲕᲜᲘᲗᲘ ᲓᲔᲑᲣᲚᲔᲑᲐᲜᲘ

ᲛᲣᲮᲚᲘ 271

ამ რეგლამენტის ამოქმედებისთანავე ძალადაკარგულად ჩაითვალოს საქართველოს პარლამენტის 1997 წლის 17 ოქტომბრის დადგენილება „საქართველოს პარლამენტის რეგლამენტის შესახებ" და მის შესაბამისად მიღებული „საქართველოს პარლამენტის რეგლამენტი".

ᲛᲣᲮᲚᲘ 272

1. ეს რეგლამენტი, გარდა 122-ე მუხლის პირველი პუნქტისა, ამოქმედდეს 2004 წლის 5 აპრილიდან.
2. ამ რეგლამენტის 122-ე მუხლის პირველი პუნქტი ამოქმედდეს 2004 წლის 1 იელისიდან.

საქართველოს პარლამენტის
თავმჯდომარე ნინო ბურჯანაძე

თბილისი,
2004 წლის 17 თებერვალი

საქართველოს კანონი

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲞᲐᲠᲚᲐᲛᲔᲜᲢᲘᲡ ᲬᲔᲕᲠᲘᲡ ᲡᲢᲐᲢᲣᲡᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ

ᲗᲐᲕᲘ I

ᲖᲝ�გᲐᲓᲘ ᲓᲔᲑᲣᲚᲔᲑᲐᲜᲘ

ᲛᲣᲮᲚᲘ 1. ᲙᲐᲜᲝᲜᲘᲡ ᲠᲔᲒᲣᲚᲘᲠᲔᲑᲘᲡ ᲡᲤᲔᲠᲝ

ეს კანონი არეგულირებს ურთიერთობებს, რომლებიც წარმოიშობა პარლამენტის წევრის მიერ უფლებამოსილების განხორციელებისას.

ᲛᲣᲮᲚᲘ 2. ᲞᲐᲠᲚᲐᲛᲔᲜᲢᲘᲡ ᲬᲔᲕᲠᲘᲡ ᲡᲢᲐᲢᲣᲡᲘᲡ ᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲚᲔᲑᲠᲘᲕᲘ ᲡᲐᲤᲣᲫᲕᲚᲔᲑᲘ

პარლამენტის წევრის სტატუსის სამართლებრივი საფუძვლებია საქართველოს კონსტიტუცია, ეს კანონი, პარლამენტის რეგლამენტი და სხვა საკანონმდებლო აქტები.

ᲛᲣᲮᲚᲘ 3. ᲞᲐᲠᲚᲐᲛᲔᲜᲢᲘᲡ ᲬᲔᲕᲠᲘᲡ ᲡᲢᲐᲢᲣᲡᲘ

პარლამენტის წევრის სტატუსი არის ქვეყნის უმაღლეს წარმომადგენლობით ორგანოში არჩეული პირის კანონით განსაზღვრული პოლიტიკურ-სამართლებრივი მდგომარეობა, რაც მოიცავს დეპუტატის უფლებამოსილებას, პასუხისმგებლობას, საქმიანობის წესსა და გარანტიებს.

ᲛᲣᲮᲚᲘ 4. ᲞᲐᲠᲚᲐᲛᲔᲜᲢᲘᲡ ᲬᲔᲕᲠᲘᲡ ᲣᲤᲚᲔᲑᲐᲛᲝᲡᲘᲚᲔᲑᲘᲡ ᲕᲐᲓᲐ

1. პარლამენტის წევრის უფლებამოსილების ვადა იწყება პარლამენტის მიერ მისი უფლებამო-

სილების დადასტურების დღიდან და მთავრდება ახალარჩეული პარლამენტის პირველი შეკრებისთანავე ან პარლამენტის წევრის უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტის შესახებ პარლამენტის გადაწყვეტილების მიღებისთანავე.

2. პარლამენტი პარლამენტის წევრს უფლებამოსილებას ვადამდე შეუწყვეტს, თუ:

ა) არსებობს პარლამენტის წევრის პირადი განცხადება უფლებამოსილების მოხსნის თაობაზე;

ბ) მის მიმართ კანონიერ ძალაში შევიდა სასამართლოს გამამტყუნებელი განაჩენი;

გ) სასამართლომ ცნო ქმედუუნაროდ, უგზო-უკელოდ დაკარგულად ან გარდაცვლილად;

დ) დაიკავა პარლამენტის წევრის სტატუსთან შეუთავსებელი თანამდებობა ან ეწეოა შეუთავსებელ საქმიანობას;

ე) დაკარგა საქართველოს მოქალაქეობა;

ვ) არასაპატიო მიზეზით ოთხი თვის განმავლობაში არ მონაწილეობდა პარლამენტის (სასესიო და საკომიტეტო) მუშაობაში;

ზ) გარდაიცვალა.

3. პარლამენტის წევრის უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტის წესი განისაზღვრება პარლამენტის რეგლამენტით.

4. პარლამენტის წევრის უფლებამოსილების დადასტურების ან ვადამდე შეწყვეტის საკითხს წყვეტს პარლამენტი. პარლამენტის ეს გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩივრდეს საკონსტიტუციო სასამართლოში.

5. საკონსტიტუციო სასამართლოში პარლამენტის წევრის უფლებამოსილების დადასტურების ან ვადამდე შეწყვეტის თაობაზე პარლამენტის გადაწყვეტილების კონსტიტუციურობის შესახებ კონსტიტუციური სარჩელის შეტანის უფლება აქვთ საქართველოს პრეზიდენტს, პარლამენტის წევრთა არანაკლებ ერთ მეხუთედს, აყრეთვე მოქალაქეს, რომლის, როგორც პარლამენტის წევრის, უფლებამოსილება არ დაადასტურა ან ვადამდე შეწყვიტა პარლამენტმა.

6. კონსტიტუციური სარჩელი შეიტანება პარლამენტის შესაბამისი გადაწყვეტილების ძალაში მესლიდან ორი კვირის ვადაში.

მუხლი 5. პარლამენტის წევრის ფიცი

1.პარლამენტის წევრთა სრული შემადგენლობის არანაკლებ ორი მესამედის უფლებამოსილების დადასტურების შემდეგ პარლამენტის წევრები ქვეყნისადმი ერთგულების ფიცს დებენ. ფიცის ტექსტს კითხულობს საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარე: "მე, სრულიად საქართველოს წარმომადგენელი და მისდამი ანგარიშვალდებული, ღვთისა და ერის წინაშე ვაცხადებ, რომ კეთილსინდისიერად აღვასრულებ პარლამენტის წევრის უფლება-მოვალეობებს, ვიქნები კონსტიტუციური წყობილების, ქვეყნის დამოუკიდებლობის, ერთიანობისა და მთლიანობის, ხალხის ინტერესების, მოქალაქეთა უფლება-თავისუფლებების, საქართველოს ძლევამოსილების დაცვის სამსახურში." ტექსტის წაკითხვის შემდეგ პარლამენტის წევრები წარმოთქვამენ "ვფიცავ" და ხელს აწერენ ფიცის ტექსტს.

2. თუ პარლამენტის წევრის უფლებამოსილების დადასტურება გადაიდო, ან პირი პარლამენტის წევრად აირჩიეს მეორე ტურში ან პარლამენტის გამოკლებული წევრის ნაცვლად, იგი უფლებამოსილების დადასტურებისთანავე კითხულობს ფიცის ტექსტს და ხელს აწერს მას.

3. თუ პარლამენტის წევრი უარს აცხადებს ფიცის დადებაზე, ითვლება, რომ ის არ ახორციელებს პარლამენტის წევრის უფლებამოსილებას, და მას არ აუნაზღაურდება ამ უფლებამოსილების განხორციელების თანხა.

მუხლი 6. პარლამენტის წევრის მანდატი

1. პარლამენტის წევრი სრულიად საქართველოს წარმომადგენელია, სარგებლობს თავისუფალი მანდატით და მისი გაწვევა დაუშვებელია. თავისი მოვალეობის შესრულებისას იგი შეზღუდული არ არის ამომრჩეველთა და მისი წარმდგენი პოლიტიკური ორგანიზაციების განაწესებითა და დავალებებით.

2. დაუშვებელია პარლამენტის წევრის უფლებამოსილების სხვა პირისათვის გადაცემა.

3. თავისუფალი მანდატი პარლამენტის წევრს არ ათავისუფლებს ამომრჩეველებთან მუშაობისა და მასთან დაკავშირებული პასუხისმგებლობისაგან პარლამენტის რეგლამენტით დადგენილი წესით.

მუხლი 7. პარლამენტის წევრის მოწმობა და სამკერდე ნიშანი

პარლამენტის წევრს აქვს პარლამენტის წევრის მოწმობა და ატარებს სამკერდე ნიშანს, რომელთა დებულებებს, ნიმუშებსა და აღწერილობას ამტკიცებს პარლამენტი ბიურო.

მუხლი 8. პარლამენტის წევრის სტატუსის შეუთავსებლობა სამსახურებრივ მდგომარეობასთან და სამეწარმეო საქმიანობასთან

1. დაუშვებელია პარლამენტის წევრის სტატუსთან სამეწარმეო საქმიანობის ან სახელმწიფო სამსახურში რაიმე თანამდებობის შეთავსება. შეუთავსებლობის შემთხვევები განსაზღვრულია საქართველოს კონსტიტუციით, საქართველოს კანონებით "საქართველოს პარლამენტის არჩევნების შესახებ", „ეწარმეთა შესახებ", ამ და სხვა კანონებით.

2. სამეწარმეო საქმიანობასთან პარლამენტის წევრის სტატუსის შეუთავსებლობის მოთხოვნები არ ხელყოფს საქართველოს კონსტიტუციით აღიარებულ საკუთრების უფლებას. ის შეიძლება ფლობდეს აქციებს, წილს და სხვა ;ონებას.

3. პარლამენტის წევრს უფლება არა აქვს:

ა) უშუალოდ განახორციელოს არაერთჯერადი საქმიანობა მოგების მიზნით მატერიალური ვასეულობებისა და ფინანსური საშუალებების სამართავად;

ბ) უშუალოდ განახორციელოს სამეწარმეო საქმიანობის სუბიექტის მუდმივმოქმედი ხელმძღვანელი, სამეთვალყურეო, საკონტროლო, სარევიზიო და საკონსულტაციო ორგანოს წევრის უფლებამოსილებანი;

გ) იყოს ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობითი ორგანოს წევრი, ეკავოს თანამდებობა სხვა სახელმწიფო ან თვითმმართველობის წარმომადგენლობით ორგანოში.

4. პარლამენტის წევრი იმავედროულად შეიძლება ეწეოდეს სამეცნიერო, პედაგოგიურ, სახელოვნებო საქმიანობას, თუ ასეთი საქმიანობა არ ითვალისწინებს ადმინისტრაციულ ფუნქციებს. ადმინისტრაციული ფუნქციების შესრულება გულისხმობს სამეცნიერო, სასწავლო, სახელოვნებო დაწესებულებებში თანამდებობის პირის მიერ საკადრო, დისციპლინურ და სხვა საკითხებზე ადმინისტრაციული გადაწყვეტილების მიღების უფლებამოსილებას.

5. პარლამენტის წევრი იმავედროულად შეიძლება ეწეოდეს პარტიულ საქმიანობას, ეკავოს ნებისმიერი თანამდებობა პარტიულ და საზოგადებრივ ორგანიზაციებში.

6. ახალარჩეული პარლამენტის წევრი ვალდებულია უფლებამოსილების ცნობის მომენტიდან შეწყვიტოს შეუთავსებელი სამსახური (საქმიანობა). თუ პარლამენტის მიერ მისი უფლებამოსილების დადასტურებამდე პარლამენტის წევრმა არ შეწყვიტა პარლამენტის წევრის სტატუსთან შეუთავსებელი სამსახური (საქმიანობა), პარლამენტი არ დადასტურებს მის, როგორც პარლამენტის წევრის, უფლებამოსილებას.

თავი II

პარლამენტის წევრის ქონებრივი მდგომარეობისა და საფინანსო დეკლარაციები

მუხლი 9. ქონებრივი მდგომარეობისა და საფინანსო დეკლარაციების წარდგენის ვალდებულება, დეკლარაციის შინაარსი

1. პარლამენტის წევრი ვალდებულია კანონითა და პარლამენტის რეგლამენტით განსაზღვრული ფორმითა და წესით, წარადგინოს ქონებრივი ქონებრივი მდგომარეობისა და საფინანსო დეკლარაციები.

2. ქონებრივი მდგომარეობისა და საფინანსო დეკლარაციები უნდა შეიცავდეს პარლამენტის წევრისა და მისი ოჯახის წევრების ქონებრივი და საფინანსო მდგომარეობის ამსახველ სრულ და ამომწურავ ინფორმაციას გასული კალენდარული წლის განმავლობაში.

3. ქონებრივი მდგომარეობისა და საფინანსო დეკლარაციებიდან გამომდინარე შედეგები შეიძლება განისილოს პარლამენტმა კანონითა და პარლამენტის რეგლამენტით განსაზღვრული წესით.

მუხლი 10. ქონებრივი მდგომარეობისა და საფინანსო დეკლარაციებიდან

1. ქონებრივი მდგომარეობისა და საფინანსო დეკლარაციების შინაარსის საჯაროობა უმრუნველყოფილია კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

2. პარლამენტის უფლებამოსილების პერიოდში დაგროვილი დეკლარაციების შემდგომი შენახვის ან განადგურების შესახებ გადაწყვეტილებას იღებს პარლამენტი შესაბამისი მოწვევის პარლამენტის უფლებამოსილების ვადის გასვლიდან ხუთი წლის შემდეგ.

თავი III

პარლამენტის წევრის უფლება-მოვალეობანი

მუხლი 11. საკანონმდებლო ინიციატივის უფლება

პარლამენტის წევრს აქვს საკანონმდებლო ინიციატივის უფლება, რომელიც ხორციელდება საქართველოს კონსტიტუციით, სხვა კანონებით და პარლამენტის რეგლამენტით დადგენილი წესით.

მუხლი 12. პარლამენტის სხდომებში მონაწილეობის უფლება

1. პარლამენტის წეერი მონაწილეობს პარლამენტის კომპეტენციას მიკუთვნებული საკითხების განხილვა-გადაწყვეტაში.

2. პარლამენტის წევრს უფლება აქვს პარლამენტის სხდომაზე:

ა) დასვას საკითხი განსახილველად;

ბ) შეიტანოს შენიშვნები და წინადადებები პარლამენტის კომპეტენციას მიკუთვნებულ ყველა საკითხზე;

გ) მონაწილეობა მიიღოს კამათში, შეკითხვა დაუსვას მომხსენებელსა და სხდომის თავმჯდომარეს, მოითხოვოს და შეაფასოს პასუხი;

დ) გააცნოს პარლამენტს საერთო-სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის მქონე მოქალაქეთა წერილები და მიმართვები;

ე) კამათში მონაწილეობის მიუღებლობის შემთხვევაში სხდომის თავმჯდომარეს გადასცეს თავისი გამოსვლის ტექსტი, აგრეთვე წერილობით ჩამოყალიბებული წინადადებები და შენიშვნები პარლამენტის სხდომებზე განსახილველი საკითხების თაობაზე;

ვ) გამოთქვას აბრი პარლამენტის მიერ შესაქმნელი ორგანოების, მათი პერსონალური შემადგენლობისა და იმ თანამდებობის პირთა კანდიდატურების შესახებ, რომლებსაც ირჩევს, ნიშნავს, ამტკიცებს, ან რომელთა დანიშვნაზეც თანხმობას იძლევა პარლამენტი.

ზ) თავი შეიკავოს იმ ნორმატიული აქტების განხილვაში მონაწილეობისაგან, რომლებიც წარმოადგენს სამეწარმეო საქმიანობის სფეროში მის მიერ წერილობით დაფიქსირებულ პირად ინტერესებს. (30.09.98. N1600 საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე N2)

3. პარლამენტის სხდომებში პარლამენტის წევრის მონაწილეობის საპროცედურო საკითხები განისაზღვრება პარლამენტის რეგლამენტით.

მუხლი 13. საპარლამენტო თანამდებობებზე არჩეკნებში და გაერთიანებათა ფორმირებაში მონაწილეობის უფლება

1. პარლამენტის წევრს უფლება აქვს აირჩიოს ან არჩეულ იქნეს საპარლამენტო თანამდებობებზე, პარლამენტის კომიტეტის, საგამომიებო ან სხვა დროებითი კომისიის შემადგენლობაში, გაერთიანდეს საპარლამენტო ფრაქციაში, გადადგეს ან გამოვიდეს ამ ორგანოებიდან (გაერთიანებებიდან).

2. პარლამენტის კომიტეტების, საგამომიებო ან სხვა დროებითი კომისიის შემადგენლობაში არჩევისა და ამ ორგანოებიდან პარლამენტის წევრის გამოსვლის წესები განისაზღვრება საქართველოს კანონებით "საქართველოს პარლამენტის კომიტეტების შესახებ", "საქართველოს პარლამენტის დროებითი საგამოძიებო კომისიის შესახებ", "საქართველოს პარლამენტის დროებითი კომისიების შესახებ" და პარლამენტის რეგლამენტით.

3. პარლამენტის წევრის საპარლამენტო ფრაქციაში გაერთიანებისა და ფრაქციიდან გამოსვლის წესი განისაზღვრება საქართველოს კანონით "საპარლამენტო ფრაქციის შესახებ" და პარლამენტის რეგლამენტით.

მუხლი 14. უფლებამოსილება საპარლამენტო კონტროლის სფეროში

საპარლამენტო კონტროლის განხორციელებისას პარლამენტის წევრს უფლება აქვს:

ა) სათათბირო ხმის უფლებით მიიღოს მონაწილეობა სახელმწიფო და ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის ორგანოების მუშაობაში და მათ წინაშე დასვას საკითხები საქართველოს კანონებისა და სხვა აქტების დარღვევის გამო;

ბ) კითხვით მიმართოს პარლამენტის წინაშე ანგარიშვალდებულ ორგანოს, მთავრობის წევრს, ქალაქის მერს, ყველა დონის ტერიტორიული ერთეულის აღმასრულებელი ორგანოს ხელმძღვანელს, სახელმწიფო დაწესებულებებს, მიიღოს და შეაფასოს პასუხი. შესაბამისი ორგანო ან თანამდებობის პირი ვალდებულია 10 დღის ვადაში უპასუხოს პარლამენტის წევრის შეკითხვას. შეკითხვის ავტორთან შეთანხმებით ეს ვადა შეიძლება გაგრძელდეს არა უმეტეს 10 დღით;

გ) კანონით დადგენილ ფარგლებში და პარლამენტის რეგლამენტით განსაზღვრული წესით

მონაწილეობა მიიღოს სახელმწიფო და სამოგადოებრიები ორგანიზაციების მიერ საქართველოს კანონების შესრულების შემოწმებაში ან მოგიეირებული უარი განაცხადოს ასეთი დავალების შესრულებაზე;

დ) შესაბამისი ორგანოების წინაშე დასვას საკითხი საქართველოს კანონებისა და სხვა ნორმატიული აქტების შესრულების შემოწმების თაობაზე;

ე) შეუფერხებლად შეიდეს ყველა სახელმწიფო და სამოგადოებრიე ორგანიზაციაში, კანონმდებლობით დადგენილი გამონაკლისების გარდა; შეუზღუდავად მეხვდეს საქართველოს კონსტიტუციით გათვალისწინებულ და სხვა თანამდებობის პირებს;

ვ) უშუალოდ მიიღოს მონაწილეობა მის მიერ დასმული საკითხების განხილვაში.

მუხლი 15. უფლება ინფორმაციაზე

1. პარლამენტის წევრს უფლება აქვს:

ა) ისარგებლოს ყველა ინფორმაციით, რომელიც აუცილებელია მისი უფლებამოსილების განსახორციელებლად, თუ კანონით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული;

ბ) დადგენილი წესით მოსთხოვოს პარლამენტის აპარატის სამსახურებს სათანადო ინფორმაცია და ორგანიზაციულ-ტექნიკური მომსახურებით უზრუნველყოფა;

გ) გაეცნოს პარლამენტისა და მისი ორგანოების სხდომათა სტენოგრამებში თავისი გამოსვლის ტექსტს ოქმში შეტანამდე, აგრეთვე მიიღოს იმ გამოსელის ტექსტი, რომელიც არ ქვეყნდება;

დ) მოითხოვოს პრესისათვის მიცემული ინტერვიუსა და განცხადების მათ გამოქვეყნებამდე გაცნობა. დაუშვებელია პარლამენტის წევრის მიერ მიწოდებული მასალების რედაქტირება მისი თანხმობის გარეშე.

2. პარლამენტის წევრს აქვს მასობრიეი ინფორმაციის სახელმწიფო საშუალებებში თავის საქმიანობასთან დაკავშირებულ საკითხებზე ინფორმაციის მიწოდების (გაცემის) უპირატესი უფლება. პარლამენტის კომიტეტების, საგამოძიებო და სხვა დროებითი კომისიების, საპარლამენტო ფრაქციების, პარლამენტის იმ წევრთა, რომლებიც არ არიან გაერთიანებულნი არც ერთ საპარლამენტო ფრაქციაში, არანაკლებ 10-კაციანი ჯგუფის დაეალებით მიწოდებული მასალები საეალდებულოა გამოსაქვეყნებლად ან ვასაერცელებლად მასობრიეი ინფორმაციის სახელმწიფო საშუალებებით; ამასთან დაკავშირებული ხარჯების ანაზღაურება ხდება პარლამენტის მიერ განსაზღერული ლიმიტის ფარგლებში და მისი რეგლამენტით დადგენილი წესით.

მუხლი 15[1]. სასჯელაღსრულების დაწესებულებაში სპეციალური ნებართვის გარეშე შესვლის უფლება

პარლამენტის წევრს პარლამენტის რეგლამენტით განსაზღვრული წესის შესაბამისად შეიძლება მიეცეს საქართველოს ტერიტორიაზე მოქმედ სასჯელაღსრულების დაწესებულებაში სპეციალური ნებართვის გარეშე შესვლის უფლება (20.04.2000, N255 საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე N16).

მუხლი 16. მოვალეობანი

პარლამენტის წევრი ვალდებულია:

ა) დაიცვას საქართველოს კონსტიტუცია და კანონები;

ბ) რეგლამენტით დადგენილი წესით შეხედეს მოქალაქეებს, კანონმდებლობით დადგენილი წესით რეაგირება მოახდინოს მოქალაქეთა საჩიერებსა და განცხადებებზე;

გ) პარლამენტის სხდომაზე მონაწილეობა მიიღოს იმ საკითხების განხილვა-გადაწყვეტაში, რომლებიც საქართველოს უმაღლეს სახელმწიფო ორგანოთა გამგებლობას განეკუთვნება;

დ) სელი შეუწყოს საქართველოს კონსტიტუციის, კანონებისა და პარლამენტის რეგლამენტის მოთხოვნათა დაცვას, ხოლო მათი დარღვევის შემთხვევაში სათანადო რეაგირება მოსთხოვოს პარლამენტს, მის თავმჯდომარეს ან შესაბამის კომიტეტს;

ე) იყოს პარლამენტის ერთი კომიტეტის შემადგენლობაში, გარდა კანონით დადგენილი გამონაკლისისა;

ვ) დაესწროს პარლამენტის, კომიტეტის, კომისიის, ფრაქციის სხდომებს და მონაწილეობა მიიღოს მათ მუშაობაში;

ზ) განაცხადოს საეპუტატო უფლებამოსილების განხორციელებისას მისი შეურაცხყოფის ან/და ხელყოფის ფაქტების შესახებ;

თ) არ გამოიყენოს თავისი უფლებამოსილება ან/და მასთან დაკავშირებული შესაძლებლობა პირადი ინტერესებისათვის;

ი) არ გაასმაროს ან/და პირადი ინტერესებისათვის არ გამოიყენოს სახელმწიფო საიდუმლოების შემცველი ან კონფიდენციალურად მიღებული ინფორმაცია;

კ) დაიცვას სახელმწიფო-პოლიტიკური თანამდებობის პირთათვის დადგენილი ქცევის სტანდარ

მუხლი 17. პარლამენტის ორგანოების საქმიანობაში პარლამენტის ყოფილ წევრთა მონაწილეობის წესი

1. პარლამენტის ყოფილი წევრის პარლამენტის მენობაში მესლა მომდევნო ერთი მოწვევის პარლამენტის უფლებამოსილების პერიოდში ხდება დაუბრკოლებლად. (24.06.99. N2173 საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე N29(36))

2. პარლამენტმა, მისმა ორგანოებმა და თანამდებობის პირებმა, შესაძლებელია, საპარლამენტო საქმიანობაში მემკვიდრეობითობის შენარჩუნებისა და კანონშემოქმედებაში დაგროვილი გამოცდილების გაზიარების მიზნით, პარლამენტის რეგლამენტით დადგენილი წესით, უზრუნველყონ პარლამენტის ყოფილი წევრების მონაწილეობა პარლამენტის ორგანოების საქმიანობაში.

თავი IV

პარლამენტის წევრის საქმიანობის ძირითადი გარანტიები

მუხლი 18. იმუნიტეტი

1. პარლამენტის წევრის სისხლის სამართლის პასუხისგებაში მიცემა, დაკავება ან დაპატიმრება, მისი ბინის, მანქანის, სამუშაო ადგილის ან პირადი გაჩხრეკა შეიძლება მხოლოდ პარლამენტის თანხმობით. გამონაკლისია დანაშაულზე წასწრების შემთხვევა, რაც დაუყოვნებლივ უნდა ეცნობოს პარლამენტს. თუ პარლამენტი არ მისცემს თანხმობას, დაკავებული ან დაპატიმრებული პარლამენტის წევრი დაუყოვნებლივ უნდა განთავისუფლდეს. ამ მოქმედებათა ჩატარების შესახებ პარლამენტში წინადადება შეაქვს საქართველოს გენერალურ პროკურორს. წინადადების გასნილვისა და შესაბამისი გადაწყვეტილების მიღების წესი დადგენილია პარლამენტის რეგლამენტით.

2. პარლამენტის წევრის სისხლის სამართლის პასუხისგებაში მიცემა შეუძლია მხოლოდ გენერალურ პროკურორს პარლამენტის თანხმობით, ხოლო საქმეს არსებითად განიხილავენ ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი სასამართლო, აგრეთვე თბილისისა და ქუთაისის საოლქო სასამართლოები.

3. პარლამენტის წევრი პასუხისგებამი არ მიეცემა თავისი მოვალეობის შესრულებისას პარლამენტში ან მის გარეთ გამოთქმული აზრებისა და შეხედულებებისათვის.

4. პარლამენტის წევრს უფლება აქვს ჩვენება არ მისცეს იმ ფაქტის გამო, რომელიც მას გაანდეს, როგორც პარლამენტის წევრს. დაუშვებელია ამ საკითხთან დაკავშირებული წერილობითი მასალის დაყადაღება. ეს უფლება პარლამენტის წევრს უნარჩუნდება მისი უფლებამოსილების შეწყვეტის შემდეგაც.

5. პარლამენტის წევრი სარგებლობს დიპლომატიური პასპორტით, რომელიც მას უფლებამოსილების ვადის გასვლის შემთხვევაში უნარჩუნდება პასპორტში აღნიშნული ვადის გასვლამდე.

6. პარლამენტის ყოფილი წევრის (რომელიც სრული საპარლამენტო ვადის არანაკლებ ექვსი თვე იყო პარლამენტის წევრი და მისი უფლებამოსილების ვადა არ შეწყვეტილა ამ კანონის მე-4 მუხლის მე-2 პუნქტით განსაზღვრული საფუძვლებით) (09.06.99. N2096 საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე N24(31)) სისხლის სამართლის პასუხისგებაში მიცემა შეუძლია მხოლოდ საქართველოს გენერალურ პროკურორს. პარლამენტის ყოფილი წევრი ამ უფლებით სარგებლობს ახალარჩეული პარლამენტის უფლებამოსილების ვადით.

(საქართველოს 2005 წლის 20 აპრილის კანონი - სსმ I, 2005 წ., №19, მუხ.1 35)

მუხლი 19. უფლებამოსილების შეჩერება დაკავების ან დაპატიმრების პერიოდში

1. პარლამენტის წევრის დაკავებამე ან დაპატიმრებამე პარლამენტის მიერ თანხმობის მიცემის შემთხვევაში დაკავებულ ან დაპატიმრებულ პარლამენტის წევრს პარლამენტის დადგენილებით შეუჩერდება უფლებამოსილება სისხლის სამართლის საქმის შეწყვეტის შესახებ დადგენილების ან სასამართლოს მიერ გასაჩენის გამოტანამდე.

2. მარეაბილიტირებელი საფუძვლებით სისხლის სამართლის საქმის შეწყვეტის ან სასამართლოს მიერ გამამართლებელი განაჩენის გამოგანის შემთხვევაში პარლამენტის წევრს პარლამენტის დადგენილებით;

ა) აღუდგება სადეპუტატო უფლებამოსილება, თუ არ არის გასული იმ პარლამენტის უფლებამოსილების ვადა, რომლის წევრიც არის პირი, და მიეცემა სრული კომპენსაცია საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით;

ბ) თუ გასულია იმ პარლამენტის უფლებამოსილების ვადა, რომლის წევრიც იყო პირი, დაკავების ან დაპატიმრების ვადა ჩაეთვლება პარლამენტის წევრად ყოფნის საერთო ვადაში და მიეცემა შესაბამისი კომპენსაცია.

მუხლი 20. საქმიანობის შეუფერხებლობა

უზრუნველყოფილია პარლამენტის წევრის უფლებამოსილების შეუფერხებლად განხორციელების პირობები. თუ არსებობს საკმარისი მონაცემები, რომ პარლამენტის წევრის სიცოცხლესა და ჯანმრთელობას ხელყოფა ემუქრება, პარლამენტის წევრის განცხადებისა და საქართველოს პრეზიდენტის გადაწყვეტილების საფუძველზე მესაბამისი სახელმწიფო ორგანოები უზრუნველყოფენ მის, აგრეთვე მისი ოჯახის წევრების უსაფრთხოებას კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

მუხლი 21. შრომითი უფლებების გარანტიები

1. საპარლამენტო უფლებამოსილების ვადის დამთავრების შემდეგ პარლამენტის ყოფილ წევრს ეძლევა ადრე დაკავებული ან მისი ტოლფასი თანამდებობა. პარლამენტის წევრის უფლებამოსილების ვადის გასვლის შემდეგ სახელმწიფო ორგანოები და პარლამენტი უზრუნველყოფენ მისი სოციალური უფლებების შეუფერხებლად განხორციელებას.

2. პარლამენტის ყოფილი წევრის შრომითი ძოწყობის საკითხებზე პასუხისმგებლობა ეკისრება მესაბამისი ორგანოს თანამდებობის პირს კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

3. პარლამენტის წევრის უფლებამოსილების ვადა ჩაითვლება სპეციალობით მუშაობის საერთო უწყვეტ სტაჟში.

4. პარლამენტის წევრად არჩევა არ იწვევს სამოგადოებრივ ორგანიზაციებსა და სხვა კავშირებში წევრობის შეწყვეტას. საფეპუტატო უფლებამოსილების ვადის გასვლის შემდეგ 3 თვის განმავლობაში პარლამენტის ყოფილ წევრს უნარჩუნდება უწყვეტი შრომითი სტაჟი.

5. პარლამენტის წევრი სარგებლობს წელიწადში 45 კალენდარული დღის შვებულებით, რაც, მისი სურვილის თანახმად, მიეცემა ზაფხულის ან ზამთრის არდადეგების დროს, მთლიანად ან ორ ნაწილად გაყოფით.

6. პარლამენტის წევრი უზრუნველყოფილია დასვენების პირობებით პარლამენტის რეგლამენტით დადგენილი წესით.

მუხლი 22. სახელმწიფო დაზღვევა

საეალდებულოა პარლამენტის პიუჯეტიდან პარლამენტის წევრის სიცოცხლისა და ჯანმრთელობის დაზღვევა კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

მუხლი 23. სამედიცინო მომსახურება

პარლამენტის წევრი ვალდებულია ყოველწლიურად გაიაროს სამედიცინო ეამოკვლევა. იგი უზრუნველყოფილია სპეციალური სამედიცინო ძომსახურებით, რომელიც ხორციელდება სახელმწიფო-პოლიტიკური თანამდებობის პირისათვის კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

მუხლი 24. უფლებამოსილების განხორციელების მატერიალური უზრუნველყოფა

1. პარლამენტის წევრის ხელფასი განისაზღვრება კანონით. პარლამენტის წევრს ეძლევა საფეპუტატო უფლებამოსილების განხორციელებასთან დაკავშირებული სხვა ანაზღაურება.

2. პარლამენტის წევრის საფეპუტატო უფლებამოსილების განხორციელებასთან დაკავშირებული ანაზღაურება მოიცავს ხარჯებს: საცხოვრებელი ადგილის შეცვლასთან დაკავშირებით ქ. თბილისში სასტუმროში ცხოვრების ან საცხოვრებელი ბინის დაქირავებისათვის, სამსახურებრივი ბინით ქ. თბილისის ფარგლებში ტრანსპორტით მგზავრობისათვის, ამ კანონითა და პარლამენტის რეგლამენტით დადგენილი წესით ამომრჩევლებთან შეხვედრისათვის (გარდა საკულიარო მიღებებისა), საკვებისა, საგანმანათლებლო, საფოსტო და სატელეგრაფო მომსახურებისათვის, თანაშემწის აყვანისათვის, საფეპუტატო უფლებამოსილების განხორციელებასთან დაკავშირებული კონსულტაციებისა და ექსპერტიზისათვის. (29.05.98. N1410 საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე N21-22)

3. ხელფასის ეაცემა იწყება პარლამენტის წევრის უფლებამოსილების დადასტურების დღიდან და მთავრდება შესაბამისი მოწვევის პარლამენტის ან მისი, როგორც პარლამენტის წევრის, უფლებამოსილების შეწყვეტისთანავე.

4. პარლამენტის წევრის საბინაო უზრუნველყოფის საკითხები წყდება პარლამენტის რეგლამენტით დადგენილი წესით.

5. პარლამენტის წევრის საქმიანობის ორგანიზაციულ-ტექნიკურ და საინფორმაციო უზრუნველყოფას ახორციელებს პარლამენტის აპარატი დადგენილი წესით.

მუხლი 25. საპენსიო უზრუნველყოფა და გარანტიები

1. პარლამენტის ყოფილ წევრს ენიშნება პენსია და მიეცემა კომპენსაცია კანონით დადგენილი წესით.

2. პარლამენტის ყოფილი წევრის პენსიის ოდენობა იცვლება მოქმედი პარლამენტის წევრის

ხელფასის (თანამდებობრივი განაკვეთის) ოდენობის ცვლილების შესაბამისად.

3. პარლამენტის წევრის, აგრეთვე ყოფილი პარლამენტის წევრის შრომისუნარიანობის დაქვეითების შემთხვევაში (ასევე იმ პირის, რომლის შრომისუნარიანობა დაქვეითდა პარლამენტის წევრად არჩევამდე) საპენსიო ასაკის მიღწევამდე პენსიის გაანგარიშება ხდება პენსიის დანიშვნის მომენტისათვის პარლამენტის წევრის ხელფასის (თანამდებობრივი განაკვეთის) სრული ოდენობიდან. *(04.06.2004 N 113)*

მუხლი 26. დახმარება პარლამენტის წევრის დაღუპვისას ან დაინვალიდებისას

1. პარლამენტის წევრზე თავდასხმის შედეგად მისი დაღუპვისას დაღუპულის ოჯახს ეძლევა ერთჯერადი ფულადი დახმარება 10 წლის თანამდებობრივი სარგოს ოდენობით. დაღუპული იერძალება სახელმწიფოს ხარჯზე.

2. პარლამენტის წევრს, რომელიც დაინვალიდდა ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებულ გარემოებებში, ეძლევა დახმარება:

ა) შრომისუნარიანობის ნაწილობრივ დაკარგვისას - 1 წლის თანამდებობრივი სარგოს ოდენობით;

ბ) შრომისუნარიანობის სრულად დაკარგვისას - 5 წლის თანამდებობრივი სარგოს ოდენობით.

3. პარლამენტის წევრის დაღუპვის (გარდაცვალების) შემთხვევაში მის არასრულწლოვან შვილს (შვილებს) და კმაყოფაზე მყოფ ან შრომისუუნარო მეუღლეს ენიშნება პენსია დანიშვნის მომენტისათვის პარლამენტის წევრის ხელფასის (თანამდებობრივი განაკვეთის) სრული ოდენობით, თითოეულს თანაბარი პროპორციით. *(04.06.2004 N 113)*

მუხლი 27. პარლამენტის წევრის უზრუნველყოფა სამუშაო პირობებით

1. პარლამენტის წევრს საპარლამენტო საქმიანობის განსახორციელებლად პარლამენტის მენობაში გამოეყოფა სამუშაო ფართი, მოწყობილობა, ავეჯი, ორგტექნიკა, კავშირგაბმულობის სამუალებები, მათ შორის, სამთავრობო კავშირი.

2. პარლამენტის წევრის მიერ კავშირგაბმულობის სამუალებებით სარგებლობის ხარჯები ანაზღაურდება პარლამენტის მიერ განსაზღვრული ლიმიტის ფარგლებში.

3. საფოსტო და სატელეგრაფო გზავნილებები, რომლებიც დაკავშირებულია პარლამენტის წევრის საპარლამენტო საქმიანობასთან, მუშავდება და იგზავნება სამთავრობო წესით.

მუხლი 28. სახელმწიფოს ხარჯზე მგზავრობის უფლება

1. ქვეყნის შიგნით უფლებამოსილების განხორციელების დროს პარლამენტის წევრი სარგებლობს საზოგადოებრივი ტრანსპორტით (ტაქსის გარდა) სახელმწიფოს ხარჯზე მგზაერობის უფლებით.

2. პარლამენტის წევრი სარგებლობს საზოგადოებრივი ტრანსპორტით სამგზავრო დოკუმენტის პირველ რიგში შეძენის უფლებით.

3. პარლამენტის წევრს ქ. თბილისის ფარგლებში შეუძლია ისარგებლოს პარლამენტის სამსახურებრივი ტრანსპორტის მომსახურებით.

4. ამ მუხლის პირველ და მე-3 პუნქტებში აღნიშნული ხარჯების ანაზღაურება ხდება დადგენილი წესითა და პარლამენტის მიერ განსაზღვრული ლიმიტის ფარგლებში.

მუხლი 29. თანაშემწის აყვანის უფლება

1. პარლამენტის წევრს უფლება აქვს ჰყავდეს თანაშემწეები. მათი რაოდენობა განისაზღვრება პარლამენტის წევრის მიერ ამ მიზნით გათვალისწინებული ხარჯების ფარგლებში.

2. პარლამენტის წევრის თანაშემწის სამუშაოზე მიღება და სამუშაოდან განთავისუფლება ხდება პარლამენტის რეგლამენტით დადგენილი წესით.

მუხლი 30. დამოკიდებულება სამხედრო სამსახურისადმი

1. უფლებამოსილების განხორციელების პერიოდში პარლამენტის წევრზე არ ვრცელდება საავალდებულო სამხედრო სამსახურში და რეზერვში მყოფი სამხედრო მოსამსახურეების გაწვევის მოთხოვნა.

2. საომარი მდგომარეობის პერიოდში პარლამენტის წევრს უფლება არა აქვს თავი აარიდოს საპარლამენტო საქმიანობას საომარ მოქმედებაში მონაწილეობის მიზნით.

თავი V

პარლამენტის წევრის ურთიერთობა ამომრჩევლებთან

მუხლი 31. ამომრჩევლებთან ურთიერთობის ორგანიზება

ამომრჩევლებთან მუშაობის ორგანიზების, აღმასრულებელი ხელისუფლებისა და ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის შესაბამისი ორგანოების საქმიანობაში და ადგილობრივი საკითხების გადაწყვეტაში პარლამენტის წევრის მონაწილეობის მიზნით ადგილებზე იქმნება მაჟორიტარი დეპუტატის ბიურო.

მუხლი 32. ამომრჩევლებთან ურთიერთობის უზრუნველყოფა

1. ამომრჩეველთა უფლებების, თავისუფლებებისა და კანონიერი ინტერესების დაცვისას პარლამენტის წევრი, კანონმდებლობით განსაზღვრული წესით, თანამშრომლობს სახელმწიფო და ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის ორგანოებთან, პოლიტიკურ პარტიებთან, სხვა სამოგადოებრივ გაერთიანებებთან.

2. სახელმწიფო და ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის ორგანოები, პარლამენტის წევრის მოთხოვნის შემთხვევაში, ვალდებულნი არიან უზრუნველყონ იგი სამუშაო ოთახით, ადმინისტრაციულ საზღვრებში გადასაადგილებლად საგრანსპორტო სამუალებით, კავშირგაბმულობის საშუალებებით, მათ შორის სამთავრობო კავშირით.

3. სახელმწიფო და ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის ორგანოების, საწარმოების, დაწესებულებებისა და ორგანიზაციების ხარჯები, რომლებიც დაკავშირებულია ადგილებზე პარლამენტის წევრის საქმიანობის მატერიალურ უზრუნველყოფასთან, ანაზღაურდება სახელმწიფო ბიუჯეტის ხარჯზე, პარლამენტის მიერ დადგენილი წესით.

თავი VI

პასუხისმგებლობა პარლამენტის წევრის სტატუსის შესახებ კანონმდებლობის მოთხოვნათა დარღვევისათვის

მუხლი 33. პასუხისმგებლობა პარლამენტის წევრის სტატუსის შესახებ კანონმდებლობის მოთხოვნათა დარღვევისათვის

1. პარლამენტის წევრის მიერ პარლამენტის რეგლამენტის მოთხოვნების დარღვევის შემთხვევაში მისი პასუხისმგებლობა განისაზღვრება პარლამენტის რეგლამენტით, ხოლო თავისი უფლებების გადამეტება ან მათი ბოროტად გამოყენება იწვევს პასუხისმგებლობას კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

2. პარლამენტის წევრს მთელი უფლებამოსილების პერიოდში,ამ კანონის მე-8 მუხლის მოთხოვნათა დარღვევის შემთხვევაში, მიუხედავად მისი გამოვლენის დროისათვის არსებული მდგომარეობისა (მეუთავსებელი სამსახურის ან საქმიანობის შეწყვეტა), უფლებამოსილება ეადგმე შეუწყდება საქართველოს კონსტიტუციის 53-ე და 54-ე მუხლების საფუძველზე და პარლამენტის რეგლამენტით დადგენილი წესით.

მუხლი 34. პასუხისმგებლობა მოთხოვნათა შეუსრულებლობისათვის ან საქმიანობის განხორციელების ხელის შეშლისათვის

თანამდებობის პირების, სახელმწიფო ორგანოების სხვა მუშაკების, ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის ორგანოების, საწარმოების,დაწესებულებების, ორგანიზაციებისა და სამოგადოებრივი გაერთიანებების ხელმძღვანელთა მიერ პარლამენტის წევრის საქმიანობასთან დაკავშირებული კანონიერი მოთხოვნების შეუსრულებლობა ან ამ საქმიანობის განხორციელებისათვის ხელის შეშლა იწვევს პასუხისმგებლობას კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

მუხლი 35. პასუხისმგებლობა ხელშეუხებლობის, პატივისა და ღირსების ხელყოფისათვის, ოჯახის წევრებსა და ახლო ნათესავებზე კანონსაწინააღმდეგო ზემოქმედებისათვის

პარლამენტის წევრის ხელშეუხებლობის ხელყოფა, შეურაცხყოფა ან ცილისწამება, მისი ოჯახის წევრებზე და ახლო ნათესავებზე კანონსაწინააღმდეგო ზემოქმედება დეპუტატის მიერ საპარლამენტო საქმიანობის შეწყვეტის ან მისი სასიათის შეცვლის მიზნით, ისჯება კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

თავი VII

დასკვნითი დებულებანი

მუხლი 36. ძალადაკარგული ნორმატიული აქტები

ამ კანონის ამოქმედებისთანავე ძალადაკარგულად ჩაითვალოს:

ა) საქართველოს რესპუბლიკის 1992 წლის 28 დეკემბრის კანონი ,,საქართველოს პარლამენტის წევრის სტატუსის შესახებ" (,,საქართველოს პარლამენტის უწყებები", 1992წ., N 2, მუხ. 130);

ბ) საქართველოს პარლამენტის დადგენილება "საქართველოს პარლამენტის წევრის სტატუსის შესახებ" საქართველოს რესპუბლიკის კანონის სამოქმედოდ შემოღების თაობაზე" (,,საქართველოს პარლამენტის უწყებები", 1992წ., N 2, მუხ. 131).

მუხლი 37. კანონის ამოქმედება

1. ეს კანონი ამოქმედდეს გამოქვეყნებისთანავე.

2. ამ კანონის 29-ე მუხლი ამოქმედდეს 2006 წლის 1 იანვრიდან. *(29.12.2004 N 849)*

3. 24-ე მუხლის მე-2 პუნქტიდან გამომდინარე ცვლილებები აისახოს 1999 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტით საქართველოს პარლამენტისათვის გათვალისწინებულ ხარჯებში (29.05.98. N1410 ,,პარლამენტის უწყებანი" N21-22).

მუხლი 38. ამ კანონთან დაკავშირებით მისაღები ნორმატიული აქტები

ამ კანონთან დაკავშირებით მისაღებია შემდეგი კანონები:

ა) პარლამენტის წევრის სიცოცხლისა და ჯანმრთელობის საფალდებულო დაზღვევის შესახებ;

ბ) სახელმწიფო-პოლიტიკურ თანამდებობის პირთა სამედიცინო მომსახურების შესახებ;

გ) სახელმწიფო-პოლიტიკურ თანამდებობის პირთა საპენსიო უზრუნველყოფის შესახებ;

დ) სახელმწიფო-პოლიტიკურ თანამდებობის პირთა ქცევის სტანდარტების შესახებ.

საქართველოს პრეზიდენტი ედუარდ შევარდნაძე.

თბილისი,
1998 წლის 5 მარტი.

საქართველოს კანონი

საპარლამენტო ფრაქციის შესახებ

თავი I

ზოგადი დებულებანი

მუხლი 1. საპარლამენტო ფრაქცია

საპარლამენტო ფრაქცია (შემდგომში – ფრაქცია) არის პარლამენტში საქმიანობის კოორდინაციის მიზნით საერთო პოლიტიკური შეხედულებებისა და ინტერესების მქონე პარლამენტის წევრთა ნებაყოფლობითი გაერთიანება.

(საქართველოს 2005 წლის 10 მარტის კანონი - სსმ I, 2005 წ., №11, მუხ. 66)

მუხლი 2. კანონის რეგულირების სფერო

ეს კანონი განსაზღვრავს ფრაქციის ჩამოყალიბების, რეგისტრაციის, საქმიანობისა და გაუქმების წესს, ფრაქციის უფლებამოსილებას, აგრეთვე საპარლამენტო კოალიციის, უმრავლესობისა და უმცირესობის სამართლებრივ მგომარეობას. *(10.04.2002 N 1364)*

მუხლი 3. საქართველოს კანონმდებლობა ფრაქციის შესახებ

საქართველოს კანონმდებლობა ფრაქციის შესახებ მოიცავს საქართველოს კონსტიტუციას, ამ კანონს, სხვა საკანონმდებლო და ნორმატიულ აქტებსა და პარლამენტის რეგლამენტს.

მუხლი 4. ფრაქციის ამოცანები

ფრაქციის ამოცანებია:

ა) გამოხატოს და გაატაროს საკუთარი პოლიტიკური კურსი საკანონმდებლო ორგანოში ქვეყნის საგარეო და სამინაო საკითხებთან დაკავშირებით;

ბ) მონაწილეობა მიიღოს პარლამენტისა და მისი ორგანოების საქმიანობის სრულყოფაში,ხელი შეუწყოს პარლამენტის წევრთა შესაძლებლობების მაქსიმალურად გამოვლენას და მათი აქტიურობის გაზრდას, ასევე მათ მიერ პარლამენტის რეგლამენტის მოთხოვნათა შესრულებასა და საპარლამენტო ქცევის სტანდარტების დაცვას;

გ) გამოხატოს ფრაქციის შეჯერებული აზრი პარლამენტის უმთავრესი ფუნქციის კანონშემოქ-მედებითი საქმიანობის განხორციელებამი.

თავი II

ფრაქციის ჩამოყალიბებისა და გაუქმების წესი

მუხლი 5. ფრაქციის ჩამოყალიბების პირობები

1. ფრაქციის ჩამოყალიბების უფლება აქვს პარლამენტის არანაკლებ ათ წევრს, რომელთა უფლებამოსილებაც დადასტურებულია პარლამენტის მიერ.

2. პარლამენტის წევრი შეიძლება გაერთიანდეს მხოლოდ ერთ ფრაქციაში.

3. ფრაქციის ჩამოყალიბება შესაძლებელია როგორც პარტიულ, ისე არაპარტიულ საფუძველზე.

4. დაშვებულია ფრაქციის სახით პარლამენტის წევრთა ისეთი გაერთიანების ჩამოყალიბება, რომელიც მიზნად ისახავს პირადი, პროფესიული, აღგილობრივი ან რელიგიური ინტერესების დაცვას.

5. ერთი პარტიული სიით არჩეულმა ერთი პარტიის წევრებმა შეიძლება შექმნან მხოლოდ ერთი ფრაქცია. პარლამენტის წევრს, გარდა მაჟორიტარული საარჩევნო სისტემით არჩეული პარლამენტის წევრისა, თუ მისი პარტიის წევრებმა შექმნეს ფრაქცია, უფლება არა აქვს იყოს სხვა ფრაქციის წევრი.

(საქართველოს 2005 წლის 10 მაპტის კანონი - სსმ I, 2005 წ., №11, მუხ. 66)

მუხლი 6. ფრაქციის ჩამოყალიბება

1. ფრაქციის ჩამოყალიბების მსურველი პარლამენტის წევრთა ჯგუფი შეიმუშავებს ფრაქციის პოლიტიკურ პლატფორმასა და წესდებას.

2. ფრაქცია ჩამოყალიბებულად ითვლება მასში გაერთიანებული პარლამენტის არანაკლებ ათი წევრის მიერ ფრაქციის პოლიტიკური პლატფორმისა და წესდების მიღების მომენტიდან.

3. ახალჩამოყალიბებული ფრაქცია თავისი შემადგენლობიდან ირჩევს ფრაქციის თავმჯდომარეს. თავმჯდომარის არჩევის წესსა და პროცედურას განსაზღვრავს ფრაქციის წესდება.

4. სავალდებულოა ახალჩამოყალიბებული ფრაქციის რეგისტრაცია.

მუხლი 7. ფრაქციის რეგისტრაციის პირობები

ფრაქციის თავმჯდომარე ფრაქციის ჩამოყალიბებიდან ერთი კვირის ვადამი რეგისტრაციისათვის განცხადებით მიმართავს პარლამენტის თავმჯდომარეს. განცხადებამი უნდა აღინიშნოს ფრაქციის ოფიციალური სასელწოდება და პერსონალური შემადგენლობა, ფრაქციის თავმჯდომარის, სხვა ხელმძღვანელი პირებისა და წევრთა ვინაობის მითითებით. განცხადებას უნდა დაერთოს ფრაქციის პოლიტიკური პლატფორმა და წესდება.

მუხლი 8. ფრაქციის რეგისტრაციის წესი

1. პარლამენტის თავმჯდომარე პარლამენტის ბიუროს ;ახლოეს სხდომას წარუდგენს ფრაქციის რეგისტრაციისათვის შემოსულ დოკუმენტებს. მასალები შესასწავლად გადაეცემა პარლამენტის

საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტს, რომელიც თავის დასკვნას ორი კვირის ვადამი წარუდგენს ბიუროს. ფრაქციის რეგისტრაციის საკითხს განიხილავს და გადაწყვეტილებას იღებს პარლამენტის ბიურო.

2. ფრაქციას, რომელსაც რეგისტრაციაზე უარი ეთქვა, უფლება აქვს, პარლამენტის ბიუროს გადაწყვეტილების მართლმომიერების საკითხი დააყენოს პარლამენტის სხდომაზე.

მუხლი 9. ინფორმაცია ფრაქციის რეგისტრაციის თაობაზე

ინფორმაცია ფრაქციის რეგისტრაციის თაობაზე და ფრაქციის სადამფუძნებლო დოკუმენტების ტექსტი ეცნობება პარლამენტს და ქვეყნდება "პარლამენტის უწყებანში".

მუხლი 10. ცვლილებები ფრაქციაში

1. პარლამენტის წევრს უფლება აქვს, ყოველგვარი მოგიივაციის გარეშე,ნებისმიერ დროს გავიდეს ფრაქციის შემადგენლობიდან.

2. ფრაქციას უფლება აქვს, წესდებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, მიიღოს ახალი წევრი ან გარიცხოს წევრი ფრაქციიდან.

3. ფრაქციის თავმჯდომარის, სხვა ხელმძღვანელი პირების რჩევის, გადაყენების, გადადგომის,ფრაქციის შემადგენლობაში მომსდარი ცვლილებების, აგრეთვე ფრაქციის სადამფუძნებლო დოკუმენტებში შესწორებათა შეტანის შესახებ სამი დღის ვადაში წერილობით ეცნობება პარლამენტის თავმჯდომარეს.

4. ინფორმაცია ამ მუხლის პირველი, მე-2 და მე-3 პუნქტებით გათვალისწინებული ცვლილებების შესახებ ეცნობება პარლამენტს და ქვეყნდება "პარლამენტის უწყებანში".

მუხლი 11. ფრაქციის გაუქმება

თუ ფრაქციიდან წევრთა გასვლის ან გარიცხვის შედეგად მასში გაერთიანებული დარჩა პარლამენტის ათ წევრზე ნაკლები, ფრაქცია გაუქმებულად ჩაითვლება.

თავი III

ფრაქციის უფლებამოსილებანი

მუხლი 12. ფრაქციის უფლებამოსილების დადგენა

ამ კანონის მე-6 მუხლის პირველი და მე-3 პუნქტით, მე-8 მუხლის მე-2 პუნქტითა და მე-10 მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებულ უფლებამოსილებებს ფრაქცია ახორციელებს ჩამოყალიბების მომენტიდან. ყველა სხვა უფლებამოსილებას ფრაქცია იძენს მხოლოდ დადგენილი წესით რეგისტრაციის შემდეგ.

მუხლი 13. საკანონმდებლო ინიციატივის უფლება

საქართველოს კონსტიტუციის 67-ე მუხლის თანახმად, ფრაქციას აქვს საკანონმდებლო ინიციატივის უფლება.

მუხლი 14. შეკითხვის უფლება

ფრაქციას უფლება აქვს, შეკითხვით მიმართოს პარლამენტის წინაშე ანგარიშვალდებულ,პასუხისმგებელ ორგანოს და მთავრობის ცალკეულ წევრს, რომლებიც ვალდებულნი არიან უპასუხონ დასმულ შეკითხვას.

მუხლი 15. პარლამენტის ორგანოებში წარმომადგენლობის უფლება

1. ფრაქცია წარმომადგენლობის მეშვეობით მონაწილეობს პარლამენტის კომიტეტების, საგამოძიებო და სხვა დროებითი კომისიების, საპარლამენტო დელეგაციების საქმიანობაში.

2. ფრაქციის წარმომადგენელთა რაოდენობა პარლამენტის ორგანოებში, როგორც წესი, განისაზღვრება ფრაქციაში გაერთიანებულ პარლამენტის წევრთა რაოდენობის პროპორციულად.

3. პარლამენტის ორგანოებში ფრაქციის მიერ წარდგენილი წევრი წყვეტს საქმიანობას კანონმდებლობით დადგენილი წესით ფრაქციიდან გარიცხვის,გასვლის ან ფრაქციის მიერ ამ ორგანოდან გამოწვევის შემთხვევაში. ფრაქციას უფლება აქვს წარადგინოს ახალი კანდიდატი, რის შესახებაც პარლამენტის შესაბამისი ორგანოს ხელმძღვანელი აცნობებს პარლამენტს.

4. ფრაქციათა შექმნის, შეერთების, გაყოფის ან გაუქმების შემთხვევაში პარლამენტის ბიურო გადაანაწილებს პროპორციული წარმომადგენლობის კოეფიციენტებს. თუ ფრაქცია არ ეთანხმება ბიუროს გადაწყვეტილებას, საკითხი წყდება პარლამენტის სხდომაზე.

5. კეოტერების ნორმების შეცვლის შემთხვევაში პარლამენტის ორგანოებში ფრაქციის წარმომადგენლობის პერსონალურ საკითხებს წყვეტს შესაბამისი ფრაქცია.

6. ამ მუხლის მე-3 და მე-5 პუნქტებით დადგენილი წესი არ ვრცელდება პარლამენტის იმ წევრებზე, რომელთაც პარლამენტის ორგანოებში არჩევითი თანამდებობები უკავიათ.

მუხლი 16. ინფორმაციის გავრცელების უფლება

1. ფრაქციას უფლება აქვს, გამოიყენოს თავისი თვალსაზრისი "პარლამენტის უწყებანში", მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებში, გამოუშვას საინფორმაციო ბიულეტენი.

2. პარლამენტის აპარატი ვალდებულია, მოთხოვნის შემთხვევაში, პარლამენტის წევრებს შორის გაავრცელოს ფრაქციის ოფიციალური მიმართვა.

3. ფრაქციის მიერ გავრცელებულ ყველა დოკუმენტს ხელს აწერს ფრაქციის ხელმძღვანელი პირი.

მუხლი 17. პარლამენტისა და კომიტეტის სხდომებში მონაწილეობის უფლება

ფრაქციას უფლება აქვს, პარლამენტისა და კომიტეტის სხდომებზე, პარლამენტის რეგლამენტით დადგენილი წესით, გამოთქვას თავისი მოსაზრება პარლამენტის მიერ ასარჩევი, დასანიშნი ან დასამტკიცებელი კანდიდატების მიმართ, მონაწილეობა მიიღოს კამათში, მოითხოვოს პოლიტიკური დებატების გამართვა, განახორციელოს კანონმდებლობით მისთვის მინიჭებული სხვა უფლებამოსილებანი.

მუხლი 17[1]. სასჯელაღსრულების დაწესებულებაში სპეციალური ნებართვის გარეშე შესვლის უფლება

ფრაქციას უფლება აქვს თავისი საქმიანობის საჭიროებიდან გამომდინარე, პარლამენტის რეგლამენტით განსაზღვრული წესის შესაბამისად დასვას საკითხი მის შემადგენლობაში შემავალი პარლამენტის წევრისთვის საქართველოს ტერიტორიაზე მოქმედ სასჯელაღსრულების დაწესებულებაში სპეციალური ნებართვის გარეშე მესვლის უფლების მინიჭების შესახებ (20.04.2000 N255 საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე N16).

მუხლი 18. ფრაქციის წესდება

1. ფრაქციის შიდაორგანიზაციულ საკითხებს საქართველოს კონსტიტუციის, ამ კანონის, სხვა საკანონმდებლო აქტებისა და პარლამენტის რეგლამენტის შესაბამისად აწესრიგებს ფრაქციის წესდება.

2. ფრაქციის წესდებაში განსაზღვრული უნდა იყოს ფრაქციის ჩამოყალიბების, მის შემადგენლობაში ცვლილებების შეტანის წესი, ფრაქციის წევრთა უფლებამოსილება, ფრაქციის მიზნები და ამოცანები, სტრუქტურა და სტრუქტურული ერთეულების სამართლებრივი მდგომარეობა, აგრეთვე წესდების ზოგადი ან ნაწილობრივი გადასინჯვის წესი.

3. ფრაქციის წესდებაში ცვლილებებისა და დამატებების შეტანის შესახებ გადაწყვეტილებას იღებს ფრაქციის სხდომა.

თავი IV

ფრაქციის სტრუქტურა

მუხლი 19. ფრაქციის სხდომა

1. ფრაქციის უმაღლესი ორგანოა ფრაქციის სხდომა.

2. ფრაქციის სხდომა ღიაა. წესდებით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, შეიძლება გამოცხადდეს დახურული სხდომა.

3. ფრაქციის სხდომა იმართება პარლამენტის რეგლამენტით დადგენილ დღეს,აგრეთვე საჭიროებისამებრ.

4. ფრაქციის სხდომა უფლებამოსილია:

ა) გადაწყვიტოს საპარლამენტო უმრავლესობაში, უმცირესობაში ან სხვა კოალიციაში ფრაქციის გაერთიანების საკითხი;

ბ) შეიტანოს ცვლილებები და დამატებები ფრაქციის წესდებაში,

გ) მიიღოს გადაწყვეტილება პარლამენტის სხდომაზე განსასილეელ საკითხთან დაკავშირებით ფრაქციის ერთიანი პოზიციის გამოხატვის თაობაზე,

დ) აირჩიოს ფრაქციის თანამდებობის პირები;

ე) გადაწყვიტოს ფრაქციის საქმიანობასთან დაკავშირებული სხვა საკითხები.

მუხლი 20. ფრაქციის ხელმძღვანელი პირები

1. ფრაქციის ხელმძღვანელი პირები არიან: ფრაქციის თავმჯდომარე, მისი მოადგილე და მდივანი.

2. ფრაქციის თავმჯდომარე:

ა) ხელმძღვანელობს ფრაქციის საქმიანობას;

ბ) წარმოადგენს ფრაქციას პარლამენტში და მის გარეთ;

გ) თანამდებობრივად შედის პარლამენტის ბიუროს შემადგენლობაში;

დ) წარმართავს ფრაქციის სხდომებს;

ე) ახორციელებს ფრაქციის წესდებით განსაზღვრულ სხვა უფლებამოსილებებს.

3. ფრაქციის თავმჯდომარის მოადგილე თავმჯდომარის დავალებით ხელმძღვანელობს ფრაქციის საქმიანობის ცალკეულ მიმართულებებს და, საჭიროებისამებრ, წესდებით გათვალისწინებული წესით, ასრულებს ფრაქციის თავმჯდომარის მოვალეობას.

4. ფრაქციის მდივანი ასრულებს ფრაქციის თავმჯდომარისა და მისი მოადგილის დავალებებს, ხელმძღვანელობს ფრაქციის შიდაორგანიზაციულ საქმიანობას, ახორციელებს ფრაქციის წესდებით მისთვის მინიჭებულ სხვა უფლებამოსილებებს.

5. ფრაქციის ხელმძღვანელი ორგანოებისა და ხელმძღვანელი პირების არჩევის წესს და მათ კომპეტენციას განსაზღვრავს ფრაქციის წესდება.

თავი V

ფრაქციის საქმიანობის გარანტიები

მუხლი 21. ფრაქციის საქმიანობის უზრუნველყოფა

1. ფრაქციის საქმიანობის უზრუნველსაყოფად იქნება სათანადო პირობები და გამოიყოფა შესაბამისი თანხა.

2. ფრაქციას პარლამენტის სხდომათა დარბაზში გამოეყოფა შესაბამისი ადგილი, ხოლო პარლამენტის შენობაში - სამუშაო ფართობი.

3. ფრაქციის საქმიანობას უზრუნველყოფს ფრაქციის აპარატი. ფრაქციის აპარატის თანამშრომლების რაოდენობას და ანაზღაურების პირობებს, პარლამენტის აპარატის უფროსის წარდგინებით, ამტკიცებს პარლამენტის თავმჯდომარე.

4. ფრაქციის აპარატის თანამშრომლებს სამსახურში იღებს და სამსახურიდან ათავისუფლებს პარლამენტის აპარატის უფროსი ფრაქციის თავმჯდომარის წარდგინებით, ვადიანი შრომითი ხელშეკრულების (კონტრაქტის) საფუძველზე, ასეთი ხელშეკრულებისათვის შრომის კანონმდებლობით დადგენილი წესით. *(28.05.99. N1983 საქართველოს კანონმდებლო მაცნე N20(27))*

5. ფრაქციის აპარატის საშტატო ოდენობა, ფრაქციისათვის პარლამენტის შენობაში გამოყოფილი სამუშაო ფართობი და ფრაქციის საქმიანობის უზრუნველსაყოფად გამოყოფილი თანხა, როგორც წესი, განისაზღვრება ფრაქციაში გაერთიანებულ პარლამენტის წევრთა რაოდენობის პროპორციულად.

თავი VI

საპარლამენტო კოალიცია, უმრავლესობა და უმცირესობა

მუხლი 22. საპარლამენტო კოალიცია

საერთო პოლიტიკური შეხედულების მქონე ორ ან მეტ საპარლამენტო ფრაქციას, ამ ფრაქციებს მიმხრობილ პარლამენტის წევრებს, საერთო პოლიტიკური პლატფორმის საფუძველზე შეუძლიათ შექმნას საპარლამენტო კოალიცია.

მუხლი 23. საპარლამენტო უმრავლესობა

1. თუ საპარლამენტო ფრაქციაში ან კოალიციაში გაერთიანებულ პარლამენტის წევრთა საერთო რაოდენობა გადააჭარბებს პარლამენტის წევრთა სიითი შემადგენლობის ნახევარს, ფრაქცია ან კოალიცია იძენს საპარლამენტო უმრავლესობის სტატუსს.

2. საპარლამენტო უმრავლესობის შექმნა შეუძლიათ საპარლამენტო ფრაქციებს, ამ ფრაქციებს მიმხრობილ პარლამენტის წევრებს, რომლებიც არ არიან გაერთიანებულნი არც ერთ ფრაქციაში, ან/და საპარლამენტო კოალიციებს, თუ მათში გაერთიანებულ პარლამენტის წევრთა საერთო რაოდენობა გადააჭარბებს პარლამენტის წევრთა სიითი შემადგენლობის ნახევარს.

მუხლი 24. საპარლამენტო უმცირესობა

1. საპარლამენტო უმრავლესობის შექმნის შემთხვევაში შეიძლება შეიქმნას საპარლამენტო უმცირესობა.

2. თუ საპარლამენტო ფრაქციაში ან კოალიციაში გაერთიანებულ პარლამენტის წევრთა საერთო რაოდენობა გადააჭარბებს საპარლამენტო უმრავლესობის გარეთ დარჩენილ პარლამენტის წევრთა რაოდენობის ნახევარს, ფრაქცია ან კოალიცია თავისი მოთხოვნის საფუძველზე იძენს საპარლამენტო უმცირესობის სტატუსს.

3. საპარლამენტო უმცირესობის შექმნა შეუძლიათ საპარლამენტო ფრაქციებს, ამ ფრაქციებს მიმხრობილ პარლამენტის წევრებს, რომლებიც არ არიან გაერთიანებულნი არც ერთ ფრაქციაში, ან/და საპარლამენტო კოალიციებს, თუ მათში გაერთიანებულ პარლამენტის წევრთა საერთო რაოდენობა გადააჭარბებს საპარლამენტო უმრავლესობის გარეთ დარჩენილ პარლამენტის წევრთა რაოდენობის ნახევარს.

მუხლი 25. საპარლამენტო კოალიციის, საპარლამენტო უმრავლესობისა და საპარლამენტო უმცირესობის რეგისტრაცია

1. საპარლამენტო კოალიცია, საპარლამენტო უმრავლესობა და საპარლამენტო უმცირესობა უფლებამოსილებას იძენენ პარლამენტის ბიუროს მიერ მათი რეგისტრაციის შემდეგ.

2. რეგისტრაციისათვის საპარლამენტო კოალიციის ლიდერი, უმრავლესობის ლიდერი, უმცირესობის ლიდერი ბიუროს წარუდგენენ განცხადებებს, რომლებშიც აღნიშნული უნდა იყოს შესაბამისად საპარლამენტო კოალიციის, უმრავლესობის, უმცირესობის ლიდერებისა და წევრების ვინაობა.

3. განცხადებას უნდა დაერთოს საპარლამენტო კოალიციის, უმრავლესობის, უმცირესობის პოლიტიკური პლატფორმა და დებულება ხელმოწერილი კოალიციის, უმრავლესობის, უმცირესობის ლიდერებისა და კოალიციაში, უმრავლესობაში, უმცირესობაში გაერთიანებულ ფრაქციათა თავმჯდომარეების მიერ.

4. საპარლამენტო კოალიციის, უმრავლესობის, უმცირესობის ჩამოყალიბებისა და რეგისტრაციის წესები განისაზღვრება ამ კანონის მე-7-9 მუხლების შესაბამისად.

მუხლი 25[1]. საპარლამენტო კოალიციის, უმრავლესობისა და უმცირესობის აპარატები

1. საპარლამენტო კოალიციის, უმრავლესობისა და უმცირესობის საქმიანობას უზრუნველყოფენ მათი აპარატები, რომლებიც იქმნება დადგენილი წესით.

2. საპარლამენტო კოალიციის, უმრავლესობისა და უმცირესობის აპარატების სამტატო ერთეულების რაოდენობა განისაზღერება კოალიციაში, უმრაელესობაში, უმცირესობაში გაერთიანებულ ფრაქციათა აპარატების სამტატო ერთეულების ხარჯზე.

3. საპარლამენტო კოალიციის, უმრავლესობისა და უმცირესობის შიდაორგანიზაციული საკითხები და საქმიანობის წესი რეგულირდება მათი დებულებებით. *(10.04.2002 N 1364)*

თავი VII

დასკვნითი დებულებანი

მუხლი 26. კანონის ამოქმედება

1. ეს კანონი ამოქმედდეს გამოქვეყნებისთანავე.

2. ძალადაკარგულად ჩაითვალოს საქართველოს 1995 წლის 21 დეკემბრის კანონი „საპარლამენტო ფრაქციის შესახებ".

საქართველოს პრეზიდენტი **ედუარდ შევარდნაძე.**
თბილისი,
1997 წლის 16 სექტემბერი.

საქართველოს კანონი

საქართველოს პარლამენტის კომიტეტების შესახებ

თავი I

ზოგადი დებულებები

მუხლი 1.

საკანონმდებლო საკითხების წინასწარი მომზადების, პარლამენტის გადაწყვეტილებათა შესრულებისათვის ხელის შეწყობის, პარლამენტის წინაშე ანგარიშვალდებული ორგანოების და მთავრობის საქმიანობის კონტროლის მიზნით პარლამენტი თავისი უფლებამოსილების ვადით ქმნის კომიტეტებს, ნდობის ჯგუფს *(04.03.98. N 1274 „პარლამენტის უწყებანი" N 13-14)* ხოლო საჭიროების შემთხვევაში ქვეკომიტეტებს.

მუხლი 2.

კომიტეტების უფლებამოსილება, მათი შექმნისა და საქმიანობის წესი განისაზღვრება საქართველოს კონსტიტუციით, ამ კანონით, საქართველოს პარლამენტის რეგლამენტით და სხვა საკანონმდებლო აქტებით.

მუხლი 3.

კომიტეტების საქმიანობას საერთო კოორდინაციას უწევს პარლამენტის თავმჯდომარე.

თავი II

კომიტეტები, მათი შექმნის წესი

მუხლი 4. პარლამენტის კომიტეტებია:

ა) აგრარულ საკითხთა;

ბ) ადამიანის უფლებათა დაცვის, მოქალაქეთა პეტიციებისა და სამოქალაქო საზოგადოების მშენებლობის;

გ) გადასახადებისა და შემოსავლების;

დ) განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის;

ე) გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების;

ვ) დარგობრივი ეკონომიკის;

ზ) ეკონომიკური პოლიტიკის;

თ) სამოქალაქო ინტეგრაციის;

ი) თავდაცვისა და უშიშროების;

კ) რეგიონული პოლიტიკისა და თვითმმართველობის;

ლ) იურიდიულ საკითხთა, კანონიერებისა და ადმინისტრაციული რეფორმების;

მ) მთიანი რეგიონებისა და განსახლების;

ნ) საგარეო ურთიერთობათა;

ო) საპროცედურო საკითხთა და წესების;

პ) საფინანსო-საბიუჯეტო;

ჟ) ჯანმრთელობის დაცვისა და სოციალურ საკითხთა. *(25.11.99. N 14 საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე, N45(52))*

მუხლი 5.

კომიტეტის თავმჯდომარეს პარლამენტის უფლებამოსილების ვადით, პარლამენტის წევრთაგან ირჩევს პარლამენტი. *(15.05.2002 N 1431)*

კომიტეტის თავმჯდომარის კანდიდატის დასახელების უფლება აქვთ პარლამენტის თავმჯდომარეს, პარლამენტის წევრთა არანაკლებ ათკაციან ჯგუფს, რომლებიც არ შედიან არც ერთ საპარლამენტო ფრაქციაში, საპარლამენტო ფრაქციას *(02.05.97. N 689 „პარლამენტის უწყებანი" N 21-22)* განცხადება კანდიდატის დასახელების შესახებ წარედგმნება სხდომის თავმჯდომარეს, რომელიც აგენს კანდიდატთა ერთიან სიას დასახელების რიგითობის მიხედვით.

კანდიდატთა დასახელების შემდეგ სხდომის თავმჯდომარე აქვეყნებს კანდიდატთა სიას და ითხოვს მათ თანხმობას კენჭი იყარონ კომიტეტის თავმჯდომარის თანამდებობაზე.კანდიდატს უფლება აქვს მოხსნას თაეისი კანდიდატურა ყოველგვერი ახსნა-განმარტების გარეშე.

გადაწყვეტილება კომიტეტის თავმჯდომარის არჩევის შესახებ მიღებულად ჩაითვლება, თუ მას მხარს დაუჭერს პარლამენტის წევრთა სიითი შემადგენლობის უმრავლესობა.

თუ არჩევნებში ერთი კანდიდატი მონაწილეობდა და იგი ვერ აირჩა, ეწყობა ხელახალი არჩევნები.

თუ არჩევნებში მონაწილეობდა ორი კანდიდატი და ვერც ერთმა ვერ დააგროვა ხმების საჭირო რაოდენობა, მაშინ იმ კანდიდატს, რომელმაც ხმების მეტი რაოდენობა დააგროვა, ხელახლა ეყრება კენჭი.თუ კანდიდატმა ამ შემთხვევაშიც ვერ დაგროვა ხმების საჭირო რაოდენობა, ტარდება ხელახალი არჩევნები. თუ არჩევნებში მონაწილეობდა ორზე მეტი კანდიდატი და გამარჯვებული ვერ გამოვლინდა, ეწყობა არჩევნების მეორე ტური, რომელშიც კენჭს უყრიან იმ ორ კანდიდატს, რომლებმაც მეტი ხმა მიიღეს. *(02.05.97. N 689 „პარლამენტის უწყებანი"" N 21-22)* თუ მეორე ტურში გასულმა კანდიდატმა მოხსნა თაეისი კანდიდატურა, მის ნაცვლად კენჭი ეყრება მიღებული ხმების რაოდენობის მიხედვით მეორე ტურში გასული კანდიდატების მომდევნო კანდიდატს.

თუ არჩევნების პირველ ტურში შეუძლებელია მხოლოდ ორი გამარჯვებულის გამოელენა, მეორე ტურში კენჭი ეყრება იმ კანდიდატებს, რომლებმაც ხმების მიღებული რაოდენობის მიხედვით გაიყვეს პირველი ან პირველი და მეორე ადგილი. არჩევნების მეორე ტურში არჩეულად ჩაითვლება კანდიდატი, რომელიც მეტ ხმას მიიღებს, მაგრამ არანაკლებ პარლამენტის წევრთა სიითი შემადგენლობის ერთი მესამედისა.არჩევნების მეორე ტურის შედეგები აისახება საქართველოს პარლამენტის გადაწყვეტილებით, რომელიც დამატებით კენჭისყრას არ საჭიროებს.

თუ არჩევნების მერე ტურში მონაწილე კანდიდატებმა ხმების თანაბარი რაოდენობა მიიღეს, გამარჯვებული გამოვლინდება პირველი ტურის შედეგების მიხედვით. თუ ამ წესით გამარჯვებული ვერ გამოვლინდა, ეწყობა ხელახალი არჩევნები. კომიტეტის თავმჯდომარის თანამდებობაზე ასარჩევად ერთი და იგივე კანდიდატის წარდგენა დაიშვება მხოლოდ ორჯერ.

მუხლი 6.

კომიტეტის თავმჯდომარე შეიძლება გადააყენოს პარლამენტარმა, თუ ამას სათანადო წერილობითი

დასაბუთებით მოითხოვს პარლამენტის თავმჯდომარე (ბიუროსთან შეთანხმებით), ბიურო, შესაბამისი კომიტეტის წევრთა არანაკლებ ორი მესამედი, პარლამენტის წევრთა არანაკლებ ერთი მეხუთედი.

გადაწყვეტილება კომიტეტის თავმჯდომარის გადაყენების შესახებ მიღებულად ჩაითვლება, თუ წინადადებას მისი გადაყენების შესახებ მხარს დაუჭერს პარლამენტის წევრთა სიითი შემადგენლობის უმრავლესობა. *(02.05.97. N 689 „პარლამენტის უწყებანი" N 21-22)*

მუხლი 7.

კომიტეტის თავმჯდომარეს შეუძლია ნებისმიერ დროს, ყოველგვარი ახსნა-განმარტების გარეშე განაცხადოს თავისი გადადგომის შესახებ. შესაბამისი განცხადება წარედგინება პარლამენტის ბიუროს, რომელიც გააცნობს მას პარლამენტს. კომიტეტის თავმჯდომარე გადამდგარად ითვლება განცხადების ბიუროში წარდგენის დროიდან.

პარლამენტი ცნობად იღებს კომიტეტის თავმჯდომარის განცხადებას.

მუხლი 8.

კომიტეტის თავმჯდომარის გადადგომის გადაყენების ან მისი, როგორც პარლამენტის წევრის უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტის შემთხვევაში, პარლამენტი ათი დღის განმავლობაში ამ კანონის მე-5 მუხლით გათვალისწინებული წესით ირჩევს კომიტეტის ახალ თავმჯდომარეს.იმ შემთხვევაში, თუ სესიის დამთავრებამდე დარჩენილია ათ დღეზე ნაკლები, საკითხი განისილება მორიგი სესიის პირველსავე სხდომაზე.

მუხლი 9.

კომიტეტის შემადგენლობა, როგორც წესი, განისაზღვრება საპარლამენტო ფრაქციათა წარმომადგენლობის და პარლამენტის იმ წევრთა რაოდენობის პროპორციულად, რომლებიც არ შედიან არც ერთ საპარლამენტო ფრაქციაში.

კომიტეტის შემადგენლობა განისაზღვრება პარლამენტის არანაკლებ ათი წევრით. კომიტეტში გაწევრიანების შესახებ პარლამენტის წევრი განცხადებით მიმართავს შესაბამისი კომიტეტის თავმჯდომარეს. განცხადებების საფუძველზე კომიტეტის თავმჯდომარე, ამ მუხლის პირველი ნაწილის მოთხოვნათა დაცვით, ადგენს კომიტეტის წევრთა სიას. კომიტეტის შემადგენლობა ასარჩევად წარედგინება პარლამენტის უახლოეს სხდომას.

კომიტეტის შემადგენლობაში შეიძლება იყოს მხოლოდ პარლამენტის წევრი, პარლამენტის წევრი ვალდებულია, იყოს ერთი კომიტეტის შემადგენლობაში. პარლამენტის წევრის მეორე კომიტეტში გაწევრიანების საკითხს განსაზღვრავს მისი ფრაქცია კეოტირებით დადგენილი დამატებითი ადგილების რაოდენობის შესაბამისად. *(02.05.97. N 689 „პარლამენტის უწყებანი" N 21-22)*

პარლამენტის თავმჯომარე, მისი მოადგილეები არ შეიძლება იყვნენ კომიტეტის შემადგენლობაში. *(03.12.2002 N1803)*

მუხლი 10.

პარლამენტის წევრს კომიტეტში გაწევრიანებაზე შეიძლება უარი ეთქვას მხოლოდ ამ კანონის მე-9 მუხლში მითითებული საფუძვლებით.

კომიტეტის წევრს შეუძლია ნებისმიერ დროს გაეიღეს კომიტეტის შემადგენლობიდან.

გადაწყვეტილებას პარლამენტის წევრის განცხადების საფუძველზე მისი სხვა კომიტეტში გადასვლის შესახებ იღებს პარლამენტი.

მუხლი 11.

კომიტეტის პირველ საორგანიზაციო სხდომას იწვევს კომიტეტის თავმჯდომარე პარლამენტის მიერ შესაბამისი კომიტეტის შემადგენლობის არჩევიდან არა უგვიანეს სამი დღისა.

კომიტეტის პირველი საორგანიზაციო სხდომა განსაზღვრავს კომიტეტის სტრუქტურას, შეიმუშავებს კომიტეტის დებულებას და ირჩევენ კომიტეტის ხელმძღვანელ პირებს.

საორგანიზაციო სხდომის ოქმი და კომიტეტის დებულება დასამტკიცებლად წარედგინება პარლამენტის ბიუროს.

მუხლი 12.

კომიტეტი თავის წევრთაგან უფლებამოსილების ვადით, ფარული კენჭისყრით, წევრთა უმრავლესობით ირჩევს კომიტეტის თავმჯდომარის პირველი მოადგილეს და მოადგილეს და

დასამტკიცებლად წარუდგენს პარლემენტის ბიუროს. თუ არჩევნებში მონაწილეობდა ერთი კანდიდატი და იგი არ აირჩა, ეწყობა ხელახალი არჩევნები.

კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე აირჩევა ოპოზიციური ფრაქციის წარდგინებით. *(25.11.99. N 14 საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე N 45(52))*

თუ არჩევნებში მონაწილეობდა ორი კანდიდატი და ვერც ერთმა ვერ დააგროვა ხმების საჭირო რაოდენობა, მაშინ იმ კანდიდატს, რომელმაც ხმების მეტი რაოდენობა დააგროვა, ხელახლა ეყრება კენჭი. თუ კანდიდატმა ამ შემთხვევაშიც ვერ დააგროვა ხმების საჭირო რაოდენობა, ტარდება ხელახალი არჩევნები. თუ არჩევნებში მონაწილეობდა ორზე მეტი კანდიდატი და გამარჯვებული ვერ გამოვლინდა,ეწყობა არჩევნების მეორე ტური, რომელშიც კენჭს უყრიან იმ ორ კანდიდატს, რომლებმაც მეტი ხმა მიიღეს. *(02.05.97. N 689 ,,პარლამენტის უწყებანი" N 21-22)*

თუ მეორე ტურში გასულმა კანდიდატმა მოხსნა თავისი კანდიდატურა, მის ნაცვლად ხმების მიღებული რაოდენობის მიხედვით მეორე ტურში გასული კანდიდატების მომდევნო კანდიდატს.

თუ არჩევნების პირველ ტურში შეუძლებელია მხოლოდ ორი გამარჯვებულის გამოვლენა, მეორე ტურში კენჭი ეყრება იმ კანდიდატებს, რომლებმაც ხმების მიღებული რაოდენობის მიხედვით გაიყვეს პირველი ან მეორე ადგილი.

არჩევნების მეორე ტურში არჩეულად ჩაითვლება კანდიდატი, რომლებიც მეტ ხმას მიიღებს.

თუ არჩევნების მეორე ტურში მონაწილე კანდიდატებმა ხმების თანაბარი რაოდენობა მიღეს, გამარჯვებული გამოვლინდება პირველი ტურის შედეგების მიხედვით. თუ ამ წესით გამარჯვებული ვერ გამოვლინდა, ეწყობა ხელახალი არჩევნები. კომიტეტის თავმჯდომარის პირველი მოადგილის და მოადგილის თანამდებობაზე ასარჩევად ერთი და იგივე კანდიდატის წარდგენა დაიშვება მხოლოდ ორჯერ.

თავი III

კომიტეტის უფლებამოსილება

მუხლი 13.

კომიტეტი თავისი კომპეტენციის ფარგლებში:

1. შეიმუშავებს, განიხილავს და პარლამენტის სხდომისათვის ამზადებს კანონების, პარლამენტის დადგენილებებისა და სხვა გადაწყვეტილებების პროექტებს;

2. განიხილავს პარლამენტის მიერ ასარჩევ, დასანიმნ ან დასამტკიცებელ კანდიდატურებს და დასკვნებს წარუდგენს პარლამენტის ბიუროს;

3. განიხილავს ბიუჯეტის შესაბამის თავებსა და ნაწილებს, შეიმუშავებს დასკვნებს;

4. აკონტროლებს კანონების, პარლამენტის დადგენილებისა და სხვა გადაწყვეტილებების შესრულებას, მთავრობის, საქართველოს პარლამენტის წინაშე ანგარიშვალდებული ორგანოების კანონქვემდებარე აქტების შესაბამისობას საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობასთან და საჭიროების შემთხვევაში შესაბამის დასკვნას წარუდგენს პარლამენტს;

5. განახორციელებს კონტროლს პარლამენტის წინაშე ანგარიშვალდებული სახელმწიფო ორგანოების და მთავრობის საქმიანობაზე და საჭიროების შემთხვევაში შესაბამის დასკვნას წარუდგენს პარლამენტს;

6. წყვეტს თავის საქმიანობის ორგანიზაციულ საკითხებს;

კომიტეტს აქვს საკანონმდებლო ინიციატივის უფლება.

7. თუ კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე კომიტეტის კომპეტენციას მიკუთვნებულ საკითხთან დაკავშირებით არ ეთანხმება კომიტეტის პოზიციას, მას უფლება აქვს პარლამენტის პლენარულ სხდომას კომიტეტის მოხსენების შემდეგ წარუდგინოს საკუთარი ალტერნატიული მოსაზრება. *(25.11.99. N 14 საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე N 45(52))*

მუხლი 14.

პარლამენტის წინაშე ანგარიშვალდებული ორგანოების თანამდებობის პირები და მთავრობის წევრები, კომიტეტის,აგრეთვე თავისი უფლებამოსილების ფარგლებში, ქვეკომიტეტის მოთხოვნით ვალდებულნი არიან კომიტეტის ან ქვეკომიტეტის მიერ დადგენილ ვადაში წარმოადგინონ შესაბამისი დოკუმენტები, დასკვნები და სხვა საჭირო მასალები. სახელმწიფო ან სამხედრო საიდუმლოების შემცველი ცნობების წარდგენის წესი განისაზღვრება კანონით.

მუხლი 15.

კომიტეტის მოთხოვნით პარლამენტის წინაშე ანგარიშვალდებული ორგანოების თანამდებობის პირები და მთავრობის წევრები ან მათი წარმომადგენლები ვალდებული არიან გამოცხადნენ კომიტეტის სხდომაზე და განსახილველ საკითხზე განმარტება მისცენ კომიტეტს. კომიტეტის სხდომის თარიღი მათ უნდა ეცნობოთ სხდომამდე არა უგვიანეს 2 დღისა.

მუხლი 16.

კომიტეტები იხილავენ თავიანთი გამგებლობის სფეროში კანონით განსაზღვრულ პირთა თანამდებობაზე არჩევის, დანიშვნის ან დამტკიცების საკითხებს. თანამდებობაზე ასარჩევი, დასანიშნი ან დასამტკიცებელი პირის კანდიდატურას კომიტეტს წარუდგენს პარლამენტის თავმჯდომარე.

კომიტეტი უფლებამოსილია მოსთხოვოს თანამდებობაზე ასარჩევ, დასანიშ ან დასამტკიცებელ პირს წერილობითი ინფორმაცია მისი ბიოგრაფიული ცნობების, შრომითი გამოცდილებისა და პროფესიული ცოდნის შესახებ.

მიღებული ინფორმაციის საფუძველზე კომეტეტი ამზადებს დასკვნას თანამდებობაზე ასარჩევი, დასანიშნი ან დასამტკიცებელი პირის შესახებ. დასკვნა მიიღება ფარული კენჭისყრით, კომიტეტის სხდომაზე დამსწრე წევრთა უმრავლესობით. *(21.12.2001 N1226)*

კომიტეტის დასკვნა წარედგინება პარლამენტის ბიუროს, რომელიც გადასცემს მას პრეზიდენტსა და პარლამენტს.

მუხლი 17.

პარლამენტის სესიის განსახილველად გასატან ყველა კანონპროექტს ამზადებს ან განიხილავს მესაბამისი კომიტეტი.

კომიტეტები, მათ გამგებლობას მიკუთვნებული დარგების მიხედვით, შეისწავლიან და აანალიზებენ მოქმედი კანონმდებლობის შესრულების მდგომარეობას, იღებენ ზომებს კანონთა შესრულების უზრუნველსაყოფად, საკანონმდებლო ხარეგზების აღმოსაფხვრელად, ამზადებენ წინადადებებს კანონმდებლობაში აუცილებელი ცვლილებებისა და დამატებების შეტანის შესახებ.

მუხლი 18.

კომიტეტები მათ გამგებლობას მიკუთვნებულ საკითხებზე ინფორმაციების მოსმენის, კონტროლისა და შემოწმების შედეგად გამოვლენილ კანონის დარღვევებზე შეიმუშავებენ და გზავნიან რეკომენდაციებს აღმასრულებელი ხელისუფლების ცენტრალურ და საქართველოს პარლამენტის წინაშე ანგარიშვალდებულ ორგანოებში. რეკომენდაციების განხილვის შედეგების ან მიღებული ზომების შესახებ უნდა ეცნობოს კომიტეტს არა უგვიანეს ერთი თვისა ან მის მიერ დადგენილ ვადაში.

მუხლი19.

კომიტეტის მოთხოვნის შეუსრულებლობისათვის, თანამდებობის პირის პასუხისმგებლობა განსაზღვრება კანონით.

მუხლი 19[1].

კომიტეტს უფლება აქვს თავისი საქმიანობის საჭიროებიდან გამომდინარე, პარლამენტის რეგლამენტით განსაზღვრული წესის შესაბამისად დასვას საკითხი მის შემადგენლობაში შემავალი პარლამენტის წევრისთვის საქართველოს ტერიტორიაზე მოქმედ სასჯელაღსრულების დაწესებულებაში სპეციალური ნებართვის გარეშე შესვლის უფლების მინიჭების შესახებ. *(20.04.2000. N 255 საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე N16)*

თავი IV. კომიტეტის მუშაობის წესი

მუხლი 20.

კომიტეტის თავმჯდომარე:

ა) იწვევს და თავმჯდომარეობს კომიტეტის სხდომებს;

ბ) წარმოადგენს კომიტეტს პარლამენტში, პარლამენტის გარეთ და შესაბამის საპარლამენტთაშორისო ურთიერთობებში;

გ) ხელს აწერს კომიტეტის გადაწყვეტილებებს, დასკვნებსა და სხდომების ოქმებს;

დ) ხელმძღვანელობს და საერთო კოორდინაციას უწევს ქვეკომიტეტების მუშაობას;

ე) საერთო ხელმძღვანელობას უწევს კომიტეტის აპარატს;

ვ) ანაწილებს ფუნქციებს პირველ მოადგილესა და მოადგილეს შორის;

ზ) ყოველი წლის შედეგების მიხედვით, საშემოდგომო სესიის დაწყებისას, წარუდგენს პარლამენტს საქმიანობის მოკლე წერილობით ანგარიშს;

თ) ახორციელებს ამ კანონით, საქართველოს პარლამენტის რეგლამენტით და სხვა საკანონმდებლო აქტებით მინიჭებულ უფლებამოსილებებს.

მუხლი 21.

კომიტეტის თავმჯდომარის გადადგომის, გადაყენების, მის მიერ უფლებამოსილების განხორციელების შეუძლებლობის ან მისი, როგორც პარლამენტის წევრის, უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტის შემთხვევაში კომიტეტის თავმჯდომარის უფლებამოსილებას ახორციელებს მისი პირველი მოადგილე ან მოადგილე.

მუხლი 22.

კომიტეტის საქმიანობის ძირითადი მიმართულებების მიხედვით იქმნება ქვეკომიტეტები არანაკლებ სამი წევრის შემადგენლობით. ქვეკომიტეტის შექმნის საკითხზე კომიტეტი იღებს გადაწყვეტილებას, რომელსაც პარლამენტი ამტკიცებს დადგენილებით. ქვეკომიტეტში გაწევრიანების მსურველი კომიტეტის წევრები განცხადებით მიმართავენ კომიტეტის თავმჯდომარეს. ქვეკომიტეტის შემადგენლობას ამტკიცებს კომიტეტის სხდომა.

ამ კანონის მე-12 მუხლით გათვალისწინებული წესით კომიტეტი ქვეკომიტეტის წევრთაგან ირჩევს ქვეკომიტეტის თავმჯდომარეს, რომელსაც ამტკიცებს პარლამენტის ბიურო.

საქართველოს აღმასრულებელი ხელისუფლების ორგანოების სპეციალური პროგრამებისა და საიდუმლო საქმიანობის საბიუჯეტო კონტროლის მიზნით საქართველოს პარლამენტის თავდაცვისა და უმიშროების კომიტეტში მის წევრთაგან იქმნება ნდობის ჯგუფი. ნდობის ჯგუფის შემადგენლობა, კომპეტენცია, შექმნისა და საქმიანობის წესი განისაზღვრება კანონით (04.03.98. N 1274 ,,პარლამენტის უწყებანი" N 13-14)

მუხლი 23.

ქვეკომიტეტის სხდომას იწვევს მისი თავმჯდომარე. სხდომა უფლებამოსილია, თუ მას ესწრება წევრთა უმრავლესობა. ქვეკომიტეტის წევრები ეალდებული არიან, დაესწრონ სხდომებს. ქვეკომიტეტი აგარებს ღია ან დახურულ სხდომას. სხდომის დრო წინასწარ ცხადდება. გადაწყვეტილება მიიღება ღია ან ფარული კენჭისყრით, დამსწრეთა ხმების უმრავლესობით. ქვეკომიტეტი იღებს დასკვნებსა და მიმართვებს, რომლებიც, როგორც წესი, წარედგინება კომიტეტის სხდომას.

ქვეკომიტეტის სხდომას სათათბირო ხმის უფლებით შეიძლება ესწრებოდნენ პარლამენტის წევრები, აღმასრულებელი ხელისუფლების წარმომადგენლები, მოწვეული პირები. ქვეკომიტეტი უფლებამოსილია, დასვას წინადადება კომიტეტის სხდომის დღის წესრიგში საკითხის შეტანის თაობაზე. კომიტეტის სხდომაზე ქვეკომიტეტის სახელით შეიძლება კენჭისყრამე დადგეს განსაკუთრებული ან ალტერნატიული მოსაზრება. თუ კომიტეტი არ დაეთანხმა ქვეკომიტეტის მოსაზრებას, ქვეკომიტეტი წევრთა სრული შემადგენლობის გადაწყვეტილებით უფლებამოსილია, გააკეთოს განცხადება პარლამენტის სხდომაზე.

ქვეკომიტეტის სხვა უფლებამოსილებანი განისაზღვრება შესაბამისი კომიტეტის დებულებით. *(02.05.97. N 689 ,,პარლამენტის უწყებანი" N 21-22)*

მუხლი 24.

კომიტეტის სამუშაო გეგმით გათვალისწინებული ცალკეული საკითხების მომზადების მიზნით კომიტეტს, აგრეთვე ქვეკომიტეტს შეუძლიათ შექმნან სამუშაო ჯგუფები კომიტეტის წევრების, წამყვანი სპეციალისტებისა და მოწვეული ექსპერტების მონაწილეობით.

მუხლი 25.

კომიტეტის წევრს უფლება აქვს თანაბარ საწყისებზე მონაწილეობდეს კომიტეტის მუშაობაში, გამოთქვას განსახილველ საკითხებზე თავისი წინადადებები, მოსაზრებები და შენიშვნები, აირჩიოს და არჩეულ იქნეს კომიტეტის თუ ქვეკომიტეტის ხელმძღვანელობაში, მონაწილეობა მიიღოს კომიტეტის სამუშაო ორგანოებში, დაიკავოს განსხვაეებული პოზიცია და სესიაზე საკითხის განხილვისას გამოთქვას მოსაზრება ამის თაობაზე.

კომიტეტის წევრის მიერ შრომის დისციპლინის არაერთგზის უხეში დარღვევისა და დაკისრებულ მოვალეობათა მეუსრულებლობის შემთხვევაში კომიტეტმა შეიძლება ეს საკითხი გადასცეს საპროცედურო კომიტეტს. გადაწყვეტილება ამის თაობაზე მიიღება კომიტეტის წევრთა უმრავლესობით. პასუხისმგებლობის წესი და ფორმები განისაზღვრება პარლამენტის რეგლამენტით.

მუხლი 26.

კომიტეტი პარლამენტის მიერ მიღებული გადაწყვეტილების, შემოსული წინადადებების, საკანონმდებლო ინიციატივის წესით წარმოდგენილი კანონპროექტების საფუძველზე შეიმუშავებს მიმდინარე და პერსპექტიულ სამუშაო გეგმებს. მიმდინარე გეგმა მოიცავს ერთ საპარლამენტო სესიას, პერსპექტიული გეგმა კომიტეტის უფლებამოსილების ვადით.

გეგმას იღებენ კომიტეტის სხდომაზე, მას ხელს აწერს კომიტეტის თავმჯდომარე, რის შემდეგაც დასამტკიცებლად გადაეცემა პარლამენტის ბიუროს.

მუხლი 27.

1. კომიტეტის სხდომას იწვევს და წარმართავს კომიტეტის თავმჯდომარე, მისი არყოფნის დროს - მისი რომელიმე მოადგილე. *(21.06.2002 N 1524)* კომიტეტის სხდომების ჩატარების პერიოდულობას განსაზღვრავს კომიტეტი, მაგრამ არანაკლებ თვეში ორი სხდომისა.

2. კომიტეტის სხდომა უფლებამოსილია, თუ მას ესწრება წევრთა ნახევარზე მეტი. კომიტეტის წევრები ვალდებული არიან დაესწრონ კომიტეტის სხდომას და მონაწილეობა მიიღონ მის მუშაობაში. გადაწყვეტილება მიიღება ღია ან ფარული კენჭისყრით, სხდომაზე დამსწრე წევრთა ხმების უმრავლესობით, გარდა რეგლამენტით გათვალისწინებული შემთხვევებისა. ღია კენჭისყრის დროს ხმების გაყოფისას გადამწყვეტია თავმჯდომარის ხმა.

3. კომიტეტის რიგგარეშე სხდომას იწვევს კომიტეტის თავმჯდომარე თავისი ინიციატივით, პარლამენტის თავმჯდომარის, პარლამენტის ბიუროს, ქვეკომიტეტის ან კომიტეტის წევრთა ერთი მესამედის მოთხოვნით.

4. დღის წესრიგიდან საკითხის მოხსნას ან ახლის შეტანას სჭირდება დამსწრე წევრთა ხმების ორი მესამედი.

5. კომიტეტი მართავს ღია ან დახურულ სხდომებს კომიტეტის გადაწყვეტილებით და კანონით განსაზღვრულ შემთხვევებში. დღის წესრიგი და სხდომის თარიღი, როგორც წესი, წინასწარ ცხადდება. სხდომას სათათბირო ხმის უფლებით შეიძლება ესწრებოდნენ პარლამენტის წევრები, მთავრობის წევრები და მოწვეული პირები, სხვა კომიტეტების, ფრაქციების წარმომადგენლები.

6. ლობისტური საქმიანობის შესახებ დავალების ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ნორმატიული აქტის (მისგან გამომდინარე ნორმატიული აქტების), ნორმატიული აქტის პროექტის (მისგან გამომდინარე ნორმატიული აქტების პროექტების) განხილვის დროს კომიტეტის ღია სხდომაზე დასწრების უფლება აქვს პარლამენტში კანონით დადგენილი წესით რეგისტრირებულ ლობისტს. მას კომიტეტის გადაწყვეტილებით შეიძლება მიენიჭოს რეგლამენტირებული სიტყვის უფლება.

7. კომიტეტის სხდომაზე დასასწრებად შეიძლება მოწვეულ იქნენ დადგენილი წესით აკრედიტებული მასობრივი ინფორმაციის საშუალებათა წარმომადგენლები, მოეწყოს კომიტეტის სხდომის რადიო და ტელეერპორტაჟი. ინფორმაცია კომიტეტის სხდომის შედეგების შესახებ შეიძლება გამოქვეყნდეს პრესაში.

8. კომიტეტი ატარებს რეფერენტულ სხდომებს იმ საკითხების განსახილველად, რომლებიც უნდა წარედგინოს პარლამენტს,სათათბირო სხდომებს - აზრთა გაბიარებისათვის, საკანონპროექტო სხდომებს - კანონპროექტთა განხილვისათვის, სარედაქციო სხდომებს - კანონპროექტის ან მისი ნაწილის გამეორებით განხილვისათვის,საინფორმაციო სხდომებს - შესაბამისი დარგის სამინისტროებისა და სხვა სახელმწიფო ორგანოთა ხელმძღვანელების ინფორმაციის მოსასმენად".

მუხლი 28.

იმ საკითხებზე, რომლებითაც დაინტერესებულია ორი ან მეტი კომიტეტი,თავმჯდომარეთა შეთანხმებით ან ბიუროს გადაწყვეტილებით შეიძლება ჩატარდეს კომიტეტების ერთობლივი სხდომა. ერთობლივ სხდომაზე კენჭისყრა არ გარდება. ერთობლივი სხდომის შედეგების მიხედვით კანონპროექტი ან საკითხი შეიძლება მესწორდეს ან მთლიანად გადამუშავდეს. *(02.05.97. N 689 „პარლამენტის უწყებანი" N 21-22)*

მუხლი 29.

საკანონმდებლო ინიციატიების სუბიექტის მიერ შემოტანილ კანონპროექტს პარლამენტის ბიუროს გადაწყვეტილებით შესაბამის კომიტეტს განსახილველად გადასცემს საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარე.

კომიტეტმა პარლამენტის ბიუროს მიერ დადგენილ ვადაში უნდა განიხილოს შემოსული კანონპროექტი. თუ ობიექტური მიზეზების გამო ეს ვერ მოხერხდა, განხილვის ვადას გააგრძელებს პარლამენტის თავმჯდომარე.

კანონპროექტი კომიტეტის სხდომაზე განიხილება მუხლობრივად. კომიტეტის ნებისმიერ წევრს შეუძლია გამოთქვას შენიშვნები და წარადგინოს შესწორებები თუ დამატებები, რომლებიც საჭიროების შემთხვევაში მიიღება კენჭისყრით.

მუხლი 30.

1. რეფერენდულ, საკანონპროექტო და საინფორმაციო სხდომებზე განხილული საკითხების პარლამენტის ბიუროსათვის წარდგენის წინ ეწყობა საკომიტეტო მოსმენა. საკომიტეტო მოსმენა ტარდება სიჯაროდ. ინფორმაცია საკომიტეტო მოსმენის თაობაზე ქვეყნდება, როგორც წესი, მოსმენამდე არა უგვიანეს 7 დღისა.

2. საკომიტეტო მოსმენის შემდეგ საკითხი შეიძლება მიჩნეულ იქნეს პლენარულ სხდომაზე განხილვისათვის მომზადებულად, არასაკმარისად მომზადებულად ან მიუღებლად.

3. კომიტეტი კანონპროექტს ან სხვა განსახილველ საკითხს მომზადებულად ცნობს კენჭისყრაში მონაწილე კომიტეტის წევრთა უმრავლესობით. ამტკიცებს პარლამენტის სხდომაზე კანონპროექტის ან კომიტეტის პოზიციის წარმდგენს. მომზადებული საკითხი გადაეცემა პარლამენტის ბიუროს სესიის პლენარული სხდომის დღის წესრიგში გასათვალისწინებლად.

4. კომიტეტის მიერ შეტანილი საკითხი პარლამენტის ბიურომ უარყო, კომიტეტი უფლებამოსილია, საკითხი შეიტანოს პარლამენტის სხდომაზე განსახილველად. გარდა ამ კანონის მე-16 მუხლით გათვალისწინებული შემთხვევებისა.

5. თუ კომიტეტში განხილულ საკითხთან დაკავშირებით შესაბამისი კომიტეტის წევრთა არანაკლებ ერთ მესამედს აქვს განსხვავებული აზრი, ისინი უფლებამოსილი არიან გააკეთონ განცხადება პარლამენტის სხდომაზე.

6. კანონპროექტის შემტანმა კომიტეტმა შეიძლება სათანადო მოგიეირებით გამოითხოვოს იგი პირველი მოსმენით მის მიღებამდე. *(02.05.97. N689 „პარლამენტის უწყებანი" N21-22)*

თავი V

კომიტეტის საქმიანობის ორგანიზაციული უზრუნველყოფა

მუხლი 31.

1. კომიტეტის საქმიანობის უზრუნველსაყოფად იქმნება პარლამენტის კომიტეტის აპარატი, რომელიც წარმოადგენს კომიტეტისადმი დაქვემდებარებულ პარლამენტის აპარატის მუდმივმოქმედ სტრუქტურულ ერთეულს.

2. კომიტეტის აპარატი:

ა) მონაწილეობს კომიტეტისა და ქვეკომიტეტების სამუშაო გეგმების, კომიტეტის სამუშაო გეგმით გათვალისწინებული კანონპროექტების, პარლამენტის დადგენილებებისა და სხვა გადაწყვეტილებათა პროექტების, კომიტეტის გადაწყვეტილებათა პროექტების შემუშავებაში, კანონპროექტებზე დასკვნების, შენიშვნებისა და წინადადებების მომზადებაში, კომიტეტის საკონტროლო, ორგანიზაციულ და სხვა საქმიანობაში; ახორციელებს საკონსულტაციო, ანალიტიკურ ფუნქციებს, ორგანიზაციულ-ტექნიკურ მომსახურებასა და საქმისწარმოებას;

ბ) ასრულებს კანონმდებლობით, კომიტეტის,პარლამენტის აპარატისა და კომიტეტის აპარატის დებულებებით განსაზღვრულ სხვა ფუნქციებს.

3. კომიტეტის აპარატის სტრუქტურასა და საშტატო ოდენობას კომიტეტის თავმჯდომარის წარდგენით და პარლამენტის აპარატის უფროსთან შეთანხმებით ამტკიცებს პარლამენტის თავმჯდომარე.

მუხლი 32

1. კომიტეტის აპარატის შემადგენლობაში შედიან კომიტეტის აპარატის უფროსი და სპეციალისტები.

2. კომიტეტის აპარატის უფროსი:

ა) კომიტეტის თავმჯდომარესთან ერთად ახორციელებს კომიტეტის აპარატის საერთო ხელმძღვანელობას, კომიტეტის აპარატის მუშაკთა შორის ანაწილებს ფუნქციებსა და დავალებებს, პასუხისმგებელია კომიტეტის აპარატზე დაკისრებული ამოცანებისა და მოვალეობების შესრულებაზე, უზრუნველყოფს კომიტეტის აპარატისა და პარლამენტის აპარატის სხვა სტრუქტურულ ერთეულებს შორის ურთიერთობათა კოორდინაციას;

ბ) ორგანიზაციას უწევს კომიტეტის სხდომების მომზადებას, მიღებულ გადაწყვეტილებათა და სხდომათა ოქმების გაფორმებას;

გ) უზრუნველყოფს კომიტეტის აპარატის მუშაკთა მიერ შრომის დისციპლინის დაცვას, შეაქებს წინადადებები მათი წახალისებისა და დისციპლინური პასუხისმგებლობის შესახებ;

დ) ახორციელებს კანონმდებლობით, კომიტეტის, პარლამენტის აპარატისა და კომიტეტის აპარატის დებულებებით განსაზღვრულ სხვა ფუნქციებს.

3. კომიტეტის სპეციალისტები:

ა) მუშაობენ კომიტეტის დებულებით განსაზღვრულ დარგობრივ მიმართულებათა საკითხებზე; მონაწილეობენ კომიტეტის სამუშაო გეგმით გათვალისწინებული კანონპროექტების, პარლამენტის დადგენილებებისა და სხვა გადაწყვეტილებათა პროექტების, კომიტეტის გადაწყვეტილებათა პროექტების შემუშავებაში, ანალიზსა და განზოგადებაში, კანონპროექტებზე დასკვნების, მოხსენებების მომზადებაში, კომიტეტის საკონტროლო, ორგანიზაციულ და სხვა საქმიანობაში; ასრულებენ კომიტეტის თავმჯდომარისა და კომიტეტის დავალებებს;

ბ) ახორციელებენ კანონმდებლობით, კომიტეტის, პარლამენტის აპარატისა და კომიტეტის აპარატის დებულებებით განსაზღვრულ სხვა ფუნქციებს.

4. კომიტეტის აპარატის უფროსსა და სპეციალისტებს კომიტეტის თავმჯდომარის წარდგინების საფუძველზე, "საჯარო სამსახურის შესახებ" კანონით დადგენილი წესით ნიშნავს და ათავისუფლებს პარლამენტის აპარატის უფროსი.

მუხლი 32.

1. კომიტეტებთან, საჭიროების შემთხვევაში ქვეკომიტეტებთან, იქმნება სამეცნიერო-საკონსულტაციო საბჭოები, რომლებიც შედგება შესაბამისი დარგის კომპეტენტური, მოწვეული ექსპერტ-კონსულტანტებისაგან. საბჭოს შემადგენლობას ნიშნავს კომიტეტის თავმჯდომარე.

2. სამეცნიერო-საკონსულტაციო საბჭოს სხდომებს საჭიროების მიხედვით იწვევს კომიტეტის, ქვეკომიტეტის თავმჯდომარე. შეიძლება ჩატარდეს კომიტეტის ან ქვეკომიტეტის და სამეცნიერო-საკონსულტაციო საბჭოს ერთობლივი სხდომა.

3. სამეცნიერო-საკონსულტაციო საბჭოს წევრები ითვლებიან კომიტეტის ექსპერტ-კონსულტანტებად საზოგადოებრივ საწყისებზე.

4. კომიტეტის თავმჯდომარეს, პარლამენტის თავმჯდომარესთან შეთანხმებით, კონკრეტული საკითხების დასამუშავებლად შეუძლია ექსპერტ-კონსულტანტებს გაუფორმოს ვადიანი შრომითი ხელშეკრულება.

საქართველოს პრეზიდენტი ედუარდ შევარდნაძე

საქართველოს პარლამენტის
თავმჯდომარე ზურაბ ჟვანია

თბილისი,
1995 წლის 1 დეკემბერი.

საქართველოს კანონი

საქართველოს პარლამენტის დროებითი კომისიების შესახებ

თავი I

ზოგადი დებულებანი

მუხლი 1. დროებითი კომისიის ცნება

საქართველოს პარლამენტის დროებითი კომისია (შემდგომში - დროებითი კომისია) არის საქართველოს პარლამენტის დროებითი ორგანო, რომელიც იქმნება პარლამენტის გადაწყვეტილებით, საქართველოს კონსტიტუციითა და პარლამენტის რეგლამენტით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, აგრეთვე პარლამენტის წევრთა არანაკლებ ერთი მეოთხედის მოთხოვნით, ცალკეული საკითხის შესასწავლად და გადაწყვეტილების პროექტის ან დასკვნის მოსამზადებლად, აგრეთვე ნებისმიერი იმ საკითხის შესასწავლად, რომელიც არ განეკუთვნება პარლამენტის არც ერთი კომიტეტის კომპეტენციას ან განეკუთვნება რამდენიმე კომიტეტის კომპეტენციას.

მუხლი 2. დროებითი კომისიის საქმიანობის სამართლებრივი საფუძველი

1. დროებითი კომისიის საქმიანობის სამართლებრივი საფუძველია საქართველოს კონსტიტუცია, ეს კანონი, საქართველოს პარლამენტის რეგლამენტი და სხვა ნორმატიული აქტები.

2. დროებითი კომისია ანგარიშვალდებული და პასუხისმგებელია საქართველოს პარლამენტის წინაშე.

მუხლი 3. კანონი რეგულირების სფერო და მიზნები

1. ეს კანონი განსაზღვრავს დროებითი კომისიის უფლებამოსილების, მისი შექმნისა და საქმიანობის წესს.

2. ამ კანონის მიზანია, ხელი შეუწყოს საქართველოს პარლამენტის უფლებამოსილების განხორციელებას, მისი საქმიანობის ეფექტიანობის ამაღლებას,ცალკეული საკითხების ოპერატიულად გადაწყვეტას.

მუხლი 4. დროებითი კომისიის შექმნის საფუძველი და უფლებამოსილება

1. დროებითი კომისია შეიძლება შეიქმნას:

ა) საქართველოს კონსტიტუციითა და პარლამენტის რეგლამენტით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, აგრეთვე პარლამენტის წევრთა არანაკლებ ერთი მეოთხედის მოთხოვნით;

ბ) ცალკეული საკითხების, ფაქტების შესასწავლად და გადაწყვეტილების პროექტის ან დასკვნის მოსამზადებლად;

გ) პეტიციის ან საჩივრის შესასწავლად, თუ საქმე ეხება საერთო-სახელმწიფო მნიშვნელობის პრობლემებს;

დ) კანონპროექტისა და სხვა საკითხების განხილვისას წარმოშობილი აზრთა სხვადასხვაობისას ცალკეულ დებულებათა დაკონკრეტება-შეჯერების მიზნით (დროებითი შემთანხმებელი კომისია);

ე) იმ საკითხების შესასწავლად, რომლებიც არ განეკუთვნება პარლამენტის არც ერთი კომიტეტის კომპეტენციას ან განეკუთვნება რამდენიმე კომიტეტის კომპეტენციას.

2. საპარლამენტო უმრავლესობის წარმომადგენლობა დროებით კომისიაში არ უნდა აღემატებოდეს კომისიის წევრთა საერთო რაოდენობის ნახევარს.

3. დროებითი კომისიის მოთხოვნით, სახელმწიფო ორგანოები, თანამდებობის პირები, იურიდიული და ფიზიკური პირები ვალდებულნი არიან, დადგენილ ვადაში, კანონით დადგენილი წესით, წარმოადგინონ კომისიის მუშაობისათვის აუცილებელი დასკვნები და სხვა საჭირო მასალები.

4. დროებით კომისიას უფლება აქვს თავისი საქმიანობის საჭიროებიდან გამომდინარე, პარლამენტის რეგლამენტით განსაზღვრული წესის შესაბამისად დასვას საკითხი მის შემადგენლობაში შემავალი პარლამენტის წევრისთვის საქართველოს ტერიტორიაზე მოქმედ სასჯელაღსრულების დაწესებულებაში სპეციალური ნებართვის გარეშე შესელის უფლების მინიჭების შესასებ. *(20.04.2000 N255)*

მუხლი 5. დროებითი კომისიის უფლებამოსილების ვადა

1. დროებითი კომისიის უფლებამოსილების ვადას განსაზღვრავს პარლამენტი, მაგრამ არა უმეტეს ერთი წლით.

2. თუ დროებითმა კომისიამ დადგენილ ვადამდე ვერ წარმოადგინა გადაწყვეტილების პროექტი ან დასკვნა განსახილველ საკითხთან დაკავშირებით, პარლამენტი თავის უახლოეს სხდომაზე მოისმენს დროებითი კომისიის მიერ გაწეული საქმიანობის ანგარიშს, რომლის საფუძველზეც დადგენილებით იღებს ერთ-ერთ შემდეგ გადაწყვეტილებას:

ა) დროებითი კომისიის უფლებამოსილების ვადის გაგრძელების შესახებ;

ბ) დროებითი კომისიის უფლებამოსილების ვადის გაგრძელებისა და მისი შემადგენლობის შეცვლის შესახებ;

გ) დროებითი კომისიის უფლებამოსილებისა და საკითხის შესწავლის შეწყვეტის შესახებ.

3. დროებითი კომისიის მიერ წარმოდგენილი გადაწყვეტილების პროექტი, დასკვნა ან გაწეული საქმიანობის ანგარიში შეიძლება საკმარისად ჩაითვალოს განსახილველ საკითხზე გადაწყვეტილების მისაღებად.

4. თუ პარლამენტი არასრულყოფილად მიიჩნევს დროებითი კომისიის მიერ წარმოდგენილ გადაწყვეტილების პროექტს, დასკვნას ან გაწეული საქმიანობის ანგარიშს, იგი იღებს ამ მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებულ ერთ-ერთ გადაწყვეტილებას.

5. თუ დროებითმა კომისიამ პარლამენტის უფლებამოსილების პერიოდში ვერ წარმოადგინა გადაწყვეტილების პროექტი ან დასკვნა, მესაბამისი მასალები გადაეცემა ახალარჩეულ პარლამენტს, რომელიც იღებს გადაწყვეტილებას საკითხის შესწავლისა და განხილვის გაგრძელების ან შეწყვეტის შესახებ.

თავი II

დროებითი კომისიის შემადგენლობა, თანამდებობის პირები და მათი უფლებამოსილება

მუხლი 6. დროებითი კომისიის შექმნის წესი

1. გადაწყვეტილებას დროებითი კომისიის შექმნის შესახებ პარლამენტი იღებს დადგენილებით, რომელშიც მითითებული უნდა იყოს გამოსაკვლევ საკითხთა წრე, კომისიის წევრთა რაოდენობა, უფლებამოსილებისა და კანდიდატურების წარდგენის ვადა.

2. საპარლამენტო ფრაქცია, პარლამენტს წევრთა არანაკლებ ათკაციანი ჯგუფი, რომლებიც არ არიან გაერთიანებულნი არც ერთ საპარლამენტო ფრაქციაში, დროებითი კომისიის თავმჯდომარეს პარლამენტის ბიუროს მიერ განსაზღვრული პროპორციული წარმომადგენლობის კვოტების დაცვით წარუდგენენ კომისიის წევრების კანდიდატურებს.

3. დროებითი კომისიის თავმჯდომარე არჩევიდან არა უგვიანეს სამი დღისა პარლამენტს წარუდგენს კომისიის წევრობის კანდიდატთა სიას, რომელსაც ერთად ეყრება კენჭი. კომისიის წევრობის იმ კანდიდატს, რომლის მიმართაც გამოითქვა აცილება, ცალკე ეყრება კენჭი. პარლამენტი გადაწყვეტილებას იღებს დადგენილებით. კომისიის წევრობაზე ერთი და იმავე კანდიდატურის წარდგენა შეიძლება მხოლოდ ერთხელ.

4. პარლამენტში დროებითი კომისიის წევრთა არჩევნები მთავრდება არა უგვიანეს 10 დღისა კომისიის თავმჯდომარის არჩევის დღიდან, თუ პარლამენტის დადგენილებით სხვა ვადა არ არის განსაზღვრული.

5. დროებითი კომისიის თავმჯდომარე, მისი მოადგილე და მდივანი არიან კომისიის თანამდებობის პირები.

მუხლი 7. დროებითი კომისიის წევრის უფლებამოსილება

დროებითი კომისიის წევრს უფლება აქვს, თანაბარ საწყისებზე მიიღოს მონაწილეობა კომისიის მუშაობაში, განსახილველ საკითხზე გამოთქვას მენიშვნები, წინადადებები, მოსაზრებები, აირჩიოს და არჩეულ იქნეს კომისიის თანამდებობებზე, დაიკავოს განსხვავებული პოზიცია და პარლამენტის სხდომაზე საკითხის განხილვისას განაცხადოს ამის თაობაზე.

მუხლი 8. დროებითი კომისიის წევრის უფლებამოსილების შეწყვეტა

1. დროებითი კომისიის წევრს უფლება აქვს, პირადი განცხადებით გაიდეს კომისიის მემადგენლობიდან.

2. დროებითი კომისიის შემადგენლობიდან წევრის გაწვევის უფლება აქვს პარლამენტის წევრთა გაერთიანებას, რომელმაც იგი წარადგინა.

3. დროებითმა კომისიამ თავისი შემადგენლობიდან შეიძლება გაიწვიოს წევრი, თუ იგი არასაპატიო მიზეზით ზედიზედ ორი კვირის განმავლობაში არ მონაწილეობდა კომისიის მუშაობაში, არ ესწრებოდა კომისიის სხდომებს, გადაამეტა თავის უფლებამოსილებებს, აგრეთვე კომისიის დებულებით გათვალისწინებულ სხვა შემთხვევებში. კომისია ამ გადაწყვეტილებას იღებს თავის სხდომაზე დამსწრე წევრთა ხმების არანაკლებ ორი მესამედით, რის შესახებაც ეცნობება პარლამენტს.

მუხლი 9. დროებითი კომისიის თავმჯდომარის არჩევისა და გადარჩევის წესი, მისი კომპეტენცია

1. დროებითი კომისიის თავმჯდომარის არჩევა და გადარჩევა ხდება საქართველოს პარლამენტის კომიტეტის თავმჯდომარისათვის დადგენილი წესით.

2. დროებითი კომისიის თავმჯდომარე:

ა) ადგენს კომისიის წევრობის კანდიდატთა სიას და წარუდგენს მას პარლამენტის სხდომას;

ბ) კომისიის წევრთა არანაკლებ ორი მესამედის არჩევის დღიდან არა უგვიანეს სამი დღისა იწვევს კომისიის პირველ საორგანიზაციო სხდომას;

გ) წარმოადგენს კომისიას პარლამენტში, მის ფარგლებს გარეთ და შესაბამის საპარლამენტთაშორისო ურთიერთობებში;

დ) იწვევს და უძღვება კომისიის სხდომებს;

ე) კოორდინაციას უწევს კომისიის ცალკეულ წევრთა საქმიანობას;

ვ) ხელს აწერს კომისიის გადაწყვეტილებებს და მისი სხდომის ოქმებს;

ზ) ახორციელებს ამ კანონით, საქართველოს პარლამენტის რეგლამენტითა და საქართველოს სხვა საკანონმდებლო აქტებით მისთვის მინიჭებულ უფლებამოსილებებს.

მუხლი 10. დროებითი კომისიის თავმჯდომარის მოადგილე

დროებითი კომისიის თავმჯდომარის მოადგილე ასრულებს კომისიის თავმჯდომარის უფლებამოსილებას მისივე დავალებით ან კომისიის დავალებით, თავმჯდომარის მიერ თავისი უფლებამოსილების განხორციელების შეუძლებლობის, თანამდებობიდან გადაყენების, გადადგომის ან მისი, როგორც პარლამენტის წევრის, უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტის შემთხვევაში - ახალი თავმჯდომარის არჩევამდე.

მუხლი 11. დროებითი კომისიის მდივანი

დროებითი კომისიის მდივანი ორგანიზაციას, უწევს კომისიის სხდომების [illegible] კომისიის საქმის წარმოებას, ხელს აწერს კომისიის სხდომის ოქმებს, ახორციელებს დროებითი [illegible] დებულებით მისთვის მინიჭებულ სხვა უფლებამოსილებებს.

თავი III

დროებითი კომისიის მუშაობის წესი

მუხლი 12. დროებითი კომისიის პირველი საორგანიზაციო სხდომა

1. დროებითი კომისია თავის პირველ საორგანიზაციო [illegible] თავმჯდომარის მოადგილესა და მდივანს, ამგვარად [illegible] დროებითი [illegible].

2. დროებითი კომისიის თავმჯდომარის მოადგილეობა და [illegible] "დროებითი საგამოძიებო კომისიის შესახებ" საქართველოს [illegible] შესაბამისად.

3. დროებითი კომისიის თავმჯდომარის მოადგილეობა [illegible] ბიურო.

მუხლი 13. დროებითი კომისიის სხდომა

1. დროებითი კომისიის სხდომების პერიოდულობას განსაზღვრავს თვით კომისია, მაგრამ თვეში არანაკლებ ორი სხდომისა.

2. დროებითი კომისიის სხდომა უფლებამოსილია,თუ მას ესწრება კომისიის შემადგენლობის ნახევარზე მეტი.

3. დროებითი კომისიის სხდომა საჯაროა. დახურული სხდომა შეიძლება გაიმართოს კომისიის გადაწყვეტილებით. საეალდებულოა კომისიის სხდომაზე წევრთა დასწრება. სხდომის თარიღი და დღის წესრიგი წინასწარ ეცნობება კომისიის წევრებს.

4. დროებითი კომისიის ღია სხდომას შეიძლება დაესწრონ პარლამენტის სხვა წევრები სათათბირო ხმის უფლებით, ის პირები, რომელთა მონაწილეობასაც თავის მუშაობაში საჭიროდ ჩათვლის კომისია, აგრეთვე დადგენილი წესით აკრედიტებული მასობრივი ინფორმაციის საშუალებების წარმომადგენლები. კომისიის გადაწყვეტილებით შესაძლებელია სხდომის ტრანსლაცია რადიოთი ან ტელევიზიით.

5. ლობისტური საქმიანობის შესახებ დავალების ხელშეკრულებით გათვალისწინებული ნორმატიული აქტის (მისგან გამომდინარე ნორმატიული აქტების), ნორმატიული აქტის პროექტის (მისგან გამომდინარე ნორმატიული აქტების პროექტების) განხილვის დროს კომისიის ღია სხდომაზე დასწრების უფლება აქვს პარლამენტში კანონით დადგენილი წესით რეგისტრირებულ ლობისტს. მას კომისიის გადაწყვეტილებით შეიძლება მიენიჭოს რეგლამენტირებული სიტყვის უფლება; *(30.09.98. N1593 საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე N2)*

6. ინფორმაცია დროებითი კომისიის სხდომის შესახებ, როგორც წესი, პარლამენტის პრესცენტრის მეშვეობით ქვეყნდება პრესაში.

მუხლი 14. დროებითი კომისიის მუშაობის ასახვა

1. დროებითი კომისიის მუშაობა სრულად და ზუსტად აისახება კომისიის სხდომის ოქმში, რომლის შედგენისთვისაც პასუხისმგებელია კომისიის მდივანი.

2. დროებითი კომისიის ნებისმიერ წევრს უფლება აქვს გაეცნოს კომისიის სხდომის ოქმს, გამოთქვას მასზე თავისი შენიშვნები.

3. თუ დროებითი კომისია თავის მუშაობაში იყენებს დოკუმენტებს, რომლებიც წარმოადგენს სახელმწიფო, სამხედრო ან კომერციულ საიდუმლოებას. იგი ვალდებულია დაიცვას კანონით დადგენილი წესები ასეთი დოკუმენტების შენახვისა და მათით სარგებლობისა.

მუხლი 15. დროებითი კომისიის გადაწყვეტილებათა სახეები და მათი მიღების წესი

1. დროებითი კომისია განსახილველ საკითხთან დაკავშირებით შეიმუშავებს დასკვნებს, იღებს გადაწყვეტილებებს, რეკომენდაციებსა და წარდგინებებს, რომლებსაც წარუდგენს პარლამენტის ბიუროს, პარლამენტის სხდომას.

2. დროებითი კომისია გადაწყვეტილებას იღებს თავის სხდომაზე დამსწრე წევრთა ხმების უმრავლესობით. ხმების თანაბრად გაყოფის შემთხვევაში ეწყობა ხელახალი კენჭისყრა,თუ გადაწყვეტილება კვლავ არ იქნა მიღებული,საკითხი უარყოფითად ითვლება.

მუხლი 16. დროებითი კომისიის გადაწყვეტილების პარლამენტისათვის წარდგენა

1. დროებითი კომისიის მიერ შემუშავებული გადაწყვეტილების პროექტი ან დასკვნა წარედგინება პარლამენტის ბიუროს პარლამენტის სხდომის დღის წესრიგის პროექტში შესატანად. თუ ბიურომ საკითხი არ შეიტანა პარლამენტის სხდომის დღის წესრიგის პროექტში, კომისია საკითხს სეპს პარლამენტის სხდომაზე.

2. დროებითი კომისიის გადაწყვეტილების პროექტის ან დასკვნის განსახილველად პარლამენტის სხდომა შეიძლება იყოს ღია ან დახურული.

3. დროებითი კომისია პროტოკოლს პარლამენტის სხდომაზე წარმოადგენს მოიხსენებელი, რომელიც ეკისრება კომისია ირჩევს თავისი შეძალებლობიდან.

თავი IV

დროებითი კომისიის მუშაობის უზრუნველყოფა

მუხლი 17. დროებითი კომისიის მუშაობის ორგანიზაციულ-ტექნიკური უზრუნველყოფა

1. დროებითი კომისიის მუშაობის ორგანიზაციულ-ტექნიკურ უზრუნველყოფას ახორციელებს საქართველოს პარლამენტის აპარატი.

2. დროებითი კომისიის თავმჯდომარის წარდგინებით საქართველოს პარლამენტის აპარატის უფროსი შრომით ხელშეკრულებას აფორმებს მოწვეულ ექსპერტებთან და სპეციალისტებთან.

მუხლი 18. დროებითი კომისიის მუშაობის ინფორმაციული და ფინანსური უზრუნველყოფა

1. დროებით კომისიას თავისი საქმიანობისათვის შეუძლია გამოიყენოს საქართველოს პარლამენტის აპარატის დამხმარე სტრუქტურები.

2. დროებითი კომისიის მიერ თავისი საქმიანობის პერიოდში გაწეული ხარჯები ანაზღაურდება პარლამენტის ბიუჯეტიდან.

3. დროებითი კომისიის ხარჯების ოდენობას განსაზღვრავს საქართველოს პარლამენტის ბიურო.

თავი V

დასკვნითი დებულებანი

მუხლი 19. კანონის ამოქმედება

ეს კანონი ამოქმედდეს გამოქვეყნებისთანავე.

საქართველოს პრეზიდენტი ედუარდ შევარდნაძე

თბილისი,
1997 წლის 16 სექტემბერი

საქართველოს კანონი

საქართველოს პარლამენტის დროებითი საგამოძიებო კომისიის შესახებ

თავი I

ზოგადი დებულებანი

მუხლი 1.

საქართველოს კონსტიტუციის 56-ე მუხლის შესაბამისად და ამ მუხლით გათვალისწინებული საფუძვლის არსებობისას საქართველოს პარლამენტში იქმნება დროებითი საგამოძიებო კომისია (შემდგომში: "კომისია") სახელმწიფო ორგანოებისა და თანამდებობის პირების მიერ საქართველოს კანონმდებლობის დარღვევის ფაქტების გამოკვლევისა და შესაბამისი რეაგირების მიზნით.

კომისიის შექმნის საფუძველია ინფორმაცია სახელმწიფო ორგანოების, თანამდებობის პირების კანონსაწინააღმდეგო ქმედობის შესახებ, რომელიც საფრთხეს უქმნის საქართველოს სახელმწიფო უშიშროებას, სუვერენიტეტს, ტერიტორიულ მთლიანობას, პოლიტიკურ, ეკონომიკურ თუ სხვა ინტერესებს.

მუხლი 2.

კომისიის შექმნის საკითხი განიხილება პარლამენტის წევრთა არანაკლებ ერთი მეოთხედის მოთხოვნით ან საქართველოს პარლამენტის რეგლამენტის შესაბამისად - პარლამენტის ნდობის ჯგუფის წარდგინებით. (4.03. 1998. N1272 - II-ს)

გადაწყვეტილება კომისიის შექმნის შესახებ მიიღება დადგენილებით, რომელშიც მითითებული უნდა იყოს კომისიის შექმნის საფუძველი, გამოსაკვლევ საკითხთა წრე, უფლებამოსილების ვადა და წევრთა რაოდენობა.

მუხლი 3.

კომისია ანგარიშვალდებული და პასუხისმგებელია საქართველოს პარლამენტის წინაშე და მის მიერ განსაზღვრული პერიოდულობით ან მოთხოვნისამებრ წარუდგენს გაწეული საქმიანობის ანგარიშს.

საქართველოს პარლამენტს შეუძლია კომისიის უფლებამოსილების ვადის გასვლამდე მიიღოს დადგენილება კომისიის უფლებამოსილების და საკითხის შესწავლის შეწყვეტის ან კომისიის შემადგენლობის შეცვლის შესახებ.

მუხლი 4.

კომისიის უფლებამოსილების ვადას განსაზღვრავს პარლამენტი.

თუ კომისიამ დადგენილ ვადამი ვერ წარმოადგინა დასკვნა განსახილველ საკითხზე, პარლამენტი უახლოეს სხდომაზე მოისმენს კომისიის მიერ გაწეული მუშაობის ანგარიშს, რომლის საფუძველზე პარლამენტი იღებს ერთ-ერთ შემდეგ დადგენილებას:

ა) კომისიის უფლებამოსილების ვადის გაგრძელების შესახებ;

ბ) კომისიის უფლებამოსილების ვადის გაგრძელების და მისი შემადგენლობის შეცვლის შესახებ;

გ) კომისიის უფლებამოსილების და საკითხის შესწავლის შეწყვეტის შესახებ. კომისიის მიერ წარმოდგენილი ანგარიში შეიძლება საკმარისად ჩაითვალოს განსახილველ საკითხზე გადაწყვეტილების მისაღებად.

თუ პარლამენტი არასაკმარისად მიიჩნევს კომისიის დასკვნას, იგი იღებს ამ მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებულ ერთ-ერთ დადგენილებას.

იმ შემთხვევაში, თუ ერთი მოწვევის პარლამენტის უფლებამოსილების ამოწურვამდე ვერ მოხერხდა განსახილველ საკითხზე დასკვნის მომზადება, კომისიის მიერ მოპოვებული მასალა, შესაბამისი ანგარიშით, გადაეცემა ახალი მოწვევის პარლამენტს, რომელიც იღებს გადაწყვეტილებას საკითხის შემდგომი შესწავლისა და განხილვის შესახებ.

თავი II

კომისიის შექმნისა და საქმიანობის წესი

მუხლი 5.

კომისიის თავმჯდომარე აირჩევა ან გადაირჩევა საქართველოს პარლამენტის კომიტეტის თავმჯდომარისათვის დადგენილი წესით.

კომისიის თავმჯდომარე აირჩევა კომისიის უფლებამოსილების ვადით.

მუხლი 6.

კომისიის შემადგენლობა განისაზღვრება ფრაქციებში გაერთიანებული და პარლამენტის იმ წევრთა რაოდენობის პროპორციულად, რომლებიც არ შედიან არც ერთ საპარლამენტო ფრაქციაში.

საპარლამენტო უმრავლესობის წარმომადგენლობა კომისიაში არ უნდა აღემატებოდეს კომისიის წევრთა საერთო რაოდენობის ნახევარს.

კომისიის შექმნის შესახებ დადგენილების მიღებისას პარლამენტი ადგენს კომისიის წევრთა რაოდენობას და კანდიდატურების წარდგენის ვადას, რომლის გასვლამდე პარლამენტის ბიურო განსაზღვრავს პროპორციული წარმომადგენლობის კვოტებს.

კომისიის წევრობის კანდიდატის წარდგენის უფლება აქვს საპარლამენტო ფრაქციას ან პარლამენტის იმ წევრთა არანაკლებ ათკაციან ჯგუფს, რომლებიც არ შედიან არც ერთ საპარლამენტო ფრაქციაში, ხოლო ამ მუხლის მეექვსე ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევაში - პარლამენტის წევრსაც. პარლამენტის წევრთა ჯგუფის მიერ წარდგენილი კანდიდატი არ შეიძლება იყოს რომელიმე საპარლამენტო ფრაქციის წევრი.

კანდიდატები წარედგინება კომისიის თავმჯდომარეს, რომელიც ადგენს საპარლამენტო ფრაქციათა და პარლამენტის წევრთა ჯგუფების მიერ წარდგენილი კანდიდატების სიას და გააცნობს მათ პარლამენტის სხდომას.

თუ დასახლებული კანდიდატების რაოდენობა კომისიის წევრთა დადგენილ რაოდენობაზე ნაკლებია, დამატებითი კანდიდატების წარდგენის უფლება ეძლევათ პარლამენტის წევრებს. თუ წარდგენილი კანდიდატების საერთო რაოდენობა, ამ შემთხვევაშიც, დადგენილზე ნაკლებია, ვაკანტური ადგილები უქმდება. თუ პარლამენტის წევრების მიერ კანდიდატების დასახელების შემდეგ წარდგენილ კანდიდატთა საერთო რაოდენობა გადააჭარბებს კომისიის წევრთა დადგენილ რაოდენობას, პარლამენტის წევრების მიერ წარდგენილ კანდიდატებს შორის იმართება კენჭისყრა. ყოველ ასარჩევ კანდიდატს კენჭს უყრიან ინდივიდუალურად. კომისიის წევრად არჩეულად ჩაითვლება უკეთესი შედეგის მქონე კანდიდატი, რომელმაც მიიღო პარლამენტის სიითი შემადგენლობის ხმების არანაკლებ ერთი მესამედი. თუ კენჭისყრის შედეგად კომისიის წევრთა რაოდენობა კვლავ დადგენილზე ნაკლები აღმოჩნდა, დარჩენილი კანდიდატებისათვის იმართება ხელახალი კენჭისყრა, რომელშიც არჩეულად ჩაითვლებიან უკეთესი შედეგის მქონე კანდიდატები.

თუ დასახელებული კანდიდატების რაოდენობა გადააჭარბებს კომისიის წევრთა დადგენილ რაოდენობას, პარლამენტის წევრთა ჯგუფების მიერ წარდგენილი კანდიდატებისათვის იმართება კენჭისყრა, რომლის მოწყობის წესი განისაზღვრება ამ მუხლის მეექვსე ნაწილით.

თუ ამ მუხლის მეექვსე ნაწილით გათვალისწინებული წესით კომისიის დაკომპლექტების შემდეგ საპარლამენტო უმრავლესობის წარმომადგენლობა კომისიის წევრთა საერთო რაოდენობის ნახევარზე მეტი აღმოჩნდა, საპარლამენტო უმრავლესობის კვოტა მცირდება ამ მუხლის მეორე ნაწილით გათვალისწინებული პრინციპის შესაბამისად.

ამ მუხლის მეექვსე ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, საპარლამენტო ფრაქციის ან პარლამენტის წევრთა ჯგუფის მიერ წარდგენილი კანდიდატი, აგრეთვე, როცა წარდგენილ კანდიდატთა რაოდენობა დადგენილზე ნაკლებია - პარლამენტის წევრის მიერ წარდგენილი კანდიდატიც, თუ მის მიმართ არ გამოითქვა აცილება, კომისიის წევრად ჩაითვლება პარლამენტის სხდომაზე მისი ვინაობის გამოცხადების მომენტიდან, ხოლო, თუ მის მიმართ გამოთქმულ აცილებას პარლამენტმა არ დაუჭირა მხარი, კენჭისყრის შედეგების გამოქვეყნების მომენტიდან. პარლამენტის მიერ წარდგენილი კანდიდატი, როცა წარდგენილ კანდიდატთა რაოდენობა დადგენილზე მეტია, ხოლო ამ მუხლის მეშვიდე ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევეში - პარლამენტის წევრთა ჯგუფის მიერ წარდგენილი კანდიდატიც, კომისიის წევრად ჩაითვლება მისი არჩევის მომენტიდან.

შენიშვნა: ამ მუხლის პირველ ნაწილში გათვალისწინებული ცნება "საპარლამენტო უმრავლესობა" გულისხმობს საპარლამენტო ფრაქციას ან საპარლამენტო ფრაქციათა კანონით დადგენილი წესის შესაბამისად რეგისტრირებულ კოალიციას, რომლის წევრთა რაოდენობა პარლამენტის წევრთა სიითი შემადგენლობის ნახევარზე მეტია.

მუხლი 7.

პარლამენტის ნებისმიერ წევრს უფლება აქვს მოტივირებული აცილება მისცეს საპარლამენტო ფრაქციის, პარლამენტის წევრთა ჯგუფის ან პარლამენტის წევრის მიერ წარდგენილი კანდიდატს. აცილების საკითხს კენჭი ეყრება დაუყოვნებლივ. აცილება მიღებულად ჩაითვლება, თუ მას მხარს დაუჭერს პარლამენტის წევრთა სიითი შემადგენლობის უმრავლესობა.

მუხლი 8.

საპალამენტო ფრაქციას ან დეპუტატთა ჯგუფს, თუ პარლამენტმა უარყო მათ მიერ დასახელებული კანდიდატი, უფლება აქვთ პარლამენტის იმავე ან მომოდევნო სხდომაზე წარადგინონ ახალი კანდიდატი.

საპარლამენტო ფრაქციის მიერ წარდგენილი კომისიის წევრი წყვეტს თავის საქმიანობას კომისიაში ფრაქციიდან მისი გარიცხვის, გასვლის ან ფრაქციის მიერ კომისიიდან გაწვევის შემთხვევაში. ფრაქციას უფლება აქვს წარადგინოს ახალი კანდიდატი, რის შესახებ კომისიის თავმჯდომარე უახლოეს სხდომაზე აცნობებს პარლამენტს.

საპარლამენტო ფრაქციის ან პარლამენტის წევრთა ჯგუფის მიერ დასახელებული ახალი კანდიდატი, თუ მის მიმართ არ გამოითქვა აცილება, კომისიის წევრად ჩაითვლება მისი ვინაობის პარლამენტის სხდომაზე გამოცხადების მომენტიდან, ხოლო, თუ მის მიმართ გამოთქმულ აცილებას პარლამენტმა მხარი არ დაუჭირა - კენჭისყრის შედეგების გამოქვეყნების მომენტიდან.

მუხლი 9.

კომისიის პირველ საორგანიზაციო სხდომას, კომისიის წევრთა არანაკლებ ორი მესამედის არჩევიდან არა უგვიანეს სამი დღისა, იწვევს კომისიის თავმჯდომარე.

კომისიის პირველი საორგანიზაციო სხდომა განსაზღვრავს კომისიის სტრუქტურას და ირჩევს ხელმძღვანელებს.

საორგანიზაციო სხდომის ოქმს ამტკიცებს საქართველოს პარლამენტის ბიურო.

მუხლი 10.

კომისია შეიმუშავებს დებულებას, რომელსაც ამტკიცებს პარლამენტის ბიურო.

მუხლი 11.

კომისიის თავმჯდომარე წარმომადგენლობს კომისიის პარლამენტში, მის ფარგლებს გარეთ და შესაბამის საპარლამენტთაშორისო ურთიერთობებში.

კომისიის თავმჯდომარე იწვევს და უძღვება კომისიის სხდომებს, კოორდინაციას უწევს ქვეკომისიებისა და კომისიის წევრების საქმიანობას, აკონტროლებს შრომის დისციპლინას, ხელს აწერს კომისიის გადაწყვეტილებებს და სხდომის ოქმებს, ახორციელებს ამ კანონით, საქართველოს პარლამენტით და სხვა საკანონმდებლო აქტებით მინიჭებულ უფლებამოსილებას.

მუხლი 12.

კომისიის თავმჯდომარის მოადგილე აირჩევა ფარული

კენჭისყრით სხდომაზე დამსწრე წევრთა უმრავლესობით და მტკიცდება პარლამენტის ბიუროზე. თუ კომისიის თავმჯდომარე საპარლამენტო უმრავლესობის წევრია, კომისიის თავმჯდომარის მოადგილე არ შეიძლება იყოს საპარლამენტო უმრავლესობის წევრი. თუ არჩევნებში ერთი კანდიდატი მონაწილეობს და იგი ვერ აირჩა, ეწყობა ხელახალი არჩევნები.

თუ არჩევნებში მონაწილეობდა ორი ან მეტი კანდიდატი და გამარჯეებული ვერ გამოვლინდა, ეწყობა არჩევნების მეორე ტური, რომელშიც კენჭს უყრიან იმ ორ კანდიდატს, რომლებმაც მეტი ხმა მიიღეს.

თუ მეორე ტურში გასულმა კანდიდატმა მოიხსნა თავისი კანდიდატურა, მის ნაცვლად კენჭი ეყრება მიღებული ხმების რაოდენობის მიხედვით მეორე ტურში გასულ კანდიდატთაგან მომდევნო კანდიდატს.

თუ არჩევნების პირველ ტურში შეუძლებელია მხოლოდ ორი გამარჯვებულის გამოვლენა, მეორე ტურში კენჭი ეყრება იმ კანდიდატებს, რომლებმაც ხმების მიღებული რაოდენობის მიხედვით გაიყვეს პირველი ან პირველი და მეორე ადგილი. არჩევნების მეორე ტურში არჩეულად ჩაითვლება კანდიდატი, რომელიც მეტ ხმას მიიღებს.

თუ არჩევნების მეორე ტურში მონაწილე კანდიდატებმა ხმების თანაბარი რაოდენობა მიიღეს, გამარჯვებული გამოვლინდება პირველი ტურის შედეგების მიხედვით. თუ ამ წესით გამარჯვებული ვერ გამოვლინდა, ეწყობა ხელახალი არჩევნები. კომისიის თავმჯდომარის მოადგილე თანამდებობაზე ასარჩევად ერთი და იგივე კანდიდატის წარდგენა დაიშვება მხოლოდ ორჯერ.

მუხლი 13.

კომისიის თავმჯდომარის მოადგილეს გაღარჩევას კენჭი ეყრება, თუ ამას მოითხოვს კომისიის წევრთა სულ ცოტა ერთი მესამედი.

მუხლი 14.

კომისიის თავმჯდომარის მოადგილე ასრულებს თავმჯდომარის მოვალეობას მისივე დავალებით, თავმჯდომარის მიერ უფლებამოსილების განსორციელების შესაძლებლობისას ან მისი უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტისას.

მუხლი 15.

კომისიის მდივანი აირჩევა ან გადაირჩევა კომისიის თავმჯდომარის მოადგილისათვის დადგენილი წესით.

კომისიის მდივანი ორგანიზაციას უწევს კომისიის სხდომების გამართვას, განაგებს საქმისწარმოებას, თავმჯდომარესთან ერთად ხელს აწერს სხდომის ოქმებს.

მუხლი 16.

კომისიას დამხმარე სტრუქტურის სახით შეუძია შექმნას ქვეკომისიები კომისიის სულ ცოტა 3 წევრის შემადგენლობით.

ქვეკომისიას ხელმძღვანელობს ქვეკომისიის თავმჯდომარე, რომლის არჩევისა და გადარჩევისათვის დადგენილია იგივე წესი, რაც კომისიის თავმჯდომარის მოადგილისათვის.

ქვეკომისიას და მის თავმჯდომარეს არ შეუძლიათ თავიანთი ინიციატივით გაიგანონ საკითხი პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე განსახილველად.

მუხლი 17.

კომისიის წევრთა უფლება-მოვალეობანი განისაზღვრება "საქართველოს პარლამენტის კომიტეტების შესახებ" საქართველოს კანონის 25-ე მუხლით. კომისიის წევრი ვალდებულია შეასრულოს კომისიის დავალება.

მუხლი 18.

კომისიის წევრის გამოყვანა კომისიის შემადგენლობიდან შეიძლება სხდომების არასაპატიო მიზეზით გაცდენის, კომისიის დავალების შეუსრულებლობის, უფლებამოსილების ვადამეტების ან კომისიის დებულებით გათვალისწინებულ სხვა შემთხვევაში. კომისია ამ გადაწყვეტილებას იღებს კომისიის სხდომაზე დამსწრე წევრთა არანაკლებ ორი მესამედით, რის შესახებაც ეცნობება პარლამენტს.

ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევაში პარლამენტის წევრს დაექვითება ერთი თვის ხელფასის მესამედი.

მუხლი 19.

კომისიას ცალკეული საკითხების მომზადების მიზნით შეუძლია შექმნას სამუშაო ჯგუფები კომისიის წევრების, კომისიის სპეციალისტებისა და მოწვეული ექსპერტების მონაწილეობით.

მუხლი 20.

საჭიროების შემთხვევაში კომისია შეიმუშავებს და ამტკიცებს სამუშაოს გეგმას.

მუხლი 21.

კომისიის სხდომების პერიოდულობას და მოწყობის ადგილს განსაზღვრავს კომისია.

კომისიის სხდომა უფლებამოსილია, თუ მას ესწრება კომისიის წევრთა ნახევარზე მეტი.

გადაწყვეტილება მიიღება სხდომაზე დამსწრე კომისიის წევრთა ხმების უმრავლესობით, თუ კანონით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული. ხმების თანაბრად გაყოფისას ეწყობა ხელახალი კენჭისყრა, ხოლო, თუ გადაწყვეტილება კელავ ვერ იქნა მიღებული, საკითხი უარყოფილად ითვლება.

კომისიის სხდომის მიმდინარეობა სრულად და ზუსტად უნდა აისახოს კომისიის სხდომის ოქმში, რომლის შედგენაზე პასუხიმგებელია კომისიის მდივანი. კომისიის სხდომები იმართება ღიად, თუ კანონით სხვა რამ არ არის დადგენილი.

კომისიის სხდომის დრო და დღის წესრიგი, როგორც წესი, წინასწარ ეცნობებათ პარლამენტის წევრებს. კომისიის ღია სხდომას სათათბირო ხმის უფლებით შეიძლება ესწრებოდნენ პარლამენტის წევრები და მოწვეული პირები. ინფორმაცია კომისიის სხდომების შესახებ შეიძლება გამოქვეყნდეს პრესაში.

კომისიის სხდომაზე დასასწრებად შეიძლება მოწვეულ იქნენ დადგენილი წესით აკრედიტებული მასობრივი ინფორმაციის სამუალებების წარმომადგენლები. შეიძლება მოეწყოს კომისიის სხდომის რადიო და ტელერეპორტაჟი.

კომისიის წევრის წინადადებით, კომისიას შეუძლია მიიღოს გადაწყვეტილება დახურული სხდომის გამართვის შესახებ.

კომისიის მიერ მოპოვებული ინფორმაციის (მასალების), სხდომის ოქმების სრული ან ნაწილობრივი გამოქვეყნება, თუ ისინი შეიცავს სისხლის სამართლის საქმის მასალებს, დაიშვება გენერალური პროკურორის თანხმობით, ხოლო სახელმწიფო ან სამხედრო საიდუმლოების შემცველი ინფორმაციის ან სხდომის ოქმების გამოქვეყნების წესი განისაზღვრება კანონით.

კომისიის წევრები, აგრეთვე სხვა პირები, რომლებიც მონაწილეობენ კომისიის საქმიანობაში, ვალდებული არიან დაიცვან საპარლამენტო გამოძიების საიდუმლოება.

მუხლი 22.

1. კომისიის დასკვნა, როგორც წესი, განიხილება პარლამენტის ღია სხდომაზე. პარლამენტის გადაწყვეტილებით, კომისიის დასკვნის განსახილველად შეიძლება მოეწყოს დახურული სხდომა.

2. პარლამენტის გადაწყვეტილებით კომისია დასკვნასთან ერთად წარადგენს მის ხელთ არსებულ მასალას. თუ დასკვნას თან ერთვის სისხლის სამართლის საქმის მასალები, ღია სხდომის მოსაწყობად აუცილებელია საქართველოს გენერალური პროკურორის თანხმობა, ხოლო სახელმწიფო ან სამხედრო საიდუმლოების შემცველი ცნობების პარლამენტის ღია სხდომაზე წარდგენის წესი განისაზღვრება კანონით.

3. დახურული სხდომის დაწყებისას სხდომის თავმჯდომარე აფრთხილებს პარლამენტის წევრებს კომისიისა და წინასწარი გამოძიების მონაცემების, სახელმწიფო ან სამხედრო საიდუმლოების შემცველი ცნობების გახმაურებისათვის კანონით დადგენილი პასუხისმგებლობის შესახებ.

(საქართველოს 2005 წლის 20 აპრილის კანონი - სსმ I, 2005 წ., №19, მუხ.118)

თავი III

კომისიის უფლებამოსილება

მუხლი 23.

კომისიის უფლებამოსილება განისაზღვრება საქართველოს კონსტიტუციით, ამ კანონით და სხვა საკანონმდებლო აქტებით.

მუხლი 24.

1. კომისიის მოთხოვნით სახელმწიფო ორგანოები, თანამდებობის პირები, იურიდიული და ფიზიკური პირები ვალდებულნი არიან, კომისიის მიერ დადგენილ ვადაში, კანონით დადგენილი წესის შესაბამისად, წარმოადგინონ საკითხის გამოკელევისათვის აუცილებელი დასკვნები და სხვა საჭირო მასალები.

2. საქართველოს პარლამენტის დროებითი საგამოძიებო კომისია უფლებამოსილია, წერილობითი მოთხოვნით, – საქართველოს გენერალური პროკურორის ნებართვით, – საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის 139-ე მუხლის პირველი ნაწილით დადგენილი წესით, ადგილზე გაეცნოს წინასწარი გამოძიების სტადიაში არსებულ სისხლის სამართლის საქმეს, თუ კომისიას მიაჩნია, რომ აღნიშნულ საქმეში მოიპოვება მის მიერ განსახილველი საკითხის გამოკვლევისათვის საჭირო მონაცემები.

3. კომისიის წერილობითი მოთხოვნის საფუძველზე და საქართველოს გენერალური პროკურორის დავალებით, გამომძიებელი ვალდებულია უმრუნველყოს კომისიის წევრებისათვის საქმის მასალების ადგილზე გაცნობის შესაძლებლობა.

4. კომისიის სასელმწიფო საიდუმლოებასთან დამვების წესი განისაზღვრება საქართველოს კანონმდებლობით.

5. კომისიას უფლება აქვს თავისი საქმიანობის საჭიროებიდან გამომდინარე, პარლამენტის რეგლამენტით განსაზღვრული წესის შესაბამისად დასვას საკითხი მის შემადგენლობაში შემავალი პარლამენტის წევრისთვის საქართველოს ტერიტორიაზე მოქმედ სასჯელაღსრულების დაწესებულებაში სპეციალური ნებართვის გარეშე შესვლის უფლების მინიჭების შესახებ.

(საქართველოს 2005 წლის 20 აპრილის კანონი - სსმ I, 2005 წ., №19, მუხ.118)

მუხლი 25.

განსახილველ საკითხზე ინფორმაციის მოპოვების მიზნით, კომისიას უფლება აქვს სახელმწიფო კონტროლის შესაბამისი ორგანოს წინაშე დააყენოს საკითხი, ხოლო არასახელმწიფო სტრუქტურებთან დადოს ხელშეკრულება საკონტროლო-სარევიზიო ღონისძიებათა განხორციელების შესახებ.

მუხლი 26.

კომისიას უფლება აქვს განსახილველ საკითხთან დაკავშირებით, ამა თუ იმ გარემოების გამო, მოიწვიოს და წერილობითი ახსნა-განმარტება ჩამოართვას ნებისმიერ პირს, გარდა კანონით გათვალისწინებული შემთხვევებისა.

არასრულწლოვანისათვის ახსნა-გამარტების ჩამორთმევას უნდა ესწრებოდეს მისი კანონიერი წარმომადგენელი. თექვსმეტ წელს მიუღწეველ პირს განემარტება, რომ აუცილებელია სწორი ახსნა-განმარტების მიცემა, მაგრამ მას არ აეურთხილებენ სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობის შესახებ ახსნა-განმარტების მიცემაზე უარის თქმის ან თავის არიდებისათვის და შეგნებულად ცრუ ახსნა-განმარტების მიცემისათვის.

თუ პირმა არ იცის სახელმწიფო ენა, მოიწვევა თარჯიმანი. მუნჯისა და ყრუსათვის ახსნა-განმარტების ჩამორთმევის შემთხვევაში მოწვეულ უნდა იქნეს ის პირი, რომელმაც მათი სალაპარაკო ნიშნები იცის. თუ თარჯიმანი ან ის პირი, რომელმაც ყრუ-მუნჯის სალაპარაკო ნიშნები იცის, შეგნებულად არასწორად თარგმნის, პასუხს აგებს საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის 206**5 მუხლით.

მოწვეულ პირს ახსნა-განმაგება ჩამოერთმევა კომისიის სხდომაზე. გამონაკლის შემთხვევებში, კომისიას ახსნა-განმარტების ჩამორთმევა შეუძლია დაავალოს კომისიის არანაკლებ სამწევრს, რომელთაგან ერთ-ერთი მაინც არ უნდა იყოს საპარლამენტო უმრავლესობის წარმომადგენელი.

ახსნა-განმარტების ჩამორთმევის წინ მოწვეულ პირს აფრთხილებენ ახსნა-განმარტების მიცემაზე უარის თქმის ან თავის არიდებისათვის და შეგნებულად ცრუ ახსნაგანმარტების მიცემისათვის პასუხიმგებლობის შესახებ, რაც აღინიშნება ახსნა-განმარტების ტექსტში და დასტურდება მოწვეული პირის ხელმოწერით.

მუხლი 27.

1. განსახილველ საკითხზე ინფორმაციის მოსმენის, კონტროლისა და შემოწმების შედეგად გამოელენილი კანონმდებლობის დარღვევის ფაქტის შესახებ კომისიას უფლება აქვს დასვას საკითხი იმ სახელმწიფო ორგანოში ან თანამდებობის პირთან, რომელიც ვალდებულია აღკვეთოს კანონმდებლობის დარღვევა, ხოლო კანონმდებლობის დარღვევის ხასიათის გათვალისწინებით – შესაბამისი ორგანოს ან თანამდებობის პირის წინაშე დააყენოს საკითხი სისხლისსამართლებრივი დევნის დაწყების, ადმინისტრაციული ან დისციპლინური წარმოების აღძერის, უკანონო მფლობელობიდან სახელმწიფო ქონების გამოთხოვის ან სახელმწიფოსათვის მიყენებული ზარალის ანაზღაურების შესახებ გადაწყვეტილების მიღების თაობაზე.

2. საკითხის განხილვის შედეგებისა და მიღებულ ღონისძიებათა შესახებ კომისიას უნდა ეცნობოს არა უგვიანეს ერთი თვისა ან მის მიერ დადგენილ ვადაში.

(საქართველოს 2005 წლის 20 აპრილის კანონი - სსმ I, 2005 წ., №19, მუხ.118)

მუხლი 28.

კომისია უფლებამოსილია პარლამენტის წინაშე დააყენოს წინადადება იმპიჩმენტის წესით საქართველოს კონსტიტუციით გათვალისწინებულ თანამდებობის პირთა გადაყენების საკითხის აღძერისათვის პარლამენტის წევრთა სელმოწერების შეგროვების თაობაზე.

თავი IV

კომისიის საქმიანობის ორგანიზაციული უზრუნველყოფა

მუხლი 29.

კომისიის თავმჯდომარის წარდგინებით საქართველოს პარლამენტის აპარატის უფროსი მოწვეულ ექსპერტებთან და სპეციალისტებთან განსაზღვრული ვადით აფორმებს მრომით ხელშეკრულებას.

კომისია სარგებლობს პარლამენტის დამხმარე ორგანოების მომსახურებით.

გამოკვლევის მიზნებისათვის კომისია უფლებამოსილია გასწიოს ხარჯები, რომელთა ოდენობას და გაცემის წესს ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში, საქართველოს პარლამენტისათვის გამოყოფილი ბიუჯეტის ფარგლებში, განსაზღვრავს პარლამენტის ბიურო.

კომისია უფლებამოსილია, შესაბამისი სახელმწიფო ორგანოს ხელმძღვანელთან შეთანხმებით ცალკეული დავალებების შესასრულებლად მოიწვიოს პროკურატურის, შინაგან საქმეთა, სახელმწიფო უშიშროების სამინისტროს და სხვა უწყებათა თანამშრომლები, რომლებიც საჭიროების შემთხვევაში თავისუფლდებიან სამსახურებრივი მოვალეობისაგან და შესაბამის სახელმწიფო ორგანოებში უნარჩუნდებათ ხელფასი და აუნაზღაურდებათ სამიელინებო ხარჯები. *(26.12.1996 წ. N549-რს)*

საქართველოს პრეზიდენტი *ედუარდ შევარდნაძე*

თბილისი,
1996 წლის 17 აპრილი.

საქართველოს კანონი

ლობისტური საქმიანობის შესახებ

თავი I

ზოგადი დებულებანი

მუხლი 1. კანონის მოქმედების სფერო

1. ეს კანონი განსაზღვრავს ლობისტად რეგისტრაციის წესს და აწესრიგებს ლობისტური საქმიანობის განხორციელების პროცესში წარმოშობილ ურთიერთობებს.

2. ამ კანონის მოქმედება არ ვრცელდება საქართველოს პრეზიდენტის დეკრეტის და უმაღლესი მთავარსარდლის ბრძანების მიღების პროცედურაზე.

მუხლი 2. კანონში გამოყენებული ტერმინების განმარტება

ამ კანონში გამოყენებულ ტერმინებს აქვთ შემდეგი მნიშვნელობა:

ა) „ლობისტური საქმიანობა" - საკანონმდებლო ცვლილების განხორციელების მიზნით წარმომადგენლობით ან აღმასრულებელ ორგანოზე ლობისტად რეგისტრირებული პირის (შემდგომში - „ლობისტი") ისეთი მოქმედება, რომელიც არ არის აკრძალული საქართველოს კანონმდებლობით;

ბ) "წარმომადგენლობითი ორგანო" _ საქართველოს პარლამენტი, რაიონის (იმ ქალაქის, რომელიც შედის რაიონის შემადგენლობაში) და იმ ქალაქის საკრებულო, რომელიც არ შედის რაიონის შემადგენლობაში;

გ) "აღმასრულებელი ორგანო" _ საქართველოს პრეზიდენტი, სამთავრობო დაწესებულება, აგრეთვე რაიონის (იმ ქალაქის, რომელიც შედის რაიონის შემადგენლობაში) და იმ ქალაქის საკრებულოს აღმასრულებელი ორგანო, რომელიც არ შედის რაიონის შემადგენლობაში;

დ) "საკანონმდებლო ცვლილება" _ ნორმატიული აქტის მიღება ან ნორმატიული აქტის პროექტის შეცვლა ან უარყოფა.

მუხლი 3. ინტერესების დაფიქსირება

1. საჯარო მოსამსახურეები ვალდებულნი არიან სამეწარმეო საქმიანობაში პირადი ინტერესებისა და სფეროს შესახებ წერილობით განაცხადონ თანამდებობაზე არჩევის, დანიშვნის ან დამტკიცებისთანავე ან შემდგომ, თუ ასეთი ინტერესები წარმოიმართა.

2. პარლამენტის წევრს, სხვა საჯარო მოსამსახურეს, რომელიც წერილობით განაცხადებს სამეწარმეო საქმიანობის სფეროში პირადი ინტერესების შესახებ, უფლება აქვს თავი შეიკავოს შესაბამისი ნორმატიული აქტის განხილვაში მონაწილეობისაგან.

თავი II

ლობისტად რეგისტრაცია

მუხლი 4. ლობისტად რეგისტრაციის უფლება

ლობისტად რეგისტრაციის უფლება აქვს საქართველოს ქმედუნარიან მოქალაქეს, გარდა ამ კანონის მე-6 მუხლით გათვალისწინებული შემთხვევებისა.

მუხლი 5. ლობისტად რეგისტრაციის წესი

1. ლობისტად რეგისტრაციისათვის პირმა უნდა წარადგინოს:

ა) განცხადება ლობისტად რეგისტრაციის შესახებ, რომელშიც მითითებული უნდა იყოს მისი სახელი და გვარი, საცხოვრებელი ადგილი, სამუშაო ადგილი და თანამდებობა, ნორმატიული აქტი (მისგან გამომდინარე ნორმატიული აქტები), ნორმატიული აქტის პროექტი (მისგან გამომდინარე ნორმატიული აქტების პროექტები), რომლის მიღებით ან, შესაბამისად, შეცვლით ან უარყოფით დაინტერესებულია განმცხადებელი, აგრეთვე მისი საკონტაქტო მისამართი და ტელეფონის ნომრები;

ბ) საქართველოს მოქალაქის პირადობის მოწმობა;

გ) დავალების ხელშეკრულება ლობისტური საქმიანობის განხორციელების შესახებ (შემდგომში _ 'დავალება), რომელიც ითვალისწინებს საკანონმდებლო ცვლილების განხორციელების მიზნით წარმომადგენლობით ან აღმასრულებელ ორგანოზე მის ზემოქმედებას;

დ) ცნობა მისი ნასამართლობის შესახებ.

2. თუ დავალებაში მარწმუნებლად წარმოდგენილია ერთი ან რამდენიმე იურიდიული პირი, ამ მუხლის პირველ პუნქტში ჩამოთვლილ საბუთებს უნდა დაერთოს ამ იურიდიული პირის წესდების (დებულების) და რეგისტრაციის დამადასტურებელი მოწმობის ასლები.

3. ამ მუხლის პირველ და მე-2 პუნქტებში მითითებული საბუთები წარედგინება:

ა) საქართველოს პარლამენტის ბიუროს, თუ დავალებით გათვალისწინებული საკანონმდებლო ცვლილების განხორციელება განეკუთვნება საქართველოს პარლამენტის კომპეტენციას;

ბ) რაიონის (იმ ქალაქის, რომელიც შედის რაიონის შემადგენლობაში) და იმ ქალაქის წარმომადგენლობითი ორგანოს თავმჯდომარეს, რომელიც არ შედის რაიონის შემადგენლობაში, თუ დავალებით გათვალისწინებული საკანონმდებლო ცვლილების განხორციელება განეკუთვნება ამ წარმომადგენლობითი ორგანოს კომპეტენციას;

გ) სახელმწიფო მინისტრის პირველ მოადგილეს - სახელმწიფო კანცელარიის უფროსს (შემდგომში - სახელმწიფო კანცელარიის უფროსი), თუ დავალებით გათვალისწინებული საკანონმდებლო ცვლილების განხორციელება განეკუთვნება საქართველოს პრეზიდენტის ან სამთავრობო დაწესებულების კომპეტენციას;

დ) გამგებელს (მერს), თუ დავალებით გათვალისწინებული საკანონმდებლო ცვლილების განხორციელება განეკუთვნება ადგილობრივი თვითმმართველობის ან მმართველობის აღმასრულებელი ორგანოს კომპეტენციას.

4. საქართველოს პარლამენტის ბიურო, ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობითი ორგანოს თავმჯდომარე, სახელმწიფო კანცელარიის უფროსი ან გამგებელი (მერი) ამ მუხლის პირველი და მე-2 პუნქტებით გათვალისწინებული საბუთების წარდგენიდან არა უგვიანეს 15 სამუშაო დღის ვადაში წყვეტს პირის ლობისტად რეგისტრაციის საკითხს. თუ ამ ვადაში გადაწყვეტილება არ იქნა მიღებული, პირი ჩაითვლება ლობისტად რეგისტრირებულად.

5. პირის ლობისტად რეგისტრაციის ან რეგისტრაციაზე უარის თქმის შესახებ გადაწყვეტილება მიღებიდან 3 დღის ვადაში ეცნობება ლობისტს და წარმომადგენლობითი ან აღმასრულებელი ორგანოს შესაბამისი სტრუქტურის (სტრუქტურული ქვედანაყოფის) ხელმძღვანელს, რომელიც თაეისი კომპეტენციის ფარგლებში უზრუნველყოფს ლობისტის მიერ ამ კანონით მინიჭებული უფლებამოსილების განხორციელებას.

6. საქართველოს პარლამენტის აპარატი, ადგილობრივი თვითმმართველობის (მმართველობის) აპარატი, სახელმწიფო კანცელარია აწარმოებენ ლობისტთა რეესტრს, რომელშიც აისახება:

ა) ამ კანონის მე-5 მუხლის პირველი პუნქტის "ა" ქვეპუნქტით გათვალისწინებული მონაცემები;

ბ) ცნობა ლობისტის სამართლებრივი მდგომარეობის შეწყვეტის შესახებ, მისი შეწყვეტის ფორმისა და საფუძვლის მითითებით.

მუხლი 6. ლობისტად რეგისტრაციაზე უარის თქმა

1. პირს ლობისტად რეგისტრაციაზე უარი ეთქმება, თუ:

ა) მისი სამსახურებრივი მდგომარეობა შეუთავსებელია ლობისტური საქმიანობის განხორციელებასთან;

ბ) იგი ნასამართლეეია სახელმწიფოს წინააღმდეგ მიმართული ან თანამდებობრივი დანაშაულისათვის;

გ) მის მიერ განცხადებაში მითითებული მონაცემები ან წარმოდგენილი საბუთები არ აკმაყოფილებს ამ კანონის მოთხოვნებს;

დ) მას ლობისტის სამართლებრივი მდგომარეობა ჩამოერთვა ამ კანონის მე-8 მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული ერთ-ერთი საფუძვლით.

2. ლობისტად რეგისტრაციაზე უარის თქმის შესახებ გადაწყვეტილება წერილობით უნდა იყოს დასაბუთებული.

3. ლობისტად რეგისტრაციაზე უარის თქმის შესახებ გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩიერდეს სასამართლოში.

მუხლი 7. დავალება

1. დავალება ფორმდება საქართველოს სამოქალაქო კოდექსით დადგენილი წესით.

2. დავალება შეიძლება ითვალისწინებდეს მხოლოდ ერთი ნორმატიული აქტის (მისგან გამომდინარე ნორმატიული აქტების) მიღებას ან ნორმატიული აქტის მხოლოდ ერთი პროექტის (მისგან გამომდინარე ნორმატიული აქტების პროექტების) შეცვლას ან უარყოფას.

3. დავალებაში მარწმუნებლად შეიძლება წარმოდგენილი იყოს საქართველოში რეგისტრირებული იურიდიული პირი (სახაზინო საწარმოსა და სახაზინო დაწესებულების გარდა) ან საქართველოს ქმედუნარიან მოქალაქეთა არანაკლებ ორმოცდაათკაციანი ჯგუფი.

4. დავალება უნდა ითვალისწინებდეს შემდეგ აუცილებელ მონაცემებს:

ა) ხელშეკრულების საგნის შესახებ, იმ საკანონმდებლო ცვლილების მითითებით, რომელსაც მიზნად ისახავს მარწმუნებელი;

ბ) ლობისტის მიერ განხორციელებული საქმიანობისათვის გასამრჯელოს შესახებ, მისი ოდენობის, სახის და გადახდის წესის მითითებით.

მუხლი 8. ლობისტის სამართლებრივი მდგომარეობის შეწყვეტა და ჩამორთმევა

1. ლობისტის სამართლებრივი მდგომარეობის შეწყვეტა ხდება მისი დაკარგვის ან ჩამორთმევის გზით.

2. ლობისტის სამართლებრივი მდგომარეობის დაკარგვის საფუძველია:

ა) დავალების ვადის გასვლა ან მისი შეწყვეტა;

ბ) დავალებით გათვალისწინებულ ნორმატიულ აქტზე (მისგან გამომდინარე ნორმატიულ აქტებზე)

ან ნორმატიული აქტის პროექტზე (მისგან გამომდინარე ნორმატიული აქტების პროექტებზე) წარმომადგენლობითი ან აღმასრულებელი ორგანოს მიერ საბოლოო გადაწყვეტილების მიღება.

3. ლობისტის სამართლებრივი მდგომარეობის ჩამორთმევის საფუძველია:

ა) ისეთი გარემოების წარმოშობა, რომელიც გამორიცხავს პირის ლობისტად რეგისტრაციას;

ბ) ამ კანონის მე-13 მუხლით დადგენილი წესით ანგარიშის წარუდგენლობა;

გ) ლობისტური საქმიანობის განხორციელების პროცესში სამართალ-დარღვევის ჩადენა იმ წარმომადგენლობითი ან აღმასრულებელი ორგანოს წევრის ან მოხელის მიმართ, რომელშიც პირი ახორციელებს ლობისტურ საქმიანობას, აგრეთვე ამ ორგანოს ადმინისტრაციულ შენობაში.

4. პირს ლობისტის სამართლებრივი მდგომარეობა ჩამოერთმევა იმ თანამდებობის პირის (ორგანოს) გადაწყვეტილებით, რომელმაც მოახდინა მისი ლობისტად რეგისტრაცია. ლობისტის სამართლებრივი მდგომარეობის ჩამორთმევის შესახებ ეცნობება წარმომადგენლობითი ან აღმასრულებელი ორგანოს შესაბამისი სტრუქტურის (სტრუქტურული ქვედანაყოფის) ხელმძღვანელს და პირს, რომელსაც იგი ჩამოერთვა.

თავი III

ლობისტის უფლება-მოვალეობანი და საქმიანობის სამართლებრივი გარანტიები

მუხლი 9. წარმომადგენლობითი ორგანოს ადმინისტრაციულ შენობაში შესვლისა და გადაადგილების უფლება

1. ლობისტს უფლება აქვს შეიდეს და გადაადგილდეს მესაბამისი წარმომადგენლობითი ან აღმასრულებელი ორგანოს ადმინისტრაციულ შენობაში, ამ ორგანოს საჯარო მოსამსახურეთათვის დაწესებული რეჟიმის (სპეციალურის გარდა) ფარგლებში.

2. საქართველოს პარლამენტის აპარატი, სახელმწიფო კანცელარია ან სხვა სამთავრობო დაწესებულება, ხოლო რაიონებსა და ქალაქებში - საკრებულოს აღმასრულებელი ორგანო ვალდებულია პირის ლობისტად რეგისტრაციიდან არა უგვიანეს 2 სამუშაო დღის ვადაში უმრუნველყოს იგი ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული უფლების დამადასტურებელი მოწმობით.

მუხლი 10. ნორმატიული აქტის პროექტის განხილვაში მონაწილეობის უფლება

1. ლობისტს უფლება აქვს დაესწროს წარმომადგენლობითი ორგანოს სტრუქტურის (სტრუქტურული ქვედანაყოფის) მიერ დაგალებით გათვალისწინებული ნორმატიული აქტის პროექტის (მისგან გამომდინარე ნორმატიული აქტების პროექტების) ღია განხილვის ყველა სტადიას. ღია განხილვის დროს ლობისტს წარმომადგენლობითი ორგანოს შესაბამისი სტრუქტურის (სტრუქტურული ქვედანაყოფის) გადაწყვეტილებით, მისთვის დაწესებული რეგლამენტით შეუძლია მონაწილეობა მიიღოს აღნიშნული ნორმატიული აქტის პროექტთან (მისგან გამომდინარე ნორმატიული აქტების პროექტებთან) დაკავშირებით გამართულ კამათში.

2. ლობისტს უფლება აქვს დაესწროს დახურულ სხდომას, მონაწილეობა მიიღოს კამათში დაგალებით გათვალისწინებულ საკითხთან დაკავშირებით, გარდა კანონით განსაზღვრული განსაკუთრებული შემთხვევებისა.

3. ამ მუხლის პირველ პუნქტში აღნიმნული სტრუქტურის (სტრუქტურული ქვედანაყოფის) ხელმძღვანელი წერილობით აცნობებს ლობისტს დაგალებით გათვალისწინებული ნორმატიული აქტის პროექტის (მისგან გამომდინარე ნორმატიული აქტების პროექტების) ღია განხილვის შესახებ, განხილვამდე არა უგვიანეს 2 დღით ადრე, ამ კანონის მე-5 მუხლის პირველი პუნქტის 'ა ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ განცხადებაში მითითებულ საკონტაქტო მისამართზე.

4. ლობისტს უფლება აქვს დაესწროს წარმომადგენლობითი ორგანოს ღია სხდომას ამ ორგანოს რეგლამენტით საზოგადოებრიობის წარმომადგენელთათვის გამოყოფილ სპეციალურ ადგილებზე.

5. ლობისტს უფლება აქვს წარმომადგენლობით ორგანოში დაგალებით გათვალისწინებული ნორმატიული აქტის პროექტის განხილვის დროს, გარდა პლენარული სხდომებისა, გამოვიდეს რეგლამენტირებული სიტყვით.

6. ლობისტს უფლება აქვს დაესწროს აღმასრულებელ ორგანომი ან მის სტრუქტურებში (სტრუქ-

ტურულ ქვედანაყოფებში) დავალებით გათვალისწინებული ნორმატიული აქტის პროექტის ღია განხილვას, რომლის ჩატარების დროს და ადგილს შესაბამისი ორგანოს ან სტრუქტურის (სტრუქტურული ქვედანაყოფის) ხელმძღვანელი აცნობებს ლობისტს განხილვამდე არა უგვიანეს 2 დღით ადრე, ამ კანონის მე-5 მუხლის პირველი პუნქტის 'ა' ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ განცხადებაში მითითებულ საკონტაქტო მისამართზე. აღმასრულებელ ორგანოში დავალებით გათვალისწინებული ნორმატიული აქტის პროექტის ღია განხილვის დროს ლობისტს ამ ორგანოს ან სტრუქტურის (სტრუქტურული ქვედანაყოფის) ხელმძღვანელის ნებართვით შეიძლება მიეხიბოს რეგლამენტირებული სიტყვის უფლება.

7. ლობისტს უფლება აქვს შესაბამის წარმომადგენლობით ან აღმასრულებელ ორგანოს წერილობით წარუდგინოს თავისი შენიშვნები და მოსაზრებები დავალებით გათვალისწინებული ნორმატიული აქტის პროექტის თაობაზე. ისინი უნდა დაერთოს ნორმატიული აქტის პროექტს.

მუხლი 11. ინფორმაციის მიღების უფლება

ლობისტს უფლება აქვს წერილობითი მოთხოვნის საფუძველზე, მოთხოვნიდან არა უგვიანეს 2 სამუშაო დღის ვადაში გაეცნოს შესაბამის წარმომადგენლობით ან აღმასრულებელ ორგანოში დავალებით გათვალისწინებული ნორმატიული აქტის პროექტთან დაკავშირებით არსებულ ოფიციალურ მასალებს, აგრეთვე, დადგენილი წესით, გადაიღოს მათი ასლები, თუ საქართველოს კანონმდებლობით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული.

მუხლი 12. წარმომადგენლობითი ორგანოს წევრთან შეხვედრის უფლება

1. ლობისტს უფლება აქვს შეხვდეს შესაბამისი წარმომადგენლობითი ორგანოს წევრს მოქალაქეებთან შეხვედრებისათვის საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

2. ლობისტს უფლება აქვს დავალებით გათვალისწინებული ნორმატიული აქტის პროექტთან დაკავშირებით შეხვდეს შესაბამისი წარმომადგენლობითი ორგანოს წევრს წერილობითი მოთხოვნის საფუძველზე.

3. ლობისტის მოთხოვნა წარმომადგენლობითი ორგანოს წევრთან შეხვედრის შესახებ, შეხვედრის თემისა და სასურველი დროის მითითებით, წარედგინება ამ წარმომადგენლობითი ორგანოს აპარატს, რომელიც დადგენილი წესით გადასცემს მას წარმომადგენლობითი ორგანოს შესაბამის წევრს სამსახურის ადგილის მიხედვით. წარმომადგენლობითი ორგანოს წევრი ვალდებულია მიმართვის მიღებიდან არა უგვიანეს ერთი სამუშაო კვირის ვადაში აცნობოს ლობისტს წერილობითი პასუხი მის მოთხოვნასთან დაკავშირებით, ამ კანონის მე-5 მუხლის პირველი პუნქტის 'ა' ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ განცხადებაში მითითებულ საკონტაქტო მისამართზე.

მუხლი 13. ლობისტის ანგარიშგება

1. ლობისტი ვალდებულია რეგისტრაციის დღიდან არა უგვიანეს ყოველი მომდევნო თვის პირველიდან ათ რიცხვამდე, აგრეთვე ლობისტის სამართლებრივი მდგომარეობის შეწყვეტის დღიდან არა უგვიანეს 10 დღის ვადაში წარადგინოს ანგარიში, რომელშიც აღნიშნული უნდა იყოს შემდეგი მონაცემები:

ა) დავალებით გათვალისწინებული მიზნებისათვის მისთვის გადაცემული ფულადი თანხების, სხვა მატერიალური თუ არამატერიალური ფასეულობების შესახებ, ფულადი თანხის ოდენობის, სხვა მატერიალური თუ არამატერიალური ფასეულობის სახეობის, მათი გადაცემის თარიღისა და პირობების, აგრეთვე გადამცემი პირის მითითებით;

ბ) ლობისტის მიერ დავალების შესასრულებლად გაწეული ხარჯების შესახებ, მათი გაწევის მიზნის, თარიღისა და პირობების მითითებით.

2. ანგარიშს უნდა დაერთოს იმ დოკუმენტების ოფიციალური ასლები, რომლებიც ადასტურებს ანგარიშში მითითებულ მონაცემებს.

3. ანგარიშში შეიტანება მისი შევსების თვის პირველ რიცხვამდე პერიოდის მონაცემები.

4. ანგარიში წარედგინება იმ თანამდებობის პირს (ორგანოს), რომელმაც მოახდინა პირის ლობისტად რეგისტრაცია, და ინახება, შესაბამისად, საქართველოს პარლამენტის აპარატში, ადგილობრივი თვითმმართველობის (მმართველობის) აპარატში ან სახელმწიფო კანცელარიაში, ბოლო ანგარიშის წარდგენის დღიდან 2 წლის განმაკლობაში.

5. ანგარიშის წარდგენის დღედ ითვლება, შესაბამისად, საქართველოს პარლამენტის აპარატში, ადგილობრივი თვითმმართველობის (მმართველობის) აპარატში ან სახელმწიფო კანცელარიაში მისი ჩაბარების დღე.

მუხლი 14. ლობისტური საქმიანობის საჯაროობა

ლობისტური საქმიანობა საჯაროა. საქართველოს სუბიექტიერ მოქალაქეს უფლება აქვს გაეცნოს წარმომადგენლობით ან აღმასრულებელ ორგანოში ლობისტის მიერ წარდგენილ საბუთებს და ანგარიშებს, გადაიღოს მათი ასლები.

მუხლი 15. ლობისტური საქმიანობის ორგანიზება

ლობისტი უფლებამოსილია განახორციელოს ლობისტური საქმიანობა როგორც დამოუკიდებლად, ისე კანონით დადგენილი წესით შექმნილი ლობისტთა სხეულასსა გაერთიანებების მეშეეობით.

თავი IV

დასკვნითი დებულება

მუხლი 16. კანონის ამოქმედება

ეს კანონი ამოქმედდეს გამოქვეყნებისთანავე.

საქართველოს პრეზიდენტი **ედუარდ შევარდნაძე**

თბილისი,
1998 წლის 30 სექტემბერი.

საქართველოს კანონი

ნდობის ჯგუფის შესახებ

მუხლი 1

საქართველოს აღმასრულებელი ხელისუფლების ორგანოების სპეციალური პროგრამებისა და საიდუმლო საქმიანობის საბიუჯეტო კონტროლის მიზნით საქართველოს პარლამენტის თავდაცვისა და უშიშროების კომიტეტში, როგორც წესი, კომიტეტის წევრთაგან იქმნება ნდობის ჯგუფი. *(10.08.2004 N 361)*

მუხლი 2

1. ნდობის ჯგუფი შედგება 5 წევრისაგან, რომელთაგან ერთი არის თავდაცვისა და უშიშროების კომიტეტის თავმჯდომარე, ორი — უმრავლესობის წევრი, ერთი — მაჟორიტარული წესით არჩეულ პარლამენტის წევრთა შეთანხმებით წარდგენილი მაჟორიტარი პარლამენტის წევრი და ერთი — იმ ფრაქციის წევრი, რომელიც შედგება საუკეთესო შედეგის მქონე საარჩევნოზღურბლგადალახული პარტიის/საარჩევნო ბლოკის პარტიული სიით არჩეული პარლამენტის წევრებისაგან და არ შედის უმრავლესობის შემადგენლობაში.

2. თუ ამ მუხლის პირველ პუნქტში აღნიშნული პარტიის/საარჩევნო ბლოკის რაოდენობა ორი ან ორზე მეტია, მაშინ ნდობის ჯგუფის წევრად ასარჩევი კანდიდატურის წარდგენის უფლებას

იქნს ის ფრაქცია, რომელიც შედგება მათ შორის უკეთესი შედეგის მქონე პარტიის/საარჩევნო ბლოკის პარტიული სიით არჩეული პარლამენტის წევრებისაგან და არ შედის უმრავლესობის შემადგენლობაში. *(10.08.2004 N 361)*

მუხლი 3

1. ნდობის ჯგუფში ასარჩევი კანდიდატები საქართველოს პარლამენტისათვის დასამტკიცებლად წარდგენამდე გადიან შემოწმებას სახელმწიფო საიდუმლოებასთან დაშვების მისაღებად „სახელმწიფო საიდუმლოების შესახებ" საქართველოს კანონით დადგენილი წესით.

2. უმრავლესობა, მაჟორიტარული წესით არჩეული პარლამენტის წევრები და ის ფრაქცია, რომელიც შედგება საარჩევნო-ზღურბლგადალახული პარტიის/საარჩევნო ბლოკის პარტიული სიით არჩეული პარლამენტის წევრებისაგან და არ შედის უმრავლესობის შემადგენლობაში, ნდობის ჯგუფში ასარჩევ კანდიდატებს დასამტკიცებლად წარუდგენენ პარლამენტს. *(10.08.2004 N 361)*

3. საქართველოს პარლამენტი ნდობის ჯგუფის შემადგენლობას ამტკიცებს დადგენილებით. კენჭისყრა ტარდება პერსონალურად.

4. თუ პარლამენტმა ნდობის ჯგუფში ასარჩევი კანდიდატები არ დაამტკიცა, მაშინ ამ კანონის მე-2 მუხლში აღნიშნული კანდიდატურების წარდგენის უფლების მქონე სუბიექტები წარადგენენ ახალ კანდიდატურებს. *(10.08.2004 N 361)*

5. თუ საქართველოს პარლამენტმა ნდობის ჯგუფში ასარჩევი კანდიდატი - საქართველოს პარლამენტის თაედაცვისა და უშიშროების კომიტეტის თავმჯდომარე არ დაამტკიცა, მაშინ საქართველოს პარლამენტის თაედაცვისა და უშიშროების კომიტეტი საქართველოს პარლამენტის რეგლამენტით გათვალისწინებული წესით, კომიტეტის წევრთაგან წარადგენს ახალ კანდიდატურას.

მუხლი 4

1. ნდობის ჯგუფს თავმჯდომარეობს საქართველოს პარლამენტის თავდაცვისა და უშიშროების კომიტეტის თავმჯდომარე.

2. თუ საქართველოს პარლამენტმა ნდობის ჯგუფში არ აირჩია საქართველოს პარლამენტის თაედაცვისა და უშიშროების კომიტეტის თავმჯდომარე, მაშინ ნდობის ჯგუფი თავისი შემადგენლობიდან ირჩევს თავმჯდომარეს.

3. ნდობის ჯგუფის წევრთა უფლება-მოვალეობანი განისაზღვრება „საქართველოს პარლამენტის კომიტეტების შესახებ" საქართველოს კანონის 25-ე მუხლით.

მუხლი 5

საქართველოს პარლამენტის განსახილველი საკითხი, რომელიც ამ კანონის შესაბამისად განეკუთვნება ნდობის ჯგუფის კომპეტენციას, საჭიროებს ნდობის ჯგუფის დასკვნას.

მუხლი 6

1. საქართველოს აღმასრულებელი ხელისუფლების ორგანოები, რომლებიც ახორციელებენ ამ კანონის პირველი მუხლით გათვალისწინებულ საქმიანობას, ნდობის ჯგუფს წელიწადში არანაკლებ ერთჯერ წარუდგენენ მოხსენებებს გაწეული და მიმდინარე საქმიანობის შესახებ.

2. ნდობის ჯგუფის მოთხოვნით საქართველოს აღმასრულებელი ხელისუფლების ორგანოები, რომლებიც ახორციელებენ ამ კანონის პირველი მუხლით გათვალისწინებულ საქმიანობას, ვალდებულნი არიან ნდობის ჯგუფის მიერ დადგენილ ვადაში წარუდგინონ მას ნდობის ჯგუფის კომპეტენციას მიკუთვნებულ საკითხთა შესასწავლად აუცილებელი მასალები.

მუხლი 7

საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის განხილვისას ნდობის ჯგუფი მის კომპეტენციას მიკუთვნებულ საკითხებზე თავის დასკვნებს სპეციალური პროგრამების და სახელმწიფო ბიუჯეტში ამ პროგრამებისათვის გასათვალისწინებელი თანხების შესახებ წარუდგენს საქართველოს პარლამენტის საფინანსო-საბიუჯეტო კომიტეტს.

მუხლი 8

თუ ნდობის ჯგუფი წარმოდგენილი საიდუმლო ინფორმაციის საფუძველზე მიიჩნევს, რომ საქართველოს აღმასრულებელი ხელისუფლების შესაბამისი ორგანოები ან მათი ხელმძღვანელები არღვევენ საქართველოს კანონმდებლობას, იგი წერილობით მიმართავს საქართველოს პრეზიდენტს ამ ინფორმაციისათვის სახელმწიფო საიდუმლოების გრიფის მოხსნის მოთხოვნით.

მუხლი 9

თუ ნდობის ჯგუფი ამ კანონის პირველი მუხლით მისი კომპეტენციისათვის მიკუთვნებულ სფეროში მიიჩნევს, რომ საქართველოს აღმასრულებელი ხელისუფლების შესაბამისი ორგანოების საქმიანობა საშიშროებას უქმნის საზოგადოებრივ უსაფრთხოებას, ან თუ საქართველოს აღმასრულებელი ხელისუფლების შესაბამისი ორგანოს ხელმძღვანელი ამეტებს თავის უფლებამოსილებას, იგი, საქართველოს პარლამენტის რეგლამენტის შესაბამისად, საქართველოს პარლამენტის წინაშე აკეთებს წარდგინებას საგამოძიებო კომისიის შექმნის შესახებ.

მუხლი 10

1. ნდობის ჯგუფის სხდომები ტარდება არანაკლებ თვეში ერთჯერ.
2. ნდობის ჯგუფის სხდომები დახურულია.
3. ნდობის ჯგუფის გადაწყვეტილებით, მის სხდომას შეიძლება დაესწროს საქართველოს აღმასრულებელი ხელისუფლების შესაბამისი ორგანოს წარმომადგენელი ან სხვა პირი.
4. ნდობის ჯგუფი გადაწყვეტილებას იღებს ხმათა უმრავლესობით.

მუხლი 11 *(10.08.2004 N 361)*

1. ნდობის ჯგუფის საქმიანობის უზრუნველსაყოფად იქმნება ნდობის ჯგუფის აპარატი, რომელიც წარმოადგენს ნდობის ჯგუფისადმი დაქვემდებარებულ პარლამენტის აპარატის მუდმივმოქმედ სტრუქტურულ ერთეულს.
2. ნდობის ჯგუფის აპარატი, როგორც წესი, შედგება პარლამენტის თავმჯდომარისა და უმიშროების კომიტეტის აპარატის თანამშრომლებისაგან.
3. ნდობის ჯგუფის აპარატის თანამშრომლები მონაწილეობენ ამ კანონით განსაზღვრულ ნდობის ჯგუფის უფლებამოსილებათა განხორციელების უზრუნველყოფაში, შესაბამისი გადაწყვეტილებებისა და დასკვნების მომზადებაში.
4. ნდობის ჯგუფის აპარატის სამტგტო ერთეულთა რაოდენობას ნდობის ჯგუფის თავმჯდომარის წარდგინებით, პარლამენტის აპარატის უფროსთან შეთანხმებით ამტკიცებს პარლამენტის თავმჯდომარე.
5. ნდობის ჯგუფის აპარატის თანამშრომლები ნდობის ჯგუფის შტატით გათვალისწინებულ თანამდებობაზე დანიშვნამდე გადიან სპეციალურ შემოწმებას „სახელმწიფო საიდუმლოების შესახებ" საქართველოს კანონით დადგენილი წესით.
6. ნდობის ჯგუფის აპარატის უფროსსა და თანამშრომლებს ნდობის ჯგუფის თავმჯდომარის წარდგინებით, „საჯარო სამსახურის შესახებ" საქართველოს კანონით დადგენილი წესით ნიშნავს და ათავისუფლებს პარლამენტის აპარატის უფროსი.

მუხლი 12 ამოღებულია *(10.08.2004 N 361)*

მუხლი 13 *(10.08.2004 N 361)*

სახელმწიფო საიდუმლოების გამჟღავნების შემთხვევაში ნდობის ჯგუფის წევრები და მისი აპარატის თანამშრომლები პასუხს აგებენ საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

მუხლი 14

ეს კანონი ამოქმედდეს გამოქვეყნებისთანავე.

საქართველოს პრეზიდენტი *ედუარდ შევარდნაძე.*

თბილისი,
1998 წლის 4 მარტი.

თავი III

საქართველოს პარლამენტის წევრისა და პარლამენტის აპარატის მოხელეთა სოციალური დაცვის გარანტიები

საქართველოს კანონი

საქართველოს პარლამენტის წევრის შრომის ანაზღაურების შესახებ

მუხლი 1.

საქართველოს პარლამენტის წევრის ყოველთვიური თანამდებობრივი სარგოს განაკვეთი განისაზღვროს 750 ლარის ოდენობით.

მუხლი 2.

ამ კანონის ამოქმედებისთანავე ძალადაკარგულად ჩაითვალოს „საქართველოს პარლამენტის წევრის შრომის ანაზღაურების შესახებ" (1996 წლის 21 თებერვლის N116) საქართველოს კანონი.

მუხლი 3.

ეს კანონი ამოქმედდეს გამოქვეყნებისთანავე.

საქართველოს პრეზიდენტი *მიხეილ სააკაშვილი*

თბილისი,
2005 წლის 25 მარტი.

პარლამენტის წევრის სიცოცხლისა და ჯანმრთელობის სავალდებულო დაზღვევის, პარლამენტის წევრის, პარლამენტის აპარატისა და პარლამენტთან არსებული აუდიტორული საქმიანობის საბჭოს მოხელეების საპენსიო უზრუნველყოფის შესახებ

(საქართველოს 2005 წლის 20 მაისის კანონი - სსმ I, 2005 წ., №25, მუხ.173)

თავი I

ზოგადი დებულებანი

მუხლი 1. კანონის რეგულირების სფერო

1. ეს კანონი აწესრიგებს ურთიერთობებს, რომლებიც წარმოიშობა პარლამენტის წევრის სიცოცხლისა და ჯანმრთელობის სავალდებულო დაზღვევასთან და პარლამენტის წევრის, პარლამენტის აპარატისა და პარლამენტთან არსებული აუდიტორული საქმიანობის საბჭოს მოხელეების საპენსიო უზრუნველყოფასთან დაკავშირებით.

2. ამ კანონით აგრეთვე წესრიგდება 1990 წელს არჩეული ყოფილი უზენაესი საბჭოს წევრის საპარლამენტო პენსიით უზრუნველყოფის საკითხები. *(25.12.2002 N1868)*

(საქართველოს 2005 წლის 20 მაისის კანონი - სსმ I, 2005 წ., №25, მუხ.173)

მუხლი 2. კანონის სამართლებრივი საფუძვლები

ამ კანონის სამართლებრივი საფუძვლებია საქართველოს კონსტიტუცია, საქართველოს სამოქალაქო კოდექსი, საქართველოს კანონები ,,საქართველოს პარლამენტის წევრის სტატუსის შესახებ" და ,,დაზღვევის შესახებ", აგრეთვე სხვა საკანონმდებლო და კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტები.

თავი II

პარლამენტის წევრის სიცოცხლისა და ჯანმრთელობის სავალდებულო დაზღვევა

მუხლი 3. დაზღვევის ობიექტი

1. დაზღვევის ობიექტია საქართველოს პარლამენტის წევრის სიცოცხლე და ჯანმრთელობა.

2. პარლამენტის წევრის სიცოცხლისა და ჯანმრთელობის სავალდებულო დაზღვევა ხორციელდება პარლამენტის წევრის უფლებამოსილების ვადით.

მუხლი 4. დაზღვევის სუბიექტები

1. დაზღვევის სუბიექტები არიან:

ა) დაზღვეული – საქართველოს პარლამენტის წევრი, რომლის სასარგებლოდაც ხორციელდება დაზღვევა;

ბ) დამზღვევი – საქართველოს პარლამენტი, რომელიც თავისი ბიუჯეტიდან იხდის სადაზღვევო მესაკუთრეს დაზღვეულის სასარგებლოდ;

გ) მზღვეველი – სადაზღვევო საქმიანობის განმახორციელებელი ლიცენზირებული სადაზღვევო ორგანიზაცია, რომელიც პარლამენტთან დადებული ხელშეკრულების საფუძველზე ახორციელებს პარლამენტის წევრის სიცოცხლისა და ჯანმრთელობის სავალდებულო დაზღვევას.

2. მზღვეველი იურიდიული პირის შერჩევა წარმოებს კონკურსის საფუძველზე, რომლის პირობებს და ჩატარების წესს აადგენს საქართველოს პარლამენტის ბიურო.

მუხლი 5. დამზღვევის უფლებები და მოვალეობები

1. დამზღვევი უფლებამოსილია:

ა) დადგენილი წესის საფუძველზე აირჩიოს მესაბამისი ლიცენზიის მქონე სადაზღვევო ორგანიზაცია;

ბ) განახორციელოს კონტროლი დაზღვევის ხელშეკრულების პირობების შესრულებაზე.

2. დამზღვევი ვალდებულია დროულად და სრულად გადაისადოს სადაზღვევო შესატანები დაზღვევის ხელშეკრულებით დადგენილი წესის შესაბამისად.

მუხლი 6. მზღვეველის უფლებები და მოვალეობები

1. მზღვეველი უფლებამოსილია:

ა) დაზღვევის პირობების შესასრულებლად აირჩიოს შესაბამისი ლიცენზიის მქონე სამედიცინო დაწესებულება;

ბ) შეამოწმოს სამედიცინო დაწესებულებამი დაზღვეულისათვის გაწეული სამედიცინო მომსახურების ხარისხი და მოცულობა;

გ) შეიგანოს სარჩელი სასამართლოში ფიზიკური ან იურიდიული პირის მიმართ, თუ მისი ქმედებით დაზღვეულს მიადგა ზიანი და მოითხოვოს ამასთან დაკავშირებული მატერიალური ზარალის ანაზღაურება;

დ) ისარგებლოს მზღვეველისათვის საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი და ხელშეკრულებით გათვალისწინებული სხვა უფლებებით.

2. მზღვეველი ვალდებულია დაზღვევის ხელშეკრულების ფარგლებში უზრუნველყოს დაზღვეულის სამედიცინო მომსახურება იმ სამედიცინო დაწესებულებაში, რომელსაც აქვს შესაბამისი საქმიანობის ლიცენზია.

მუხლი 7. დაზღვევის სახეები

ამ კანონით გათვალისწინებული დაზღვევის სახეებია:

ა) პარლამენტის წევრის სიცოცხლის დაზღვევა;

ბ) პარლამენტის წევრის ჯანმრთელობის დაზღვევა.

მუხლი 8. პარლამენტის წევრის სიცოცხლის დაზღვევა

1. პარლამენტის წევრის გარდაცვალება არის სადაზღვევო რისკი, რომლის დროსაც დგება სადაზღვევო ანაზღაურების გადახდის საკითხი.

2. სადაზღვევო თანხას, საქართველოს სამოქალაქო კოდექსით დადგენილი წესით, იღებენ პარლამენტის წევრის კანონიერი მემკვიდრეები.

3. სადაზღვევო შესატანის, სადაზღვევო ანაზღაურების თანხის ოდენობა და გადახდის წესი განისაზღვრება საქართველოს პარლამენტსა და მზღვეველ იურიდიულ პირს შორის ამ კანონის შესაბამისად დადებული ხელშეკრულებით.

მუხლი 9. პარლამენტის წევრის ჯანმრთელობის დაზღვევა

1. პარლამენტის წევრის ჯანმრთელობის დაზღვევა ითვალისწინებს:

ა) ყოველწლიური საავადებულო სამედიცინო გამოკვლევის ხარჯებს;

ბ) სასწრაფო გადაუდებელი სამედიცინო დახმარების ხარჯებს;

გ) სამედიცინო კონსულტაციების მიღების ხარჯებს;

დ) ამბულატორიული მკურნალობის (ყველა ტიპის ლაბორატორიული გამოკვლევა, ფუნქციური დიაგნოსტიკა), მკურნალი ექიმისა და სპეციალისტების ხარჯებს;

ე) ჰოსპიტალური მკურნალობის ხარჯებს, რომლებიც საჭიროების შე-მთხვევაში მოიცავს საოპერაციო ხარჯებსაც;

ვ) სამედიცინო დაწესებულების რეცეპტით შეძენილი მედიკამენტების ღირებულების 80 პროცენტით დაფარვის ხარჯებს.

2. სამედიცინო მომსახურების სრული ნუსხა დგება საქართველოს პარლამენტსა და მზღვეველ იურიდიულ პირს შორის ამ კანონის შესაბამისად დადებული ხელშეკრულებით.

3. პარლამენტის წევრის ჯანმრთელობის დაზღვევა არ ითვალისწინებს:

ა) სახელმწიფო და მუნიციპალური პროგრამებით გათვალისწინებული ხარჯების დაფარვას;

ბ) კანონსაწინააღმდეგო ქმედებების ან თვითდაშავებით მიღებული დაზიანებების მკურნალობის ხარჯების დაფარვას;

გ) ნარკოტიკული ან ალკოჰოლური ნივთიერებების ზემოქმედებისას მიღებული დაზიანებების მკურნალობის ხარჯების დაფარვას;

დ) კოსმეტიკური ან არასამედიცინო მიზნით მკურნალობის ჩატარების ხარჯების დაფარვას.

4. პარლამენტის წევრი, რომლის ჯანმრთელობა დაზღვეულია, იღებს ჯანმრთელობის დაზღვევის დამადასტურებელ დოკუმენტს - ჯანმრთელობის დაზღვეეის პოლისს. ჯანმრთელობის დაზღვევის

პოლისის მოქმედება განისაზღვრება პარლამენტსა და მზღვეველ იურიდიულ პირს შორის ამ კანონის შესაბამისად დადებული ხელშეკრულებით.

5. მზღვეველს უფლება აქვს შესთავაზოს დამზღვეველს ამ კანონით დადგენილზე უფრო ხელსაყრელი ან დამატებითი პირობები.

მუხლი 10. პარლამენტის წევრის სიცოცხლისა და ჯანმრთელობის სავალდებულო დაზღვევის ხელშეკრულება

1. პარლამენტის წევრის სიცოცხლისა და ჯანმრთელობის სავალდებულო დაზღვევა ხორციელდება ამ კანონით, აგრეთვე საქართველოს პარლამენტსა და მზღვეველ იურიდიულ პირს შორის დადებული დაზღვევის ხელშეკრულებით გათვალისწინებული პირობების საფუძველზე.

2. დაზღვევის ხელშეკრულებაში განისაზღვრება:

ა) ხელშეკრულების მხარეების ვინაობა და მათი იდგილსამყოფელი (იურიდიული მისამართი);

ბ) დაზღვევის ობიექტი;

გ) სადაზღვეო რისკი, ხოლო ჯანმრთელობის დაზღვევისას - სამედიცინო მომსახურების სახეების ჩამონათვალი;

დ) სადაზღვევო შესაგანის (პრემიის) მოცულობა, მისი გადახდის წესი და ვადა;

ე) სადაზღვევო თანხის ოდენობა;

ვ) ხელშეკრულების მოქმედების ვადა;

ზ) ხელშეკრულების შეცვლის ან მოშლის წესი;

თ) დაზღვევის პოლისის მოქმედების სფერო.

3. მხარეთა მეთანხმებით, ხელშეკრულებაში შეიძლება განისაზღვროს სხვა პირობებიც.

4. მზღვეველი მატერიალურად პასუხისმგებელია დამზღვევის წინაშე შესაბამისი დაზღვევის ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულებების შესრულებისათვის. მატერიალური პასუხისმგებლობის ზომა გათვალისწინებული უნდა იქნეს დაზღვევის ხელშეკრულებაში.

თავი III

პარლამენტის წევრის საპენსიო უზრუნველყოფა

მუხლი 11. პარლამენტის წევრის საპარლამენტო პენსია

საპარლამენტო პენსია არის სახელმწიფო პენსია, რომელიც ამ კანონით დადგენილი წესით და შემთხვევებში ენიშნება:

ა) პარლამენტის წევრს „საქართველოს პარლამენტის წევრის სტატუსის შესახებ" საქართველოს კანონისა და ამ კანონის შესაბამისად;

ბ) 1990 წელს არჩეულ ყოფილი უმენაესი საბჭოს წევრს – ამ კანონის შესაბამისად;

გ) ყოფილი პარლამენტის წევრს;

დ) დაღუპული (გარდაცვლილი) პარლამენტის წევრის, ყოფილი პარლამენტის წევრის, ყოფილი უმენაესი საბჭოს წევრის არასრულწლოვან შვილს (შვილებს) და კმაყოფაზე მყოფ ან შრომისუუნარო მეუღლეს. *(25.12.2002 N1868)*

მუხლი 12. საპარლამენტო პენსიის დანიშვნის პირობები

1. ამ კანონით გათვალისწინებული საპარლამენტო პენსიებით უზრუნველყოფა ხდება იმ პარლამენტის წევრებისა, რომლებიც არჩეულ იქნენ 1992 წლიდან. *(27.04.2001 N870)* აგრეთვე უმენაესი საბჭოს წევრებისა, რომლებიც არჩეულ იქნენ 1990 წელს. *(18.12.2001 N1198)*

2.ამ კანონით დადგენილი წესით საპენსიო უზრუნველყოფას ექვემდებარება:

ა) პირი, რომელიც სრული საპარლამენტო ვადის არანაკლებ 6 თვისა იყო პარლამენტის წევრი და მისი უფლებამოსილება ვადამდე არ შეწყვეტილა „საქართველოს პარლამენტის წევრის სტატუსის შესახებ" საქართველოს კანონის მე-4 მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებული საფუძვლებით. ეს შეზღუდვა არ ვრცელდება პარლამენტის წევრზე, რომელსაც ვადამდე შეუწყდა უფლებამოსილება პარლამენტის წევრის სტატუსთან შეუთავსებელი თანამდებობის დაკავების გამო, თუ ამ თანამდებობაზე იგი აირჩია, დანიშნა ან დაამტკიცა პარლამენტმა ან დაინიშნა პარლამენტის თანხმობით, ასევე პარლამენტის წევრზე, რომელმაც უფლებამოსილების შეწყვეტის შესახებ პირადი განცხადება დაწერა ავად-

მყოფობის ან ჯანმრთელობის მდგომარეობის გაუარესების გამო; *(22.07.2003 N2543)*

ბ) პირი, რომელიც შეზღუდული ქმედობაუნარიანობის მქონედ აღიარებულ იქნა პარლამენტის წევრად არჩევამდე, პირი, რომელიც შეზღუდული ქმედობაუნარიანობის მქონედ აღიარებულ იქნა პარლამენტის წევრად ყოფნის პერიოდში, და პირი, რომელიც შეზღუდული ქმედობაუნარიანობის მქონედ აღიარებულ იქნა პარლამენტის წევრის უფლებამოსილების ვადის გასვლის შემდეგ; *(04.06.2004 N111)*

გ) დაღუპული (გარდაცვლილი) პარლამენტის წევრის ან ყოფილი პარლამენტის წევრის არასრულწლოვანი შვილი (შვილები) და კმაყოფაზე მყოფი ან შრომისუუნარო მეუღლე. *(25.12.2002 N1868)*

3. ამ კანონით პარლამენტის წევრისათვის დადგენილი წესითა და ოდენობით საპარლამენტო პენსია ენიშნება 1990 წელს არჩეულ ყოფილი უზენაესი საბჭოს წევრს ან მის არასრულწლოვან შვილს (შვილებს) და კმაყოფაზე მყოფ ან შრომისუუნარო მეუღლეს. *(25.12.2002 N1868)*

მუხლი 13. საპარლამენტო პენსიის სახეები

საპარლამენტო პენსიის სახეებია:

ა) სამსახურებრივი;

ბ) ქმედობაუნარიანობის შეზღუდვის; *(04.06.2004 N111)*

გ) მარჩენალის დაკარგვის.

მუხლი 14. პენსიის სახეობის არჩევის უფლება

1. პარლამენტის წევრს სხვა სახელმწიფო პენსია აუნაზღაურდება საქართველოს შესაბამისი კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

2. ყოფილ პარლამენტის წევრს, რომელსაც აქვს ერთდროულად რამდენიმე სახის სახელმწიფო პენსიის მიღების უფლება, მისი სურვილისამებრ ენიშნება ერთი სახეობის პენსია.

მუხლი 15. პარლამენტის წევრის სამსახურებრივი პენსია

1. პარლამენტის წევრის სამსახურებრივი პენსია ენიშნება ყოფილ პარლამენტის წევრს, რომელიც სრული საპარლამენტო ვადის არანაკლებ 6 თვისა იყო პარლამენტის წევრი და მისი უფლებამოსილება ვადამდე არ შეწყვეტილა „საქართველოს პარლამენტის წევრის სტატუსის შესახებ" საქართველოს კანონის მე-4 მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებული საფუძვლებით. ეს შეზღუდვა არ ვრცელდება პარლამენტის წევრზე, რომელსაც ვადამდე შეუწყდა უფლებამოსილება პარლამენტის წევრის სტატუსთან შეუთავსებელი თანამდებობის დაკავების გამო, თუ ამ თანამდებობაზე იყო აირჩია, დანიშნა ან დაამტკიცა პარლამენტმა ან დაინიშნა პარლამენტის თანხმობით, ასევე პარლამენტის წევრზე, რომელმაც უფლებამოსილების შეწყვეტის შესახებ პირადი განცხადება დაწერა აეადმყოფობის ან ჯანმრთელობის მდგომარეობის გაუარესების გამო. *(22.07.2003 N2543)*

2. ყოფილ პარლამენტის წევრს ამ მუხლის პირველი პუნქტით განსაზღვრული პარლამენტის წევრის სამსახურებრივი პენსია ენიშნება, თუ მას შეუსრულდა საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი ზღვრული საპენსიო ასაკი ან აქვს 25 წლის შრომის საერთო სტაჟი. *(08.05.2003 N2244)*

3. შრომითი სტაჟის გამოთვლა წარმოებს საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

4. პარლამენტის წევრის სამსახურებრივი პენსია ყოფილ პარლამენტის წევრს მიეცემა მოქმედი პარლამენტის წევრის ხელფასის (თანამდებობრივი განაკვეთის) სრული ოდენობით. *(04.06.2004 N111)*

5. ამოღებულია *(22.07.2003 N2543)*

6. ყოფილ პარლამენტის წევრს, თუ იგი ეწევა ანაზღაურებად საქმიანობას, რომელიც ფინანსდება სახელმწიფო ბიუჯეტიდან, ამ მუხლის პირველი პუნქტით განსაზღვრული პარლამენტის წევრის სამსახურებრივი პენსია მიეცემა მისი სამუალო თვიური ანაზღაურების ზემოაღნიშნულ პენსიამდე შევსების ოდენობით. ეს შეზღუდვა არ ვრცელდება ყოფილ პარლამენტის წევრზე, რომელიც ეწევა სამეცნიერო ან პედაგოგიურ ანაზღაურებად საქმიანობას. *(22.07.2003 N2543)*

7. საელექტორო უფლებამოსილების განხორციელების პერიოდში პარლამენტის წევრს სამსახურებრივი პენსია არ მიეცემა.

მუხლი 16. პარლამენტის წევრის ქმედობაუნარიანობის შეზღუდვის პენსია

1. პარლამენტის წევრს, ყოფილ პარლამენტის წევრს, აგრეთვე პირს, რომელსაც ქმედობაუნარიანობა შეეზღუდა პარლამენტის წევრად არჩევამდე, ქმედობაუნარიანობის შეზღუდვის პენსია ენიშნებათ შრომისუნარიანობის სრული ან ნაწილობრივი დაკარგვის შემთხვევაში.

2. ქმედობაუნარიანობის შეზღუდვის დრო და ხარისხი განისაზღვრება საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

3. ქმედობაუნარიანობის შეზღუდვის პენსიის ოდენობა გამოიანგარიშება მოქმედი პარლამენტის წევრის ხელფასის (თანამდებობრივი განაკვეთის) სრული ოდენობიდან და შეადგენს:

ა) ქმედობაუნარიანობის მკვეთრად გამოხატული შეზღუდვისათვის – პარლამენტის წევრის ხელფასის (თანამდებობრივი განაკვეთის) 100 პროცენტს;

ბ) ქმედობაუნარიანობის მნიშვნელოვნად გამოხატული შეზღუდვისათვის – პარლამენტის წევრის ხელფასის (თანამდებობრივი განაკვეთის) 30 პროცენტს;

გ) ქმედობაუნარიანობის ზომიერად გამოხატული შეზღუდვისათვის – პარლამენტის წევრის ხელფასის (თანამდებობრივი განაკვეთის) 10 პროცენტს. *(04.06.2004 N111)*

მუხლი 17. მარჩენალის დაკარგვის პენსია

მარჩენალის დაკარგვის პენსია ენიშნება დაღუპული (გარდაცვლილი) პარლამენტის წევრის, ყოფილი პარლამენტის წევრის, აგრეთვე ყოფილი უზენაესი საბჭოს წევრის არასრულწლოვან შვილს (შვილებს) და კმაყოფაზე მყოფ ან შრომისუუნარო მეუღლეს, თითოეულს – თანაბარი პროპორციით. პენსიის ოდენობა პარლამენტის წევრის დაღუპვის (გარდაცვალების) შემთხვევაში განისაზღვრება მოქმედი პარლამენტის წევრის ხელფასის (თანამდებობრივი განაკვეთის) სრული ოდენობით, ხოლო ყოფილი პარლამენტის წევრის ან ყოფილი უზენაესი საბჭოს წევრის დაღუპვის (გარდაცვალების) შემთხვევაში – მისი საპარლამენტო პენსიის (ან იმ პენსიის, რომელიც მას დანიშნებოდა, თუ ამ დროისათვის პენსია ჯერ არ ჰქონდა დანიშნული) სრული ოდენობით. *(04.06.2004 N111)*

მუხლი 18. პარლამენტის წევრის სხვა სოციალური დაცვის გარანტიები

1. ყოფილ პარლამენტის წევრს, რომელიც სრული საპარლამენტო ვადის არანაკლებ 6 თვისა იყო პარლამენტის წევრი და მისი უფლებამოსილება ვადამდე არ შეწყვეტილა „საქართველოს პარლამენტის წევრის სტატუსის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-4 მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებული საფუძვლებით და რომელიც არ ეწევა ანაზღაურებად საქმიანობას და ჯერ არა აქვს საპარლამენტო პენსიის მიღების უფლება, უფლებამოსილების ვადის გასვლის დღიდან ანაზღაურებადი საქმიანობის დაწყებამდე ან საპარლამენტო პენსიის დანიშნამდე, მაგრამ არა უმეტეს 6 თვის განმავლობაში, ეძლევა ყოველთვიური სადეპუტატო კომპენსაცია პარლამენტის წევრის ხელფასის სრული ოდენობით და უნარჩუნდება შრომითი სტაჟი.

2. ყოფილ პარლამენტის წევრს, რომელიც ეწევა ანაზღაურებად საქმიანობას, ამ მუხლის პირველი პუნქტით განსაზღვრული სადეპუტატო კომპენსაცია მიეცემა მისი საშუალო თვიური ანაზღაურების შემოაღნიშნულ კომპენსაციამდე შეესების ოდენობით. ეს შეზღუდვა არ ვრცელდება ყოფილ პარლამენტის წევრზე, რომელიც ეწევა სამეცნიერო ან პედაგოგიურ ანაზღაურებად საქმიანობას. *(22.07.2003 N2543)*

მუხლი 19. საპარლამენტო პენსიითა და სადეპუტატო კომპენსაციით უზრუნველყოფის წყარო *(29.12.2004 N 903)*

პარლამენტის წევრის საპარლამენტო პენსიითა და სადეპუტატო კომპენსაციით უზრუნველყოფის ხარჯები გათვალისწინებულ იქნეს საქართველოს სოციალური დაზღვევის ერთიანი სახელმწიფო ფონდის ასიგნებებში.

მუხლი 20. საპარლამენტო პენსიისა და სადეპუტატო კომპენსაციის ოდენობის შეცვლა

ამ კანონით განსაზღვრული საპარლამენტო პენსიისა და სადეპუტატო კომპენსაციის ოდენობა შეიცვლება მოქმედი პარლამენტის წევრის ხელფასის (თანამდებობრივი განაკვეთის) ცვლილების შესაბამისად. *(04.06.2004 N111)*

მუხლი 21. საპარლამენტო პენსიისა და სადეპუტატო კომპენსაციის დანიშვნის წესი

1. განცხადება პარლამენტის წევრის პენსიის ან სადეპუტატო კომპენსაციის დანიშვნის თაობაზე, აგრეთვე ამ კანონის მე-14 მუხლის მე-2 პუნქტით განსაზღვრულ შემთხვევაში ერთი სახის პენსიის არჩევის შესახებ წარედგინება საქართველოს პარლამენტის აპარატს, რომელიც 15 დღის განმავლობაში აფორმებს დოკუმენტებს და ნიშნავს შესაბამის პენსიას. საპარლამენტო პენსია ან სადეპუტატო კომპენსაცია

პარლამენტის ყოფილ წევრს ენიშნება განცხადების რეგისტრაციის მომენტიდან. *(22.07.2003 N2543)*

2. საპარლამენტო პენსიისა და სადეპუტატო კომპენსაციის დარიცხვას, გადაანგარიშებასა და გადახდას აწარმოებს საქართველოს სოციალური დაზღვევის ერთიანი სახელმწიფო ფონდი *(03.12.2002 N 1817)*

თავი III[1]

საქართველოს პარლამენტის აპარატისა და პარლამენტთან არსებული აუდიტორული საქმიანობის საბჭოს მოხელეების საპენსიო უზრუნველყოფა

(საქართველოს 2005 წლის 20 მაისის კანონი - სსმ I, 2005 წ., №25, მუხ.173)

მუხლი 21[1]. საქართველოს პარლამენტის აპარატისა და პარლამენტთან არსებული აუდიტორული საქმიანობის საბჭოს მოხელის პენსია

1. საქართველოს პარლამენტის აპარატისა და პარლამენტთან არსებული აუდიტორული საქმიანობის საბჭოს მოხელეების პენსია არის სახელმწიფო პენსია, რომელიც ამ კანონით დადგენილი წესით და შემთხვევებში ენიშნება საქართველოს პარლამენტის აპარატისა და პარლამენტთან არსებული აუდიტორული საქმიანობის საბჭოს როგორც ყოფილ მოხელეს, ისე იმ მოხელეს, რომელიც პენსიის დანიშვნის მომენტისათვის მუშაობს პარლამენტის აპარატში ან პარლამენტთან არსებულ აუდიტორული საქმიანობის საბჭოში და აქვს 25 წლის მრომის საერთო სტაჟი, მათ მორის, პარლამენტის აპარატში ან პარლამენტთან არსებულ აუდიტორული საქმიანობის საბჭოში მუშაობის არანაკლებ 8 წლის სტაჟი, თუ მას შეუსრულდა საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი ზღვრული საპენსიო ასაკი.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტით დადგენილი შესაბამისი საფუძვლების არსებობისას ამავე პუნქტით გათვალისწინებულ პირებს პარლამენტის აპარატისა და პარლამენტთან არსებული აუდიტორული საქმიანობის საბჭოს მოხელეების პენსია არ მიეცემა, თუ ისინი ეწევიან ანაზღაურებად საქმიანობას სახელმწიფო ან ადგილობრივი თვითმმართველობის/მმართველობის ორგანოში.

3. ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებულ პირებს საქართველოს პარლამენტის აპარატისა და პარლამენტთან არსებული აუდიტორული საქმიანობის საბჭოს მოხელეების პენსია ენიშნება პენსიის დანიშვნის მომენტისათვის პარლამენტის აპარატის ან პარლამენტთან არსებული აუდიტორული საქმიანობის საბჭოს მოხელის შესაბამისი რანგის, თანამდებობისა და საკლასო ჩინის მქონე მოქმედი მოხელის სამუალო შრომითი გასამრჯელოს (ხელფასის) სრული ოდენობით.

4. საქართველოს პარლამენტის აპარატისა და პარლამენტთან არსებული აუდიტორული საქმიანობის საბჭოს მოხელეების პენსია იცელება შესაბამისი რანგის, თანამდებობისა და საკლასო ჩინის მქონე მოქმედი მოხელის სამუალო შრომითი გასამრჯელოს (ხელფასის) ოდენობის ცვლილების შესაბამისად.

(საქართველოს 2005 წლის 20 მაისის კანონი - სსმ I, 2005 წ., №25, მუხ.173)

მუხლი 21[2]. პენსიის სახეობის არჩევის უფლება

1. ამ კანონის 21[1] მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებულ პირებს სხვა სახის სახელმწიფო პენსია, მათ მორის, ინვალიდობისა და მარჩენალის დაკარგვის გამო, აუნაზღაურდება საქართველოს შესაბამისი კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

2. თუ პირს წარმოეშვა როგორც საქართველოს პარლამენტის აპარატისა და პარლამენტთან არსებული აუდიტორული საქმიანობის საბჭოს მოხელეების პენსიის, ისე სხვა სახის სახელმწიფო პენსიის მიღების უფლება, მას სურვილისამებრ ენიშნება ერთ-ერთი პენსია.

(საქართველოს 2005 წლის 20 მაისის კანონი - სსმ I, 2005 წ., №25, მუხ.173)

მუხლი 21[3]. პენსიის დანიშვნის წესი

პენსიის დანიშვნის შესახებ განცხადებას დანიშვნაზე უფლებამოსილი პირი წარუდგენს შესაბამისად საქართველოს პარლამენტის აპარატს ან პარლამენტთან არსებულ აუდიტორული საქმიანობის საბჭოს, რომელიც სათანადო დოკუმენტაციის თანახმად 10 დღის ვადაში აფორმებს ბრძანებას და პენსიას ნიშნავს განცხადების რეგისტრაციის დღიდან.

(საქართველოს 2005 წლის 20 მაისის კანონი - სსმ I, 2005 წ., №25, მუხ.173)

მუხლი 21[4]. პენსიით უზრუნველყოფის წყარო

საქართველოს პარლამენტის აპარატისა და პარლამენტთან არსებული აუდიტორული საქმიანობის საბჭოს ყოფილი მოხელეების პენსიით უზრუნველყოფის სარჯები გათვალისწინებული უნდა იქნეს საქართველოს სოციალური დაზღვევის ერთიანი სახელმწიფო ფონდის სარჯებში. პენსიის ოდენობის გამოანგარიშებასა და გადახდას ახორციელებს საქართველოს სოციალური დაზღვევის ერთიანი სახელმწიფო ფონდი.

(საქართველოს 2005 წლის 20 მაისის კანონი - სსმ I, 2005 წ., №25, მუხ.173)

თავი IV

გარდამავალი და დასკვნითი დებულებანი

მუხლი 22. გარდამავალი დებულებანი

1. ამოღებულია *(04.06.2004 N111)*
2. ამოღებულია (18.01.2002 N 1253)
3. ამოღებულია (18.01.2002 N 1253)
4. ამოღებულია *(საკონსტიტუციო სასამართლოს 15.10.2002 N 1/2/ 174, 199 გადაწყვეტილებით)*
5. 1990 წელს კომუნისტური პარტიიდან მაჟორიტარული ან პროპორციული წესით არჩეულ ყოფილ უმენაესი საბჭოს წევრს, რომელსაც საფეპუტატო უფლებამოსილება შეუწყდა კომუნისტური პარტიის აკრძალვის გამო ან კანონის დარღვევით დეპუტატის სტატუსთან მისი საქმიანობის შეუთავსებლობის მოტივით, საპარლამენტო პენსია მიეცემა ამ კანონის მე-15 მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში მოქმედი პარლამენტის წევრის ხელფასის (თანამდებობრივი განაკვეთის) სრული ოდენობით. *(04.06.2004 N111)*

5[1]. 1990 წელს არჩეულ ყოფილ უმენაესი საბჭოს წევრებს (გარდა ამ მუხლის მე-5 პუნქტით განსაზღვრული პირებისა), მიუხედავად მათ მიერ განხორციელებული საფეპუტატო უფლებამოსილების ვადისა, პარლამენტის წევრის საშსახურებრივი პენსია მიეცემათ ამ კანონის მე-15 მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში მოქმედი პარლამენტის წევრის ხელფასის (თანამდებობრივი განაკვეთის) სრული ოდენობით. *(04.06.2004 N111)*

6. ამოღებულია *(04.06.2004 N111)*
7. ამ კანონის III[1] თავი ამოქმედდეს 2004 წლის 1 იანვრიდან. *(08.05.2003 N2244)*

მუხლი 23. დასკვნითი დებულება

ეს კანონი ამოქმედდეს 2000 წლის 1 იანვრიდან (10.12.99. N74).

საქართველოს პრეზიდენტი **ედუარდ შევარდნაძე**

თბილისი,
1999 წლის 24 ივნისი.

თავი IV

საქართველოს პარლამენტის წევრთა და პარლამენტის აპარატის მოხელეთა საჯარო ფუნქციის განხორციელება

საქართველოს კანონი

საჯარო სამსახურის შესახებ

ეს კანონი ადგენს საქართველოში საჯარო სამსახურის ორგანიზაციის სამართლებრივ საფუძ-ველებს, აწესრიგებს საჯარო სამსახურის განხორციელებასთან დაკავშირებულ ურთიერთობებს, განსაზ-ღვრავს მოსამსახურის სამართლებრივ მდგომარეობას.

თავი I

ზოგადი დებულებანი

მუხლი 1. საჯარო სამსახურისა და სახელმწიფო თანამდებობის ცნება

1. საჯარო სამსახური (შემდგომ - სამსახური) არის საქმიანობა სახელმწიფო და ადგილობრივი თვითმმართველობის სახაზინო (საბიუჯეტო) დაწესებულებებში _ საჯარო ხელისუფლების ორგანოებში.

2. სახელმწიფო თანამდებობა არის სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოს პირველადი სტრუქ-ტურული ერთეული, რომელიც განსაზღვრავს მოქალაქის ადგილსა და სოციალურ-შრომით როლს საჯარო სამსახურის სისტემაში, მის უფლებებსა და მასზე დაკისრებულ მოვალეობებს.

3. სახელმწიფო-პოლიტიკური თანამდებობა არის საქართველოს კონსტიტუციით, აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების კონსტიტუციებით გათვალისწინებული ის სახელმწიფო თანამდებობა, რომელიც პოლიტიკურია და არჩევის ან დანიშვნის წესი განისაზღვრება შესაბამისად საქართველოს კონსტიტუციით, აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების კონსტიტუციებით. სახელმწიფო-პოლიტიკურ თანამდებობის პირებს წარმოადგენენ:

ა) საქართველოს პრეზიდენტი;

ბ) საქართველოს პარლამენტის წევრი;

გ) საქართველოს მთავრობის წევრი;

დ) აფხაზეთისა და აჭარის უმაღლესი წარმომადგენლობითი ორგანოს წევრი;

ე) აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების სამთავრობო დაწესებულების ხელმ-ძღვანელი;

4. სახელმწიფო თანამდებობაზე საქმიანობად ითვლება მრომითი ურთიერთობა არჩევით ან დანიშვნით თანამდებობაზე იმ დაწესებულებაში, რომელიც კანონმდებლობის საფუძველზე ახორციელებს საკანონმდებლო, აღმასრულებელ და სასამართლო ხელისუფლებას, სახელმწიფო ზედამხედველობას და კონტროლს, აგრეთვე სახელმწიფო თავდაცვას.

მუხლი 2. სახაზინო (საბიუჯეტო) დაწესებულების ცნება

1. სახაზინო (საბიუჯეტო) დაწესებულება (შემდგომ - დაწესებულება) არის სახელმწიფო ბიუჯეტის ან ადგილობრივი თვითმმართველობის ბიუჯეტის სახსრებზე შექმნილი და ბიუჯეტის დაფინანსებაზე მყოფი დაწესებულება, რომლის ძირითადი ამოცანა საჯარო ხელისუფლების განხორციელებაა.

2. სახელმწიფო დაწესებულებებს, რომლებში საქმიანობაც ითვლება საჯარო სამსახურად, წარმოადგენენ:

ა) საქართველოს პარლამენტი, გარდა საქართველოს პარლამენტის ფრაქციათა აპარატებისა;

ბ) საქართველოს სამთავრობო და სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულებები;

გ) საქართველოს იუსტიციის საბჭო;

დ) საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლო, საერთო სასამართლოები, საქართველოს პროკურატურა;

ე) საქართველოს ეროვნული ბანკი;

ვ) საქართველოს კონტროლის პალატა;

ზ) საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატი და საელჩოები;

თ) საქართველოს პრეზიდენტის სახელმწიფო რწმუნებული და მისი აპარატი.

3. აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების სახელმწიფო დაწესებულებებს, რომლებშიც საქმიანობაც ითვლება საჯარო სამსახურად, წარმოადგენენ:

ა) აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების უმაღლესი წარმომადგენლობითი ორგანოები;

ბ) აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების აღმასრულებელი ხელისუფლების დაწესებულებები.

გ) აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების იუსტიციის საბჭოები.

4. ადგილობრივი თვითმმართველობის დაწესებულებებს, რომლებში საქმიანობაც ითვლება საჯარო სამსახურად, წარმოადგენენ:

ა) საკრებულო;

ბ) გამგეობა, მერია;

გ) მუნიციპალიტეტი.

(საქართველოს 1999 წლის 28 მაისის კანონი – სსმI, 1999 წ., № 20 (27), მუხ.80; საქართველოს 2000 წლის 7 მარტის კანონი – სსმ I, 2000 წ. №8, მუხ. 18; საქართველოს 2000 წლის 16 მარტის კანონი – სსმ I, 2000 წ. №21 მუხ. 56)

მუხლი 3. საჯარო სამსახურის სახეები

1. საქართველოში საჯარო სამსახური ერთიანია.

2. საჯარო სამსახური იყოფა შემდეგ სახეებად:

ა) სახელმწიფო სამსახური;

ბ) სამსახური ადგილობრივ თვითმმართველობაში.

მუხლი 4. საჯარო მოსამსახურის ცნება

1. საჯარო მოსამსახურე (შემდგომ - მოსამსახურე) არის საქართველოს მოქალაქე, რომელიც ამ კანონით დადგენილი წესით და დაკავებული თანამდებობის შესაბამისად ეწევა ანაზღაურებად საქმიანობას სახელმწიფო ან ადგილობრივი თვითმმართველობის დაწესებულებაში.

2. მოსამსახურე, რომელსაც აქვს სამსახურებრივი ურთიერთობა სახელმწიფოსთან, არის სახელმწიფო მოსამსახურე, ხოლო პირი, რომელიც სამსახურებრივ ურთიერთობაშია ადგილობრივი თვითმმართველობის ერთეულთან, არის ადგილობრივი თვითმმართველობის მოსამსახურე.

მუხლი 5. საჯარო მოსამსახურის სახეები

საჯარო სამსახურს ეწევა:

ა) სახელმწიფო-პოლიტიკური თანამდებობის პირი;

ბ) მოხელე;

გ) დამხმარე მოსამსახურე

დ) შტატგარეშე მოსამსახურე.

მუხლი 6. მოხელის ცნება და სახეები

1. მოხელე არის პირი, რომელიც ინიშნება ან აირჩევა სახაზინო დაწესებულების საშტატო (შტატით გათვალისწინებულ) თანამდებობაზე.

2. მოხელეები იყოფიან სახელმწიფო მოხელეებად და ადგილობრივი თვითმმართველობის მოხელეებად.

მუხლი 7. დამხმარე მოსამსახურის ცნება

დამხმარე მოსამსახურე არის ტექნიკური მუშაკი, რომელიც შრომითი ხელშეკრულებით მიიღება დაწესებულების შტატით გათვალისწინებულ დამხმარე მოსამსახურის თანამდებობაზე.

მუხლი 8. შტატგარეშე მოსამსახურის ცნება

შტატგარეშე მოსამსახურე არის პირი, რომელიც დანიშვნით ან შრომითი ხელშეკრულებით გარკვეული ვადით მიიღება სამსახურში არამუდმივ ამოცანათა შესასრულებლად.

მუხლი 9. საჯარო მოსამსახურეთა თანამდებობრივი სარგოს, განაკვეთის და თანამდებობათა დასახელების დადგენა

1. საქართველოს პრეზიდენტის, საქართველოს პარლამენტის წევრების, საქართველოს საკონ-

სტატუციო სასამართლოს წევრების, აგრეთვე საქართველოს პრეზიდენტის დანიშნული და პარლამენტის დანიშნული ან არჩეული საქართველოს კონსტიტუციით გათვალისწინებული სახელმწიფო მოხელეების თანამდებობრივი სარგოს განაკვეთებს ადგენს კანონი.

2. საქართველოს იუსტიციის საბჭოს წევრის თანამდებობრივი სარგოს განაკვეთებს, აგრეთვე საქართველოს იუსტიციის საბჭოს აპარატის მოხელეთა და დამსმარე მოსამსახურეთა თანამდებობრივი სარგოს განაკვეთებს და თანამდებობათა დასახელებას განსაზღვრავს საქართველოს პრეზიდენტი;

3. საქართველოს პარლამენტის აპარატის მოხელეთა და დამხმარე მოსამსახურეთა თანამდებობრივი სარგოს განაკვეთებს და თანამდებობათა დასახელებას ადგენს პარლამენტის თავმჯდომარე.

4. საქართველოს სახელმწიფო კანცელარიის მოხელეთა და დამხმარე მოსამსახურეთა თანამდებობრივი სარგოს განაკვეთებს და თანამდებობათა დასახელებას განსაზღვრავს საქართველოს პრეზიდენტი.

5. საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს აპარატის მოხელეთა და დამხმარე მოსამსახურეთა თანამდებობრივი სარგოს განაკვეთებს და თანამდებობათა დასახელებას ადგენს საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლო.

6. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს აპარატის მოხელეთა და დამხმარე მოსამსახურეთა თანამდებობრივი სარგოს განაკვეთებს და თანამდებობათა დასახალებას ადგენს საქართველოს უზენაესი სასამართლო, ხოლო საქართველოს დანარჩენი საერთო სასამართლოებისას-საქართველოს იუსტიციის საბჭო.

7. სხვა სახელმწიფო მოსამსახურეთა თანამდებობრივი სარგოს ნუსხას და თანამდებობათა დასახელებას ადგენს კანონი. თანამდებობრივ სარგოთა განაკვეთებს განსაზღვრავს საქართველოს პრეზიდენტი.

7[1]. საქართველოს პროკურატურის სისტემის მოხელეთა, მტატგარემე და დამხმარე მომსახურეთა თანამდებობრივი სარგოების განაკვეთებს და თანამდებობათა დასახელებებს ადგენს საქართველოს გენერალური პროკურორი.

8. საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი ნორმატიეების ფარგლებში ადგილობრივი თვითმმართველობის დაწესებულებების მოსამსახურეთა თანამდებობრივი სარგოს განაკვეთებს და თანამდებობათა დასახელებას ამტკიცებს ადგილობრივი თვითმმართველობის ერთეულის საკრებულო.

9. საქართველოს კონტროლის პალატის სისტემის მოხელეთა და დამხმარე მოსამსახურეთა თანამდებობრივი სარგოს განაკვეთებს და თანამდებობათა დასახელებას ადგენს საქართველოს კონტროლის პალატის თავმჯდომარე.

(საქართველოს 1998 წლის 15 მაისის კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1998 წ., №18-20, მუხ. 74); (საქართველოს 2000 წლის 7 მარტის კანონი – სსმ I, 2000 წ. №8, მუხ. 18); (საქართველოს 2001 წლის 28 სექტემბრის კანონი – სსმ I, 2001 წ. №27, მუხ. 112); (საქართველოს 2002 წლის 15 თებერვლის კანონი – სსმ I, 2002 წ. №4, მუხ. 21); (საქართველოს 2003 წლის 8 მაისის კანონი – სსმ I, 2003 წ., №15, მუხ. 109);

მუხლი 10. სახაზინო (საბიუჯეტო) დაწესებულებების მოსამსახურეთა შტატების დამტკიცება

1. საქართველოს პარლამენტის აპარატის სტრუქტურა და მოსამსახურეთა შტატები მტკიცდება საქართველოს პარლამენტის რეგლამენტის შესაბამისად.

2. საქართველოს სახელმწიფო კანცელარიის, საკონსტიტუციო სასამართლოს აპარატის, კონტროლის პალატის, ეროვნული ბანკის, საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატის მოსამსახურეთა შტატებს ამტკიცებს შესაბამისი დაწესებულების ხელმძღვანელი.

3. საქართველოს სამინისტროებისა და სხვა სამთავრობო დაწესებულების შტატებს საქართველოს პრეზიდენტის მიერ დამტკიცებული შესაბამისი დაწესებულების დებულების საფუძველზე განსაზღვრავს დაწესებულების ხელმძღვანელი (მინისტრი, სახელმწიფო დეპარტამენტის თავმჯდომარე, სახელმწიფო ინსპექციის უფროსი).

4. საქართველოს სამთავრობო დაწესებულებათა მმართველობის სფეროში მოქმედი სახელმწიფო საქმეებზე დაწესებულებათა მოსამსახურეების შტატებს ამტკიცებს შესაბამისი დაწესებულების ხელმძღვანელი.

5. ადგილობრივი თვითმმართველობის სახაზინო (საბიუჯეტო) დაწესებულების მოსამსახურეთა შტატებს ამ დაწესებულების დებულების საფუძველზე ამტკიცებს შესაბამისი დაწესებულების ხელმძღვანელი, თუ კანონით სხვა რამ არ არის დადგენილი.

მუხლი 11. საჯარო მოსამსახურეები, რომლებზეც არ ვრცელდება ამ კანონის მოქმედება

1. ამ კანონის მოქმედება, გარდა ამ მუხლის 1[1] პირველი პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევებისა, არ ვრცელდება სახელმწიფო-პოლიტიკური თანამდებობის პირებსა და ადგილობრივი თვითმმართველობის საკრებულოს წევრებზე.

1[1]. ადგილობრივი თვითმმართველობის საკრებულოს წევრებზე ვრცელდება ამ კანონის პირველი - მე-6, მე-9, მე-10, 39-ე, 66-ე, 121-ე და 126-ე მუხლები. სახელმწიფო-პოლიტიკურ თანამდებობის პირებზე, გარდა ამ პუნქტით გათვალისწინებული მუხლებისა, ვრცელდება ამ კანონის 71-ე მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული დებულებები.

2. ამ კანონის მოქმედება ამ პუნქტში ჩამოთვლილ მოსამსახურეებზე ვრცელდება მხოლოდ იმ შემთხვევებში, თუ საქართველოს კონსტიტუციით, სპეციალური კანონმდებლობით ან მათ საფუძველზე სხვა რამ არ არის დადგენილი. ეს მოსამსახურეები არიან:

ა) საქართველოს კონსტიტუციის, აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების ძირითადი კანონების საფუძველზე არჩეული, დანიშნული და დამტკიცებული თანამდებობის პირები;

ბ) მოსამართლეები;

გ) პროკურორები;

დ) პოლიციის თანამშრომლები;

ე) საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს ფინანსური პოლიციის, ასევე საგადასახადო და საბაჟო ორგანოების თანამშრომლები;

ვ) საქართველოს სახელმწიფო უმიშროების სამინისტროს თანამშრომლები;

ზ) საქართველოს დაზვერვის სახელმწიფო დეპარტამენტის მოსამსახურეები;

თ) სამხედრო მოსამსახურეები;

ი) დიპლომატიური სამსახურის თანამშრომლები;

კ) საქართველოს ფასიანი ქაღალდების ეროვნული კომისიის წევრები.

ლ) საქართველოს საავტომობილო ტრანსპორტის, სარკინიგზო ტრანსპორტის, საზღვაო ტრანსპორტისა და სამოქალაქო ავიაციის ადმინისტრაციების თანამშრომლები.

3. ამ კანონის მოქმედება ვრცელდება პირველ და მე-2 პუნქტებში გაუთვალისწინებელ მოხელეებზე, თუ ამ კატეგორიის მოსამსახურეთა სტატუსის შესახებ საკანონმდებლო აქტებით სხვა რამ არ არის დადგენილი.

(საქართველოს 1999 წლის 19 მარტის კანონი – სსმ I, №12-19, მუხ. 39; საქართველოს 1999 წლის 30 აპრილის კანონის – სსმ I, 1994 წ. №14, მუხ. 60) (საქართველოს 2001 წლის 20 ივლისის კანონი – სსმ I, 2001 წ. №24, მუხ. 97) (საქართველოს 2003 წლის 26 აგვისტოს კანონი - სსმI, 2003 წ. №28, მუხ. 203) საქართველოს 2004 წლის 24 თებერვლის კანონი - სსმI, 2004 წ. №7, მუხ. 34) (საქართველოს 2004 წლის 29 დეკემბრის კანონი - სსმI, 2005 წ. №1, მუხ. 1)

მუხლი 12. საჯარო სამსახურის ენა

სახელმწიფო სამსახური საქართველოში ხორციელდება ქართულ ენაზე, აფხაზეთში - აგრეთვე აფხაზურ ენაზე. სამსახური ადგილობრივი თვითმმართველობის დაწესებულებებში ხორციელდება "სახელმწიფო ენის შესახებ" საქართველოს კანონით დადგენილი წესით.

მუხლი 13. საჯარო სამსახურის ძირითადი პრინციპები

საქართველოში საჯარო სამსახურის ძირითადი პრინციპებია:

ა) საქართველოს სახელმწიფოსა და ხალხის ერთგულება;

ბ) საქართველოს კონსტიტუციისა და კანონების უზენაესობის დაცვა მოსამსახურეთა მიერ თანამდებობრივი უფლება-მოვალეობების განხორციელებისას;

გ) ადამიანისა და მოქალაქის უფლებების, თავისუფლებების და ღირსების პატივისცემა;

დ) საქართველოს მოქალაქეთათვის საჯარო სამსახურის თანაბარი ხელმისაწვდომობა მათი უნარისა და პროფესიული მომზადების შესაბამისად;

ე) მოსამსახურეთა პროფესიონალიზმი და კომპეტენტურობა;

ვ) საქვეყნობა;

ზ) საჯარო სამსახურის უპარტიობა და საერო ხასიათი;

თ) მოსამსახურეთა კადრების სტაბილურობა;

ი) მოსამსახურის ეკონომიკური, სოციალური და სამართლებრივი დაცვა.

მუხლი 14. შრომის კანონმდებლობის მოქმედება მოსამსახურეზე

1. საქართველოს შრომის კანონმდებლობა მოხელეებსა და დამხმარე მოსამსახურეებზე ერცელდება ამ კანონით განსაზღვრულ თავისებურებათა გათვალისწინებით.

2. საჯარო სამსახურთან დაკავშირებული ის ურთიერთობა, რაც ამ კანონით არ წესრიგდება, რეგულირდება შესაბამისი კანონმდებლობით.

თავი II

სამსახურში მიღება

მუხლი 15. სახელმწიფო მოხელისათვის დადგენილი ძირითადი მოთხოვნები

სახელმწიფო მოხელედ შეიძლება მიღებულ იქნეს საქართველოს ქმედუნარიანი მოქალაქე, რომელსაც აქვს სათანადო ცოდნა და გამოცდილება, მიაღწია 21 წლის ასაკს და ფლობს საქართველოს სახელმწიფო ენას.

მუხლი 16. ადგილობრივი თვითმმართველობის მოხელისათვის დადგენილი ძირითადი მოთხოვნები

ადგილობრივი თვითმმართველობის მოხელედ შეიძლება მიღებულ იქნეს საქართველოს ქმედუნარიანი მოქალაქე, რომელმაც მიაღწია 18 წლის ასაკს, აქვს სამუალო განათლება მაინც და ფლობს საქართველოს სახელმწიფო ენას.

მუხლი 17. პირი, რომელიც არ მიიღება საჯარო სამსახურში

საჯარო სამსახურში არ მიიღება პირი, თუ იგი:

ა) ნასამართლეობა განზრახ ჩადენილი დანაშაულისათვის და მოხსნილი არა აქვს ნასამართლობა;

ბ) იმყოფება წინასწარი გამოძიების ქვეშ ან პატიმრობაში;

გ) სასამართლოს გადაწყვეტილებით ცნობილია ქმედუუნაროდ ან შეზღუდული ქმედუნარიანობის მქონედ;

დ) სასამართლოს მიერ ჩამორთმეული აქვს შესაბამისი თანამდებობის დაკავების უფლება;

ე) სამედიცინო დასკვნის თანახმად მისი ჯანმრთელობა არ აკმაყოფილებს მოცემული თანამდებობის დასაკავებლად აუცილებელ მოთხოვნებს;

ვ) თანამდებობის დაკავების შედეგად უშუალო სამსახურებრივი ზედამხედველობით უკავშირდება მშობელს, მეუღლეს, დას, ძმას, შვილს ან მეუღლის დას, ძმას, მშობელს;

ზ) არის უცხო ქვეყნის მოქალაქეობის პრეტენდენტი, კანონით ან საერთაშორისო სელშეკრულებით გათვალისწინებული გამონაკლისის გარდა.

მუხლი 18. სპეციალური მოთხოვნები

1. სამსახურში შესვლისას, აგრეთვე შემდგომ ყოველწლიურად, მოსამსახურე (პრეტენდენტი) საქართველოს სახელმწიფო საგადასახადო სამსახურს წარუდგენს თავისი და ოჯახის წევრების შემოსავლისა და ქონებრივი მდგომარეობის ამსახველ ცნობას-დეკლარაციას.

2. ქონებრივ მდგომარეობაში ამ კანონით იგულისხმება შენატანი ბანკში, ფასიანი ქაღალდები, საწარმოს დივიდენდები, მოძრავი და უძრავი ქონება, რომელიც იმყოფება ამ მუხლის პირველ პუნქტში აღნიშნულ პირთა საკუთრებასა და თანასაკუთრებაში.

3. დეკლარაციის წარდგენის, შენახვისა და გამოყენების წესს განსაზღვრავს საქართველოს კანონმდებლობა.

4. სამსახურში მიღებისას აუცილებელია პირმა წარადგინოს სამედიცინო-ნარკოლოგიური შემოწმების ცნობა კანონმდებლობით დადგენილი წესის შესაბამისად.

5. მოსამსახურე, რომელიც რეგისტრირებულია კანდიდატად სახელმწიფო ხელისუფლების ან ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების არჩევნებში, მოვალეა იხელმძღვანელოს საქართველოს საარჩევნო კანონმდებლობით.

მუხლი 19. დამატებითი მოთხოვნები სამსახურში მისაღებად

1. სამსახურში მიღებასთან დაკავშირებული დამატებითი მოთხოვნები დგინდება კანონით ან მის საფუძველზე. დამატებითი საკვალიფიკაციო მოთხოვნები შეიძლება შემოიღოს დაწესებულების

ხელმძღვანელმა ან ზემდგომმა უფროსმა.

2. დაწესებულების რეორგანიზაციისას, რომელსაც თან სდევს შტატების შემცირება, მოხელის კვალიფიკაციის დასადგენად დაწესებულების ხელმძღვანელმა შეიძლება შემოიღოს დამატებითი საკვალიფიკაციო მოთხოვნები ნორმატიული აქტით.

3. საკვალიფიკაციო მოთხოვნები დგინდება „ნორმატიული აქტების შესახებ" საქართველოს კანონის თანახმად, ნორმატიული აქტების მიღების (გამოცემის) უფლების მქონე შესაბამისი დაწესებულების (მისი ხელმძღვანელის) ნორმატიული აქტით.

(საქართველოს 2000 წლის 13 ივნისის კანონი - სსმI, 2000 წ, №23, მუხ. 58)

მუხლი 20. მოხელეები, რომლებზედაც არ ვრცელდება ამ კანონის 21-ე, 36-ე მუხლები

ამ კანონის 21-ე, 36-ე მუხლები არ ვრცელდება პარლამენტის მიერ თანამდებობაზე არჩეულ ან დანიშნულ პირებზე, აგრეთვე პრეზიდენტის მიერ თანამდებობაზე დანიშნულ პირებზე.

მუხლი 21. მოხელის სამსახურში მიღება

მოხელე სამსახურში მიიღება თანამდებობაზე დანიშვნით ან არჩევით.

მუხლი 22. თანამდებობაზე დანიშვნის უფლება

1. თანამდებობაზე პირის დანიშვნის უფლება აქვს შესაბამისი დაწესებულების ხელმძღვანელს ან მის მიერ ამისათვის უფლებამოსილ მოხელეს.

2. თანამდებობა, რომელზეც მოხელის დანიშნის უფლება აქვს დაწესებულების ხელმძღვანელს, განისაზღვრება კანონმდებლობით.

მუხლი 23. სამსახურის ვადა

1. მოხელე სამსახურში ეაკანტურ თანამდებობაზე მიიღება განუსაზღვრელი ვადით, გარდა ამ მუხლის მეორე პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევებისა.

2. სამსახურში განსაზღვრული ვადით მიიღება:

ა) თანამდებობაზე დროებით არმყოფი მოხელის შემცვლელი - მოხელის სამსახურში გამოსვლამდე ან თანამდებობიდან განთავისუფლებამდე;

ბ) თანამდებობაზე კონკურსის წესით დასანიშნი მოხელის მოვალეობის შემსრულებელი - კონკურსის შედეგების მიხედვით მოხელის თანამდებობაზე დანიშვნამდე;

გ) პრეზიდენტის თანამშრომელი და მრჩეველი (კონსულტანტი) - არა უმეტეს პრეზიდენტის უფლებამოსილების ვადით;

დ) პარლამენტის თავმჯდომარის, თავმჯდომარის მოადგილის, კომიტეტის თავმჯდომარის მრჩეველი და თანაშემწე, აგრეთვე პარლამენტის წევრის თანაშემწე - შესაბამისი უფლებამოსილების ვადით;

ე) მინისტრის მოადგილე და საპარლამენტო მდივანი - არა უმეტეს მინისტრის უფლებამოსილების ვადით;

ვ) მინისტრის თანაშემწე და მრჩეველი - არა უმეტეს მინისტრის უფლებამოსილების ვადით;

ზ) შტატგარეშე მოსამსახურე - დავალების შესრულების ვადით;

თ) კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვა მოსამსახურე.

3. თანამდებობაზე დროებით არმყოფი მოხელის თანამდებობიდან განთავისუფლების შემთხვევაში, გარდა პრეზიდენტის თანაშემწისა და მრჩეველისა, შემცვლელს უფლება აქვს დაიკავოს აღნიშნული თანამდებობა, როგორც სამსახურში განუსაზღვრელი ვადით მიღებულმა მოხელემ.

4. დროებით არმყოფი მოხელის იმ თანამდებობიდან განთავისუფლების შემთხვევაში, რომელიც კონკურსის წესით უნდა შეივსოს, შემცვლელს უფლება აქვს დაიკავოს აღნიშნული თანამდებობა, როგორც ამ თანამდებობაზე კონკურსის წესით დანიშნული მოხელის მოვალეობის შემსრულებელმა.

მუხლი 24. მოხელის გამოსაცდელი ვადა

1. პირს, რომელსაც მოხელის სამსახურში მიღების უფლება აქვს, შეუძლია მოხელის თანამდებობაზე დანიშვნისას გამოიყენოს გამოსაცდელი ვადა არა უმეტეს 6 თვისა, გარდა ამ მუხლის მე-4 პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევებისა.

2. გამოსაცდელი ვადის განმავლობაში მოწმდება მოხელის პროფესიული ჩვევების, შესაძლებლობების და პირადი თვისებების შესაბამისობა დაკავებულ თანამდებობასთან. არადამკმაყოფილე-

ბელი შედეგების შემთხვევაში მოხელე შეიძლება განთავისუფლდეს დაკავებული თანამდებობიდან გამოსაცდელი ვადის განმავლობაში ამ კანონით დადგენილი წესით.

3. გამოსაცდელ ვადაში არ ითვლება დროებითი შრომისუუნარობის და სხვა საპატიო მიზეზის გამო გაცდენილი დრო. გამოსაცდელი ვადა ჩაითვლება შრომით სტაჟში.

4. გამოსაცდელი ვადა არ გამოიყენება:

ა) პრეზიდენტის მიერ დანიშნული მოხელის მიმართ;

ბ) პარლამენტის მიერ არჩეული ან დანიშნული მოხელის მიმართ;

გ) თანამდებობაზე კონკურსის წესით დასანიშნი მოხელის მიმართ;

დ) სამსახურებრივი წინსვლისას თანამდებობის დაკავების შემთხვევაში;

ე) დროებით არმყოფი მოხელის შემცვლელად ან მოვალეობის შემსრულებლად დანიშვნისას.

მუხლი 25. საჯარო სამსახურში მიღებისას წარსადგენი დოკუმენტები

1. საჯარო სამსახურში მიღების მსურველმა ამ თანამდებობაზე დანიშვნის უფლების მქონე პირს უნდა წარუდგინოს:

ა) წერილობითი განცხადება;

ბ) ავტობიოგრაფია;

გ) ხელწერილი კანონით დადგენილ მოთხოვნებთან პირის შესაბამისობის შესახებ;

დ) განათლების ან შესაბამისი კვალიფიკაციის მოწმობა;

ე) პირადობის დამადასტურებელი დოკუმენტი;

ვ) უკვე გაცემული შრომის წიგნაკი;

ზ) ქონებრივი დეკლარაციის წარდგენის ცნობა საგადასახადო სამსახურიდან;

თ) სამედიცინო-ნარკოლოგიური შემოწმების ცნობა;

ი) სამედიცინო დასკვნა ჯანმრთელობის მდგომარეობის შესახებ;

კ) კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვა დოკუმენტები.

2. ამ დოკუმენტების წარუდგენლობა შეიძლება გახდეს პირის სამსახურში მიღებაზე უარის საფუძველი.

მუხლი 26. თანამდებობაზე დანიშვნის გაფორმება

1. თანამდებობაზე დანიშვნა ფორმდება ბრძანებით, განკარგულებით ან დადგენილებით.

2. ბრძანება ან განკარგულება უნდა პასუხობდეს ამ აქტისათვის წაყენებულ მოთხოვნებს და შეიცავდეს შემდეგ მონაცემებს:

ა) თანამდებობაზე დასანიშნი პირის სახელი და გვარი;

ბ) იმ დაწესებულების დასახელება, რომელშიც პირი თანამდებობაზე ინიშნება;

გ) თანამდებობის დასახელება, თანამდებობრივი სარგოს განაკვეთი და დანამატები;

დ) თანამდებობაზე დანიშვნის თარიღი;

ე) სამსახურის ვადა _ თუ პირი სამსახურში მიღებულია განსაზღვრული ვადით;

ვ) გამოსაცდელი ვადის ხანგრძლივობა _ თუ გამოსაცდელი ვადა გამოიყენება.

მუხლი 27. თანამდებობაზე დანიშვნის გაუქმება

1. თანამდებობაზე დანიშვნის უფლების მქონე პირს შეუძლია ბრძანების ან განკარგულების გაუქმება, თუ:

ა) თანამდებობაზე დანიშნულმა პირმა თანამდებობრივ უფლებამოსილებათა განხორციელების დაწყებამდე წარმოადგინა შესაბამისი განცხადება;

ბ) თანამდებობრივ უფლებამოსილებათა განხორციელების დაწყებამდე გამოვლინდა გარემოებები, რომლებიც ამ კანონის მიხედვით გამორიცხავენ თანამდებობაზე დანიშვნას.

2. პირი, რომლის დანიშვნაც გაუქმდა, ვალდებულია დააბრუნოს ყველაფერი, რაც მან მიიღო თანამდებობაზე დანიშვნით.

მუხლი 28. მოსამსახურის ფიცი

1. პირი, რომელიც პირველად იქნა მიღებული სამსახურში, დამნიშვნელ მოხელეს წარუდგენს შემდეგი შინაარსის ფიცს:

"შეგნებული მაქვს რა საჯარო სამსახურში ჩემზე დაკისრებული უდიდესი პასუხისმგებლობა, ვაცხადებ, ერთგულად ვემსახურო საქართველოს სახელმწიფოს და მის ხალხს, დაეცვა კონსტიტუცია

და კანონები, პატივი ეცე სახელმწიფოს ინტერესებს და ავტორიტეტს, მოქალაქეთა უფლებებსა და თავისუფლებებს, კეთილსინდისიერად აღვასრულო ჩემი მოვალეობანი".

2. დამნიშენელი თანამდებობის პირი ხელს აწერს ფიცის ტექსტს, რომელიც შემდგომ ინახება მოხელის პირად საქმესთან ერთად.

მუხლი 29. თანამდებობაზე დანიშვნა კონკურსის წესით

1. პირი თანამდებობაზე შეიძლება დანიშნოს კონკურსის შედეგების გათვალისწინებით.

2. სახელმწიფო ან ადგილობრივი თვითმმართველობის დაწესებულების ხელმძღვანელის გადაწყვეტილებით ამ დაწესებულებაში გარკვეული თანამდებობის დასაკავებლად შეიძლება გამოცხადდეს კონკურსი, გარდა 30-ე მუხლით გათვალისწინებული შემთხვევებისა.

მუხლი 30. თანამდებობაზე უკონკურსოდ დანიშვნა

თანამდებობაზე უკონკურსოდ შეიძლება დაინიმნონ:

ა) საქართველოს პრეზიდენტის, პარლამენტის მიერ თანამდებობაზე დასანიმნი ან ასარჩევი მოხელეები;

ბ) მინისტრის მოადგილეები, თანაშემწეები და მრჩეველები;

გ) თანამდებობაზე დროებით შემცვლელები;

დ) დროებით მოვალეობის შემსრულებლები იმ ვაკანტურ თანამდებობამე, რომელიც კონკურსის წესით უნდა შეივსოს;

ე) სამსახურებრივი დაწინაურების შემთხვევაში;

ვ) რეზერვში ჩარიცხული პირები.

მუხლი 31. კონკურსის გამოცხადება

1. საჯარო კონკურსს მოხელის ვაკანტური თანამდებობის დასაკავებლად ამ თანამდებობაზე დანიშვნის უფლების მქონე პირის წინადადებით გაზეთ "საქართველოს რესპუბლიკაში" ან სხვა ოფიციალურ ბეჭდვით ორგანოში აცხადებს სახელმწიფო სამსახურის ბიუროსი ან აღგილობრიეი თვითმმართველობის აღმასრულებელი ორგანოს ხელმძღვანელი შესაბამის ბეჭდეით ორგანოში; ამასთან, კანდიდატებს განცხადების შესატანად ეძლევათ ორკვირიანი ვადა შეტყობინების გამოქვეყნების დღიდან.

2. შეტყობინება კონკურსის შესახებ უნდა შეიცავდეს შემდეგ მონაცემებს მაინც:

ა) სახაზინო (საბიუჯეტო) დაწესებულების და კონკურსის წესით შესავსები თანამდებობის დასახელება;

ბ) კანდიდატისათვის წაყენებული მოთხოვნები;

გ) თანამდებობრივი სარგოს ოდენობა;

დ) განცხადებისა და სხვა აუცილებელი დოკუმენტების წარდგენის ვადა;

ე) საკონკურსო-სააგესტაციო კომისიის მისამართი.

3. საკონკურსო-სააგესტაციო კომისიის სხდომა ტარდება არა უადრეს სამი კვირისა კონკურსის შესახებ შეტყობინების გამოქვეყნების დღიდან.

მუხლი 32. საბუთების წარდგენა კონკურსში მონაწილეობისათვის

კონკურსში მონაწილეობის მისაღებად განცხადებას თან უნდა ერთვოდეს ამ კანონის 25-ე მუხლის პირველი პუნქტის "ბ", "დ" და "ვ" ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული დოკუმენტები, რომლებიც უნდა შეივსოს საკონკურსო-სააგესტაციო კომისიის სახელზე.

მუხლი 33. კონკურსის მონაწილის შეფასება

საკონკურსო-სააგესტაციო კომისია აფასებს კანდიდატის შესაბამისობას ვაკანტური თანამდებობის დასაკავებლად დადგენილ მოთხოვნებთან, აუცილებლობის შემთხვევაში ისმენს აღნიშნულ თანამდებობაზე დანიშვნის უფლების მქონე პირის აზრს და გამოაქვს თავისი გადაწყვეტილება კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

მუხლი 34. კონკურსის შედეგები

1. საკონკურსო-სააგესტაციო კომისია ვაკანტურ თანამდებობაზე დასანიმნად წამოაყენებს ერთ-ერთ კანდიდატს ან უარს აცხადებს კანდიდატის წამოყენებაზე.

2. საკონკურსო-სააგესტაციო კომისიის თავმჯდომარე, მისი არყოფნის შემთხვევაში კი კომისიის თავმჯდომარის მოადგილე ან კომისიის სხვა უფლებამოსილი წევრი, გადაწყვეტილების ვამოგანიდან

არა უგვიანეს 2 დღისა წერილობით აცნობებს ყოველ კანდიდატს მის მიმართ გამოტანილ გადაწყვეტილებას, ვაკანტურ თანამდებობაზე დანიშვნის უფლების მქონე პირს კი - კომისიის მიერ წამოყენებული კანდიდატის ან კანდიდატის წამოყენებაზე უარის შესახებ.

მუხლი 35. წამოყენებული კანდიდატის თანამდებობაზე დანიშვნა ან მისი რეზერვში ჩარიცხვა

1. საკონკურსო-საატესტაციო კომისიის მიერ თანამდებობაზე დასანიშნად წამოყენებული კანდიდატი ინიშნება თანამდებობაზე, თუ იგი კომისიის გადაწყვეტილების მიღებიდან 2 კვირის განმავლობაში თანამდებობაზე მისი დანიშვნის უფლების მქონე პირს წარუდგენს ამ კანონის 25-ე მუხლის პირველ პუნქტში ჩამოთვლილ დოკუმენტებს და საკონკურსო-საატესტაციო კომისიის გადაწყვეტილებას.

2. თანამდებობაზე დანიშვნისას საჭიროა ამ კანონის 26-ე მუხლის მოთხოვნათა შესრულება.

3. საკონკურსო-საატესტაციო კომისიის მიერ თანამდებობაზე დასანიშნად წამოყენებული კანდიდატი, რომელიც მისგან დამოუკიდებელი მიზეზების გამო არ დაინიშნა თანამდებობაზე, თუ მოისურვებს, ჩაირიცხება მოხელეთა რეზერვში ამ კანონით გათვალისწინებული წესით.

მუხლი 36. ჩაშლილი კონკურსი

კონკურსი ითვლება ჩაშლილად, თუ მასში მონაწილეობის მისაღებად არ იქნა წარდგენილი არცერთი განცხადება, აგრეთვე იმ შემთხვევაში, თუ საკონკურსო-საატესტაციო კომისია უარს განაცხადებს თანამდებობაზე დასანიშნად კანდიდატის წამოყენებაზე.

თავი III

მოსამსახურის უფლებები და გარანტიები

მუხლი 37. შრომითი გასამრჯელო (ხელფასი)

1. ამ კანონის მე-9 მუხლის საფუძველზე მოსამსახურეს უფლება აქვს სამსახურში მიღების დღიდან სამსახურიდან განთავისუფლების დღემდე მიიღოს შრომითი გასამრჯელო (ხელფასი). მოსამსახურის შრომითი გასამრჯელო (ხელფასი) მოიცავს თანამდებობრივ სარგოს, პრემიას, საჯარო სამსახურში წელთა ნამსახურობისათვის დაწესებულ და საქართველოს კანონმდებლობით გათვალის-წინებულ სხვა დანამატებს.

2. მოსამსახურეს ეძლევა დანამატი ნამსახურები წლებისათვის თანამდებობრივი სარგოს შემდეგი ოდენობით:

ა) 5 წლამდე _ 10 პროცენტი;

ბ) 5-დან 10 წლამდე _ 20 პროცენტი;

გ) 10-დან 15 წლამდე _ 25 პროცენტი;

დ) 15 წელი და მეტი _ 30 პროცენტი;

2[1]. სახელმწიფო დაწესებულების ხელმძღვანელს უფლება აქვს მოხელეს ზეგანაკვეთური მუშაობისა და განსაკუთრებით საპასუხისმგებლო ფუნქციური დატვირთვის გათვალისწინებით, ყოველწლიურად შრომის ანაზღაურების ფონდში წარმოქმნილი ეკონომიის ფარგლებში, დადგენილი წესით, საფინანსო წლის განმავლობაში დაუწესოს სხვა დანამატები.

3. ამ მუხლის მე-2 და მე-2[1] პუნქტებით გათვალისწინებული დანამატი მოსამსახურეს საერთოდ არ ეძლევა ან შეიძლება შეუმცირდეს მის მიმართ დისციპლინური პასუხისმგებლობის მოქმედების პერიოდში.

4. მოსამსახურეთა შრომითი გასამრჯელოს (ხელფასის) ფონდის ფორმირების წყაროა შესაბამისი ბიუჯეტი. საბიუჯეტო ასიგნებათა შემცირება არ შეიძლება იყოს მოსამსახურეთა შრომითი გასამრჯელოს (ხელფასის) და ამ კანონით გათვალისწინებული სხვა გარანტიების დაფინანსების შემცირების საფუძველი.

(საქართველოს 1999 წლის 25 ივლისის კანონი – სსმ I, 1999წ., № 29(36) მუხ.150; საქართველოს 2000 წლის 5 დეკემბრის კანონი – სსმ I, 2000წ., №47, მუხ. 132)

მუხლი 38. სამსახურებრივი მივლინების ხარჯების ანაზღაურება

1. მოსამსახურეს აქვს მისთვის სამსახურებრივი მივლინების ხარჯების ანაზღაურების უფლება საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესითა და ოდენობით.

2. სამსახურებრივი მივლინების პერიოდში მოსამსახურეს უნარჩუნდება მოხელის ან დამხმარე

მოსამსახურის დაკავებული თანამდებობა და შესაბამისი შრომითი გასამრჯელო (ხელფასი).

(საქართველოს 1998 წლის 20 თებერვლის კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1998 წ., № 11-12, გვ. 29)

მუხლი 39. უცხოეთში გრძელვადიანი მივლინება

1. უცხოეთში გრძელვადიან მივლინებად ითვლება მოსამსახურის გაგზავნა უცხო სახელმწიფოში ერთ თვეზე მეტი ვადით.

2. უცხო სახელმწიფოში ერძელვადიან მივლინებაში მოსამსახურის გაგზავნის წესი, მისი სამივლინებო ხარჯების ანაზღაურების და კომპენსაციის ოდენობა და პირობები, აგრეთვე ამასთან დაკავშირებული სხვა სოციალური გარანტიები განისაზღვრება მოქმედი კანონმდებლობით.

მუხლი 40. სამუშაო დრო და დასვენების დრო

1. მოსამსახურის სამუშაო დრო წარმოადგენს კალენდარული დროის ნაწილს, რომლის განმავლობაშიც იგი ვალდებულია განახორციელოს თავისი სამსახურებრივი უფლება-მოვალეობანი.

2. მოსამსახურე მუშაობს 5 დღიანი სამუშაო კვირით, სამუშაო დროის ხანგრძლივობა არ უნდა აღემატებოდეს 40 საათს კვირაში.

3. მოსამსახურის დასვენების დრო დგინდება შრომის კანონმდებლობის მოთხოვნათა გათვალისწინებით.

მუხლი 41. მოსამსახურის შვებულება

1. მოსამსახურეთათვის დგინდება ყოველწლიური ანაზღაურებადი შვებულება 30 კალენდარული დღის ოდენობით, თუ კანონმდებლობით გათვალისწინებული არ არის უფრო ხანგრძლივი პერიოდი.

2. სამსახურის არანაკლებ 3 წლიანი სტაჟის მქონე მოსამსახურეს მესამე და ყოველ შემდგომ წელზე ეძლევა თითოდღიანი დამატებითი შვებულება, მაგრამ არა უმეტეს 10 დღისა. დისციპლინური პასუხისმგებლობის მოქმედების პერიოდში მოსამსახურეს ამგვარი დამატებითი შვებულება შეიძლება შეუმცირდეს ან საერთოდ აღარ მიეცეს.

3. მოსამსახურეს, რომელსაც აქვს სახელმწიფო დაწესებულებებში მუშაობის 10 წელზე მეტი სტაჟი, მიეცემა დამატებითი ანაზღაურებადი შვებულება 15 კალენდარული დღის ოდენობით.

4. მოსამსახურეს შეიძლება მიეცეს შვებულება ანაზღაურების გარეშე არა უმეტეს ერთი წლისა კანონმდებლობით გათვალისწინებული წესით.

მუხლი 42. საშვებულებო დახმარება

1. მოსამსახურეს ძირითად შვებულებასთან დაკავშირებით ეძლევა სამეებულებო დახმარება ერთი თვის თანამდებობრივი სარგოს ოდენობით. შვებულების მომდევნო სამუშაო წელს გადატანის შემთხვევაში მოსამსახურეს საშვებულებო დახმარება მიეცემა აგრეთვე წინა წლის მუშაობისათვის.

2. შვებულების ნაწილ-ნაწილ გამოყენების შემთხვევაში მოსამსახურეს საშვებულებო დახმარება ეძლევა შვებულების პირველი ნაწილის გამოყენებისათანავე.

3. დისციპლინური პასუხისმგებლობის მოქმედების პერიოდში მოსამსახურეს სამეებულებო დახმარება შეიძლება შეუმცირდეს ან საერთოდ არ მიეცეს.

მუხლი 43. სხვა თანამდებობაზე გადაყვანა ან თანამდებობრივად გათვალისწინებელი დავალების მიცემა

სხვა თანამდებობაზე ან სხვა ადგილმდებარეობის სამუშაოზე მოსელის გადაყვანა, აგრეთვე მისთვის დაკავებული თანამდებობით გათვალისწინებელი დავალების დაკისრება დასაშვებია მხოლოდ მოხელის თანხმობით. გამონაკლისს წარმოადგენს ამ კანონის 53-ე, 54-ე და 57-ე მუხლებით გათვალისწინებული შემთხვევები.

მუხლი 44. შრომის ანაზღაურება მოხელის უკანონოდ გადაყვანის შემთხვევაში

მოხელეს უფლება აქვს მიიღოს შრომითი გასამრჯელო მისი უკანონოდ გადაყვანის მთელი პერიოდისათვის, თუ მას ამ დროის მანძილზე ეკრძალებოდა ძველი სამუშაოს შესრულება და მან ამის თაობაზე წერილობით აცნობა უკანონო აქტის გამომცემ პირს თუ დაწესებულებას.

მუხლი 45. მოხელის გადაყვანა ჯამრთელობის მდგომარეობის გამო

მოხელეს, რომლის ჯანმრთელობა სამედიცინო დასკვნის საფუძველზე წინააღმდეგ ნაჩვენებია დაკავებულ თანამდებობაზე სამსახურის გაგრძელებასთან, უფლება ეძლევა იმავე დაწესებულებაში მიიღოს მისი ჯანმრთელობის მდგომარეობის შესაბამისი თანამდებობა, გარდა კონკურსის წესით შესაფერები თანამდებობისა. თუ აღნიშნულ დაწესებულებაში არ არის მოხელის ჯანმრთელობის მდგომარეობის შესაბამისი თანამდებობა ან თუ მოხელე ვერ აკმაყოფილებს სხვა მოთხოვნებს, იგი თავისუფლდება დაკავებული თანამდებობიდან დადგენილი წესის მიხედვით.

მუხლი 46. მოხელის სამსახურებრივი პირობების დროებით შემსუბუქება და მისი დროებით გადაყვანა

1. სამედიცინო დასკვნის საფუძველზე მოხელეს უფლება აქვს მოითხოვოს სამსახურებრივი პირობების დროებით შემსუბუქება ან მისი ჯანმრთელობის მდგომარეობის შესაბამის თანამდებობაზე დროებით გადაყვანა, გარდა კონკურსის წესით დასაკავებელი თანამდებობისა. მოხელეს ეძლევა ახალი თანამდებობის შესაბამისი თანამდებობრივი სარგო, თუ იგი აღემატება ძველი თანამდებობრივი სარგოს ოდენობას. თუ ახალი თანამდებობის შესაბამისი თანამდებობრივი სარგო ძველ თანამდებობრივ სარგოზე ნაკლებია, მოხელეს უნარჩუნდება ძველი სარგო.

2. მოხელისათვის სამსახურებრივი პირობების შემსუბუქების და მისი შესაბამისი გადაყვანის მეუძლებლობის შემთხვევაში, სამედიცინო დასკვნაში მითითებული ვადის გათვალისწინებით მოხელე თავისუფლდება თანამდებობრივი უფლება-მოვალეობების შესრულებისაგან, მაგრამ არა უმეტეს 3 თვისა.

3. ამ მუხლის მოთხოვნები ვრცელდება ფეხმძიმე ქალებზე ფეხმძიმობის პერიოდში.

მუხლი 47. სწავლის ხარჯების ანაზღაურება

მოსამსახურეს, რომელიც სამსახურიდან თავისუფლდება ჯანმრთელობის მდგომარეობის გამო, დაწესებულების მგგატების შემცირებასთან ან ლიკვიდაციასთან დაკავშირებით, უფლება აქვს კვალიფიკაციის ამაღლებისა და გადამზადების ხარჯების ანაზღაურებაზე კანონმდებლობით დადგენილი წესითა და ოდენობით.

მუხლი 48. სასწავლო შვებულება კვალიფიკაციის ასამაღლებლად

სახელმწიფო მოსამსახურეს 5 წელიწადში ერთხელ თანამდებობრივი სარგოს შენარჩუნებით ეძლევა სასწავლო შვებულება 3 თვემდე ეადით კვალიფიკაციის ამაღლების მიზნით.

მუხლი 49. დახმარება საჯარო მოსამსახურის დაღუპვის ან დაინვალიდებისას

1. სამსახურებრივი მოვალეობების შესრულებასთან დაკავშირებით, მოსამსახურეზე თავდასხმის შედეგად მისი დაღუპვის შემთხვევაში, დაღუპულის ოჯახს ეძლევა ერთჯერადი დახმარება 10 წლის სამსახურებრივი სარგოს ოდენობით. დაღუპული იკრძალება სახელმწიფოს ან შესაბამისად აღგილობრივი თვითმმართველობის დაწესებულების ხარჯზე.

2. მოსამსახურეს, რომელიც დაინვალიდდა ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, ეძლევა დახმარება:

ა) მრომისუნარიანობის ნაწილობრივ დაკარგვისას - 1 წლის თანამდებობრივი სარგოს ოდენობით;

ბ) მრომისუნარიანობის სრული დაკარგვისას - 5 წლის თანამდებობრივი სარგოს ოდენობით.

მუხლი 50. სამსახურში ყოფნის ზღვრული ასაკი და მოსამსახურის საპენსიო უზრუნველყოფა

1. სამსახურში ყოფნის ზღვრული ასაკი განისაზღვრება 65 წლით. მოსამსახურე პენსიაში გადის კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

2. მოსამსახურეს სამსახურში ყოფნის ზღვრული ასაკის მიღწევისას ენიშნება პენსია, რომელიც ნამსახურობის სგაჟის გათვალისწინებით იზრდება შემდეგი ოდენობით:

ა) 10-დან 15 წლამდე სამსახურის სგაჟის დროს - 10%-ით;

ბ) 16-დან 20 წლამდე სამსახურის სგაჟის დროს - 20%-ით;

გ) 21-დან 25 წლამდე სამსახურის სგაჟის დროს - 25%-ით;

დ) 26-დან 30 წლამდე სამსახურის სგაჟის დროს - 40%-ით;

ე) 30 წელზე მეტი სამსახურის სტაჟის დროს - 50%-ით.

3. სტაჟის გათვალისწინებით მოსამსახურეთა პენსიების გაზრდის ხარჯები იფარება სახელმწიფო ან მესაბამისად ადგილობრივი თვითმმართველობის ბიუჯეტის სახსრებიდან.

(საქართველოს 2003 წლის 23 ივლისის კანონი – სსმ I, 2003 წ., №24, მუხ. 184)

მუხლი 51. მოსამსახურის სხვა უფლებები და გარანტიები

1. მოსამსახურეს აქვს შემდეგი უფლებები და გარანტიები:

ა) თავისი კომპეტენციის ფარგლებში განიხილოს საკითხი და მიიღოს შესაბამისი გადაწყვეტილება, დადგენილი წესით მოითხოვოს და მიიღოს ინფორმაცია თანამდებობრივი უფლებამოსილების განსახორციელებლად;

ბ) მიიღოს თანამდებობრივი ფუნქციების შესასრულებლად საჭირო ორგანიზაციულ-ტექნიკური სამუალებები და პირობები;

გ) მოითხოვოს სამსახურებრივი გამოძიება თავისი პატივისა და ღირსების შემლახავი ცნობების გაბათილების მიზნით;

დ) გაერთიანდეს პროფესიულ კავშირებში და სამსახურისაგან თავისუფალ დროს მონაწილეობდეს მათ საქმიანობაში.

2. საქართველოს კანონმდებლობით მოსამსახურეთათვის შეიძლება გათვალისწინებულ იქნეს როგორც სხვა დამატებითი უფლებები და გარანტიები, ისე შესაბამისი გამონაკლისი.

თავი IV

სამსახურებრივი მოვალეობანი

მუხლი 52. სამსახურებრივ მოვალეობათა შესრულება და სამართლებრივი აქტების დაცვის ვალდებულება

1. მოსამსახურე ვალდებულია შეასრულოს თავისი სამსახურებრივი მოვალეობანი, რომელიც განსაზღვრულია ამ კანონით, სხვა კანონებით, თანამდებობრივი ინსტრუქციებით და სხვა სამართლებრივი აქტებით.

2. მოსამსახურე ვალდებულია სპეციალური მითითების გარეშე დაიცვას ის სამართლებრივი აქტები, რომლებიც სამსახურს ეხება და მის სამსახურებრივ ადგილს უკავშირდება, გარდა იმ შემთხვევებისა, რომლებიც მითითებულია 55-ე და 56-ე მუხლების პირველ პუნქტებში.

მუხლი 53. იმ განკარგულებათა შესრულება, რომლებიც არ უკავშირდება სამსახურის ადგილს

1. მოსამსახურე ვალდებულია შეასრულოს პირადი უფროსის ან დაწესებულების ხელმძღვანელის ერთჯერადი უშუალო განკარგულება სამსახურებრივ საკითხებზე, რომელთა შესრულების მოვალეობა არ უკავშირდება სამსახურის ადგილს, გარდა ამ კანონის 55-ე და 56-ე მუხლების პირველი პუნქტებით გათვალისწინებული შემთხვევებისა. დაწესებულების ხელმძღვანელის განკარგულების შესახებ მოსამსახურემ უნდა აცნობოს თავის პირად უფროსს.

2. თუ ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული განკარგულების შესრულებამ შეიძლება გამოიწვიოს გარკვეული წინააღმდეგობა მოსამსახურის მიერ თავის სამსახურებრივ მოვალეობათა შესრულებაში, იგი ვალდებულია ეს მოახსენოს განკარგულების გამცემს და განკარგულების განმეორების შემთხვევაში აღასრულოს იგი.

მუხლი 54. იმ დავალების შესრულება, რომელიც არ შედის სამსახურებრივ მოვალეობათა რიცხვში

1. მოსამსახურემ უნდა შეასრულოს დაწესებულების ხელმძღვანელის დავალება, რომელიც არ შედის სამსახურებრივ მოვალეობათა რიცხვში, თუ ამის გაკეთება აუცილებელია ამ დაწესებულებაში სტიქიური უბედურებისა და უბედური შემთხვევის დროულად ასაცილებლად, ქონების დაღუპვისა და გაფუჭებისაგან გადასარჩენად, გარდა იმ შემთხვევებისა, თუ ასეთი დავალების შესრულება წინააღმდეგ ნაჩვენებია მოსამსახურის ჯანმრთელობის მდგომარეობისათვის ან ამკარად აღემატება მის შესაძლებლობებს.

2. მოსამსახურეს, რომელიც დროებით თავისუფლდება სამსახურებრივ მოვალეობათა შესრულებისაგან ამ მუხლის პირველი პუნქტის საფუძველზე, უნარჩუნდება ძველი თანამდებობრივი სარგო.

მუხლი 55. განკარგულებები, რომელთა გაცემაც არ შეიძლება

1. აკრძალულია განკარგულების გაცემა, თუ იგი:

ა) ეწინააღმდეგება კანონმდებლობას;

ბ) სცილდება განკარგულების გამცემის უფლებამოსილების ფარგლებს;

გ) თხოულობს ისეთ ქმედებათა შესრულებას, რისი უფლებაც განკარგულების მიმღებს არ გააჩნია.

2. განკარგულების კანონიერებასთან დაკავშირებით წარმომობილი ეჭვის თაობაზე მოსამსახურემ დაუყოვნებლივ უნდა აცნობოს განკარგულების გამცემს და ზემდგომ უფროსს. განკარგულების წერილობითი ფორმით განმეორებისას იგი უნდა შესრულდეს, გარდა ამ კანონის 56-ე მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევებისა.

მუხლი 56. უარის საფუძველი იმ დავალების შესრულებაზე, რომელიც არ უკავშირდება სამსახურის ადგილს

1. მოსამსახურეს შეუძლია უარი განაცხადოს ამ კანონის 53-ე და 54-ე მუხლების პირველი პუნქტებით და 55-ე მუხლის მეორე პუნქტით გათვალისწინებულ დავალებათა შესრულებაზე, თუ მათი შესრულება:

ა) მიმართული იქნებოდა მისი მეუღლის, მშობლის, ძმის, დის, შვილის ან სხვა ახლობელ ადამიანთა წინააღმდეგ;

ბ) წინააღმდეგ ნაჩვენებია მისი ჯანმრთელობის მდგომარეობისათვის;

გ) არ იძლევა ბავშვთა აღზრდისათვის დაწესებული შეღავათებით სარგებლობის საშუალებას;

დ) მოითხოვს უფრო მაღალ კვალიფიკაციასა და სხვა პროფესიულ მომზადებას, ვიდრე მას აქვს.

2. დავალების შესრულებაზე უარის შემთხვევაში მოსამსახურემ დავალების მიმცემს უნდა გააცნოს ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული გარემოება.

მუხლი 57. სამსახურში არმყოფი მოხელის მოვალეობათა შესრულება

1. პირს, რომელსაც აქვს თანამდებობაზე დანიშვნის უფლება, დროებით არმყოფი მოხელის მეცელის ან ვაკანტური თანამდებობის დასაკავებლად გადაუდებელ შემთხვევებში, როდესაც მოხელის არყოფნა გამოიწვევდა დაწესებულების ნორმალური საქმიანობის გართულებას, შეუძლია:

ა) გადაუნაწილოს არმყოფი მოხელის მოვალეობანი სხვა მოხელეებს მათი სამსახურებრივი მოვალეობების შესრულებისაგან განთავისუფლების გარეშე;

ბ) დაკისროს არმყოფი მოხელის მოვალეობანი სხვა მოხელეს და ეს უკანასკნელი გაათავისუფლოს თავისი სამსახურებრივი მოვალეობების შესრულებისაგან.

2. მოხელეს შეუძლია უარი განაცხადოს ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებულ მოვალეობათა დროებით შესრულებაზე, თუ მათი შესრულება წინააღმდეგ ნაჩვენებია მისი ჯანმრთელობის მდგომარეობისათვის ან ეს მოითხოვს უფრო მაღალ კვალიფიკაციასა და სხვა პროფესიულ მომზადებას, ვიდრე მას აქვს.

3. მოხელეს შეუძლია ამ მუხლის პირველი პუნქტის საფუძველზე ამავე დაწესებულებაში შეასრულოს არმყოფი მოხელის მოვალეობანი არა უმეტეს 1 თვისა კალენდარული წლის მანძილზე.

4. მოხელეებს, რომლებიც ამ მუხლის პირველი პუნქტის "ა" ქვეპუნქტის საფუძველზე ცვლიან მოხელეს, თავიანთი ხელფასის გარდა ეძლევათ დანამატი არმყოფი მოხელის თანამდებობრივი სარგოს ოდენობით.

5. მოხელეს, რომელიც ამ მუხლის პირველი პუნქტის "ბ" ქვეპუნქტის საფუძველზე ცელის არმყოფ მოხელეს, ეძლევა არმყოფი მოხელის თანამდებობრივი სარგო, თუ უკანასკნელი აღემატება მის თანამდებობრივ სარგოს; თუ არმყოფი მოხელის თანამდებობრივი სარგო ნაკლებია შემცელელის თანამდებობრივ სარგომზე, მაშინ შემცელელ მოხელეს უნარჩუნდება თავისი სარგო.

მუხლი 58. საქმისწარმოების და ქონების გადაცემა

1. მოსამსახურე მოვალეა შვებულებაში გასვლამდე, აგრეთვე თანამდებობიდან განთავისუფლებამდე სამსახურთან დაკავშირებით მისთვის მინდობილი ქონების დასაბრუნებლად მიმართოს ამისათვის დანიშნულ პირს, რომელიც ვალდებულია ჩაიბაროს საქმისწარმოება და ქონება.

2. მოსამსახურის მოვალეობა და პასუხისმგებლობა ამ ქონების დაბრუნებასთან და ჩაბარებასთან დაკავშირებით განისაზღვრება მოქმედი კანონმდებლობით.

მუხლი 59. საიდუმლოს დაცვა

კანონმდებლობის შესაბამისად მოსამსახურე ვალდებულია, როგორც სამსახურებრიი ურთიერ-თობისას, ისე სამსახურიდან განთავისუფლების შემდეგ არ გაავრცელოს სახელმწიფო და კომერციული საიდუმლოება, სხვა პირთა ოჯახურ და პირად ცხოვრებასთან დაკავშირებული, აგრეთვე სხვა ინფორმაცია, რაც მისთვის ცნობილი გახდა სამსახურებრიე მოვალეობათა შესრულებასთან დაკავშირებით.

მუხლი 60. სამეწარმეო საქმიანობის შეზღუდვა

მოსამსახურე არ უნდა იყოს სამეწარმეო საქმიანობის სუბიექტის მუდმივმოქმედი ხელმძღვანელი, საკონტროლო, სამეთვალყურეო და სარევიზიო ორგანოს წევრი.

მუხლი 61. პარტიული საქმიანობის შეზღუდვა

სახელმწიფო მოსამახურეს არ აქვს უფლება თავისი სამსახურებრიეი მდგომარეობა გამოიყენოს პარტიული საქმიანობისათვის.

მუხლი 62. სამსახურებრივ ზედამხედველობასთან დაკავშირებული შეზღუდვა

1. სახელმწიფო მოსამსახურე არ უნდა იღებდეს შემოსავალს იმ ორგანიზაციებიდან, რომლებსაც სამსახურებრივ მოვალეობათა შესრულების წესით უწევს ზედამხედველობას.

2. არ შეიძლება მოხელეს დაეკისროს სამსახურებრიეი ზედამხედველობა იმ ორგანიზაციებისადმი, რომელთა ხელმძღვანელ ორგანოებში საქმიანობენ მისი ოჯახის წევრები.

მუხლი 63. სამეწარმეო საქმიანობაში მონაწილეობა

მოხელეს არ აქვს სამეწარმეო საქმიანობის უფლება. მას შეუძლია მხოლოდ ფლობდეს აქციებსა და წილს.

მუხლი 64. სამსახურებრივი შეუთავსებლობა

1. სახელმწიფო მოსამსახურეს უფლება არ აქვს ეკავოს სხვა თანამდებობა ან შეთავსებით ასრულებდეს სხვა ანაზღაურებად სამუშაოს სხვა სახელმწიფო და ადგილობრიეი თვითმმართველობის დაწესებულებაში, იყოს ნებისმიერი დონის წარმომადგენლობითი ან საკანონმდებლო ორგანოს წევრი, თუ კანონით სხვა რამ არ არის დადგენილი.

2. სახელმწიფო მოსამსახურეს უფლება აქვს იმავდროულად ასრულებდეს სხვა ანაზღაურებად სამუშაოს საქართველოს კონსტიტუციითა და საკანონმდებლო აქტებით დადგენილი შეზღუდვების გათვალისწინებით.

3. სახელმწიფო მოსამსახურის მიერ შეთავსებით სხვა თანამდებობის დაკავება და ანაზღაურე-ბადი სამუშაოს შესრულება დასაშვებია მხოლოდ იმავე სახელმწიფო დაწესებულების სისტემაში.

(საქართველოს 1998 წლის 30 სექტემბრის კანონი – სსმ I, 1998 №2, მუხ.19; საქართველოს 2004 წლის 13 თებერვლის კანონი - სსმI, 2004 წ. №6, მუხ. 26; საქართველოს 2004 წლის 24 თებერვლის კანონი - სსმI, 2004 წ. №7, მუხ. 34)

მუხლი 65. სამსახურში შესვლის შეზღუდვა

განთავისუფლებული სახელმწიფო მოსამსახურე განთავისუფლების დღიდან 3 წლის მანძილზე არ შეიძლება სამსახურში შევიდეს იმ დაწესებულებაში ან ეწეოდეს საქმიანობას იმ საწარმოში, რომელსაც იგი უკანასკნელი 3 წლის მანძილზე სისტემატურად ზედამხედველობდა სამსახურებრივად. ამ ხნის განმავლობაში მას აგრეთვე არ აქვს უფლება ასეთი დაწესებულებიდან ან საწარმოდან მიიღოს შემო-სავალი.

მუხლი 66. გარიგებათა დადების შეზღუდვა

1. მოსამსახურეს ეკრძალება:

ა) გარიგების დასადებად მისთვის მინდობილი დაწესებულების ქონების მეძენა;

ბ) ქონებრივი გარიგების დადება იმ დაწესებულებასთან, სადაც საქმიანობს, გარდა კანონმდებლობით დაშვებული გამონაკლისებისა;

გ) როგორც საჯარო მოსამსახურემ, დადოს გარიგება თავისი სამეწარმეო საქმიანობის სუბიექტთან, პარტიასთან ან სხვა დაწესებულებასთან;

დ) როგორც საჯარო მოსამსახურემ, დადოს ქონებრიეი გარიგება საკუთარ მეუღლესთან, საკუთარ ან მეუღლის ბებიასთან, ბაბუასთან, მშობლთან, ძმასთან, დასთან, შვილთან ან შვილიშვილთან.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული მოთხოვნების დარღვევით დადებული გარიგება ბათილია.

3. მოსამსახურე ვალდებულია მინდობის ხელშეკრულების საფუძველზე სამსახურის გავლის ვადით სხვას სამართთავად გადასცეს მის საკუთრებაში არსებული სამეწარმეო საქმიანობის სუბიექტის საწესდებო კაპიტალის წილი (აქციათა პაკეტი) კანონმდებლობით გათვალისწინებული წესით და პირობებში.

მუხლი 67. მასობრივ აქციებში მონაწილეობა

სახელმწიფო მოსამსახურის მასობრივ აქციებში მონაწილეობის საკითხი რეგულირდება "შეკრებებისა და მანიფესტაციების შესახებ" საქართველოს კანონით.

მუხლი 68. მოსამსახურის სხვა მოვალეობანი და შეზღუდვა

ცალკეული კატეგორიის მოსამსახურეთა მიმართ საქართველოს კანონმდებლობით შეიძლება დადგინდეს სხვა სახის დამატებითი მოვალეობანი და შეზღუდვა.

თავი V

საჯარო სამსახურში თანამდებობათა რანგირება

მუხლი 69. საჯარო სამსახურში თანამდებობათა რანგირება

1. კომპეტენციის განვრცობადობისა და უფლებამოსილების დონის მიხედვით საჯარო სამსახურში თანამდებობები იყოფა შემდეგ რანგებად:

ა) მთავარი საჯარო თანამდებობა;

ბ) წამყვანი საჯარო თანამდებობა;

გ) უფროსი საჯარო თანამდებობა;

დ) უმცროსი საჯარო თანამდებობა.

2. რანგების მიხედვით საჯარო თანამდებობათა კონკრეტული ნუსხა განისაზღვრება საჯარო სამსახურის თანამდებობათა რეესტრით, რომელსაც ამტკიცებს საქართველოს პრეზიდენტი.

მუხლი 70. მოხელეთა საკლასო ჩინი

1. მოხელის საკლასო ჩინი აღნიშნავს მისი პროფესიული დონისა და მონაცემების შესაბამისობას განსაზღვრული თანამდებობისთვის წაყენებულ საკვალიფიკაციო მოთხოვნებთან.

2. მოხელეებს საჯარო სამსახურში დაკავებული თანამდებობის შესაბამისად შეიძლება მიენიჭოთ შემდეგი საკლასო ჩინი:

ა) მთავარ საჯარო თანამდებობაზე _ ნამდვილი სახელმწიფო მრჩეველი, პირველი კლასის სახელმწიფო მრჩეველი, სახელმწიფო მრჩეველი.

ბ) წამყვან საჯარო თანამდებობაზე _ პირველი, მეორე, მესამე კლასის მრჩეველი.

გ) უფროს საჯარო თანამდებობაზე _ საჯარო სამსახურის პირველი, მეორე, მესამე კლასის მრჩეველი.

დ) უმცროს საჯარო თანამდებობაზე _ საჯარო სამსახურის პირველი, მეორე, მესამე კლასის რეფერენტი.

3. საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად საჯარო სამსახურში წესდება დიპლომატიური რანგები და სხვა საკლასო ჩინები. საჯარო სამსახურში საკლასო ჩინების შესაბამისად შეიძლება დაწესდეს განმასხვავებელი ფორმის ტანსაცმელი.

მუხლი 71. საკლასო ჩინის მინიჭება

1. საკლასო ჩინის მინიჭება ან ჩამორთმევა ხდება მოხელის მიერ ატესტაციის გავლის შეღეგების მიხედვით.

2. საკლასო ჩინს ანიჭებს:

ა) სახელმწიფო მრჩეველებს _ საქართველოს პრეზიდენტი;

ბ) პირველი, მეორე, მესამე კლასის მრჩეველებს, საჯარო სამსახურის მრჩეველებს, საჯარო სამსახურის რეფერენტებს _შესაბამის თანამდებობაზე არჩევის (დანიშვნის) უფლების მქონე ორგანო (თანამდებობის პირი).

3. მოხელეს, რომელსაც მინიჭებული აქვს საკლასო ჩინი, შესაბამის თანამდებობაზე ყოფნის მთელ პერიოდში მიეცემა საკლასო ჩინისათვის გათვალისწინებული ხელფასის დანამატი კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

4. მოხელეს თანამდებობიდან გადადგომისას უნარჩუნდება საკლასო ჩინი მითითებით "გადამდგარი".

თავი VI

დაწესებულების შინაგანაწესი

მუხლი 72. დაწესებულების შინაგანაწესის შინაარსი

დაწესებულების შინაგანაწესით განისაზღვრება:

ა) სამუშაო დროს დასაწყისი და დასასრული;

ბ) დღის განმავლობაში შესვენების დრო;

გ) დასვენების და სადღესასწაულო დღეებში, აგრეთვე ყოველდღიური სამუშაო დროის დამთავრების შემდეგ დაწესებულებაში ყოფნის პირობები და წესი;

დ) სამსახურებრივ საკითხებზე განკარგულებათა მოსამსახურეებამდე დაყვანის წესი;

ე) ხელფასის გაცემის დრო და ადგილი;

ვ) მრომის დაცვისა და ხანძარსაწინააღმდეგო უსაფრთხოების ზოგადი ინსტრუქციები;

ზ) სამსახურში არყოფნის შეტყობინების წესი.

მუხლი 73. შინაგანაწესის დადგენა და მოსამსახურისათვის გაცნობა

1. დაწესებულების ხელმძღვანელი დამტკიცებამდე 2 კვირით ადრე შინაგანაწესის პროექტს წარუდგენს მოსამსახურეებს გაცნობისა და მასში შენიშვნებისა და წინადადებების შეტანის მიზნით. ეს წინადადებები და შენიშვნები დაწესებულების ხელმძღვანელისათვის საეალდებულო არ არის, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ისინი გამომდინარეობენ კანონიდან.

2. დაწესებულების შინაგანაწესს ამტკიცებს ხელმძღვანელი; ასევე ეგზავნება შრომის ინსპექციას დაწესებულების ადგილმდებარეობის მიხედვით და მოსამსახურეთა წარმომადგენლობით ორგანიზაციას.

3. დაწესებულების შინაგანაწესი ძალაში შედის დამტკიცების მომდევნო სამუშაო დღეს, თუ საკუთრივ შინაგანაწესით არ არის დადგენილი ძალაში შესვლის უფრო გვიანი თარიღი.

4. დაწესებულების ხელმძღვანელი ვალდებულია სამსახურში მიღებისას მოსამსახურეს გააცნოს შინაგანაწესი (ხელწერილის დადებით), აგრეთვე უზრუნველყოს ნებისმიერ დროს მისი გაცნობის შესაძლებლობა.

თავი VII

მოხელის წახალისება, სამსახურებრივი დაწინაურება და დისციპლინური პასუხისმგებლობა

მუხლი 74. წახალისების ფორმები

1. მოსამსახურის მიერ სამსახურებრივ მოვალეობათა სანიმუშო შესრულებისათვის, ხანგრძლივი და კეთილსინდისიერი სამსახურისათვის, განსაკუთრებული სირთულის ან მნიშვნელობის დავალების შესრულებისათვის წესდება წახალისების შემდეგი ფორმები:

ა) მადლობის გამოცხადება;

ბ) ერთდროული ფულადი ჯილდო;

გ) ფასიანი საჩუქრით დაჯილდოება;

დ) თანამდებობრივი სარგოს თანრიგის ამაღლება.

2. შეიძლება ერთდროულად გამოყენებულ იქნეს წახალისების რამოდენიმე ფორმა.

მუხლი 75. წამხალისებელი

1. მოსამსახურეს მადლობა შეიძლება გამოუცხადოს უფროსმა, რომელსაც აქვს ბრძანების გამოცემის უფლება.

2. ერთდროული ფულადი ჯილდოთი, ფასიანი საჩუქრით ან თანამდებობრივი სარგოს თანრიგის ამაღლებით მოსამსახურის წახალისება შეუძლია მისი სამსახურში მიღების უფლების მქონე თანამდე-ბობის პირს ან დაწესებულებას.

3. წახალისების ნებისმიერი ფორმის გამოყენების შესახებ მოგიყირებული წინადადების შეტანის უფლება აქვს ყოველ უფროსს და დაწესებულებას.

მუხლი 76. მოხელის სამსახურებრივი დაწინაურების უფლება

მოხელის უფრო მაღალ თანამდებობაზე წამოყენება შეუძლია იმ პირს ან დაწესებულებას, რომელსაც აქვს მისი თანამდებობაზე დანიშვნის უფლება.

მუხლი 77. სამსახურებრივი დაწინაურების წესი

1. უფრო მაღალ თანამდებობაზე შეიძლება წამოყენებულ იქნეს ის მოხელე, რომელიც დაკავებულ თანამდებობაზე მსახურობს 6 თვე მაინც და საკონკურსო-სააატესტაციო კომისიამ წარადგინა დასაწინაურებლად.

2. მოხელის სამსახურებრივი დაწინაურებისათვის საჭიროა მისი წერილობითი თანხმობა.

3. ერთ თანამდებობაზე რამოდენიმე დასაწინაურებელი მოხელის წარდგენისას თანამდებობაზე ინიშნება ის მოხელე, რომელსაც ატესტაციის შედეგების მიხედვით უფრო მაღალი შეფასება აქვს.

4. მოხელე არ შეიძლება სამსახურებრივად დაწინაურდეს დისციპლინური პასუხისმგებლობის მოქმედების პერიოდში.

მუხლი 78. დისციპლინური გადაცდომა

1. დისციპლინურ გადაცდომას წარმოადგენს:

ა) სამსახურებრივ მოვალეობათა ბრალეული შეუსრულებლობა ან არაჯეროვნად შესრულება;

ბ) დაწესებულებისათვის ქონებრივი ზიანის მიყენება ან ასეთი ზიანის წარმოშობის საშიშროების ბრალეული შექმნა;

გ) ზოგადზნეობრივი ნორმების წინააღმდეგ ან მოხელისა და დაწესებულების დისკრედიტაციისაკენ მიმართული ულირსი საქციელი (ბრალეული ქმედება), განურჩევლად იმისა, სამსახურშია ჩადენილი თუ მის გარეთ.

მუხლი 79. დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომები

1. იმ თანამდებობის პირმა ან დაწესებულებამ, რომელსაც აქვს მოხელის თანამდებობაზე დანიშვნის უფლება, დისციპლინური გადაცდომისათვის მის მიმართ შეიძლება გამოიყენოს დისციპლინური პასუხისმგებლობის შემდეგი ზომები:

ა) მენიშვნა;

ბ) გაფრთხილება;

გ) არა უმეტეს ათი სამუშაო დღის ხელფასის დაკავება;

დ) სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისაგან ჩამომორება ხელფასის გაცემის შეჩერებით - არა უმეტეს ათი სამუშაო დღისა;

ე) უფრო დაბალი თანრიგის თანამდებობრივ სარგოზე გადაყვანა - არა უმეტეს ერთი წლისა;

ვ) სამსახურიდან განთავისუფლება ამ კანონის საფუძველზე.

2. ერთი დისციპლინური გადაცდომისათვის შეიძლება გამოყენებულ იქნეს დისციპლინური პასუხისმგებლობის მხოლოდ ერთი ზომა.

მუხლი 80. დისციპლინური პასუხისმგებლობის მოხსნა

1. დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომის გამოყენება აღინიშნება პირად საქმეში შეტანით.

2. დისციპლინური პასუხისმგებლობის დამდე თანამდებობის პირს ან დაწესებულებას უფლება აქვს მოხელეს ვადამდე ადრე მოუხსნას ეს პასუხისმგებლობა, თუ მან არ ჩიდინა ახალი გადაცდომა და თავი გამოიჩინა, როგორც კეთილსინდისიერმა მოსამსახურემ.

3. თუ მოხელეს ერთი წლის ვადაში არ შეეფარდა ახალი დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომა, იგი ითვლება დისციპლინური პასუხისმგებლობის არმქონედ.

4. დისციპლინური პასუხისმგებლობის ვადამდე ადრე მოხსნა ფორმდება წერილობით ორ პირად. ერთი პირი რჩება იმ თანამდებობის პირთან ან დაწესებულებასთან, რომელმაც ვადამდე ადრე მოუხსნა მოხელეს პასუხისმგებლობა, მეორე პირი კი გადაეცემა თვითონ მოხელეს.

5. დისციპლინური პასუხისმგებლობის ვადამდე ადრე მოხსნა შეიტანება პირად საქმეში.

თავი VIII

მოხელის ატესტაცია

მუხლი 81. ატესტაციის ცნება

ამ კანონის მიხედვით მოხელის ატესტაცია არის მოხელის პროფესიული ჩვევების, კვალიფიკა-

ციის, შესაძლებლობის და პირადული თვისების დაკავებულ (ან დასაკავებელ) თანამდებობასთან წაყენებულ მოთხოვნებთან შესაბამისობის შეფასება.

მუხლი 82. ატესტაციას დაქვემდებარებული პირი

1. ატესტირებას ექვემდებარება:

ა) მოხელე 3 წელიწადში ერთხელ (საატესტაციო პერიოდი);

ბ) მოხელე, რომელიც წამოყენებულია სამსახურებრივი დაწინაურებისათვის;

გ) რეზერვში ჩარიცხული პირი;

დ) კანდიდატი მოხელის თანამდებობაზე, თუ თანამდებობა კონკურსის წესით უნდა დაიკავონ.

2. ატესტირებას არ ექვემდებარება:

ა) მოხელე, რომელსაც თანამდებობაზე ნიშნავს ან ირჩევს შესაბამისად საქართველოს პრეზიდენტი, პარლამენტი ან ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანო;

ბ) მოხელე, რომელიც სამსახურში მიიღება განსაზღვრული ვადით.

მუხლი 83. ატესტაციის დრო

1. ატესტაციის ჩატარების დროს განსაზღვრავს სახელმწიფო ან ადგილობრივი თვითმმართველობის დაწესებულების ხელმძღვანელი საკონკურსო-საატესტაციო კომისიის თავმჯდომარესთან შეთანხმებით.

2. მოხელე, რომელიც საატესტაციო პერიოდის უკანასკნელი წლის მანძილზე სამსახურებრივ მოვალეობას ასრულებდა 6 თვეზე ნაკლები ვადით, ექვემდებარება მომავალ წელს ატესტირებას.

მუხლი 84. საკონკურსო-საატესტაციო კომისიები

1. მოხელეთა ატესტირებას ახორციელებენ შემდეგი საკონკურსო-საატესტაციო კომისიები:

ა) საქართველოს პარლამენტის აპარატის მოხელეთა კონკურსისა და ატესტაციის კომისია - პარლამენტის აპარატის მოხელეთათვის;

ბ) სახელმწიფო კანცელარიის მოხელეთა კონკურსისა და ატესტაციის კომისია - სახელმწიფო კანცელარიის მოხელეთათვის;

გ) სამთავრობო დაწესებულებების (სამინისტრო, სახელმწიფო დეპარტამენტი, სახელმწიფო ინსპექცია) მოხელეთა კონკურსისა და ატესტაციის კომისია - შესაბამისი სამთავრობო დაწესებულების მოხელეთათვის;

დ) სასამართლო დაწესებულებების (საკონსტიტუციო სასამართლო, საერთო სასამართლოები) მოხელეთა კონკურსისა და ატესტაციის კომისია - შესაბამისი სასამართლო დაწესებულების მოხელეთათვის;

ე) სახელმწიფოს შესაბამისი დაწესებულების მოხელეთა კონკურსისა და ატესტაციის კომისია - ამ დაწესებულების მოხელეთათვის;

ვ) ადგილობრივი თვითმმართველობის მოხელეთა კონკურსისა და ატესტაციის კომისია - ადგილობრივი თვითმმართველობის მოხელეთათვის;

2. მოხელეთა რეზერვში ჩარიცხულ პირთა ატესტირებას ახორციელებენ შესაბამისად ამ მუხლის პირველ პუნქტში ჩამოთვლილი საკონკურსო-საატესტაციო კომისიები.

3. კომისიის თავმჯდომარეს შეუძლია პროფესიული ან ტერიტორიული პრინციპის მიხედვით მექმნას საკონკურსო-საატესტაციო კომისიის სპეციალიზებული შემადგენლობა.

მუხლი 85. კომისიის თავმჯდომარე

1. საკონკურსო-საატესტაციო კომისიის თავმჯდომარე (გარდა ამ კანონის 84-ე მუხლის პირველი პუნქტის „ე" ქვეპუნქტში აღნიშნული კომისიისა) არის პირი, რომელსაც ნიშნავს სახელმწიფო სამსახურის ბიურო შესაბამისი დაწესებულების ხელმძღვანელთან შეთანხმებით.

2. როგორც წესი, დაწესებულების მოხელეთა საკონკურსო-საატესტაციო კომისიის თავმჯდომარედ ინიშნება ამავე დაწესებულების ხელმძღვანელი ან მისი მოადგილე.

3. ადგილობრივი თვითმმართველობის მოხელეთა საკონკურსო-საატესტაციო კომისიის თავმჯდომარეს ნიშნავს ადგილობრივი თვითმმართველობის საკრებულო.

4. საკონკურსო-საატესტაციო კომისიის სპეციალიზებული შემადგენლობით დაკომპლექტების შემთხვევაში მის თავმჯდომარეს ნიშნავს კომისიის თავმჯდომარე.

მუხლი 86. კომისიის შემადგენლობა

1. საკონკურსო-საატესტაციო კომისიის წევრთა რაოდენობას და შემადგენლობას განსაზღვრავს

კომისიის თავმჯდომარე აუცილებელი საჭიროების გათვალისწინებით. კომისიის შემადგენლობაში მონაწილეობენ მოხელეთა პროფესიული კავშირების წევრები და დამოუკიდებელი სპეციალისტები.

2. თავმჯდომარე კომისიის წევრთაგან ნიშნავს თავმჯდომარის მოადგილეს, რომელიც ცელის მას არყოფნის შემთხვევაში.

3. მოხელე არ შეიძლება იყოს იმ კომისიის წევრი, რომელმაც უნდა მოახდინოს მისი ატესტირება.

4. საკონკურსო-საატესტაციო კომისიის წევრებს კომისიის თავმჯდომარე ნიშნავს შემდეგი წესით:

ა) დაქვემდებარებაში მყოფი მოხელეები ინიშნებიან საკუთარი სურვილით და პროფესიული დონის გათვალისწინებით;

ბ) ზემდგომი დაწესებულების, მოხელეთა პროფესიული გაერთიანების წარმომადგენლები ინიშნებიან შესაბამისი დაწესებულების ან გაერთიანების წინადადებით;

გ) მეცნიერები და დამოუკიდებელი სპეციალისტები ინიშნებიან მათი თანხმობით.

მუხლი 87. კომისიის საქმიანობა

საკონკურსო-საატესტაციო კომისიის საქმიანობის წესი, აგრეთვე კომისიის წევრთა შრომის ანაზღაურების პირობები და ოდენობა განისაზღვრება საქართველოს კანონმდებლობით.

თავი IX

მოხელის სამსახურებრივი ურთიერთობის შეჩერება

მუხლი 88. მოხელის სამსახურებრივი ურთიერთობის შეჩერება

1. მოხელის სამსახურებრივი ურთიერთობის შეჩერება ნიშნავს მოხელის დროებით განთავისუფლებას სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისაგან და შესაბამისი დაწესებულების განთავისუფლებას მოხელის სამსახურით უზრუნველყოფის მოვალეობისაგან.

2. სამსახურებრივი ურთიერთობის შეჩერების პერიოდში მოხელეს კანონით დადგენილ შემთხვევებში და წესით უნარჩუნდება თანამდებობრივი სარგო, დანამატები ან ეძლევა სხვაგვარი კომპენსაცია, გარდა ამ კანონის 89-ე მუხლის "ვ" ქვეპუნქტით გათვალისწინებული სამხედრო საკალდებულო სამსახურში გაწვევის შემთხვევებისა.

(საქართველოს 2002 წლის 21 ივნისის კანონი – სსმ I, 2002 №21, მუხ. 84)

მუხლი 89. სამსახურებრივი ურთიერთობის შეჩერების საფუძველი

სამსახურებრივი ურთიერთობა შეჩერდება:

ა) მოხელის წერილობითი განცხადების საფუძველზე, თუ მოხელის სამსახურში მიღების უფლების მქონე პირი ან დაწესებულება ამის წინააღმდეგი არ არის;

ბ) შვებულების დროს;

გ) დროებით შრომისუუნარობის დროს;

დ) კანონით დადგენილ შემთხვევებში და წესით მოხელისათვის სხვა სამსახურებრივი დავალების დაკისრებისას;

ე) მოხელის კანდიდატად წამოყენებისას საპრეზიდენტო ან წარმომადგენლობითი ორგანოების არჩევნებში, თუ კანონით სხვა რამ არ არის დადგენილი;

ვ) სავალდებულო სამხედრო სამსახურში გაწვევისას, სასწავლო შეკრების, აგრეთვე რეზერვისტთა მობილიზაციის დროს, თუ მოხელეს აღარ შეუძლია სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულება;

ზ) იმ პერიოდში, როდესაც მოხელისაგან ითხოვენ დავალებების შესრულებას სხვა სამსახურებრივ ადგილზე და იგი უარზეა;

თ) მოხელის სამსახურიდან ჩამოშორების პერიოდში ამ კანონის 90-ე და 91-ე მუხლების პირველი პუნქტებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, აგრეთვე მოხელის სამსახურიდან ჩამოშორებისას რაიმე სხვა კანონიერი საფუძველით;

ი) მოხელის დროებით განთავისუფლების სხვა შემთხვევებისას (კანონის შესაბამისად ან მის საფუძველზე).

(საქართველოს 1999 წლის 30 სექტემბრის კანონის – სსმ I, 1999 №2, მუხ. 19; საქართველოს 2002 წლის 21 ივნისის კანონი – სსმ I, 2002 №21, მუხ. 84)

მუხლი 90. ნასვამ მდგომარეობაში მყოფი მოხელის სამსახურიდან ჩამოშორება

1. უფროსი ნასვამ მდგომარეობაში მყოფ მოხელეს ჩამოაშორებს სამსახურს მოცემული სამუშაო

დღის განმავლობაში.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტის საფუძველზე სამსახურს ჩამოშორებულ მოხელეს არ ეძლევა ხელფასი სამსახურიდან ჩამოშორების პერიოდისათვის.

მუხლი 91. მოხელის სამსახურიდან ჩამოშორება დისციპლინური წარმოებისას

1. პირს, რომელსაც უფლება აქვს გამოიყენოს დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომა, შეუძლია დისციპლინური წარმოებისას მოხელე ჩამოამოროს სამსახურს.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტის საფუძველზე სამსახურს ჩამოშორებულ მოხელეს უნარჩუნდება თანამდებობრივი სარგო დანამატებთან ერთად.

მუხლი 92. სამსახურებრივი ურთიერთობის შეჩერების გაფორმება

1. სამსახურებრივი ურთიერთობის შეჩერება ფორმდება ბრძანებით ან განკარგულებით.

2. ამ კანონის 89-ე მუხლის „ა" და „ვ" ქვეპუნქტების საფუძველზე სამსახურებრივი ურთიერთობის შეჩერება, თუ იგი 3 თვეზე მეტ ხანს გრძელდება, შეიტანება მოხელის შრომის წიგნაკში.

თავი X

სამსახურიდან განთავისუფლება

მუხლი 93. სამსახურიდან განთავისუფლება

მოხელე სამსახურიდან შეიძლება გაათავისუფლოს იმ პირმა ან დაწესებულებამ, რომელსაც მისი სამსახურში მიღების უფლება აქვს.

მუხლი 94. განთავისუფლება სამსახურის ვადის გასვლის გამო

1. სამსახურის ვადის გასვლასთან დაკავშირებით სამსახურიდან თავისუფლდება პირი, რომელიც თანამდებობაზე გარკვეული ვადით იყო არჩეული ან დანიშნული.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული სამსახურებრივი ურთიერთობა წყდება სამსახურის ვადის გასვლის მეორე დღეს.

3. თანამდებობამე გარკვეული ვადით არჩეული ან დანიშნული პირი არ თავისუფლდება სამსახურიდან, თუ იგი ახალი ვადით იქნა არჩეული ან დანიშნული იმავე თანამდებობაზე.

მუხლი 95. განთავისუფლება საკუთარი ინიციატივის საფუძველზე

პირი თავისი ინიციატიით თავისუფლდება სამსახურიდან, თუ მისი სამსახურში მიღების უფლების მქონე მოხელე ან დაწესებულება დააკმაყოფილებს მის წერილობით განცხადებას.

მუხლი 96. სამსახურიდან განთავისუფლება დაწესებულების ლიკვიდაციის გამო

1. მოხელე შეიძლება განთავისუფლდეს სამსახურიდან დაწესებულების ლიკვიდაციის გამო.

2. დაწესებულების რეორგანიზაცია არ ქმნის საფუძველს მოხელის გასათავისუფლებლად. როდესაც დაწესებულების რეორგანიზაციას თან სდევს შტატების შემცირება, მოხელე შეიძლება განთავისუფლდეს სამსახურიდან ამ კანონის 97-ე მუხლის საფუძველზე.

3. დაწესებულების რეორგანიზაციისას, რომელსაც თან სდევს შტატების შემცირება, დაწესებულების ხელმძღვანელი უფლებამოსილია გათვალისწინოს ატესტაციის შედეგები.

4. დაწესებულების დაქვემდებარების შეცვლა არ წარმოადგენს მოხელის სამსახურიდან განთავისუფლების საფუძველს.

5. ამ მუხლის პირველი პუნქტის საფუძველზე მოხელე სამსახურიდან თავისუფლდება დაწესებულების საქმიანობის შეწყვეტის დღიდან.

(საქართველოს 2000 წლის 13 ივნისის კანონი - სსმ I, 2000 წ. №23, მუხ. 58)

მუხლი 97. სამსახურიდან განთავისუფლება შემცირებასთან დაკავშირებით

1. მოხელე შეიძლება გაათავისუფლონ სამსახურიდან დაწესებულების შტატებით გათვალისწინებულ თანამდებობათა შემცირებისას ან არაკანონიერად განთავისუფლებული მოხელის სამსახურში აღდგენისას.

2. მოხელე არ შეიძლება გაათავისუფლონ სამსახურიდან, თუ იგი თანახმაა დაინიშნოს სხვა თანამდებობაზე.

3. მოხელე სამსახურიდან თავისუფლდება ამ მუხლის პირველი პუნქტის საფუძველზე გაფრთხილების ვადის გასვლიდან პირველივე დღეს.

(საქართველოს 2000 წლის 13 ივნისის კანონი - სსმ I, 2000 წ. №23, მუხ. 58)

მუხლი 98. სამსახურიდან განთავისუფლება დაკავებულ თანამდებობასთან შეუსაბამობის გამო

1. მოხელე შეიძლება გაათავისუფლონ სამსახურიდან დაკავებულ თანამდებობასთან შეუსაბამობის გამო:

ა) გამოსაცდელი ვადის არადამაკმაყოფილებელი შედეგების საფუძველზე;

ბ) ატესტაციის შედეგების საფუძველზე;

გ) იმ დოკუმენტის არქონისას, რომელიც აუცილებელია მოცემული თანამდებობის დასაკავებლად;

დ) სახელმწიფო ენის არადამაკმაყოფილებელი ცოდნის და ნორმალური ურთიერთობის შეუძლებლობის გამო;

ე) თუ მისი ხანმრთელობის მდგომარეობა არ იძლევა საშუალებას სათანადოდ შეასრულოს სამსახურებრივი მოვალეობანი;

ვ) არადამაკმაყოფილებელი პროფესიული ჩვევების გამო.

2. მოხელე თავისუფლდება დაკავებული თანამდებობიდან ამ მუხლის პირველი პუნქტის "ბ"-"ე" ქვეპუნქტების საფუძველზე, თუ მას არ სურს გადაეიდეს სხვა შესაბამის თანამდებობაზე (ასეთის არსებობის შემთხვევაში), რომლის დასაკავებლადაც დადგენილია იდენტური საკვალიფიკაციო მოთხოვნები.

(საქართველოს 2004 წლის 24 ივნისის კანონი - სსმI, 2004 წ. №19, მუხ. 86)

მუხლი 99. განთავისუფლება დისციპლინური გადაცდომისათვის

1. მოხელე შეიძლება გაათავისუფლონ სამსახურიდან ამ კანონით გათვალისწინებული დისციპლინური გადაცდომისათვის.

2. სამსახურებრივ მოვალეობათა დარღვევისათვის მოხელე შეიძლება გაათავისუფლონ სამსახურიდან, თუ მის მიმართ უკვე მოქმედებს დისციპლინური პასუხიმგებლობის ნებისმიერი სხვა ზომა.

3. მოხელე შეიძლება გაათავისუფლონ სამსახურიდან დისციპლინური პასუხისმგებლობის მოქმედების გარეშეც, თუ იგი უხეშად დაარღვევს სამსახურებრივ მოვალეობებს.

4. ამ მუხლის პირველი პუნქტის საფუძველზე მოხელე სამსახურიდან თავისუფლდება მისთვის შესაბამისი დოკუმენტის გაცნობის დღიდან. მოხელე, რომელიც თვითნებურად (5 დღეზე მეტი ხნით) მიატოვებს სამსახურს, განთავისუფლებულად ჩაითვლება სამსახურის თვითნებური დატოვების მეორე სამუშაო დღიდან.

მუხლი 100. განთავისუფლება ხანგრძლივი შრომისუუნარობის გამო

1. მოხელე შეიძლება გაათავისუფლონ სამსახურიდან ავადმყოფობის ან დასახიჩრების გამო სამსახურში ზედიზედ ოთხი თვის, ან კალენდარული წლის მანძილზე ექვსი თვის გამოუცხადებლობის გამო.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტის საფუძველზე მოხელე შეიძლება გაათავისუფლონ სამსახურიდან მხოლოდ დროებითი შრომისუუნარობის ფურცლის მოქმედების პერიოდში.

3. იმ მოხელის სამსახურებრივი ურთიერთობა, რომელიც სამსახურთან დაკავშირებით გახდა დროებით შრომისუუნარო, შეჩერდება მისი გამოჯანმრთელების ან ინვალიდობის დადგენამდე და მას უნარჩუნდება თავისი თანამდებობა.

4. ამ მუხლის პირველი პუნქტის საფუძველზე მოხელე თავისუფლდება სამსახურიდან შესაბამის დოკუმენტში (განთავისუფლების შესახებ) მითითებული დღიდან.

მუხლი 101. განთავისუფლება ასაკის გამო

მოხელე შეიძლება განთავისუფლდეს სამსახურიდან ასაკის გამო ამ კანონის 50-ე მუხლის პირველი პუნქტის საფუძველზე.

მუხლი 102. განთავისუფლება მოხელის სამხედრო ან ალტერნატიულ სამსახურში გაწვევის გამო

1. მოხელე თავისუფლდება სამსახურიდან სამხედრო ან ალტერნატიულ სამსახურში გაწვევის გამო, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც მისი სამსახურებრივი ურთიერთობა შეჩერდება ამ კანონის 89-ე მუხლის "ა" და "ვ" ქვეპუნქტების საფუძველზე.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტის საფუძველზე მოხელე სამსახურიდან თავისუფლდება არა უგვიანეს სამი დღისა გაწვევიდან.

(საქართველოს 2002 წლის 21 ივნისის კანონი – სსმ I, 2002 №21, მუხ. 84)

მუხლი 103. განთავისუფლება გამამტყუნებელი განაჩენის ძალაში შესვლის გამო

მოხელე თავისუფლდება სამსახურიდან სასამართლოს გამამტყუნებელი განაჩენის კანონიერ ძალაში შესვლის გამო, რომლის თანახმადაც მას შეეფარდა სასჯელი განზრახ ჩადენილი დანამაულისათვის, ან სასჯელი, რომელიც გამორიცხავს სამსახურის გაგრძელებას. მოხელე თავისუფლდება სასამართლოს გამამტყუნებელი განაჩენის კანონიერ ძალაში შესვლიდან მეორე დღეს.

მუხლი 104. განთავისუფლება სამსახურში მიღებისას დადგენილი მოთხოვნების დარღვევისათვის

1. მოხელე თავისუფლდება სამსახურიდან, თუ მისი თანამდებობაზე არჩევის ან დანიშვნის დროს დაირღვა კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნები.

2. მოხელე არ ექვემდებარება განთავისუფლებას, თუ განთავისუფლების საფუძველი აღმოიფხვრა.

მუხლი 105. განთავისუფლება სხვა დაწესებულებაში გადასვლასთან დაკავშირებით

1. მოხელე თანამდებობიდან თავისუფლდება, თუ იგი აირჩიეს ან დანიშნეს სხვა დაწესებულებაში თანამდებობაზე, გარდა შემთხვევისა, როდესაც იგი ირჩევა ან ინიშნება სახელმწიფოს მონაწილეობით შექმნილი საწარმოს მართვისა და ზედამხედველობის ორგანოს წევრად.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტის საფუძველზე მოხელე თანამდებობიდან თავისუფლდება სხვა თანამდებობაზე არჩევის ან დანიშვნის დღეს.

3. ამ მუხლის პირველი პუნქტის საფუძველზე განთავისუფლებული სახელმწიფო მოსამსახურე, თუ იგი აირჩიეს ან დანიშნეს სხვა შესაბამის სახელმწიფო თანამდებობაზე, არ წყვეტს სამსახურებრივ ურთიერთობას სახელმწიფოსთან.

4. თუ ამ მუხლის პირველი პუნქტის საფუძველზე განთავისუფლებული ადგილობრივი თვითმმართველობის მოხელე აირჩიეს ან დანიშნეს ამავე ადგილობრივი თვითმმართველობის დაწესებულებაში სხვა თანამდებობაზე, იგი არ წყვეტს სამსახურებრივ ურთიერთობას ადგილობრივი თვითმმართველობის შესაბამის ერთეულთან.

მუხლი 106. განთავისუფლება მოქალაქეობის შეცვლის გამო

სამსახურიდან თავისუფლდება მოხელე, რომელიც გავიდა საქართველოს მოქალაქეობიდან ან საკუთარი თავისუფალი ნებით მიიღო ნებისმიერი სხვა სახელმწიფოს მოქალაქეობა.

მუხლი 107. განთავისუფლება გარდაცვალების გამო

მოხელის გარდაცვალების მეორე დღიდან სამსახური ითელება შეწყვეტილად.

მუხლი 108. მოხელის გაფრთხილება განთავისუფლების შესახებ

1. მოხელეს ერთი თვით ადრე უნდა ეცნობოს დაწესებულების ლიკვიდაციის, თანამდებობის შემცირების, ატესტაციის არადამაკმაყოფილებელი შედეგების ან ასაკის გამო სამსახურიდან განთავისუფლების შესახებ. ხანგრძლივი შრომისუუნარობის გამო განთავისუფლების შესახებ მოხელეს წერილობით უნდა ეცნობოს განთავისუფლებამდე 2 კვირით ადრე მაინც.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული ვადის დარღვევის შემთხვევაში, ამ კანონის 109-ე მუხლით გათვალისწინებული კომპენსაციის გარდა მოხელეს ეძლევა ხელფასი ყოველი გადაცილებული დღისათვის.

3. განთავისუფლებაზე უარის თქმა, თუ მოხელე გაფრთხილებულია ამ მუხლის პირველი პუნქტის მიხედვით, შეიძლება მხოლოდ მოხელის წერილობითი თანხმობით. უარის შემთხვევაში მოხელე თავისუფლდება სამსახურიდან იმავე საფუძვლით და ეძლევა ამ კანონის 109-ე მუხლით გათვალისწინებული კომპენსაცია.

მუხლი 109. სამსახურიდან განთავისუფლების კომპენსაცია

1. დაწესებულების ლიკვიდაციის ან შტატების შემცირების გამო სამსახურიდან განთავისუფლებისას მოხელეს კომპენსაციის სახით ეძლევა ორი თვის თანამდებობრივი სარგო.

2. ჯანმრთელობის მდგომარეობის, ხანგრძლივი შრომისუუნარობის, სამხედრო ან ალტერნატიულ სამსახურში გაწვევის ან ატესტაციის შედეგების გამო სამსახურიდან განთავისუფლების შემთხვევაში მოხელეს ეძლევა კომპენსაცია ერთი თვის თანამდებობრივი სარგოს ოდენობით.

3. ასაკის ან სამსახურში მისაღებად დადგენილ მოთხოვნათა დარღვევის (დაწესებულების მიზეზით) გამო სამსახურიდან განთავისუფლების შემთხვევაში მოხელეს ეძლევა კომპენსაცია 3 თვის თანამდებობრივი სარგოს ოდენობით.

(საქართველოს 1999 წლის 19 მარტის კანონი – სსმ I, 1994 წ., №10, მუხ. 35)

მუხლი 110. განთავისუფლების გაფორმება

1. სამსახურიდან განთავისუფლება ფორმდება ბრძანებით, განკარგულებით ან დადგენილებით.

2. მოხელის შრომის წიგნაკში კეთდება შესაბამისი ჩანაწერი სამსახურიდან განთავისუფლების შესახებ განთავისუფლების თარიღის აღნიშვნით. სამსახურიდან განთავისუფლების კანონზე დაყრდნობით ფორმულირება (მუხლისა და შესაბამისი პუნქტის მინიშნებით) მოხელის შრომის წიგნაკში შეიტანება მხოლოდ მისივე მოთხოვნის საფუძველზე.

მუხლი 111. სამსახურიდან განთავისუფლების შეზღუდვა გარკვეული პერიოდის მიხედვით

1. მოხელე არ შეიძლება განთავისუფლებულ იქნეს სამსახურიდან შემცირების, ასაკის ან ატესტაციის შედეგების გამო იმ დროის მანძილზე, როდესაც ამ კანონის 89-ე მუხლის "ბ"-"ი" პუნქტების საფუძველზე შეჩერებულ იქნა მისი სამსახურებრივი ურთიერთობა.

2. მოხელე (ქალი) არ შეიძლება განთავისუფლდეს სამსახურიდან ორსულობის ან ბავშვის 3 წლის ასაკამდე აღზრდის პერიოდში შტატების შემცირების, ხანგრძლივი შრომისუუნარობის ან ჯანმრთელობის მდგომარეობის, აგრეთვე ატესტაციის შედეგების გამო.

მუხლი 112. მოთხოვნის უფლება სამსახურიდან უკანონოდ განთავისუფლების შემთხვევაში

სამსახურიდან უკანონოდ განთავისუფლებული მოხელე უფლებამოსილია მოითხოვოს განთავისუფლების უკანონოდ ცნობა, განთავისუფლების საფუძვლის შეცვლა და ხელფასის ანაზღაურება სამსახურში იძულებით არყოფნის მთელი პერიოდის განმავლობაში.

თავი XI

მოხელეთა რეზერვი

მუხლი 113. მოხელეთა რეზერვის მიზანი

მოხელეთა რეზერვის მიზანს წარმოადგენს:

ა) სახელმწიფოსა და ადგილობრივი თვითმმართველობის დაწესებულებებისათვის მოხელეთა კანდიდატების შერჩევა;

ბ) საკონკურსო-საატესტაციო კომისიის წინაშე გამოცდის წარმატებით ჩაბარების შემთხვევაში მოხელისათვის სამსახურის ადგილის გამოძებნა სახელმწიფო ან ადგილობრივი თვითმმართველობის დაწესებულებაში;

გ) სამსახურიდან განთავისუფლებული პირებისათვის სამსახურის ახალი ადგილის გამოძებნა.

მუხლი 114. რეზერვში ჩარიცხულ მოხელეთა აღრიცხვა

1. რეზერვში ჩარიცხულ მოხელეთა აღრიცხვას აწარმოებს შესაბამისი საკონკურსო-საატესტაციო კომისია.

2. რეზერვში ინახება ჩარიცხულ მოხელეთა სია და მათი ნამსახურობის ნუსხები.

მუხლი 115. რეზერვში ჩარიცხვას დაქვემდებარებული პირები

რეზერვში ირიცხება:

ა) მოხელე, რომელიც სამსახურიდან გაათავისუფლეს დაწესებულების ლიკვიდაციის, შტატების შემცირების, ხანგრძლივი შრომისუუნარობის ან ჯანმრთელობის მდგომარეობის თანამდებობასთან შეუსაბამობის გამო;

ბ) სამსახურში არმყოფი პირი, რომელმაც წარმატებით ჩააბარა გამოცდა მოხელეობაზე საკონკურსო-საატესტაციო კომისიას;

გ) საკონკურსო-საატესტაციო კომისიის მიერ თანამდებობაზე დასანიშნად წამოყენებული პირი, რომელიც მისგან დამოუკიდებელი მიზეზების გამო არ დაინიშნა.

მუხლი 116. პირები, რომლებიც არ ექვემდებარებიან რეზერვში ჩარიცხვას

რეზერვში არ ირიცხება:

ა) მოხელე, რომელსაც სამსახურიდან განთავისუფლების შემდეგ უფლება აქვს, მაგრამ არ სურს ჩაირიცხოს რეზერვში;

ბ) პირი, რომელიც სამსახურიდან განთავისუფლდა სამსახურის ვადის გასვლის გამო და უკანასკნელი თანამდებობის დაკავებამდე მუშაობდა განუსაზღვრელი ვადით სახელმწიფოს ან ადგილობრივი თვითმმართველობის დაწესებულებაში.

მუხლი 117. რეზერვში ჩარიცხვის გაფორმება

1. მოხელის სამსახურიდან განთავისუფლების შემთხვევაში მისი სასამსახურო ნუსხის და სხვა დოკუმენტების ასლები დაუყოვნებლივ ეგზავნება შესაბამის საკონკურსო-საატესტაციო კომისიას.

2. თუ სამსახურიდან განთავისუფლებულ მოხელეს სურს რეზერვში ჩარიცხვა, ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებულ დოკუმენტებს უნდა დაერთოს მოხელის განცხადება რეზერვში ჩარიცხვის შესახებ და შრომის წიგნაკი.

მუხლი 118. თანამდებობაზე დანიშვნა რეზერვიდან

1. დაწესებულების ხელმძღვანელი, რომელიც საჭიროებს მოხელეს, შესაბამის საკონკურსო-საატესტაციო კომისიას აცნობებს ვაკანტური თანამდებობის არსებობის შესახებ თანამდებობის დასახელების და მის დასაკავებლად წაყენებული მოთხოვნების მინიშნებით.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული შუამდგომლობის მიღებიდან სამი დღის განმავლობაში შესაბამისი საკონკურსო-საატესტაციო კომისია დაწესებულების ხელმძღვანელს უგზავნის რეზერვიდან ამონაწერს იმ პირთა შესახებ, რომლებიც აკმაყოფილებენ შესაბამის მოთხოვნებს, აგრეთვე მათი ნამსახურობის ნუსხებს.

3. დაწესებულების ხელმძღვანელი თანამდებობაზე ნიშნავს შესაბამის კანდიდატს მისი განცხადების საფუძველზე.

მუხლი 119. რეზერვში ჩარიცხული პირის უფლება უარი განაცხადოს თანამდებობაზე დანიშვნაზე

რეზერვში ჩარიცხულმა პირმა შეიძლება უარი განაცხადოს თანამდებობაზე დანიშვნაზე, თუ შეთავაზებული თანამდებობა:

ა) არ შეესაბამება მის ჯანმრთელობის მდგომარეობას;

ბ) მოითხოვს უფრო მაღალ კვალიფიკაციასა და სხვა სპეციალურ მომზადებას;

გ) არ იძლევა კანონმდებლობით დადგენილი შეღავათებით სარგებლობის საშუალებას;

დ) იმყოფება სხვა ადგილზე.

მუხლი 120. რეზერვში ჩარიცხული პირის სტატუსი

მოხელეთა რეზერვში ჩარიცხული პირის სამართლებრივი სტატუსი, მისი უფლებები და მოვალეობანი განისაზღვრება ამ კანონით და სხვა საკანონმდებლო აქტებით.

თავი XII

სამსახურის სტაჟი

მუხლი 121. სამსახურის სტაჟის გამოანგარიშება

სამსახურის სტაჟი შეიცავს:

ა) სახელმწიფოს და ადგილობრივი თვითმმართველობის დაწესებულებაში მოხელის, დამხმარე ან მტატგარეშე მოსამსახურის თანამდებობაზე სამსახურის პერიოდს;

ბ) ამ კანონით გათვალისწინებულ რეზერვში ყოფნის დროს;

გ) სწავლის პერიოდს, თუ პირი გაგზავნილი იყო სასწავლებლად დაწესებულების მიერ ან უკვე პქონდა სამსახურის სტაჟი.

მუხლი 122. სამსახურის სტაჟის შეწყვეტა

სამსახურის სტაჟი შეწყდება პირის სამსახურიდან ან რეზერვიდან განთავისუფლებისას, დანამაულის ჩადენის შემთხვევაში, საქართველოს მოქალაქეობიდან გასვლისას.

მუხლი 123.სამსახურის სტაჟის დადასტურება

სამსახურის სტაჟი დასტურდება შრომის წიგნაკში ჩაწერით, აგრეთვე დაწესებულების მიერ სათანადოდ გაფორმებული სხვა საბუთებით.

თავი XIII

ნამსახურობის ნუსხა და შრომის წიგნაკი

მუხლი 124. მოხელის ნამსახურობის ნუსხა

1. მოხელეზე დგება ნამსახურობის ნუსხა, რომელშიც მითითებულია:

ა) სახელი და გვარი;

ბ) დაბადების თარიღი და ადგილი;

გ) ოჯახური მდგომარეობა;

დ) განათლება და სპეციალობა;

ე) თანამდებობრივი ფიცის დადების თარიღი და ადგილი;

ვ) სამსახურის გაელა, აგრეთვე სამსახურიდან განთავისუფლების ფორმულირება კანონის მუხლის, პუნქტის, ქვეპუნქტის დამოწმებით;

ზ) მვეტულებები;

თ) წახალისებები;

ი) დისციპლინური პასუხისმგებლობის დადება და მისი მოხსნა;

კ) ატესტაციის შედეგები.

2. ნამსახურობის ნუსხის წარმოების წესი და პირობები განისაზღვრება კანონმდებლობით.

მუხლი 125. ნამსახურობის ნუსხა სამსახურის ადგილის შეცვლის ან სამსახურიდან განთავისუფლებისას

1. სამსახურიდან ან რეზერვიდან განთავისუფლებულ პირს მისი სურვილით ეძლევა ნამსახურობის ნუსხა.

2. მოხელის ახალ სამსახურში მისვლისას სხვა დაწესებულებაში წარმოებული ნამსახურობის ნუსხა იგზავნება სამსახურის ახალ ადგილზე.

მუხლი 126. მოხელის შრომის წიგნაკი

1. მოხელეზე იწარმოება შრომის წიგნაკი, რომელშიც იწერება:

ა) მოხელის სახელი და გვარი;

ბ) მოხელის დაბადების თარიღი;

გ) სამსახურში ყოფნის პერიოდი;

დ) სამსახურებრივი ურთიერთობის შეჩერება.

3. მოხელის მოთხოვნით შრომის წიგნაკში იწერება:

ა) სამსახურიდან განთავისუფლების ფორმულირება კანონის მუხლის, პუნქტის, ქვეპუნქტის მითითებით;

ბ) ცნობები თანამდებობაზე, რომლებიც მას ეკავა.

თავი XIV

დავის გადაწყვეტა

მუხლი 127. დავის გადაწყვეტა სასამართლო წესით

1. მოხელეს უფლება აქვს კანონმდებლობით დადგენილი წესით ერთი თვის განმავლობაში გაასაჩივროს სასამართლოში სამსახურებრივ საკითხებზე გამოცემული ბრძანება, განკარგულება, გადაწყვეტილება, აგრეთვე მოქმედება.

2. დამხმარე მოსამსახურეს უფლება აქვს სამსახურებრივი დავის გადასაწყვეტად მიმართოს სასამართლოს ერთი თვის ვადაში.

3. მოხელეს შეუძლია სასამართლოში მოითხოვოს ბრძანების, განკარგულების, გადაწყვეტილების ან მოქმედების ნაწილობრივ ან მთლიანად არაკანონიერად აღიარება.

4. აღმასრულებელი ხელისუფლების დაწესებულებებში წარმომობილი სამსახურებრივი დავა განიხილება და წყდება "აღმასრულებელი ხელისუფლების სტრუქტურისა და საქმიანობის წესის შესახებ" საქართველოს კანონის საფუძველზე.

5. სასამართლოს მიერ სამსახურიდან განთავისუფლებაზე ან გადაყვანაზე გაცემული ბრძანების, განკარგულების ან გადაწყვეტილების არაკანონიერად აღიარების შემთხვევაში, მოხელე ექვემდებარება დაუყოვნებლივ აღდგენას, გარდა იმ შემთხვევისა, როცა იგი უარს ამბობს აღდგენაზე.

თავი XV

სახელმწიფო პოლიტიკა სამსახურის სფეროში

მუხლი 128. სამსახურის ორგანოები

1. სახელმწიფო პოლიტიკას სამსახურის სფეროში განსაზღვრავს საქართველოს პარლამენტი.

2. საჯარო სამსახურის სფეროში ერთიანი სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავების, საჯარო სამსახურთან დაკავშირებული საქმიანობის კოორდინაციისა და საჯარო სამსახურის სფეროში კანონით განსაზღვრულ სხვა საკითხებთან დაკავშირებით გადაწყვეტილებების მომზადების მიზნით საქართველოს პრეზიდენტთან იქმნება საჯარო სამსახურის საბჭო.

(საქართველოს 2004 წლის 24 ივნისის კანონი - სსმI, 2004 წ. №19, მუხ. 86)

მუხლი 128[1]. საჯარო სამსახურის საბჭო

1. საჯარო სამსახურის საბჭო არის საქართველოს პრეზიდენტის სათათბირო ორგანო.

2. სახაარო სამსახურის საბჭო შედგება 12 წევრისაგან.

3. საჯარო სამსახურის საბჭოს შემადგენლობაში მედის სამ-სამი წევრი შესაბამისად საკანონმდებლო, აღმასრულებელი, სასამართლო ხელისუფლებისა და ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოებიდან. საბჭოს წევრებს და საბჭოს წევრთაგან საჯარო სამსახურის საბჭოს მდივანს ნიშნავს საქართველოს პრეზიდენტი.

4. საჯარო სამსახურის საბჭოს მდივანი იმავდროულად არის საჭარო სამსახურის ბიუროს უფროსი.

5. საჯარო სამსახურის საბჭოს დებულებას ამტკიცებს საქართველოს პრეზიდენტი.

(საქართველოს 2004 წლის 24 ივნისის კანონი - სსმI, 2004 წ. №19, მუხ. 86)

მუხლი 129. სახელმწიფო სამსახურის ბიურო

1. საჯარო სამსახურის სფეროში ერთიანი სახელმწიფო პოლიტიკის შემუშავებისა და შესაბამისი საქმიანობის კოორდინაციის ხელშეწყობის, ამ კანონით დადგენილი ძირითადი მიმართულებების განხორციელების, საჯარო სამსახურის საბჭოს და მისი წევრების საქმიანობის ორგანიზაციული, ტექნიკური, საინფორმაციო და საექსპერტო უზრუნველყოფის მიზნით იქმნება საჯარო სამსახურის ბიურო როგორც საჯარო სამართლის იურიდიული პირი.

2. საჯარო სამსახურის ბიუროს დებულებას, სტრუქტურასა და საშტატო ნუსხას ამტკიცებს საქართველოს პრეზიდენტი.

3. საჯარო სამსახურის ბიუროს საქმიანობაზე სახელმწიფო კონტროლს ახორციელებს მხოლოდ საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო "საჯარო სამართლის იურიდიული პირის შესახებ"

საქართველოს კანონის მე-12 მუხლის პირველი პუნქტის "ბ" და "გ" ქვეპუნქტების და მე-2 პუნქტის შესაბამისად.

(საქართველოს 2004 წლის 24 ივნისის კანონი - სსმ I, 2004 წ. №19, მუხ. 86)

მუხლი 130. საჯარო სამსახურის ბიუროს ფუნქციები

საჯარო სამსახურის ბიურო:

ა) შეისწავლის და აანალიზებს საჯარო სამსახურის სფეროში არსებულ მდგომარეობას, შესაბამისი ნორმატიული აქტების შესრულებას და საქართველოს პრეზიდენტს წარუდგენს მოსსენებს;

ბ) კოორდინაციასა და მეთოდურ დახმარებას უწევს საჯარო სამსახურში ადამიანური რესურსების მართვის პროცესებს, საჯარო მოსამსახურეთა პროფესიული მომზადების, გადამზადებისა და კვალიფიკაციის ამაღლების საქმეს;

გ) კოორდინაციას უწევს სახელმწიფო ორგანოთა (დაწესებულებათა) საკადრო სამსახურების მუშაობას;

დ) საჯარო სამსახურის მართვის სრულყოფის მიზნით შეისწავლის და განაზოგადებს საჯარო სამსახურის სფეროში სხვა სახელმწიფოთა გამოცდილებას და თანამშრომლობს საერთაშორისო ორგანიზაციებთან.

(საქართველოს 2004 წლის 24 ივნისის კანონი - სსმ I, 2004 წ. №19, მუხ. 86)

მუხლი 131. სახელმწიფო სამსახურის აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების ორგანოები

სახელმწიფო სამსახურის ორგანოები აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკებში იქმნება აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების კანონმდებლობის შესაბამისად.

მუხლი 132. დაწესებულების კადრების სამსახური

დაწესებულების კადრების სამსახური:

ა) უზრუნველყოფს ვაკანტურ სახელმწიფო თანამდებობაზე კონკურსის მოწყობას, ატესტაციის ჩატარებას;

ბ) აწარმოებს მოსამსახურეთა პირად საქმეებს, შეაქვს აუცილებელი ჩანაწერები მოსამსახურეთა შრომის წიგნაკებში;

გ) კონსულტაციებს უწევს მოსამსახურეებს მათი სამართლებრივი მდგომარეობის, შეზღუდვების და სამსახურის გავლასთან დაკავშირებულ სხვა საკითხებზე;

დ) აანალიზებს მოსამსახურეთა პროფესიული მომზადების დონეს, ორგანიზებას უწევს მოსამსახურეთა გადამზადებას (კვალიფიკაციის შეცვლას) და კვალიფიკაციის ამაღლებას.

თავი XVI

გარდამავალი დებულებანი

მუხლი 133. საქართველოს ნორმატიული აქტების ამ კანონთან შესაბამისობაში მოყვანა

საქართველოს პარლამენტმა, საქართველოს პრეზიდენტმა, სახელმწიფო და ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოებმა უზრუნველყონ "საჯარო სამსახურის შესახებ" საქართველოს კანონის ძალაში შესულამდე მიღებული (გამოცემული) ნორმატიული აქტების ამ კანონთან შესაბამისობაში მოყვანა.

მუხლი 134. ამ კანონის ამოქმედებასთან დაკავშირებით გასატარებელი ღონისძიებანი

ამ კანონის ამოქმედებასთან დაკავშირებით:

ა) საქართველოს პარლამენტმა 1998 წლის 1 აპრილამდე უზრუნველყოს "საქართველოს პრეზიდენტის, პარლამენტის წევრების, საქართველოს კონსტიტუციით გათვალისწინებული სხვა სახელმწიფო მოხელეების თანამდებობრივი განაკვეთის შესახებ", "სახელმწიფო მოსამსახურეთა თანამდებობრივი სარგოების და თანამდებობათა სახელწოდებების შესახებ" კანონების განხილვა და მიღება.

ბ) ეთხოვოს საქართველოს პრეზიდენტს 1998 წლის 1 აპრილამდე უზრუნველყოფს "საქართვე-

ლოს სახელმწიფო კანცელარიის მოხელეთა და დამსარე მოსამსახურეთა თანამდებობრივი სარგოების განაკვეთების შესახებ", "მოხელეთა იმ თანამდებობების შესახებ, რომელთა დანიშნის უფლებით სარგებლობენ დაწესებულებათა ხელმძღვანელები", "საკონკურსო-საატესტაციო კომისიების შესახებ", "მოსამსახურეთათვის სამსახურებრივი მივლინების ხარჯების ანაზღაურების შესახებ", "მოხელეთა რეზერვის შესახებ," "მოსამსახურეთა საფინანსო და ქონებრივი მდგომარეობის დეკლარაციების წარდგენის, შენახვისა და გამოყენების წესის შესახებ" ნორმატიული აქტების მიღება.

(საქართველოს 1997 წლის 11 დეკემბრის კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1997 წ., №47-48, გვ. 119)

მუხლი 134[1]. ანგარიშსწორების წესი სამსახურიდან გათავისუფლებისას

2005 წლის 1 იანვრამდე სამსახურიდან გათავისუფლებულ საჯარო მოსამსახურეზე კუთვნილი თანხის (გარდა ამ კანონით განსაზღვრული კომპენსაციისა) გაცემა განხორციელდეს წინა წლებში წარმოქმნილი საბიუჯეტო დავალიანების დაფარვის წესის შესაბამისად.

(საქართველოს 2000 წლის 13 ივლისის კანონი - სსმ I, 2000 წ. №30, მუხ. 93; საქართველოს 2000 წლის 13 დეკემბრის კანონი – სსმI, 2000წ., №50, მუხ. 147; საქართველოს 2003 წლის 29 იანვრის კანონი – სსმ I, 2003 წ., №5, მუხ. 27; (საქართველოს 2003 წლის 31 დეკემბრის კანონი - სსმI, 2003 წ. №33, მუხ. 251)

თავი XVII

დასკვნითი დებულებანი

მუხლი 135. სამსახურის სტაჟის გამოთვლა

ამ კანონის მიღებამდე მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად გაანგარიშებული სახელმწიფო მოსამსახურის სტაჟი ჩაითვლება საჯარო მოსამსახურის შრომის საერთო სტაჟში.

მუხლი 136. კანონის ამოქმედებასთან დაკავშირებით გასაუქმებელი ნორმატიული აქტი

ამ კანონის ამოქმედებისთანავე ძალადაკარგულად ჩაითვალოს საქართველოს რესპუბლიკის 1995 წლის 29 ივნისის "სახელმწიფო სამსახურის კანონი"

(საქართველოს პარლამენტის უწყებები, 1994-1995 წწ., №№27-30, მუხ. 650).

მუხლი 137. კანონის ამოქმედება

1. ეს კანონი ამოქმედდეს 1997 წლის 1 დეკემბრიდან.

2. 47-ე მუხლის, 71-ე მუხლის მე-3 პუნქტისა (გარდა "საქართველოს 2005 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ" საქართველოს კანონით გათვალისწინებული შემთხვევებისა) და 109-ე მუხლის მე-3 პუნქტის მოქმედება შეჩერდეს 2006 წლის 1 იანვრამდე. *(საქართველოს კონსტიტუციო სასამართლოს 2005 წლის 23 მარტის N1/3/301 გადაწყვეტილება)*

3. ამ კანონის 50-ე მუხლის მე-2 და მე-3 პუნქტები ამოქმედდეს "სახელმწიფო პენსიების შესახებ" საქართველოს კანონის მიღების შემდეგ.

(საქართველოს 1998 წლის 20 თებერვლის კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1998 წ., № 11-12, გვ. 29; საქართველოს 1999 წლის 24 დეკემბრის კანონი - სსმI, 1999წ., №52, მუხ. 153; საქართველოს 2000 წლის 13 ივლისის კანონი - სსმ I, 2000 წ., №30, მუხ. 93; საქართველოს 2000 წლის 10 ნოემბრის კანონი №604 - სსმ I, 2000 წ., №41, მუხ. 115. საქართველოს 2000 წლის 13 დეკემბრის კანონი – სსმI, 2000წ., №50, მუხ. 147; საქართველოს 2002 წლის 15 თებერვლის კანონი – სსმ I, 2002 წ. №4, მუხ. 21; საქართველოს 2003 წლის 29 იანვრის კანონი – სსმ I, 2003 წ., №5, მუხ. 27); (საქართველოს 2003 წლის 31 დეკემბრის კანონი - სსმI, 2003 წ. №33, მუხ. 251); (საქართველოს 2004 წლის 29 დეკემბრის კანონი - სსმI, 2005 წ. №1, მუხ. 1)

საქართველოს პრეზიდენტი ედუარდ შევარდნაძე
თბილისი,
1997 წლის 31 ოქტომბერი

საჯარო სამსახურში ინტერესთა შეუთავსებლობისა და კორუფციის შესახებ

თავი I

ზოგადი დებულებანი

მუხლი 1

ეს კანონი ადგენს საჯარო სამსახურში ინტერესთა შეუთავსებლობისა და კორუფციის თავიდან აცილების, გამოვლენის, აღკვეთისა და კორუფციული სამართალდარღვევის ჩამდენ პირთა პასუხისმგებლობის ძირითად პრინციპებსა და სამართლებრივი რეგლამენტაციის საფუძვლებს.

მუხლი 2

ამ კანონის მიზნებისათვის, „თანამდებობის პირში" იგულისხმებიან შემდეგი პირები: საქართველოს პრეზიდენტი; საქართველოს პარლამენტის წევრი; აჭარისა და აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკების უმაღლესი წარმომადგენლობითი ორგანოების ხელმძღვანელები და მათი მოადგილეები; აჭარისა და აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკების აღმასრულებელი ხელისუფლების უმაღლესი ორგანოების ხელმძღვანელები და მათი მოადგილეები; საქართველოს მინისტრი და მისი მოადგილე; საქართველოს სახელმწიფო კანცელარიის უფროსი და მისი მოადგილე; საქართველოს სახელმწიფო დეპარტამენტის თავმჯდომარე, საქართველოს სახელმწიფო ინსპექციის უფროსი და მათი მოადგილეები; საქართველოს სამინისტროს სტრუქტურული ქვედანაყოფის ხელმძღვანელი, აგრეთვე მასთან გათანაბრებული პირი; საქართველოს სახელმწიფო კანცელარიის სტრუქტურული ქვედანაყოფის ხელმძღვანელი, აგრეთვე მასთან გათანაბრებული პირი; საქართველოს სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულების ხელმძღვანელი; საქართველოს შინაგან საქმეთა, უშიშროებისა და თავდაცვის სამინისტროების დეპარტამენტების, ბიუროების, მთავარი სამმართველოებისა და სამმართველოების უფროსები და მათი მოადგილეები, აგრეთვე მათთან გათანაბრებული პირები; საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს საბაჟო დეპარტამენ-ტის, რეგიონალური საბაჟოს, საბაჟო სამმართველოს, საბაჟოს ხელმძღვანელები; საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს საგადასახადო დეპარტამენტის აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების, რაიონის, ქალაქის, ქალაქის რაიონის ადგილობრივი საგადასახადო ინსპექციების ხელმძღვანელები; საქართველოს სახელმწიფო ანტიმონოპოლიური სამსახურის უფროსი და მისი მოადგილე; ცენტრალური გამწვევი კომისიის თავმჯდომარე, რაიონის და ქალაქის (თბილისი, ბათუმი, რუსთავი, სოხუმი, ფოთი, ქუთაისი და ცხინვალი), აგრეთვე ქალაქის რაიონის გამწვევი კომისიის თავმჯდომარე; საქართველოს კონტროლის პალატის თავმჯდომარე, მოადგილე პრეზიდიუმის წევრი, დეპარტამენტის, რეგიონალური და ქალაქის ბიუროს ხელმძღვანელები, აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების კონტროლის პალატების ხელმძღვანელები; საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტი და საბჭოს წევრი; საქარ-თველოს პრეზიდენტის სათათბირო ორგანოს წევრი; საქართველოს ენერგეტიკის მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის წევრი; საქართველოს საავტომობილო ტრანსპორტის, სარკინიგზო ტრანსპორ-ტის, საზღვაო ტრანსპორტისა და სამოქალაქო აეიაციის აღმინისტრაციების თავმჯდომარეები; საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარე, მოადგილე და მდივანი; საქართველოს პრეზიდენტის სახელმწიფო რწმუნებული და მისი მოადგილე; რაიონის და ქალაქის (თბილისი, ბათუმი, რუსთავი, სოხუმი, ფოთი, ქუთაისი და ცსინვალი), ადგილობრივი წარმომადგენლობითი ორგანოების ხელმძღვანელები; რაიონის და ქალაქის (თბილისი, ბათუმი, რუსთავი, სოხუმი, ფოთი, ქუთაისი და ცხინვალი), აგრეთვე ქალაქის რაიონის ადგილობრივი აღმასრულებელი ორგანოების ხელმძღვანელები და მათი პირველი მოადგილეები; მოსამართლე; საქართველოს გენერალური პროკურორი და მისი მოადგილე; საქართველოს გენერალური პროკურატურის სამმართველოს, სამსახურის ხელმძღვანელები და მათთან გათანაბრებული პირები, რეგიონული ტრანსპორტის პროკურორი, რეგიონული სამხედრო პროკურორი, სასჯელთა აღსრულებისას კანონების დაცვაზე ზედამხედველობის პროკურორი, საოლქო, რაიონის და ქალაქის (თბილისი, ბათუმი, რუსთავი, სოხუმი, ფოთი, ქუთაისი და ცხინვალი), აგრეთვე ქალაქის რაიონის პროკურორები;

საქართველოს კონსტიტუციის პირდაპირი მითითების საუუძველზე არჩეული, დანიშნული ან დამტკიცებული სხვა პირი.

(საქართველოს 1998 წლის 13 დეკემბრის კანონი - სსმI, 1998წ., №7, მუხ. 56; საქართველოს 1999 წლის 5 თებერვლის კანონი - სსმI, 1999წ., №3(10), მუხ. 17; საქართველოს 1999 წლის 30 აპრილის კანონი – სსმI, 1999წ., №15(22) მუხ. 63; საქართველოს 1999 წლის 28 მაისის კანონი – სსმI, 1999წ., №21(28) მუხ. 103; საქართველოს 1999 წლის 9 დეკემბრის კანონი – სსმI, 1999წ., №47(54) მუხ. 240; საქართველოს 2001 წლის 20 ივლისის კანონი – სსმ I, 2001 წ. №24, მუხ. 94; საქართველოს 2002 წლის 10 მაისის კანონი - სსმI, 2002 წ. №10, მუხ. 44)

მუხლი 3

1. "კორუფცია საჯარო სამსახურში" არის თანამდებობის პირის მიერ თანამდებობის ან მასთან დაკავშირებული შესაძლებლობის გამოყენება კანონით აკრძალული ქონებრივი ან სხვა სიკეთის მიღების მიზნით, აგრეთვე მისთვის ამ სიკეთის გადაცემა ან მის მიღებასა და დაკანონებაში ხელის შეწყობა.

2. "კორუფციული სამართალდარღვევა" არის ქმედობა, რომელიც შეიცავს კორუფციის ნიშნებს და რომლისთვისაც კანონით გათვალისწინებულია დისციპლინური, აღმინისტრაციული ან სისხლისამართლებრივი პასუხისმგებლობა.

3. „ინტერესთა შეუთავსებლობა საჯარო სამსახურში" არის თანამდებობის პირის ქონებრივი ან სხვა პირადი ინტერესების დაპირისპირება სახელმწიფო სამსახურის ინტერესებთან.

4. "დაუსაბუთებელი ქონება" არის ქონება, აგრეთვე ამ ქონებიდან მიღებული შემოსავალი, აქციები (წილი), რომლის კანონიერი სამუალებით მოპოვების დამადასტურებელი დოკუმენტები თანამდებობის პირს, მისი ოჯახის წევრს ან ახლო ნათესავს არ გააჩნია ან იგი შეძენილია უკანონო ქონების გასხვისების შედეგად მიღებული ფულადი სახსრებით.

5. "ქონებრივი წარმომაელობის დასაბუთება" არის დეკლარირებული ქონების და ფინანსური რესურსების საკუთრებაში მიღების ფორმის დოკუმენტური ან სიტყვიერი ახსნა-განმარტება წყაროს მითითებით.

(საქართველოს 2004 წლის 13 თებერვლის კანონი - სსმI, 2004 წ. №6, მუხ. 25)

მუხლი 4

ამ კანონის მიზნებისათვის:

ა) "ოჯახის წევრში" იგულისხმება პირის მეუღლე, არასრულწლოვანი შვილი და გერი, აგრეთვე მასთან მუდმივად მცხოვრები პირი;

ბ) "ახლო ნათესაში" იგულისხმება პირის ოჯახის წევრი, პირდაპირი აღმავალი და დაღმავალი მეტოს ნათესაები, გერი, და და ძმა, აგრეთვე მმობლის და შვილის გერები.

მუხლი 5

ამ კანონის მიზნებისათვის:

ა) "საჩუქარი" არის უსასყიდლოდ ან შეღავათიანი პირობებით გადაცემული ნებისმიერი ქონება ან ქონებრიეი ვალდებულებისაგან განთავისუფლება, აგრეთვე იმ პირის მიერ ამკარად შეღავათიანი პირობებით გაწეული მომსახურება, რომელიც ასეთი მომსახურებისათვის, ჩვეულებრივ, იღებს გასამრჯელოს;

ბ) სახელმწიფოს ან საერთაშორისო ორგანიზაციის მიერ გადაცემული გრანტი, სტიპენდია, ჯილდო ან პრემია საჩუქრად არ ჩაითვლება.

3. თანამდებობის პირისათვის ახლო ნათესავის მიერ გადაცემული საჩუქარი, აგრეთვე სხვა პირის მიერ საჩუქრად გადაცემული ნაბეჭდი გამოცემები, გარდა ისტორიული ან ბიბლიოგრაფიული ღირებულების მქონე გამოცემებისა, ამ კანონის მიხედვით, შემღუდვას არ ექვემდებარება.

მუხლი 6

1. ამ კანონის მიზნებისათვის, "საწარმოს კონტროლში" იგულისხმება პირის (ორგანოს) უფლებამოსილება კონკრეტული საწარმოს (მეწარმის) მიმართ, რომ მან პირადად ან თავისი სამსახურებრივი ზედამხედველობის ქვეშ მყოფი პირის მეშვეობით შეამოწმოს საწარმოს (მეწარმის) საქმიანობა, ან დაუწესოს სამეწარმეო საქმიანობაში რაიმე შეზღუდვა ან შეღავათი, ანდა გასცეს ლიცენზია, სერტიფიკატი ან სხვაგვარი ნებართვა მის სამეწარმეო საქმიანობასთან დაკავშირებით.

2. ამ კანონის მიზნებისათვის, „თანამდებობის პირის სამსახურებრივი ზედამხედველობის ქვეშ

მყოფ პირში (საჯარო მოხელეში)" იგულისხმება ის პირი (საჯარო მოხელე), რომლის მიერ გამოცემულ აქტთან ან შესრულებულ მოქმედებასთან დაკავშირებითაც თანამდებობის პირი უფლებამოსილია გასცეს წერილობითი მითითებები გამოცემულ აქტში ან შესრულებულ მოქმედებაში ნაკლოვანების აღმოფხვრის შესახებ, შეაჩეროს აქტის აღსრულება ან მოქმედების შესრულება, გააუქმოს აქტი.

(საქართველოს 1999 წლის 5 თებერვლის კანონი - სსმI, 1999წ., №3(10), მუხ. 17)

თავი II

მოქმედების შეზღუდვა

მუხლი 7

თანამდებობის პირს უფლება არა აქვს საჯაროსამსახურებრივი უფლებამოსილება ან მასთან დაკავშირებული შესაძლებლობა გამოიყენოს საჯარო სამსახურის ინტერესების საწინააღმდეგოდ ან იმ საკითხის გადასაწყვეტად, რომელიც არ განეკუთვნება მის საჯაროსამსახურებრივ უფლებამოსილებას.

მუხლი 8

თანამდებობის პირს უფლება არა აქვს გაამჟღავნოს ან არასამსახურებრივი მიზნებისათვის გამოიყენოს სამსახურებრივი საიდუმლოების შემცველი ან სხვაგვარი კონფიდენციალური ინფორმაცია, რომლის საჯაროობაც შეზღუდულია მოქმედი კანონმდებლობით და რომელიც მისთვის ცნობილი გახდა საჯარო სამსახურებრივი მოვალეობის განხორციელებასთან დაკავშირებით.

მუხლი 9

1. თანამდებობის პირს, რომელიც საჯარო სამსახურის გამო ვალდებულია უფასოდ გასწიოს მომსახურება ან მიიღოს გადაწყვეტილება, უფლება არა აქვს ამისათვის მიიღოს ან მოითხოვოს ანაზღაურება ქონებრივი ან სხვა სიკეთის სახით.

2. თანამდებობის პირს, რომელიც საჯარო სამსახურის გამო ვალდებულია ოფიციალური წესით დადგენილი ოდენობის საფასურად გასწიოს მომსახურება ან მიიღოს გადაწყვეტილება, უფლება არა აქვს ამისათვის მიიღოს ან მოითხოვოს უფრო დიდი ოდენობის ანაზღაურება.

3. თანამდებობის პირს უფლება არა აქვს მიიღოს რაიმე ანაზღაურება სახაზინო დაწესებულების მიერ შექმნილი ან მოპოვებული ინფორმაციის, ან ამ ინფორმაციის საფუძველზე მომზადებული ნაშრომის, მოხსენების ან სხვა მასალის გამოქვეყნებისათვის.

4. ამ მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული შეზღუდვა არ მოქმედებს იმ შემთხვევაში, თუ ინფორმაცია საჯაროა და მისი მიღება შეუძლია ნებისმიერ დაინტერესებულ პირს.

მუხლი 10

1. თანამდებობის პირს უფლება არა აქვს ქონებრივი გარიგება დადოს იმ სახაზინო დაწესებულებასთან, რომელშიც მას უკავია თანამდებობა.

2. თანამდებობის პირს უფლება არა აქვს თავის ახლო ნათესავთან ან მის წარმომადგენელთან დადოს ქონებრივი გარიგება, როგორც საჯარო მოხელემ.

3. ამ მუხლის პირველი და მე-2 პუნქტებით გათვალისწინებული მოთხოვნების დარღვევით დადებული გარიგება ბათილია.

მუხლი 11

1. თანამდებობის პირი, რომლის მოვალეობაა კოლეგიური ორგანოს შემადგენლობაში იმ გადაწყვეტილების მიღება, რომლის მიმართაც მას ქონებრივი ან სხვა პირადი ინტერესი აქვს, ვალდებულია ამის თაობაზე აცნობოს ამ ორგანოს სხვა წევრებს ან თავის უშუალო ხელმძღვანელს, ამასთან, უარი განაცხადოს გადაწყვეტილების მიღებაში მონაწილეობაზე.

2. თანამდებობის პირი, რომლის მოვალეობაა იმ გადაწყვეტილების ერთპიროვნულად მიღება, რომლის მიმართაც მას ქონებრივი ან სხვა პირადი ინტერესი აქვს, ვალდებულია განაცხადოს თვითაცილების შესახებ და ამის თაობაზე წერილობით აცნობოს თავის უშუალო ხელმძღვანელს (ხელმძღვანელ ორგანოს), რომელიც ან თვითონ იღებს შესაბამის გადაწყვეტილებას ან სხვა თანამდებობის პირს აკისრებს ამ მოვალეობას.

3. ამ მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში თანამდებობის პირს გადაწყვეტი-

ლებაზე ხელის მოწერა შეუძლია მხოლოდ თავისი უმუალო ხელმძღვანელის (ხელმძღვანელი ორგანოს) წერილობითი ნებართვის საფუძველზე, რის შესახებაც გადაწყეტილებაში უნდა მეეთითოს.

4. ამ მუხლით გათვალისწინებული მოთხოვნები არ ვრცელდება საქართველოს პრემიდენტზე, საქართველოს პარლამენტის წევრზე, აფხაზეთის და აჭარისა აეტონომიური რესპუბლიკების უმაღლესი წარმომადგენლობითი და აღმასრულებელი ორგანოების ხელმძღვანელებზე.

(საქართველოს 2004 წლის 13 თებერვლის კანონი - სსმI, 2004 წ. №6, მუხ. 25)

მუხლი 12

1. თანამდებობის პირს, მისი ოჯახის წევრს უფლება აქვს მიიღოს საჩუქარი, თუ ერთი წლის განმავლობაში მიღებული საჩუქრების საერთო ღირებულება არ აღემატება საარსებო მინიმუმის ხუთმაგ ოდენობას ოჯახის თითოეულ წევრზე.

2. თანამდებობის პირს, მისი ოჯახის წევრს უფლება არა აქვთ პირად საკუთრებაში მიიღონ საჩუქარი საქართველოს ან სხვა ქეეყნის სახელმწიფო ან ადგილობრიეი თვითმმართველობის ორგანოსაგან ან დაწესებულებისგან ან საერთაშორისო ორგანიზაციისგან ან მათი წარმომადგენლობებისგან და წარმომადგენლებისგან, ასევე სამსახურებრიეი ზედამხედველობის ქვეშ მყოფი პირებისაგან, თუ მისი ღირებულება აღემატება საარსებო მინიმუმის ოდენობის ნახევარს. ასეთი წყაროებიდან მიღებული და ზემოაღნიშნულზე მეტი ღირებულების საჩუქარი გადაცემის მომენტიდან ან იმ მომენტიდან, როცა თანამდებობის პირმა ან მისი ოჯახის წევრმა მეიტყო მისთვის საჩუქრის გადაცემის შესახებ, 72 საათის განმავლობაში უნდა ჩაბარდეს სახელმწიფო ხაზინას. შესაბამისმა საჯარო დაწესებულებამ უნდა უზრუნველყოს საჩუქრის გადაცემის შესახებ ინფორმაციის საჯარო რეესტრში შეტანა.

3. თუ თანამდებობის პირს ანდა მისი ოჯახის წევრს ახლო ნათესაეი გადასცემს საჩუქრებს, რომელთა საერთო ღირებულება ერთი წლის განმავლობაში აღემატება საარსებო მინიმუმის ათმაგ ოდენობას, თანამდებობის პირი თანამდებობის პირთა ქონებრიეი და საფინანსო მდგომარეობის საინფორ-მაციო ბიურომი წარადგენს გადაცემული საჩუქრების დასახელებას, ღირებულებას\ ოდენობას და მიუთითებს მჩუქებლის ვინაობას.

4. ამოღებულია.

5. თუ საჩუქრის ღირებულების დასადგენად საჭიროა სპეციალური შეფასება, იანგარიშება მისი მიახლოებითი (ათპროცენტიანი ცდომილების ფარგლებში) საბაზრო ღირებულება.

(საქართველოს 1998 წლის 1 სექტემბრის კანონი - სსმI, 1998წ., №32, მუხ.3; საქართველოს 2004 წლის 13 თებერვლის კანონი - სსმI, 2004 წ. №6, მუხ. 25)

თავი III

თანამდებობრიეი შეუთავსებლობა

მუხლი 13

1. თანამდებობრიეი შეუთავსებლობის საკითხებს აწესრიგებს საქართველოს კონსტიტუცია, ორგანული კანონი, ეს კანონი და სხვა ნორმატიული აქტები.

2. თანამდებობის პირს უფლება არა აქვს ასრულებდეს რაიმე ანამღაურებად სამუშაოს, გარდა სამეცნიერო, პედაგოგიური ან შემოქმედებითი საქმიანობისა, ან ეკავოს რაიმე თანამდებობა რომელიმე სხვა სახაზინო დაწესებულებაში ან სახაზინო საწარმოში, ან ასრულებდეს რაიმე ანამღაურებად სამუშაოს ან ეკავოს რაიმე თანამდებობა სხვა ქვეყნის ორგანოში ან დაწესებულებაში.

3. თანამდებობის პირს, მისი ოჯახის წევრს უფლება არა აქვს ეკავოს რაიმე თანამდებობა ან ასრულებდეს რაიმე სამუშაოს საქართველოში რეგისტრირებულ იმ საწარმოში, რომლის სამეწარმეო საქმიანობის კონტროლიც ამ თანამდებობის პირის ან მისი სამსახურის უფლებამოსილებას განეკუთვნება.

4. თანამდებობის პირს უფლება არა აქვს ეკავოს რაიმე თანამდებობა რომელიმე საწარმოში.

5. თანამდებობის პირს, მისი ოჯახის წევრს უფლება არა აქვს ფლობდეს აქციებს ან საწესდებო კაპიტალის წილს იმ საწარმოში, რომლის საქმიანობის კონტროლიც ამ თანამდებობის პირის ან მისი სამსახურის უფლებამოსილებას განეკუთვნება.

6. თანამდებობის პირს უფლება არა აქვს იყოს რომელიმე ფიზიკური ან იურიდიული პირის წარმომადგენელი ან რწმუნებული, ან განახორციელოს წარმომადგენლობა ან დაცვა სისხლის, სამოქალაქო ან ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეებში რომელიმე სახაზინო დაწესებულების

წინამე ან წინააღმდეგ, იმ შემთხვევის გარდა, როცა იგი არის ამ ფიზიკური პირის მეურვე ან მბრუნველი.

7. თანამდებობის პირის საშსახურებრივი ზედამხედველობის ქვეშ მყოფ თანამდებობაზე საჯარო მოხელედ არ შეიძლება დაინიშნოს ამ პირის ახლო ნათესავი, კონკურსის წესით დანიშვნის გარდა.

8. თანამდებობის პირი, მისი ოჯახის წევრი ვალდებულია ამ თანამდებობის პირის მიერ თანამდებობის დაკავებიდან 10 დღის ვადაში, თუ კონსტიტუციით ან კანონით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული, გადადგეს შეუთავსებელი თანამდებობიდან, შეწყვიტოს შეუთავსებელი საქმიანობა.

9. თანამდებობის პირი თავისი და თავისი ოჯახის წევრის შეუთავსებლობის აღმოფხერის დამადასტურებელ საბუთებს წარუდგენს იმ ზემდგომ თანამდებობის პირს (ორგანოს), რომლის უშუალო დაქვემდებარებაშიც იგი იმყოფება, აგრეთვე კადრების მესაბამის სამსახურს.

10. თანამდებობის პირი, თუ საქართველოს კონსტიტუციით ან ორგანული კანონით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული, უნდა გათავისუფლდეს დაკავებული თანამდებობიდან:

ა) თუ მან ან მისი ოჯახის წევრმა დაარღვია ამ კანონით გათვალისწინებული თანამდებობრივი შეუთავსებლობის მოთხოვნები;

ბ) თუ სასამართლო გადაწყვეტილებით დადასტურდა, რომ თანამდებობის პირის მფლობელობაშია უკანონო ანდა დაუსაბუთებელი ქონება.

(საქართველოს 1998 წლის 1 სექტემბრის კანონი - სსმ I, 1998 წ., №2, მუხ. 3; საქართველოს 2004 წლის 13 თებერვლის კანონი - სსმI, 2004 წ. №6, მუხ. 25)

თავი IV

ეკონომიკური ინტერესების განცხადება და გამოქვეყნება

მუხლი 14

1. პირი არ შეიძლება გამწესდეს თანამდებობაზე თანამდებობის პირთა ქონებრივი და საფინანსო მდგომარეობის საინფორმაციო ბიუროსთვის ქონებრივი დეკლარაციის წარდგენამდე. ბიურო დეკლარაციას გადასცემს თანამდებობაზე გამწესებულ ორგანოს\ორგანოებს, თანამდებობის პირს. კოლეგიური საჯარო დაწესებულება\ თანამდებობის პირი გადაწყვეტილების მიღებამდე ეცნობა ქონებრივი მდგომარეობის დეკლარაციას.

2. თანამდებობის პირი ვალდებულია თანამდებობაზე ყოფნის განმაელობაში ყოველი წლის პირველიდან 30 აპრილამდე შეავსოს და წარადგინოს ქონებრივი მდგომარეობის და საფინანსო დეკლარაციები.

3. თანამდებობის პირი ვალდებულია თანამდებობის დატოვებიდან ერთი წლის განმავლობაში პირველიდან 30 აპრილამდე შეავსოს და წარადგინოს ქონებრივი მდგომარეობისა და საფინანსო დეკლარაციები.

4. ქონებრივი მდგომარეობის დეკლარაციაში შეიტანება მისი შევსების თვის პირველ რიცხვამდე არსებული მონაცემები.

5. ამ მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში თანამდებობის პირი თავისუფლდება დეკლარაციების შევსებისა და წარდგენის ვალდებულებისაგან, თუ მან თანამდებობა დატოვა ისეთ თანამდებობაზე არჩევის, დანიშვნის ან დამტკიცების გამო, რომელზე მყოფი პირისთვისაც, ამ კანონის შესაბამისად, დეკლარაციის შევსება სავალდებულოა.

6. თანამდებობის პირი თავისუფლდება დეკლარაციის შევსებისა და წარდგენის ვალდებულებისაგან, თუ იგი თანამდებობის დატოვებიდან ერთი თვის განმავლობაში აირჩევა, დაინიშნება ან დამტკიცდება ისეთ თანამდებობაზე რომელზე მყოფი პირისთვისაც, ამ კანონის შესაბამისად, დეკლარაციის შევსება სავალდებულოა.

7. დეკლარაციები წარედგინება თანამდებობის პირთა ქონებრივი და საფინანსო მდგომარეობის საინფორმაციო ბიუროს.

8. თანამდებობის პირის ქონებრივი მდგომარეობის და საფინანსო დეკლარაციები შეივსება საქართველოს იუსტიციის მინისტრის მიერ დამტკიცებული ფორმების მიხედვით.

(საქართველოს 1998 წლის 13 დეკემბრის კანონი - სსმI, 1998წ., №7, მუხ.56; საქართველოს 2004 წლის 13 თებერვლის კანონი - სსმI, 2004 წ. №6, მუხ. 25)

მუხლი 15

1. თანამდებობის პირის ქონებრივი მდგომარეობის დეკლარაცია შეიცავს შემდეგ ინფორმაციას თანამდებობის პირისა და მისი ოჯახის წევრების შესახებ:

ა) ვინაობა, საქართველოში თუ სხვა ქვეყანაში მათ მფლობელობაში არსებული უძრავი და მოძრავი ნივთები, საქმიანობა;

ბ) მისი და მის ოჯახის წევრების საიდენტიფიკაციო მონაცემები (გვარი, სახელი, დაბადების ადგილი, წელი, თვე და რიცხვი, ნათესაური ან სხვაგვარი კავშირი); დეკლარაციის შევსების მომენტისთვის საქართველოში თუ სხვა ქვეყანაში მისი და მისი ოჯახის წევრების მიერ შესრულებული ნებისმიერი ანაზღაურებადი სამუშაო (დაკავებული თანამდებობის და ანაზღაურების ოდენობის მითითებით); ოჯახის წევრების შრომითი ბიოგრაფია (სამუშაო ადგილის, დაკავებული თანამდებობის და მუშაობის დროის მონაკვეთის მითითებით);

გ) უძრავი ქონება - მესაკუთრის ვინაობა, ქონების ადგილმდებარეობა და მისამართი; უძრავი ქონების საერთო ფართობი; ქონების ნასყიდობის, ქირავნობის ან გირაოს ღირებულება; ქონების მფლობელობაში მიღების თარიღი. დეკლარაციას თან უნდა დაერთოს მემკვიდრეობის, ნასყიდობის, ჩუქების, პრივატიზების, ქირავნობის ან გირაოს დამადასტურებელი დოკუმენტების ასლები;

დ) მოძრავი ქონება (გარდა ფასიანი ქაღალდების, საბანკო ანგარიშის, ნაღდი ფულის და განკარგვის უფლებით მიღებული ქონებისა), თუ ნივთის ღირებულება აღემატება საარსებო მინიმუმის ოცმაგ ოდენობას - მესაკუთრის ვინაობა, ნივთის სახეობა, საფირმო სახელწოდება, დამზადების ან გამომშვების დრო, შესყიდვის ფასი და დრო, მემკვიდრეობის დამადასტურებელი დოკუმენტის ასლი, საიჯარო ხელშეკრულების ასლი;

ე) ფასიანი ქაღალდები - მესაკუთრის ვინაობა, საკუთრებაში მიღების დრო, ნომინალი, შესყიდვის ღირებულება, რაოდენობა, მესაკუთრის დამადასტურებელი დოკუმენტების ასლები;

ვ) საბანკო ანდა სხვა საკრედიტო დაწესებულებაში არსებული ანგარიში - მესაკუთრის ვინაობა, ანგარიშის სახეობა, გახსნის თარიღი, თანხის ოდენობა;

ზ) ნაღდი ფული, მათ შორის, სხვა ფიზიკური ანდა იურიდიული პირისთვის არარეგისტრირებულად გასესხებული ანდა მისგან არარეგისტრირებული სესხის სახით მიღებული - ნაღდი ფულის მესაკუთრის ვინაობა, იმ პირის საიდენტიფიკაციო მონაცემები, რომლისგანაც მიღებულია ანდა რომლისთვისაც გადაცემულია სესხი, სესხის მიღებისგაცემის თარიღი, სესხის მიმღებისგაცემის წერილობითი დასტური;

თ) განკარგვის უფლებით მიღებული ქონება - მესაკუთრის ვინაობა, ქონების სახეობა, სრული სახელწოდება, დამზადების ან გამომშვების დრო, განკარგვის უფლების მფლობელი, უფლების მიღების თარიღი და ქონების მისამართი (უძრავი ქონებისთვის), განკარგვის უფლების დამადასტურებელი დოკუმენტის ასლი;

ი) მოქმედი ანდა წლის განმავლობაში დადებული ნებისმიერი ხელშეკრულება, რომლის საგნის ღირებულება აღემატება საარსებო მინიმუმის ათმაგ ოდენობას - ხელშეკრულების სახე, ხელშეკრულებაში მონაწილე პირები, ხელშეკრულების საგანი და მისი ღირებულება, ხელშეკრულების დადების თარიღი და მოქმედების ვადა იმ ორგანოს მითითებით, რომელმაც მოახდინა ხელშეკრულების რეგისტრაცია ან დამოწმება;

კ) საწარმოს საქმიანობაში მონაწილეობა - საწარმოს საქმიანობაში მონაწილე პირი და მონაწილეობის ფორმა, საწარმოს სრული საფირმო სახელწოდება და იურიდიული მისამართი, საწარმოს მარეგისტრირებელი ორგანო და რეგისტრაციის თარიღი;

ლ) დეკლარაციის შევსების თარიღი და პირის ხელმოწერა.

2. თანამდებობის პირი ვალდებულია დაასაბუთოს ამ მუხლის პირველ პუნქტში დეკლარირებული ქონების და ფინანსური რესურსების წარმომავლობა.

3. ამ მუხლის პირველ პუნქტში დეკლარირებული ქონების და ფინანსური რესურსების მფლობელობის დამადასტურებელი დოკუმენტის არარსებობის შემთხვევაში ქონებრივი მდგომარეობის დეკლარაციაში თანამდებობის პირმა უნდა მიუთითოს ასეთი დოკუმენტის არარსებობის გარემოებებზე.

(საქართველოს 1998 წლის 1 სექტემბრის კანონი - სსმI, 1998წ., №2, მუხ. 3; საქართველოს 1999 წლის 5 თებერვლის კანონი - სსმI, 1999წ., №3(10), მუხ. 17; საქართველოს 2004 წლის 13 თებერვლის კანონი - სსმI, 2004 წ. №6, მუხ. 25)

მუხლი 16

1. თანამდებობის პირის საფინანსო დეკლარაცია ასახავს მისი ქონებრივი მდგომარეობის ცვლილებას და შეიცავს ინფორმაციას ამ კანონის მე-15 მუხლის პირველი პუნქტის "ბ"-"ი" ქვეპუნქტებში აღნიშნული მონაცემების ცვლილებისა და მიღებული შემოსავლების შესახებ.

2. თანამდებობის პირი ვალდებულია უზრუნველყოს ქონებრივი წარმომავლობის დასაბუთება,

დაასაბუთოს საფინანსო დეკლარაციაში შეტანილი მონაცემები შემოსავლების ანდა მფლობელობაში მიღებული ქონების შესახებ.

3. საფინანსო დეკლარაციაში შეიტანება მისი შევსების თვის პირველ რიცხვამდე ერთი კალენდარული წლის მონაცემები.

(საქართველოს 1998 წლის 1 სექტემბრის კანონი - სსმI, 1998წ., №2, მუხ. 3; საქართველოს 1999 წლის 5 თებერვლის კანონი - სსმI, 1999წ., №3(10), მუხ. 17; საქართველოს 2004 წლის 13 თებერვლის კანონი - სსმI, 2004 წ. №6, მუხ. 25)

მუხლი 17

1. ამოღებულია

2. თუ დეკლარაციაში შესატანი ინფორმაცია განეკუთვნება სახელმწიფო ან სამსახურებრივ საიდუმლოებას ან წარმოადგენს სხვაგვარ კონფიდენციალურ ინფორმაციას, რომლის საჯაროობაც შეზღუდულია მოქმედი კანონმდებლობით, ეს ინფორმაცია აისახება მხოლოდ დეკლარაციის სპეციალურ (საიდუმლო) გრაფამი, შესაბამისი წყაროდან მიღებული ქონების სახეობის (შინაარსის), ქონებასთან თანამდებობის პირისა და მისი ოჯახის წევრების კავშირის, ქონების საბაზრო ღირებულების ან/და ოდენობის მითითებით.

3. ამ მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, დეკლარაციის შემესებმა დეკლარაციას უნდა დაურთოს წერილობითი მითითება იმ სამართლებრივ აქტზე, რომლის საფუძველზეც დეკლარაციაში შესატანი ინფორმაცია განეკუთვნება სახელმწიფო ან სამსახურებრივ საიდუმლოებას ან წარმოადგენს სხვაგვარ კონფიდენციალურ ინფორმაციას, რომლის საჯაროობაც შეზღუდულია.

(საქართველოს 1999 წლის 5 თებერვლის კანონი - სსმI, 1999წ., №3(10), მუხ. 17; საქართველოს 2004 წლის 13 თებერვლის კანონი - სსმI, 2004 წ. №6, მუხ. 25)

მუხლი 18

1. დეკლარაციის მიღების, შესაბამისი თანამდებობის პირის ქონებრივი და საფინანსო მდგომარეობის საჯაროობის და დეკლარაციების დროულად ჩაბარებაზე კონტროლის უზრუნველყოფის, აგრეთვე მოქმედი კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვა ფუნქციების განხორციელების მიზნით იქმნება თანამდებობის პირთა ქონებრივი და საფინანსო მდგომარეობის საინფორმაციო ბიურო (შემდგომში - ბიურო), რომელიც წარმოადგენს საჯარო სამართლის იურიდიულ პირს და მის საქმიანობაზე სახელმწიფო კონტროლს ახორციელებს საქართველოს იუსტიციის სამინისტრო. ბიურო უზრუნველყოფს:

ა) თანამდებობის პირის მიერ დეკლარაციის ტექნიკურად სწორად შევსების შესახებ ინსტრუქციის შედგენას;

ბ) თანამდებობის პირის მიერ დეკლარაციის ფორმის დაუბრკოლებლად მიღებას;

გ) შევსებული დეკლარაციის მიღებასა და შენახვას;

დ) დეკლარაციის შინაარსის საჯაროობას;

ე) ამ კანონის მე-2 მუხლში მოცემული ჩამონათვალის საფუძველზე იმ თანამდებობის პირთა თანამდებობრივი რეესტრის შედგენას და საქართველოს იუსტიციის მინისტრისათვის დასამტკიცებლად წარდგენას, რომელთათვისაც დეკლარაციების შევსება სავალდებულოა, აგრეთვე რეესტრში შესატანი ცვლილებებისა და დამატებების მომზადებას და საქართველოს იუსტიციის მინისტრისათვის დასამტკიცებლად წარდგენას;

ვ) კანონმდებლობით მისთვის დაკისრებული სხვა ფუნქციების განხორციელებას.

2. ბიუროს ხელმძღვანელობს ბიუროს თავმჯდომარე, რომელსაც თანამდებობაზე ნიშნავს და თანამდებობიდან ათავისუფლებს საქართველოს იუსტიციის მინისტრი.

3. ბიუროს ორგანიზაციულ სტრუქტურასა და მუშაობის წესს განსაზღვრავს მისი დებულება, რომელსაც ბიუროს თავმჯდომარის წარდგინებით ამტკიცებს საქართველოს იუსტიციის მინისტრი.

(საქართველოს 2004 წლის 13 თებერვლის კანონი - სსმI, 2004 წ. №6, მუხ. 25)

მუხლი 19

1. ნებისმიერ ფიზიკურ და იურიდიულ პირს უფლება აქვს მოითხოვოს, მიიღოს დეკლარაციის ასლი და გაეცნოს მას, გარდა დეკლარაციის საიდუმლო გრაფისა.

2. არ შეიძლება დაწესდეს ან შეიქმნას რაიმე დაბრკოლება დეკლარაციის ასლის მისაღებად.

3. დეკლარაციის და დეკლარაციასთან დაკავშირებით კანონმდებლობით გათვალისწინებული

წესით ბიუროში თანამდებობის პირის მიერ წარდგენილი სხვა მასალების ასლის მისაღებად ასლის გადაღებისათვის აუცილებელი თანხის ანაზღაურების მიზნით გადაიხდევინება დეკლარაციებისა და თანდართული მასალების ასლების გადაღების მოსაკრებელი. მოსაკრებლის ოდენობა განისაზღვრება ასლების გადაღების ხარჯების 100%-ის ოდენობით, რომელსაც ადგენს ბიურო.

(საქართველოს 1998 წლის 13 დეკემბრის კანონი - სსმI, 1998წ., №7, მუხ. 56; საქართველოს 1999 წლის 5 თებერვლის კანონი - სსმI, 1999წ., №3(10), მუხ. 17; საქართველოს 2004 წლის 13 თებერვლის კანონი - სსმI, 2004 წ. №6, მუხ. 25)

თავი V

პასუხისმგებლობა კორუფციული სამართალდარღვევისათვის

მუხლი 20

1. ამ კანონის მოთხოვნების დარღვევა იწვევს პასუხისმგებლობას საქართველოს სისხლის სამართლის და ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსების შესაბამისად. ქონებრივი მდგომარეობის ან საფინანსო დეკლარაციის ამ კანონით დადგენილ ვადამი წარუდგენლობისათვის თანამდებობის პირისათვის საქართველოს სისხლის სამართლის ან ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსით განსაზღვრული პასუხისმგებლობის დაკისრება მას არ ათავისუფლებს დეკლარაციების წარდგენის ამ კანონით გათვალისწინებული ვალდებულებისაგან. ასეთ შემთხვევაში თანამდებობის პირი ვალდებულია სასამართლოს გამამტყუნებელი გადაწყვეტილების ძალაში შესვლის დღიდან 2 კვირის ვადაში შეავსოს და წარადგინოს შესაბამისი დეკლარაციები.

2. თანამდებობის პირის მიერ ამ კანონის მოთხოვნების ბრალეული დარღვევა, თუ იგი არ წარმოადგენს სისხლის ან ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევას, იწვევს დისციპლინურ პასუხისმგებლობას კანონით დადგენილი წესით.

3. თუ კორუფციული სამართალდარღვევის ჩამდენი თანამდებობის პირი, რომლის მიმართაც ასეთი ქმედებისათვის გამოყენებულ იქნა დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომა, გარდა თანამდებობიდან განთავისუფლებისა, წლის განმავლობაში ჩაიდენს ახალ კორუფციულ ქმედობას, იგი ექვემდებარება სამსახურიდან საბოლოდ განთავისუფლებას.

4. ამოღებულია

(საქართველოს 1998 წლის 13 დეკემბრის კანონი - სსმI, 1998წ., №7, მუხ. 56; საქართველოს 1999 წლის 5 თებერვლის კანონი - სსმI, 1999წ., №3(10), მუხ. 17; საქართველოს 2004 წლის 13 თებერვლის კანონი - სსმI, 2004 წ. №6, მუხ. 25)

თავი VI

გარდამავალი დებულებანი

მუხლი 21

1. ეთხოვოს საქართველოს პრეზიდენტს, 1997 წლის სამემოდგომო სესიის დამთავრებამდე საქართველოს პარლამენტს დასამტკიცებლად წარუდგინოს თანამდებობის პირთა ქონებრივი და საფინანსო მდგომარეობის საინფორმაციო ბიუროს თავმჯდომარის კანდიდატურა.

2. დაევალოს საქართველოს კონტროლის პალატას, 1998 წლის 30 მარტამდე ჩამოაყალიბოს თანამდებობის პირთა ქონებრივი და საფინანსო მდგომარეობის საინფორმაციო ბიურო.

3. დაევალოს თანამდებობის პირთა ქონებრივი და საფინანსო მდგომარეობის საინფორმაციო ბიუროს თავმჯდომარეს, 1998 წლის 30 მარტამდე საქართველოს პრეზიდენტს დასამტკიცებლად წარუდგინოს ბიუროს დებულება.

4. თანამდებობის პირთა ქონებრივი და საფინანსო მდგომარეობის საინფორმაციო ბიუროს თავმჯდომარემ დებულების დამტკიცებიდან 30 დღის ვადაში შეადგინოს და საქართველოს პრეზიდენტს დასამტკიცებლად წარუდგინოს იმ თანამდებობის პირთა თანამდებობრივი რეესტრი, რომელთათვისაც, ამ კანონის შესაბამისად, ქონებრივი მდგომარეობის და საფინანსო დეკლარაციების შევსება სავალდებულოა.

5. საქართველოს აღმასრულებელი ხელისუფლების მიერ საარსებო მინიმუმის ოდენობის განსაზღვრამდე, ამ კანონის მიზნებისათვის, საარსებო მინიმუმი განისაზღვროს ასი ლარით.

6. საქართველოს ფინანსთა სამინისტრომ „თანამდებობის პირთა ქონებრივი და საფინანსო მდგომარეობის საინფორმაციო ბიუროს ხარჯები" ცალკე პუნქტად გამოყოს საქართველოს ბიუჯეტის კანონში.

7. ამ კანონის მე-2 მუხლით გათვალისწინებულმა პირებმა ქონებრივი მდგომარეობის და საფინანსო დეკლარაციები თანამდებობის პირთა ქონებრივი და საფინანსო მდგომარეობის საინფორმაციო ბიუროში წარადგინონ 1998 წლის 15 აგვისტოდან 1 დეკემბრამდე.

8. დაევალოს სახელმწიფო ქონების მართვის სამინისტროს, 1998 წლის 1 იანვრამდე გამოყოს შენობა თანამდებობის პირთა ქონებრივი და საფინანსო მდგომარეობის საინფორმაციო ბიუროს განსათავსებლად.

9.

10. გაუქმდეს ამ კანონის დანართები - თანამდებობის პირთა ქონებრივი მდგომარეობისა და საფინანსო დეკლარაციების ფორმები.

11. თანამდებობის პირთა ქონებრივი და საფინანსო მდგომარეობის საინფორმაციო ბიურომ 2004 წლის 1 ივნისამდე შეიმუშაოს და საქართველოს იუსტიციის მინისტრს დასამტკიცებლად წარუდგინოს თანამდებობის პირთა ქონებრივი მდგომარეობისა და საფინანსო დეკლარაციების ახალი ფორმები.

(საქართველოს 1998 წლის 12 ივნისის კანონი - "პარლამენტის უწყებანი", 1998წ., №23-24, გვ. 56; (საქართველოს 1998 წლის 1 სექტემბრის კანონი - სსმI, 1998 წ., №2, მუხ. 3; საქართველოს 1998 წლის 13 დეკემბრის კანონი - სსმI, 1998 წ., №7, მუხ. 56; საქართველოს 2004 წლის 13 თებერვლის კანონი - სსმI, 2004 წ. №6, მუხ. 25)

მუხლი 21[1]

1. თანამდებობის პირის მიერ თანამდებობაზე ყოფნისას და თანამდებობის დატოვებიდან ერთი წლის განმავლობაში შესაბამისი ქონებრივი მდგომარეობის და საფინანსო დეკლარაციების შევსებისა და წარდგენის ვადა გაგრძელდეს 2005 წლის 1 ივნისამდე.

2. 2006 წლის 1 იანვრამდე თანამდებობის პირებმა ქონებრივი მდგომარეობისა და საფინანსო დეკლარაციების შევსება და წარდგენა განახორციელონ 2004 წლის 1 იანვრისთვის მოქმედი ქონებრივი მდგომარეობის და საფინანსო დეკლარაციების ფორმებით.

(საქართველოს 2005 წლის 22 აპრილის კანონი - სსმ I, 2005 წ., №18, მუხ.113)

თავი VII

დასკვნითი დებულებანი

მუხლი 22

1. ეს კანონი, IV თავის გარდა, ამოქმედდეს გამოქვეყნებიდან მე-15 დღეს.
2. ამ კანონის IV თავი ამოქმედდეს 1998 წლის 1 იანვრიდან.

საქართველოს პრეზიდენტი ედუარდ შევარდნაძე
თბილისი,
1997 წლის 17 ოქტომბერი

თავი III

ინფორმაციის თავისუფლება

მუხლი 27. ტერმინთა განმარტება

ამ თავში გამოყენებულ ტერმინებს ამ თავის მიზნებისათვის აქვთ შემდეგი მნიშვნელობა:

ა) საჯარო დაწესებულება – ადმინისტრაციული ორგანო, სახელმწიფო ან ადგილობრივი ბიუჯეტის სახსრებიდან დაფინანსებული კერძო სამართლის იურიდიული პირი ასეთი დაფინანსების ფარგლებში;

ბ) კოლეგიური საჯარო დაწესებულება – საჯარო დაწესებულება, რომლის ხელმძღვანელი ან სათათბირო ორგანო ერთზე მეტი პირისაგან შედგება და რომელშიც გადაწყვეტილებებს ერთზე მეტი პირი ერთობლივად იღებს ან ამმაჯებს;

გ) კოლეგიური საჯარო დაწესებულების წევრი – საჯარო მოსამსახურე, რომელიც ხმის უფლებით მონაწილეობს კოლეგიური საჯარო დაწესებულების მიერ გადაწყვეტილების მიღებაში ან მომზადებაში;

დ) თანამდებობის პირი – "საჯარო სამსახურში ინტერესთა შეუთავსებლობისა და კორუფციის შესახებ" საქართველოს კანონის მე-2 მუხლით გათვალისწინებული თანამდეობის პირი;

ე) სხდომა – საჯარო დაწესებულების სახელით გადაწყვეტილების მიღების ან ამ გადაწყვეტილების მომზადების მიზნით დაწესებულების წევრთა მიერ საკითხის განხილვა;

ვ) გამოქვეყნება – კანონით დადგენილი წესით საჯარო რეესტრში საჯარო ინფორმაციის შეტანა და საჯარო ინფორმაციის საზოგადოებისათვის ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა;

ზ) საჯარო მონაცემთა ბაზა – საჯარო დაწესებულების ან საჯარო მოსამსახურის მიერ სისტემურად შეგროვებული, დამუშავებული და შენახული მონაცემები;

თ) პერსონალური მონაცემები – საჯარო ინფორმაცია, რომელიც პირის იდენტიფიკაციის შესაძლებლობას იძლევა;

ი) აღმასრულებელი პრივილეგია – საჯარო დაწესებულებებისა და საჯარო მოსამსახურეების გათავისუფლება ამ თავით გათვალისწინებული მოვალეობებისაგან.

კ) გადაუდებელი აუცილებლობა – კანონმდებლობის დარღვევის სამიშროება ან ვითარება, როდესაც დემოკრატიულ საზოგადოებაში რეალური საფრთხე ექმნება საჯარო დაწესებულებების ფუნქციონირებას.

(საქართველოს 2001 წლის 2 მარტის კანონი – სსმI, 2001, N6, მუხ.8)

მუხლი 27[1]. პირადი საიდუმლოება

პერსონალური მონაცემების პირად საიდუმლოებად მიჩნევის საკითხს, გარდა კანონით გათვალისწინებული მემთხვევებისა, წყვეტს პირი, რომლის შესახებაც არსებობს ეს ინფორმაცია.

(საქართველოს 2001 წლის 2 მარტის კანონი – სსმI, 2001, N6, მუხ.8)

მუხლი 27[2]. კომერციული საიდუმლოება

1. კომერციული საიდუმლოება – ინფორმაცია კომერციული ფასეულობის მქონე გეგმის, ფორმულის, პროცესის, სამუალების თაობაზე ან ნებისმიერი სხვა ინფორმაცია, რომელიც გამოიყენება საქონლის საწარმოებლად, მოსამზადებლად, გადასამუშავებლად ან მომსახურების გასაწევად, ან/ და რომელიც წარმოადგენს სიახლეს ან ტექნიკური შემოქმედების მნიშვნელოვან შედეგს, აგრეთვე სხვა ინფორმაცია, რომლის გამჟღავნებამ შესაძლოა ზიანი მიაყენოს პირის კონკურენტუნარიანობას.

2. ინფორმაცია ადმინისტრაციული ორგანოს შესახებ არ წარმოადგენს კომერციულ საიდუმლოებას.

3. ინფორმაციის წარდგენისას პირი ვალდებულია მიუთითოს, რომ ინფორმაცია მისი კომერციული საიდუმლოებაა. საჯარო დაწესებულება ვალდებულია 10 დღის ვადაში კომერციულ საიდუმლოებად მიიჩნიოს ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული ინფორმაცია, გარდა იმ შემთხვევისა, როცა ინფორმაციის ღიაობის ვალდებულება დადგენილია კანონით. თუ ინფორმაციის წარდგენისას საჯარო დაწესებულება არ ცნობს ამ ინფორმაციას კომერციულ საიდუმლოებად, იგი

იღებს გადაწყვეტილებას მისი ღიაობის თაობაზე, რასაც დაუყოვნებლივ აცნობებს მესაბამის პირს. გადაწყვეტილების მიღებიდან 15 დღის შემდეგ ინფორმაცია ხდება ღია, თუ პირმა, რომლის საკუთრებასაც წარმოადგენს ეს ინფორმაცია, ამ ვადის გასვლამდე ზემდგომ აღმინისტრაციულ ორგანომი ან სასამართლომი არ გაასაჩივრა ინფორმაციის ღიაობის თაობაზე მიღებული გადაწყვეტილება, რაც დაუყოვნებლივ უნდა აცნობოს საჯარო დაწესებულებას.

4. ნებისმიერ პირს უფლება აქვს ზემდგომ აღმინისტრაციულ ორგანომი ან სასამართლომი გაასაჩივროს ინფორმაციის კომერციულ საიდუმლოებად მიჩნევის საკითხი.

5. საჯარო დაწესებულება ვალდებულია საჯარო რეესტრში მეიტანოს ინფორმაცია მესამე პირის ან საჯარო დაწესებულების მიერ კომერციული საიდუმლოების მოთხოვნის, მოთხოვნის თარიღის, მომთხოვნის ვინაობისა და მისამართის შესახებ.

(საქართველოს 2001 წლის 2 მარტის კანონი – სსმI, 2001, N6, მუხ.8)

მუხლი 27³. პროფესიული საიდუმლოება

პროფესიულ საიდუმლოებას მიეკუთვნება ინფორმაცია, რომელიც წარმოადგენს სხვის პირად ან კომერციულ საიდუმლოებას და პირისათვის ცნობილი გახდა პროფესიული მოვალეობის შესრულებასთან დაკავშირებით. პროფესიული საიდუმლოება არ მეიძლება იყოს ისეთი ინფორმაცია, რომელიც არ წარმოადგენს სხვა პირის პირად ან კომერციულ საიდუმლოებას.

(საქართველოს 2001 წლის 2 მარტის კანონი – სსმI, 2001, N6, მუხ.8)

მუხლი 27⁴. სახელმწიფო საიდუმლოება

სახელმწიფო საიდუმლოებას მიკუთვნებული ინფორმაცია განისაზღვრება სახელმწიფო საიდუმლოების შესახებ კანონმდებლობით.

(საქართველოს 2001 წლის 2 მარტის კანონი – სსმI, 2001, N6, მუხ.8)

მუხლი 28. საჯარო ინფორმაციის ხელმისაწვდომობა

საჯარო ინფორმაცია ღიაა, გარდა კანონით გათვალისწინებული შემთხვევებისა და დადგენილი წესით სახელმწიფო, კომერციულ და პირად საიდუმლოებას მიკუთვნებული ინფორმაციისა.

(საქართველოს 2001 წლის 2 მარტის კანონი – სსმI, 2001, N6, მუხ.8)

მუხლი 29. აღმასრულებელი პრივილეგია

თანამდებობის პირის მიერ გადაწყვეტილებათა მომზადების პროცესში მონაწილე სხვა საჯარო მოსამსახურეთა (გარდა სახელმწიფო-პოლიტიკური თანამდებობის პირებისა) ვინაობა დაცულია გამხელისაგან აღმასრულებელი პრივილეგიით.

(საქართველოს 2001 წლის 2 მარტის კანონი – სსმI, 2001, N6, მუხ.8)

მუხლი 30. გადაწყვეტილება საჯარო ინფორმაციის გასაიდუმლოების შესახებ

გადაწყვეტილება საჯარო ინფორმაციის გასაიდუმლოების შესახებ მეიძლება მიღებულ იქნეს იმ შემთხვევაში, თუ კანონი აწესებს მისი გამხელისაგან დაცვის პირდაპირ მოითხოვნას, აღგენს ინფორმაციის გამხელისაგან დაცვის კონკრეტულ კრიტერიუმებს და მეიცავს საიდუმლოდ დასაცავი ინფორმაციის ამომწურავ ჩამონათვალს.

მუხლი 31. საჯარო ინფორმაციის გასაიდუმლოების ვადა

1. კანონით გათვალისწინებული შემთხვევების გარდა, პროფესიული და კომერციული ინფორმაცია გასაიდუმლოებულია უვადოდ. კომერციული საიდუმლოება ღიად უნდა გამოცხადდეს, თუ მას აღარ გააჩნია ის ღირებულება, რის გამოც ასეთად იქნა მიჩნეული. პირადი საიდუმლოება დახურულია პირის სიცოცხლის მანძილზე, თუ კანონით სხვა რამ არ არის დადგენილი.

2. გადაწყვეტილება საჯარო ინფორმაციის გასაიდუმლოების და მისი ვადის გაგრძელების შესახებ შეაქვთ საჯარო რეესტრში.

(საქართველოს 2001 წლის 2 მარტის კანონი – სსმI, 2001, N6, მუხ.8)

მუხლი 32. სხდომათა საჯაროობა

თითოეული კოლეგიური საჯარო დაწესებულება ვალდებულია ღიად და საჯაროდ წარმართოს თავისი სხდომები, გარდა ამ კოდექსის 28-ე მუხლით გათვალისწინებული შემთხვევებისა.

მუხლი 33. საიდუმლო ინფორმაციის გამოქვეყნების წესი

საიდუმლოებას მიკუთვნებული ინფორმაციის ამოღების შემდეგ საიდუმლო საჯარო ინფორმაციის, აგრეთვე კოლეგიური საჯარო დაწესებულების დახურული სხდომის ოქმის გონიერულ ფარგლებში გამოცალკევებადი ნებისმიერი ნაწილი უნდა გამოქვეყნდეს. ასეთ შემთხვევაში ინფორმაციის გამოქვეყნებისას მიეთითება პირი, რომელმაც გაასაიდუმლოება ინფორმაცია, ინფორმაციის საიდუმლოდ მიჩნევის საფუძველი და გასაიდუმლოების ვადა.

(საქართველოს 2001 წლის 2 მარტის კანონი – სსმI, 2001, N6, მუხ.8)

მუხლი 34. კოლეგიური საჯარო დაწესებულების სხდომა

1. კოლეგიური საჯარო დაწესებულება ვალდებულია ერთი კვირით ადრე საჯაროდ გამოაცხადოს მომავალი სხდომის, მისი ჩატარების ადგილის, დროისა და დღის წესრიგის თაობაზე, ხოლო შესაბამისი გადაწყვეტილების მიღებისას – აგრეთვე მისი დახურვის შესახებ.

2. გადაუდებელი აუცილებლობისას კოლეგიური საჯარო დაწესებულება უფლებამოსილია ჩაატაროს სხდომა ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული წესების დაუცველად. ამ შემთხვევაში საჯარო დაწესებულება ვალდებულია დაუყოვნებლივ გამოაცხადოს სხდომის ჩატარების ადგილის, დროისა და დღის წესრიგის თაობაზე, ხოლო შესაბამისი გადაწყვეტილების მიღებისას – აგრეთვე მისი დახურვის შესახებ.

3. კოლეგიური საჯარო დაწესებულების მიერ გადაუდებელი აუცილებლობისას სხდომის ჩატარების ან სხდომის დახურვის შემთხვევაში დაწესებულება ვალდებულია გადაწყვეტილების მიღებიდან 3 დღის ვადაში განმარტოს სხდომაზე მიღებული გადაწყვეტილების გასაჩივრების წესი. კოლეგიურმა საჯარო დაწესებულებამ რეესტრში უნდა შეიტანოს სხდომის დახურვის შესახებ გადაწყვეტილების მისაღებად გამართული სახელობითი კენჭისყრის შედეგები, აგრეთვე სხდომის ოქმის მონაცემები 33-ე მუხლით გათვალისწინებული წესით.

4. სარჩელი გადაუდებელი აუცილებლობისას ჩატარებული სხდომის, ასევე სხდომის დახურვის კანონიერების შესახებ სასამართლოს უნდა წარედგინოს კოლეგიური საჯარო დაწესებულების სხდომის ჩატარებიდან ერთი თვის ვადაში. კოლეგიური საჯარო დაწესებულების სხდომის კანონით დადგენილი წესის დარღვევით ჩატარება იწვევს ამ სხდომაზე მიღებული გადაწყვეტილების ბათილად გამოცხადებას სასამართლოს მიერ.

(საქართველოს 2001 წლის 2 მარტის კანონი – სსმI, 2001, N6, მუხ.8)

მუხლი 35. საჯარო რეესტრი

საჯარო დაწესებულება ვალდებულია შეიტანოს ამ დაწესებულებამი არსებული საჯარო ინფორმაცია საჯარო რეესტრში. საჯარო რეესტრში შეტანილი უნდა იქნეს საჯარო ინფორმაციაზე მითითება მისი მიღებიდან, შექმნიდან, დამუშავებიდან ან გამოცემიდან 2 დღის ვადაში საჯარო ინფორმაციის დასახელების, მიღების, შექმნის, დამუშავების, გამოცემის თარიღის, იმ ფიზიკური ან იურიდიული პირის, საჯარო მოსამსახურის, საჯარო დაწესებულების დასახელების მითითებით, რომლისგანაც შემოვიდა ან\და რომელსაც გაეგზავნა ეს ინფორმაცია.

(საქართველოს 2001 წლის 2 მარტის კანონი – სსმI, 2001, N6, მუხ.8)

მუხლი 36. საჯარო ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა

საჯარო დაწესებულება ვალდებულია დაადგინოს საჯარო ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფაზე პასუხისმგებელი საჯარო მოსამსახურე.

(საქართველოს 2001 წლის 2 მარტის კანონი – სსმI, 2001, N6, მუხ.8)

მუხლი 37. საჯარო ინფორმაციის მოთხოვნა

1. ყველას აქვს უფლება მოითხოვოს საჯარო ინფორმაცია მისი ფიზიკური ფორმისა და შენახვის მდგომარეობის მიუხედავად და აირჩიოს საჯარო ინფორმაციის მიღების ფორმა, თუ იგი სხვადასხვა სახით არსებობს, აგრეთვე გაეცნოს ინფორმაციას დედანში. თუ არსებობს დედნის დამიანების საფრთხე, საჯარო დაწესებულება ვალდებულია უზრუნველყოს ზედამხედველობის ქვეშ მისი გაცნობის შესაძლებლობა ან წარუდგინოს სათანადო წესით დამოწმებული ასლი.

2. საჯარო ინფორმაციის მისაღებად პირი წარადგენს წერილობით განცხადებას. განცხადებაში აუცილებელი არ არის მიეთითოს საჯარო ინფორმაციის მოთხოვნის მოტივი ან მიზანი. სხვისი პერსონალური მონაცემების ან კომერციული საიდუმლოების მოთხოვნის თაობაზე განცხადების

შეტანისას განმცხადებელი, გარდა კანონით გათვალისწინებული შემთხვევებისა, წარადგენს შესაბამისი პირის სანოტარო წესით ან ადმინისტრაციული ორგანოს მიერ დამოწმებულ თანხმობას.

(საქართველოს 2001 წლის 2 მარტის კანონი – სსმI, 2001, N6, მუხ.8)

მუხლი 38. საჯარო ინფორმაციის ასლის ხელმისაწვდომობა

საჯარო დაწესებულება ვალდებულია უზრუნველყოს საჯარო ინფორმაციის ასლების ხელმისაწვდომობა. დაუშვებელია დაწესდეს რაიმე სახის საფასური საჯარო ინფორმაციის გაცემისათვის, გარდა ასლის გადაღებისათვის აუცილებელი თანხის ანაზღაურებისა.

მუხლი 39. პერსონალური ინფორმაციის ხელმისაწვდომობა

პირს არ შეიძლება უარი ეთქვას იმ საჯარო ინფორმაციის გაცემაზე, რომელიც იძლევა ამ პირის იდენტიფიცირების შესაძლებლობას და ამ კოდექსის თანახმად სხვა პირებისათვის ხელმისაწვდომი არ უნდა იყოს. პირს აქვს უფლება გაეცნოს მის შესახებ საჯარო დაწესებულებაში არსებულ პერსონალურ მონაცემებს და უსასყიდლოდ მიიღოს ამ მონაცემების ასლები.

მუხლი 40. საჯარო ინფორმაციის გაცემა

1. საჯარო დაწესებულება ვალდებულია გასცეს საჯარო ინფორმაცია დაუყოვნებლივ ან არა უგვიანეს 10 დღისა, თუ საჯარო ინფორმაციის მოთხოვნაზე პასუხის გაცემა მოითხოვს:

ა) სხვა დასახლებულ პუნქტში არსებული მისი სტრუქტურული ქვედანაყოფიდან ან სხვა საჯარო დაწესებულებიდან ინფორმაციის მოძიებასა და დამუშავებას;

ბ) მნიშვნელოვანი მოცულობის ერთმანეთთან დაუკავშირებელი ცალკეული დოკუმენტების მოძიებასა და დამუშავებას;

გ) სხვა დასახლებულ პუნქტში არსებულ მის სტრუქტურულ ქვედანაყოფთან ან სხვა საჯარო დაწესებულებასთან კონსულტაციას.

2. თუ საჯარო ინფორმაციის გაცემისათვის საჭიროა 10-დღიანი ვადა, საჯარო დაწესებულება ვალდებულია მოთხოვნისთანავე აცნობოს ამის შესახებ განმცხადებელს.

(საქართველოს 2001 წლის 2 მარტის კანონი – სსმI, 2001, N6, მუხ.8)

მუხლი 41. საჯარო ინფორმაციის გაცემაზე უარის თქმა

1. საჯარო დაწესებულების უარი საჯარო ინფორმაციის გაცემაზე განმცხადებელს უნდა ეცნობოს დაუყოვნებლივ.

2. საჯარო ინფორმაციის გაცემაზე უარის თქმის შემთხვევაში საჯარო დაწესებულება ვალდებულია გადაწყვეტილების მიღებიდან 3 დღის ვადაში პირს წერილობით განუმარტოს მისი უფლებები და გასაჩივრების წესი, ასევე მიუთითოს ის სტრუქტურული ქვედანაყოფი ან საჯარო დაწესებულება, რომელთანაც წარმოებდა კონსულტაცია ინფორმაციის გაცემაზე უარის თქმის გადაწყვეტილების მიღებისას.

(საქართველოს 2001 წლის 2 მარტის კანონი – სსმI, 2001, N6, მუხ.8)

მუხლი 41[1]. გადაწყვეტილება საჯარო ინფორმაციის გაცემის ან გაცემაზე უარის თქმის შესახებ

ამ კოდექსის 27[2] მუხლის მე-3 ნაწილით გათვალისწინებულ შემთხვევაში საჯარო დაწესებულება საჯარო ინფორმაციის გაცემის ან გაცემაზე უარის თქმის შესახებ გადაწყვეტილებას იღებს ამ მუხლში მითითებული ვადების გასელისთანავე.

(საქართველოს 2001 წლის 2 მარტის კანონი – სსმI, 2001, N6, მუხ.8)

მუხლი 42. ინფორმაცია, რომლის გასაიდუმლოება დაუშვებელია

ყველას აქვს უფლება იცოდეს:

ა) ინფორმაცია გარემოს შესახებ, აგრეთვე მონაცემები იმ საშიშროების თაობაზე, რომელიც ემუქრება მათ სიცოცხლეს ან ჯანმრთელობას;

ბ) საჯარო დაწესებულების საქმიანობის ძირითადი პრინციპები და მიმართულებები;

გ) საჯარო დაწესებულების სტრუქტურის აღწერა, მოსამსახურეთა ფუნქციების განსაზღვრისა და განაწილების, აგრეთვე გადაწყვეტილებათა მიღების წესი;

დ) საჯარო დაწესებულების იმ საჯარო მოსამსახურეთა ვინაობა და სამსახურებრივი მისამართი,

რომელთაც უკავიათ თანამდებობა ან ევალებათ საჯარო ინფორმაციის გასაიდუმლოება ან საგა-ზეგადებასთან ურთიერთობა და მოქალაქეთათვის ინფორმაციის მიწოდება;

ე) კოლეგიურ საჯარო დაწესებულებაში გადაწყვეტილების მისაღებად გამართული ღია კენჭისყრის შედეგები;

ვ) არჩევით თანამდეობაზე პირის არჩევასთან დაკავშირებული ყველა ინფორმაცია;

ზ) საჯარო დაწესებულების საქმიანობის შესახებ აუდიტორული დასკვნებისა და რევიზიების შედეგები, აგრეთვე სასამართლოს მასალები იმ საქმეებზე, რომელშიც საჯარო დაწესებულება მხარეს წარმოადგენს;

თ) საჯარო დაწესებულების გამგებლობაში არსებული საჯარო მონაცემთა ბაზის სახელწოდება და ადგილსამყოფელი, აგრეთვე საჯარო მონაცემთა ბაზისათვის პასუხისმგებელი პირის ვინაობა და სამსახურებრივი მისამართი;

ი) საჯარო დაწესებულების მიერ მონაცემთა შეგროვების, დამუშავების, შენახვისა და გავრცელების მიზნები, გამოყენების სფეროები და სამართლებრივი საფუძველი;

კ) საჯარო მონაცემთა ბაზაში მისი პერსონალური მონაცემების არსებობა ან არარსებობა, აგრეთვე მათი გაცნობის წესი, მათ შორის, იმ პროცედურისა, რომლითაც მოხდება პირის იდენტიფიკაცია, თუ პირმა (მისმა წარმომადგენელმა) შეიტანა მოთხოვნა თავის შესახებ მონაცემების გაცნობის ან მათში ცვლილების თაობაზე;

ლ) იმ პირთა კატეგორია, რომელთაც კანონით უფლება აქვთ გაეცნონ საჯარო მონაცემთა ბაზაში არსებულ პერსონალურ მონაცემებს;

მ) საჯარო მონაცემთა ბაზაში არსებულ მონაცემთა შემადგენლობა, წყაროები და იმ პირთა კატეგორია, რომელთა შესახებ გროვდება, მუშავდება და ინახება ინფორმაცია.

ნ) ყველა სხვა ინფორმაცია, რომელიც კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევებში და დადგენილი წესით არ არის მიჩნეული სახელმწიფო, კომერციულ ან პირად საიდუმლოებად.

(საქართველოს 2001 წლის 2 მარტის კანონი – სსმI, 2001, N6, მუხ.8)

მუხლი 43. პერსონალური მონაცემების დამუშავების წესი

საჯარო დაწესებულება ვალდებულია:

ა) შეაგროვოს, დაამუშაოს და შეინახოს მხოლოდ ის მონაცემები, რომელთა შეგროვების უფლებას მას პირდაპირ და უშუალოდ ანიჭებს კანონი და რომლებიც აუცილებელია ამ საჯარო დაწესებულების მიერ საკუთარ უფლებამოსილებათა განსახორციელებლად;

ბ) არ დაუშვას საჯარო დაწესებულების მიერ ისეთი სახის პერსონალური მონაცემების შეგროვება, დამუშავება, შენახვა ან გაცემა, რომელიც დაკავშირებულია პირის რელიგიურ, სექსუალურ ან ეთნიკურ კუთვნილებასთან, პოლიტიკურ ან მსოფლმხედველობრივ შეხედულებებთან;

გ) შეიმუშაოს და დანერგოს მონაცემთა შეგროვების, დამუშავების, შენახვისა და შემადგენლობის კანონით განსაზღვრულ მიზნებთან და ვადებთან შესაბამისობის კონტროლის პროგრამა;

დ) პირის მოთხოვნით ან სასამართლოს გადაწყვეტილების საფუძველზე გაანადგუროს კანონით განსაზღვრული მიზნებით გათვალისწინებელი, აგრეთვე არაშუსტი, არასარწმუნო, არასრული და საქმესთან დაუკავშირებელი მონაცემები და შეცვალოს ისინი შუსტი, სარწმუნო, დროული და სრული მონაცემებით;

ე) შეინახოს მესწორებული მონაცემები, მათი გამოყენების დროის მითითებით, შესაბამის მონაცემებთან ერთად მათი არსებობის მანძილზე, მაგრამ არანაკლებ 5 წლის განმავლობაში;

ვ) პერსონალური მონაცემების შეგროვებისას მიმართოს იმ პირს რომელზედაც გროვდება ინფორმაცია, აგრეთვე სხვა წყაროებს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ კი ამოიწურა პირველწყაროდან პერსონალური მონაცემების მიღების ყველა სხვა შესაძლებლობა, გარდა ამ კოდექსის 28-ე მუხლით გათვალისწინებული შემთხვევებისა და მხოლოდ მაშინ, როდესაც კანონი მას პირდაპირ და უშუალოდ ანიჭებს განსაზღვრული კატეგორიის პირების შესახებ პერსონალური მონაცემების შეგროვების, დამუშავებისა და შენახვის უფლება;

ზ) საჯარო რეესტრში შეიტანოს ინფორმაცია პერსონალური მონაცემების შეგროვებისა და დამუშავების, აგრეთვე მესამე პირის ან საჯარო დაწესებულების მიერ პერსონალური მონაცემების მოთხოვნის, მოთხოვნის თარიღის, მომთხოვნის ვინაობისა და მისამართის შესახებ;

თ) დაუყოვნებლივ აცნობოს შესაბამის პირს მის უკანასკნელ ცნობილ მისამართზე მესამე პირის

ან საჯარო დაწესებულების მიერ მისი პერსონალური მონაცემების მოთხოვნის შესახებ, გარდა ამ კოდექსის 28-ე მუხლით გათვალისწინებული შემთხვევებისა;

ი) პერსონალური მონაცემების სხვისთვის გადაცემამდე კიდეე ერთხელ მიიღოს ყველა გონივრული ზომა იმის გადასამოწმებლად, არის თუ არა ისინი ზუსტი, საქმესთან კავშირში მყოფი, დროული და სრული;

კ) პერსონალური მონაცემების შეგროვების, დამუშავებისა და შენახვისას აცნობოს შესაბამის პირს პერსონალურ მონაცემთა დამუშავების მიზნები და სამართლებრივი საფუძველები; სავალდებულოა თუ ნებაყოფლობითი მისთვის პერსონალური მონაცემების მიცემა; პერსონალურ მონაცემთა წყაროები და შემადგენლობა; აგრეთვე იმ მესამე პირების შესახებ, რომელთაც შეიძლება გადაეცეთ პერსონალური მონაცემები.

(საქართველოს 2001 წლის 2 მარტის კანონი – სსმI, 2001, N6, მუხ.8)

მუხლი 44. პერსონალური მონაცემების საიდუმლოება

1. საჯარო დაწესებულება ვალდებულია არ გაახმაუროს პირად საიდუმლოებას მიკუთვნებული ინფორმაცია თვით ამ პირის თანხმობის ან კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევებში – სასამართლოს დასაბუთებული გადაწყვეტილების გარეშე, თანამდებობის პირთა (აგრეთვე თანამდებობაზე წარდგენილ კანდიდატთა) პერსონალური მონაცემების გარდა.

2. პირს უფლება აქვს პერსონალური მონაცემების ხელმისაწვდო-მობაზე უარის თქმის შესახებ საჯარო დაწესებულების გადაწყვეტილება გაასაჩივროს ერთი თვის ვადაში.

3. სასამართლო უფლებამოსილია გამოიტანოს გადაწყვეტილება პერსონალური მონაცემების განსაიდუმლოების შესახებ მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ შეუძლებელია სხვა მტკიცებულებებით საქმეზე ჭეშმარიტების დადგენა და ამოიწურა სხვა წყაროდან ამ ინფორმაციის მიღების ყველა სხვა შესაძლებლობა.

(საქართველოს 2001 წლის 2 მარტის კანონი – სსმI, 2001, N6, მუხ.8)

მუხლი 45. პერსონალური მონაცემების ხელმისაწვდომობა

პერსონალური მონაცემები შეიძლება ხელმისაწვდომი იყოს სამეცნიერო კვლევების ჩასატარებლად მხოლოდ პირის იდენტიფიკაციის გამომრიცხავი ფორმით.

მუხლი 46. მონაცემებში შესწორების შეტანა ან მათი განადგურება

პირს უფლება აქვს მოითხოვოს მონაცემებში შესწორების შეტანა ან უკანონოდ მოპოვებული მონაცემების განადგურება. პერსონალური ინფორმაციის შეგროვების კანონიერების თაობაზე მტკიცების ტვირთი ეკისრება საჯარო დაწესებულებას. საჯარო ინფორმაციაში შესწორების შეტანამდე პირის განცხადება საჯარო ინფორმაციის უზუსტობის შესახებ წარმოადგენს საჯარო ინფორმაციას და თან უნდა დაერთოს მას. აღნიშნულ საკითხზე საჯარო დაწესებულება ან საჯარო მოსამსახურე გადაწყვეტილებას იღებს 10 დღის ვადაში.

(საქართველოს 2001 წლის 2 მარტის კანონი – სსმI, 2001, N6, მუხ.8)

მუხლი 47. გადაწყვეტილების გაუქმება ან შეცვლა. ზიანის ანაზღაურება

1. პირს აქვს უფლება საჯარო დაწესებულების ან საჯარო მოსამსახურის გადაწყვეტილების გაუქმების ან შეცვლის მოთხოვნით მიმართოს სასამართლოს, აგრეთვე მოითხოვოს ქონებრივი და არაქონებრივი ზიანის ანაზღაურება:

ა) საჯარო ინფორმაციის გაცემაზე უარის თქმის, კოლეგიური საჯარო დაწესებულების სხდომის სრული ან ნაწილობრივი დახურვის, აგრეთვე საჯარო ინფორმაციის გასაიდუმლოებისას;

ბ) არასწორი საჯარო ინფორმაციის შექმნისა და დამუშავებისათვის;

გ) პერსონალური მონაცემების უკანონო შეგროვების, დამუშავების, შენახვისა და გავრცელებისას, აგრეთვე მათი სხვა პირისა ან საჯარო დაწესებულებისათვის უკანონოდ გადაცემისას;

დ) საჯარო დაწესებულების ან საჯარო მოსამსახურის მიერ ამ თავის სხვა მოთხოვნათა დარღვევისას.

2. მტკიცების ტვირთი ეკისრება მოპასუხე საჯარო დაწესებულებას ან საჯარო მოსამსახურეს.

(საქართველოს 2001 წლის 2 მარტის კანონი – სსმI, 2001, N6, მუხ.8)

მუხლი 48. სასამართლოს მიერ გასაიდუმლოებული ინფორმაციის გამოთხოვა

სასამართლოს მხარის შუამდგომლობით უფლება აქვს გამოითხოვოს და განიხილოს გასაიდუმლოებული საჯარო ინფორმაცია მისი მთლიანი ან ნაწილობრივი გასაიდუმლოების კანონიერების შესწავლის მიზნით. სასამართლოს უფლება აქვს ეს განხილვა აწარმოოს დახურულ სხდომაზე.

(საქართველოს 2001 წლის 2 მარტის კანონი – სსმI, 2001, N6, მუხ.8)

მუხლი 49. ანგარიშის წარდგენა

ყოველი წლის 10 დეკემბერს საჯარო დაწესებულება ვალდებულია წარუდგინოს ანგარიში საქართველოს პრეზიდენტს და პარლამენტს:

ა) საჯარო დაწესებულებაში შესული საჯარო ინფორმაციის გაცემისა და საჯარო ინფორმაციამი შესწორების შეტანის მოთხოვნათა რაოდენობის შესახებ და მოთხოვნაზე უარის თქმის თაობაზე მიღებულ გადაწყვეტილებათა რაოდენობის შესახებ;

ბ) მოთხოვნის დაკმაყოფილების ან მასზე უარის თქმის თაობაზე მიღებულ გადაწყვეტილებათა რაოდენობის, გადაწყვეტილების მიმღები საჯარო მოსამსახურის ვინაობის, აგრეთვე კოლეგიური საჯარო დაწესებულების მიერ საკუთარი სხდომის დახურვის შესახებ მიღებული გადაწყვეტილების შესახებ;

გ) საჯარო მონაცემთა ბაზებისა და საჯარო დაწესებულებათა მიერ პერსონალური მონაცემების შეგროვების დამუშავების, შენახვისა და სხვისთვის გადაცემის თაობაზე;

დ) საჯარო მოსამსახურეთა მიერ ამ კოდექსის მოთხოვნების დარღვევის რაოდენობისა და პასუხიმგებელ პირებზე დისციპლინური სახდელის დადების შესახებ.

ე) იმ საკანონმდებლო აქტების შესახებ, რომლებსაც დაწესებულება ეყრდნობოდა საჯარო ინფორმაციის გაცემაზე უარის თქმისას ან კოლეგიური საჯარო დაწესებულების სხდომის დახურვისას;

ვ) საჯარო ინფორმაციის გაცემაზე უარის თქმის შესახებ მიღებული გადაწყვეტილების გასაჩივრების შესახებ;

ზ) საჯარო დაწესებულების მიერ ინფორმაციის დამუშავებასა და გაცემასთან, აგრეთვე ინფორმაციის გაცემაზე უარის თქმის შესახებ მიღებული გადაწყვეტილების ან კოლეგიური საჯარო დაწესებულების სხდომის დახურვის თაობაზე მიღებული გადაწყვეტილების გასაჩივრებასთან დაკავშირებული ხარჯების, მათ შორის მხარის სასარგებლოდ გადახდილი თანხების შესახებ.

(საქართველოს 2001 წლის 2 მარტის კანონი – სსმI, 2001, N6, მუხ.8)

მუხლი 50. ადრე არსებული საჯარო ინფორმაციის ღიაობა

ამ კოდექსის 28-ე და 29-ე მუხლებით გათვალისწინებული საჯარო ინფორმაცია, გარდა კომერციული, პროფესიული და პირადი საიდუმლოებისა, ღიაა, თუ იგი შექმნილი, გაგზავნილი ან მიღებულია 1990 წლის 28 ოქტომბრამდე, ამ ინფორმაციაში მოხსენიებული პირების იდენტიფიკაციის გამომრიცხავი ფორმით მათი სიცოცხლის მანძილზე.

თავი IV*

ადმინისტრაციული-სამართლებრივი აქტი

**(საქართველოს 2001 წლის 2 მარტის კანონი – სსმI, 2001, N6, მუხ.8)*

მუხლი 51. ადმინისტრაციული აქტის ფორმა

1. ადმინისტრაციული აქტი გამოიცემა წერილობით.

2. გადაუდებელ შემთხვევაში, როდესაც დაყოვნებამ შეიძლება ზიანი მიაყენოს სახელმწიფო, საზოგადოებრივ ან პირის კანონით დაცულ ინტერესებს, ადმინისტრაციული აქტი შეიძლება გამოიცეს ზეპირად.

3. დაინტერესებული მხარის მოთხოვნით, აგრეთვე იმ შემთხვევაში, თუ ადმინისტრაციული აქტი ზღუდავს პირის კანონიერ უფლებებსა და ინტერესებს, აგრეთვე კანონით პირდაპირ გათვალისწინებულ სხვა შემთხვევებში ზეპირი ადმინისტრაციული აქტი მიღებიდან 3 დღის ვადამი უნდა გამოიცეს წერილობით.

4. ზეპირი ადმინისტრაციული აქტის მიმართ არ ერცელდება ამ კოდექსის 52–58-ე მუხლების მოთხოვნები.

მუხლი 52. ადმინისტრაციული აქტის რეკვიზიტები

1. ყოველი ადმინისტრაციული აქტი უნდა შეიცავდეს:

ა) ადმინისტრაციული აქტის სახეს;

ბ) ადმინისტრაციული აქტის გამომცემ ორგანოს;

გ) ადმინისტრაციული აქტის სათაურს;

დ) უფლებამოსილი თანამდებობის პირის გვარს, სახელსა და ხელმოწერას;

ე) გამოცემის დროსა და ადგილს;

ვ) ადმინისტრაციული აქტის გამომცემი ორგანოს მიერ მინიჭებულ სარეგისტრაციო ნომერს.

2. თითოეულ ადმინისტრაციულ აქტში უნდა მიეთითოს ის ორგანო, რომელშიც შეიძლება ადმინისტრაციული აქტის გასაჩივრება, მისი მისამართი და საჩივრის (ან სარჩელის) წარდგენის ვადა.

3. საქართველოს სახელმწიფო ორგანოს მიერ გამოცემულ ადმინისტრაციულ აქტზე გამოსახული უნდა იყოს საქართველოს სახელმწიფო გერბი, ხოლო ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის ორგანოს მიერ გამოცემულ ადმინისტრაციულ აქტზე – შესაბამისი ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის ორგანოს გერბი, მისი არსებობის შემთხვევაში.

მუხლი 53. ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის დასაბუთება

1. ყველა ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი უნდა შეიცავდეს წერილობით დასაბუთებას.

2. დასაბუთება წინ უძღვის ადმინისტრაციულ-სამართალებრივი აქტის სარეზოლუციო ნაწილს.

3. ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტში უნდა მიეთითოს ის საკანონმდებლო ან კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტი ან მისი შესაბამისი ნორმა, რომლის საფუძველზედაც გამოიცა ეს ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი.

4. თუ ადმინისტრაციული ორგანო ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემისას მოქმედებდა დისკრეციული უფლებამოსილების ფარგლებში, წერილობით დასაბუთებაში მიეთითება ყველა ის ფაქტობრივი გარემოება, რომელსაც არსებითი მნიშვნელობა ჰქონდა ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემისას.

5. ადმინისტრაციული ორგანო უფლებამოსილი არ არის თავისი გადაწყვეტილება დააფუძნოს იმ გარემოებებზე, ფაქტებზე, მტკიცებულებებზე ან არგუმენტებზე, რომლებიც არ იქნა გამოკვლეული და შესწავლილი ადმინისტრაციული წარმოების დროს.

6. თუ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოსაცემად კანონმდებლობა ითვალისწინებს საექსპერტო დასკვნის არსებობას, წერილობით დასაბუთებაში მიეთითება ამ დასკვნის შინაარსი.

7. (ამოღებულია) *(საქართველოს 2001 წლის 2 მარტის კანონი – სსმ, 2001, N6, მუხ.8)*

8. გადაუდებელ მემთხვევაში ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი შეიძლება გამოიცეს ან გამოქვეყნდეს წერილობითი დასაბუთების გარეშეც. ასეთ შემთხვევაში წერილობითი დასაბუთება აუცილებლად უნდა გამოქვეყნდეს ან გადაეცეს ოფიციალური გაცნობისათვის ადმინისტრაციული აქტის გამოქვეყნებიდან ან ოფიციალური გაცნობიდან ერთი კვირის ვადაში.

მუხლი 54. ადმინისტრაციული აქტის ძალაში შესვლა

1. თუ კანონმდებლობით სხვა რამ არ არის განსაზღვრული, ადმინისტრაციული აქტი ძალაში შედის მხარისათვის კანონით დადგენილი წესით გაცნობისთანავე ან გამოქვეყნების დღეს.

2. კანონით დადგენილ შემთხვევებში ადმინისტრაციული აქტი შეიძლება ძალაში შევიდეს გამოქვეყნებამდე ან ოფიციალურ გაცნობამდეც, თუ დაყოვნებამ შეიძლება არსებითი ზიანი მიაყენოს სახელმწიფო ან საზოგადოებრივ ინტერესებს, დანაშაულის აღკვეთას ან გახსნას, აგრეთვე პირის უფლებებს ან კანონიერ ინტერესებს.

3. დაინტერესებული მხარისათვის ფოსტის მეშვეობით გაგზავნილი ადმინისტრაციული აქტი ძალაში შედის გაგზავნიდან არა უგვიანეს მე-7 დღისა, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც დაინტერესებულ მხარეს ადმინისტრაციული აქტი არ მიუღია.

4. ადმინისტრაციული აქტის გაგზავნასთან დაკავშირებული დავის შემთხვევაში მტკიცების ტვირთი ეკისრება ადმინისტრაციულ ორგანოს.

მუხლი 55. ადმინისტრაციული აქტის გამოქვეყნება

1. ადმინისტრაციული აქტი გამოქვეყნდება კანონით გათვალის-წინებულ შემთხვევაში.

2. თუ ადმინისტრაციული აქტი ეხება 50-ზე მეტ პირს, მისი ოფიციალური გაცნობა შეიძლება

შეიცვალოს გამოქვეყნებით. ასეთ შემთხვევაში ადმინისტრაციული აქტი გასაცნობად გადაეცემა მხოლოდ განმცხადებელს, ხოლო თუ განცხადებას ხელს აწერს რამდენიმე პირი - პირს, რომლის ხელმოწერაც განცხადებაში პირველია.

მუხლი 56. ადმინისტრაციული აქტის გამოქვეყნების წესი

1. ადმინისტრაციული აქტი უნდა გამოქვეყნდეს შესაბამისი ადმინისტრაციული ორგანოს ოფიციალურ ბეჭდვით ორგანოში.

2. თუ ადმინისტრაციულ ორგანოს არ გააჩნია ოფიციალური ბეჭდვითი ორგანო, ადმინისტრაციული აქტი უნდა გამოქვეყნდეს ბეჭდვით ორგანოში, რომელიც ერცელდება ადმინისტრაციული ორგანოს მთელ სამოქმედო ტერიტორიაზე და გამოიცემა კვირაში ერთხელ მაინც, ან იგი ცხადდება საჯაროდ.

3. ადმინისტრაციული ორგანო ვალდებულია წინასწარ განსაზღეროს ამ მუხლის მე-2 ნაწილში აღნიშნული ადმინისტრაციული აქტის გამოქვეყნების ან საჯაროდ გამოცხადების წესი.

მუხლი 57. საჯაროდ გამოცხადება

საჯაროდ გამოცხადება ნიშნავს ადმინისტრაციული აქტის ადმინისტრაციულ ორგანომი ყველასათვის ხელმისაწვდომ ადგილზე ღიად მოთავსებას. აუცილებლობის შემთხვევაში ადმინისტრაციული აქტი საჯაროდ გამოცხადდება აგრეთვე სხვა საჯარო ადგილას.

მუხლი 58. ადმინისტრაციული აქტის ოფიციალური გაცნობის წესი

1. თუ კანონით სხვა რამ არ არის დადგენილი, დაინტერესებული მხარისათვის ადმინისტრაციული აქტის ოფიციალური გაცნობა ნიშნავს მისთვის ადმინისტრაციული აქტის გადაცემას ან ფოსტის მეშვეობით გაგზავნას.

2. ფოსტის მეშვეობით გაგზავნილი ადმინისტრაციული აქტის მიღებლობის შემთხვევაში პირს უფლება აქვს მისი ასლი მიიღოს ადმინისტრაციულ ორგანოში. ადმინისტრაციული აქტის ასლის გაცემისათვის რაიმე გადასახდელი არ გადაიხდება.

მუხლი 59. შეცდომების გასწორება ადმინისტრაციულ აქტში

ადმინისტრაციული ორგანო უფლებამოსილია მის მიერ გამოცემულ ადმინისტრაციულ აქტში გაასწოროს ტექნიკური, აგრეთვე გამოთვლის დროს დაშვებული შეცდომები.

ადმინისტრაციულ აქტში არსებითი შესწორების შეტანა ნიშნავს ახალი ადმინისტრაციული აქტის გამოცემას.

შეცდომების გასწორება უნდა გამოქვეყნდეს ან გადაეცეს ოფიციალური გაცნობისასთვის იმავე წესით, რომელიც დადგენილია ადმინისტრაციული აქტის გამოქვეყნების ან გაცნობისათვის.

მუხლი 60. ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად გამოცხადება

1. ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი ბათილად უნდა გამოცხადდეს, თუ:

ა) გამოცემულია არაუფლებამოსილი ორგანოს ან არაუფლებამოსილი პირის მიერ;

ბ) მისი შესრულება გამოიწვევს დანაშაულს;

გ) მისი შესრულება შეუძლებელია ფაქტობრივი მიზეზის გამო;

დ) იგი ეწინააღმდეგება კანონს ან არსებითად დარღვეულია მისი მომზადების ან გამოცემის კანონმდებლობით დადგენილი სხვა მოთხოვნები.

2. ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის მომზადების ან გამოცემის წესის არსებით დარღვევად ჩაითვლება ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემა ამ კოდექსის 32-ე მუხლით ან 34-ე მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული წესის დარღვევით ჩატარებულ სხდომაზე ან კანონით გათვალისწინებული ადმინისტრაციული წარმოების სახის დარღვევით ანდა კანონის ისეთი დარღვევა, რომლის არარსებობის შემთხვევაში მოცემულ საკითხზე მიღებული იქნებოდა სხვაგვარი გადაწყვეტილება.

3. ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტს ბათილად აცხადებს მისი გამომცემი ადმინისტრაციული ორგანო ხოლო საჩივრის ან სარჩელის წარდგენის შემთხვევაში – ზემდგომი ადმინისტრაციული ორგანო ან სასამართლო.

4. აღმჭურველი ადმინისტრაციული აქტი შეიძლება ბათილად არ გამოცხადდეს, თუ დაინტერესებულ მხარეს კანონიერი ნდობა აქვს ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის მიმართ, გარდა იმ შემთხვე-

ებისა, როდესაც ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი არსებითად არღვევს სახელმწიფო, საზოგადოებრივ ან სხვა პირის კანონიერ უფლებებს ან ინტერესებს.

5. დაინტერესებული მხარის კანონიერი ნდობა არსებობს იმ შემთხვევაში, თუ მან ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის საფუძველზე განახორციელა იურიდიული მნიშვნელობის მოქმედება და ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად გამოცხადებით მას მიადგება ზიანი. კანონიერი ნდობა არ არსებობს, თუ მას საფუძვლად უდევს დაინტერესებული მხარის უკანონო ქმედება.

6. თუ აღმჭურველი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი, რომელიც არღვევს სახელმწიფო, საზოგადოებრივ ან სხვა პირის უფლებებს ან კანონიერ ინტერესებს, ბათილად გამოცხადდა, ამ მუხლის მე-5 ნაწილში გათვალისწინებული გარემოების არსებობისას დაინტერესებულ მხარეს, კერძო და საჯარო ინტერესების ურთიერთგაწონასწორების საფუძველზე, უნდა აუნაზღაურდეს ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად გამოცხადებით მიყენებული ქონებრივი ზიანი.

7. ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად გამოცხადება ნიშნავს მისი ძალაში შესვლიდან წარმომობილი სამართლებრივი შედეგების გაუქმებას.

8. ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად გამოცხადების შემთხვევაში პირს უფლება აქვს მოითხოვოს სახელმწიფოს ან ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის სასარგებლოდ გადახდილი თანხის ან სხვა გადაცემული ქონების უკან დაბრუნება, ხოლო თუ ეს შეუძლებელია, მას უნდა მიეცეს სათანადო და სრული ანაზღაურება.

9. თუ პირმა მიიღო რამე სიკეთე ბათილი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის საფუძველზე, ვალდებულია დააბრუნოს იგი საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 976-991-ე მუხლებით გათვალისწინებული წესით.

10. ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად გამოცხადება ხდება ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის მიღებისათვის დადგენილი წესით.

(საქართველოს 2001 წლის 2 მარტის კანონი – სსმI, 2001, N6, მუხ.8)

მუხლი 61. ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ძალადაკარგულად გამოცხადება

1. ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ძალადაკარგულად გამოცხადების უფლება აქვს ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამომცემ ადმინისტრაციულ ორგანოს.

2. ადმინისტრაციული ორგანო უფლებამოსილი არ არის ძალადაკარგულად გამოაცხადოს კანონის შესაბამისად გამოცემული აღმჭურველი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი, გარდა იმ შემთხვევისა, თუ:

ა) ეს პირდაპირ არის მითითებული კანონში ან მის საფუძველზე გამოცემული ზემდგომი ორგანოს კანონქვემდებარე აქტში;

ბ) კანონმდებლობის შესაბამისად ეს პირდაპირ არის მითითებული ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტში;

გ) დაინტერესებულმა მხარემ არ შეასრულა ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტით დადგენილი ვალდებულება, რომლის შეუსრულებლობაც კანონმდებლობის შესაბამისად შეიძლება გახდეს ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ძალადაკარგულად გამოცხადების საფუძველი;

დ) გაუქმდა ან შეიცვალა შესაბამისი ნორმატიული აქტი, რაც ადმინისტრაციულ ორგანოს ართმევს მესაძლებლობას გამოსცეს ასეთი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი და ადმინისტრაციული აქტის მოქმედებამ შეიძლება მნიშვნელოვანი ზიანი მიაყენოს სახელმწიფო ან საზოგადოებრივ ინტერესებს;

ე) არსებობს ახლად აღმოჩენილი ან ახლად გამოვლენილი გარემოება, აგრეთვე შესაბამისი სამეცნიერო-ტექნიკური აღმოჩენა ან გამოგონება, რაც ადმინისტრაციულ ორგანოს ართმევს შესაძლებლობას გამოსცეს ასეთი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი და ადმინისტრაციული აქტის მოქმედებამ შეიძლება მნიშვნელოვანი ზიანი მიაყენოს სახელმწიფო ან საზოგადოებრივ ინტერესებს.

3. ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი ძალადაკარგულად ცხადდება ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემისათვის დადგენილი წესით.

4. ამ მუხლის მე-2 ნაწილის "დ" და "ე" ქვეპუნქტებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში დაინტერესებულ მხარეს, რომელსაც მიადგა ზიანი, მისი მოთხოვნის საფუძველზე მიეცემა ანაზღაურება, თუ მას გააჩნდა კანონიერი ნდობის საფუძველი ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის მოქმედების მიმართ. ასეთ შემთხვევაში გამოიყენება ამ კოდექსის მე-60 მუხლის მე-5 ნაწილი.

5. ზიანის ანაზღაურების ოდენობას საჯარო და კერძო ინტერესების ურთიერთგაწონასწორების საფუძველზე ადგენს ის ადმინისტრაციული ორგანო, რომელმაც ძალადაკარგულად გამოაცხადა ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი.

6. ძალადაკარგულად გამოცხადება ნიშნავს ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის მოქმედების შეწყვეტას მისი ძალადაკარგულად გამოცხადების დღიდან.

7. ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ძალადაკარგულად გამოცხადება არ იწვევს ძალადაკარგულად გამოცხადებამდე წარმოშობილი სამართლებრივი შედეგების გაუქმებას.

(საქართველოს 2001 წლის 2 მარტის კანონი – სსმI, 2001, N6, მუხ.8)

მუხლი 62. ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ნაწილის ბათილად ან ძალადაკარგულად გამოცხადება

1. ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ნაწილის ბათილად ან ძალადაკარგულად გამოცხადება უნდა მოხდეს ამ კოდექსის მე-60 და 61-ე მუხლების მოთხოვნათა დაცვით.

2. ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ნაწილის ბათილად ან ძალადაკარგულად გამოცხადება არ იწვევს ამ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის სხვა ნაწილების ბათილად ან ძალადაკარგულად გამოცხადებას.

(საქართველოს 2001 წლის 2 მარტის კანონი – სსმI, 2001, N6, მუხ.8)

მუხლი 63. ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტში ცვლილებისა და დამატების შეტანა

1. ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტში ცვლილების ან დამატების შეტანის უფლება აქვს მის გამომცემ ადმინისტრაციულ ორგანოს.

2. ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტში ცვლილება ან დამატება შეიტანება ამ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის მომზადებისა და გამოცემისათვის დადგენილი წესით.

(საქართველოს 2001 წლის 2 მარტის კანონი – სსმI, 2001, N6, მუხ.8)

მუხლი 64. დოკუმენტის დაბრუნება

ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ან ძალადაკარგულად გამოცხადების შემდეგ უფლებამოსილ ადმინისტრაციულ ორგანოს შეუძლია მოსთხოვოს პირს ამ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის საფუძველზე გაცემული და რაიმე უფლების დამადასტურებელი დოკუმენტის დაბრუნება.

(საქართველოს 2001 წლის 2 მარტის კანონი – სსმI, 2001, N6, მუხ.8)

საქართველოს კანონი

სახელმწიფო საიდუმლოების შესახებ

საქართველოს საინფორმაციო სუვერენიტეტიდან და ინფორმაციის სფეროში საყოველთაოდ აღიარებული საერთაშორისო პრინციპებიდან გამომდინარე, ეს კანონი არეგულირებს ინფორმაციის სახელმწიფო საიდუმლოებად მიჩნევასთან, მის დასაიდუმლოებასა და დაცვასთან დაკავშირებულ სამართლებრივ ურთიერთობებს ქვეყნის სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანი ინტერესების დასაცავად თავდაცვის, ეკონომიკის, საგარეო ურთიერთობის, დაზვერვის, სახელმწიფო უშიშროებისა და მართლწესრიგის დაცვის სფეროში.

(საქართველოს 1999 წლის 19 მარტის კანონი – სსმ I, 1999წ., №12(19), მუხ.44)

თავი I

ზოგადი დებულებანი

მუხლი 1. კანონში გამოყენებული ცნებები

1. „სახელმწიფო საიდუმლოება" _ ინფორმაციის სახეობა, რომელიც მოიცავს სახელმწიფო საიდუმლოების შემცველ ცნობებს თავდაცვის, ეკონომიკის, საგარეო ურთიერთობის, დაზვერვის, სახელმწიფო უშიშროებისა და მართლწესრიგის დაცვის სფეროში, რომელთა გამეღავნებას ან დაკარგვას შეუძლია ზიანი მიაყენოს საქართველოს სუვერენიტეტს, კონსტიტუციურ წყობილებას, პოლიტიკურ და ეკონომიკურ ინტერესებს, რაც ამ კანონით დადგენილი წესით აღიარებულია სახელმწიფო საიდუმლოებად და ექვემდებარება სახელმწიფო დაცვას.

2. „საიდუმლოობის ხარისხი" _ კატეგორია, რომელიც გამოხატავს ინფორმაციის მნიშვნელობას, მისი გამეღავნებით ან დაკარგვით გამოწვეულ შესაძლო ზიანს, ხელმისაწვდომობის შეზღუდვის ხარისხს და სახელმწიფოს მიერ მისი დაცვის დონეს.

3. „სახელმწიფო საიდუმლოების დაცვის სისტემა" _ სახელმწიფო საიდუმლოების დაცვის ორგანოების მიერ გამოყენებული საიდუმლოების დაცვის საშუალებები და მეთოდები, აგრეთვე ამ მიზნით განხორციელებული ღონისძიებები.

4. „დასაიდუმლოება" _ ამ კანონით დადგენილი სახელმწიფო საიდუმლოების შემცველ ცნობებთან დამვებისა და მათი გავრცელების შეზღუდვები.

5. „განსაიდუმლოება" _ ამ კანონით დადგენილ სახელმწიფო საიდუმლოებას მიკუთვნებულ ცნობებთან დამვებისა და მათი გავრცელების შეზღუდვების მოხსნა.

6. „სახელმწიფო საიდუმლოების შემცველი ინფორმაციის მქონე" _ დოკუმენტი ან სხვა სახის მატერიალური საგანი, რომელიც შეიცავს სახელმწიფო საიდუმლოებად აღიარებულ ინფორმაციას.

7. „სახელმწიფო საიდუმლოებასთან დამვება" _ სახელმწიფო ორგანოსათვის, ფიზიკური ან იურიდიული პირისათვის მიცემული ნებართვა შეასრულოს სამუშაო სახელმწიფო საიდუმლოების შემცველი ინფორმაციის გამოყენებით.

8. „სახელმწიფო საიდუმლოების შემცველი ინფორმაციის გაცნობის უფლება" _ თანამდებობის პირის მიერ სახელმწიფო საიდუმლოებასთან დამვების მქონე პირისათვის მიცემული შესაძლებლობა გაეცნოს სახელმწიფო საიდუმლოების შემცველ მასალას.

9. „საიდუმლოობის გრიფი" _ რეკვიზიტი, რომელიც აღასტურებს სახელმწიფო საიდუმლოების შემცველი ინფორმაციის საიდუმლოობის ხარისხს.

10. „ინფორმაციის დაცვის საშუალებები" _ სახელმწიფო საიდუმლო-ების შემცველი ინფორმაციის დაცვის ტექნიკური, კრიპტოგრაფიული, პროგრამული და სხვა საშუალებები.

(საქართველოს 1999 წლის 19 მარტის კანონი – სსმ I, 1999წ., №12(19),მუხ.44)

მუხლი 2. საქართველოს კანონმდებლობა სახელმწიფო საიდუმ-ლოების შესახებ

1. საქართველოს კანონმდებლობა სახელმწიფო საიდუმლოების შესახებ შედგება ამ კანონისა და სხვა ნორმატიული აქტებისაგან.

2. სახელმწიფო საიდუმლოების შესახებ საქართველოს კანონმდებლობის მოქმედება არ ვრცელდება კომერციული ან საბანკო საიდუმლოების, საფინანსო, სამეცნიერო-ტექნოლოგიური, საგამომგონებლო და სხვა სახის საიდუმლო ინფორმაციის დაცვასთან დაკავშირებულ ურთიერთობებზე, თუ ეს ინფორმაცია ამასთანავე სახელმწიფო საიდუმლოებას არ წარმოადგენს.

მუხლი 3. სახელმწიფო პოლიტიკა სახელმწიფო საიდუმლოების მიმართ

1. სახელმწიფო პოლიტიკას სახელმწიფო საიდუმლოების მიმართ, როგორც საქართველოს სუვერენიტეტის, თავდაცვისა და ეროვნული უშიშროების უზრუნველყოფის პოლიტიკის შემადგენელ ნაწილს, შეიმუშავებს საქართველოს პარლამენტი.

2. საქართველოს სახელმწიფო ხელისუფლებისა და აღგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოები უზრუნველყოფენ ამ პოლიტიკის შესრულებას კანონმდებლობით მინიჭებული კომპეტენციის ფარგლებში.

3. საქართველოს აღმასრულებელი ხელისუფლების სპეციალურად უფლებამოსილი ორგანო,

რომელიც უზრუნველყოფს სახელმწიფო საიდუმლოების დაცვის საორგანიზაციო ღონისძიებებს, არის სახელმწიფო საიდუმლოების დაცვის სახელმწიფო ინსპექცია.

4. საქართველოს მინაგან საქმეთა სამინისტრო არის აღმასრულებელი ხელისუფლების ორგანო, რომელიც ახორციელებს სახელმწიფო საიდუმლოების დაცვის უზრუნველყოფის ღონისძიებებს და აკონტროლებს მათ შესრულებას.

5. საქართველოს დაზვერვის სახელმწიფო დეპარტამენტი არის აღმასრულებელი ხელისუფლების დაწესებულება, რომელიც ახორციელებს სახელმწიფო საიდუმლოების რეჟიმის დაცვის უზრუნველყოფის ღონისძიებებს საქართველოს ფარგლებს გარეთ მყოფი საქართველოს დიპლომატიური წარმომადგენლობების, ორგანიზაციებისა და მივლინებაში მყოფ იმ პირთა მიმართ, რომლებიც თავიანთი საქმიანობით დაკავშირებულნი არიან სახელმწიფო საიდუმლოების შემცველ ინფორმაციასთან.

(საქართველოს 1999 წლის 19 მარტის კანონი – სსმ I, 1999წ., №12(19),მუხ.44; საქართველოს 2004 წლის 24 დეკემბრის კანონი - სსმI, 2004 წ. №39, მუხ. 195)

მუხლი 4. ინფორმაციის სახელმწიფო საიდუმლოებისათვის მიკუთვნებისა და საიდუმლოების დაცვისათვის სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოების უფლებამოსილებანი

1. საქართველოს პარლამენტი:

ა) უზრუნველყოფს სახელმწიფო საიდუმლოების შემცველი ინფორმაციის დაცვის საკანონმდებლო მოწესრიგებას;

ბ) საპარლამენტო კონტროლს უწევს სახელმწიფო საიდუმლოების შესახებ საქართველოს კანონმდებლობისა და საერთაშორისო ხელშეკ-რულებების შესრულებას;

გ) განსაზღვრავს პარლამენტის აპარატის იმ თანამდებობის პირთა უფლებამოსილებას, რომლებიც უზრუნველყოფენ სახელმწიფო საიდუმლოების დაცვას პარლამენტში;

დ) გადაწყვეტს თავისი კომპეტენციის ფარგლებში ინფორმაციის სახელმწიფო საიდუმლოებისათვის მიკუთვნებისა და დაცვის სხვა საკითხებს.

2. საქართველოს პრეზიდენტი:

ა) ამტკიცებს „სახელმწიფო საიდუმლოებისათვის ინფორმაციის მიკუთვნებისა და დაცვის წესს";

ბ) ამტკიცებს სახელმწიფო საიდუმლოების დაცვის სახელმწიფო ინსპექციის დებულებასა და სტრუქტურას, თანამდებობაზე ნიმნავს და ათავისუფლებს სახელმწიფო საიდუმლოების დაცვის სახელმწიფო ინსპექციის უფროსს;

გ) ამტკიცებს სახელმწიფო საიდუმლოებას მიკუთვნებულ ცნობათა ნუსხას;

დ) ამტკიცებს იმ თანამდებობის პირთა ნუსხას, რომელთაც აქვთ სახელმწიფო საიდუმლოებისათვის კონკრეტული ინფორმაციის მიკუთვნების უფლებამოსილება;

ე) ამტკიცებს იმ თანამდებობის პირთა ნუსხას, რომელნიც უფლებამოსილი არიან გასცენ სახელმწიფო საიდუმლოებასთან დაშვების ნებართვა;

ვ) განსაზღვრავს სახელმწიფო კანცელარიის იმ თანამდებობის პირთა უფლებამოსილებას, რომლებიც უზრუნველყოფენ სახელმწიფო საიდუმლოების დაცვას სახელმწიფო კანცელარიაში;

ზ) თავისი კომპეტენციის ფარგლებში წყვეტს ამ კანონის შესაბამისად სახელმწიფო საიდუმლოებისათვის ცნობების მიკუთვნებისა და დაცვის სხვა საკითხებს.

თ) უფლებამოსილია საქართველოს პარლამენტის ნდობის ჯგუფის წინადადებით სახელმწიფო საიდუმლოების გრიფი მოხსნას ნდობის ჯგუფის მიერ წარდგენილ სახელმწიფო საიდუმლოების სარისხის მქონე ინფორმაციას.

3. საქართველოს ეროვნული უშიშროების საბჭო:

ა) შეიმუშავებს და პრეზიდენტს დასამტკიცებლად წარუდგენს:

„სახელმწიფო საიდუმლოებისათვის ინფორმაციის მიკუთვნებისა და დაცვის წესს";

სახელმწიფო საიდუმლოებისათვის მისაკუთვნებელ ცნობათა ნუსხას;

იმ თანამდებობის პირთა სიას, რომელთაც აქვთ სახელმწიფო საიდუმლოებისათვის კონკრეტული ცნობების მიკუთვნების უფლებამოსილება;

იმ თანამდებობის პირთა სიას, რომელნიც უფლებამოსილი არიან გასცენ სახელმწიფო საიდუმლოებასთან დაშვების ნებართვა;

ბ) ახორციელებს სახელმწიფო საიდუმლოების დაცვის სფერომი სახელმწიფო პროგრამების შემუშაევებისა და შესრულების ორგანიზაციას.

4. საქართველოს აღმასრულებელი ხელისუფლების ცენტრალური და ადგილობრივი მმართველობის ორგანოები და მათი ხელმძღვანელები:

ა) უზრუნველყოფენ მათთვის გადაცემული სახელმწიფო საიდუმლო-ების შემცველი ინფორმაციის დაცვას;

ბ) საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად უზრუნველყოფენ სახელმწიფო საიდუმლოების დაცვას მათდამი დაქვემდებარებულ საწარმოებში, ორგანიზაციებსა და დაწესებულებებში;

გ) სახელმწიფო ხელისუფლების უმაღლეს ორგანოებს წარუდგენენ სახელმწიფო საიდუმლოების დაცვის სისტემის სრულყოფის წინადადებებს.

5. სასამართლო ხელისუფლება:

ა) განიხილავს სისხლის სამართლისა და სამოქალაქო სამართლის საქმეებს სახელმწიფო საიდუმლოების შესახებ საქართველოს კანონმდებლობის დარღვევის შემთხვევებში;

ბ) უზრუნველყოფს საქმეთა განხილვისას სახელმწიფო საიდუმლოების დაცვას;

გ) განსაზღვრავს სახელმწიფო საიდუმლოების შემცველი ინფორმაციის გავრცელებით ან დაკარგვით მიყენებული ზარალის ოდენობას, ასევე იმ ზარალის ოდენობას, რომელიც ამ ცნობების გაცემით განიცადა ინფორმაციის მფლობელმა;

დ) განსაზღვრავს სასამართლო ხელისუფლების თანამდებობის პირთა უფლებამოსილებას სასამართლო ხელისუფლების ორგანოებში სახელმწიფო საიდუმლოების დაცვის უზრუნველსაყოფად.

(საქართველოს 1998 წლის 4 მარტის კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1998წ., №13-14, გვ.30)

მუხლი 5. სახელმწიფო საიდუმლოებად მიჩნეულ ინფორმაციასა და მის შემცველებზე საკუთრების უფლების განხორციელება

1. სახელმწიფო საიდუმლოებად მიჩნეული ინფორმაციის ან მისი მატერიალური შემცველის მესაკუთრე თავის საკუთრების უფლებას ახორციელებს ამ კანონით დადგენილი შეზღუდვების გათვალისწინებით.

2. სახელმწიფო საიდუმლოების დაცვის წესი და პირობები, სახელმწიფო საიდუმლოებად მიჩნეული ინფორმაციისა და მისი შემცველის გამოყენებისა და განკარგვის სპეციალური რეჟიმის დადგენის ჩათვლით, განისაზღვრება ამ კანონის შესაბამისად დადებული ხელშეკრულებით ინფორმაციის ან მისი შემცველის მფლობელსა და სახელმწიფო საიდუმლოების დაცვის სახელმწიფო ინსპექციას შორის.

3. თუ ხელშეკრულებაში აღნიშნული საკუთრების უფლებათა შეზღუდვები სახელმწიფო საიდუმლოებად მიჩნეულ ინფორმაციაზე და მის შემცველებზე ზარალს აყენებენ მათ მესაკუთრეს, ამ ზარალის სრული კომპენსაცია ხდება სახელმწიფოს ხარჯზე, იმ შემოსავლის ჩათვლით, რომელიც მესაკუთრემ ვერ მიიღო.

4. თუ სახელმწიფო საიდუმლოებად მიჩნეული ინფორმაციის ან მისი შემცველის მესაკუთრე უარს ამბობს სახელმწიფო საიდუმლოების დაცვის შესახებ ხელშეკრულების დადებაზე ან არღვევს მას, სასამართლოს გადაწყვეტილებით ეს ინფორმაცია ან მისი შემცველი შეიძლება ჩამორთმეულ იქნეს და გადავიდეს სახელმწიფო საკუთრებაში. ასეთ შემთხვევაში კომპენსაციის მოცულობას განსაზღვრავს სასამართლო.

მუხლი 6. სახელმწიფო საიდუმლოებად ინფორმაციის მიჩნევის, მისი დასაიდუმლოებისა და დაცვის ღონისძიებათა დაფინანსება

1. სახელმწიფო საიდუმლოებად ინფორმაციის მიჩნევის, მისი დასაიდუმლოებისა და დაცვის ღონისძიებები სახელმწიფო ორგანოებში, ორგანიზაციებში, დაწესებულებებში და სახაზინო საწარმოებში ფინანსდება შესაბამისი ბიუჯეტების ხარჯზე.

2. კერძო საკუთრებაში არსებული სახელმწიფო საიდუმლოებად მიჩნეული ინფორმაციის დაცვის ღონისძიებები ხორციელდება ამ კანონის მე-5 მუხლით გათვალისწინებული ხელშეკრულების საფუძველზე.

3. სახელმწიფო საიდუმლოებად ინფორმაციის მიჩნევის, საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად მისი დასაიდუმლოებისა და დაცვის ღონისძიებები არასახაზინო საწარმოში ფინანსდება საწარმოსა და სახელმწიფო საიდუმლოებასთან დაკავშირებული სამუშაოების შესრულების დამკვეთს შორის დადებული ხელშეკრულების საფუძველზე.

თავი II

ინფორმაციის სახელმწიფო საიდუმლოებად მიჩნევა

მუხლი 7. ინფორმაცია, რომელიც შესაძლებელია სახელმწიფო საიდუმლოებად იქნეს მიჩნეული

სახელმწიფო საიდუმლოებას შეიძლება მიეკუთვნოს მხოლოდ შემდეგი ინფორმაცია:

1. თავდაცვის სფეროში:

ა) რომელიც შეიცავს სტრატეგიულ და ოპერატიულ გეგმებს, სამხედრო ოპერაციების მომზადებისა და ჩატარების ამსახველ დოკუმენტებს, ჯარების სტრატეგიული და ოპერატიული გადაადგილების, მათი მობილიზაციის, საბრძოლო მზადყოფნისა და სამობილიზაციო რესურსების გამოყენების საკითხებს;

ბ) შეიარაღებისა და საბრძოლო ტექნიკის განვითარების მიზნობრივი პროგრამების, აგრეთვე სამეცნიერო-კვლევითი და საკონსტრუქტორო სამუშაოების შესახებ, რომლებიც შეეხება ახალი სახეობის სამხედრო იარაღის, საბრძოლო ტექნიკისა და თავდაცვითი ტექნოლოგიების შემუშავებას;

გ) განსაკუთრებით დაცული სამხედრო და სამოქალაქო თავდაცვის ობიექტების რეჟიმის, სტრუქტურისა და შემადგენლობის შესახებ.

2. ეკონომიკის სფეროში:

ა) სახალხო მეურნეობის სამობილიზაციო გეგმებისა და სიმძლავრეების, სამხედრო დანიშნულების სტრატეგიული ნედლეულისა და მასალების მარაგისა და მიწოდების მოცულობათა, აგრეთვე სახელმწიფო და სამობილიზაციო რეზერვების განლაგებისა და მოცულობის შესახებ;

ბ) ტრანსპორტის, კავშირგაბმულობის, ქვეყნის ინფრასტრუქტურის სხვა დარგებისა და ობიექტების დაცვის სისტემისა და რეჟიმის შესახებ, მათი უსაფრთხოების უზრუნველყოფის ინტერესებისათვის;

გ) ოქროს საერთო მარაგში შემავალი მონეტარული ჯგუფის _ ძვირფასი ლითონების, ძვირფასი ქვების და სხვა ფასეულობათა - სახელმწიფო მარაგების კონკრეტულ სახეობათა შესახებ, ფულის ნიშნებისა და ფასიანი ქაღალდების დამზადების, შენახვის, დაცვისა და ყალბისმქმნელობის თავიდან აცილებასთან, მიმოქცევასთან, გაცვლასთან ან მიმოქცევიდან ამოღებასთან დაკავშირებული ოპერაციების თაობაზე.

3. საგარეო ურთიერთობათა სფეროში:

ა) საქართველოს საგარეო პოლიტიკისა და საგარეო_ეკონომიკურ ურთიერთობათა შესახებ, რომელთა წინასწარმა გამეღავნებამ შეიძლება ზიანი მიაყენოს სახელმწიფო ინტერესებს;

ბ) უცხო სახელმწიფოებთან სამხედრო, სამეცნიერო_ტექნიკური და სხვა სახის თანამშრომლობის საკითხების შესახებ, თუ ცნობების გამეღავნებამ შეიძლება ზიანი მიაყენოს საქართველოს ინტერესებს.

4. დაზვერვის, სახელმწიფო უშიშროებისა და მართლწესრიგის დაცვის სფეროში:

ა) სადაზვერვო, კონტრსადაზვერვო და ოპერატიულ-სამძებრო საქმიანობის გეგმების, ორგანიზების, მატერიალურ-ტექნიკური უზრუნველყოფის საშუალებების, ფორმების, მეთოდებისა და შედეგების, აგრეთვე კონკრეტული პროგრამების დაფინანსების შესახებ; იმ პირთა თაობაზე, რომლებიც ზემოალნიშნულ სფეროებში კონფიდენციალურ საფუძველზე თანამშრომლობენ ან ადრე თანამშრომლობდნენ ასეთი საქმიანობის განმახორციელებელ საქართველოს შესაბამის ორგანოებთან;

ბ) „სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახურის შესახებ" საქართველოს კანონის თანახმად განსაზღვრული სახელმწიფოს უმაღლეს თანამდებობის პირთა დაცვისა და ადმინისტაციული შენობებისა და სამთავრობო რეზიდენციების დაცვის რეჟიმის შესახებ;

გ) სამთავრობო და სპეციალური კავშირგაბმულობის სისტემის შესახებ;

დ) სახელმწიფო შიფრების დამუშავებისა და გამოყენების, კრიპტოგრაფიის სფეროში სამეცნიერო-კელევითი მუშაობის შესახებ.

(საქართველოს 1999 წლის 19 მარტის კანონი – სსმ I, 1999წ., №12(19), მუხ.44)

მუხლი 8. ინფორმაცია, რომელიც არ მიიჩნევა სახელმწიფო საიდუმლოებად

1. აკრძალულია სახელმწიფო საიდუმლოებას მიეკუთვნოს ნებისმიერი ცნობა, რომლითაც შეიძლება შეილახოს ან შეიზღუდოს ადამიანის ძირითადი უფლებანი და თავისუფლებანი, ზიანი მიადგეს მოსახლეობის ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებას.

2. არ შეიძლება სახელმწიფო საიდუმლოებას მიეკუთვნოს ნორმატიული აქტები, გარდა საქართველოს თავდაცვისა და შინაგან საქმეთა სამინისტროების, სახელმწიფო საზღვარის დაცვის სახელმწიფო დეპარტამენტის, საგარეო დაზვერვისა და სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახურების აქტებისა, რომლებიც აწესრიგებენ მათ შიდა საქმიანობას უშუალოდ სახელმწიფო თავდაცვისა და უშიშროების თვალსაზრისით, აგრეთვე საერთაშორისო ხელშეკრულებები და შეთანხმებები.

3. არ შეიძლება სახელმწიფო საიდუმლოებას მიეკუთვნოს რუკები, გარდა სამხედრო დანიშნულების სპეციალური რუკებისა.

4. არ შეიძლება სახელმწიფო საიდუმლოებას მიეკუთვნოს შემდეგი ინფორმაცია:

ა) სტიქიური უბედურებების, კატასტროფებისა და სხვა განსაკუთრებული მოვლენების შესახებ, რომლებიც უკვე მოხდა ან შეიძლება მოხდეს და ემუქრება მოქალაქეთა უსაფრთხოებას;

ბ) გარემოს მდგომარეობისა და მოსახლეობის ჯანმრთელობის, მისი ცხოვრების დონის შესახებ, სამედიცინო მომსახურებისა და სოციალური უზრუნველყოფის ჩათვლით, აგრეთვე სოციალურ-დემოგრაფიული მაჩვე-ნებლების, მოსახლეობის განათლებისა და კულტურის შესასებ;

დ) კორუფციის, თანამდებობის პირთა უკანონო ქმედობებისა და კრიმინოგენული სიტუაციის შესახებ;

ე) პრივილეგიების, კომპენსაციებისა და შეღავათების შესახებ, რომლებსაც სახელმწიფო ანიჭებს მოქალაქეებს, თანამდებობის პირებს, საწარმოებს, დაწესებულებებსა და ორგანიზაციებს;

ვ) სახელმწიფო სავალუტო ფონდისა და ოქროს საერთო მარაგის შესახებ;

ზ) სახელმწიფო ხელისუფლების უმაღლეს თანამდებობის პირთა ჯანმრთელობის შესახებ.

(საქართველოს 1999 წლის 19 მარტის კანონი – სსმ I, 1999წ., №12(19),მუხ.44; საქართველოს 2004 წლის 24 დეკემბრის კანონი - სსმI, 2004 წ. №39, მუხ. 195)

მუხლი 9. სახელმწიფო საიდუმლოებად ინფორმაციის მიჩნევის წესი

1. სახელმწიფო საიდუმლოებისათვის ინფორმაციის მიკუთვნების აუცილებლობის დასაბუთება, ამ ცნობების მნიშვნელობის გათვალისწინებით, ევალება სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოს, აგრეთვე, საწარმოს, დაწესებულებას და ორგანიზაციას, რომელმაც ეს ცნობები შეიმუშავა ან მიიღო განსახილველად და/ან შესანახად.

2. სახელმწიფო საიდუმლოებისათვის ინფორმაციის მიკუთვნების საკითხს წყვეტს სახელმწიფო ორგანოს ხელმძღვანელი პირი, რომელსაც ეს უფლებამოსილება აქვს ამ კანონის მე-4 მუხლის მე-2 პუნქტის „დ" ქვეპუნქტით.

მუხლი 10. სახელმწიფო საიდუმლოებას მიკუთვნებულ ცნობათა ნუსხა

1. სახელმწიფო საიდუმლოებას მიკუთვნებულ ცნობათა ნუსხას გამოსაქვეყ-ნებლად ამზადებს და ოფიციალურ სახელმწიფო გამოცემებში აქვეყნებს სახელმწიფო საიდუმლოების დაცვის სახელმწიფო ინსპექცია.

2. ცვლილებები და დამატებები სახელმწიფო საიდუმლოებას მიკუთვნებულ ცნობათა ნუსხამი ქვეყნდება საქართველოს პრეზიდენტის მიერ შესაბამისი გადაწყვეტილების მიღებიდან ერთი თვის ვადაში.

3. სახელმწიფო საიდუმლოების დაცვის სახელმწიფო ინსპექცია სულ ცოტა 5 წელიწადში ერთხელ ოფიციალურად აქვეყნებს სახელმწიფო საიდუმლოებას მიკუთვნებულ ცნობათა ნუსხას.

4. თუ სახელმწიფო საიდუმლოებას მიკუთვნებულ ცნობათა ნუსხაში შეტანილია ინფორმაცია, რომელიც ვერ აკმაყოფილებს ამ კანონის მე-7 მუხლით გათვალისწინებულ მოთხოვნებს ან არღვევს ინფორმაციის სახელმწიფო საიდუმლოებად მიჩნევის დადგენილ წესს, დაინტერესებული პირები უფლებამოსილი არიან კანონმდებლობით დადგენილი წესით გაასაჩიერონ ეს გადაწყვეტილება სასამართლოში.

მუხლი 11. საიდუმლოობის ხარისხის დადგენა და სახელმწიფო საიდუმლოებად მიჩნევის შესახებ გადაწყვეტილების გაუქმება

საიდუმლოობის ხარისხის დადგენა და მისი სახელმწიფო საიდუმლოებად მიჩნევის შესახებ გადაწყვეტილების გაუქმება ხდება სახელმწიფო საიდუმლოებად მიჩნევის შესახებ გადაწყვეტილების გაუქმებით ან შეცვლით, ამ გადაწყვეტილების მოქმედების ვადის გასვლასთან დაკავშირებით ან სასამართლოს გადაწყვეტილების საფუძველზე ამ კანონის მე-10 მუხლით გათვალისწინებულ შემთხვევაში და ფორმდება სახელმწიფო საიდუმლოების დაცვის სახელმწიფო ინსპექციის მიერ საიდუმლო ცნობათა ნუსხაში სათანადო ცვლილების შეტანით.

თავი III

ინფორმაციის დასაიდუმლოება

მუხლი 12. ინფორმაციის დასაიდუმლოების პრინციპები

1. ინფორმაციის დასაიდუმლოება ხორციელდება კანონიერების, დასაბუთებულობის და დროულობის პრინციპების შესაბამისად.

2. ინფორმაციის დასაიდუმლოების კანონიერება განისაზღვრება ამ კანონის მე-7 და მე-8 მუხლებით განსაზღვრულ საფუძველზე და საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

3. ინფორმაციის დასაიდუმლოების დასაბუთებულობა განისამღვრება კონკრეტული მასალის საექსპერტო შეფასების საფუძველზე სახელმწიფოს, საზოგადოებისა და მოქალაქეთა სასიცოცხლო მნიშვნელობის ინტერესების გათვალისწინებით.

4. ინფორმაციის დასაიდუმლოების დროულობის პრინციპი განისაზღერება ამ ინფორმაციის გავრცელების შეზღუდვით მისი მიღების (შემუშავების) მომენტიდან.

მუხლი 13. ინფორმაციის საიდუმლობის ხარისხი და გრიფი

1. სახელმწიფო საიდუმლოებად მიჩნეული ინფორმაციის დასაიდუმლოება ხორციელდება შესაბამისი დოკუმენტისათვის, ნაკეთობისათვის ან ინფორმაციის სხვა მატერიალური შემცველისათვის საიდუმლოობის გრიფის მინიჭებით.

2. საიდუმლოობის გრიფი სახელმწიფო საიდუმლოებად მიჩნეული ინფორმაციის ყოველი მატერიალური შემცველის აუცილებელი რეკვიზიტია. იგი უნდა აღნიშნავდეს ამ ინფორმაციის საიდუმლოობის ხარისხს ("განსაკუთრებული მნიშვნელობის", "სრულიად საიდუმლო", "საიდუმლო"), ინფორმაციის დასაიდუმლოების ვადასა და თანამდებობის პირს, რომელმაც აღნიშნა ეს გრიფი.

3. მონაცემებს, რომლებისთვისაც წესდება „განსაკუთრებული მნიშვნელობის" საიდუმლოობის ხარისხი, მიეკუთვნება მონაცემები, რომელთა გავრცელება ან დაკარგვა არსებითად იმოქმედებდა საქართველოს ინტერესებზე თავდაცვის, სახელმწიფო უშიშროების, ეკონომიკისა და პოლიტიკის სფეროში, გამოიწვევდა განსაკუთრებით მძიმე შედეგებს.

4. მონაცემებს, რომლებისთვისაც წესდება საიდუმლოობის ხარისხი „სრულიად საიდუმლო", მიეკუთვნება ინფორმაცია, რომლის გავრცელებამ ან დაკარგვამ შეიძლება გამოიწვიოს მძიმე შედეგები საქართველოს თავდაცვის, სახელმწიფო უშიშროების, ეკონომიკური და პოლიტიკური ინტერესებისათვის, აგრეთვე, ამ კანონის მე-7 მუხლის მე-4 პუნქტის „ა" ქვეპუნქტით განსაზღერულ პირთა ინტერესებისათვის.

5. მონაცემებს, რომლებისთვისაც წესდება საიდუმლოობის ხარისხი „საიდუმლო", მიეკუთვნება ინფორმაცია, რომლის გავრცელებამ შეიძლება უარყოფითი გაელენა იქონიოს თავდაცვაზე, სახელმწიფო უშიშროებაზე, ეკონომიკურ და პოლიტიკურ ინტერესებზე.

6. თუ გრიფის აღნიშვნა უშუალოდ ინფორმაციის მატერიალურ შემცველზე შეუძლებელია, იგი უნდა მიეთითოს თანდართულ დოკუმენტებში.

7. აკრძალულია ამ კანონით გათვალისწინებული საიდუმლოობის გრიფის აღნიშვნა ინფორ-მაციის შემცველებზე, რომლებშიც დაცული სხვა სახის საიდუმლო ან კონფიდენციალური ინფორმაცია სახელმწიფო საიდუმლოებას არ წარმოადგენს.

8. თანამდებობის პირთა სიას, რომლებსაც უფლება აქვთ ინფორმაციის შემცველზე აღნიშნონ საიდუმლოობის გრიფი, ამტკიცებს იმ საწარმოს, დაწესებულების ან ორგანიზაციის ხელმძღვანელი, რომელიც ეწევა სახელმწიფო საიდუმლოებასთან დაკავშირებულ საქმიანობას.

9. ინფორმაციის დასაიდუმლოების დადგენილი ვადის გასელის შემდეგ და ინფორმაციის საიდუმლოობის ხარისხის დადაბლების ან მისი სახელმწიფო საიდუმლოებად მიჩნევის შესახებ გადაწყვეტილების გაუქმების შემთხვევაში ინფორმაციის დასაიდუმლოების განმხორციელებელი თანამდებობის პირები ვალდებული არიან უზრუნველყონ საიდუმლოობის გრიფის შეცვლა ან ინფორმაციის განსაიდუმლოება.

მუხლი 14. ინფორმაციის დასაიდუმლოების ვადა

1. ინფორმაციის დასაიდუმლოების ვადა დამოკიდებულია მისი საიდუმლოობის ხარისხზე. „განსაკუთრებული მნიშვნელობის" ინფორმაციისათვის იგი შეადგენს არა უმეტეს 20 წელს, „სრულიად საიდუმლო" ინფორმაციისათვის - არა უმეტეს 10 წელს, „საიდუმლო" ინფორმაციისათვის - არა უმეტეს 5 წელს.

2. დასაიდუმლოების ვადის ათვლა იწყება ინფორმაციის შემცველზე საიდუმლოობის გრიფის აღნიშვნის თარიღიდან.

3. ინფორმაციის დასაიდუმლოების ვადის გასვლის შემდეგ საქართველოს პრეზიდენტს, განსაკუთრებულ შემთხვევებში, უფლება აქვს გააგრძელოს დასაიდუმლოების ვადა.

4. ინფორმაციის საიდუმლოობის ხარისხის მიუხედავად, საქართველოს პრეზიდენტი უფლებამოსილია საქართველოს პარლამენტის ნდობის ჯგუფის წინადადებით ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებულ ვადამდე სახელმწიფო საიდუმლოების გრიფი მოხსნას ნდობის ჯგუფის მიერ წარდგენილ სახელმწიფო საიდუმლოების ხარისხის მქონე ინფორმაციას.

(საქართველოს 1998 წლის 4 მარტის კანონი – „პარლამენტის უწყებანი", 1998წ., №13-14, გვ.30)

მუხლი 15. საიდუმლოების შემცველი ცნობების დასაიდუმლოების წესი

1. ცნობების დასაიდუმლოების, ე. ი. დოკუმენტებზე და სხვა მატერიალურ ობიექტებზე საიდუმლოობის გრიფის დაწესების საფუძველია მათი შესაბამისობა იმ ცნობების ნუსხასთან, რომლებიც სახელმწიფო საიდუმლოებას მიეკუთვნება.

2. თუ შეუძლებელია მიღებული (შემუშავებული) ცნობების მოქმედ ნუსხაში შეტანილ ცნობებთან იდენტიფიკაცია, სახელმწიფო ორგანოს, დაწესებულების, უწყებისა და საწარმოს ხელმძღვანელი ვალდებულია უზრუნველყოს მიღებული ცნობების წინასწარი დასაიდუმლოება, საიდუმლო-ობის მოსალოდნელი ხარისხის გათვალის-წინებით, და ერთი კვირის ვადაში გადაუგზავნოს უშიშროების საბჭოს თავისი წინადადებები. უშიშროების საბჭო ერთი თვის ვადაში ჩააგარებს შემოსული წინადადების საექსპერტო შეფასებას და პრეზიდენტს დასამტკიცებლად წარუდგენს წინადადებას მოქმედ ნუსხაში ცვლილების შეტანის შესახებ.

მუხლი 16. ინფორმაციის დაუსაბუთებელი დასაიდუმლოების გასაჩივრება

1. მოქალაქეები და იურიდიული პირები უფლებამოსილი არიან ინფორმაციის შემცველზე საიდუმლოობის გრიფის აღმნიშვნელ თანამდებობის პირს მიმართონ ამ ინფორმაციის განსაიდუმლოების შესახებ მოტივირებული წინადადებით, რომელიც აუცილებლად უნდა იქნეს განხილული. აღნიშნულმა თანამდებობის პირმა მოქალაქეს ან იურიდიულ პირს ერთი თვის განმავლობაში უნდა გასცეს დასაბუთებული წერილობითი პასუხი.

2. გადაწყვეტილება ინფორმაციის დასაიდუმლოების შესახებ შეიძლება გასაჩივრდეს სასამართლოში.

თავი IV

საიდუმლო ინფორმაციის განსაიდუმლოება

მუხლი 17. საიდუმლო ინფორმაციის განსაიდუმლოების საფუძველი

1. ცნობებისათვის საიდუმლოობის გრიფის მოხსნის საფუძველია:

ა) საქართველოს მიერ საერთაშორისო ვალდებულების აღება იმის თაობაზე, რომ ღიად იქნეს გაცვლილი ის ცნობები, რომლებიც ადრე სახელმწიფო საიდუმლოებას წარმოადგენდნენ;

ბ) ობიექტური გარემოების შეცვლა, რომლის შედეგადაც აღარ არის საჭირო დაცულ იქნეს ის ცნობები, რომლებიც სახელმწიფო საიდუმლოებას წარმოადგენდა;

გ) დადგენილი ვადის გასვლა.

დ) საქართველოს პრეზიდენტისათვის საქართველოს პარლამენტის ნდობის ჯგუფის წარდგინება კონკრეტული ინფორმაციისათვის სახელმწიფო საიდუმლოების გრიფის მოხსნის შესახებ.

2. სახელმწიფო ორგანოები, რომლებიც ახდენენ დასაიდუმლოებას, ვალდებული არიან ყოველწლიურად გადასინჯონ მონაცემები ცნობების დასაიდუმლოების შესახებ, რათა კონკრეტულ სიტუაციასთან დაკავშირებით შეფასდეს ცნობების საიდუმლოობის აუცილებლობა.

(საქართველოს 1998 წლის 4 მარტის კანონი – „პარლამენტის უწყებანი", 1998წ., №13-14, გვ.30)

მუხლი 18. სახელმწიფო საიდუმლო ინფორმაციისგან საიდუმლოების წესი

1. სახელმწიფო საიდუმლო ინფორმაციის განსაიდუმლოება ხდება არა უგვიანეს იმ ვადისა, რა ვადითაც დასაიდუმლოებულ იქნა ცნობები. საიდუმლო ინფორმაციის განსაიდუმლოებას ასორციელებს სახელმწიფო საარქივო დეპარტამენტი, თუ ასეთი უფლებამოსილება ამ უკანასკნელს მინიჭებული

აქვს სახელმწიფო საიდუმლოების მფლობელი ორგანიზაციის ან მისი სამართალმემკვიდრის მიერ. თუ ასეთი უფლებამოსილება სახელმწიფო საარქივო დეპარტამენტს მინიჭებული არა აქვს ან ეს ორგანიზაცია გაუქმდა, განსაიდუმლოების საკითხს წყვეტს სახელმწიფო საიდუმლოების დაცვის სახელმწიფო ინსპექცია.

2. ამ კანონის მე-17 მუხლის პირველი პუნქტის „ა" ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში სახელმწიფო საიდუმლოების შემცველი ინფორმაციის განსაიდუმლოების უფლება აქვს სახელმწიფო საიდუმლოების დაცვის სახელმწიფო ინსპექციას.

3. ამ კანონის მე-17 მუხლის პირველი პუნქტის „ბ" და „გ" ქვეპუნქტებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში სახელმწიფო საიდუმლოების შემცველი ინფორმაციის განსაიდუმლოების წინადადებას ეროვნული უშიშროების საბჭოს წარუდგენს ინფორმაციის სახელმწიფო საიდუმ-ლოებისათვის მიკუთვნების უფლების მქონე შესაბამისი ორგანო. ეროვნული უშიშროების საბჭო გადაწყვეტილებას იღებს წინადადების მიღებიდან ერთი თვის ვადაში.

4. საქართველოს პრეზიდენტი უფლებამოსილია საქართველოს პარლამენტის ნდობის ჯგუფის წინადადებით სახელმწიფო საიდუმლოების ერიფი მოხსნას ნდობის ჯგუფის მიერ წარდგენილ სახელმწიფო საიდუმლოების ნებისმიერი ხარისხის მქონე ინფორმაციას.

(საქართველოს 1998 წლის 4 მარტის კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1998წ., №13-14, გვ.30)

მუხლი 19. სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოს, ფიზიკური და იურიდიული პირების შეკითხვით მიმართვის უფლება ინფორმაციის განსაიდუმლოების შესახებ

1. საქართველოს სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოები, ფიზიკური და იურიდიული პირები უფლებამოსილი არიან შეკითხვით მიმართონ სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოებს, აგრეთვე საწარმოებს, დაწესებულებებს, ორგანიზაციებს (მათ შორის სახელმწიფო არქივებს) სახელმწიფო საიდუმლოებისათვის მიკუთვნებული ინფორმაციის განსაი-დუმლოების თაობაზე.

2. სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოები, აგრეთვე საწარმოები, დაწესებულებები, ორგანიზაციები (მათ შორის სახელმწიფო არქივები), რომლებმაც ასეთი შეკითხვა მიიღეს, ვალდებული არიან ერთი თვის ვადაში განიხილონ და მოგვიერებული პასუხი გასცენ შეკითხვის არსებით მხარეს. თუ მათ არა აქვთ ამ ცნობების განსაიდუმლოების უფლებამოსილება, შეკითხვის შემოსვლიდან ერთ კვირაში ის გადაეცემა სახელმწიფო ხელისუფლების იმ ორგანოს, რომელსაც აქვს ასეთი უფლება, ან _ სახელმწიფო საიდუმლოების დაცვის სახელმწიფო ინსპექციას. შეკითხვას მოგვიერებული პასუხი უნდა გაეცეს ერთი თვის ვადაში.

3. თანამდებობის პირის მიერ შეკითხვის არსებითად განხილვისაგან თავის არიდება იწვევს დისციპლინურ და/ან ადმინისტრაციულ პასუხისმგებლობას მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად.

4. სახელმწიფო საიდუმლოებისათვის ცნობის მიკუთვნების საფუძვლიანობა შეიძლება გასაჩივრდეს სასამართლომი. სასამართლოს მიერ ცნობის დასაიდუმლოების უსაფუძვლობის დადასტურების შემთხვევაში, იგი დაუყოვნებლივ უნდა განსაიდუმლოვდეს.

5. სასამართლოს მიერ ცნობის დასაიდუმლოების უსაფუძვლობის დადას-ტურების შემთხვევაში, ფიზიკური ან იურიდიული პირისთვის მიყენებული ზარალის სრული კომპენსაცია ხდება სახელმწიფოს ხარჯზე, იმ შემოსავლის ჩათვლით, რომელიც მესაკუთრემ ვერ მიიღო. კომპენსაციის ოდენობას მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად განსაზღვრავს სასამართლო.

თავი V

სახელმწიფო საიდუმლოების შემცველი ცნობების გამგებლობა

მუხლი 20. საწარმოს, დაწესებულებისა და ორგანიზაციისათვის სახელმწიფო საიდუმლოებასთან დაკავშირებული საქმიანობის ნებართვის გაცემა

1. საწარმოს, დაწესებულებასა და ორგანიზაციას სახელმწიფო საი-დუმლოებასთან დაკავშირებული საქმიანობის უფლებას აძლევს საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო შესაბამისი ნებართვის გაფორმებით.

2. ასეთი ნებართვის გაცემის წესსა და პირობებს განსაზღვრავს „სახელმწიფო საიდუმლო-

ებისათვის ინფორმაციის მიკუთვნებისა და დაცვის წესი".

(საქართველოს 2004 წლის 24 დეკემბრის კანონი - სსმ1, 2004 წ. №39, მუხ. 195)

მუხლი 21. სახელმწიფო საიდუმლოების შემცველი ცნობების გაცემა სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოს, საწარმოს,დაწესებულების, ორგანიზაციის მიერ

1. სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანო, საწარმო, დაწესებულება, ორგანიზაცია სახელმწიფო საიდუმლოების შემცველ ცნობებს გასცემს სახელმწიფო ხელისუფლების ამ კანონის მე-4 მუხლის მე-2 პუნქტის „დ" და „ე" ქვეპუნქტებით განსაზღვრული თანამდებობის პირთა სანქციით.

2. სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანო, საწარმო, დაწესებულება და ორგანიზაცია, რომელიც მიიღებს სახელმწიფო საიდუმლოების შემცველ ცნობებს, მოვალეა შექმნას ყველა პირობა სახელმწიფო საიდუმლოების დასაცავად. თანამდებობის პირები პერსონალურად აგებენ პასუხს სახელმწიფო საიდუმლოების შემცველი ცნობების დაცვის უზრუნველყოფისათვის.

3. სახელმწიფო საიდუმლოების შემცველი ცნობების გადაცემისას დაცულ უნდა იქნეს ამ კანონის მე-20 მუხლის მოთხოვნები.

თავი VI

სახელმწიფო საიდუმლოების დაცვა

მუხლი 22. სახელმწიფო საიდუმლოების დაცვის არსი

1. სახელმწიფო საიდუმლოების დაცვა მოიცავს საორგანიზაციო_ სამარ-თლებრივ, საინჟინრო _ ტექნიკურ, კრიპტოგრაფიულ და ოპერატიულ ღონისძიებათა ერთობლიობას, რომელთა მიზანია სახელმწიფო საიდუმლოების შემცველი ინფორმაციის გამჟღავნების თავიდან აცილება.

2. ამ ღონისძიებათა განხორციელებას თავისი კომპეტენციის შესაბამისად ხელშეკრულების საფუძველზე უზრუნველყოფს სახელმწიფო საიდუმლოების მფლობელი.

მუხლი 23. სახელმწიფო საიდუმლოების დაცვის ძირითადი საორ-განიზაციო - სამართლებრივი ღონისძიებები

სახელმწიფო საიდუმლოების დაცვის მიზნით დგინდება:

1. ერთიანი მოთხოვნები სახელმწიფო საიდუმლოებად მიჩნეული ინფორმაციის მატერიალური შემცველების დამზადების, გამოყენების, შენახვის, გადაცემის, ტრანსპორტირებისა და აღრიცხვისადმი.

2. თავისი საქმიანობით სახელმწიფო საიდუმლოებასთან დაკავშირებული საწარმოს, დაწესებულებისა და ორგანიზაციისათვის ნებართვის გაცემის პირობები და წესი.

3. ზემოაღნიშნული საწარმოს, დაწესებულებისა და ორგანიზაციის საქმიანობის განსაკუთრებული რეჟიმი (საიდუმლოობის რეჟიმი).

4. სახელმწიფო საიდუმლოებასთან მოქალაქეთა დაშვების სპეციალური წესი.

5. სახელმწიფო საიდუმლოების შემცველი ინფორმაციის გამოქვეყნების, სხვა სახელმწიფოსათვის გადაცემის ან სხვა გზით გავრცელების შეზღუდვა.

6. თავისი საქმიანობით სახელმწიფო საიდუმლოებასთან დაკავშირებული საწარმოს, დაწესებულებისა და ორგანიზაციის მიმართ სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოთა მიერ სასამართლო, საზედამხედველო, საკონტროლო_სარევიზიო და სხვა ფუნქციების შესრულების სპეციალური წესი.

7. პასუხისმგებლობა სახელმწიფო საიდუმლოების შესახებ კანონმდებლობის დარღვევისათვის.

მუხლი 24. ერთიანი მოთხოვნები სახელმწიფო საიდუმლო ინფორმაციის შემცველებისა და მათი შენახვისადმი

ერთიან მოთხოვნებს სახელმწიფო საიდუმლო ინფორმაციის შემცველების დამზადების, გამოყენების, დაცულობის უზრუნველყოფის, გადაცემის, ტრანსპორ-ტირებისა და აღრიცხვისადმი ადგენს „სახელმწიფო საიდუმლოებისათვის ინფორმაციის მიკუთვნებისა და დაცვის წესი".

მუხლი 25. საწარმოს, დაწესებულებისა და ორგანიზაციის განსაკუთრე-ბული რეჟიმი

სახელმწიფო საიდუმლოებასთან დაკავშირებული საწარმოს, დაწესებულებისა და ორგანი-ზაციის საქმიანობის განსა,კუთრებული რეჟიმი (საიდუმლოობის რეჟიმი) განისაზღვრება „სახელმწიფო საიდუმლოებისათვის ინფორმაციის მიკუთვნებისა და დაცვის წესით".

მუხლი 26. სახელმწიფო საიდუმლოებასთან დაშვება

1. სახელმწიფო საიდუმლოებასთან დაიშვება საქართველოს ქმედუნარიანი, 18 წლის ასაკს მიღწეული მოქალაქე, რომელსაც სახელმწიფო საიდუმლოების შემცველი ინფორმაციის გაცნობა სჭირდება თავისი სამსახურებრიეი ან სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობისათვის.

2. გადაწყვეტილებას საიდუმლო ინფორმაციასთან დაშვების თაობაზე იღებს იმ სახელმწიფო ორგანოს, საწარმოს, დაწესებულებისა და ორგანიზაციის ხელმძღვანელი, სადაც ხორციელდება სამუშაო ან ინახება ასეთ ინფორმაციასთან დაკავშირებული ცნობების შემცველები და რომელიც უფლებამოსილია გასცეს სახელმწიფო საიდუმლოებასთან დაშვება.

3. სახელმწიფო ხელისუფლების იმ უმაღლეს ორგანოებში, რომელთა დაცვას „სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახურის შესახებ" საქართველოს კანონის შესაბამისად ახორციელებს სახელ-მწიფო დაცვის სპეციალური სამსახური, სამსახურის უფროსის დასკვნის საფუძველზე გადაწყვეტილებას საიდუმლო ინფორმაციასთან დაშვების თაობაზე იღებენ ამ ორგანოთა ხელმძღვანელები.

4. საქართველოს მოქალაქისათვის საიდუმლო ინფორმაციასთან დაშვებაზე უარის თქმა შეიძლება მხოლოდ მაშინ, როდესაც არ არსებობს ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული საფუძველი.

5. უცხოელ მოქალაქეს და მოქალაქეობის არმქონე პირს სახელმწიფო საიდუმლოებასთან დაშვება მიეცემა საერთაშორისო ხელშეკრულებათა და შეთანხმებათა ან საქართველოს პრეზიდენტის წერილობითი განკარგულების საფუძველზე.

6. დაშვების გაცემა ითვალისწინებს:

ა) სახელმწიფო საიდუმლოებასთან დასაშვებად პირის შემოწმებას;

ბ) პირის მიერ ვალდებულების აღებას, რომ დაიცავს მისთვის განდობილ სახელმწიფო საიდუმლოებას;

გ) სახელმწიფო საიდუმლოებასთან დაშვების გამო პირის წერილობით თანხმობას მის უფლებათა კანონით გათვალისწინებულ შეზღუდვაზე;

დ) სახელმწიფო საიდუმლოების შესახებ კანონის დარღვევისათვის პასუხისმგებლობის ნორმების პირისათვის გაცნობას.

7. პირისათვის საჭირო ინფორმაციასთან დაშვების ფორმები დგინდება მისი საიდუმლოობის ხარისხის მიხედვით („განსაკუთრებული მნიშვნელობის", „სრულიად საიდუმლო", „საიდუმლო")

8. გადაწყვეტილება სახელმწიფო საიდუმლოებასთან პირის დაშვების თაობაზე მიიღება მისი შემოწმების დამთავრებიდან არა უგვიანეს 5 დღისა.

მუხლი 27. სახელმწიფო საიდუმლოებასთან დაშვებაზე უარის თქმა

სახელმწიფო საიდუმლოებასთან დაშვება არ გაიცემა, თუ:

1. პირი არ წარადგენს დასაბუთებას სახელმწიფო საიდუმლოების შემცველ ინფორმაციაზე სამუშაოდ;

2. სახელმწიფო საიდუმლოებასთან დაშვების გასაცემად პირის შემოწმების პროცესში გამოვლინდა მის მიერ უცხოეთის სახელმწიფოების და ორგანიზაციების მართლსაწინააღმდეგო საქმია-ნობისათვის ხელშეწყობის ან მოქალაქეთა ისეთ გაერთიანებაში მონაწილეობის ფაქტები, რომლის საქმიანობაც აკრძალულია სასამართლო წესით ან ეწევა კანონით აკრძალულ საქმიანობას, ან თუ გამოვლინდა პირისათვის განდობილი სახელმწიფო საიდუმლოების დაცვის ვალდებულების შეუსრუ-ლებლობის ფაქტები.

3. პირი უარს ამბობს იკისროს ვალდებულება, რომ დაიცავს მისთვის განდობილ სახელმწიფო საიდუმლოებას ან არ არსებობს მისი თანხმობა სახელმწიფო საიდუმლოებასთან დაშვებასთან დაკავში-რებით კანონით გათვალისწინებულ უფლებათა შეზღუდვების თაობაზე.

4. პირი ნასამართლეულია კანონით დადგენილი, სახელმწიფოს წინააღმდეგ მიმართული განსა-კუთრებით მძიმე დანაშაულისათვის;

5. პირი სასამართლოს მიერ ცნობილია ქმედუუნაროდ ან სამედიცინო დასკვნის საფუძველზე არ შეიძლება მისი დაშვება სახელმწიფო საიდუმლოებასთან. ასეთ დაავადებებს განსაზღვრავს საქარ-თველოს მრომის, ჯანმრთელობის და სოციალური დაცვის სამინისტრო და სახელმწიფო საიდუმლოე-ბის დაცვის სახელმწიფო ინსპექცია დამტკიცებული ნუსხის შესაბამისად.

6. პირი დაშვების გაფორმების პროცესში შეგნებულად იძლევა არასწორ ცნობებს თავის შესახებ.

მუხლი 28. პირის შემოწმება სახელმწიფო საიდუმლოებასთან დაშვების გასაცემად

1. სახელმწიფო საიდუმლოებასთან დაშვების გასაცემად პირის შემოწმებას ერთი თვის ვადაში ახორციელებს საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო ამ კანონით, ,,ოპერატიულ-სამძებრო

საქმიანობის შესახებ" საქართველოს კანონით და სხვა საკანონმდებლო აქტებით დადგენილი წესით.

2. შემოწმების დროს დგინდება ამ კანონის 27-ე მუხლის „ა", „ბ" და „დ" პუნქტებით გათვალისწინებულ გარემოებათა არსებობა ან არარსებობა.

3. შემმოწმებელი ორგანოს დასკვნის გათვალისწინება სავალდებულოა თანამდებობის იმ პირთათვის, რომლებიც უფლებამოსილი არიან მიიღონ გადაწყვეტილება სახელმწიფო საიდუმლოებასთან დაშვების გაცემის თაობაზე.

(საქართველოს 2004 წლის 24 დეკემბრის კანონი - სსმI, 2004 წ. №39, მუხ. 195)

მუხლი 29. სახელმწიფო საიდუმლოებასთან დაშვების მიღებაზე უარის თქმის გასაჩივრება

1. თანამდებობის პირი, რომელიც უფლებამოსილია გადაწყვეტილება მიიღოს სახელმწიფო საიდუმლოებასთან დაშვების გაცემის თაობაზე, ვალდებულია განმცხადებელს წერილობით აცნობოს უარის მიზეზები და საფუძველი.

2. პირს უფლება აქვს უარი გაასაჩივროს სასამართლოში.

მუხლი 30. სახელმწიფო საიდუმლოებასთან დაშვების გაუქმება

1. სახელმწიფო საიდუმლოებასთან დაშვების გაუქმება შესაძლებელია იმ შემთხვევაში, თუ შეიქმნა ან გამოვლინდა ამ კანონის 27-ე მუხლით გათვალისწინებული გარემოებანი.

2. პირის თხოვნით სახელმწიფო საიდუმლოებასთან მისი დაშვება უქმდება დაშვების გაუქმების თაობაზე მიმართვიდან სამი დღის ვადაში.

3. გადაწყვეტილებას დაშვების გაუქმების თაობაზე იღებს თანამდებობის პირი, რომელიც უფლებამოსილია მიიღოს გადაწყვეტილება დაშვების გაცემის თაობაზე. პირს უფლება აქვს უარი გაასაჩივროს სასამართლოში.

მუხლი 31. სახელმწიფო საიდუმლოების შემცველი ინფორმაციის გაცნობა

1. სახელმწიფო საიდუმლოების შემცველი ინფორმაციის გაცნობა ხდება იმ საწარმოს, დაწესებულების ან ორგანიზაციის ხელმძღვანელის ბრძანებით, სადაც ინახება ასეთ ინფორმაციასთან დაკავშირებული ცნობების შემცველები.

2. უცხო ქვეყნის მოქალაქეები და მოქალაქეობის არმქონე პირები სახელმწიფო საიდუმლოებასთან დაიშვებიან ამ კანონის 26-ე მუხლის საფუძველზე. მათ მიმართ მოქმედებს ისეთივე წესები, როგორიც საქართველოს მოქალაქეების მიმართ.

მუხლი 32. სახელმწიფო საიდუმლოებასთან დაშვებული პირის ვალდებულებები სახელმწიფო საიდუმლოების დასაცავად

პირი, რომელიც სახელმწიფო საიდუმლოებასთან დაუშვეს, ვალდებულია:

1. არ გაახმაუროს სახელმწიფო საიდუმლოება, რომელიც მას გაანდეს ან მისთვის ცნობილი გახდა სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულების დროს;

2. შეასრულოს ამ კანონის 25-ე მუხლის შესაბამისად დადგენილი საიდუმლოობის რეჟიმის მოთხოვნები;

3. თანამდებობის პირს, რომელმაც იგი სასელმწიფო საიდუმლოებასთან დაუშვა, აცნობოს გარემოებანი, რომლებიც ხელს უშლის დაიცვას მისთვის განდობილი სახელმწიფო საიდუმლოება.

მუხლი 33. პრესაში და მასობრივი ინფორმაციის სხვა საშუალებებში სახელმწიფო საიდუმლოების შემცველი ინფორმაციის გამოქვეყნების შეზღუდვა

1. პრესაში და მასობრივი ინფორმაციის სხვა საშუალებებში ეამოსაქვეყნებლად, გასავრცელებლად ან საზღვარგარეთ გასაგზავნად მასალების მომზადებისას საწარმოები, დაწესებულებები, ორგანიზაციები და ფიზიკური პირები სახელმწიფო საიდუმლოების შემცველი ინფორმაციის დაცვის მიზნით ვალდებული არიან იხელმძღვანელონ ამ კანონის მოთხოვნებით.

2. პრესაში და მასობრივი ინფორმაციის სხვა საშუალებებში სახელმწიფო საიდუმლოების გამჟღავნების შედეგებზე მეთვალყურეობას ახორციელებს სახელმწიფო საიდუმლოების დაცვის სახელმწიფო ინსპექცია.

3. პრესაში და მასობრივი ინფორმაციის სხვა საშუალებებში სახელმწიფო საიდუმლოების გამჟღავნების წინასწარი კონტროლი დაუშვებელია.

მუხლი 34. სახელმწიფო საიდუმლოების სხვა სახელმწიფოსათვის გადაცემის შეზღუდვა

სხვა სახელმწიფოსათვის ისეთი ინფორმაციის ან ნივთიერების გადაცემა, რომელიც წარმოადგენს სახელმწიფო საიდუმლოებას ან წინასწარ არის დასაიდუმლოებული ამ კანონის მე-15 მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად, სახელმწიფო საიდუმლოებისათვის მისი მიკუთვნების შესახებ გადაწყვეტილების მიღებამდე, შეიძლება მხოლოდ საქართველოს პარლამენტის მიერ რატიფიცირებული საერთაშორისო ხელშეკრულებისა და შეთანხმების ან საქართველოს პრეზიდენტის მოტივირებული განკარგულების საფუძველზე.

მუხლი 35. სახელმწიფო საიდუმლოების დაცვის საინჟინრო-ტექნიკური ღონისძიებები

1. ინფორმაციის ტექნიკური დაცვის მიზნით საწარმო, დაწესებულება და ორგანიზაცია, რომელიც ასრულებს სახელმწიფო საიდუმლოებასთან დაკავშირებულ საქმიანობას, ვალდებულია გამოიყენოს ინფორმაციის დაცვის, დამუშავების, გადაცემისა და შენახვის დაცული სამუალებები და ტექნიკური მოწყობილობანი, რომლებიც სერტიფიცირებულია ტექნიკური დაცვის ნორმატივების შესაბამისად.

2. საწარმოს, დაწესებულებასა და ორგანიზაციას უფლება აქვს შექმნას და აწარმოოს სახელმწიფო საიდუმლოების ტექნიკური დაცვის უბრუნველმყოფი სისტემები და საშუალებები, შეასრულოს მათი მომსახურებისა და ტექნიკური დაცვის სამუშაოები, აგრეთვე მეწყვიტოს მომსახურება მხოლოდ საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს ნებართვით.

3. ამ მუხლით გათვალისწინებული სერტიფიკაციისა და ლიცენზირების წესი განისაზღვრება „სახელმწიფო საიდუმლოებისათვის ინფორმაციის მიკუთვნებისა და დაცვის წესით".

(საქართველოს 2004 წლის 24 დეკემბრის კანონი - სსმI, 2004 წ. №39, მუხ. 195)

მუხლი 36. სახელმწიფო საიდუმლოების დაცვის კრიპტოგრაფიული ღონისძიებები

სახელმწიფო საიდუმლოების დაცვის კრიპტოგრაფიული ღონისძიებები განისაზღვრება „სახელმწიფო საიდუმლოებისათვის ინფორმაციის მიკუთვნებისა და დაცვის წესით"

მუხლი 37. სახელმწიფო საიდუმლოების დაცვის უზრუნველყოფის კონტროლი

1. საწარმოს, დაწესებულებისა და ორგანიზაციის ხელმძღვანელი ვალდებულია მუდმივი კონტროლი დააწესოს სახელმწიფო საიდუმლოების დაცვის უზრუნველყოფაზე.

2. საწარმოს, დაწესებულებასა და ორგანიზაციას, რომელიც ფიზიკურ ან იურიდიულ პირს ხელშეკრულების საფუძველზე გადასცემს სახელმწიფო საიდუმლოების შემცველ ცნობებს, უფლება აქვს გააკონტროლოს იმ სახელმწიფო საიდუმლოების დაცვის მდგომარეობა, რომელიც მან გადასცა.

3. სახელმწიფო ორგანოები, რომლებსაც მინიჭებული აქვთ სახელმწიფო საიდუმლოების შემცველი კონკრეტული ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის საკითხის გადაწყვეტის უფლება, ვალდებული არიან გააკონტროლონ სახელმწიფო საიდუმლოების დაცვის მდგომარეობა ყველა საწარმოში, დაწესებულებასა და ორგანიზაციაში, რომლებიც ასრულებენ შესაბამის სახელმწიფო საიდუმლოებასთან დაკავშირებულ სამუშაოებს ან ინახავენ ასეთი ინფორმაციის შემცველებს.

4. საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო ვალდებულია გააკონტროლოს სახელმწიფო საიდუმლოების დაცვის მდგომარეობა სახელმწიფო ხელისუფლებისა და ადგილობრივი თვითმმართველობის ყველა ორგანოში, აგრეთვე იმ დაწესებულებაში, ორგანიზაციასა და საწარმოში, რომელთაც მიღებული აქვთ სახელმწიფო საიდუმლოებასთან დაკავშირებული საქმიანობის უფლება.

5. ფიზიკური და არასახელმწიფო იურიდიული პირების საკუთრებაში არსებული სახელმწიფო საიდუმლოებად მიჩნეული ინფორმაციის დაცვის უზრუნველყოფის კონტროლის უფლება აქვს საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს, თუ არსებობს დასაბუთებული საფუძველი, რომ ადგილი აქვს ამ კანონის დარღვევის ფაქტებს. საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს ამგვარი მოქმედება შეიძლება გასაჩივრდეს სასამართლოში.

(საქართველოს 2004 წლის 24 დეკემბრის კანონი - სსმI, 2004 წ. №39, მუხ. 195)

თავი VII

პასუხისმგებლობა სახელმწიფო საიდუმლოებისშესახებ კანონმდებლობის დარღვევისათვის

მუხლი 38. პასუხისმგებლობა სახელმწიფო საიდუმლოების შესახებ კანონის დარღვევისათვის

1. პირს, რომელიც დაარღვევს ამ კანონის 32-ე მუხლით განსაზღვრულ სახელმწიფო საიდუმლოების დაცვის ვალდებულებას ან არ დაიცავს სხვა სახელმწიფოსათვის სახელმწიფო საუდუმლოების გადაცემის შეზღუდვებს, დაეკისრება კანონით განსაზღვრული პასუხისმგებლობა.

2. თანამდებობის პირსა და სახელმწიფო მოხელეს, რომელიც

ა) დაასაიდუმლოებს ამ კანონის მე-8 მუხლით გათვალისწინებულ ინფორმაციას,

ბ) უსაფუძვლოდ დაასაიდუმლოებს ინფორმაციას,

გ) საიდუმლოობის გრიფს მიანიჭებს ინფორმაციის შემცველებს, რომლებიც არ ან აღარ წარმოადგენენ სახელმწიფო საიდუმლოებას,

დ) დაარღვევს სახელმწიფო საიდუმლოებასთან დაშვების გაცემის ამ კანონის 26-ე მუხლით დადგენილ მოთხოვნებს,

ე) დაარღვევს ამ კანონის მე-19 მუხლის მოთხოვნებს,

ვ) დაარღვევს სახელმწიფო საიდუმლოების დაცვის ვალდებულებას,

ზ) არ დაიცავს ამ კანონის 34-ე მუხლით განსაზღვრულ სხვა სახელმწიფოსათვის სახელმწიფო საიდუმლოების გადაცემის შეზღუდვებს,

თ) არ განახორციელებს კონტროლს სახელმწიფო საიდუმლოების დაცვაზე -

დაეკისრება კანონით დადგენილი პასუხისმგებლობა.

3. თუ პირმა გაახმაურა სახელმწიფო საიდუმლოებას მიკუთვნებული ისეთი ინფორმაცია, რომელიც ამ კანონის შესაბამისად არ უნდა მიკუთვნებოდა სახელმწიფო საიდუმლოებას, მისი პასუხისმგებლობის საკითხი შეიძლება განხილულ იქნეს მხოლოდ ამ ინფორმაციის საიდუმლოობის კანონიერების დადგენის შემდეგ და თუ მისი საიდუმლოობა უკანონოდ იქნა მიჩნეული, პირს პასუხისმგებლობა არ დაეკისრება.

4. სახელმწიფო საიდუმლოების გახმაურება იმ პირის მიერ, რომელმაც არ იცოდა და არც უნდა სცოდნოდა, რომ ეს იყო სახელმწიფო საიდუმლოება, დანაშაულად არ ითვლება.

5. თუ მასობრივი ინფორმაციის საშუალებით გახმაურდა სახელმწიფო საიდუმლოება და ამით მნიშვნელოვანი ზიანი მიადგა სახელმწიფო უშიშროებას ან საქართველოს საერთაშორისო ურთიერთობებს, ან საფრთხე შეექმნა ადამიანების სიცოცხლეს, კანონით დადგენილი პასუხისმგებლობა დაეკისრება პასუხისმგებელ რედაქტორს (გამომცემლობაზე პასუხისმგებელ პირს).

6. მასობრივი ინფორმაციის საშუალების მიერ სახელმწიფო საიდუმლოების შემცველი ისეთი ინფორმაციის გამოქვეყნება, რომლის გახმაურებასაც მნიშვნელობა აქვს საზოგადოებრივი უსაფრთხოების დაცვისათვის ან რომელიც ადრე უკვე გამოქვეყნებული იყო, დანაშაულად არ ითვლება.

საქართველოს პრეზიდენტი **ედუარდ შევარდნაძე**

თბილისი,

1996 წლის 29 ოქტომბერი

საქართველოს კანონი

სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ

თავი I

ზოგადი დებულებანი

მუხლი 1. კანონის მოქმედების სფერო

1. ეს კანონი აწესებს სახელმწიფო შესყიდვების განხორციელების ზოგად სამართლებრივ, ორგანიზაციულ და ეკონომიკურ პრინციპებს.

2. ამ კანონით დადგენილი წესები ვრცელდება ყველა სახის სახელმწიფო შესყიდვაზე, "სახელმწიფო საიდუმლოების შესახებ საქართველოს კანონით განსაზღვრულ სახელმწიფო საიდუმლოებასთან დაკავშირებული სახელმწიფო შესყიდვების გარდა.

3. "სახელმწიფო საიდუმლოების შესახებ" საქართველოს კანონით განსაზღვრულ სახელმწიფო საიდუმლოებასთან დაკავშირებული სახელმწიფო შესყიდვების განხორციელების წესს შეიმუშავებს საქართველოს ეროვნული უშიშროების საბჭო და ამტკიცებს საქართველოს პრეზიდენტი.

მუხლი 2. კანონის მიზანი

კანონის მიზანია:

ა) სახელმწიფო შესყიდვებისათვის განკუთვნილი ფულადი სახსრების რაციონალური ხარჯვის უზრუნველყოფა;

ბ) სახელმწიფო საჭიროებისათვის აუცილებელი საქონლის წარმოების, სამუშაოების შესრულების და მომსახურების გაწევის სფეროში ჯანსაღი კონკურენციის განვითარება;

გ) სახელმწიფო შესყიდვების განხორციელებისას შესყიდვების მონაწილეთა მიმართ სამართლიანი და არადისკრიმინაციული მიდგომის უზრუნველყოფა;

დ) სახელმწიფო შესყიდვების საჯაროობის უზრუნველყოფა;

ე) სახელმწიფო შესყიდვების ერთიანი სისტემის შექმნა და მის მიმართ საზოგადოების ნდობის ჩამოყალიბება.

მუხლი 3. კანონში გამოყენებული ტერმინების განმარტება

კანონში გამოყენებულ ტერმინებს აქვს შემდეგი მნიშვნელობა:

ა) სახელმწიფო შესყიდვა (შემდგომ-შესყიდვა) _ სახელმწიფო საჭიროებათა დასაკმაყოფილებლად ნებისმიერი სახის საქონლის, სამუშაოების და მომსახურების შესყიდვა, რომელთა დაფინანსება ხორციელდება:

ა.ა) საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტისა და სახელმწიფო ბიუჯეტში კონსოლიდირებული სახსრებით;

ა.ბ) აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების ბიუჯეტების სახსრებით;

ა.გ) საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული ადგილობრივი *(30.03.2001 N831)* ბიუჯეტების სახსრებით;

ა.დ) საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის, აფხაზეთის და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების ბიუჯეტების, საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული ადგილობრივი ბიუჯეტების დაფინანსებაზე მყოფი ორგანიზაციებისა და დაწესებულებების სპეცსახსრებით;

ა.ე) უცხოეთის ქვეყნებისა და საერთაშორისო ორგანიზაციებისაგან საერთაშორისო ხელშეკრულებების საფუძველზე დახმარებისა და კრედიტის სახით მიღებული სახსრებით (გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ეს კანონი კოლიზიაში შედის შესაბამის საერთაშორისო ხელშეკრულებასთან ან საკრედიტო და საგრანტო ხელშეკრულებებით განსაზღვრულია შესყიდვების განხორციელების საერთაშორისო პრაქტიკაში აღიარებული ამ კანონისაგან განსხვავებული წესები);

ა.ვ) სახელმწიფო გარანტიით მიღებული კრედიტებით;

ა.ზ) სახელმწიფო ქონების საფუძველზე შექმნილი საჯარო სამართლის იურიდიული პირების (საქართველოს ეროვნული ბანკის გარდა) სახსრებით, ამ სახსრების წარმომობის წყაროს მიუხედავად. *(30.03.2001 N831)*

ბ) შემსყიდველი ორგანიზაცია – საქართველოს, აფხაზეთის და აჭარის ავტონომიური რესპუ-

ლიკების მმართველობითი ორგანოები, საბიუჯეტო დაწესებულება-ორგანიზაციები, ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის ორგანოები, აგრეთვე სხვა დაწესებულებები და საწარმოები, რომლებიც საქონლის, სამუშაოებისა და მომსახურების შესყიდვებს ახორციელებენ ამ მუხლის „ა" ქვეპუნქტით განსაზღვრული სახსრებით;*(30.03.2001 N831)*

ე) შესყიდვის ობიექტი _ შემსყიდველი ორგანიზაციის მიერ შესასყიდი კონკრეტული სახეობის საქონელი, სამუშაო და მომსახურება;

ზ) პრეტენდენტი _ საქართველოს ან უცხო ქვეყნის ფიზიკური და იურიდიული პირები, რომლებმაც გაიარეს საკვალიფიკაციო შეფასების პროცედურა;

ე) მიმწოდებელი _ საქართველოს ან უცხო ქვეყნის ფიზიკური და იურიდიული პირები, რომლებმაც შემსყიდველ ორგანიზაციასთან დადეს ხელშეკრულება სახელმწიფო შესყიდვის განხორციელების შესახებ;

ვ) სამშენებლო სამუშაო _ სამუშაო, რომელიც დაკავშირებულია შესყიდვის ობიექტის და/ან მისი ნაწილების მშენებლობასთან, რემონტთან, რეკონსტრუქციასა და რესტავრაციასთან (საპროექტო სამუშაოების გარდა);

ზ) პრეფერენციული მეღავათი _ დასამვები სხვაობა უცხო ქვეყნის პრეტენდენტის და საქართველოს პრეტენდენტის საგენდერო წინადადებების ღირებულებებს შორის, რომლის არსებობის შემთხვევაში, ფასთა კრიტერიუმით შეფასებისას, უპირატესობა ენიჭება საქართველოს პრეტენდენტს.

თ) ფასთა კოტირება – გამარტივებული მეთოდი საქონლის, მომსახურების და მცირე სახის სამუშაოების შესყიდვისათვის, რომელთა საეარაუდო ღირებულება აღემატება 10000 ლარს და ნაკლებია 25000 ლარზე, ხოლო სამშენებლო სამუშაოების შესყიდვისას აღემატება 50000 ლარს და ნაკლებია 120000 ლარზე;

ი) ინტელექტუალური მომსახურების შესყიდვა – განსაკუთრებული სახის შესყიდვა, რომლის ობიექტია ინტელექტუალური და სხვა სახის საკონსულტაციო მომსახურება, მეცნიერული კვლევები და ექსპერიმენტები, საპროექტო სამუშაოები, სასწავლო-საგანმანათლებლო სფეროში სახელმწიფო დაკვეთის განთავსება;

კ) საქონელი – ნებისმიერი სახისა და აღწერილობის საგნები (მათ შორის, ნედლეული, ნაკეთობები, მოწყობილობები, შენობა-ნაგებობები, წარმოების სხვა სამუალებები და მოხმარების საგნები) როგორც მყარ, ასევე თხევად და აიროვან მდგომარეობაში, აგრეთვე ელექტროენერგია, საქონლის მიწოდების თანამდევი მომსახურება, როცა ამ მომსახურების ღირებულება არ აღემატება თვით საქონლის ღირებულებას;

ლ) მომსახურება – შესყიდვის ნებისმიერი ობიექტი საქონლისა და სამუშაოების გარდა.*(30.03.2001 N831)*

მუხლი 4. სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტო

1. სახელმწიფო შესყიდვებთან დაკავშირებული საქმიანობის კოორდინაციისა და მონიტორინგის მიზნით „საჯარო სამართლის იურიდიული პირის შესახებ" საქართველოს კანონის შესაბამისად იქმნება მუდმივმოქმედი დამოუკიდებელი ორგანო – სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტო (შემდგომში–სააგენტო), რომლის თავმჯდომარესაც საქართველოს ეკონომიკის, მრეწველობისა და ვაჭრობის მინისტრის წარდგენებით თანამდებობაზე ნიშნავს და თანამდებობიდან ათავისუფლებს საქართველოს პრეზიდენტი.

2. სააგენტოს საქმიანობის სამართლებრივი საფუძველია საქართველოს კონსტიტუცია, საერთაშორისო ხელშეკრულებები და შეთანხმებები, ეს კანონი და მათ შესაბამისად შემუშავებული სააგენტოს დებულება.

3. სახელმწიფო შესყიდვების სისტემის გამჭვირვალობის, სააგენტოს მუშაობის საჯაროობისა და დემოკრატიული პრინციპებით მართვის მიზნით სააგენტოსთან იქმნება სამეთვალყურეო საბჭო 7 წევრის შემადგენლობით (სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის ჩათვლით), რომელთაც ნიშნავს საქართველოს პრეზიდენტი. სააგენტოსთან არსებული სამეთვალყურეო საბჭოს დებულებას ამტკიცებს საქართველოს პრეზიდენტი. სამეთვალყურეო საბჭოს შემადგენლობა კომპლექტდება მმართველობისა და მაკონტროლებელი ორგანოების თანამდებობის პირებისაგან (საქართველოს ეკონომიკის, მრეწველობისა და ვაჭრობის, ფინანსთა და იუსტიციის სამინისტროების, კონტროლის პალატის წარმომადგენლები), ასევე საზოგადოებრივი ორგანიზაციებისა და მასმედიის წარმომადგენლებისაგან. სამეთვალყურეო საბჭო ფუნქციონირებს საზოგადოებრივ საწყისებზე.

4. სააგენტოს სტრუქტურა და დებულება უნდა გამომდინარეობდეს ამ კანონიდან და მას ამტკიცებს საქართველოს პრეზიდენტი. სააგენტოს საქმიანობაზე სახელმწიფო კონტროლის განმახორ-

ციელებელი ორგანო საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად განისაზღვრება სააგენტოს დებულებით.

5. სააგენტოს დაფინანსება ხორციელდება:

ა) საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტიდან გამოყოფილი მიზნობრივი სახსრებით;

ბ) ხელშეკრულების საფუძველზე შესრულებული სამუშაოდან მიღებული შემოსავლით;

გ) საქართველოს კანონმდებლობით ნებადართული სხვა შემოსავლით.

6. სააგენტოს ძირითადი ფუნქციებია:

ა) ამ კანონის მოქმედებისათვის საჭირო ნორმატიული აქტებისა და სტანდარტული სატენდერო დოკუმენტაციის შემუშავება და გამოცემა, მათი საერთაშორისო ნორმებთან ჰარმონიზაცია;

ბ) შემსყიდველი ორგანიზაციებიდან მიღებული ანგარიშების საფუძველზე სახელმწიფო შესყიდვების სფეროში ქვეყანაში არსებული მდგომარეობის სისტემატური შესწავლა, გაანალიზება და სათანადო გადაწყვეტილებების მისაღებად საქართველოს პრეზიდენტისათვის წინადადებების მომზადება;

გ) სპეციალური სასწავლო პროგრამების, სასწავლო-მეთოდოლოგიური მასალებისა და დოკუმენტაციის სტანდარტული ფორმების მომზადება, სემინარებისა და ტრენინგების ჩატარება ხელისუფლების ცენტრალური და ადგილობრივი ორგანოებისათვის, სამართალდამცავი ორგანოებისათვის, მასმედიის წარმომადგენლებისა და სხვა დაინტერესებული პირებისათვის;

დ) განხორციელებული სახელმწიფო შესყიდვების ერთიანი საინფორმაციო ბაზის ჩამოყალიბება და სრულყოფა;

ე) შემსყიდველი ორგანიზაციებისათვის საექსპერტო და საკონსულტაციო-სარეკომენდაციო მომსახურების გაწევა;

ვ) მიმწოდებელთა რეესტრის წარმოება;

ზ) თანამედროვე საინფორმაციო და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების სამუალებათა სახელმწიფო შესყიდვების სისტემაში დანერგვისათვის ხელის შეწყობა;

თ) სახელმწიფო შესყიდვების საჯაროობისათვის შესაბამისი ნორმატიული აქტების და ანგარიშგებითი ინფორმაციის გამოქვეყნება, სპეციალური პერიოდული ბიულეტენის დაარსება;

ი) სახელმწიფო შესყიდვების დროს წარმოქმნილი დავის ადმინისტრაციული წესით განხილვა;

კ) სახელმწიფო შესყიდვების პროცედურების კანონიერებაზე მეღამხედველობა და სახელმწიფო შესყიდვების პროცესის რეგულირების პოლიტიკის განსაზღვრა.*(30.03.2001 N831)*

მუხლი 4[1]. სააგენტოს თავმჯდომარის უფლებამოსილებანი

1. სააგენტოს თავმჯდომარე:

ა) სააგენტოსთან არსებულ სამეთვალყურეო საბჭოსთან შეთანხმებით, კანონმდებლობით დადგენილი წესით გამოსცემს ნორმატიულ აქტებს – ბრძანებებს, რომელთა შესრულება სავალდებულოა სახელმწიფო შესყიდვებში მონაწილე ყველა სუბიექტისათვის;

ბ) შიგაორგანიზაციულ საკითხებზე გამოსცემს განკარგულებებს;

გ) აწესრიგებს სააგენტოს გამგებლობას მიკუთვნებულ საკითხებს;

დ) თვალყურს ადევნებს სააგენტოს სტრუქტურული ქვედანაყოფების მიერ თავიანთი მოვალეობების შესრულებას, დადგენილი წესით ახორციელებს თანამშრომელთა საქმიანობის კონტროლს;

ე) კომპეტენციის ფარგლებში თანამდებობაზე ნიშნავს და თანამდებობიდან ათავისუფლებს სააგენტოს თანამშრომლებს;

ვ) განკარგავს სააგენტოს სახსრებს და აკონტროლებს მათ გამოყენებას;

ზ) სააგენტოს გამგებლობას მიკუთვნებულ საკითხებზე საქართველოს პრეზიდენტს დადგენილი წესით წარუდგენს წინადადებებს შესაბამისი გადაწყვეტილებების მისაღებად.

2. სააგენტოს თავმჯდომარე კანონით დადგენილი წესით პასუხს აგებს სააგენტოს საქმიანობაზე.

მუხლი 4[2]. სააგენტოსთან არსებული სამეთვალყურეო საბჭოს უფლებამოვალეობანი და საქმიანობის წესი

1. სააგენტოსთან არსებული სამეთვალყურეო საბჭო:

ა) თავის სხდომებზე განიხილავს სააგენტოს თავმჯდომარის მიერ გამოსაცემი ნორმატიული აქტების პროექტებს, სააგენტოს სტრუქტურული ქვედანაყოფების დებულებებს და მათ მიერ გაწეული საქმიანობის შედეგებს;

ბ) ვალდებულია სახელმწიფო შესყიდვებთან დაკავშირებით გაითვალისწინოს სახელმწიფო პოლიტიკის ძირითადი მიმართულებები და თავის სხდომებზე სახელმწიფო შესყიდვებში მონაწილე მხარეებს შესაძლებლობა მისცეს დაუბრკოლებლად წარმოადგინონ თავიანთი ინტერესები;

ვ) თავისი საქმიანობის შესახებ ადგენს ყოველწლიურ ანგარიშს და წარუდგენს საქართველოს პრეზიდენტს. იგი ხელმისაწვდომი უნდა იყოს საზოგადოებრიობისათვის.

2. სააგენტოსთან არსებულ სამეთვალყურეო საბჭოს უფლება აქვს საკუთარი უფლებამოსილების ფარგლებში შემსყიდველი ორგანიზაციებისაგან მოითხოვოს სახელმწიფო შესყიდვებთან დაკავშირებული ნებისმიერი სახის ინფორმაცია და შეამოწმოს მათი სისწორე.

3. სააგენტოსთან არსებული სამეთვალყურეო საბჭოს სხდომა საჯაროა და მისი გადაწყვეტილებები ქვეყნდება საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით. სამეთვალყურეო საბჭოში არსებული ინფორმაციის საიდუმლოების დაცვის წესი განისაზღვრება საქართველოს კანონმდებლობით. *(30.03.2001 N831)*

მუხლი 5. შემსყიდველი ორგანიზაციის უფლება-მოვალეობები

1. შემსყიდველი ორგანიზაცია უფლებამოსილია:

ა) ამ კანონითა და შესაბამისი ნორმატიული აქტებით დადგენილი წესით შეარჩიოს შესყიდვის მიმწოდებელი და დადოს მასთან ხელშეკრულება;

ბ) ამ კანონით დადგენილი წესით მოახდინოს შესყიდვაში მონაწილეობის მსურველი ან მონაწილე პირის დისკვალიფიკაცია;

გ) სახელმწიფო შესყიდვის შესახებ ხელშეკრულების დადებამდე ნებისმიერ დროს შეწყვიტოს შესყიდვის განხორციელება, თუ ამის აუცილებლობა წარმოიქმნება მისგან დამოუკიდებელი და წინასწარ გაუთვალისწინებელი ობიექტური მიზეზების გამო, აგრეთვე სახელმწიფო ან საზოგადოებრივი ინტერესებიდან გამომდინარე;

დ) განახორციელოს კონტროლი და შედამხედველობა მიმწოდებლის მიერ ხელშეკრულების პირობების შესრულებაზე;

ე) საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად შეაჩეროს ან შეწყვიტოს სახელმწიფო შესყიდვის შესახებ დადებული ხელშეკრულების მოქმედება, თუ მიმწოდებლის მიერ წარმოდგენილი საკვალიფიკაციო მონაცემები ყალბი აღმოჩნდება, აგრეთვე საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებულ სხვა შემთხვევებში.

2. შემსყიდველი ორგანიზაცია ვალდებულია:

ა) რაციონალურად და საქართველოს სახელმწიფო ინტერესების გათვალისწინებით განახორციელოს სახელმწიფო შესყიდვები მისთვის გამოყოფილ ასიგნებათა ფარგლებში ამ კანონითა და შესაბამისი ნორმატიული აქტებით დადგენილი წესების დაცვით;

ბ) სახელმწიფო შესყიდვის შესახებ ხელშეკრულების დადებამდე დაიცვას შესყიდვაში მონაწილე პირების მიერ მისთვის მიწოდებული ინფორმაციის კონფიდენციალობა;

გ) წარუდგინოს სააგენტოს სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ ანგარიშები ამ კანონის 24-ე მუხლით დადგენილი ფორმითა და ვადებში; *(30.03.2001 N831)*

დ) სააგენტომ მიერ შემუშავებული და საქართველოს სტატისტიკის სახელმწიფო დეპარტამენტთან შეთანხმებით დამტკიცებული ფორმების შესაბამისად დაუყოვნებლივ წარუდგინოს სააგენტოს სტატისტიკური ანგარიში განხორციელებული შესყიდვის შესახებ; *(30.03.2001 N831)*

ე) საქონლის მიწოდების, სამუშაოების შესრულებისა და მომსახურების გაწევისთანავე აუნაზღაუროს მიმწოდებელს საქონლის, სამუშაოს და/ან მომსახურების ღირებულება, თუ ხელშეკრულებით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული;

ვ) ამ მუხლის პირველი პუნქტის "გ" ქვეპუნქტის შესაბამისად შესყიდვის შეწყვეტის შემთხვევაში განახორციელოს ეს შესყიდვა მხოლოდ შეწყვეტილი შესყიდვის პროცედურის გაგრძელების მეშვეობით;

ზ) ამ მუხლის პირველი პუნქტის "გ" ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, გადაწყვეტილების მიღებიდან არა უგვიანეს 3 დღისა აცნობოს თავისი გადაწყვეტილება და მისი მიღების საფუძველი სააგენტოს და შესყიდვაში მონაწილე პირებს. ამავე დროს, შემსყიდველი ორგანიზაცია ვალდებული არ არის შესყიდვაში მონაწილე პირებს წარუდგინოს კონკრეტული მტკიცებულებანი ან დეტალური ინფორმაცია, რის საფუძველზეც მიღებულ იქნა გადაწყვეტილება, აგრეთვე აუნაზღაუროს მათ შესყიდვაში მონაწილეობასთან დაკავშირებული ხარჯები, საგენდერო მოსაკრებლის გარდა. *(30.03.2001 N831)*

მუხლი 5[1]. ინტერესთა კონფლიქტის თავიდან აცილების პირობები და წესები

1. ინტერესთა კონფლიქტის თავიდან აცილების პირობები და წესები ეხება სახელმწიფო შესყიდვების განხორციელებასთან დაკავშირებულ შემდეგი სახის საქმიანობას:

ა) შესყიდვის წინამოსამზადებელი სამუშაოები, შესყიდვის ობიექტის მახასიათებლებისა და საეარაუდო ღირებულების დადგენის ჩათვლით;

ბ) სატენდერო კომისიის წევრების, შესყიდვის განხორციელებაზე სხვა პასუხისმგებელი პირების შერჩევა;

გ) ტენდერის ჩატარების შესახებ განცხადების, სატენდერო დოკუმენტაციისა და სხვა მასალების მომზადება;

დ) საკვალიფიკაციო მონაცემების, სატენდერო წინადადებების განხილვა და შეფასება;

ე) ამ კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევებში დისკუსიებისა და მოლაპარაკებების ჩატარება;

ვ) დახურული ტენდერის ჩატარებისას პოტენციურ მონაწილეთა შერჩევა;

ზ) სახელმწიფო შესყიდვის შესახებ ხელშეკრულების შესრულებაზე ზედამხედველობა და კონტროლი;

თ) სახელმწიფო შესყიდვის განხორციელებასთან დაკავშირებული სხვა საქმიანობა.

2. დაუშვებელია სახელმწიფო შესყიდეისას მასში მონაწილეობის მსურველმა ან/და მონაწილე პირმა თხოვნით მიმართოს შემსყიდველ ორგანიზაციას (მის ხელმძღვანელს, თანამშრომელს) ან სახელმწიფო მართვის სტრუქტურებს და მათ წარმომადგენლებს შუამდგომლობის შესახებ, ან მოახდინოს მათზე პირდაპირი ან ფარული ზეგავლენა ნებისმიერი გზით, რათა მოიპოვოს სახელმწიფო შესყიდვის შესახებ მისთვის ხელსაყრელი ხელშეკრულების დადების უფლება.

3. დაუშვებელია შემსყიდველმა ორგანიზაციამ სახელმწიფო შესყიდვის პროცედურების მომზადება, განხორციელება ან/და სახელმწიფო შესყიდვის პროცედურების ზედამხედველობა დააკისროს პირს ან კონსულტანტად (ექსპერტად) მოიწვიოს პირი, თუ იგი:

ა) ახლო ნათესაურ კავშირშია სახელმწიფო შესყიდვის პროცედურებში მონაწილე რომელიმე იურიდიული პირის ხელმძღვანელ თანამშრომელთან ან უშუალო მონაწილესთან, თუ ეს უკანასკნელი ფიზიკური პირია;

ბ) ბოლო სამი წლის განმავლობაში მუშაობდა სახელმწიფო შესყიდვის პროცედურებში მონაწილე ორგანიზაციაში;

გ) პირადი ან საქმიანი ინტერესით დაკავშირებულია, ან მოლაპარაკებას აწარმოებს ასეთი კავშირების დამყარებაზე სახელმწიფო შესყიდვის პროცედურებში მონაწილე იურიდიულ ან ფიზიკურ პირთან.

4. დაუშვებელია სახელმწიფო შესყიდვის პროცედურებში მონაწილეობა მიიღონ იურიდიულმა და ფიზიკურმა პირებმა, რომლებიც მონაწილეობდნენ სახელმწიფო შესყიდვის წინამოსამზადებელ სამუშაოებში.

5. ამ მუხლის მე-3 და მე-4 პუნქტების მოთხოვნები აგრეთვე ვრცელდება:

ა) სახელმწიფო შესყიდვის შესახებ ხელშეკრულების შესრულებაზე კონტროლის განხორციელებაში მონაწილეებზე;

ბ) ერთ პირთან მოლაპარაკების სამუალებით სახელმწიფო შესყიდვის განხორციელებაზე მოლაპარაკებაში მონაწილეებზე.

6. ღია ან დახურული ტენდერის ჩატარების შემთხვევაში საკვალიფიკაციო მონაცემების მიღების ვადის დასრულებისთანავე სატენდერო კომისიის ყველა წევრი, მოწვეული კონსულტანტი (ექსპერტი) და შემსყიდველი ორგანიზაციის ყველა ის თანამშრომელი, რომელიც დაკავშირებულია ამ შესყიდვის განხორციელებასთან, ვალდებულია წერილობით დაადასტუროს, რომ მისი მონაწილეობა ამ კონკრეტული სახელმწიფო შესყიდვის განხორციელებასთან დაკავშირებულ საქმიანობაში არ ეწინააღმდეგება ზემოაღნიშნულ მოთხოვნებს.

7. საკონსულტაციო მომსახურების შესყიდვის დროს მხედველობაშია მისაღები, რომ:

ა) კონსულტანტმა (ფიზიკურმა ან იურიდიულმა პირმა ან/და მისმა ფილიალმა) მონაწილეობა არ უნდა მიიღოს სახელმწიფო შესყიდვის ისეთ პროცედურებში, რომლებიც შეიძლება ეწინააღმდეგებოდეს ამ კონსულტანტის სხვა დავალებას;

ბ) ნებისმიერმა კონსულტანტმა (ფიზიკურმა ან იურიდიულმა პირმა) უნდა უზრუნველყოს შემსყიდველი ორგანიზაციისათვის პროფესიული, ობიექტური და მიუკერძოებელი რჩევის მიცემა ამ ორგანიზაციის ინტერესების გათვალისწინებით.

მუხლი 5². სახელმწიფო შესყიდვების დაგეგმვა

1. შემსყიდველი ორგანიზაცია სახელმწიფო შესყიდვებს ახორციელებს წინასწარ განსაზღვრული და დამტკიცებული წლიური გეგმის შესაბამისად. მრავალწლიანი შესყიდვის შემთხვევაში სახელმწიფო

შესყიდვის დაგეგმვასა და განხორციელებას შემსყიდველი ორგანიზაცია აწარმოებს საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად. სახელმწიფო შესყიდვების დაგეგმვის წესი განისაზღვრება სააგენტოს თავმჯდომარის ბრძანებით.

2. სახელმწიფო შესყიდვების წლიური გეგმის პროექტის შემუშავების წესი უნდა შეესაბამებოდეს „საბიუჯეტო სისტემისა და საბიუჯეტო უფლებამოსილებათა შესახებ" და „საქართველოს ეკონომიკური და სოციალური განვითარების ინდიკატური დაგეგმვის საფუძვლების შესახებ" საქართველოს კანონებს.

3. წლის განმავლობაში შემსყიდველი ორგანიზაციის მიერ განხორციელებული ერთგვაროვანი საქონლის, მომსახურებისა და სამუშაოს შესყიდვა განიხილება ერთ შესყიდვად, თუ მისი დაფინანსება ხდება ერთიანი წყაროდან.

4. სახელმწიფო ბიუჯეტის, აფხაზეთის, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების და ადგილობრივი ბიუჯეტების დამტკიცების შემდეგ არა უგვიანეს 20 დღისა სახელმწიფო შესყიდვების დაზუსტებულ გეგმას ამტკიცებს შემსყიდველი ორგანიზაციის ხელმძღვანელი და წარუდგენს სააგენტოს.*(30.03.2001 N831)*

თავი II

სახელმწიფო შესყიდვის განხორციელების საშუალებები

მუხლი 6. სახელმწიფო შესყიდვის განხორციელების საშუალებები

1. სახელმწიფო შესყიდვის განხორციელების საშუალებებია:

ა) ღია ტენდერი;

ბ) დახურული ტენდერი;

გ) ერთ პირთან მოლაპარაკება.

2. ამ კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევებში ღია ან დახურული ტენდერი შეიძლება ჩატარდეს ორ ეტაპად.

3. სახელმწიფო შესყიდვების განხორციელების წესი განისაზღვრება ამ კანონით და შესაბამისი ნორმატიული აქტებით.

4. ფასთა კოტირების მეთოდი და ინტელექტუალური მომსახურების შესყიდვის წესი განისაზღვრება შესაბამისი კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტით *(30.03.2001 N831)*

თავი III

ტენდერი

მუხლი 7. ტენდერის ფორმის შერჩევის წესი

1. ღია ტენდერი ტარდება იმ შემთხვევაში, როცა შესყიდვის ობიექტის სავარაუდო ღირებულება აღემატება 70000 ლარს, ხოლო სამშენებლო სამუშაოების შესყიდვის შემთხვევაში - 230000 ლარს.

2. დახურული ტენდერი ტარდება იმ შემთხვევაში, როცა შესყიდვის ობიექტის სავარაუდო ღირებულება ნაკლებია 70000 ლარზე, ხოლო სამშენებლო სამუშაოების შესყიდვის შემთხვევაში - 230000 ლარზე და აღემატება 25000 ლარს, ხოლო სამშენებლო სამუშაოების შესყიდვის შემთხვევაში - 120000 ლარს.

მუხლი 8. სატენდერო კომისიის შექმნისა და საქმიანობის წესი

1. ღია და დახურულ ტენდერს ატარებს სატენდერო კომისია, რომელსაც არანაკლებ 5 წევრის შემადგენლობით ქმნის შემსყიდველი ორგანიზაციის ხელმძღვანელი.

2. სატენდერო კომისიის წევრებად ინიშნებიან შემსყიდველი ორგანიზაციის ხელმძღვანელი და/ან მისი მოადგილეები, შემსყიდველი ორგანიზაციის სტრუქტურული ქვედანაყოფების ხელმძღვანელები.

3. სატენდერო კომისიის შემადგენლობაში არ შეიძლება იყოს პირი, რომელიც არის პრეტენდენტი ფიზიკური პირის ან იურიდიული პირის ხელმძღვანელის ახლო ნათესავი, ფონდის ან კავშირის სახით არსებული პრეტენდენტი იურიდიული პირის დამფუძნებელი ან წევრი, ან პირი, რომელსაც აქვს წილი პრეტენდენტი იურიდიული პირის საწესდებო კაპიტალში.

4. სატენდერო კომისიის გადაწყვეტილების საფუძველზე სატენდერო კომისიაში ექსპერტებად და კონსულტანტებად სათათბირო ხმის უფლებით შეიძლება მიწვეულ იყვნენ შესაბამისი დარგის სპეციალისტები და სახაზინო დაწესებულებების წარმომადგენლები.

5. სატენდერო კომისიას თავმჯდომარეობს შემსყიდველი ორგანიზაციის ხელმძღვანელი ან მის მიერ დანიშნული პირი.

6. სატენდერო კომისიის საქმიანობის ტექნიკური და ორგანიზაციული უზრუნველყოფის მიზნით შემსყიდველი ორგანიზაციის ხელმძღვანელის ბრძანებით ამ ორგანიზაციის მოსამსახურეებისაგან იქმნება სატენდერო კომისიის აპარატი, რომელსაც ხელმძღვანელობს სატენდერო კომისიის თავმჯდომარე.

7. სატენდერო კომისია გადაწყვეტილებას იღებს კომისიის წევრთა სიითი შემადგენლობის უმრავლესობით. კომისიის წევრს, რომელიც არ ეთანხმება სატენდერო კომისიის გადაწყვეტილებას, უფლება აქვს წერილობით წარადგინოს თავისი აზრი, რომელიც თან უნდა დაერთოს სატენდერო კომისიის გადაწყვეტილებას. ხმათა რაოდენობის თანაბრად განაწილების შემთხვევაში გადამწყვეტია სატენდერო კომისიის თავმჯდომარის ხმა.

8. სატენდერო კომისიის სხდომის შესახებ დგება ოქმი, რომელსაც ხელს აწერენ სხდომაზე დამსწრე სატენდერო კომისიის წევრები.

მუხლი 9. განცხადება ტენდერის ჩატარების შესახებ

1. ღია ტენდერის ჩატარების შემთხვევაში სატენდერო კომისია შემსყიდველი ორგანიზაციის სახელით აქვეყნებს განცხადებას ტენდერის ჩატარების შესახებ:

ა) შესაბამისი ნორმატიული აქტით განსაზღვრულ საინფორმაციო საშუალებებში;

ბ) საერთაშორისო ვაჭრობის პრაქტიკაში მიღებულ ერთ-ერთ ენაზე აგრეთვე უცხო ქვეყნების იმ პერიოდულ ან სპეციალიზებულ გამოცემებში, რომლებიც ფართოდ ერცელდება საერთაშორისო მასშტაბით და უგზავნის ამ განცხადებებს საქართველოში აკრედიტებულ უცხო ქვეყნების დიპლომატიურ და საკონსულო წარმომადგენლობებს, თუ შესყიდვის ობიექტის საეარაუდო ღირებულება აღემატება 600000 ლარს, ხოლო სამშენებლო სამუშაოების შესყიდვის შემთხვევაში _ 8000000 ლარს.

2. ღია ტენდერის ჩატარებისას, აუცილებლობის შემთხვევაში, სატენდერო კომისია იყენებს ტენდერის ჩატარების შესახებ განცხადების გავრცელების დამატებით საშუალებებს.

3. დახურული ტენდერის ჩატარების შემთხვევაში სატენდერო კომისია განცხადებას ტენდერის ჩატარების შესახებ უგზავნის ამ კანონის შესაბამისად წინასწარ მერჩეულ არანაკლებ ხუთ პირს.

4. ტენდერის ჩატარების შესახებ განცხადებაში მითითებული უნდა იყოს:

ა) შემსყიდველი ორგანიზაციის რეკვიზიტები;

ბ) შესასყიდი საქონლის სახეობა, რაოდენობა და ხარისხი, მიწოდების ადგილი და ფორმა, შესასრულებელი სამუშაოს ან გასაწევი მომსახურების სახეობა და შესრულების ან გაწევის ადგილი, აგრეთვე სხვა მონაცემები, რომელთა მითითებას შემსყიდველი ორგანიზაცია საჭიროდ ჩათვლის შესყიდვის ობიექტის აღწერის მიზნით;

გ) შესასყიდი საქონლის მიწოდების, სამუშაოს შესრულების ან მომსახურების გაწევის სასურველი ან სავალდებულო ვადები;

დ) საკვალიფიკაციო მონაცემების შეფასების კრიტერიუმები და წესი;

ე) საკვალიფიკაციო მონაცემების წარდგენის ვადა, ადგილი და ენა;

ვ) მოთხოვნები საკვალიფიკაციო მონაცემების დამადასტურებელი დოკუმენტების შესახებ;

ზ) სატენდერო დოკუმენტაციის მიღების წესი, ვადა, ადგილი და ენა, აგრეთვე სატენდერო დოკუმენტაციის მიღებისათვის დაწესებული მოსაკრებლის განაკვეთი.

5. განცხადებას ტენდერის ჩატარების შესახებ ამტკიცებს სატენდერო კომისია.

6. სატენდერო კომისია აქვეყნებს ან აგზავნის განცხადებას ტენდერის ჩატარების შესახებ საკვალიფიკაციო მონაცემების მიღების დაწყებამდე არანაკლებ 15 კალენდარული დღით ადრე. დახურული ტენდერის ჩატარების შემთხვევაში სატენდერო კომისიამ უნდა შეარჩიოს ტენდერის ჩატარების შესახებ განცხადების გაგზავნის ისეთი საშუალება, რომელიც უმრუნველყოფს შერჩეულ პირთა მიერ განცხადების უმოკლეს ვადაში მიღებას.

7. სატენდერო კომისიას უფლება აქვს შეცვალოს ტენდერის ჩატარების შესახებ განცხადებაში მითითებული ინფორმაცია. ეს ცვლილებები უნდა გამოქვეყნდეს იმავე საინფორმაციო საშუალებებში, რომლებშიც გამოქვეყნდა განცხადება ტენდერის ჩატარების შესახებ, ხოლო დახურული ტენდერის ჩატარების შემთხვევაში შეტყობინება განცხადებაში შეტანილი ცვლილებების შესახებ უნდა გაეგზავნოს ყველა პირს, რომელსაც კომისიამ მიმართა თავდაპირველად.

8. ტენდერის ჩატარების შესახებ განცხადებაში ცვლილებების შეტანა და ამ ცვლილებების გამოქვეყნება (მიწოდება) უნდა განხორციელდეს საკვალიფიკაციო მონაცემების წარდგენის ვადის დასრულებამდე არანაკლებ 5 კალენდარული დღით ადრე.

მუხლი 10. საკვალიფიკაციო მონაცემები

1. შესყიდვაში მონაწილეობის მისაღებად პრეტენდენტი იურიდიული პირის საკვალიფიკაციო მონაცემები უნდა აკმაყოფილებდეს შემდეგ მოთხოვნებს:

ა) მის ქონებაზე არ უნდა იყოს დადებული ყადაღა, მის მიმართ არ უნდა მიმდინარეობდეს გაკოტრების ან სანაციის საქმის წარმოება, არ უნდა ხორციელდებოდეს მისი რეორგანიზაცია ან ლიკვიდაცია;

ბ) მისი ხელმძღვანელები უკანასკნელი 5 წლის განმავლობაში არ უნდა იყვნენ მსჯავრდებულნი ან შესყიდვის დაწყების მომენტისათვის მათ მიმართ არ უნდა იყოს აღძრული სისხლის სამართლის საქმე მათ სამსახურებრივ საქმიანობასთან დაკავშირებული დანაშაულისათვის.

2. შესყიდვაში მონაწილეობის მისაღებად პრეტენდენტი ფიზიკური პირის საკვალიფიკაციო მონაცემები უნდა აკმაყოფილებდეს შემდეგ მოთხოვნებს:

ა) უნდა იყოს ქმედუნარიანი;

ბ) მის მიმართ არ უნდა მიმდინარეობდეს გაკოტრების საქმის წარმოება;

გ) უკანასკნელი 5 წლის განმავლობაში არ უნდა იყოს მსჯავრდებული ან შესყიდვის დაწყების მომენტისათვის მის მიმართ არ უნდა იყოს აღძრული სისხლის სამართლის საქმე მის ეკონომიკურ და სამსახურებრივ საქმიანობასთან დაკავშირებული დანაშაულისათვის.

3. თუ საქონლის მიწოდება, სამუშაოს შესრულება ან მომსახურების გაწევა საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად მოითხოვს ლიცენზიის, სერტიფიკატის ან სხვა სახის ნებართვის არსებობას, შესყიდვაში მონაწილეობის მისაღებად პრეტენდენტს უნდა ჰქონდეს შესაბამისი ლიცენზია, სერტიფიკატი ან სხვა სახის ნებართვა.

4. თუ შესყიდვაში მონაწილეობის მსურველი ან პრეტენდენტი პირის მიერ წარმოდგენილი საკვალიფიკაციო მონაცემები ყალბი აღმოჩნდება ან ვერ დააკმაყოფილებს საკვალიფიკაციო მოთხოვნებს, შემსყიდველ ორგანიზაციას უფლება აქვს მოახდინოს ამ პირის დისკვალიფიკაცია შესყიდვის ნებისმიერ ეტაპზე, სახელმწიფო შესყიდვის შესახებ სელშეკრულების დადებამდე.

5. დისკვალიფიცირებულ პირს უფლება აქვს სასამართლოში გაასაჩივროს მისი დისკვალიფიკაციის შესახებ მიღებული გადაწყვეტილება.

6. თუ საკვალიფიკაციო მონაცემების შესახებ დოკუმენტაცია არაზუსტი ან არასრულია, ან მასში ტექნიკური შეცდომაა დაშვებული, შემსყიდველი ორგანიზაცია მის წარმომდგენ პირს აძლევს დაშვებული შეცდომის ან უზუსტობის გამოსწორების ან დოკუმენტაციის საჭირო ინფორმაციით შევსების საშუალებას. საკვალიფიკაციო დოკუმენტაციის დაზუსტების ან შევსების პროცესი უნდა დასრულდეს საკვალიფიკაციო შერჩევის დამთავრებამდე.

7. საკვალიფიკაციო მონაცემების შეფასების წესი განისაზღვრება ნორმატიული აქტით.

მუხლი 11. საკვალიფიკაციო შერჩევა

1. საკვალიფიკაციო შერჩეის მიზანია პრეტენდენტთა განსაზღვრა წარდგენილი საკვალიფიკაციო მონაცემების საკვალიფიკაციო მოთხოვნებთან შესაბამისობის დადგენის გზით.

2. საკვალიფიკაციო შერჩევა უნდა დასრულდეს საკვალიფიკაციო მონაცემების წარდგენის ვადის დასრულებიდან არა უგვიანეს 10 დღისა.

3. საკვალიფიკაციო შერჩევის შედეგად სატენდერო კომისია იღებს გადაწყვეტილებას, რომელშიც აისახება ტენდერში მონაწილეობის მსურველი პირის ან პირების დისკვალიფიკაციის მიზეზები და მტკიცდება პრეტენდენტთა სია.

4. საკვალიფიკაციო შერჩევის შედეგად მიღებული გადაწყვეტილება მისი მიღებიდან არა უგვიანეს ხუთი დღისა ეცნობება ყველა პირს, რომელმაც დადგენილ ვადაში წარმოადგინა საკვალიფიკაციო მონაცემები. დისკვალიფიკაციის შემთხვევაში მათ აგრეთვე ეცნობებათ დისკვალიფიკაციის საფუძვლები. სატენდერო კომისიამ უნდა შეარჩიოს გადაწყვეტილების შეტყობინების ისეთი საშუალება, რომელიც უზრუნველყოფს საკვალიფიკაციო მონაცემების წარმომდგენი პირებისათვის გადაწყვეტილების უმოკლეს ვადაში მიწოდებას.

მუხლი 12. სატენდერო დოკუმენტაცია

1. სატენდერო კომისია ამტკიცებს სატენდერო დოკუმენტაციას ტენდერის ჩატარების შესახებ განცხადების გამოქვეყნებამდე (გაგზავნამდე).

2. პრეტენდენტის მიერ ამ კანონის მე-19 მუხლით განსაზღვრული მოსაკრებლის გადახდის

შემდეგ (მოსაკრებლის არსებობის შემთხვევაში) საგენდერო კომისია ვალდებულია პრეტენდენტის მოთხოვნისთანავე გადასცეს მას საგენდერო დოკუმენტაცია.

3. საგენდერო დოკუმენტაცია უნდა შეიცავდეს:

ა) ინსტრუქციას პრეტენდენტთა საგენდერო წინადადებების შედგენის შესახებ;

ბ) პრეტენდენტთა წინადადებების შეფასების წესებსა და კრიტერიუმებს, ამ კრიტერიუმების პრიორიტეტულობის მითითებით;

გ) შესასყიდი საქონლის რაოდენობას, სამუშაოებისა და მომსახურების მოცულობას, საქონლის მიწოდების, სამუშაოს შესრულების ან მომსახურების გაწევის საბოლოო ან სასურველ ვადებს და ადგილს, აგრეთვე სხვა მონაცემებს, რომელთა მითითებას შემსყიდველი ორგანიზაცია საჭიროდ ჩათვლის შესყიდვის ობიექტთან დაკავშირებით;

დ) შესყიდვის ობიექტის ტექნიკური და ხარისხობრივი მონაცემების სრულ აღწერას, მათ შორის, შესაბამის ტექნიკურ სპეციფიკაციებს, გეგმებს, ნახაზებსა და ესკიზებს, აგრეთვე შესყიდვის ობიექტის ალტერნატიულ ტექნიკურ და ხარისხობრივ მაჩვენებლებს, თუ ამას უშვებს შემსყიდველი ორგანიზაცია;

ე) სახელმწიფო შესყიდვის შესახებ ხელშეკრულების იმ აუცილებელ პირობებს, რომლებიც შემსყიდველი ორგანიზაციისათვის წინასწარ არის ცნობილი, აგრეთვე მითითებას ხელშეკრულების ფორმაზე;

ვ) მეთოდებს, რომელთა მიხედვითაც უნდა იყოს გაანგარიშებული საგენდერო წინადადების ღირებულება, იმის მითითებით, საქონლის, სამუშაოების ან მომსახურების ღირებულების გარდა, უნდა შეიცავდეს თუ არა იგი სხვა ხარჯებსაც (ტრანსპორტირება, დაზღვევა, გადასახადები და სხვა);

ზ) მითითებას იმ ვალუტის შესახებ, რომელშიც უნდა იყოს გაანგარიშებული საგენდერო წინადადების ღირებულება;

თ) საგენდერო წინადადებების წარდგენის ვადას, ადგილსა და ენას;

ი) პრეტენდენტების მიერ საგენდერო დოკუმენტაციის შესახებ დამატებითი ინფორმაციისა და განმარტებების მოთხოვნის საშუალებებსა და პროცედურას, ხოლო ორეტაპიანი ტენდერის ჩატარების შემთხვევაში _ აგრეთვე პრეტენდენტებთან მოლაპარაკებების გამართვის შესაძლებლობას;

კ) პრეტენდენტთა წინადადებების გახსნის დროს, ადგილსა და წესს;

ლ) საგენდერო კომისიის აპარატის იმ თანამდებობის პირთა ვინაობას და საკონტაქტო მისამართს, რომელთაც უფლება აქვთ იქონიონ კავშირი პრეტენდენტებთან და მიაწოდონ მათ ინფორმაცია და განმარტებები შესყიდვის პროცედურების შესახებ.

4. შესყიდვის ობიექტის ტექნიკური და ხარისხობრივი მაჩვენებლების აღწერისათვის გამოყენებული ტექსტური მასალები, სპეციფიკაციები, გეგმები, ნახაზები, ესკიზები და სხვა მასალები უნდა შეესაბამებოდეს საქართველოში და საერთაშორისო პრაქტიკაში აღიარებულ სტანდარტებს, ტექნიკურ მაჩვენებლებს, ტერმინოლოგიას და პირობით აღნიშნებს. შესყიდვის ობიექტის აღწერილობაში დაუშვებელია კონკრეტული სასაქონლო ნიშნის, პატენტის, მოდელის, წარმოშობის წყაროს ან მწარმოებლის მითითება.

5. პრეტენდენტის წერილობითი მოთხოვნით ან საკუთარი ინიციატივით საგენდერო კომისია განმარტავს და აზუსტებს საგენდერო დოკუმენტაციაში შესყიდვის პროცედურებთან და ობიექტთან დაკავშირებულ ინფორმაციას, რაც ფორმდება საგენდერო დოკუმენტაციის დამატების სახით და ერთდროულად ეგზავნება ყველა პრეტენდენტს საგენდერო წინადადებების მიღების ვადის დასრულებამდე 15 კალენდარული დღით ადრე. საგენდერო დოკუმენტაციის დამატება არ უნდა ცვლიდეს საგენდერო დოკუმენტაციის შინაარსს.

მუხლი 13. პრეფერენციული შეღავათი

შესყიდვაში საქართველოსა და უცხო ქვეყნების პრეტენდენტების მონაწილეობის შემთხვევაში საქართველოს პრეტენდენტის მიერ წარდგენილი საგენდერო წინადადების ღირებულების მიმართ გამოიყენება პრეფერენციული შეღავათი 15%-ის ფარგლებში.

მუხლი 14. ხელშეკრულება განზრახვათა შესახებ

1. საგენდერო წინადადებების განხილვის დაწყებამდე შემსყიდველი ორგანიზაცია ყველა პრეტენდენტთან ცალ-ცალკე დებს ხელშეკრულებას განზრახვათა შესახებ, რომლის მიხედვითაც:

ა) ტენდერში გამარჯვების შემთხვევაში პრეტენდენტი იღებს შემსყიდველ ორგანიზაციასთან სახელმწიფო შესყიდვის შესახებ ხელშეკრულების დადების ვალდებულებას საგენდერო წინადადებაში განსაზღვრული პირობების მიხედვით;

ბ) შემსყიდველი ორგანიზაცია პრეტენდენტის გამარჯვების შემთხვევაში იღებს მასთან სახელმწიფო შესყიდვის შესახებ ხელშეკრულების დადების ვალდებულებას პრეტენდენტის სატენდერო წინადადებამი განსაზღვრული პირობების მიხედვით, შესყიდვის განხორციელების მეწყვეტისა და პრეტენდენტის დისკვალიფიკაციის შემთხვევების გარდა.

2. ხელშეკრულება განზრახვათა თაობაზე უნდა ითვალისწინებდეს სახელმწიფო შესყიდვის შესახებ ხელშეკრულების დადების ვადას, პრეტენდენტის სატენდერო წინადადების მოქმედების ვადას, მხარეთა პასუხისმგებლობას განზრახვათა შესახებ ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულებების შეუსრულებლობისათვის.

3. განზრახვათა შესასებ ხელშეკრულების პირობების დარღვევისათვის პასუხისმგებლობის ფორმების განსაზღვრის წესს აგენს შესაბამისი ნორმატიული აქტი.

მუხლი 15. პრეტენდენტის სატენდერო წინადადების წარდგენისა და განხილვის წესი

1. პრეტენდენტთა სატენდერო წინადადებები სატენდერო კომისიას წარედგინება დახურული კონვერტებით. კონვერტები იხსნება ერთობლიეად პრეტენდენტთა თანდასწრებით სატენდერო კომისიის სხდომაზე, სატენდერო წინადადებების მიღების ვადის დასრულებისთანავე. კონვერტების გახსნის შემდეგ კომისია აგენს სატენდერო წინადადებების განხილვის და საბოლოო გადაწყვეტილების მიღების ვადებს.

2. პრეტენდენტებს უფლება აქვთ სატენდერო წინადადებების გახსნამდე ნებისმიერ დროს წერილობით გამოითხოვონ ან შეცვალონ სატენდერო წინადადება.

3. სატენდერო კომისია განიხილავს მხოლოდ იმ პრეტენდენტთა წინადადებებს, რომლებმაც შემსყიდველ ორგანიზაციასთან დადეს ხელშეკრულება განზრახვათა შესახებ.

4. სატენდერო წინადადებათა შეფასება ხორციელდება სატენდერო დოკუმენტაციაში მითითებული კრიტერიუმების და ამ კრიტერიუმების პრიორიტეტულობის გათვალისწინებით. თუ პრეტენდენტის მიერ წარდგენილი სატენდერო წინადადება არ შეესაბამება სატენდერო დოკუმენტაციის მოთხოვნებს, სატენდერო კომისია ახდენს პრეტენდენტის დისკვალიფიკაციას.

5. სატენდერო კომისია არ ახდენს პრეტენდენტის სატენდერო წინადადების დისკვალიფიკაციას, თუ ის შეიცავს ისეთ უზუსტობებს, რომლებიც არსებითად არ ეწინააღმდეგება სატენდერო დოკუმენტაციით განსაზღვრული მოთხოვნების არსს ან რომელთა გამოსწორება შესაძლებელია სატენდერო წინადადების არსის შეუცვლელად.

6. ამ მუხლის მე-5 პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში სატენდერო კომისია მიმართავს პრეტენდენტს სატენდერო წინადადების დაზუსტების მოთხოვნით.

7. სატენდერო კომისიის გადაწყვეტილება ტენდერში გამარჯვებული პრეტენდენტის შესახებ მიიღება კომისიის წევრთა მიერ სატენდერო დოკუმენტაციით განსაზღვრული შეფასების კრიტერიუმების და ამ კრიტერიუმების პრიორიტეტულობის გათვალისწინებით წარდგენილი წერილობითი დასკვნების საფუძველზე.

8. სატენდერო კომისიის წევრის დასკვნაში მითითებული უნდა იყოს ის პრეტენდენტი, რომელსაც კომისიის წევრი ანიჭებს უპირატესობას, აგრეთვე უპირატესობის მინიჭების საფუძვლები.

9. პრეტენდენტი გამარჯვებულად ჩაითვლება, თუ მას სატენდერო კომისიის წევრთა სიითი შემადგენლობის აბსოლუტური უმრავლესობის დასკვნებით მიენიჭება უპირატესობა. ხმების თანაბრად განაწილების შემთხვევაში გადამწყვეტად ითვლება სატენდერო კომისიის თავმჯდომარის დასკვნა.

10. სატენდერო კომისიის გადაწყვეტილება ტენდერში გამარჯვებული პრეტენდენტის შესახებ ფორმდება კომისიის ოქმის სახით, რომელსაც თან ერთვის კომისიის წევრთა დასკვნები. ოქმში მითითებული უნდა იყოს ინფორმაცია სატენდერო წინადადებების განხილვაში მონაწილე პირების და ტენდერში მონაწილე პრეტენდენტების შესახებ, აგრეთვე პრეტენდენტების მიერ წარდგენილი წინადადებების მოკლე აღწერა.

11. პრეტენდენტს უფლება აქვს სასამართლოში გაასაჩივროს ტენდერის ჩატარებასთან დაკავშირებული ნებისმიერი საკითხი.

მუხლი 16. გამარჯვებულ პრეტენდენტთან ხელშეკრულების დადება

1. საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესის შესაბამისად განზრახვათა შესახებ ხელშეკრულებისა და გამარჯვებული პრეტენდენტის სატენდერო წინადადებით განსაზღვრული

პირობების საფუძველზე გამარჯვებულ პრეტენდენტსა და მემსყიდველ ორგანიზაციას მორის იდება ხელშეკრულება სახელმწიფო შესყიდვის შესახებ.

2. სახელმწიფო შესყიდვის შესახებ ხელშეკრულების აუცილებელ პირობებს განსაზღვრავს მესაბამისი ნორმატიული აქტი.

3. სამშენებლო სამუშაოების შესყიდვის შემთხვევაში თუ სამშენებლო ობიექტი განლაგებულია საქართველოს ტერიტორიაზე,შესყიდული სამუშაოების შესრულებამში მონაწილე საინჟინრო-ტექნიკური პერსონალისა და მუშა-მოსამსახურეების არანაკლებ 70% უნდა იყვნენ საქარ-თველოს მოქალაქეები. *(30.03.2001 N831)*

4. გამარჯვებული პრეტენდენტის დისკვალიფიკაციის ან მის მიერ სახელმწიფო შესყიდვის შესახებ ხელშეკრულების დადებაზე უარის თქმის შემთხვევაში სატენდერო კომისია მიმართავს ტენდერში მონაწილე დანარჩენ პრეტენდენტებს სატენდერო წინადადებათა ხელახალ განხილვაში მონაწილეობის თაობაზე, ხოლო აუცილებლობის შემთხვევაში _ აგრეთვე განმარხვათა შესახებ ხელშეკრულების მოქმედების ვადის გაგრძელების თაობაზე. თუ არც ერთმა პრეტენდენტმა არ გამოთქვა თანხმობა სატენდერო წინადადებათაAხელახალ განხილვაში მონაწილეობის მიღებაზე, ტარდება ახალი ტენდერი. თუ სატენდერო წინადადებათა ხელახალ განხილვაში მონაწილეობის სურვილი გამოთქვა ერთმა ან რამდენიმე პრეტენდენტმა, ხდება მათი სატენდერო წინადადებების ხელახალი განხილვა და შეფასება.

მუხლი 17. ხელახალი ტენდერის ჩატარება

1. თუ ტენდერის გამოცხადების შემდეგ არც ერთი სატენდერო წინადადება არ იქნა წარმოდგენილი ან პრეტენდენტთა მიერ წარმოდგენილი არც ერთი სატენდერო წინადადება არ შეესაბამება სატენდერო დოკუმენტაციის მოთხოვნებს, ანდა სატენდერო წინადადებათა ხელახალი განხილვისა და შეფასების პროცესში ვერ გამოელინდა გამარჯვებული, სატენდერო კომისია ადგენს ახალ სატენდერო დოკუმენ-ტაციას და ატარებს ხელახალ ტენდერს.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევებში მემსყიდველ ორგანიზაციას უფლება აქვს ჩამოაყალიბოს ახალი სატენდერო კომისია ან შეცვალოს მისი შემადგენლობა.

მუხლი 18. ტენდერის მიმდინარეობის დროს პრეტენდენტებთან მოლაპარაკების დაუშვებლობა

სატენდერო კომისიას უფლება არა აქვს გამართოს მოლაპარაკება ტენდერში მონაწილეობის მსურველ პირებთან და პრეტენდენტებთან, ორეტაპიანი ტენდერის ჩატარების შემთხვევის გარდა.

მუხლი 19. სატენდერო მოსაკრებელი

1. საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის სახსრებით საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებაზე მყოფი ორგანიზაციებისა და დაწესებულებების სპეცსახსრებით, უცხოეთის ქვეყნებისა და საერთაშორისო ორგანიზაციებისაგან საერთაშორისო ხელშეკრულებების საფუძველზე დახმარებისა და კრედიტის სახით მიღებული სახსრებით, სახელმწიფო გარანტიით მიღებული კრედიტებით, სახელმწიფო ქონების საფუძველზე შექმნილი საჯარო სამართლის იურიდიული პირების (საქართველოს ეროვნული ბანკის გარდა) სახსრებით შესყიდვების განხორციელებისას სატენდერო დოკუმენტაციის მიღებისათვის წესდება სატენდერო მოსაკრებლის შემდეგი განაკვეთები: *(30.03.2001 N831)*

ა) ღია ტენდერის ჩატარების შემთხვევაში - 500 ლარი;

ბ) დახურული ტენდერის ჩატარების შემთხვევაში - 150 ლარი.

2. აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების, აგრეთვე ადგილობრივი ბიუჯეტების სახსრებით ასევე აფხაზეთის და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების ბიუჯეტების, საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული ადგილობრივი ბიუჯეტების დაფინანსებაზე მყოფი ორგანიზაციებისა და დაწესებულებების სპეცსახსრებით შესყიდვების განხორციელებისას სატენდერო დოკუმენტაციის მიღებისათვის საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით შეიძლება დაწესდეს ადგილობრივი სატენდერო მოსაკრებელი, რომლის განაკვეთებიც არ უნდა აღემატებოდეს ამ მუხლის პირველი პუნქტით დადგენილ სატენდერო მოსაკრებლის განაკვეთებს. *(30.03.2001 N831)*

მუხლი 20. პრეტენდენტთა შერჩევა დახურული ტენდერის დროს

1. დახურული ტენდერის ჩატარების შემთხვევაში განცხადება დახურული ტენდერის ჩატარების შესახებ ეგზავნება სატენდერო კომისიის მიერ შერჩეულ პირებს.

2. დახურული ტენდერის ჩატარებისას განსახილველ სატენდერო წინადადებათა რაოდენობა

არ უნდა იყოს სამზე ნაკლები, წინააღმდეგ შემთხვევაში შემსყიდველი ორგანიზაცია უფლებამოსილია საავენტოსთან შეთანხმებით ან გააგრძელოს დაწყებული ტენდერი ან შეწყვიტოს იგი და გამოაცხადოს ღია ტენდერი.*(30.03.2001 N831)*

3. ამ მუხლის პირველი და მე-2 პუნქტებით დადგენილი წესების გარდა, დახურული ტენდერის ჩატარების შემთხვევაში გამოიყენება ღია ტენდერისათვის დადგენილი წესები.

მუხლი 21. ორეტაპიანი ტენდერი

1. ორეტაპიანი ტენდერი ტარდება იმ შემთხვევაში, როცა:

ა) შესყიდვის ობიექტის თავისებურებიდან გამომდინარე შეუძლებელია ყველა ეკონომიკური და ტექნიკური პირობის წინასწარ განსაზღვრა და შემსყიდველ ორგანიზაციას აუცილებლად მიაჩნია ტენდერის პირველ ეტაპზე პრეტენდენტებთან მოლაპარაკება ტექნიკური, ეკონომიკური და სხვა მონაცემების დაზუსტების მიზნით;

ბ) შესყიდვის ობიექტია საკონსულტაციო მომსახურება, სამეცნიერო კვლევა, ძიება, ექსპერიმენტი ან საკონსტრუქტორო და საპროექტო სამუშაოები, რომელთა შედეგებისა და ღირებულების განსაზღვრა წინასწარ შეუძლებელია.

2. ორეტაპიანი ტენდერის პირველ ეტაპზე პრეტენდენტები წარადგენენ პირველად სატენდერო წინადადებებს ღირებულების გარეშე.

3. ტენდერის პირველ ეტაპზე სატენდერო კომისიას უფლება აქვს გამართოს მოლაპარაკებები პრეტენდენტებთან პირველადი სატენდერო წინადადების ნებისმიერი პირობის დაზუსტების და სატენდერო დოკუმენტაციის საბოლოო მოთხოვნების განსაზღვრის მიზნით.

4. პირველადი სატენდერო წინადადების განხილვის შედეგად სატენდერო კომისია ადგენს სატენდერო დოკუმენტაციის საბოლოო ვარიანტს. პრეტენდენტის მიერ სატენდერო მოსაკრებლის გადახდის შემდეგ მას გადაეცემა სატენდერო დოკუმენტაციის საბოლოო ვარიანტი.

5. ამ მუხლის პირველი და მე-2_4 პუნქტებით დადგენილი წესების გარდა, ორეტაპიანი ტენდერის ჩატარების შემთხვევაში გამოიყენება ერთეტაპიანი ტენდერის ჩატარებისათვის დადგენილი წესები.

თავი IV

ერთ პირთან მოლაპარაკება

მუხლი 22. ერთ პირთან მოლაპარაკება

1. შემსყიდველ ორგანიზაციას უფლება აქვს მიიღოს გადაწყვეტილება შესყიდვის განხორციელების შესახებ ერთ პირთან მოლაპარაკებით, თუ:

ა) შესყიდვის ობიექტის სავარაუდო ღირებულება არ აღემატება 10000 ლარს, ხოლო სამშენებლო სამუშაოების შესყიდვის შემთხვევაში – 50000 ლარს; *(30.03.2001 N831)*

ბ) საქონლის მიწოდება, სამუშაოს შესრულება ან მომსახურების გაწევა მხოლოდ ერთი პირის ექსკლუზიური უფლებაა;

გ) არსებობს ფორს-მაჟორული სიტუაცია და აუცილებელია შესყიდვის დაუყოვნებლივ განხორციელება;

დ) მიმწოდებლისაგან მიღებული საქონლის (ტექნოლოგიის ან მოწყობილობის), სამუშაოებისა და მომსახურების ხარისხის გაუარესების თავიდან აცილების მიზნით, აგრეთვე მიღებული საქონლის ან შესრულებული სამუშაოს შედეგის შემდგომი ექსპლუატაციის უზრუნველსაყოფად აუცილებელია საქონლის, სამუშაოებისა და მომსახურების შესყიდვის განხორციელება იმავე მიმწოდებლისაგან, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც განსახორციელებელი შესყიდვის სავარაუდო ღირებულება აღემატება თავდაპირველი მიწოდების ღირებულებას.

2. ერთ პირთან მოლაპარაკებას შესყიდვის განხორციელების შესახებ აწარმოებს შემსყიდველი ორგანიზაციის ხელმძღვანელი ან მის მიერ საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით უფლებამოსილი პირი.

თავი V

სახელმწიფო შესყიდვის განხორციელების შესახებ ხელშეკრულების პირობების გადასინჯვა

მუხლი 23. სახელმწიფო შესყიდვის განხორციელების შესახებ ხელშეკრულების პირობების გადასინჯვა

1. მიმწოდებელთან დადებული ხელშეკრულების პირობების შეცვლა დაუშვებელია, თუ ამ ცვლილებების შედეგად იზრდება ხელშეკრულების ღირებულება ან უარესდება ხელშეკრულების პირობები შემსყიდველი ორგანიზაციისათვის, გარდა საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 398-ე მუხლით გათვალისწინებული შემთხვევებისა.

2. მიმწოდებელთან დადებული ხელშეკრულების პირობების გადასინჯვის წესი განისაზღვრება საქართველოს კანონმდებლობით.

თავი VI

სახელმწიფო შესყიდვების მონიტორინგი და კონტროლი *(30.03.2001 N831)*

მუხლი 24. სახელმწიფო შესყიდვის შესახებ ანგარიში

1. შესყიდვის პროცესი აისახება სახელმწიფო შესყიდვის შესახებ ანგარიშში, რომლის შედგენის და შენახვის წესი განისაზღვრება შესაბამისი ნორმატიული აქტით.

2. ტენდერის ჩატარების შემთხვევაში სახელმწიფო შესყიდვის შესახებ ანგარიშს თან უნდა დაერთოს საგენდერო კომისიის სხდომების ოქმები, ტენდერში მონაწილე ექსპერტებისა და კონსულტანტების დასკვნები, აგრეთვე სხვა დოკუმენტები, რომლებიც გათვალისწინებული იქნება ამ მუხლის პირველი პუნქტით განსაზღვრული ნორმატიული აქტით.

3. სახელმწიფო შესყიდვის შესახებ ანგარიში წარედგინება საქართველოს ეკონომიკის სამინისტროს შემდეგ ვადებში:

ა) ტენდერის ჩატარების შემთხვევაში _ სახელმწიფო შესყიდვის შესახებ ხელშეკრულების დადებიდან არა უგვიანეს 10 დღისა;

ბ) ერთ პრეტენდენტთან მოლაპარაკების შემთხვევაში _ თუ შესყიდვის ობიექტის ღირებულება აღემატება 25000 ლარს _ ხელშეკრულების დადებიდან არა უგვიანეს 10 დღისა;

გ) 25000 ლარზე ნაკლები ღირებულების სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ ანგარიშები _ ყოველკვარტალურად, არა უგვიანეს მომდევნო კვარტალის პირველი თვის 10 რიცხვისა.

4. სახელმწიფო შესყიდვის შესახებ ანგარიშები ხელმისაწვდომი უნდა იყოს ყველა დაინტერესებულ პირისათვის მათი მოთხოვნის შემთხვევაში, ხოლო ამ ანგარიშების მოკლე მიმოხილვა რეგულარულად უნდა ქვეყნდებოდეს შესაბამისი ნორმატიული აქტით განსაზღვრულ საინფორმაციო სამუალებებში.

5. ორ მილიონ ლარზე მეტი ღირებულების ტენდერის სამუალებით განხორციელებული სახელმწიფო შესყიდვის შესახებ ანგარიშს საგენდერო კომისიის თავმჯდომარე წარუდგენს საქართველოს პრეზიდენტს მთავრობის სხდომაზე.

6. საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო, აფხაზეთის და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების ფინანსთა სამინისტროები, ადგილობრივი საფინანსო ორგანოები ვალდებულნი არიან სისტემატურად (ყოველთვიურად) მიაწოდონ სააგენტოს ინფორმაცია საბიუჯეტო დაწესებულებებისათვის სახსრების უალტერნატიო გამოყოფის შესახებ.

7. სააგენტო უფლებამოსილია სახელმწიფო შესყიდვების განხორციელების ნებისმიერ ეტაპზე შემსყიდველი ორგანიზაციებისა და შესყიდვებში მონაწილე პირთაგან მოითხოვოს სახელმწიფო შესყიდვებთან დაკავშირებული ნებისმიერი დოკუმენტი და ინფორმაცია, სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ ხელშეკრულებების შესრულებასთან დაკავშირებული ინფორმაციის ჩათვლით.

8. სახელმწიფო შესყიდვების პროცესის გამჭვირვალობის უზრუნველყოფის მიზნით სააგენტო ვალდებულია აწარმოოს მონიტორინგი სახელმწიფო შესყიდვების პროცესში ისეთი პრინციპების დაცვაზე, როგორიცაა საჯაროობა და სამართლიანობა, დადგენილი პროცედურების ზუსტად შესრულება და ანგარიშგება, ღია და ეფექტიანი კონკურენციის უზრუნველყოფა, რაციონალური და თავისუფალი არჩევანის შესაძლებლობა.*(30.03.2001 N831)*

თავი VI[1]

სახელმწიფო შესყიდვებთან დაკავშირებული დავის განხილვისა და გასაჩივრების წესი

მუხლი 24[1]. გასაჩივრებისა და დავის განხილვის წესი

1. სახელმწიფო შესყიდვების პროცედურებში მონაწილეობის მსურველ, მონაწილე, პრეტენდენტ და მიმწოდებელ იურიდიულ და ფიზიკურ პირებს შეუძლიათ გაასაჩივრონ შემსყიდველი ორგანიზაციის (საგენდერო კომისიის) ქმედებები შემსყიდველ ორგანიზაციამი, სააგენტოსა ან სასამართლოში, თუ მათ მიაჩნიათ, რომ სახელმწიფო შესყიდვისას დარღვეულ იქნა „სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ" საქართველოს კანონითა და შესაბამისი ნორმატიული აქტებით დადგენილი წესები ან/და შელახულ იქნა მათი უფლებები.

2. სახელმწიფო შესყიდვის შესახებ ხელშეკრულების დადებამდე პრეტენზიის წარმომობის შემთხვევაში პრეტენზიის მქონე პირს შეუძლია თხოვნით მიმართოს შემსყიდველ ორგანიზაციას გადასინჯოს საგენდერო კომისიის ან შემსყიდველი ორგანიზაციის პასუხისმგებელი პირის გადაწყვეტილება ან/და განიხილოს წარმოქმნილი დავა.

3. პრეტენზიის მქონე პირი ამ მუხლის მე-2 პუნქტით განსაზღვრულ შემთხვევაში უფლებამოსილია საჩივრით მიმართოს შემსყიდველ ორგანიზაციას არა უგვიანეს 20 კალენდარული დღისა იმ გარემოებების შეტყობის ან იმ გადაწყვეტილების მიღების დღიდან, რომლებმაც გამოიწვიეს პრეტენზია ან დავა. საჩივრის განხილვის პროცესში მონაწილეობის მიღება შეუძლიათ, აგრეთვე იმ პირებს რომელთა ინტერესებსაც უშუალოდ ეხება ან შეიძლება შეეხოს წარმოქმნილი საჩივარი.

4. სახელმწიფო შესყიდვის შესახებ ხელშეკრულების დადებამდე სახელმწიფო შესყიდვების პროცედურებში მონაწილეობის მსურველ, მონაწილე, პრეტენდენტ და მიმწოდებელ იურიდიულ და ფიზიკურ პირებს სახელმწიფო შესყიდვასთან დაკავშირებული დავის განხილვის მიზნით შეუძლიათ მიმართონ სააგენტოს.

5. სააგენტოში საჩივრის შეტანა სახელმწიფო შესყიდვების პროცედურებში მონაწილეობის მსურველ, მონაწილე, პრეტენდენტ და მიმწოდებელ იურიდიულ და ფიზიკურ პირებს შეუძლიათ აგრეთვე იმ შემთხვევაში, თუ საჩივართან დაკავშირებით შემსყიდველი ორგანიზაციის გადაწყვეტილება მათ არ დაკმაყოფილებთ.

6. ამ მუხლის მე-4 და მე-5 პუნქტებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში სააგენტოს საჩივრის მიღებიდან არა უგვიანეს 10 დღისა გამოაქვს წერილობითი დასაბუთებული გადაწყვეტილება, რომელიც ეცნობება საჩივრის წარმდგენ პირს და შემსყიდველ ორგანიზაციას.

7. თუ სააგენტოს მიერ საჩივრის და მასთან დაკავშირებული გარემოებების დეტალური შესწავლის შედეგად დადასტურდება საჩივრის სამართლიანობა, სააგენტო უფლებამოსილია:

ა) მიუთითოს შემსყიდველ ორგანიზაციას მის არასწორ ქმედებაზე და მოსთხოვოს მას შესყიდვის პროცედურების კანონმდებლობის დაცვით განხორციელება;

ბ) მოსთხოვოს შემსყიდველ ორგანიზაციას მიღებული გადაწყვეტილების გადასინჯვა ან გაუქმება;

გ) ამ კანონის მოთხოვნათა დარღვევის შემთხვევაში კანონმდებლობით გათვალისწინებული ორგანოების წინაშე დააყენოს სახელმწიფო შესყიდვაში მონაწილე მსარეების პასუხისმგებლობის საკითხი.

8. ამ მუხლის მე-3 პუნქტში მითითებული ვადის გასვლის, აგრეთვე სახელმწიფო შესყიდვის შესახებ ხელშეკრულების დადების შემდეგ ნებისმიერი საჩივრის განხილვა დასაშვებია მხოლოდ სასამართლო წესით.

9. გასაჩივრებას არ ექვემდებარება პრეტენზია, თუ იგი ეხება:

ა) ამ კანონითა და შესაბამისი ნორმატიული აქტებით დადგენილი წესების დაცვით სახელმწიფო შესყიდვის განხორციელების საშუალების შერჩევას;

ბ) შემსყიდველი ორგანიზაციის გადაწყვეტილებას სახელმწიფო შესყიდვის პროცედურების შეწყვეტის შესახებ, რომელიც მიღებულია ამ კანონითა და შესაბამისი ნორმატიული აქტებით დადგენილი წესით.

10. საჩივარს უნდა ჰქონდეს სერიოზული საფუძველი და ახლდეს მომჩივანის დასაბუთებული განმარტება იმის შესახებ, რომ მისი მოთხოვნების დაუკმაყოფილებლობის შემთხვევაში იგი მნიშვნელოვნად დაზარალდება.

11. სახელმწიფო შესყიდვის შესახებ ხელშეკრულების დადებამდე შემსყიდველ ორგანიზაციამი,

სააგენტოში ან სასამართლოში საჩივრის წარდგენის შემთხვევაში შემსყიდველი ორგანიზაცია ვალდებულია შეაჩეროს შესყიდვის პროცედურები 10 დღით. შემსყიდველი ორგანიზაციის ხელმძღვანელის, სააგენტოს ან სასამართლოს გადაწყვეტილებით შეჩერების ვადა შეიძლება გაგრძელდეს, მაგრამ მისი საერთო ვადა არ უნდა აღემატებოდეს 30 დღეს, თუ გადაწყვეტილება შესყიდვის პროცედურების შეჩერების შესახებ მიღებულია შემსყიდველი ორგანიზაციის ხელმძღვანელის ან სააგენტოს მიერ.

12. შემსყიდველ ორგანიზაციას უფლება აქვს გასაჩივრების პერიოდში სააგენტოსთან შეთანხმებით არ შეაჩეროს შესყიდვის პროცედურები, თუ შესყიდვის განხორციელების დაყოვნება შეუძლებელია ან გაუმართლებელია სახელმწიფო ან საზოგადოებრივი ინტერესებიდან გამომდინარე.

13. სახელმწიფო შესყიდვების პროცედურებში მონაწილეობის მსურველ, მონაწილე, პრეტენდენტ და მიმწოდებელ იურიდიულ და ფიზიკურ პირებს შეუძლიათ შემსყიდველი ორგანიზაციისა და სააგენტოს მიერ საჩივართან დაკავშირებით მიღებული გადაწყვეტილებები გაასაჩივრონ სასამართლო წესით.

14. ბარალი, რომელიც ამ მუხლით გათვალისწინებული განხილვის შედეგად შეიძლება გადახდილ იქნეს მომჩივანისთვის, უნდა შემოიფარგლოს მხოლოდ შესყიდვების პროცედურებში მონაწილეობასთან დაკავშირებული ხარჯების ანაზღაურებით და არ უნდა ითვალისწინებდეს საეარაუდო მოგების ანაზღაურებას. *(30.03.2001 N831)*

თავი VII

გარდამავალი დებულება

მუხლი 25. 2000 წლის 1 იანვრამდე საქართველოს პრეზიდენტის 1997 წლის 20 ივნისის N 317 ბრძანებულებით გათვალისწინებული საქონლის შესყიდვის წესი

ამ კანონის მოქმედება 2000 წლის 1 იანვრამდე არ ვრცელდება 'ქვეყნის ძალოვანი სტრუქტურებისათვის გათვალისწინებული ბიუჯეტური ასიგნებების ოპერატიულად გამოყენებისა და აღჭურვილობრივი საწარმოების მაქსიმალურად ამოქმედების ხელშემწყობ ზოგიერთ გადაუდებელ ღონისძიებათა შესახებ საქართველოს პრეზიდენტის 1997 წლის 20 ივნისის 317 ბრძანებულებით გათვალისწინებულ საქონელზე.

თავი VIII

დასკვნითი დებულებანი

მუხლი 26. საქართველოს ეკონომიკის სამინისტროს სახელმწიფო შესყიდვების დეპარტამენტის შექმნა და ამ კანონის ამოქმედებასთან დაკავშირებით მისაღები ნორმატიული აქტები

1. საქართველოს ეკონომიკის სამინისტრომ 1999 წლის 1 ივლისამდე შექმნას სახელმწიფო შესყიდვების დეპარტამენტი.

2. საქართველოს პრეზიდენტმა 1999 წლის 1 ივლისამდე დანიშნოს საქართველოს ეკონომიკის სამინისტროს სახელმწიფო შესყიდვების დეპარტამენტის თავმჯდომარე.

3. საქართველოს ეკონომიკის სამინისტრომ 1999 წლის 1 ივლისამდე მიიღოს ამ კანონის ამოქმედებისათვის აუცილებელი ნორმატიული აქტები.

4. საქართველოს სტატისტიკის სახელმწიფო დეპარტამენტმა საქართველოს ეკონომიკის სამინისტროსთან შეთანხმებით 1999 წლის 1 ივლისამდე დაამტკიცოს სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ სტატისტიკური ანგარიშის ფორმა.

5. საქართველოს ეკონომიკის სამინისტროს სახელმწიფო შესყიდვების დეპარტამენტის ხარჯები გათვალისწინებულ იქნეს 1999 წლის საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტში.

მუხლი 26[1]. სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს შექმნა და ამ კანონის ამოქმედებასთან დაკავშირებით მისაღები ნორმატიული აქტები

1. საქართველოს ეკონომიკის, მრეწველობისა და ვაჭრობის სამინისტროს სახელმწიფო შესყიდვების დეპარტამენტის სააგენტოდ რეორგანიზაციასთან დაკავშირებით 2001 წლის 1 მაისამდე გამოცემულ იქნეს შემდეგი კანონქვემდებარე აქტები:

ა) საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულება „სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს შექმნისა

და მისთვის სახელმწიფო ქონების გადაცემის შესახებ";

ბ) საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულება „სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოსთან არსებული სამეთვალყურეო საბჭოს დებულების დამტკიცების შესახებ".

2. სააგენტომ თავის უფლებამოსილებათა განხორციელება დაიწყოს და სააგენტოსთან არსებული სამეთვალყურეო საბჭოს პირველი შემადგენლობა დაინიშნოს 2001 წლის 1 მაისიდან.

3. 2001 წლის 1 ივნისამდე საქართველოს პარლამენტმა საქართველოს აღმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა და სისხლის სამართლის კოდექსებში შესაბამისი დამატებების შეტანით დაადგინოს პასუხისმგებლობის ფორმები სახელმწიფო შესყიდვების მარეგულირებელი კანონმდებლობის დარღვევისათვის.

4. 2001 წლის 1 ივნისამდე სააგენტოს თავმჯდომარემ გამოსცეს ბრძანება სახელმწიფო შესყიდვების განხორციელების წესის შესახებ დებულების დამტკიცების თაობაზე.

5. 2001 წლის 1 ივნისამდე საქართველოს პრეზიდენტმა დაამტკიცოს „სახელმწიფო საიდუმლოების შესახებ" საქართველოს კანონით განსაზღვრულ სახელმწიფო საიდუმლოებასთან დაკავშირებული სახელმწიფო შესყიდვების განხორციელების წესი.

6. საქართველოს ეროვნული ბანკის საბჭომ 2001 წლის 1 ივნისამდე დაამტკიცოს ეროვნული ბანკის მიერ განსახორციელებელი შესყიდვების წესი. *(30.03.2001 N831)*

მუხლი 27. ძალადაკარგული ნორმატიული აქტები

1. კანონის გამოქვეყნებისთანავე ძალადაკარგულად ჩაითვალოს საქართველოს პრეზიდენტის 1998 წლის 28 ოქტომბრის N 612 ბრძანებულება "საქართველოს თავდაცვის სამინისტროსათვის გათვალისწინებული ბიუჯეტური ასიგნებებიდან პროდუქციით უზრუნველყოფის გადაუდებელ ღონისძიებათა შესახებ".

2. 1999 წლის 1 ივლისიდან ძალადაკარგულად ჩაითვალოს:

ა) საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 1993 წლის 30 მარტის N 264 დადგენილება "საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საჭიროებისათვის პროდუქციისა და საქონლის მიწოდების შესახებ";

ბ) საქართველოს პრეზიდენტის 1996 წლის 31 მარტის N 244 ბრძანებულება "`საქართველოს სამხედრო ძალების მატერიალურ-ტექნიკურ უზრუნველყოფაში ქვეყნის სამრეწველო პოტენციალის მაქსიმალურად გამოყენების ზოგიერთ ღონისძიებათა შესახებ";

გ) "სამშენებლო დარგში სახელმწიფო დაკვეთების შესახებ" საქართველოს კანონი (პარლამენტის უწყებანი, N 8-9, 21.02.1998).

3. 2000 წლის 1 იანვრიდან ძალადაკარგულად ჩაითვალოს საქართველოს პრეზიდენტის 1997 წლის 20 ივნისის N 317 ბრძანებულება "ქვეყნის ძალოვანი სტრუქტურებისათვის გათვალისწინებული ბიუჯეტური ასიგნებების ოპტიმალურად გამოყენებისა და ადგილობრივი საწარმოების მაქსიმალურად ამოქმედების ხელშემწყობ ზოგიერთ გადაუდებელ ღონისძიებათა შესახებ".

მუხლი 28. კანონის ამოქმედება

ამ კანონის მე-7 და მე-8 თავები ამოქმედდეს გამოქვეყნებისთანავე, ხოლო კანონის დანარჩენი თავები _ 1999 წლის 1 ივლისიდან.

საქართველოს პრეზიდენტი **ედუარდ შევარდნაძე**

თბილისი,
1998 წლის 9 დეკემბერი.

საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარის
2004 წლის 14 აპრილის N23\3 ბრძანება

საქართველოს პარლამენტის აპარატის დებულება

თავი I

ზოგადი დებულებანი

მუხლი 1

1. საქართველოს პარლამენტის აპარატი (შემდგომში - აპარატი) შექმნილია საქართველოს პარლამენტის საქმიანობის ორგანიზაციულ-ტექნიკური უზრუნველყოფის მიზნით.

2. აპარატი თავის საქმიანობაში ხელმძღვანელობს საქართველოს კონსტიტუციით, საქართველოს პარლამენტის რეგლამენტით, სხვა ნორმატიული აქტებით, ამ დებულებითა და პარლამენტის თავმჯდომარის აქტებით.

3. აპარატს აქვს ბეჭედი საქართველოს სახელმწიფო გერბის გამოსახულებით, საკუთარი ბლანკი და ანგარიში სამინაში.

4. აპარატის საერთო ხელმძღვანელობას ახორციელებს საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარე.

5. აპარატის ადგილსამყოფელია ქ. თბილისი, საქართველოს პარლამენტის სასახლე, რუსთაველის გამზირი, 8.

თავი II

აპარატის ძირითადი ამოცანები და ფუნქციები

მუხლი 2

აპარატის ძირითადი ამოცანებია პარლამენტის ბიუროს, პარლამენტის თავმჯდომარისა და მისი მოადგილეების, პარლამენტის წევრების, კომიტეტების, ფრაქციების, უმრავლესობის, უმცირესობის, საგამომიებო და სხვა დროებითი კომისიების საქმიანობის ორგანიზაციული, იურიდიული, დოკუმენტური, საინფორმაციო, საფინანსო, მატერიალურ-ტექნიკური და სოციალურ საყოფაცხოვრებო მომსახურება.

მუხლი3

აპარატის ძირითადი ფუნქციებია:

ა) პარლამენტის პლენარული სხდომების მომზადება;

ბ) პარლამენტის, მისი ბიუროს, კომიტეტების, ფრაქციების, საგამომიებო და სხვა დროებითი კომისიების სამართლებრივი, საფინანსო, მატერიალურ-ტექნიკური და სხვა საკითხების გადაწყვეტა;

გ) ახალარჩეული პარლამენტის უფლებამოსილების დადასტურებიდან 3 თვის ვადამი მაჟორიტარი პარლამენტის წევრებისა და არჩევნებში გამარჯვებული პოლიტიკური გაერთიანებების წინასაარჩევნო პლატფორმების კრებულის გამოცემა;

დ) პარლამენტის წევრების უზრუნველყოფა ორკვირიანი ციკლის პლენარული სხდომების დღის წესრიგით გათვალისწინებული კანონპროექტებით;

ე) პარლამენტის პლენარულ სხდომებზე კანონპროექტებისა და სხვა საკითხების განხილვისას გამოთქმული წინადადებებისა და შენიშვნების აღრიცხვა;

ვ) პარლამენტის წევრებისათვის მათი უფლებამოსილების განხორციელებაში ხელის შეწყობა;

ზ) პარლამენტის ბიუროს, პარლამენტის თავმჯდომარისა და მისი მოადგილეების, კომიტეტების, საგამომიებო და სხვა დროებითი კომისიების დავალებების შესრულება;

თ) პარლამენტის ხელმძღვანელობისა და პარლამენტის წევრებისათვის საინფორმაციო-საცნობარო და სხვა მასალების მომზადება, პარლამენტის მიერ მიღებული აქტების კრებულის მომზადება;

ი) სესიებს შორის პერიოდში საჭირო საინფორმაციო მასალების მომზადება და პარლამენტის წევრებისათვის მიწოდება;

კ) პარლამენტის პლენარული და მისი ბიუროს სხდომების ოქმებისა და სტენოგრამების წარმოება;

ლ) პარლამენტის ჟურნალის - ,,პარლამენტის უწყებანის" გამოცემის უზრუნველყოფა;

მ) პრესაში, ტელევიზიითა და რადიოთი პარლამენტის, კომიტეტების, ფრაქციების, საგამოძიებო და სხვა დროებითი კომისიების დოკუმენტების გამოქვეყნება და გამუქება;

ნ) პარლამენტში უცხო ქვეყნების დელეგაციების, ცალკეულ სახელმწიფო, პოლიტიკურ და საზოგადო პოლიტიკოსთა, დიპლომატიურ წარმომადგენელთა მიღების ორგანიზაციულ-ტექნიკური უზრუნველყოფა;

ო) პარლამენტის თავმჯდომარის, ოფიციალური საპარლამენტო დელეგაციებისა და პარლამენტის წევრების საბაღალგარეთ გამგზავრების ორგანიზება;

პ) პარლამენტში ერთიანი საქმისწარმოებისა და მოქალაქეთა მიღების ორგანიზება;

ჟ) პარლამენტისა და აპარატის საქმიანობის ფინანსური უუზრუნველყოფა;

რ) პარლამენტის საჯარო მოსამსახურეთა საკადრო აღრიცხვიანობის უზრუნველყოფა, საიდუმლო საქმისწარმოების ორგანიზება, საქართველოს სახელმწიფო დაცვის სპეციალურ სამსახურთან ერთად პარლამენტის შენობაში და მის მიმდებარე ტერიტორიაზე უსაფრთხოების სპეციალური რეჟიმის შემუშავება და განხორციელება;

ს) პარლამენტში თანამედროვე ინფორმაციული ინფრასტრუქტურის შექმნის, მისი გამართულად მუშაობისა და განვითარების უზრუნველყოფა;

ტ) საკონსტიტუციო სასამართლოსა და საერთო სასამართლოებში პარლამენტის წარმომადგენლობა;

უ) კანონმდებლობით პარლამენტის გამგებლობას მიკუთვნებული სხვა საკითხების გადაწყვეტისათვის ხელის შეწყობა.

თავი III

აპარატისა და მისი სტრუქტურული ერთეულების ხელმძღვანელობა და პერსონალი

მუხლი 4

1. აპარატს ხელმძღვანელობსპარლამენტის აპარატის უფროსი.

2. პარლამენტის აპარატის უფროსი არის პარლამენტის თანამდებობის პირი.

3. პარლამენტის აპარატის უფროსს თანამდებობაზე ნიშნავს და თანამდებობიდან ათავისუფლებს პარლამენტის თავმჯდომარე.

4. პარლამენტის აპარატის უფროსი არ შეიძლება იყოს პარლამენტის წევრი.

5. პარლამენტის აპარატის უფროსი:

ა) წარმართავს აპარატის საქმიანობას, კოორდინაციას უწევს აპარატის სტრუქტურული ერთეულების საქმიანობას, წყვეტს აპარატის გამგებლობას მიკუთვნებულ საკითხებს;

ბ) წარმოადგენს აპარატს და კანონმდებლობით დადგენილ შემთხვევებში ანიჭებს აპარატის წარმომადგენლობის უფლებას;

გ) პასუხს აგებს აპარატის გამგებლობას მიკუთვნებული საკითხების გადაწყვეტაზე;

დ) თვალყურს ადევნებს აპარატის სტრუქტურული ერთეულების მიერ თავიანთი მოვალეობების შესრულებას, ახორციელებს სამსახურებრივ ზედამხედველობას აპარატის საჯარო მოსამსახურეთა საქმიანობაზე;

ე) პარლამენტის რეგლამენტით დადგენილი წესით თანამდებობაზე ნიშნავს და თანამდებობიდან ათავისუფლებს აპარატის საჯარო მოსამსახურეებს, უმრავლესობის, უმცირესობისა და ფრაქციათა აპარატების თანამშრომლებს, გარდა აპარატის იმ თანამდებობის პირებისა, რომელთა დანიშვნაც პარლამენტის თავმჯდომარის კომპეტენციას მიეკუთვნება;

ვ) საგამოძიებო და სხვა დროებითი კომისიების თავმჯდომარეთა წარდგინებით აფორმებს ვადიან შრომით ხელშეკრულებებს კომისიების მიერ მოწვეულ ექსპერტებთან და სპეციალისტებთან;

ზ) პარლამენტის რეგლამენტით დადგენილი წესით აფორმებს ვადიან შრომით ხელშეკრულებებს კომიტეტების სამეცნიერო-საკონსულტაციო საბჭოების წევრ შესაბამისი დარგის კომპეტენტურ ექსპერტ-კონსულტანტებთან;

თ) პარლამენტის თავმჯდომარეს დასანიშნად წარუდგენს აპარატის დეპარტამენტების უფროსების, სამსახურების ხელმძღვანელების, აგრეთვე პარლამენტის საბიუჯეტო ოფისის უფროსის კანდიდატურებს;

ი) პარლამენტის თავმჯდომარეს დასამტკიცებლად წარუდგენს აპარატისა და მისი სტრუქტურული ერთეულების დებულებებს;

კ) აპარატის სტრუქტურული ერთეულების უფროსებთან შეთანხმებით ამტკიცებს აპარატის თანამშრომელთა თანამდებობრივ ინსტრუქციებს;

ლ) კომიტეტების მოსაზრებების გათვალისწინებით განსაზღვრავს და პარლამენტის თავმჯდომარეს დასამტკიცებლად წარუდგენს აპარატის სტრუქტურას, შტატებს, თანამშრომელთა შრომის ანაზღაურებისა და სამუშაო პირობებს;

მ) აპარატის გამგებლობას მიკუთვნებულ საკითხებზე კანონმდებლობის შესაბამისად დებს ხელშეკრულებებს;

ნ) წარმართავს აპარატის საფინანსო საქმიანობას და პასუხს აგებს მის შედეგებზე;

ო) პასუხს აგებს პარლამენტგე რიცხული ქონების დაცვისა და მიზნობრივი გამოყენებისათვის;

პ) თავისი კომპეტენციის ფარგლებში განკარგავს აპარატის ფინანსურ სახსრებს;

ჟ) თავისი კომპეტენციის ფარგლებში გამოსცემს ბრძანებებს;

რ) ხელს აწერს სამსახურებრივ დოკუმენტაციას და სხვა სახელმწიფო ორგანოებთან ანდა საზოგადოებრივ ორგანიზაციებთან ურთიერთობაში გამოდის აპარატის სახელით;

ს) თავისი კომპეტენციის ფარგლებში წაახალისებს ან დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომებს შეუფარდებს აპარატის თანამშრომლებს;

ტ) სამსახურებრივ კორესპონდენციას უნაწილებს დაქვემდებარებულ თანამშრომლებს და უზრუნველყოფს მისი შესრულების კონტროლს;

უ) ახორციელებს კანონმდებლობით მისთვის მინიჭებულ სხვა უფლებამოსილებებს.

მუხლი 5

აპარატის თანამდებობის პირები არიან:

ა) აპარატის სტრუქტურული ერთეულების (დეპარტამენტების, სამსახურებისა და პარლამენტის საბიუჯეტო ოფისის) ხელმძღვანელები;

ბ) პარლამენტის თავმჯდომარის კაბინეტის უფროსი;

გ) კომიტეტების აპარატების უფროსები;

დ) სამდივნოთა უფროსები;

ე) აპარატის სტიუქტურული ერთეულების (დეპარტამენტები, სამსახურებისა და პარლამენტის საბიუჯეტო ოფისის) შემადგენლობაში არსებული სტრუქტურული ქვედანაყოფების (განყოფილებების, ჯგუფების) ხელმძღვანელები;

მუხლი 6

1. აპარატის სტრუქტურული ერთეულების (დეპარტამენტებისა და სამსახურების) ხელმძღვანელებს აპარატის უფროსის წარდგინებით თანამდებობაზე ნიშნავს და თანამდებობიდან ათავისუფლებს პარლამენტის თავმჯდომარე.

2. აპარატის სტრუქტურული ერთეულის ხელმძღვანელი:

ა) ხელმძღვანელობს სტრუქტურული ერთეულის საქმიანობას და პარლამენტის თავმჯდომარისა და აპარატის უფროსის წინაშე აგებს პასუხს დაკისრებული მოვალეობების ჯეროვნად შესრულებისათვის;

ბ) აპარატის უფროსს თანამდებობაზე დასანიშნად წარუდგენს სტრუქტურული ერთეულის თანამშრომელთა კანდიდატურებს;

გ) ხელს აწერს სტრუქტურული ერთეულის კომპეტენციას მიკუთვნებულ სამსახურებრივ დოკუმენტაციას;

დ) სამსახურებრივ კორესპონდენციას უნაწილებს დაქვემდებარებულ თანამშრომლებს და უზრუნველყოფს მისი შესრულების კონტროლს;

ე) უფლებამოსილია სტრუქტურული ერთეულის კომპეტენციას მიკუთვნებულ საკითხებზე მოითხოვოს და მიიღოს ინფორმაცია და დოკუმენტაცია კანონმდებლობით დადგენილი წესით;

ვ) აპარატის უფროსს წარუდგენს თანამშრომელთა კანდიდატურებს მათი წახალისებისა და მათთვის დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომების შეფარდების მიზნით;

ზ) ახორციელებს კანონმდებლობითა და ამ დებულებით მისთვის მინიჭებულ სხვა უფლებამოსილებებს.

მუხლი 7

აპარატის თანამშრომლები არიან საჯარო მოსამსახურეები, რომლებიც ასრულებენ კანონმდებლობით, ამ დებულებით, სტრუქტურული ერთეულების დებულებებითა და თანამდებობრივი ინსტრუქციებით მათთვის დაკისრებულ მოვალეობებს.

თავი IV

აპარატის სტრუქტურული ერთეულები

მუხლი 8

აპარატის სტრუქტურული ერთეულებია:

ა) პარლამენტის თავმჯდომარის კაბინეტი;

ბ) პარლამენტის თავმჯდომარის მოადგილეთა სამდივნოები;

გ) აპარატის უფროსის სამდივნო;

დ) ინფორმაციის დეპარტამენტი;

ე) იურიდიული დეპარტამენტი;

ვ) კვლევითი დეპარტამენტი;

ზ) პრესისა და ინფორმაციის დეპარტამენტი;

თ) საერთაშორისო ურთიერთობათა დეპარტამენტი;

ი) საზოგადოებასთან ურთიერთობის დეპარტამენტი;

კ) საკადრო საკითხთა დეპარტამენტი;

ლ) სამეურნეო უზრუნველყოფის დეპარტამენტი;

მ) საორგანიზაციო დეპარტამენტი;

ნ) საფინანსო დეპარტამენტი;

ო) საქმისწარმოების დეპარტამენტი;

პ) მანდატურის სამსახური;

ჟ) პარლამენტის საბიუჯეტო ოფისი;

რ) პარლამენტის კომიტეტების აპარატები.

თავი V

აპარატის სტრუქტურული ერთეულების ძირითადი ამოცანები

მუხლი 9

1. აპარატის სტრუქტურული ერთეულები, მათი ძირითადი ამოცანები, ხელმძღვანელობა, მათ შემადგენლობაში არსებული სტრუქტურული ქვედანაყოფები, მათი ძირითადი ამოცანები და თანამდებობათა ჩამონათვალი განისაზღვრება ამ დებულებითა და სტრუქტურული ერთეულების დებულებებით.

2. აპარატის სტრუქტურული ერთეულები შეიძლება დაიყოს განყოფილებებად, ჯგუფებად და სხვა სტრუქტურულ ქვედანაყოფებად.

მუხლი 10

1. პარლამენტის თავმჯდომარის კაბინეტის ძირითადი ამოცანებია:

ა) პარლამენტის თავმჯდომარისათვის პარლამენტის შენობაში სრული ადმინისტრაციული ფუნქციების განხორციელებამი ხელის შეწყობა;

ბ) პარლამენტის თავმჯდომარის მოხსენებების,საჯარო გამოსვლებისა და ანგარიშების მომზადება;

გ) პარლამენტის თავმჯდომარის დღის წესრიგის დაგეგმვა, თათბირების, შეხვედრებისა და მიღებების ორგანიზება;

დ) პარლამენტის თავმჯდომარის სამართლებრივი, საინფორმაციო და ანალიტიკური უზრუნველყოფა;

ე) პრესისა და მასობრივი ინფორმაციის სხვა საშუალებებში გაშუქებული მასალების ანალიზი, მასმედიისა და საზოგადოებრივი ორგანიზაციების წარმომადგენლებთან თანამშრომლობა;

ვ) პარლამენტის თავმჯდომარის ორგანიზაციული და ტექნიკური უზრუნველყოფა;

ზ) პარლამენტის თავმჯდომარის სახელზე შემოსული და ცასული კორესპონდენციების მიღება და აღრიცხვა;

თ) პარლამენტის თავმჯდომარის ცალკეულ დავალებათა შესრულების კონტროლი.

2. პარლამენტის თავმჯდომარის კაბინეტში შედიან:

ა) პარლამენტის თავმჯდომარის თანაშემწე იურიდიულ საკითხებში;

ბ) პარლამენტის თავმჯდომარის თანაშემწე ეკონომიკის საკითხებში;

გ) პარლამენტის თავმჯდომარის თანაშემწე საერთაშორისო ურთიერთობათა საკითხებში;

დ) პარლამენტის თავმჯდომარის თანაშემწე მასმედიასთან და საზოგადოებასთან ურთიერთობის საკითხებში;

ე) პარლამენტის თავმჯდომარის თანაშემწე გადაწყვეტილებათა შესრულების მონიტორინგის საკითხებში;

ვ) პარლამენტის თავმჯდომარის თანაშემწე ოფიციალური გამოსვლების მომზადებისა და მიმოწერის საკითხებში;

ზ) პარლამენტის თავმჯდომარის რეფერენტი, სპეციალისტები (პირადი მდივნები).

3. პარლამენტის თავმჯდომარის კაბინეტის უფროსი:

ა) ორგანიზებას უწევს კაბინეტის მუშაობას;

ბ) უზრუნველყოფს პარლამენტის თავმჯდომარის დღის წესრიგის დაგეგმვასა და განხორციელებას;

გ) პარლამენტის თავმჯდომარეს ოპერატიულად აწვდის ინფორმაციას აქტუალურ საკითხებზე;

დ) ორგანიზებას უწევს პარლამენტის თავმჯდომარის თათბირებს, ოფიციალურ შეხვედრებსა და მიღებებს;

ე) განსაკუთრებულ შემთხვევებში ორგანიზებას უწევს პარლამენტის თავმჯდომარის მიერ მოქალაქეთა მიღებებს;

ვ) იხილავს პარლამენტის თავმჯდომარის სახელზე შემოსულ კორესპონდენციას და ანაწილებს დანიშნულებისამებრ;

ზ) ასრულებს პარლამენტის თავმჯდომარის ცალკეულ დავალებებს;

თ) აგვარებს პარლამენტის თავმჯდომარის საქმიანობის შეუფერხებელ განხორციელებასთან დაკავშირებულ სხვა ორგანიზაციულ საკითხებს.

4. პარლამენტის თავმჯდომარის კაბინეტის უფროსი ანგარიშვალდებულია პარლამენტის თავმჯდომარის წინაშე.

5. პარლამენტის თავმჯდომარის კაბინეტის ფუნქციები და სახელმწიფო მოხელეთა უფლება-მოვალეობები განისაზღვრება კაბინეტის დებულებით და თანამდებობრივი ინსტრუქციებით, რომლებსაც ბრძანებით ამტკიცებს პარლამენტის თავმჯდომარე.

მუხლი 11

პარლამენტის თავმჯდომარის მოადგილეთა სამდივნოების ძირითადი ამოცანებია:

ა) პარლამენტის თავმჯდომარის მოადგილეთა კანონშემოქმედებითი, საკონტროლო, ორგანიზაციული და სხვა საქმიანობის სამართლებრივი, დოკუმენტური, საინფორმაციო, ანალიტიკური და ორგანიზაციულ-ტექნიკური უზრუნველყოფა;

ბ) პარლამენტის თავმჯდომარის მოადგილეთა თათბირებისა და მიღებების ორგანიზება.

მუხლი 12

აპარატის უფროსის სამდივნოს ძირითადი ამოცანებია:

ა) აპარატის უფროსის საქმიანობის ორგანიზაციულ-ტექნიკური უზრუნველყოფა;

ბ) აპარატის უფროსის თათბირებისა და მიღებების ორგანიზება.

მუხლი 13

ინფორმატიკის დეპარტამენტის ძირითადი ამოცანებია:

ა) პარლამენტში თანამედროვე ინფორმაციული ინფრასტრუქტურის შექმნა;

ბ) პარლამენტის პლენარული სხდომების გაძღოლის კომპიუტერული სისტემის გამართული მუშაობის უზრუნველყოფა;

გ) პარლამენტის წევრებისა და აპარატის თანამშრომლებისათვის პარლამენტში ახალი კომპიუტერული ტექნოლოგიების სწავლების ორგანიზება;

დ) პარლამენტის საქმიანობის კომპიუტერიზაციისა და ინფორმატიზაციის სფეროში ერთიანი პოლიტიკის გატარებისათვის სათანადო პროექტების შემუშავება და განხორციელება;

ე) პარლამენტის და სხვა ორგანიზაციების შესახებ ინფორმაციის განთავსება პარლამენტის ინტერნეტ-გვერდზე;

ვ) პარლამენტის სუბიექტების, აპარატის სტრუქტურული ერთეულების შიდასაპარლამენტო-საინფორმაციო ქსელის (ინტერნეტის) მომსახურება.

მუხლი 14

იურიდიული დეპარტამენტის ძირითადი ამოცანებია:

ა) პარლამენტის მიერ მისაღები აქტების პროექტებზე სამართლებრივი ექსპერტიზის ჩატარება და სათანადო დასკვნების მომზადება, აქტების საბოლოო რედაქციის შემუშავებაში მონაწილეობა;

ბ) უცხო ქვეყნების კანონმდებლობისა და კანონშემოქმედებითი საქმიანობის შესწავლა, განზოგადება და საჭიროების შემთხვევაში პარლამენტის თავმჯდომარისა და პარლამენტის წევრებისათვის წარდგენა;

გ) საქართველოსა და უცხო ქვეყნების საკანონმდებლო აქტების, საერთაშორისო ხელშეკრულებებისა და შეთანხმებების აღრიცხვა, სისტემატიზაცია და შენახვა;

დ) საქართველოს კანონმდებლობის სრულყოფის თაობაზე შემოსული წინადადებების განზოგადება და პარლამენტის თავმჯდომარისათვის წარდგენა;

ე) პარლამენტის თავმჯდომარის, მისი მოადგილეების, პარლამენტის სუბიექტების, აპარატის უფროსისა და აპარატის სტრუქტურული ერთეულების სამართლებრივი ინფორმაციით უზრუნველყოფა და მათთვის კონსულტაციების გაწევა;

ვ) კანონშემოქმედებითი საქმიანობისათვის ხელის შეწყობა;

ზ) საკონსტიტუციო სასამართლოსა და საერთო სასამართლოებში პარლამენტისა და აპარატის წარმომადგენლობა.

მუხლი 15

კვლევითი დეპარტამენტის ძირითადი ამოცანები:

ა) პარლამენტის სუბიექტების, აპარატის სტრუქტურული ერთეულების კვლევითი, საკონსულტაციო და საინფორმაციო-საცნობარო მომსახურება;

ბ) პარლამენტის ბიბლიოთეკის განვითარების სტრატეგიის შემუშავება;

გ) არსებული და მოპოვებული მასალების ანალიზი და მოთხოვნის შესაბამისად მიწოდება;

დ) პარლამენტის ინტერნეტ-გვერდზე განსათავსებელი ინფორმაციის შერჩევა და დამუშავება;

ე) პარლამენტის საარქივო მასალის დამუშავების უზრუნველყოფა.

მუხლი 16

პრესისა და ინფორმაციის დეპარტამენტის ძირითადი ამოცანებია:

ა) პარლამენტის საქმიანობის გაშუქება;

ბ) მასობრივი ინფორმაციის საშუალებათა წარმომადგენლების ინფორმირება პარლამენტში დაგეგმილ ოფიციალურ შეხვედრათა შესახებ;

გ) პრესკონფერენციებისა და ბრიფინგების მომზადება;

დ) პარლამენტის საქმიანობის ამსახველი ყოველდღიური და ყოველკვირეული საინფორმაციო მასალების მომზადება;

ე) საქართველოსა და უცხო ქვეყნების მასობრივი ინფორმაციის საშუალებათა საინფორმაციო პროგრამებისა და ინფორმაციების მიმოხილვა და ანალიტიკური ცნობების მომზადება;

ვ) პარლამენტის საქმიანობის ამსახველი მასალების მოძიება და სისტემატიზაცია;

ზ) პარლამენტში ჟურნალისტთა ყოველწლიური აკრედიტაცია დადგენილი წესით.

მუხლი 17

საერთაშორისო ურთიერთობათა დეპარტამენტის ძირითადი ამოცანებია:

ა) საპარლამენტთაშორისო ურთიერთობების განვითარებისათვის ხელის შეწყობა;

ბ) საერთაშორისო საპარლამენტო სემინარების, კონფერენციების, ასამბლეების, სხდომების ორგანიზება;

გ) პარლამენტში ოფიციალური ვიზიტით ჩამოსულ დელეგაციათა და ცალკეულ პირთა მიღებისა და გამგზავრების უზრუნველყოფა სახელმწიფო პროტოკოლის მოთხოვნების შესაბამისად;

დ) შიდასაპარლამენტო ღონისძიებების საპროტოკოლო მომსახურება;

ე) საპარლამენტო ვიზიტებისა და საერთაშორისო საპარლამენტო ურთიერთობების საკითხების გასამუქ̣ებლად პერიოდული საინფორმაციო ბიულეტენების გამოცემა;

ვ) არასაპარლამენტო დელეგაციების მიღება;

ზ) პარლამენტში სხვადასხვა ღონისძიებების ორგანიზაციულ-პროგრამული უზრუნველყოფა;

თ) პარლამენტის წევრთა საევიზო-საპასპორტო მომსახურება;

ი) პარლამენტში ოფიციალური შეხვედრების სინქრონული და თანმიმდევრული თარგმნის უზ-რუნველყოფა.

მუხლი 18

საზოგადოებასთან ურთიერთობის დეპარტამენტის ძირითადი ამოცანებია:

ა) ახალარჩეული პარლამენტის უფლებამოსილების დადასტურებიდან 3 თვის ვადაში მაჟორი-ტარი პარლამენტის წევრებისა და არჩევნებში გამარჯ̣ებული პოლიტიკური გაერთიანებების წინასაარ-ჩევნო პლატფორმების კრებულის გამოცემა;

ბ) პარლამენტის ჟურნალის - ,,პარლამენტის უწყებანის" გამოცემა;

გ) საზოგადოების ფართო ფენებისათვის პარლამენტისა და მისი სუბიექტების საქმიანობის გაცნობა;

დ) ,,დარბაზის მაცნეთა" სამსახურის დაკომპლექტებისა და ფუნქციონირების უზრუნველყოფა;

ე) საქართველოს სასწავლო დაწესებულებებისათვის საკონკურსო პროგრამების მომზადებასა და განხორციელებაში დახმარების გაწევა.

მუხლი 19

საკადრო საკითხთა დეპარტამენტის ძირითადი ამოცანებია:

ა) პარლამენტის წევრების, აპარატის სახელმწიფო მოხელეების, დამხმარე და მგატგარემე მოსამსახურეების პირადი საქმეების, ნამსახურობის ნუსხებისა და მრომის წიგნაკების წარმოება; პარლა-მენტის თავმ̣ჯდომარისა და აპარატის უფროსის ბრძანებათა პროექტების მომზადება, რეგისტრაცია და სათანადო ფორმირება;

ბ) პარლამენტის წევრებისა და აპარატის თანამშრომლებისათვის თაეისი კომპეტენციის ფარ-გლებში კონსულტაციების გაწევა მათი სამართლებრივი მდგომარეობის, შეგღ̣ულების, შელავათებისა და სამსახურის გაელასთან დაკავშირებულ სხვა საკითხებზე;

გ) სახელმწიფო მოხელის ვაკანტურ თანამდებობაზე კონკურსის მოწყობა. საკადრო რეზერვის ფორმირება, სახელმწიფო მოხელეთა ატესტაციის ჩატარებისა და მათთვის საკლასო ჩინების მინიჭების ორგანიზება;

დ) საჯ̣არო მოსამსახურეთა კვალიფიკაციის ამაღლების და ტრენინგების პროგრამების მომზადების ორგანიზება;

ე) პარლამენტის წევრებისა და აპარატის თანამშრომლების პირადობის დამადასტურებელი მოწმობების და სამკერდე ნიშნების გაცემა და რეგისტრაცია;

ვ) უმაღლესი სასწავლებლების სტუდენტებისათვის სასწავლო პრაქტიკისა და სტაეირების ორგანიზება;

ზ) პარლამენტის წევრთა და აპარატის სახელმწიფო მოხელეთა საპარლამენტო და სახელმწიფო პენსიების დასანიშნად დოკუმენტაციის მომზადება;

თ) საიდუმლო საქმის წარმოებისა და სამხედრო აღრიცხვიანობის სამუშაოთა წარმართეა.

მუხლი 20

სამეურნეო უზრუნველყოფის დეპარტამენტის ძირითადი ამოცანებია:

ა) პარლამენტის შენობის ექსპლუატაციის უზრუნველყოფა;

ბ) პარლამენტის შენობაში სანიტარიული ნორმების დაცვა, განთავსებული ინვენტარის, ელექ-ტროაპარატურისა და სხვა მატერიალურ ფასეულობათა აღრიცხვა, მოვლა და დაცვა;

გ) საინეინრო კომუნიკაციების, ტექნოლოგიური და სპეციალანიშნულების მოწყობილობების, ენერგომომარაგების, გათბობა-კონდიცირების, წყალმომარაგების, ხანძარსაწინააღმდეგო სისტემების, ლიფტებისა და საგელეფონო ქსელების გამართული მუშაობის უზრუნველყოფა;

დ) პარლამენტის პლენარულ სხდომათა დარბაზის, პარლამენტის ბიუროს სხდომათა დარბაზის, საკომიტეტო მოსმენათა დარბაზების, კინოდარბაზის, აგრეთვე სხდომების, თათბირების, შეხვედრების, კონფერენციების და სხვა ღონისძიებების სამეურნეო უზრუნველყოფა;

ე) შენობა-ნაგებობების მიმდინარე და კაპიტალური რემონტის ორგანიზება და ტექნიკური ზედამ-ხედველობა;

ვ) პარლამენტში უცხო ქვეყნების დელეგაციების, ცალკეულ სახელმწიფო, პოლიტიკურ და საზოგადო მოღვაწეთა, დიპლომატიურ წარმომადგენელთა მიღების სამეურნეო უზრუნველყოფა;

ზ) პარლამენტის თავმჯდომარის, პარლამენტის სუბიექტების, პარლამენტის წევრების, აპარატისა და მისი სტრუქტურული ერთეულების სამეურნეო უზრუნველყოფა.

მუხლი 21

საორგანიზაციო დეპარტამენტის ძირითადი ამოცანებია:

ა) პარლამენტის პლენარული და მისი ბიუროს სხდომების მომზადება, ორგანიზაციულ-ტექნიკური უზრუნველყოფა;

ბ) სხდომათა ოქმებისა და სტენოგრამების წარმოება;

გ) პარლამენტის მიერ მიღებული აქტების რედაქტირება, კორექტირება, რუსულ ენაზე თარგმნა და კომპიუტერული უზრუნველყოფა;

დ) პარლამენტის სხდომათა დარბაზების რადიოფიცირება;

ე) პარლამენტის სტრუქტურული ერთეულების გასამრავლებელი ტექნიკით უზრუნველყოფა.

მუხლი22

საფინანსო დეპარტამენტის ძირითადი ამოცანებია:

ა) პარლამენტის ბიუჯეტის პროექტის მომზადება;

ბ) საფინანსო უზრუნველყოფის დაგეგმვა;

გ) ფინანსური სახსრებისა და მატერიალურ სამუალებათა ხარჯვის აღრიცხვა და ანალიზი;

დ) კვარტალური და წლიური ბალანსების, სხვა ანგარიშების შედგენა და მესაბამის ორგანოებში წარდგენა;

ე) პარლამენტის წევრთა და აპარატის თანამშრომელთა შრომის ანამღაურება;

ვ) პარლამენტის წევრთა და აპარატის თანამშრომელთა სამიელინებო და სამეურნეო ხარჯების ანაზღაურება.

მუხლი 23

საქმისწარმოების დეპარტამენტის ძირითადი ამოცანებია:

ა) აპარატში ერთიანი საქმისწარმოების უზრუნველყოფა;

ბ) კორესპონდენციების მიღება, აღრიცხვა, დანიშნულებისამებრ მიტანა და გაგზავნა;

გ) მოქალაქეთა მიღება, მათი წერილების, განცხადებების, საჩიერებისა და წინადადებების რეგისტრაცია, დასმული პრობლემების ანალიზი და პარლამენტის ხელმძღვანელობისათვის მიწოდება, სტატისტიკური მონაცემების მომზადება;

დ) პარლამენტის ბიუროს გადაწყვეტილების საფუძველზე პარლამენტის საზოგადოებრივ მისაღებში პარლამენტის წევრთა მორიგეობის დაწესება.

მუხლი 24

მანდატურის სამსახურის ძირითადი ამოცანებია პარლამენტის შენობაში პლენარული და კომიტეტების სხდომების მიმდინარეობისას წესრიგის დაცვა.

მუხლი 25

პარლამენტის საბიუჯეტო ოფისის ძირითადი ამოცანებია პარლამენტის, პარლამენტის წევრების, კომიტეტებისა და ფრაქციების საფინანსო, საბიუჯეტო და ეკონომიკური ხასიათის სხვა ანალიტიკური ინფორმაციით უზრუნველყოფა.

მუხლი26

პარლამენტის კომიტეტების აპარატების ძირითადი ამოცანებია:

ა) კომიტეტებისა და მისი წევრების კანონშემოქმედებითი, საკონტროლო-საზედამხედველო და ორგანიზაციული საქმიანობის სამართლებრიეი, დოკუმენტური, საცნობარო-საინფორმაციო, ანალი-ტიკური და ორგანიზაციულ-ტექნიკური უზრუნველყოფა;

ბ) კომიტეტებისათვის საპარლამენტო კონტროლის განხორციელებაში ხელის შეწყობა.

თავი VI
დასკვნითი დებულებანი

მუხლი 27

1. აპარატის დებულებას ამტკიცებს საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარე ბრძანებით.
2. აპარატის დებულებაში ცვლილებებისა და დამატებების მეტანა ხდება საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარის ბრძანებით.
3. აპარატის რეორგანიზაცია ხორციელდება კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა N 79/3
2004 წლის 8 სექტემბერი ქ. თბილისი

საქართველოს პარლამენტის აპარატის საჯარო მოსამსახურეთა მიერ სამსახურის გავლის წესის დამტკიცების შესახებ

საქართველოს პარლამენტის რეგლამენტის 257-ე მუხლის მე-4 პუნქტის საფუძველზე დამტკიცდეს პარლამენტის აპარატის საჯარო მოსამსახურეთა მიერ სამსახურის გავლის თანდართული წესი.

ნინო ბურჯანაძე

საქართველოს პარლამენტის აპარატში საჯარო მოსამსახურეთა მიერ სამსახურის გავლის წესი

თავი I. ზოგადი დებულებანი

მუხლი 1. წესის მოქმედების სფერო

ეს წესი განსაზღვრავს საქართველოს პარლამენტის აპარატში საჯარო მოსამსახურეთა მიერ საჯარო სამსახურის გავლის წესს, მათ უფლებებსა და მოვალეობებს.

მუხლი 2. პარლამენტის აპარატში საჯარო მოსამსახურეთა მიერ სამსახურის გავლის სამართლებრივი საფუძვლები

პარლამენტის აპარატში საჯარო მოსამსახურეთა მიერ სამსახურის გავლის სამართლებრივი საფუძვლებია: საქართველოს კონსტიტუცია, ,,საჯარო სამსახურის შესახებ" საქართველოს კანონი, საქართველოს შრომის კანონთა კოდექსი, საქართველოს პარლამენტის რეგლამენტი, საქართველოს პრეზიდენტის 1998 წლის 25 მარტის N286 ბრძანებულება ,,საჯარო სამსახურის თანამდებობათა რეესტრის შესახებ", საქართველოს პრეზიდენტის 1998 წლის 25 მარტის N174 ბრძანებულება ,,საკონკურსო_საატესტაციო კომისიის დებულების დამტკიცების შესახებ", საქართველოს პრეზიდენტის 1998 წლის 25 მარტის N173 ბრძანებულება ,,მოხელეთა რეზერვის შესახებ დებულების დამტკიცების თაობაზე", საქართველოს პრეზიდენტის 2003 წლის 13 თებერვლის N47 ბრძანებულება ,,საჯარო მოხელეთა საკლასო ჩინების მინიჭების წესის შესახებ დებულების დამტკიცების თაობაზე", საქართველოს პარლამენტის აპარატის დებულება, შრომის შინაგანაწესი, ეს წესი, პარლამენტის თავმჯდომარის, პარლამენტის აპარატის უფროსისა და საჯარო სამსახურის ბიუროს ბრძანებები.

მუხლი 3. პარლამენტის აპარატის საჯარო მოსამსახურეები

1. პარლამენტის აპარატის საჯარო მოსამსახურეები არიან:

ა) მოხელე _ პირი, რომელიც ინიშნება პარლამენტის აპარატის მგატით გათვალისწინებულ თანამდებობაზე;

ბ) დამხმარე მოსამსახურე _ ტექნიკური მუშაკი, რომელიც მრომითი ხელშეკრულების საფუძველზე მიიღება აპარატის მგატით გათვალისწინებულ დამხმარე მოსამსახურის თანამდებობაზე;

გ) მგატგარემე მოსამსახურე _ პირი, რომელიც მრომითი ხელშეკრულების (კონტრაქტის) საფუძველზე, გარკვეული ვადით მიიღება აპარატში არამუდმივ სამუშაოთა შესასრულებლად.

2. <u>პარლამენტის აპარატის მოხელეები არიან:</u> პარლამენტის აპარატის უფროსი, დეპარტამენტის უფროსი, პარლამენტის თავმჯდომარის კაბინეტის უფროსი, საბიუჯეტო ოფისის უფროსი, მანდატურთუხუცესი, კომიტეტის აპარატის უფროსი, პარლამენტის თავმჯდომარის თანამშმწე, მთავარი ბუღალტერი, პარლამენტის თავმჯდომარის მოადგილის სამდივნოს უფროსი, განყოფილების უფროსი, სასწავლო ცენტრის უფროსი, ჯგუფის უფროსი, მთავარი სპეციალისტი, წამყვანი სპეციალისტი, რეფერენტი, უფროსი სპეციალისტი, თანაშემწე, წამყვანი მანდატური, უფროსი მანდატური, მდივან_ სპეციალისტი, სპეციალისტი _ ოპერატიული მორიგე, სპეციალისტი.

3. <u>დამხმარე მოსამსახურეები არიან:</u> დამხმარე სპეციალისტი, დამლაგებელი, მეხანძრე, ლიფტიორი, სანგექნიკოსი, კინომექანიკოსი, პაერის კონდიციერების მექანიკოსი, მებაღე, მეეზოეე, ხარაგი, დურგალი, მუშა, ზეინკალი, მღებავი, ელექტრიკოსი, მკერავი.

4. <u>მგატგარემე</u> მოსამსახურეები არიან პარლამენტის აპარატის სტრუქტურულ ქვედანაყოფებში მრომითი ხელშეკრულებით (გარდა ფრაქციათა აპარატებისა) მიღებული პირები.

თავი II. პარლამენტის აპარატში

სამუშაოდ მიღება

მუხლი 4 პარლამენტის აპარატის მოხელე

1. პირი პარლამენტის აპარატის მოხელის ვაკანტურ თანამდებობაზე მიიღება განუსაზღერელი ვადით, გარდა ამ მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევებისა.

2. პარლამენტის თანამდებობის პირების უფლებამოსილების ვადით მიიღებიან აპარატის შემდეგი მოხელეები:

ა) პარლამენტის თავმჯდომარის კაბინეტის უფროსი;

ბ) პარლამენტის თავმჯდომარის მრჩეველი და თანამშმწე;

გ) პარლამენტის თავმჯდომარის კაბინეტის წამყვანი სპეციალისტი და რეფერენტი;

დ) პარლამენტის თავმჯდომარის მოადგილის სამდივნოს უფროსი, მრჩეველი, თანაშემწე, რეფერენტი და მდივან-სპეციალისტი;

ე) პარლამენტის კომიტეტის თავმჯდომარის მრჩეველი და თანაშემწე;

ვ) პარლამენტის წევრის თანაშემწე.

3. პირი თანამდებობაზე კონკურსის წესით დასანიშნი მოხელის მოვალეობის შემსრულებლად ინიშნება კონკურსის შედეგების მიხედვით, მოხელის თანამდებობაზე დანიშვნამდე.

4. პარლამენტის აპარატის მოხელედ მისაღები პირის მიმართ შეიძლება გამოყენებულ იქნეს გამოსაცდელი ვადა არა უმეტეს 6 თვისა. გამოსაცდელი ვადის განმავლობაში მოწმდება მოხელის პროფესიული ცოდნის დონის, პრაქტიკული უნარ-ჩვეულებისა და პირადი თვისებების შესაბამისობა სათანადო თანამდებობისადმი წაყენებულ მოთხოვნებთან. არადამაკმაყოფილებელი შეფასების შემთხვევაში მოხელე გამოსაცდელი ვადის განმავლობაში შეიძლება გათავისუფლდეს დაკავებული თანამდებობიდან ,,საჯარო სამსახურის შესახებ" საქართველოს კანონით დადგენილი წესით. გამოსაცდელ ვადაში არ ითვლება დროებითი მრომისუუნარობის გამო და სხვა საპატიო მიზეზით გაცდენილი დრო. გამოსაცდელი ვადა ჩაითვლება მრომის სტაჟში. გამოსაცდელი ვადა არ გამოიყენება:

ა) პარლამენტის თავმჯდომარის მიერ დანიშნული მოხელის მიმართ;

ბ) თანამდებობაზე კონკურსის წესით დასანიშნი მოხელის მიმართ;

გ) სამსახურებრიეი წინსვლისას თანამდებობის დაკავების შემთხვევაში;

დ) თანამდებობაზე დროებით არმყოფი მოხელის შემცველის ან მოვალეობის შემსრულებლის დანიშვნისას.

მუხლი 5. პარლამენტის აპარატის მოხელეთა თანამდებობრივი რანგირება

1. კომპეტენციის განერცობადობისა და უფლებამოსილების დონის მიხედვით პარლამენტის აპარატში თანამდებობები იყოფა შემდეგ რანგებად:

<u>ა) მთავარი საჯარო თანამდებობა:</u>

ა. ა) პარლამენტის აპარატის უფროსი;

ა. ბ) დეპარტამენტის უფროსი;

ა. გ) პარლამენტის თავმჯდომარის კაბინეტის უფროსი;

ა. დ) საბიუჯეტო ოფისის უფროსი;

ა. ე) მანდატურთუხუცესი;

<u>ბ) წამყვანი საჯარო თანამდებობა:</u>

ბ. ა)კომიტეტის აპარატის უფროსი;

ბ. ბ) პარლამენტის თავმჯდომარის თანაშემწე;

ბ. გ) მთავარი ბუღალტერი,

ბ. დ) პარლამენტის თავმჯდომარის მოადგილის სამდივნოს უფროსი;

ბ. ე) სამდივნოს უფროსი;

ბ. ვ) საბიუჯეტო ოფისის უფროსის მოადგილე;

ბ. ზ) განყოფილების უფროსი;

ბ. თ) სასწავლო ცენტრის უფროსი;

<u>გ) უფროსი საჯარო თანამდებობა:</u>

გ. ა) ჯგუფის უფროსი;

გ. ბ) მთავარი სპეციალისტი;

გ. გ) კონსულტანტი;

გ. დ) წამყვანი სპეციალისტი;

გ. ე) რეფერენტი,

გ. ვ) უფროსი სპეციალისტი;

გ. ზ) თანაშემწე;

გ. თ) წამყვანი მანდატური;

გ. ი) უფროსი მანდატური;

<u>დ) უმცროსი საჯარო თანამდებობა:</u>

დ. ა) მდივან-სპეციალისტი;

დ. ბ) სპეციალისტი _ ოპერატიული მორიგე;

დ. გ) სპეციალისტი.

2. რანგების მიხედვით თანამდებობათა ნუსხა განისაზღვრება საჯარო თანამდებობათა რეესტრით, რომელსაც ამტკიცებს საქართველოს პრეზიდენტი.

მუხლი 6. პარლამენტის აპარატის მოხელეთა სავალდებულო საკვალიფიკაციო მოთხოვნები

1. პარლამენტის აპარატის მოხელეთათვის დადგენილია შემდეგი სავალდებულო საკვალიფიკაციო მოთხოვნები:

ა) მთავარი საჯარო თანამდებობის რანგის მოხელეთათვის - უმაღლესი განათლება, სპეციალობით ან საჯარო სამსახურში მუშაობის არანაკლებ 5 წლის სტაჟი;

ბ) წამყვანი საჯარო თანამდებობის რანგის მოხელეთათვის - უმაღლესი განათლება, სპეციალობით ან საჯარო სამსახურში მუშაობის არანაკლებ 4 წლის სტაჟი;

გ) უფროსი საჯარო თანამდებობის რანგის მოხელეთათვის - უმაღლესი განათლება, სპეციალობით ან საჯარო სამსახურში მუშაობის არანაკლებ 3 წლის სტაჟი;

დ) უმცროსი საჯარო თანამდებობის რანგის მოხელეთათვის - უმაღლესი განათლება, შრომის სტაჟი სავალდებულო არ არის.

2. პარლამენტის აპარატის მოხელეთა დამატებითი საკვალიფიკაციო მოთხოვნები, ფუნქციები და უფლება-მოვალეობები განისაზღვრება ამ წესით, შესაბამისი სტრუქტურული ერთეულების დებულებებითა და თანამდებობრივი ინსტრუქციებით.

3. იურიდიულ საკითხთა კომიტეტის აპარატსა და პარლამენტის აპარატის იურიდიულ დეპარტამენტში სამუშაოდ მიღებული უნდა იქნენ მხოლოდ იურიდიული განათლების მქონე პირები და საერთა-

მორისო სამართლის სპეციალისტები.

4. საპროცედურო საკითხთა და წესების კომიტეტის აპარატში სამუშაოდ მიღებული უნდა იქნენ იურიდიული განათლების მქონე პირები და შესაძლოა ეკონომიკური განათლების მქონე პირიც.

5. საგარეო ურთიერთობათა კომიტეტისა და ევროპასთან ინტეგრაციის კომიტეტის აპარატებსა და პარლამენტის აპარატის საერთაშორისო ურთიერთობათა დეპარტამენტში სამუშაოდ მიღებული უნდა იქნენ უმაღლესი განათლების მქონე პირები: იურისტები, ეკონომისტები, საერთაშორისო ურთიერთობათა, საერთაშორისო სამართლის, საერთაშორისო ეკონომიკისა და უცხოური ენის სპეციალისტები.

6. საფინანსო-საბიუჯეტო კომიტეტის და დარგობრივი ეკონომიკისა და ეკონომიკური პოლიტიკის კომიტეტის აპარატებში, აგრეთვე პარლამენტის აპარატის საფინანსო და სამეურნეო უზრუნველყოფის დეპარტამენტის საფინანსო განყოფილებასა და ბუღალტერიაში სამუშაოდ მიღებული უნდა იქნენ უმაღლესი განათლების მქონე პირები: ეკონომისტები, ფინანსისტები, იურისტები და ბუღალტრები.

7. თავდაცვისა და უშიშროების კომიტეტის აპარატში სამუშაოდ მიღებული უნდა იქნენ იურიდიული, ეკონომიკური და სამხედრო განათლების მქონე პირები.

8. აგრარულ საკითხთა კომიტეტის, განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის კომიტეტის, ეარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების კომიტეტის, რეგიონული პოლიტიკის კომიტეტის, თვითმმართველობისა და მაღალმთიანი რეგიონების კომიტეტის, ჯანმრთელობის დაცვისა და სოციალურ საკითხთა კომიტეტის აპარატებში სამუშაოდ მიღებული უნდა იქნენ იურიდიული და ეკონომიკური განათლების მქონე პირები და აღნიშნული კომიტეტების სპეციფიკიდან გამომდინარე შესაბამისი დარგის კომპეტენტური და სათანადო გამოცდილების მქონე სპეციალისტები.

9. ადამიანის უფლებათა დაცვისა და სამოქალაქო ინტეგრაციის კომიტეტის აპარატში სამუშაოდ მიღებული უნდა იქნენ იურიდიული განათლების მქონე პირები და აღნიშნული კომიტეტის სპეციფიკიდან გამომდინარე შესაბამისი დარგის კომპეტენტური და სათანადო გამოცდილების მქონე სპეციალისტები.

10. პარლამენტის აპარატის საკადრო საკითხთა დეპარტამენტში სამუშაოდ მიღებული უნდა იქნენ იურიდიული, ფსიქოლოგიური, ეკონომიკური განათლებისა და კადრების მართვის სფერომი პრაქტიკული გამოცდილების მქონე სპეციალისტები, რომლებიც ფლობენ შესაბამის საოფისე პროგრამებს.

11. პარლამენტის აპარატის პრესისა და ინფორმაციის დეპარტამენტში სამუშაოდ მიღებული უნდა იქნენ უმაღლესი განათლების მქონე პირები _ ჟურნალისტები და დეპარტამენტის სპეციფიკიდან გამომდინარე შესაბამისი ტექნიკური განათლების მქონე სპეციალისტები.

12. პარლამენტის აპარატის საორგანიზაციო დეპარტამენტში, საქმისწარმოების დეპარტამენტში, საზოგადოებასთან ურთიერთობის დეპარტამენტში, საფინანსო და სამეურნეო უზრუნველყოფის დეპარტამენტში სამუშაოდ მიღებული უნდა იქნენ უმაღლესი განათლებისა და სათანადო გამოცდილების მქონე სპეციალისტები.

13. პარლამენტის აპარატის ინფორმატიკის დეპარტამენტში სამუშაოდ მიღებული უნდა იქნენ უმაღლესი ტექნიკური განათლების მქონე სპეციალისტები, რომლებიც სრულყოფილად ფლობენ კომპიუტერულ ტექნიკასა და ტექნოლოგიებს.

14. პარლამენტის აპარატის კვლევით დეპარტამენტში სამუშაოდ მიღებული უნდა იქნენ უმაღლესი განათლების მქონე მაღალკვალიფიციური მკვლევრები და სპეციალისტები, რომლებიც სრულყოფილად ფლობენ უცხოურ ენას (ინგლისური, ფრანგული, გერმანული, რუსული) და კომპიუტერულ საოფისე პროგრამებს.

15. მანდატურის სამსახურში სამუშაოდ მიღებული უნდა იქნენ უმაღლესი განათლების მქონე პირები.

16. პარლამენტის აპარატის საბიუჯეტო ოფისში სამუშაოდ მიღებული უნდა იქნენ ეკონომიკური განათლების მქონე სპეციალისტები. უპირატესობა მიენიჭება სამეცნიერო ხარისხის მქონე პირებს.

17. პარლამენტის კომიტეტების აპარატების უფროსებს უნდა ჰქონდეთ იურიდიული განათლება და ეკონომიკური პროფილის კომიტეტებისათვის შესაბამისად ეკონომიკური განათლება.

18. ამ მუხლით გათვალისწინებულ საკვალიფიკაციო მოთხოვნებიდან გამონაკლის შემთხვევაზე გადაწყვეტილებას იღებს საკონკურსო-სააატესტაციო კომისია შესაბამისი კომიტეტის თავმჯდომარესთან ან დეპარტამენტის (სამსახურის, ოფისის) უფროსთან შეთანხმებით, რაზედაც დგება კომისიის ოქმი, რომელზედაც ხელს აწერენ საკონკურსო-სააატესტაციო კომისიის თავმჯდომარე და დამსწრე კომისიის წევრები.

მუხლი 7 თანამდებობრივი ინსტრუქცია (სამუშაოს აღწერა)

1. თანამდებობრივ ინსტრუქციაში (სამუშაოს აღწერა) ასახულია ,კონკრეტული თანამდებობის მოვალეობები, უფლებები, ფუნქციები, ამ თანამდებობისათვის წაყენებული პროფესიულ-კვალიფიკაციური და პიროვნული მოთხოვნები: განათლება, ცოდნა, უნარ-ჩვევები, გამოცდილება, სამუშაო სტაჟი, პიროვნული თვისებები, რომლებიც პარლამენტის აპარატის შესაბამისი სტრუქტურული ერთეულის ფუნქციებიდან გამომდინარეობს. თანამდებობრივი ინსტრუქციის მიზანია, ხელი შეუწყოს პარლამენტის აპარატში კადრების შერჩევის, განაწილების, ატესტაციის ჩატარების, დაწინაურებისა და პროფესიული კვალიფიკაციის ამაღლების სისტემის სრულყოფას.

2. თანამდებობრივი ინსტრუქცია:

ა) განსაზღვრავს თითოეული სახელმწიფო მოხელის საქმიანობის სპეციფიკასა და ფუნქციურ მოვალეობებს;

ბ) გამორიცხავს სახელმწიფო მოხელეთა საქმიანობაში დუბლირებასა და პარალელიზმს;

გ) აწესრიგებს საქმიან ურთიერთობებს პარლამენტის აპარატის სტრუქტურულ ერთეულებს შორის;

დ) იძლევა სახელმწიფო მოხელეთა მუშაობის შედეგებისა და ხარისხის შეფასების შესაძლებლობას.

3. თანამდებობრივი ინსტრუქცია ეფუძნება საქართველოს კონსტიტუციას, ,,საჯარო სამსახურის შესახებ" საქართველოს კანონს, პარლამენტის რეგლამენტს და სხვა ნორმატიულ აქტებს, პარლამენტის აპარატის დებულებას, შრომის შინაგანაწესს, ამ წესსა და პარლამენტის აპარატის შესაბამისი სტრუქტურული ერთეულის დებულებას.

4. თანამდებობრივ ინსტრუქციაში, რომლის ზოგად დებულებებში მოკლედაა აღნიშნული შესაბამისი თანამდებობის ადგილი და როლი სტრუქტურულ ქვედანაყოფში, გათვალისწინებული უნდა იქნეს:

ა) მოხელის თანამდებობრივი დაქვემდებარება (ინსტრუქციის ამ ნაწილში აღნიშნულია სახელმწიფო მოხელის კონკრეტული თანამდებობრივი პასუხისმგებლობა);

ბ) თანამდებობრივი მოვალეობები (ფუნქციები) (ინსტრუქციის ამ ნაწილში ნათლად და დეტალურადაა ჩამოთვლილი ძირითადი ფუნქციები და შესაბამისი პასუხისმგებლობა);

გ) თანამდებობრივი უფლებები (ინსტრუქციის ამ ნაწილში აღნიშნულია ის უფლებები, რომლებითაც სახელმწიფო მოსლეე სარგებლობს კონკრეტული თანამდებობით განსაზღვრული მოვალეობების შესრულებისას);

დ) საკვალიფიკაციო და სხვა დამატებითი მოთხოვნები:

დ.ა) რა უნდა იცოდეს სახელმწიფო მოხელემ (იმ ნორმატიული აქტების ჩამონათვალი, რომელთა ცოდნაც აუცილებელია სახელმწიფო მოხელის მიერ თანამდებობრივი ინსტრუქციით განსაზღვრული მოვალეობების სრულყოფილად შესრულებისათვის);

დ.ბ) საკვალიფიკაციო მოთხოვნები (საჯალდებულო მოთხოვნებია: უმაღლესი განათლება, სპეციალობა, პროფესიული კვალიფიკაცია, მუშაობის სტაჟი, სახელმწიფო ენის სრულყოფილი ცოდნა, სასურველი მოთხოვნებია: უცხოური ენისა და კომპიუტერის ცოდნა და ა.შ.);

დ.გ) უნარ-ჩვევები (ის უნარ-ჩვევები, რომლებიც საჭიროა აღნიშნული თანამდებობრივი მოვალეობების შესრულებისათვის, მაგალითად, ანალიზის, მასშტაბური ამროვნებისა და გუნდური მუშაობის უნარი, საშემსრულებლო კულტურა, მაღალი პასუხისმგებლობა, დოკუმენტებზე მუშაობის, აზრის მოკლედ და მკაფიოდ ჩამოყალიბების უნარი, თვითკრიტიკულობა, პრინციპულობა, თავმდაბლობა და სხვა;

ე) ანგარიშგება და შესრულების შეფასება (მოხელის მიერ თავისი ფუნქციური ვალდებულებების ხარისხიანად და მაღალპროფესიულ დონეზე შესრულების შემოწმების შესაძლებლობას წარმოადგენს უშუალო ხელმძღვანელისადმი მოხელის ანგარიშგება შესრულებულ სამუშაოთა შესახებ და ხელმძღვანელის მიერ სამუშაოს შესრულების შეფასება. ინსტრუქციის ამ ნაწილში ანგარიშგებასთან დაკავშირებით აღნიშნულია:

ე.ა) ანგარიშის პერიოდულობა (ყოველკვირეული, თვიური, კვარტალური, წლიური);

ე.ბ) ანგარიშის ფორმა (მაგ.: სტანდარტული ფორმატი, წერილობითი, ზეპირი და ა.შ.),

ე.გ) ანგარიშის შინაარსი (რა საკითხები უნდა მოიცვას, მაგ., ოპერატიული და სტრატეგიული მიზნებისა და ამოცანების, სამუშაო გეგმის, ბრძანებების, ერთჯერადი დავალებების შესრულება და სხვა);

ე.დ) ვის უნდა წარედგინოს ანგარიში (ვის ექვემდებარება უშუალოდ და ვის წინაშეა უშუალოდ ანგარიშვალდებული) (იხ. დანართი 1).

მუხლი 8. თანამდებობრივი ინსტრუქციის დამტკიცების წესი

1. თანამდებობრივი ინსტრუქციის დამტკიცების წესი განისაზღვრება პარლამენტის რეგლამენტით, პარლამენტის აპარატის დებულებითა და ამ წესით.

2. პარლამენტის აპარატის უფროსის, პარლამენტის თავმჯდომარის კაბინეტის უფროსისა და პარლამენტის თავმჯდომარის კაბინეტში შემავალ მოხელეთა თანამდებობრივ ინსტრუქციებს შესაბამისი ბრძანებით ამტკიცებს პარლამენტის თავმჯდომარე.

3. პარლამენტის თავმჯდომარის მოადგილეთა სამდივნოების, უფროსების, თანაშემწეების, რეფერენტებისა და მდივან-სპეციალისტების თანამდებობრივ ინსტრუქციებს პარლამენტის თავმჯდომარის მოადგილის წარდგინების საფუძველზე შესაბამისი ბრძანებით ამტკიცებს პარლამენტის აპარატის უფროსი.

4. პარლამენტის აპარატის უფროსის სამდივნოს სახელმწიფო მოხელეთა, დეპარტამენტებისა და სამსახურების უფროსების თანამდებობრივ ინსტრუქციებს ამტკიცებს პარლამენტის აპარატის უფროსი.

5. პარლამენტის კომიტეტების აპარატების უფროსების თანამდებობრივ ინსტრუქციებს შესაბამისი კომიტეტის თავმჯდომარესთან შეთანხმებით ამტკიცებს პარლამენტის აპარატის უფროსი.

6. პარლამენტის აპარატის სტრუქტურულ ერთეულებში შემავალი ქვედანაყოფების ხელმძღვანელებისა და სხვა სახელმწიფო მოხელეთა თანამდებობრივ ინსტრუქციებს შესაბამისი სტრუქტურული ერთეულის უფროსებთან შეთანხმებით ამტკიცებს პარლამენტის აპარატის უფროსი.

7. პარლამენტის კომიტეტის აპარატის სახელმწიფო მოხელეთა თანამდებობრივ ინსტრუქციებს შესაბამისი კომიტეტის თავმჯდომარესთან შეთანხმებით ამტკიცებს პარლამენტის აპარატის უფროსი.

8. პარლამენტის აპარატის სტრუქტურული ერთეულის ხელმძღვანელი სახელმწიფო მოხელეს აცნობს თანამდებობრივ ინსტრუქციას, რაც დასტურდება ინსტრუქციაზე მოხელის ხელმოწერითა და გაცნობის თარიღის მითითებით.

9. ინსტრუქციებში ცვლილებები და დამატებები შეიტანება იმ თანამდებობის პირების, რომლებიც მათ ამტკიცებენ. ინსტრუქციებში შეტანილ ცვლილებებსა და დამატებებს პარლამენტის აპარატის საკადრო საკითხთა დეპარტამენტი აცნობებს სახელმწიფო მოხელეებს, რაც დასტურდება ინსტრუქციებზე მათი ხელმოწერით.

მუხლი 9. თანამდებობრივი ინსტრუქციის შენახვის წესი

1. თანამდებობრივი ინსტრუქციის დამტკიცებული ეგზემპლარი ინახება პარლამენტის აპარატის საკადრო საკითხთა დეპარტამენტში, ხოლო ასლები - პარლამენტის აპარატის შესაბამის სტრუქტურულ ერთეულში და უშუალოდ სახელმწიფო მოხელესთან.

2. თანამდებობრივი ინსტრუქციის ბოლო გვერდზე კეთდება ჩანაწერი სახელმწიფო მოხელისათვის თანამდებობრივი ინსტრუქციის გაცნობის თარიღებზე, რაც დასტურდება მისი ხელმოწერით.

მუხლი 10. პირი, რომელიც, არ მიიღება პარლამენტის აპარატში სამუშაოდ

პარლამენტის აპარატში სამუშაოდ არ მიიღება პირი, თუ:

ა) იგი ნასამართლეა ეკონომიკურ ჩადენილი ლანძღულისათვის და მოხსნილი არ აქვს ნასამართლობა;

ბ) იგი იმყოფება წინასწარი გამოძიების ქვეშ ან პატიმრობაში;

გ) სასამართლოს მიერ მას ჩამორთმეული აქვს შესაბამისი თანამდებობის დაკავების უფლება;

დ) სამედიცინო დასკვნის თანახმად მისი ჯანმრთელობა არ აკმაყოფილებს ნოცემული თანამდებობის დასაკავებლად აუცილებელ მოთხოვნებს;

ე) იგი თანამდებობის დაკავების შემთხვევაში უშუალო სამსახურებრივი ზედამხედველობით უკავშირდება მშობელს, მეუღლეს, დას, ძმას, შვილს ან მეუღლის დას, ძმას, მშობელს;

ვ) იგი სასამართლოს გადაწყვეტილებით ცნობილია ქმედუუნაროდ ან შეზღუდული ქმედუნარიანობის მქონედ;

ზ) იგი არის უცხო ქვეყნის მოქალაქეობის პრეტენდენტი, გარდა კანონით და საერთაშორისო ხელშეკრულებით გათვალისწინებული გამონაკლისისა.

მუხლი 11. პარლამენტის აპარატის საჯარო მოსამსახურეთა თანამდებობაზე დანიშვნისა და თანამდებობიდან გათავისუფლების უფლება

1. პარლამენტის აპარატის უფროსს თანამდებობაზე ნიშნავს და თანამდებობიდან ათავისუფლებს პარლამენტის თავმჯდომარე.

2. პარლამენტის აპარატის სტრუქტურული ერთეულის (დეპარტამენტის, სამსახურის, ოფისის) ხელმძღვანელს პარლამენტის აპარატის უფროსის წარდგინების საფუძველზე თანამდებობაზე ნიშნავს და თანამდებობიდან ათავისუფლებს პარლამენტის თავმჯდომარე.

3. პარლამენტის აპარატის სტრუქტურულ ერთეულებში დამტკიცებული სამტატო განრიგის თანახმად საჯარო მოსამსახურეს შესაბამისი დეპარტამენტის, სამსახურის, ოფისის უფროსის და კომიტეტის თავმჯდომარის წარდგინების საფუძველზე ,,საჯარო სამსახურის შესახებ" საქართველოს კანონით დადგენილი წესით თანადებობაზე ნიშნავს და თანამდებობიდან ათავისუფლებს პარლამენტის აპარატის უფროსი.

4. პარლამენტის წევრის თანაშემწეს პარლამენტის წევრის წარდგინების საფუძველზე, მისი უფლებამოსილების ვადით თანამდებობაზე ნიშნავს და თანამდებობიდან ათავისუფლებს პარლამენტის აპარატის უფროსი.

მუხლი 12. პარლამენტის აპარატში სამუშაოდ მიღებისას წარსადგენი დოკუმენტები

პარლამენტის აპარატში სამუშაოდ მიღების მსურველმა შესაბამის თანამდებობაზე დანიშვნის უფლების მქონე პირს უნდა წარუდგინოს:

ა) წერილობითი განცხადება;

ბ) ავტობიოგრაფია;

გ) ხელწერილი კანონით დადგენილ მოთხოვნებთან შესაბამისობის შესახებ;

დ) განათლების ან შესაბამისი კვალიფიკაციის მოწმობა;

ე) პირადობის დამადასტურებელი დოკუმენტი;

ვ) შრომის წიგნაკი ან ცნობა აღრინდელი საქმიანობის შესახებ;

ზ) სამედიცინო-ნარკოლოგიური შემოწმების ცნობა;

თ) სამედიცინო დასკვნა ჯანმრთელობის მდგომარეობის შესახებ;

ი) კაღრების აღრიცხვის ფურცელი (იხ. დანართი 2) და ფოტოსურათები;

კ) სამხედრო ბილეთი.

თავი III. პარლამენტის აპარატის მოხელის თანამდებობაზე დანიშვნა

მუხლი 13. პარლამენტის აპარატის მოხელის თანამდებობაზე დანიშვნის წესი

პირი პარლამენტის აპარატის მოხელის თანამდებობაზე ინიმნება განუსაზღვრელი ვადით, კომიტეტის თავმჯდომარის ან დეპარტამენტის (სამსახურის, ოფისის) უფროსის წარდგინებით, კონკურსის შედეგების გათვალისწინებით, საკონკურსო-საატესტაციო კომისიის გადაწყვეტილების საფუძველზე, ,,საჯარო სამსახურის შესახებ" საქართველოს კანონით დადგენილი წესით.

მუხლი 14. პარლამენტის აპარატის დამხმარე მოსამსახურის თანადებობაზე დანიშვნა

პარლამენტის აპარატის დამხმარე მოსამსახურე შტატით გათვალისწინებულ თანამდებობაზე ინიმნება განსაზღვრული ან გარკვეული სამუშაოს შესრულების ვადით. დამხმარე მოსამსახურესთან ფორმდება შრომითი ხელშეკრულება (იხ. დანართი 3).

მუხლი 15. პარლამენტის აპარატის შტატგარეშე მოსამსახურესთან შრომითი ხელშეკრულების გაფორმების წესი

შტატგარეშე მოსამსახურეები არიან შესაბამისი დარგის სპეციალისტები, მეცნიერ-ექსპერტები და კონსულტანტები. პარლამენტის აპარატის სტრუქტურული ქვედანაყოფის შტატგარეშე მოსამსახურესთან ფორმდება შრომითი ხელშეკრულება განსაზღვრული ან გარკვეული სამუშაოს შესრულების ვადით, პარლამენტის ბიუროს მიერ დამტკიცებული ხელფასის ფონდის ფარგლებში, კანონმდებლობით გათვალისწინებული წესით.

მუხლი 16. კონკურსის გამოცხადება

1. კონკურსის მიზანია დასაკავებელი თანამდებობისადმი წაყენებულ მოთხოვნებთან კონკურსანტის შესაბამისობის შეფასება, საკადრო რეზერვის შექმნა.

2. კონკურსი ცხადდება პარლამენტის აპარატის უფროსის გადაწყვეტილებით. კონკურსისათვის შექმნილია საკონკურსო-საატესტაციო კომისია. კომისიის თავმჯდომარეს პარლამენტის თავმჯდომარის წარდგინების საფუძველზე ნიშნავს საჯარო სამსახურის ბიუროს უფროსი. კომისიის შემადგენლობას განსაზღვრავს და შესაბამისი ბრძანებით ამტკიცებს კომისიის თავმჯდომარე.

3. კონკურსის პირობები ვაკანტური თანამდებობის დასაკავებლად ცხადდება გაზეთ «საქართველოს რესპუბლიკაში» ან სხვა ოფიციალურ ბეჭდვით ორგანოში შეტყობინების განთავსებით. კონკურსის შესახებ შეტყობინება შეიცავს კანონით დადგენილ შემდეგ მონაცემებს:

ა) კონკურსის წესით შესავსებ თანამდებობათა ჩამონათვალს;

ბ) კონკურსანგისათვის წაყენებულ საკვალიფიკაციო მოთხოვნებს;

გ) თანამდებობრივი სარგოს ოდენობას;

დ) განცხადებისა და სხვა აუცილებელი დოკუმენტების ჩამონათვალს;

ე) პარლამენტის აპარატის საკონკურსო-საატესტაციო კომისიის მისამართს.

4. კონკურსში მონაწილეობის მისაღებად წარსადგენ განცხადებაში მუსტად უნდა იქნეს მითითებული, თუ რომელი ვაკანტური თანამდებობის (შესაბამისი კვალიფიკაციის მითითებით) დასაკავებლად სურს განმცხადებელს კონკურსში მონაწილეობა.

მუხლი 17. საბუთების წარდგენა კონკურსში მონაწილეობისათვის

1. კონკურსში მონაწილეობის მისაღებად პირი ავსებს და საკონკურსო-საატესაციო კომისიას წარუდგენს:

ა) წერილობით განცხადებას;

ბ) ავტობიოგრაფიას;

გ) განათლების ან შესაბამისი კვალიფიკაციის დამადასტურებელ მოწმობას;

დ) მრომის წიგნაკს ან ასლს;

ე) ორ ცალ ფოტოსურათს (ზომა 3x4);

ვ) განათლებისა და მუშაობის გამოცდილების აღწერას (Curriculum Vitae), რომელსაც გასცემს საკონკურსო-საატესტაციო კომისიის სამდივნო (იხ. დანართი 4);

ზ) დახასიათება_რეკომენდაციას ბოლო სამუშაო ადგილიდან ან სასწავლო დაწესებულებიდან.

2. კონკურსში მონაწილეობის მისაღებად დაშვებული იქნება ის პირი, რომელიც აკმაყოფილებს ყველა შემდეგ მოთხოვნას:

ა) არის საქართველოს ქმედუნარიანი მოქალაქე;

ბ) აქვს უმაღლესი განათლება;

გ) არის 21 წლის, მაგრამ არა უმეტეს 65 წლისა;

დ) ფლობს სახელმწიფო ენას და აკმაყოფილებს თანამდებობრივი ინსტრუქციით გათვალისწინებულ საკვალიფიკაციო მოთხოვნებს;

ე) სრულად წარმოადგინა კონკურსში მონაწილეობის მისაღებად საჭირო ყველა საბუთი.

3. კონკურსი ტარდება სამ ტურად:

ა) პირველ ტურში მოწმდება კომპიუტერზე მუშაობის პრაქტიკული ჩვევები და კონკურსანტის მიერ წარმოდგენილ საბუთებში მითითებული უცხოური ენის ცოდნის დონე;

ბ) მეორე ტურში ტარდება ტესტირება სპეციალიზებული ტესტებით. ტესტების რაოდენობა არ უნდა აღემატებოდეს 100-ს; ტესტებზე პასუხის გასაცემად კონკურსანგისათვის გათვალისწინებულია 3 საათი; კონკურსანტებისათვის შედგენილი სპეციალიზებული ტესტები, საკვალიფიკაციო მოთხოვნები და კონკურსის ჩატარების პირობები ქვეყნდება პარლამენტის ინტერნეტ-გვერდზე www.parliament.ge კონკურსის ჩატარებამდე ერთი თვით ადრე;

გ) მესამე ტურში იმართება გასაუბრება.

4. კონკურსანტმა წერითი გამოცდის დროს დადებითი შეფასების მისაღებად სწორად უნდა უპასუხოს ტესტების 70%-ს.

5. კონკურსის ყოველი ტურის შემდეგ მიღებული შეფასების მიხედვით კონკურსის მონაწილეს შეიძლება უარი ეთქვას კონკურსში მონაწილეობის გაგრძელებაზე. ყოველი ტურის შემდეგ 3 დღის ვადამი საკონკურსო-საატესტაციო კომისია ადგენს მომდევნო ტურში გასულ კონკურსანტთა სიას და ნიშნავს მორიგი ტურის ჩატარების თარიღს.

6. კანდიდატებთან გასაუბრების შემდეგ საკონკურსო-საატესტაციო კომისია თავის სხდომაზე კონკურსანტის დაუსწრებლად განიხილავს მისი შეფასების საკითხს. გადაწყვეტილების მისაღებად

კომისია სხდომაზე აგარებს ღია კენჭისყრას.

7. კონკრეტულ ვაკანტურ თანამდებობაზე კონკურსში მონაწილე ყველა კანდიდატს ცალ-ცალკე ეყრება კენჭი. საკონკურსო-საატესტაციო კომისიის გადაწყვეტილება მიიღება ხმათა უმრავლესობით. სხდომაზე დამსწრე კომისიის წევრთა ხმების თანაბრად გაყოფის შემთხვევაში გადამწყვეტია კომისიის თავმჯდომარის ხმა.

8. საკონკურსო-საატესტაციო კომისიის სხდომაზე ფორმდება ოქმი, რომელსაც ხელს აწერენ თავმჯდომარე და სხდომაზე დამსწრე კომისიის წევრები. კომისიის წევრს უფლება აქვს თავისი განსხვავებული აზრი დაურთოს ოქმს, რის შესახებაც აღინიშნება ოქმში.

9. ვაკანტურ თანამდებობაზე დასანიშნად საკონკურსო-საატესტაციო კომისია წარადგენს კანდიდატს ან უარს აცხადებს მის წარდგენაზე.

10. საკონკურსო-საატესტაციო კომისიის თავმჯდომარე, ხოლო მისი არყოფნის შემთხვევაში _ კომისიის თავმჯდომარის მოადგილე ან კომისიის სხვა უფლებამოსილი წევრი, გადაწყვეტილების გამოტანიდან არა უგვიანეს 2 დღისა წერილობით აცნობებს ყველა კანდიდატს მის მიმართ გამოტანილი გადაწყვეტილების თაობაზე, ხოლო ვაკანტურ თანამდებობაზე დანიშვნის უფლების მქონე პირს კომისიის მიერ კანდიდატის წარდგენის ან მის წარდგენაზე უარის თქმის შესახებ.

11. საკონკურსო-საატესტაციო კომისიის მიერ თანამდებობაზე დასანიშნად წარდგენილი კანდიდატი, რომელიც მისგან დამოუკიდებელი მიზეზით არ დაინიშნა თანამდებობაზე, მისი სურვილისამებრ ჩაირიცხება პარლამენტის აპარატის მოხელეთა რეზერვში.

12. კონკურსი ჩაშლილად ითვლება, თუ მასში მონაწილეობისათვის წარმოდგენილი არ იქნება არც ერთი განცხადება, აგრეთვე იმ შემთხვევაში, თუ საკონკურსო-საატესტაციო კომისია უარს განაცხადებს თანამდებობაზე დასანიშნად კანდიდატის წარდგენაზე.

მუხლი 18. თანამდებობაზე დანიშვნის გაფორმება

თანამდებობაზე დანიშვნა ფორმდება ბრძანებით, რომელშიც აღინიშნება:

ა) თანამდებობაზე დასანიშნი პირის სახელი და გვარი;

ბ) თანამდებობის დასახელება, თანამდებობრივი სარგოს განაკვეთი და კანონმდებლობით გათვალისწინებული დანამატები;

გ) თანამდებობაზე დანიშვნის თარიღი;

დ) სამსახურის ვადა;

ე) გამოსაცდელი ვადის ხანგრძლივობა, თუ იგი გამოყენებულია.

თავი IV. პარლამენტის აპარატის მოსამსახურის უფლებები და გარანტიები

მუხლი 19. შრომითი გასამრჯელო (ხელფასი)

1. პარლამენტის აპარატის მოსამსახურეს უფლება აქვს სამსახურში მიღების დღიდან სამსახურიდან განთავისუფლების დღემდე მიიღოს შრომითი გასამრჯელო (ხელფასი).

2. აპარატის მოხელის ხელფასი მოიცავს:

ა) თანამდებობრივ სარგოს;

ბ) პრემიას;

გ) საჯარო სამსახურში წელთა ნამსახურობისათვის დაწესებულ და საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებულ სხვა დანამატებს.

3. მოსამსახურეებს ეძლევა საჯარო სამსახურში წელთა ნამსახურობისათვის დანამატი თანამდებობრივი სარგოს შემდეგი ოდენობით:

ა) 5 წლამდე - 10 პროცენტი;

ბ) 5 წლიდან 10 წლამდე - 20 პროცენტი;

გ) წლიდან 15 წლამდე - 25 პროცენტი;

დ) 15 წელი და მეტი - 30 პროცენტი.

4. მოხელეებს აგენტაციის შედეგების გათვალისწინებით ენიჭებათ საკლასო ჩინები და ეძლევათ შრომით გასამრჯელოზე (ხელფასზე) დანამატი საქართველოს პრეზიდენტის 2001 წლის 21 ივლისის N286 ბრძანებულების ,,საჯარო თანამდებობათა რეესტრის" დანართის თანახმად (იხ. დანართი 5).

5. მოსამსახურეს კვარტალში ერთხელ მიეცემა პრემია თანამდებობრივი სარგოს 200 პროცენტამდე ოდენობით. პრემიის კონკრეტულ ოდენობას აპარატის უფროსს წარუდგენენ კომიტეტების

აპარატის უფროსები კომიტეტების თავმჯდომარეებთან შეთანხმებით და დეპარტამენტების, სამსახურის და ოფისის ხელმძღვანელები.

6. შრომით გასამრჯელოს (ხელფასს) გასცემს პარლამენტის აპარატის საფინანსო და სამეურნეო უზრუნველყოფის დეპარტამენტის ბუღალტერია.

7. პარლამენტის აპარატის მოხელეთა და დამხმარე მოსამსახურეთა თანამდებობრივ სარგოებს, განაკვეთებს და თანამდებობათა დასახელებებს ადგენს პარლამენტის თავმჯდომარე.

მუხლი 20. სამსახურებრივი მივლინების წესი

1. საქართველოს ფარგლებში და მის ფარგლებს გარეთ პარლამენტის აპარატის მოსამსახურის მივლინების საკითხს განიხილავს და გადაწყვეტილებას იღებს პარლამენტის აპარატის უფროსი.

2. მოსამსახურე ვალდებულია მივლინებაში გამგზავრებამდე 1 კვირით ადრე აპარატის უფროსს წარუდგინოს სამივლინებო განცხადება, რომელშიც უნდა აღინიშნოს მივლინების ადგილი, მიზანი, საფუძველი. სამივლინებო ხარჯების გამღები მხარე (იხ. დანართი 6).

3. პარლამენტის აპარატის უფროსის სათანადო რეზოლუციის საფუძველზე საკადრო საკითხთა დეპარტამენტი ამზადებს ბრძანების პროექტს.

4. ბრძანება ძალაში შედის აპარატის უფროსის ხელმოწერისთანავე.

5. მივლინებიდან დაბრუნების შემდეგ მოსამსახურე პარლამენტის აპარატის უფროსს წარუდგენს შესაბამის წერილობით ანგარიშს მივლინების პერიოდში გაწეული საქმიანობის შედეგების შესახებ.

6. სამივლინებო ხარჯების ანგარიში მივლინებიდან დაბრუნების შემდეგ 3 დღის განმავლობაში ბარდება საფინანსო და სამეურნეო უზრუნველყოფის დეპარტამენტის ბუღალტერიას. სხვადასხვა გარე-მოებათა გათვალისწინებით მოსამსახურის მივლინების ვადას აგრძელებს პარლამენტის აპარატის უფროსი.

7. მოსამსახურეს სამსახურებრივი მივლინების ხარჯები უნაზღაურდება საქართველოს კანონ-მდებლობით დადგენილი წესითა და ოდენობით.

8. სამსახურებრივი მივლინების პერიოდში პარლამენტის აპარატის მოსამსახურეს უნარჩუნდება დაკავებული თანამდებობა და ხელფასი.

მუხლი 21. სამუშაო დრო და დასვენების დრო

1. პარლამენტის აპარატის მოსამსახურის სამუშაო დრო წარმოადგენს კალენდარული დროის ნაწილს, რომლის განმავლობაშიც იგი ვალდებულია განახორციელოს თავისი სამსახურებრივი უფლება-მოვალეობანი.

2. მოსამსახურე მუშაობს 5-დღიანი სამუშაო კვირის განმავლობაში. სამუშაო დღის ხანგრძლი-ვობაა 8 საათი, ერთსაათიანი შესვენებით. მუშაობა იწყება 9 საათზე და მთავრდება 18 საათზე, შესვენებაა 13 საათიდან 14 საათამდე. უქმე დღის წინა დღეს სამუშაო დღის ხანგრძლიეობა მცირდება 1 საათით.

3. დასვენებისა და უქმე დღეებში, აგრეთვე ყოველდღიური სამუშაო დროის დამთავრების შემდეგ პარლამენტის შენობაში ყოფნა, როგორც გამონაკლისი, ცალკეულ მოსამსახურეთათვის დასაშ-ვებია, მხოლოდ გადაუდებელი, წინასწარ გათვალისწინებული სამუშაოების დროს, რომელთა სწრაფად და დროულად შესრულებაზე დამოკიდებულია პარლამენტის ნორმალური მუშაობა.

მუხლი 22. შვებულება

1. პარლამენტის აპარატის მოსამსახურისათვის დადგენილია ყოველწლიური ანაზღაურებადი შვებულება 30 კალენდარული დღის ოდენობით.

2. მუშაობის არანაკლებ 3 წლის სტაჟის მქონე მოსამსახურეს მეოთხე და ყოველ შემდგომ წელზე ეძლევა თითოოდღიანი დამატებითი შვებულება არა უმეტეს 10 დღისა.

დისციპლინური პასუხისმგებლობის მოქმედების პერიოდში მოსამსახურეს დამატებითი შვებულება შეიძლება შეუმცირდეს ან საერთოდ არ მიეცეს.

3. მოსამსახურეს, რომელსაც აქვს სახელმწიფო დაწესებულებაში მუშაობის 10 წელზე მეტი სტაჟი, მიეცემა დამატებითი ანაზღაურებადი შვებულება 15 კალენდარული დღის ოდენობით.

4. მოსამსახურეს შეიძლება მიეცეს ანაზღაურების გარეშე შვებულება არა უმეტეს 1 წლისა კანონმდებლობით გათვალისწინებული წესით.

მუხლი 23. საშვებულებო დახმარება

1. პარლამენტის აპარატის მოსამსახურეს ძირითად შეებულებასთან ერთად ეძლევა საშვებულებო დახმარება 1 თვის თანამდებობრივი სარგოს ოდენობით. შვებულების მომდევნო სამუშაო წელს გადატანის შემთხვევაში სამვებულებო დახმარება მიეცემა აერთეთე წინა წლის მუშაობისათვის.

2. შვებულების ნაწილ-ნაწილ გამოყენების შემთხვევაში მოსამსახურეს საშვებულებო დახმარება ეძლევა მისი პირველი ნაწილის გამოყენებისთანავე.

3. დისციპლინური პასუხისმგებლობის მოქმედების პერიოდში მოსამსახურეს სამვებულებო დახმარება შეიძლება შეუმცირდეს ან საერთოდ არ მიეცეს.

მუხლი 24. სხვა თანამდებობაზე გადაყვანა ან თანამდებობრივად გაუთვალისწინებელი დავალების მიცემა

პარლამენტის აპარატის მოსამსახურის სხვა თანამდებობაზე ან სხვა ადგილმდებარეობის სამუშაოზე გადაყვანა, აერთეთე მისთვის დაკავებული თანამდებობით გაუთვალისწინებელი დავალების მიცემა დასაშვებია მხოლოდ მოსამსახურის თანხმობით.

მუხლი 25. შრომითი გასამრჯელო (ხელფასი) მოსამსახურის უკანონოდ გადაყვანის შემთხვევაში

პარლამენტის აპარატის მოსამსახურეს უფლება აქვს მიიღოს შრომითი გასამრჯელო (ხელფასი) მისი უკანონოდ გადაყვანის მთელი პერიოდისათვის, თუ მას ამ დროის განმავლობაში ეკრძალებოდა ძველი სამუშაოს შესრულება და მან ამის თაობაზე წერილობით აცნობა უკანონო აქტის გამომცემ პირს.

მუხლი 26. მოსამსახურის გადაყვანა ჯანმრთელობის მდგომარეობის გამო

პარლამენტის აპარატის მოსამსახურეს, რომლის ჯანმრთელობა სამედიცინო დასკვნის საფუძველზე არ იძლევა დაკავებულ თანამდებობაზე სამსახურის გაგრძელების სამუალებას, უფლება აქვს პარლამენტის აპარატშივე მიიღოს თავისი ჯანმრთელობის მდგომარეობის შესაბამისი თანამდებობა. თუ პარლამენტის აპარატში არ არის მოსამსახურის ჯანმრთელობის მდგომარეობის შესაბამისი თანამდებობა ან თუ მოსამსახურე ვერ აკმაყოფილებს სხვა მოთხოვნებს, იგი დადგენილი წესით თავისუფლდება დაკაებული თანამდებობიდან.

მუხლი 27. მოსამსახურის სამსახურებრივი პირობების დროებით შემსუბუქება და მისი დროებით გადაყვანა

1. პარლამენტის აპარატის მოსამსახურეს უფლება აქეს სამედიცინო დასკენის საფუძველზე მოითხოვოს სამსახურებრივი პირობების დროებით შემსუბუქება ან დროებით გადაყვანა თავისი ჯანმრთელობის მდგომარეობის შესაბამის თანამდებობაზე, გარდა კონკურსის წესით დასაკავებელი თანამდებობისა. მოსამსახურეს ეძლევა ახალი თანამდებობის შესაბამისი თანამდებობრივი სარგო, თუ იგი ძველ თანამდებობრივ სარგოზე მეტია. თუ ახალი თანამდებობის შესაბამისი თანამდებობრივი სარგო ძველ თანამდებობრივ სარგოზე ნაკლებია, მოხელეს უნარჩუნდება ძველი სარგო.

2. მოსამსახურის სამსახურებრივი პირობების შემსუბუქების ან სხვა თანამდებობაზე მისი გადაყვანის შეუძლებლობის შემთხვევაში სამედიცინო დასკვნაში მითითებული ვადის გათვალისწინებით მოსამსახურე დროებით მაგრამ არა უმეტეს 3 თვისა) თავისუფლდება თანამდებობრივი უფლებამოვალეობების შესრულებისაგან.

3. ამ მუხლის მოთხოვნები ერცელდება ფეხმძიმე ქალებზე ფეხმძიმობის პერიოდში.

მუხლი 28. სასწავლო შვებულება კვალიფიკაციის ასამაღლებლად

პარლამენტის აპარატის მოსამსახურეს 5 წელიწადში ერთხელ თანამდებობრივი სარგოს შენარჩუნებით ეძლევა სასწავლო შვებულება 3 თვემდე ვადით კვალიფიკაციის ამაღლების მიზნით.

მუხლი 29. დახმარება პარლამენტის აპარატის მოსამსახურის დაღუპვისას ან დაინვალიდებისას

1. სამსახურებრივი მოვალეობების შესრულებასთან ღაკავშირებით პარლამენტის აპარატის მოსამსახურეზე თავდასხმის შედეგად მისი დაღუპვის შემთხვევაში დაღუპულის ოჯახს ეძლევა ერთჯერადი დახმარება 10 წლის თანამდებობრივი სარგოს ოდენობით. დაღუპული იკრძალება სახელმწიფოს ხარჯზე.

2. მოხელეს, რომელიც დაინვალიდდა ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, ეძლევა დახმარება:

ა) მრომისუუნარობის ნაწილობრივი დაკარგვისას - 1 წლის თანამდებობრივი სარგოს ოდენობით;

ბ) მრომისუუნარობის სრული დაკარგვისას - 5 წლის თანამდებობრივი სარგოს ოდენობით.

მუხლი 30. პარლამენტის აპარატის სახელმწიფო მოხელის საპენსიო უზრუნველყოფა

1. პარლამენტის აპარატის მოხელის პენსია არის სახელმწიფო პენსია, რომელიც „პარლამენტის წევრის სიცოცხლისა და ჯანმრთელობის საკალდებულო დაზღვევის, პარლამენტის წევრისა და პარლამენტის აპარატის მოხელის საპენსიო უზრუნველყოფის შესახებ" საქართველოს კანონის III[1] თავით დადგენილი წესით ენიშნება პარლამენტის აპარატის როგორც ყოფილ მოხელეს, ისე იმ მოხელეს, რომელიც პენსიის დანიშვნის მომენტისათვის მუშაობს პარლამენტის აპარატში და აქვს 25 წლის მრომის საერთო სტაჟი, მათ შორის, პარლამენტის აპარატში მუშაობის არანაკლებ 8 წლის სტაჟი, თუ მას შეუსრულდა საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი ზღვრული საპენსიო ასაკი.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული შესაბამისი საფუძვლების არსებობისას პირებს პარლამენტის აპარატის მოხელის პენსია არ მიეცემათ, თუ ისინი ეწევიან ანაბღაურებად საქმიანობას სახელმწიფო ან ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოში.

3. ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებულ პირებს პარლამენტის აპარატის მოხელის პენსია ენიშნებათ პენსიის დანიშნის მომენტისათვის პარლამენტის აპარატის შესაბამისი რანგის, თანამდებობისა და საკლასო ჩინის მქონე მოქმედი მოხელის საშუალო შრომითი გასამრჯელოს (ხელფასის) სრული ოდენობით.

4. პარლამენტის აპარატის მოხელის პენსია იცვლება შესაბამისი რანგის, თანამდებობისა და საკლასო ჩინის მქონე მოქმედი მოხელის საშუალო შრომითი გასამრჯელოს (ხელფასის) ოდენობის ცვლილების შესაბამისად.

5. ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებულ პირებს სხვა სახის სახელმწიფო პენსია, მათ შორის, ინვალიდობისა და მარჩენალის დაკარგვის გამო, მიეცემა საქართველოს შესაბამისი კანონმდებლობით დადგენილი წესით. თუ პირს წარმოეშვა როგორც პარლამენტის აპარატის მოხელის პენსიის, ისე სხვა სახის სახელმწიფო პენსიის მიღების უფლება, მას სურვილისამებრ ენიშნება ერთ-ერთი სახის პენსია.

6. პენსიის დანიშვნის შესახებ განცხადებას პენსიის დანიშვნაზე უფლებამოსილი პირი წარუდგენს პარლამენტის აპარატს, რომელიც სათანადო დოკუმენტაციის შესაბამისად 10 დღის ვადაში აფორმებს ბრძანებას და პენსიას ნიშნავს განცხადების რეგისტრაციის დღიდან.

7. პარლამენტის აპარატის ყოფილი მოხელის პენსიით უზრუნველყოფის ხარჯები გათვალისწინებული უნდა იქნეს საქართველოს სოციალური დაზღვევის ერთიანი სახელმწიფო ფონდის ხარჯებში. პენსიის ოდენობის გამოანგარიშებასა და გადახდას ახორციელებს საქართველოს სოციალური უზრუნველყოფის ერთიანი სახელმწიფო ფონდი.

მუხლი 31. პარლამენტის აპარატის მოხელის უფლებები და გარანტიები

1. პარლამენტის აპარატის მოხელეს აქვს შემდეგი უფლებები და გარანტიები:

ა) თავისი კომპეტენციის ფარგლებში განიხილოს საკითხი და მიიღოს შესაბამისი გადაწყვეტილება, დადგენილი წესით მოითხოვოს და მიიღოს ინფორმაცია თანამდებობრივი უფლებამოსილების განსახორციელებლად;

ბ) მიიღოს თანამდებობრივი ფუნქციების შესასრულებლად საჭირო ორგანიზაციულ-ტექნიკური საშუალებები და ჰქონდეს სამუშაო პირობები;

გ) მოითხოვოს სამსახურებრივი გამოძიება თავისი პატივისა და ღირსების შემლახავი ცნობების გაბათილების მიზნით;

დ) გაერთიანდეს პროფესიულ კავშირებში და სამსახურიდან თავისუფალ დროს მონაწილეობდეს მის საქმიანობაში.

2. პარლამენტის აპარატის მოხელე ვალდებულია შეასრულოს თავისი სამსახურებრივი მოვალეობანი, რომლებიც განსაზღვრულია ამ წესით, სხვა კანონებით, თანამდებობრივი ინსტრუქციებითა და სხვა სამართლებრივი აქტებით.

მუხლი 32. შვებულებები ორსულობის, მშობიარობისა და ბავშვის მოვლის გამო

1. პარლამენტის აპარატში მომუშავე ქალს ორსულობისა და მშობიარობის გამო ეძლევა შვებულება მშობიარობამდე 70 კალენდარული დღის ხანგრძლივობით და მშობიარობის შემდეგ 56 (გართულებული მშობიარობის ან 2 და მეტი ბავშვის შობის შემთხვევაში 70) კალენდარული დღის ხანგრძლივობით.

2. ორსულობისა და მშობიარობის გამო შვებულება გამოიანგარიშება შეჯამებულად და ქალს მიეცემა მთლიანად, მშობიარობამდე ფაქტობრივად გამოყენებული დღეების რაოდენობის მიუხედავად, მისი სურვილისამებრ, თუ მას აქვს არანაკლებ 1 წლის მუშაობის საერთო სტაჟი, მიეცემა ნაწილობრივ ანაზღაურებული შვებულება ბავშვის მოვლის გამო, სანამ ბავშვი წლინახევრის გახდება. ამ ხნის განმავლობაში ქალს დახმარება ეძლევა სახელმწიფო სოციალური დაზღვევის წესით. მომუშავე ქალს, რომელსაც არა აქვს 1 წლის მუშაობის სტაჟი, დახმარება ბავშვის მოვლის გამო მიეცემა ნახევარი ოდენობით.

3. ნაწილობრივ ანაზღაურებული შვებულება ბავშვის მოვლის გამო შეიძლება გამოყენებულ იქნეს მთლიანად ან ნაწილ-ნაწილ, ნებისმიერ დროს, სანამ ბავშვი წლინახევრის გახდება. ეს შვებულება ჩაითვლება მუშაობის საერთო და უწყვეტ სტაჟში, აგრეთვე სპეციალობით მუშაობის სტაჟში, მაგრამ არ ჩაითვლება მუშაობის იმ სტაჟში, რომელიც იძლევა მომდევნო ყოველწლიური შვებულების უფლებას.

4. ნაწილობრივ ანაზღაურებული შვებულება და დამატებითი უხელფასო შვებულება ბავშვის მოვლის გამო შეიძლება მთლიანად ან ნაწილ-ნაწილ გამოიყენოს აგრეთვე ბავშვის მამამ, ბებიამ, პაპამ ან სხვა ნათესავმა, რომელიც ფაქტობრივად უვლის ბავშვს.

მუხლი 33. ორსულობისა და მშობიარობის გამო შვებულებასთან ყოველწლიური კუთვნილი შვებულების შეერთება

მოსამსახურე ქალს, მისი განცხადების თანასმად, ორსულობისა და მშობიარობის გამო შვებულების წინ ან უშუალოდ მის შემდეგ ეძლევა ყოველწლიური შვებულება მუშაობის სტაჟის მიუხედავად.

მუხლი 34. დამატებითი უხელფასო შვებულება იმ მოსამსახურე ქალისათვის, რომელსაც ჰყავს 3 წლამდე ასაკის ბავშვი

1. ორსულობის, მშობიარობისა და ბავშვის მოვლის გამო შვებულებების გარდა, მოსამსახურე ქალს მისი განცხადების თანახმად ეძლევა დამატებითი უხელფასო შვებულება ბავშვის მოსავლელად, სანამ ის 3 წლის გახდება, და შვებულების განმავლობაში ენახება სამუშაო ადგილი (თანამდებობა).

2. დამატებითი უხელფასო შვებულება შეიძლება გამოყენებულ იქნეს მთლიანად ან ნაწილ-ნაწილ, სებისმიერ დროს, სანამ ბავშვი 3 წლის გახდება.

3. დამატებითი უხელფასო შვებულება ჩაითვლება მუშაობის საერთო და უწყვეტ სტაჟში, აგრეთვე სპეციალობით მუშაობის სტაჟში, მაგრამ არ ჩაითვლება მუშაობის იმ სტაჟში, რომელიც იძლევა მომდევნო ყოველწლიური შვებულების უფლებას.

თავი V. პარლამენტის აპარატის მოხელის სამსახურებრივი მოვალეობანი

მუხლი 35. სამსახურებრივ მოვალეობათა შესრულებისას სამართლებრივი აქტების დაცვის ვალდებულება

პარლამენტის აპარატის მოხელე ვალდებულია შეასრულოს სამსახურებრივი მოვალეობანი, რომლებიც განსაზღვრულია „საჯარო სამსახურის შესახებ" საქართველოს კანონით, სხვა სამართლებრივი აქტებით და თანამდებობრივი ინსტრუქციებით.

მუხლი 36. იმ დავალების შესრულება, რომელიც არ უკავშირდება სამსახურის ადგილს და არ შედის სამსახურებრივ მოვალეობათა რიცხვში

1. პარლამენტის აპარატის მოხელე ვალდებულია შეასრულოს აპარატის უფროსის ან უშუალო ხელმძღვანელის ერთჯერადი დავალება სამსახურებრივ საკითხებზე, რომელიც არ უკავშირდება მისი სამსახურის ადგილს.

2. მოხელემ უნდა შეასრულოს პარლამენტის აპარატის უფროსის ან უშუალო ხელმძღვანელის დავალება, რომელიც არ შედის მის სამსახურებრივ მოვალეობათა რიცხვში, თუ ამის გაკეთება აუცილებელია სტიქიური უბედურებისა და უბედური შემთხვევის დროულად თავიდან ასაცილებლად, ქონების განადგურებისაგან ან გაფუჭებისაგან გადასარჩენად, გარდა იმ შემთხვევებისა, თუ ასეთი

დავალების შესრულება წინააღმდეგ ნაჩვენებია მოხელის ჯანმრთელობის მდგომარეობისათვის ან ამკარად აღემატება მის შესაძლებლობებს.

მუხლი 37. სამსახურში დროებით არმყოფი მოხელის მოვალეობათა შესრულება

1. სამსახურში დროებით არმყოფი მოხელის შეცვლისას ან ვაკანტური თანამდებობის დასაკავებლად გადაუდებელ შემთხვევებში, როდესაც მოხელის არყოფნა იწვევს აპარატის ნორმალური საქმიანობის ვართულებას, პარლამენტის აპარატის უფროსს შეუძლია:

ა) არმყოფი მოხელის მოვალეობანი გადაუნაწილოს სხვა მოხელეებს მათი სამსახურებრივი მოვალეობების შესრულებისაგან გათავისუფლების გარეშე;

ბ) არმყოფი მოხელის მოვალეობანი დააკისროს სხვა მოხელეს და ეს უკანასკნელი გაათავისუფლოს თავისი სამსახურებრივი მოვალეობების შესრულებისაგან.

2. მოხელეს შეუძლია უარი განაცხადოს ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებულ მოვალეობათა დროებით შესრულებაზე, თუ მათი შესრულება წინააღმდეგ ნაჩვენებია მისი ჯანმრთელობის მდგომარეობისათვის ან ეს მოითხოვს უფრო მაღალ კვალიფიკაციასა და სხვა პროფესიულ მომზადებას, ვიდრე მას აქვს.

3. მოხელეს შეუძლია პარლამენტის აპარატში შეასრულოს არმყოფი მოხელის მოვალეობები არა უმეტეს 1 თვისა კალენდარული წლის განმავლობაში.

4. მოხელეს, რომელიც ცვლის არმყოფ მოხელეს, ეძლევა არმყოფი მოხელის თანამდებობრივი სარგო, თუ ეს უკანასკნელი მის თანამდებობრივ სარგოზე მეტია. თუ არმყოფი მოხელის თანამდებობრივი სარგო შემცვლელის თანამდებობრივ სარგოზე ნაკლებია, მაშინ შემცვლელ მოხელეს უნარჩუნდება თავისი სარგო.

მუხლი 38. საქმისწარმოების და ქონების გადაცემა

პარლამენტის აპარატის მოხელე ვალდებულია შვებულებაში გასვლამდე, აგრეთვე თანამდებობიდან გათავისუფლებამდე სამსახურთან დაკავშირებით მისთვის მინდობილი ქონებისა და საქმისწარმოებისათვის განკუთვნილი დოკუმენტების დასაბრუნებლად მიმართოს საფინანსო და სამეურნეო უზრუნველყოფის დეპარტამენტს და საქმისწარმოების დეპარტამენტს, რომლებიც ვალდებულნი არიან ჩაიბარონ ქონება და საქმისწარმოება.

მუხლი 39. საიდუმლოს დაცვა

პარლამენტის აპარატის მოხელე ვალდებულია როგორც სამსახურებრივი ურთიერთობისას, ისე თანამდებობიდან გათავისუფლების შემდეგ არ გაავრცელოს სახელმწიფო საიდუმლოება, სხვა პირთა ოჯახურ და პირად ცხოვრებასთან დაკავშირებული ცნობები, აგრეთვე სხვა ინფორაცია, რომელიც მისთვის ცნობილი გახდა სამსახურებრივ მოვალეობათა შესრულებასთან დაკავშირებით.

მუხლი 40. სამეწარმეო საქმიანობის შეზღუდვა

პარლამენტის აპარატის მოხელე არ უნდა იყოს სამეწარმეო საქმიანობის სუბიექტის მუდმივმოქმედი ხელმძღვანელი, საკონტროლო, სამეთვალყურეო და სარევიზიო ორგანოების წევრი.

მუხლი 41. პარტიული საქმიანობის შეზღუდვა

პარლამენტის აპარატის მოხელეს არა აქვს უფლება, თავისი თანამდებობრივი მდგომარეობა გამოიყენოს პარტიული საქმიანობისათვის.

მუხლი 42. სამსახურებრივ ზედამხედველობასთან დაკავშირებული შეზღუდვა

1. პარლამენტის აპარატის მოხელე არ უნდა იღებდეს შემოსავალს იმ ორგანიზაციებიდან, რომლებსაც სამსახურებრივ მოვალეობათა შესრულების წესით უწევს ზედამხედველობას.

2. მოხელეს არ შეიძლება დაეკისროს იმ ორგანიზაციების სამსახურებრივი ზედამხედველობა, რომელთა ხელმძღვანელ ორგანოებშიც საქმიანობენ მისი ოჯახის წევრები.

მუხლი 43. სამეწარმეო საქმიანობაში მონაწილეობა

პარლამენტის აპარატის მოხელეს არა აქვს სამეწარმეო საქმიანობის განხორციელების უფლება. მას შეუძლია მხოლოდ ფლობდეს აქციებსა და წილს.

მუხლი 44. სამსახურებრივი შეუთავსებლობა

1. პარლამენტის აპარატის მოხელეს არა აქვს უფლება, ეკავოს სხვა თანამდებობა ან შეთავსებით ასრულებდეს სხვა ანაზღაურებად სამუშაოს სხვა სახელმწიფო ან ადგილობრივი თვითმმართველობის დაწესებულებაში, იყოს ნებისმიერი დონის წარმომადგენლობითი ან საკანონმდებლო ორგანოს წევრი, თუ კანონით სხვა რამ არ არის დადგენილი. მოხელეს არ ეკრძალება სამეცნიერო-პედაგოგიური საქმიანობა ძირითადი სამუშაოდან თავისუფალ დროს.

2. მოხელეს უფლება აქვს იმავდროულად ასრულებდეს სხვა ანაზღაურებად სამუშაოს საქართველოს კონსტიტუციითა და საკანონმდებლო აქტებით დადგენილი შეზღუდვების გათვალისწინებით.

3. მოხელის მიერ შეთავსებით სხვა თანამდებობის დაკავება და ანაზღაურებადი სამუშაოს შესრულება დასაშვებია მხოლოდ პარლამენტის აპარატში.

თავი VI. პარლამენტის აპარატის მოსამსახურეთა წახალისება. სამსახურებრივი დაწინაურება და დისციპლინური პასუხისმგებლობა

მუხლი 45. წახალისების ფორმები

1. პარლამენტის აპარატის მოსამსახურის მიერ სამსახურებრივ მოვალეობათა სანიმუშო შესრულებისათვის, ხანგრძლივი და კეთილსინდისიერი სამსახურისათვის, განსაკუთრებული სირთულის ან მნიშვნელობის დავალების შესრულებისათვის კანონმდებლობის თანახმად წესდება წახალისების შემდეგი ფორმები:

ა) მადლობის გამოცხადება;

ბ) ერთდროული ფულადი ჯილდოს გადაცემა;

გ) ფასიანი საჩუქრით დაჯილდოება;

დ) თანამდებობრივი სარგოს თანრიგის ამაღლება.

2. შეიძლება ერთდროულად გამოყენებულ იქნეს წახალისების რამდენიმე ფორმა.

3. პარლამენტის აპარატის მოსამსახურის წახალისება შეუძლია პარლამენტის თავმჯდომარეს და პარლამენტის აპარატის უფროსს.

4. წახალისების ნებისმიერი ფორმის გამოყენების შესახებ მოტივირებული წინადადების შეტანის უფლება აქვს პარლამენტის აპარატის შესაბამისი სტრუქტურული ერთეულის უფროსს.

მუხლი 46. სამსახურებრივი დაწინაურების უფლება

პარლამენტის აპარატის მოხელის უფრო მაღალ თანამდებობაზე წამოყენება შეუძლია მისი თანამდებობაზე დანიშვნის უფლების მქონე თანამდებობის პირს.

მუხლი 47. სამსახურებრივი დაწინაურების წესი

1. უფრო მაღალ თანამდებობაზე შეიძლება წამოყენებულ იქნეს მოხელე, რომელიც დაკავებულ თანამდებობაზე მსახურობს 6 თვე მაინც და პარლამენტის აპარატის საკონკურსო-სერტიფიკაციო კომისიამ წარადგინა დასაწინაურებლად.

2. მოხელის სამსახურებრივი დაწინაურებისათვის საჭიროა მისი წერილობითი თანხმობა.

3. ერთ თანამდებობაზე რამდენიმე დასაწინაურებელი მოხელის წარდგენისას თანამდებობაზე ინიშნება ის მოხელე, რომელსაც ატესტაციის შედეგების მიხედვით უფრო მაღალი შეფასება აქვს.

4. მოხელე არ შეიძლება სამსახურებრივად დაწინაურდეს დისციპლინური პასუხისმგებლობის მოქმედების პერიოდში.

მუხლი 48. დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომები

1. პარლამენტის აპარატის მოსამსახურის თანამდებობაზე დანიშვნის უფლების მქონე პირს, დისციპლინური გადაცდომისათვის მის მიმართ შეუძლია გამოიყენოს დისციპლინური პასუხისმგებლობის შემდეგი ზომები:

ა) შენიშვნა;

ბ) გაფრთხილება;

გ) არა უმეტეს 10 სამუშაო დღის ხელფასის დაკავება;

დ) სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისაგან ჩამოშორება ხელფასის გაცემის შეჩერებით, არა უმეტეს 10 სამუშაო დღისა;

ე) უფრო დაბალი თანრიგის თანამდებობრივ სარგოზე გადაყვანა, არა უმეტეს 1 წლისა;

ვ) სამსახურიდან დათავისუფლება „საჯარო სამსახურის შესახებ" საქართველოს კანონის საფუძველზე.

2. ერთი დისციპლინური გადაცდომისათვის შეიძლება გამოყენებულ იქნეს დისციპლინური პასუხისმგებლობის მხოლოდ ერთი ზომა.

3. დისციპლინური პასუხისმგებლობის მოქმედების პერიოდში მოხელეს დამატებითი შვებულების დღეები და საშვებულებო დახმარება შეიძლება შეუმცირდეს ან საერთოდ არ მიეცეს.

თავი VII. პარლამენტის აპარატის მოხელის ატესტაცია

მუხლი 49. ატესტაციის ცნება, ჩატარების წესი და პირობები

1. ატესტაცია არის მოხელის პროფესიული ცოდნის დონის, ჩვევების, კვალიფიკაციის, შესაძლებლობებისა და პიროვნული თვისებების შეფასება დაკავებული (ან დასაკავებელი) თანამდებობისადმი წაყენებულ მოთხოვნებთან მოხელის შესაბამისობის გამოვლენის მიზნით.

2. პარლამენტის აპარატის მოხელეთა ატესტაციას ახორციელებს პარლამენტის აპარატის საკონკურსო-საატესტაციო კომისია.

3. ატესტაციას ექვემდებარება:

ა) მოხელე 3 წლიწადში ერთხელ (საატესტაციო პერიოდი);

ბ) მოხელე, რომელიც წამოყენებულია სამსახურებრივი დაწინაურებისათვის;

გ) რეზერვში ჩარიცხული პირი;

დ) კანდიდატი მოხელის თანამდებობაზე, თუ ეს თანამდებობა მან კონკურსის წესით უნდა დაიკავოს.

4. ატესტაციას არ ექვემდებარება:

ა) მოხელე, რომელიც სამსახურში მიიღება განსაზღვრული ვადით;

ბ) მოხელე, რომელიც საატესტაციო პერიოდის ბოლო წლის განმავლობაში სამსახურებრივ მოვალეობას ასრულებდა 6 თვეზე ნაკლები ვადით.

5. ატესტაციის ჩატარებისათვის მზადება მოიცავს ორგანიზაციული და ინფორმაციული უზრუნველყოფის შემდეგ ღონისძიებებს:

ა) პარლამენტის აპარატის დეპარტამენტების, სამსახურების და ოფისის, კომიტეტების აპარატების უფროსებთან ინსტრუქციული ხასიათის თათბირების ჩატარებას;

ბ) მოხელეთა ინფორმირებას ატესტაციის ჩატარების მიზნისა და ჩატარების წესის შესახებ;

გ) ატესტაციის ჩატარების განრიგის დამტკიცებას;

დ) ატესტაციისადმი დაქვემდებარებულ მოხელეთა სამსახურებრივი საქმიანობის ამსახველი დოკუმენტაციის მომზადებას კომისიისათვის წარსადგენად.

6. ატესტაციის ჩატარებისათვის მზადებას ახორციელებს საკადრო საკითხთა დეპარტამენტი პარლამენტის აპარატის სტრუქტურული ერთეულების ხელმძღვანელებთან ერთად.

7. ატესტაციის ჩატარების კონკრეტული ვადის შესახებ მოხელეებს ეცნობებათ ატესტაციის ჩატარებამდე არა უგვიანეს 1 თვისა.

8. ატესტაციის ჩატარებამდე 2 კვირით ადრე მოხელის უშუალო ხელმძღვანელი წარადგენს მის დახასიათებას, რომელიც მოიცავს მოხელის ყოველმხრივ შეფასებას, ინდივიდუალურ თვისებებსა და მის მიერ განხორციელებულ საქმიანობის ანალიზს (იხ. დანართი 7). ამასთან:

ა) დეპარტამენტის, სამსახურისა და ოფისის უფროსების დახასიათებას ხელს აწერს პარლამენტის აპარატის უფროსი;

ბ) კომიტეტის აპარატის უფროსის დახასიათებას ხელს აწერს შესაბამისი კომიტეტის თავმჯდომარე;

გ) კომიტეტის აპარატის თანამშრომლის დახასიათებას შესაბამისი კომიტეტის თავმჯდომარესთან შეთანხმებით ხელს აწერს კომიტეტის აპარატის უფროსი, ხოლო დეპარტამენტების, სამსახურებისა და ოფისის თანამშრომლების დახასიათებას _ შესაბამისი დეპარტამენტის, სამსახურის და ოფისის უფროსი.

9. მოხელეს უფლება აქვს ატესტაციამდე 1 კვირით ადრე გაეცნოს თავის დახასიათებას.

10. ატესტაციაზე მოხელის საპატიო მიზეზით გამოუცხადებლობის შემთხვევაში საკითხი ეადიდება შემდეგომი ატესტაციისათვის, ხოლო არასაპატიო მიზეზით გამოუცხადებლობის შემთხვევაში მოხელე საკონკურსო-საატესტაციო კომისიის გადაწყვეტილებით მიიღებს უარყოფით შეფასებას.

11. ატესტაცია ტარდება სამ ტურად:

ა) ტურში მოწმდება კომპიუტერთან მუშაობის პრაქტიკული ჩვევები და მოხელის მიერ წარმოდგენილ საბუთებში მითითებული უცხოური ენის ცოდნის დონე;

ბ) II ტურში ტარდება ტესტირება სპეციალიზებული ტესტების მიხედვით. ტესტების რაოდენობა არ უნდა აღემატებოდეს 100-ს, ხოლო ტესტებზე პასუხის გასაცემად გათვალისწინებული დრო - 3 საათს; მოხელის ატესტაციისათვის შედგენილი სპეციალიზებული ტესტები, რომელიც გამომდინარეობს მისი თანამდებობრივი ინსტრუქციიდან, ქვეყნდება პარლამენტის ინტერნეტ-გვერდზე www.parliament.ge (ლოკალურ ქსელში intranet.parliament.ge) ატესტაციის ჩატარებამდე არა უგვიანეს ერთი თვისა. პარლამენტის აპარატში სახელმწიფო თანამდებობაზე მომუშავე მოხელეს ტესტები ჩაბარებულად ჩაითვლება, თუ იგი სწორად უპასუხებს მოცემული კითხვების 90 პროცენტს;

გ) III ტურში იმართება გასაუბრება. აატესტაციის III ტური ტარდება იმ სტრუქტურული ერთეულის ხელმძღვანელის თანდასწრებით, რომელშიც მოხელე მუშაობს. III ტურში კომისია ისმენს მოხელის ანგარიშს გაწეული საქმიანობის შესახებ, ეცნობა მის ანკეტას (იხ. დანართი 4). დახასიათებას (იხ. დანართი 7) და უპასუხებს კომისიის წევრთა შეკითხვებს მისი სამსახურებრივი სპეციფიკიდან გამომდინარე.

12. აატესტაციის I და II ტურებში მიღებული არადამაკმაყოფილებელი შეფასების მიუხედავად მოხელე III ტურზე დაიშვება საბოლოო შედეგის გამოვლენის მიზნით.

13. აატესტაციის სამივე ტურის შედეგებს საკონკურსო-საატესტაციო კომისია აფასებს ატესტაციის ჩატარებიდან 1 კვირის ვადაში.

14. აატესტაციის შედეგების მიხედვით საკონკურსო-საატესტაციო კომისიას გამოაქვს შემდეგი დასკვნა:

ა) მოხელე შეესაბამება დაკავებულ თანამდებობას და ექვემდებარება დაწინაურებას;

ბ) მოხელე შეესაბამება დაკავებულ თანამდებობას;

გ) მოხელე ნაწილობრივ შეესაბამება დაკავებულ თანამდებობას (საჭიროებს პროფესიულ მომზადებას და კვალიფიკაციის ამაღლებას) და ექვემდებარება 1 წლის შემდეგ ხელახალი ატესტაციის გავლას;

დ) მოხელე არ შეესაბამება დაკავებულ თანამდებობას და საჭიროებს ჩამოქვეითებას;

ე) მოხელე არ შეესაბამება დაკავებულ თანამდებობას და უნდა გათავისუფლდეს თანამდებობიდან.

15. საკონკურსო-საატესტაციო კომისია ვალდებულია მოგვივრებული დასაბუთებით გამოიტანოს დასკვნა, რომელსაც ხელს აწერენ კომისიის თავმჯდომარე და წევრები.

16. აატესტაციის შედეგები პარლამენტის თავმჯდომარეს ეცნობება ატესტაციის ჩატარებიდან 1 კვირის ვადაში.

17. პარლამენტის აპარატის უფროსი კომისიის რეკომენდაციების შესაბამისად, საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით, ატესტაციის ჩატარებიდან 1 თვის ვადაში იღებს გადაწყვეტილებას მიღწეული მაღალი მაჩვენებლებისათვის მოხელის წახალისების, საკლასო ჩინის მინიჭების, დაკავებული თანამდებობიდან განთავისუფლების ან სხვა სამუშაოზე გადაყვანის შესახებ.

მუხლი 50. საკონკურსო-საატესტაციო კომისიის საქმიანობა

1. საკონკურსო-საატესტაციო კომისიის მიზანია:

ა) დასაკავებელ თანამდებობაზე შესაფერისი კანდიდატის კონკურსის წესით შერჩევა;

ბ) დაკავებული თანამდებობისადმი წაყენებულ მოთხოვნებთან მოხელის შესაბამისობის გარკვევა;

გ) საკადრო რეზერვის შექმნა;

დ) მოხელის სამსახურებრივი დაწინაურებისა და მისთვის საკლასო ჩინის მინიჭების შესახებ გადაწყვეტილების მიღება.

2. საკონკურსო-საატესტაციო კომისიის ფუნქციებია:

ა) პიროვნების პროფესიული ცოდნის, ჩვევების, კვალიფიკაციის, შესაძლებლობებისა და პიროვნული თვისებების შეფასების პროცედურის წარმართვა;

ბ) თანამდებობაზე დანიშვნის უფლების მქონე პირისათვის კანდიდატის შეფასების თაობაზე დასკვნის წარდგენა.

3. საკონკურსო-საატესტაციო კომისიის შემადგენლობაში შედიან კომისიის თავმჯდომარე, თავმჯდომარის მოადგილე და კომისიის წევრები.

4. საკონკურსო-საატესტაციო კომისიის თავმჯდომარეს პარლამენტის თავმჯდომარესთან შეთანხმებით ნიშნავს საჯარო სამსახურის ბიუროს უფროსი.

5. საკონკურსო-საატესტაციო კომისიის თავმჯდომარე განსაზღვრავს კომისიის წევრთა რაოდენობასა და შემადგენლობას, კომისიის წევრთაგან ნიშნავს თავმჯდომარის მოადგილეს, რომელიც მის მოვალეობებს ასრულებს მისი არყოფნის შემთხვევაში.

6. საკონკურსო-საატესტაციო კომისიის მუშაობაში მონაწილეობენ პროფკავშირების წევრები და დამოუკიდებელი სპეციალისტები.

7. საკონკურსო-საატესტაციო კომისია საჭიროების შემთხვევაში შეიძლება დაკომპლექტდეს სპეციალიზებული შემადგენლობით.

8. საკონკურსო-საატესტაციო კომისიის სპეციალიზებული შემადგენლობით დაკომპლექტების შემთხვევაში სპეციალიზებული კომისიის თავმჯდომარეს ნიშნავს აპარატის საკონკურსო-საატესტაციო კომისიის თავმჯდომარე.

9. საკონკურსო-საატესტაციო კომისიის წევრებს კომისიის თავმჯდომარე ნიშნავს შემდეგი წესით:

ა) დაქვემდებარებული მოხელეები ინიშნებიან საკუთარი სურვილით და მათი პროფესიული დონის გათვალისწინებით;

ბ) მეცნიერები და დამოუკიდებელი სპეციალისტები ინიშნებიან მათი თანხმობით.

10. საკონკურსო-საატესტაციო კომისიის წევრებს შორის მოვალეობებს ანაწილებს და მუშაობის რეჟიმს განსაზღვრავს კომისიის თავმჯდომარე.

11. საკონკურსო-საატესტაციო კომისიის თითოეულ წევრს აქვს 1 ხმის უფლება. კომისიის სხდომა უფლებამოსილია, თუ მას ესწრება კომისიის წევრთა ნახევარზე მეტი.

12. საკონკურსო-საატესტაციო კომისიის გადაწყვეტილება მიიღება სხდომაზე დამსწრე წევრთა ხმათა უმრავლესობით. ხმების თანაბრად გაყოფის შემთხვევაში გადამწყვეტია კომისიის თავმჯდომარის ხმა.

13. საკონკურსო-საატესტაციო კომისიის სხდომაზე დგება ოქმი, რომელსაც ხელს აწერენ კომისიის თავმჯდომარე და კომისიის დამსწრე წევრები. კომისიის წევრს უფლება აქვს თავისი განსხვავებული აზრი დაურთოს ოქმს, რის შესახებაც აღინიშნება ოქმში.

14. საკონკურსო-საატესტაციო კომისიის წევრთა შრომითი გასამრჯელოს (ხელფასის) ოდენობა განისაზღვრება საქართველოს კანონმდებლობით და ანაზღაურდება პარლამენტის ბიუჯეტიდან.

მუხლი 51. საპრეტენზიო კომისიის ფუნქციები და ზოგადი წესი

1. საკონკურსო-საატესტაციო კომისიასთან ერთად ატესტაციის ჩატარების პერიოდში ფუნქციონირებს საპრეტენზიო კომისია. საპრეტენზიო კომისიის თავმჯდომარეს და მის ორ წევრს სიშნავს საკონკურსო-საატესტაციო კომისიის თავმჯდომარე.

2. საპრეტენზიო კომისიის სახელზე შეტანილი განცხადება განიხილება 3 დღის ვადაში და მიღებული გადაწყვეტილების შესახებ ეცნობება განმცხადებელსა და საკონკურსო-საატესტაციო კომისიას.

3. საპრეტენზიო კომისიის გადაწყვეტილება ფორმდება სხდომის ოქმით, რომელსაც ხელს აწერენ საპრეტენზიო კომისიის თავმჯდომარე და მისი წევრები.

მუხლი 52. შრომითი დავა ატესტაციასთან დაკავშირებით

შრომითი დავა, რომელიც წამოიჭრება ატესტაციასთან დაკავშირებით, შეიძლება გასაჩივრებულ იქნეს საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

მუხლი 53. საკლასო ჩინების მინიჭების წესი

1. „საჯარო სამსახურის შესახებ" საქართველოს კანონის 69-71-ე მუხლების და „საჯარო მოსაღლეთა საკლასო ჩინების მინიჭების წესის შესახებ" საქართველოს პრეზიდენტის 2003 წლის 13 თებერვლის N47 ბრძანებულების თანახმად მოხელის საკლასო ჩინი განსაზღვრავს მოცემული თანამდებობისათვის წაყენებულ საკვალიფიკაციო მოთხოვნებთან მისი პროფესიული დონისა და მონაცემების შესაბამისობის ხარისხს.

2. პარლამენტის აპარატის მოხელეებს დაკავებული თანამდებობის, კომპეტენციის განვრცობადობისა და უფლებამოსილების დონის, საკვალიფიკაციო მოთხოვნების, პროფესიული განათლების, საჯარო სამსახურში და სპეციალობით მუშაობის სტაჟის მიხედვით, ასევე თანამდებობრივი ინსტრუქციებით გათვალისწინებული ნორმატიული აქტების ცოდნის შესაბამისად, ატესტაციის შედეგების გათვალისწინებით ენიჭებათ საკლასო ჩინები.

3. საკლასო ჩინების მინიჭება ან ჩამორთმეება ხორციელდება მოხელის მიერ ატესტაციის გავლის შედეგების მიხედვით, მოხელის ამ თანამდებობაზე 6 თვის მუშაობის შემდეგ.

4. მოხელეებს დაკავებული თანამდებობების შესაბამისად შეიძლება მიენიჭოთ შემდეგი საკლასო ჩინები:

ა) მთავარ საჯარო თანამდებობაზე:

ა.ა) ნამდვილი სახელმწიფო მრჩეველი;
ა.ბ) I კლასის სახელმწიფო მრჩეველი;
ა.გ) სახელმწიფო მრჩეველი;
ბ) წამყვან საჯარო თანამდებობაზე:
ბ.ა) I კლასის მრჩეველი,
ბ.ბ) II კლასის მრჩეველი,
ბ.გ) III კლასის მრჩეველი;
გ) უფროს საჯარო თანამდებობაზე:
გ.ა) საჯარო სამსახურის I კლასის მრჩეველი;
გ.ბ) საჯარო სამსახურის II კლასის მრჩეველი;
გ.გ) საჯარო სამსახურის III კლასის მრჩეველი;
დ) უმცროს საჯარო თანამდებობაზე:
დ.ა) საჯარო სამსახურის I კლასის რეფერენტი;
დ.ბ) საჯარო სამსახურის II კლასის რეფერენტი,
დ.გ) საჯარო სამსახურის III კლასის რეფერენტი.

5. მთავარ საჯარო თანამდებობაზე მომუშავე მოხელეს საკლასო ჩინს ანიჭებს საქართველოს პრეზიდენტი.

6. მთავარი საჯარო თანამდებობის მოხელეს საკლასო ჩინის მისანიჭებლად ამ კანონით დადგენილ მოთხოვნებთან ერთად უნდა ჰქონდეს:

ა) ნამდვილი სახელმწიფო მრჩეველის საკლასო ჩინისათვის - მთავარ საჯარო თანამდებობაზე მუშაობის 3 წლის სტაჟი;

ბ) I კლასის სახელმწიფო მრჩეველის საკლასო ჩინისათვის - მთავარ საჯარო თანამდებობაზე მუშაობის 2 წლის სტაჟი;

გ) სახელმწიფო მრჩეველის საკლასო ჩინისათვის - მთავარ საჯარო თანამდებობაზე მუშაობის სულ მცირე მუშაობის 6 თვის სტაჟი.

7 წამყვან, უფროს და უმცროს საჯარო თანამდებობებზე მომუშავე მოხელეებს საკლასო ჩინებს ანიჭებს პარლამენტის აპარატის უფროსი.

8. მოხელეს, რომელსაც მინიჭებული აქვს საკლასო ჩინი, შესაბამის თანამდებობაზე მუშაობის მთელ პერიოდში მიეცემა ამ საკლასო ჩინისათვის გათვალისწინებული შრომით გასამრჯელოზე (ხელფასზე) დანამატი.

9. პარლამენტის აპარატის რეორგანიზაციის, მოსამსახურეთა რიცხოვნობის შემცირების, პირადი განცხადებით ან ჯანმრთელობის მდგომარეობის გამო (დისციპლინური პასუხისმგებლობის გარდა) უფრო დაბალ თანამდებობრივ რანგზე გადაყვანის შემთხვევაში მოხელეს უნარჩუნდება მინიჭებული საკლასო ჩინი და ხელფასზე დანამატი.

10. მოხელეს თანამდებობიდან გადადგომისას უნარჩუნდება საკლასო ჩინი მითითებით „გადამდგარი".

11. საკლასო ჩინის ჩამორთმევა ხდება საკლასო ჩინის მინიჭების პროცედურის ანალოგიურად.

12. საკლასო ჩინის მინიჭებასა და ჩამორთმევასთან დაკავშირებული სადავო საკითხები განიხილება საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

13. მოხელეთათვის საკლასო ჩინის მინიჭება ან ჩამორთმევა ფორმდება: მთავარ საჯარო თანამდებობაზე მომუშავე მოხელისათვის - საქართველოს პრეზიდენტის განკარგულების საფუძველზე, წამყვან, უფროს და უმცროს საჯარო თანამდებობებზე მომუშავე მოხელეთათვის - პარლამენტის აპარატის უფროსის ბრძანების საფუძველზე.

თავი VIII პარლამენტის აპარატის მოხელეთა რეზერვი

მუხლი 54. რეზერვის მიზანი

1. პარლამენტის აპარატის მოხელეთა რეზერვი არის იმ პირთა შესახებ მონაცემთა ერთობლიობა, რომლებიც თავიანთი კვალიფიკაციითა და გამოცდილებით წარმოადგენენ რეალურ კანდიდატებს ვაკანტური თანამდებობის დასაკავებლად.

2. მოხელეთა რეზერვის მიზანია:

ა) პარლამენტის აპარატში ვაკანტური თანამდებობისათვის კანდიდატების შერჩევა;

ბ) იმ პირთათვის, ვინც წარმატებით ჩააბარა გამოცდა საკონკურსო-სერტიფიკაციო კომისიის წინაშე ან გათავისუფლებულია საჯარო სამსახურიდან, ახალი სამუშაო ადგილის გამოძებნა.

მუხლი 55. რეზერვში ჩარიცხულ მოხელეთა აღრიცხვის წესი

1. რეზერვში ჩარიცხვას ექვემდებარებიან:

ა) პარლამენტის აპარატის მოხელე, რომელიც სამსახურიდან გათავისუფლდა აპარატის რეორგანიზაციის, შტატების შემცირების, სანგრძლივი შრომისუუნაკრობის ან ჯანმრთელობის მდგომარეობის გამო;

ბ) პირი, რომელიც მოწონებულ იქნა საკონკურსო-სააგენტაციო კომისიის მიერ, როგორც აღნიშნული თანამდებობისათვის შესაფერისი, მაგრამ მისგან დამოუკიდებელი მიზეზების გამო თანამდებობაზე არ დაინიშნა;

2. რეზერვში არ ჩაირიცხება:

ა) მოხელე, რომელსაც სამსახურიდან გათავისუფლების შემდეგ უფლება აქვს, მაგრამ არ სურს ჩაირიცხოს რეზერვში;

ბ) პირი, რომელმაც წარმაგებით ჩააბარა გამოცდა საკონკურსო- სააგენტაციო კომისიას, მაგრამ არ სურს ჩაირიცხოს რეზერვში;

მუხლი 56. რეზერვში ჩარიცხულ მოხელეთა აღრიცხვა და გაფორმება

1. პარლამენტის აპარატის საკონკურსო-სააგენტაციო კომისია ქმნის მოხელეთა რეზერვს და ახორციელებს რეზერვში ჩარიცხულ მოხელეთა აღრიცხვას.

2. პარლამენტის აპარატის საკადრო საკითხთა დეპარტამენტი საკონკურსო-სააგენტაციო კომისიას დაუყოვნებლივ უგზავნის მოხელის ნამსახურობის ნუსხას, მონაცემებს რეზერვში ჩარიცხვის შესახებ და შრომის წიგნაკს.

3. თუ სამსახურიდან გათავისუფლებულ მოხელეს სურს რეზერვში ჩარიცხვა, მან აპარატის უფროსის სახელზე უნდა წარმოადგინოს განცხადება რეზერვში ჩარიცხვის შესახებ, ნამსახურობის ნუსხა და შრომის წიგნაკი.

4. რეზერვში ჩარიცხული პირი 3 წელიწადში ერთხელ ექვემდებარება ატესტაციას.

5. მოხელეთა რეზერვიდან პირის გამოყვანა ხორციელდება თუ:

ა) პირი დაინიშნა მოხელის შესაბამის ვაკანტურ თანამდებობაზე;

ბ) პირი გასამართლებულ იქნა განზრახ ჩადენილი დანაშაულისათის და მოსსნილი არა აქვს ნასამართლობა;

გ) პირი სასამართლოს გადაწყვეტილებით ცნობილ იქნა ქმედუუნაროდ ან შეზღუდული ქმედუნარიანობის მქონედ;

დ) პირს სასამართლოს მიერ ჩამოერთვა შესაბამისი თანამდებობის დაკავების უფლება;

ე) პირმა მიიღო სხვა ქვეყნის მოქალაქეობა;

ვ) პირმა მიაღწია სამსახურში მიღების ზღვრულ ასაკს.

მუხლი 57. თანამდებობაზე დანიშვნა რეზერვიდან

1. პარლამენტის აპარატის უფროსი შესაბამისი მოთხოვნის საფუძველზე ვაკანტურ თანამდებობაზე მოხელის დასანიშნად საკონკურსო-სააგენტაციო კომისიას აცნობებს თანამდებობის დასახელებასა და მის დასაკავებლად წაყენებულ მოთხოვნებს.

2. აპარატის საკონკურსო-სააგენტაციო კომისია 3 დღეში პარლამენტის აპარატის უფროსს წარუდგენს რეზერვიდან ამონაწერს იმ პირთა შესახებ, რომლებიც აკმაყოფილებენ შესაბამის მოთხოვნებს, აგრეთვე მათი ნამსახურობის ნუსხებს.

3. აპარატის საკონკურსო-სააგენტაციო კომისია შესაბამის კანდიდატს არჩევს შემუშავებული მეთოდიკის მიხედვით.

4. აპარატის უფროსი თანამდებობაზე ნიშნავს შესაბამის კანდიდატს მისი განცხადების საფუძველზე.

5. ამ მუხლით გათვალისწინებულ ტექნიკურ სამუშაოს ახორციელებს პარლამენტის აპარატის საკადრო საკითხთა დეპარტამენტი.

მუხლი 58. რეზერვში ჩარიცხული პირის უფლება, განაცხადოს უარი თანამდებობაზე დანიშვნის შეთავაზებაზე

პარლამენტის აპარატის რეზერვში ჩარიცხულმა პირმა შეიძლება უარი განაცხადოს თანამდებობაზე დანიშვნაზე, თუ შეთავაზებული თანამდებობა:

ა) არ შეესაბამება მისი ჯანმრთელობის მდგომარეობას;

ბ) მოითხოვს უფრო მაღალ კვალიფიკაციასა და სხვა სპეციალურ მომზადებას;

გ) არ იძლევა საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი მეღავათებით სარგებლობის სამუალებას;

დ) იმყოფება სხვა ადგილზე.

თავი IX. პარლამენტის აპარატის მოხელის სამსახურებრივი ურთიერთობის შეჩერება

მუხლი 59. პარლამენტის აპარატის მოხელის სამსახურებრივი ურთიერთობის შეჩერება

1. სამსახურებრივი ურთიერთობის შეჩერება ნიშნავს პარლამენტის აპარატის მოხელის დროებით გათავისუფლებას სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისაგან და პარლამენტის აპარატის გათავისუფლებას მოხელის სამსახურით უზრუნველყოფის მოვალეობისაგან.

2. სამსახურებრივი ურთიერთობის შეჩერების პერიოდში მოხელეს კანონით დადგენილ შემთხვევებში და განსაზღვრული წესით უნარჩუნდება თანამდებობრივი სარგო, დანამატები ან ეძლევა სხვაგვარი კომპენსაცია.

მუხლი 60. სამსახურებრივი ურთიერთობის შეჩერების საფუძველი

სამსახურებრივი ურთიერთობა შეჩერდება:

ა) მოხელის წერილობითი განცხადების საფუძველზე, თუ მისი სამსახურში მიღების უფლების მქონე პირი ამის წინააღმდეგი არ არის;

ბ) შვებულების დროს;

გ) მოხელის დროებითი შრომისუუნარობის დროს;

დ) კანონით დადგენილ შემთხვევებში და განსაზღვრული წესით მოხელისათვის სხვა სამსახურებრივი დავალების დაკისრებისას;

ე) მოხელის საპრეზიდენტო ან წარმომადგენლობითი ორგანოების არჩევნებში კანდიდატად წამოყენებისას, თუ კანონით სხვა რამ არ არის დადგენილი;

ვ) სასწაელო შეკრების, აგრეთვე რეზერვისტთა მობილიზაციის დროს, თუ მოხელეს აღარ შეუძლია სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულება;

ზ) იმ პერიოდში, როცა მოხელისაგან ითხოვენ დავალებების შესრულებას სხვა სამსახურებრივ ადგილზე და იგი აცხადებს უარს;

თ) მოხელის დროებითი გათავისუფლება სხვა შემთხვევაში.

მუხლი 61. ნასვამ მდგომარეობაში მყოფი პარლამენტის აპარატის მოხელის სამსახურიდან ჩამოშორება

1. ნასვამ მდგომარეობაში მყოფ მოხელეს უფროსი ჩამოაშორებს სამსახურს მოცემული სამუშაო დღის განმავლობაში.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტის საფუძველზე სამსახურს ჩამოშორებულ მოხელეს არ ეძლევა ხელფასი სამსახურიდან ჩამოშორების პერიოდში.

მუხლი 62. პარლამენტის აპარატის მოხელის სამსახურიდან ჩამოშორება დისციპლინური სასჯელის მოქმედების პერიოდში

1. პირს, რომელსაც უფლება აქვს გამოიყენოს დისციპლინური პასუხისმგებლობის ზომა, შეუძლია დისციპლინური სასჯელის მოქმედების პერიოდში მოხელე ჩამოაშოროს სამსახურს.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტის საფუძველზე სამსახურს ჩამოშორებულ მოხელეს უნარჩუნდება თანამდებობრივი სარგო დანამატებთან ერთად.

მუხლი 63. სამსახურებრივი ურთიერთობის შეჩერების გაფორმება

1. სამსახურებრივი ურთიერთობის შეჩერება ფორმდება პარლამენტის აპარატის უფროსის ბრძანებით.

2. სამსახურებრივი ურთიერთობის შეჩერება, თუ იგი 3 თვეზე მეტი ვადით გრძელდება, აღინიშნება მოხელის შრომის წიგნაკში.

თავი X. პარლამენტის აპარატის მოხელის სამსახურიდან გათავისუფლება

მუხლი 64. სამსახურიდან გათავისუფლება

პარლამენტის აპარატის მოხელის სამსახურიდან გათავისუფლება შეუძლია სამსახურში მისი მიღების უფლების მქონე პირს.

მუხლი 65. გათავისუფლება სამსახურის ვადის გასვლის გამო

1. სამსახურის ვადის გასვლასთან დაკავშირებით პარლამენტის აპარატის მოხელეობიდან თავისუფლდება პირი, რომელიც თანამდებობაზე გარკვეული ვადით იყო დანიშნული.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული სამსახურებრივი ურთიერთობა წყდება სამსახურის ვადის გასვლის მეორე დღიდან.

3. თანამდებობამე გარკვეული ვადით დანიშნული მოხელე არ თავისუფლდება სამსახურიდან, თუ იგი ახალი ვადით დანიშნულ იქნა იმავე თანამდებობაზე.

მუხლი 66. გათავისუფლება საკუთარი ინიციატივით

პარლამენტის აპარატის მოხელე საკუთარი ინიციატივით თავისუფლდება სამსასურიდან, თუ სამსახურში მისი მიღების უფლების მქონე პირი დააკმაყოფილებს მის წერილობით განცხადებას.

მუხლი 67. გათავისუფლება პარლამენტის აპარატის რეორგანიზაციის და სტრუქტურული ერთეულის ლიკვიდაციის გამო

1. პარლამენტის აპარატის მოხელე შეიძლება გათავისუფლდეს სამსახურიდან პარლამენტის აპარატის სტრუქტურული ერთეულის ლიკვიდაციის გამო.

2. პარლამენტის აპარატის რეორგანიზაცია არ ქმნის საფუძველს მოხელის გასათავისუფლებლად. თუ რეორგანიზაციას ახლავს შტატების შემცირება, მოხელე თავისუფლდება სამსახურიდან ,,საჯარო სამსახურის შესახებ" საქართველოს კანონის თანახმად.

3. ამ მუხლის პირველი პუნქტის საფუძველზე მოხელე სამსახურიდან თავისუფლდება პარლამენტის აპარატის სტრუქტურული ერთეულის საქმიანობის შეწყვეტის დღიდან.

მუხლი 68. გათავისუფლება შტატების შემცირების გამო

1. პარლამენტის აპარატის მოსამსახურე შეიძლება გათავისუფლდეს სამსახურიდან შტატებით გათვალისწინებულ თანამდებობათა შემცირებისას ან უკანონოდ გათავისუფლებული მოხელის სამსახურში აღდგენისას.

2. მოსამსახურე არ შეიძლება გათაეისუფლდეს სამსახურიდან. თუ იგი თანახმაა, დაინიშნოს სხვა თანამდებობაზე.

3. მოსამსახურე სამსახურიდან თავისუფლდება ამ მუხლის პირველი პუნქტის საფუძველზე, გაფრთხილების ვადის გასვლის პირველსავე დღეს.

მუხლი 69. გათავისუფლება დაკავებულ თანამდებობასთან შეუსაბამობის გამო

1. პარლამენგის აპარატის მოხელე შეიძლება გათავისუფლდეს სამსახურიდან დაკავებულ თანამდებობასთან შეუსაბამობის გამო:

ა) გამოსაცდელი ვადის არადამაკმაყოფილებელი შედეგების საფუძველზე;

ბ) ატესტაციის შედეგების საფუძველზე;

გ) იმდოკუმენტის არქონის გამო, რომელიც აუცილებელია მოცემული თანამდებობის დასაკავებლად;

დ) სახელმწიფო ენის არადამაკმაყოფილებელი ცოდნისა და ნორმალური ურთიერთობის შეუძლებლობის გამო;

ე) თუ მას ჯანმრთელობის მდგომარეობა არ აძლევს საშუალებას, სათანადოდ შეასრულოს სამსახურებრივი მოვალეობანი;

ვ) არადამაკმაყოფილებელი პროფესიული ჩვევების გამო.

2. მოხელე თავისუფლდება დაკავებული თანამდებობიდან ამ მუხლის პირველი პუნქტის ,,ბ"-,,ვ" ქვეპუნქტების საფუძველზე, თუ მას არ სურს გადაეიდეს სხვა შესაბამის თანამდებობაზე (ასეთის არსებობის შემთხვევაში), რომლის დასაკავებლად დადგენილია იდენტური საკვალიფიკაციო მოთხოვნები.

მუხლი 70. გათავისუფლება დისციპლინური გადაცდომისათვის

1. პარლამენტის აპარატის მოხელე შეიძლება გათავისუფლდეს სამსახურიდან დისციპლინური გადაცდომისათვის.

2. სამსახურებრივ მოვალეობათა დარღვევისათვის მოხელე შეიძლება გათავისუფლდეს სამსახურიდან, თუ მის მიმართ უკვე მოქმედებს დისციპლინური პასუხისმგებლობის ნებისმიერი სხვა ზომა.

3. მოხელე შეიძლება გათავისუფლდეს სამსახურიდან დისციპლინური პასუხისმგებლობის მოქმედების გარეშეც, თუ ის უსუმად დაარღვევს სამსახურებრივ მოვალეობებს.

4. ამ მუხლის პირველი პუნქტის საფუძველზე მოხელე სამსახურიდან თავისუფლდება მისთვის შესაბამისი დოკუმენტის გაცნობის დღიდან. მოხელე, რომელიც თვითნებურად (5 დღეზე მეტი ვადით) მიატოვებს სამსახურს, გათავისუფლებულად ჩაითვლება სამსახურის თვითნებურად მიტოვების მეორე დღიდან.

მუხლი 71. გათავისუფლება ხანგრძლივი შრომისუუნარობის გამო

1. პარლამენტის აპარატის მოხელე შეიძლება გათავისუფლდეს სამსახურიდან ავადმყოფობის ან დასახიჩრების გამო სამსახურში ზედიზედ 4 თვის ან კალენდარული წლის მანძილზე 6 თვის განმავლობაში გამოუცხადებლობის გამო.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტის საფუძველზე მოხელე შეიძლება გათავისუფლდეს სამსახურიდან მხოლოდ დროებითი შრომისუუნარობის ფურცლის მოქმედების პერიოდში.

3. იმ მოხელის სამსახურებრივი ურთიერთობა, რომელიც სამსახურთან დაკავშირებით შეიქმნა დროებით შრომისუუნარო, შეჩერდება მის გამოჯანმრთელებამდე ან ინვალიდობის დადგენამდე და მას შეუნარჩუნდება თავისი თანამდებობა.

4. ამ მუხლის პირველი პუნქტის საუძველზე მოხელე თავისუფლდება სამსახურიდან შესაბამის დოკუმენტში (გათავისუფლების შესახებ) მითითებული დღიდან.

მუხლი 72. გათავისუფლება ასაკის გამო

პარლამენტის აპარატის მოხელე შეიძლება გათავისუფლდეს სამსახურიდან საპენსიო ასაკის - 65 წელი მიღწევის გამო.

მუხლი 73. გათავისუფლება სამხედრო ან ალტერნატიულ სამსახურში გაწვევის გამო

1. პარლამენტის აპარატის მოხელე თავისუფლდება სამსახურიდან სავალდებულო სამხედრო ან ალტერნატიულ სამსახურში გაწვევის გამო.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტის საფუძველზე მოხელე სამსახურიდან თავისუფლდება გაწვევიდან არა უგვიანეს 3 დღისა.

მუხლი 74. გათავისუფლება სასამართლოს გამამტყუნებელი განაჩენის ძალაში შესვლის გამო

პარლამენტის აპარატის მოხელე თავისუფლდება სამსახურიდან სასამართლოს გამამტყუნებელი განაჩენის კანონიერ ძალაში შესვლის გამო, რომლის თანახმად მას შეეფარდა სასჯელი განგრძობადი ჩადენილი დანაშაულისათვის ან სასჯელი, რომელიც გამორიცხავს სამსახურის გაგრძელებას. მოხელე თავისუფლდება სასამართლოს გამამტყუნებელი განაჩენის კანონიერ ძალაში შესვლის მეორე დღეს.

მუხლი 75. გათავისუფლება სამსახურში მისაღებად დადგენილ მოთხოვნათა დარღვევის გამო

1. პარლამენტის აპარატის მოხელე თავისუფლდება სამსახურიდან, თუ მისი თანამდებობაზე დანიშვნის დროს დაირღვა კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნები.

2. მოხელე არ ექვემდებარება გათავისუფლებას, თუ გათავისუფლების საფუძველი აღმოიფხერა.

მუხლი 76. გათავისუფლება გარდაცვალების გამო

პარლამენტის აპარატის მოხელის გარდაცვალების მეორე დღიდან სამსახური ითელება შეწყვეტილად.

მუხლი 77. გაფრთხილება სამსახურიდან გათავისუფლების შესახებ

1. პარლამენტის აპარატის მოხელეს 1 თვით ადრე უნდა ეცნობოს პარლამენტის აპარატის რეორგანიზაციის, შტატების შემცირების, ატესტაციის არადამაკმაყოფილებელი შედეგების ან ასაკის

გამო სამსახურიდან გათავისუფლების შესახებ. ხანგრძლივი შრომისუუნარობის გამო გათავისუფლების შესახებ მოხელეს წერილობით უნდა ეცნობოს გათავისუფლებამდე 2 კვირით ადრე მაინც.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული ვადის დარღვევის შემთხვევაში მოხელეს კომპენსაციის გარდა ეძლევა ხელფასი ყველა გადაცილებული დღისათვის.

3. გათავისუფლებაზე უარის თქმა, თუ მოხელე გაფრთხილებულია ამ მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად, შეიძლება მხოლოდ მოხელის წერილობითი თანხმობით. უარის შემთხვევაში მოხელე თავისუფლდება სამსახურიდან იმავე საფუძველით და ეძლევა კომპენსაცია 2 თვის თანამდებობრივი სარგოს ოდენობით.

მუხლი 78. სამსახურიდან გათავისუფლების კომპენსაცია

1. პარლამენტის აპარატის სტრუქტურული ერთეულის ლიკვიდაციის ან შტატების შემცირების გამო სამსახურიდან გათავისუფლებისას მოხელეს ეძლევა კომპენსაცია 2 თვის თანამდებობრივი სარგოს ოდენობით.

2. მოხელეს ჯანმრთელობის მდგომარეობის, ხანგრძლივი შრომისუუნარობის, სამხედრო ან ალტერნატიულ სამსახურში გაწვევის ან ატესტაციის არადამაკმაყოფილებელი შედეგების გამო სამსახურიდან გათავისუფლების შემთხვევაში ეძლევა კომპენსაცია 1 თვის თანამდებობრივი სარგოს ოდენობით.

3. ასაკის ან სამსახურში მისაღებად დადგენილ მოთხოვნათა დარღვევის გამო (პარლამენტის აპარატის მიზეზით) სამსახურიდან გათავისუფლების შემთხვევაში მოხელეს ეძლევა კომპენსაცია 3 თვის თანამდებობრივი სარგოს ოდენობით.

მუხლი 79. მოხელის სამსახურიდან გათავისუფლების გაფორმება

1. სამსახურიდან გათავისუფლება ფორმდება მოხელის დამნიშველი თანამდებობის პირის ბრძანებით.

2. მოხელის შრომის წიგნაკში [illegible]ლება შესაბამისი ჩანაწერი სამსახურიდან გათავისუფლების შესახებ გათავისუფლების თარიღის [illegible]ნით.

მუხლი 80. სამსახურიდან გათავისუფლების შეზღუდვა გარკვეული პერიოდის მიხედვით

1. მოხელე არ შეიძლება გათავისუფლდეს სამსახურიდან შემცირების, ასაკის ან ატესტაციის შედეგების გამო იმ დროის განმავლობაში, როდესაც ,,საჯარო სამსახურის შესახებ" საქართველოს კანონის 89-ე მუხლის ,,ბ"-,,ი" ქვეპუნქტების საფუძველზე შეჩერებულ იქნა მისი სამსახურებრივი ურთიერთობა.

2. მოსამსახურე (ქალი) არ შეიძლება გათავისუფლდეს სამსახურიდან ორსულობის ან ბავშვის 3 წლის ასაკამდე აღმრდის პერიოდში შტატების შემცირების, ხანგრძლივი შრომისუუნარობის ან ჯანმრთელობის მდგომარეობის, აგრეთვე ატესტაციის არადამაკმაყოფილებელი შედეგების გამო.

მუხლი 81. სამუშაოზე დარჩენის უპირატესი უფლება

1. პარლამენტის აპარატში რიცხოვნობის ან შტატების შემცირებისას სამუშაოზე დარჩენის უპირატესი უფლება ენიჭებათ იმ მუშაკებს, რომლებიც უფრო მაღალი კვალიფიკაციითა და შრომის ნაყოფიერებით ეამოირჩევიან.

2. თანაბარი პირობების შემთხვევაში სამუშაოზე დარჩენის უპირატესობა ეძლეევა:

ა) ოჯახის მეპატრონეს, თუ კმაყოფაზე ჰყავს ორი ან ორზე მეტი პირი, ასევე მარტოხელა დედებს და ქალებს, რომლებსაც ჰყავთ სამ წლამდე ასაკის ბავშვი;

ბ) პირს, რომლის ოჯახში არ არის დამოუკიდებელი შემოსავლის მქონე სხვა პირი;

გ) პირს, რომელსაც პარლამენტის აპარატში მუშაობის უფრო ხანგრძლივი სტაჟი აქვს;

დ) ომისა და სამხედრო ინვალიდებს, იმ ოჯახის წევრებს, რომელთა მარჩენალიც საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობისათვის ბრძოლაში დაიღუპა ან უგმო-უკვლოდ დაიკარგა;

ე) გამომგონებელს;

ვ) პოლიტიკური რეპრესიის მსხვერპლად აღიარებულ პირს, აგრეთვე გარდაცვლილი რეპრესირებულის შრომისუუნარო მეუღლეს, მშობელსა და შვილს (სამვილებს);

ზ) 9 აპრილის მოვლენებში მონაწილე პირებს.

თავი XI. პარლამენტის აპარატის მოხელის სამსახურის სტაჟი

მუხლი 82. სამსახურის სტაჟი

პარლამენტის აპარატის საჯარო მოსამსახურის სამსახურის სტაჟი მოიცავს:

ა) სახელმწიფო და ადგილობრივი თვითმმართველობის დაწესებულებებში მოხელის, დამხმარე ან შტატგარეშე მოსამსახურის თანამდებობაზე სამსახურის პერიოდს;

ბ) ,,საჯარო სამსახურის შესახებ" საქართველოს კანონით გათვალისწინებულ რეზერვში ყოფნის პერიოდს;

გ) სწავლის პერიოდს, თუ პირი გაგზავნილი იყო სასწავლებლად დაწესებულების მიერ ან უკვე ჰქონდა სამსახურის სტაჟი.

მუხლი 83. სამსახურის სტაჟის შეწვეტა

სამსახურის სტაჟი შეწყდება მოხელის სამსახურიდან ან რეზერვიდან გათავისუფლების, დანაშაულის ჩადენის ან საქართველოს მოქალაქეობიდან გასვლის შემთხვევაში.

მუხლი 84. სამსახურის სტაჟის დადასტურება

მოხელის სამსახურის სტაჟი დასტურდება შრომის წიგნაკში ჩანაწერით, ასევე სათანადოდ გაფორმებული სხვა საბუთებით.

თავი XII. პარლამენტის აპარატის მოხელის ნამსახურობის ნუსხა და შრომის წიგნაკი

მუხლი 85. მოხელის ნამსახურობის ნუსხა

1. მოხელეზე დგება ნამსახურობის ნუსხა, რომელშიც აღინიშნება:

ა) სახელი და გვარი;

ბ) დაბადების თარიღი და ადგილი;

გ) ოჯახური მდგომარეობა;

დ) განათლება და სპეციალობა;

ე) თანამდებობრივი ფიცის დადების თარიღი და ადგილი;

ვ) სამსახურის გავლა, აგრეთვე სამსახურიდან გათავისუფლების ფორმულირება კანონის მუხლის, პუნქტის, ქვეპუნქტის მითითებით;

ზ) შეებულებები;

თ) წახალისებები;

ი) დისციპლინური პასუხისმგებლობის დადება და მოხსნა;

კ) ატესტაციის შედეგები

2. ნამსახურობის ნუსხის წარმოების წესი და პირობები განისაზღვრება კანონმდებლობით.

მუხლი 86. ნამსახურობის ნუსხა სამსახურის ადგილის შეცვლის ან სამსახურიდან გათავისუფლებისას

1. სამსახურიდან ან რეზერვიდან გათავისუფლებულ პირს მისი სურვილით ეძლევა ნამსახურობის ნუსხა.

2. მოხელის ახალ სამსახურში მისვლისას სხვა დაწესებულებაში წარმოებული ნამსახურობის ნუსხა იგზავნება ახალ სამსახურში.

მუხლი 87. მოხელის შრომის წიგნაკი

მოხელეზე იწარმოება შრომის წიგნაკი, რომელშიც აღინიშნება:

ა) სახელი და გვარი;

ბ) დაბადების თარიღი და ადგილი;

გ) სამსახურში ყოფნის პერიოდი;

დ) სამსახურებრივი ურთიერთობის შეჩერება;

ე) სამსახურიდან გათავისუფლების ფორმულირება კანონის მუხლის, პუნქტის, ქვეპუნქტის მითითებით;

ვ) ცნობები თანამდებობაზე, რომელიც მას ეკავა;

ზ) წახალისებები.

თავი XIII. დავის გადაწყვეტა

მუხლი 88. დავის გადაწყვეტა სასამართლო წესით

1. მოსელეს უფლება აქვს კანონმდებლობით დადგენილი წესით 1 თვის განმავლობაში გაასაჩივროს სასამართლოში სამსახურებრივ საკითხებზე გამოცემული ბრძანება და აგრეთვე მოქმედება.

2. სასამართლოს მიერ მოხელის სამსახურიდან გათავისუფლებაზე ან გადაყვანაზე გაცემული ბრძანების უკანონოდ აღიარების შემთხვევაში იგი ექვემდებარება დაუყოვნებლივ აღდგენას, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც მოხელე უარს ამბობს აღდგენაზე.

საქართველოს პრეზიდენტის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა N 47
2003 წლის 13 თებერვალი ქ.თბილისი

საჯარო მოხელეთა საკლასო ჩინების მინიჭების წესის შესახებ დებულების დამტკიცების თაობაზე

„საჯარო სამსახურის შესახებ" საქართველოს კანონისა და „საჯარო სამსახურის თანამდებობათა რეესტრის შესახებ" საქართველოს პრეზიდენტის 2001 წლის 21 ივლისის N286 ბრძანებულების თანახმად, საჯარო მოხელეთათვის საკლასო ჩინის მინიჭების მიზნით:

1. დამტკიცდეს თანდართული დებულება საჯარო მოხელეთა საკლასო ჩინების მინიჭების წესის შესახებ.

2. ამ ბრძანებულების შესრულების კონტროლი უზრუნველყოს საქართველოს სახელმწიფო კანცელარიის სახელმწიფო სამსახურის ბიურომ.

ედუარდ შევარდნაძე

დამტკიცებულია
საქართველოს პრეზიდენტის
2003 წლის 13 თებერვლის
N 47 ბრძანებულებით

დ ე ბ უ ლ ე ბ ა

საჯარო მოხელეთა საკლასო ჩინების მინიჭების წესის შესახებ

მუხლი 1. ზოგადი ნაწილი

ეს დებულება შემუშავებულია „საჯარო სამსახურის შესახებ" საქართველოს კანონის „საკონკურსო სააგენტოების კომისიის დებულების დამტკიცების შესახებ" საქართველოს პრეზიდენტის 1998 წლის 25 მარტის N174 ბრძანებულებისა და „საჯარო სამსახურის თანამდებობათა რეესტრის შესახებ" საქართველოს პრეზიდენტის 2001 წლის 21 ივლისის N286 ბრძანებულების შესაბამისად და განსაზღვრავს სახელმწიფო და ადგილობრივი თვითმმართველობის დაწესებულებებში მომუშავე საჯარო მოხელეთა საკლასო ჩინის მინიჭების წესს.

მუხლი 2. მოხელეთა საკლასო ჩინი და მისი მინიჭების მიზანი

1. მოხელის საკლასო ჩინი განსაზღვრავს მისი პროფესიული დონისა და მონაცემების შესაბამისობის ხარისხს მოცემული თანამდებობისათვის წაყენებულ საკვალიფიკაციო მოთხოვნებთან.

2. საკლასო ჩინის მინიჭება ან ჩამორთმევა ხდება მოხელის მიერ ატესტაციის გავლის შედეგების მიხედვით, გარდა იმ მოხელეებისა, რომლებსაც თანამდებობაზე ნიშნაავს ან ირჩევს შესაბამისად საქართველოს პრეზიდენტი, პარლამენტი ან ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანო.

3. „საჯარო სამსახურის შესახებ" საქართველოს კანონის 69-ე მუხლის 1-ლი პუნქტის შესაბამისად კომპეტენციის განერცობადობისა და უფლებამოსილების დონის მიხედვით საჯარო სამსახურში თანამდებობები იყოფა შემდეგ რანგებად:

ა) მთავარი საჯარო თანამდებობა;

ბ) წამყვანი საჯარო თანამდებობა;

გ) უფროსი საჯარო თანამდებობა;

დ) უმცროსი საჯარო თანამდებობა.

4. „საჯარო სამსახურის შესახებ" საქართველოს კანონის 70-ე მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად მოხელეებს საჯარო სამსახურში დაკავებული თანამდებობის შესაბამისად შეიძლება მიენიჭოთ შემდეგი საკლასო ჩინი:

ა) მთავარ საჯარო თანამდებობაზე

- ნამდვილი სახელმწიფო მრჩეველი,
- პირველი კლასის სახელმწიფო მრჩეველი,
- სახელმწიფო მრჩეველი;

ბ) წამყვან საჯარო თანამდებობაზე

- პირველი, მეორე, მესამე კლასის მრჩეველი;

გ) უფროს საჯარო თანამდებობაზე

- საჯარო სამსახურის, პირველი, მეორე, მესამე კლასის მრჩეველი;

დ) უმცროს საჯარო თანამდებობაზე

- საჯარო სამსახურის პირველი, მეორე, მესამე კლასის რეფერენტი.

5. საკლასო ჩინს ანიჭებს:

ა) სახელმწიფო მრჩეველებს - საქართველოს პრეზიდენტი;

ბ) პირველი, მეორე, მესამე კლასის მრჩეველებს, საჯარო სამსახურის მრჩეველებს, საჯარო სამსახურის რეფერენტებს - შესაბამის თანამდებობაზე არჩევის (დანიშვნის) უფლების მქონე ორგანო (თანამდებობის პირი), ხოლო პირდაპირი კენჭისყრით არჩეულ ქალაქის გამგებლებს - შესაბამისი ქალაქის საკრებულო.

6. მოხელეს, რომელსაც მინიჭებული აქვს საკლასო ჩინი, შესაბამის თანამდებობაზე ყოფნის მთელ პერიოდში მიეცემა საკლასო ჩინისათვის გათვალისწინებული ხელფასის დანამატი, რომელიც გაიცემა საქართველოს პრეზიდენტის 2001 წლის 21 ივლისის N286 ბრძანებულების „საჯარო სამსახუ-

რის თანამდებობათა რეესტრის შესახებ" მე-4 პუნქტით დამტკიცებული საჯარო მოხელეების საკლასო ჩინისათვის ხელფასის დანიშვნების შესაბამისად, „სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ" საქართველოს კანონის საფუძველზე, ხოლო ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოებში მომუშავე პირთათვის - ადგილობრივი ბიუჯეტებიდან გათვალისწინებული თანხებით.

7. მთავარი საჯარო თანამდებობის მოხელეებს საკლასო ჩინის მისანიჭებლად კანონით დადგენილ მოთხოვნებთან ერთად უნდა ჰქონდეთ:

ა) სახელმწიფო მრჩეველის საკლასო ჩინისათვის - მთავარ საჯარო თანამდებობაზე მუშაობის სულ ცოტა 6 თვის სტაჟი;

ბ) პირველი კლასის სახელმწიფო მრჩეველის საკლასო ჩინისათვის მთავარ საჯარო თანამდებობაზე მუშაობის ორი წლის სტაჟი;

გ) ნამდვილი სახელმწიფო მრჩეველის საკლასო ჩინისათვის - მთავარ საჯარო თანამდებობაზე მუშაობის სამი წლის სტაჟი.

8. მთავარი საჯარო თანამდებობის მოხელეებისათვის განსაზღვრულ ვადაზე ადრე საკლასო ჩინის მინიჭება ხდება მხოლოდ ერთხელ, განსაკუთრებული დამსახურებისათვის, პრეზიდენტის მიერ, მთავარ საჯარო თანამდებობაზე დანიშვნის უფლების მქონე პირის წარდგინებით, ხოლო იმ მთავარი საჯარო თანამდებობის მოხელისათვის, რომელსაც თანამდებობაზე ნიშნავს საქართველოს პრეზიდენტი - საქართველოს პრეზიდენტის ადმინისტრაციის უფროსის წარდგინებით. *(30.11.2004 N 555)*

9. „საჯარო სამსახურის შესახებ" საქართველოს კანონის 82-ე მუხლის 1-ლი პუნქტით ატესტაციას დაქვემდებარებული წამყვანი, უფროსი და უმცროსი საჯარო მოხელეებისათვის საკლასო ჩინის მინიჭება ხდება ატესტაციის შედეგების პარალელურად. თუ აღნიშნულ თანამდებობაზე მოხელეს ირჩევს წარმომადგენლობითი ორგანო, რომელიც „საჯარო სამსახურის შესახებ" საქართველოს კანონის 82-ე მუხლის მე-2 პუნქტის თანახმად არ ექვემდებარება ატესტაციას, ამ შემთხვევაში მოხელეს საკლასო ჩინი მიენიჭება ატესტაციის გარეშე. აღნიმნულ თანამდებობაზე არჩევის (დანიშვნის) უფლების მქონე ორგანო (თანამდებობის პირი) უფლებამოსილია განსაზღვროს შესაბამისი თანამდებობისათვის საკლასო ჩინის მინიჭების კრიტერიუმები.

10. მოხელეს, რომელიც დანიშნულია გამოსაცდელი ვადით, საკლასო ჩინი არ ენიჭება. მოხელეს, რომელიც გამოსაცდელი ვადის გასვლისთანავე დაინიმნება საჯარო სამსახურის შესაბამის თანამდებობაზე, საკლასო ჩინის მინიჭებისას გამოსაცდელი ვადა ჩათვლება საჯარო სამსახურის სტაჟად.

11. მოხელეს თანამდებობიდან გადადგომისას უნარჩუნდება საკლასო ჩინი მითითებით „გადამდგარი".

12. დაწესებულების რეორგანიზაციის, მოსამსახურეთა რიცხოვნობის შემცირების ან ჯანმრთელობის მდგომარეობის გამო (გარდა დისციპლინური პასუხისმგებლობისა) უფრო დაბალ თანამდებობრივ რანგში გადაყვანის შემთხვევაში მოხელეს უნარჩუნდება მინიჭებული საკლასო ჩინი და დანამაგი.

13. მოხელეები, რომელთაც თანამდებობაზე ნიშნავს ან ირჩევს შესაბამისად საქართველოს პრეზიდენტი ან პარლამენტი და „საჯარო სამსახურის შესახებ" საქართველოს კანონის შესაბამისად არ ექვემდებარებიან ატესტაციას, მათთვის საკლასო ჩინის მინიჭების საკითხს წყვეტს საქართველოს პრეზიდენტი, სახელმწიფო მინისტრის წარდგინებით.

წარდგინების მასალებს ამზადებს:

ა) სახელმწიფო მოხელეებზე საქართველოს სახელმწიფო კანცელარიის სახელმწიფო სამსახურის ბიურო სახელმწიფო კანცელარიის კადრებისა და იურიდიულ სამსახურებთან შეთანხმებით;

ბ) საქართველოს პრეზიდენტის სახელმწიფო რწმუნებულსა და მის პირველ მოადგილეზე, ქ. თბილისის მერსა და პრემიერზე, იმ ქალაქის მერზე რომელიც არ შედის რაიონის შემადგენლობაში, რაიონის გამგებელზე - საქართველოს პრეზიდენტის რეგიონალური პოლიტიკისა და მართვის სამსახური სახელმწიფო კანცელარიის სახელმწიფო სამსახურის ბიუროსა და იურიდიულ სამსახურებთან შეთანხმებით.

14. საკლასო ჩინის ჩამორთმევა ხდება ამ დებულებით დადგენილი საკლასო ჩინის მინიჭების პროცედურის ანალოგიურად.

15. საკლასო ჩინის მინიჭებასა და ჩამორთმევასთან დაკავშირებული სადავო საკითხების განხილვა ხდება საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

16. საჯარო მოხელეთათვის საკლასო ჩინის მინიჭება ან ჩამორთმევა ფორმდება ინდივიდუალური სამართლებრივი აქტით.

საქართველოს პრეზიდენტის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა N 174
1998 წლის 25 მარტი ქ.თბილისი

საკონკურსო-საატესტაციო კომისიების დებულების დამტკიცების შესახებ

დამტკიცდეს საკონკურსო-საატესტაციო კომისიების თანდართული დებულება.

ე.შევარდნაძე

საკონკურსო-საატესტაციო კომისიების

დ ე ბ უ ლ ე ბ ა

მუხლი 1. ზოგადი ნაწილი

ეს დებულება შემუშავებულია "საჯარო სამსახურის შესახებ" საქართველოს კანონისა და "საჯარო სამსახურის შესახებ" საქართველოს კანონის ამოქმედებასთან დაკავშირებულ ორგანიზაციულ ღონისძიებათა თაობაზე საქართველოს პრეზიდენტის 1998 წლის 12 იანვრის N 7 განკარგულებით დამტკიცებული "საჯარო სამსახურის შესახებ" საქართველოს კანონის ამოქმედებასთან დაკავშირებულ ორგანიზაციულ ღონისძიებათა გეგმის შესაბამისად და განსაზღვრავს სახელმწიფო და ადგილობრივი თვითმმართველობის დაწესებულებების საკონკურსო-საატესტაციო კომისიების საქმიანობის წესს.

მუხლი 2. საკონკურსო-საატესტაციო კომისიის მიზანი და ფუნქციები

1. საკონკურსო-საატესტაციო კომისიის საქმიანობის მიზანია დასაკავებელ თანამდებობაზე წაყენებულ მოთხოვნებთან პიროვნების ან დაკავებული თანამდებობის მოთხოვნებთან მოხელის შესაბამისობის შეფასება.

2. საკონკურსო-საატესტაციო კომისიის ძირითადი ფუნქციებია:

ა) პიროვნების პროფესიული ჩვევების, კვალიფიკაციის, შესაძლებლობებისა და პიროვნული თვისებების შესაფასებელი პროცედურის წარმართვა;

ბ) თანამდებობაზე დანიშვნის უფლების მქონე პირისათვის შეფასების შედეგების შესახებ დასკვნების წარდგენა.

მუხლი 3. ატესტაციას დაქვემდებარებული პირი

1. ატესტირებას ექვემდებარება:

ა) მოხელე 3 წელიწადში ერთხელ;

ბ) მოხელე, რომელიც წამოყენებულია სამსახურებრივი დაწინაურებისათვის;

გ) რეზერვში ჩარიცხული პირი;

დ) კანდიდატი მოხელის თანამდებობაზე, თუ თანამდებობა კონკურსის წესით უნდა დაიკავონ.

2. ატესტირებას არ ექვემდებარება:

ა) მოხელე, რომელსაც თანამდებობაზე ნიშნავს ან ირჩევს შესაბამისად საქართველოს პრეზიდენტი, პარლამენტი, ან ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანო;

ბ) მოხელე, რომელიც სამსახურში მიიღება განსაზღვრული ვადით.

მუხლი 4. ატესტაციის დრო

1. ატესტაციის ჩატარების დროს განსაზღვრავს სახელმწიფო ან ადგილობრივი თვითმმართველობის დაწესებულების ხელმძღვანელი საკონკურსო-საატესტაციო კომისიის თავმჯდომარესთან შეთანხმებით.

2. მოხელე, რომელიც საატესტაციო პერიოდის უკანასკნელი წლის მანძილზე სამსახურებრივ მოვალეობას ასრულებდა 6 თვეზე ნაკლები ვადით, ექვემდებარება ატესტირებას მომავალ წელს.

მუხლი 5. საკონკურსო-საატესტაციო კომისიები

1. მოხელეთა ატესტაციას ახორციელებენ შემდეგი საკონკურსო-საატესტაციო კომისიები:

ა) საქართველოს პარლამენტის აპარატის საკონკურსო-საატესტაციო კომისია -პარლამენტის

აპარატის მოხელეთათვის;

ბ) საქართველოს სახელმწიფო კანცელარიის საკონკურსო-საატესტაციო კომისია სახელმწიფო კანცელარიის მოხელეთათვის;

გ) სამინისტროს დაწესებულებების (სამინისტრო, სახელმწიფო დეპარტამენტი, სახელმწიფო ინსპექცია) საკონკურსო-სააატესტაციო კომისია - შესაბამისი სამთავრობო დაწესებულების მოხელეთათვის;

დ) სასამართლო დაწესებულებების საკონკურსო-სააატესტაციო კომისია - შესაბამისი სასამართლო დაწესებულების მოხელეთათვის;

ე) შესაბამისი სახელმწიფო დაწესებულების საკონკურსო-სააატესტაციო კომისია ამ დაწესებულების მოხელეთათვის;

ვ) ადგილობრივი თვითმმართველობის დაწესებულებების საკონკურსო-ს

მუხლი 10. საკონკურსო-საატესტაციო კომისიის წევრთა შრომის ანაზღაურება

დაწესებულების საკონკურსო-საატესტაციო კომისიაში მოწვეულ იმ წევრთა საქმიანობა, რომლებიც არ არიან მოცემული დაწესებულების თანამშრომლები , ექვემდებარება ანაზღაურებას საჯარო მოსამსახურის სამუალო თვიური ანაზღაურების ოდენობით.

საქართველოს პრეზიდენტის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა N 414
1999 წლის 1 ივლისი ქ.თბილისი

"საქმისწარმოების ერთიანი წესების" დამტკიცებისა და ამოქმედების შესახებ

საქართველოს სახელმწიფო ხელისუფლებისა და ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოებში, დაწესებულებებში, ორგანიზაციებსა და საწარმოებში (მიუხედავად მათი დაქვემდებარებისა და საკუთრების ფორმისა) საქმისწარმოების ორგანიზაციის შემდგომი სრულყოფის მიზნით:

1. დამტკიცდეს თანდართული "საქმისწარმოების ერთიანი წესები" და ამოქმედდეს გამოქვეყნებისთანავე.

2. საქართველოს სახელმწიფო კანცელარიამ, აფხაზეთისა და აჭარის მინისტრთა საბჭოებმა, საქართველოს სამინისტროებმა და სხვა სამთავრობო დაწესებულებებმა, საქართველოს პრეზიდენტის სახელმწიფო რწმუნებულებებმა მხარეებში, ქალაქების მერიებმა და რაიონების გამგეობებმა ორგანიზაცია გაუწიონ საქმისწარმოების ერთიანი წესების დანერგვას როგორც ცენტრალური აპარატის, ისე დაქვემდებარებული დაწესებულებების, ორგანიზაციებისა და საწარმოების პრაქტიკაში, რისთვისაც:

ა) ბრძანებულების ძალაში შესვლიდან 3 თვეში შეიმუშაონ საქმისწარმოების სამსახურის დებულებები და ინსტრუქციები;

ბ) 1999 წლის ბოლომდე საქმისწარმოების ერთიანი წესების მოთხოვნათა მიხედვით შეიმუშაონ და შესაბამის სახელმწიფო არქივებთან შეთანხმებით დაამტკიცონ საქმეთა კონკრეტული ნომენკლატურები;

გ) 2000 წლის ბოლომდე შეიმუშაონ ერთგვაროვანი დაწესებულებების, ორგანიზაციებისა და საწარმოების საქმეთა ტიპობრივი ან სანიმუშო ნომენკლატურები და საქართველოს საარქივო სახელმწიფო დეპარტამენტთან შეთანხმების შემდეგ დანერგონ ამ დაწესებულებებში;

დ) ყოველწლიურად უზრუნველყონ სტრუქტურულ ქვედანაყოფებში საქმეთა შემოღებიდან 3 წლის შემდეგ მათი შემფასებელი ექსპერტიზა, მოწესრიგება და საქმეთა აღწერების მიხედვით გადაცემა საუწყებო არქივებისათვის.

3. საქართველოს საარქივო სახელმწიფო დეპარტამენტმა:

ა) ერთ თვეში შეიმუშაოს საქმისწარმოების ერთიანი წესების გამოყენების მეთოდიკური რეკომენდაციები; ორგანიზაციულ-მეთოდიკური დახმარება გაუწიოს დაწესებულებებს საქმისწარმოების

ერთიანი წესების, მათ საფუძველზე შემუშავებული ნორმატიული და მეთოდიკური დოკუმენტების დანერგვაში, საქმისწარმოების ორგანიზაციაში;

ბ) ორ თვეში სტანდარტიზაციის, მეტროლოგიისა და სერტიფიკაციის სახელმწიფო დეპარტამენტთან ერთად შეიმუშაოს და სამოქმედოდ შემოიღოს "სახელმწიფო სტანდარტი. საქმისწარმოება და საარქივო საქმე. ტერმინები და განსაზღვრებები".

4. ხმარებიდან ამოღებულ იქნეს დღემდე მოქმედი "საქმისწარმოების ერთიანი სახელმწიფო სისტემის" ძირითადი დებულებანი.

5. ძალადაკარგულად ჩაითვალოს საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს 1980 წლის 26 დეკემბრის N 907 დადგენილების მე-5 და მე-7 პუნქტები.

6. ამ ბრძანებულების შესრულების კონტროლი დაეკისროს საქართველოს სახელმწიფო კანცელარიას.

ე. შევარდნაძე

საქმისწარმოების ერთიანი წესები

კარი I

ზოგადი დებულებანი

მუხლი 1

საქმისწარმოების ერთიანი წესები ნორმატიული ხასიათის დოკუმენტია და საჯალდებულოა შესასრულებლად სახელმწიფო ხელისუფლებისა და ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოებისათვის, დაწესებულებების, ორგანიზაციებისა და საწარმოებისათვის (შემდგომში-დაწესებულებები), მიუხედავად მათი დაქვემდებარებისა და საკუთრების ფორმისა. ეს დოკუმენტი წარმოადგენს იმ პრინციპებისა და ნორმატივების ერთობლიობას, რომლებიც ადგენენ ერთიან მოთხოვნებს დაწესებულებებში მმართველობითი საქმიანობის დოკუმენტირებისა და დოკუმენტებზე მუშაობის ორგანიზაციისადმი.

მუხლი 2

საქმისწარმოების ერთიანი წესები შემუშავებულია საქართველოს კონსტიტუციის, ,,ეროვნული საარქივო ფონდის შესახებ", ,,ნორმატიული აქტების შესახებ" საქართველოს კანონების, საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულებების, საქართველოს პარლამენტის დადგენილებების საფუძველზე, სახელმწიფო სტანდარტის 6.2-94 "დოკუმენტაციის უნიფიცირებული სისტემები. საორგანიზაციო-განკარგულებითი დოკუმენტების სისტემა. მოთხოვნები დოკუმენტების გაფორმებისადმი", აგრეთვე სამღვარგარეთის ქვეყნების მოწინავე პრაქტიკული გამოცდილების გათვალისწინებით.

მუხლი 3

საქმისწარმოების ერთიანი წესების ძირითადი მიზანია დოკუმენტბრუნვის მოწესრიგება; დოკუმენტების რაოდენობის შემცირება, მათი შედგენისა და გაფორმების ხარისხის ამაღლება; თანამედროვე ტექნიკური საშუალებებით დოკუმენტური ინფორმაციის დასამუშავებლად საჭირო პირობების შექმნა; მმართველობითი აპარატის მუშაობის ეფექტიანობის ამაღლება.

მუხლი 4

საქმისწარმოების ერთიანი წესების საფუძველზე მუშავდება და საქართველოს სტანდარტიზაციის, მეტროლოგიისა და სერტიფიკაციის სახელმწიფო დეპარტამენტთან შეთანხმებით მტკიცდება შემდეგი ნორმატიული და მეთოდიკური დოკუმენტები:

ა) საერთო-სახელმწიფოებრივი - საქართველოს საარქიეო სახელმწიფო დეპარტამენტის მიერ;
ბ) დარგობრივი - საქართველოს სამთავრობო დაწესებულებების მიერ.

მუხლი 5

1. დაწესებულებაში საქმისწარმოებას ახორციელებს სპეციალური სამსახური, რომელიც უშუალოდ ექვემდებარება დაწესებულების ხელმძღვანელს ან მის ერთ-ერთ მოადგილეს (დანართი 1).

2. საქმისწარმოების სამსახურებს ეკალთან უმრუნველყონ საქმისწარმოების ორგანიზაცია დაწესებულებაში, მის სტრუქტურულ ქვედანაყოფებში, წინამდებარე წესების მოთხოვნათა შესაბამისად შემუშავებული ნორმატიული და მეთოდიკური დოკუმენტების შესრულების კონტროლი, დოკუმენტებზე მუშაობის მეთოდიკური ხელმძღვანელობა, დაწესებულების მუშაკთა მიერ საქმისწარმოების საფუძვლების შესწავლა.

მუხლი 6

სპეციალური დებულებებით მოქმედი დაწესებულებების საქმისწარმოება, აგრეთვე საიდუმლო დოკუმენტებზე მუშაობის წესი დგინდება სპეციალური ინსტრუქციებით.

მუხლი 7

დოკუმენტებზე მუშაობისას თანამდებობის პირები ხელმძღვანელობენ ამ წესებით და მათ საფუძველზე შემუშავებული და დამტკიცებული საერთო-სახელმწიფოებრივი და დარგობრივი ნორმატიული და მეთოდიკური დოკუმენტებით.

მუხლი 8

წესები ვრცელდება დაწესებულებების დოკუმენტაციის ყველა სისტემაზე, მათ შორის კომპიუტერული (ავტომატიზებული) ტექნიკისა და მიკროგრაფიის საშუალებებით შექმნილ დოკუმენტებზე.

მუხლი 9

წესების მოთხოვნები ინერგება დოკუმენტაციის ყველა სისტემისათვის სახელმწიფო სტანდარტების, დარგობრივი საქმისწარმოების ინსტრუქციების, დოკუმენტაციის უნიფიცირებული სისტემების, საქმეთა ტიპობრივი ნომენკლატურების, ტიპობრივი დოკუმენტებისა და მათი შენახვის ვადების ამსახველი ნუსხის გამოცემის გზით.

მუხლი 10

მე-9 მუხლში მითითებული ნორმატიული დოკუმენტების საფუძველზე დაწესებულებები შეიმუშავებენ შესაბამის დოკუმენტებს (დაწესებულების საქმისწარმოების ინსტრუქცია, დოკუმენტების უნიფიცირებული ფორმების ტაბელი, საქმეთა კონკრეტული ნომენკლატურა და სხვ.), რომლებიც აწესრიგებენ საქმისწარმოებას.

მუხლი 11

საქართველოს საარქიეო სახელმწიფო დეპარტამენტი და მისი საქვეუწყებო დაწესებულებები ორგანიზაციულ-მეთოდიკურ დახმარებას უწევენ დაწესებულებებს საქმისწარმოების ერთიანი წესების, მათ საფუძველზე შემუშავებული ნორმატიული და მეთოდიკური დოკუმენტების დანერგვაში, საქმისწარმოების ორგანიზაციაში, ითანხმებენ მე-9 და მე-10 მუხლებში მითითებულ დოკუმენტებს, შეიმუშავებენ მეთოდიკურ დოკუმენტებს საქმისწარმოების ცალკეული საკითხების მიხედვით.

კარი II

მმართველობითი საქმიანობის დოკუმენტირება

მუხლი 12

მმართველობითი საქმიანობის დოკუმენტირება მოიცავს მმართველობითი მოქმედებების განსახორციელებლად საჭირო ინფორმაციის ჩაწერას (ფიქსაციას) ქაღალდზე ან სხვა მატარებლებზე დადგენილი წესების მიხედვით, ანუ მმართველობითი დოკუმენტების შექმნის პროცესს.

1. დოკუმენტირება ხორციელდება ბუნებრივ (ხელნაწერი, მანქანაზე დაბეჭდილი დოკუმენტები, მათ შორის ტელეგრამები, ტელეფუნოგრამები, მანქანოგრამები) და ხელოვნურ ენებზე ახალი მატარებლების (პერფობარათები, პერფოლენტები, მაგნიტური ლენტები, ბარათები, დისკოები და სხვ.) გამოყენებით.

თავი I

მმართველობითი დოკუმენტების მომზადება

მუხლი 13

1. დაწესებულების საქმიანობა სორციელდება ურთიერთდაკავშირებული მმართველობითი დოკუმენტების უნიფიცირებული სისტემით. მათი შემადგენლობა განისაზღვრება დაწესებულების კომპეტენციითა და ფუნქციებით, საკითხების გადაწყვეტის წესით (ერთმმართველური, კოლეგიური), ზემდგომ, დაქვემდებარებულ და სხვა დაწესებულებებთან ურთიერთკავშირის მოცულობითა და ხასიათით.

2. მართვის ყველა დონეზე მმართველობითი საქმიანობის დოკუმენტირების წესების ერთიანობა მიიღწევა საქმისწარმოების ერთიანი წესებისა და დოკუმენტაციის უნიფიცირებული სისტემების გამოყენებით.

3. დოკუმენტაციის უნიფიცირებული სისტემები გამოიყენება როგორც კომპიუტერული ტექნიკით სარგებლობის პირობებში, ისე ინფორმაციის ტრადიციული მეთოდებით დამუშავებისას.

4. დოკუმენტაციის უნიფიცირებული სისტემები შეიცავენ:

ა) სახელმწიფო სტანდარტებს, რომლებიც ადგენენ სამუშაოების შემადგენლობასა და შინაარსს სხვადასხვა ფუნქციური დანიშნულების დოკუმენტების ფორმების უნიფიკაციის მისედვით და რომლებიც გამოიყენება მართვის ყველა დონეზე, უზრუნველყოფენ ქვეყანაში ამ სამუშაოების შესრულების ერთიან წესს;

ბ) ნორმატიულ დოკუმენტებს, რომლებიც გამოიცემა კონკრეტული ფუნქციური დანიშნულების დოკუმენტაციის უნიფიცირებული სისტემების შემმუშავებლების მიერ და რომლებიც საეალდებულოა შესასრულებლად აღმასრულებელი ხელისუფლების ყველა დაწესებულებისათვის;

გ) დოკუმენტების უნიფიცირებულ ფორმებს.

5. დოკუმენტაციის უნიფიცირებული სისტემების შემუშავება ხორციელდება სამინისტროებისა და სხვა სამთავრობო დაწესებულებების მიერ, რომლებიც პასუხისმგებელი არიან დოკუმენტაციის შესაბამისი სისტემებისათვის (დანართი 2).

მუხლი 14

1. კომპიუტერული ტექნიკის ეფექტიანი გამოყენების მიზნით დგინდება დოკუმენტებისა და მათი რეკვიზიტების გაფორმების ერთიანი წესები, ხორციელდება დოკუმენტების შემადგენლობისა და ფორმების, აგრეთვე დოკუმენტებზე მუშაობის პროცესების უნიფიკაცია.

2. დოკუმენტების ფორმების რაოდენობის შემცირების მიზნით სამთავრობო დაწესებულებები შეიმუშავებენ იმ დოკუმენტების დარგობრივ ტაბელებს (დანართი 3), რომლებიც აუცილებელია დაწესებულებათა ფუნქციებისა და ამოცანების რეალიზაციისათვის. ტაბელს ხელს აწერს მისი შედგენისათვის პასუხისმგებელი პირი და ამტკიცებს სამთავრობო დაწესებულების ხელმძღვანელი. ტაბელს ადგენს და მასში ცვლილებები შეაქვს საქმისწარმოების სამსახურს. ტაბელით გაუთვალისწინებელი დოკუმენტების შედგენა აკრძალულია.

მუხლი 15

მმართველობითი დოკუმენტები დასახელების, ფორმისა და რეკვიზიტების შემადგენლობის მიხედვით უნდა შეესაბამებოდნენ დოკუმენტაციის უნიფიცირებულ სისტემებს, საქმისწარმოების ერთიანი წესების მოთხოვნებს, დაწესებულების დებულებას (წესდებას) და დოკუმენტირების წესების შემცველ სხვა ნორმატიულ აქტებს.

მუხლი 16

მნიშვნელოვანი საკითხების, ძირითადი და ოპერატიული ამოცანების გადაწყვეტის მიზნით დაწესებულებები იღებენ ან გამოსცემენ სხვადასხვა სახის განკარგულებით დოკუმენტებს (ბრძანება, განკარგულება, დადგენილება, მითითება და სხვ.).

მუხლი 17. ბრძანება

1. ბრძანებების პროექტებს შეიმუშავებენ დაწესებულების სტრუქტურული ქვედანაყოფები ხელმძღვანელობის დავალებით ან საკუთარი ინიციატივით.

2. როგორც წესი, ბრძანების ტექსტი შედგება საკონსტატაციო და განკარგულებითი ნაწილებისაგან. საკონსტატაციო ნაწილში გადმოიცემა მმართველობით მოქმედებათა მიზნები და ამოცანები.

თუ ბრძანების გამოცემის საფუძველს წარმოადგენს საკანონმდებლო, სხვა სამართლებრივი აქტი ან ზემდგომი დაწესებულების დავალება, საკონსტატაციო ნაწილში მიეთითება მისი სახეობა, თარიღი, ნომერი, სათაური და გადმოიცემა იმ ნაწილის შინაარსი, რომელიც უშუალოდ ეხება მოცემულ დაწესებულებას.

3. განკარგულებითი ნაწილი იწყება სიტყვით "ბრძანებ." ბრძანების განკარგულებითი ნაწილის პუნქტებში მიეთითება შემსრულებლები, კონკრეტული მოქმედებები და შესრულების ვადები. თუ ბრძანება ავსებს, აუქმებს ან ცვლის ადრე გამოცემულ ბრძანებებს ან მათ ცალკეულ პუნქტებს, ეს აღინიშნება ბრძანების ტექსტში. განკარგულებითი ნაწილის ბოლო პუნქტში მიეთითება თანამდებობის პირი, რომელსაც ევალება ბრძანების შესრულების კონტროლი.

4. ბრძანების პროექტები ხელმოსაწერად წარედგინება საქმისწარმოების სამსახურის ხელმძღვანელის მიერ, რომელიც პასუხისმგებელია მათი სწორი გაფორმებისათვის. ბრძანებას ხელს აწერს დაწესებულების ხელმძღვანელი ან მისი დავალებით მოადგილე.

5. ბრძანებები ინომრება რიგითი ნომრებით კალენდარული წლის ფარგლებში.

6. რამდენიმე დაწესებულებამ შეიძლება გამოსცეს ერთობლივი ბრძანება.

მუხლი 18. მითითება

1. მითითება დაწესებულების მიერ გამოცემული განკარგულებითი დოკუმენტია, რომელიც უპირატესად შეეხება საინფორმაციო მეთოდიკური ხასიათის საკითხებს, აგრეთვე დაწესებულების ბრძანებების, ინსტრუქციებისა და სხვა ნორმატიული ხასიათის აქტების შესრულების ორგანიზაციასთან დაკავშირებულ საკითხებს.

2. მითითებებს ხელს აწერენ დაწესებულების ხელმძღვანელი ან მისი დავალებით - მოადგილე, სტრუქტურული ქვედანაყოფების ხელმძღვანელები თავიანთი კომპეტენციის ფარგლებში.

3. მითითებების მომზადება და გაფორმება ხორციელდება ბრძანებების მომზადებისა და გაფორმების დადგენილი წესის შესაბამისად.

4. მითითების განკარგულებითი ნაწილი იწყება სიტყვით "გავალებთ" ("გთავაზობთ").

5. მითითებები ინომრება რიგითი ნომრებით კალენდარული წლის ფარგლებში.

მუხლი 19. ინსტრუქცია

1. ინსტრუქცია საორგანიზაციო-განკარგულებითი დოკუმენტაციის სახეობაა, რომელშიც გადმოცემულია დაწესებულების საქმიანობის სპეციალური მხარეების მარეგულირებელი წესები.

2. ინსტრუქციის ტექსტის სათაურში აღინიშნება ობიექტი ან საკითხები, რომლებზეც ერცელდება მისი მოთხოვნები.

3. ინსტრუქციის ტექსტი შედგება თავებისაგან, რომლებიც იყოფა პუნქტებად და ქვეპუნქტებად.

4. ინსტრუქციის ტექსტში გამოიყენება სიტყვები: "ეალდებული არიან", "საჭიროა", "აკრძალულია", "არ დაიშვება" და ა.შ.

5. ინსტრუქციას ეიზას აძლევს მისი შემდგენელი სტრუქტურული ქვედანაყოფის ხელმძღვანელი და ამტკიცებს დაწესებულების ხელმძღვანელი ან მისი დავალებით - მოადგილე ბრძანების გამოცემით ან დამტკიცების ვრიფის დასმით.

მუხლი 20. ოქმი

1. კოლეგიური ორგანოების, თათბირების, კონფერენციების სხდომებზე საკითხთა განხილვისა და გადაწყვეტილებათა მიღების მიმდინარეობა ფიქსირდება ოქმებში.

2. ოქმები ფორმდება სხდომების მიმდინარეობის ჩანაწერის, სტენოგრამებისა და სხვა მასალების საფუძველზე, რომლებიც მომზადდა სხდომებისათვის (მოხსენებების, გამოსელების ტექსტები, ცნობები, დადგენილებების ან გადაწყვეტილებების პროექტები, დღის წესრიგი, მოწვეულთა სია და სხვ.).

3. ოქმის ტექსტი შედგება შესავალი და ძირითადი ნაწილებისაგან. შესავალ ნაწილში შეივსება შემდეგი რეკვიზიტები: თავმჯდომარე; მდივანი; ესწრებოდნენ; დღის წესრიგი. ოქმის ბლანკზე ეს რეკვიზიტები შეიძლება იყოს სტამბურად შესრულებული.

4. ოქმის ძირითადი ნაწილი შედგება განაყოფებისაგან, რომლებიც შეესაბამება დღის წესრიგის პუნქტებს. თითოეული განაყოფის ტექსტი აიგება შემდეგი სქემის მიხედვით: მოისმინეს, აზრი გამოთქვეს, დაადგინეს (გადაწყვიტეს). მოხსენებებისა და გამოსელების ძირითადი შინაარსი შეიტანება ოქმის ტექსტში. თუ მოხსენებებისა და გამოსელების ტექსტები ერთვის ოქმს, ამ შემთხვევაში გამოიყენება ოქმის მოკლე ფორმა. დადგენილება (გადაწყვეტილება) იბეჭდება მთლიანად. დადგენილების ტექსტი აიგება ბრძანების

ტექსტის ანალოგიურად (მე-17 მუხლის მე-2 და მე-3 პუნქტები). კოლეგიური ორგანოს მიერ დამტკიცებული დოკუმენტი ერთვის ოქმს. განსაკუთრებული აბრის შინაარსი ოქმში ჩაიწერება შესაბამისი საოქმო გადაწყვეტილების შემდეგ.

5. თუ სხდომის პიბდინარეობა სტენოგრაფირდება, სტენოგრამის ტექსტი ამოიშიფრება, იბეჭდება, მოწმდება და ინახება ოქმთან ერთად. განსაკუთრებულ შემთხვევაში გამომსელელმა ეიზით უნდა დაადასტუროს თავისი გამოსვლის სტენოგრამა.

6. ოქმები ინომრება რიგითი ნომრებით კალენდარული წლის ფარგლებში. ერთიობლიკი სხდომების ოქმებს უნდა ჰქონდეს შემადგენელი ნომრები, რომლებიც მოიცავენ კოლეგიური ორგანოს მუშაობის მონაწილე დაწესებულებების ოქმების რიგით ნომრებს.

მუხლი 21. წერილი

1. ზემდგომ, დაქვემდებარებულ და სხვა დაწესებულებებთან, ცალკეულ მოქალაქეებთან ოპერატიული კავშირის განხორციელებისას მმართველობის ყველა დონის დაწესებულებას თავისი კომპეტენციის ფარგლებში შეუძლია დაგზავნოს წერილები. როგორც წესი, წერილები დგება იმ შემთხვევაში, როდესაც შეუძლებელია ან გაძნელებულია ინფორმაციის გაცვლის უდოკუმენტო საშუალება: ზეპირი განმარტებები, მითითებები (პირადი ან ტელეფონით). ინფორმაციის სასწრაფოდ გადაცემის აუცილებლობის შემთხვევაში დგება ტელეგრამები და ტელეფონოგრამები.

2. განკარგულებითი დოკუმენტების ტექსტების ანალოგიურად წერილების ტექსტებიც, როგორც წესი, შედგება ორი ნაწილისაგან: პირველ ნაწილში მიეთითება წერილის შედგენის საფუძველი ან მიზეზი, მეორეში გადმოიცემა წინადადებები, მოსაზრებები, დასკვნები, თხოვნა.

მუხლი 22.

დაწესებულებები თავიანთი კომპეტენციის განმსაზღვრელი დებულებებისა და სხვა აქტების საფუძველზე გამოსცემენ აგრეთვე სხვა მმართველობით დოკუმენტებს: სამუშაო გეგმებს, ანგარიშებს, პრეისკურანტებს, წესდებებს, დებულებებს, წესებს და სხვ., რომელთა ჩამონათვალი მოცემული უნდა იყოს დოკუმენტების უნიფიცირებული ფორმების დარგობრივ ტაბელებში (დანართი 3).

მუხლი 23. მოთხოვნები მმართველობითი დოკუმენტების ტექსტებისადმი

1. დოკუმენტის ტექსტი უნდა მოიცავდეს ნათლად, დამაჯერებლად და მოკლედ გადმოცემულ უტყუარ და არგუმენტირებულ ინფორმაციას, რომლის შინაარსიც უნდა უკავშირდებოდეს მოცემულ საკითხზე აღრე გამოცემულ დოკუმენტებს.

2. დოკუმენტის ტექსტი ფორმდება გამართული ტექსტის, ანკეტის, ცხრილის ან ამ ფორმების შეერთების სახით.

ა) დოკუმენტის ერთიანი გამართული ტექსტი მოიცავს გრამატიკულად და ლექსიკურად შეთანხმებულ ინფორმაციას მმართველობითი მოქმედებების შესახებ და გამოიყენება წესების, დებულებების, წერილების, განკარგულებითი დოკუმენტების შედგენის დროს (მათი ტექსტების აგებულება იხ. წესების მე-17-21-ე მუხლებში). ერთიანი გამართული ტექსტი შეიძლება შედგეს ტრაფარეტის საფუძველზე, რომელიც მოიცავს მუდმივ ინფორმაციას და თავისუფალ ადგილებს ცვალებადი ინფორმაციის შესაგანად.

ბ) ანკეტის ფორმა გამოიყენება ციფრობრივი ან სიტყვიერი ინფორმაციის გადმოცემის დროს ერთი ობიექტის შესახებ გარკვეული ნიშნების მიხედვით. ობიექტის ნიშნების დასახელება და მათი დახასიათება გადმოიცემა არსებითი სახელით სახელობით ბრუნვაში; მაჩვენებლები შესაძლებელია გადმოიცეს ციფრებით. ანკეტის სახით ტექსტის შედგენა გამოიყენება საორგანიზაციო-განკარგულებით, საფინანსო, საგეგმო და სხვა დოკუმენტებში.

გ) ცხრილის ფორმა გამოიყენება ციფრობრივი ან სიტყვიერი ინფორმაციის გადმოცემისას რამდენიმე ობიექტის შესახებ რიგითი ნიმნების მიხედვით. ცხრილიანი ტექსტი გამოიყენება საგეგმო, სტატისტიკურ, საფინანსო, საბუღალტრო, საორგანიზაციო-განკარგულებით და სხვა დოკუმენტებში. ცხრილებს აქვს ტექსტის დანაწევრების ორი დონე: შვეული (ვერტიკალური)-გრაფებისა და თარაბული (ჰორიზონტალური)-სტრიქონებისათვის. თუ ცხრილი იბეჭდება ორ ან მეტ გვერდზე ცხრილების გრაფები ინომრება; შემდეგ გვერდებზე იბეჭდება მხოლოდ გრაფების ნომრები. გრაფებისა და სტრიქონების სათაურები და ქვესათაურები უნდა გადმოიცეს არსებითი სახელით სახელობით ბრუნვაში მხოლოობით რიცხვში. ცხრილის სტრიქონებისა და გრაფების სათაურებსა და ქვესათაურებში გამოიყენება მხოლოდ საყოველთაოდ მიღებული შემოკლებები და პირობითი აღნიშვნები.

დ) ცხრილებსა და ანკეტებში, რომლებიც განკუთვნილია კომპიუტერული ტექნიკით დასამუშავებლად, ობიექტებს, ნიშნებსა და მათ მაჩვენებლებს საჭიროების შემთხვევაში ტექნიკურ-ეკონომიკურ ინფორმაციის კლასიფიკატორების მიხედვით მიეცემა კოდები.

3. ა) განკარგულებით დოკუმენტებში, რომლებიც გამოიცემა ერთმმართველობის პრინციპით (ბრძანება, მითითება, განკარგულება), ტექსტის შედგენისას გამოიყენება მხოლოობითი რიცხვის პირველი პირი (ვბრძანებ, მოვითხოვ), ხოლო ხელმძღვანელობისადმი მიმართულ დოკუმენტებში (განცხადება, მოხსენებითი ბარათი, ახსნა-განმარტებითი ბარათი) მრავლობითი რიცხვის პირველი პირი (გთავაზობთ, გთხოვთ).

b) დაწესებულების განკარგულებით დოკუმენტებში, რომლებიც გამოიცემა კოლეგიური პრინციპით (დადგენილებები, გადაწყვეტილებები), ტექსტის შედგენისას გამოიყენება მხოლოობითი რიცხვის მესამე პირი (აღგენს, გადაწყვიტა).

გ) ერთობლივი განკარგულებითი დოკუმენტების (ბრძანება, დადგენილება, გადაწყვეტილება) ტექსტის შედგენისას გამოიყენება მრავლობითი რიცხვის პირველი პირი (ებრძანებთ, გადავწყვიტეთ, გთავაზობთ).

დ) ოქმების ტექსტის შედგენისას გამოიყენება მესამე პირის მრავლობითი რიცხვი (მოისმინეს, აზრი გამოთქვეს, გადაწყვიტეს), გამომსვლელთა შინაარსი გადმოიცემა მესამე პირით მხოლოობით რიცხვში.

ე) დოკუმენტებში, რომლებითაც დგინდება უფლებები და მოვალეობები (დებულება, წესდება, ინსტრუქცია, წესები და სხვ.), აგრეთვე რომლებშიც აღწერენ, ადასტურებენ ფაქტებს, მოელენებს, იძლევიან დაწესებულების საქმიანობის შეფასებას (აქტი, დასკვნა, ცნობა, ანგარიში და სხვ.), ტექსტის გადმოცემისას გამოიყენება მესამე პირის მხოლოობითი ან მრავლობითი რიცხვი (მთავარ ინჟინერს უფლება აქვს; კომისიამ დაადგინა; ინსტიტუტმა შეიმუშავა, კომისიის შემადგენლობაში შედიან...).

4. მიმოწერის ტექსტის შედგენისას გამოიყენება პირველი პირის მრავლობითი რიცხვი (მიზანშეწონილად მიგვაჩნია, გიგზავნით დასკვნას).

მუხლი 24

1. მმართველობითი დოკუმენტის პროექტი უნდა შეუთანხმდეს შემსრულებლებს (ტექსტის აეტორებს), დაინტერესებული სტრუქტურული ქვედანაყოფების ან სხვა დაწესებულებების ხელმძღვანელებს.

2. მმართველობით დოკუმენტს ხელს აწერს ან ამტკიცებს დაწესებულების ხელმძღვანელი ან მისი შემცვლელი თანამდებობის პირი კომპეტენციის შესაბამისად, რომელიც დადგენილია სამართლებრივი აქტებით (დაწესებულების, სტრუქტურული ქვედანაყოფების დებულება ან წესდება, თანამდებობრივი ინსტრუქცია, ბრძანება მოვალეობების განაწილების შესახებ და სხვ.).

3. ორი ან მეტი ხელმოწერა დაისმება იმ შემთხვევაში, როდესაც დოკუმენტის მინაარსისათვის პასუხისმგებელია თანამდებობის რამდენიმე პირი. ფულადი, მატერიალური და საკრედიტო ხასიათის დოკუმენტებს, რომლებიც წარმოადგენენ საფუძველს ფულის, სასაქონლო-მატერიალურ და სხვ. ფასეულობათა მიღებისა და გაცემისათვის, აგრეთვე, რომლებიც ცელიან საკრედიტო და საანგარიშო ვალდებულებებს სხვა დაწესებულებებთან, ხელს აწერენ დაწესებულების ხელმძღვანელი და მთავარი ბუღალტერი (ბუღალტერი); რამდენიმე დაწესებულების ერთობლივ დოკუმენტებს ხელს აწერენ ყველა დაწესებულების ხელმძღვანელები.

4. დასამტკიცებელ დოკუმენტებს (ინსტრუქციებს, დებულებებს, წესდებებს და სხვ.) ხელს აწერს მათი მომზადებისათვის პასუხისმგებელი თანამდებობის პირი.

5. მოხსენებებს, მოხსენებითი ბარათებს, ცნობებს და სხვა საინფორმაციო, საცნობარო და ანალიტიკური ხასიათის დოკუმენტებს ხელი შეიძლება მოაწეროს შემსრულებელმა, თუ მათში გადასაწყვეტი საკითხები არ სცილდება თანამდებობრივი ინსტრუქციით დადგენილ მის უფლებებს და კომპეტენციას.

მუხლი 25

ზემდგომი ან სხვა დაწესებულებების დოკუმენტების დაყვანა საქვეუწყებო დაწესებულებებამდე, სტრუქტურულ ქვედანაყოფებამდე ხორციელდება დოკუმენტის აეტორის მიერ დადგენილი ფორმის მიხედვით. თუ ფორმა არ არის მითითებული, დაწესებულება ამ საკითხს წყვეტს დამოუკიდებლად.

თავი II

მმართველობითი დოკუმენტების გაფორმება

მუხლი 26

დოკუმენტების გაფორმებისას საჭიროა წესების დაცვა, რომლებიც უზრუნველყოფენ მათ იურიდიულ ძალას. ესენია: დოკუმენტების ოპერატიული და ხარისხიანი შესრულება და მოძიება; დოკუმენტების კომპიუტერული ტექნიკით დამუშავების შესაძლებლობა; დოკუმენტების, როგორც საისტორიო წყაროების, ხარისხი.

მუხლი 27

როგორც წესი, დოკუმენტი უნდა გაფორმდეს ბლანკზე, რომელიც შეესაბამება სახელმწიფო სტანდარტს. მას უნდა ჰქონდეს აუცილებელი რეკვიზიტების კომპლექსი და მათი განლაგების სტაბილური წესი. დოკუმენტების მომზადებისა და გაფორმების პროცესში აუცილებელი რეკვიზიტების შემადგენლობას შეიძლება დაემატოს სხვა რეკვიზიტები, თუ ამას მოითხოვს დოკუმენტის დანიშნულება, მისი დამუშავება და ა.შ. საორგანიზაციო-განკარგულებითი დოკუმენტების ბლანკებზე რეკვიზიტების განლაგება უნდა შეესაბამებოდეს სახელმწიფო სტანდარტს 6.2-94.

მუხლი 28. დოკუმენტის აუცილებელი რეკვიზიტების გაფორმების წესი

1. ყველა სისტემის დოკუმენტების აუცილებელი რეკვიზიტებია: დოკუმენტის ავტორი-დაწესებულების დასახელება; დოკუმენტის ავტორი-დაწესებულების კოდი; დოკუმენტის სახეობის ან დოკუმენტის უნიფიცირებული ფორმის (მათ შორის სათაურის) სახელწოდება; ტექსტის სათაური; დოკუმენტის სახეობის კოდი; დოკუმენტის თარიღი; ინდექსი; ვიზები; ხელმოწერა; აღნიშვნა დოკუმენტის შესრულებისა და მისი საქმეში მოთავსების შესახებ.

2. დოკუმენტის ავტორი-დაწესებულების დასახელება და მისი კოდი აღინიშნება დაწესებულების დებულების (წესდების) და შესაბამისი საწარმოებისა და დაწესებულებების კლასიფიკაციის თანახმად.

3. დოკუმენტის სახელწოდება უნდა შეესაბამებოდეს დაწესებულების კომპეტენციას, მმართველობით მოქმედებათა დოკუმენტირების შინაარსს, აგრეთვე დოკუმენტების ტაბელს, რომელიც გამოიყენება ამ დაწესებულებაში.

4. სათაური წარმოადგენს დოკუმენტის შინაარსის მოკლე გადმოცემას. ის უნდა იყოს მაქსიმალურად მოკლე და ტევადი, ზუსტად გადმოსცემდეს ტექსტის აზრს. მაგალითად: 1.2.96 თების შესრულების შესახებ; ბაგონ გ.იეანიძის სასწავლებლად გაგზავნის შესახებ. სათაური გრამატიკულად უნდა

უთანხმდებოდეს დოკუმენტის სახელწოდებას. მაგალითად: ბრძანება (რის შესახებ?) საწარმოს შექმნის შესახებ; ბარათი (რისი?) ძირითად სამუალებათა მოძრაობის აღრიცხვისა. ა5 ფორმატის დოკუმენტებზე დასაშვებია ტექსტის სათაურის უქონლობა. უნიფიცირებული ფორმის საფუძველზე დოკუმენტის შედგენის დროს ფორმის სახელწოდებაში შემავალი სათაურის მუდმივი ნაწილი შეიესება ცვალებადი ინფორმაციით, რომელიც აკონკრეტებს მის შინაარსს. მაგალითად: ბრძანება ბ-ნ ე.ვიორგაძის სამუშაოზე მიღების შესახებ. მანქანოგრამების ტექსტის სათაურები ფორმდება იმავე წესით.

5. დოკუმენტის სახელწოდება და უნიფიცირებული ფორმის კოდი, როგორც წესი, უნდა დაიბეჭდოს ბლანკზე მისი სტამბაში მომზადების დროს და შეესაბამებოდეს მმართველობითი დოკუმენტაციის კლასიფიკაგორებში მოცემულ დასახელებასა და კოდს.

6. ა) ხელმოწერის, დამტკიცების, შეთანხმებისა და ტექსტში მოცემული თარიღები ფორმდება ციფრობრივი წესით. თარიღის ელემენტები აღინიშნება ერთ სტრიქონში არაბული ციფრებით შემდეგი თანამიმდევრობით: თვის რიცხვი, თვე, წელი. მაგალითად: 2000 წლის 29 იანვარი უნდა გაფორმდეს 29.01.2000.

ბ) დასაშვებია თარიღის გაფორმებისას ჯერ მიეთითოს წელი, შემდეგ თვე და თვის რიცხვი. მაგალითად: 2000.01.29.

გ) დოკუმენტების ტექსტებში, რომლებიც შეიცავენ ფინანსური ან სხვა ანალოგიური ხასიათის ცნობებს, დასაშვებია თარიღის გაფორმების სიტყვიერ-ციფრობრივი წესის გამოყენება: 29 იანვარი, 2000 წელი ან 2000 წლის 29 იანვარი.

7. ა) შესაქმნელი და მისაღები დოკუმენტების ინდექსი შედგება რიგითი ნომრისაგან დოკუმენტების სარეგისტრაციო მასივის ფარგლებში, რომელსაც ემატება ინდექსი საქმეთა ნომენკლატურის მიხედვით, მოქმედი კლასიფიკატორის ინდექსი (კორესპონდენტების, საქმიანობის საკითხების და სხვ.);

ბ) რამდენიმე დაწესებულების მიერ ერთობლივად შექმნილ დოკუმენტებზე ავტორთა სარეგისტრაციო ნომრები დაისმება ავტორთა მითითების რიგის მიხედვით (მარცხნიდან მარჯვნივ) და გაიყოფა ირიბი ხაზით.

გ) მითითება შემოსული დოკუმენტის თარიღსა და ინდექსზე შეიცავს იმ დოკუმენტის თარიღსა და ინდექსს, რომელზეც გაიცემა პასუხი.

8. ა) დოკუმენტის პროექტის შეთანხმება ფორმდება ვიზით, რომელიც შეიცავს ვიზის მიმცემის პირად ხელმოწერას და ვიზირების თარიღს. საჭიროების შემთხვევაში შეიძლება მიეთითოს ვიზის მიმცემის თანამდებობა. მისი ხელმოწერის გაშიფვრა საჭიროა.

მაგალითად:

იურიდიული განყოფილების უფროსი

ხელმოწერა გ.იანიძე
24.07.2000

ბ) დოკუმენტის პროექტზე შენიშვნები და დამატებები გადმოიცემა ცალკე ფურცელზე ან თვით პროექტის ტექსტში.

გ) ვიზები დაისმება დოკუმენტის წინა გვერდზე რეკვიზიტის "ხელმოწერა" ქვეშ იმ ეგზემპლარზე, რომელიც დაწესებულებამი რჩება (გეგმების პროექტები, ანგარიშები, წერილები და სხვ.). ბრძანებების, გადაწყვეტილებების, დადგენილებების და ა.შ. პროექტებს ვიზები დაესმება პირველ ეგზემპლარზე.

9. ა) რეკვიზიტის "ხელმოწერა" შემადგენლობა მოიცავს: დოკუმენტის ხელმომწერი პირის თანამდებობის დასახელებას (სრული, თუ დოკუმენტი არ არის გაფორმებული ბლანკზე, და შემოკლებული - ბლანკზე გაფორმებული დოკუმენტისათვის), პირად ხელმოწერასა და მის გაშიფვრას, მაგალითად:

თბილისის სულხან-საბა
ორბელიანის სახელობის
სახელმწიფო პედაგოგიური
უნივერსიტეტის რექტორი ხელმოწერა ვ.სართანია
ან
უნივერსიტეტის რექტორი ხელმოწერა ვ.სართანია

ბ) კომისიების მიერ მომზადებულ დოკუმენტებში მიეთითება არა დოკუმენტის შემდგენელ პირთა თანამდებობები, არამედ კომისიის შემადგენლობაში მოვალეობათა განაწილება:

კომისიის თავმჯდომარე ხელმოწერა ვ.იმნაძე
კომისიის წევრები: ხელმოწერები ბ.აბზიანიძე
მ.კერესელიძე
და ა.შ.

გ) თუ დოკუმენტს ხელს აწერს თანამდებობის რამდენიმე პირი, მათი ხელმოწერები განლაგდება ერთი მეორის ქვეშ დაკავებული თანამდებობის მიხედვით:

ინსტიტუტის დირექტორი ხელმოწერა ს.თაბაგარი
მთავარი ბუღალტერი ხელმოწერა ე.ჯულელი

დ) თუ დოკუმენტს ხელს აწერს თანაბარი თანამდებობის მქონე რამდენიმე პირი, მათი ხელმოწერები განლაგდება ერთ დონეზე:

საქართველოს ეკონომიკის საქართველოს ფინანსთა
მინისტრი მინისტრი
ხელმოწერა ვ.პაპაეა ხელმოწერა დ.ონოფრიშვილი

ე) დოკუმენტების ყველა ეგზემპლარი, რომლებიც რჩება დაწესებულების საქმეებში, მათ შორის დანართებიც, უნდა შეიცავდეს თანამდებობის პირთა ნამდვილ ხელმოწერებსა და შეთანხმების ვიზებს.

ვ) თუ თანამდებობის პირი, რომლის ხელმოწერა მომზადებულია დოკუმენტის პროექტზე, არ არის ადგილზე, დოკუმენტს ხელს აწერს პირი, რომელიც ასრულებს მის მოვალეობას, ან მისი მოადგილე. ამასთან აუცილებლად აღინიშნება დოკუმენტის ხელმომწერი პირის ფაქტობრივი თანამდებობა და გვარი (შესწორებები შეიძლება შეტანილი იქნეს მელნით ან მანქანური წესით, მაგალითად: "მოვალობის შემსრულებელი", "მოადგილე"). დოკუმენტზე ხელმოწერისას დაუშვებელია სიტყვის "მაგიერ" ხმარება ან ირიბი ხაზის ჩამოსმა.

ზ) აღნიშვნა დოკუმენტის შესრულებისა და მისი საქმეში მოთავსების შესახებ უნდა მოიცავდეს შემდეგ მონაცემებს: მოკლე ცნობებს შესრულების შესახებ, თუ არ არსებობს შესრულების დამადასტურებელი დოკუმენტი, ან ასეთი დოკუმენტის არსებობისას მისი თარიღისა და ნომრის მითითებას; სიტყვას "საქმეში", საქმის ნომერს, რომელშიც მოთავსებული იქნება დოკუმენტი; თარიღს; შემსრულებლის ან იმ სტრუქტურული ქვედანაყოფის ხელმძღვანელის ხელმოწერას, სადაც შესრულდა დოკუმენტი.

მუხლი 29. დოკუმენტების დამატებითი რეკვიზიტების გაფორმების წესი

1. დოკუმენტის დამატებითი რეკვიზიტებია: დოკუმენტის აეტორი-სტრუქტურული ქვედანაყოფის დასახელება; რეზოლუცია; დამტკიცების გრიფი; აღნიშვნა ასლების დამოწმების შესახებ; ბეჭედი; შეთანხმების გრიფი; აღნიშვნა დანართის არსებობის შესახებ; სახელმწიფო გერბი; დაწესებულების ემბლემა; ჯილდოების გამოსახულება; ადრესატი; კავშირგაბმულობის კვანძის ინდექსი; საფოსტო და სატელეგრაფო მისამართი, ელექტრონული ფოსტის ნომერი, ტელეტაიპის (სააბონენტო ტელეგრაფის) ნომერი, ტელეფონის ნომერი, ტელეფაქსის ნომერი, ანგარიშის ნომერი ბანკში; შედგენის ან გამოცემის ადგილი; შემსრულებლის გვარი და მისი ტელეფონის ნომერი (წერილებისათვის-საეალდებულოა); აღნიშვნა დოკუმენტის შემოსვლის შესახებ; მითითება შემოსული დოკუმენტის თარიღსა და ინდექსზე; აღნიშვნა მონაცემების მანქანურ მაგარებელზე გადატანის შესახებ და სხვ.

2. სტრუქტურული ქვედანაყოფის დასახელება მიეთითება დამტკიცებული სტრუქტურის, ამ ქვედანაყოფის დებულების შესაბამისად ან სხვა ნორმატიული აქტით, რომლის საფუძველზეც შეიქმნა და ფუნქციონირებს ქვედანაყოფი.

3. მითითებები დოკუმენტის შესრულების შესახებ ფიქსირდება რეზოლუციის ფორმით, რომელიც შეიცავს შემსრულებლის გვარს, დავალების შინაარსს, შესრულების ვადას. რეზოლუცია უნდა იქნეს ხელმოწერილი და დათარიღებული. მაგალითად:

ბაგონ ვ. იმნაძეს
გთხოვთ 2000.04.12-ისათვის მოამზადოთ სურსათის რეალიზაციის გეგმა
ი.ტყეშელაშვილი
02.04.2000

4. ა) დოკუმენტის დამტკიცება მისი სამოქმედოდ შემოღების განსაკუთრებული წესია, რომელიც სანქციას აძლევს მის გავრცელებას დაწესებულებების, თანამდებობის პირებისა და მოქალაქეების გარკვეულ წრეზე.

ბ) დოკუმენტები მტკიცდება დაწესებულების ხელმძღვანელის ან ზემდგომი ხელმძღვანელის მიერ, რომელთა კომპეტენციას განეკუთნება დასამტკიცებელ დოკუმენტებში (დანართი 4) აღნიშნული საკითხების გადაწყვეტა.

გ) დოკუმენტის დამტკიცება ხდება დამტკიცების გრიფის ან შესაბამისი განკარგულებითი დოკუმენტის გამოცემით. დამტკიცების ორივე წესს აქვს ერთნაირი იურიდიული ძალა. განკარგულებითი დოკუმენტი დგება იმ შემთხვევაში, როდესაც დამტკიცება მოითხოვს დამატებითი ღონისძიებების გატარებას და განმარტებას; თუ დოკუმენტი გამოიცემა დასამტკიცებელი განკარგულებითი დოკუმენტის გარეშე, მასზე დაისმება დამტკიცების გრიფი.

დ) თუ დოკუმენტი მტკიცდება კონკრეტული თანამდებობის პირის მიერ, დამტკიცების გრიფი შედგება შემდეგი ელემენტებისაგან: სიტყვისაგან "ვამტკიცებ", თანამდებობის დასახელების, ხელმოწერის, დოკუმენტის დამამტკიცებელი პირის სახელის ინიციალისა და გვარისაგან, დამტკიცების თარიღისაგან. მაგალითად:

ვამტკიცებ
ქარხნის დირექტორი

ხელმოწერა ვ. ივანიძე
17.02.2000

ე)თუ დოკუმენტი მტკიცდება განკარგულებითი დოკუმენტით, დამტკიცების გრიფი შედგება შემდეგი ელემენტებისაგან: სიტყვისაგან "დამტკიცებულია", განკარგულებითი დოკუმენტის სახელწოდებისაგან სახელობით ბრუნვაში, მისი თარიღისა და ნომრისაგან, მაგალითად:

დამტკიცებულია
ინსტიტუტის დირექტორის
ბრძანება
15.05.2000 N5

5. ა) დოკუმენტის ასლის დამოწმება ხორციელდება მისთვის იურიდიული ძალის მისაცემად.

ბ) დაწესებულებას შეუძლია გასცეს მხოლოდ იმ დოკუმენტების ასლები, რომლებიც მის მიერაა შექმნილი (ეს დებულება არ ერცელდება საარქივო დაწესებულებებსა და ნოტარიატებზე).

გ) იმ საკითხების გადაწყვეტისას, რომლებიც ეხება მოქალაქეთა სამუშაოზე, სასწავლებლებში მიღებას, მათი მრომითი, საბინაო და სხვა უფლებების დაკმაყოფილებას, პირადი საქმეების მედგენისას დაწესებულებას შეუძლია მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად დაამზადოს იმ დოკუმენტების ასლები, რომლებიც გაცემულია სხვა დაწესებულებების მიერ და აუცილებელია შესაბამისი საკითხების გადასაწყვეტად (დიპლომების, განათლების მიღების დამადასტურებელი მოწმობების და ა.შ ასლები).

დ) ასლების გაფორმებისას, რომლებიც ეხება მოქალაქეთა უფლებებსა და ინტერესებს, დოკუმენტზე, რომლიდანაც გადაღებულია ასლი, კეთდება აღნიშვნა-ვის და როდის გადაეცა იგი, ხოლო თვით ასლზე აღინიშნება, რომ დედანი ინახება ამ დაწესებულებაში.

ე) დოკუმენტიდან ასლის გადაღება წარმოებს ხელნაწერი, მანქანაზე ბეჭდვის ან ოპერატიული სტამბური წესით. ხელნაწერი და მანქანაზე ბეჭდვის წესით ასლის მომზადებისას დოკუმენტის ტექსტი გადაიბეჭდება მთლიანად ბლანკის ელემენტების ჩათვლით.

ვ) ასლი დამოწმებულ უნდა იქნეს თანამდებობის პირის მიერ, რომელიც ადასტურებს მის სრულ შესაბამისობას დედანთან. მაგალითად:

სწორია
კადრების განყოფილების ინსპექტორი ხელმოწერა მ.ეგაძე
25.11.2000

ზ) გასული დოკუმენტების ასლებზე, რომლებიც საქმეში თავსდება, აუცილებელი არ არის მიეთითოს დამოწმების თარიღი და ასლის დამმოწმებელი პირის თანამდებობა.

თ) დოკუმენტის ასლის სხვა დაწესებულებებში გადაგზავნის ან ხელზე გადაცემისას დამამოწმებელი ხელმოწერა დასტურდება ბეჭდით.

6. დოკუმენტებზე, რომლებიც ადასტურებენ თანამდებობის პირთა უფლებებს, აფიქსირებენ ფულადი სახსრებისა და მატერიალურ ფასეულობათა ხარჯვის ფაქტს, აგრეთვე რომლებიც სპეციალურადაა გათვალისწინებული სამართლებრივი აქტებით, პასუხისმგებელი პირის ხელმოწერა დასტურდება გერბიანი ბეჭდით (დანართი 5). ბეჭდის ანაბეჭდი ისე უნდა დაისვას, რომ ტვიფრმა მოიცვას დოკუმენტზე ხელმომწერი პირის თანამდებობის დასახელების ნაწილი. ბეჭდის შენახვის ადგილს და შენახვისათვის პასუხისმგებელ პირს განსაზღვრავს დაწესებულების ხელმძღვანელი.

7. ა) შეთანხმება შეიძლება გაფორმდეს შეთანხმების გრიფით, ცნობით შეთანხმების შესახებ, შეთანხმების ფურცლით ან კოლეგიური ორგანოს სხდომაზე დოკუმენტის პროექტის განხილვის ოქმის წარდგენით.

ბ) შეთანხმების გრიფი შედგება სიტყვისაგან ,,შეთანხმებულია", შემთანხმებელი პირის თანამდებობის დასახელების (დაწესებულების დასახელების ჩათვლით), პირადი ხელმოწერის, მისი გამიფვრისა და თარიღისაგან, მაგალითად:

შეთანხმებულია
საქართველოს ეკონომიკის
სამინისტროს კადრების
განყოფილების უფროსი
ხელმოწერა ა.ივანიძე
09.01.2000

გ) თუ შეთანხმება ხდება კოლეგიურ ორგანოსთან ან წერილის მეშვეობით, შეთანხმების გრიფი

ფორმდება შემდეგნაირად:

შეთანხმებულია
სამეცნიერო საბჭოს სხდომის ოქმი
2000.04.10 N5
ან
შეთანხმებულია
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს წერილი
2000.01.15 N01-5/18

დ) შეთანხმების გრიფი თაესდება რეკვიზიტის "ხელმოწერა" ქვემ ან შეთანხმების ცალკე ფურცელზე. შეთანხმების ფურცელი დგება იმ შემთხვევაში, როდესაც დოკუმენტის შინაარსი ეხება რამდენიმე დაწესებულების ინტერესებს. ამ შემთხვევაში შეთანხმების გრიფის ადგილზე კეთდება აღნიშვნა, მაგალითად:

შეთანსმების ფურცელი თან ერთვის
ხელმოწერა, თარიღი.

8. ა) თუ დოკუმენტს ასლავს დანართები, აღნიშვნა ამის შესახებ მიეთითება ტექსტში ან დოკუმენ-ტის ტექსტის შემდეგ ხელმოწერის წინ.

ბ) განკარგულებით დოკუმენტებში (ბრძანებები, მითითებები, დადგენილებები, გადაწყვეტილე-ბები და განკარგულებები) ცნობები დანართების არსებობის შესახებ მიეთითება ტექსტში, მაგალითად: "შემუშავდეს და დასამტკიცებლად წარმოდგენილ იქნეს სტრუქტურულ ქვედანაყოფებში დაცული დოკუ-მენტების მოწესრიგების გრაფიკი დანართში მითითებული ფორმის მიხედვით".

გ) განკარგულებითი დოკუმენტების დანართებს პირველი ფურცლის მარჯვენა ზემო კუთხეში უკეთდება აღნიშვნა შემდეგი ფორმით:

საქართველოს კულტურის სამინისტროს 2000.04.12 N5 ბრძანებისა

დ) თუ დოკუმენტს ახლავს რამდენიმე დანართი, მათზე დაისმება რიგითი ნომრები: დანართი 1, დანართი 2 და ა.შ. ნიშან "N"-ის გარეშე.

ე) ცნობები ეგზემპლარების, ანგარიშების, ოქმების, შეტყობინების, წერილებისა და ა.შ. დანართების არსებობისას ფორმდება შემდეგი წესით:

_ თუ დოკუმენტს აქვს დანართები, რომლებიც ტექსტში არ არის მოხსენიებული, ტექსტის შემდეგ საჭიროა მათი დადასტურების ჩამოთვლა თითოეულ დანართში ფურცლებისა და ეგზემპლარების რაოდენობის აღნიშვნით, მაგალითად:

დანართი: 1. ცნობა სკოლების ახალი სასწავლო წლისათვის მომზადების შესახებ 8 ფურც. 2 ეგზ.

2. სკოლების სია 3 ფურც. 2 ეგზ.

_ თუ დოკუმენტს აქვს დანართები, რომელთა სრული დასახელება ასახულია ტექსტში, აღნიშვნა დანართის არსებობის შესახებ ფორმდება შემდეგნაირად:

დანართი: 5 ფურც. 3 ეგზ.

_ თუ დოკუმენტს თან ერთვის დანართიანი დოკუმენტი, აღნიშვნა დანართების შესახებ ფორმდება შემდეგნაირად:

დანართი: საქართველოს მრეწველობის სამინისტროს 2000.05.19 N5-16/365
წერილი და მისი დანართი, სულ 15 ფურც. 2 ეგზ.

_ თუ დანართი არ იგზავნება დოკუმენტში მითითებულ ყველა მისამართზე, აღნიშვნა დანართის არსებობის შესახებ ფორმდება ასე:

დანართი: 5 ფურც. 2 ეგზ. პირველი მისამართით.

_ თუ დანართები აკინძულია, ფურცლების რაოდენობა არ მიეთითება.

ვ) დანართების რეკვიზიტების შემადგენლობა და გაფორმების წესი უნდა შეესაბამებოდეს დოკუმენტაციის იმ უნიფიცირებული სისტემის მოთხოვნებს, რომელსაც დანართი ეკუთვნის.

9. ,,საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო დროშის დებულების დამტკიცების თაობაზე" და ,,საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო გერბის შესახებ დებულების დამტკიცების თაობაზე" საქართველოს რესპუბლიკის კანონებში ცელილებების შეტანის შესახებ" საქართველოს კანონის მიხედვით

"საქართველოს სახელმწიფო გერბის გამოსახულება თავსდება... საქართველოს პარლამენტის, საქართველოს პრეზიდენტის, საქართველოს სახელმწიფო კანცელარიის, საქართველოს აღმასრულებელი ხელისუფლების და საქართველოს სასამართლო ხელისუფლების დაწესებულებათა ბეჭდებსა და დოკუმენტების ბლანკებზე, საქართველოს პარლამენტის, საქართველოს პრეზიდენტის, საქართველოს აღმასრულებელი ხელისუფლების დაწესებულებათა ოფიციალურ გამოცემებზე"

10. ა) დაწესებულების ემბლემად, როგორც მიღებულია, გამოიყენება დადგენილი წესით რეგისტრირებული სასაქონლო ნიშანი (მომსახურების ნიშანი).

ბ) დოკუმენტის ბლანკებზე დასაშვებია ჯილდოების გამოსახულებათა მოთავსება ან ჯილდოების სახელწოდებათა ჩართვა დაწესებულების დასახელებაში.

11. ა) დოკუმენტების დაგზავნისას საჭიროა შემდეგი წესების დაცვა: დოკუმენტები ეგზავნებათ დაწესებულებებს, სტრუქტურულ ქვედანაყოფებს ან თანამდებობის კონკრეტულ პირს. დაწესებულების და სტრუქტურული ქვედანაყოფების დასახელება აღინიშნება სახელობით ბრუნვაში, ხოლო თანამდებობა, სახელი და გვარი მიცემით ბრუნვაში.

მაგალითად:

საქართველოს კულტურის სამინისტრო
დრამატული თეატრების განყოფილება
ან საქართველოს კულტურის სამინისტრო
დრამატული თეატრების განყოფილება
მთავარ სპეციალისტს
ბატონ გიორგი თარხნიშვილს

ბ) დოკუმენტის დაწესებულებაში გაგზავნისას დასაშვებია მისი დასახელების მიცემით ბრუნვაში აღნიშვნა, მაგალითად:

საქართველოს კულტურის სამინისტროს

გ) დაწესებულების ხელმძღვანელის ან მისი მოადგილეებისათვის დოკუმენტის გაგზავნისას დაწესებულების დასახელება შედის აღრესატის თანამდებობის დასახელების შემადგენლობაში, მაგალითად:

საქართველოს კულტურის მინისტრს
ბატონ ვალერი ასათიანს

დ) თუ დოკუმენტი ეგზავნება რამდენიმე ერთგვაროვან დაწესებულებას, საჭიროა მათი განზოგადებულად მოხსენიება, მაგალითად:

საწარმოთა დირექტორებსა და ორგანიზაციათა ხელმძღვანელებს

ე) თუ დოკუმენტი ეგზავნება რამდენიმე აღრესატს, ხელმოწერილი უნდა იქნეს ყველა ეგზამპლარი.

ვ) რეკვიზიტის "აღრესატი" შემადგენლობაში შეიძლება შევიდეს საფოსტო მისამართი. საფოსტო მისამართი არ აღინიშნება დოკუმენტებზე, რომლებიც ეგზავნებათ საკანონმდებლო, სამთავრობო დაწესებულებებსა და მუდმივ კორესპონდენტებს. ასეთ შემთხვევაში მიზანშეწონილია წინასწარ დაბეჭდილი მისამართებით კონვერტების გამოყენება.

ზ) საქართველოსა და დამოუკიდებელ სახელმწიფოთა თანამეგობრობის ქვეყნებში გასაგზავნი დოკუმენტი იწყება აღრესატის მითითებით, ხოლო შორეულ უცხოეთში აღრესატს დოკუმენტის ბოლოში უთითებენ.

თ) დაწესებულების საფოსტო და სატელეგრაფო მისამართის ცნობების ჩაწერის წესი და ფორმა უნდა შეესაბამებოდეს საქართველოს კავშირგაბმულობისა და ფოსტის სამინისტროს საფოსტო წესებს.

ი) რეკვიზიტის ,,კავშირგაბმულობის კვანძის ინდექსი, საფოსტო და სატელეგრაფო მისამართი, ელექტრონული ფოსტის ნომერი, ტელეტაიპის (სააბონენტო ტელეგრაფის) ნომერი, ტელეფონის ნომერი, ტელეფაქსის ნომერი, ანგარიშის ნომერი ბანკში" გაფორმებისას საჭიროა მიეთითოს საცნობარო ტელეფონის ნომერი (საცნობარო სამსახური, სამდიენო, ეანცელარია და ა.შ.). ტელეფონის ნომერი უნდა ჩაიწეროს შემდეგნაირად:

ტელ: 37 38 07 ,95 76 40, 2 18 80 .

კ) საანგარიშო ფულადი ოპერაციების შესასრულებლად დასაშვებია ბლანკში აღინიშნოს ბანკის ანგარიშის ნომერი და მისამართი, მაგალითად:

საანგ. ანგ. N 000141546 საქართველოს ბანკის
ქ. თბილისის ნაძალადევის განყოფილებაში.

12. ა) აღნიშნავ მეშსრულებლის (დოკუმენტის შემდგენლის) შესახებ შეიცავს შემსრულებლის გვარს, მისი სასამსახურო ტელეფონის ნომერს, თაესდება დოკუმენტის ბოლო ფურცლის წინა გვერდზე ან, ადგილის უქონლობის შემთხვევაში, მეორე მხარეს მარცხენა ქვედა კუთხეში. მაგალითად:

სიდამონიძე 36 18 41

ბ) საჭიროების შემთხვევაში დოკუმენტის შემსრულებლის გვარისა და მისი ტელეფონის ნომრის ქვემ დასაშვებია აღინიშნოს მემანქანის ინდექსი (სახელისა და გვარის პირველი ასოები, დაბეჭდილი ეგზემპლარების რაოდენობა და დაბეჭდის თარიღი). მაგალითად:

სიდამონიძე 36 18 41

ნვ.4 10.12.2000

13. აღნიშვნა დოკუმენტის შემოსვლის შესახებ თავსდება პირველი ფურცლის მარჯვენა ქვედა კუთხემი და შედგება შემდეგი ელემენტებისაგან: დოკუმენტის მიმღების (აღრესატის) შემოკლებული დასახელება; დოკუმენტის შემოსვლის თარიღი და ინდექსი.

14. აღნიშვნა ინფორმაციის მანქანურ მატარებლებზე გადატანის შესახებ შეიცავს ჩანაწერს "ინფორმაცია გადატანილია მანქანურ მატარებელზე", მონაცემების გადატანისათვის პასუხისმგებელი პირის ხელმოწერასა და გადატანის თარიღს.

მუხლი 30. მანქანურსაკითხავი დოკუმენტებისა და მანქანოგრამების გაფორმების წესი

1. ა) მანქანურსაკითხავი დოკუმენტებისა და მანქანოგრამებისათვის დადგენილია აუცილებელი რეკვიზიტების კომპლექსი და მათი განლაგების წესი. აუცილებელი რეკვიზიტების კომპლექსის შემადგენლობაში შედის: დოკუმენტის შემქმნელი დაწესებულების კოდი და დასახელება; დოკუმენტის შემქმნელი დაწესებულების ადგილმდებარეობა ან საფოსტო მისამართი; დოკუმენტის ფორმის კოდი; დოკუმენტის სახელწოდება; დოკუმენტის მომზადების თარიღი; დოკუმენტის მომზადების სისწორისათვის პასუხისმგებელი პირის კოდი.

ბ) მანქანურსაკითხავი დოკუმენტებისა და მანქანოგრამების დუბლიკატებისა და ასლების შექმნისას რეკვიზიტების შემადგენლობაში შეიტანება აღნიშნა დოკუმენტის უტყუარობის შესახებ "დედანი", "დუბლიკატი", "ასლი".

გ) მანქანოგრამების რეკვიზიტების სრული შემადგენლობა, მათი განლაგებისა და გაფორმების წესები განისაზღვრება დოკუმენტაციის უნიფიცირებული სისტემების მოთხოვნით, ხოლო მათი არარსებობის შემთხვევაში - წინამდებარე წესების მოთხოვნით.

2. ა) საჭიროების შემთხვევაში სამთავრობო დაწესებულებების გადაწყვეტილებათა მიხედვით მანქანურსაკითხავი დოკუმენტებისა და მანქანოგრამებისათვის დაიშვება დამატებითი რეკვიზიტების გამოყენება, რომლებიც ასახავენ ამ დოკუმენტების შექმნისა და გამოყენების სპეციფიკას.

ბ) მანქანოგრამები და დოკუმენტები პერფომატარებლებზე შეიძლება დადასტურებულ იქნეს არა მხოლოდ დოკუმენტების მომზადების სისწორისათვის პასუხისმგებელი პირების კოდებით, არამედ მათი ხელმოწერებითაც.

გ) მანქანოგრამებზე, რომლებიც მოიცავენ განსაკუთრებულად მნიშვნელოვან ინფორმაციას, ხელმოწერა დასტურდება დოკუმენტის შემქნელი დაწესებულების ბეჭდით. მანქანურსაკითხავი დოკუმენტების გადაცემა (გაგზავნა) ხორციელდება მხოლოდ თანდართული წერილით.

ᲙᲐᲠᲘ III

ᲓᲝᲙᲣᲛᲔᲜᲢᲔᲑᲖᲔ ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲘᲡ ᲝᲠᲒᲐᲜᲘᲖᲐᲪᲘᲐ

მუხლი 31

დოკუმენტებზე მუშაობის ორგანიზაცია (დოკუმენტაციის მართვა) წარმოადგენს აუცილებელი ინფორმაციის შენახვისა და მომხმარებლისათვის დადგენილ ვადებში მიწოდებისათვის საჭირო პირობების შექმნას. იგი მოიცავს რაციონალური დოკუმენტბრუნვის ორგანიზაციას, დოკუმენტების საინფორმაციო-საძიებო სისტემების შექმნასა და დოკუმენტების მესრულების კოსტროლს, დოკუმენტების მომზადებას საუწყებო არქივში გადასაცემად.

თავი I

დოკუმენტბრუნვის ორგანიზაცია

მუხლი 32

1. დოკუმენტების მოძრაობა მათი მიღების ან შექმნის მომენტიდან შესრულების დამთავრებამდე, გაგზავნამდე ან საქმეში მოთავსებამდე წარმოადგენს დაწესებულების დოკუმენტბრუნვას.

2. დოკუმენტების მოძრაობის წესი და სქემა დაწესებულებაში განისაზღვრება საქმისწარმოების ინსტრუქციით. ინფორმაციის ავტომატიზებული (კომპიუტერული) დამუშავების მოქმედებისას სქემებში შეიტანება კომპიუტერული ტექნიკის საშუალებით დოკუმენტების დამუშავების ყველა პუნქტი.

3. კომპიუტერული ტექნიკის გამოყენების პირობებში დოკუმენტბრუნვის ორგანიზაცია უნდა უზრუნველყოფდეს დოკუმენტების ტრადიციული და ავტომატიზებული დამუშავების ურთიერთშეთავსებას ამ საშუალებათა შესაძლებლობებთან.

მუხლი 33. შემოსული დოკუმენტების დამუშავების წესი

1. ა) დაწესებულებაში შემოსული დოკუმენტები გადიან პირველად დამუშავებას, წინასწარ გარჩევას, რეგისტრაციას, ინდექსაციას, ხელმძღვანელობის მიერ განხილვას, შემსრულებლებისათვის კონკრეტული დავალების მიცემას, შესრულების ვადის განსაზღვრასა და შემსრულებელთათვის გადაცემას.

ბ) დოკუმენტების მიღებასა და პირველად დამუშავებას ახორციელებენ საქმისწარმოების სამსახურის თანამშრომლები.

გ) კონვერტები დოკუმენტებითურთ, მათ შორის შეკვეთილი, იხსნება, ამასთანავე მოწმდება ადრესატის სისწორე, პაკეტის სიმრთელე, კონვერტსა და დოკუმენტებზე მითითებული ნომრების შესაბამისობა.

დ) შემოსული დოკუმენტების (მათ შორის მოქალაქეთა წერილების) კონვერტები არ ნადგურდება იმ შემთხვევაში, როდესაც მხოლოდ კონვერტით შეიძლება გამომგზავნის მისამართის დადგენა, დოკუმენტების გამოგზავნისა და მიღების დრო, აგრეთვე პირადი დოკუმენტების შემოსვლისას. ამის შემდეგ დოკუმენტს პირველ გვერდზე მარჯვენა ქვედა კუთხეში დაესმება მგამპი სარეგისტრაციო ნომრითა და შემოსვლის თარიღით, ფურცლების რაოდენობის მითითებით.

ე) არასწორი მისამართით გამოგზავნილი პაკეტი გადაიგზავნება კუთვნილისამებრ ან დაუბრუნდება ავტორს.

ვ) პაკეტები წარწერით "პირადად" აღირიცხება კონვერტზე აღნიშნული მონაცემებით და ადრესატს გადაეცემა გაუხსნელად.

ზ) მანქანურსაკითხაი დოკუმენტების შემოსვლისას საქმისწარმოების სამსახურში მუშავდება თანდართული დოკუმენტაცია.

2. ა) შემოსული დოკუმენტების წინასწარი გარჩევა ხდება მათი განაწილების მიზნით, რათა განისაზღვროს ხელმძღვანელობის მიერ აუცილებლად განსახილველი და სტრუქტურული ქვედანაყოფებისა და პასუხიმგებელი შემსრულებლებისათვის უშუალოდ გადასაცემი დოკუმენტები.

ბ) მოქალაქეთა წინადადებები, განცხადებები და საჩივრები გადაეცემათ მოქალაქეთა წერილების განხილვის ქვედანაყოფებს.

გ) საქმისწარმოების სამსახურში წინასწარ გადაისინჯება დოკუმენტები, რომლებიც ეგზავნება დაწესებულების ხელმძღვანელობას ან რომლებშიც არ არის მითითებული კონკრეტული თანამდებობის პირი და სტრუქტურული ქვედანაყოფი.

დ) ხელმძღვანელობას განსახილველად გადაეცემა დოკუმენტები, რომლებიც მიღებულია საკანონმდებლო, სამთავრობო და სხვა ზემდგომი დაწესებულებებიდან, შეიცავენ ინფორმაციას დაწესებულების საქმიანობის პრინციპულ საკითხებზე და რომელთა შესრულება მოითხოვს ხელმძღვანელობის გადაწყვეტილებას. დანარჩენ დოკუმენტებს წინასწარი განხილვის შემდეგ საქმისწარმოების სამსახური გადასცემს შემსრულებლებს.

3. ა) საქმისწარმოების სამსახურში დოკუმენტების დამუშავება და შემსრულებლისათვის გადაცემა უნდა ხორციელდებოდეს მათი შემოსვლის დღეს ან მომდევნო სამუშაო დღეს, თუ დოკუმენტები შემოვიდა არასამუშაო დროს.

ბ) დოკუმენტები, რომლებიც სრულდება რამდენიმე სტრუქტურული ქვედანაყოფის მიერ, გადაეცემათ მათ რიგრიგობით ან ერთდროულად ასლების მეშვეობით. დედანი გადაეცემათ რეზოლუციაში

პირველად დასახელებულ შემსრულებლებს. დოკუმენტების გამრავლების აუცილებლობასა და ასლების რაოდენობას განსაზღვრავს დოკუმენტის მესრულებისათვის პასუხისმგებელი პირი.

ე) შემოსული დოკუმენტის დაუყოვნებლივ მესრულების საჭიროების შემთხვევაში დასაშვებია შემსრულებელი გაეცნოს მის შინაარსს დაწესებულების სელმძღვანელობის მიერ განხილვამდე.

მუხლი 34. გასაგზავნი დოკუმენტების დამუშავების წესი

1. ა) დაწესებულების მიერ გასაგზავნი დოკუმენტები რეგისტრირდება, მრავლდება, კონვერტებში თავსდება, საფოსტო გზავნილებად ფორმდება და კავშირგაბმულობის კვანძებში ბარდება საქმისწარმოების სამსახურის მიერ.

ბ) კონვერტში ჩალაგების წინ მოწმდება დოკუმენტების გაფორმების სისწორე, დანართების არსებობა, ეგზემპლარების რაოდენობის შესაბამისობა აღრესატების რაოდენობასთან. გაუფორმებელი ან არასწორად გაფორმებული დოკუმენტები უბრუნდება შემსრულებელს საბოლოო დასამუშავებლად.

2. ა) დაკვეთით გასაგზავნ კორესპონდენციაზე დგება დაგზავნის აღწერა, რომელშიც საქმისწარმოების სამსახურის თანამშრომელი მიუთითებს თაიის გვარსა და გაგზავნის თარიღს.

ბ) მანქანურსაკითხავი დოკუმენტები იგზავნება შეფუთული, რომელიც უნდა შეესაბამებოდეს ტექნიკურ მოთხოვნებს და უზრუნველყოფდეს მატარებლებისა და მათზე ჩაწერილი ინფორმაციის დაცვას. მანქანურსაკითხავი დოკუმენტების გაგზავნა წარმოებს თანდართული წერილით, რომლის ასლი საქმეში იკერება საერთო წესით.

ე) გასაგზავნად შემოსული დოკუმენტები უნდა დამუშავდეს და გაიგზავნოს იმავე დღეს ან არა უგვიანეს მეორე სამუშაო დღისა.

მუხლი 35

დოკუმენტების გადაცემა სტრუქტურულ ქვედანაყოფებს შორის ხორციელდება მხოლოდ საქმისწარმოებისათვის პასუხისმგებელი პირების მეშვეობით.

მუხლი 36. დოკუმენტების რაოდენობის აღრიცხვა

1. დოკუმენტების რაოდენობის დათვლა ხორციელდება სარეგისტრაციო ფორმების მიხედვით. დათვლის ერთეულს წარმოადგენს თვით დოკუმენტი ასლების გარეშე, რომლებიც იქმნება დაბეჭდვისა და გამრავლების დროს.

2. ასლებისა და გამრავლებული ეგზემპლარების გამოანგარიშება ხორციელდება ცალკე სამუშაო ჟურნალების მიხედვით მემანქანეთა ბიუროსა და ასლგადამღებ-გასამრავლებელ სამსახურებში.

3. მანქანურსაკითხავი დოკუმენტებისა და მანქანოგრამების დათვლა ხორციელდება სააღრიცხეო ბარათების მიხედვით.

4. შემოსული და დაწესებულებაში შექმნილი დოკუმენტები დაიანგარიშება ცალ-ცალკე. ცალკე აღირიცხება აგრეთვე მოქალაქეთა წინადადებები, განცხადებები და საჩივრები.

5. დოკუმენტების აღრიცხვის შედეგები განზოგადდება საქმისწარმოების სამსახურის მიერ და წარედგინება დაწესებულების ხელმძღვანელობას დოკუმენტებზე მუშაობის სრულყოფის ღონისძიებათა შესამუშავებლად.

თავი II

დაწესებულებების დოკუმენტების საინფორმაციო-საძიებო სისტემა

მუხლი 37

დაწესებულებებში იქმნება ტრადიციული, მექანიზებული და ავტომატიზებული საინფორმაციო-საძიებო სისტემები, რომლებიც მოიცავენ დოკუმენტების რეგისტრაციასა და ინდექსირებას, მათ საფუძველზე შექმნილ საინფორმაციო-საძიებო მასივებს (კარტოთეკებს, მასივებს მანქანურ მატარებლებზე), აგრეთვე დოკუმენტების ოპერატიულ შენახვას.

მუხლი 38. დოკუმენტების რეგისტრაციისა და ინდექსირების წესი

1.ა) დოკუმენტების რეგისტრაცია მათი შექმნის ან შემოსვლის ფაქტის დაფიქსირებაა, რომელიც ითვალისწინებს ინდექსის დასმას და სარეგისტრაციო ფორმებში დოკუმენტის შესახებ საჭირო ცნობების ჩაწერას.

ბ) დოკუმენტის ინდექსი შედგება რიგითი ნომრისაგან, რომელიც, საძიებო ამოცანებიდან გამომ-

დინარე, შეივსება საქმეთა ნომენკლატურის, აგრეთვე კორესპონდენტების, შემსრულებლებისა და სხვა კლასიფიკატორების ინდექსებით.

ვ)დოკუმენტის ინდექსში დაცულ უნდა იქნეს მისი შემადგენელი ნაწილების შემდეგი (ან შებრუნებული) თანამიმდევრობა: რიგითი სარეგისტრაციო ნომერი, საქმეთა ნომენკლატურისა და გამოყენებული კლასიფიკატორის ინდექსები. ინდექსის შემადგენელ ნაწილებს განაცალკევებენ ირიბი ხაზით.

2.ა) რეგისტრაციას ექვემდებარება როგორც დაწესებულების მიერ შექმნილი და მის შიგნით გამოსაყენებელი, ისე სხვა დაწესებულებებში გასაგზავნი, ზემდგომი, საქვეუწყებო და სხვა დაწესებულებებიდან, კერძო პირებისაგან შემოსული ყველა ის დოკუმენტი, რომლებსაც საცნობარო მიზნით ესაჭიროება აღრიცხვა, შესრულება და გამოყენება (განკარგულებითი, საგემო, საანგარიშგებო, სტატისტიკური, საბუღალტრო, საფინანსო და სხვ.). რეგისტრაციას ექვემდებარება როგორც ტრადიციულად მანქანაზე დაბეჭდილი (ხელსაწერი), ისე კომპიუტერული ტექნიკის საშუალებით შექმნილი დოკუმენტები (მანქანურსაკითხავი, მანქანოგრამები).

ბ)დაწესებულებაში დოკუმენტები ერთხელ გადიან რეგისტრაციას: შემოსული - შემოსვლის დღეს, შექმნილი - ხელმოწერის ან დამტკიცების დღეს.

გ) რეგისტრირებული დოკუმენტი ერთი ქვედანაყოფიდან მეორეში გადაცემისას ხელმეორე რეგისტრაციას არ საჭიროებს.

3.ა) დოკუმენტების რეგისტრაცია წარმოებს ჯგუფების ფარგლებში მათი სახეობების დასახელების, ავტორისა და მინაარსის მიხედვით. მაგალითად, ცალკე რეგისტრაციას ექვემდებარება ხელმძღვანელის ბრძანებები ძირითადი საქმიანობის შესახებ, კადრების საკითხებზე, ზემდგომი დაწესებულებების განკარგულებითი დოკუმენტები, სამეცნიერო სამუშაოების შედეგების დანერგვის აქტები, საქვეუწყებო დაწესებულებების მუშაობის გეგმები, განაცხადები მატერიალურ-ტექნიკური მომარაგების საკითხებზე და სხვ.

ბ) რიგითი სარეგისტრაციო ნომრები დოკუმენტებს მიეკუთვნება თითოეული რეგისტრირებული ჯგუფის ფარგლებში.

გ) დოკუმენტების რეგისტრაცია, როგორც წესი, ხორციელდება ცენტრალიზებულად. დეცენტრალიზებული რეგისტრაცია დასაშვებია ტერიტორიულად მოშორებულ სტრუქტურულ ქვედანაყოფებში.

4. ა) დოკუმენტების რეგისტრაცია წარმოებს სარეგისტრაციო-საკონტროლო ბარათებზე, მანქანურ მატარებლებზე ან რეგისტრაციის სხვა ფორმებზე. რეგისტრაციის მონაცემების ინფორმაციული შეთავსების მისაღწევად და აეტომატიზებულ რეგისტრაციამე გადასვლის პირობების შესაქმნელად დგინდება სარეგისტრაციო რეკვიზიტების შემდეგი აუცილებელი შემადგენლობა: ავტორი (კორესპონდენტი); დოკუმენტების სახეობის დასახელება; დოკუმენტის თარიღი; დოკუმენტის ინდექსი (დოკუმენტის შემოსვლის თარიღი და ინდექსი დაწესებულებაში შემოსული დოკუმენტებისათვის); დოკუმენტის სათაური ან მისი მოკლე მინაარსი; რეზოლუცია (შემსრულებელი, დავალების მინაარსი, ავტორი, თარიღი); შესრულების ვადა; აღნიშნვა შესრულების შესახებ (საკითხის არსის გადაწყვეტის მოკლე ჩანაწერი, საპასუხო დოკუმენტის ფაქტობრივი შესრულების თარიღი და ინდექსი); საქმე N.

ბ) საჭიროების შემთხვევაში აუცილებელი რეკვიზიტების შემადგენლობა შეიძლება შეიცვალოს შემდეგი მონაცემებით: შემსრულებლები, შემსრულებლის ხელმოწერა დოკუმენტის მიღებაზე, შესრულების მიმდინარეობა, დანართები და სხვა. სარეგისტრაციო ფორმებზე რეკვიზიტების განლაგებისა და სარეგისტრაციო-საკონტროლო ბარათების მეორე მხარის გამოყენების წესს აგენს დაწესებულება.

გ) სარეგისტრაციო-საკონტროლო ბარათების ეგზემპლარების რაოდენობა განისაზღვრება საცნობარო და საკონტროლო ბარათების რაოდენობით იმ სტრუქტურულ ქვედანაყოფებში, სადაც დოკუმენტი შესრულდება და კონტროლს დაექვემდებარება.

დ) დაწესებულებებში, სადაც დოკუმენტბრუნვის მოცულობა წელიწადში არ აღემატება 600 დოკუმენტს, ნებადართულია დოკუმენტების რეგისტრაცია ჟურნალში, რომლის გრაფები უნდა შეესაბამებოდეს ამ პუნქტის ა) და ბ) ქვეპუნქტებში მოცემული სარეგისტრაციო რეკვიზიტების შემადგენლობას.

ე) დოკუმენტ-პასუხის რეგისტრაცია ხორციელდება საინიციატიო დოკუმენტების რეგისტრაციის ფორმებზე. დოკუმენტ-პასუხს მიეკუთვნება დამოუკიდებელი რიგითი სარეგისტრაციო ნომერი შესაბამისი რეგისტრირებული მასიის ფარგლებში (დანართი 6).

ვ) მოქალაქეთა წინადადებების, განცხადებებისა და საჩივრების რეგისტრაცია ხორციელდება დადგენილი ფორმის სარეგისტრაციო-საკონტროლო ბარათებზე.

5.ა) დოკუმენტების რეგისტრაციისათვის შეიძლება გამოყენებულ იქნეს ასლგადამღები-გასამრაელებელი აპარატები და კომპიუტერული ტექნიკა.

ბ) ავტომატიზებულ საინფორმაციო-საძიებო სისტემაში დოკუმენტების რეგისტრაცია ხორციელდება მანქანურორიენტირებული სარეგისტრაციო-საკონტროლო ბარათის გამოყენებით, რომელიც აგებულია აუცილებელი რეკვიზიტების რეგისტრაციის ბაზაზე, ან დოკუმენტიდან მათი პირდაპირი გადატანით.

მუხლი 39. საცნობარო კარტოთეკები, საინფორმაციო-საძიებო მასივები მანქანურ მატარებლებზე

1. საცნობარო კარტოთეკები ფორმდება კონკრეტული საინფორმაციო-საძიებო სისტემების ამოცანებიდან გამომდინარე სარეგისტრაციო-საკონტროლო ბარათების მიხედვით.

2. დგება საცნობარო, საკონტროლო, ანბანური; მოქალაქეთა წინადადებების, განცხადებებისა და საჩივრების; საკოდიფიკაციო და სხვ. კარტოთეკები.

3. ავტომატიზებული საინფორმაციო-საძიებო სისტემების საინფორმაციო-საძიებო მასივების ფორმირება ხდება მანქანურ მატარებლებზე დაფიქსირებული ინფორმაციის საფუძველზე.

მუხლი 40. დოკუმენტების ოპერატიული შენახვა

1. შექმნის მომენტიდან საუწყებო არქივში გადაცემამდე დოკუმენტები ინახება მათი ფორმირების ადგილზე საქმეებში (მცირე დაწესებულებებში მიბანმეწონილია საქმეთა ცენტრალიზებული შენახვა საქმისწარმოების სამსახურში).

2. დოკუმენტებისა და საქმეების დაცვას უზრუნველყოფენ სტრუქტურული ქვედანაყოფების ხელმძღვანელები და დოკუმენტაციისათვის პასუხისმგებელი თანამშრომლები.

3. დოკუმენტების საიმედოდ დაცვის უზრუნველსაყოფად საქმეები ინახება სამუშაო ოთახებში ან სპეციალურად მათთვის გამოყოფილ სათავსებში და განლაგებულია ჩასაკეტ კარადებში, მაგიდებსა და ელევატორულ კარტოთეკებში.

4. დოკუმენტების ოპერატიულად მოძიების მიზნით საქმეები განლაგდება ნომენკლატურის მიხედვით, რომლის ასლი გამოიკვრება კარადის კარზე შიდა მხრიდან. გარეკანების ყუებზე აღინიშნება საქმეთა ნომრები ნომენკლატურის მიხედვით. დოკუმენტების შენახვა მოუწყობელ სამუშაო მაგიდებში აკრძალულია.

5. მაგნიტური ლენტები კოლეგიური ორგანოების სხდომათა ფონოგრამებითურთ ინახება პასუხისმგებელ მდივანთან. ლენტსა და კოლოფზე კეთდება აღნიშვნები სხდომის თარიღისა და ჩაწერის დროის შესახებ. კოლეგიური ორგანოს მდივანი პასუხისმგებელია მათი დაცვისათვის.

6. სტრუქტურულ ქვედანაყოფებში მანქანოგრამები ფორმდება საქმეებად და ინახება საერთო წესით.

7. სხვა დაწესებულებებისათვის საქმეთა გაცემა ხორციელდება დაწესებულების ხელმძღვანელის ნებართვით. გაცემულ საქმეზე იესება საქმის შემცვლელი ბარათი.

8. მუდმივად შესანახი საქმეებიდან დოკუმენტების ამოღება დაიშვება განსაკუთრებულ შემთხვევაში დაწესებულების ხელმძღვანელის ნებართვით; საქმეში აუცილებლად უნდა ჩაიდოს დოკუმენტის დამოწმებული ასლი და აქტი დედნის ამოღების შესახებ.

მუხლი 41. მანქანურსაკითხავი დოკუმენტების ოპერატიული შენახვა

1.ა) მანქანურსაკითხავი დოკუმენტების მიღებას, აღრიცხვასა და გამოყენების ორგანიზაციას უზრუნველყოფს მანქანურსაკითხავი დოკუმენტების შენახვის სამსახური.

ბ)თავის საქმიანობაში შენახვის სამსახური ხელმძღვანელობს ამ წესებით, საერთო-სახელმწიფოებრივი და საუწყებო ნორმატიულ-მეთოდიური დოკუმენტებით, მათ საფუძველზე შემუშავებული მანქანურსაკითხავი დოკუმენტების შენახვის სამსახურის დებულებით, ტექნოლოგიური, საექსპლუატაციო და თანამდებობრივი ინსტრუქციებით, დაწესებულების ხელმძღვანელის ბრძანებებით.

გ) მანქანურსაკითხავი დოკუმენტების შენახვის სამსახურის დებულება ადგენს ამ ქვედანაყოფის სტრუქტურას, უფლებებსა და მოვალეობებს. დებულებას ამტკიცებს დაწესებულების ხელმძღვანელი.

დ) მანქანურსაკითხავ დოკუმენტებზე ოპერაციების შესრულება რეგლამენტირებულია ტექნოლოგიური ინსტრუქციებით, რომლებითაც დგინდება მანქანურსაკითხავი დოკუმენტების მიღებისა და შემოწმების, რეგისტრაციის, საცავებში განლაგების წესი, დაცული ინფორმაციის სახეობა, თანდართული და სააღრიცხვო დოკუმენტების აღწერილობის მიხედვით მანქანურსაკითხავი დოკუმენტების საკლასიფიკაციო სქემა და ა.შ.

2. ჩანაწერის გამოსაყენებელი მატარებლების თავისებურებათა გათვალისწინებით შენახვის სამსახურში დოკუმენტებისათვის მაგნიტურ მატარებლებზე (მაგნიტურ ლენტებზე, მაგნიტურ დისკოებზე) იქმნება საცავები, რომლებშიც შეიძლება გამოიყოს მანქანურსაკითხავი დოკუმენტების ოპერატიული და ხანგრძლივვადიანი შენახვის უბნები.

3. ა) დოკუმენტებისა და იმ მანქანურმატარებლების ოპერატიული მოძიების ორგანიზაციის მიზნით, რომლებზეც ჩაიწერა ეს დოკუმენტები, დოკუმენტების შენახვის სამსახური ქმნის საინფორმაციო-საძიებო სისტემას.

ბ) საინფორმაციო-საძიებო აპარატის საფუძველს შეადგენს სააღრიცხვო დოკუმენტები (მანქანურ-მატარებლებისა და მანქანურსაკითხავი დოკუმენტების ჟურნალები და ბარათები). მანქანურსაკითხავი დოკუმენტების სააღრიცხვო ბარათების სისტემატიზაცია შეიძლება განხორციელდეს დოკუმენტების ამოცანების, სახელწოდებებისა და კოდების მიხედვით, ხოლო მიგნით-ქვედანაყოფების ნომრების ან დასახელების, მოსარგებლეთა გვარების მიხედვით და ა.შ.

გ) სააღრიცხვო დოკუმენტების დიდი მოცულობის შემთხვევაში მიზანშეწონილია შეიქმნას მექანიზებული და ავტომატიზებული საინფორმაციო-საძიებო სისტემები.

4. ა) შენახვის სამსახური მანქანურსაკითხავ დოკუმენტებს მიაწვდის სტრუქტურულ ქვედანაყოფებს, დროებითი ან მუდმივი სარგებლობისათვის სხვა დაწესებულებებს, ახორციელებს მათი დროულად დაბრუნების კონტროლს.

ბ) შენახვის სამსახური მანქანურსაკითხავი დოკუმენტების დედნებს გასცემს მათში ცვლილებების შესატანად, აგრეთვე დოკუმენტების ასლების მოსამზადებლად. გამოსაყენებლად გაიცემა მანქანურსაკითხავი დოკუმენტების დუბლიკატები და ასლები.

5. ა) შენახვის სამსახური უზრუნველყოფს მანქანურსაკითხავი დოკუმენტების შემფასებელი ექსპერტიზის მოწყობას, მონაწილეობს საექსპერტო კომისიის მუშაობაში ამ დოკუმენტების შენახვის ვადებისა და დაცვის რეჟიმის განსაზღვრისათვის.

ბ) მანქანურსაკითხავი დოკუმენტების საუწყებო შენახვის ვადები დგინდება მოსარგებლეებთან ერთად დოკუმენტების ნუსხების საფუძველზე, რომლებიც მუშავდება არსებული ნორმატიულ-მეთოდიკური დოკუმენტების გათვალისწინებით და თანხმდება საქართველოს საარქივო სახელმწიფო დეპარტამენტთან.

გ) მანქანურსაკითხავი დოკუმენტების სახელმწიფო შენახვისათვის გადაცემის წესს განსაზღვრავს საქართველოს საარქივო სახელმწიფო დეპარტამენტი.

თავი III

დოკუმენტების შესრულების კონტროლი

მუხლი 42

1. კონტროლს ექვემდებარება შესასრულებელი დოკუმენტები. შესრულების კონტროლი მოიცავს დოკუმენტის კონტროლზე აყვანას, შემსრულებლისათვის მისი დროული მიწოდების შემოწმებას, შესრულების მიმდინარეობის შემოწმებასა და რეგულირებას, დოკუმენტების შესრულების კონტროლის შედეგების აღრიცხვასა და განზოგადებას, ხელმძღვანელობისათვის ინფორმაციის მიწოდებას. შესრულების კონტროლის ორგანიზაცია უნდა უზრუნველყოფდეს დოკუმენტის დროულად და ხარისხიანად შესრულებას.

2. კონტროლს ახორციელებენ ხელმძღვანელები, საქმისწარმოების სამსახური და პასუხისმგებელი შემსრულებლები. საორგანიზაციო-განკარგულებითი დოკუმენტების შესრულების კონტროლი დაწესებულების ხელმძღვანელობის დავალებით ხორციელდება საქმეთა მმართველობის, კანცელარიის, საერთო განყოფილების და ა.შ. შემადგენლობაში შემავალი სპეციალური სამსახურის ან სპეციალურად დანიშნული პირის მიერ. დოკუმენტაციის სხვა სისტემების (საგაგზავნო, მატერიალურ-ტექნიკური მომარაგების და ა.შ.) დოკუმენტების შესრულების კონტროლი ხელმძღვანელების დავალებით ხორციელდება შესაბამის სტრუქტურულ ქვედანაყოფებში.

მუხლი 43. დოკუმენტების შესრულების ვადები

1. დოკუმენტების შესრულების ვადები გამოითვლება კალენდარული დღეების მიხედვით დოკუმენტის ხელმოწერის (დამტკიცების) თარიღიდან, ხოლო სხვა დაწესებულებებიდან შემოსული დოკუმენტებისათვის - მათი შემოსვლის თარიღიდან.

2. შესრულების ვადებს განსაზღვრავს დაწესებულების ხელმძღვანელი დოკუმენტების გამომგზავნი დაწესებულებების მიერ ან საკანონმდებლო და აღმასრულებელი ხელისუფლების დაწესებულებების ნორმატიული აქტებით დადგენილი ვადებიდან გამომდინარე. შესრულების საბოლოო თარიღი მიეთითება დოკუმენტის ტექსტში ან ხელმძღვანელის რეზოლუციაში.

3. შესრულების ვადის შეცვლა ხდება ამ ვადის დამდგენი პირის მიერ. დოკუმენტების შესულების შეჩერების, აგრეთვე მათი გაუქმების უფლება აქვთ მხოლოდ ზემდგომ დაწესებულებასა და დოკუმენტის ავტორ-დაწესებულებას.

მუხლი 44. დოკუმენტების შესრულების კონტროლის ორგანიზაცია

1. დოკუმენტი შესრულებულად ითვლება და კონტროლიდან იხსნება დავალებების, შეკითხვების შესრულების, დაინტერესებული დაწესებულებებისა და პირებისათვის შედეგების შეტყობინების ან სხვა სახის დოკუმენტურად დადასტურების შემდეგ. შესრულების შედეგების შესახებ მზადდება მოკლე ცნობა, რომელიც თან ერთვის დოკუმენტს.

2. დოკუმენტების შესრულების კონტროლი ითვალისწინებს შემდეგ ოპერაციებს: დაქვემდებარებული დოკუმენტების კომპიუტერული ან ჩვეულებრივი კარტოთეკის ფორმირებას; დოკუმენტის (დავალების პუნქტის) ბარათის გადაცემას შემსრულებელ ქვედანაყოფში; შემსრულებლის სახელისა და გვარის, ტელეფონის ნომრის დადგენას; შემსრულებელი ქვედანაყოფისათვის შესრულების ვადის შესსენებას; შესრულების მიმდინარეობასა და შედეგებზე ინფორმაციის მიღებას; კონტროლს დაქვემდებარებული დოკუმენტის ბარათში შესრულების მიმდინარეობისა და შედეგების ჩაწერას; შესრულების შესახებ ხელმძღვანელებისათვის ინფორმაციის რეგულარულ მიწოდებას; ოპერატიულ თათბირებსა და კოლეგიური ორგანოების სხდომებზე დოკუმენტების შესრულების მიმდინარეობისა და შედეგების შესახებ მოხსენებას; ხელმძღვანელების მითითებით კონტროლიდან დოკუმენტების მოხსნას; შესრულებული დოკუმენტების საინფორმაციო ბაზის ფორმირებას.

3. კონტროლს დაქვემდებარებული დოკუმენტების საინფორმაციო ბაზის სისტემატიზაცია ხორციელდება დოკუმენტების შესრულების ვადების, შემსრულებლების, დოკუმენტების ჯგუფების (მინისტრის ბრძანებები, საბჭოს გადაწყვეტილებები და სხვ.) მიხედვით.

4. ა) შესრულების მიმდინარეობის შემოწმება ხორციელდება ყველა ეტაპზე შემდეგი წესით: მემდგომი წლების დავალებების - წელიწადში ერთხელ მაინც; მიმდინარე წლის შემდგომი თვეების დავალებებისა – თვეში ერთხელ მაინც; მიმდინარე თვის დავალებებისა – ყოველ ათ დღეში, ხუთი დღით ადრე შესრულების ვადამდე.

საქმისწარმოების სამსახური ან საქმისწარმოებისათვის პასუხისმგებელი პირი ახორციელებს დოკუმენტების შესრულების მიმდინარეობისა და შედეგების მონაცემების აღრიცხვასა და განზოგადებას ხელმძღვანელის მიერ დადგენილ ვადებში ან თვეში ერთხელ მაინც.

კარი IV

საქმეთა ნომენკლატურის შედგენა და საქმეების ფორმირება

მუხლი 45

საქმეთა ნომენკლატურების შედგენა და საქმეების ფორმირება წარმოადგენს სამუშაოთა იმ ძირითად სახეობას, რომელიც უზრუნველყოფს საქმისწარმოებაში დოკუმენტების სწორ ორგანიზაციას.

თავი I

საქმეთა ნომენკლატურების შედგენა

მუხლი 46

1. ა) საქმეთა ნომენკლატურა წარმოადგენს დაწესებულების საქმიანობის პროცესში წარმოქმნილ საქმეთა სათაურების დაღგენილი წესით გაფორმებულ სისტემატიზებულ ნუსხას, რომელშიც მითითებულია საქმეთა შესახვის ვადები. საქმეთა ნომენკლატურა დგება დაწესებულების საქმისწარმოებაში საქმეების ფორმირებისა და აღრიცხვის წესის უზრუნველსაყოფად. ნომენკლატურა განსაზღვრავს საქმეებში შესრულებული დოკუმენტების დაჯგუფებას, საქმეთა სისტემატიზაციას, ინდექსაციასა და

შენახვის ვადებს. იგი წარმოადგენს მუდმივად და ხანგრძლივად (10 წელზე მეტხანს) შესანახ საქმეთა აღწერილობის შედგენის საფუძველს და საქმისწარმოებაში ძირითად სააღრიცხვო დოკუმენტს.

ბ)ნომენკლატურაში დამკვიდრებული საქმეთა სისტემატიზაციის სქემა შეიძლება გამოყენებულ იქნეს შესრულებული დოკუმენტების კარტოთეკის სქემის შემუშავების დროს. საქმეთა ნომენკლატურის შედგენისათვის პასუხისმგებლობა ეკისრება დაწესებულების საქმისწარმოების სამსახურს.

2.ა) არსებობს საქმეთა ნომენკლატურების სამი სახეობა: ტიპობრივი, სანიმუშო და კონკრეტული.

ბ) საქმეთა ტიპობრივი და სანიმუშო ნომენკლატურები იმ საქმეთა უნიფიცირებული (ტიპობრივი ან სანიმუშო) სათაურების სისტემატიზებული სიებია, რომლებიც შემოღებულია განსაზღვრული კატეგორიების ისეთი დაწესებულებების საქმისწარმოებაში, სადაც იქმნება ერთი ტიპის დოკუმენტები.

გ) საქმეთა ტიპობრივი ნომენკლატურა აღგენს იმ საქმეთა ტიპობრივ შემადგენლობას, რომლებიც შემოღებულია განსაზღვრული კატეგორიის დაწესებულებათა საქმისწარმოებაში, აწესებს საქმეების ერთიან ინდექსაციას დარგში (სისტემაში) და წარმოადგენს ნორმატიული ხასიათის დოკუმენტს.

დ) საქმეთა სანიმუშო ნომენკლატურა აღგენს იმ დაწესებულებების საქმისწარმოებაში შემოღებულ საქმეთა სანიმუშო შემადგენლობას, რომლებზეც იგი ვრცელდება საქმეთა ინდექსების აღნიმენით. მას აქვს სარეკომენდაციო ხასიათი.

ე) საქმეთა ტიპობრივ და სანიმუშო ნომენკლატურებს აღგენენ იმ დაწესებულებების საქმისწარმოების სამსახურები, რომლებსაც აქვთ ერთგვაროვანი დაწესებულებების საქვეუწყებო ქსელი.

ვ) საქმეთა ტიპობრივ და სანიმუშო ნომენკლატურებს, რომლებსაც მოიწონებს დაწესებულების ცენტრალური საექსპერტო (საექსპერტო) კომისია, უთანხმებენ საქართველოს საარქივო სახელმწიფო დეპარტამენტის ცენტრალურ საექსპერტო-შემმოწმებელ კომისიას და მათ ამტკიცებს დაწესებულების ხელმძღვანელი.

ზ) საქმეთა კონკრეტული ნომენკლატურა იმ საქმეთა სათაურების სისტემატიზებული ნუსხაა, რომელთა შემოღება განზრახულია ერთი დაწესებულების (ან მისი სტრუქტურული ქვედანაყოფის) საქმისწარმოებაში განსაზღვრულ კალენდარულ წელს იმ ამოცანების შესაბამისად, რომლებსაც დაწესებულება ამ წელიწადში ასრულებს.

თ) საქმეთა ტიპობრივ და სანიმუშო ნომენკლატურებს იყენებენ დაწესებულების საქმეთა კონკრეტული ნომენკლატურების შედგენისას.

ი) საქმეთა კონკრეტულ ნომენკლატურაში ტიპობრივი და სანიმუშო ნომენკლატურებიდან გადააქვთ მათში გათვალისწინებული იმ საქმეთა სათაურები, რომელთა შემოღება განზრახულია დაწესებულების საქმისწარმოებაში. თითოეული საქმის სათაურის გადატანა საქმეთა ტიპობრივი ნომენკლატურიდან ხდება მთლიანად და შეიძლება მხოლოდ მისი დაკონკრეტება ამა თუ იმ დაწესებულებაში საქმეთა ფორმირების სპეციფიკის მიხედვით. საქმეთა სანიმუშო ნომენკლატურის სპეციფიკა გულისხმობს, რომ სანიმუშო ნომენკლატურის საქმის ერთი სათაურიდან კონკრეტულ ნომენკლატურაში შეიძლება საქმეთა რამდენიმე სათაურის გათვალისწინება, ანდა, პირიქით, შენახვის ერთიანი ვადების მქონე საქმეთა სათაურები შეიძლება გაერთიანდეს ერთ სათაურად.

კ)საქმეთა ტიპობრივი და სანიმუშო ნომენკლატურით გათვალისწინებული საქმეების შენახვის ვადები უცვლელად გადადის მათ კონკრეტულ ნომენკლატურაში.

3.ა) თითოეულ დაწესებულებას, მიუხედავად იმისა, აქვს თუ არა საქმეთა ტიპობრივი ან სანიმუშო ნომენკლატურა, უნდა ჰქონდეს საქმეთა კონკრეტული ნომენკლატურა. მას აღგენს დაწესებულების საქმისწარმოების სამსახური სტრუქტურული ქვედანაყოფების საქმეთა ნომენკლატურების საფუძველზე.

ბ)დაწესებულების საქმეთა ნომენკლატურის გაფორმება ხდება დაწესებულების საერთო ბლანკზე (იხ. საქართველოს სახელმწიფო სტანდარტი 6.2-94).

გ) დაწესებულების საქმეთა ნომენკლატურის შედგენა ხდება მისი საქმიანობის პროცესში შექმნილი დოკუმენტების შემადგენლობის, მინაარსისა და რაოდენობის შესწავლის საფუძველზე. მისი შედგენისას უნდა ვიხელმძღვანელოთ საქმისწარმოების ერთიანი წესებით, დაწესებულებისა და მისი სტრუქტურული ქვედანაყოფების დებულებებით, სშტატო ნუსხით, დაწესებულების სამუშაო გეგმებითა და ანგარიშებით, საქმეთა ტიპობრივი და სანიმუშო ნომენკლატურებით, დოკუმენტებისა და მათი შენახვის ვადების ამსახველი ტიპობრივი და საუწყებო ნუსხებით, დაწესებულების წინა წლების საქმეთა ნომენკლატურებით, მუდმივად და ხანგრძლივად შესანახ საქმეთა აღწერებით, საცნობარო კატოთეკებით.

მუხლი 47. სათაურები და მათი შედგენა საქმეთა ნომენკლატურაში

1.ნომენკლატურაში დოკუმენტების დასაჯგუფებლად გათვალისწინებული უნდა იყოს საქმეთა

სათაურები, რომლებიც ასახავენ დაწესებულების მუშაობის ყველა დოკუმენტირებულ უბანსა და საქმიანობას.

2.საქმეთა ნომენკლატურაში შეიტანება დროებით მოქმედი ორგანოების საქმეები, რომელთა დოკუმენტები დაწესებულების უფლებამოსილების დადასტურების ან მისი საქმიანობის შეწყვეტის სამართლებრივი საფუძველია (მაგალითად, დაწესებულების სალიკვიდაციო კომისიის საქმეები შეიტანება ლიკვიდირებული დაწესებულების საქმეთა ნომენკლატურაში).

3.იმ საკითხთა საქმეების სათაურები, რომლებიც ერთი წლის განმავლობაში არ გადაწყვეტილა, ,,გარდამავალია" და იმავე ინდექსით შეიტანება დაწესებულების მომდევნო წლის საქმეთა ნომენკლატურაში.

4.დაწესებულების საქმეთა ნომენკლატურაში შეიტანება იმ ლიკვიდირებული დაწესებულებების საქმისწარმოებით დაუმთავრებელ საქმეთა სათაურები, რომელთა უფლებამოსილი მემკვიდრე არის დაწესებულება.

5.საქმეთა ნომენკლატურაში არ შეიტანება ბეჭდურ გამოცემათა სათაურები.

6.საქმის სათაური მკაფიოდ და განზოგადებული ფორმით უნდა ასახავდეს საქმის დოკუმენტების ძირითად შინაარსსა და შემადგენლობას. საქმის სათაურში დაუშვებელია არაკონკრეტული ფორმულირების ("სხვადასხვა დოკუმენტი", "საერთო მიმოწერა" და ა.შ.), აგრეთვე ჩართული სიტყვებისა და რთული სინტაქსური ფორმების გამოყენება. საქმეთა სათაურები შეიძლება დაზუსტდეს საქმეთა გაფორმების პროცესში.

7.ა) საქმის სათაური შეიცავს შემდეგ ელემენტებს:

_ საქმის სახეობის (მიმოწერა, დაეთარი და ა.შ.) ან დოკუმენტების ნაირსახეობის (ოქმები, ბრძანებები და ა.შ.) სახელწოდებას;

_ დაწესებულების ან სტრუქტურული ქვედანაყოფის (დოკუმენტის ავტორის) დასახელებას;

_ იმ დაწესებულების დასახელებას, რომელსაც გაეგზავნება ან რომლისგანაც მიიღება დოკუმენტები (დოკუმენტის აადრესატი ან კორესპონდენტი);

_ საქმის დოკუმენტების მოკლე შინაარსს;

_ საქმის დოკუმენტების შინაარსთან დაკავშირებული აღგილმდებარეობის (ტერიტორიის) სახელწოდებას;

_ თარიღებს (პერიოდს), რომლებსაც განეკუთვნება საქმის დოკუმენტები;

_ საქმის დოკუმენტების ასლებზე მითითებას.

ბ) საქმის სათაურის ელემენტების შემადგენლობა განისაზღვრება საქმის დოკუმენტების ხასიათით.

8.ა) სასამართლო, საგამოძიებო, პირადი (პერსონალური), საარბიტრაჟო და სხვა საქმეთა სათაურებში, რომლებიც მოიცავენ ერთ კონკრეტულ საკითხზე თანამიმდევრობით დაკავშირებულ დოკუმენტებს, საქმის სახეობის აღსანიშნავად გამოიყენება ტერმინი "საქმე".

ბ) იმ საქმეთა სათაურებში, რომელთა დოკუმენტები ეხებიან ერთ საკითხს, მაგრამ დაკავშირებული არ არიან საქმისწარმოების თანამიმდევრობით, საქმის სახეობის აღსანიშნავად იხმარება ტერმინი ,,დოკუმენტები", ხოლო სათაურის ბოლოში ფრჩხილებში მიეთითება იმ დოკუმენტების ძირითადი ნაირსახეობები, რომლებიც უნდა დაჯგუფდეს საქმეში. მაგალითად: "დოკუმენტები დარეთამორისი და დარგობრივი თემატური გამოფენების მოწყობის შესახებ (გეგმები, სიები, მოხსენებები, ექსპონატების დახასიათებები)".

გ)ტერმინი ,,დოკუმენტი" გამოიყენება აგრეთვე იმ საქმეთა სათაურებში, რომლებიც შეიცავენ რომელიმე დოკუმენტის დანართს. მაგალითად: "სამინისტროს კოლეგიის სხდომის ოქმების დოკუმენტები".

დ)ერთი ნაირსახეობის დოკუმენტების დაჯგუფებისათვის განკუთვნილ საქმეთა სათაურებში დოკუმენტების ნაირსახეობა აღინიშნება მრავლობით რიცხვში.

ე)დაწესებულების, როგორც დოკუმენტების ავტორის, დასახელება აღინიშნება მოკლედ ან იწერება მისი ზოგადი სახელწოდება. მაგალითად: "ინსტიტუტის სამეცნიერო საბჭოს სხდომათა ოქმები".

ვ)მიმოწერის შემცველ საქმეთა სათაურებში მიეთითება ვისთან და რა საკითხზე (საკითხებზე) მიმდინარეობს მიმოწერა. იმ საქმეთა სათაურებში, რომლებიც მოიცავენ მიმოწერას ერთგვაროვან კორესპონდენტებთან, ამ უკანასკნელთა ჩამოთვლა საჭირო არ არის, აღინიშნება მხოლოდ მათი საერთო სახეობრივი სახელწოდება. მაგალითად: ,,მიმოწერა ტრესტებთან სამშენებლო სამუშაოთა მექანიზაციის საკითხებზე".

ზ)სხვადასხვაგვარ კორესპონდენტებთან მიმოწერის შემცველ საქმეთა სათაურებში კორესპონდენტები არ მიეთითება. მაგალითად: ,,მიმოწერა სამეცნიერო-ტექნიკური პროპაგანდისა და მუშაობის გამოცდილების გაბიარების საკითხებზე სემინარებისა და თათბირების მოწყობის შესახებ".

თ) საქმის სათაურში მიეთითება კონკრეტული კორესპონდენტი, თუ მიმოწერა მხოლოდ მასთან წარმოებს. მაგალითად: ,,მიმოწერა საქენერგოსთან ელექტროენერგიის განაწილების მესახებ".

ი) საქმის სათაურებში ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული ერთეულების აღნიშვნის დროს გასათვალისწინებულია შემდეგი:

_ თუ საქმის შინაარსი ეხება რამდენიმე ერთე

7.იმ დაწესებულების საქმეთა ნომენკლატურას, რომელიც დოკუმენტებს არ გადასცემს სახელმწიფო შენახვისათვის, დაწესებულების საექსპერტო კომისიის მიერ მოწონების შემდეგ ყოველწლიურად ამტკიცებს დაწესებულების ხელმძღვანელი.

მუხლი 49. მოთხოვნები საქმეთა ნომენკლატურის ფორმის შევსებისადმი

1.საქმეთა ნომენკლატურის პირველ გრაფაში დაისმება ნომენკლატურაში შეტანილი თითოეული საქმის ინდექსი. ინდექსი შედგება სტრუქტურული ქვედანაყოფის (საქმიანობის მიმართულების) ციფრობრივი აღნიშვნისა და საქმის სათაურის რიგითი ნომრისაგან ნომენკლატურის მიხედვით სტრუქტურული ქვედანაყოფის ან მთლიანად დაწესებულების ფარგლებში. ინდექსირების ეს წესი მკვიდრდება საქმისწარმოების ინსტრუქციით. საქმეთა ინდექსები აღინიშნება არაბული ციფრებით. მაგალითად: 12-05, სადაც 12 სტრუქტურული ქვედანაყოფის აღნიშვნაა, ხოლო 05 - საქმის რიგითი ნომერი ნომენკლატურის მიხედვით. ინდექსის ციფრების ჯგუფები ერთმანეთისაგან გამოიყოფა ტირეებით. დაწესებულებაში კლასიფიკაციორის არსებობისას საქმის ინდექსები შედგება სტრუქტურული ქვედანაყოფის ციფრობრივი აღნიშვნისაგან, ციფრობრივი აღნიშვნისაგან კლასიფიკატორის მიხედვით და საქმის რიგითი ნომრისაგან სტრუქტურული ქვედანაყოფის ან მთლიანად დაწესებულების ფარგლებში. მაგალითად: 12-25-05, სადაც 12 სტრუქტურული ქვედანაყოფის აღნიშვნაა, 25 - საკითხის პირობითი აღნიშვნა კლასიფიკაგორის მიხედვით, ხოლო 05 - საქმის რიგითი ნომერი ნომენკლატურის მიხედვით. თუ საქმე რამდენიმე ტომისაგან (ნაწილისაგან) შედგება, ინდექსი დაისმება თითოეულ ტომზე (ნაწილზე) აღნიშვნების "1ტ", "მე-2ტ","მე-3 ტ" და ა.შ. დამატებით.

2.საქმეთა ნომენკლატურის მეორე გრაფაში შეიტანება საქმეთა (ტომების, ნაწილების) სათაურები. ნომენკლატურის განაყოფებსა და ქვედანაყოფებში საქმეთა სათაურების განლაგების წესი განისაზღვრება საქმეების შემქმელი დოკუმენტების მნიშვნელობით და ურთიერთკავშირით. თაოდაპირველად განლაგდება საორგანიზაციო-განკარგულებითი დოკუმენტაციის საქმეთა სათაურები. ამასთან ზემდგომ დაწესებულებათა განკარგულებითი დოკუმენტების საქმეთა სათაურები განლაგდება დაწესებულების ხელმძღვანელის ბრძანებების საქმეთა სათაურების წინ. შემდეგ განლაგდება საგეგმო და საანგარიშგებო დოკუმენტების საქმეთა სათაურები. ტოპოგრაფიული და კორესპონდენტების ნიშნით შემოღებულ საქმეთა სათაურები ნომენკლატურაში შეიტანება ტოპოგრაფიული დასახელებების ან კორესპონდენტების ანბანის მიხედვით.

3.საქმეთა ნომენკლატურის მე-3 გრაფის შევსება ხდება კალენდარული წლის დამთავრების შემდეგ.

4.მე-4 გრაფის მრიცხველში აღინიშნება საქმის შენახვის ვადა, მნიშვნელში - მუხლის ნომერი ნუსხის (ტიპობრივი, საუწყებო) მითითებით, ხოლო ნუსხის არარსებობის შემთხვევაში - საქმეთა ტიპობრივი ან სანიმუშო ნომენკლატურის ან საქმის შენახვის ვადის დადგენის სხვა საფუძვლის მითითებით. თუ ნომენკლატურაში შეიტანება იმ დოკუმენტების საქმეთა სათაურები, რომელთა შენახვის ვადა გათვალისწინებული არ არის დოკუმენტების ტიპობრივი ან საუწყებო ნუსხებით, მათი შენახვის ვადა დგინდება შესაბამისი საარქივო დაწესებულების საექსპერტო-შემმოწმებელი კომისიის მიერ დაწესებულების საუწყებო არქივისა და ცენტრალური საექპერტო (საექსპერტო) კომისიის წარდგინებით.

5.მე-5 გრაფაში "შენიშვნა" ნომენკლატურის მოქმედების ვადის მთელ მანძილზე საქმისწარმოების სამსახური აღნიშნავს დოკუმენტების შენახვის ვადების ამსახველი ნუსხების სახელწოდებებს, რომლებიც გამოყენებული იყო საქმეთა შენახვის ვადების განსაზღვრისას ნომენკლატურების შედგენის დროს, აგრეთვე შეაქვს აღნიშნენები საქმეთა შემოღების, გარდამავალი საქმეების, საქმეთა გასანადგურებლად გამოყოფის, საქმეების ფორმირებისათვის პასუხისმგებელი პირების, სხვა დაწესებულებაში გასაგრძელებლად საქმეთა გადაცემისა და სხვათა შესახებ.

6.იმ შემთხვევაში, როდესაც ინფორმაცია ტრადიციული მატარებლიდან მანქანურზე გადააქვთ, მანქანურსაკითხავი დოკუმენტის ინდექსი აღინიშნება ამავე გრაფაში.

7.კალენდარული წლის დამთავრების შემდეგ დაწესებულების საქმისწარმოების სამსახური საქმეთა ნომენკლატურის ბოლოს აკეთებს შემაჯამებელ ჩანაწერს საქმეთა (ტომების, ნაწილების) რაოდენობის შესახებ, ცალ-ცალკე მუდმივად, ხანგრძლივად (10 წელზე მეტხანს) და დროებით (10 წლის ჩათვლით) შესანახ საქმეებზე. დაწესებულების საქმეთა შემაჯამებელი ჩანაწერი კეთდება სტრუქტურული ქვედანაყოფების საქმეთა ნომენკლატურების შემაჯამებელი ჩანაწერების საფუძველზე. დაწესებულების საქმეთა ნომენკლატურის შემაჯამებელი ჩანაწერები საეალდებულო წესით ეგზავნება საუწყებო არქივს, რის შესახებაც ნომენკლატურაში შეაქვთ სათანადო აღნიშნნა იმ პირის თანამდებობის მითითებით, რომელმაც გააკეთა ეს ჩანაწერი, აგრეთვე მისი ხელმოწერა და ხელმოწერის გაშიფვრა.

თავი II

საქმეთა ფორმირება

მუხლი 50. ძირითადი მოთხოვნები საქმეთა ფორმირებისდმი

1. საქმეში თავსდება დოკუმენტები, რომელთა შინაარსი შეესაბამება საქმის სათაურს, ამასთან აკრძალულია საქმეებში დოკუმენტების შავი და დუბლეტური ეგზემპლარების (საქმეში შეიძლება განსაკუთრებულად ფასეული დოკუმენტების შავი და დუბლეტური ეგზემპლარების შეგანა), აგრეთვე დასაბრუნებელი დოკუმენტების მოთავსება.

2.დაწესებულებებში საქმეთა ფორმირებას უზრუნველყოფს დაწესებულების საქმისწარმოების სამსახური. საქმეთა ფორმირება წარმოებს საუწყებო არქივის, ხოლო აუცილებლობის შემთხვევაში შესაბამისი სახელმწიფო არქივის უშუალო მეთოდიკური ხელმძღვანელობით.

3.საქმეთა ფორმირების დროს საჭიროა შემდეგი ძირითადი მოთხოვნების დაცვა:

ა) მუდმივად, ხანგრძლივად და დროებით შესანახი დოკუმენტები საჭიროა მოთავსდეს სხვადასხვა საქმეში;

ბ)საქმეში თავსდება თითოეული დოკუმენტის ერთი ეგზემპლარი;

გ) საქმეში მოთავსებული დოკუმენტი უნდა გაფორმდეს სახელმწიფო სტანდარტისა და სხვა ნორმატიული აქტების მოთხოვნათა შესაბამისად;

დ) საქმეში თავსდება ერთი კალენდარული წლის დოკუმენტები; გამონაკლისს წარმოადგენენ: გარდამავალი, სასამართლო და პირადი საქმეები, რომელთა ფორმირება ხდება დაწესებულებაში ამა თუ იმ პირის მუშაობის მთელი პერიოდის განმავლობაში; არჩევითი დაწესებულებებისა და მათი მუდმივი კომისიების დოკუმენტები, რომელთა დაჯგუფება ხდება მათი მოწვევის პერიოდში; სასწავლებელთა დოკუმენტები, რომელთა ფორმირება ხდება სასწავლო წლის განმავლობაში; თეატრების დოკუმენტები, რომლებიც ასახავენ მათ საქმიანობას თეატრალური სეზონის განმავლობაში; ფილმების, ხელნაწერების საქმეები, აეროდრომების ისტორიები და სხვა საქმეები;

ე) მანქანოგრამები საქმეებში თავსდება საერთო წესის მიხედვით;

ვ) საქმეში უნდა მოთავსდეს არა უმეტეს 250 ფურცლისა, ხოლო მისი სისქე არ უნდა აღემატებოდეს 4 სმ.

4.საქმეში დოკუმენტები ისე უნდა იყოს განლაგებული, რომ თავისი შინაარსით თანამიმდევრულად აშუქებდეს გარკვეულ საკითხებს. ამასთან დოკუმენტები განლაგებული უნდა იყოს ქრონოლოგიური წესით (შემოსული-შემოსელის თარიღების, გასული-გაგზავნის თარიღების მიხედვით) ან ავტორებისა თუ კორესპონდენტების ანბანის მიხედვით. ამასთანავე მუდმივად და ხანგრძლივად შესანახ საქმეებში ქრონოლოგიური წესით განლაგებისას ადრინდელი დოკუმენტები უნდა მოთავსდეს საქმის დასაწყისში, ხოლო გვიანდელი საქმის ბოლოში. დოკუმენტების პირველუ განლაგება დაიშვება მხოლოდ დროებით შესანახ საქმეთა ფორმირებისას. დოკუმენტების დანართები, მათი დამტკიცებისა და შედგენის თარიღის მიუხედავად, უერთდება დოკუმენტებს, რომლებსაც ისინი განეკუთვნებიან. 250 ფურცელზე მეტი მოცულობის დანართები შეადგენენ ცალკე ტომს, რის შესახებაც დოკუმენტში გაკეთდება აღნიშვნა.

5.დაწესებულებასა და მის სტრუქტურულ ქვედანაყოფებში საქმეთა ფორმირების სისწორის კონტროლს ახორციელებს საქმისწარმოების სამსახური ან საქმისწარმოებისათვის პასუხისმგებელი პირი.

მუხლი 51. დოკუმენტების ცალკეული კატეგორიების დაჯგუფება

1.განკარგულებითი დოკუმენტების დაჯგუფება საქმეებში ხდება სახეობებისა და ქრონოლოგიის მიხედვით მათთვის განკუთვნილი დანართებით.

2.განკარგულებითი დოკუმენტებით დამტკიცებული წესდებები, დებულებები, ინსტრუქციები მათი დანართებია და ჯგუფდება მათთან ერთად, ხოლო თუ ისინი დამტკიცებულია როგორც დამოუკიდებელი დოკუმენტები, მათ აჯგუფებენ დამოუკიდებელ საქმეებად.

3.ძირითადი საქმიანობის ბრძანებები და პირადი შემადგენლობის ბრძანებები ჯგუფდება ცალცალკე.

4.პირადი შემადგენლობის ბრძანებები საქმეებად ჯგუფდება მათი შენახვის დადგენილი ვადების მიხედვით. დოკუმენტების დიდი მოცულობის პირობებში მიზანშეწონილია, რომ პირადი შემადგენლობის ბრძანებები, რომლებიც ეხება დაწესებულების საქმიანობის სხვადასხვა მხარეს (სამუშაოზე მიღება, დათხოვნა, გადაადგილება, მივლინებები, პრემირება და ა.შ.), დაჯგუფდეს დამოუკიდებელ საქმეებად.

5.ზემდეომ დაწესებულებათა დავალებები და მათი შესრულების დოკუმენტები საქმეებში ჯგუფდება დაწესებულების საქმიანობის მიმართულებათა მიხედვით.

6.დამტკიცებული გეგმები, ანგარიშები, სარჯთაღრიცხვები, ლიმიტები, საგიტულო სიები და სხვა დოკუმენტები ჯგუფდება ცალკე მათი პროექტებისაგან.

7.პირად საქმეებში დოკუმენტების განლაგება ხდება ქრონოლოგიურად მათი შემოსვლის კვალობაზე.

8.მუშა-მოსამსახურეთა ხელფასის პირადი ანგარიშები ჯგუფდება დამოუკიდებელ საქმეებად და განლაგდება მათში ანბანური წესით გვარების მიხედვით.

9.მოქალაქეთა წინადადებები, განცხადებები, საჩივრები დაწესებულებათა მუშაობის საკითხებზე და ყველა დოკუმენტი მათი განხილვისა და შესრულების შესახებ ჯგუფდება ცალკე პირად საკითხებზე მოქალაქეთა განცხადებებისაგან.

10.ბიმოწერა, როგორც წესი, ჯგუფდება კალენდარული წლის პერიოდის მიხედვით და მისი სისტემატიზაცია ხდება ქრონოლოგიური თანამიმდევრობით. დოკუმენტი-პასუხი თავსდება დოკუმენტი-შეკითხვის შემდეგ. გარკვეულ საკითხზე წინა წელს დაწყებული მიმოწერის განახლების შემთხვევაში დოკუმენტი შეიგანება მიმდინარე წლის საქმეში წინა წლის საქმის ინდექსის მითითებით. დაწესებულების საქმიანობის სპეციფიკის მიხედვით მიმოწერის დაჯგუფება შეიძლება სასწაელო წლის, მოწვევის ვადისა და ა.შ. ფარგლებშიც.

11.მანქანურსაკითხავი დოკუმენტები ჯგუფდება საქმეებად ნომენკლატურის მიხედვით.

კარი V

დოკუმენტების მომზადება საუწყებო არქივში ბადასაცემად

მუხლი 52

1.მუდმივად და ხანგრძლივად (10 წელი და ზევით) შესანახი დასრულებული საქმეები (მათ შორის ბუღალტრული აღრიცხვის დოკუმენტები) სამი წლის განმავლობაში რჩება სტრუქტურულ ქვედანაყოფებში საცნობარო მუშაობისათვის, ხოლო შემდეგ ბარდება ამ დაწესებულების, ორგანიზაციისა და საწარმოს (დაქვემდებარების და საკუთრების ფორმის მიუხედავად) საარქიეო სამსახურს (საუწყებო არქივს), ამასთან, თუ ამის შესაძლებლობა არ არსებობს, ინახება სტრუქტურულ ქვედანაყოფებში. დროებით (10 წლის ჩათვლით) შესანახი საქმეები საუწყებო არქივს შეიძლება გადაეცეს დაწესებულების ხელმძღვანელობასთან შეთანხმებით.

2.დოკუმენტების მომზადება საუწყებო არქივში ჩასაბარებლად მოიცავს: დოკუმენტების შემფასებელი ექსპერტიზის მოწყობას; საქმეთა გაფორმებას; საქმეთა აღწერების შედგენას; დოკუმენტებისა და საქმეების გასანადგურებლად გამოყოფის აქტების შედგენას.

თავი I

დოკუმენტების შემფასებელი ექსპერტიზა

მუხლი 53

დოკუმენტების შემფასებელი ექსპერტიზის მიზანია მათი უასეულობის პრინციპებისა და კრიტერიუმების შესწავლის საფუძველზე დოკუმენტების შენახვის ვადების განსაზღვრა და შესანახად შერჩევა.

მუხლი 54. დოკუმენტების შემფასებელი ექსპერტიზის პრინციპები და კრიტერიუმები

1. დოკუმენტების შემფასებელი ექსპერტიზა ხდება ისტორიზმის, დოკუმენტების შეფასების კომპლექსურობისა და ყოველმხრივობის პრინციპების საფუძველზე, დოკუმენტების წარმოშობის, შინაარსისა და გარეგნულ თავისებურებათა კომპლექსურად გამოყენებული კრიტერიუმების შესაბამისად.

ა) წარმოშობის კრიტერიუმებია: დაწესებულების (პირის) როლი და ადგილი სახელმწიფო მმართველობის სისტემაში თუ კონკრეტულ დარგში, მის მიერ შესრულებული ფუნქციების მნიშვნელობა.

ბ)შინაარსის კრიტერიუმებია: დოკუმენტებში ასახული ამბის (მოვლენის, საგნის) მნიშვნელობა; დოკუმენტში არსებული ინფორმაციის მნიშვნელობა; მისი განმეორება სხვა დოკუმენტებში; დოკუმენტის მიმნობრივი ღირებულება, სახეობა და ნაირსახეობა.

გ) დოკუმენტის გარეგნულ თავისებურებათა კრიტერიუმებია: დოკუმენტის იურიდიული უტყუარობა (ხელმოწერების, თარიღების, ბეჭდების არსებობა); რეზოლუციების, ჩანიშვნების არსებობა; ტექსტის გადმოცემის თავისებურებანი; დოკუმენტის ფიზიკური მდგომარეობის თავისებურებანი.

2.ა) დოკუმენტების შემფასებელი ექსპერტიზა ხდება საქართველოს საარქივო სახელმწიფო დეპარტამენტის მიერ დამტკიცებული ნორმატიულ-მეთოდიკური დოკუმენტების შესაბამისად;

ბ)დოკუმენტების შენახვის ვადები განისაზღვრება დოკუმენტების ნუსხებით. ამ მიზნით დგება ტიპობრივი და საუწყებო (დარგობრივი) ნუსხები შენახვის ვადების ჩვენებით;

გ) ტიპობრივი დოკუმენტებისა და მათი შენახვის ვადების ამსახველი ნუსხები დგება და მტკიცდება საქართველოს საარქივო სახელმწიფო დეპარტამენტის მიერ. ამ ნუსხების საფუძველზე სამთავრობო დაწესებულებები ადგენენ დოკუმენტებისა და მათი შენახვის ვადების ამსახველ საუწყებო ნუსხებს, ამტკიცებენ მათ საარქიეო სახელმწიფო დეპარტამენტთან ერთად.

მუხლი 55. დოკუმენტების შემფასებელი ექსპერტიზის ორგანიზაცია

1.დაწესებულების საქმისწარმოებაში დოკუმენტების შემფასებელი ექსპერტიზა ხდება: საქმეთა ნომენკლატურების შედგენის, საქმეთა ფორმირებისა და საქმეებისათვის დოკუმენტების სწორად მიკუთვნების შემოწმების, საქმეთა შემდგომი შენახვისათვის მომზადების დროს.

2.დოკუმენტების შემფასებელი ექსპერტიზის ორგანიზებისა და მოწყობის, მათი სახელმწიფო შენახვისათვის გადასაცემად მომზადების, აგრეთვე დარგის (სისტემის) დაწესებულებებში დოკუმენტების შემფასებელი ექსპერტიზის მიმდინარეობის კონტროლისა და მეთოდიკური დახმარების გაწევის მიზნით სამთავრობო დაწესებულებებში იქმნება მუდმივმოქმედი ცენტრალური საექსპერტო კომისიები. დანარჩენ დაწესებულებებში დოკუმენტების შემფასებელ ექსპერტიზას, მათ შესანახად შერჩევას ახორციელებენ მუდმივმოქმედი საექსპერტო კომისიები.

3.დაწესებულების ცენტრალური საექსპერტო (საექსპერტო) კომისია სათათბირო ორგანოა, მუშაობს შესაბამისი საარქივო დაწესებულების საექსპერტო-შემმოწმებელ კომისიასთან მუდმივ კონტაქტში და იღებს მისგან საჭირო ორგანიზაციულ-მეთოდიკურ მითითებებს.

4.ცენტრალური საექსპერტო (საექსპერტო) კომისიის ფუნქციებსა და უფლებებს, მისი მუშაობის ორგანიზაციას განსაზღვრავს კომისიის დებულება, რომელიც დგება საქართველოს საარქივო სახელმწიფო დეპარტამენტის მიერ დამტკიცებული შესაბამისი ტიპობრივი დებულების საფუძველზე. დაწესებულების ცენტრალური საექსპერტო (საექსპერტო) კომისიის დებულებას შესაბამის საარქივო დაწესებულებასთან შეთანხმების შემდეგ ამტკიცებს დაწესებულების ხელმძღვანელი.

5.საექსპერტო კომისია იქმნება დაწესებულების ხელმძღვანელის ბრძანებით ყველაზე კვალიფიციური მუშაკებისაგან სულ ცოტა სამი კაცის შემადგენლობით. მის შემადგენლობაში საეალდებულო წესით შედის საუწყებო არქივის გამგე (არქივისათვის პასუხისმგებელი პირი), ხოლო ცენტრალური საექსპერტო კომისიის შემადგენლობაში - შესაბამისი საარქივო დაწესებულების წარმომადგენელი. დაწესებულების საექსპერტო კომისიის შემადგენლობაში შესაბამის სახელმწიფო არქივთან შეთანხმებით შეიძლება შევიდეს მისი წარმომადგენელიც. დაწესებულების ცენტრალური საექსპერტო (საექსპერტო) კომისიის თავმჯდომარედ ინიშნება დაწესებულების ერთ-ერთი ხელმძღვანელი მუშაკი.

6.ცენტრალური საექსპერტო (საექსპერტო) კომისია თავის სხდომებს მართავს დაწესებულების ხელმძღვანელის მიერ დამტკიცებული სამუშაო გეგმების შესაბამისად საჭიროების მიხედვით, წელიწადში ორჯერ მაინც. კომისია გადაწყვეტილებებს იღებს ხმის უმრავლესობით. საექსპერტო კომისიის სხდომები ფორმდება ოქმებით, რომლებსაც ხელს აწერენ კომისიის თავმჯდომარე და მდივანი, ამტკიცებს დაწესებულების ხელმძღვანელი.

მუხლი 56. დაწესებულების საქმისწარმოებაში დოკუმენტების შემფასებელი ექსპერტიზის მოწყობის წესი

1.დაწესებულების საქმისწარმოებაში მუდმივად, სანგრძლივად და დროებით შესანახი დოკუმენტების შემფასებელი ექსპერტიზა ხორციელდება ყოველწლიურად საქმისწარმოების მუშაკების მიერ დაწესებულების ცენტრალურ საექსპერტო (საექსპერტო) კომისიასთან ერთად საუწყებო არქივის უშუალო მეთოდიკური ხელმძღვანელობით.

2.დოკუმენტების შემფასებელი ექსპერტიზის დროს სტრუქტურულ ქვედანაყოფებში სორციელდება მუდმივად და ხანგრძლივად შესანახი დოკუმენტების შერჩევა საუწყებო არქივში გადასაცემად; დროებით შესანახი დოკუმენტების შერჩევა სტრუქტურულ ქვედანაყოფებში შემდგომი შესანახისათვის; წინა წლების იმ საქმეთა გასანადგურებლად გამოყოფა, რომლებსაც შენახვის ვადები გაუვიდათ. ამასთანავე მოწმდება დაწესებულების საქმეთა მოქმედი ნომენკლატურის ხარისხი და სისრულე, საქმეთა ნომენკლატურის შესაბამისად შემოღებულ საქმეთა შენახვის ვადების განსაზღვრის სისწორე, დოკუმენტების გაფორმებისა და საქმეთა ფორმირების დადგენილი წესის დაცვა.

3.მუდმივად შესანახი დოკუმენტების შერჩევა ხდება დოკუმენტების საუწყებო (ხოლო მისი უქონლობის შემთხვევაში - ტიპობრივი) ნუსხისა და დაწესებულების საქმეთა ნომენკლატურის საფუძველზე საქმეთა ფურცლობრივი გადასინჯვის გზით. არ დაიშვება დოკუმენტების შესანახად შერჩევა და გასანადგურებლად გამოყოფა მხოლოდ საქმეთა სათაურების მიხედვით. მუდმივად შესანახი დოკუმენტების ფურცლობრივი გადასინჯვის დროს საქმეებიდან ამოღებულ უნდა იქნეს დოკუმენტების დუბლეტური ეგზემპლარები, შაქი ნაწერები, დოკუმენტების გაუფორმებელი ასლები და დროებით შესანახი დოკუმენტები.

4.ფურცლობრივად გადაისინჯება საქმეები "სმ" აღნიშვნით მათგან მუდმივი შენახვის დოკუმენტების გამოსაყოფად. "სმ" აღნიშვნით მუდმივად შენახვის დოკუმენტების საქმეები ხელახლა ფორმდება. მათი შემადგენლობიდან გამოყოფილი მუდმივად შესანახი დოკუმენტები უერთდება ერთგვაროვან საქმეებს და ფორმდება დამოუკიდებელ საქმეებად. დარჩენილი დროებით შესანახი დოკუმენტების მომცველ საქმეთა შენახვის ვადები განისაზღვრება დოკუმენტების საუწყებო (მისი უქონლობის შემთხვევაში - ტიპობრივი) ნუსხის ან დაწესებულების საქმეთა ნომენკლატურის მიხედვით. ახლად ფორმირებულ საქმეთა ჩაკერება ხდება მხოლოდ დოკუმენტების შემფასებელი ექსპერტიზის დამთავრების შემდეგ.

5.მუდმივად და ხანგრძლივად შესანახი დოკუმენტების საუწყებო არქივში გადასაცემად შერჩევასთან ერთად სტრუქტურულ ქვედანაყოფებში ხდება შენახვის ვადაგასული დროებით შესანახი საქმეებისა და დოკუმენტების შერჩევა. ამასთან გასათვალისწინებელია დაწესებულების საქმეთა ნომენკლატურაში ისეთი აღნიშვნები, როგორიც არის "საჭიროების გასვლამდე", "რევიზიის მოწყობის (დამთავრების) შემდეგ" და ა.შ.

მუხლი 57. დოკუმენტების შემფასებელი ექსპერტიზის შედეგების გაფორმება

1.დოკუმენტების შემფასებელი ექსპერტიზის შედეგების მიხედვით დაწესებულების სტრუქტურულ ქვედანაყოფებში დგება მუდმივად და ხანგრძლივად შესანახი დოკუმენტების აღწერები, დოკუმენტებისა და საქმეების გასანადგურებლად გამოყოფის აქტები. დოკუმენტების გასანადგურებლად შერჩევა და მათზე აქტის (დანართი 9) შედგენა ხორციელდება ამავე პერიოდის მუდმივად და ხანგრძლივად შესანახ საქმეთა აღწერების მომზადების შემდეგ. დოკუმენტებისა და საქმეების გასანადგურებლად გამოყოფის აქტები განიხილება საექსპერტო კომისიის სხდომებზე საქმეთა აღწერებთან ერთად. დაწესებულებებში, რომლებიც დოკუმენტებს აბარებენ სახელმწიფო შენახვისათვის, აქტებს ამტკიცებს დაწესებულების ხელმძღვანელი მხოლოდ ამავე პერიოდის მუდმივად შესანახ საქმეთა აღწერების საარქივო დაწესებულების საექსპერტო-შემმოწმებელი კომისიის მიერ დამტკიცების შემდეგ.

2.საქმეები აქტში შეიტანება, თუ მათთვის გათვალისწინებული შენახვის ვადა ამოიწურა იმ წლის 1 იანვრისათვის, რომელშიც შედგენილია ეს აქტი. გასანადგურებლად შერჩეულ ერთგვაროვან საქმეთა სათაურები აქტში შეიტანება საერთო სათაურით ჯგუფში შემაჯალი საქმეების რაოდენობის აღნიშვნით.

3.დაწესებულება, რომლის საქმიანობის პროცესში არ იქმნება სახელმწიფო შენახვისათვის გადასაცემი დოკუმენტები, ადგენს იმ დოკუმენტების გასანადგურებლად გამოყოფის აქტებს, რომლებიც შენახვას არ ექვემდებარებიან, და ამ აქტებში შეტანილ დოკუმენტებს ანადგურებს მათი შენახვის ვადების გასვლის შემდეგ მხოლოდ შესაბამისი პერიოდის პირადი შემადგენლობის საქმეთა კრებსითი აღწერების შედგენისა და დაწესებულების ხელმძღვანელის მიერ დამტკიცების შემდეგ. დაწესებულება ვალდებულია ამ წესების მოთხოვნათა შესაბამისად სისტემატურად აღწეროს პირადი შემადგენლობისა და ხანგრძლივად შესანახი დოკუმენტები, უზრუნველყოს მათი დაცვა და აღრიცხვა.

4.აქტების დამტკიცების შემდეგ დაწესებულების საქმისწარმოების სამსახურების ან საუწყებო არქივების მუშაკთა მიერ გასანადგურებლად გამოყოფილი დოკუმენტები და საქმეები ბარდება მეორეულ ნედლეულად.

თავი II

საქმეების გაფორმება

მუხლი 58

საუწყებო არქივის მეთოდიკური დახმარებითა და კონტროლით საქმეებს აფორმებენ დაწესებულების საქმისწარმოების სამსახურისა და იმ სტრუქტურული ქვედანაყოფების მუშაკები, რომელთა გამგებლობაშიც არის საქმეთა შემოღება და ფორმირება.

მუხლი 59. საქმეების სრული ან ნაწილობრივი გაფორმება

1.შენახვის ვადების მიხედვით ხდება საქმეების სრული ან ნაწილობრივი გაფორმება.

2.სრულ ფორმირებას ექვემდებარება მუდმივად, ხანგრძლივად შესანახი და პირადი შემადგენლობის საქმეები. საქმეების სრული გაფორმება ითვალისწინებს:

ა) საქმეების ჩაკერებას ან აკინძვას;

ბ) ფურცლების დანომერას საქმეში;

გ) საქმის დამადასტურებელი წარწერის შედგენას (დანართი 10);

დ)საჭიროების შემთხვევაში საქმის დოკუმენტაციის შიდა აღწერის შედგენას (დანართი 11);

ე)საქმის გარეკანის (დანართი 12) რეკვიზიტებში საჭირო დაზუსტებათა (დაწესებულების დასახელების, საქმისწარმოების ინდექსისა და საქმის სათაურის, საქმის თარიღის და ა.შ. დაზუსტება) შეტანას.

3.დროებით შესანახი საქმეები ექვემდებარება ნაწილობრივ გაფორმებას: დასაშვებია ეს საქმეები ინახებოდეს სწრაფწამკერებში, არ მოსდეს დოკუმენტების ხელახალი სისტემატიზაცია საქმეში, არ დაინომროს საქმის ფურცლები, არ შედგეს დამადასტურებელი წარწერა.

მუხლი 60. საქმის ჩაკერება (აკინძვა)

1.საქმეში შემავალი დოკუმენტები ოთხი ნაჩხვლეტით ჩაიკერება მუყაოს გარეკანში ან აიკინძება ისე, რომ თავისუფლად იკითხებოდეს ყველა დოკუმენტის ტექსტი, თარიღები, ვიზები და რეზოლუციები. ჩასაკერებლად (ასაკინძად) საქმეების მომზადების დროს დოკუმენტებიდან ამოიღებენ ლითონის სამაგრებსა და ქინძისთავებს.

2.მუდმივად შესანახი საქმეები, რომლებიც მოიცავენ განსაკუთრებული სამეცნიერო-ისტორიული, მხატვრული და სხვა ფასეულობის ან განსხვავებული ფორმატის დოკუმენტებს, ინახება სამსარქველიან შესაკრავ მაგარ საქაღალდეებში ან მუყაოს ფუტლარებში (კოლოფებში).

3.თუ საქმეში მოთავსებულია ცალკეული განსაკუთრებულად ფასეული დოკუმენტები ან მოუკითხაები პირადი დოკუმენტები (შრომის წიგნაკები, პასპორტები და სხვ.), ისინი ჩაიდება კონვერტში, რომელიც შემდეგ ჩაიკერება ამ საქმეში. თუ ასეთი დოკუმენტი ბევრია, ისინი შეიძლება ამოღებულ იქნეს საქმეებიდან და აღიწეროს ცალკე.

4.თითოეული საქმის ბოლოს ჩაიკერება დამადასტურებელი წარწერის ფორმის სუფთა ბლანკი (დანართი 10), ხოლო საქმის თავში (საჭიროების შემთხვევაში)-საქმის დოკუმენტების შიდა აღწერის ფორმის ბლანკი (დანართი 11).

მუხლი 61. საქმის ფურცლების დანომვრა

1.საქმეში შეტანილი დოკუმენტების დაცვისა და მათი განლაგების წესის განმტკიცების მიზნით მისი ყველა ფურცელი, დამადასტურებელი წარწერისა და შიდა აღწერის ფურცლების გარდა, გამლილი სახით ინომრება არაბული ციფრებით მთლიანი ნუმერაციით ფურცლის ზედა მარჯვენა კუთხეში მაუი გრაფიტის ფანქრით ან ნუმერატორით. ნომრები არ უნდა შეეხოს ტექსტს. ფურცლების დანომერა მელნით და ფერადი ფანქრებით აკრძალულია. საქმის დოკუმენტების შიდა აღწერის ფურცლები ინომრება ცალკე.

2.საქმეთა ფურცლები, რომლებიც რამდენიმე ტომს ან ნაწილს შეიცავენ, ინომრება ცალ-ცალკე თითოეული ტომისა თუ ნაწილის მიხედვით.

3.ფოტოსურათები, ნახაზები, დიაგრამები და სხვა საილუსტრაციო და სპეციფიკური დოკუმენტები, რომლებიც საქმეში წარმოადგენენ დამოუკიდებელ ფურცელს, ინომრება მეორე მხარეს ზედა მარცხენა კუთხეში.

4.დაკეცილი ფურცელი იშლება და ინომრება ზედა მარჯვენა კუთხეში. ამასთან ცალი მხარით ჩაკერებული ნებისმიერი ფორმატის ფურცელი ინომრება როგორც ერთი ფურცელი, დაკეცილი და

შუა ნაწილით ჩაკერებული ფურცელი ხელახლა უნდა ჩაიკეროს და დაინომროს როგორც ერთი ფურცელი.

5.ფურცელი, რომელზეც დაწებებულია დოკუმენტები (ამონაჭრები, ამონაწერები, ფოტოსურათები და ა.შ.), ინომრება როგორც ერთი ფურცელი. თუ დოკუმენტს ცალ მხარეს მიწებებული აქვს სხვა დოკუმენტები (ამონაჭრები, ტექსტის ჩანართები, თარგმანები და ა.შ.), თითოეული დოკუმენტი ინომრება ცალ-ცალკე.

6.საქმეში ჩაკერებული ჩანადებიანი კონვერტები ინომრება: ჯერ ინომრება კონვერტი, ხოლო შემდეგ მორიგი ნომრით - კონვერტის თითოეული ჩანადები.

7.საქმეში ჩაკერებული დოკუმენტები (დაბეჭდილი გამოცემების ჩათვლით), რომლებსაც საკუთარი ნუმერაცია აქვთ, შეიძლება დაინომროს საერთო წესით ან დარჩეს მისი საკუთარი ნუმერაცია, თუ იგი შეესაბამება საქმეში დოკუმენტების რიგით განლაგებას.

8.თუ აღმოჩნდა, რომ საქმის ფურცლების ნუმერაციაში დამშვებულია მრავალი შეცდომა, საქმისწარმოებაში საქმის ფურცლები ხელახლა ინომრება. ფურცლების ხელახალი დანომერის დროს ძველი ნომერი იშლება ერთი დახრილი ხაზით და გვერდით დაისმება ფურცლის ახალი ნომერი. საქმის ბოლოს დგება ახალი დამადასტურებელი წარწერა, ამასთან ძველი დამადასტურებელი წარწერა უნდა წაიშალოს, მაგრამ დარჩეს საქმეში.

მუხლი 62. საქმის დამადასტურებელი წარწერის შედგენა

1.საქმეში ფურცლების რაოდენობის აღრიცხვისა და მათი ნუმერაციის თავისებურებათა ფიქსირების მიზნით დგება საქმის დამადასტურებელი წარწერა.

2.დამადასტურებელი წარწერა დგება ცალკე ფურცელზე, დავთრებში - ბოლო სუფთა ფურცლის მეორე მხარეს, კარტოთეკებში -ბარათის ფორმატის ცალკე სუფთა ფურცელზე. დამადასტურებელი ფურცელი დგება დადგენილი ფორმით (დანართი 10). აკრძალულია დამადასტურებელი წარწერის გამოტანა საქმის გარეკანზე ან ბოლო დოკუმენტის სუფთა ფურცლის მეორე მხარეზე. თუ საქმე შეკერილია ან აკინძულია დამადასტურებელი ფურცლის ბლანკის გარეშე, იგი ზედა კიდით ეწებება საქმის გარეკანის შიდა მხარეს.

3.საქმის დამადასტურებელ წარწერაში ციფრებით და სიტყვებით აღინიშნება საქმეში დანომრილი ფურცლების რაოდენობა და ცალკე ნიშნის "+" (პლუსი) შემდეგ შიდა აღწერის (თუ არის) ფურცლების რაოდენობა.

4.დამადასტურებელ წარწერაში აღინიშნება საქმის დოკუმენტების ნუმერაციის შემდეგი თავისებურებანი: ფურცლების სალიტერო ნომრებისა და გამოტოვებული ნომრების არსებობა; იმ ფურცლების ნომრები, რომლებზეც დაწებებულია ფოტოსურათები, დოკუმენტები, გაზეთების ამონაჭრები; დიდფორმატიანი ფურცლების ნომრები; ჩანადებიანი კონვერტების ნომრები და მათში ჩადებული ფურცლების რაოდენობა.

5.დამადასტურებელ წარწერას სელს აწერს მისი შემდგენელი, იქვე ხდება სელმოწერის გაშიფრა, აღინიშნება შემდგენლის თანამდებობა და შედგენის თარიღი. საქმის შემადგენლობისა და მდგომარეობის შემდგომი ცვლილებები (დაშალა, დოკუმენტთა დედნების შეცვლა ასლებით, ახალი დოკუმენტების ჩამატება და ა.შ.) აღინიშნება დამადასტურებელ წარწერაში შესაბამისი აქტის დადასტურებით.

მუხლი 63. საქმის დოკუმენტების შიდა აღწერილობის შედგენა

1.ა) მუდმივად და ხანგრძლივად შესანახი ცალკეულ კატეგორიათა საქმეების იმ დოკუმენტების აღრიცხვისათვის, რომელიც გამოწვეულია მოცემული დოკუმენტაციის სპეციფიკით (განსაკუთრებულად ფასეული პირადი, სასამართლო და საგამოძიებო, სამეცნიერო ხარისხისა და სამეცნიერო წოდების მინიჭების, საავტორო მოწმობების, გამოგონებათა პატენტების შემცველი საქმეები და ა.შ.), დგება საქმის დოკუმენტების შიდა აღწერილობის.

ბ)შიდა აღწერილობის შედგენა საჭიროა მუდმივად და ხანგრძლივად შესანახ საქმეებშიც, რომლებიც ფორმირებულია იმ დოკუმენტების ნაირსახეობებით, რომელთა სათაურები არ ასახავენ დოკუმენტების კონკრეტულ შინაარსს.

გ) საქმის დოკუმენტების შიდა აღწერილობის შედგენის საჭიროება განისაზღვრება დაწესებულების საქმისწარმოების ინსტრუქციით, სპეციალური ინსტრუქციებითა და დებულებებით.

2.ა) შიდა დგება ცალკე ფურცელზე დადგენილი ფორმის მიხედვით (დანართი 11). იგი მოიცავს საქმის დოკუმენტების რიგითი ნომრების, მათი ინდექსების, თარიღების, სათაურებისა და საქმის იმ

ფურცლების ნომრების ცნობებს, რომლებზეც განლაგებულია თითოეული დოკუმენტი.

ბ)საქმის შიდა აღწერისათვის დგება შემაჯამებელი ჩანაწერი, რომელშიც ციფრებითა და სიტყვებით აღინიშნება მასში შეტანილი დოკუმენტებისა და შიდა აღწერილობის ფურცლების რაოდენობა.

გ)შიდა აღწერილობას ხელს აწერს მისი შემდგენელი, იქვე ხდება ხელმოწერის გაშიფვრა, აღინიშნება შემდგენლის თანამდებობა და აღწერილობის შედგენის თარიღი.

დ)თუ საქმე აკინძულია ან ჩაკერილია დოკუმენტების შიდა აღწერილობის ბლანკის გარეშე, დადგენილი ფორმით შედგენილი აღწერილობა დაეწებება საქმის გარეკანის წინა პირის შიდა მხარეს.

3.საქმის დოკუმენტების შემადგენლობის შეცვლის შემთხვევაში(დოკუმენტების ამოღება, ჩამატება, მათი შეცვლა ასლებით და ა.შ.) ცვლილებები აისახება ჯგუფში "შენიშვნა" შიდა აღწერის შესაბამისი აქტების დადასტურებით, ხოლო საჭიროების შემთხვევაში დგება შიდა აღწერილობის ახალი შემაჯამებელი ჩანაწერი და საქმის დამადასტურებელი ჩანაწერი.

მუხლი 64. მუდმივად და ხანგრძლივად შესანახი საქმის გარეკანის გაფორმება

1.მუდმივად, ხანგრძლივად შესანახი და პირადი შემადგენლობის საქმეების გარეკანის გაფორმება ხდება დადგენილი ფორმის მიხედვით (დანართი 12). საქმის გარეკანზე აღინიშნება დაწესებულების დასახელება და მისი უშუალო დაქვემდებარება; სტრუქტურული ქვედანაყოფის დასახელება; საქმის ინდექსი; საქმის (ტომის, ნაწილის) ნომერი საქმეთა კრებსითი აღწერის ძიხედვით; საქმის სათაური; საქმის დოკუმენტების ანოტაცია (განსაკუთრებულად ფასეული დოკუმენტების შემცველი მუდმივად შესანახი საქმეებისათვის); საქმის (ტომის, ნაწილის) თარიღი; საქმის ფურცლების რაოდენობა; საქმის შენახვის ვადა და საარქივო შიფრი.

2.ა) მუდმივად შესანახი საქმეების გარეკანზე გათვალისწინებულია ადგილი იმ სახელმწიფო არქივის დასახელებისათვის, რომელსაც ისინი გადაეცემა, აგრეთვე სახელმწიფო არქივისა და დაწესებულების კოდებისათვის. მუდმივად შესანახი საქმეების გარეკანზე საარქივო შიფრი დაისმება საუწყებო არქივში მელნით მას შემდეგ, რაც ეს საქმეები შეიტანება შესაბამისი სახელმწიფო არქივის საექსპერტო-შემმოწმებელი კომისიის მიერ დამტკიცებულ საქმეთა კრებსით აღწერებში (მანამდე იგი დაისმება უანქრით).

ბ)ხანგრძლივად შესანახ და პირადი შემადგენლობის საქმეთა გარეკანზე საარქივო შიფრი დაისმება მელნით მას შემდეგ, რაც საქმეები შეიტანება კრებსით აღწერებში, რომლებიც მოწონებულია დაწესებულების ცენტრალური საექპერტო (საექსპერტო) კომისიის მიერ, შეთანხმებულია შესაბამისი სახელმწიფო არქივის საექსპერტო-შემმოწმებელ კომისიასთან (პირადი შემადგენლობის საქმეთა აღწერებისათვის) და დამტკიცებულია დაწესებულების ხელმძღვანელის მიერ.

3.ა) საქმეთა გარეკანის გაფორმების დროს დაწესებულების დასახელება აღინიშნება სრულად სახელობით ბრუნვაში იმ დაწესებულების სრული დასახელების აღნიშვნით, რომელსაც იგი უშუალოდ ექვემდებარება (ასევე სახელობით ბრუნვაში). თუ დაწესებულებას ან ზემდგომ დაწესებულებას აქვთ ოფიციალურად მიღებული შემოკლებული დასახელებები, ისინი აღინიშნება ფრჩხილებში სრული დასახელების შემდეგ. მაგალითად:

საქართველოს ეკონომიკის სამინისტრო
სამეცნიერო-ტექნიკური ინფორმაციისა და
ტექნიკურ-ეკონომიკურ გამოკვლევათა
სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი
(ტექინფორმი)

ბ)თუ დაწესებულების (სტრუქტურული ქვედანაყოფის) დასახელება შეიცვალა იმ პერიოდში, რომელსაც საქმის დოკუმენტები მოიცავს, ან საქმე სხვა დაწესებულებას (სტრუქტურულ ქვედანაყოფს) გადაეცა, გარეკანზე დამატებით იწერება ამ დაწესებულების ან შემკვიდრე დაწესებულების (სტრუქტურული ქვედანაყოფის) ახალი დასახელება, ხოლო ძველი ჩაისმება ფრჩხილებში.

4.ა) საქმის სათაური გარეკანზე გადმოიტანება დაწესებულების საქმეთა ნომენკლატურიდან, რომელიც შეთანხმებულია შესაბამისი სასელმწიფო არქივის საექსპერტო-შემმოწმებელ კომისიასთან. საჭირო შემთხვევებში სათაურში შეიტანება დამატებითი ცნობები და დაბუსტებები (დაისმება ბრძანებების, ოქმების ნომრები და ა.შ.).

ბ) იმ შემთხვევაში, როცა საქმე შედგება რამდენიმე ტომისაგან (ნაწილისაგან), თითოეული ტომის (ნაწილის) გარეკანზე გადმოიტანება საქმის საერთო სათაური და თითოეული ტომის (ნაწილის) სათაური, მაგალითად:

ზესტაფონის რაიონის 2000 წლის სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების გეგმა. ნაწილი 1. პრეწელობა

ზესტაფონის რაიონის 2000 წლის სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების გეგმა. ნაწილი 2. სოფლის მეურნეობა

5.ა) დოკუმენტების ასლების შემცველ საქმეთა სათაურებში აღინიშნება ასლების არსებობა. მაგალითად: ინსტიტუტის ძირითადი საქმიანობის 1997 წლის NN1-120 ბრძანებები. ასლები.

ბ)თუ საქმე შეიცავს დოკუმენტების დედნებს, ეს სათაურში არ აღინიშნება.

მუხლი 65. საქმის თარიღი გარეკანზე

1.ა) საქმის გარეკანზე აუცილებლად აღინიშნება საქმის თარიღი -საქმისწარმოებაში საქმის შემოღებისა და დამთავრების წელი (წლები).

ბ)თუ საქმე შეიცავს დოკუმენტებს (მაგალითად, დანართებს და ა.შ.), რომელთა თარიღი არ ემთხვევა საქმის თარიღს, თარიღის ქვეშ ახალ სტრიქონზე იწერება: "საქმეში არის. . . წლის (წლების) დოკუმენტები".

გ)საქმის თარიღი შეიძლება არ აღინიშნოს მხოლოდ იმ საქმეთა გარეკანზე, რომლებიც შეიცავენ გეგმებსა და ანგარიშებს, რადგანაც მათი თარიღები ასახულია საქმეთა სათაურებში.

2.იმ საქმეთა თარიღებად, რომლებიც შეიცავენ განკარგულებით, შემოქმედებით და სხვა დოკუმენტაციას (მოხსენებები, წერილები, სტენოგრამები და ა.შ.) და რომელთათვის ზუსტ დათარიღებას დიდი მნიშვნელობა აქვს, ითვლება საქმის დოკუმენტების კიდური თარიღები, ე.ი. საქმეში შეტანილი ყველაზე ადრეული და ყველაზე გვიანი დოკუმენტების რეგისტრაციის (შედგენის) თარიღები.

3.თუ საქმე წარმოადგენს ბრძანებების, განკარგულებების და ა.შ. ჟურნალს, საქმის თარიღებად ჩაითვლება ჟურნალში პირველი და ბოლო ჩანაწერების ზუსტი კალენდარული თარიღები.

4.სხდომათა ოქმების შემცველი საქმის თარიღებია საქმეში შეტანილი პირველი და ბოლო ოქმის შედგენის თარიღები.

5.პიროვნებაზე შემოღებული პირადი საქმის თარიღებია პირის მიღებისა და დათხოვნის ბრძანებების ხელმოწერის თარიღები.

6.რამდენიმე ტომისაგან (ნაწილისაგან) შემდგარ საქმეთა გარეკანზე დაისმება თითოეული ტომის (ნაწილის) დოკუმენტების კიდური თარიღები.

7.ზუსტი კალენდარული თარიღის აღნიშვნის დროს იწერება რიცხვი, თვე და წელი ან წელი, თვე და რიცხვი. რიცხვი და წელი აღინიშნება არაბული ციფრებით, თვის დასახელება იწერება სიტყვებით. მაგალითად: 30 მაისი, 2000 წელი ან 2000 წლის 30 მაისი. კალენდარული თარიღის აღნიშვნის დროს დასაშვებია შემოკლებული ციფრობრივი აღნიშვნა იმ შემთხვევაში, თუ ეს არ გამოიწვევს თარიღის არაერთმნიშვნელოვან განმარტებას. მაგალითად: 30.05.2000 ან 2000.05.30.

8.თუ დოკუმენტის თარიღი ან მისი ცალკეული ელემენტები განისაზღვრება დაახლოებით დოკუმენტის მინაარსის ანალიზის საფუძველზე, ამ შემთხვევაში თარიღი ან მისი ცალკეული ელემენტები ჩაისმება კვადრატულ ფრჩხილებში. თარიღს ან მის ცალკეულ ელემენტებს, რომლებიც აბსოლუტურად უტყუარი არ არის, ახლავს კითხვის ნიშანი. მაგალითად: [არა უადრეს 1961 წლისა]; [არა უადრეს 1940 წლის აპრილისა-არა უგვიანეს ამავე წლის მაისისა]; 1964 წლის 15 [იანვარი]; [1980 წლის] 16 აგვისტო; [1952 წლის 22 სექტემბერი?].

მუხლი 66

საქმის გარეკანის აუცილებელი რეკვიზიტებია საქმის დამადასტურებელი წარწერის საფუძველზე დასმული ფურცლების რაოდენობისა და საქმის შენახვის ვადის აღნიშვნა (მუდმივად შესანახ საქმეთა გარეკანზე აღინიშნება "მუდმივად შესანახი"), რაც საქმის გარეკანზე გადმოიგანება დაწესებულების საქმეთა შესაბამისი ნომენკლატურიდან დოკუმენტებისა და მათი შენახვის ვადების ამსახველ საუწყებო ნუსხასთან მისი შეჯერების შემდეგ.

თავი III

საქმეთა აღწერილობების შედგენა და გაფორმება

მუხლი 67

1.დაწესებულების საქმისწარმოებაში დამთავრებულ ყველა მუდმივად, ხანგრძლივად შესანახ

და პირადი შემადგენლობის საქმეზე, რომლებმაც გაიარეს შემფასებელი ექსპერტიზა და გაფორმებულია ამ წესების IV კარის II თაეის და V კარის II თავის შესაბამისად, დგება აღწერილობები. დროებით შესანახ საქმეებზე აღწერილობები საჭირო არ არის.

2.სტრუქტურულ ქვედანაყოფებში აღწერილობები დგება საქმისწარმოებისათვის პასუხისმგებელი მუშაკების მიერ საუწყებო არქივის უშუალო მეთოდიკური ხელმძღვანელობით.

3.აღწერილობები დგება ცალკე:

ა) მუდმივად შესანახ საქმეებზე;

ბ) ხანგრძლივად შესანახ საქმეებზე;

გ) პირადი შემადგენლობის საქმეებსა და სხეა ერთი ტიპის საქმეებზე (სამეცნიერო ანგარიმები-თემების მიხედვით, სასამართლო და საგამოძიებო საქმეები, აეადმყოფობის ისტორიები, რაციონალიზატორული წინადადებები და ა.შ.).

მუხლი 68. სტრუქტურული ქვედანაყოფის საქმეთა აღწერილობების შედგენა

1.ა) დაწესებულებებში, რომელთა სტრუქტურულ ქვედანაყოფებში დიდი რაოდენობის დოკუმენტებია თავმოყრილი, საუწყებო არქივის უშუალო მეთოდიკური ხელმძღვანელობით თითოეული ქვედანაყოფის მიერ ყოველწლიურად დგება მუდმივად შესანახი საქმეების აღწერილობები (დანართი 13). ამ აღწერილობების მიხედვით დოკუმენტები ბარდება საუწყებო არქიეს. სტრუქტურული ქვედანაყოფების მიერ მომმადებული აღწერები საფუძველია დაწესებულების კრებსითი აღწერის შესადგენად, რომელსაც ამმადებს საუწყებო არქივი და რომლის მიხედვითაც საქმეებს აბარებს სახელმწიფო არქივს.

ბ)დაწესებულებებში, სადაც ყოველწლიურად იქმნება მცირე რაოდენობის დოკუმენტები, დასაშვებია აღწერაში რამდენიმე წლის დოკუმენტების შეტანა.

გ)პირადი შემადგენლობის საქმეების (პირადი საქმეების) აღწერები შეიძლება შედგეს რამდენიმე წლით საქმეთა საერთო ნუმერაციით.

2.აღწერილობებში საქმეთა სათაურების შეტანამდე მოწმდება საქმეთა ფორმირებისა და გაფორმების ხარისხი, აღწერაში შესატან საქმეთა რაოდენობის შესაბამისობა დაწესებულების საქმეთა ნომენკლატურის მიხედვით შემოღებულ საქმეთა რაოდენობასთან. საქმეთა გადათვალიერების დროს მოწმდება საქმის სათაურისა და საქმეში შეტანილი დოკუმენტების შინაარსის შესაბამისობა; საქმეში შეტანილი დოკუმენტების გაფორმებისა და დაჯგუფების სისწორე; საქმის ჩაკერებისა თუ აკინძვის ხარისხი; საქმეთა ფურცლების დანომერის სისწორე; საჭირო შემთხეევაში საქმის შიდა აღწერილობის არსებობა და მისი შედგენის სისწორე; საქმის გარეკანის გაფორმების სისწორე; საქმის დამადასტურებელი წარწერის არსებობა და მისი შედგენის სისწორე. საქმეთა ფორმირებისა და გაფორმების დადგენილი წესების დარღეეეის გამოვლენის შემთხვეევაში იგი უნდა გასწორდეს. თუ გამოირკვა დაწესებულების საქმეთა ნომენკლატურის მიხედვით გათვალისწინებული საქმეების დანაკლისი, სტრუქტურული ქვედანაყოფი ილებს ყველა ზომას მათ მოსაძებნად. აღმოჩენილი საქმეები შეიტანება აღწერაში. თუ ძიება უშედეგოა, აღმოუჩენელ საქმეებზე დგება საქმეთა დანაკლისის მიზმების ცნობა, რომელსაც ხელს აწერს სტრუქტურული ქვედანაყოფის ხელმძღვანელი, და საქმეთა აღწერილობასთან ერთად გადაეცემა საუწყებო არქივს.

3. სტრუქტურული ქვედანაყოფის საქმეთა აღწერის აღწერილობითი სტატია შეიცავს შემდეგ ელემენტებს:

ა) საქმის (ტომის, ნაწილის) რიგით ნომერს აღწერის მიხედვით;

ბ) საქმის (ტომის, ნაწილის) ინდექსს;

გ) საქმის (ტომის, ნაწილის) სათაურს, რომელიც სრულად შეესაბამება მის სათაურს საქმის გარეკანზე;

დ) საქმის (ტომის, ნაწილის) თარიღს;

ე) ფურცლების რაოდენობას საქმეში (ტომში, ნაწილში);

ვ) საქმის შენახვის ვადას.

4.სტრუქტურული ქვედანაყოფის საქმეთა აღწერილობის შედგენის დროს საჭიროა შემდეგი მოთხოვნების დაცვა:

ა)თითოეული საქმე აღწერილობაში შეიტანება დამოუკიდებელი რიგითი ნომრით. თუ საქმე შედგება რამდენიმე ტომისაგან (ნაწილისაგან), თითოეული ტომი (ნაწილი) აღწერილობაში შეიტანება დამოუკიდებელი ნომრით;

ბ) აღწერაში საქმეთა სისტემატიზაცია და სტრუქტურული ქვედანაყოფის აღწერისათვის ნომრის მიკუთვნება დაწყებულია საუწყებო არქივის მიერ. როგორც წესი, სტრუქტურული ქვედანაყოფის აღწერაში საქმეთა სისტემატიზაცია შეესაბამება მათ სისტემატიზაციას დაწესებულების საქმეთა ნომენკლატურაში, ხოლო სტრუქტურული ქვედანაყოფის აღწერის ნომერი შედგება სტრუქტურული ქვედანაყოფის ციფრობრივი აღნიშვნისაგან სამტკიცო ნუსხის მისედვით აღწერილობაში შეტანილი დოკუმენტების კატეგორიათა დასახელების პირველი ასოსა და იმ წლის ციფრისაგან, როდესაც შეიქმნა აღწერაში შეტანილი საქმეები. ასე, მაგალითად, ნომენკლატურის მისედვით N5 სტრუქტურული ქვედანაყოფის მუდმივად, ხანგრძლივად შესანახ და პირადი შემადგენლობის საქმეთა აღწერებს, რომლებიც შემოღებულია 1994 წელს, მიეკუთვნება ნომრები: 5მ-1994, 5ხ-1994 და 5პ/მ-1994;

ვ)აღწერილობის გრაფები შეივსება საქმეთა გარეკანზე გამოტანილი ცნობების ზუსტი შესაბამისობით;

დ)აღწერილობაში ზედიზედ ერთნაირი სათაურების მქონე საქმეების შეტანის დროს მთლიანად იწერება პირველი საქმის სათაური, ხოლო ყველა დანარჩენი ერთეყაროვანი საქმე აღინიშნება სიტყვით ,,იგივე", ამასთან სხვა ცნობები საქმეების შესახებ აღწერაში შეიტანება მთლიანად (აღწერის ყოველ ახალ ფურცელზე სათაური იწერება მთლიანად);

ე)აღწერილობების გრაფა ,,შენიშვნა" გამოიყენება აღნიშვნებისათვის საქმეთა ფიზიკური მდგომარეობის თაეისებურებების, დაწესებულების სხვა სტრუქტურულ ქვედანაყოფებში საქმეთა გადაცემის, ასლების არსებობისა და ა.შ. შესახებ.

მუხლი 69. სტრუქტურული ქვედანაყოფის საქმეთა აღწერის გაფორმება

1.აღწერის ბოლოს უკანასკნელი აღწერილობითი სტატიის შემდეგ კეთდება შემაჯამებელი ჩანაწერი, რომელშიც აღინიშნება (ციფრებით და სიტყვებით) აღწერაში შეტანილ საქმეთა რაოდენობა, აღწერის მიხედვით საქმეთა პირველი და ბოლო ნომერი, აგრეთვე საქმეთა ნუმერაციის თაეისებურებანი (საქმეთა სალიტერო და გამოტოვებული ნომრები).

2.სტრუქტურული ქვედანაყოფის საქმეთა აღწერილობას ხელს აწერს შემდგენელი თაეისი თანამდებობის აღნიშვნით და დაწესებულების საქმისწარმოების სამსახურის ხელმძღვანელთან შეთანხმების შემდეგ ამტკიცებს სტრუქტურული ქვედანაყოფის ხელმძღვანელი. საუწყებო არქივის მოთხოვნით შეიძლება შედგეს აღწერის საინფორმაციო-საძიებო სისტემის ცალკეული სახეობები (სარჩევი, შემოკლებათა სია, საძიებლები).

3.დაწესებულების სტრუქტურული ქვედანაყოფის საქმეთა აღწერილობა დგება ორ ეგზემპლარად. ერთი ეგზემპლარი საქმეებთან ერთად გადაეცემა საუწყებო არქივს, ხოლო მეორე, როგორც საკონტროლო ეგზემპლარი, რჩება სტრუქტურულ ქვედანაყოფში.

4.სტრუქტურული ქვედანაყოფის აღწერილობაში შეტანილ საქმეთა გარეკანზე საუწყებო არქივთან შეთანხმებით რბილი შავი გრაფიტის ფანქრით კეთდება საქმეთა დროებითი დამიფერა.

მუხლი 70. საქმეთა გადაცემა საუწყებო არქივში

1.საუწყებო არქივში გადაიცემა მუდმივად, ხანგრძლივად შესანახი და პირადი შემადგენლობის საქმეები. გადაცემა ხორციელდება მხოლოდ აღწერილობების მიხედვით.

2.დროებით (10 წლის ჩათვლით) შესანახი საქმეები, როგორც წესი, საუწყებო არქივში გადაცემას არ ექვემდებარება. ისინი დაცულია ცენტრალიზებულად საქმისწარმოების სამსახურში ან სტრუქტურულ ქვედანაყოფებში და შენახვის ვადების გასვლის შემდეგ უნდა განადგურდეს დადგენილი წესით (იხ. მუხლები 56 და 57). ამ საქმეების გადაცემა არქივისათვის შეიძლება მხოლოდ განსაკუთრებულ შემთხვევაში დაწესებულების ხელმძღვანელის გადაწყვეტილებით. მათი გადაცემა ხორციელდება საუწყებო არქივის გადაწყვეტილების გათვალისწინებით აღწერილობებისა თუ საქმეთა ნომენკლატურების მიხედვით.

3.საუწყებო არქივში საქმეთა გადაცემა ხორციელდება არქივის მიერ შედგენილი გრაფიკით, რომელიც უთანხმდება სტრუქტურული ქვედანაყოფებისა და არქივისათვის დოკუმენტების გადამცემ დაწესებულებათა ხელმძღვანელებს და მტკიცდება დაწესებულების ხელმძღვანელის მიერ. თითოეულ საქმეს იღებს საუწყებო არქივის გამგე ან სპეციალური თანამშრომელი (არქივისათვის პასუხისმგებელი პირი) სტრუქტურული ქვედანაყოფის მუშაკის თანდასწრებით.

4.ა) სტრუქტურული ქვედანაყოფიდან საქმეთა საუწყებო არქივისათვის გადაცემის დროს აღწერილობის ორიეე ეგზემპლარზე მასში შეტანილი თითოეული საქმის გასწვრივ კეთდება აღნიშვნა საქმის არსებობის შესახებ. აღწერილობის თითოეული ეგზემპლარის ბოლოს ციფრებით და სიტყვებით აღინიშნება არქივში ფაქტობრივად გადაცემულ (მიღებულ) საქმეთა რაოდენობა, დანაკლის საქმეთა

ნომრები, დაისმება საქმეთა მიღება-გადაცემის თარიღი, ეკეთდება საუწყებო არქივის თანამშრომლისა და საქმეთა გადამცემი პირის ხელმოწერები.

ბ)განსაკუთრებულად უსასეულ საქმეთა გადაცემის დროს მოწმდება საქმემი ფურცლების რაოდენობა.

5.სტრუქტურული ქვედანაყოფებიდან საქმეებთან ერთად საუწყებო არქივს გადაეცემა დოკუმენტების სარეგისტრაციო-საკონტროლო ბარათები, სარეგისტრაციო ჟურნალები და სხვა სარეგისტრაციო ფორმები, რომლებიც შეიტანება აღწერილობაში როგორც ცალკე მესანახი ერთეულები.

6.სტრუქტურული ქვედანაყოფების თანამშრომლების მიერ საუწყებო არქივს საქმეები ბარდება მენაკრავების სახით.

ᲙᲐᲠᲘ VI

ᲓᲝᲙᲣᲛᲔᲜᲢᲔᲑᲖᲔ ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲘᲡ ᲛᲔᲥᲐᲜᲘᲖᲐᲪᲘᲐ ᲓᲐ ᲐᲕᲢᲝᲛᲐᲢᲘᲖᲐᲪᲘᲐ

მუხლი 71

საქმისწარმოების მექანიზაცია და ავტომატიზაცია ითვალისწინებს მმართველობითი აპარატის მუშაკთა შრომის ეფექტიანობის ამაღლებას, დოკუმენტირებაზე გაწეული შრომითი დანახარჯების შემცირებას, დოკუმენტური ინფორმაციის დამუშავებას, გადაცემასა და გამოყენებას, დოკუმენტბრუნვის მოწესრიგებას.

მუხლი 72

დოკუმენტებზე მუშაობის მექანიზაცია და ავტომატიზაცია უნდა ხორციელდებოდეს მმართველობითი საქმიანობის დოკუმენტირების მოწესრიგებული სისტემის, დოკუმენტების გამოსაყენებელი ფორმების უნიფიკაციისა და რაოდენობის შემცირების, დოკუმენტბრუნვის რაციონალიზაციის საფუძველზე.

მუხლი 73

მექანიზაცია და ავტომატიზაცია ინერგება საქმისწარმოების ყველა ეტაპზე: დოკუმენტების მომზადების, მათი ასლების გადაღებისა და ოპერატიული გამრავლების, საექსპედიციო დამუშავების, რეგისტრაციისა და დაძებნის, ოპერატიული შენახვისა და ტრანსპორტირების, შესრულების კონტროლის, შენახვისათვის შეგროვებისა და ა.შ.

თავი I

ᲓᲝᲙᲣᲛᲔᲜᲢᲔᲑᲖᲔ ᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲘᲡ ᲛᲔᲥᲐᲜᲘᲖᲐᲪᲘᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲐᲕᲢᲝᲛᲐᲢᲘᲖᲐᲪᲘᲘᲡ ᲡᲐᲨᲣᲐᲚᲔᲑᲐᲗᲐ ᲙᲝᲛᲞᲚᲔᲥᲡᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲛᲐᲓᲒᲔᲜᲚᲝᲑᲐ

მუხლი 74

დოკუმენტებზე მუშაობის აეტომატიზაცია ხორციელდება ინფორმაციის შეგროვების, დამუშავებისა და ანალიზის ავტომატიზებული საინფორმაციო- საძიებო და სხვა სისტემების შექმნისა და დანერგვის, პერსონალური კომპიუტერებისა და აეტომატიზებული სამუშაო ადგილების გამოყენებით საქმისწარმოების ცალკეულ ამოცანათა გადაწყვეტის ემით.

მუხლი 75

დოკუმენტებზე მუშაობის მექანიზაციისა და აეტომატიზაციის სამუალებანი უნდა იყოს შეთავსებადი და ითვალისწინებდეს მათი ერთიან სისტემაში გაერთიანების შესაძლებლობას.

მუხლი 76

გამოსაყენებელ საშუალებათა და პროგრამული უზრუნველყოფის კომპლექტების შემადგენლობა დამოკიდებულია მმართველობის აპარატის დოკუმენტებზე მუშაობის კონკრეტულ პირობებზე, სახელდობრ: მმართველობის აპარატის ორგანიზაციულ სტრუქტურაზე, მის განლაგებაზე; შუმაკთა შრომის პირობებზე; დოკუმენტების რაოდენობასა და შინაარსზე, ოპერატიული და რეტროსპექტული ინფორმაციის მოთხოვნილებაზე; დოკუმენტებზე მუშაობის ცენტრალიზაციის დონეზე. ტექნიკურ სამუალებათა კომპლექსი უნდა უმრუნველყოფდეს ინფორმაციის შეგროვებასა და გადაცემას, მის ჩაწერას მანქანურ მაგარებლებზე, ინფორმაციის შეგანას კომპიუტერებში, დამუშავების ამოცანათა გადაწყვეტასა და შედეგების მიღებას მანქანოგრამების, ვიდეოგრამების ან სხვა აეტომატიზებულ საინფორმაციო სისტემებთან შეთავსებადობით.

თავი II

მექანიზაციის საშუალებათა გამოყენება

მუხლი 77

1.ტექსტიანი დოკუმენტების შედგენისა და მომზადების ტექნიკურ საშუალებებს მიეკუთვნება საბეჭდი მანქანები, საბეჭდი და ორგანიზაციული ავტომატები.

2.დოკუმენტების მომზადების, ასლების გადაღებისა და ოპერატიული გამრავლების ტექნიკური საშუალებანი მოიცავენ ფოტოგადაღების, დიაზოგადაღების, ელექტროფოტოგრაფიული გადაღების და სხვა საშუალებებს, ოპერატიული პოლიგრაფიის საშუალებებს (ჰექტოგრაფიული, ოფსეტური და სხვა მანქანები).

3.დოკუმენტების შენახვის ტექნიკურ საშუალებებს მიეკუთვნება სხვადასხვაგვარი სახის კარადები, სტელაჟები, კარტოთეკები. ბარათების შესანახად გამოიყენება: მაგიდის (ათასამდე ბარათით), სტაციონარული და მექანიზებული (ათასზე მეტი ბარათით და ოპერატიული დაძებნის საჭიროება), ბრტყელი (ვიმოხილვის საჭიროების დროს) კარტოთეკები.

4.ათასამდე საქმის შესანახად გამოიყენება კარადები, მათ შორის საკიდი შესანახი საქაღალდეებით.

5.ათასზე მეტი საქმის შენახვისა და ოპერატიული დაძებნისათვის გამოიყენება სტაციონარული და მექანიზებული კარადები.

6.მიკროგადასაღები ტექნიკის არსებობისას დოკუმენტები და ინფორმაცია შეიძლება ინახებოდეს მიკროფილმებზე ან მიკროფიშებზე.

7.საექსპედიციო დამუშავების ტექნიკური საშუალებები მოიცავენ კონვერტების გასახსნელებს, ნუმერატორებს, თარიღდამსმელებს, დასაკეც, სამისამართო, მარკისდამსმელ, კონვერტის დამწებებელ, ნაკრაულსაქსოვ ქაღალდჩამკერ მანქანებს და ა.შ.

თავი III

დოკუმენტებზე მუშაობის ავტომატიზაცია

მუხლი 78

დოკუმენტებზე მუშაობის ავტომატიზებული ტექნოლოგია ხორციელდება დოკუმენტების ავტომატიზებული მომზადების საინფორმაციო-საძიებო სისტემების შექმნისა და დანერგვის, სხვა ამოცანათა გადაწყვეტის გზით პერსონალური კომპიუტერებისა და ავტომატიზებული სამუშაო ადგილების გამოყენებით.

მუხლი 79

1.დოკუმენტების ხშირად გამეორებული ტექსტების ავტომატიზებული მომზადება ხორციელდება ტექსტური დამზადების ბანკის ბაზაზე. ბანკში შეიტანება დოკუმენტების უნიფიცირებული ფორმები და ტექსტები, ტექსტების მუდმივი ნაწილები, მუდმივი ავტორებისა და კორესპონდენტების თანამდებობების სახელწოდებები, სასელ-გვარები და მისამართები, იურიდიული ტექსტური ფორმულები, რომლებიც დოკუმენტებს ანიჭებენ სამართლებრივ ხასიათს, დოკუმენტების სტრუქტურებისა და მინაარსის ფორმალიზებული აღწერილობები და ა.შ.

2.დოკუმენტი, რომელიც მომზადებულია კომპიუტერული ტექნიკის საშუალებებით, გამოიყენება მანქანურსაკითხავი, ეიდეოგრამის, მანქანოგრამის ფორმით. მანქანურსაკითხავი დოკუმენტები და მანქანოგრამები მმართველობით აპარატში გამოიყენება დედნის უფლებით. აკრძალულია მანქანოგრამების გადაბეჭდვა საბეჭდ მანქანებზე. მანქანურმატარებლიანი დოკუმენტის ტრანსპორტირება (გადაცემა, გადაგზავნა) ხორციელდება თანდართული წერილით.

3.დოკუმენტების ავტომატიზებული მომზადება ხდება ავტომატიზებულ სამუშაო ადგილებზე ან ინფორმაციის დამუშავების ავტომატიზებულ პუნქტებში.

4. ელექტრონული ფოსტით მიღებული დოკუმენტები გამოიყენება ასლის უფლებით დედნის მილებამდე.

მუხლი 80

1. დოკუმენტების ავტომატიზებული რეგისტრაცია ხორციელდება დეცენტრალიზებულად დოკუმენტების რეგისტრაციის ადგილებში ავტომატიზებულ სამუშაო ადგილებზე ან ინფორმაციის დამუშავების

ავტომატიზებულ პუნქტებში. ჩაწერა ხდება უშუალოდ დოკუმენტიდან საეალდებულო რეკვიზიტების დადგენილი ერთიანი მოკრების და სარეგისტრაციო ინდექსის გამოყენებით; ბოლო შემთხვევაში ჩაწერა მანქანურ მატარებელზე მეორდება სარეგისტრაციო-საკონტროლო ბარათების მანქანოგრამის მიერ, რომელიც გამოიყენება დამხმარე საცნობარო კარტოთეკად.

2.დოკუმენტების ავტომატიზებული რეგისტრაციის მონაცემების ბაზაზე აგებულია საინფორმაციო-საძიებო სისტემები. ავტომატიზებული საინფორმაციო-საძიებო სისტემები მმართველობითი აპარატის მუშაკებს უზრუნველყოფენ ყველა დოკუმენტისა და მათი ადგილსამყოფლის შესახებ ინფორმაციით, კომპიუტერის ეკრანზე ამ ინფორმაციის გამოტანის ან მანქანოგრამების დამზადების დახმარებით. საძიებო ოპერაციების ნაწილობრივი ავტომატიზაციის დროს დაცულ უნდა იქნეს რეგისტრაციისა და დაძებნის ტრადიციული და ავტომატიზებული სისტემების შეთავსება.

3.ინფორმაციის დაძებნა და გამოყენება ხორციელდება დეცენტრალიზებულად ავტომატიზებულ სამუშაო ადგილებზე ან ინფორმაციის დამუშავების ავტომატიზებულ პუნქტებში. მომხმარებელს სამუალება უნდა ჰქონდეს მიიღოს ინფორმაცია რეგისტრაციის ყველა ან რამდენიმე რეკვიზიტის მიხედვით და დოკუმენტის ადგილსამყოფლის ზუსტი მისამართი მოცემულ მომენტში.

მუხლი 81

1.შესრულების ავტომატიზებული კონტროლი აგებულია ავტომატიზებული რეგისტრაციის მონაცემების ბაზაზე და უზრუნველყოფს შემსრულებლებისა და საკონტროლო სამსახურის ოპერატიულ ინფორმირებას ყველა დოკუმენტისა და დავალების შესრულების მდგომარეობაზე, დოკუმენტების მომზადებისა და შესრულების ვადების წინასწარ კონტროლს, სამემსრულებლო დისციპლინის ანალიზს.

2.ავტომატიზებულ კონტროლზე იღებენ სარეგისტრაციო დოკუმენტებს, რომელთა შესრულების ვადებია არანაკლებ 10 დღისა. კონტროლი ხორციელდება საკონტროლო სამსახურებსა და დოკუმენტაციის რეგისტრაციის ადგილებში ავტომატიზებული სამუშაო ადგილების ან ინფორმაციის დამუშავების ავტომატიზებული პუნქტების გამოყენებით. შემსრულებლებისათვის შესრულების ვადების შეხსენება, შესრულების მდგომარეობის, ვადების გადატანის, შესრულების დამთავრებისა და სხვათა შესახებ ცნობები აისახება კომპიუტერის ეკრანზე; სტრუქტურულ ქვედანაყოფებში მანქანოგრამების დაგზავნა დაიშვება მხოლოდ ტექნიკურ საშუალებათა არსებობის დროს. შესრულების დამთავრებისა და ყველა საჭირო მონაცემის სარეგისტრაციო მონაცემების ბანკში ჩაწერის შემდეგ მზადდება მთლიანად შეესებული სარეგისტრაციო-საკონტროლო ბარათის მანქანოგრამა, რომელიც გამოიყენება საცნობარო დუბლირებულ მასივში. ეს უკანასკნელი გადაეცემა საუწყებო არქივს დოკუმენტებთან ერთად.

მუხლი 82

1.დაწესებულების ხელმძღვანელი პასუხისმგებელია დოკუმენტებზე მუშაობის ავტომატიზებული ტექნოლოგიის გამოყენების ეფექტიანობისათვის, განსაზღვრავს მანქანურმატარებლებზე დაცულ ინფორმაციაზე მუშაკთა დაშვების უფლებას, ადგენს დოკუმენტებზე მუშაობის ავტომატიზებულ ტექნოლოგიაზე გადასვლის რიგითობას.

2.მმართველობითი აპარატის მუშაკები ვალდებული არიან ზუსტად დაიცვან დოკუმენტებზე მუშაობის ავტომატიზებული ტექნოლოგიის მოთხოვნები.

დ ა ნ ა რ თ ე ბ ი

დანართი 1

საქმისწარმოების სამსახურის სანიმუშო დებულება

თავი I

ზოგადი დებულებანი

1. დაწესებულებაში საქმისწარმოებას ახორციელებს სპეციალური სამსახური, რომელიც მოქმედებს დამოუკიდებელი სტრუქტურული ქვედანაყოფის უფლებით და უშუალოდ ექვემდებარება დაწესებულების ხელმძღვანელს ან მის ერთ-ერთ მოადგილეს.

2. საქმისწარმოების სამსახურის (საქმეთა მმართველობის, კანცელარიის, საერთო განყოფილების) შემადგენლობაში, როგორც წესი, შედიან სამდივნო, დოკუმენტების აღრიცხვისა და რეგისტრაციის, კონტროლის, დოკუმენტებზე მუშაობის სრულყოფისა და ტექნიკურ საშუალებათა დანერგვის, წერილების (საჩივრების) განხილვის ქვედანაყოფები, სატელეტაიპო, ექსპედიცია, მემანქანეთა ბიურო, ასლგადამღებ-გასამრავლებელი ბიურო, არქივი (დაწესებულებაში, სადაც არ არის საქმისწარმოების სამსახური, დოკუმენტებზე მუშაობას ასრულებს ხელმძღვანელის მდივანი (ინსპექტორი) ან სხვა სპეციალურად დანიშნული პირი).

3. საქმისწარმოების სამსახური თავის საქმიანობაში ხელმძღვანელობს საქართველოს საკანონმდებლო აქტებით, პრეზიდენტის ბრძანებულებებითა და განკარგულებებით, ზემდგომი ორგანოსა და თვით დაწესებულების განკარგულებითი დოკუმენტებით, საარქივო სახელმწიფო დეპარტამენტის წესებითა და ნორმატიულ-მეთოდიკური დოკუმენტებით, საქმისწარმოების საკითხებზე სხვა მოქმედი ნორმატივებითა და ამ დებულების მოთხოვნებით.

4. საქმისწარმოების სამსახურის მუშაობა რეგლამენტირებული უნდა იყოს მისივე დებულებით, რომელიც უნდა შემუშავდეს წინამდებარე სანიმუშო დებულების საფუძველზე. სამსახურის მუშაკთა საქმიანობას აწესრიგებენ თანამდებობრივი ინსტრუქციები, რომლებიც განამტკიცებენ შრომის რაციონალურ განაწილებას, ითვალისწინებენ მუშაკთა თანაბარ დატვირთვას, სამუშაოთა განაწილებას შესრულების სირთულისა და შემსრულებელთა კვალიფიკაციის მისედვით. თანამდებობრივი ინსტრუქციები უნდა შემუშავდეს საქმისწარმოების სამსახურმა თანამდებობების საკვალიფიკაციო ცნობარის საფუძველზე საქმისწარმოების ერთიანი წესების მოთხოვნათა გათვალისწინებით და დაამტკიცოს დაწესებულების ხელმძღვანელმა ან მისმა მოადგილემ. საქმისწარმოების სამსახურის მუშაკთა უფლებისა და ამოცანების შეცვლისას თანამდებობრივი ინსტრუქციები გადაისინჯება.

5. საქმისწარმოების სამსახურის ხელმძღვანელებად უნდა ინიშნებოდნენ უმაღლესი ან სამუალო სპეციალური განათლების მქონე სპეციალისტები, რომელთაც საქმისწარმოებაში მუშაობის სულ ცოტა სამი წლის სტაჟი აქვთ.

6. საქმისწარმოების სამსახურს აქვს მრგვალი ბეჭედი თავისი დასახელების აღნიშვნით.

თავი II

საქმისწარმოების სამსახურის მიზნები და ამოცანები

1.საქმისწარმოების სამსახურის ძირითადი მიზანია საქმისწარმოების სამუშაოების ორგანიზაცია, ხელმძღვანელობა, კოორდინაცია, კონტროლი და რეალიზაცია.

2.საქმისწარმოების სამსახური წყვეტს შემდეგ ამოცანებს:

ა) დოკუმენტებზე მუშაობის ფორმირებისა და მეთოდების სრულყოფა;

ბ) საქმისწარმოების ერთიანი წესების, სახელმწიფო სტანდარტებისა და სხვა მოქმედი ნორმატიეების შესაბამისად დოკუმენტირების, დოკუმენტებზე მუშაობის ორგანიზაციის, საინფორმაციო-საძიებო სისტემების, შესრულების კონტროლისა და დოკუმენტების საუწყებო არქივში გადასაცემად მომზადების უზრუნველყოფა;

გ)დოკუმენტბრუნვის შემცირება, დოკუმენტების ფორმების უნიფიკაცია;

დ)დაწესებულებასა და საქვეუწყებო სისტემაში (საქვეუწყებო სისტემის მქონე დაწესებულებისათვის) საქმისწარმოების საკითხებზე ნორმატიული და მეთოდიკური დოკუმენტების, აგრეთვე დაწესებულების საქმიანობის რეალიზაციისათვის გამიზნული კომპიუტერული და ორგანიზაციული ტექნიკის გამოყენების ბაზაზე საქმისწარმოების პროგრესული ტექნოლოგიების შემუშაევება და დანერგვა.

თავი III

საქმისწარმოების სამსახურის ფუნქციები

დაკისრებული ამოცანების შესაბამისად საქმისწარმოების სამსახური ახორციელებს შემდეგ ფუნქციებს:

1.დაწესებულების დოკუმენტების ტაბელისა და უნიფიცირებული ფორმების ალბომების შემუშავება, დანერგვა და წარმოებას, მათში ცელილებების შეტანა;

2.დოკუმენტების საექსპედიციო დამუშავება, რეგისტრაციისა და დოკუმენტების მიხედვით სააღრიცხვო-საცნობარო სამუშაოთა განხორციელება;

3.შემოსული დოკუმენტების დროული განხილვისა და ხელმძღვანელობისათვის წარდგენის ორგანიზაცია, ხელმძღვანელობის ხელმოსაწერად წარსადგენი დოკუმენტების გაფორმების სისწორის კონტროლი;

4.დოკუმენტების შესრულების მიმდინარეობის, დადგენილ ვადაში მათი გაელის, გაფორმებისა და შესრულების კონტროლის რეგულირება; დოკუმენტების შესრულების მიმდინარეობისა და შედეგების შესახებ ცნობების განზოგადება, ამ საკითხებზე ხელმძღვანელობის სისტემატური ინფორმირება;

5.დოკუმენტების მანქანაზე დაბეჭდვის, ასლის გადაღებისა და ოპერატიული გამრავლების ორგანიზება; დოკუმენტების ბლანკების შემუშავება და დაპროექტება;

6.დაწესებულების საქმეთა ნომენკლატურის შემუშავება, საქმეთა შენახვისა და დოკუმენტური ინფორმაციის ოპერატიული გამოყენების უზრუნველყოფა;

7.მოქალაქეთა წინადადებებზე, განცხადებებსა და საჩიერებზე მუშაობის ორგანიზაცია;

8.სტრუქტურულ ქვედანაყოფებში დოკუმენტებზე მუშაობის კონტროლის ორგანიზაცია;

9.დოკუმენტებზე მუშაობის ფორმირებისა და მეთოდების სრულყოფის, სამემსრულებლო დისციპლინის ამაღლების ღონისძიებათა შემუშავება (დაწესებულების შესაბამის სტრუქტურულ ქვედანაყოფებთან ერთად);

10.დაწესებულების სტრუქტურული ქვედანაყოფების მიერ არქივისათვის ჩასაბარებელი საქმეების ფორმირებისა და გაფორმების სისწორის კონტროლის განხორციელება;

11.„ეროვნული საარქივო ფონდის შესახებ" საქართველოს კანონის, საარქივო დაწესებულებათა წესების, ინსტრუქციებისა და მეთოდიკური აქტების შესაბამისად არქივის მუშაობის ორგანიზაცია;

12.საქმისწარმოების სამსახურისა და არქივის მუშაკთა კვალიფიკაციის ამაღლება, თათბირების გამართვა და კონსულტაციების გაწევა საქმისწარმოების სამსახურის კომპეტენციას მიკუთვნებულ საკითხებზე;

13.საქმისწარმოების სამსახურის თანამშრომელთა სამუშაო ადგილების (მათ შორის ავტომატიზებული) ორგანიზაცია.

თავი IV

საქმისწარმოების სამსახურის უფლებები და პასუხისმგებლობა

1. საქმისწარმოების სამსახურს უფლება აქვს:

ა) მიიღოს ზომები და განახორციელოს კონტროლი ჭარბი ინფორმაციის შესამცირებლად დაწესე-ბულებასა და საქვეუწყებო სისტემაში (საქვეუწყებო სისტემის მქონე დაწესებულებისათვის);

ბ) აკონტროლოს და მოსთხოვოს სტრუქტურული ქვედანაყოფების ხელმძღვანელებს დაწესებულებაში დოკუმენტებზე მუშაობის დადგენილი წესების შესრულება;

გ) გამოითხოვოს სტრუქტურული ქვედანაყოფებისა და დაწესებულებებისაგან საქმისწარმოების სამსახურის მუშაობისათვის საჭირო ცნობები;

დ) შეამოწმოს სტრუქტურულ ქვედანაყოფებში საქმისწარმოების ორგანიზაცია და შედეგები შეატყობინოს სტრუქტურული ქვედანაყოფის ხელმძღვანელობას შესაბამისი ზომების მისაღებად;

ე)დადგენილი წესით ხელმძღვანელობის დავალებით დოკუმენტების პროექტების მომზადებაში ჩააბას სტრუქტურული ქვედანაყოფების სპეციალისტები;

ვ)შემსრულებლებს დაუბრუნოს არასწორად მომზადებული დოკუმენტები საბოლოო დამუშავებისათვის;

ზ) განსაზღვროს ავტომატიზაციას დაქვემდებარებული საქმისწარმოების ამოცანები;

თ) თაეისი კომპეტენციის ფარგლებში ხელი მოაწეროს და ეიზა მისცეს დოკუმენტებს;

ე) შეიმუშაოს საქმისწარმოების სამსახურის დებულება და მუშაკთა თანამდებობრივი ინსტრუქციები;

კ) ქვედანაყოფებისა და თანამდებობის პირების მიერ დოკუმენტებზე მუშაობის დადგენილი წესების დარღვევის ყველა შემთხვევაში დაწესებულების ხელმძღვანელობას წარუდგინოს წინადადებები ადმინისტრაციული ზომების მისაღებად;

ი) მონაწილეობა მიიღოს დაწესებულების ხელმძღვანელობის მიერ იმ საკითხების განხილეამი, რომლებიც ეხება დოკუმენტებზე მუშაობის მდგომარეობას, მათზე მუშაობის ფორმებისა და მეთოდების სრულყოფას;

ლ) ხელმძღვანელობას განსახილველად წარუდგინოს წინადადებები საქმისწარმოების სამსახურის მუშაკთა დანიშვნის, გადაყენების, დათხოვნის, წახალისებისა და სასჯელის დადების შესახებ.

2. საქმისწარმოების სამსახური პასუხისმგებელია:

ა)დაწესებულებაში დოკუმენტებზე მუშაობის დადგენილი წესის შესრულების უზრუნველყოფისათვის;

ბ)ხელმძღვანელობის მითითებებისა და დავალებების შესრულებისა და მუშაკთა შრომის საჭირო პირობების დაცვისათვის.

თავი V

საქმისწარმოების სამსახურის სხვა სტრუქტურული ქვედანაყოფებთან ურთიერთობა

საქმისწარმოების სამსახური თანამშრომლობს:

1.დაწესებულების სტრუქტურულ ქვედანაყოფებთან - საქმის-წარმოების საკითხებში;

2.იურიდიულ სამსახურთან - დოკუმენტების მომზადებასთან დაკავშირებულ სამართლებრივ საკითხებში;

3.კადრების, შრომისა და ხელფასის სამსახურებთან, მესაბამის სამეცნიერო-კვლევით დაწესებულებებთან - საქმისწარმოების სამსახურისათვის კადრების შერჩევისა და განაწილების, მათი კვალიფიკაციის ასამაღლებლად კომპიუტერული და ორგანიზაციული ტექნიკის ფართო გამოყენების, შრომის მეცნიერული ორგანიზაციის, დოკუმენტებზე მუშაობის სტილისა და მეთოდების სრულყოფასთან დაკავშირებულ ღონისძიებათა შემუშავებასა და განხორციელებაში;

4.სამეურნეო მომსახურების სამსახურებთან - ორგანიზაციული და კომპიუტერული ტექნიკის სამუალებებით, დოკუმენტების ბლანკებით, საკანცელარიო ნივთებით მომარაგების, სამსახურის მუშაკთა საყოფაცხოვრებო მომსახურების საკითხებში.

დანართი 2

დოკუმენტაციის დარგთაშორისი უნიფიცირებული სისტემების ნუსხა

დოკუმენტაციის სისტემის დასახელება	სისტემის შემმუშაველი სამთავრობო დაწესებულება
1	2
საგეგმო დოკუმენტაციის უნიფიცირებული სისტემა	საქართველოს ეკონომიკის სამინისტრო
საანგარიშგებო-სტატისტიკური დოკუმენტაციის უნიფიცირებული სისტემა	საქართველოს სტატისტიკის სახელმწიფო დეპარტამენტი
პირველადი საღრიცხვო დოკუმენტაციის უნიფიცირებული სისტემა	საქართველოს სტატისტიკის სახელმწიფო დეპარტამენტი
სბიუჯეტო დაწესებულებების საფინანსო, პირველადი და საანგარიშგებო დოკუმენტაციის უნიფიცირებული სისტემა	საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო
საანგარიშო-ფულადი დოკუმენტაციის უნიფიცირებული სისტემა	საქართველოს ეროვნული ბანკი
საორგანიზაციო-განკარგულებითი დოკუმენტაციის უნიფიცირებული სისტემა	საქართველოს საარქივო სახელმწიფო დეპარტამენტი
ეაჭრობის დოკუმენტაციის უნიფიცირებული სისტემა	საქართველოს ეაჭრობისა და საგარეო-ეკონომიკური ურთიერთობების სამინისტრო
ფასწარმოქმნის დოკუმენტაციის უნიფიცირებული სისტემა	საქართველოს ეკონომიკის სამინისტრო
მშენებლობის საპროექტო დოკუმენტაციის უნიფიცირებული სისტემა	საქართველოს ურბანიზაციისა და მშენებლობის სამინისტრო
სოციალური უზრუნველყოფისა და შრომის დოკუმენტაციის უნიფიცირებული სისტემა	საქართველოს სოციალური დაცვის, შრომისა და დასაქმების სამინისტრო

ეამტკიცებ სამინისტროს (ან სხვა
სამთავრობო დაწესებულების)
ხელმძღვანელის თანამდებობის
დასახელება

ხელმოწერა
თარიღი

ხელმოწერის გაშიფვრა

დოკუმენტის ფორმის დასახელება	დოკუმენტის ფორმის დამტკიცების თარიღი, ფორმის დამმტკიცებელი ორგანოს დასახელება	გამოცემის პერიოდულობა	ფორმის მომზადებისათვის პასუხისმგებელი ქვედანაყოფი	შენიშვნა
2	3	4	5	6

შენიშვნა: 1. ცხრილში დოკუმენტები შეიძლება სისტემატიზებული იყოს აპარატის სტრუქტურული ქვედანაყოფების ან მართვის ფუნქციებისა და ამოცანების (მართვის სისტემის ორგანიზაცია, ხელმძღვანელობა, დაგეგმვა, აღრიცხვა და ა.შ.) მიხედვით.

2. ცხრილი შეიძლება შეივსოს სხვა გრაფებით.

3. გრაფაში „შენიშვნა" შეიძლება მოთავსდეს დამატებითი ინფორმაცია დოკუმენტის ფორმასთან დაკავშირებით. მაგალითად, დოკუმენტის ხელმოწერის, შეთანხმების ან დამტკიცების წესის შესახებ.

სამინისტროს (ან სხვა სამთავრობო დაწესებულების) დოკუმენტის უნიფიცირებული ფორმების ცხრილის სანიმუშო ფორმა

დასამტკიცებელი დოკუმენტების სანიმუშო ნუსხა

ანგარიშები (საწარმოო საქმიანობის, მიელინებების, სამეცნიერო- კელევითი სამუშაოების და ა.შ.);

აქტები (შემოწმებებისა და რევიზიების; დამთავრებული სამშენებლო ობიექტების, აღჭურვილობის მიღების; ჩამოწერის; ეადაგასული დოკუმენტების გასანადგურებლად გამოყოფის; საქმეთა გადაცემის; დაწესებულების ლიკვიდაციის და ა.შ.);

გეგმები (საწარმოო; სამშენებლო-სამონტაჟო, საპროექტო-საძიებო, სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოების; ახალი ტექნიკის დანერგვის; პროდუქციის კოოპერირებული მიწოდების; დადგენილი ნომენკლატურით პროდუქციის განაწილების; სამეცნიერო-ტექნიკური საბჭოს, სამეცნიერო საბჭოს და ა.შ. მუშაობის);

დავალებები (ობიექტების, ტექნიკური ნაგებობების დაპროექტების, კაპიტალური მშენებლობის; სამეცნიერო-კვლევითი, საპროექტო-საკონსტრუქტორო და ტექნოლოგიურ სამუშაოთა მესრულების; ტექნიკური და ა.შ.);

დებულებები (სამინისტროს; სტრუქტურული ქვედანაყოფის; პრემირების და ა.შ. შესახებ);

ინსტრუქციები (წესები) _ (თანამდებობრივი; საქმისწარმოების; უსაფრთხოების ტექნიკის, შინაგანაწესის და ა.შ.);

ნორმატივები (ნედლეულის, მასალების, ელექტროენერგიის ხარჯვის; ტექნოლოგიური დაპროექტების; მუშაკთა რაოდენობის და ა.შ.);

ნუსხები (არანორმირებული სამუშაო დღის მქონე მუშაკთა თანამდებობების; საწარმოების, რომლებზეც განსაზღვრული შეღავათები ვრცელდება; აღმასრულებელი ხელისუფლების დაწესებულებების საქმიანობაში შექმნილი ტიპობრივი დოკუმენტებისა და მათი შენახვის ვადების ამსახველი და ა.შ.);

პროგრამები (სამუშაოთა შესრულებისა და ღონისძიებათა განხორციელების; მიელინებების და ა.შ.);

საგარიფო განაკვეთები;

სამგაგო ნუსხები და მათი ცვლილებები;

სტანდარტები (სახელმწიფო, სამეურნეო ობიექტების და ა.შ.);

სტრუქტურა და სამგაგო რაოდენობა;

უნიფიცირებული დოკუმენტების ფორმები;

ფასდება სამუშაოთა წარმოებაზე;

წესდებები (სახელმწიფო საწარმოების (გაერთიანებების); შემოქმედებითი კავშირების და ა.შ.);

ხარჯთნუსხები (მმართველობითი აპარატის, შენობების, სათავსების, ნაგებობების შენახვის; საწარმოს ფონდის სამუალებათა გამოყენების; ახალ ნაკეთობათა წარმოების მომზადებისა და ათვისების; კაპიტალური მშენებლობის და ა.შ.);

ხელშეკრულებები (სამუშაოთა წარმოების, მატერიალურ-ტექნიკური მომარაგების, სათავსების იჯარით აღების; მომარაგების, ნარდად მუშაობის, სამეცნიერო-ტექნიკური თანამშრომლობის, მატერიალური პასუხისმგებლობის და ა.შ.).

დანართი 5

დოკუმენტების სანიმუშო ნუსხა, რომლებზეც დაისმება გერბიანი ბეჭედი

აქტები (დამთავრებული სამშენებლო ობიექტების, აღჭურვილობის, შესრულებულ სამუშაოთა მიღების; ჩამოწერის, ექსპერტიზის და ა.შ.);

აღმასრულებელი ფურცლები;

განაცხადები (მოწყობილობაზე, გამოგონებაზე და ა.შ.);

განცხადებები (აკრედიტივზე; აქცეპტზე უარის თქმის და ა.შ.);

დავალებები (საბიუჯეტო; საბანკო; საპენსიო; საგადასახადო; იმპორტის; ობიექტების; ტექნიკური ნაგებობების; კაპიტალური მშენებლობის დაპროექტების; ტექნიკური და ა.შ.);

დასკვნები და შეფასებები (დაწესებულებების) დისერტაციებისა და ავტორეფერატების;

დებულებები აღმასრულებელი ხელისუფლების დაწესებულებების; ეგზეკვატურა;

მიელინებათა მოწმობები;

მინდობილობები (სასაქონლო-მატერიალურ ფასეულობათა მიღების; არბიტრაჟში საქმეთა წარმოების და ა.შ.);

ნიმუშები ბეჭდების ანაბეჭდებისა და მუშაკთა ხელმოწერების, რომელთაც უფლება აქვთ განახორციელონ საფინანსო-სამეურნეო ოპერაციები;

ნორმები ძვირფასი ლითონების ხარჯვის;

ნოტა;

ოქმები (მიწოდების გეგმების შეთანხმების; მსაჯულთა წამოყენების და ა.შ.);

რეესტრები (ჩეკების, ბანკში წარსადგენი საბიუჯეტო დავალებების);

სააკრედიტაციო ბარათი (საზღვარგარეთის ქვეყნების დიპლომატებისათვის; ადგილობრივი და უცხოეთის საინფორმაციო სამუალებების წარმომადგენლებისათვის);

საკონსულო პატენტი;

საგიგულო სიები;

სამგაგო ნუსხები და მათი ცვლილებები;

სპეციფიკაციები (ნაკეთობების, პროდუქციის და ა.შ.);

ცნობები (სალიმიტო; სადაზღვევო თანხების გაცემის; ხელფასზე საბიუჯეტო ასიგნების გამოყენების; დარიცხული და კუთვნილი ხელფასის და ა.შ.);

წარდგინებები და შუამდგომლობები (ორდენებითა და მედლებით, სახელმწიფო პრემიებითა და ა.შ. დაჯილდოებასთან დაკავშირებით);

წერილები საგარანტიო (სამუშაოების, მომსახურების და ა.შ. შესრულების);

წესდებები (სახელმწიფო საწარმოების (გაერთიანებების); შემოქმედებითი კავშირების და ა.შ.);

ხარჯთნუსხები (მმართველობითი აპარატის შენახვის; ახალ ნაკეთობათა წარმოების მომზადებისა და ათვისების; ხელშეკრულების კალკულაციის; კაპიტალური მშენებლობის და ა.შ.);

ხელშეკრულებები (მატერიალური პასუხისმგებლობის, მიწოდების, ნარდად მუშაობის, სამეცნიერო-ტექნიკური თანამშრომლობის, სათავსების იჯარით აღების; სამუშაოთა წარმოების და ა.შ.).

სარეგისტრაციო-საკონტროლო ფორმების ძირითადი რეკვიზიტების შევსების წესები

რეკვიზიტები	განმარტებები შესაევსებად
1	2
დოკუმენტის სახეობის სახელწოდება	შეივსება რეგისტრირებული დოკუმენტის სახეობის სახელწოდების შესაბამისად. წერილების რეგისტრაციის დროს ერაფა არ შეივსება.
აეტორი (კორესპონდენტი)	შემოსული დოკუმენტის რეგისტრაციის დროს ჩაიწერება დოკუმენტის აეტორი-დაწესებულების (პირის) სახელწოდება. გასაგზავნი დოკუმენტების რეგისტრაციის დროს ჩაიწერება კორესპონდენტი-დაწესებულების (პირის) სახელწოდება. დასაშვებია დაწესებულების შემოკლებული სახელწოდებაც.
დოკუმენტის თარიღი	აეტორი-დაწესებულების მიერ დოკუმენტისათვის მიკუთვნებული თარიღი სარეგისტრაციო-საკონტროლო ფორმაზე გადაიტანება არაბული ციფრებით-რიცხვი, თვე, წელი ან წელი, თვე, რიცხვი.
დოკუმენტის ინდექსი	აეტორი-დაწესებულების მიერ დოკუმენტისათვის მიკუთვნებული ინდექსი სარეგისტრაციო ფორმაზე გადაიტანება შემოსული ან გასაგზავნი დოკუმენტიდან.
შემოსვლის თარიღი	დაწესებულებაში დოკუმენტის შემოსვლის თარიღი სარეგისტრაციო-საკონტროლო ფორმაზე გადაიტანება სარეგისტრაციო შტამპიდან არაბული ციფრებით.
შემოსვლის ინდექსი	მიმღები დაწესებულების მიერ დოკუმენტისათვის მიკუთვნებული ინდექსი შემოსვლის რეგისტრაციის დროს სარეგისტრაციო-საკონტროლო ფორმაზე გადაიტანება სარეგისტრაციო შტამპიდან. დოკუმენტის შესრულების შემდეგ დამატებით შეივსება საქმის ნომრით საქმეთა ნომენკლატურის მიხედვით ან სხვა ინდექსებით.

1	2
დოკუმენტის სათაური ან მოკლე შინაარსი	ფორმაზე გადაიტანება დოკუმენტზე შედგენილი სათაური. დოკუმენტზე სათაურის არარსებობის შემთხვევაში იგი დგება საქმისწარმოების ერთიანი წესების მოთხოვნათა შესაბამისად.
რეზოლუცია	დოკუმენტიდან ფორმაზე გადაიტანება შემსრულებელი, რეზოლუციის დავალების ძირითადი შინაარსი, ავტორი და თარიღი.
შესრულების ვადა	არაბული ციფრებით დაისმება რიცხვი, თვე, წელი ან წელი, თვე, რიცხვი. გასაგზავნი საინიციატიო დოკუმენტის რეგისტრაციის დროს იწერება მისაღები პასუხის თარიღი.
აღნიშნა შესრულების შესახებ	საკითხის არსის გადაწყვეტის მოკლე ჩაწერა ან საპასუხო დოკუმენტის თარიღი და ინდექსი.
საქმე N	საქმის ინდექსი საქმეთა ნომენკლატურის შესაბამისად.

დაწესებულების დასახელება
საქმეთა ნომენკლატურა
_____N_____
შედგენის ადგილი
_____წლისათვის

ვამტკიცებ
დაწესებულების ხელმძღვანელის
თანამდებობის დასახელება
ხელმოწერა ხელმოწერის გაშიფერა
თარიღი

საქ-მის ინდ-ექ-სი	სტრუქტურული ქვედანაყოფის (საქმიანობის მიმართულების) დასახელება და საქმის (ტომის, ნაწილის) სათაური	საქმეთა (ტომების, ნაწილების) რაოდენობა	საქმის (ტომის, ნაწილის) შენახვის ვადა და მუსლის N ნუსხის მიხედვით	შენიშვნა
1	2	3	4	5

საქმისწარმოების სამსახურის
ხელმძღვანელის თანამდებობის
დასახელება
თარიღი

ხელმოწერა

ხელმოწერის
გაშიფერა

საუწყებო არქივის გამგის
(არქივისათვის პასუხისმგებელი
პირის) ეიზა

მოწონებულია

შეთანხმებულია

_____ _____
(დაწესებულების დასახელება) (სახელმწიფო არქივის დასახელება)
ცენტრალური საექპერტო საექსპერტო-შემმოწმებელ

(საექსპერტო) კომისიის მიერ კომისიასთან

_____N_____ოქმი _____N_____ოქმი

ფორმატი ა4 (210X297 მმ)
დაწესებულების საქმეთა ნომენკლატურის ფორმა

.*

დანართი 7 გაგრძელება

შემაჯამებელი ჩანაწერი დაწესებულებაში _____ წელს შემოღებულ საქმეთა კატეგორიებისა და რაოდენობის შესახებ

შენახვის ვადების მიხედვით	სულ	მათ მორის	
		გარდამავალი	აღნიშვნით "სმკ"
1	2	3	4
მუდმივად შესანახი			
ხანგრძლივად შესანახი (10 წელზე მეტხანს)			
დროებით შესანახი (10 წლის ჩათვლით)			
სულ:			

შემაჯამებელი ცნობები გადაცემულია საუწყებო არქივში

ცნობების გადამცემის თანამდებობის
დასახელება ხელმოწერა ხელმოწერის
გაშიფრა
თარიღი

დაწესებულების საქმეთა ნომენკლატურის შემაჯამებელი ჩანაწერის ფორმა

დანართი 8

დაწესებულების დასახელება
სტრუქტურული ქვედანაყოფის
დასახელება
საქმეთა ნომენკლატურა
_____N_____
შედგენის აღგილი
_____წლისათვის

განაყოფის სახელწოდება				
საქ-მის ინდე-ქსი	საქმის (ტომის, ნაწილის) სათაური	საქმეთა (ტომების, ნაწილების) რაოდენობა	საქმის (ტომის, ნაწილის) შენახვის ვადა და მუხლის N ნუსხის მიხედვით	შენიშვნა
1	2	3	4	5

სტრუქტურული ქვედანაყოფის
ხელმძღვანელის თანამდებობის
დასახელება ხელმოწერა ხელმოწერის
თარიღი გაშიფვრა

შეთანხმებულია
არქივის გამგე
(არქივისათვის პასუხისმგებელი
პირი)
ხელმოწერის
ხელმოწერა გაშიფვრა

თარიღი

ფორმატი ა4 (210X297 მმ)

დაწესებულების სტრუქტურული ქვედანაყოფის საქმეთა ნომენკლატურის ფორმა

დანართი 9

დაწესებულების დასახელება ვამტკიცებ
აქტი დაწესებულების ხელმძღვანელის
_____N_____ თანამდებობის დასახელება
შედგენის ადგილი ხელმოწერის
დოკუმენტებისა და საქმეების ხელმოწერა გაშიფვრა
გასანადგურებლად გამოყოფისა, თარიღი
რომლებიც შენახვას არ
ექვემდებარებიან
_____საფუძველზე
(დოკუმენტებისა და მათი შენახვის ვადების ამსახველი ნუსხის სახელწოდება)

_____ დოკუმენტები, რომლებსაც არა აქვთ
(ფონდის დასახელება)
სამეცნიერო-ისტორიული ფასეულობა და დაკარგეს პრაქტიკული მნიშვნელობა,
გამოყოფილია გასანადგურებლად

N რიგ ის მიხ-ელ-ვით	საქმის სათაური ან საქმეთა ჯგუფური სათაური	საქმის თარიღი ან საქმეთა კიდური თარიღები	_____წლის (წლების) აღწერების (ნომენკლა-ტურების) ნომრები	საქმის (ტომის, ნაწილის) ინდექსი ნომენკლატურის მიხედვით ან საქმის ნომერი აღწერის მიხედვით	საქმეთა (ტომების, ნაწილების) რაოდენობა	საქმის (ტომის, ნაწილის) შენახვის ვადები და მუხლების ნომრები ნუსხის მიხედვით	შენიშ-ვნა
1	2	3	4	5	6	7	8

სულ _____ წლების _____
(ციფრებით და სიტყვებით)
საქმე

_____ წლების მუდმივად შესანახ საქმეთა აღწერები დამტკიცებულია,
ხოლო პირადი შემადგენლობის - შეთანხმებულია _____
(სახელმწიფო არქივის

დასახელება) საექსპერტო-შემმოწმებელ კომისიასთან

(_____N_____ოქმი)

დოკუმენტების შემფასებელი
ექსპერტიზის მომწყობი
პირის თანამდებობის ხელმოწერის
დასახელება ხელმოწერა გაშიფვრა

მოწონებულია

_____
(დაწესებულების დასახელება)
ცენტრალური საექსპერტო
(საექსპერტო) კომისიის მიერ

_____N_____-ოქმი

დოკუმენტები_____საქმის
(ციფრებით და სიტყვებით)

ოდენობით _____კგ.წონით ჩაბარდა _____
(დაწესებულების დასახელება)

გადასამუშავებლად მიღება-ჩაბარების _____N_____ზედნადებით
(თარიღი)

დოკუმენტების ჩამბარებელი
დაწესებულების მუშაკის
თანამდებობის დასახელება ხელმოწერა ხელმოწერის გაშიფვრა

ცვლილებები სააღრიცხვო დოკუმენტებში შეტანილია.
სააღრიცხვო დოკუმენტებში შემტანი
საუწყებო არქივის (საქმისწარმოების
სამსახურის) მუშაკის თანამდებობის ხელმოწერის
დასახელება ხელმოწერა გაშიფვრა
თარიღი
ფორმატი ა4 (210X297 მმ)
დოკუმენტებისა და საქმეების გასანადგურებლად გამოყოფის აქტის ფორმა

საქმის დამადასტურებელი ფურცელი N _____

საქმეში ჩაკერებულია და დანომრილია _____
(ციფრებით და სიტყვებით)
ფურცელი

მათ შორის: სალიტერო ფურცლები _____;

გამოტოვებული ნომრები _____

+მიდა აღწერის ფურცლები _____

_____

საქმის ფიზიკური მდგომარეობისა და ფორმირების თავისებურებანი	ფურცლების ნომრები
1	2

დამადასტურებელი წარწერის
შემდეგენელი პირის თანამდებობის
დასახელება ხელმოწერა ხელმოწერის
თარიღი გამიფვრა

ფორმატი ა4 (210X297 მმ)

საქმის დამადასტურებელი ფურცლის ფორმა

N _____ საქმის დოკუმენტების

მიდა აღწერა

N რიგის მიხედ-ვით	დოკუმენტის ინდექსი	დოკუმენტის თარიღი	დოკუმენტის სათაური	საქმის ფურცლების ნომრები	შენიშვნა
1	2	3	4	5	6

სულ _____ დოკუმენტი
(ციფრებით და სიტყვებით)

მიდა აღწერის ფურცლების რაოდენობა _____
(ციფრებით და სიტყვებით)

საქმის დოკუმენტის შიდა აღწერის შემდგენლის თანამდებობის დასახელება თარიღი	ხელმოწერა	ხელმოწერის გამიფერა

ფორმატი ა4 (210X297 მმ)

საქმის დოკუმენტების შიდა აღწერის ფორმა

დანართი 12

სახელმწიფო არქივის კოდი_____
დაწესებულების კოდი_____

_____ _____
_____ _____
_____ _____
(სახელმწიფო არქივის დასახელება)

_____
_____
_____
_____
(დაწესებულებისა და სტრუქტურული ქვედანაყოფების
დასახელება)

_____ საქმე N _____ ტომი N _____

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
(საქმის სათაური)

_____
(თარიღი)
_____ფურცელზე

ინახება_____

ფონდი N_____
აღწერა N_____
საქმე N_____

საქმის გარეკანი

დანართი 13

_____
(დაწესებულების დასახელება)

_____
(სტრუქტურული ქვედანაყოფის დასახელება)

ვამტკიცებ

სტრუქტურული ქვედანაყოფის
ხელმძღვანელის თანამდებობის
დასახელება
ხელმოწერის
ხელმოწერა გაშიფვრა
თარიღი

აღწერა N

N რიგის მიხე-ღვით	საქმის (ტომის, ნაწილის) ინდექსი	საქმის (ტომის, ნაწილის) სათაური	საქმის (ტომის, ნაწილის) თარიღი	ფურცლების რაოდენობა საქმეში (ტომში, ნაწილში)	საქმის (ტომის, ნაწილის) შენახვის ვადები	შენიშვნა
1	2	3	4	5	6 X	7

აღწერაში შეტანილია _____საქმე
(ციფრებით და სიტყვებით)

N_____ დან N_____ ჩათვლით, მათ შორის:

_____
X მუდმივად შესანახ საქმეთა აღწერების ფორმაში მე-6 გრაფა არ შეიტანება

სალიტერო ნომრები:

გამოტოვებული ნომრები:

აღწერის შემდგენელის
თანამდებობის დასახელება ხელმოწერა

ხელმოწერის
გაშიფვრა

თარიღი

მეთანხმებულია

დაწესებულების საქმისწარმოების
სამსახურის ხელმძღვანელის
თანამდებობის დასახელება

ხელმოწერის
ხელმოწერა გაშიფვრა

თარიღი

გადავეცი _____ საქმე
(ციფრებით და სიტყვებით)

და დოკუმენტების _____ სარეგისტრაციო
(ციფრებით და სიტყვებით)

საკონტროლო ბარათი X

_____

X გადაიცემა საქმისწარმოების სამსახურის სხვა საქმეებთან (სარეგისტრაციო ჟურნალები და სხვა სარეგისტრაციო ფორმები) ერთად.

სტრუქტურული ქვედანაყოფის
თანამშრომლის თანამდებობის
დასახელება ხელმოწერა ხელმოწერის
გაშიფვრა

თარიღი

მივიღე _____ საქმე და
(ციფრებით და სიტყვებით)

დოკუმენტების _____ სარეგისტრაციო-
(ციფრებით და სიტყვებით)

საკონტროლო ბარათი

საუწყებო არქივის მუშაკის
თანამდებობის დასახელება ხელმოწერა ხელმოწერის
გაშიფვრა

თარიღი

ფორმატი ა4 (210X297 მმ

საქართველოს ორგანული კანონი

იმპიჩმენტის შესახებ

თავი I

იმპიჩმენტის წესით საკითხის აღძვრა

მუხლი 1

იმპიჩმენტი არის კონსტიტუციის დარღვევის, სახელმწიფოს ღალატისა და სისხლის სამართლის სხვა დანაშაულის ჩადენისათვის საქართველოს პრეზიდენტის, უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარის, მთავრობის წევრის, გენერალური პროკურორის, კონტროლის პალატის თავმჯდომარისა და ეროვნული ბანკის საბჭოს წევრის თანამდებობიდან გადაყენების წესი.

მუხლი 2

პირველი მუხლით გათვალისწინებული პირების იმპიჩმენტის წესით თანამდებობიდან გადაყენების საკითხის აღძვრის საფუძველია თანამდებობის პირის ისეთი ქმედობა, როგორიც არის:

ა) კონსტიტუციის დარღვევა;

ბ) სახელმწიფოს ღალატი ან სისხლის სამართლის სხვა დანაშაული.

მუხლი 3

იმპიჩმენტის წესით თანამდებობის პირის გადაყენების საკითხის აღძვრის უფლება აქვს პარლამენტის სრული შემადგენლობის არანაკლებ ერთ მესამედს.

მუხლი 4

1. იმპიჩმენტის წესით თანამდებობის პირის თანამდებობიდან გადაყენების საკითხი აღძრულად ჩაითვლება, თუ მისი გადაყენების საკითხის აღძვრის წერილობით მოთხოვნას ხელს მოაწერს პარლამენტის სრული შემადგენლობის არანაკლებ ერთი მესამედი. პარლამენტის წევრის ხელმოწერა უნდა დამოწმდეს სანოტარო ან პარლამენტის რეგლამენტით დადგენილი წესით.

2. წერილობით მოთხოვნაში ჩამოყალიბებული უნდა იყოს კონკრეტული ბრალდების სახე, ბრალდების შინაარსი, აგრეთვე შესაბამისი არგუმენტები და არსებული მასალები.

(საქართველოს 2002 წლის 10 აპრილის ორგანული კანონი – სსმ I, 2002წ., №9, მუხ. 40)

მუხლი 5

იმპიჩმენტის წესით თანამდებობის პირის თანამდებობიდან გადაყენების თაობაზე წარდგინება დასკვნისათვის საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოში ან უზენაეს სასამართლოში შეტანილ უნდა იქნეს საკითხის აღძვრიდან 30 დღის ვადაში.

(საქართველოს 2002 წლის 10 აპრილის ორგანული კანონი – სსმ I, 2002წ., №9, მუხ. 40)

მუხლი 6 (ამოღებულია)

(საქართველოს 2002 წლის 10 აპრილის ორგანული კანონი – სსმ I, 2002წ., №9, მუხ. 40)

თავი II

სასამართლოს დასკვნა თანამდებობის პირის ქმედობაზე

მუხლი 7

1. თუ იმპიჩმენტის წესით თანამდებობის პირის გადაყენების საკითხის აღძვრის მოთხოვნის საფუძველია თანამდებობის პირის მიერ კონსტიტუციის დარღვევა, მაშინ იმპიჩმენტის წესით თანამდებობის პირის გადაყენების საკითხს კონსტიტუციური წარდგინების სახით წარდგინების აეტორი დასკვნისათვის გადასცემს საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს.

2. თუ იმპიჩმენტის წესით თანამდებობის პირის გადაყენების საკითხის აღძვრის მოთხოვნის საფუძველია თანამდებობის პირის მიერ სახელმწიფოს ღალატის ან სისხლის სამართლის სხვა დანაშაუ-

ლის ჩადენა, მაშინ იმპიჩმენტის წესით თანამდებობის პირის გადაყენების საკითხს წარდგინების სახით წარდგინების აეტორი დასკვნისათვის გადასცემს საქართველოს უზენაეს სასამართლოს.

3. თუ იმპიჩმენტის წესით თანამდებობის პირის გადაყენების საკითხის აღძერის მოთხოვნის საფუძველია თანამდებობის პირის მიერ ისეთი ქმედობის ჩადენა, რომელიც წარმოადგენს როგორც კონსტიტუციის დარღვევას, ისე სახელმწიფოს ღალატს ან სისხლის სამართლის სხვა დანაშაულს, მაშინ იმპიჩმენტის წესით თანამდებობის პირის გადაყენების საკითხს წარდგინების აეტორი დასკვნისათვის ერთდროულად გადასცემს საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოსა და უზენაეს სასამართლოს.

(საქართველოს 2002 წლის 10 აპრილის ორგანული კანონი – სსმ I, 2002წ., №9, მუხ. 40)

მუხლი 8

საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლო ან უზენაესი სასამართლო საკითხს განიხილავს და საქართველოს პარლამენტს დასკვნას წარუდგენს საკითხის დასკვნისათვის მიღებიდან 30 დღის ვადაში.

მუხლი 9

საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლო დასკვნის მომზადებისას ხელმძღვანელობს საქართველოს კონსტიტუციით, ამ კანონით, „საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს შესახებ" საქართველოს ორგანული კანონითა და „საკონსტიტუციო სამართალწარმოების შესახებ" საქართველოს კანონით დადგენილი წესით.

მუხლი 10

1. საქართველოს უზენაესი სასამართლო უზენაესი სასამართლოს პლენუმის დადგენილების სახით იძლევა დასკვნას ამ კანონის პირველი მუხლით გათვალისწინებული თანამდებობის პირის ქმედობაში დანაშაულის ნიშნების არსებობის შესახებ.

2. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს პლენუმი მოიწვევა საკითხის დასკვნისათვის მიღებიდან 7 დღის ვადაში.

3. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს პლენუმი საკითხს განიხილავს და შესაბამის დადგენილებას იღებს ამ კანონით, „საერთო სასამართლოების შესახებ" საქართველოს ორგანული კანონითა და საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსით დადგენილი წესით.

4. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარე არ მონაწილეობს პლენუმის მუმაობაში, თუ აღძრულია იმპიჩმენტის წესით თანამდებობიდან მისი გადაყენების საკითხი.

5. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს პლენუმის სხდომაზე შეიძლება მოიწვიონ იმპიჩმენტის ინიციატორ პარლამენტის წევრთა უფლებამოსილი წარმომადგენელი და ის პირი, ან ამ პირის გამოცხადების შეუძლებლობის შემთხვევაში _ მისი წარმომადგენელი, ეისი იმპიჩმენტის წესით თანამდებობიდან გადაყენების საკითხიცაა აღძრული, აგრეთვე, საქართველოს გენერალური პროკურორი, ექსპერტები, სპეციალისტები, მოწმეები და სხვა პირები.

თავი III

თანამდებობიდან გადაყენება

მუხლი 11

თუ თანამდებობის პირი, ეისი იმპიჩმენტის წესით თანამდებობიდან გადაყენების საკითხი არის აღძრული, გადადგა ან გაათავისუფლეს დაკავებული თანამდებობიდან, მაშინ ამ პირის მიმართ წყდება იმპიჩმენტის პროცედურა.

მუხლი 12

თუ საქართველოს უზენაესმა სასამართლომ თავისი დასკვნით არ დაადასტურა ამ კანონის პირველი მუხლით გათვალისწინებული პირის ქმედობაში დანაშაულის მემადგენლობის ნიშნების არსებობა, ან საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლომ - კონსტიტუციის დარღვევა, მაშინ ამ თანამდებობის პირის მიმართ წყდება იმპიჩმენტის პროცედურა.

მუხლი 13

1. თუ საქართველოს უზენაესმა სასამართლომ თავისი დასკვნით დაადასტურა ამ კანონის პირველი მუხლით გათვალისწინებული პირის ქმედობაში დანაშაულის შემადგენლობის ნიშნების არსებობა, ან საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლომ - კონსტიტუციის დარღვევა, შესაბამისი სასამართლოდან დასკვნის მიღებიდან 10 დღის ვადაში საქართველოს პარლამენტი იწყებს დასკვნის განხილვას.

2. თუ დასკვნის მიღების დროისთვის არ მიმდინარეობს საქართველოს პარლამენტის სესია, პარლამენტი დასკვნის განხილვას იწყებს უახლოესი (მორიგი ან რიგგარეშე) სესიის პირველსავე სხდომაზე.

მუხლი 14

საქართველოს პრეზიდენტის ქმედობაზე დასკვნის განხილვის დაწყებიდან 30 დღის ვადაში საქართველოს პარლამენტი იღებს გადაწყვეტილებას იმპიჩმენტის წესით პრეზიდენტის თანამდებობიდან გადაყენების საკითხის კენჭისყრაზე დასმისა და, ასეთი გადაწყვეტილების მიღების შემთხვევაში, პრეზიდენტის იმპიჩმენტის წესით თანამდებობიდან გადაყენების შესახებ.

მუხლი 15

იმპიჩმენტის წესით საქართველოს პრეზიდენტის თანამდებობიდან გადაყენების საკითხი კენჭისყრაზე დაისმება, თუ გადაწყვეტილებას მხარი დაუჭირა საქართველოს პარლამენტის სრული შემადგენლობის უმრავლესობამ.

მუხლი 16

საქართველოს პრეზიდენტი ჩაითვლება იმპიჩმენტის წესით თანამდებობიდან გადაყენებულად, თუ ამ გადაწყვეტილებას მხარი დაუჭირა საქართველოს პარლამენტის სრული შემადგენლობის არანაკ-ლებ ორმა მესამედმა.

მუხლი 17

1. დაუშვებელია საქართველოს პრეზიდენტისათვის წარდგენილი ბრალდების საქართველოს პარლამენტში განხილვა და გადაწყვეტილების მიღება საგანგებო და საომარი მდგომარეობის ან ომის დროს.

2. საქართველოს პარლამენტი პრეზიდენტისათვის წარდგენილი ბრალდების განხილვას იწყებს საგანგებო და საომარი მდგომარეობის ან ომის დამთავრების შემდეგ პარლამენტის უახლოესი (მორიგი ან რიგგარეშე) სესიის პირველსავე სხდომაზე.

მუხლი 18

1. საქართველოს კონსტიტუციის 64-ე მუხლით გათვალისწინებულ პირთა ქმედობაზე პარლამენ-ტში დასკვნის განხილვის დაწყებიდან 30 დღის ვადაში კენჭისყრაზე დაისმება ამ თანამდებობის პირთა იმპიჩმენტის წესით გადაყენების საკითხი.

2. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარე, მთავრობის წევრი, გენერალური პროკურორი, კონტროლის პალატის თავმჯდომარე ან ეროვნული ბანკის საბჭოს წევრი ჩაითვლება თანამდებობიდან გადაყენებულად, თუ ამ გადაწყვეტილებას მხარი დაუჭირა საქართველოს პარლამენ-ტის სრული შემადგენლობის უმრავლესობამ.

მუხლი 19

თუ ამ კანონის პირველი მუხლით გათვალისწინებული თანამდებობის პირის ქმედობაზე შესაბამისი სასამართლოს დასკვნის განხილვის დაწყებიდან 30 დღის ვადაში საქართველოს პარლამენტმა არ მიიღო გადაწყვეტილება, ან ამ პირის თანამდებობიდან გადაყენებას მხარი არ დაუჭირა საქართველოს პარლამენტის წევრთა კონსტიტუციით გათვალისწინებულმა აუცილებელმა რაოდენობამ, საკითხი ითელება მოხსნილად და მომდევნო ერთი წლის განმავლობაში დაუშვებელია ამ თანამდებობის პირის მიმართ იმავე ბრალდების წარდგენა.

მუხლი 20

საქართველოს პარლამენტში ამ კანონის პირველი მუხლით გათვალისწინებული თანამდებობის პირის მიმართ წაყენებული ბრალდების განხილვაში პარლამენტის მოწვევით შეიძლება მონაწილეობ-დეს ის თანამდებობის პირი, ან ამ პირის განხილვაზე დასწრების შეუძლებლობის შემთხვევაში - მისი წარმომადგენელი, ვისი იმპიჩმენტის წესით თანამდებობიდან გადაყენების საკითხიცაა აღძრული.

მუხლი 21

კენჭისყრა ამ კანონის პირველი მუხლით გათვალისწინებული თანამდებობის პირის იმპიჩმენტის წესით გადაყენების შესახებ უარულია.

მუხლი 22

საქართველოს პარლამენტის მიერ იმპიჩმენტის წესით თანამდებობიდან გადაყენებული პირის პასუხისგებაში მიცემის საკითხი წყდება საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

თავი IV

დასკვნითი დებულებანი

მუხლი 23

ეს კანონი ამოქმედდეს გამოქვეყნებისთანავე.

საქართველოს პრემიდენტი **ედუარდ შევარდნაძე**
თბილისი,
1997 წლის 11 ნოემბერი

საქართველოს კანონი

საქართველოს კონტროლის პალატის შესახებ

თავი I

ზოგადი დებულებანი

მუხლი 1.

საქართველოს კონტროლის პალატა (შემდგომში კონტროლის პალატა) არის სახელმწიფო საფინანსო-ეკონომიკური კონტროლის უმაღლესი ორგანო, ზედამხედველობს სახელმწიფო სახსრებისა და სახელმწიფოს სხვა მატერიალურ ფასეულობათა გამოყენებასა და ხარჯვას, ემსახურება ეროვნული სიმდიდრის და სახელმწიფო ქონების დაცვას, აკონტროლებს და აანალიზებს სახელმწიფო მატერიალური და ფულადი რესურსების გამოყენების კანონიერებას, მიზნობრიობასა და ეფექტიანობას.

მუხლი 2.

1. კონტროლის პალატა არის დამოუკიდებელი თავის საქმიანობაში და ანგარიშვალდებულია პარლამენტის წინაშე. მისი უფლებამოსილება, ორგანიზაცია, საქმიანობის წესი და დამოუკიდებლობის გარანტია განსაზღვრულია საქართველოს კონსტიტუციით, ამ კანონით და სხვა საკანონმდებლო აქტებით.

2. კონტროლის პალატა ახორციელებს კონტროლს კანონიერების, ობიექტურობის, დამოუკიდებლობის და საჯაროობის პრინციპების საფუძველზე.

მუხლი 3.

კონტროლის პალატა აღიარებს უმაღლესი საკონტროლო ორგანოების საერთაშორისო ორგანიზაციების წესდებებს და სხვა ფუძემდებლური დოკუმენტების ძირითად პრინციპებს, საქმიანობას წარმართავს კონტროლის საერთაშორისო ორგანიზაციებთან და საზღვარგარეთის ქვეყნების უმაღლეს საკონტროლო ორგანოებთან ურთიერთკავშირის განმტკიცების, გამოცდილების გაზიარებისა და თანამშრომლობის მიზნით.

მუხლი 4.

1. კონტროლის პალატა არის იურიდიული პირი, აქვს ბეჭედი საქართველოს გერბის გამოსახულებით და თავისი დასახელებით.

2. საქართველოს კონტროლის პალატის ცენტრალური აპარატის ადგილსამყოფელია ქალაქი თბილისი.

თავი II

კონტროლის პალატის საკონტროლო სფერო და უფლებამოსილებანი

მუხლი 5.

საქართველოს კონსტიტუციით განსაზღვრული ამოცანების შესასრულებლად კონტროლის პალატა:

ა) აკონტროლებს საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის, ავტონომიური რესპუბლიკების და საქართველოს სხვა ტერიტორიული ერთეულების ბიუჯეტების სახსრების ხარჯვის კანონიერებას, მიზნობრივობასა და ეფექტიანობას;

ბ) აკონტროლებს სახელმწიფო ვალების, უცხოური სახელმწიფო კრედიტების და სესხების გამოყენების კანონიერებას, რაციონალობასა და ეფექტიანობას, სახელმწიფო კრედიტების გაცემას;

გ) აკონტროლებს სახელმწიფო საკუთრების გამოყენების ეფექტურობასა და მიმანშეწონილობას;

დ) სწავლობს და აანალიზებს საბიუჯეტო პროცესში გამოვლენილ დარღვევებს, დადგენილი საბიუჯეტო მაჩვენებლებისაგან გადახრებს და წარადგენს წინადადებებს ამ დარღვევებისა და გადახრების აღმოსაფხვრელად;

ე) აფასებს სახელმწიფო ბიუჯეტის პროექტის შემოსავლისა და ბარდის ნაწილების საფუძვლიანობას;

ვ) აკონტროლებს სახელმწიფო ბიუჯეტის სახსრების მოძრაობის კანონიერებას და დროულად გადარიცხვას საქართველოს ბანკებსა და სხვა საკრედიტო დაწესებულებებში;

ზ) საქართველოს პარლამენტის გადაწყვეტილებით, აგარებს ექსპერტიზას და იძლევა დასკვნებს იმ საკანონმდებლო და ნორმატიული აქტების პროექტებზე, აგრეთვე იმ პროგრამებზე, რომელთა დასაფინანსებლად განსაზღვრულია სახელმწიფო ბიუჯეტის სახსრების გამოყენება ან რომლებიც გავლენას ახდენენ ამ სახსრების ფორმირებაზე.

მუხლი 6.

კონტროლის პალატის საკონტროლო უფლებამოსილება, მისი კომპეტენციის ფარგლებში, ვრცელდება საკანონმდებლო, აღმასრულებელი და სასამართლო ხელისუფლების ყველა ორგანოზე, მმართველობით ადგილობრივ ორგანოებზე, სპეციალურ სახელმწიფო ფონდებზე, საქართველოს ეროვნულ ბანკზე და ყველა სხვა ორგანიზაციასა და დაწესებულებაზე.

მუხლი 7.

კონტროლის პალატა უფლებამოსილია შეამოწმოს ნებისმიერი ფიზიკური და იურიდიული პირის საქმიანობა, მხოლოდ იმ ნაწილში, რომელიც დაკავშირებულია საბიუჯეტო ან სახელმწიფო სპეციალური ფონდების კუთვნილი თანხების მიღებასთან, გადარიცხვასთან ან გამოყენებასთან, რაიმე ფორმით სახელმწიფო საკუთრების გამოყენებასთან ან მის მართვასთან, აგრეთვე იმ ნაწილში, რომელიც დაკავშირებულია მათთვის საგადასახადო, საბაჟო ან სხვა სახის შეღავათების მინიჭებასთან.

მუხლი 8.

კონტროლის პალატა უფლებამოსილია შეამოწმოს ნებისმიერი ფიზიკური და იურიდიული პირის ის სახელშეკრულებო ვალდებულება და სესხი, რომლის გარანტად დგას სახელმწიფო.

თავი III

საქართველოს კონტროლის პალატის სტრუქტურა და შემადგენლობა

მუხლი 9.

1. კონტროლის პალატა არის ერთიანი, ცენტრალიზებული სისტემა, რომელშიც შედიან კონტრო-ლის პალატის ცენტრალური აპარატი, კონტროლის პალატები აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიურ რესპუბლიკებში და კონტროლის პალატის ბიუროები საქართველოს სხვა ტერიტორიულ ერთეულებში.

2. გადაწყვეტილებას კონტროლის პალატის ბიუროების შექმნის ან გაუქმების შესახებ საქართველოს კონტროლის პალატის თავმჯდომარის წარდგინებით იღებს საქართველოს კონტროლის პალატის პრეზიდიუმი.

(საქართველოს 2000 წლის 8 დეკემბრის კანონი – სსმI, 2000წ., №50, მუხ. 142)

მუხლი 10.

კონტროლის პალატას საერთო ხელმძღვანელობას უწევს კონტროლის პალატის თავმჯდომარე. კონტროლის პალატის თავმჯდომარეს საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარის წარდგინებით, ხუთი წლის ვადით, სიითი შემადგენლობის უმრავლესობით ირჩევს პარლამენტი. მისი თანამდებობიდან გადაყვანა შეიძლება მხოლო პარლამენტის გადაწყვეტილებით, საქართველოს კონსტიტუციის 64-ე მუხლის შესაბამისად.

(საქართველოს 2004 წლის 17 ივნისის კანონი – სსმI, 2004 წ. N16, მუხ. 57)

მუხლი 11.

კონტროლის პალატის თავმჯდომარე:

ა) წარმართავს პალატის მუშაობას საქართველოს კონსტიტუციის, ამ კანონის, სხვა საკანონმდებლო აქტებისა და პალატის მუშაობის რეგლამენტის შესაბამისად;

ბ) წყვეტს კონტროლის პალატის საქმიანობის, კონტროლისა და რევიზია-შემოწმების ორგანიზაციის საკითხებს;

გ) თავმჯდომარეობს კონტროლის პალატის პრეზიდიუმის სხდომას;

დ) წარუდგენს საქართველოს პარლამენტს შესაბამისი თანამდებობის პირების კანდიდატურებს;

ე) ნიშნავს და თანამდებობიდან ათავისუფლებს კონტროლის პალატის სისტემის პასუხისმგებელ მუშაკებს. აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების კონტროლის პალატის თავმჯდომარეებს ნიშნავს და ათავისუფლებს საქართველოს კონტროლის პალატის თავმჯდომარე აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების უმაღლეს საბჭოსთან შეთანხმებით;

ვ) ამტკიცებს კონტროლის პალატის საშტატო განრიგს კონტროლის პალატისათვის დადგენილი მუშაკთა მღერული რაოდენობისა და შრომის ანაზღაურების ფონდის ფარგლებში;

ზ) წელიწადში ორჯერ, ბიუჯეტის შესრულების წინასწარი და სრული ანგარიმის წარდგენის დროს, პარლამენტს წარუდგენს მოხსენებას მთავრობის ანგარიმთან დაკავშირებით;

თ) წელიწადში ერთხელ საქართველოს პარლამენტს წარუდგენს კონტროლის პალატის ანგარიშს პალატის საქმიანობის შესახებ;

ი) წარმოადგენს კონტროლის პალატას სხვა ორგანიზაციებთან ურთიერთობასა და საერთაშორისო ორგანიზაციებში;

კ) მასზე დაკისრებული მოვალეობის განხორციელების მიზნით გამოსცემს ბრძანებას, რომელიც უმაღლესი ნორმატიული აქტია საქართველოს კონტროლის პალატის სისტემაში;

ლ) უფლებამოსილია, ხოლო თხოვნის შემთხვევაში ვალდებულია, დაესწროს პარლამენტის, მისი კომიტეტისა და კომისიის სხდომას, ამასთან, მას მოთხოვნისთანავე უნდა მოუსმინოს პარლამენტმა, კომიტეტმა ან კომისიამ.

მ) კონტროლის პალატის თავმჯდომარის არყოფნის, ან მის მიერ უფლებამოსილებათა განხორციელების შეუძლებლობის შემთხვევაში მის ფუნქციებს ასრულებს თავმჯდომარის პირველი მოადგილე.

მუხლი 12.

კონტროლის პალატის თავმჯდომარეს ჰყავს მოადგილეები, მათ შორის ერთი პირველი.

მუხლი 13.

საქართველოს კონტროლის პალატის თავმჯდომარის მოადგილეებს თანამდებობაზე ნიშნავს და თანამდებობიდან ათავისუფლებს საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარე საქართველოს კონტროლის პალატის თავმჯდომარის წარდგინებით.

(საქართველოს 2004 წლის 30 ივნისის კანონი – სსმI, 2004 წ. N20, მუხ. 96)

მუხლი 14.

კონტროლის პალატის თავმჯდომარე დანიშვნიდან ერთი თვის ვადაში საქართველოს პარლამენტს წარუდგენს მოადგილეების კანდიდატურებს.

მუხლი 15.

თავმჯდომარის მოადგილეები უფლებამოსილი, ხოლო მოთხოვნის შემთხვევაში ვალდებული არიან დაესწრონ პარლამენტის, მისი კომიტეტისა და კომისიის სხდომას, ამასთან, მას მოთხოვნისთანავე უნდა მოუსმინოს პარლამენტმა, კომიტეტმა ან კომისიამ.

მუხლი 16.

კონტროლის პალატის თავმჯდომარე და მოადგილეები უნდა იყვნეს საქართველოს მოქალაქენი, ჰქონდეთ უმაღლესი განათლება და პროფესიული საქმიანობის გამოცდილება სახელმწიფო მართვის, სახელმწიფო კონტროლის, ეკონომიკის და ფინანსების სფეროებიდან ერთში მაინც.

მუხლი 17.

კონტროლის პალატის თავმჯდომარის სისხლის სამართლის პასუხისგებაში მიცემა, დაკავება ან დაპატიმრება, მისი ბინის, მანქანის, სამუშაო ადგილის ან პირადი ჩხრეკა შეიძლება მხოლოდ პარლამენტის თანხმობით. გამონაკლისია დანაშაულზე წასწრების შემთხვევა, რაც დაუყოვნებლივ უნდა ეცნობოს პარლამენტს. თუ პარლამენტი არ მისცემს თანხმობას, ის დაუყოვნებლივ უნდა გათავისუფლდეს.

მუხლი 18.

უზრუნველყოფილი უნდა იყოს კონტროლის პალატის თავმჯდომარის უფლებამოსილების შეუფერხებელი განხორციელების პირობები. მისი ოთმბოვნის საფუძველზე შესაბამისი სახელმწიფო ორგანოები უზრუნველყოფენ მის პირად უსაფრთხოებას დადგენილი წესით.

მუხლი 19.

კონტროლის პალატის თავმჯდომარე და მოადგილეები თანამდებობაზე ყოფნის პერიოდში აჩერებენ პოლიტიკური პარტიის წევრობას.

მუხლი 20.

1. კონტროლის პალატაში იქმნება უმაღლესი კოლეგიალური ორგანო _ კონტროლის პალატის პრეზიდიუმი.

2. კონტროლის პალატის პრეზიდიუმის შემადგენლობაში თანამდებობრივად შედიან კონტროლის პალატის თავმჯდომარე და თავმჯდომარის მოადგილეები. პრეზიდიუმის დანარჩენ წევრებს ამტკიცებს კონტროლის პალატის თავმჯდომარე დანიშვნიდან არა უგვიანეს ერთი თვისა.

(საქართველოს 2004 წლის 30 ივნისის კანონი – სსმI, 2004 წ. N20, მუხ. 100)

მუხლი 21.

ამოღებულია

(საქართველოს 2004 წლის 30 ივნისის კანონი – სსმI, 2004 წ. N20, მუხ. 100)

მუხლი 22.

კონტროლის პალატის პრეზიდიუმი:

ა) განსაზღვრავს კონტროლის პალატის სისტემის საქმიანობის ძირითად მიმართულებებს;

ბ) ამტკიცებს საქართველოს კონტროლის პალატის სისტემის მუშაობის ერთიან რეგლამენტს, სამუშაო გეგმებს და იღებს სხვა შიდასაუწყებო ნორმატიულ აქტებს;

გ) ისმენს განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი რევიზია-შემოწმების შედეგებს;

დ) ისმენს აფხაზეთისა და აჭარის აეტონომიური რესპუბლიკების, კონტროლის პალატების და კონტროლის პალატის ბიუროების მიერ გაწეული მუშაობის ანგარიშს;

ე) ამტკიცებს პარლამენტში წარსადგენი პალატის შენახვის ხარჯების პროექტს;

ვ) განიხილავს და ამტკიცებს პარლამენტში წარსადგენ ანგარიშს;

ზ) კონტროლის პალატის თავმჯდომარის წარდგინებით ამტკიცებს პალატის სტრუქტურას;

თ) წევრების ხმების უმრავლესობით ღებულობს დადგენილებას, რომლის რეალიზაცია ხდება კონტროლის პალატის თავმდდომარის ბრძანებით;

ი) მართავს სხდომებს თვეში ერთხელ მაინც.

(საქართველოს 2000 წლის 8 დეკემბრის კანონი – სსმI, 2000წ., №50, მუხ. 142)

მუხლი 23.

კონტროლის პალატის პრეზიდიუმის წევრებს უფლება აქვთ პრეზიდიუმის სხდომაზე მათი მონაწილეობით განხილულ საკითხთან დაკავშირებით თავიანთი განსაკუთრებული აზრი წარმოადგინონ წერილობით, რომელიც თან ერთვის პრეზიდიუმის დადგენილებას.

თავი IV

აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების, კონტროლის პალატები

მუხლი 24.

აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების, კონტროლის პალატას ხელმძღვანელობს შესაბამისი პალატის თავმჯდომარე.

(საქართველოს 2000 წლის 8 დეკემბრის კანონი – სსმI, 2000წ., №50, მუხ. 142)

მუხლი 25.

პალატის თავმჯდომარე:

ა) წარმართავს პალატის მუშაობას საქართველოს კონსტიტუციის, ამ კანონის, სხვა საკანონმდებლო აქტებისა და პალატის მუშაობის რეგლამენტის შესაბამისად;

ბ) წარმართავს პალატის საქმიანობის, კონტროლისა და რევიზია-შემოწმების ორგანიზაციულ საკითხებს;

გ) თავმჯდომარეობს პალატის პრეზიდიუმის სხდომას;

დ) წელიწადში ერთხელ კონტროლის პალატას წარუდგენს ანგარიშს შესაბამისი კონტროლის პალატის საქმიანობის შესახებ;

ე) მასზე დაკისრებული მოვალეობის განხორციელების მიზნით გამოსცემს ბრძანებებს;

ვ) უფლებამოსილია, ბოლო თბოვნის შემთხვევაში ვალდებულია დაესწროს საქართველოს კონტროლის პალატის პრეზიდიუმის, ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს, მინისტრთა საბჭოს, მმართველობის აღგილობრივი ორგანოების სხდომებს.

მუხლი 26.

აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების, კონტროლის პალატის თავმჯდომარეები და მოადგილეები თანამდებობაზე ყოფნის პერიოდში აჩერებენ პოლიტიკური პარტიის წევრობას.

(საქართველოს 2000 წლის 8 დეკემბრის კანონი – სსმI, 2000წ., №50, მუხ. 142)

მუხლი 27.

აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების, კონტროლის პალატაში იქმნება კოლეგიალური ორგანო _ პრეზიდიუმი, რომლის შემადგენლობასაც, შესაბამისი პალატის თავმჯდომარის წარდგინებით, ამტკიცებს საქართველოს კონტროლის პალატის პრეზიდიუმი.

(საქართველოს 2000 წლის 8 დეკემბრის კანონი – სსმI, 2000წ., №50, მუხ. 142)

მუხლი 28.

აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების, კონტროლის პალატის პრეზიდიუმი:

ა) ისმენს განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი რევიზია-შემოწმების შედეგებს;

ბ) ამტკიცებს კონტროლის პალატაში წარსადგენ წლიურ ანგარიშს, აგრეთვე კონტროლის პალატის პრეზიდიუმზე განსახილველად წარსადგენი სამუშაო გეგმის პროექტს;

გ) წევრების ხმების უმრავლესობით ღებულობს დადგენილებას;

დ) მართავს სხდომებს თვეში ერთხელ მაინც.

(საქართველოს 2000 წლის 8 დეკემბრის კანონი – სსმI, 2000წ., №50, მუხ. 142)

მუხლი 29.

აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების, კონტროლის პალატის პრეზიდიუმის წევრებს უფლება აქვთ პრეზიდიუმის სხდომაზე მათი მონაწილეობით განხილულ საკითხთან დაკავშირებით თავიანთი განსაკუთრებული აზრი წარმოადგინონ წერილობით, რომელიც თან ერთვის პრეზიდიუმის დადგენილებას.

(საქართველოს 2000 წლის 8 დეკემბრის კანონი – სსმI, 2000წ., №50, მუხ. 142)

მუხლი 30.

აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების კონტროლის პალატა ყოველწლიურ ანგარიშს თავისი საქმიანობის შესახებ, საქართველოს კონტროლის პალატის პრეზიდიუმის გარდა, წარუდგენს შესაბამისად აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლეს საბჭოს.

თავი V

საქართველოს ტერიტორიულ ერთეულები კონტროლის პალატის ბიუროები

მუხლი 31.

საქართველოს სხვა ტერიტორიულ ერთეულებში კონტროლის პალატის ბიუროს ხელმძღვანელობს შესაბამისი ბიუროს უფროსი.

(საქართველოს 2000 წლის 8 დეკემბრის კანონი – სსმI, 2000წ., №50, მუხ. 142)

მუხლი 32.

ბიუროს უფროსი:

ა) წარმართავს ბიუროს მუშაობას საქართველოს კონსტიტუციის, ამ კანონის, სხვა საკანონმდებლო აქტებისა და კონტროლის პალატის მუშაობის რეგლამენტის შესაბამისად;

ბ) წყვეტს ბიუროს საქმიანობის, კონტროლისა და რევიზია-შემოწმების ორგანიზაციულ საკითხებს;

გ) თავმჯდომარეობს ბიუროს კოლეგიის სხდომას;

დ) წელიწადში ერთხელ საქართველოს კონტროლის პალატას წარუდგენს ანგარიშს შესაბამისი ბიუროს საქმიანობის შესახებ;

ე) მასზე დაკისრებული მოვალეობის განსორციელების მიზნით გამოსცემს ბრძანებებს;

ვ) უფლებამოსილია, ხოლო თხოვნის შემთხვევაში ვალდებულია დაესწროს საქართველოს კონტროლის პალატის პრეზიდიუმის და მმართველობის აღგილობრივი ორგანოების სხდომებს.

მუხლი 33.

კონტროლის პალატის ბიუროს უფროსი და მოადგილეები თანამდებობაზე ყოფნის პერიოდში აჩერებენ პოლიტიკური პარტიის წევრობას.

მუხლი 34.

კონტროლის პალატის ბიუროში იქმნება კოლეგიალური ორგანო _ კოლეგია, რომლის შემადგენლობასაც, შესაბამისი ბიუროს უფროსის წარდგინებით, ამტკიცებს საქართველოს კონტროლის პალატის პრეზიდიუმი.

მუხლი 35.

კონტროლის პალატის ბიუროს კოლეგია:

ა) ისმენს განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი რევიზია-შემოწმების შედეგებს;

ბ) ამტკიცებს კონტროლის პალატაში წარსადგენ წლიურ ანგარიშს, აგრეთვე კონტროლის პალატის პრეზიდიუმზე განსახილველად წარსადგენი სამუშაო გეგმის პროექტს;

გ) წევრების ხმების უმრაველესობით ღებულობს დადგენილებას;

დ) მართავს სხდომებს თვეში ერთხელ მაინც.

მუხლი 36.

კონტროლის პალატის ბიუროს კოლეგიის წევრებს უფლება აქვთ კოლეგიის სხდომაზე მათი მონაწილეობით განხილულ საკითხთან დაკავშირებით თავიანთი განსაკუთრებული აზრი წარმოადგინონ წერილობით, რომელიც თან ერთვის კოლეგიის დადგენილებას.

თავი VI

კონტროლის პალატის საქმიანობის წესი

მუხლი 37.

კონტროლის პალატა თავის ამოცანას ძირითადად ასორციელებს ოპერატიული კონტროლის, კომპლექსური რევიზიის, თემატური შემოწმებისა და ექსპერტიზის მეშვეობით.

მუხლი 38.

კონტროლის პალატა მუშაობას წარმართავს პერსპექტიული და მიმდინარე გეგმებით, რომელშიც აუცილებლად შეიტანება საქართველოს პარლამენტისა და საქართველოს პრეზიდენტის წინადადებები.

მუხლი 39.

კონტროლის პალატის გეგმის შედგენის დროს აუცილებლად განიხილება საქართველოს პარლამენტის კომიტეტების და კომისიების წინადადებები.

მუხლი 40.

არაგეგმიური რევიზია და შემოწმება შეიძლება ჩატარდეს მხოლოდ საქართველოს პრეზიდენტის, საქართველოს პარლამენტისა და საქართველოს პარლამენტის დროებითი საგამოძიებო კომისიების მიმართვის, ასევე თავისი კომპეტენციის ფარგლებში კონტროლის პალატის პრეზიდიუმის, აფხაზეთის და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების, კონტროლის პალატების პრეზიდიუმების ან კონტროლის პალატის ბიუროების კოლეგიის გადაწყვეტილებით.

(საქართველოს 2000 წლის 8 დეკემბრის კანონი – სსმI, 2000წ., №50, მუხ. 142)

მუხლი 41.

კონტროლის პალატის შიდა საქმიანობის საკითხები, საქმის წარმოების წესი, ცენტრალური აპარატის სტრუქტურული ქვედანაყოფების, კონტროლის პალატების და ბიუროების უფნქციები და ურთიერთობა, რევიზია-შემოწმების მომზადებისა და ჩატარების ფორმები, აგრეთვე სხვა საკითხები განისაზღვრება კონტროლის პალატის მუშაობის ერთიანი რეგლამენტით.

მუხლი 42.

რევიზია-შემოწმების მოცულობას, ჩატარების ვადას და ადგილს ქვეყნის მთელ ტერიტორიაზე ადგენს კონტროლის პალატის თავმჯდომარე, ტერიტორიულ ერთეულებში _ აფხაზეთის და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების, კონტროლის პალატის თავმჯდომარეები, სხვა ტერიტორიულ ერთეულებში კი _ კონტროლის პალატის ბიუროს უფროსები.

(საქართველოს 2000 წლის 8 დეკემბრის კანონი – სსმI, 2000წ., №50, მუხ. 142)

მუხლი 43.

დაუშვებელია რევიზია-შემოწმების ჩატარება კონტროლის შესაბამისი პალატის თავმჯდომარის ან კონტროლის პალატის ბიუროს უფროსის ბრძანებისა და დამტკიცებული პროგრამის გარეშე.

მუხლი 44.

იმ შემთხვევაში, თუ მიღებულია გადაწყვეტილება, შემოწმება ჩატარდეს კონტროლის პალატაში, შესამოწმებელ ობიექტს ეგზავნება შესაბამისი ბრძანება და შესამოწმებელ საკითხთა პროგრამა.

მუხლი 45.

ობიექტის ხელმძღვანელობა ვალდებულია ბრძანების მიღებიდან ორი კვირის ვადაში საქართველოს კონტროლის პალატის შესაბამის ორგანოში წარადგინოს სრულყოფილი ანგარიში პროგრამამში მითითებულ საკითხთა გარშემო. ანგარიშის წარდგენის ვადა ინფორმაციის მოცულობის მიხედვით შეიძლება გაიზარდოს ან შემცირდეს ერთ თვემდე ან ერთ კვირამდე შესაბამისი კონტროლის პალატის თავმჯდომარის ან ბიუროს უფროსის გადაწყვეტილებით.

მუხლი 46.

დადგენილ ვადაში ანგარიშის წარუდგენლობის ან არასრულყოფილი ანგარიშის წარდგენის შემთხვევაში შეიძლება დაისვას შესაბამისი ობიექტის ხელმძღვანელი პირების თანამდებობრივი პასუხისმგებლობის საკითხი. გადაწყვეტილებას ამის თაობაზე ღებულობს შესაბამისი კონტროლის პალატის პრეზიდიუმი ან ბიუროს კოლეგია.

მუხლი 47.

რევიზია-შემოწმების შედეგებზე დგება აქტი ან ცნობა, რომლის სისწორეზეც პასუხისმგებლობა ეკისრება კონტროლის პალატის შესაბამის პასუხისმგებელ მუშაკს. კონტროლის პალატა შემოწმებულ ობიექტს აცნობს რევიზია-შემოწმების შედეგებს.

მუხლი 48.

დანაშაულის ნიშნების შემცველი შემოწმების მასალები ეგზავნებაი სამართალდამცავ ორგანოებს. ამასთან, სახელმწიფო ფულადი და მატერიალური ქონების დატაცების გამოვლენის შემთხვევაში მასალები დაუყოვნებლივ იგზავნება.

მუხლი 49.

რევიზია-შემოწმების ჩატარებისას კონტროლის პალატას უფლება აქვს მოიწვიოს სათანადო დარგის სპეციალისტები საექსპერტო და საკონსულტაციო სამუშაოთა შესასრულებლად.

მუხლი 50.

1. შესამოწმებელი ობიექტის მხრიდან რევიზია-შემოწმების ჩატარების დროს დაბრკოლებების შექმნის, ასევე კონტროლის პალატის კომპეტენციის ფარგლებში სხვა მოთხოვნების შეუსრულებლობის შემთხვევაში კონტროლის პალატას უფლება აქვს შესაბამისი შესამოწმებელი ობიექტის ხელმძღვანელობას მისცეს მიწერილობა, რომელიც სავალდებულოა შესასრულებლად.

2. კონტროლის პალატის მიერ გაგზავნილ მიწერილობას ხელს აწერს შესაბამისი კონტროლის პალატის თავმჯდომარე ან ბიუროს უფროსი.

მუხლი 51.

1. რევიზია-შემოწმებით გამოვლენილი დარღვევების აღმოსაფხვრელად კონტროლის პალატა წარდგინებას უგზავნის შემოწმებულ ობიექტს ან მის ზემდგომს.

2. კონტროლის პალატის წარდგინება სავალდებულოა შესასრულებლად. წარდგინება განხილულ უნდა იქნეს 20 დღეში, თუ მასში სხვა ვადა არ არის მითითებული.

მუხლი 52.

წარდგინების შესაბამისად მიღებული გადაწყვეტილებისა და მისი რეალიზაციის ღონისძიებების შესახებ უნდა ეცნობოს კონტროლის პალატას.

მუხლი 53.

კონტროლის პალატის კანონიერი მიწერილობისა და წარდგინების შეუსრულებლობის ან არასათანადო შესრულების შემთხვევაში კონტროლის პალატას უფლება აქვს დასვას შესამოწმებელი საბიუჯეტო ობიექტის ხელმძღვანელობის თანამდებობრივი პასუხისმგებლობის საკითხი და მისცეს არასაბიუჯეტო ობიექტის გადაწყვეტილების მიმღებ ორგანოს რეკომენდაცია განიხილოს ხელმძღვანელის თანამდებობრივი პასუხისმგებლობის საკითხი.

მუხლი 54.

საბიუჯეტო შემოსავალსა და ხარჯებზე ეფექტიანი, ოპერატიული კონტროლის დაწესების მიზნით საფინანსო ორგანოები, სახაზინო, საგადასახადო და საბაჟო სამსახურები, აგრეთვე ყველა საბიუჯეტო ორგანიზაცია ვალდებულია კონტროლის პალატაში წარადგინოს ანგარიში პალატის მიერ დადგენილი ფორმით.

მუხლი 55.

ინფორმაცია საბიუჯეტო შემოსავლისა და ხარჯების შესასებ კონტროლის პალატაში წარდგენილ უნდა იქნეს: ყოველთვიური - არა უგვიანეს მომავალი თვის თხუთმეტი რიცხვისა, ექვსი თვის - არა უგვიანეს მიმდინარე წლის 1 აგვისტოსი და წლის შედეგების შესახებ - არა უგვიანეს შემდეგი წლის 15 თებერვლისა.

მუხლი 56.

დადგენილ ვადამი ანგარიშის წარუდგენლობის ან არასრულყოფილი ანგარიშის წარდგენის შემთხვევაში შეიძლება დაისვას შესაბამისი ობიექტის ხელმძღვანელი პირების თანამდებობრივი პასუხისმგებლობის საკითხი.

მუხლი 57.

ფიზიკურ ან იურიდიულ პირს შეუძლია კონტროლის პალატის ორგანოების დადგენილებები ერთი თვის ვადამი გასაჩივროს კონტროლის პალატის ზემდგომ ორგანოში ან სასამართლოში დადგენილი წესით.

თავი VII

კონტროლის პალატის ურთიერთობა საქართველოს პარლამენტთან

მუხლი 58.

კონტროლის პალატა საქართველოს მთავრობის მიერ საქართველოს პარლამენტში სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულების შესახებ ანგარიშის წარდგენის დღიდან არა უგვიანეს ერთი თვისა პარლამენტს წარუდგენს მოხსენებას ამ ანგარიშის თაობაზე.

(საქართველოს 2004 წლის 30 ივნისის კანონი – სსმI, 2004 წ. N20, მუხ. 100)

მუხლი 59.

კონტროლის პალატა საქართველოს პარლამენტს მიმდინარე წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულების მიმდინარეობის შესახებ საქართველოს მთავრობის მოხსენებასთან ერთად წარუდგენს თავის მოხსენებას.

(საქართველოს 2004 წლის 30 ივნისის კანონი – სსმI, 2004 წ. N20, მუხ. 100)

მუხლი 60.

კონტროლის პალატა წელიწადში ერთხელ, არა უგვიანეს საანგარიშგებო წლის მომდევნო წლის 1 იენისისა თავისი საქმიანობის ანგარიშს, წარუდგენს პარლამენტს, რომელიც ანგარიშის განხილვის შემდეგ იღებს შესაბამის დადგენილებას. ანგარიში ქვეყნდება პარლამენტის ოფიციალურ ბეჭდვით ორგანოში.

მუხლი 61.

კონტროლის პალატა უფლებამოსილია, ხოლო მოთხოვნის შემთხვევაში ვალდებულია გადასცეს პარლამენტის შესაბამის კომიტეტებსა და კომისიებს უმნიშვნელოვანესი რეკომენდაციები-შემოწმების მასალები.

მუხლი 62.

კონტროლის პალატა უფლებამოსილია პარლამენტს წარუდგინოს საგადასახადო კანონმდებლობის სრულყოფის წინადადებები. კონტროლის პალატა ამ წინადადებებს ამზადებს ახალი საბიუჯეტო წლის დადგომამდე. კონტროლის პალატის წინადადებები აისახება საგადასახადო კანონმდებლობაში იმ ვარაუდით, რომ ის არ იწვევს ცელილებებს მიმდინარე წლის მანძილზე.

მუხლი 63.

კონტროლის პალატის საქმიანობას ამოწმებს საქართველოს პარლამენტის გადაწყვეტილებით შექმნილი კომისია.

თავი VIII

კონტროლის პალატის ურთიერთობა სახელმწიფო კონტროლის სხვა ორგანოებთან

მუხლი 64.

სამართალდამცავი ორგანოები, სახელმწიფო საგადასახადო სამსახური, საფინანსო-სამეურნეო კონტროლის სახელმწიფო ორგანოები, უწყებრივი კონტროლის სამსახურები, სხვა სახელმწიფო ორგანიზაცია-დაწესებულებანი ვალდებული არიან თავიანთი კომპეტენციის ფარგლებში დახმარება აღმოუჩინონ კონტროლის პალატას.

მუხლი 65.

სახელმწიფო კონტროლის სხვა ორგანოები იქმნება კანონის შესაბამისად.

მუხლი 66.

სახელმწიფო საფინანსო-ეკონომიკური კონტროლის ეფექტური განხორციელების, რეკომენდაციებ-შემოწმებების პარალელიზმის აღკვეთის მიზნით საფინანსო-ეკონომიკური კონტროლის სფეროში კონტროლის პალატა კოორდინაციას უწევს სახელმწიფო საფინანსო-ეკონომიკური კონტროლის სხვა ორგანოების საქმიანობას.

მუხლი 67.

კონტროლის პალატა, როგორც კოორდინაციის სუბიექტი, უფლებამოსილია კოორდინაციაში ჩართულ ორგანოთა ხელმძღვანელებისაგან შედგენილ საკოორდინაციო საბჭოსთან შეთანხმებით კოორდინაციის ობიექტებს მისცეს რეკომენდაციები შემოწმების ობიექტისა და ვადის შეცელის, კომპლექსურ შემოწმებაში ჩართვისა და სხვა ოპერატიული ღონისძიებების თაობაზე.

მუხლი 68.

საბჭოს საქმიანობას ხელმძღვანელობს კონტროლის პალატის თავმჯდომარე. საბჭოს საქმიანობა რეგულირდება საბჭოს მიერ დამტკიცებული დებულებით.

მუხლი 69.

კონტროლის პალატა უფლებამოსილია შეამოწმოს სახელმწიფო საფინანსო-სამეურნეო კონტროლის სხვა ორგანოთა საქმიანობა.

მუხლი 70.

საკონტროლო-სარევიზიო საქმიანობის მაღალი ხარისხის და ეფექტურობის უზრუნველყოფის მიზნით კონტროლის პალატა რევიზია-შემოწმების საკითხში შეიმუშავებს საკონტროლო და სარევიზიო ნორმებსა და ნორმატივებს, მეთოდურ მითითებებს, რომელთა გამოყენება საავალდებულოა საფინანსო-სამეურნეო კონტროლის ყველა სამსახურისთვის.

თავი IX

კონტროლის პალატის მუშაკთა უფლება-მოვალეობა, პასუხისმგებლობა და სამართლებრივი გარანტიები

მუხლი 71.

კონტროლის პალატის მუშაკებს თავიანთი კომპეტენციის ფარგლებში უფლება აქვთ:

ა) რევიზია-შემოწმების პერიოდში მიიღონ მათთვის საჭირო ინფორმაცია და დოკუმენტური მასალა ნებისმიერი პასუხისმგებელი პირისაგან მუშაობის პროცესში წამოჭრილი საკითხების გარშემო;

ბ) დადგენილი წესის შესაბამისად ჩაატარონ მატერიალურ ფასეულობათა ინვენტარიზაცია შესამოწმებელ ობიექტში;

გ) ჩამოართვან ახსნა-განმარტებანი შესამოწმებელი ობიექტის პასუხისმგებელ პირებს;

დ) საჭიროების შემთხვევაში დალუქონ საწყობები, არქივები და სალაროები, სიყალბის და დაგაცების აღმოჩენისას ამოიღონ სათანადო დოკუმენტები, ადგილზე კი დატოვონ ამოღების აქტი და დოკუმენტების ასლები.

მუხლი 72.

კონტროლის პალატის მუშაკები ვალდებული არიან რევიზია-შემოწმების პერიოდში არ დაუშვან უფლებამოსილების გადამეტება. ისინი პასუხს აგებენ რევიზია-შემოწმების შედეგების სისწორეზე, აგრეთვე შემოწმებულ ობიექტთა სახელმწიფოებრივი და კომერციული საიდუმლოების გაცხადებისათვის მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად.

მუხლი 73.

რევიზია-შემოწმების ჩატარებისას კონტროლის პალატის მუშაკები არ უნდა ჩაერიონ შესამოწმებელი ობიექტის მიმდინარე საქმიანობაში, ამასთან რევიზია-შემოწმების დამთავრებამდე და აქტის გაფორმებამდე თავიანთი დასკვნები საჯარო არ უნდა გახადონ.

მუხლი 74.

კონტროლის პალატის მუშაკების კანონიერი მოთხოვნების შესრულება საავალდებულოა შესამოწმებელი ობიექტის ყველა თანამდებობის პირისათვის.

მუხლი 75.

შესამოწმებელი ობიექტის ხელმძღვანელები ვალდებული არიან ყოველმხრივ შეუწყონ ხელი კონტროლის პალატის მუშაკებს მათთვის დაკისრებული ფუნქციების შესრულებაში, გაუწიონ აუცილებელი დახმარება რევიზია-შემოწმების ჩატარებაში.

მუხლი 76.

დაუშვებელია საქართველოს კონტროლის პალატის თანამშრომელთა მიმართ ძალადობა, მუქარა და სხვა არამართლზომიერი მოქმედება სამსახურებრივი მოვალეობის განხორციელებასთან დაკავშირებით, დამრღვევი პირები პასუხს აგებენ კანონით დადგენილი წესით.

მუხლი 77.

კონტროლის პალატის მუშაკები სამსახურებრივი მივლინების დროს სარგებლობენ სასტუმროში ადგილისა და ყველა სახის ტრანსპორტზე სამგზავრო დოკუმენტის დაჯავშნის უფლებით.

თავი X

დასკვნითი დებულებანი

მუხლი 78.

კონტროლის პალატა ფინანსდება საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტიდან. საქართველოს პარლამენტი საფინანსო-საბიუჯეტო კომიტეტის წარდგინებით ამტკიცებს საქართველოს კონტროლის პალატის მომავალი წლის ხარჯთაღრიცხვას და მუშაკთა მღვრულ რაოდენობას.

მუხლი 79.

კონტროლის პალატის თავმჯდომარის თანამდებობრივი განაკვეთი არ უნდა იყოს პარლამენტის თავმჯდომარის მოადგილის თანამდებობრივ განაკვეთზე ნაკლები.

მუხლი 80.

საქართველოს კონტროლის პალატა ყველა სახის სასამართლოში საკითხის განხილვისას თავისუფლდება სახელმწიფო საბაჟო გადასახადისაგან. საერთაშორისო არბიტრაჟში საქმის განხილვისას სასამართლო ხარჯები ანაზღაურდება საქართველოს ცენტრალური ბიუჯეტიდან.

მუხლი 81.

საქართველოს კონტროლის პალატა ძირითადად კომპლექტდება ეკონომიკური და იურიდიული განათლების მქონე პირებით. საქართველოს კონტროლის პალატის საკონტროლო-სარევიზიო საქმიანობით დაკავებულ მოხელეს უნდა ჰქონდეს უმაღლესი განათლება, სპეციალობით მუშაობის ორი წლის სტაჟი და გავლილი უნდა ჰქონდეს საკვალიფიკაციო ტესტირება.

(საქართველოს 2001 წლის 28 სექტემბრის კანონი – სსმI, 2001წ., №27, მუხ. 111)

თავი XI

გარდამავალი დებულებანი

მუხლი 82.

კონტროლის პალატის მიერ რევიზია-შემოწმების მედეგად საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის, აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების და საქართველოს სხვა ტერიტორიული ერთეულების ბიუჯეტების სასარგებლოდ გამოვლენილ თანხებს ამოიღებს საგადასახადო სამსახური.

(საქართველოს 2004 წლის 29 დეკემბრის ორგანული კანონი – სსმI, 2005 წ. `6, მუხ. 35)

მუხლი 83.

საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე ადგილობრივი ორგანოების არჩევნების ჩატარების შემდეგ შეიცვლება კონტროლის პალატის მიერ საქართველოს ტერიტორიული ერთეულების ბიუჯეტების სახსრების კონტროლის წესი და კანონით განისაზღვრება ადგილობრივი ბიუჯეტის კონტროლის ადგილობრივი ორგანოების შექმნისა და ფუნქციონირების წესები.

მუხლი 84

ამ კანონის 81-ე მუხლის პირველი პუნქტი ამოქმედდეს 2001 წლის 1 ოქტომბრიდან.

(საქართველოს 2001 წლის 28 მარტის კანონი – სსმI, 2001წ., №8, მუხ.31)

საქართველოს პრეზიდენტი **ედუარდ შევარდნაძე**
თბილისი,
1997 წლის 15 აპრილი

საპარლამენტო მდივნის შესახებ

მუხლი 1. კანონის მიზანი და რეგულირების სფერო

1. ამ კანონის მიზანია ხელი შეუწყოს საქართველოს პრეზიდენტისა და საქართველოს მთავრობის საკანონმდებლო ინიციატივათა და საქართველოს პარლამენტთან ურთიერთობებისას მათ სხვა კონსტიტუციურ უფლებამოსილებათა მეუფრსებელ და სრულყოფილ განხორციელებას.

2. ეს კანონი განსაზღვრავს საპარლამენტო მდივნის უფლებამო- სილებებს საქართველოს პარლამენტთან ურთიერთობებისას საქართველოს პრეზიდენტისა და საქართველოს მთავრობის კონსტიტუციურ უფლებამო- სილებათა განხორციელების უზრუნველსაყოფად.

მუხლი 2. საპარლამენტო მდივანი

საპარლამენტო მდივანი არის საქართველოს პრეზიდენტის ადმინისტრაციის, საქართველოს მთავრობის კანცელარიის ან სამინისტროს თანამდებობის პირი, რომელიც ახორციელებს ამ კანონითა და სხვა მესაბამისი ნორმატიული აქტებით გათვალისწინებულ უფლებამოსილებებს.

მუხლი 3. საქართველოს პრეზიდენტის საპარლამენტო მდივანი

1. საქართველოს პრეზიდენტის საპარლამენტო მდივანი არის საქართველოს პრეზიდენტის სრულუფლებიანი წარმომადგენელი საქართველოს პარლამენტში. იგი ხელს უწყობს პრეზიდენტს საქართველოს კონსტიტუციით გათვალისწინებული პარლამენტთან ურთიერთობების განხორციელებაში.

2. საქართველოს პრეზიდენტის საპარლამენტო მდივანს საქართველოს პრეზიდენტის ადმინისტრაციის უფროსის წარდგინებით თანამდებობაზე ნიშნავს და თანამდებობიდან ათავისუფლებს საქართველოს პრეზიდენტი.

3. საქართველოს პრეზიდენტის საპარლამენტო მდივანი საქართველოს პრეზიდენტის სახელით საქართველოს პარლამენტის კომიტეტებში და პლენარულ სხდომებზე განსახილველად წარადგენს:

ა) კონსტიტუციურ კანონთა პროექტებს საქართველოს კონსტიტუციის ზოგადი ან ნაწილობრივი გადასინჯვის შესახებ;

ბ) საქართველოს პრეზიდენტის მიერ დადებულ საერთაშორისო ხელშეკრულებებსა და შეთანხმებებს რატიფიცირებისათვის;

გ) საქართველოს პრეზიდენტის საკანონმდებლო ინიციატივის წესით მომზადებულ კანონპროექტებს;

დ) საქართველოს პრეზიდენტის მოტივირებული შენიშვნებით დაბრუნებულ კანონპროექტებს;

ე) საქართველოს პრეზიდენტის გადაწყვეტილებებს საგანგებო ან საომარი მდგომარეობის გამოცხადების, ზავის დადების, საქართველოს კონსტიტუციის 46-ე მუხლში მითითებულ ადამიანის უფლებათა და თავისუფლებათა შეზღუდვის შესახებ;

ვ) საქართველოს კონსტიტუციით გათვალისწინებულ შემთხვევებში საქართველოს პრეზიდენტის მიერ გამოცემულ დეკრეტებს;

ზ) იმ თანამდებობის პირთა კანდიდატურებს, რომელთა პარლამენტისათვის წარდგენა საქართველოს პრეზიდენტის კომპეტენციას განეკუთვნება;

თ) სათანადო დოკუმენტებს საქართველოს კონსტიტუციით გათვალისწინებულ შემთხვევებში ადგილობრივი თვითმმართველობის ან ტერიტორიული ერთეულების სხვა წარმომადგენლობითი ორგანოების საქმიანობის შეჩერების ან დათხოვნის შესახებ საქართველოს პრეზიდენტის გადაწყვეტილებაზე პარლამენტის თანხმობის მისაღებად.

4. საქართველოს პრეზიდენტის საპარლამენტო მდივანი:

ა) საქართველოს პრეზიდენტს წარუდგენს წინადადებებს ქვეყანაში საკანონმდებლო ბაზის სრულყოფის საკითხებზე;

ბ) საქართველოს პრეზიდენტს წარუდგენს წინადადებებს საქართველოს მთავრობის მიერ მომზადებული სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ კანონპროექტის თაობაზე;

გ) ესწრება საქართველოს პარლამენტის ბიუროს და საქართველოს მთავრობის სხდომებს;

დ) მონაწილეობს საქართველოს პარლამენტის კომიტეტებში, ფრაქ- ციებში და პლენარულ სხდო მებზე კანონპროექტებისა და სხვა საკითხების განხილვაში;

ე) უზრუნველყოფს საქართველოს პრეზიდენტის მიერ ხელმოწერილი საკანონმდებლო აქტების გამოსაქვეყნებლად გადაცემას;

ვ) საქართველოს პრეზიდენტის თანხმობით გამოითხოვს საქართველოს პრეზიდენტის საკანონმდებლო ინიციატივის წესით საქართველოს პარლამენტში წარდგენილ კანონპროექტებსა და სხვა საკითხებს;

ზ) საქართველოს პრეზიდენტს ხელმოსაწერად წარუდგენს საქართველოს პარლამენტის მიერ მიღებულ კანონპროექტებს;

თ) ორგანიზებას უწევს საქართველოს პარლამენტთან საქართველოს პრეზიდენტის საქართველოს კონსტიტუციით გათვალისწინებულ სხვა ურთიერთობებს;

ი) საქართველოს პრეზიდენტის დაკალებით ახორციელებს სხვა უფლებამოსილებებს;

კ) თავისი კომპეტენციის ფარგლებში კოორდინაციას უწევს სამინისტროების საქმიანობას საქართველოს პარლამენტში საქართველოს პრეზიდენტის საკანონმდებლო ინიციატივის წესით წარადგენი კანონპროექტებისა და სხვა საკითხების მომზადების სფეროში.

5. ცალკეული კანონპროექტების ან სხვა საკითხების საქართველოს პარლამენტში წარდგენა საქართველოს პრეზიდენტის საპარლამენტო მდივნის ნაცვლად საქართველოს პრეზიდენტის განკარგულებით შეიძლება დაეკალოს სხვა თანამდებობის პირს.

6. საქართველოს პრეზიდენტის საპარლამენტო მდივანი ანგარიშვალდებულია საქართველოს პრეზიდენტის წინაშე. იგი სამსახურებრივად ექვემდებარება საქართველოს პრეზიდენტის ადმინისტრაციის უფროსს.

7. საქართველოს პრეზიდენტის საპარლამენტო მდივანს ჰყავს მოადგილე, რომელსაც საქართველოს პრეზიდენტის საპარლამენტო მდივნის წარდგინებით თანამდებობაზე ნიშნავს და თანამდებობიდან ათავისუფლებს საქართველოს პრეზიდენტის აღმინისტრაციის უფროსი. საქართველოს პრეზიდენტის საპარლამენტო მდივნის არყოფნისას მის მოვალეობას ასრულებს მისი მოადგილე.

მუხლი 4. საქართველოს მთავრობის საპარლამენტო მდივანი

1. საქართველოს მთავრობის საპარლამენტო მდივანი არის საქართველოს მთავრობის სრულუფლებიანი წარმომადგენელი საქართველოს პარლამენტში.

2. საქართველოს მთავრობის საპარლამენტო მდივანს საქართველოს მთავრობასთან შეთანხმებით თანამდებობაზე ნიშნაეს და თანამდებობიდან ათავისუფლებს საქართველოს პრემიერ-მინისტრი. საპარლამენტო მდივნის დანიშვნა და განთავისუფლება ფორმდება პრემიერ-მინისტრის ბრძანებით..

3. საქართველოს მთავრობის საპარლამენტო მდივანი თავისი კომპეტენციის ფარგლებში კოორდინაციას უწევს სამინისტროების საქმიანობას კანონპროექტების მომზადების სფეროში.

4. საქართველოს მთავრობის საპარლამენტო მდივანი საქართველოს მთავრობის სახელით საქართველოს პარლამენტის კომიტეტებში და პლენარულ სხდომებზე განსახილველად წარადგენს:

ა) საქართველოს მთავრობის საკანონმდებლო ინიციატივის წესით მომზადებულ კანონპროექტებს;

ბ) საქართველოს პრემიერ-მინისტრის მიერ მინიჭებული უფლებამოსილების ფარგლებში საქართველოს მთავრობის მიერ დადებულ საერთაშორისო ხელშეკრულებებსა და შეთანხმებებს რატიფიცირებისათვის.

5. საქართველოს მთავრობის საპარლამენტო მდივანი:

ა) საქართველოს მთავრობას წარუდგენს წინადადებებს ქვეყანაში საკანონმდებლო ბაზის სრულყოფის საკითხებზე;

ბ) უზრუნველყოფს საქართველოს კონსტიტუციის შესაბამისად საქართველოს მთავრობის მიერ მომზადებული სახელმწიფო ბიუჯეტის შესახებ კანონპროექტის საქართველოს პრეზიდენტთან შესათანხმებლად წარდგენას;

გ) ესწრება საქართველოს პარლამენტის ბიუროს და საქართველოს მთავრობის სხდომებს;

დ) მონაწილეობს საქართველოს პარლამენტის კომიტეტებში, ფრაქციებში და პლენარულ სხდომებზე კანონპროექტებისა და სხვა საკითხების განხილვაში;

ე) ორგანიზებას უწევს საქართველოს პარლამენტთან საქართველოს მთავრობის საქართველოს კონსტიტუციით გათვალისწინებულ სხვა ურთიერთობებს;

ვ) უზრუნველყოფს საქართველოს მთავრობისა და საქართველოს პრემიერ-მინისტრის სამართლებრივი აქტების გამოსაქვეყნებლად გადაცემას;

ზ) საქართველოს მთავრობის თანხმობით გამოითხოვს საქართველოს მთავრობის საკანონმდებლო ინიციატივის წესით საქართველოს პარლამენტში წარდგენილ კანონპროექტებსა და სხვა საკითხებს;

თ) კოორდინაციას უწევს სამინისტროების საპარლამენტო მდივნების საქმიანობას კანონპროექტების მომზადების საფეროში;

ი) აკონტროლებს სამინისტროების მიერ კანონპროექტების მომზადების დაგეგმვასა და წარმართვას, კანონპროექტების მომზადების გეგმის შესრულებას;

კ) საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებულ შემთხვევებში და დადგენილი წესით საქართველოს პარლამენტში წარადგენს საქართველოს მთავრობის შენიშვნებს განსახილველ კანონპროექტთან დაკავშირებით;

ლ) საქართველოს მთავრობის დავალებით ახორციელებს სხვა უფლებამოსილებებს.

6. ცალკეული კანონპროექტების ან სხვა საკითხების საქართველოს პარლამენტში წარდგენა საქართველოს მთავრობის საპარლამენტო მდივნის საცალად საქართველოს მთავრობის განკარგულებით შეიძლება დაევალოს სხვა თანამდებობის პირს.

7. საქართველოს მთავრობის საპარლამენტო მდივანი ანგარიშვალდებულია საქართველოს მთავრობის წინაშე. იგი სამსახურებრივად ექვემდებარება საქართველოს მთავრობის კანცელარიის უფროსს.

8. საქართველოს მთავრობის საპარლამენტო მდივანს პყავს მოადგილე, რომელსაც საქართველოს მთავრობის საპარლამენტო მდივნის წარდგინებით თანამდებობაზე ნიშნავს და თანამდებობიდან ათავისუფლებს საქართველოს პრემიერ-მინისტრი. საქართველოს მთავრობის საპარლამენტო მდივნის არყოფნისას მის მოვალეობას ასრულებს მისი მოადგილე.

მუხლი 5. სამინისტროს საპარლამენტო მდივანი

1. სამინისტროს საპარლამენტო მდივნის ფუნქციას ასრულებს მინისტრის ერთ-ერთი მოადგილე.

2. სამინისტროს საპარლამენტო მდივანი:

ა) ორგანიზებას უწევს კანონპროექტების მომზადების სფეროში სამინისტროს საქმიანობის დაგეგმვას და ყოველწლიურად უზრუნველყოფს შესამუშაებელ კანონპროექტთა ნუსხის წარდგენას საქართველოს მთავრობის საპარლამენტო მდივანთან;

ბ) შეიმუშავებს წინადადებებს სამინისტროს მიერ კანონპროექტების მომზადების გეგმაში ცვლილებების შეტანის შესახებ;

გ) აკონტროლებს სამინისტროს მიერ კანონპროექტების მომზადების გეგმით გათვალისწინებული საკითხების დადგენილ ვადებში გადაწყვეტას;

დ) საჭიროების შემთხვევაში აყენებს წინადადებებს ცალკეული კანონპროექტების მომზადების, განხილვის ან შეთანხმების მიზნით შესაბამისი კომისიის შექმნის შესახებ;

ე) აკონტროლებს საქართველოს პარლამენტიდან შემოსულ პეტიციებზე, საჩივრებსა და განცხადებებზე რეაგირების მდგომარეობას.

მუხლი 6. საქართველოს პრეზიდენტის საპარლამენტო მდივნისა და საქართველოს მთავრობის საპარლამენტო მდივნის ურთიერთობა

1. საქართველოს პრეზიდენტის საპარლამენტო მდივანი და საქართველოს მთავრობის საპარლამენტო მდივანი კანონშემოქმედებითი საქმიანობის კოორდინირებულად განხორციელების მიზნით ერთმანეთს წარუდგენენ ინფორმაციას საკანონმდებლო ინიციატივებთან დაკავშირებით.

2. საქართველოს მთავრობის საპარლამენტო მდივანი საქართველოს პრეზიდენტის საპარლამენტო მდივანს წარუდგენს კვარტალურ ინფორმაციას და წლიურ ანგარიშს კანონპროექტების მომზადების სფეროში საქართველოს მთავრობის მიერ განხორციელებული და დაგეგმილი ღონისძიებების თაობაზე.

მუხლი 7. საქართველოს მთავრობის საპარლამენტო მდივნისა და სამინისტროების საპარლამენტო მდივნების ურთიერთობა

საქართველოს მთავრობის საპარლამენტო მდივანი თავისი კომპეტენციის ფარგლებში კოორდინაციას უწევს სამინისტროების საპარლამენტო მდივნების საქმიანობას. იგი მისთვის მინიჭებულ უფლებამოსილებათა განსახორციელებლად:

ა) სამინისტროების საპარლამენტო მდივნებს აძლევს რეკომენდაციებს კანონპროექტების მომზადებასთან დაკავშირებულ საკითხებზე;

ბ) ხელს უწყობს და კოორდინაციას უწევს სამინისტროების საპარლამენტო მდივნების მონაწილეობას მათ მიერ მომზადებული კანონპროექტების საქართველოს პარლამენტის კომიტეტებში, ფრაქციებში და პლენარულ სხდომებზე განხილვაში;

გ) იღებს ინფორმაციას სამინისტროების საპარლამენტო მდივნების საქმიანობის შესახებ.

მუხლი 8. საპარლამენტო მდივნის საქმიანობის უზრუნველყოფა

საქართველოს პრეზიდენტის საპარლამენტო მდივნის, საქართველოს მთავრობის საპარლამენტო მდივნისა და სამინისტროს საპარლამენტო მდივნის საქმიანობას უზრუნველყოფენ შესაბამისად საქართველოს პრეზიდენტის ადმინისტრაციის, საქართველოს მთავრობის კანცელარიისა და სამინისტროს აპარატის უფლებამოსილი სტრუქტურული ქვედანაყოფები.

მუხლი 9. დასკვნითი დებულებანი

1. ამ კანონის ამოქმედებისთანავე ძალადაკარგულად ჩაითვალოს საქართველოს 2001 წლის 14 მარტის კანონი „საპარლამენტო მდივნის შესახებ".

2. ეს კანონი ამოქმედდეს გამოქვეყნებისთანავე.

საქართველოს პრეზიდენტი **მიხეილ სააკაშვილი**
თბილისი,
2004 წლის 25 ივნისი.

საქართველოს კანონი

ნორმატიული აქტების შესახებ

თავი I

ზოგადი დებულებანი

მუხლი 1

ეს კანონი განსაზღვრავს ნორმატიული აქტების სახეებს, მათ იერარქიას, საერთამორისო ხელშეკრულებებისა და შეთანხმებების ადგილს საქართველოს ნორმატიულ აქტთა სისტემაში, ნორმატიული აქტების მომზადების, მიღების, გამოქვეყნების, მოქმედების, აღრიცხვისა და სისტემატიზაციის მოგად წესებს.

(საქართველოს 1997 წლის 27 ივნისის კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1997 წ., № 33, გვ. 42)

მუხლი 2

1. სამართლებრივი აქტი არის უფლებამოსილი სახელმწიფო ან ადგილობრივი თვითმმართველობის (მმართველობის) ორგანოს, (თანამდებობის პირის) მიერ კანონმდებლობით დადგენილი წესით მიღებული (გამოცემული), შესასრულებლად საეალდებულო აქტი.

2. სამართლებრივი აქტი ორი სახისაა - ნორმატიული და ინდივიდუალური.

3. ნორმატიული აქტი არის უფლებამოსილი სახელმწიფო ან ადგილობრივი თვითმმართველობის (მმართველობის) ორგანოს, (თანამდებობის პირის) მიერ კანონმდებლობით დადგენილი წესით მიღებული (გამოცემული) სამართლებრივი აქტი, რომელიც შეიცავს მისი მუდმივი ან დროებითი და მრავალჯერადი გამოყენების ქცევის მოგად წესს.

4. ინდივიდუალური სამართლებრივი აქტი ერთჯერადია და უნდა შეესაბამებოდეს ნორმატიულ აქტს. ინდივიდუალური სამართლებრივი აქტი მიიღება (გამოიცემა) მხოლოდ ნორმატიული აქტის საფუძველზე და მის მიერ დადგენილ ფარგლებში. ინდივიდუალური სამართლებრივი აქტის დასახელება არ უნდა ემთხვეოდეს ნორმატიული აქტის დასახელებას, გარდა ამ კანონის მე-12 მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული გამონაკლისებისა.

5. დაუშვებელია ნორმატიული მინაარსის სამართლებრივი აქტის ინდივიდუალური სამართლებრივი აქტის სახით მიღება (გამოცემა) და ინდივიდუალური მინაარსის სამართლებრივი აქტის ნორმატიული აქტის სახით მიღება (გამოცემა).

(საქართველოს 1997 წლის 27 ივნისის კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1997 წ., № 33, გვ. 42; საქართველოს 2004 წლის 30 ივნისის კანონი - სსმI, 2004 წ. №19, მუხ. 94)

მუხლი 3

1. ნორმატიული აქტის მიღების (გამოცემის) უფლება აქვთ სახელმწიფო და ადგილობრივი თვითმმართველობის (მმართველობის) ორგანოებს კონსტიტუციითა და სხვა საკანონმდებლო აქტებით მათთვის მინიჭებული უფლებამოსილების ფარგლებში.

2. ნორმატიული აქტი უნდა იქნეს მიღებული (გამოცემული) კონსტიტუციით, ამ კანონითა და მათ საფუძველზე მიღებული ნორმატიული აქტებით დადგენილი მოთხოვნების დაცვით.

(საქართველოს 1997 წლის 27 ივნისის კანონი – "პარლამენტის უწყებანი", 1997 წ., № 33, გვ. 42)

მუხლი 4

1. საქართველოს ნორმატიული აქტებია: საქართველოს კონსტიტუცია, საქართველოს კონსტიტუციური კანონი, საქართველოს კონსტიტუციური შეთანხმება, საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულება და შეთანხმება, საქართველოს ორგანული კანონი, საქართველოს კანონი, საქართველოს პარლამენტის რეგლამენტი, საქართველოს პრეზიდენტის დეკრეტი, საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულება, საქართველოს პარლამენტის დადგენილება, საქართველოს მთავრობის დადგენილება, საქართველოს ეროვნული ბანკის საბჭოს დადგენილება, საქართველოს ფასიანი ქაღალდების კომისიის დადგენილება, ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტების კომისიის დადგენილება, აუდიტორული საქმიანობის საბჭოს კოლეგიის დადგენილება, ცენტრალური საარჩევნო კომისიის დადგენილება, საქართველოს ენერგეტიკის მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის დადგენილება, საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის დადგენილება, საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის ბრძანება, საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახურის უფროსის ბრძანება, საქართველოს კონტროლის პალატის თავმჯდომარის ბრძანება, საქართველოს სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს თავმჯდომარის ბრძანება, საქართველოს სახელმწიფო ანტიმონოპოლიური სამსახურის უფროსის ბრძანება, საქართველოს დაზღვევის სახელმწიფო ზედამხედველობის სამსახურის უფროსის ბრძანება, საქართველოს ნავთობისა და გაზის რესურსების მარეგულირებელი სახელმწიფო სააგენტოს უფროსის ბრძანება, სააერომობილო ტრანსპორტის ადმინისტრაციის თავმჯდომარის ბრძანება, სამოქალაქო აviაციის ადმინისტრაციის თავმჯდომარის ბრძანება, საზღვაო ადმინისტრაციის თავმჯდომარის ბრძანება, მინისტრის ბრძანება და სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახურის უფროსის ბრძანება.

2. აფხაზეთისა და აჭარის ნორმატიული აქტებია: ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუცია, ავტონომიური რესპუბლიკის კანონი, ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი წარმომადგენლობითი ორგანოს დადგენილება, ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს დადგენილება, ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრისა და აღმასრულებელი ხელისუფლების სხვა სახელმწიფო უწყების ხელმძღვანელის ბრძანება და ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საარჩევნო კომისიის დადგენილება.

3. ადგილობრივი თვითმმართველობის (მმართველობის) ორგანოთა და თანამდებობის პირთა ნორმატიული აქტებია: საკრებულოს გადაწყვეტილება, გამგეობის (მთავრობის) გადაწყვეტილება, ქ. თბილისის მთავრობის დადგენილება, გამგებლის (მერის) ბრძანება.

(საქართველოს 1997 წლის 27 ივნისის კანონი - პარლამენტის უწყებანი, 1997 წ., №33, გვ. 42; საქართველოს 1997 წლის 27 ივნისის კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1997 წ., №33, გვ. 11; აქართველოს 1999 წლის 5 თებერვლის კანონი –სსმ I, 1999 წ., №4(11), მუხ. 19; საქართველოს 1999 წლის 30 აპრილის კანონი – სსმ I, 1999 წ., №14(21), მუხ. 56; საქართველოს 1999 წლის 30 აპრილის კანონი – სსმ I, 1999 წ., №15(22), მუხ. 63; საქართველოს 1999 წლის 25 ივნისის კანონი – სსმ I, 1999 , №27(34), მუხ. 146; საქართველოს 1999 წლის 23 ივლისის კანონი – სსმI, 1999 წ., №40(47), მუხ. 202) (საქართველოს 2000 წლის 13 ივნისის კანონი – სსმ I, 2000 წ., №23, მუხ. 59; საქართველოს 1999 წლის 8 სექტემბრის კანონი – სსმ I, 2000 წ., №51, მუხ. 149; საქართველოს 2000 წლის 13 დეკემბრის კანონი – სსმ I, 2000 წ., №51), მუხ. 149; საქართველოს 2001 წლის 2 მარტის კანონი – სსმ I, 2001 წ., №6, მუხ. 10; საქართველოს 2001 წლის 30 მარტის კანონი – სსმ I, 2001 წ., №10, მუხ. 35; საქართველოს 2001 წლის 20 ივნისის კანონი – სსმ I, 2001 წ., №20, მუხ. 72; საქართველოს 2003 წლის 23 ივლისის კანონი – სსმ I, 2003 წ., №23, მუხ. 172; საქართველოს 2003 წლის 26 აგვისტოს კანონი – სსმ I, 2003 წ., №26, მუხ. 187; საქართველოს 2004 წლის 17 თებერვლის კანონი - სსმI, 2004 წ. №4, მუხ. 10; საქართველოს 2004 წლის 30 ივნისის კანონი - სსმI, 2004 წ. №19, მუხ. 94; საქართველოს 2004 წლის 11 ნოემბრის კანონი - სსმI, 2004 წ. №34, მუხ. 160)

მუხლი 5

1. საქართველოს საკანონმდებლო აქტებია: საქართველოს კონსტიტუცია, კონსტიტუციური კანონი, ორგანული კანონი, კანონი, საქართველოს პარლამენტის რეგლამენტი, საქართველოს პრეზიდენტის დეკრეტი.

2. საქართველოს კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტებია: საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულება, საქართველოს პარლამენტის დადგენილება, საქართველოს მთავრობის დადგენილება, საქართველოს ეროვნული ბანკის საბჭოს დადგენილება, საქართველოს ფასიანი ქაღალდების კომისიის დადგენილება, ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტების კომისიის დადგენილება, აუდიტორული საქმიანობის საბჭოს კოლეგიის დადგენილება, ცენტრალური საარჩევნო კომისიის დადგენილება, საქართველოს ენერგეტიკის მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის დადგენილება, საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის დადგენილება, საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის ბრძანება, საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახურის უფროსის ბრძანება, საქართველოს კონტროლის პალატის თავმჯდომარის ბრძანება, საქართველოს სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს თავმჯდომარის ბრძანება, საქართველოს სახელმწიფო ანტიმონოპოლიური სამსახურის უფროსის ბრძანება, საქართველოს დაზღვევის სახელმწიფო მედამხედველობის სამსახურის უფროსის ბრძანება, საქართველოს ნავთობისა და გაზის რესურსების მარეგულირებელი სახელმწიფო სააგენტოს უფროსის ბრძანება, სააგტომობილო ტრანსპორტის ადმინისტრაციის თავმჯდომარის ბრძანება, სამოქალაქო ავიაციის ადმინისტრაციის თავმჯდომარის ბრძანება, საზღვაო ადმინისტრაციის თავმჯდომარის ბრძანება, მინისტრის ბრძანება და სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახურის უფროსის ბრძანება.

3. საქართველოს საკანონმდებლო და კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტები ქმნიან საქართველოს კანონმდებლობას.

(საქართველოს 1997 წლის 27 ივნისის კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1997 წ., №33, გვ. 42; საქართველოს 1997 წლის 27 ივნისის კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1997 წ., №33, გვ. 11; საქართველოს 1998 წლის 24 დეკემბრის კანონი – სსმ I, 1999 წ., №1(8), მუხ. 3; საქართველოს 1999 წლის 30 აპრილის კანონი – სსმ I, 1999 წ., №15(22), მუხ. 63; საქართველოს 1999 წლის 5 თებერვლის კანონი – სსმ I, 1999 წ., №4(11), მუხ. 19; საქართველოს 1999 წლის 30 აპრილის კანონი – სსმ I, 1999 წ., №14(21), მუხ. 56; საქართველოს 1999 წლის 25 ივნისის კანონი – სსმ I, 1999 , №27(34), მუხ. 146; საქართველოს 1999 წლის 23 ივლისის კანონი – სსმ I, 1999 წ., №40(47), მუხ. 202; საქართველოს 2000 წლის 13 ივნისის კანონი – სსმI, 2000 წ., №23, მუხ. 59; საქართველოს 2000 წლის 13 დეკემბრის კანონი – სსმI, 2000 წ., №51, მუხ. 149; საქართველოს 2001 წლის 2 მარტის კანონი – სსმI. 2001 წ., №6, მუხ. 10; საქართველოს 2001 წლის 30 მარტის კანონი – სსმ I, 2001 წ., №10, მუხ. 35; საქართველოს 2001 წლის 20 ივნისის კანონი – სსმI, 2001 წ., №20, მუხ. 72; საქართველოს 2003 წლის 23 ივლისის კანონი – სსმ I, 2003 წ., №23, მუხ. 172; საქართველოს 2003 წლის 26 აგვისტოს კანონი – სსმ I. 2003 წ., №26, მუხ. 187; საქართველოს 2004 წლის 17 თებერვლის კანონი - სსმI, 2004 წ. №4, მუხ. 10; საქართველოს 2004 წლის 30 ივნისის კანონი - სსმI, 2004 წ. №19, მუხ. 94; საქართველოს 2004 წლის 11 ნოემბრის კანონი - სსმI, 2004 წ. №34, მუხ. 160)

მუხლი 6

1. საქართველოს სახელმწიფო ხელისუფლებისა და ადგილობრივი [illegible] თველობის) ორგანოთა მუშაობის წესი და სტრუქტურა განსაზღვრა[illegible] მდებლო აქტის საფუძველზე გამოცემული ნორმატიული აქტით - [illegible]

2. საქართველოს სამინისტროს დებულება [illegible] ლებით. საქართველოს თავდაცვის, შინაგან საქმეთა და სახელმწიფო [illegible] სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახურის და კანონით [illegible] ორგანოთა დებულებებს ბრძანებულებით ამტკიცებს [illegible]

3. ტექნიკური მედამხედველობის სახელმწიფო [illegible] გისა და სერტიფიკაციის სახელმწიფო დეპარტამენტის [illegible] პირების საქმიანობის მომწესრიგებელი ნორმატიული [illegible] დადგენილებით.

*(საქართველოს 2004 წლის 30 ივნისის კანონი - [illegible] 2004 [illegible] [illegible] - [illegible] [illegible] [illegible]

მუხლი 7

1. საქართველოს ნორმატიული აქტი მოქმედებს საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე, თუ თვით ამ ნორმატიული აქტით სხვა რამ არ არის დადგენილი, და სავალდებულოა შესასრულებლად.

2. ავტონომიური რესპუბლიკის ნორმატიული აქტი მოქმედებს ავტონომიური რესპუბლიკის მთელ ტერიტორიაზე, თუ თვით ამ ნორმატიული აქტით სხვა რამ არ არის დადგენილი, და სავალდებულოა შესასრულებლად.

3. ადგილობრივი თვითმმართველობის (მმართველობის) ორგანოს ნორმატიული აქტი მოქმედებს და სავალდებულოა შესასრულებლად ადგილობრივი თვითმმართველობის (მმართველობის) მთელ ტერიტორიაზე.

4. ნორმატიული აქტი მოქმედებს საქართველოს მოქალაქეებისა და საქართველოში მყოფ უცხოელთა მიმართ, თუ საერთაშორისო ხელშეკრულებით ან შეთანხმებით, ან საკანონმდებლო აქტით სხვა რამ არ არის დადგენილი.

მუხლი 8

1. დაუშვებელია საქართველოს უმაღლეს სახელმწიფო ორგანოთა მიერ თავიანთ უფლებამოსილებათა გადაცემა იმ საკითხების გადასაწყვეტად, რომელთა მოწესრიგებაც საქართველოს კონსტიტუციის თანახმად მათ განსაკუთრებულ გამგებლობას მიეკუთვნება.

2. დაუშვებელია საქართველოს პარლამენტის მიერ თავის უფლებამოსილებათა გადაცემა იმ საკითხების გადასაწყვეტად, რომელთა მოწესრიგებაც საქართველოს კონსტიტუციის თანახმად საქართველოს ორგანული კანონით არის გათვალისწინებული, ან კონსტიტუციისა და ორგანული კანონის თანახმად საქართველოს კანონით არის გათვალისწინებული.

3. დაუშვებელია საქართველოს პრეზიდენტის მიერ თავის უფლებამოსილებათა გადაცემა იმ საკითხების გადასაწყვეტად, რომელთა მოწესრიგებაც საქართველოს კონსტიტუციის, საქართველოს ორგანული კანონისა და საქართველოს კანონის თანახმად საქართველოს პრეზიდენტის დეკრეტით ან ბრძანებულებით არის გათვალისწინებული.

(საქართველოს 1997 წლის 27 ივნისის კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1997 წ., №33, გვ. 42)

თავი II

ნორმატიული აქტების მიღების უფლებამოსილების მქონე ორგანოები და ნორმატიული აქტების იერარქია

მუხლი 9

1. საქართველოს პარლამენტი უფლებამოსილია მიიღოს შემდეგი ნორმატიული აქტები: საქართველოს კონსტიტუციური კანონი, საქართველოს ორგანული კანონი, საქართველოს კანონი, საქართველოს პარლამენტის რეგლამენტი, პარლამენტის დადგენილება.

2. საქართველოს კონსტიტუციური კანონი მიიღება საქართველოს ტერიტორიული სახელმწიფოებრივი მოწყობის განსაზღვრისას საქართველოს კონსტიტუციის მე-2 მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში და კონსტიტუციის გადასინჯვისას. კონსტიტუციური კანონი საქართველოს კონსტიტუციის განუყოფელი ნაწილია.

2[1]. საქართველოს პარლამენტი ამტკიცებს საქართველოს კონსტიტუციურ შეთანხმებას, რომელსაც საქართველოს სამოციქულო ავტოკეფალურ მართლმადიდებელ ეკლესიასთან საქართველოს სახელით დებს საქართველოს პრეზიდენტი. საქართველოს კონსტიტუციური შეთანხმება უნდა შეესაბამებოდეს ადამიანის ძირითად უფლებათა და თავისუფლებათა სფეროში საერთაშორისო სამართლის საყოველთაოდ აღიარებულ პრინციპებსა და ნორმებს.

3. მხოლოდ საქართველოს პარლამენტია უფლებამოსილი მოახდინოს საერთაშორისო ხელშეკრულებათა და შეთანხმებათა რატიფიცირება, დენონსირება და გაუქმება.

4. საქართველოს ორგანული კანონი მიიღება მხოლოდ იმ საკითხებზე, რომელთა მოწესრიგებაც საქართველოს კონსტიტუციის თანახმად ორგანული კანონითაა გათვალისწინებული.

5. საქართველოს კანონი შეიძლება მიღებულ იქნეს საქართველოს გამგებლობაში არსებულ ნებისმიერ საკითხზე, თუ კონსტიტუციით სხვა რამ არ არის დადგენილი. საქართველოს კანონით არ შეიძლება გადაწყდეს საკითხები, რომელთა მოწესრიგებაც საქართველოს ორგანული კანონითაა გათვალისწინებული.

5[1]. საქართველოს პარლამენტის რეგლამენტი კანონის ძალის მქონე ნორმატიული აქტია, რომლის მომზადება და მიღება ხდება საქართველოს კანონის მომზადებისა და მიღებისათვის დადგენილი წესის შესაბამისად. საქართველოს პარლამენტის რეგლამენტით განისაზღვრება პარლამენტის უფლებამოსილება, შინაგანი სტრუქტურა, მუშაობისა და აღმასრულებელ ხელისუფლებასთან ურთიერთობის წესი. საქართველოს პარლამენტის რეგლამენტს ხელს აწერს და აქვეყნებს პარლამენტის თავმჯდომარე.

6. კოდექსი არის განსაზღვრულ (ერთგვაროვან) სამოგადოებრივ ურთიერთობათა მომწესრიგებელ სამართლებრივ ნორმათა სისტემატიზებული კანონი.

7. არანორმატიულია საქართველოს პარლამენტის მხოლოდ ის დადგენილება, რომელიც საკადრო და პერსონალურ საკითხებს ეხება.

(საქართველოს 1997 წლის 27 ივნისის კანონი - „პარლამენტის უწყებანი" 1997 წ., №33, გვ. 42; საქართველოს 2004 წლის 17 თებერვლის კანონი - სსმI, 2004 წ. №4, მუხ. 10; საქართველოს 2004 წლის 30 ივნისის კანონი - სსმI, 2004 წ. №19, მუხ. 94)

მუხლი 10

1. მხოლოდ საქართველოს საკანონმდებლო აქტით შეიძლება განისაზღვროს:

ა) საკითხები, რომელთა გადაწყვეტაც კონსტიტუციის თანახმად ორგანული კანონით ან კანონით არის გათვალისწინებული;

ბ) ადამიანის ძირითად უფლებათა და თავისუფლებათა განხორციელებისა და დაცვის პირობები და წესი, ადამიანის იურიდიული პასუხისმგებლობისა და იძულების ზომის გამოყენების საკითხები;

გ) სამოქალაქო რეესტრში შესატანი მოქალაქეთა პერსონალური მონაცემების ჩამონათვალი;

დ) საჯარო სამართლის იურიდიულ პირთა შექმნის პირობები და მათი საქმიანობის ზოგადი წესი;

ე) საკანონმდებლო, აღმასრულებელი და სასამართლო ხელისუფლების ორგანოთა შექმნისა და საქმიანობის წესი;

ვ) საქართველოში მოქმედი გადასასადებისა და მოსაკრებლების სახეები, სტრუქტურა, ოდენობა, მათი შემოღებისა და გადახდის წესი;

ზ) მასობრივი ინფორმაციის საშუალებათა სამართლებრივი სტატუსი;

თ) სახელმწიფო ხელისუფლებისა და ადგილობრივი თვითმმართველობის (მმართველობის) წარმომადგენლობით ორგანოთა არჩევის წესი;

ი) სისხლის, სისხლის სამართლის საპროცესო, სამოქალაქო, სამოქალაქო სამართლის საპროცესო, ადმინისტრაციული, სასჯელაღსრულებითი კანონმდებლობა.

2. საქართველოს მთავრობის სტრუქტურის, უფლებამოსილებისა და საქმიანობის წესი მტკიცდება საქართველოს კანონით.

3. საქართველოს სამინისტროები, აღმასრულებელი ხელისუფლების სხვა სახელმწიფო უწყებები და სახელმწიფო კონტროლის უმაღლესი ორგანოები იქმნება საქართველოს კანონით.

4. საქართველოს აღმასრულებელი ხელისუფლებისა და სახელმწიფო კონტროლის სხვა ორგანოები იქმნება საქართველოს კანონით დადგენილი წესით.

5. საქართველოს კანონი სახელმწიფო ბიუჯეტის მესახებ მიიღება პარლამენტის სიითი შემადგენლობის უმრავლესობით. მისი მომზადების, მიღებისა და ამოქმედების წესი განისაზღვრება საქართველოს კონსტიტუციით, საქართველოს კანონით "საქართველოს საბიუჯეტო სისტემის შესახებ", ამ კანონითა და პარლამენტის რეგლამენტით.

6. სამსჯდრო ძალების რაოდენობის დამტკიცება ხდება საქართველოს კანონით, რომელსაც იღებს საქართველოს პარლამენტი სიითი შემადგენლობის უმრავლესობით. მისი მომზადების, მიღებისა და ამოქმედების წესი განისაზღვრება საქართველოს კონსტიტუციით, ამ კანონითა და პარლამენტის რეგლამენტით.

7. საქართველოს პარლამენტის რეგლამენტის მომზადება ხდება საქართველოს კანონის მომზადებისათვის დადგენილი წესით და იგი მიღებულად ითვლება, თუ მას მხარს დაუჭერს დამსწრეთა უმრავლესობა, მაგრამ არანაკლებ პარლამენტის წევრთა სრული შემადგენლობის ერთი მესამედისა.

(საქართველოს 1997 წლის 27 ივნისის კანონი – „პარლამენტის უწყებანი", 1997 წ., №33, გვ. 42; საქართველოს 2004 წლის 30 ივნისის კანონი - სსმI, 2004 წ. №19, მუხ. 94)

მუხლი 11

1. საქართველოს პრეზიდენტი უფლებამოსილია გამოსცეს შემდეგი ნორმატიული აქტები: ბრძანებულება და დეკრეტი.

2. საქართველოს პრეზიდენტი, როგორც საქართველოს სამხედრო ძალების უმაღლესი მთავარსარდალი, გამოსცემს ბრძანებებს.

3. საქართველოს პრეზიდენტი ამ მუხლის პირველ და მე-2 პუნქტებში აღნიშნულ აქტებს გამოსცემს საქართველოს კონსტიტუციით, ორგანული კანონითა და კანონით მინიჭებული უფლებამოსილების ფარგლებში და მათ საფუძველზე.

4. საქართველოს პრეზიდენტი უფლებამოსილია დადოს კონსტიტუციური შეთანხმება.

(საქართველოს 1997 წლის 27 ივნისის კანონი - პარლამენტის უწყებანი, 1997 წ., №33, გვ. 42; საქართველოს 2004 წლის 30 ივნისის კანონი - სსმI, 2004 წ. №19, მუხ. 94)

მუხლი 12

1. საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულება ნორმატიული აქტია (გამონაკლისია ბრძანებულებები საქართველოს მთავრობის წევრის (თავისი კომპეტენციის ფარგლებში) მინისტრის და საერთო სასამართლოს მოსამართლის თანამდებობაზე დანიშვნისა და თანამდებობიდან გათავისუფლების, საქართველოს მოქალაქეობის მინიჭების, მოპოვების, შეწყვეტისა და აღდგენის თაობაზე, აგრეთვე საკონსტიტუციო სასამართლოს წევრის დანიშვნის შესახებ).

2. საქართველოს პრეზიდენტის, როგორც საქართველოს სამხედრო ძალების უმაღლესი მთავარსარდლის, ბრძანება შეიძლება იყოს როგორც ნორმატიული, ისე ინდივიდუალური სამართლებრივი აქტი.

(საქართველოს 1998 წლის 24 დეკემბრის კანონი – სსმ I, 1999 წ., №1(8), მუხ. 10; საქართველოს 2004 წლის 30 ივნისის კანონი - სსმI. 2004 წ. №19, მუხ. 94)

მუხლი 13

1. საქართველოს პრეზიდენტის დეკრეტი კანონის ძალის მქონე ნორმატიული აქტია, რომელიც გამოიცემა საქართველოს კონსტიტუციით გათვალისწინებულ შემთხვევებში.

2. საქართველოს პრეზიდენტის დეკრეტი არ უნდა ეწინააღმდეგებოდეს საქართველოს კონსტიტუციას, კონსტიტუციურ კანონს, კონსტიტუციურ შეთანხმებას, საერთაშორისო ხელშეკრულებასა და შეთანხმებას, ორგანულ კანონს.

(საქართველოს 1997 წლის 27 ივნისის კანონი – "პარლამენტის უწყებანი", 1997 წ., №33, გვ. 42; საქართველოს 2004 წლის 30 ივნისის კანონი - სსმI, 2004 წ. №19, მუხ. 94)

მუხლი 13[1]

1. საქართველოს მთავრობის ნორმატიული აქტია დადგენილება. საქართველოს მთავრობის დადგენილების იერარქიული ძალა განისაზღვრება ამ კანონით.

2. საქართველოს მთავრობის დადგენილება მიიღება საქართველოს კონსტიტუციის, კანონებისა და საქართველოს პრეზიდენტის ნორმატიული აქტების საფუძველზე და მათ შესასრულებლად.

3. საქართველოს მთავრობის დადგენილებაში უნდა მიეთითოს, რომელი ნორმატიული აქტის საფუძველზე და რომლის შესასრულებლად გამოიცა იგი.

4. საქართველოს მთავრობის დადგენილება მიიღება მთავრობის სხდომაზე დამსწრე მთავრობის წევრთა უმრავლესობით, მაგრამ არანაკლებ მთავრობის სრული შემადგენლობის ერთი მესამედისა, ხმების თანაბრად გაყოფის შემთხვევაში გადამწყვეტია სხდომის თავმჯდომარის ხმა.

5. საქართველოს მთავრობის დადგენილებას ხელს აწერს პრემიერ-მინისტრი.

(საქართველოს 2004 წლის 30 ივნისის კანონი - სსმI, 2004 წ. №19, მუხ. 94)

მუხლი 14

1. საქართველოს ეროვნული ბანკის ნორმატიული აქტებია: ეროვნული ბანკის საბჭოს დადგენილება და ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის ბრძანება, რომელთა იერარქიული ძალაც განისაზღვრება ამ კანონით.

2. ეროვნული ბანკის საბჭოს დადგენილება შეიძლება მიღებულ იქნეს, ხოლო ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის ბრძანება შეიძლება გამოიცეს მხოლოდ საქართველოს კონსტიტუციით, "საქართველოს ეროვნული ბანკის შესახებ" საქართველოს ორგანული კანონითა და სხვა საკანონმდებლო აქტებით განსაზღვრულ შემთხვევებსა და ფარგლებში.

(საქართველოს 1997 წლის 27 ივნისის კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1997 წ., №33, გვ. 42)

მუხლი 14[1]

1. საქართველოს ფასიანი ქაღალდების კომისიის ნორმატიული აქტია საქართველოს ფასიანი ქაღალდების კომისიის დადგენილება.

2. საქართველოს ფასიანი ქაღალდების კომისიის დადგენილება შეიძლება მიღებულ იქნეს მხოლოდ საქართველოს კონსტიტუციითა და სხვა საკანონმდებლო აქტებით განსაზღვრულ შემთხვევებსა და ფარგლებში.

(საქართველოს 1998 წლის 24 დეკემბრის კანონი – სსმI, 1999 წ., №1(8), მუხ. 3)

მუხლი 15

1. საქართველოს კონტროლის პალატის ნორმატიული აქტია საქართველოს კონტროლის პალატის თავმჯდომარის ბრძანება, რომლის იურიდიული ძალა განისაზღვრება ამ კანონით.

2. საქართველოს კონტროლის პალატის თავმჯდომარის ბრძანება შეიძლება გამოიცეს მხოლოდ საქართველოს კონსტიტუციის, "საქართველოს კონტროლის პალატის შესახებ" საქართველოს კანონისა და სხვა საკანონმდებლო აქტებით განსაზღვრულ შემთხვევებსა და ფარგლებში.

(საქართველოს 1997 წლის 27 ივნისის კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1997 წ., №33, გვ. 42)

მუხლი 15[1]

1. საქართველოს ელექტროენერგეტიკის მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის ნორმატიული აქტია კომისიის დადგენილება, რომლის იურიდიული ძალა განისაზღვრება ამ კანონით.

2. კომისიის დადგენილება შეიძლება გამოიცეს მხოლოდ "ელექტროენერგეტიკის და ბუნებრივი გაზის შესახებ" საქართველოს კანონითა და სხვა საკანონმდებლო აქტებით განსაზღვრულ შემთხვევებსა და ფარგლებში.

(საქართველოს 1997 წლის 27 ივნისის კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1997 წ., №33, გვ. 11; საქართველოს 1999 წლის 30 აპრილის კანონი – სსმI, 1999 წ., №15(22), მუხ. 63)

მუხლი 15[2]

1. ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტების კომისიის ნორმატიული აქტია კომისიის დადგენილება, რომლის იურიდიული ძალა განისაზღვრება ამ კანონით.

2. ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტების კომისიის დადგენილება შეიძლება გამოიცეს მხოლოდ "ბუღალტრული აღრიცხვისა და ანგარიშების რეგულირების შესახებ" საქართველოს კანონითა და სხვა საკანონმდებლო აქტებით განსაზღვრულ შემთხვევებსა და ფარგლებში.

(საქართველოს 1999 წლის 5 თებერვლის კანონი – სსმI, 1999 წ., №4(11), მუხ. 19)

მუხლი 15[3]

1. აუდიტორული საქმიანობის საბჭოს ნორმატიული აქტია აუდიტორული საბჭოს კოლეგიის დადგენილება.

2. აუდიტორული საქმიანობის საბჭოს კოლეგიის დადგენილება შეიძლება გამოიცეს მხოლოდ „აუდიტორული საქმიანობის შესახებ" საქართველოს კანონითა და სხვა საკანონმდებლო აქტებით განსაზღვრულ შემთხვევებსა და ფარგლებში.

(საქართველოს 1999 წლის 30 აპრილის კანონი – სსმI, 1999 წ., №14(21), მუხ. 56)

მუხლი 15[4]

1. ცენტრალური საარჩევნო კომისიის ნორმატიული აქტია დადგენილება (გარდა იმ დადგენილებებისა, რომლებიც შეეხება საკადრო და პერსონალურ, აგრეთვე პარტიებისა და საარჩევნო ბლოკების რეგისტრაციასთან დაკავშირებულ საკითხებს), რომლის იურიდიული ძალა განისაზღვრება ამ კანონით.

2. ცენტრალური საარჩევნო კომისიის დადგენილება შეიძლება გამოიცეს მხოლოდ საქართველოს ორგანული კანონით ,,საქართველოს საარჩევნო კოდექსი" და სხვა საკანონმდებლო აქტებით განსაზღვრულ შემთხვევებსა და ფარგლებში.

(საქართველოს 1999 წლის 25 ივნისის კანონი – სსმI, 1999 , №27(34), მუხ. 146; საქართველოს 2004 წლის 30 ივნისის კანონი - სსმI, 2004 წ. №19, მუხ. 94)

მუხლი 15[5]

1. საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის ნორმატიული აქტია კომისიის დადგენილება, რომლის იურიდიული ძალა განისაზღვრება ამ კანონით.

2. კომისიის დადგენილება შეიძლება გამოიცეს მხოლოდ „კავშირგაბმულობისა და ფოსტის შესახებ" საქართველოს კანონითა და სხვა საკანონმდებლო აქტებით განსაზღვრულ შემთხვევებსა და ფარგლებში.

(საქართველოს 1999 წლის 23 ივლისის კანონი – სსმ I, 1999 წ., №40(47), მუხ. 202), საქართველოს 2000 წლის 13 დეკემბრის კანონი – სსმ I, 2000 წ., №51, მუხ. 149)

მუხლი 15[6]

1. საქართველოს სახელმწიფო ანტიმონოპოლიური სამსახურის ნორმატიული აქტია საქართველოს სახელმწიფო ანტიმონოპოლიური სამსახურის უფროსის ბრძანება, რომლის იურიდიული ძალა განისაზღვრება ამ კანონით.

2. საქართველოს სახელმწიფო ანტიმონოპოლიური სამსახურის უფროსის ბრძანება შეიძლება გამოიცეს საქართველოს ანტიმონოპოლიური კანონმდებლობის შესაბამისად და სხვა საკანონმდებლო აქტებით განსაზღვრულ შემთხვევებსა და ფარგლებში.

(საქართველოს 2001 წლის 13 ივნისის კანონი – სსმ I, 2000 წ., №23, მუხ. 59);

(საქართველოს 2001 წლის 2 მარტის კანონი – სსმ I, 2000 წ., №6, მუხ. 10)

მუხლი 15[7]

1.საქართველოს ნავთობისა და გაზის მარეგულირებელი სახელმწიფო სააგენტოს ნორმატიული აქტია სახელმწიფო სააგენტოს უფროსის ბრძანება, რომლის იურიდიული ძალა განისაზღვრება ამ კანონით.

2. სახელმწიფო სააგენტოს უფროსის ბრძანება შეიძლება გამოიცეს მხოლოდ ,,ნავთობისა და გაზის შესახებ" საქართველოს კანონის და სხვა საკანონმდებლო აქტებით განსაზღვრულშემთხვევებსა და ფარგლებში.

(საქართველოს 2001 წლის 2 მარტის კანონი – სსმ I, 2000 წ., №6, მუხ. 10)

მუხლი 15[8]

1. საქართველოს სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს თავმჯდომარის ბრძანება არის ნორმატიული აქტი, რომლის იურიდიული ძალა განისაზღვრება ამ კანონით.

2. საქართველოს სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს თავმჯდომარის ბრძანება შეიძლება გამოიცეს "სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ" საქართველოს კანონითა და სხვა საკანონმდებლო აქტებით განსაზღვრულ შემთხვევებსა და ფარგლებში.

(საქართველოს 2001 წლის 30 მარტის კანონი – სსმ I, 2001 წ., №10, მუხ. 35)

მუხლი 15[9]

1. საქართველოს დაზღვევის სახელმწიფო ზედამხედველობის სამსახურის ნორმატიული აქტია სამსახურის უფროსის ბრძანება, რომლის იურიდიული ძალა განისაზღვრება ამ კანონით.

2. საქართველოს დაზღვევის სახელმწიფო ზედამხედველობის სამსახურის უფროსის ბრძანება გამოიცემა საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

(საქართველოს 2001 წლის 20 ივნისის კანონი – სსმ I, 2001 წ., №20, მუხ. 72)

მუხლი 15[10]

1. საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახურის ნორმატიული აქტია სამსახურის უფროსის ბრძანება, რომლის იურიდიული ძალა განისაზღვრება ამ კანონით.

2. საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახურის უფროსის ბრძანება გამოიცემა ამ კანონითა და ,,უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაციის აღკვეთის ხელშეწყობის შესახებ" საქართველოს კანონით განსაზღვრულ შემთხვევებსა და ფარგლებში.

(საქართველოს 2003 წლის 23 ივლისის კანონი – სსმ I, 2003 წ., №23, მუხ. 172);

მუხლი 15[11]

1. სააეტომობილო ტრანსპორტის ადმინისტრაციის, სამოქალაქო ავიაციის ადმინისტრაციისა და საზღვაო ტრანსპორტის ადმინისტრაციის ნორმატიული აქტებია შესაბამისად სააეტომობილო ტრანსპორტის ადმინისტრაციის თავმჯდომარის ბრძანება, სამოქალაქო ადმინისტრაციის თავმჯდომარის ბრძანება და საზღვაო ტრანსპორტის ადმინისტრაციის თავმჯდომარის ბრძანება, რომელთა იურიდიული ძალა განისაზღვრება ამ კანონით.

2. საავტომობილო ტრანსპორტის ადმინისტრაციის თავმჯდომარის ბრძანება, სამოქალაქო ავიაციის ადმინისტრაციის თავმჯდომარის ბრძანება და საზღვაო ტრანსპორტის ადმინისტრაციის თავმჯდომარის ბრძანება შეიძლება გამოიცეს „ტრანსპორტისა და კომუნიკაციების სფეროს სახელმწიფო მართვისა და რეგულირების წესის შესახებ" საქართველოს კანონითა და სხვა შესაბამისი საკანონმდებლო აქტებით განსაზღვრულ შემთხვევებსა და ფარგლებში.

(საქართველოს 2003 წლის 14 აგვისტოს კანონი – სსმ I, 2003 წ., №26, მუხ. 187);

მუხლი 15[12]

1. სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახურის ნორმატიული აქტია სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახურის უფროსის ბრძანება, რომელიც მიიღება „სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახურის შესახებ" საქართველოს კანონის, საქართველოს სხვა კანონებისა და საქართველოს პრეზიდენტის სამართლებრივი აქტებით გათვალისწინებულ შემთხვევებსა და ფარგლებში. ბრძანებით არ შეიძლება გადაწყდეს საკითხი, რომლის მოწესრიგებაც საქართველოს საკანონმდებლო აქტით ან საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულებით არის გათვალისწინებული.

2. სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახურის უფროსის ბრძანების იურიდიული ძალა განისაზღვრება კანონით.

3. საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ შემთხვევებსა და საქართველოს კანონმდებლობით მინიჭებული უფლებამოსილების ფარგლებში სახელმწიფო დაცვის სპეციალურმა სამსახურმა შეიძლება გამოსცეს ერთობლივი ბრძანება საქართველოს სამთავრობო ან სხვა სახელმწიფო დაწესებულებებთან, სხვა შესაბამის ორგანიზაციებთან ერთად. ერთობლივი ბრძანების მომზადების, გამოცემის, გამოქვეყნებისა და ამოქმედების წესი ამ კანონის თანახმად განისაზღვრება საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულებით.

(საქართველოს 2004 წლის 11 ნოემბრის კანონი - სსმI, 2004 წ. №34, მუხ. 160)

მუხლი 16

1. საქართველოს ეროვნული ბანკის საბჭოს დადგენილებაში, ეროვნული ბანკის პრეზიდენტისა და საქართველოს კონტროლის პალატის თავმჯდომარის ბრძანებაში, საქართველოს ენერგეტიკის მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის დადგენილებაში, საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის დადგენილებაში, საქართველოს სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს თავმჯდომარის ბრძანებაში, საავტომობილო ტრანსპორტის ადმინისტრაციის თავმჯდომარის ბრძანებაში, სამოქალაქო ავიაციის ადმინისტრაციის თავმჯდომარის ბრძანებაში და საზღვაო ტრანსპორტის ადმინისტრაციის თავმჯდომარის ბრძანებაში მითითებული უნდა იყოს, რომელი ნორმატიული აქტის საფუძველზე და შესასრულებლად გამოიცა იგი. არანორმატიულია საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტისა და საქართველოს კონტროლის პალატის თავმჯდომარის ბრძანებები, რომლებიც საკადრო და პერსონალურ საკითხებს ეხება.

2. საქართველოს ეროვნული ბანკის, საქართველოს კონტროლის პალატისა და საქართველოს ენერგეტიკის მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის სტრუქტურულ ერთეულებს არა აქვთ ნორმატიული აქტების გამოცემის უფლება.

(საქართველოს 1997 წლის 27 ივნისის კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1997 წ., №33, გვ. 42; საქართველოს 1997 წლის 27 ივნისის კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1997 წ., №33, გვ. 11; (საქართველოს 1999 წლის 30 აპრილის კანონი – სსმ I, 1999 წ., №15(22), მუხ. 63; საქართველოს 1999 წლის 23 ივლისის კანონი – სსმ I, 1999 წ., №40(47), მუხ. 202; საქართველოს 2001 წლის 30 მარტის კანონი – სსმ I, 2001 წ., №10, მუხ. 35; საქართველოს 2003 წლის 14 აგვისტოს კანონი – სსმ I, 2003 წ., №26, მუხ. 187);

მუხლი 17

1. საქართველოს მინისტრისა ბრძანება კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტია, რომლის იურიდიული ძალაც განისაზღვრება ამ კანონით.

2. მინისტრის ბრძანება შეიძლება გამოიცეს მხოლოდ საქართველოს საკანონმდებლო აქტით, საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულებითა და საქართველოს მთავრობის დადგენილებით განსაზღვრულ შემთხვევებსა და ფარგლებში. მინისტრის ბრძანებით არ შეიძლება გადაწყდეს საკითხი, რომლის მოწესრიგებაც გათვალისწინებულია საქართველოს საკანონმდებლო აქტით, პრეზიდენტის ბრძანებულებით ან მთავრობის დადგენილებით.

3. ბრძანებაში მითითებული უნდა იყოს, რომელი ნორმატიული აქტის საფუძველზე და რომლის შესასრულებლად გამოიცა იგი.

4. საქართველოს სამინისტროსა და მისი სისტემის სამართლებრივი აქტი, რომელიც ნორმატიული ხასიათისაა (ინსტრუქცია, დებულება, დირექტივა, მითითება, წესი და ა.შ.). უნდა გამოიცეს მინისტრის ბრძანების სახით.

5. საქართველოს სამინისტროს სტრუქტურულ ერთეულებსა და მისი სისტემის სახელმწიფო დაწესებულებებსა და საჯარო სამართლის იურიდიულ პირებს არა აქვთ ნორმატიული აქტის გამოცემის უფლება, გარდა ამ კანონითა და სხვა საკანონმდებლო აქტებით გათვალისწინებული გამონაკლისებისა.

6. ორმა ან ორზე მეტმა მინისტრმა შეიძლება გამოსცეს ერთობლივი ბრძანება. ერთობლივი ბრანების მომზადების, გამოცემის, გამოქვეყნებისა და ამოქმედების წესი, ამ კანონის შესაბამისად, განისაზღერება საქართველოს მთავრობის დადგენილებით.

(საქართველოს 1997 წლის 27 ივნისის კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1997 წ., №33, გვ. 42; საქართველოს 2004 წლის 30 ივნისის კანონი - სსმI, 2004 წ. №19, მუხ. 94)

მუხლი 17[1].

ამოღებულია

(საქართველოს 1999 წლის 24 დეკემბრის კანონი - სსმI, 1999 წ., №50(57), მუხ. 248; საქართველოს 2004 წლის 30 ივნისის კანონი - სსმI, 2004 წ. №19, მუხ. 94)

მუხლი 18

1. კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტის მიღება (გამოცემა) შეიძლება მხოლოდ საკანონმდებლო აქტის შესასრულებლად და იმ შემთხვევაში, თუ ეს პირდაპირ არის გათვალისწინებული საკანონმდებლო აქტით. მასში მითითებული უნდა იყოს, რომელი საკანონმდებლო აქტის საფუძველზე და რომლის შესასრულებლად იქნა მიღებული (გამოცემული) იგი.

2. საქართველოს პრეზიდენტი, თავისი კომპეტენციის ფარგლებში, გამოსცემს ბრძანებულებას იმ შემთხვევაშიც, თუ საკანონმდებლო აქტით შესაბამისი საკითხი არ არის მოწესრიგებული.

(საქართველოს 1997 წლის 27 ივნისის კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1997 წ., №33, გვ. 42)

მუხლი 19

1. საქართველოში მოქმედი ნორმატიული აქტებისთვის იურიდიული ძალის მიხედვით დადგენილია შემდეგი იერარქია:

ა) საქართველოს კონსტიტუცია, საქართველოს კონსტიტუციური კანონი;

ა[1]) საქართველოს კონსტიტუციური შეთანხმება;

ბ) საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულება და შეთანხმება;

გ) საქართველოს ორგანული კანონი;

დ) საქართველოს კანონი, საქართველოს პარლამენტის რეგლამენტი, საქართველოს პრეზიდენტის დეკრეტი;

ე) საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულება;

ვ) საქართველოს პარლამენტის დადგენილება, საქართველოს მთავრობის დადგენილება;

ვ[1]) ამოღებულია;

ზ) საქართველოს ენერგეტიკის მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის დადგენილება, საქართველოს ნავთობისა და გაზის რესურსების მარეგულირებელი სახელმწიფო სააგენტოს უფროსის ბრძანება, საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის დადგენილება, საქართველოს სახელმწიფო მესყიდვების სააგენტოს თავმჯდომარის ბრძანება, საქართველოს მინისტრის ბრძანება, ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტების კომისიის დადგენილება, აუდიტორული საქმიანობის საბჭოს კოლეგიის დადგენილება, ცენტრალური საარჩევნო კომისიის დადგენილება და სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახურის უფროსის ბრძანება.

ზ[1]) საავტომობილო გრანსპორტის აღმინისტრაციის თავმჯდომარის ბრძანება, სამოქალაქო ავიაციის აღმინისტრაციის თავმჯდომარის ბრძანება და საზღვაო ტრანსპორტის აღმინისტრაციის თავმჯდომარის ბრძანება.

თ) საქართველოს სახელმწიფო ანტიმონოპოლიური სამსახურის უფროსის ბრძანება.

ი) საქართველოს დაზღვევის სახელმწიფო მეზედამხედველობის სამსახურის უფროსის ბრძანება.

კ) საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახურის უფროსის ბრძანება.

2. საქართველოს საკანონმდებლო აქტებით განსაზღვრულ ფარგლებში მიღებულ (გამოცემულ) საქართველოს ეროვნული ბანკის, საქართველოს ფასიანი ქაღალდების კომისიის და საქართველოს კონტროლის პალატის ნორმატიულ აქტებს აქვთ უპირატესი იურიდიული ძალა სხვა კანონქვემდებარე აქტების მიმართ; საქართველოს ეროვნული ბანკის საბჭოს დადგენილებას აქვს უპირატესი იურიდიული ძალა ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის ბრძანების მიმართ.

(საქართველოს 1997 წლის 27 ივნისის კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1997 წ., №33, გვ. 42; საქართველოს 1997 წლის 27 ივნისის კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1997 წ., №33, გვ. 11; საქართველოს 1998 წლის 24 დეკემბრის კანონი – სსმ^= 1999 წ., №1(8), მუხ. 3; საქართველოს 1999 წლის 5 თებერვლის კანონი – სსმ^= 1999 წ., №4(11), მუხ. 19; საქართველოს 1999 წლის 30 აპრილის კანონი – სსმ^= 1999 წ., №14(21), მუხ. 56; საქართველოს 1999 წლის 30 აპრილის კანონი – სსმ^= 1999 წ., №15(22), მუხ. 63; საქართველოს 1999 წლის 25 ივნისის კანონი – სსმ ^= 1999 , №27(34), მუხ. 146; საქართველოს 1999 წლის 23 ივლისის კანონი – სსმ I, 1999 წ., №40(47), მუხ. 202; საქართველოს 1999 წლის 24 დეკემბრის კანონი - სსმ I, 1999 წ., №50(57), მუხ. 248; საქართველოს 2000 წლის 13 ივნისის კანონი – სსმ I, 2000 წ., №23, მუხ. 59; საქართველოს 2001 წლის 13 დეკემბრის კანონი – სსმ I, 2001 წ., №51, მუხ. 119; საქართველოს 2001 წლის 2 მარტის კანონი – სსმ I, 2001 წ., №6, მუხ.10; საქართველოს 2001 წლის 30 მარტის კანონი – სსმ I, 2001 წ., №10, მუხ.35; საქართველოს 2001 წლის 20 ივნისის კანონი – სსმ I, 2001 წ., №20, მუხ.72; საქართველოს 2003 წლის 23 ივლისის კანონი – სსმ I, 2003 წ., №23, მუხ. 172; საქართველოს 2003 წლის 14 აგვისტოს კანონი – სსმ I, 2003 წ., №26, მუხ. 187; საქართველოს 2004 წლის 17 თებერვლის კანონი - სსმI, 2004 წ. №4, მუხ. 10; საქართველოს 2004 წლის 30 ივნისის კანონი - სსმI, 2004 წ. №19, მუხ. 94; საქართველოს 2004 წლის 11 ნოემბრის კანონი - სსმI, 2004 წ. №34, მუხ. 160)

მუხლი 20

1. საქართველოს კონსტიტუცია სახელმწიფოს უზენაესი კანონია. მას აქვს უპირატესი იურიდიული ძალა სხვა სამართლებრივი აქტების მიმართ. ყველა სხვა სამართლებრივი აქტი უნდა შეესაბამებოდეს კონსტიტუციას.

2. საქართველოს კანონმდებლობა შეესაბამება საერთაშორისო სამართლის საყოველთაოდ აღიარებულ პრინციპებსა და ნორმებს. საქართველოს კონსტიტუციით და "საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულების დადების, რატიფიკაციის, შესრულებისა და დენონსაციის შესახებ" საქართველოს კანონით დადგენილი მოთხოვნების დაცვით ძალაში შესულ საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებასა და შეთანხმებას (მიუხედავად მათი ფორმისა და სახელწოდებისა), თუ იგი არ ეწინააღმდეგება საქართველოს კონსტიტუციას, აქვს უპირატესი იურიდიული ძალა შიდასახელმწიფოებრივი ნორმატიული აქტების მიმართ.

3. საქართველოს სახელმწიფო ხელისუფლების ან ადგილობრივი თვითმმართველობის (მმართველობის) ორგანოს მიერ უცხოეთის შესაბამის სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოსთან დადებულ ხელშეკრულებასა და შეთანხმებას (მიუხედავად მათი ფორმისა და სახელწოდებისა) აქვს ისეთივე იურიდიული ძალა, როგორიც თვით ამ ორგანოს ნორმატიულ აქტს.

მუხლი 21

1. ნორმატიული აქტი არ უნდა ეწინააღმდეგებოდეს რეფერენდუმის შედეგად მიღებულ გადაწყვეტილებას.

2. რეფერენდუმის შედეგად მიღებული გადაწყვეტილება ძალაში შედის მისი გამოქვეყნების დღიდან. აქვს იურიდიული ძალა და საბოლოოა. რეფერენდუმის შედეგებს აქვს პირდაპირი მოქმედების ძალა.

3. საქართველოს საკანონმდებლო და აღმასრულებელი ხელისუფლება ვალდებულია რეფერენდუმის შედეგებიდან გამომდინარე. ერთ თვეში შესაბამისობაში მოიყვანოს საქართველოს კანონმდებლობა და სხვა აქტები.

მუხლი 22

1. ორგანულ კანონს აქვს უპირატესი იურიდიული ძალა კანონის, საქართველოს პრეზიდენტის დეკრეტისა და კანონქვემდებარე აქტების მიმართ.

2. კანონს აქვს უპირატესი იურიდიული ძალა კანონქვემდებარე აქტების მიმართ.

3. საქართველოს პრეზიდენტის დეკრეტს აქვს კანონის ძალა.

(საქართველოს 1997 წლის 27 ივნისის კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1997 წ., №33, გვ. 42)

მუხლი 23

1. უფლებამოსილებათა გამიჯვნის პრინციპის გათვალისწინებით საქართველოს ნორმატიულ აქტებს აქვთ უპირატესი იურიდიული ძალა აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების ნორმატიული აქტების მიმართ.

2. საქართველოს პრეზიდენტის ნორმატიულ აქტს აქვს უპირატესი იურიდიული ძალა აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების აღმასრულებელი ხელისუფლების ორგანოთა თანამდებობის პირთა ნორმატიული აქტების მიმართ.

3. საქართველოს ნორმატიულ აქტს აქვს უპირატესი იურიდიული ძალა ადგილობრივი თვითმმართველობის (მმართველობის) ორგანოს და თანამდებობის პირის ნორმატიული აქტების მიმართ.

(საქართველოს 1997 წლის 27 ივნისის კანონი - პარლამენტის უწყებანი, 1997 წ., №33, გვ. 42; საქართველოს 2004 წლის 30 ივნისის კანონი - სსმI, 2004 წ. №19, მუხ. 94)

მუხლი 24

თითოეული ნორმატიული აქტი უნდა შეესაბამებოდეს საქართველოს კონსტიტუციასა და კონსტიტუციით დადგენილი უფლებამოსილების ფარგლებში მიღებულ (გამოცემულ) იმ ნორმატიულ აქტებს, რომლებსაც მასთან შედარებით აქვთ უპირატესი იურიდიული ძალა.

(საქართველოს 1997 წლის 27 ივნისის კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1997 წ., №33, გვ. 42)

მუხლი 25

1. ნორმატიულ აქტებს შორის წინააღმდეგობის წარმოქმნისას უპირატესობა ეძლევა იერარქიის უფრო მაღალ საფეხურზე მდგომ ნორმატიულ აქტს.

2. იერარქიის ერთი და იგივე საფეხურის ნორმატიულ აქტებს შორის წინააღმდეგობის წარმოქმნისას მოქმედებს უფრო გვიან მიღებული (გამოცემული) აქტით დადგენილი ნორმა.

(საქართველოს 1997 წლის 27 ივნისის კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1997 წ., №33, გვ. 42)

მუხლი 26

1. თუ სახელმწიფო ორგანო ან თანამდებობის პირი ნორმატიული აქტის გამოყენებასთან დაკავშირებით დაადგენს, რომ სხვადასხვა ნორმატიულ აქტთა ნორმები ეწინააღმდეგება ერთმანეთს, იგი ვალდებულია გამოიყენოს ის ნორმატიული აქტი, რომელსაც აქვს უპირატესი იურიდიული ძალა.

2. თუ სახელმწიფო ორგანო ან თანამდებობის პირი ნორმატიული აქტის გამოყენებასთან დაკავშირებით დაადგენს, რომ ერთი და იგივე სახის ნორმატიულ აქტთა ნორმები ეწინააღმდეგება ერთმანეთს, იგი ვალდებულია გამოიყენოს ის ნორმატიული აქტი, რომელიც უფრო გვიან არის მიღებული (გამოცემული).

(საქართველოს 1997 წლის 27 ივნისის კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1997 წ., №33, გვ. 42)

მუხლი 27

1. კანონში პირდაპირ გაუთვალისწინებელი კერძოსამართლებრივი ურთიერთობის მოსაწესრიგებლად გამოიყენება ყველაზე უფრო მსგავსი ურთიერთობის მარეგულირებელი სამართლის ნორმა (კანონის ანალოგია).

2. კანონის ანალოგიის გამოყენების შეუძლებლობისას კერძო სამართლებრივი ურთიერთობა უნდა მოწესრიგდეს სამართლის მთელი სისტემის და ზოგადი პრინციპების საფუძველზე.

3. სპეციალური ურთიერთობის მომწესრიგებელი ნორმები (საგამონაკლისო ნორმები) არ შეიძლება გამოყენებულ იქნეს ანალოგიით.

თავი III

ნორმატიული აქტების მომზადების, მიღების, გამოქვეყნებისა და მოქმედების ზოგადი წესები

მუხლი 28

1. საქართველოს კონსტიტუციური კანონის, ორგანული კანონის, კანონის, საქართველოს პარლამენტის რეგლამენტისა და საქართველოს პარლამენტის დადგენილების მომზადების, მიღების, გამოქვეყნებისა და მოქმედების წესი, აგრეთვე საქართველოს კონსტიტუციური შეთანხმების დამტკიცების, საერთაშორისო ხელშეკრულებისა და შეთანხმების დადების, რატიფიცირების, შესრულების,

დენონსირებისა და გაუქმების წესი განისაზღვრება საქართველოს კონსტიტუციით, ამ კანონით "საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებების შესახებ" საქართველოს კანონითა და პარლამენტის რეგლამენტით. პარლამენტის რეგლამენტით განსაზღვრულ შემთხვევებში და დადგენილი წესით საქართველოს კანონის პროექტი შეიძლება განხილულ და მიღებულ იქნეს დაჩქარებული წესით.

2. საქართველოს პრეზიდენტის დეკრეტის, ბრძანებულებისა და ბრძანების მომზადების, გამოცემის, გამოქვეყნებისა და მოქმედების წესი განისაზღერება საქართველოს კონსტიტუციით, ამ კანონითა და "საქართველოს პრეზიდენტის ნორმატიული აქტების მომზადების, გამოცემის, გამოქვეყნებისა და მოქმედების შესახებ" საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულებით. საქართველოს მთავრობის დადგენილებისა და მინისტრის ბრძანების მომზადების, გამოცემის, გამოქვეყნებისა და მოქმედების წესი განისაზღვრება საქართველოს კონსტიტუციით, ამ კანონით "საქართველოს მთავრობის სტრუქტურის, უფლებამოსილებისა და საქმიანობის წესის შესახებ" საქართველოს კანონით და "საქართველოს მთავრობისა და მინისტრის ნორმატიული აქტების მომზადების, გამოცემის, გამოქვეყნებისა და მოქმედების შესახებ" საქართველოს მთავრობის დადგენილებით, ხოლო სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახურის უფროსის ბრძანების მომზადების, გამოცემის, გამოქვეყნებისა და მოქმედების წესი განისაზღვრება საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულებით.

3. საქართველოს ეროვნული ბანკის, საქართველოს ფასიანი ქაღალდების კომისიის, ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტების კომისიის, აუდიტორული საქმიანობის საბჭოს კოლეგიის, ცენტრალური საარჩევნო კომისიის, საქართველოს კონტროლის პალატის თავმჯდომარის, საქართველოს ენერგეტიკის მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის, საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის, საქართველოს ნავთობისა და გაზის რესურსების მარეგულირებელი სახელმწიფო სააგენტოს, საქართველოს სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტოს, საავტომობილო ტრანსპორტის ადმინისტრაციის, სამოქალაქო ავიაციის ადმინისტრაციისა და საზღვაო ტრანსპორტის ადმინისტრაციის ნორმატიული აქტების მომზადების, მიღების (გამოცემის), გამოქვეყნებისა და მოქმედების წესი განისაზღვრება საქართველოს კონსტიტუციით, ამ კანონით, "საქართველოს ეროენული ბანკის შესახებ", საქართველოს ორგანული კანონით, საქართველოს ორგანული კანონით - საქართველოს საარჩევნო კოდექსით, "ბუღალტრული აღრიცხვისა და ანგარიშგების რეგულირების შესახებ", „აუდიტორული საქმიანობის შესახებ", "ფასიანი ქაღალდების ბაზრის შესახებ" "ენერგეტიკის შესახებ" "კავშირგაბმულობისა და ფოსტის შესახებ", "ნავთობისა და გაზის შესახებ", "სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ" "ტრანსპორტისა და კომუნიკაციების სფეროს სახელმწიფო მართვისა და რეგულირების წესის შესახებ" "საქართველოს კონტროლის პალატის შესახებ" საქართველოს კანონებითა და მათი რეგლამენტით თუ დებულებით.

4. აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების ნორმატიული აქტების მომზადების, მიღების (გამოცემის), გამოქვეყნებისა და მოქმედების წესი განისაზღერება საქართველოს კონსტიტუციური კანონით, ამ კანონით, მათი კონსტიტუციებითა და მათ საფუძველზე მიღებული შესაბამისი ნორმატიული აქტებით.

5. ადგილობრივი თვითმმართველობის (მმართველობის) ორგანოთა ნორმატიული აქტების მომზადების, მიღების (გამოცემის), გამოქვეყნებისა და მოქმედების წესი განისაზღერება საქართველოს ორგანული კანონით, ამ კანონითა და ამ ორგანოთა ნორმატიული აქტებით.

6. საქართველოს სახელმწიფო ანტიმონოპოლიური სამსახურის უფროსის მიერ ბრძანების მომზადების, მიღების (გამოცემის), გამოქვეყნებისა და მოქმედების წესი განისაზღერება საქართველოს კონსტიტუციით, ამ კანონითა და საქართველოს სახელმწიფო ანტიმონოპოლიური სამსახურის დებულებით.

7. საქართველოს დაზღვევის სახელმწიფო მედამხედველობის სამსახურის უფროსის ბრძანების მომზადების, გამოცემის, გამოქვეყნებისა და მოქმედების წესი განისაზღერება ამ კანონით და საქართველოს დაზღვევის სახელმწიფო მედამხედველობის სამსასურის დებულებით.

(საქართველოს 1997 წლის 27 ივნისის კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1997 წ., №33, გვ. 429; საქართველოს 1997 წლის 27 ივნისის კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1997 წ., №33, გვ. 11; (საქართველოს 1998 წლის 24 დეკემბრის კანონი - სსმ ^= 1999 წ., №1(8), მუხ. 3; საქართველოს 1999 წლის 30 აპრილის კანონი – სსმ ^= 1999 წ., №15(22), მუხ. 63; საქართველოს 1999 წლის 5 თებერვლის კანონი – სსმ ^= 1999 წ., №4(11), მუხ. 19; საქართველოს 1999 წლის 30 აპრილის კანონი – სსმ ^= 1999 წ., №14(21), მუხ. 56; საქართველოს 1999 წლის 25 ივნისის კანონი – სსმ ^= 1999 , №27(34), მუხ. 146; საქართველოს 1999 წლის 23 ივლისის კანონი – სსმ ^= 1999 წ., №40(47), მუხ. 202; საქართველოს 1999 წლის 24 დეკემბრის კანონით - სსმ ^= 1999 წ., №50(57), მუხ. 248; საქართველოს 2000 წლის 13 ივნისის კანონი – სსმ I, 2000 წ., №23, მუხ. 59; საქართველოს 2001 წლის 13 დეკემბრის კანონი – სსმ I, 2001 წ., №51, მუხ. 149; საქართველოს 2001 წლის 2 მარტის კანონი – სსმ I, 2001 წ., №6, მუხ. 10; საქართველოს 2001 წლის 30 მარტის კანონი – სსმ I, 2001 წ., №10, მუხ. 35; საქართველოს 2001 წლის 20 ივნისის კანონი – სსმ I, 2001 წ., №20, მუხ. 72; საქართველოს 2002 წლის

28 დეკემბრის კანონი – სსმ I, 2002 წ., №4, მუხ. 21; საქართველოს 2003 წლის 14 აგვისტოს კანონი – სსმ I, 2003 წ., №26, მუხ. 187; საქართველოს 2004 წლის 17 თებერვლის კანონი - სსმI, 2004 წ. №4, მუხ. 10; საქართველოს 2004 წლის 30 ივნისის კანონი - სსმI, 2004 წ. №19, მუხ. 94; საქართველოს 2004 წლის 11 ნოემბრის კანონი - სსმI, 2004 წ. №34, მუხ. 160)

მუხლი 29

ნორმატიული აქტის პროექტში განისაზღვრება:

ა) ნორმატიული აქტები, რომლებიც უნდა გამოცხადდეს ძალადაკარგულად ამ ნორმატიული აქტის მიღების (გამოცემის) შემთხვევაში;

ბ) ნორმატიული აქტები, რომელთა მიღება (გამოცემა) საჭიროა ამ ნორმატიულ აქტთან დაკავშირებით, მათი მიღების (გამოცემის) ვადა და მიმღები (გამომცემი) ორგანოს (თანამდებობის პირის) დასახელება.

(საქართველოს 1997 წლის 27 ივნისის კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1997 წ., №33, გვ. 42)

მუხლი 30

ნორმატიული აქტის პროექტს უნდა დაერთოს:

ა) განმატებითი ბარათი, რომელშიც აისახება ნორმატიული აქტის მიღების (გამოცემის) მიზეზი და მისი ძირითადი დამახასიათებელი ნიშნები, იმ შედეგების საფინანსო-ეკონომიკური გაანგარიშება, რასაც გამოიწვევს წარდგენილი პროექტის მიღება (გამოცემა). განმარტებით ბარათში უნდა აღინიშნოს აგრეთვე პროექტის ავტორი (ავტორები) და პროექტის წარმდგენი;

ბ) პროექტი სხვა ნორმატიულ აქტებში იმ ცვლილებებისა და/ან დამატებების შეტანის შესახებ, რასაც გამოიწვევს წარდგენილი პროექტის მიღება (გამოცემა), აგრეთვე პროექტი შესაბამის კანონში იმ დამატებათა შეტანის შესახებ, რომლებითაც განისაზღვრება ამ ნორმატიული აქტის ნორმათა დარღვევისათვის დადგენილი პასუხისმგებლობა;

გ) კანონმდებლობით დადგენილი სახელმწიფო ორგანოს დასკვნა საქართველოს კონსტიტუციასა და უპირატესი იურიდიული ძალის მქონე ნორმატიულ აქტებთან წარდგენილი პროექტის შესაბამისობის შესახებ, ხოლო საკანონმდებლო აქტის პროექტს - აგრეთვე დამოუკიდებელი ექსპერტის დასკვნა, მისი არსებობის შემთხვევაში.

დ) შესაბამის ორგანოში კანონით დადგენილი წესით რეგისტრირებული ლობისტის დასკვნა, ასეთის არსებობის შემთხვევაში.

(საქართველოს 1997 წლის 27 ივნისის კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1997 წ., №33, გვ. 42; საქართველოს 1999 წლის 30 სექტემბრის კანონი – სსმ I, 1999 წ., №2, მუხ. 14)

მუხლი 31

1. ნორმატიული აქტი შეიცავს ძირითად ნაწილსა და დასკვნით დებულებებს, საჭიროების შემთხვევაში, აგრეთვე გარდამავალ დებულებებს.

2. ნორმატიულ აქტს შეიძლება ჰქონდეს პრეამბულა. მასში გადმოიცემა ამ ნორმატიული აქტის დანიშნულება და პრინციპები, რომლებიც მას უდევს საფუძვლად; თუ აქტი კანონქვემდებარეა, პრეამბულაში მითითებულ უნდა იქნეს, თუ რომელი საკანონმდებლო აქტის შესასრულებლად გამოიცა იგი.

3. ნორმატიული აქტი შეიძლება შეიცავდეს გარდამავალ დებულებებს, თუ განსაზღვრული ვადით დგინდება ძირითადისგან განსხვავებული ნორმები ან თუ ნორმატიული აქტის სრულად ასამოქმედებლად გარკვეული პირობები და დროა საჭირო.

4. ნორმატიული აქტის დასკვნითი დებულებანი შეიცავს იმ ნორმატიული აქტების ჩამონათვალს, რომლებიც ძალას კარგავენ მოცემული ნორმატიული აქტის ამოქმედების მომენტიდან, აქტის ძალაში შესვლის დროსა და მისი მოქმედების ვადას (თუ იგი განსაზღვრული ვადით არის გამოცემული).

5. თუ ნორმატიულ აქტში შევიდა ცვლილება და/ან დამატება, ნორმატიული აქტის სრული ტექსტის ოფიციალურად გამოქვენებისას უნდა მიეთითოს ასეთი ცვლილების და/ან დამატების მიღებისა (გამოცემისა) და ძალაში შესვლის თარიღი.

(საქართველოს 1997 წლის 27 ივნისის კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1997 წ., №33, გვ. 42)

მუხლი 32

1. ნორმატიული აქტი, შინაარსის მიხედვით, შეიძლება დაიყოს კარებად და თავებად, ხოლო კოდექსი - წიგნებადაც. თითოეულ მათგანს უნდა ჰქონდეს სათაური, კარების, თავების და წიგნების ნუმერაცია უწყვეტია. ნუმერაციისას გამოიყენება რომაული ციფრები.

2. ნორმატიულ აქტში მუხლების, პუნქტების (ნაწილების) და ქვეპუნქტების ნუმერაცია (ანბანური თანამიმდევრობა) უწყვეტია. ნუმერაციისას გამოიყენება არაბული ციფრები. თუ მუხლი რამდენიმე აბზაცისგან შედგება, ისინი უწყვეტად არაბული ციფრებით ინომრება და მათ პუნქტები (ხოლო კოდექსში - ნაწილები) ეწოდება. თუ მუხლის რომელიმე პუნქტი (ნაწილი) ქვეპუნქტებადაა დაყოფილი, ისინი ანბანურად ინომრება. მუხლს შეიძლება ჰქონდეს სათაური. მუხლის პუნქტი (ნაწილი) და ქვეპუნქტი უსათაუროა.

3. ნორმატიულ აქტში წიგნის, კარის, თავის, მუხლის, პუნქტის (ნაწილის) ან ქვეპუნქტის ამოღების ან/და ძალადაკარგულად ცნობის შემთხვევაში ნორმატიული აქტის ნუმერაციის (ანბანური თანამიმდევრობის) უწყვეტობის შენარჩუნების მიზნით, აქტის გამოქვეყნებისას ამოღებული ან/და ძალადაკარგული წიგნის, კარის, თავის, მუხლის, პუნქტის (ნაწილის) ან ქვეპუნქტის ადგილას მიეთითება ის ნორმატიული აქტი, რომლითაც წიგნი, კარი, თავი, მუხლი, პუნქტი (ნაწილი) ან ქვეპუნქტი ამოღებულად ან/და ძალადაკარგულად იქნა ცნობილი.

4. ნორმატიული აქტში წიგნის, კარის, თავის, მუხლის, პუნქტის (ნაწილის) ან ქვეპუნქტის დამატების შემთხვევაში, ნორმატიული აქტის ნუმერაციის (ანბანური თანამიმდევრობის) უწყვეტობის შენარჩუნების მიზნით, მიეთითება შესაბამისად წინა წიგნის, კარის, თავის, მუხლის, პუნქტის (ნაწილის) ან ქვეპუნქტის ნომერი დამატებითი ციფრით (პრიმა წიგნი, კარი, თავი, მუხლი, პუნქტი (ნაწილი) ან ქვეპუნქტი).

5. ნორმატიული აქტის რომელიმე დებულების მითითება ხდება შემდეგი წესით: უნდა დასახელდეს ნორმატიული აქტის სახე და სათაური, მუხლი, პუნქტი (ნაწილი), ქვეპუნქტი, ხოლო თუ აუცილებელია - წინადადებაც.

(საქართველოს 1997 წლის 27 ივნისის კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1997 წ., №33, გვ. 42; საქართველოს 1999 წლის 28 მაისის კანონი – სსმI, 1999 წ., №20(27), მუხ. 79; საქართველოს 2004 წლის 30 ივნისის კანონი - სსმI, 2004 წ. №19, მუხ. 94)

მუხლი 33

1. კანონის ან სხვა ნორმატიული აქტის პროექტს ამზადებს შესაბამისად საკანონმდებლო ინიციატივის ან ნორმატიული აქტის პროექტის წარდგენის უფლების მქონე სუბიექტი ან თვით ნორმატიული აქტის მიღების (გამოცემის) უფლებამოსილების მქონე ორგანო. პარლამენტის რეგლამენტის პროექტს, ასევე პროექტს პარლამენტის რეგლამენტში ცვლილების ან/და დამატების შეტანის შესახებ ამზადებს და წარადგენს პარლამენტის წევრი, საპარლამენტო ფრაქცია, პარლამენტის კომიტეტი.

2. საკანონმდებლო ინიციატივის ან ნორმატიული აქტის პროექტის წარდგენის უფლების მქონე სუბიექტსა და ნორმატიული აქტის მიღების (გამოცემის) უფლებამოსილების მქონე ორგანოს (მის სტრუქტურულ ერთეულს) უფლება აქვთ დაუკეეთონ ნორმატიული აქტის პროექტი სახელმწიფო და არასახელმწიფო ორგანიზაციასა და დაწესებულებას (მათ შორის უცხოეთის დაწესებულებას), ცალკეულ სპეციალისტსა და სპეციალისტთა ჯგუფს (მათ შორის უცხოელებს).

3. საკანონმდებლო აქტის პროექტი საქართველოს პარლამენტში განხილვამდე საექსპერტო დასკვნისათვის შეიძლება გადაეცეს შესაბამისი დარგის სპეციალისტებს.

4. საქართველოს კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტის პროექტი (საქართველოს პრეზიდენტის, საქართველოს პარლამენტის, საქართველოს მთავრობის, საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისიისა და საქართველოს ეროვნული ბანკის კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტების პროექტების გარდა) გადაეცემა საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს. იუსტიციის სამინისტრო კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტის პროექტის გადაცემიდან ორი კვირის ვადაში იძლევა დასკვნას უპირატესი იურიდიული ძალის მქონე ნორმატიულ აქტებთან მისი შესაბამისობის თაობაზე. იუსტიციის სამინისტროს დასაბუთებული უარყოფითი დასკვნის შემთხვევაში კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტის პროექტი შესაბამისობაში უნდა იქნეს მოყვანილი უპირატესი იურიდიული ძალის მქონე აქტებთან, რის შემდეგაც იგი საჭიროებს საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს ხელახალ დასკვნას უპირატესი იურიდიული ძალის მქონე აქტებთან შესაბამისობის თაობაზე.

(საქართველოს 1997 წლის 27 ივნისის კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1997 წ., №33, გვ. 42; საქართველოს 2004 წლის 17 თებერვლის კანონი - სსმI, 2004 წ. №4, მუხ. 10; საქართველოს 2004 წლის 30 ივნისის კანონი - სსმI, 2004 წ. №19, მუხ. 94)

მუხლი 34

1. საქართველოს პარლამენტმა კანონპროექტის განხილვა შეიძლება დაიწყოს მხოლოდ პარლამენტის მესაბამისი კომიტეტის დასკვნის არსებობისას. კომიტეტის უარყოფითი დასკვნა არ შეიძლება იყოს დაბრკოლება პარლამენტის მიერ პლენარულ სხდომაზე კანონპროექტის განხილვის დაწყებისთვის.

1[1]. საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარე კანონპროექტს, რომელიც იწვევს მიმდინარე წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის ხარჯების ზრდას, შემოსავლების შემცირებას ან სახელმწიფოს მიერ ახალი ფინანსური ვალდებულების აღებას, აგრეთვე მომავალ საფინანსო წელთან დაკავშირებულ ასეთ კანონპროექტს პარლამენტის მიერ მეორე მოსმენით მიღების შემდეგ უგზავნის საქართველოს მთავრობას, კანონპროექტის მესამე მოსმენით მიღება დასაშვებია მხოლოდ საქართველოს მთავრობის თანხმობის შემდეგ. თუ საქართველოს მთავრობა ორი კვირის ვადაში არ წარადგენს შენიშვნებს კანონპროექტთან დაკავშირებით, კანონპროექტი ჩაითვლება მთავრობის მიერ მოწონებულად და მთავრობის თანხმობა მიღებულად.

2. პარლამენტში საქართველოს პრეზიდენტის (საქართველოს მთავრობის) მიერ საკანონმდებლო ინიციატივის წესით წარდგენილი კანონპროექტის განხილვისას საქართველოს პრეზიდენტის ((საქართველოს მთავრობის) სახელით გამოსვლის უფლება აქვს მხოლოდ მის მიერ სპეციალურად დანიშნულ პირს, რომელიც არ შეიძლება იყოს პარლამენტის წევრი.

3. საქართველოს პრეზიდენტის (საქართველოს მთავრობის) მიერ წარდგენილი კანონპროექტი, რომლის რიგგარეშე განხილვასაც იგი მოითხოვს, პარლამენტის რეგლამენტით დადგენილი წესით დაუყოვნებლივ ეგზავნება მესაბამის კომიტეტს. კომიტეტი ვალდებულია განიხილოს იგი კომიტეტის უახლოეს სხდომაზე და გამოიტანოს დასკვნა. პარლამენტი კანონპროექტს განიხილავს კომიტეტის მიერ დასკვნის გამოტანის შემდეგ უახლოეს პლენარულ სხდომაზე.

4. საქართველოს პრეზიდენტის მიერ საკანონმდებლო აქტის პროექტის მოტივირებული შენიშვნებით პარლამენტში დაბრუნების შემთხვევაში პრეზიდენტის წარმოდგენილ ყველა შენიშვნას ერთიანად უნდა ეყაროს კენჭი. დაუშვებელია პარლამენტის მიერ პრეზიდენტის შენიშვნებში ცვლილებების შეტანა.

(საქართველოს 1997 წლის 27 ივნისის კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1997 წ., №33, გვ. 42; საქართველოს 2004 წლის 30 ივნისის კანონი - სსმI, 2004 წ. №19, მუხ. 94)

მუხლი 35

1. მხოლოდ საქართველოს პრეზიდენტს აქვს საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებისა და შეთანხმების პარლამენტში სარატიფიკაციოდ წარდგენის უფლება.

2. საქართველოს პარლამენტი საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებისა და შეთანხმების რატიფიცირების, გაუქმებისა და დენონსირების შესახებ გადაწყვეტილებას იღებს პარლამენტის დადგენილების ფორმით სრული შემადგენლობის უმრავლესობით.

3. დაუშვებელია პარლამენტში ისეთი საერთაშორისო ხელშეკრულების ან შეთანხმების რატიფიცირების საკითხის განხილვა, რომელიც იწვევს ცვლილებას მოქმედ კანონმდებლობაში, თუ მას თან არ ახლავს კანონპროექტი მესაბამის საკანონმდებლო აქტში ცვლილების შესახებ.

მუხლი 36

1. ნორმატიულ აქტში ცვლილების ან დამატების შეტანა ხდება მხოლოდ იმავე სახის ნორმატიული აქტით. იგი იმ ნორმატიული აქტის განუყოფელი ნაწილია, რომელშიც შევიდა ცვლილება ან დამატება.

2. ნორმატიული აქტის ცვლილების ან დამატების მომზადება, მიღება (გამოცემა) და ძალამი მესულა ხდება იმ ნორმატიული აქტის მომზადების, მიღებისა (გამოცემის) და ამოქმედებისთვის დადგენილი წესით, რომელშიც შედის ეს ცვლილება ან დამატება.

3. ნორმატიულ აქტში ცვლილების ან დამატების შეტანის თაობაზე ნორმატიული აქტის პროექტში მითითებული უნდა იყოს მონაცემები იმ ნორმატიული აქტის შესახებ, რომელშიც შედის ეს ცვლილება ან დამატება, კერძოდ, ნორმატიული აქტის სათაური, იმ ოფიციალური ბეჭდვითი ორგანოს სახელწოდება, რომელშიც აღნიშნული ნორმატიული აქტია გამოქვეყნებული, გამოქვეყნების თარიღი და მუხლი (გვერდი).

4. ნორმატიულ აქტში სიტყვის (სიტყვების) ან რიცხვის (რიცხვების) შეცვლის, ამოღების ან დამატების შემთხვევაში ნორმატიული აქტის პროექტი უნდა შეიცავდეს მესაბამისი პუნქტის (ნაწილის), ქვეპუნქტის სრულ რედაქციას სათანადო ცვლილების ან დამატების გათვალისწინებით.

(საქართველოს 2002 წლის 28 დეკემბრის კანონი – სსმ I, 2002 წ., №4, მუხ. 21);

მუხლი 37

1. საქართველოს საკანონმდებლო აქტის მიღების თარიღად ჩაითვლება საქართველოს პარლამენტის მიერ მისი საბოლოო რედაქციით მიღების დღე.

2. სხვა ნორმატიული აქტის მიღების (გამოცემის) თარიღად ჩაითვლება უფლებამოსილი თანამდებობის პირის მიერ მისი ხელმოწერის დღე.

მუხლი 38

1. საქართველოს პარლამენტი მიღებულ კანონპროექტს 7 დღის ვადაში გადასცემს საქართველოს პრეზიდენტს.

2. საქართველოს პრეზიდენტი კანონპროექტის მისთვის გადაცემიდან 10 დღის ვადაში ხელს აწერს და აქვეყნებს საქართველოს კონსტიტუციურ კანონს, ორგანულ კანონსა და კანონს ან მოტივირებული შენიშვნებით უბრუნებს პარლამენტს. იმ შემთხვევაში, თუ პარლამენტმა მიიღო პრეზიდენტის შენიშვნები, პრეზიდენტი ხელს აწერს და აქვეყნებს კანონს მისთვის გადაცემიდან მეოცე დღის ვადაში.

3. თუ პრეზიდენტმა დადგენილ ვადაში არ გამოაქვეყნა კანონი, ამ ვადის გასვლიდან არა უგვიანეს მეხუთე დღისა მას ხელს აწერს და აქვეყნებს პარლამენტის თავმჯდომარე.

4. საქართველოს პრეზიდენტის ნორმატიული აქტი, საქართველოს პარლამენტის ნორმატიული ხასიათის დადგენილება და საქართველოს მთავრობის დადგენილება უნდა გამოქვეყნდეს ხელმოწერიდან (მიღებიდან) 7 დღის ვადაში, საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის ნორმატიული აქტი - ხელმოწერიდან (მიღებიდან) მე-2 დღეს, ხოლო ყველა სხვა ნორმატიული აქტი - ნორმატიული აქტების სახელმწიფო რეესტრში შეტანიდან 7 დღის ვადაში. საქართველოს ნორმატიული აქტები (გარდა საქართველოს პრეზიდენტის, საქართველოს პარლამენტის, საქართველოს მთავრობის, საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისიისა და საქართველოს ეროვნული ბანკის ნორმა-ტიული აქტებისა), და ადგილობრივი თვითმმართველობის (მმართველობის) ორგანოთა (თანამდებობის პირთა) ნორმატიული აქტები არ შეიძლება გამოქვეყნდეს სახელმწიფო რეესტრში შეტანამდე.

5. საქართველოს ნორმატიული აქტის ოფიციალურ გამოქვეყნებად ითვლება მისი სრული ტექსტის პირველი გამოქვეყნება ,,საქართველოს კანონმდებლობის მაცნეში", ხოლო პარლამენტის მიერ მიღებული ნორმატიული აქტებისა - აგრეთვე ,,საქართველოს პარლამენტის უწყებებში". ნორმატიული აქტის ოფიციალურ გამოქვეყნებამდე არ შეიძლება მისი გამოქვეყნება სხვა რომელიმე ბეჭდვით ორგანომი.

6. ნორმატიული აქტის მიმღები (გამომცემი) ყველა სახელმწიფო და ადგილობრივი თვითმმართველობის (მმართველობის) ორგანო (თანამდებობის პირი) ვალდებულია ნორმატიული აქტის ოფიციალური გამოქვეყნებიდან 10 დღის ვადაში აცნობოს იუსტიციის სამინისტროს ნორმატიული აქტის გამოქვეყნების თარიღი და გადაუგზავნოს მას გამოქვეყნებული ნორმატიული აქტი.

(საქართველოს 1997 წლის 27 ივნისის კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1997 წ., №33, გვ. 42; საქართველოს 1999 წლის 28 მაისის კანონი – სსმ I, 1999 წ., №20(27), მუხ. 79; საქართველოს 1999 წლის 25 ივნისის კანონი – სსმ I, 1999წ, №27(34), მუხ. 146; საქართველოს 1999 წლის 24 დეკემბრის კანონი - სსმ I, 1999 წ., №50(57), მუხ. 248; საქართველოს 2001 წლის 23 ოქტომბრის კანონი – სსმ I, 2001 წ., №32, მუხ. 127; საქართველოს 2002 წლის 28 დეკემბრის კანონი – სსმ I, 2002 წ., №4, მუხ. 22; საქართველოს 2004 წლის 30 ივნისის კანონი - სსმI, 2004 წ. №19, მუხ. 94)

მუხლი 39

1. თითოეულ ნორმატიულ აქტს უნდა ჰქონდეს შემდეგი რეკვიზიტები:

ა) ნორმატიული აქტის სახე;

ბ) ნორმატიული აქტის სათაური;

გ) ნორმატიული აქტის მიღების (გამოცემის) თარიღი და ადგილი (თუ ნორმატიულ აქტში შეტანილია ცვლილება ან დამატება. მათი შეტანის თარიღიც);

დ) ნორმატიული აქტის ძალაში შესვლის თარიღი და აქტის მოქმედების ვადა (თუ განსაზღვრული ვადითაა მიღებული);

ე) უფლებამოსილი თანამდებობის პირის ხელმოწერა;

ვ) ნორმატიული აქტის მიმღები (გამომცემი) ორგანოს მიერ მინიჭებული სარეგისტრაციო ნომერი, ხოლო ნორმატიული აქტების სახელმწიფო რეესტრში შეტანის შემდეგ - აგრეთვე სახელმწიფო სარეგისტრაციო კოდი.

2. საქართველოს უმაღლეს სახელმწიფო ორგანოთა (თანამდებობის პირთა) ნორმატიულ აქტებზე გამოსახული უნდა იყოს საქართველოს სახელმწიფო გერბი.

(საქართველოს 1997 წლის 27 ივნისის კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1997 წ., №33, გვ. 42)

მუხლი 40

საქართველოს ნორმატიული აქტი მიიღება (გამოიცემა) და ქვეყნდება საქართველოს სახელმწიფო ენაზე, ხოლო აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკისა და მის ტერიტორიაზე მდებარე ადგილობრივი თვითმმართველობის (მმართველობის) ორგანოთა (თანამდებობის პირთა) ნორმატიული აქტები _ აგრეთვე აფსაზურ ენაზე. ნორმატიული აქტი შეიძლება გამოქვეყნდეს არასახელმწიფო ენაზეც; ასეთ ტექსტს არა აქვს ოფიციალური ძალა.

(საქართველოს 1997 წლის 27 ივნისის კანონი - პარლამენტის უწყებანი, 1997 წ., №33, გვ. 42)

მუხლი 41

1. ნორმატიული აქტი, რომლის ძალაში შესვლაც დაკავშირებულია გამოქვეყნებასთან, ძალაში შედის მხოლოდ იმ პერიოდულ ბეჭდვით ორგანოში ოფიციალურად გამოქვეყნების შემდეგ, რომელიც ამ კანონით ან სხვა ნორმატიული აქტით დადგენილია ოფიციალურ ორგანოდ. კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტის ცალკეულ დებულებათა გამოუქვეყნებლობა დასაშვებია მხოლოდ "სახელმწიფო საიდუმლოების შესახებ" საქართველოს კანონით განსაზღვრულ შემთხვევებში. დაუშვებელია იმ ნორმატიული აქტის ან მისი ნაწილის გამოუქვეყნებლობა, რომელიც ზღუდავს ადამიანის უფლებებსა და თავისუფლებებს ან აგდგენს იურიდიულ პასუხისმგებლობას.

2. თუ ადგილობრივ თვითმმართველობას (მმართველობას) ოფიციალური ბეჭდვითი ორგანო არ გააჩნია. მისი ნორმატიული აქტი უნდა გამოქვეყნდეს შესაბამისი წარმომადგენლობითი ორგანოს რეგლამენტით განსაზღვრული ისეთი წესით, რომელიც მოსახლეობას მისცემს მისი გაცნობის საშუალებას.

(საქართველოს 1997 წლის 27 ივნისის კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1997 წ., №33, გვ. 42; საქართველოს 1999 წლის 8 სექტემბრის კანონი – სსმI, 1999 წ., №43(50), მუხ. 214)

მუხლი 42

1. საქართველოს საკანონმდებლო აქტი ძალაში შედის მისი ოფიციალურ ორგანოში გამოქვეყნებიდან მე-15 დღეს, თუ თვითონ საკანონმდებლო აქტით სხვა ვადა არ იქნა დადგენილი.

2. საქართველოს პრეზიდენტის დეკრეტი ძალაში შედის მხოლოდ ოფიციალურ ბეჭდვით ორგანოში მისი გამოქვეყნების შემდეგ, დეკრეტში მითითებული მომენტიდან და მოქმედებს მასში აღნიშნულ დრომდე, მაგრამ არა უგვიანეს საგანგებო მდგომარეობის დამთავრებისა, თუ იგი არ იქნა გაუქმებული საქართველოს პრეზიდენტის დეკრეტით.

3 საქართველოს პრეზიდენტი დეკრეტს გამოცემიდან 48 საათის განმავლობაში წარუდგენს საქართველოს პარლამენტს.

4. საქართველოს პრეზიდენტის დეკრეტი საგადასახადო და საბიუჯეტო საკითხებზე ძალაში შედის ოფიციალურ ბეჭდვით ორგანოში მისი გამოქვეყნების შემდეგ, დეკრეტში მითითებულ მომენტიდან. საქართველოს პრეზიდენტი სახელმწიფო ბიუჯეტის დამტკიცების თაობაზე დეკრეტს დასამტკიცებლად წარუდგენს ახლადარჩეულ პარლამენტს მისი უფლებამოსილების ცნობიდან ერთი თვის ვადაში. საქართველოს პრეზიდენტის დეკრეტი საგადასახადო და საბიუჯეტო საკითხების შესახებ ძალას კარგავს, თუ ახლადარჩეული პარლამენტი პირველი შეკრებიდან ერთი თვის განმავლობაში არ დაამტკიცებს მას.

(საქართველოს 1997 წლის 27 ივნისის კანონი - პარლამენტის უწყებანი, 1997 წ., №33, გვ. 42; საქართველოს 2004 წლის 30 ივნისის კანონი - სსმI, 2004 წ. №19, მუხ. 94)

მუხლი 42[1]

საქართველოს კონსტიტუციური შეთანხმება ძალაში შედის ოფიციალურ ბეჭდვით ორგანოში მისი გამოქვეყნებისთანავე, თუ იმავე შეთანხმებაში სხვა ვადა არ არის მითითებული.

(საქართველოს 2004 წლის 30 ივნისის კანონი - სსმI, 2004 წ. №19, მუხ. 94)

მუხლი 43

1. საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულება ძალაში შედის ოფიციალურ ბეჭდვით ორგანოში მისი გამოქვეყნებისთანავე, თუ იმავე ბრძანებულებით სხვა ვადა არ იქნა დადგენილი.

2. საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულება საქართველოს მინისტრის თანამდებობაზე დანიშვნისა და თანამდებობიდან გათავისუფლების შესახებ ძალაში შედის მისი ხელმოწერის მომენტიდან, თუ იმავე ბრძანებულებით სხვა ვადა არ იქნა დადგენილი.

3. საქართველოს პრეზიდენტის, როგორც საქართველოს სამხედრო ძალების უმაღლესი მთავარსარდლის, ბრძანება ძალაში შედის მისი ხელმოწერის მომენტიდან, თუ იმავე ბრძანებით სხვა ვადა არ იქნა დადგენილი.

4. თუ საქართველოს პრეზიდენტის გადაწყვეტილება ბღუდაეს საქართველოს კონსტიტუციის მე-18, მე-20, 21-ე, 22-ე, 24-ე, 25-ე, 30-ე, 33-ე და 41-ე მუხლებით განსაზღერულ ადამიანის უფლებებსა და თავისუფლებებს, მისი ტექსტი უნდა გადაიცეს საქართველოს რადიოთი და ტელევიზიით, ხელმოწერიდან ერთი დღის განმავლობაში მაინც, ყოველ ორ საათში ერთხელ. პრეზიდენტი ვალდებულია არა უგვიანეს 48 საათისა ეს გადაწყვეტილება შეიტანოს პარლამენტში დასამტკიცებლად.

(საქართველოს 1997 წლის 27 ივნისის კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1997 წ., №33, გვ. 42)

მუხლი 43[1].

საქართველოს მთავრობის დადგენილება ძალაში შედის ოფიციალურ ბეჭდვით ორგანოში მისი გამოქვეყნებისთანაეე, თუ იმავე დადგენილებით სხვა ვადა არ არის განსაზღერული.

(საქართველოს 1999 წლის 24 დეკემბრის კანონით - სსმI, 1999 წ., №50(57), მუხ. 248; საქართველოს 2004 წლის 30 ივნისის კანონი - სსმI, 2004 წ. №19, მუხ. 94)

მუხლი 44

1. საქართველოს მინისტრის ბრძანება,საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის ბრძანება, საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახურის უფროსის ბრძანება, საქართველოს კონტროლის პალატის თავმჯდომარის ბრძანება, საქართველოს სახელმწიფო მესყიდვების სააგენტოს თავმჯდომარის ბრძანება, საქართველოს სახელმწიფო ანტიმონოპოლიური სამსახურის უფროსის ბრძანება, სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახურის უფროსის ბრძანება, საქართველოს დაზღვევის სახელმწიფო ზედამხედველობის სამსახურის უფროსის ბრძანება, საქართველოს ეროვნული ბანკის საბჭოს დადგენილება, საქართველოს ფასიანი ქაღალდების კომისიის დადგენილება, ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტების კომისიის დადგენილება, აუდიტორული საქმიანობის საბჭოს კოლეგიის დადგენილება, აგრეთვე ადგილობრივი თვითმმართველობის (მმართველობის) ორგანოს (თანამდებობის პირის) ნორმატიული აქტი ძალაში შედის გამოქვეყნებისთანაეე, თუ იმავე ნორმატიული აქტით სხვა ვადა არ არის დადგენილი,

2. ცენტრალური საარჩევნო კომისიის ნორმატიული აქტი ძალაში შედის გამოქვეყნებისთანაეე, თუ იმავე ნორმატიული აქტით სხვა ვადა არ არის დადგენილი.

(საქართველოს 1997 წლის 27 ივნისის კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1997 წ., №33, გვ. 42; საქართველოს 1999 წლის 30 აპრილის კანონი -სსმI, 1999 წ., №15(22), მუხ. 63; საქართველოს 1999 წლის 5 თებერვლის კანონი -სსმI, 1999 წ., №4(11), მუხ. 19; საქართველოს 1999 წლის 30 აპრილის კანონი -სსმI, 1999 წ., №14(21), მუხ. 56; საქართველოს 1999 წლის 25 ივნისის კანონი -სსმI, 1999 , №27(34), მუხ. 146; საქართველოს 2000 წლის 13 ივნისის კანონი -სსმI, 2000 წ., №23, მუხ. 59; საქართველოს 2001 წლის 30 მარტის კანონი – სსმ I, 2001 წ., №10, მუხ. 35; საქართველოს 2001 წლის 20 ივნისის კანონი – სსმ I, 2001 წ., №20, მუხ. 72; საქართველოს 2003 წლის 23 ივლისის კანონი – სსმ I, 2003 წ., №23, მუხ. 172; საქართველოს 2004 წლის 30 ივნისის კანონი - სსმI, 2004 წ. №19, მუხ. 94; საქართველოს 2004 წლის 11 ნოემბრის კანონი - სსმI, 2004 წ. №34, მუხ. 160)

მუხლი 45

1. ნორმატიული აქტი ძალაში შედის გამოქვეყნებისთანაეე - ნიშნაეს, რომ ნორმატიული აქტი ძალაში შედის გამოქვეყნების ღეს, 24 საათზე.

2. ნორმატიული აქტით შეიძლება დადგინდეს ამ აქტის ცალკეული თავის ან მუხლის ძალაში შესვლის განსაკუთრებული თარიღი.

3. ნორმატიული აქტი, რომელიც ადგენს ან ამძიმებს იურიდიულ პასუხისმგებლობას ანდა განსაზღერავს მოსაკრებლის ან ტარიფის სახეებს, სტრუქტურას, ოდენობას, შემოღებისა და გაღახდის წესს, ძალაში შედის გამოქვეყნებიდან არა უადრეს მე-15 ღისა.

4. ამოღებულია

(საქართველოს 2002 წლის 28 დეკემბრის კანონი – სსმ I, 2002 წ., №4, მუხ. 21; საქართველოს 2004 წლის 29 დეკემბრის კანონი - სსმI, 2005 წ. №5, მუხ. 26)

მუხლი 46

1. ნორმატიული აქტი მოქმედებს უვადოდ, თუ კანონმდებლობით ან თვით ამ აქტით სხვა რამ არ არის დადგენილი.

2. ნორმატიული აქტი ან მისი ნაწილი შეიძლება მიღებულ (გამოცემულ) იქნეს განსაზღვრული ვადით. ამ ვადის გასვლის შემდეგ ნორმატიული აქტი ან მისი ნაწილი ძალადაკარგულად ჩაითვლება, თუ ნორმატიული აქტის მიმღები (გამომცემი) ორგანო ასეთი ნორმატიული აქტის მიღებისთვის (გამოცემისათვის) დადგენილი წესით არ მიიღებს გადაწყვეტილებას ვადის გაგრძელების შესახებ.

(საქართველოს 1997 წლის 27 ივნისის კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1997 წ., №33, გვ. 42)

მუხლი 47

1. ნორმატიულ აქტს უკუძალა აქვს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ეს პირდაპირ არის დადგენილი ამ ნორმატიული აქტით.

2. ნორმატიულ აქტს, რომელიც ადგენს ან ამძიმებს პასუხისმგებლობას, უკუძალა არა აქვს.

3. თუ სამართალდარღვევის ჩადენის შემდეგ კანონით გაუქმდა ან შემსუბუქდა პასუხისმგებლობა ასეთი სამართალდარღვევის ჩადენისთვის, მოქმედებს ახალი კანონით დადგენილი ნორმა.

მუხლი 48

1. საკანონმდებლო აქტს აქვს პირდაპირი მოქმედების ძალა მიუხედავად იმისა, მიღებულია (გამოცემულია) თუ არა მის საფუძველზე ან მის შესასრულებლად კანონქვემდებარე აქტი, თუ თვით საკანონმდებლო აქტით ეს არ არის დადგენილი.

2. დაუშვებელია საკანონმდებლო აქტით დადგენილი ნორმის განხორციელებაზე უარის თქმა იმ მოტივით, რომ მის შესასრულებლად მიღებული (გამოცემული) არ არის შესაბამისი კანონქვემდებარე აქტი, თუ იმავე საკანონმდებლო აქტით ეს არ არის დადგენილი.

(საქართველოს 1997 წლის 27 ივნისის კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1997 წ., №33, გვ. 42)

მუხლი 49

1. საქართველოს პრეზიდენტი უფლებამოსილია შეაჩეროს ან გააუქმოს მთავრობისა და აღმასრულებელი ხელისუფლების დაწესებულებათა აქტები, თუ ისინი ეწინააღმდეგებიან საქართველოს კონსტიტუციას, საერთაშორისო ხელშეკრულებებსა და შეთანხმებებს, კანონებსა და პრეზიდენტის ნორმატიულ აქტებს.

2. საქართველოს მთავრობა უფლებამოსილია გააუქმოს მინისტრის ნორმატიული აქტი.

(საქართველოს 2004 წლის 30 ივნისის კანონი - სსმI, 2004 წ. №19, მუხ. 94)

მუხლი 50

1. ნორმატიული აქტი ან მისი ნაწილი ძალას კარგავს იმ შემთხვევებში, თუ:

ა) გავიდა ვადა, რომლითაც იგი იქნა მიღებული (გამოცემული);

ბ) მიღებულია (გამოცემულია) ნორმატიული აქტი, რომელიც მას ძალადაკარგულად აცხადებს;

გ) უფლებამოსილი სახელმწიფო ორგანოს (თანამდებობის პირის) მიერ მიღებულია (გამოცემულია) ისეთი გადაწყვეტილება, რომელიც საქართველოს კონსტიტუციისა და სხვა საკანონმდებლო აქტის მიხედვით იწვევს მისი იურიდიული ძალის დაკარგვას.

2. არ შეიძლება რომელიმე ნორმატიული აქტით უპირატესი იურიდიული ძალის მქონე ნორმატიული აქტის ძალადაკარგულად გამოცხადება.

3. იმ ნორმატიული აქტის გაუქმება, რომლითაც გაუქმდა ძველი ნორმატიული აქტი, არ ნიშნავს ძველი ნორმატიული აქტს ამოქმედებას.

4. ნორმატიული აქტის ან მისი ნაწილის ძალადაკარგულად გამოცხადების შემთხვევაში ძალადაკარგულად უნდა გამოცხადდეს მის საფუძველზე ან მის შესასრულებლად მიღებული (გამოცემული) ყველა ნორმატიული აქტი ან ნორმატიული აქტის შესაბამისი ნაწილი.

5. იურიდიული ძალა არა აქვს ძალადაკარგულად გამოცხადებული საკანონმდებლო აქტის საფუძველზე მიღებულ (გამოცემულ) კანონქვემდებარე ნორმატიულ აქტს, მიუსედავად იმისა, არის თუ არა იგი გამოცხადებული ძალადაკარგულად.

6. საკანონმდებლო აქტის მიღების შემთხვევაში ძალადაკარგულად უნდა გამოცხადდეს შესაბამისი საბოგადოებრივი ურთიერთობის მომწესრიგებელი ყველა კანონქვემდებარე აქტი ან მისი ნაწილი.

(საქართველოს 1997 წლის 27 ივნისის კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1997 წ., №33, გვ. 42; საქართველოს 2004 წლის 30 ივნისის კანონი - სსმI, 2004 წ. №19, მუხ. 94)

მუხლი 51

1. დაუშვებელია ნორმატიული აქტის მიღება (გამოცემა) კანონმდებლობით დადგენილი წესის დარღვევით, აგრეთვე ნორმატიული აქტის შესასრულებლად სათანადო ზომების მიუღებლობა ან დაბრკოლების შექმნა.

2. თუ ნორმატიული აქტი მიღებულია (გამოცემულია) საკითხზე, რომელიც საქართველოს კონსტიტუციის, საქართველოს ორგანული კანონისა და საქართველოს კანონის თანახმად განეკუთვნება სახელმწიფო ან ადგილობრივი თვითმმართველობის (მმართველობის) სხვა ორგანოს (თანამდებობის პირის) უფლებამოსილებას, ან მიღებულია ამ კანონის მოთხოვნათა დარღვევით, ან დარღვეულია შესაბამისი ნორმატიული აქტის მიღებისა (გამოცემისა) და ამოქმედებისთვის დადგენილი პროცედურა, ნორმატიულ აქტს არა აქვს იურიდიული ძალა.

3. ამ მუხლში აღნიშნულ საკითხებს განიხილავენ და წყვეტენ ნორმატიული აქტის მიმღები (გამომცემი) ორგანოს (თანამდებობის პირის) ზემდგომი ორგანო (თანამდებობის პირი), საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლო და საერთო სასამართლოები მათი უფლებამოსილების ფარგლებში.

4. თუ იუსტიციის სამინისტროსათვის ცნობილი გახდა ამ მუხლის მე-2 პუნქტში აღნიშნული გარემოებანი, იგი ვალდებულია მიმართოს ნორმატიული აქტის მიმღებ (გამომცემ) ორგანოს (თანამდებობის პირს) ანდა ნორმატიული აქტის გაუქმებაზე (შეჩერებაზე) უფლებამოსილ ორგანოს (თანამდებობის პირს) ნორმატიული აქტის (გარდა საქართველოს პარლამენტის, საქართველოს პრეზიდენტის, საქართველოს მთავრობის, აფხაზეთისა და აჭარის ხელისუფლების უმაღლეს ორგანოთა ნორმატიული აქტებისა) გაუქმების (შეჩერების) მოთხოვნით.

5. ამ მუხლის მე-4 პუნქტით დადგენილი ვალდებულების შესრულებისას საერთო სასამართლოსათვის მიმართვის შემთხვევაში იუსტიციის სამინისტრო წარმოადგენს სახელმწიფოს.

(საქართველოს 1997 წლის 27 ივნისის კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1997 წ., №33, გვ. 42; საქართველოს 1999 წლის 8 სექტემბრის კანონი – სსმI, 1999 წ., №43(50), მუხ. 214; საქართველოს 2004 წლის 30 ივნისის კანონი - სსმI, 2004 წ. №19, მუხ. 94)

მუხლი 52

ამ კანონში მითითებული ვადების ათვლისას, გარდა ნორმატიული აქტის ძალაში შესვლისათვის დადგენილი ვადისა, არ ჩაითვლება საქართველოს შრომის კანონმდებლობით დადგენილი უქმე და დასვენების დღეები.

თავი III[1].

აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის დამტკიცების წესი

მუხლი 52[1]

1. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის დამტკიცების მიზნით აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო საქართველოს პარლამენტს წარუდგენს „აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის დამტკიცების თაობაზე" საქართველოს ორგანული კანონის პროექტს და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს მიერ დადგენილი წესით მიღებულ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციას.

2. „აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის დამტკიცების თაობაზე" საქართველოს ორგანული კანონის პროექტის საქართველოს პარლამენტში საკანონმდებლო ინიციატიის წესით წარდგენის შემდეგ პარლამენტის ბიურო საქართველოს პარლამენტის რეგლამენტის შესაბამისად იღებს გადაწყვეტილებას კანონპროექტის განხილვის პროცედურის დაწყების შესახებ და ამ კანონპროექტს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციასთან ერთად გადასცემს წამყვან კომიტეტს (კომიტეტებს), სხვა კომიტეტებს, ფრაქციებს, უმრავლესობას, უმცირესობას, პარლამენტის აპარატის იურიდიულ დეპარტამენტს და საქართველოს მთავრობას.

3. კანონპროექტის განხილვის პროცედურის დაწყების შესახებ საქართველოს პარლამენტის ბიუროს მიერ გადაწყვეტილების მიღებიდან 10 დღის ვადაში კომიტეტები, ფრაქციები, უმრაელესობა, უმცირესობა, პარლამენტის აპარატის იურიდიული დეპარტამენტი და საქართველოს მთავრობა წამყვან კომიტეტს (კომიტეტებს) წარუდგენენ თავიანთ შენიშვნებს „აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის დამტკიცების თაობაზე" საქართველოს ორგანული კანონის პროექტთან და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციასთან დაკავშირებით.

4. წამყვანი კომიტეტი კანონპროექტის განხილვის პროცედურის დაწყების შესახებ საქართველოს პარლამენტის ბიუროს მიერ გადაწყვეტილების მიღებიდან 3 კვირის ვადაში იწვევს კომიტეტის სხდომას „აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის დამტკიცების თაობაზე" საქართველოს ორგანული კანონის პროექტისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის განსახილველად. კომიტეტის მიერ მიღებული დასკვნა წარედგინება პარლამენტის ბიუროს უახლოეს სხდომას.

5. წამყვანი კომიტეტი უფლებამოსილია დასკვნასთან ერთად საქართველოს პარლამენტის ბიუროს წარუდგინოს საქართველოს პარლამენტის დადგენილების პროექტი „აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის დამტკიცების თაობაზე" საქართველოს ორგანული კანონის პროექტისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის მიმართ გამოთქმული შენიშვნების შესახებ". აღნიშნული დადგენილების პროექტი შემუშავდება ორგანული კანონის პროექტთან და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციასთან დაკავშირებით წარდგენილი შენიშვნების გათვალისწინებით.

მუხლი 52²

1. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციას ამტკიცებს საქართველოს პარლამენტი „აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის დამტკიცების თაობაზე" საქართველოს ორგანული კანონით, ერთი მოსმენით განხილვისა და მიღების გზით.

2. „აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის დამტკიცების თაობაზე" საქართველოს ორგანული კანონის პროექტი მიიღება საქართველოს პარლამენტის სიითი შემადგენლობის უმრავლესობით.

3. თუ საქართველოს პარლამენტი არ მიიღებს „აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის დამტკიცების თაობაზე" საქართველოს ორგანული კანონის პროექტს, მიიღება დადგენილება „აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის დამტკიცების თაობაზე" საქართველოს ორგანული კანონის პროექტისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის მიმართ გამოთქმული შენიშვნების შესახებ". აღნიშნული დადგენილება მიღებიდან 5 დღის ვადამი ეგზავნება აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლეს საბჭოს.

მუხლი 52³

1. თუ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო მთლიანად გაითვალისწინებს „აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის დამტკიცების თაობაზე" საქართველოს ორგანული კანონის პროექტისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის მიმართ გამოთქმული შენიშვნების შესახებ" საქართველოს პარლამენტის დადგენილებაში მოცემულ შენიშვნებს, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო მისთვის დადგენილების გადაცემიდან ერთი თვის ვადამი საქართველოს პარლამენტს განმეორებით წარუდგენს საქართველოს ორგანული კანონის პროექტს და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციას. პარლამენტის ბიურო თავის უახლოეს სხდომაზე იღებს გადაწყვეტილებას „აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის დამტკიცების თაობაზე" საქართველოს ორგანული კანონის პროექტის პარლამენტის უახლოესი სხდომის დღის წესრიგის პროექტში კენჭსაყრელ საკითხად გათვალისწინების შესახებ.

2. თუ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო მთლიანად არ გაითვალისწინებს საქართველოს პარლამენტის დადგენილებაში მოცემულ შენიშვნებს, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო იღებს დადგენილებას შემთანხმებელ კომისიაში აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს 7 წევრის (მათ შორის, 1 კომისიის თანათავმჯდომარის) კანდიდატურის წარდგენის შესახებ. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს აღნიშნული დადგენილება ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებულ ვადაში გადაეცემა საქართველოს პარლამენტს. პარლამენტის თავმჯდომარე ფრაქციებთან, უმრავლესობასთან, უმცირესობასთან კონსულტაციის შედეგად ერთი კვირის ვადაში პარლამენტის ბიუროს წარუდგენს დადგენილების პროექტს შემთანხმებელი კომისიის შექმნის შესახებ, რომლის შემადგენლობაში იქნება 14 წევრი – აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს 7 წევრი (მათ შორის, 1 კომისიის თანათავმჯდომარე) და საქართველოს პარლამენტის 7 წევრი (მათ შორის, 1 კომისიის თანათავმჯდომარე). პარლამენტის ბიურო დადგენილების პროექტს ითვალისწინებს პარლამენტის უახლოესი სხდომის დღის წესრიგის პროექტში. დადგენილების პროექტი პარლამენტის სხდომაზე განიხილება და მიიღება საქართველოს პარლამენტის რეგლამენტით დადგენილი წესით.

მუხლი 52[4]

1. შემთანხმებელი კომისია „აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის დამტკიცების თაობაზე" საქართველოს ორგანული კანონის პროექტისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის მიმართ გამოთქმული შენიშვნების შესახებ" საქართველოს პარლამენტის დადგენილების გათვალისწინებით ერთი თვის ვადაში შეიმუშავებს „აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის დამტკიცების თაობაზე" საქართველოს ორგანული კანონის პროექტისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის შეთანხმებულ ტექსტს და წარუდგენს საქართველოს პარლამენტს. შეთანხმებული ტექსტის შემუშავების დროს შემთანხმებელი კომისია ცალ-ცალკე განიხილავს და იღებს გადაწყვეტილებას დადგენილებაში მოცემულ თითოეულ შენიშვნასთან დაკავშირებით. შემთანხმებელი კომისია არ არის შეზღუდული დადგენილებაში მოცემული შენიშვნებით, ამასთანავე, შემთანხმებელი კომისიის მიერ შემუშავებული „აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის დამტკიცების თაობაზე" საქართველოს ორგანული კანონის პროექტისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის შეთანხმებული ტექსტი არ უნდა ეწინააღმდეგებოდეს „აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის დამტკიცების თაობაზე" საქართველოს ორგანული კანონის პროექტისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის მიმართ გამოთქმული შენიშვნების შესახებ" საქართველოს პარლამენტის დადგენილების ძირითად პრინციპებს.

2. შემთანხმებელი კომისია საქმიანობს, როგორც კოლეგიალური ორგანო. მისი სხდომა უფლებამოსილია, თუ მას ესწრება კომისიის წევრთა ნახევარზე მეტი. შემთანხმებელი კომისია გადაწყვეტილებებს იღებს სრული შემადგენლობის უმრავლესობით. შემთანხმებელი კომისიის სხდომებს თავმჯდომარეობენ თანათავმჯდომარეები. მათ მიერ სხდომის წარმართვის რიგითობის საკითხს წყვეტს კომისია. კომისიის გადაწყვეტილებით შესაძლებელია თანათავმჯდომარეების მიერ სხდომის ერთობლივად წარმართვა.

3. შემთანხმებელი კომისიის სხდომაზე სათათბირო ხმის უფლებით დასწრება შეუძლიათ საქართველოს პარლამენტისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს წევრებს, რომლებიც არ შედიან კომისიის შემადგენლობაში, ასევე საქართველოს მთავრობის წარმომადგენელს.

4. შემთანხმებელი კომისიის სხდომის ჩატარების ადგილის მიხედვით მის ორგანიზაციულ-ტექნიკურ უზრუნველყოფას ახორციელებენ შესაბამისად საქართველოს პარლამენტისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს აპარატები.

მუხლი 52[5]

1. საქართველოს პარლამენტის ბიურო ამ კანონის 52[4] მუხლის შესაბამისად შემთანხმებელი კომისიის მიერ წარმოდგენილი კანონპროექტისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის შეთანხმებულ ტექსტს გადასცემს კომიტეტებს, ფრაქციებს, უმრავლესობას, უმცირესობას, პარლამენტის აპარატის იურიდიულ დეპარტამენტს და საქართველოს მთავრობას, რომლებიც ერთი კვირის ვადაში ბიუროს წარუდგენენ დასკვნებს კანონპროექტთან და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის შეთანხმებულ ტექსტთან დაკავშირებით. ამ ვადის გასვლის შემდეგ პარლამენტის ბიურო თავის უახლოეს სხდომაზე იღებს გადაწყვეტილებას წარმოდგენილი კანონპროექტის პარლამენტის უახლოესი სხდომის დღის წესრიგის პროექტში გათვალისწინების შესახებ.

2. საქართველოს პარლამენტი ერთი მოსმენით განიხილავს „აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის დამტკიცების თაობაზე" საქართველოს ორგანული კანონის პროექტისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის შეთანხმებულ ტექსტს და იღებს დადგენილებას „აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის დამტკიცების თაობამე" საქართველოს ორგანული კანონის პროექტისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის შეთანხმებული ტექსტის საფუძველად მიღების და მათი აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოსთვის გადაცემის შესახებ". აღნიშნული დადგენილება მიღებიდან 3 დღის ვადაში ეგზავნება აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლეს საბჭოს. დადგენილებასთან ერთად უმაღლეს საბჭოს გადაეცემა შემთანხმებელი კომისიის მიერ შემუშავებული „აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის დამტკიცების თაობაზე" საქართველოს ორგანული კანონის პროექტისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის შეთანხმებული ტექსტი.

3. ამ მუხლის მე-2 პუნქტის შესაბამისად გაგზავნილი დადგენილების მიღებიდან 3 კვირის ვადაში აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო განიხილავს და კენჭს უყრის აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის შეთანხმებულ ტექსტს და ავტონომიური რესპუბლიკის

კონსტიტუციის მიღების შემთხვევაში საქართველოს პარლამენტს წარუდგენს საქართველოს ორგანული კანონის პროექტს „აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის დამტკიცების თაობაზე" და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციას.

4. საქართველოს პარლამენტის ბიურო ამ მუხლის მე-3 პუნქტის შესაბამისად წარმოდგენილ ორგანული კანონის პროექტს „აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის დამტკიცების თაობაზე" ითვალისწინებს პარლამენტის უახლოესი სხდომის დღის წესრიგის პროექტში კენჭსაყრელ საკითხად.

მუხლი 52[6]

1. ამ თავით გათვალისწინებული წესით დამტკიცებული აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუცია და პარლამენტის მიერ მიღებული საქართველოს ორგანული კანონის პროექტი „აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის დამტკიცების თაობაზე" საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებულ ვადაში და დადგენილი წესით ეგზავნება საქართველოს პრეზიდენტს.

2. საქართველოს პრეზიდენტი 10 დღის ვადაში ხელს აწერს და აქვეყნებს კანონს ან მოტივირებული შენიშვნებით უბრუნებს პარლამენტს კანონპროექტსა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციას.

3. თუ საქართველოს პრეზიდენტი დააბრუნებს კანონპროექტსა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციას, პარლამენტი 15 დღის ვადაში განიხილავს და კენჭს უყრის პრეზიდენტის შენიშვნებს, რომელთა მისაღებად საჭიროა ხმათა იგივე რაოდენობა, რაც საქართველოს ორგანული კანონის პროექტისთვის არის დადგენილი. თუ პარლამენტი არ მიიღებს პრეზიდენტის შენიშვნებს, კენჭი ეყრება საქართველოს ორგანული კანონის პროექტის პირვანდელ რედაქციას, რომელიც მიღებულად ჩაითვლება, თუ მას მხარს დაუჭერს პარლამენტის სრითი შემადგენლობის არანაკლებ სამი მეხუთედისა.

4. თუ პრეზიდენტის შენიშვნები პარლამენტის მიერ სრულად იქნება გაზიარებული, პარლამენტი 5 დღის ვადაში აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლეს საბჭოს უგზავნის საქართველოს პრეზიდენტის მიერ წარმოდგენილ შენიშვნებს. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო საქართველოს პრეზიდენტის შენიშვნათა გათვალისწინებით 15 დღის ვადაში განიხილავს და კენჭს უყრის აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციას, რომელიც მიიღება სრული შემადგენლობის ორი მესამედით. თუ პრეზიდენტის შენიშვნები სრულად იქნება გაზიარებული, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭო 5 დღის ვადაში პარლამენტს წარუდგენს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციისა და საქართველოს ორგანული კანონის პროექტის საბოლოო რედაქციას. პარლამენტის ბიურო თავის უახლოეს სხდომაზე იღებს გადაწყვეტილებას „აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის დამტკიცების თაობაზე" საქართველოს ორგანული კანონის პროექტის პარლამენტის უახლოესი სხდომის დღის წესრიგის პროექტში კენჭსაყრელ საკითხად გათვალისწინების შესახებ. პარლამენტის მიერ მიღებული საქართველოს ორგანული კანონის პროექტი 5 დღის ვადაში ეგზავნება საქართველოს პრეზიდენტს ხელმოსაწერად და გამოსაქვეყნებლად. საქართველოს პრეზიდენტი 7 დღის ვადაში ხელს აწერს და აქვეყნებს კანონს.

5. თუ აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს მიერ სრულად არ იქნება გაზიარებული საქართველოს პრეზიდენტის შენიშვნები, ამ თავით დადგენილი წესით იქმნება შემთანხმებელი კომისია, რომლის საქმიანობის წესი განისაზღვრება ამ კანონის 52[4]-52[5] მუხლებით.

მუხლი 52[7]

1. „აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციაში ცვლილებების ან/და დამატებების დამტკიცების თაობაზე" საქართველოს ორგანული კანონის პროექტის განხილვა და მიღება ხდება ამ თავით დადგენილი წესით.

2. აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის ძალადაკარგულად გამოცხადება ხდება მისი მიღებისათვის გათვალისწინებული წესით. „აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის ძალადაკარგულად გამოცხადების დამტკიცების თაობაზე" საქართველოს ორგანული კანონის პროექტის განხილვა და მიღება ხდება ამ თავით დადგენილი წესით.

(საქართველოს 2005 წლის 22 მარტის კანონი - სსმ I, 2005 წ., №13, მუხ. 80)

თავი IV

ნორმატიული აქტების სახელმწიფო აღრიცხვა და სისტემატიზაცია

მუხლი 53

1. ნორმატიული აქტების აღრიცხვისა და სისტემატიზაციის, სამართლებრივი სისტემის საჯაროობის უზრუნველყოფის მიზნით იქმნება საქართველოს ნორმატიული აქტების სახელმწიფო რეესტრი.

2. სახელმწიფო რეესტრში უნდა შევიდეს საქართველოში მოქმედი ყველა ნორმატიული აქტი.

მუხლი 54

1. ნორმატიული აქტების მიმღები (გამომცემი) ყველა სახელმწიფო და ადგილობრივი თვითმმართველობის (მმართველობის) ორგანო ვალდებულია, ნორმატიული აქტი უფლებამოსილი თანამდებობის პირის მიერ ხელმოწერიდან 5 დღის ვადაში სარეგისტრაციოდ გადაეცეს საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს.

2. ნორმატიული აქტი (გარდა საქართველოს პრეზიდენტის, საქართველოს პარლამენტის, საქართველოს მთავრობის, საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისიისა და საქართველოს ეროვნული ბანკის ნორმატიული აქტებისა) იუსტიციის სამინისტროს გადაეცემა 4 ეგზემპლარად (მათ შორის დედანი), ხოლო ადგილობრივი თვითმმართველობის (მმართველობის) ორგანოს თანამდებობის პირის ნორმატიული აქტი - 3 ეგზემპლარად (მათ შორის, დედანი), აკინძული და შესაბამისი ნორმატიული აქტის მიმღები (გამომცემი) ორგანოს (თანამდებობის პირის) ბეჭდითა და ხელმოწერით დამოწმებული. ნორმატიულ აქტებს, გარდა ადგილობრივი თვითმმართველობის (მმართველობის) ორგანოთა (თანამდებობის პირთა) ნორმატიული აქტებისა, უნდა დაერთოს ამ მუხლის მე-4 პუნქტით გათვალის-წინებული იუსტიციის სამინისტროს დასკვნა.

3. იუსტიციის სამინისტროს ნორმატიული აქტები შეაქვს სახელმწიფო რეესტრში და ანიჭებს სახელმწიფო სარეგისტრაციო კოდს: საქართველოს ნორმატიულ აქტებს - ამ მუხლით დადგენილი წესით სამინისტროსათვის შესაბამისი ნორმატიული აქტის ვადაცემიდან 3 დღის ვადაში, ხოლო ადგილობრივი თვითმმართველობის (მმართველობის) ორგანოთა (თანამდებობის პირთა) ნორმატიულ აქტებს - გადაცემიდან 7 დღის ვადაში. რეგისტრირებული ნორმატიული აქტის 2 ეგზემპლარი (მათ შორის, დედანი) რჩება იუსტიციის სამინისტროში, ხოლო 2 ეგზემპლარი (ადგილობრივი თვითმმართველობის (მმართველობის) ორგანოს (თანამდებობის პირის) ნორმატიული აქტის შემთხვევაში - 1 ეგზემპლარი) უბრუნდება ნორმატიული აქტის მიმღებ (გამომცემ) ორგანოს (თანამდებობის პირს).

4. საქართველოს ნორმატიული აქტების პროექტები (გარდა საქართველოს პრეზიდენტის, საქართველოს პარლამენტის, საქართველოს მთავრობის, საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისიისა და საქართველოს ეროვნული ბანკის ნორმატიული აქტების პროექტებისა), აგრეთვე ადგილობრივი თვითმმართველობის (მმართველობის) ორგანოთა (თანამდებობის პირთა) ნორმატიული აქტები სახელმწიფო რეესტრში შეტანამდე საჭიროებენ იუსტიციის სამინისტროს დასკვნას უპირატესი იურიდიული ძალის მქონე ნორმატიულ აქტებთან შესაბამისობის დასადგენად. უარყოფითი დასკვნის შემთხვევაში იუსტიციის სამინისტროს ნორმატიული აქტი არ შეაქვს სახელმწიფო რეესტრში (გარდა ადგილობრივი თვითმმართვთველობის (მმართველობის) ორგანოთა (თანამდებობის პირთა) ნორმა-ტიული აქტებისა).

5. ნორმატიული აქტის რეგისტრაციაზე უარის თქმა დასაშვებია, თუ:

ა) სარეგისტრაციოდ წარმოდგენილი ნორმატიული აქტის შინაარსი არ შეესაბამება მისი პროექტის შინაარსს, რომელზედაც იუსტიციის სამინისტრომ გასცა დადებითი დასკვნა;

ბ) კანონმდებლობაში შეტანილია ცვლილებები ანდა დამატებები, რომლებიც სხვაგვარად აწესრიგებენ სარეგისტრაციოდ წარდგენილი ნორმატიული აქით გათვალისწინებულ სამართლებრივ ურთიერთობებს;

გ) ნორმატიული აქტი სარეგისტრაციოდ წარმოდგენილია ამ კანონის 2-ე მუხლის მე-5 პუნქტის, 38-ე მუხლის მუხლის მე-4 პუნქტის, 39-ე მუხლისა და ამ მუხლის მოთხოვნათა დარღვევით.

6. საქართველოს პრეზიდენტის, საქართველოს პარლამენტის, საქართველოს მთავრობის, საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისიისა და საქართველოს ეროვნული ბანკის ნორმატიული აქტების, აგრეთვე ადგილობრივი თვითმმართველობის (მმართველობის) ორგანოთა (თანამდებობის პირთა) ნორმატიული აქტების მიმართ არ გამოიყენება ამ კანონის მე-2 მუხლის მე-5 პუნქტით, 38-ე

მუხლის მე-4 პუნქტითა და ამ მუხლის მე-5 პუნქტის ,,ა" და ,,ბ" ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული საფუძვლები.

(საქართველოს 1997 წლის 27 ივნისის კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1997 წ., №33, გვ. 42; (საქართველოს 1999 წლის 28 მაისის კანონი - სსმ I, 1999 წ., №20(27), მუხ. 79; საქართველოს 1999 წლის 25 ივნისის კანონი – სსმI, 1999, №27(34), მუხ. 146;საქართველოს 1999 წლის 8 სექტემბრის კანონი -სსმI, 1999 წ., №43(50), მუხ. 214; საქართველოს 1999 წლის 24 დეკემბრის კანონით - სსმI, 1999 წ., №50(57), მუხ. 248; საქართველოს 2001 წლის 23 ოქტომბრის კანონი – სსმ I, 2001 წ., №32, მუხ. 127; საქართველოს 2002 წლის 28 დეკემბრის კანონი – სსმ I, 2002 წ., №4, მუხ. 22; საქართველოს 2004 წლის 30 ივნისის კანონი - სსმI, 2004 წ. №19, მუხ. 94); (საქართველოს 2004 წლის 30 ივნისის კანონი - სსმI, 2004 წ. №19, მუხ. 94)

მუხლი 55

1. ნორმატიული აქტების სახელმწიფო რეესტრში თითოეული ნორმატიული აქტის შესახებ შედის შემდეგი მონაცემები:

ა) ნორმატიული აქტის სახე;

ბ) ნორმატიული აქტის მიმღები (გამომცემი) ორგანოს (თანამდებობის პირის) სახელწოდება

გ) ნორმატიული აქტის სათაური;

დ) ნორმატიული აქტის სრული ტექსტი (გარდა "საიდუმლოს" გრიფის მქონე ნაწილისა);

ე) მიღების (გამოცემის) თარიღი და ადგილი;

ვ) ძალაში შესვლის თარიღი და მოქმედების ვადა (თუ უვადო არ არის);

ზ) ნორმატიული აქტის მიმღები (გამომცემი) ორგანოს მიერ მისთვის მინიჭებული სარეგისტრაციო ნომერი;

თ) ნორმატიულ აქტში ცვლილების ან დამატების შეტანის თარიღი;

ი) ნორმატიული აქტის სახელმწიფო სარეგისტრაციო კოდი.

2. ნორმატიულ აქტს ნორმატიულ აქტში ცვლილების ან დამატების შეტანის შესახებ მიენიჭება დამოუკიდებელი სახელმწიფო სარეგისტრაციო კოდი.

3. ,,საიდუმლოს" გრიფის მქონე ნორმატიული აქტი ან ნორმატიული აქტის ასეთივე გრიფის მქონე ნაწილი შეაქვთ სახელმწიფო რეესტრის ,,საიდუმლო" ნაწილში, სახელმწიფო რეესტრის ძირითად ნაწილში კი აღინიშნება მხოლოდ ამ მუხლის პირველი პუნქტის ,,ა". ,,ბ". ,,ე". ,,ი" ქვეპუნქტებში მითითებული მონაცემები.

4. ყველას აქვს უფლება გაეცნოს ნორმატიული აქტების სახელმწიფო რეესტრში შეტანილ მონაცემებს, გარდა რეესტრის საიდუმლო ნაწილში შეტანილი ინფორმაციისა. რეესტრის საიდუმლო ნაწილში შეტანილი ინფორმაციის გაცნობის პირობები და წესი განისაზღვრება საქართველოს კანონით ,,სახელმწიფო საიდუმლოების შესახებ".

5. არ შეიძლება დაწესდეს რაიმე სახის გადასახადი ან შეიქმნას სხვა სახის დაბრკოლება ნორმატიული აქტის ასლის მისაღებად, ასლის გადაღებისთვის აუცილებელი თანხის გადახდევინების გარდა.

6. საქართველოს იუსტიციის სამინისტრო წელიწადში ორჯერ, იანვარსა და ივლისში, თვის ბოლო სამშაბათს, "საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე" სპეციალურ ნომერში აქვეყნებს ნორმატიული აქტების სახელმწიფო რეესტრს იმ დროისთვის მოქმედი და შესაბამის საანგარიშო პერიოდში ძალადაკარგული ნორმატიული აქტების მითითებით.

(საქართველოს 1997 წლის 27 ივნისის კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1997 წ., №33, გვ. 42; საქართველოს 2002 წლის 28 დეკემბრის კანონი – სსმ I, 2002 წ., №4, მუხ. 21);

თავი V
გარდამავალი დებულებანი

მუხლი 56

1. საქართველოს იუსტიციის სამინისტრო ვალდებულია ამ კანონის ძალაში შესვლიდან ერთი თვის ვადაში მეიმუშაოს სახელმწიფო სარეგისტრაციო კოდი.

2. იუსტიციის სამინისტრო ვალდებულია უზრუნველყოს ამ კანონის ძალაში შესვლამდე გამოცემული და მოქმედი ნორმატიული აქტების სახელმწიფო რეესტრში გატარება 1997 წლის 25 ნოემბრამდე.

3. ამ კანონის ძალაში შესვლამდე მიღებული (გამოცემული) სამართლებრივი აქტების (მიუხედავად მათი დასახელებისა) ნორმატიული აქტებისთვის მიკუთვნების საკითხს, სამართლებრივი აქტის შინაარსიდან გამომდინარე, წყვეტს საქართველოს იუსტიციის სამინისტრო.

მუხლი 57

1. საქართველოს პარლამეტი, საქართველოს პრეზიდენტი საქართველოს იუსტიციის სამინისტრო, სახელმწიფო და ადგილობრივი თვითმმართველობის (მმართველობის) ორგანოები 1997 წლის 25 ნოემბრამდე უზრუნველყოფენ ამ კანონის ძალაში შესვლამდე მიღებული (გამოცემული) ნორმატიული აქტების საქართველოს კონსტიტუციასა და კანონებთან შესაბამისობაში მოყვანას.

მუხლი 58

1. საქართველოს ტერიტორიული სახელმწიფოებრივი მოწყობის შესახებ საქართველოს კონ-სტიტუციური კანონისა და ადგილობრივი თვითმმართველობის (მმართველობის) შესახებ ორგანული კანონის მიღებამდე ხელისუფლებისა და მმართველობის ადგილობრივი ორგანოების (თანამდებობის პირების) ნორმატიული აქტების სახეები, იერიდიული ძალა, მომმადების, მიღების (გამოცემის), გამოქ-ვეყნებისა და მოქმედების წესი განისაზღვრება ამ კანონით, მოქმედი კანონმდებლობისა და მათ შესაბა-მისად მიღებული (გამოცემული) ხელისუფლებისა და მმართველობის ადგილობრივი ორგანოების ნორმატიული აქტების იმ ნორმებით, რომლებიც არ ეწინააღმდეგება ამ კანონს.

2. სახელმწიფო და ადგილობრივი თვითმმართველობის (მმართველობის) ორგანოები, ხოლო მათ შექმნამდე, მმართველობის ადგილობრივი ორგანოები ეალდებულნი არიან 1997 წლის 25 ნოემ-ბრამდე ამ კანონის მოთხოვნათა შესაბამისად გამოაქვეყნონ ყველა მოქმედი ნორმატიული აქტი, რომელიც ოფიციალურად არ გამოქვეყნებულა.

(საქართველოს 1997 წლის 27 ივნისის კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1997 წ., №33, გვ. 42)

მუხლი 59

1. საქართველოს ტერიტორიული სახელმწიფოებრივი მოწყობის შესახებ საქართველოს კონსტიტუციური კანონისა და ადგილობრივი თვითმმართველობის (მმართველობის) შესახებ ორგანული კანონის მიღებამდე ძალაშია ამ კანონისა და მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად მიღებული (გამოცემული) ნორმატიული აქტები.

2. „საქართველოს კონტროლის პალატის შესახებ" საქართველოს კანონის მიღებამდე საქართვე-ლოს კონტროლის პალატა იღებს შემდეგ ნორმატიულ აქტებს:

ა) საქართველოს კონტროლის პალატის თავმჯდომარის ბრძანება;

ბ) საქართველოს კონტროლის პალატის პრეზიდიუმის დადგენილება.

მუხლი 60

1. საქართველოს ტერიტორიული სახელმწიფოებრივი მოწყობის შესახებ საქართველოს კონ-სტიტუციური კანონისა და ადგილობრივი თვითმმართველობის (მმართველობის) შესახებ ორგანული კანონის მიღებამდე მმართველობის ადგილობრივ ორგანოთა ნორმატიული აქტების გაუქმების უფლება აქვს საქართველოს პრეზიდენტს.

მუხლი 61

1. საქართველოს ოფიციალური ბეჭდვითი ორგანოს - „საქართველოს საკანონმდებლო მაცნეს" გამოცემამდე ნორმატიული აქტის ოფიციალურ გამოქვეყნებად ჩაითვლება მისი ტექსტის გამოქვეყნება გაზეთში "საქართველოს რესპუბლიკა" ან ამ ნორმატიული აქტის მიმღები (გამომცემი) ორგანოს ოფიცია-ლურ ბეჭდვით ორგანოში.

(საქართველოს 1997 წლის 27 ივნისის კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1997 წ., №33, გვ. 42)

თავი VI

დასკვნითი დებულებანი

მუხლი 62

1. ეს კანონი ამოქმედდეს 1997 წლის 1 თებერვლიდან.

(საქართველოს 1996 წლის 26 ნოემბრის კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1996 წ., № 29-30/5, გვ. 5)

საქართველოს პრეზიდენტი ედუარდ შევარდნაძე

თბილისი,

1996 წლის 29 ოქტომბერი

საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს შესახებ

ამონარიდი

მუხლი 6

1. საკონსტიტუციო სასამართლოს სამ წევრს ნიშნავს საქართველოს პრეზიდენტი, სამ წევრს ირჩევს საქართველოს პარლამენტი სიითი შემადგენლობის არანაკლებ სამი მეხუთედით, სამ წევრს ნიშნავს საქართველოს უზენაესი სასამართლო.

2. საკონსტიტუციო სასამართლოს წევრად ეამწესებისას საჭიროა მისი წინასწარი წერილობითი თანხმობა.

მუხლი 7

1. საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს წევრი შეიძლება იყოს საქართველოს მოქალაქე 35 წლის ასაკიდან, თუ მას აქვს უმაღლესი იურიდიული განათლება.

2. საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს წევრთა მერჩევისას, საქართველოს პრეზიდენტი, პარლამენტი და უზენაესი სასამართლო ითვალისწინებენ კანდიდატის პროფესიულ გამოცდილებას, რომელიც უნდა შეეფერებოდეს საკონსტიტუციო სასამართლოს წევრის მაღალ სტატუსს.

(საქართველოს 1996 წლის 21 მარტის ორგანული კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1996წ. N5-6, გვ. 73; საქართველოს 2002 წლის 12 თებერვლის ორგანული კანონი – სსმI, 2002 წ. N4, მუხ. 14)

მუხლი 7²

1. საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს სამ წევრს ირჩევს საქართველოს პარლამენტი ამ კანონის მე-7 მუხლის მოთხოვნათა გათვალისწინებით.

საკონსტიტუციო სასამართლოს წევრად ასარჩევი კანდიდატურების დასახელების უფლება აქვთ:

2. პარლამენტის თავმჯდომარეს, საპარლამენტო ფრაქციას, პარლამენტის წევრთა არანაკლებ ათკაციან ჯგუფს, რომელიც არ შედის არც ერთ ფრაქციაში.

3. პარლამენტის სხდომაზე კენჭისყრის წინ პარლამენტის თავმჯდომარე დამსწრეთ აცნობს კანდიდატთა სიას და მათ წერილობით თანხმობას საკონსტიტუციო სასამართლოს წევრად არჩევის თაობაზე. ყოველ ასარჩევ კანდიდატს კენჭი ეყრება ინდივიდუალურად. კენჭისყრა ფარულია.

4. საკონსტიტუციო სასამართლოს წევრის თანამდებობაზე ასარჩევად ერთი და იმავე კანდიდატურის წარდგენა შეიძლება მხოლოდ ორჯერ.

5. კენჭისყრის შედეგად არჩეულად ჩაითვლება ის კანდიდატი, რომელიც მიიღებს ხმათა მეტ რაოდენობას, მაგრამ პარლამენტის სიითი შემადგენლობის არანაკლებ სამი მეხუთედისა.

6. თუ არჩევნებში მონაწილეობს სამი კანდიდატი და რომელიმე მათგანმა ვერ მოაგროვა ხმათა საჭირო რაოდენობა, პარლამენტის თავმჯდომარე, საპარლამენტო ფრაქცია ან პარლამენტის წევრთა ათკაციანი ჯგუფი უფლებამოსილია პარლამენტის წინაშე იგივე კანდიდატურა დასამტკიცებლად წარმოადგინოს პირველი კენჭისყრიდან ათი დღის შემდეგ.

7. თუ პირველი კენჭისყრა გარდება პარლამენტის სესიის ბოლო დღეს ან დარჩენილ ვადაში შეუძლებელია კანდიდატის არჩევა, ხელახალი კენჭისყრა ეწყობა პარლამენტის მომდევნო სესიის პირველსავე სხდომაზე.

8. თუ არჩევნებში მონაწილეობს სამზე მეტი კანდიდატი და მოსამართლეთა საჭირო რაოდენობა ვერ აირჩა, ეწყობა ხელახალი კენჭისყრა. ამ შემთხვევაში კენჭს უყრიან იმ სამ კანდიდატს, რომლებმაც პირველ ტურში სხვა კანდიდატებზე მეტი ხმა მიიღეს.

(საქართველოს 1996 წლის 21 მარტის ორგანული კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1996წ. N5-6, გვ.73; საქართველოს 2002 წლის 12 თებერვლის ორგანული კანონი – სსმI, 2002 წ. N4, მუხ. 14)

მუხლი 9

1. საკონსტიტუციო სასამართლოს წევრი თანამდებობის დაკავებამდე საქართველოს პრეზიდენტის, საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარისა და საქართველოს უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარის თანდასწრებით საკონსტიტუციო სასამართლოში დებს ფიცს: „ღვთისა და ერის წინაშე ვფიცავ კეთილსინდისიერად აღვასრულო საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს წევრის მოვალეობა და მისი აღსრულებისას დავემორჩილო მხოლოდ საქართველოს კონსტიტუციას, არავის და არაფერს სხვას, გარდა საქართველოს კონსტიტუციისა".

2. საკონსტიტუციო სასამართლოს წევრის უფლებამოსილება იწყება მის მიერ ფიცის დადების დღიდან.

მუხლი 10

1. საკონსტიტუციო სასამართლოს ყველა წევრის მიერ ფიცის დადებიდან ან საკონსტიტუციო სასამართლოს თავმჯდომარის უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტიდან არა უგვიანეს 10 დღისა გარღვება საკონსტიტუციო სასამართლოს სხდომა, რომელიც ირჩევს საკონსტიტუციო სასამართლოს თავმჯდომარეს 5 წლის ვადით. ამავე წესითა და ვადით აირჩევა საკონსტიტუციო სასამართლოს თავმჯდომარის ორი მოადგილე.

2. საკონსტიტუციო სასამართლოს თავმჯდომარის ან მისი მოადგილის უფლებამოსილების ვადის გასვლამდე არა უადრეს ერთი თვისა და არა უგვიანეს ერთი კვირისა აირჩევა საკონსტიტუციო სასამართლოს ახალი თავმჯდომარე ან თავმჯდომარის მოადგილე

3. საკონსტიტუციო სასამართლოს თავმჯდომარის კანდიდატურის დასახელება ხდება საქართველოს პრეზიდენტის, საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარისა და საქართველოს უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარის შეთანხმებული წინადადებით.

4. საკონსტიტუციო სასამართლოს თავმჯდომარის მოადგილის კანდიდატურას ასახელებს საკონსტიტუციო სასამართლოს თავმჯდომარე.

5. საკონსტიტუციო სასამართლოს თავმჯდომარე და თავმჯდომარის მოადგილეები არჩეულად ჩაითვლებიან, თუ ფარული კენჭისყრის დროს თითოეულ მათგანს მხარი დაუჭირა საკონსტიტუციო სასამართლოს არანაკლებ 5 წევრმა.

6. საკონსტიტუციო სასამართლოს თავმჯდომარე ან მისი მოადგილე არ შეიძლება იყოს პირი, რომელსაც ადრე ეკავა ეს თანამდებობა.

7. საკონსტიტუციო სასამართლოს თავმჯდომარეს ან მის მოადგილეს უფლებამოსილება ვადაზე ადრე შეუწყდება ამ კანონის მე-16 მუხლში ჩამოთვლილი საფუძვლების არსებობისას.

(საქართველოს 2002 წლის 12 თებერვლის ორგანული კანონი – სსმI, 2002 წ. N4, მუხ. 14)

მუხლი 11

1. საკონსტიტუციო სასამართლო შედგება პლენუმისა და ორი კოლეგიისაგან.

2. პლენუმის შემადგენლობაშია საკონსტიტუციო სასამართლოს ცხრავე წევრი. პლენუმის სხდომებს უძღვება საკონსტიტუციო სასამართლოს თავმჯდომარე.

3. კოლეგიის შემადგენლობაშია საკონსტიტუციო სასამართლოს ოთხი წევრი. კოლეგიის სხდომებს უძღვება საკონსტიტუციო სასამართლოს თავმჯდომარის მოადგილე.

4. კოლეგიის შემადგენლობას საკონსტიტუციო სასამართლოს თავმჯდომარის წარდგინებით ამტკიცებს პლენუმი. საქართველოს პრეზიდენტის, საქართველოს პარლამენტის და საქართველოს უზენაესი სასამართლოს მიერ გამწესებული საკონსტიტუციო სასამართლოს წევრები კოლეგიებში რაც შეიძლება თანაბრად უნდა იყვნენ წარმოდგენილი.

5. კოლეგიის შემადგენლობა უნდა გადახალისდეს საკონსტიტუციო სასამართლოს ახალი თავმჯდომარის არჩევიდან 10 დღეში.

მუხლი 12

2. საკონსტიტუციო სასამართლოს თავმჯდომარე წელიწადში ერთხელ საქართველოს პრეზიდენტს, საქართველოს პარლამენტსა და საქართველოს უზენაეს სასამართლოს წარუდგენს ინფორმაციას საქართველოში კონსტიტუციური კანონიერების შესახებ.

(საქართველოს 2002 წლის 12 თებერვლის ორგანული კანონი – სსმI, 2002 წ. N4, მუხ. 14)

მუხლი 16

4. საკონსტიტუციო სასამართლოს წევრის უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტიდან არა უგვიანეს 20 დღისა გამწესდება საკონსტიტუციო სასამართლოს ახალი წევრი. თუ საქართველოს პარლამენტის მიერ არჩეული საკონსტიტუციო სასამართლოს წევრის უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტა დაემთხვა საქართველოს პარლამენტის არასასესიო პერიოდს, საკონსტიტუციო სასამართლოს ახალი წევრი გამწესდება პარლამენტის უახლოესი სესიის დაწყებიდან ორი კვირის განმავლობაში.

მუხლი 19

1. საკონსტიტუციო სასამართლო კონსტიტუციური სარჩელის ან კონსტიტუციური წარდგინების საფუძველზე უფლებამოსილია განიხილოს და გადაწყვიტოს:

ა) საქართველოს კონსტიტუციასთან კონსტიტუციური შეთანხმების, საქართველოს კანონების, საქართველოს პარლამენტის სორმატიული დადგენილებების, საქართველოს პრეზიდენტის, საქართველოს მთავრობის, აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის ხელისუფლების უმაღლეს ორგანოთა ნორმატიული აქტების შესაბამისობის, აგრეთვე საქართველოს საკანონმდებლო აქტებისა და საქართველოს პარლამენტის დადგენილებების მიღების/გამოცემის, ხელმოწერის, გამოქვეყნებისა და ამოქმედების შესაბამისობის საკითხები;

ბ) დავა სახელმწიფო ორგანოებს შორის კომპეტენციის თაობაზე;

გ) მოქალაქეთა პოლიტიკურ გაერთიანებათა შექმნისა და საქმიანობის კონსტიტუციურობის საკითხი;

დ) დავა რეფერენდუმის ან არჩევნების კონსტიტუციურობის შესახებ;

ე) საქართველოს კონსტიტუციის მეორე თავის საკითხებთან მიმართებით მიღებული ნორმატიული აქტების კონსტიტუციურობის საკითხი;

ვ) საერთაშორისო ხელშეკრულებათა ან შეთანხმებათა კონსტიტუციურობის საკითხი;

ზ) საქართველოს პარლამენტის წევრის უფლებამოსილების ცნობის ან უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტის საკითხი;

თ) საქართველოს პრეზიდენტის, საქართველოს უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარის, საქართველოს მთავრობის წევრის, საქართველოს გენერალური პროკურორის, საქართველოს კონტროლის პალატის თავმჯდომარისა და საქართველოს ეროვნული ბანკის საბჭოს წევრების მიერ საქართველოს კონსტიტუციის დარღვევის საკითხი;

ი) დავა ,,აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სტატუსის შესახებ" საქართველოს კონსტიტუციური კანონის დარღვევის თაობაზე;

კ) საქართველოს კონსტიტუციასთან, ,,აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სტატუსის შესახებ" საქართველოს კონსტიტუციურ კანონთან, კონსტიტუციურ შეთანხმებასთან, საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებებთან და შეთანხმებებთან და საქართველოს კანონებთან აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს ნორმატიული აქტების შესაბამისობის საკითხი.

2. თუ საერთო სასამართლოში კონკრეტული საქმის განხილვისას სასამართლო დაასკვნის, რომ არსებობს საკმარისი საფუძველი, რათა ის კანონი ან სხვა ნორმატიული აქტი, რომელიც უნდა გამოიყენოს სასამართლომ ამ საქმის გადაწყვეტისას, მთლიანად ან ნაწილობრივ მიჩნეულ იქნეს კონსტიტუციის შეუსაბამოდ, იგი შეაჩერებს საქმის განხილვას და მიმართავს საკონსტიტუციო სასამართლოს. საქმის განხილვა განახლდება საკონსტიტუციო სასამართლოს მიერ ამ საკითხის გადაწყვეტის შემდეგ.

(საქართველოს 2002 წლის 12 თებერვლის ორგანული კანონი – სსმI, 2002 წ. N4, მუხ.14; საქართველოს 2004 წლის 25 ნოემბრის ორგანული კანონი – სსმI, 2004 წ. N37, მუხ.171)

მუხლი 21

1. ამ კანონის მე-19 მუხლის პირველი პუნქტის „ა", „ვ", „თ", ,,ი" და ,,კ" ქვეპუნქტებითა და მე-2 პუნქტით გათვალისწინებულ საკითხებს განიხილავს საკონსტიტუციო სასამართლოს პლენუმი.

2. ამ კანონის მე-19 მუხლის პირველი პუნქტის „ბ", „გ", „ე" და „ზ" ქვეპუნქტებით გათვალისწინებულ საკითხებს განიხილავს საკონსტიტუციო სასამართლოს კოლეგია.

3. საქართველოს პარლამენტისა და საქართველოს პრეზიდენტის არჩევნების, აგრეთვე რეფერენდუმის კონსტიტუციურობის საკითხს განიხილავს საკონსტიტუციო სასამართლოს პლენუმი, ხოლო ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობითი ორგანოს - საკრებულოს, გამგებლის, მერის არჩევნების კონსტიტუციურობის საკითხს - საკონსტიტუციო სასამართლოს კოლეგია.

4. საქმეს, რომელიც მოიცავს როგორც პლენუმის, ისე კოლეგიის განსჯად საკითხებს, განიხილავს საკონსტიტუციო სასამართლოს პლენუმი.

5. საქმის განხილვის მონაწილე საკონსტიტუციო სასამართლოს წევრს უფლება არა აქვს მონაწილეობა არ მიიღოს კენჭისყრაში და თავი შეიკავოს კენჭისყრისას.

6. თუ კონსტიტუციურ სარჩელზე გადაწყვეტილების მიღებისას პლენუმის/კოლეგიის სხდომაზე დამსწრე წევრთა ხმები თანაბრად გაიყო, კონსტიტუციური სარჩელი არ დაკმაყოფილდება.

7. თუ კონსტიტუციურ წარდგინებაზე გადაწყვეტილების მიღებისას პლენუმის სხდომაზე დამსწრე წევრთა ხმები თანაბრად გაიყო, დადასტურებულად არ ითვლება იმ ნორმატიული აქტის ან მისი ნაწილის არაკონსტიტუციურობა, რომლის კონსტიტუციურობაც სადავოდ მიიჩნია საერთო სასამარ-

თლომ, აგრეთვე საქართველოს კონსტიტუციის დარღვევა საქართველოს პრეზიდენტის ან საქართველოს კონსტიტუციის 64-ე მუხლში აღნიშნული პირის ქმედობით.

7[1]. თუ ამ კანონის 41[2] მუხლით გათვალისწინებულ კონსტიტუციურ წარდგინებაზე გადაწყვეტილების მიღებისას პლენუმის სხდომაზე დამსწრე წევრთა ხმები თანაბრად გაიყო, დადასტურებულად არ ითვლება სადავო აქტის ან მისი ნაწილის საქართველოს კონსტიტუციასთან, „აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სტატუსის შესახებ" საქართველოს კონსტიტუციურ კანონთან, კონსტიტუციურ შეთანხმებასთან, საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებებთან და შეთანხმებებთან ან საქართველოს კანონებთან შეუსაბამობა.

8. საქმის განხილვისას და გადაწყვეტილების მიღებისას კოლეგია მოქმედებს, როგორც საკონსტიტუციო სასამართლო.

(საქართველოს 2002 წლის 12 თებერვლის ორგანული კანონი – სსმI, 2002 წ. N4, მუხ.14; საქართველოს 2004 წლის 25 ნოემბრის ორგანული კანონი – სსმI, 2004 წ. N37, მუხ. 171)

მუხლი 22

1. კონსტიტუციური სარჩელის ან კონსტიტუციური წარდგინების განხილვის ვადა არ უნდა აღემატებოდეს 6 თვეს საკონსტიტუციო სასამართლოს მიერ საქმის არსებითად განსახილველად მიღებიდან. განსაკუთრებულ შემთხვევაში სარჩელის განხილვის ვადას აგრძელებს საკონსტიტუციო სასამარ-თლოს თავმჯდომარე.

2. საქართველოს პარლამენტის, საქართველოს პრეზიდენტისა და ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობითი ორგანოს - საკრებულოს, გამგებლის, მერის არჩევნების, აგრეთვე რეფერენდუმის დანიშვნის კონსტიტუციურობასთან დაკავშირებული კონსტიტუციური სარჩელის განხილვის ვადა არ უნდა აღემატებოდეს 15 დღეს საკონსტიტუციო სასამართლოში სარჩელის შეტანიდან.

3. საქართველოს პრეზიდენტის არჩევნების კონსტიტუციურობასთან დაკავშირებული სარჩელის განხილვის ვადა არ უნდა აღემატებოდეს 17 დღეს საკონსტიტუციო სასამართლოში სარჩელის შეტანიდან.

4. საქართველოს პარლამენტისა და ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობითი ორგანოს - საკრებულოს, გამგებლის, მერის არჩევნების, რეფერენდუმის კონსტიტუციურობასთან დაკავშირებული კონსტიტუციური სარჩელის განხილვის ვადა არ უნდა აღემატებოდეს 30 დღეს საკონსტიტუციო სასამართლოს მიერ საქმის არსებითად განსახილველად მიღებიდან. განსაკუთრებულ შემთხვევაში სარჩელის განხილვის ვადას (არა უმეტეს 30 დღით) აგრძელებს საკონსტიტუციო სასამართლოს თავმჯდომარე.

5. ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული ვადის დინება ჩერდება ამავე მუხლის მე-2-მე-4 პუნქტებით გათვალისწინებული კონსტიტუციური სარჩელის განსახილველად მიღებიდან ამ სარჩელთან დაკავშირებით საკონსტიტუციო სასამართლოს მიერ გადაწყვეტილების გამოტანამდე, აგრეთვე კონსტიტუციური წარდგინების განსახილველად მიღებიდან ამ წარდგინებასთან დაკავშირებით საკონსტიტუციო სასამართლოს მიერ დასკვნის ან გადაწყვეტილების გამოტანამდე.

6. თუ საკონსტიტუციო სასამართლოს მიერ ამ მუხლის მე-2-მე-4 პუნქტებით გათვალისწინებული კონსტიტუციური სარჩელის განხილვის დროს საკონსტიტუციო სასამართლოში შევიდა იმავე პუნქტებით განსაზღვრული სხვა სარჩელი, მისი განხილვის ვადა აითვლება არსებითი განხილვის პროცესში მყოფ სარჩელზე გადაწყვეტილების გამოტანის დღიდან.

(საქართველოს 1997 წლის 11 ნოემბრის ორგანული კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1997წ. N 45, გვ.54; საქართველოს 2002 წლის 12 თებერვლის ორგანული კანონი – სსმI, 2002 წ. N4, მუხ. 14; საქართველოს 2004 წლის 25 ნოემბრის ორგანული კანონი – სსმI, 2004 წ. N37, მუხ.171)

მუხლი 23

6. ამ კანონის მე-19 მუხლის პირველი პუნქტის „ზ" ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ საკითხზე კონსტიტუციური სარჩელის დაკმაყოფილება იწვევს საქართველოს პარლამენტის:

ა) შესაბამისი დადგენილების ძალადაკარგულად ცნობას მისი ძალაში შესვლის მომენტიდან და პარლამენტის წევრის უფლებამოსილების აღდგენას, თუ პარლამენტმა მას ვადამდე შეუწყვიტა უფლებამოსილება;

ბ) შესაბამისი დადგენილების ძალადაკარგულად ცნობას მისი ძალაში შესვლის მომენტიდან და მოქალაქის, როგორც პარლამენტის წევრის, უფლებამოსილების ცნობას, თუ პარლამენტმა არ ცნო მისი უფლებამოსილება;

ე) შესაბამისი დადგენილების ძალადაკარგულად ცნობას საკონსტიტუციო სასამართლოს გადაწყვეტილების გამოქვეყნების მომენტიდან და პარლამენტის წევრის უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტას, თუ მას პარლამენტმა ვადამდე არ შეუწყვიტა უფლებამოსილება;

ფ) იმ დადგენილების (ან მისი ნაწილის) ძალადაკარგულად ცნობას საკონსტიტუციო სასამართლოს გადაწყვეტილების გამოქვეყნების მომენტიდან, რომლითაც პარლამენტმა ცნო პარლამენტის წევრის უფლებამოსილება.

მუხლი 33

1. საკონსტიტუციო სასამართლოში კონსტიტუციური შეთანხმების, საქართველოს კანონების, საქართველოს პარლამენტის ნორმატიული დადგენილებების, საქართველოს პრეზიდენტის, საქართველოს მთავრობის, აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების ხელისუფლების უმაღლეს ორგანოთა ნორმატიული აქტების, საქართველოს კონსტიტუციის ამოქმედებამდე შესაბამის ორგანოთა მიერ მიღებული/გამოცემული ნორმატიული აქტების, აგრეთვე საქართველოს საკანონმდებლო აქტებისა და საქართველოს პარლამენტის დადგენილებების მიღების/გამოცემის, ხელმოწერის, გამოქვეყნებისა და ამოქმედების საქართველოს კონსტიტუციასთან შესაბამისობის შესახებ კონსტიტუციური სარჩელის შეტანის უფლება აქვთ საქართველოს პრეზიდენტს, საქართველოს მთავრობის და საქართველოს პარლამენტის წევრთა არანაკლებ ერთ მეხუთედს.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებულ საქმეებში მოპასუხეა ის ორგანო, რომლის ნორმატიული აქტის გამოც არის შეტანილი კონსტიტუციური სარჩელი. თუ კონსტიტუციური სარჩელი ეხება საქართველოს კონსტიტუციის ამოქმედებამდე მიღებულ/გამოცემულ ნორმატიულ აქტს, მოპასუხეა ამ აქტის მიმღების/გამომცემის უფლებამონაცვლე ორგანო, ამ ორგანოს არარსებობისას კი, საკონსტიტუციო სასამართლოს გადაწყვეტილებით, მოპასუხენი არიან საქართველოს პარლამენტი, საქართველოს პრეზიდენტი, საქართველოს მთავრობა, აფხაზეთის ან აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების უმაღლესი წარმომადგენლობითი ან აღმასრულებელი ორგანოები.

(საქართველოს 2002 წლის 12 თებერვლის ორგანული კანონი – სსმI, 2002 წ. N4, მუხ. 14; საქართველოს 2004 წლის 25 ნოემბრის ორგანული კანონი – სსმI, 2004 წ. N37, მუხ.171)

მუხლი 34

1. საკონსტიტუციო სასამართლომი სახელმწიფო ორგანოებს შორის კომპეტენციის ფარგლების შესახებ კონსტიტუციური სარჩელის შეტანის უფლება აქვს საქართველოს პრეზიდენტს, თუ იგი მიიჩნევს, რომ დარღვეულია მისი კომპეტენცია ან დაირღვა სახელმწიფო ორგანოთა კონსტიტუციური უფლებამოსილების ფარგლები; საქართველოს პარლამენტის წევრთა არანაკლებ ერთ მეხუთედს, თუ მიაჩნია, რომ დარღვეულია საქართველოს პარლამენტის ან სხვა სახელმწიფო ორგანოს კონსტიტუციური უფლებამოსილების ფარგლები; აგრეთვე საქართველოს კონსტიტუციის 89-ე მუხლში მამოთვლილ სახელმწიფო ორგანოებს, თუ ისინი მიიჩნევენ რომ დარღვეულია მათი კონსტიტუციური უფლებამოსილების ფარგლები.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებულ საქმეში მოპასუხეა ის სახელმწიფო ორგანო, რომლის ნორმატიულმა აქტმაც, მოსარჩელის აზრით, გამოიწვია მისი კონსტიტუციური უფლებამოსილების დარღვევა.

3. კომპეტენციის შესახებ კონსტიტუციური სარჩელის ან კონსტიტუციური წარდგინების მიღებისთანავე საკონსტიტუციო სასამართლო სარჩელის ან წარდგინების ასლს გადაუგზავნის საქართველოს პრეზიდენტს, საქართველოს მთავრობას, საქართველოს პარლამენტს, აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების უმაღლეს წარმომადგენლობით ორგანოებს. თუ ასლის ჩაბარებიდან 15 დღის ვადაში რომელიმე მათგანი განაცხადებს, რომ კონსტიტუციური სარჩელის ან წარდგინების დაკმაყოფილება გამოიწვევს მისი უფლებამოსილების ფარგლების დარღვევას, საკონსტიტუციო სასამართლო ვალდებულია განმცხადებელი მხარედ ჩააბას საქმეში.

(საქართველოს 2002 წლის 12 თებერვლის ორგანული კანონი – სსმI, 2002 წ. N4, მუხ.14; საქართველოს 2004 წლის 25 ნოემბრის ორგანული კანონი – სსმI, 2004 წ. N37, მუხ.171)

მუხლი 35

1. მოქალაქეთა პოლიტიკურ გაერთიანებათა შექმნისა და საქმიანობის კონსტიტუციურობის შესახებ საკონსტიტუციო სასამართლოში სარჩელის შეტანის უფლება აქვთ საქართველოს პრეზიდენტს, საქართველოს პარლამენტის წევრთა არანაკლებ ერთ მეხუთედს, აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური

რესპუბლიკის უმაღლეს წარმომადგენლობით ორგანოებს.

2. ამ მუხლის პირველ პუნქტში გათვალისწინებულ შემთხვევებში მოპასუხეა მოქალაქეთა პოლიტიკური გაერთიანება და მისი მარეგისტრირებელი ორგანო.

(საქართველოს 2002 წლის 12 თებერვლის ორგანული კანონი – სსმI, 2002 წ. N4, მუხ. 14)

მუხლი 36

1. საკონსტიტუციო სასამართლომი რეფერენდუმის კონსტიტუციურობის შესახებ კონსტიტუციური სარჩელის შეტანის უფლება აქვთ:

ა) საქართველოს პარლამენტის წევრთა არანაკლებ ერთ მეხუთედს, თუ საქართველოს პრეზიდენტმა საკუთარი ინიციატივით ან ამომრჩეველთა მოთხოვნით დანიმნა, ან საქართველოს პარლამენტის მოთხოვნის მიუხედავად არ დანიმნა რეფერენდუმი;

ბ) საქართველოს სახალხო დამცველს, თუ ამომრჩეველთა მოთხოვნის მიუხედავად არ დაინიმნა რეფერენდუმი;

გ) საქართველოს პარლამენტის წევრთა არანაკლებ ერთ მეხუთედს, საქართველოს სახალხო დამცველს, თუ ისინი მიიჩნევენ, რომ რეფერენდუმის ჩატარება ეწინააღმდეგება საქართველოს კონსტიტუციის 74-ე მუხლის მეორე ნაწილის მოთხოვნებს.

დ) საქართველოს პარლამენტის წევრთა არანაკლებ ერთ მეხუთედს, საქართველოს პრეზიდენტს, საქართველოს სახალხო დამცველს, თუ ისინი მიიჩნევენ, რომ რეფერენდუმი ჩატარებულია საქართველოს კონსტიტუციის 74-ე მუხლის მე-3 პუნქტის მოთხოვნათა დარღვევით.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ – „დ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში მოპასუხეა საქართველოს პრეზიდენტი, ხოლო „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში – საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია.

3. ამ მუხლის პირველი პუნქტით განსაზღვრული კონსტიტუციური სარჩელის შეტანის ვადა იმავე პუნქტის „ა“ – „გ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში არ უნდა აღემატებოდეს 15 დღეს საქართველოს კონსტიტუციის 74-ე მუხლის პირველი პუნქტით დადგენილი ვადის გასვლიდან ან რეფერენდუმის დანიშვნის თარიღიდან, ხოლო იმავე პუნქტის „დ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში – 7 დღეს საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის მიერ რეფერენდუმის შედეგების გამოქვეყნებიდან.

მუხლი 37

1. საკონსტიტუციო სასამართლომი არჩევნების კონსტიტუციურობის თაობაზე კონსტიტუციური სარჩელის შეტანის უფლება აქვთ:

ა) საქართველოს პარლამენტის წევრთა არანაკლებ ერთ მეხუთედს, საქართველოს სახალხო დამცველს, თუ ისინი მიიჩნევენ, რომ საქართველოს პრეზიდენტის არჩევნები დაინიშნა საქართველოს კონსტიტუციის 70-ე მუხლის მე-7 პუნქტის, მე-10 პუნქტის ან/და 76-ე მუხლის მე-3 პუნქტის მოთხოვნათა დარღვევით ან არ დაინიშნა ამავე მოთხოვნათა მიუხედავად;

ბ) საქართველოს პარლამენტის წევრთა არანაკლებ ერთ მეხუთედს, თუ ისინი მიიჩნევენ, რომ საქართველოს პრეზიდენტის არჩევნები გაიმართა საქართველოს კონსტიტუციის 28-ე მუხლის ან/და 70-ე მუხლის მოთხოვნათა დარღვევით;

გ) საქართველოს პარლამენტის წევრთა არანაკლებ ერთ მეხუთედს, საქართველოს სახალხო დამცველს, თუ ისინი მიიჩნევენ, რომ საქართველოს პარლამენტის საერთო ან ხელახალი არჩევნები ან არჩევნები პარლამენტის წევრის უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტის გამო დაინიშნა საქართველოს კონსტიტუციის 50-ე მუხლის მე-3 პუნქტის, მე-5 პუნქტის ან/და 73-ე მუხლის მე-2 პუნქტის მოთხოვნათა დარღვევით ან არ დაინიშნა ამავე მოთხოვნათა მიუხედავად, აგრეთვე საქართველოს პრეზიდენტს, თუ იგი მიიჩნევს, რომ საქართველოს პარლამენტის ხელახალი არჩევნები ან არჩევნები პარლამენტის წევრის უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტის გამო დაინიშნა საქართველოს კონსტიტუციის 50-ე მუხლის მე-5 პუნქტის მოთხოვნათა დარღვევით ან არ დაინიშნა ამავე მოთხოვნათა მიუხედავად;

დ) საქართველოს პრეზიდენტს, საქართველოს პარლამენტის წევრთა არანაკლებ ერთ მეხუთედს, თუ ისინი მიიჩნევენ, რომ საქართველოს პარლამენტის არჩევნები გაიმართა საქართველოს კონსტიტუციის 28-ე მუხლის, 49-ე მუხლის პირველი და მე-2 პუნქტების ან/და 50-ე მუხლის მოთხოვნათა დარღვევით;

ე) საქართველოს პარლამენტის წევრთა არანაკლებ ერთ მეხუთედს, საქართველოს სახალხო დამცველს, თუ ისინი მიიჩნევენ, რომ ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოთა არჩევნები დაინიშნა

საქართველოს კონსტიტუციის მე-2 მუხლის მე-4 პუნქტის ან/და 73-ე მუხლის მე-2 პუნქტის მოთხოვნათა დარღვევით ან არ დაისმენა ამავე მოთხოვნათა მიუხედავად;

ვ) საქართველოს პრეზიდენტს, საქართველოს პარლამენტის წევრთა არანაკლებ ერთ მეხუთედს, თუ ისინი მიიჩნევენ, რომ ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოთა არჩევნები გაიმართა საქართველოს კონსტიტუციის მე-2 მუხლის მე-4 პუნქტის ან/და 28-ე მუხლის მოთხოვნათა დარღვევით.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტის:

ა) „ა" ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში მოპასუხეა საქართველოს პარლამენტი (ვადამდელი არჩევნების დანიშვნისას) ან საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია;

ბ) „ბ" და „დ" ქვეპუნქტებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში მოპასუხეა საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია;

გ) „გ" ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში მოპასუხეა საქართველოს პრეზიდენტი (საერთო არჩევნების დანიშვნისას) ან საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია (ხელახალი არჩევნების ან პარლამენტის წევრის უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტის გამო არჩევნების დანიშვნისას);

დ) „ე" ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში მოპასუხეა საქართველოს პრეზიდენტი (საერთო არჩევნების დანიშვნისას) ან საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია (ხელახალი არჩევნების, საკრებულოს წევრის უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტის გამო არჩევნების ან გამგებლის/მერის რიგგარეშე არჩევნების დანიშვნისას);

ე) „ვ" ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში მოპასუხეა შესაბამისი საოლქო საარჩევნო კომისია ან/და საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია.

3. კონსტიტუციური სარჩელი ამ მუხლში აღნიშნული არჩევნების დანიშვნის კონსტიტუციურობის თაობაზე საკონსტიტუციო სასამართლოში შეიძლება შეტანილ იქნეს არჩევნების დანიშვნის შესახებ სამართლებრივი აქტის გამოქვეყნებიდან ან საქართველოს კონსტიტუციითა და შესაბამისი კანონით დადგენილი დანიშვნის ვადის გასვლიდან არა უგვიანეს 7 დღისა.

4. კონსტიტუციური სარჩელი ამ მუხლში აღნიშნული არჩევნების გამართვის კონსტიტუციურობის თაობაზე საკონსტიტუციო სასამართლოში შეიძლება შეტანილ იქნეს შესაბამისი საარჩევნო კომისიის მიერ არჩევნების შედეგების გამოქვეყნებიდან 3 დღის ვადაში.

(საქართველოს 2002 წლის 12 თებერვლის ორგანული კანონი – სსმI, 2002 წ. N4, მუხ. 14)

მუხლი 38

1. საკონსტიტუციო სასამართლომი საერთაშორისო ხელშეკრულებათა და შეთანხმებათა ან მათ ცალკეულ დებულებათა კონსტიტუციურობის შესახებ კონსტიტუციური სარჩელის შეტანის უფლება აქვთ საქართველოს პრეზიდენტს, საქართველოს მთავრობასა და საქართველოს პარლამენტის წევრთა არანაკლებ ერთ მეხუთედს, ხოლო კონსტიტუციური წარდგინების შეტანისა - საქართველოს პარლამენტის წევრთა არანაკლებ ერთ მეხუთედს.

2. კონსტიტუციური წარდგინება შეიტანება იმ საერთაშორისო ხელშეკრულებისა თუ შეთანხმების ან მათ ცალკეულ დებულებათა კონსტიტუციურობის თაობაზე, რომლებიც ექვემდებარება რატიფიცირებას. კონსტიტუციური წარდგინების შეტანა შეიძლება მათ რატიფიცირებამდე.

2^1. კონსტიტუციური სარჩელი შეიტანება მოქმედი საერთაშორისო ხელშეკრულებისა თუ შეთანხმების ან მათ ცალკეულ დებულებათა კონსტიტუციურობის თაობაზე. კონსტიტუციური სარჩელის შეტანა შეიძლება:

ა) რატიფიცირებული საერთაშორისო ხელშეკრულებისა თუ შეთანხმების ან მათ ცალკეულ დებულებათა დენონსირებაზე ან გაუქმებაზე საქართველოს პარლამენტის მიერ უარის თქმიდან 30 დღის ვადაში;

ბ) რატიფიცირებული საერთაშორისო ხელშეკრულებისა თუ შეთანხმების ან მათ ცალკეულ დებულებათა დენონსირების ან გაუქმების საკითხის საქართველოს პარლამენტის წინაშე დასმიდან არა უადრეს 31-ე და არა უგვიანეს მე-60 დღისა, თუ პარლამენტმა 30 დღეში არ გადაწყვიტა საკითხი;

გ) თუ საერთაშორისო ხელშეკრულება ან შეთანხმება არ ექვემდებარება რატიფიცირებას.

3. კონსტიტუციური სარჩელის შეტანა ისეთი საერთაშორისო ხელშეკრულების, შეთანხმების ან მათ ცალკეულ დებულებათა კონსტიტუციასთან შესაბამისობის შესახებ, რომლებიც რატიფიცირებულია საკონსტიტუციო სასამართლოს პირველი შემადგენლობის უფლებამოსილების ცნობამდე, შეიძლება მათი რატიფიცირების შემდეგაც.

4. ამ მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში საკონსტიტუციო სარჩელის შეტანა შეიძლება საკონსტიტუციო სასამართლოს პირველი შემადგენლობის უფლებამოსილების ცნობიდან 3 თვის ვადაში. საქართველოს პარლამენტში ამ მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული ხელშეკრულების დენონსირების საკითხის განხილვა აჩერებს ამ ვადას.

5. (ამოღებულია)

6. ამ მუხლის 21 პუნქტის „ა“ და „ბ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში მოპასუხეა საქართველოს პარლამენტი, ხოლო „გ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში – საერთაშორისო ხელშეკრულებისა თუ შეთანხმების დამდები ორგანო/თანამდებობის პირი ან მისი უფლებამონაცვლე.

(საქართველოს 2002 წლის 12 თებერვლის ორგანული კანონი – სსმI, 2002 წ. N4, მუხ.14; საქართველოს 2004 წლის 25 ნოემბრის ორგანული კანონი – სსმI, 2004 წ. N37, მუხ.171)

მუხლი 40

1. საკონსტიტუციო სასამართლოში პარლამენტის წევრის უფლებამოსილების ცნობის ან ვადამდე შეწყვეტის შესახებ პარლამენტის გადაწყვეტილების კონსტიტუციურობის შესახებ კონსტიტუციური სარჩელის შეტანის უფლება აქვთ საქართველოს პრეზიდენტს, საქართველოს პარლამენტის წევრთა არანაკლებ ერთ მეხუთედს, აგრეთვე იმ მოქალაქეს, ვისი, როგორც პარლამენტის წევრის უფლებამოსილება არ ცნო ან ვადამდე შეწყვიტა საქართველოს პარლამენტმა.

2. ამ მუხლით გათვალისწინებულ საქმეში მოპასუხეა საქართველოს პარლამენტი.

3. ამ მუხლით გათვალისწინებული კონსტიტუციური სარჩელის შეტანის ვადა არ უნდა აღემატებოდეს ორ კვირას საქართველოს პარლამენტის შესაბამისი გადაწყვეტილების ამოქმედებიდან.

(საქართველოს 2002 წლის 12 თებერვლის ორგანული კანონი – სსმI, 2002 წ. N4, მუხ. 14)

მუხლი 41

1. საკონსტიტუციო სასამართლოში საქართველოს პრეზიდენტის, საქართველოს უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარის, მთავრობის წევრის, გენერალური პროკურორის, კონტროლის პალატის თავმჯდომარის ან ეროვნული ბანკის საბჭოს წევრების მიერ საქართველოს კონსტიტუციის დარღვევის შესახებ დასკვნების მისაღებად კონსტიტუციური წარდგინების ამ კანონითა და "იმპიჩმენტის შესახებ" საქართველოს ორგანული კანონით დადგენილი წესით შეტანის უფლება აქვს საქართველოს პარლამენტის სრული შემადგენლობის არანაკლებ ერთ მესამედს.

2. ამ საკითხზე დასკვნის მომზადებისას საკონსტიტუციო სასამართლო უფლებამოსილია მოიწვიოს შესაბამისი თანამდებობის პირები.

(საქართველოს 1997 წლის 11 ნოემბრის ორგანული კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1997წ. N45, გვ. 54; საქართველოს 2002 წლის 12 თებერვლის ორგანული კანონი – სსმI, 2002 წ. N4, მუხ. 14)

მუხლი 41[1]

1. ამ კანონის მე-19 მუხლის პირველი პუნქტის ,,ი" ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევებში საკონსტიტუციო სასამართლოში კონსტიტუციური სარჩელის შეტანის უფლება აქვთ საქართველოს პრეზიდენტს, საქართველოს მთავრობას, საქართველოს პარლამენტის წევრთა არანაკლებ ერთ მეხუთედს, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლეს საბჭოს.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალსწინებულ საქმეებში მოპასუხეა ის ორგანოსთანამდებობის პირი, რომელმაც, მოსარჩელეთა აზრით, დაარღვია ,,აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სტატუსის შესახებ" საქართველოს კონსტიტუციური კანონი.

(საქართველოს 2002 წლის 12 თებერვლის ორგანული კანონი – სსმI, 2002 წ. N4, მუხ. 14)

მუხლი 41[2]

1. ამ კანონის მე-19 მუხლის პირველი პუნქტის ,,კ" ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევებში საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოში აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს ნორმატიული აქტების საქართველოს კონსტიტუციასთან, ,,აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის სტატუსის შესახებ" საქართველოს კონსტიტუციურ კანონთან, კონსტიტუციურ შეთანხმებასთან, საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებებთან და შეთანხმებებთან და საქართველოს კანონებთან შესაბამისობის შესახებ კონსტიტუციური წარდგინების შეტანის უფლება აქვს საქართველოს პარლამენტს დადგენილებით.

2. საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს მიერ საქართველოს პარლამენტის კონსტიტუციური წარდგინების განსახილველად მიღება იწვევს აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს შესაბამისი ნორმატიული აქტის მოქმედების შეჩერებას საქმეზე საბოლოო გადაწყვეტილების მიღებამდე.

(საქართველოს 2004 წლის 25 ნოემბრის ორგანული კანონი – სსმI, 2004 წ. N37, მუხ.171)

საქართველოს უზენაესი სასამართლოს შესახებ

ამონარიდი

მუხლი 4

უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარე და წევრები ხელშეუხებელნი არიან. უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარისა და წევრების სისხლის სამართლის პასუხისგებაში მიცემა, დაკავება ან დაპატიმრება, მათი ბინის, მანქანის, სამუშაო ადგილის ან პირადი გაჩსრეკა შეიძლება მხოლოდ საქართველოს პარლამენტის თანხმობით. გამონაკლისია დანაშაულზე წასწრების შემთხვევა, რაც დაუყოვნებლივ უნდა ეცნობოს პარლამენტს. თუ პარლამენტი არ მისცემს თანხმობას, დაკავებული ან დაპატიმრებული პირი დაუყოვნებლივ უნდა გათავისუფლდეს.

მუხლი 12(3)

ე) საქართველოს პარლამენტს იმპიჩმენტის საქმეზე მისცეს დასკვნა თანამდებობის პირის ქმედებაში დანაშაულის ნიშნების არსებობის ან არარსებობის შესახებ. დასკვნაში პლენუმი შემოიფარგლება იმ ქმედების იურიდიული შეფასებით, რომელიც იმპიჩმენტის საკითხის აღმძვრელ პარლამენტის წევრთა მიერ მიჩნეულია დადგენილად;

მუხლი 20

1. უზენაესი სასამართლოს წევრად შეიძლება გამწესდეს საქართველოს მოქალაქე 30 წლის ასაკიდან, თუ მას აქვს უმაღლესი იურიდიული განათლება, სპეციალობით მუშაობის სულ ცოტა 5 წლის გამოცდილება, ფლობს სახელმწიფო ენას და ჩაბარებული აქვს მოსამართლის საკვალიფიკაციო გამოცდა "საერთო სასამართლოების შესახებ" საქართველოს ორგანული კანონის 68-ე მუხლით დადგენილი წესით.

2. საქართველოს პრეზიდენტი უფლებამოსილია მოსამართლის საკვალიფიკაციო გამოცდის ჩაბარების გარეშე უზენაესი სასამართლოს წევრის თანამდებობაზე ასარჩევად საქართველოს პარლამენტს წარუდგინოს სამართლის გამოჩენილი სპეციალისტის კანდიდატურა. ამ გამოცდისაგან თავისუფლდება აგრეთვე უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარის თანამდებობაზე ასარჩევად წარდგენილი პირი.

3. უზენაესი სასამართლოს მოსამართლედ არ შეიძლება გამწესდეს ნასამართლევი პირი ან ის, ვინც ადრე გათავისუფლებული იყო მოსამართლის თანამდებობიდან ამ კანონის 24-ე მუხლის პირველი პუნქტის ,,დ" და ,,ქ" ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული რომელიმე საფუძველით.

4. უზენაესი სასამართლოს მოსამართლის თანამდებობა შეუთავსებელია ნებისმიერ სხვა თანამდებობასთან და ანაზღაურებად საქმიანობასთან, გარდა პედაგოგიური და შემოქმედებითი საქმიანობისა. უზენაესი სასამართლოს მოსამართლეს ეკრძალება პოლიტიკური გაერთიანების წევრობა და პოლიტიკურ საქმიანობაში მონაწილეობა.

(საქართველოს 2000 წლის 10 მარტის ორგანული კანონი – სსმI, 2000 წ., №9, მუხ. 20)

მუხლი 21

1. უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარეს და წევრებს საქართველოს პრეზიდენტის წარდგინებით, სიითი შემადგენლობის უმრავლესობით, 10 წლის ვადით ირჩევს საქართველოს პარლამენტი.

2. უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარეს უფლება აქვს საქართველოს პრეზიდენტს წარუდგინოს უზენაესი სასამართლოს მოსამართლედ ასარჩევი კანდიდატურა, ხოლო საქართველოს პრეზიდენტი უფლებამოსილია საქართველოს პარლამენტს ასარჩევად წარუდგინოს ნებისმიერი კანდიდატურა, რომელიც აკმაყოფილებს საქართველოს კონსტიტუციითა და ამ კანონის მე-20 მუხლით გათვალისწინებულ მოთხოვნებს.

3. უზენაესი სასამართლოს წევრის თანამდებობაზე ასარჩევად პარლამენტისათვის ერთი და იმავე კანდიდატურის წარდგენა შეიძლება მხოლოდ ორჯერ.

(საქართველოს 2000 წლის 7 მარტის ორგანული კანონი – სსმ, 2000წ., №9, მუხ. 19)

მუხლი 23

1. უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარის თანამდებობიდან გადაყენება ხდება იმპიჩმენტის წესით.

2. საქართველოს კონსტიტუციის დარღვევისათვის, სახელმწიფო ღალატისა და სისხლის სამართლის სხვა დანაშაულის ჩადენისათვის უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარის გადაყენების საკითხის

აღძვრის უფლება აქვს საქართველოს პარლამენტის სრული შემადგენლობის არანაკლებ ერთ მესამედს. საქართველოს პარლამენტი უფლებამოსილია უზენაესი სასამართლოს ან საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს შესაბამისი დასკვნის მიღების შემდეგ, სრული შემადგენლობის უმრავლესობით თანამდებობიდან გადააყენოს უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარე. ამ საკითხის განხილვისას უზენაესი სასამართლოს პლენუმის სხდომას უძღვება უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარის პირველი მოადგილე, ხოლო პირველი მოადგილის არყოფნისას - უხუცესი მოადგილე.

3. უზენაესი სასამართლოს წევრს ვადაზე ადრე უფლებამოსილებას უწყვეტს საქართველოს პარლამენტი საქართველოს პრეზიდენტის წარდგინებით, ამ კანონის 24-ე მუხლით გათვალისწინებულ საფუძველზე. საქართველოს პარლამენტი უზენაესი სასამართლოს წევრის უფლებამოსილების ვადაზე ადრე შეწყვეტის თაობაზე გადაწყვეტილებას იღებს სიითი შემადგენლობის უმრავლესობით.

მუხლი 24 (1)

ი) 70 წლის ასაკის მიღწევა (საქართველოს პრეზიდენტი უფლებამოსილია უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარის დასკვნის საფუძველზე საქართველოს პარლამენტს მიმართოს წარდგინებით უზენაესი სასამართლოს წევრისათვის უფლებამოსილების ვადის გაგრძელების შესახებ სამოსამართლო უფლებამოსილების ვადის გასვლამდე);

მუხლი 25

2. უზენაესი სასამართლოს მოსამართლის საქმეთა განხილვისაგან ჩამოცილების შესახებ გადაწყვეტილებას იღებს საქართველოს პარლამენტი საქართველოს პრეზიდენტის წარდგინების საფუძველზე, დამსწრეთა ხმების უმრავლესობით.

(საქართველოს 2000 წლის 10 მარტის ორგანული კანონი - სსმI, 2000 წ., №9, მუხ. 20)

მუხლი 40

1. ამ კანონის 28-ე მუხლით გათვალისწინებული უზენაესი სასამართლოს წევრთა საკვალიფიკაციო ატესტაცია ჩატარდება მათი უფლებამოსილების ვადის გასვლამდე.

2. უზენაესი სასამართლოს წევრები, გარდა უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარისა, რომლებიც მოსამართლის თანამდებობაზე გამწესდნენ ამ კანონის ძალაში შესვლამდე მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად, ექვემდებარებიან სავალდებულო საკვალიფიკაციო ატესტაციას.

3. უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარე საქართველოს პრეზიდენტს 1999 წლის 1 აგვისტომდე წარუდგენს დასამტკიცებლად უზენაესი სასამართლოს წევრთა საკვალიფიკაციო ატესტაციის დებულებას. ატესტაციის ჩატარების ვადებს განსაზღვრავს საქართველოს პრეზიდენტი.

4. საკვალიფიკაციო ატესტაციის გაუვლელობა ან მისი უარყოფითი შედეგი იწვევს უზენაესი სასამართლოს მოსამართლის უფლება-მოსილების ვადამდე შეწყვეტას საქართველოს პრეზიდენტისა და საქართველოს პარლამენტის თანხმობის შემდეგ. უზენაესი სასამართლოს მოსამართლეზე ვრცელდება ამ კანონის 36-ე მუხლით გათვალისწინებული სოციალური დაცვის გარანტიები.

5. საქართველოს საერთო სასამართლოების კანონიერ ძალაში შესულ გადაწყვეტილებებზე 1999 წლის 15 მაისამდე წარდგენილ საჩედამხედველო საჩივრებს, რომლებზედაც საბედამხედველო წარმოება დამთავრებული არ არის, აგრეთვე საბედამხედველო პროტესტებს და საბედამხედველო პალატის შუამდგომლობებს განიხილავს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო, სამეწარმეო და გაკოტრების საქმეთა პალატა. განსაკუთრებით რთული საქმეები და ის საქმეები, რომლებიც განხილულია უზენაესი სასამართლოს საბედამხედველო პალატის, სამოქალაქო საქმეთა კოლეგიისა და პრეზიდიუმის მიერ, განიხილება სამოქალაქო, სამეწარმეო და გაკოტრების საქმეთა პალატის იმ წევრთა სრული შემადგენლობით, რომლებსაც მონაწილეობა არ მიუღიათ საქმის განხილვაში. ეს წესი არ ვრცელდება უზენაესი სასამართლოს საბედამხედველო პალატაში საქმეთა განხილვაში მონაწილეებზე.

6. უზენაესი სასამართლოს მოსამართლეთა პენსიების გაცემაში წარმოქმნილი დაკალიანებების დაფარვა განახორციელოს საქართველოს სოციალური დაზღვევის ერთიანმა სახელმწიფო ფონდმა.

(საქართველოს 1999 წლის 22 ივლისის ორგანული კანონი - სსმI, 1999 წ., №36(43), მუხ. 175; საქართველოს 2004 წლის 16 სექტემბრის ორგანული კანონი - სსმI, 2004 წ. N27, მუხ. 129)

მუხლი 52. მოსამართლის ხელშეუხებლობა

1. მოსამართლე ხელშეუხებელია. დაუშვებელია მისი სისხლის სამართლის პასუხისგებაში მიცემა, დაკავება ან დაპატიმრება, მისი ბინის, მანქანის, სამუშაო ადგილის ან პირადი გაჩხრეკა საქართველოს უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარის, ხოლო უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარისა და მოსამართლეთა - საქართველოს პარლამენტის თანხმობის გარეშე. გამონაკლისია დანაშაულზე წასწრების შემთხვევა, რაც დაუყოვნებლივ უნდა ეცნობოს შესაბამისად საქართველოს უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარეს ან საქართველოს პარლამენტს. თუ ისინი არ მისცემენ თანხმობას, დაკავებული ან დაპატიმრებული მოსამართლე დაუყოვნებლივ უნდა გათავისუფლდეს.

2. სახელმწიფო უმრუნველყოფს მოსამართლისა და მისი ოჯახის უსაფრთხოებას.

მუხლი 60. საქართველოს იუსტიციის საბჭო

1. სასამართლო რეფორმის გასაგარებლად წინადადებების მემუმავების, მოსამართლეთა თანამდებობაზე დასანიშნი კანდიდატურების შერჩევის, წარდგენის, მოსამართლეთა თანამდებობიდან განთავისუფლების, საკვალიფიკაციო გამოცდების ორგანიზების და კანონით დადგენილი სხვა ამოცანების შესრულების მიზნით იქმნება საქართველოს პრეზიდენტის სათათბირო ორგანო – საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭო.

2. საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭო შედგება ცხრა წევრისაგან. მის შემადგენლობაში თანამდებობის მიხედვით შედიან საქართველოს უზენაესი სასამართლოს თავმჯდომარე, ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი სასამართლოს თავმჯდომარე, საქართველოს პარლამენტის იურიდიულ საკითხთა კომიტეტის თავმჯდომარე და საქართველოს იუსტიციის მინისტრი.

3. საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს ორ წევრს ნიშნავს საქართველოს პრეზიდენტი; ორ წევრს, რომელთაგან მხოლოდ ერთია საქართველოს პარლამენტის წევრი, ირჩევს საქართველოს პარლამენტი.

4. საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს წევრად გამწესებისას საჭიროა წევრობის კანდიდატის წინასწარი წერილობითი თანხმობა, გარდა ამ მუხლის მე-2 პუნქტით გათვალისწინებული პირებისა.

5. საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს წევრი, თუ ის არ არის საქართველოს პარლამენტის წევრი ან საქართველოს იუსტიციის მინისტრი, შეიძლება იყოს საქართველოს მოქალაქე ოცდახუთი წლის ასაკიდან, თუ მას აქვს უმაღლესი იურიდიული განათლება.

6. ამ მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს წევრის უფლებამოსილების ვადაა ოთხი წელი. ერთი და იგივე პირი საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს წევრად შეიძლება დაინიშნოს (აირჩეს) მეოთხედ მხოლოდ ორჯერ. საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს წევრმა არ შეიძლება შეასრულოს თავისი მოვალეობა უფლებამოსილების ვადის ამოწურვის შემდეგ. საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს ახალი წევრი უნდა დაინიშნოს (აირჩეს) არა უადრეს ოცდაათი და არა უგვიანეს შვიდი დღისა საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს შესაბამისი წევრის უფლებამოსილების ვადის ამოწურვამდე. ამ კანონის 62-ე მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს ახალი წევრი უნდა დაინიშნოს (აირჩეს) საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს შესაბამისი წევრის თანამდებობიდან გათავისუფლების დღიდან არა უგვიანეს ერთი თვისა, ხოლო თუ ამ ვადაში საქართველოს პარლამენტის სხდომები არ ტარდება, მაშინ პარლამენტის უახლოეს სხდომაზე.

7. ამ მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებულ საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს წევრს, თუ იგი არ არის საქართველოს პარლამენტის წევრი, არ შეიძლება ეკავოს რაიმე სხვა თანამდებობა სახელმწიფო სამსახურში ან თვითმმართველობის ორგანოში, ან ეწეოდეს სხვა ანაზღაურებით საქმიანობას. გამონაკლისს წარმოადგენს სამეცნიერო, პედაგოგიური და შემოქმედებითი საქმიანობა.

8. საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს სხდომები მოიწვევა საჭიროებისამებრ, მაგრამ არანაკლებ სამ თვეში ერთხელ საქართველოს პრეზიდენტის ან მისი დაევალებით – საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს მდივნის მიერ. საქართველოს პრეზიდენტის მიერ თავიისი მოვალეობის განხორციელების შეუძლებლობის მემთხვევაში, თუ არსებობს საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს სხდომის მოწვევის კანონით დადგენილი აუცილებლობა, საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს სხდომებს იწვევს საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს მდივანი.

9. საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს სხდომებს თავმჯდომარეობს საქართველოს პრეზიდენტი, ან მისი დავალებით – საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს მდივანი.

10. საქართველოს საერთო სასამართლოების მოსამართლეთა მიმართ დისციპლინური სამართალწარმოების საკითხებზე საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს სხდომებს იწვევს და თავმჯდომარეობს საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს მდივანი.

(საქართველოს 1999 წლის 5 მარტის ორგანული კანონი – საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე I, 1999 წ., №8(15), მუხ30. საქართველოს 2000 წლის 10 მარტის ორგანული კანონი – სსმ, 2000წ., №9, მუხ. 21; საქართველოს 1998 წლის 24 დეკემბრის ორგანული კანონი – სსმ, 1999წ., №4(8), მუხ. 9; საქართველოს 2004 წლის 30 ივნისის ორგანული კანონი – სსმI, 2004 წ. `20, მუხ. 95; საქართველოს 2004 წლის 21 დეკემბრის ორგანული კანონი – სსმI, 2004 წ. `41, მუხ. 199) (საქართველოს 2005 წლის 20 აპრილის ორგანული კანონი - სსმ I, 2005 წ., №19, მუხ.116)

მუხლი 62. საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს წევრის გათავისუფლება თავისი უფლებამოსილების განხორციელებისაგან

2. საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს წევრს თანამდებობიდან ათავისუფლებს შესაბამისად საქართველოს პრეზიდენტი ან საქართველოს პარლამენტი.

3. გარდა ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული საფუძლებისა, საქართველოს პარლამენტის წევრის და თანამდებობის მიხედვით შემავალი საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს წევრის თანამდებობიდან განთავისუფლების საფუძველს წარმოადგენს შესაბამისად საქართველოს პარლამენტის წევრის უფლებამოსილების მეწყვეტა ან თანამდებობის მიხედვით შემავალი წევრის თანამდებობიდან განთავისუფლება (გადაყენება).

(საქართველოს 1998 წლის 20 თებერვლის ორგანული კანონი – პარლამენტის უწყებანი, 1998წ., №11-12, გვ.30; საქართველოს 1998 წლის 24 დეკემბრის ორგანული კანონი – სსმI, 1999 წ., №1(8), მუხ.9; საქართველოს 1999 წლის 5 მარტის ორგანული კანონი – სსმI, 1999 წ., №8(15), მუხ 30; საქართველოს 2004 წლის 30 ივნისის ორგანული კანონი – სსმI, 2004 წ. №20, მუხ. 95)

საქართველოს ორგანული კანონი

სახალხო დამცველის შესახებ

ამონარიდი

მუხლი 5

2. საქართველოს სახალხო დამცველი ხელშეუხებელია. დაუშვებელია მისი სისხლის სამართლის პასუხისგებაში მიცემა, დაკავება ან დაპატიმრება, მისი ბინის, მანქანის, სამუშაო ადგილის ან პირადი გაჩხრეკა საქართველოს პარლამენტის თანხმობის გარეშე. გამონაკლისია დანაშაულზე წასწრების შემთხვევა, რაც დაუყოვნებლივ უნდა ეცნობოს საქართველოს პარლამენტს. თუ იგი არ მისცემს თანხმობას, დაკავებული ან დაპატიმრებული საქართველოს სახალხო დამცველი დაუყოვნებლივ უნდა გათავისუფლდეს. საქართველოს პარლამენტი ამ საკითხზე გადაწყვეტილებას იღებს საქართველოს გენერალური პროკურორის მიმართვიდან არა უგვიანეს 14 დღისა.

მუხლი 6.

1. საქართველოს სახალხო დამცველად აირჩევა საქართველოს მოქალაქე.

2. საქართველოს სახალხო დამცველს 5 წლის ვადით ირჩევს საქართველოს პარლამენტი სრული შემადგენლობის ხმების უმრავლესობით, კანდიდატურის წარდგენის უფლება აქვთ საქართველოს პრეზიდენტს, საპარლამენტო ფრაქციას, პარლამენტის წევრთა სულ ცოტა ათკაციან ჯგუფს, რომლებიც არ შედიან არც ერთ ფრაქციაში.

3. კენჭისყრის წინ საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარე საქართველოს პარლამენტს აცნობებს კანდიდატთა სიას და მათ წერილობით თანხმობას საქართველოს სახალხო დამცველის თანამდებობაზე არჩევის შესახებ. ყოველ ასარჩევ კანდიდატს კენჭი ეყრება ცალ-ცალკე. კენჭისყრა ფარულია.

4. კენჭისყრის შედეგად არჩეულად ჩაითვლება კანდიდატი, რომელიც მეტ ხმას მიიღებს, მაგრამ არანაკლებ საქართველოს პარლამენტის სრული შემადგენლობის უმრავლესობის ხმებისა. თუ

არჩევისათვის საკმარისი ხმები ერთმა მეტმა კანდიდატმა მიიღო, მაგრამ მიღებულ ხმათა რაოდენობის ტოლობის გამო არჩეული ვერ გამოიცალინდა, ამ კანდიდატურებს ერთად ეყრებათ კენჭი და არჩეულად ჩაითვლება ის, ვინც მეტ ხმას მიიღებს, მაგრამ არანაკლებ საქართველოს პარლამენტის სრული შემადგენლობის უმრავლესობის ხმებისა. მიღებულ ხმათა ტოლობის შემთხვევაში კენჭისყრის პროცედურა გრძელდება სახალხო დამცველის გამოვლენამდე.

5. თუ არჩევისათვის საკმარისი ხმები ვერც ერთმა კანდიდატმა ვერ მიიღო, კენჭისყრიდან არა უადრეს 7 და არა უგვიანეს 14 დღისა ტარდება ხელახალი არჩევნები. ხელახალი არჩევნებისას კანდიდატურების წარდგენა და არჩეულის გამოვლენა ხდება ამ მუხლის მე-2, მე-3 და მე-4 პუნქტებით დადგენილი წესით.

6. არჩევნების ერთ ციკლში ერთი და იმავე კანდიდატურის წარდგენა შეიძლება მხოლოდ ორჯერ.

მუხლი 8

2. თანამდებობაზე არჩევიდან ერთი თვის ვადაში, საქართველოს სახალხო დამცველი ვალდებულია შეწყვიტოს მის სტატუსთან შეუთავსებელი საქმიანობა. თუ საქართველოს სახალხო დამცველი აღნიშნულ დრომი არ შეასრულებს დადგენილ მოთხოვნებს, მისი უფლებამოსილება წყდება და პარლამენტი აირჩევს ახალ საქართველოს სახალხო დამცველს.

მუხლი 9.

1. საქართველოს სახალხო დამცველს საქართველოს პარლამენტი ირჩევს თანამდებობაზე მყოფი საქართველოს სახალხო დამცველის უფლებამოსილების ვადის გასვლამდე არა უადრეს 60 და ვადის გასვლიდან არა უგვიანეს 30 დღისა.

2. საქართველოს სახალხო დამცველის უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტის შემთხვევაში საქართველოს პარლამენტის მიერ ახალი საქართველოს სახალხო დამცველის არჩევამდე, მის მოვალეობას ასრულებს საქართველოს სახალხო დამცველის მოადგილე. ასეთ შემთხვევაში საქართველოს სახალხო დამცველის მოადგილე სარგებლობს საქართველოს სახალხო დამცველისათვის მინიჭებული უფლებებით, სამართლებრივი გარანტიებითა და ხელშეუხებლობით.

მუხლი 10

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევებში საქართველოს სახალხო დამცველის უფლებამოსილება შეწყვეტილად ჩაითვლება აღნიშნული მდგომარეობის დადგენის მომენტიდან, რის შესახებაც დაუყოვნებლივ უნდა ეცნობოს საქართველოს პარლამენტს.

3. ამ მუხლის პირველი პუნქტის ბ) და ე) ქვეპუნქტებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, საქართველოს სახალხო დამცველს უფლებამოსილება შეუწყდება საქართველოს პარლამენტის გადაწყვეტილებით, რომელიც მიიღება საქართველოს პარლამენტის სრული შემადგენლობის ხმების უმრავლესობით.

მუხლი 21.

შემოწმების შედეგების მიხედვით საქართველოს სახალხო დამცველი უფლებამოსილია:

ა) ადამიანის უფლებათა და თავისუფლებათა უზრუნველყოფის მიზნით წინადადებები წარუდგინოს პარლამენტს კანონმდებლობის სრულყოფის შესახებ;

თ) წერილობით მიმართოს საქართველოს პრეზიდენტს და მოხსენებით წარსდგეს საქართველოს პარლამენტის წინაშე ადამიანის უფლებათა და თავისუფლებათა უხეშ და ან მასობრივ დარღვევათა შემთხვევაში, თუკი მის განკარგულებაში არსებული რეაგირების საშუალებები არასაკმარისი იქნება.

კ) განსაკუთრებულ შემთხვევაში მიმართოს საქართველოს პარლამენტს, ადამიანის უფლებათა და თავისუფლებათა დარღვევის ფაქტთან დაკავშირებით პარლამენტის დროებითი საგამოძიებო კომისიის შექმნისა და საქართველოს პარლამენტის მიერ საკითხის განხილვის მოთხოვნით.

(საქართველოს 1999 წლის 23 ივნისის ორგანული კანონი - სსმI, 1999წ., №27(34), მუხ.142)

მუხლი 22.

1. საქართველოს სახალხო დამცველი საქართველოს პარლამენტს წარუდგენს ანგარიშს ქვეყანაში ადამიანის უფლებათა და თავისუფლებათა დაცვის მდგომარეობის შესახებ ექვს თვეში ერთხელ, კალენდარული წლის მარტსა და ოქტომბერში.

2. საქართველოს სახალხო დამცველის საანგარიშო მოსსენებაში მითითებული უნდა იყვნენ სახელმწიფო ხელისუფლებისა და ადგილობრივი თვითმმართველობის ის ორგანოები, თანამდებობის და იურიდიული პირები, რომელნიც არღვევდნენ ადამიანის უფლებებსა და თავისუფლებებს, არ ითვა-

ლისწინებდნენ საქართველოს სახალხო დამცველის რეკომენდაციებს ამ უფლებათა აღდგენის ღონისძიებათა შესახებ.

3. საქართველოს სახალხო დამცველის ანგარიში უნდა შეიცავდეს ქვეყანაში ადამიანის უფლებათა და თავისუფლებათა უზრუნველყოფის ზოგად შეფასებებს, დასკვნებსა და რეკომენდაციებს.

4. ადამიანის უფლებათა და თავისუფლებათა დაცვის სფეროში არსებული მდგომარეობის შესახებ, საქართველოს სახალხო დამცველი საქართველოს პარლამენტს წარუდგენს სპეციალურ მოხსენებას.

5. საქართველოს სახალხო დამცველის ანგარიში ქვეყნდება საქართველოს პარლამენტის ოფიციალურ ბეჭდვით ორგანოში. სპეციალური მოხსენება შეიძლება გამოქვეყნდეს საქართველოს სახალხო დამცველის გადაწყვეტილებით.

(საქართველოს 1999 წლის 23 ივნისის ორგანული კანონი- სსმI, 1999წ., №27(34), მუხ.142)

მუხლი 25.

1. ამ კანონით დადგენილ მოვალეობათა შეუსრულებლობა, აგრეთვე საქართველოს სახალხო დამცველის საქმიანობისათვის ნებისმიერი ფორმით დაბრკოლების შექმნა ისჯება კანონით და აისახება საქართველოს სახალხო დამცველის ანგარიშში, რაც საქართველოს პარლამენტის განსაკუთრებული მსჯელობის საგანი იქნება.

2. საქართველოს სახალხო დამცველის და მისი სამუშაო აპარატის ორგანიზაციასთან და საქმიანობასთან დაკავშირებული ხარჯთაღრიცხვა გათვალისწინებულია საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის ცალკე მუხლით. საქართველოს სახალხო დამცველი წარადგენს მის საქმიანობასთან დაკავშირებული ხარჯთაღრიცხვის პროექტს კანონით განსაზღვრული წესით.

(საქართველოს 1999 წლის 23 ივნისის ორგანული კანონი- სსმI, 1999წ., №27(34), მუხ.142)

საქართველოს კანონი

საქართველოს საბიუჯეტო სისტემის შესახებ

ამონარიდი

მუხლი 5. საბიუჯეტო პროცესი

3. ბიუჯეტის პროექტის განხილვაზე, დამტკიცებასა და კონტროლზე უფლებამოსილია შესაბამისი საკანონმდებლო ხელისუფლება:

ა) სახელმწიფო ბიუჯეტისათვის – საქართველოს პარლამენტი;

ბ) ავტონომიური რესპუბლიკების ბიუჯეტებისათვის – შესაბამისი ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი წარმომადგენლობითი ორგანო;

გ) საქართველოს ტერიტორიული ერთეულების ბიუჯეტებისათვის – შესაბამისი აღგილობრივი წარმომადგენლობითი ორგანო.

მუხლი 11. საბიუჯეტო კლასიფიკაცია

1. საბიუჯეტო კლასიფიკაცია არის ბიუჯეტის შემოსულობებისა და გადასახდელების სისტემური კლასიფიკაცია, რომელიც მოიცავს: შემოსავლების კლასიფიკაციას შემოსავლების წყაროების მიხედვით, მიმდინარე და კაპიტალური შემოსავლების გამიჯვნით; ხარჯების ეკონომიკურ კლასიფიკაციას ხარჯების სახეების მიხედვით, მიმდინარე და კაპიტალური ხარჯების გამიჯვნით; ხარჯების ფუნქციონალურ კლასიფიკაციას ხარჯების მიზნების მსგავსობის მიხედვით; ხარჯების ორგანიზაციულ კლასიფიკაციას მხარჯავი დაწესებულებების მიხედვით; ხარჯების ღონისძიებების კლასიფიკაციას ხარჯების ღონისძიებების მსგავსობის მისედვით. *(24.02.2004 N 3361)*

2. საბიუჯეტო კლასიფიკაციას საქართველოს კონტროლის პალატასთან კონსულტაციებისა და საქართველოს პარლამენტის საფინანსო-საბიუჯეტო და გადასახადებისა და შემოსავლების კომიტეტებთან შეთანხმების საფუძველზე ამტკიცებს მინისტრი.

3. საბიუჯეტო კლასიფიკაცია ქვეყნდება კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

მუხლი 12. ასიგნებები

2. პროგნოზირებული ასიგნება წარმოადგენს ასიგნებას, რომელიც დაკავშირებულია ვალის

მომსახურებასა და ამორტიზაციასთან ან/და სახელმწიფოს მიერ გარანტირებულ სესხზე გადახდასთან. პროგნოზირებული ასიგნების ზევით ვალდებულების აღება დასაშვებია მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ მინისტრი საქართველოს პარლამენტის საფინანსო-საბიუჯეტო კომიტეტს წარუდგენს ანგარიშს პროგნოზირებული ასიგნების გადაჭარბების მიზეზის შესახებ და წლის ბოლოს მისაღები შედეგის პროგნოზს, ხოლო პროგნოზირებული ასიგნების კორექტირება გათვალისწინებული იქნება წლიურ საბიუჯეტო კანონში სათანადო ცვლილების შეტანის შესახებ კანონპროექტში, რომლის მიღების შემდეგაც შეიძლება მესაბამისი ხარჯის გაწევა.

მუხლი 13. საქართველოს პრეზიდენტის სარეზერვო ფონდი

4. საქართველოს პრეზიდენტის სარეზერვო ფონდის სახსრების ხარჯვის შესახებ კვარტალურ ანგარიშებს საქართველოს პარლამენტის საფინანსო-საბიუჯეტო კომიტეტს წარუდგენს საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო.

მუხლი 17. ძირითადი მონაცემებისა და მიმართულებების დოკუმენტები

7. ძირითადი მონაცემებისა და მიმართულებების დოკუმენტებს საქართველოს მთავრობა საქართველოს პრეზიდენტთან შეთანხმებით წარუდგენს საქართველოს პარლამენტის ეკონომიკური პროფილის კომიტეტებს არა უგვიანეს 1 მაისისა. ამ კომიტეტებში განხილვების შედეგების გათვალისწინებით საფინანსო-საბიუჯეტო კომიტეტი ამზადებს დასკვნას, რომელიც ეგზავნება საქართველოს მთავრობას არა უგვიანეს 1 ივნისისა. *(24.02.2004 N 3361)*

მუხლი 18. საბიუჯეტო ცირკულარის მომზადების ვადები და წესი

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტით დადგენილ ვადაში საქართველოს პარლამენტისა და საქართველოს კონტროლის პალატის კადრებისა და ხარჯების ზღვრულ მოცულობებს პარლამენტის მიერ წარდგენილი პროექტის საფუძველზე განსაზღვრავს საქართველოს მთავრობა საქართველოს პრეზიდენტთან შეთანხმებით. საქართველოს პარლამენტის ხარჯების ზღვრული მოცულობის დამტკიცებისას მხედველობაში უნდა იქნეს მიღებული, რომ იგი არ უნდა იყოს გასულ საბიუჯეტო წელს დამტკიცებულ მოცულობაზე ნაკლები. ამასთან, სახელმწიფო ბიუჯეტში საქართველოს პარლამენტისათვის განკუთვნილი მიმდინარე ხარჯების შემცირება წინა წლის საბიუჯეტო სახსრების ოღენობასთან შედარებით შეიძლება მხოლოდ პარლამენტის წინასწარი თანხმობით. *(24.02.2004 N 3361)*

მუხლი 21. წლიური საბიუჯეტო კანონის პროექტის წარდგენა

1. საქართველოს მთავრობა საქართველოს პრეზიდენტთან შეთანხმებით არა უგვიანეს 1 ოქტომბრისა საქართველოს პარლამენტს დასამტკიცებლად წარუდგენს წლიური საბიუჯეტო კანონის პროექტს თანდართული მასალებით, რომლებიც მოიცავს:

ა) საქართველოს მთავრობის წარდგინებას შემდეგ საკითხებთან დაკავშირებით:

ა.ა) ინფორმაციას ძირითადი მონაცემებისა და მიმართულებების დოკუმენტების შესაბამისად ეკონომიკისა და ბიუჯეტის შესრულების მდგომარეობის შესახებ;

ა.ბ) ინფორმაციას საბიუჯეტო წინადადებებისა და მათი გაანგარიშების საფუძვლის შესახებ;

ა.გ) საბიუჯეტო რისკისა და საკრედიტო მდგომარეობის შესახებ; *(24.02.2004 N 3361)*

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტის „ბ", „გ" და „დ" ქვეპუნქტებში აღნიშნული ინფორმაცია წარმოდგენილი უნდა იყოს გასული, მიმდინარე, დასაგეგმი და დასაგეგმისშემდგომი წლებისათვის. ამასთან, დასაგეგმისშემდგომი წლის შესახებ ინფორმაცია მოცემული უნდა იყოს მოგად მაჩვენებლებში.

3. წლიური საბიუჯეტო კანონის პროექტი თანდართულ მასალებთან ერთად უნდა გამოქვეყნდეს საქართველოს პარლამენტში წარდგენისთანავე.

მუხლი 22. წლიური საბიუჯეტო კანონის მიღება

1. საქართველოს პარლამენტში საკომიტეტო მოსმენების შემდეგ წლიური საბიუჯეტო კანონის პროექტი განიხილება პლენარულ სხდომაზე.

2. საქართველოს პარლამენტის პლენარულ სხდომაზე წლიური საბიუჯეტო კანონის პროექტსა და მიმდინარე წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულების შესახებ მოხსენებას წარადგენს საქართველოს პრემიერ-მინისტრი ან მთავრობის რომელიმე წევრი პრემიერ-მინისტრის შესაბამისი აქტით მიღებული დავალებით. საქართველოს პარლამენტი ასევე ისმენს საქართველოს კონტროლის პალატისა და საფინანსო-საბიუჯეტო კომიტეტის მოხსენებებს. *(24.02.2004 N 3361)*

3. წლიური საბიუჯეტო კანონის პროექტში ცვლილებები შეიძლება შეტანილ იქნეს საქართვე-

ლოს მთავრობის თანხმობით. ასეთ შემთხვევაში საქართველოს მთავრობა საქართველოს პრეზიდენტთან შეთანხმებით საქართველოს პარლამენტს წარუდგენს კანონის მესაბამის შესწორებულ პროექტს. კანონის მიღება უნდა მოხდეს დასაგეგმი საბიუჯეტო წლის დაწყებამდე. *(24.02.2004 N 3361)*

4. საქართველოს პარლამენტის მიერ მიღებული წლიური საბიუჯეტო კანონი დასაგეგმი საბიუჯეტო წლისათვის უნდა შეიცავდეს შემდეგ ინფორმაციას:

ა) სახელმწიფო ბიუჯეტის შემოსავლებსა და საბიუჯეტო კლასიფიკაციის ფუნქციონალური და ეკონომიკური კლასიფიკაციის მეორე რიგის მუხლების მიხედვით თითოეული მხარჯავი დაწესებულებისა და სპეციალური სახელმწიფო ფონდის ასიგნებების მოცულობას;

ბ) ავგონომიური რესპუბლიკებისა და ადგილობრივი ხელისუფლებებისათვის ფინანსური დახმარების სახით გამოყოფილი ასიგნებების მოცულობას;

გ) საქართველოს პრეზიდენტის სარეზერვო ფონდის მოცულობას;

დ) ბიუჯეტის პროფიციტის ან დეფიციტის მოცულობას;

ე) პროფიციტის გამოყენების ღონისძიებებს ან დეფიციტის დაფინანსების წყაროებს;

ვ) სამინაო და საგარეო ვალების ძირითადი თანხის დაფარვისათვის საჭირო ასიგნებების მოცულობას;

ზ) სახელმწიფო ვალის, სახელმწიფო სესხებისა და სახელმწიფოს მიერ გარანტირებული სესხების ლიმიტებს;

თ) ინფორმაციას საბიუჯეტო წლის დასაწყისისა და დასასრულისათვის არსებული სახელმწიფო ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების შესახებ.

5. თუ საქართველოს პარლამენტი არ მიიღებს წლიურ საბიუჯეტო კანონს, საქართველოს მთავრობა საქართველოს პრეზიდენტთან შეთანხმებით 2 კვირაში წარუდგენს მას კანონპროექტის ახალ ვარიანტს. *(24.02.2004 N 3361)*

5[1]. სახელმწიფო ბიუჯეტის დაუმტკიცებლობის შემთხვევაში პარლამენტის დათხოვნისას, პრეზიდენტი დეკრეტით ამტკიცებს სახელმწიფო ბიუჯეტს და ახლადარჩეული პარლამენტის უფლებამოსილების ცნობიდან ერთ თვეში წარუდგენს მას დასამტკიცებლად. *(24.02.2004 N 3361)*

6. წლიური საბიუჯეტო კანონი და მისი დანართები უნდა გამოქვეყნდეს და ხელმისაწვდომი იყოს საზოგადოებისათვის.

მუხლი 24. წლიურ საბიუჯეტო კანონში ცვლილებების შეტანა

1. წლიური საბიუჯეტო კანონით გათვალისწინებულ ასიგნებებში ცვლილებების შეტანის შესახებ წინადადებას ვალდებულების აღებამდე და ხარჯის გაწევამდე საქართველოს მთავრობა საქართველოს პრეზიდენტთან შეთანხმებით წარუდგენს საქართველოს პარლამენტს, გარდა ამ კანონის 36-ე მუხლით გათვალისწინებული შემთხვევებისა. *(24.02.2004 N 3361)*

2. კანონის ან სხვა ნორმატიული აქტის პროექტს, რომელიც გავლენას ახდენს წლიური საბიუჯეტო კანონით დადგენილი შემოსავლების ან/და ხარჯების პროგნოზებზე, საქართველოს პარლამენტი მიიღებს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ მას ახლავს კანონპროექტი წლიურ საბიუჯეტო კანონში ცვლილებების შეტანის შესახებ, გარდა ამ კანონის 36-ე მუხლით გათვალისწინებული შემთხვევებისა. აღნიშნული კანონპროექტები საქართველოს პარლამენტმა შეიძლება მიიღოს მხოლოდ საქართველოს მთავრობის თანხმობის შემდეგ, ხოლო მომავალ საფინანსო წელთან დაკავშირებული ზემოაღნიშნული კანონპროექტები – საქართველოს მთავრობის მიერ პარლამენტთან შეთანხმებული სახელმწიფო ბიუჯეტის ძირითადი პარამეტრების ფარგლებში. აღმასრულებელი ხელისუფლების ყველა ღონისძიება, რომელიც გავლენას ახდენს სახელმწიფო ბიუჯეტის შემოსაელების მოცულობაზე, დაუყოვნებლივ ან სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულების მომდევნო კვარტალური ანგარიშის განხილვის დროისათვის მაინც უნდა იქნეს ასახული კანონპროექტში წლიურ საბიუჯეტო კანონში ცვლილებების შეტანის შესახებ. *(24.02.2004 N 3361)*

3. წლიურ საბიუჯეტო კანონში ცვლილებების შეტანის შესახებ კანონპროექტზე დართული მასალები უნდა შეიცავდეს სახელმწიფო ბიუჯეტის საბოლოო შედეგის პროგნოზს, საშუალოვადიანი მაკროეკონომიკური პროგნოზის განახლებულ ვერსიასთან და საშუალოვადიან ფისკალურ პროგნოზებთან ერთად, გარდა იმ შემთხვევისა, როცა მათი წარდგენა საჭირო არ არის ცვლილებების შინაარსიდან გამომდინარე.

4. თუ წლის პირველი ნახევრის ბიუჯეტის შესრულების შესახებ ანგარიშიდან ნათელია, რომ წლიურად პროგნოზირებული შემოსაელები და გრანტები განიცდის 10%-ით ან მეტ დანაკლისს, საქართველოს მთავრობა საქართველოს პრეზიდენტთან შეთანხმებით საქართველოს პარლამენტს წარუდგენს წლიურ საბიუჯეტო კანონში ცვლილებების შეტანის შესახებ კანონპროექტს. *(24.02.2004 N 3361)*

მუხლი 27. საგანგებო ბიუჯეტი

1. საქართველოში არ მის ცალკეულ რეგიონებში საგანგებო მდგომარეობის შემოღების შემთხვევაში საქართველოს პარლამენტს შეუძლია დამტკიცოს საქართველოს მთავრობის მიერ საქართველოს პრეზიდენტთან შეთანხმებული საგანგებო ბიუჯეტი საგანგებო მდგომარეობასთან დაკავშირებულ ღონისძიებათა მიზნობრივი დაფინანსებისათვის.

2. საგანგებო მდგომარეობასთან დაკავშირებით დამატებითი ხარჯების დასაფინანსებლად გადასახადებს, მოსაკრებლებსა და სხვა სავალდებულო გადასახდელებს აწესებს საქართველოს პარლამენტი, რომლებსაც საქართველოს პრეზიდენტთან შეთანხმებით პარლამენტში წარადგენს საქართველოს მთავრობა. *(24.02.2004 N 3361)*

მუხლი 35. სახელმწიფო ბიუჯეტის ყოველკვარტალური მიმოხილვა

ყოველი კვარტლის დასრულებიდან ერთი თვის ვადაში საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო საქართველოს პარლამენტს წარუდგენს სახელმწიფო ბიუჯეტისა და სპეციალური სახელმწიფო ფონდების ყოველკვარტალურ მიმოხილვას, რომელიც მოიცავს:

ა) მაკროეკონომიკისა და საბიუჯეტო სფეროში მიმდინარე მოვლენებს;

ბ) შემოსულობების, გადასახდელების, დეფიციტის, სესხების ან დაფინანსების სხვა წყაროების უაქტობრივი მოცულობების შედარებას წლიური საბიუჯეტო კანონით დამტკიცებულ მოცულობებთან, ძირითადი განსხვავებების განმარტებებს.

მუხლი 36. სახელმწიფო ბიუჯეტის ასიგნებების გადანაწილება

3. საქართველოს ფინანსთა სამინისტროსთან შეთანხმებით საქართველოს პარლამენტს მისთვის გამოყოფილი ასიგნებების გადანაწილებისათვის ამ მუხლის მე-2 პუნქტით დადგენილი უფლების გამოყენება შეუძლია შეუზღუდავად.

მუხლი 42. სესხის აღების გამჭვირვალობა

2. საქართველოს პარლამენტისათვის წარდგენილი ბიუჯეტის შესრულების კვარტალური ანგარიშები უნდა შეიცავდეს დეტალურ ინფორმაციას დაუფარავი ვალის შესახებ.

მუხლი 45. სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულების წლიური ანგარიშისა და ანგარიშგების მომზადება და წარდგენა

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს ინსტრუქციების შესაბამისად და დადგენილ ვადებში მხარჯავი დაწესებულებები და სპეციალური სახელმწიფო ფონდები ამზადებენ საბოლოო ანგარიშებსა და ანგარიშგებებს, რომელთა საფუძველზედაც ფინანსთა სამინისტრო ამზადებს სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულების წლიურ ანგარიშსა და ანგარიშგებას. ეს ანგარიში და ანგარიშგება და საქართველოს კონტროლის პალატის შესაბამისი დასკვნა წარედგინება საქართველოს პარლამენტს საქართველოს კონსტიტუციით დადგენილ ვადებში.

მუხლი 47. საქართველოს კონტროლის პალატის მიერ წლიური ანგარიშების შემოწმება

საქართველოს კონტროლის პალატა ვალდებულია განახორციელოს ცენტრალური ბიუჯეტის, სპეციალური სახელმწიფო ფონდებისა და ადგილობრივი ხელისუფლების საბოლოო ანგარიშების შემოწმება და შემოწმების შედეგების შესახებ ინფორმაცია წარუდგინოს შესაბამისად საქართველოს პარლამენტს და ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოს. კონტროლის პალატის დასკვნაში უნდა აისახოს, თუ რამდენად ზუსტი და სრულია წარმოდგენილი ანგარიშები.

მუხლი 48. სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულების წლიური ანგარიშების დამტკიცება

1. სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულების წლიური ანგარიშების განხილვისა და საქართველოს კონტროლის პალატის მოხსენების მოსმენის შემდეგ საქართველოს პარლამენტი არა უგვიანეს 1 ნოემბრისა იღებს დადგენილებას ანგარიშების დამტკიცების ან დაუმტკიცებლობის შესახებ.

2. თუ საქართველოს პარლამენტი სახელმწიფო ბიუჯეტის შეუსრულებლობის შემთხვევაში არ დამტკიცებს სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულების ანგარიშს, საქართველოს პრეზიდენტი განიხილავს მთავრობის პასუხისმგებლობის საკითხს და პარლამენტს ერთ თვეში აცნობებს თავისი დასაბუთებული გადაწყვეტილების თაობაზე.

3. საქართველოს პარლამენტი უფლებამოსილია გააკონტროლოს საქართველოს მთავრობის მიერ სახელმწიფო ბიუჯეტის სახსრების ხარჯვის კანონიერება და დარღვევების აღმოჩენის შემთხვევაში მიმართოს საქართველოს პრეზიდენტს საბიუჯეტო სახსრების ხარჯვის შეჩერების მოთხოვნით. საბიუჯეტო სახსრების არაკანონიერი ხარჯვის დადასტურების შემთხვევაში პრეზიდენტი იღებს შესაბამის გადაწყვეტილებას. *(24.02.2004 N 3361)*

მუხლი 51. მისაღები ნორმატიული აქტები

1. ამ კანონის მიღებიდან ერთი თვის ვადაში საქართველოს აღმასრულებელმა ხელისუფლებამ საქართველოს პარლამენტს წარუდგინოს შემდეგი ნორმატიული აქტების პროექტები:

ა) საქართველოს კანონის პროექტი „ავტონომიური რესპუბლიკებისა და საქართველოს სხვა ტერიტორიული ერთეულების საბიუჯეტო სისტემის შესახებ";

ბ) საქართველოს კანონის პროექტი „სახელმწიფო ხანინის შესახებ";

გ) საქართველოს კანონის პროექტი „საგადასახადო და არასაგადასახადო შემოსავლების სახელმწიფო, ავტონომიური რესპუბლიკებისა და ადგილობრივ ბიუჯეტებს შორის განაწილებისა და საერთოსახელმწიფოებრივი გადასახადებიდან აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკებისა და საქართველოს სხვა ტერიტორიული ერთეულების ბიუჯეტებში ანარიცხების ვრცელვადიანი ნორმატივების შესახებ";

დ) საქართველოს კანონის პროექტი „სახელმწიფო ვალის შესახებ" საქართველოს კანონში ცვლილებებისა და დამატებების შეტანის თაობაზე";

ე) საქართველოს ორგანული კანონის პროექტი „ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის შესახებ" საქართველოს ორგანულ კანონში ცვლილებებისა და დამატებების შეტანის თაობაზე".

2. საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო შეიმუშავებს და იღებს ამ კანონის ამოქმედებისათვის აუცილებელი ნორმატიული აქტების პროექტებს საბიუჯეტო და სახამინო საქმიანობის შესახებ.

(საქართველოს 2005 წლის 10 მაისის კანონი - სსმ I, 2005 წ., №11, მუხ. 67)

მუხლი 51[1].

საქართველოს სოციალური დაზღვევის ერთიანი სახელმწიფო ფონდის 2004 წლის შემოსავლებისა და ხარჯების ბალანსს საქართველოს პარლამენტი ამტკიცებს საქართველოს 2004 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტთან ერთად. *(23.07.2003 N2585 ძალაშია 2004 წლის 1 იანვრიდან)*

საქართველოს ორგანული კანონი

საქართველოს ეროვნული ბანკის შესახებ[1]

ამონარიდი

მუხლი 2. ეროვნული ბანკის ძირითადი ამოცანები და ფუნქციები

2. საქართველოს პარლამენტის მიერ განსაზღვრული ფულად-საკრედიტო და სავალუტო პოლიტიკის ძირითადი მიმართულებების შესაბამისად, რომელიც ორიენტირებულია ფასების სტაბილურობის უმრუნველყოფაზე, ეროვნული ბანკის ფუნქციებია:

ა) შეიმუშაოს და განახორციელოს ფულად-საკრედიტო და სავალუტო პოლიტიკა.

ბ) განახორციელოს კომერციული ბანკების, არასაბანკო სადეპოზიტო დაწესებულებებისა და ვალუტის გადამცველი პუნქტების საქმიანობის ზედამხედველობა მათი ლიცენზირების, რეგულირებისა და მემოწმების მეშვეობით, კომერციული ბანკებისა და არასაბანკო სადეპოზიტო დაწესებულებების დროებითი ადმინისტრაციის რეჟიმში მართვა და ლიკვიდაცია;

გ) ფლობდეს, ინახავდეს და განკარგავდეს ოფიციალურ საერთაშორისო რეზერვებს.

დ) იყოს საქართველოს მთავრობის ბანკირი, მრჩეველი და ფისკალური აგენტი;

ე) უზრუნველყოფდეს საგადახდო სისტემის ეფექტიან ფუნქციონირებას;

ვ) ხელს უწყობდეს საიმედო და მდგარდი საფინანსო-საკრედიტო სისტემის ჩამოყალიბებასა და ფუნქციონირებას.

ზ) კომერციული ბანკებისა და არასაბანკო სადეპოზიტო დაწესებულებებისათვის დააწესოს საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი ბუღალტრული ანგარიშგების წესები და პროცედურები.

მუხლი 6. ეროვნული ბანკის მმართველობა

5. ეროვნული ბანკის საბჭოს წევრებს საქართველოს პრეზიდენტის წარდგინებით შვიდი წლის ვადით, პარლამენტის წევრთა სრითი შემადგენლობის უმრავლესობით, ირჩევს საქართველოს პარლამენტი.

6. ეროვნული ბანკის საბჭოს წევრის გადაყენება საქართველოს კონსტიტუციის 64-ე მუხლის შესაბამისად შეიძლება მხოლოდ საქართველოს პარლამენტის გადაწყვეტილებით.

9. ეროვნული ბანკის პრეზიდენტი გათავისუფლდება, თუ იგი:

ა) საქართველოს პარლამენტის გადაწყვეტილებით საქართველოს კონსტიტუციის 64-ე მუხლის შესაბამისად გადაყენებულია ეროვნული ბანკის საბჭოს წევრის თანამდებობიდან.

ბ) დაკარგა საბჭოს წევრის თანამდებობის დაკავების უფლება ამ კანონის მე-10 მუხლის შესაბამისად;

გ) დაუშვა სერიოზული სამსახურებრივი გადაცდომა, რითაც არსებითი ზარალი მიაყენა ეროვნულ ბანკს;

დ) ვერ ასრულებს თავის მოვალეობას ჯანმრთელობის მდგომარეობის ან სასამართლოს მიერ ქმედუუნაროდ ცნობის გამო;

ე) გახდა ვალაუვალი ან გამოცხადებულია გაკოტრებულად და არ არის რეაბილიტირებული.

ანალოგიური წესით ხდება ეროვნული ბანკის ვიცე-პრეზიდენტების თანამდებობიდან გათავისუფლება.

მუხლი 8. ეროვნული ბანკის საბჭოს უფლებამოსილებანი

ვ) განიხილოს, დაამტკიცოს და საქართველოს პარლამენტს წარუდგინოს ეროვნული ბანკის წლიური მოხსენებები და საფინანსო ანგარიშგებანი.

მუხლი 9. საბჭოს წევრების დამატებითი სარგოების განსაზღვრა

ეროვნული ბანკის საბჭოს წევრთა დამატებითი სარგოების ოდენობას განსაზღვრავს საქართველოს პარლამენტი.

მუხლი 22. ეროვნული ბანკის კაპიტალი

1. ეროვნული ბანკის განცხადებული საწესდებო კაპიტალი შეადგენს 15.000.000 (თსუთმეტი მილიონი) ლარს, მასში ცვლილებების შეტანა შეიძლება ეროვნული ბანკის საბჭოს წარდგენის საფუძველზე პარლამენტის გადაწყვეტილებით. საწესდებო კაპიტალის მთელი ეს თანხა არ ექვემდებარება გადაცემას და არ შეიძლება გამოყენებული იქნეს უზრუნველყოფის სახით.

მუხლი 28. ფულად-საკრედიტო პოლიტიკა

2. თუ საქართველოს ეროვნულ ბანკთან კონსულტაციის შემდეგ საქართველოს პარლამენტი ან საქართველოს პრეზიდენტი მიიჩნევს, რომ საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ განსორციელებული ფულად-საკრედიტო პოლიტიკა არ შეესაბამება ამ კანონის მე-2 მუხლში აღნიშნულ ფასების სტაბილურობის უზრუნველყოფის უმთავრეს ამოცანას, ან ხელს არ უწყობს მის შესრულებას, საქართველოს პარლამენტს ან საქართველოს პრეზიდენტს შეუძლიათ დააყენონ ფულად-საკრედიტო პოლიტიკაში ცვლილებების შეტანის საკითხი, რის შემდეგაც ეროვნულ ბანკთან კონსულტაციებით განისაზღვრება ეროვნული ბანკის მიერ განსახორციელებლად ფულად-საკრედიტო პოლიტიკაში ცვლილებების შეტანის საჭიროება. თუ პარლამენტი მიიღებს გადაწყვეტილებას, რომ ეროვნულმა ბანკმა თავისი სტაბილურობის უზრუნველყოფის ინტერესების შესაბამისად უნდა შეცვალოს ფულად-საკრედიტო პოლიტიკა, მამინ ეროვნული ბანკი დაუყოვნებლივ შეუდგება შეცვლილი ფულად-საკრედიტო პოლიტიკის გაგარებას და განახორციელებს მას პარლამენტის მიერ მიღებული გადაწყვეტილების მოქმედების მთელი ვადის განმავლობაში. პარლამენტის გადაწყვეტილებაში ჩამოყალიბებული უნდა იყოს ფულად-საკრედიტო პოლიტიკის ცვლილებების ხასიათი, აგრეთვე პრინციპული მიზეზები, რომლებიც განაპირობებენ მისი შეცვლის საჭიროებას, გადაწყვეტილების მოქმედების ვადის აღნიშვნით, იმ პირობის მითითებით, რომ მას პარლამენტი არ გააუქმებს ან არ შეცვლის.

3. თუ ეროვნული ბანკი არ დაეთანხმა პარლამენტის გადაწყვეტილებას, აეტომატურად დგება ეროვნული ბანკის საბჭოს ეადამდე გადარჩევის საკითხი.

მუხლი 50. ოფიციალური საერთაშორისო რეზერვები

3. საერთაშორისო რეზერვების დონის დაქვეითების ან, ეროვნული ბანკის აზრით, მათი დონის ისეთი დაქვეითების საშიშროების შექმნისას, რომელიც საფრთხეს შეუქმნის საქართველოს ფულად-საკრედიტო და სავალუტო ანგარიშსწორების შესაძლებლობას, ეროვნული ბანკი საქართველოს

პარლამენტს განსახილველად წარუდგინოს ბიუჯეტის საერთაშორისო რეზერვების მდგომარეობა და იმ მიზეზების შესახებ, რომლებიც გამოიწვია ამ შეხედულება გამოიწვიოს ასათი შეჩერება, და შესაბამებს მექანიკი მდგომარეობის გამოსწორების ღონისძიებებს.

4. ეროვნული ბანკი სისტემატიურად აწვდის პარლამენტს ინფორმაციას და წარუდგენს ბის მესაბამის ინფორმაციას მანამდე, ვიდრე მდგომარეობა, ბანკის შეფასებით, სგანილ ერი არ გახდება.

მუხლი 57. ეროვნული ბანკის კრედიტები

7. თუ, ეროვნული ბანკის აზრით, არსებობს ამ მუხლის მე-5 პუნქტით გათვალისწინებული ლიმიტის გადაჭარბების საშიშროება, ეროვნული ბანკი პარლამენტს წარუდგენს ბუსხერხის, რომელიც აღინიშნება ფინანსთა საბანკისტროსათვის ეგეცქული და ჯერ და ეფარაფი სესხების თანმ. ავრეთვე მიზეზები, რომლებმაც შეიძლება გამოიწვიოს ლიმიტის გადაჭარბება, და რეკომენდაციები შეტანილი მდგომარეობის გამოსწორების შესახებ. თუ ამ მუხლის მე-5 პუნქტში ეთვალისწინებული ლიმიტი გადაჭარბებული იქნება ამ მუხლის მე-6 პუნქტის შესაბამისად, ბანკი წარადგენს დამატებით ანგარიშებს და რეკომენდაციებს, რომლებიც მას აუცილებლად ჩაბმია მდგომარეობის გამოსწორებლად და მომდევნო საფინანსო წელს ანალოგიური მდგომარეობის თავიდან ასაცილებლად.

მუხლი 67. ეროვნული ბანკის ანგარიშგების აუდიტი

ეროვნული ბანკის ანგარიშგების აუდიტს ახორციელებენ პარლამენტის მიერ დანიშნული დამოუკიდებელი აუდიტორები. დამოუკიდებელი აუდიტორების შერჩევა ხდება საგენერო კომისიის მიერ, რომლის შემადგენლობას საფინანსო - საბიუჯეტო კომიტეტის წარდგინებით ამტკიცებს პარლამენტი

მუხლი 68. ეროვნული ბანკის საბალანსო ანგარიშგებისა და დოკუმენტების წარდგენა და გამოქვეყნება

1. ყოველი საფინანსო წლის დამთავრებიდან 3 თვის განმავლობაში ეროვნული ბანკი საქართველოს პარლამენტს წარუდგენს შემდეგ დოკუმენტებს:

ა) აუდიტორების მიერ დამოწმებული საფინანსო ანგარიშგების ასლს;

ბ) ოპერაციებისა და განსახილველი წლის განმავლობაში საქმის მდგომარეობის ანგარიშს;

გ) ეკონომიკის მდგომარეობის ანგარიშს;

2. ეროვნული ბანკი ამზადებს და ყოველი თვის ბოლო სამუშაო დღის შემდეგ მაქსიმალურად მოკლე ვადამი, მაგრამ არა უგვიანეს 10 სამუშაო დღისა, საქართველოს პარლამენტს წარუდგენს შესაბამისი თვის ანგარიშგებას ბალანსის მდგომარეობის შესახებ.

მუხლი 69. ფულად-საკრედიტო და სავალუტო პოლიტიკის ძირითადი მიმართულებების განსაზღვრა და ანგარიშგება

1. ახალი საფინანსო წლის დაწყებამდე სამი თვით ადრე ეროვნული ბანკი საქართველოს პარლამენტს წარუდგენს მომავალი წლის ფულად-საკრედიტო და სავალუტო პოლიტიკის ძირითადი მიმართულებების პროექტს. პარლამენტი დადგენილებით განსაზღვრავს ფულად-საკრედიტო და სავალუტო პოლიტიკის ძირითად მიმართულებებს მომავალი წლისათვის. თუ პარლამენტი ახალი საფინანსო წლის დაწყებამდე ვერ განსაზღვრავს ფულად-საკრედიტო და სავალუტო პოლიტიკის ძირითად მიმართულებებს, ეროვნული ბანკი მოქმედებს მის მიერ შემუშავებული პროექტის ფარგლებში.

3. ყოველწლიურად, საფინანსო წლის დამთავრებიდან არა უგვიანეს სამი თვისა, ეროვნული ბანკი პარლამენტს წარუდგენს ანგარიშს ფულად-საკრედიტო და სავალუტო პოლიტიკის განხორციელების შესახებ. პარლამენტი ამტკიცებს წარდგენილ ანგარიშს.

4. ეროვნული ბანკის ანგარიშის დამტკიცებლობის შემთხვევაში პარლამენტი იღებს გადაწყვეტილებას ეროვნული ბანკის საქმიანობის გაუმჯობესების ღონისძიებათა შესახებ. გამოვლენილი ხარვეზების აღმოფხვრის მიზნით რეკომენდაციებს აძლევს ეროვნულ ბანკს.

საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებების შესახებ *ამონარიდი*

მუხლი 8. რეკომენდაციები საერთაშორისო ხელშეკრულების დადების თაობაზე

1. საქართველოს პარლამენტი თავის რეკომენდაციებს საერთაშორისო ხელშეკრულების დადების თაობაზე წარუდგენს საქართველოს პრეზიდენტს.

2. რეკომენდაციების წარდგენა მათ კომპეტენციას მიკუთვნებულ საკითხებზე შეუძლიათ აგრეთვე საქართველოს უზენაეს სასამართლოსა და სახალხო დამცველს.

3. რეკომენდაციები საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულების დადების თაობაზე უნდა შეიცავდეს ხელშეკრულების დადების მიზანშეწონილობის დასაბუთებას.

4. რეკომენდაციების მოწონების შემთხვევაში საქართველოს პრეზიდენტი, მათი წარდგენიდან ორი თვის ვადაში, აუალებს საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტროს, მოამზადოს წინადადება აღნიშნული ხელშეკრულების დადების თაობაზე.

მუხლი 14. საერთაშორისო ხელშეკრულება, რომლის სავალდებულოდ აღიარებაზე თანხმობას გამოხატავს საქართველოს პარლამენტი

1. საქართველოს პარლამენტი გამოხატავს თანხმობას საქართველოსათვის საერთაშორისო ხელშეკრულების სავალდებულოდ აღიარებაზე რატიფიკაციის (ან შეერთების) გზით.

2. იმ საერთაშორისო ხელშეკრულების გარდა, რომელიც ითვალისწინებს რატიფიკაციას, სავალდებულოა აგრეთვე ისეთი საერთაშორისო ხელშეკრულების რატიფიკაცია (ან მასთან შეერთება), რომელიც:

ა) ითვალისწინებს საერთაშორისო ორგანიზაციაში ან სახელმწიფოთაშორის კავშირში საქართველოს შესვლას;

ბ) სამხედრო ხასიათისაა;

გ) ეხება სახელმწიფოს ტერიტორიულ მთლიანობას ან სახელმწიფო საზღვრების შეცვლას;

დ) დაკავშირებულია სახელმწიფოს მიერ სესხის აღებასა და გაცემასთან;

ე) მოითხოვს შიდასახელმწიფოებრივი კანონმდებლობის შეცვლას, ნაკისრ საერთაშორისო ვალდებულებათა შესასრულებლად აუცილებელი კანონებისა და კანონის ძალის მქონე აქტების მიღებას;

ვ) რატიფიკაციას საჭიროებს საქართველოს სხვა საკანონმდებლო აქტის თანასმად.

მუხლი 15. საერთაშორისო ხელშეკრულების საქართველოს პარლამენტში წარდგენა

1. საერთაშორისო ხელშეკრულება, რომლის საავალდებულოდ აღიარებაზე თანხმობას გამოხატავს საქართველოს პარლამენტი, საქართველოს პარლამენტს რატიფიცირებისათვის (ან მასთან შეერთებისათვის) წარუდგენს მხოლოდ საქართველოს პრეზიდენტი.

2. საერთაშორისო ხელშეკრულება რატიფიცირებისათვის (ან შეერთებისათვის) წარდგენილ უნდა იქნეს ქართულ ენაზე (უცხოენოვანი აუთენტური ტექსტის არსებობისას, იგი წარდგენილ უნდა იქნეს ოფიციალურად დამოწმებულ ქართულ თარგმანთან ერთად). ხელშეკრულებას უნდა ახლდეს საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს დასკვნა საქართველოს კანონმდებლობასთან მისი შესაბამისობისა და შესაძლო სამართლებრივი შედეგების შესახებ, საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს დასკვნა ამ ხელშეკრულების დადების შესაძლო საფინანსო-ეკონომიკური შედეგების შესახებ, საქართველოს აღმასრულებელი ხელისუფლების შესაბამისი ცენტრალური ორგანოს დასკვნა და საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტროს დასკვნა შესაძლო საგარეო-პოლიტიკური შედეგების შესახებ.

3. საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებების უცხოენოვანი ტექსტების ქართულად თარგმნასა და თარგმანის ოფიციალურ დამოწმებას ახორციელებს საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტრო.

4. საქართველოს პრეზიდენტი რატიფიცირებისათვის (ან შეერთებისათვის) წარდგენილ საერთაშორისო ხელშეკრულებასთან ერთად, საჭიროების შემთხვევაში, საქართველოს პარლამენტს წარუდგენს კანონშროექტს საქართველოს შესაბამის საკანონმდებლო აქტში ცვლილებებისა და დამატებების შეტანის შესახებ.

(საქართველოს 2000 წლის 16 მაისის ორგანული კანონი - სსმI, 2000 წ. N21, მუხ. 55)

მუხლი 16. სარატიფიკაციოდ წარდგენილ საერთაშორისო ხელშეკრულებათა წინასწარი განხილვა

საქართველოს პარლამენტში სარატიფიკაციოდ წარდგენილ საერთაშორისო ხელშეკრულებას, აგრეთვე მე-15 მუხლის მე-4 პუნქტით გათვალისწინებულ კანონპროექტს, წინასწარ განიხილავს საქართველოს პარლამენტის საგარეო საქმეთა კომიტეტი, საჭიროების შემთხვევაში - საქართველოს პარლამენტის სხვა კომიტეტებთან ერთად, და გამოაქვს შესაბამისი დასკვნა.

მუხლი 17. საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულების რატიფიკაციის (ან შეერთების) შესახებ გადაწყვეტილების მიღება

1. საქართველოს პრეზიდენტის მიერ რატიფიცირებისათვის (ან მასთან შეერთებისათვის) წარდგენილ საერთაშორისო ხელშეკრულებას განიხილავს საქართველოს პარლამენტი და სრული შემადგენლობის უმრავლესობით იღებს შესაბამის გადაწყვეტილებას დადგენილების სახით.

2. საერთაშორისო ხელშეკრულების რატიფიკაციის (ან მასთან შეერთების) შესახებ მიღებული დადგენილების საფუძველზე საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტრო გასცემს სარატიფიკაციო სიგელს, რომელსაც ხელს აწერს საქართველოს პრეზიდენტი და ადასტურებს საქართველოს საგარეო საქმეთა მინისტრი.

მუხლი 19. საქართველოს ნორმატიულ აქტებში საერთაშორისო ხელშეკრულებიდან გამომდინარე ცვლილებებისა და დამატებების შეტანა

1. საქართველოს პარლამენტი საერთაშორისო ხელშეკრულების საეალ-დებულოდ აღიარების საკითხის გადაწყვეტამდე, საჭიროების შემთხვევაში, იხილავს და თავისი კომპეტენციის ფარგლებში იღებს გადაწყვეტილებას საქართველოს შესაბამის ნორმატიულ აქტში ცვლილებებისა და დამატებების შეტანის შესახებ.

2. საქართველოს პრეზიდენტი საერთაშორისო ხელშეკრულების საეალ-დებულოდ აღიარების საკითხის გადაწყვეტამდე, საჭიროების შემთხვევაში, თავისი კომპეტენციის ფარგლებში იხილავს და იღებს გადაწყვეტილებას საქართველოს შესაბამის ნორმატიულ აქტში ცვლილებებისა და დამატებების შეტანის შესახებ.

მუხლი 25. საქართველოს პრეზიდენტისა და პარლამენტის ინფორმირება საერთაშორისო ხელშეკრულების შესახებ

საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტრო დაუყოვნებლივ აცნობებს საქართველოს პრეზიდენტსა და პარლამენტს საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულების დადების, აგრეთვე მისი მოქმედების შეწყვეტის ან შეჩერების შესახებ.

მუხლი 30. საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულების ოფიციალური გამოქვეყნება

1. საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულება, რომლის საქართველოსათვის სავალდებულოდ აღიარებაზე თანხმობა გამოხატა საქართველოს პარლამენტმა, ხელშეკრულების ძალაში შესვლის შემდეგ, საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტროს წარდგენილით, ოფიციალურად ქვეყნდება "პარლამენტის უწყებანში".

3. საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულება, რომლის საქართველოსათვის სავალდებულოდ აღიარება არ საჭიროებს საქართველოს პარლამენტისა და საქართველოს პრეზიდენტის მიერ თანხმობის გამოხატვას, ოფიციალურად ქვეყნდება ,,ნორმატიული აქტების შესახებ" საქართველოს კანონის დებულებების შესაბამისად.

მუხლი 32. საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულების შესრულების უზრუნველყოფა

1. საქართველოს პრეზიდენტი და საქართველოს პარლამენტი იღებენ ზომებს საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულების შესრულების უზრუნველსაყოფად.

2. საქართველოს აღმასრულებელი ხელისუფლების ცენტრალური ორგანოები, რომელთა კომპეტენციას განეკუთვნება საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულებით განსაზღვრული საკითხები, უზრუნველყოფენ საქართველოს მიერ საერთაშორისო ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულებების შესრულებას, თვალყურს ადევნებენ ხელშეკრულებიდან გამომდინარე საქართველოს უფლებების დაცვასა და ხელშეკრულების სხვა მხარეების მიერ თავიანთი ვალდებულებების შესრულებას.

3. საქართველოს აღმასრულებელი ხელისუფლების ცენტრალური ორგანოები ვალდებულნი არიან მიაწოდონ საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტროს ინფორმაცია, რომელიც ეხება საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულების შესრულებას.

მუხლი 35. წინადადებები საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულების მოქმედების შეწყვეტის ან შეჩერების თაობაზე

2. ამ მუხლით გათვალისწინებულ წინადადებას საერთაშორისო ხელშეკრულების მოქმედების შეწყვეტის ან შეჩერების თაობაზე, რომლის საქართველოსათვის საავალდებულოდ აღიარებაზე თანხმობა გამოხატა საქართველოს პრეზიდენტმა ან საქართველოს პარლამენტმა, საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტრო წარუდგენს საქართველოს პრეზიდენტს.

4. წინადადებას საქართველოს იმ საერთაშორისო ხელშეკრულების მოქმედების შეწყვეტის ან შეჩერების თაობაზე, რომლის საქართველოსათვის საავალდებულოდ აღიარებაზე თანხმობა გამოხატა საქართველოს პარლამენტმა, საქართველოს პრეზიდენტი წარუდგენს საქართველოს პარლამენტს.

მუხლი 36. მოქმედების შეწყვეტის ან შეჩერების მიზნით საქართველოს პარლამენტში წარდგენილ საერთაშორისო ხელშეკრულებათა წინასწარი განხილვა

საქართველოს პარლამენტში მოქმედების შეწყვეტის ან შეჩერების მიზნით წარდგენილ საერთაშორისო ხელშეკრულებას წინასწარ განიხილავს საქართველოს პარლამენტის საგარეო საქმეთა კომიტეტი, საჭიროების შემთხვევაში - საქართველოს პარლამენტის სხვა კომიტეტებთან ერთად, და გამოაქვს შესაბამისი დასკვნა.

მუხლი 37. გადაწყვეტილება საქართველოს საერთაშორისო ხელშეკრულების მოქმედების შეწყვეტის ან შეჩერების შესახებ

1. საქართველოს პარლამენტი სრული შემადგენლობის უმრავლესობით, დადგენილების სახით იღებს გადაწყვეტილებას საქართველოს იმ საერთაშორისო ხელშეკრულების მოქმედების შეწყვეტის ან შეჩერების შესახებ, რომლის საქართველოსათვის საავალდებულოდ აღიარებაზე თანხმობა მან გამოხატა.

2. საქართველოს პრეზიდენტი ბრძანებულების სახით იღებს გადაწყვეტილებას საქართველოს იმ საერთაშორისო ხელშეკრულების მოქმედების შეწყვეტის ან შეჩერების შესახებ, რომლის საქართველოსათვის საავალდებულოდ აღიარებაზე თანხმობა მან გამოხატა.

3. საქართველოს საგარეო საქმეთა მინისტრი ბრძანების სახით იღებს გადაწყვეტილებას საქართველოს იმ საერთაშორისო ხელშეკრულების მოქმედების შეწყვეტის ან შეჩერების შესახებ, რომლის საქართველოსათვის საავალდებულოდ აღიარებაზე თანხმობა მან გამოხატა.

საქართველოს კანონი

აუდიტორული საქმიანობის შესახებ

ამონარიდი

მუხლი 4.

აუდიტორი არის ფიზიკური პირი, რომელსაც აქვს საქართველოს პარლამენტთან არსებული აუდიტორული საქმიანობის საბჭოს მიერ გაცემული აუდიტორის საკვალიფიკაციო სერტიფიკატი. იგი აუდიტორულ საქმიანობას ეწევა ინდივიდუალურად ლიცენზიის საფუძველზე და/ან აუდიტური ფირმის მეშვეობით. *(27.06.97. N 810 „პარლამენტის უწყებანი" N 33)*

მუხლი 8.

აუდიტორული საქმიანობის რეგულირების სისტემაში სახელმწიფოს ფუნქციების განხორციელების მიზნით, საქართველოს პარლამენტის გადაწყვეტილებით, იქმნება საქართველოს პარლამენ-

ტთან არსებული აუდიტორული საქმიანობის საბჭო. აუდიტორული საქმიანობის საბჭოს კომპეტენცია და ფუნქციები განისაზღვრება ამ კანონითა და აუდიტორული საქმიანობის საბჭოს დებულებით, რომელსაც ამტკიცებს საქართველოს პარლამენტი.

მუხლი 10.

აუდიტორთა ატესტაციას /კვალიფიკაციის დონის განსაზღვრა/ ახდენს საქართველოს პარლამენტთან არსებული აუდიტორული საქმიანობის საბჭო. ატესტაციაზე დაიშვებიან უმაღლესი ან საშუალო სპეციალური ეკონომიკური ან იურიდიული განათლების მქონე ფიზიკური პირები, რომელთაც აქვთ აუდიტორად, აუდიტური ფირმის სპეციალისტად, ბუღალტრად, ეკონომისტად, რევიზორად, იურისტად, საწარმოს ხელმძღვანელად, ეკონომიკური პროფილის მეცნიერ მუშაკად ან პედაგოგად მუშაობის სულ ცოტა ხუთი წლის სტაჟი.

საატესტაციო გამოცდების ჩაბარების მემთხვევაში პირი იღებს საკვალიფიკაციო სერთიფიკატს, რომლის მოქმედების ვადა ხუთ წელს არ აღემატება.

ატესტაციის კონკრეტული პირობები განისაზღვრება შესაბამისი დებულებით, რომელსაც ამტკიცებს აუდიტორული საქმიანობის საბჭო.

საქართველოს კანონი

ბუღალტრული აღრიცხვისა და ანგარიშგების რეგულირების შესახებ

მუხლი 1. კანონის მიზანი

ამ კანონის მიზანია:

ა) საქართველოში ბუღალტრული აღრიცხვის რეფორმის განხორციელების ხელშეწყობა;

ბ) ბუღალტრული აღრიცხვისა და ანგარიშგების სახელმწიფო რეგულირებისა და თვითრეგულირების სფეროების განსაზღვრა;

გ) ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების დამკვიდრება;

დ) ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტების კომისიის შექმნა.

მუხლი 2. ტერმინთა განმარტება

კანონში გამოყენებულ ტერმინებს აქვთ შემდეგი მნიშვნელობა:

ა) ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტები - ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების კომიტეტის მიერ დამტკიცებული ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტები;

ბ) ბუღალტრული აღრიცხვისა და ანგარიშგების სახელმწიფო რეგულირება - სახელმწიფო ორგანოების მიერ საკანონმდებლო და კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტების მიღებით ბუღალტრული აღრიცხვისა და ანგარიშგების წესებისა და ნორმების დადგენა;

გ) ბუღალტრული აღრიცხვისა და ფინანსური ანგარიშგების თვითრეგულირება - ბუღალტერთა დამოუკიდებელი პროფესიული ორგანიზაციების მიერ კერძო სამართლის სუბიექტების ბუღალტრული აღრიცხვის სრულყოფა ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად, ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტების კომისიის მიერ დამტკიცებული სტანდარტების ინტერპრეტაციების, დროებითი სტანდარტებისა და მეთოდური მითითებების პრაქტიკაში დამკვიდრების გზით;

დ) სტანდარტების ინტერპრეტაცია - ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების დებულებებისა და ტერმინების გაგების მიზნით შემუშავებული ახსნა-განმარტებები;

ე) ბუღალტრული აღრიცხვის დროებითი სტანდარტები - საქართველოს პარლამენტთან არსებული ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტების კომისიის მიერ დამტკიცებული ბუღალტრული აღრიცხვის დროებითი წესები, დადგენილი იმ სააღრიცხვო ობიექტებისათვის, რომელთა ბუღალტრული აღრიცხვა და ანგარიშგება არ რეგულირდება საქართველოს კანონმდებლობითა და ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტებით.

მუხლი 3. ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტები

საქართველო აღიარებს ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტებს.

მუხლი 4. ბუღალტრული აღრიცხვისა და ანგარიშგების მარეგულირებელი ნორმატიული აქტები

ბუღალტრული აღრიცხვა და ანგარიშგება რეგულირდება „მეწარმეთა შესახებ" საქართველოს კანონით, ამ კანონითა და სხვა საკანონმდებლო და კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტებით.

მუხლი 5. ბუღალტრული აღრიცხვისა და ანგარიშგების სახელმწიფო მარეგულირებელი ორგანო

1. ბუღალტრული აღრიცხვისა და ანგარიშგების სფეროში სახელმწიფო მარეგულირებელი ორგანო არის საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო, რომლის კომპეტენციაა საჯარო სამართლის იურიდიული პირებისათვის ბუღალტრული აღრიცხვის ნორმებისა და წესების დამტკიცება, შესაბამისი ინსტრუქციების, მითითებების გამოცემა და მათი პრაქტიკაში დამკვიდრება.

2. საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო ბუღალტრული აღრიცხვისა და ანგარიშგების საკითხებთან დაკავშირებით თანამშრომლობს საქართველოს პარლამენტთან არსებული ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტების კომისიასთან და ბუღალტერთა დამოუკიდებელ პროფესიულ ორგანიზაციებთან.

მუხლი 6. ბუღალტრული აღრიცხვისა და ფინანსური ანგარიშგების თვითრეგულირება

კერძო სამართლის სუბიექტებისათვის ბუღალტრული აღრიცხვისა და ფინანსური ანგარიშგების თვითრეგულირებას ახორციელებენ ბუღალტერთა დამოუკიდებელი პროფესიული ორგანიზაციები და საქართველოს პარლამენტთან არსებული ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტების კომისია.

მუხლი 7. ბუღალტერთა დამოუკიდებელი პროფესიული ორგანიზაციების კომპეტენცია

ბუღალტერთა დამოუკიდებელი პროფესიული ორგანიზაციების კომპეტენციას განეკუთვნება:

ა) ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების ინტერპრეტაციების შემუშავება;

ბ) ბუღალტრული აღრიცხვის დროებითი სტანდარტების შემუშავება;

გ) ბუღალტერთა კვალიფიკაციის ამაღლება და პროფესიული სერტიფიცირება.

მუხლი 8. საქართველოს პარლამენტთან არსებული ბუღალრული აღრიცხვის სტანდარტების კომისია

1. საქართველოს პარლამენტთან იქმნება ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტების კომისია, რომელიც აერთიანებს ბუღალტრული აღრიცხვის, ფინანსების, ბიზნესის, ეკონომიკისა და სამართლის სფეროს წარმომადგენლებს. კომისიის შემადგენლობა, რომელშიც შედის საქართველოს ფინანსთა სამინისტროსა და საქართველოს ფასიანი ქაღალდების კომისიის თითო წარმომადგენელი, განისაზღვრება 9 წევრით.

2. ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტების კომისიის წევრებს საქართველოს პარლამენტის საფინანსო-საბიუჯეტო კომიტეტის წარდგინებით, 3 წლის ვადით ამტკიცებს საქართველოს პარლამენტის ბიურო.

3. ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტების კომისიის დებულებას ამტკიცებს საქართველოს პარლამენტი.

მუხლი 9. საქართველოს პარლამენტთან არსებული ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტების კომისიის ფუნქციები

1. საქართველოს პარლამენტთან არსებული ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტების კომისიის ფუნქციებია:

ა) ქართულ ენაზე თარგმნილი ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების სამოქმედოდ შემოღება;

ბ) ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების ინტერპრეტაციების სამოქმედოდ შემოღება;

ე) ბუღალტრული აღრიცხვის დროებითი სტანდარტების დამტკიცება;

ვ) ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტებიდან გამომდინარე ბუღალტრული აღრიცხვის ანგარიშთა გეგმის სტრუქტურის დამტკიცება.

2. საქართველოს პარლამენტთან არსებული ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტების კომისია თავისი ფუნქციების განხორციელებისას თანამშრომლობს საქართველოს სახელმწიფო ორგანოებთან და ბუღალტერთა დამოუკიდებელ პროფესიულ ორგანიზაციებთან.

მუხლი 10. ბუღალტრული აღრიცხვისა და ფინანსური ანგარიშგების წარმოება

1. კერძო სამართლის იურიდიული პირი (მცირე საწარმოსა და არაკომერციული იურიდიული პირის გარდა) ვალდებულია ბუღალტრული აღრიცხვა და ფინანსური ანგარიშგება აწარმოოს ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტებისა და ბუღალტრული აღრიცხვის დროებითი სტანდარტების შესაბამისად.

2. ინდივიდუალურ მეწარმეს, მცირე საწარმოსა და არაკომერციულ იურიდიულ პირს უფლება აქვთ ბუღალტრული აღრიცხვა და ფინანსური ანგარიშგება აწარმოონ ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტებისა და ბუღალტრული აღრიცხვის დროებითი სტანდარტების შესაბამისად.

მუხლი 11. გარდამავალი დებულებანი

1. საქართველოს სასწაელო დაწესებულებებმა ბუღალტრული აღრიცხვის სასწავლო პროგრამები გადაამუშაონ ბუღალტრული აღრიცხვის საერთამორისო სტანდარტებითა და ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტების კომისიის მიერ მიღებული ნორმატიული აქტებით დადგენილი წესებისა და ნორმების შესაბამისად.

2. ამ კანონის მე-10 მუხლის პირველი პუნქტი ამოქმედდეს:

ა) სააქციო საზოგადოებების მიმართ 2000 წლის 1 იანვრიდან;

ბ) შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოებების, კომანდიტური საზოგადოებების, სოლიდარული პასუხისმგებლობის საზოგადოებებისა და კოოპერატივების მიმართ 2001 წლის 1 იანვრიდან.

გ) საბანკო დაწესებულებების მიმართ - 2001 წლის 1 იანვრიდან;

დ) სადაზღვევო კომპანიებისა და დამღვევის სფეროში სამუშავალო ორგანიზაციების მიმართ - 2001 წლის 1 იანვრიდან.

3. ამ კანონთან შესაბამისობაში მოყვანილ იქნეს საქართველოს პრეზიდენტის 1998 წლის 6 თებერვლის N70 ბრძანებულება „საქართველოში ბუღალტრული აღრიცხვისა და ანგარიშგების შესახებ დებულების დამტკიცების თაობაზე".

(საქართველოს 2000 წლის 11 თებერვლის კანონი – სსმ I, 2000წ., №3, მუხ. 4)

მუხლი 12. დასკვნითი დებულებანი

1. ეს კანონი ამოქმედდეს გამოქვეყნებიდან მე-15 დღეს.

2. კანონის ამოქმედებასთან დაკავშირებით ძალადაკარგულად ჩაითვალოს:

ა) საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს 1997 წლის 24 აპრილის "120 ბრძანება „საწარმოს ეანკარგულებამი დარჩენილი მოგებიდან და სხვა საკუთარი სახსრებიდან დასაფარავი ხარჯების შემადგენლობის შესახებ დებულების დამტკიცების თაობაზე" ამ კანონის ამოქმედებისთანავე;

ბ) საქართველოს ფინანსთა სამინისტროსა და საქართველოს სოციალურ-ეკონომიკური ინფორმაციის სახელმწიფო დეპარტამენტის 1996 წლის 11 ივლისის ერთობლიეი „მეთოდური მითითებანი მცირე საწარმოებში საბუღალტრო აღრიცხვისა და ანგარიშგების გამარტივებული ფორმების შესახებ" 2000 წლის 1 იანვრიდან;

გ) საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს 1992 წლის 21 დეკემბრის N130 ბრძანება „საწარმოთა საფინანსო-სამეურნეო საქმიანობის ბუღალტრული აღრიცხვის ანგარიშთა გეგმის დამტკიცების თაობაზე" 2001 წლის 1 იანვრიდან.

საქართველოს პრეზიდენტი **ედუარდ შევარდნაძე**
თბილისი,
1999 წლის 5 თებერვალი

საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკის შესახებ

ამ კანონის მიზანია საქართველოს პარლამენტის ეროვნულ ბიბლიოთეკაში თავმოყრილ იუნიკალური დოკუმენტური მასალების დაცვის, შენახვის და გამოყენების სამართლებრივი რეგულირება. იგი განსაზღვრავს საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკის საქმიანობის ეკონომიკურ, სოციალურ და ადმინისტრაციულ საფუძვლებს, ადგენს მის სტატუსს და ფუნქციებს.

თავი I

ზოგადი დებულებანი

მუხლი 1. საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა

1. საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა (შემდგომ-"ეროვნული ბიბლიოთეკა") არის საქართველოს ძირითადი სამეცნიერო ბიბლიოთეკა, რომელშიც დაცულია საქართველოს ბეჭდვითი გამოცემები, უცხო სახელმწიფოების სამეცნიერო და უნივერსალური ხასიათის უმნიშვნელოვანესი ბეჭდვითი გამოცემები და სხვა დოკუმენტები, ეროვნული ბიბლიოგრაფიის, ინფორმაციის, სამეცნიერო-კვლევითი სამუშაოების, ბიბლიოთეკების მეთოდური საქმიანობის და კულტურის ცენტრი, აგრეთვე ამ სამუშაოების კოორდინატორი საქართველოს კულტურის სამინისტროსთან ერთად.

2. განსაკუთრებული სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის გამო ეროვნული ბიბლიოთეკა ექვემდებარება საქართველოს პარლამენტს.

მუხლი 2. ეროვნული ბიბლიოთეკის საქმიანობის სამართლებრივი საფუძვლები

ეროვნული ბიბლიოთეკის საქმიანობის სამართლებრივი საფუძვლებია საქართველოს კონსტიტუცია, საერთაშორისო ხელშეკრულებები და შეთანხმებები, საქართველოს კანონი "საბიბლიოთეკო საქმის შესახებ", ეს კანონი,საქართველოს სხვა საკანონმდებლო და კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტები.

მუხლი 3. კანონის რეგულირების სფერო

ეს კანონი არეგულირებს ეროვნული ბიბლიოთეკის საქმიანობას, განსაზღვრავს ეროვნული ბიბლიოთეკის ადგილს საქართველოს საბიბლიოთეკო სისტემაში,მის ძირითად ფუნქციებს, თავისებურებებს და საქართველოს პარლამენტთან ურთიერთობის საფუძვლებს.

მუხლი 4. საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა საქართველოს საბიბლიოთეკო სისტემაში

1. ეროვნული ბიბლიოთეკა საქართველოს საბიბლიოთეკო სისტემის მთავარი ბიბლიოთეკაა, ორგანიზაციას უწევს საბიბლიოთეკო, ბიბლიოგრაფიულ და სამეცნიერო-ინფორმაციულ საქმიანობას, ხელს უწყობს ეროვნული და მსოფლიო კულტურის, მეცნიერებისა და განათლების განვითარებას.

2. ეროვნული ბიბლიოთეკის სტრუქტურასა და საქმიანობის წესს განსაზღვრავს დებულება. ეროვნული ბიბლიოთეკის დებულებას, სამტაგო განრიგს და შრომის პირობებს ეროვნული ბიბლიოთეკის გენერალური დირექტორის წარდგინებით ამტკიცებს საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარე.

თავი II

ეროვნული ბიბლიოთეკის სამართლებრივი მდგომარეობა

მუხლი 5. საბიბლიოთეკო საქმიანობის კოორდინაცია

,,საბიბლიოთეკო საქმის შესახებ" საქართველოს კანონის შესაბამისად საბიბლიოთეკო საქმის კოორდინაციას ახორციელებს საქართველოს კულტურის სამინისტრო საქართველოს პარლამენტის ეროვნულ ბიბლიოთეკასთან ერთად. ეს საქმიანობა მოიცავს:

ა) ერთიანი სახელმწიფო საბიბლიოთეკო პოლიტიკის გატარებას;

ბ) საბიბლიოთეკო საქმის შესახებ საერთაშორისო ხელშეკრულებებისა და კონვენციების

მესრულების უზრუნველყოფას;

გ) საბიბლიოთეკო კადრების მომზადება-გადამზადების პოლიტიკის განსაზღვრას;

დ) საბიბლიოთეკო დარგში სახელმწიფო სტანდარტების დაცვის კონტროლს;

ე) საბიბლიოთეკო სტატისტიკური მონაცემების ცენტრალიზებულ შეგროვებას და ანალიზს.

მუხლი 6. ეროვნული ბიბლიოთეკა, როგორც სახელმწიფო საკუთრების ობიექტი

1. ეროვნული ბიბლიოთეკა, ქვეყნის კულტურული მემკვიდრეობის განსაკუთრებით ფასეული ობიექტი, არის მხოლოდ სახელმწიფოს საკუთრება. დაუშვებელია მისი საკუთრების ფორმის, სტატუსის შეცვლა ან ლიკვიდაცია, მისი ფონდების მთლიანობა და გაუხსენებლობა გარანტირებულია.

2. დაუშვებელია ეროვნული ბიბლიოთეკის ფონდების პრივატიზაცია.

3. ეროვნული ბიბლიოთეკის შენობა-ნაგებობები და მიწის ნაკვეთი მის უვადო სარგებლობაშია და არ ექვემდებარება გასხვისებას.

მუხლი 7. ეროვნული ბიბლიოთეკით სარგებლობის უფლება

ეროვნული ბიბლიოთეკით სარგებლობის უფლება ყველასათვის ხელმისაწვდომი და შეუზღუდავია,გარდა სახელმწიფო საიდუმლოების შესახებ კანონმდებლობის შესაბამისად სახელმწიფო საიდუმლოებას მიკუთვნებული დოკუმენტებით სარგებლობის შემზღუდისა.

მუხლი 8. ეროვნული ბიბლიოთეკის უფლებამოსილებანი

ეროვნული ბიბლიოთეკა უფლებამოსილია:

ა) განაგოს სახელმწიფო სახსრები საქართველოს კანონმდებლობისა და თავისი დებულების საფუძველზე;

ბ) მონაწილეობდეს სახელმწიფო საგამომცემლო და საინფორმაციო პოლიტიკის განსაზღვრაში;

გ) გაწევრიანდეს საერთაშორისო საბიბლიოთეკო ორგანიზაციებში, ითანამშრომლოს უცხო სახელმწიფოების ბიბლიოთეკებთან და მონაწილეობა მიიღოს საერთაშორისო საბიბლიოთეკო პროგრამებში;

დ) მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად მიიღოს შესაბამისი ზომები იმ პირთა მიმართ, რომლებიც არღვევენ ბიბლიოთეკით სარგებლობის წესებს ან მატერიალურ ზიანს აყენებენ ბიბლიოთეკას;

ე) ეწეოდეს საგამომცემლო საქმიანობას, ჰქონდეს საკუთარი გამომცემლობა და სტამბა;

ვ) ეწეოდეს კანონმდებლობით განსაზღვრულ სხვა საქმიანობას.

მუხლი 9. ეროვნული ბიბლიოთეკის მოვალეობანი

ეროვნული ბიბლიოთეკის მოვალეობაა:

ა) ეროვნული ბიბლიოთეკის შევსება საქართველოში და მის საზღვრებს გარეთ გამოცემული წიგნებითა და ნაბეჭდი მასალებით, აგრეთვე ისეთი ლიტერატურითა და ნაბეჭდი მასალებით, რომლებიც ეხება საქართველოს ან შეიცავს მის შესახებ რაიმე ინფორმაციას, მათი დაცვა, დამუშავება და სარგებლობის უზრუნველყოფა;

ბ) მსოფლიო კულტურის უსაფუძვლობებით სარგებლობის უზრუნველყოფა;

გ) ძველნაბეჭდ და იშვიათ გამოცემათა სახელმწიფო ფონდის ორგანიზება, დაცვა, დამუშავება და სარგებლობის უზრუნველყოფა;

დ) საქართველოში ნაბეჭდი პროდუქციის ბიბლიოგრაფიული მაჩვენებლებისა და სტატისტიკის შედგენა და პუბლიკაცია;

ე) საქართველოს სხვა ბიბლიოთეკებიდან ისეთი ლიტერატურის მიღება, დაცვა და დამუშავება, რომლებიც ადგილებზე არ ყამოიყენება, მაგრამ აქვს სამეცნიერო,ტექნიკური და კულტურული ღირებულება;

ვ) სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობა ბიბლიოთეკათმცოდნეობის, ბიბლიოგრაფმცოდნეობის, წიგნთმცოდნეობისა და ინფორმატიკის განვითარების მიზნით;

ზ) ეროვნული ბიბლიოთეკის დაკომპლექტება სამართლებრივი, ისტორიული და პოლიტიკური ხასიათის ლიტერატურით, აგრეთვე საზოგადოებრივ მეცნიერებათა სხვა დოკუმენტებით,ნორმატიული აქტებით, მონაცემების ბაზის შექმნა სახელმწიფოს საკანონმდებლო და აღმასრულებელი ხელისუფლების ორგანოების ინფორმაციით უზრუნველყოფის მიზნით;

თ) საქართველოს პარლამენტის წევრების, სხვა სახელმწიფო მოხელეთა და იმ პირთა უზრუნველყოფა ინფორმაციით, რომლებიც ასრულებენ სახელმწიფო დავალებებს (მათ შორის, საქართველოს

საზღვრებს გარეთ), რისთვისაც გამოყენებული უნდა იქნეს როგორც საქართველოს, ისე სხვა ქვეყნების ბიბლიოთეკების საინფორმაციო რესურსები;

ი) მრავალმხრივი ინფორმაციული ანალიზის ჩატარება კონკრეტულ პრობლემებზე, რომლებიც დგას საქართველოს პარლამენტის ან აღმასრულებელი ხელისუფლების წინაშე

მუხლი 10. ეროვნული ბიბლიოთეკის მართვა

1. ეროვნული ბიბლიოთეკის საქმიანობას მართავს გენერალური დირექტორი, რომელსაც თანამდებობაზე ნიშნავს და თანამდებობიდან ათავისუფლებს საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარე.

2. ამ კანონისა და თავისი კომპეტენციის შესაბამისად გენერალური დირექტორი პასუხს აგებს ბიბლიოთეკის საქმიანობაზე.

3. გენერალური დირექტორი დებს ხელშეკრულებებს, მათ შორის, შრომითს, გასცემს მინდობილობას, ხსნის ანგარიშს ბანკში, განაგებს სახსრებს, გამოსცემს ბრძანებებს და იძლევა მითითებებს, რომლებიც შესასრულებლად სავალდებულოა ბიბლიოთეკის ყველა მუშაკისათვის, აგრეთვე პარლამენტის თავმჯდომარის თანხმობით თანამდებობაზე ნიშნავს და თანამდებობიდან ათავისუფლებს დირექტორებს.

მუხლი 11. საქართველოს პარლამენტის გარანტია ეროვნული ბიბლიოთეკის საბიბლიოთეკო მომსახურების უზრუნველსაყოფად

1. საქართველოს პარლამენტი არის ეროვნული ბიბლიოთეკის ფუნქციონირების და ამ კანონით გათვალისწინებული უფლებების დაცვის გარანტი, ამასთან, არ ერევა ბიბლიოთეკის პროფესიულ საქმიანობაში, გარდა საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული შემთხვევებისა.

2. საქართველოს პარლამენტი უზრუნველყოფს:

ა) ეროვნული ბიბლიოთეკის მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის დაცვასა და ხელშეუხებლობას;

ბ) ეროვნული ბიბლიოთეკის საქმიანობის სელშეწყობას მისი ფინანსური მსარდაჭერით, შესაბამისი საგადასახადო და საკრედიტო პოლიტიკის გატარებით;

გ) ეროვნული ბიბლიოთეკის კულტურულ ფასეულობათა შენარჩუნებას, გამდიდრებას, რეგისტრაციასა და მათი საგანგებო რეჟიმით დაცვის კონტროლს;

დ) დადგენილი ნუსხის მიხედვით ეროვნული ბიბლიოთეკისათვის საბეჭდი პროდუქციის უფასო საჯალდებულო ეგზემპლარების გამოყოფას;

ე) ეროვნული ბიბლიოთეკისათვის ხელისუფლების ორგანოებისა და ნებისმიერი უწყების ყველა ნორმატიული აქტის მიწოდებას;

ვ) სახელმწიფო პოლიტიკის გატარებას კადრების მომზადებისა და გადამზადების, შრომის ანაზღაურების, სოციალური გარანტიებისა და შეღავათების საქმეში;

ზ) ბიბლიოთეკათმცოდნეობის, ბიბლიოგრაფიის, წიგნთმცოდნეობისა და ინფორმაციის დარგში მეცნიერული და მეთოდური მოღვაწეობის ხელშეწყობას;

თ) ეროვნული ბიბლიოთეკის საერთაშორისო საბიბლიოთეკო ორგანიზაციებში გაწევრიანებას,უცხო სახელმწიფოების ბიბლიოთეკებთან თანამშრომლობას და საერთაშორისო საბიბლიოთეკო პროგრამებში მონაწილეობას.

3. ეროვნულ ბიბლიოთეკაზე დაკისრებული ფუნქციების განხორციელებისათვის აუცილებელი დაფინანსება, მატერიალურ- ტექნიკური და სხვა პირობები გარანგირებულია სახელმწიფოს მიერ.

მუხლი 12. ეროვნული ბიბლიოთეკის დაფინანსება

1. ეროვნული ბიბლიოთეკა ფინანსდება სახელმწიფო ბიუჯეტიდან საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის მესახე საქართველოს კანონში ცალკე სტრიქონად გამოყოფით.

2. საბიუჯეტო ასიგნებათა გარდა ეროვნული ბიბლიოთეკის დაფინანსების წყაროა საქველმოქმედო შემოწირულობანი და სხვა ნებადართული შემოსავალი.

3. ეროვნული ბიბლიოთეკა დამოუკიდებლად ანაწილებს და იყენებს არასაბიუჯეტო ფინანსურ რესურსებს თავისი დებულებით განსაზღვრული წესით.

მუხლი 13. პასუხისმგებლობა ამ კანონის დარღვევისათვის

პასუხისმგებლობა ამ კანონის დარღვევისათვის განისაზღვრება საქართველოს კანონმდებლობით.

თავი III

დასკვნითი დებულებანი

მუხლი 14. კანონის ამოქმედება

ეს კანონი ამოქმედდეს გამოქვეყნებისთანავე.

საქართველოს პრეზიდენტი ედუარდ შევარდნაძე
თბილისი,
1997 წლის 28 ოქტომბერი.

თავი VI

საქართველოს პარლამენტის არჩევნების მომზადებისა და ჩატარების სამართლებრივი საფუძვლები

საქართველოს ორგანული კანონი

საქართველოს საარჩევნო კოდექსი

ამონარიდი

ზოგადი ნაწილი

კარი I

თავი I

ზოგადი დებულებანი

მუხლი 1. კანონის მიზანი

ეს კანონი ადგენს საქართველოს პრეზიდენტის, საქართველოს პარლამენტის, ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობითი ორგანოს – საკრებულოს, გამგებლისა და მერის არჩევნების მომზადებისა და ჩატარების სამართლებრივ საფუძვლებს, არჩევნებში მოსაწილეთა უფლებებსა და გარანტიებს, საარჩევნო ადმინისტრაციის შექმნის წესსა და უფლებამოსილებას, ამ კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევაში დავის განხილვის წესს.

მუხლი 2. არჩევნების სამართლებრივი საფუძვლები

საქართველოს პრეზიდენტის, საქართველოს პარლამენტის, ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობითი ორგანოს – საკრებულოს, გამგებლისა და მერის არჩევნების მომზადებისა და ჩატარების სამართლებრივი საფუძველებია საქართველოს კონსტიტუცია, ადამიანის უფლებათა საერთაშორისო სამართლის საყოველთაოდ აღიარებული პრინციპები და ნორმები, ეს კანონი, სხვა საკანონმდებლო აქტები და საარჩევნო ადმინისტრაციის სამართლებრივი აქტები.

მუხლი 3. ტერმინთა განმარტება

ამ კანონის მიზნებისათვის გამოყენებულ ტერმინებს აქვთ შემდეგი მნიშვნელობა:

ა) არჩევნები – ამ კანონის მიზნებისთვის არჩევნები არის საარჩევნო პროცესი, რომლის დანიშნულება და შედეგია საჯარო ხელისუფლების წარმომადგენლობითი ორგანოების და საჯარო ხელისუფლების თანამდებობის პირთა არჩევა საყოველთაო არჩევნებით;

ბ) პროპორციული საარჩევნო სისტემით ჩატარებული არჩევნები – საქართველოს პარლამენტისა და ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობითი ორგანოს – საკრებულოს წევრების არჩევნები პარტიული სიების საფუძველზე;

გ) მაჟორიტარული საარჩევნო სისტემის ჩატარებული არჩევნები - საქართველოს პარლამენტისა და ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობითი ორგანოს - საკრებულოს წევრების, გამგებლებისა და მერების არჩევნები ერთმანდატიანი ან მრავალმანდატიანი საარჩევნო ოლქების მიხედვით;

დ) საარჩევნო უფლება - აქტიური და პასიური საარჩევნო უფლება;

ე) აქტიური საარჩევნო უფლება – მოქალაქის უფლება, ხმის მიცემის მეშვეობით მონაწილეობა მიიღოს საჯარო ხელისუფლების წარმომად-გენლობით ორგანოში ხალხის წარმომადგენელთა ასარჩევად და საჯარო ხელისუფლების თანამდებობის დასაკავებლად ჩატარებულ საყოველთაო არჩევნებსა და რეფერენდუმში;

ვ) პასიური საარჩევნო უფლება – მოქალაქის უფლება, კენჭი იყაროს საჯარო ხელისუფლების წარმომადგენლობით ორგანოში ასარჩევად და საჯარო ხელისუფლების თანამდებობის დასაკავებლად;

ზ) საარჩევნო რეგისტრაცია – მესაბამისი საარჩევნო კომისიის მიერ პარტიების, საარჩევნო ბლოკების, ამომრჩეველთა საინიციატივო ჯგუფებისა და კანდიდატთა რეგისტრაცია არჩევნებში მონაწილეობის უფლების მიღების მიზნით;

თ) საარჩევნო სუბიექტი – საჯარო ხელისუფლების წარმომადგენლობითი ორგანოს წევრობის ან საჯარო ხელისუფლების თანამდებობის კანდიდატი, შესაბამისი საარჩევნო კომისიის მიერ რეგისტრირებული პარტია, საარჩევნო ბლოკი და ამომრჩეველთა საინიციატივო ჯგუფი;

ი) საარჩევნო ადმინისტრაცია – საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია, საოლქო და საუბნო საარჩევნო კომისიები;

კ) პარტია – „მოქალაქეთა პოლიტიკური გაერთიანებების შესახებ" საქართველოს ორგანული კანონის შესაბამისად მოქმედი მოქალაქეთა პოლიტიკური გაერთიანება, რომელიც არჩევნებში მონაწილეობის მიზნით რეგისტრირებულია საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის მიერ;

ლ) საარჩევნო ბლოკი – საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის მიერ რეგისტრირებული 2 ან მეტი პარტიის გაერთიანება;

მ) წინასაარჩევნო კამპანია – საარჩევნო სუბიექტობის კანდიდატისა და საარჩევნო სუბიექტის მიერ არჩევნებში მონაწილეობისა და გამარჯვების მიზნით ჩატარებულ ღონისძიებათა ერთობლიობა;

ნ) წინასაარჩევნო აგიტაცია – საქართველოს მოქალაქეებისა და საარჩევნო სუბიექტების მიერ ამომრჩეველთა მოწოდება საარჩევნო სუბიექტის მხარდასაჭერად ან საწინააღმდეგოდ;

ო) საქართველოს პრეზიდენტობის კანდიდატი – საქართველოს პრეზიდენტის არჩევნებში მონაწილეობის მიზნით საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის მიერ რეგისტრირებული, პარტიის ან ამომრჩეველთა საინიციატივო ჯგუფის მიერ წარდგენილი საქართველოს მოქალაქე;

პ) პარტიული სიით წარდგენილი კანდიდატი – საქართველოს პარლამენტისა და ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობითი ორგანოს – საკრებულოს არჩევნებში მონაწილეობის მიზნით საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის მიერ რეგისტრირებულ პარტიულ სიაში მეყვანილი საქართველოს მოქალაქე;

ჟ) მაჟორიტარი კანდიდატი – საქართველოს პარლამენტის, ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობითი ორგანოს – საკრებულოს, გამგებლისა და მერის არჩევნებში მონაწილეობის მიზნით შესაბამისი საარჩევნო კომისიის მიერ რეგისტრირებული, პარტიის (საარჩევნო ბლოკის) ან ამომრჩეველთა საინიციატივო ჯგუფის მიერ საარჩევნო ოლქში წარდგენილი საქართველოს მოქალაქე;

რ) გამგებლობის კანდიდატი – გამგებლის არჩევნებში პარტიის (საარჩევნო ბლოკის) ან ამომრჩეველთა საინიციატივო ჯგუფის მიერ წარდგენილი საქართველოს მოქალაქე;

ს) მერობის კანდიდატი – მერის არჩევნებში პარტიის (საარჩევნო ბლოკის) ან ამომრჩეველთა საინიციატივო ჯგუფის მიერ წარდგენილი საქართველოს მოქალაქე;

ტ) საერთო არჩევნები – მორიგი ან რიგგარეშე საყოველთაო არჩევნები, რომელიც ტარდება საჯარო ხელისუფლების წარმომადგენლობითი ორგანოს ან საჯარო ხელისუფლების თანამდებობის პირის ასარჩევად, და რომელში მონაწილეობის უფლებაც აქვს შესაბამისად ამ წარმომადგენლობითი ორგანოს ან თანამდებობის პირის ამ კანონით დადგენილ ყველა ამომრჩეველს;

უ) მორიგი არჩევნები – საერთო არჩევნები, რომელიც იმართება საჯარო ხელისუფლების წარმომადგენლობითი ორგანოს ან საჯარო ხელისუფლების თანამდებობის პირის უფლებამოსილების ვადის გასვლის გამო საქართველოს კონსტიტუციით, ამ კანონით, აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების კონსტიტუციებითა და სათანადო კანონებით დადგენილ ვადებში;

ფ) რიგგარეშე არჩევნები – საერთო არჩევნები, რომელიც ტარდება საჯარო ხელისუფლების წარმომადგენლობითი ორგანოს ან საჯარო ხელისუფლების თანამდებობის პირის უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტის გამო;

ქ) შუალედური არჩევნები – არჩევნები, რომელიც ტარდება საჯარო ხელისუფლების წარმომადგენლობითი ორგანოს შემადგენლობის შესავსებად;

ღ) ხელახალი არჩევნები – არჩევნები, რომლებიც მორიგი არჩევნებისათვის დადგენილი წესით ხელახლა ტარდება:

ღ.ა) საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე პროპორციული საარჩევნო სისტემით ჩატარებული არჩევნების შემთხვევაში, თუ ისინი არჩატარებულად გამოცხადდა და კანონი აღარ ითვალისწინებს განმეორებითი კენჭისყრის გამართვის შესაძლებლობას;

ღ.ბ) მთელ საარჩევნო ოლქში მაჟორიტარული სისტემით ჩატარებული არჩევნების შემთხვევაში, თუ ისინი არჩატარებულად გამოცხადდა, ან შედგა, მაგრამ ასარჩევი პირი ვერ აირჩა და კანონი აღარ ითვალისწინებს არჩევნების მეორე ტურის გამართვის შესაძლებლობას;

ღ.გ) თუ არჩეულმა პირმა ამ კანონით დადგენილ ვადამდე ცესკოს არ წარუდგინა

ნარკოლოგიური შემოწმების ცნობა და არჩევნების შედეგები ბათილად იქნა ცნობილი ცესკოს მესაბამისი გადაწყვეტილებით;

ღ.დ) თუ არჩევნების შედეგები ბათილად იქნა ცნობილი სასამართლოს გადაწყვეტილებით;

ყ) განმეორებითი კენჭისყრა – კენჭისყრა, რომელიც განმეორებით იმართება იმ საარჩევნო უბანში (უბნებში), რომელშიც (რომლებშიც) ბათილად იქნა ცნობილი კენჭისყრის შედეგი, ან მთელ მრავალმანდატიან საარჩევნო ოლქში პარტიული სიების მიხედვით, როდესაც მანდატი არც ერთ პარტიას/საარჩევნო ბლოკს არ მიეკუთვნა;

შ) არჩევნების მეორე ტური – კენჭისყრა, რომელიც იმართება ამ კანონით განსაზღვრულ შემთხვევებში და ვადებში, როდესაც არჩევნების პირველ ტურში გამარჯვებული ვერ გამოვლინდა;

შ[1]) არჩევნების დასასრული – შესაბამისი საარჩევნო კომისიის მიერ დამტკიცებული არჩევნების საბოლოო შედეგების (არჩევნების მეორე ტურისა და განმეორებითი კენჭისყრის ჩათვლით) შემაჯამებელი ოქმის გამოქვეყნების თარიღი;

შ[2]) არჩევნების დღე – საერთო, შუალედური ან ხელახალი არჩევნების ჩატარების დღე;

შ[3]) კენჭისყრის დღე – არჩევნების ჩატარების, განმეორებითი კენჭისყრის ან არჩევნების მეორე ტურის გამართვის დღე;

ჩ) საარჩევნო დოკუმენტაცია – საარჩევნო კომისიებში შემოსული და საარჩევნო კომისიებიდან გასული განცხადებები, საჩივრები, წერილები, საქმიანი ქაღალდები, ოქმები, საარჩევნო ბიულეტენები, სპეციალური კონვერტები, საარჩევნო ადმინისტრაციის სამართლებრივი აქტები, საკონტროლო ფურცლები, სარეგისტრაციო ჟურნალები, ამომრჩეველთა სიები, ამომრჩევლის ბარათები და სხვა დოკუმენტაცია;

ც) ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობითი ორგანო – საკრებულო – სოფლის, თემის, დაბის, ქალაქის და იმ ქალაქის, რომელიც არ შედის რაიონის შემადგენლობაში, საკრებულო.

ძ) ადგილობრივი საარჩევნო ოლქი – საარჩევნო ოლქის ნაწილი, რომელიც იქმნება ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოთა არჩევნების ჩატარების მიზნით, თუ საარჩევნო ოლქი მოიცავს ადგილობრივი თვითმმართველობის ერთზე მეტ ერთეულს; ადგილობრივი საარჩევნო ოლქი მოიცავს შესაბამისი ადგილობრივი თვითმმართველობის ერთეულის მთელ ტერიტორიას.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)

(საქართველოს 2004 წლის 12 ოქტომბრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2004 წ, №30, მუხ. 140)

მუხლი 3[1]. ამ კანონით დადგენილი ვადების ათვლა

1. ამ კანონით დადგენილი ყველა ვადა, მათ შორის, არჩევნების დაწყებიდან მის დასრულებამდე სასამართლოსთვის მიმართვისა და სასამართლოს მიერ გადაწყვეტილების მიღების ვადები, გულისხმობს კალენდარულ დღეებს (საქართველოს შრომის კანონმდებლობით დადგენილი უქმე და დასვენების დღეების ჩათვლით).

2. გამოთქმაში „არჩევნებიდან N დღის ვადაში" ტერმინი „არჩევნებიდან" გულისხმობს დღეთა ათვლას არჩევნების დასასრულიდან.

3. გამოთქმები „მოცემული დღიდან N დღემი", „მოცემული დღიდან N დღის ვადაში", „მოცემული დღიდან არა უადრეს/არა უგვიანეს N დღისა", „მოცემული დღიდან არა უადრეს/არა უგვიანეს მე-N დღისა" გულისხმობს დღეთა ათვლას მითითებული დღის მომდევნო დღიდან.

4. გამოთქმები „მოცემულ დღემდე N დღით ადრე", „მოცემულ დღემდე არა უადრეს/არა უგვიანეს N დღისა", „მოცემულ დღემდე არა უადრეს/არა უგვიანეს მე-N დღისა" გულისხმობს დღეთა ათვლას უკან, მითითებული დღის წინა დღიდან.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)

მუხლი 4. არჩევნების ძირითადი პრინციპები

საქართველოში არჩევნები ტარდება საყოველთაო, თანასწორი და პირდაპირი საარჩევნო უფლების საფუძველზე, ფარული კენჭისყრით.

მუხლი 5. საყოველთაო საარჩევნო უფლება

1. ამ კანონით გათვალისწინებული არჩევნები საყოველთაოა:

ა) აქტიური საარჩევნო უფლება აქვს საქართველოს ყველა მოქალაქეს, რომელსაც არჩევნების დღემდე შეუსრულდა ან იმ დღეს უსრულდება 18 წელი და რომელიც აკმაყოფილებს ამ კანონით

დადგენილ პირობებს, გარდა იმ პირებისა, რომლებსაც საქართველოს კონსტიტუციით ან/და მის შესაბამისად ამ კანონით (მუხლები: 10, 56, 110) შეზღუდული აქვთ აქტიური საარჩევნო უფლება;

ბ) პასიური საარჩევნო უფლება აქვს საქართველოს ყველა მოქალაქეს, რომელიც აკმაყოფილებს ამ კანონით დადგენილ პირობებს, გარდა იმ პირებისა, რომლებსაც საქართველოს კონსტიტუციით ან/და მის შესაბამისად ამ კანონით (მუხლები: 73, 76, 78, 80, 92, 94, 98, 110) შეზღუდული აქვთ პასიური საარჩევნო უფლება.

2. არჩევნებსა და რეფერენდუმში მონაწილეობის უფლება არა აქვს მოქალაქეს, რომელიც სასამართლომ ქმედუუნაროდ ცნო ან სასამართლოს განაჩენით სასჯელის აღსრულების დაწესებულებაში იმყოფება.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)

მუხლი 6. თანასწორი საარჩევნო უფლება

1. არჩევნებში ამომრჩეველები თანასწორ საფუძველზე მონაწილეობენ.

2. ერთი და იმავე საარჩევნო ოლქის ყოველ ამომრჩეველს ხმათა თანაბარი რაოდენობა აქვს.

მუხლი 7. პირდაპირი საარჩევნო უფლება

1. საქართველოში არჩევნები პირდაპირია.

2. საქართველოს პრეზიდენტს, საქართველოს პარლამენტისა და ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობითი ორგანოს – საკრებულოს წევრებს, გამგებელსა და მერს ამომრჩეველები ირჩევენ უშუალოდ.

მუხლი 8. კენჭისყრის ფარულობა და ამომრჩევლის ნების თავისუფალი გამოვლენა

1. საქართველოში არჩევნები ტარდება ფარული კენჭისყრით.

2. აკრძალულია ნებისმიერი ზემოქმედება, რომელიც ზღუდავს ამომრჩეველის ნების თავისუფალ გამოვლენას, და კონტროლი ამომრჩეველის ნების გამოვლენაზე.

მუხლი 8[1]. არჩევნების საჯაროობა

1. საარჩევნო პროცესი, საარჩევნო ადმინისტრაციის საქმიანობა, არჩევნების მონაწილეთა დაფინანსების წყაროები და ოდენობა, არჩევნებისთვის გაწეული ხარჯი ღია და საჯაროა.

2. არჩევნების ღიად და საჯაროდ ჩატარება უმრუნველყოფილია საარჩევნო კანონმდებლობით.

მუხლი 8[2]. საარჩევნო უფლების უზრუნველყოფის გარანტიები

1. აკრძალულია ისეთი ნორმატიული აქტის მიღება/გამოცემა, რომელიც ზღუდავს ამომრჩეველის ნების თავისუფალ გამოვლინებას ან არღვევს არჩევნების მონაწილეთა თანასწორობას. ასეთი ნორმატიული აქტი შეიძლება გასაჩივრდეს საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოში.

2. საარჩევნო კანონმდებლობის დარღვევა ამ კანონითა და სხვა საკანონმდებლო აქტებით განსაზღვრულ შემთხვევებში, ვადებში და წესით შეიძლება გასაჩივრდეს საქართველოს საკონსტიტუციო ან საერთო სასამართლოში.

3. საარჩევნო კანონმდებლობის დამრღვევ პირს ეკისრება ადმინისტრაციული ან სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობა.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)

თავი II

ამომრჩეველთა რეგისტრაცია

მუხლი 9. ამომრჩეველთა ერთიანი სია და მისი ფორმირების წესი

1. ამომრჩეველთა ერთიანი სია არის კანონმდებლობით დადგენილი წესით რეგისტრირებულ, აქტიური საარჩევნო უფლების მქონე პირთა სია, რომელიც იყოფა საარჩევნო უბნების მიხედვით.

2. ამომრჩეველთა ერთიან სიაში შეიტანება ამომრჩეველის შემდეგი მონაცემები:

ა) გვარი, სახელი;

ბ) დაბადების თარიღი (რიცხვი, თვე, წელი);

გ) რეგისტრაციის ადგილი (მუდმივი საცხოვრებლის მისამართი);

დ) საქართველოს მოქალაქის პირადობის მოწმობის ნომერი და პირადი ნომერი;

ე) ფაქტობრივი საცხოვრებელი ადგილი (იძულებით გადაადგილებული პირისთვის აღინიშნება დროებითი საცხოვრებლის მისამართი; სსკა სასელმწიფოში მყოფი პირისთვის აღინიშნება: „საკონსულო აღრიცხვაზეა", ხოლო თუ ასეთი პირი არ დგას საკონსულო აღრიცხვაზე, – „იმყოფება უცხოეთში").

3. ამომრჩეველთა ერთიან სიაში ამომრჩევლის მონაცემები შეიტანება მისი რეგისტრაციის ადგილის მიხედვით. იძულებით გადაადგილებული პირები ამომრჩეველთა ერთიან სიაში შეპყავთ მათი ფაქტობრივი საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით.

4. საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია პასუხისმგებელია ამომრჩეველთა ერთიანი სიის კომპიუტერულ დამუშავებასა და მისი საჯარო ინფორმაციისთვის განკუთვნილი ნაწილის (გვარი, სახელი, მამის სახელი, დაბადების თარიღი, რეგისტრაციის ადგილი, იძულებით გადაადგილებული პირისათვის – აგრეთვე ფაქტობრივი საცხოვრებელი ადგილი) ინტერნეტში განთავსებაზე.

5. ამომრჩეველთა ერთიანი სია დგება:

ა) საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს ტერიტორიულ ორგანოებში არსებული, შესაბამის ტერიტორიაზე რეგისტრირებულ პირთა, მათ მორის, იმ პირთა შესახებ მონაცემების საფუძველზე, რომლებსაც არჩევნების დღისთვის უსრულდებათ 18 წელი;

ბ) საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს შესაბამის ორგანოებში არსებული მონაცემების საფუძველზე (გარდაცვლილთა, წინასწარ პატიმრობაში და პატიმრობაში მყოფ პირთა მონაცემები);

გ) ადგილობრივი თვითმმართველობის ან/და მმართველობის ორგანოთა მონაცე-მების საფუძველზე;

დ) საქართველოს ლტოლვილთა და განსასლების სამინისტროს ან/და მის ტერიტორიულ ორგანოთა მიერ იძულებით გადადგილებულ პირთა შესახებ გადაცემული მონაცემების საფუძველზე;

ე) საქართველოს თავდაცვის, შინაგან საქმეთა და სახელმწიფო უშიშროების სამინისტროების, დაზვერვისა და სახელმწიფო საზღვრის დაცვის სახელმწიფო დეპარტამენტების და სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახურის მიერ საქართველოს სამხედრო ძალებისა და შესაერთების ვადიან და საკონტრაქტო სამხედრო მოსამსახურეთა შესახებ გადაცემული მონაცემების საფუძველზე, რომელთა სამსახურის პირობები მოითხოვს მათ ცხოვრებას მუდმივი საცხოვრებელი ადგილისგან განსხვავებულ მისამართზე, რომელიც სხვა დასახლებულ პუნქტს და იმავდროულად სხვა საარჩევნო ოლქს მიეკუთვნება;

ვ) საქართველოს საკონსულო დაწესებულებათა ხელმძღვანელების მიერ იმ ამომრჩეველთა შესახებ გადაცემული მონაცემების საფუძველზე, რომლებიც საქართველოს საკონსულო აღრიცხვაზე დგანან.

6. ამომრჩეველთა ერთიანი სიის განახლების მიზნით ამ მუხლის მე-5 პუნქტში მითითებული დაწესებულებები ყოველი წლის 1 თებერვალსა და 1 აგვისტოს საარჩევნო უფლების მქონე პირთა შესახებ განახლებულ ან ახალ მონაცემებს გადასცემენ საქართველოს ცენტრალურ საარჩევნო კომისიას, რომელიც ამ მონაცემების საფუძველზე უმრუნველყოფს ამომრჩეველთა ერთიანი სიის მონაცემთა ელექტრონული ბაზის განახლებას.

7. საარჩევნო რეგისტრაციის მქონე პარტიას, ამ კანონის 68-ე მუხლით განსაზღვრულ დამკვირვებელ ორგანიზაციასა და ამომრჩეველს უფლება აქვთ გაეცნონ საქართველოს ცენტრალურ, საოლქო და საუბნო საარჩევნო კომისიებში არსებული ამომრჩეველთა სიების საჯარო ინფორმაციისთვის განკუთვნილ ვერსიას (ამომრჩეველს უფლება აქვს მოითხოვოს მხოლოდ მის და მის ოჯახის წევრთა შესახებ არსებული ყველა მონაცემის გაცნობა და მათში ცვლილების შეტანა) და უზუსტობის აღმოჩენის შემთხვევაში, არჩევნების დღემდე არა უგვიანეს 23-ე დღისა, მოითხოვონ ამომრჩეველთა მონაცემებსა და ამომრჩეველთა სიებში ცვლილების შეტანა. მონაცემების გაცნობა და ასლის გაცემა ხდება საჯარო ინფორმაციის გაცნობისა და გაცემისთვის კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

8. საარჩევნო ადმინისტრაცია თავისი ინიციატივით ან ამ მუხლის მე-7 პუნქტში აღნიშნული განცხადების საფუძველზე ამოწმებს ამომრჩეველთა სიებს. შემოწმების შედეგებს განიხილავს და სათანადო გადაწყვეტილებას იღებს საოლქო საარჩევნო კომისია განცხადების მიღებიდან 5 დღის ვადაში, მაგრამ არჩევნების დღემდე არა უგვიანეს მე-20 დღისა. ამ კომისიის განკარგულება ამომრჩეველთა მონაცემებში/სიებში ცვლილების შეტანაზე უარის თქმის შესახებ დასაბუთებული უნდა

იყოს და განკარგულების გამოცემის მომდევნო დღიდან, მოთხოვნისთანავე, უნდა გადაეცეს განმცხადებელს.

9. საოლქო საარჩევნო კომისიის განკარგულება ამომრჩეველთა მონაცემებში/სიებში ცვლილების შეტანის შესახებ 2 დღის ვადაში გადაეცემა საქართველოს ცენტრალურ საარჩევნო კომისიასა და შესაბამის საუბნო საარჩევნო კომისიას.

10. საოლქო საარჩევნო კომისიის განკარგულება ამომრჩეველთა მონაცემებში/სიებში ცვლილების შეტანაზე უარის თქმის შესახებ მისი გამოცემიდან 3 დღის ვადაში შეიძლება გასაჩივრდეს შესაბამის რაიონულ/საქალაქო სასამართლოში. სასამართლოს მიერ სარჩელის დაკმაყოფილების შემთხვევაში სასამართლოს გადაწყვეტილება 3 დღის ვადაში, მაგრამ არჩევნების დღემდე არა უგვიანეს მე-13 დღისა, უნდა გადაეცეს საოლქო საარჩევნო კომისიას, რომელმაც სათანადო ინფორმაცია დაუყოვნებლივ უნდა მიაწოდოს საქართველოს ცენტრალურ საარჩევნო კომისიასა და შესაბამის საუბნო საარჩევნო კომისიას. საარჩევნო კომისიებმა სათანადო ცვლილება დაუყოვნებლივ უნდა შეიტანონ ამომრჩეველთა სიებში.

11. საუბნო საარჩევნო კომისიას არა უგვიანეს მისი პირველი მეკრების დღისა გადაეცემა საოლქო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარისა და კომისიის მდივნის მიერ ხელმოწერილი ამომრჩეველთა ერთიანი სიების, ბოლო არჩევნების დღემდე არა უგვიანეს მე-10 დღისა – დაზუსტებული სიების საბოლოო ვერსიის 2 ეგზემპლარი (საარჩევნო კომისიისთვის და საჯარო ინფორმაციისთვის განკუთვნილი ვერსიები). ამომრჩეველთა სიის საჯარო ინფორმაციისთვის განკუთვნილი ვერსია დაუყოვნებლივ უნდა გამოიკრას საუბნო საარჩევნო კომისიის შენობაში თვალსაჩინო ადგილას.

12. აკრძალულია ამომრჩეველთა სიებში ცვლილების შეტანა არჩევნების დღემდე ბოლო 10 დღის განმავლობაში, ხოლო არჩევნების დღემდე მე-19-დან მე-10 დღემდე ცვლილება შეიტანება მხოლოდ სასამართლოს გადაწყვეტილებით.

13. საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია და შესაბამისი საარჩევნო კომისიები საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესის შესაბამისად უზრუნველყოფენ ამომრჩეველთა ერთიანი სიის საჯაროობასა და ხელმისაწვდომობას.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)
(საქართველოს 2004 წლის 12 ოქტომბრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2004 წ, №30, მუხ. 140)
(საქართველოს 2005 წლის 22 აპრილის ორგანული კანონი - სსმ I, 2005 წ, №21, მუხ. 144)

მუხლი 9[1]. ამომრჩეველთა საერთო რაოდენობის განსაზღვრა და გამოქვეყნება

1. საქართველოს პარლამენტის, საქართველოს პრეზიდენტისა და ადგილობრივი თვითმმართველობის არჩევნებისთვის (გარდა საქართველოს პრეზიდენტის მორიგი არჩევნებისა), აგრეთვე რეფერენდუმისთვის ამომრჩეველთა საერთო რაოდენობა განისაზღვრება არჩევნების/რეფერენდუმის თარიღის გამოცხადებისას არსებული ბოლო ინფორმაციის შესაბამისი მდგომარეობით, ხოლო საქართველოს პრეზიდენტის მორიგი არჩევნებისთვის – ამ არჩევნების წლის 1 მარტისთვის არსებული ბოლო ინფორმაციის შესაბამისი მდგომარეობით.

2. საქართველოს პარლამენტის, საქართველოს პრეზიდენტისა და ადგილობრივი თვითმმართველობის საერთო არჩევნების ჩატარებისას (გარდა საქართველოს პრეზიდენტის მორიგი არჩევნებისა), აგრეთვე რეფერენდუმის გამართვისას, არჩევნების/რეფერენდუმის თარიღის გამოცხადებიდან არა უგვიანეს მე-10 დღისა, ხოლო საქართველოს პრეზიდენტის მორიგი არჩევნების ჩატარებისას – არა უგვიანეს ამ არჩევნების წლის 10 მარტისა, საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებითა და ინტერნეტით აქვეყნებს ამომრჩეველთა საერთო რაოდენობას საქართველოში და საქართველოს ყოველ საარჩევნო ოლქში, ხოლო მომდევნო 10 დღეში საოლქო საარჩევნო კომისია მასობრივი ინფორმაციის ადგილობრივი საშუალებებით აქვეყნებს ამომრჩეველთა საერთო რაოდენობას საარჩევნო ოლქსა (ადგილობრივი თვითმმართველობის არჩევნებისას – აგრეთვე ადგილობრივ საარჩევნო ოლქებში) და მის ყოველ საარჩევნო უბანში.

3. საქართველოს პარლამენტის შუალედური არჩევნების ჩატარებისას მისი თარიღის გამოცხადებასთან ერთად საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებითა და ინტერნეტით აქვეყნებს ამომრჩეველთა საერთო რაოდენობას (ბოლო ინფორმაციის შესაბამისი მდგომარეობით) შესაბამის საარჩევნო ოლქში, ხოლო მომდევნო 10 დღეში საოლქო საარჩევნო კომისია მასობრივი ინფორმაციის ადგილობრივი საშუალებებით აქვეყნებს ამომრჩეველთა საერთო რაოდენობას საარჩევნო ოლქსა და მის ყოველ საარჩევნო უბანში.

4. საქართველოს პარლამენტისა და საქართველოს პრეზიდენტის საერთო არჩევნების ჩატარებისას, აგრეთვე რეფერენდუმის გამართვისას არჩევნების/რეფერენდუმის დღემდე არა უგვიანეს მე-5 დღისა საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებითა და ინტერნეტით აქვეყნებს ამომრჩეველთა დაზუსტებულ საერთო რაოდენობას საქართველოში და საქართველოს ყოველ საარჩევნო ოლქში, ხოლო საოლქო საარჩევნო კომისია მასობრივი ინფორმაციის ადგილობრივი საშუალებებით იმავე ვადაში აქვეყნებს ამომრჩეველთა დაზუსტებულ საერთო რაოდენობას საარჩევნო ოლქსა და მის ყოველ საარჩევნო უბანში.

5. საქართველოს პარლამენტის მუალდური არჩევნების ჩატარებისას არჩევნების დღემდე არა უგვიანეს მე-5 დღისა საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებითა და ინტერნეტით აქვეყნებს ამომრჩეველთა დაზუსტებულ საერთო რაოდენობას შესაბამის საარჩევნო ოლქში, ხოლო საოლქო საარჩევნო კომისია მასობრივი ინფორმაციის ადგილობრივი საშუალებებით იმავე ვადაში აქვეყნებს ამომრჩეველთა დაზუსტებულ საერთო რაოდენობას საარჩევნო ოლქსა და მის ყოველ საარჩევნო უბანში.

6. ადგილობრივი თვითმმართველობის არჩევნების ჩატარებისას არჩევნების დღემდე არა უგვიანეს მე-5 დღისა საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია ინტერნეტით აქვეყნებს ამომრჩეველთა დაზუსტებულ საერთო რაოდენობას საარჩევნო ოლქებში, რომლებიც არ შეიცავენ ადგილობრივ საარჩევნო ოლქებს, და ადგილობრივ საარჩევნო ოლქებში, ხოლო საოლქო საარჩევნო კომისია მასობრივი ინფორმაციის ადგილობრივი საშუალებებით იმავე ვადაში აქვეყნებს ამომრჩეველთა დაზუსტებულ საერთო რაოდენობას საარჩევნო ოლქში, თუ იგი არ შეიცავს ადგილობრივ საარჩევნო ოლქებს, ან საარჩევნო ოლქის ადგილობრივ საარჩევნო ოლქებში, აგრეთვე ყოველ საარჩევნო უბანში.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)

მუხლი 10. ამომრჩეველთა სპეციალური სია

1. ამომრჩეველთა სპეციალურ სიაში შეპყავთ (სიაში შეაქვთ ამ კანონის მე-9 მუხლის მე-2 პუნქტში აღნიშნული მონაცემები):

ა) საარჩევნო ადმინისტრაციის მოხელეები, რომლებიც საარჩევნო კომისიებში საქმიანობის გამო კენჭისყრის დღეს ვერ მონაწილეობენ არჩევნებში თავიანთი რეგისტრაციის ადგილის მიხედვით (ისინი სიაში შეპყავთ შესაბამისი საოლქო საარჩევნო კომისიის მიერ წინასწარ განსაზღვრულ საარჩევნო უბანში);

ბ) ამომრჩეველები, რომლებიც კენჭისყრის დღეს სამკურნალოდ წვანან საავადმყოფოში ან სხვა სტაციონარულ სამკურნალო დაწესებულებაში;

გ) ამომრჩეველები, რომლებიც კენჭისყრის დღეს წინასწარ პატიმრობაში იმყოფებიან;

გ[1]) საქართველოს სამხედრო ძალებისა და შენაერთების ვადიანი და საკონტრაქტო სამსახურის სამხედრო მოსამსახურეები;

დ) კენჭისყრის დღეს ნაოსნობაში მყოფი ამომრჩეველები (ისინი სიაში შეჰყავთ გემის მიწერის ნავსადგურის მიხედვით);

ე) კენჭისყრის დღეს სხვა სახელმწიფოში მყოფი ამომრჩეველები, რომლებიც საქართველოს საკონსულო აღრიცხვაზე დგანან, აგრეთვე ამომრჩეველები, რომლებიც არ დგანან საკონსულო აღრიცხვაზე, მაგრამ არჩევნების დღემდე არა უგვიანეს 21-ე დღისა რეგისტრაციას გაიელიან სხვა სახელმწიფოში შექმნილ საუბნო საარჩევნო კომისიაში ან საკონსულო დაწესებულებაში.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტის „ა" ქვეპუნქტით განსაზღვრულ პირთა სიას კენჭისყრამდე არა უგვიანეს მე-5 დღისა ადგენს შესაბამისი საოლქო საარჩევნო კომისია.

3. ამ მუხლის პირველი პუნქტის „ბ" ქვეპუნქტით განსაზღვრულ პირთა სიას ადგენს შესაბამისი სამკურნალო დაწესებულების ხელმძღვანელი და კენჭისყრამდე არა უგვიანეს მე-6 დღისა გადასცემს შესაბამის საოლქო საარჩევნო კომისიას.

4. ამ მუხლის პირველი პუნქტის „გ" ქვეპუნქტით განსაზღვრულ პირთა სიას ადგენს შესაბამისი სასჯელაღსრულების დაწესებულების ხელმძღვანელი და კენჭისყრამდე არა უგვიანეს მე-6 დღისა გადასცემს შესაბამის საოლქო საარჩევნო კომისიას.

4[1]. ამ მუხლის პირველი პუნქტის „გ[1]" ქვეპუნქტით განსაზღვრულ პირთა სიას ადგენს შესაბამისი სამხედრო ნაწილის მეთაური და კენჭისყრამდე არა უგვიანეს მე-6 დღისა გადასცემს შესაბამის საოლქო საარჩევნო კომისიას.

5. ამ მუხლის პირველი პუნქტის „დ" ქვეპუნქტით განსაზღვრულ პირთა სიას ადგენს შესაბამისი გემის კაპიტანი და კენჭისყრამდე არა უგვიანეს მე-15 დღისა გადასცემს შესაბამის საოლქო საარჩევნო კომისიას.

6. ამ მუხლის პირველი პუნქტის „ე" ქვეპუნქტით განსაზღვრულ პირთა სიას ადგენს შესაბამისი საკონსულო დაწესებულების ხელმძღვანელი და კენჭისყრამდე არა უგვიანეს მე-20 დღისა გადასცემს საქართველოს ცენტრალურ საარჩევნო კომისიას. საპარლამენტო და საპრეზიდენტო არჩევნების პერიოდში, არჩევნების დანიშვნიდან არჩევნების დღემდე არა უგვიანეს 21-ე დღისა, ამომრჩეველი თავისუფლდება საკონსულო აღრიცხვისთვის დაწესებული საკონსულო მოსაკრებლის გადახდისაგან.

7. სპეციალურ სიაში შეტანილი მონაცემების სისწორეზე პასუხისმგებელია შესაბამისი დაწესებულების ხელმძღვანელი, რაც დასტურდება მისი ხელმოწერით.

8. ამ მუხლის მე-2–მე-6 პუნქტებში აღნიშნულ პირთა მონაცემების საუუძველზე საოლქო საარჩევნო კომისია კენჭისყრამდე არა უგვიანეს მე-3 დღისა ადგენს სპეციალურ სიებს და შედგენიდან არა უგვიანეს მომდევნო დღისა გადასცემს ქვემდგომ შესაბამის საუბნო საარჩევნო კომისიებს. სპეციალურ სიებში შესატან მონაცემებს საოლქო საარჩევნო კომისია მათი მიღებიდან არა უგვიანეს მე-2 დღისა გადასცემს იმ საოლქო საარჩევნო კომისიებს, სადაც რეგისტრირებულნი არიან სპეციალურ სიებში შეყვანილი ამომრჩეველები. ეს უკანასკნელი ვალდებულია უზრუნველყოს სათანადო აღნიშვნის გაკეთება საარჩევნო ოლქისა და შესაბამისი საარჩევნო უბნების ამომრჩეველთა ერთიან სიებში.

9. სპეციალურ სიაში ამომრჩეველის შეყვანის შემთხვევაში საარჩევნო უბნის ამომრჩეველთა ერთიან სიაში კეთდება სათანადო აღნიშვნა და დასტურდება საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარისა და მდივნის ხელმოწერებით.

10. სპეციალურ სიაში შეყვანილი ამომრჩეველი მონაწილეობს:

ა) როგორც მაჟორიტარული, ისე პროპორციული საარჩევნო სისტემით ჩატარებულ არჩევნებში, თუ იგი ადგილსამყოფელს იცვლის ერთი და იმავე საარჩევნო ოლქის, ხოლო ადგილობრივი თვითმმართველობის არჩევნებისას – ერთი და იმავე ადგილობრივი საარჩევნო ოლქის ტერიტორიაზე;

ბ) პროპორციული საარჩევნო სისტემით ჩატარებულ საქართველოს პარლამენტის არჩევნებში, აგრეთვე საქართველოს პრეზიდენტის არჩევნებსა და რეფერენდუმში, თუ იგი ხმას აძლევს სხვა საარჩევნო ოლქის ტერიტორიაზე.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)
(საქართველოს 2004 წლის 12 ოქტომრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2004 წ, №30, მუხ. 140)

მუხლი 11. ამომრჩეველთა სიის დანართი (გადასატანი საარჩევნო ყუთის სია)

1. ამომრჩეველთა სიის დანართი (შემდგომ – დანართი) დგება ერთიანი და სპეციალური სიების საფუძველზე, თუ:

ა) ამომრჩეველს შეზღუდული შესაძლებლობის ანდა ჯანმრთელობის მდგომარეობის გამო არ შეუძლია კენჭისყრის შენობაში მისვლა;

ბ) ამომრჩეველი იმყოფება წინასწარ პატიმრობაში;

გ) ამომრჩეველი სამკურნალოდ წევს საავადმყოფოში ან სხვა სტაციონარულ სამკურნალო დაწესებულებაში და მასში არ იხსნება საარჩევნო უბანი;

დ) ამომრჩეველი სამხედრო მოსამსახურეა, მსახურობს სახელმწიფო საზღვარზე განლაგებულ სამხედრო ნაწილში, რომელიც საარჩევნო უბნიდან მორსაა განლაგებული, და მასში არ იხსნება საარჩევნო უბანი;

ე) იმყოფება საარჩევნო უბნის ტერიტორიაზე, მაგრამ ძნელად მისადგომ ადგილას.

2. დანართში შეიყვანება შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე მხოლოდ ის ამომრჩეველი, რომელსაც დამოუკიდებლად არ შეუძლია საარჩევნო კომისიაში მისვლა.

3. დანართში ამომრჩეელის შეყვანის შემთხვევაში ამომრჩეველთა ერთიან და სპეციალურ სიებში აღინიშნება დანართში მისი შეყვანის მიზეზი და დასტურდება საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარისა და მდივნის ხელმოწერით.

4. დანართში შეიტანება ამომრჩეელის იგივე მონაცემები, რაც არის ამომრჩეველთა ერთიან სიაში, და დამატებით აღინიშნება მისი რიგითი ნომერი ერთიან ან სპეციალურ სიაში.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)

მუხლი 12. ამოღებულია

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)

მუხლი 13. ამომრჩეველთა სიებისა და დანართი გამოქვეყნება

1. საუბნო საარჩევნო კომისია ვალდებულია ამომრჩეველთა სიები და მათთან დაკავშირებით საჩიერის შეტანის კანონით განსაზღვრული წესი კომისიის პირველივე შეკრების დღეს, ხოლო დანართი – მისი შედგენისთანავე თეალსაჩინო ადგილას გამოაკრას საუბნო საარჩევნო კომისიისა და კენჭისყრის შენობებში. აღნიშნული მოთხოვნის შეუსრულებლობისთვის პასუხისმგებლობა ეკისრება საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარეს.

2. ამ მუხლის პირველ პუნქტში აღნიშნულ სიებში, ამ კანონით დადგენილ ვადაში სიებში შეტანილი მონაცემების შემოწმების საფუძველზე, გრაფაში „ფაქტობრივი მდგომარეობა", იმ ამომრჩეველის გვარის გასწვრივ, რომელიც:

ა) სხვა სახელმწიფოში დგას საქართველოს საკონსულო აღრიცხვაზე, აღინიშნება „საკონსულო აღრიცხვაზეა";

ბ) იმყოფება სხვა სახელმწიფოში, მაგრამ არ დგას საქართველოს საკონსულო აღრიცხვაზე, აღინიშნება „იმყოფება უცხოეთში";

ბ[1]) იმყოფება საქართველოს სამხედრო ძალებისა და შენაერთების ვადიან და საკონტრაქტო სამხედრო სამსახურში, აღინიშნება „სამხედრო სამსახურშია".

გ) შეყვანილია სპეციალურ სიაში, აღინიშნება „კომისიის წევრია", „საავადმყოფოშია", „წინასწარ პატიმრობაშია" ან „ნაოსნობაშია";

დ) შეყვანილია დანართში, აღინიშნება „შეყვანილია დანართში".

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)
(საქართველოს 2004 წლის 12 ოქტომრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2004 წ, №30, მუხ. 140)

მუხლი 14. ამომრჩევლის ბარათი

1. საუბნო საარჩევნო კომისია ვალდებულია საარჩევნო უბნის ტერიტორიაზე რეგისტრირებულ და ამომრჩეველთა სიებში შეყვანილ ყველა ამომრჩეველს კენჭისყრამდე არა უგვიანეს 2 დღისა გადასცეს ამომრჩევლის ბარათი, რომელშიც მითითებული იქნება:

ა) კენჭისყრის თარიღი და დრო;

ბ) კენჭისყრის შენობის მისამართი, სართულისა და ოთახის ნომრები;

გ) ამომრჩევლის ნომერი ამომრჩეველთა სიაში;

დ) ამომრჩეველის მიერ ჯანმრთელობის მდგომარეობის გამო ან სხვა მიზეზით კენჭისყრაში გადასატანი საარჩევნო ყუთის მეშვეობით მონაწილეობის მიღების თაობაზე განცხადების ან განაცხადის გაკეთების წესი, საუბნო საარჩევნო კომისიის ტელეფონის (ფაქსის) ნომრები და სხვა რეკვიზიტები;

ე) საარჩევნო უბნის ნომერი;

ვ) ამომრჩეველის გვარი, სახელი, დაბადების თარიღი (დღე, თვე, წელი);

ზ) ამომრჩეველის რეგისტრაციის ადგილი.

2. ამომრჩეველის ბარათის მიუღებლობა არ წარმოადგენს კენჭისყრაში მონაწილეობის უფლების შეზღუდვის საფუძველს.

(საქართველოს 2004 წლის 12 ოქტომრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2004 წ, №30, მუხ. 140)

თავი III

საარჩევნო ოლქები და საარჩევნო უბნები

მუხლი 15. საარჩევნო ოლქები

1. საქართველოს პარლამენტის არჩევნებისათვის იქმნება 85 ერთმანდატიანი საარჩევნო ოლქი, მათ შორის, 10 – ქალაქ თბილისში, ხოლო 75 – ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული დაყოფის გათვალისწინებით.

2. ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოთა არჩევნებისთვის საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია საარჩევნო ოლქის ქვემდებარე ტერიტორიაზე ქმნის ადგილობრივ საარჩევნო ოლქებს, თუ საარჩევნო ოლქი მოიცავს ადგილობრივი თვითმმართველობის ერთზე მეტ ერთეულს. ყოველი ადგილობრივი საარჩევნო ოლქი მოიცავს შესაბამისი ადგილობრივი თვითმმართველობის ერთეულის მთელ ტერიტორიას.

3. ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოთა არჩევნებისთვის ქალაქი თბილისი წარმოადგენს ერთ ადგილობრივ საარჩევნო ოლქს, რომელიც მოიცავს თბილისის ათივე საარჩევნო ოლქს.

4. ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოთა არჩევნებისთვის ქალაქები ბათუმი, რუსთავი, სოხუმი, ქუთაისი და ცხინვალი წარმოადგენს თითო-თითო ადგილობრივ საარჩევნო ოლქს, რომელიც მოიცავს შესაბამისი ქალაქის მთელ ტერიტორიას.

5. ამოღებულია

6. საარჩევნო ოლქებს ქმნის, მათ საზღვრებს, სახელწოდებებსა და ნომრებს ადგენს საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია საქართველოს პარლამენტის უფლებამოსილების ვადის გასვლამდე არა უგვიანეს 105 დღისა და სათანადო ინფორმაციას 5 დღის ვადაში აქვეყნებს ოლქების საზღვრების მითითებით. საარჩევნო ოლქის საზღვრების დაზუსტება ხდება საქართველოს პარლამენტის უფლებამოსილების ვადის გასვლამდე არა უგვიანეს 75 დღისა და სათანადო ინფორმაცია ქვეყნდება დაზუსტების დასრულებიდან 3 დღის ვადაში.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)

მუხლი 16. საარჩევნო უბნები

1. კენჭისყრის ჩასატარებლად და ხმების დასათვლელად საარჩევნო ოლქი იყოფა საარჩევნო უბნებად.

2. საარჩევნო უბანი იქმნება არანაკლებ 20 და არა უმეტეს 2000 ამომრჩეველისთვის. საარჩევნო უბნებს ქმნის, მათ საზღვრებსა და ნომრებს ადგენს შესაბამისი საოლქო საარჩევნო კომისია საქართველოს პარლამენტის უფლებამოსილების ვადის გასვლამდე არა უგვიანეს 75-ე დღისა და სათანადო ინფორმაციას 5 დღის ვადაში აქვეყნებს უბნების საზღვრების მითითებით. საოლქო საარჩევნო კომისია ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის ორგანოთა მონაცემების საფუძველზე ადგენს და აზუსტებს საარჩევნო უბანში მემავალი ყველა საცხოვრებელი შენობა-ნაგებობის ნუსხასა და მისამართს, აგრეთვე იმ შენობა-ნაგებობათა ნუსხასა და მისამართს, რომლებიც საარჩევნო ადმინისტრაციის მიერ შეიძლება გამოყენებულ იქნეს საარჩევნო მიზნებისთვის.

3. გამონაკლის შემთხვევებში (სამხედრო ნაწილი, რომელშიც 50-ზე მეტი ამომრჩეველია (სამხედრო მოსამსახურე), საავადმყოფო და სხვა სტაციონარული სამკურნალო დაწესებულება, რომელშიც 50-ზე მეტი ამომრჩეველია, კენჭისყრის დღეს ნაოსნობაში მყოფი გემი და სხვ.) საარჩევნო უბანი შეიძლება შეიქმნას კენჭისყრამდე არა უგვიანეს მე-15 დღისა. საავადმყოფო (სტაციონარული სამკურნალო დაწესებულება), სამხედრო ნაწილი (შენაერთი), რომელშიც ამომრჩეველთა (ავადმყოფთა, სამხედრო მოსამსახურეთა) რაოდენობა 50-ს არ აღემატება, საოლქო საარჩევნო კომისის განკარგულებით მიემაგრება მასთან არსებულ უახლოეს საარჩევნო უბანს. შესაბამისი სამხედრო უწყების ხელმძღვანელის დასაბუთებული წერილობითი მოთხოვნის საფუძველზე, შესაბამისი საოლქო საარჩევნო კომისიის გადაწყვეტილებით საარჩევნო უბანი შესაძლებელია შეიქმნას ისეთ სამხედრო ნაწილში (შენაერთში), რომელშიც ამომრჩეველთა (სამხედრო მოსამსახურეთა) რაოდენობა 50-ს არ აღემატება.

4. შექმნილი საარჩევნო უბნის საზღვრებისა და საარჩევნო უბანში მემავალ შენობა-ნაგებობათა ნუსხისა და მისამართების დაზუსტება ხდება შესაბამისი საოლქო საარჩევნო კომისიის მიერ არჩევნების დღემდე არა უგვიანეს 50-ე დღისა რაიონის, ქალაქის, ქალაქის რაიონის ტერიტორიაზე მოქმედი ადგილობრივი თვითმმართვე-ლობისა და მმართველობის ორგანოთა მონაცემებისა და მემოწმების საფუძველზე. საარჩევნო უბნების დაზუსტებული საზღვრები ქვეყნდება დაზუსტების დასრულებიდან 3 დღის ვადაში.

5. კენჭისყრის დღეს ნაოსნობაში მყოფ გემებზე, აგრეთვე სამხედრო ნაწილებში საარჩევნო უბნები იქმნება ამ კანონით დადგენილი წესით, შესაბამისად გემის მიწერის ნაესადგურისა და სამხედრო ნაწილის განლაგების ადგილის მიხედვით.

6. სხვა სასელმწიფოში საარჩევნო უბნებს ქმნის საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია არჩევნების დღემდე არა უგვიანეს 30-ე დღისა საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტროს მონაცემების საფუძველზე. ეს საარჩევნო უბნები მიეკუთვნება '01 საარჩევნო ოლქს.

7. საოლქო საარჩევნო კომისია საარჩევნო უბნის შექმნიდან არა უგვიანეს 5 დღისა, ხოლო ამ მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებულ მემთხვევაში – 2 დღის ვადაში, პრესითა და მასობრივი

ინფორმაციის სხვა სამუალებებით აქვეყნებს საარჩევნო უბნების ნომრებს, საუბნო საარჩევნო კომისიების მისამართებს, ტელეფონის (ფაქსის) ნომრებს და სხვა რეკვიზიტებს.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)

თავი IV

საარჩევნო ადმინისტრაცია

მუხლი 17. საქართველოს საარჩევნო ადმინისტრაციის სტატუსი და სისტემა

1. საქართველოს საარჩევნო ადმინისტრაცია არის საჯარო სამართლის იურიდიული პირი, რომელიც იქმნება ამ კანონის შესაბამისად და ამავე კანონით განსაზღვრულ ფარგლებში ახორციელებს საჯარო ხელისუფლებას.

2. საარჩევნო ადმინისტრაცია ასრულებს საარჩევნო კანონმდებლობით დაკისრებულ მოვალეობას და ამ კანონმდებლობის საფუძველზე უზრუნველყოფს რეფერენდუმის/პლებისციტის გამართვას, საჯარო ხელისუფლების წარმომადგენლობითი ორგანოების წევრთა და საჯარო ხელისუფლების თანამდებობის პირთა ასარჩევად საყოველთაო არჩევნების ჩატარებას, არჩევნებისა და რეფერენდუმის/პლებისციტის მონაწილეთა მიერ თავიანთი კანონიერი უფლებების დაუბრკოლებლად განხორციელებას. საარჩევნო ადმინისტრაცია თავისი უფლებამოსილების ფარგლებში საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე აკონტროლებს საარჩევნო კანონმდებლობის მესრულებას და უმრუნველყოფს მის ერთგვაროვნად გამოყენებას.

3. საარჩევნო ადმინისტრაცია თავისი უფლებამოსილების ფარგლებში დამოუკიდებელია სხვა სახელმწიფო ორგანოებისაგან.

4. საქართველოს საარჩევნო ადმინისტრაცია არის ცენტრალიზებული სისტემა, რომელიც შედგება საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის (შემოკლებით – ცესკო), აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების უმაღლესი საარჩევნო კომისიებისა და ამ კომისიათა აპარატებისაგან, საოლქო და საუბნო საარჩევნო კომისიებისაგან. საქართველოს საარჩევნო ადმინისტრაციის უმაღლესი ორგანოა საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია, რომელიც ხელმძღვანელობს და აკონტროლებს ყველა დონის საარჩევნო კომისიას საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე.

5. საარჩევნო კომისიების (აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების უმაღლესი საარჩევნო კომისიების გარდა) შექმნის წესი და უფლებამოსილება განისაზღვრება ამ კანონით. აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების უმაღლესი საარჩევნო კომისიების შექმნის წესი განისაზღვრება შესაბამისი ავტონომიური რესპუბლიკის კანონით, ხოლო უფლებამოსილება – ამ კანონითა და ავტონომიური რესპუბლიკის კანონით.

6. ცესკო ანგარიშვალდებულია საქართველოს პარლამენტის წინაშე. ყოველი არჩევნების დასრულებიდან 60 დღის ვადაში ცესკო საქართველოს პარლამენტს წარუდგენს ანგარიშს არჩევნების მიმდინარეობისას საარჩევნო კანონმდებლობის დარღვევების, დამრღვევე საჯარო მოსამსახურეთა, ცესკოსა და საქართველოს საოლქო საარჩევნო კომისიის მიერ პროკურატურისთვის გადაცემულ საქმეთა, ამ კომისიების მიერ სასამართლოში შეტანილ სარჩელთა და სასამართლოს შესაბამის გადაწყვეტილებათა შესახებ.

7. საარჩევნო ადმინისტრაციის საქმიანობის კანონიერების შემოწმების უფლება აქვს საქართველოს პარლამენტის დროებით კომისიას, რომელშიც საპარლამენტო უმრავლესობის წარმომადგენელთა რაოდენობა ნახევარზე მეტი არ უნდა იყოს, ხოლო საპარლამენტო უმრავლესობის არარსებობის შემთხვევაში კომისიაში თანაბარი რაოდენობით უნდა შედიოდნენ საპარლამენტო კოალიციათა და იმ ფრაქციათა წევრები, რომლებიც გაერთიანებულნი არ არიან კოალიციაში, აგრეთვე დამოუკიდებელ დეპუტატთა წარმომადგენლები, თუ ისინი არც ერთ ფრაქციასა და კოალიციაში არ არიან გაერთიანებულნი და მათი რაოდენობა არაა 10-ზე ნაკლები. საარჩევნო კანონმდებლობის დარღვევის ნიშნების გამოვლენის შემთხვევაში კომისია უფლებამოსილია სარჩელი შეიტანოს საერთო სასამართლოში, ხოლო დანამაულის შემადგენლობის ნიშნების გამოვლენის შემთხვევაში კომისიამ საქმე უნდა გადასცეს საქართველოს გენერალურ პროკურატურას.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186); (საქართველოს 2004 წლის 16 სექტემბრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2004 წ, №27, მუხ. 127); (საქართველოს 2005 წლის 22 აპრილის ორგანული კანონი - სსმ I, 2005 წ, №21, მუხ. 144)

მუხლი 18. საარჩევნო ადმინისტრაციის შემადგენლობა

1. საარჩევნო კომისია შედგება კომისიის თავმჯდომარის, თავმჯდომარის მოადგილის, კომისიის მდივნისა და სხვა წევრებისაგან.

2. საარჩევნო კომისიის წევრები და აპარატის თანამშრომლები არიან საარჩევნო ადმინისტრაციის მოხელეები.

3. საარჩევნო ადმინისტრაციის მოხელეს უფლება არა აქვს მეეიდეს პარტიაში, ხოლო თუ იგი პარტიის წევრი იყო, ვალდებულია გავიდეს პარტიიდან.

4. საქართველოს ცენტრალური, აფხაზეთისა და აჭარის უმაღლესი საარჩევნო კომისიების წევრები, მათი აპარატების თანამშრომლები და საოლქო საარჩევნო კომისიის წევრები, გარდა დამხმარე და შტატგარეშე მოსამსახურეებისა, არიან საჯარო მოხელეები. მათმე ვრცელდება „საჯარო სამსახურის შესახებ" საქართველოს კანონის 61-ე და 64-ე მუხლებითა და „საჯარო სამსახურში ინტერესთა შეუთავსებლობისა და კორუფციის შესახებ" საქართველოს კანონის მე-13 მუხლის პირველი, მე-3 და მე-6 – მე-9 პუნქტებით დადგენილი საქმიანობის მეზღუდვისა და სამსახურებრივი შეუთავსებლობის მოთხოვნები. საარჩევნო ადმინისტრაციის მოხელეს უფლება არა აქვს იყოს სხვა ქვეყნის სახელმწიფო ორგანოს ან დაწესებულების მოსამსახურე.

5. ცენტრალური, საოლქო ან საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრად შეიძლება აირჩეს მხოლოდ ამომრჩეველი, გარდა:

ა) პირისა, რომელსაც არა აქეს მინიჭებული საარჩევნო ადმინისტრაციის მოხელის სერტიფიკატი;

ბ) პირისა, რომელიც საარჩევნო კანონმდებლობის დარღვევისათვის საარჩევნო კომისიის ან სასამართლოს მიერ განთავისუფლდა საარჩევნო ადმინისტრაციაში დაკავებული თანამდებობიდან;

გ) პირისა, რომლის მიერ საარჩევნო კანონმდებლობის დარღვევა დაადასტურა სასამართლომ;

დ) პირისა, რომელიც ნასამართლეეია დანამაულისათვის (გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც პირს სანქციის სახით შეფარდებული აქვს ჯარიმა) და მოხსნილი არა აქვს ნასამართლობა;

ე) აღმასრულებელი ხელისუფლების დაწესებულებებში შემაეალი დეპარტამენტების/სამმართველოების ხელმძღვანელებისა და მათი მოადგილეებისა;

ვ) ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის ორგანოთა ხელმძღვანელებისა და მათი მოადგილეებისა;

ზ) საქართველოს თავდაცვისა და შინაგან საქმეთა სამინისტროების, სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახურის თანამშრომლებისა;

თ) მოსამართლეებისა და მათი თანამემწეებისა;

ი) პროკურატურის თანამშრომლებისა;

კ) საარჩევნო სუბიექტებისა და მათი წარმომადგენლებისა;

ლ) ადგილობრივი და საერთაშორისო დამკვირვებლებისა.

6. საარჩევნო ადმინისტრაციის მოხელედ არჩეეის შემთხვევაში პირი ვალდებულია 7 დღის ვადაში შეასრულოს ამ მუხლის მე-3 და მე-4 პუნქტებით დადგენილი საქმიანობის შეზღუდვისა და სამსახურებრივი შეუთავსებლობის მოთხოვნები.

(საქართველოს 2005 წლის 22 აპრილის ორგანული კანონი - სსმ I, 2005 წ, №21, მუხ. 144)

მუხლი 19. საარჩევნო კომისიის წევრის უფლება-მოვალეობანი

1. საარჩევნო კომისიის წევრი ვალდებულია შესაბამისი კომისიის წევრად დანიშვნის (არჩევის) დღიდან მიიღოს მონაწილეობა მის საქმიანობაში.

2. საოლქო ან საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრი ვალდებულია ხელი მოაწეროს კენჭისყრის ან არჩევნების შედეგების შემაჯამებელ ოქმს, ხოლო თუ იგი არ ეთანხმება ოქმში შეგანილ მონაცემებს, უფლებამოსილია აღნიშნულის თაობაზე მიუთითოს ხელმოწერის გასწერივ და განსხვავებული აზრი წერილობით დაურთოს ოქმს.

3. საარჩევნო კომისიის წევრი არ არის მისი დამნიშვნელი/ამრჩევი სუბიექტის წარმომადგენელი. იგი თავის საქმიანობაში დამოუკიდებელია და ემორჩილება მხოლოდ საქართველოს კონსტიტუციასა და კანონს. საარჩევნო კომისიის წევრზე ზეგავლენა ან მის საქმიანობაში ჩარეეა გადაწყვეტილების მიღებაზე ზეგავლენის მიზნით აკრძალულია და ისჯება კანონით.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)

მუხლი 20. საარჩევნო კომისიის წევრის/ხელმძღვანელი პირის უფლებამოსილების ვადა

1. ცესკოს და საოლქო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის/წევრის უფლებამოსილების ვადა განისაზღვრება 6 წლით.

2. საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრის უფლებამოსილების ვადა იწყება ახალშექმნილი საუბნო საარჩევნო კომისიის პირველი შეკრების დღეს და წყდება შესაბამის საარჩევნო უბანში ამ კანონით გათვალისწინებული ყველა პროცედურის დასრულებისთანავე.

3. საარჩევნო კომისიის წევრს უფლებამოსილება უწყდება მისი ადგილმონაცვლე კომისიის წევრის არჩევისთანავე.

4. ახალშექმნილი საუბნო საარჩევნო კომისიის პირველი შეკრება იმართება საერთო ან შუალედური არჩევნების დღემდე არა უადრეს მე-40 და არა უგვიანეს 35-ე დღისა. გამონაკლის შემთხვევაში და სხვა სახელმწიფოში შექმნილ საარჩევნო უბანში საუბნო საარჩევნო კომისიის პირველი შეკრება იმართება კომისიის შექმნიდან არა უგვიანეს მე-3 დღისა. საუბნო საარჩევნო კომისიის პირველ სხდომას იწვევს შესაბამისი საოლქო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარე. გამონაკლისია სხვა სახელმწიფოში შექმნილი საუბნო საარჩევნო კომისია, რომლის პირველ სხდომასაც იწვევს ცესკოს თავმჯდომარე.

5. ერთი და იგივე პირი ცესკოს, საოლქო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარედ/წევრად არ შეიძლება აირჩეს უფლებამოსილების შეწყვეტიდან 6 წლის განმავლობაში.

(საქართველოს 2005 წლის 22 აპრილის ორგანული კანონი - სსმ I, 2005 წ, №21, მუხ. 144)

მუხლი 21. საარჩევნო კომისიის წევრის/ხელმძღვანელი პირის უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტა

1. ცესკოს თავმჯდომარეს/წევრს უფლებამოსილება ვადამდე უწყდება საქართველოს პარლამენტის დადგენილებით, საოლქო ან საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრს – ზემდგომი საარჩევნო კომისიის განკარგულებით. ცესკოს თავმჯდომარის მოადგილე და მდივანი, ასევე საოლქო და საუბნო საარჩევნო კომისიების თავმჯდომარეები, მოადგილეები და მდივნები თანამდებობებიდან ვადამდე თაეისუფლდებიან შესაბამისი საარჩევნო კომისიის განკარგულებით:

ა) თანამდებობიდან გადადგომისას:

ა.ა) ცესკოს თავმჯდომარის გადადგომის, ცესკოს წევრის უფლებამოსილების შეწყვეტის თაობაზე განცხადება წარედგინება საქართველოს პარლამენტს;

ა.ბ) ცესკოს თავმჯდომარის მოადგილის/მდივნის გადადგომის თაობაზე განცხადება წარედგინება ცესკოს;

ა.გ) საოლქო ან საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის/ თავმჯდომარის მოადგილის/ მდივნის გადადგომის თაობაზე განცხადება წარედგინება შესაბამის საარჩევნო კომისიას;

ა.დ) საოლქო ან საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრის უფლებამოსილების შეწყვეტის თაობაზე განცხადება წარედგინება ზემდგომ საარჩევნო კომისიას;

ბ) თუ საარჩევნო კომისიის წევრმა არჩევის შემთხვევაში 7 დღის ვადაში არ შეწყვიტა შეუთავსებელი საქმიანობა ან/და სამსახური;

გ) თუ საარჩევნო კომისიის წევრმა დაიკავა ამ კანონით განსაზღვრული, მის სტატუსთან შეუთავსებელი თანამდებობა;

დ) თუ გამოვლინდა საარჩევნო კომისიის წევრის სტატუსთან შეუთავსებელი საქმიანობის ფაქტი;

ე) თუ გამოვლინდა, რომ არასწორია ამ კანონის 28-ე მუხლის მე-6 პუნქტში, 33-ე მუხლის მე-7 პუნქტში და 37-ე მუხლის მე-9 პუნქტში აღნიშნულ განცხადებებში, გადაწყვეტილებებსა და მათ დანართებში მითითებული მონაცემები – ამ ფაქტის გამოვლენის დღიდან;

ვ) არასაპატიო მიზეზით მედიდეს 2 თვის განმავლობაში საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის/ წევრის უფლებამოსილების შეუსრულებლობის ან საარჩევნო კომისიის სხდომის ზედიზედ 3-ჯერ გაცდენის შემთხვევაში;

ზ) სასამართლოს გამამტყუნებელი განაჩენის არსებობისას ან თუ კომისიის წევრის მიერ საარჩევნო კანონმდებლობის დარღვევა დაადასტურა სასამართლომ – სასამართლოს გადაწყვეტილების კანონიერ ძალაში შესვლის შემთხვევაში;

თ) საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრის დამნიშვნელი პარტიის აკრძალვისას ან ლიკვიდაციისას (თუ ლიკვიდაცია არ მოხდა ისეთ პარტიასთან გაერთიანების გამო, რომელსაც არ ჰქონდა კომისიის წევრის დანიშვნის უფლება; ამ შემთხვევაში ლიკვიდირებული პარტიის უფლებამონაცვლედ ჩაითვლება პარტია, რომელსაც იგი შეუერთდა), რომელმაც დანიშნა საარჩევნო კომისიის წევრი – პარტიის აკრძალვის შესახებ სასამართლოს გადაწყვეტილების კანონიერ ძალაში შესვლის შემთხვევაში, ხოლო პარტიის ლიკვიდაციისას – ლიკვიდაციის გადაწყვეტილების მიღების შემთხვევაში;

ი) საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრის დამნიშვნელი პარტიის მიერ მისი გამოწვევისას – შესაბამისი საოლქო საარჩევნო კომისიისათვის გამოწვევის შესახებ განცხადების წარდგენის შემთხვევაში;

კ) თუ გაუქმდა საარჩევნო კომისიის წევრის, როგორც ამომრჩეველის, სტატუსი;

ლ) საარჩევნო კანონმდებლობის, საარჩევნო ადმინისტრაციის რეგლამენტის სისტემატურად ან უხეშად დარღვევისას, ან „საჯარო სამსახურის შესახებ" საქართველოს კანონით გათვალისწინებული სხვა შესაბამისი საფუძვლის არსებობისას.

2. ერთი და იმავე საფუძველით საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის/ თავმჯდომარის მოადგილის/მდივნის თანამდებობიდან გადაყენების, აგრეთვე საარჩევნო კომისიის წევრის უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტის საკითხის 6 თვის განმავლობაში ზედიზედ ორჯერ დაყენება აკრძალულია.

3. ამ მუხლის პირველ პუნქტში აღნიშნული ერთ-ერთი საფუძველის არსებობისას, საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის/თავმჯდომარის მოადგილის/მდივნის გადადგომის, საარჩევნო კომისიის წევრის უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტის საკითხს განიხილავს და წყვეტს: საქართველოს პარლამენტი – 15 დღის ვადაში ან უფლებამოსილი საარჩევნო კომისია – 5 დღის ვადაში. გადაწყვეტილება მიიღება იმავე წესით, როგორითაც მოხდა მათი არჩევა.

4. თუ გადადგომის/უფლებამოსილების შეწყვეტის თაობაზე განცხადება ამ მუხლით დადგენილ ვადებში არ დაკმაყოფილდა, საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარე/თავმჯდომარის მოადგილე/მდივანი თანამდებობიდან გადამდგარად ჩაითვლება, საარჩევნო კომისიის წევრს უფლებამოსილება შეუწყდება ამ ვადის გასვლის მომდევნო დღიდან.

5. აკრძალულია საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრის გამოწვევა კენჭისყრის დღემდე 7 დღით ადრე.

(საქართველოს 2005 წლის 22 აპრილის ორგანული კანონი - სსმ I, 2005 წ, №21, მუხ. 144)

მუხლი 22. საარჩევნო კომისიის მუშაობის წესი

1. საარჩევნო კომისიის მუშაობის წესი განისაზღვრება ამ კანონითა და შესაბამისი კომისიის რეგლამენტით, რომელსაც დადგენილებით იღებს საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია.

2. ამოღებულია

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)

3. საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის არყოფნის შემთხვევაში ან თავმჯდომარის დავალებით მის მოვალეობას ასრულებს თავმჯდომარის მოადგილე.

4. საარჩევნო კომისიის სხდომების პერიოდულობას განსაზღვრავს შესაბამისი კომისია. აუცილებლობის შემთხვევაში, კომისიის თავმჯდომარის ან მისი მოადგილის მოთხოვნით მოიწვევა რიგგარეშე სხდომა.

5. სხდომას უძღვება კომისიის თავმჯდომარე ან მისი მოადგილე.

6. სხდომა უფლებამოსილია, თუ მას ესწრება კომისიის სრული შემადგენლობის უმრავლესობა.

7. კომისიის გადაწყვეტილება მიღებულად ჩაითვლება, თუ მას მხარს დაუჭერს დამსწრეთა უმრავლესობა (თუ ამ კანონით უფრო მაღალი კვორუმი არაა დადგენილი), მაგრამ არანაკლებ სრული შემადგენლობის ერთი მესამედისა.

(საქართველოს 2005 წლის 22 აპრილის ორგანული კანონი - სსმ I, 2005 წ, №21, მუხ. 144)

8. ხმების თანაბრად გაყოფის შემთხვევაში გადამწყვეტია სხდომის თავმჯდომარის ხმა.

9. სხდომაზე საკადრო საკითხები წყდება კომისიის სრული შემადგენლობის უმრავლესობით.

(საქართველოს 2005 წლის 22 აპრილის ორგანული კანონი - სსმ I, 2005 წ, №21, მუხ. 144)

10. სხდომაზე დგება ოქმი, რომელსაც ხელს აწერენ სხდომის თავმჯდომარე და კომისიის მდივანი.

11. სხდომის ოქმი ფორმდება სხდომიდან 2 დღის ვადაში.

12. საარჩევნო კომისიის წევრს, რომელიც არ ეთანხმება კომისიის გადაწყვეტილებას, უფლება აქვს წერილობით გამოთქვას განსხვავებული აზრი, რომელიც ერთვის ოქმს. ამასთან, განსხვავებული აზრის მქონე წევრი ეალდებულია პატივი სცეს და დაემორჩილოს კომისიის მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებას. მას არა აქვს უფლება, თავისი ქმედებით ხელი შეუშალოს ამ გადაწყვეტილების აღსრულებას.

13. ამოღებულია

(საქართველოს 2005 წლის 22 აპრილის ორგანული კანონი - სსმ I, 2005 წ, №21, მუხ. 144)

14.ამოღებულია

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)

15. საარჩევნო კომისია საარჩევნო დოკუმენტაციის მიღებას, გაცემასა და რეგისტრაციას ახორციელებს სამუშაო დღის 18 საათამდე, გარდა ამ კანონით გათვალისწინებული შემთხვევებისა.

16. განცხადების (საჩივრის) მიღებისას საარჩევნო კომისიის სარეგისტრაციო ჟურნალსა და განმცხადებლისთვის (მომჩივნისთვის) გადაცემულ ცნობაში აღინიშნება მისი მიღების თარიღი და დრო. კომისია განიხილავს განცხადებას (საჩივარს) და იღებს სათანადო გადაწყვეტილებას.

16[1]. კომისიისგან რაიმე საბუთის მიღებას განმცხადებელი სარეგისტრაციო ჟურნალში ხელმოწერით ადასტურებს.

17. საარჩევნო კომისია უფლებამოსილია არ განიხილოს განცხადება (საჩივარი), თუ დარღვეულია მისი შეტანის ვადა და წესი.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)

მუხლი 22[1]. საარჩევნო კომისიის ხელმძღვანელ პირთა/წევრთა არჩევა

1. საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარეს (გარდა ცესკოს თავმჯდომარისა), თავმჯდომარის მოადგილეს/მდივანს, შესაბამისი ვაკანსიის წარმოქმნის შემდეგ, კომისიის პირველივე სხდომაზე, წევრობის უფლებამოსილების ვადით, სრული შემადგენლობის უმრავლესობით, სახელობითი კენჭისყრით, კომისიის წევრთაგან ირჩევს შესაბამისი კომისია.

2. საარჩევნო კომისიის ხელმძღვანელ პირთა დასახელების უფლება აქვს:

ა) საოლქო ან საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარეობის კანდიდატის – კომისიის არანაკლებ 2 წევრს;

ბ) კომისიის თავმჯდომარის მოადგილეობის კანდიდატის – კომისიის თავმჯდომარეს;

გ) კომისიის მდივნობის კანდიდატის – კომისიის თავმჯდომარეს ან კომისიის არანაკლებ 2 წევრს.

3. ერთი და იმავე კანდიდატის დასახელება შეიძლება მხოლოდ ორჯერ.

4. თუ დადგენილ ვადაში ვერ აირჩია საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარე/თავმჯდომარის მოადგილე/მდივანი, აღნიშნული თანამდებობის პირის მოვალეობას მის არჩევამდე ასრულებს კომისიის ის წევრი, რომელიც არჩევნებისას ყველაზე მეტ ხმას მიიღებს, ხოლო სმათა თანაბრობის შემთხვევაში – მათგან წილისყრით განსაზღვრული პირი.

5. თუ საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარეს და თავმჯდომარის მოადგილეს ერთდროულად ან კომისიის მდივანს დროებით არ შუძლიათ ამ კანონით განსაზღვრული მოვალეობების შესრულება, ამავე კანონის თანახმად კი, ამ დროს შესასრულებელია ისეთი მოქმედება, რომელიც კომისიის თავმჯდომარის ან მდივნის განსაკუთრებულ უფლებამოსილებას მიეკუთვნება, კომისია თავისი შემადგენლობიდან ამ მუხლის პირველი და მე-2 პუნქტებით დადგენილი წესით დაუყოვნებლივ ირჩევს კომისიის თავმჯდომარის ან მდივნის მოვალეობის შემსრულებელს. კომისიის თავმჯდომარის მოვალეობის შემსრულებლის უფლებამოსილება შეწყდება, როგორც კი კომისიის თავმჯდომარე ან თავმჯდომარის მოადგილე შეძლებს თავისი უფლებამოსილების განხორციელებას, ხოლო კომისიის მდივნის მოვალეობის შემსრულებლის უფლებამოსილება შეწყდება, როგორც კი მდივანი შეძლებს თავისი უფლებამოსილების განხორციელებას.

6. თუ საარჩევნო კომისიას არ ჰყავს არც თავმჯდომარე და არც თავმჯდომარის მოადგილე, კომისიის სხდომას თავმჯდომარის ასარჩევად იწვევს და მის არჩევამდე თავმჯდომარეობს კომისიის მდივანი, ხოლო თუ კომისიას არ ჰყავს არც მდივანი, კომისიის სხდომას იწვევს და თავმჯდომარის არჩევამდე თავმჯდომარეობს კომისიის უხუცესი წევრი.

(საქართველოს 2005 წლის 22 აპრილის ორგანული კანონი - სსმ I, 2005 წ, №21, მუხ. 144)

მუხლი 23. საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის წევრის შრომის ანაზღაურება

1. საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარეს, თავმჯდომარის მოადგილეს, კომისიის მდივანსა და სხვა წევრებს უფლებამოსილების მთელი დროის განმავლობაში საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტიდან ენიშნებათ ხელფასი.

2. ცესკოს სამტატო განრიგს მისი თავმჯდომარის წარდგინებით დადგენილებით ამტკიცებს ცესკო, ხოლო ხარჯთაღრიცხვას ცესკოს წარდგინებით – საქართველოს პარლამენტი.

3. საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის წევრის არასამუშაო დრო და ზეგანაკვეთური სამუშაო ანაზღაურდება ცენტრალური საარჩევნო კომისიის მიერ დადგენილი ოდენობით, არჩევნების ჩასატარებლად გამოყოფილი ფულადი სახსრებიდან.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)

მუხლი 24. საოლქო და საუბნო საარჩევნო ომისიების წევრთა შრომის ანაზღაურება

1. საოლქო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარეს, თავმჯდომარის მოადგილეს, კომისიის მდივანსა და სხვა წევრებს უფლებამოსილების მთელი დროის განმავლობაში სახელმწიფო ბიუჯეტიდან ენიშნებათ ხელფასი.

2. ამოღებულია.

3. საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარეს, თავმჯდომარის მოადგილესა და კომისიის მდივანს არჩევნების მომზადებისა და ჩატარების მთელი დროის განმავლობაში, ხოლო კომისიის სხვა წევრებს (ზემდგომი საოლქო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის განკარგულებით) არჩევნების დღემდე 30-ე დღიდან 32 დღის განმავლობაში და განმეორებითი კენჭისყრის ან/და არჩევნების მეორეტურის გამართვის შემთხვევაში, აგრეთვე, კენჭისყრის დღემდე მე-2 დღიდან 4 დღის განმავლობაში ენიშნებათ ხელფასი არჩევნების ჩასატარებლად გამოყოფილი სახსრებიდან.

4. საოლქო ან საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრის ხელფასის ოდენობას განსაზღვრავს საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია.

5. საოლქო ან საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრის არასამუშაო დრო და ზეგანაკვეთური სამუშაო ანაზღაურდება საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის მიერ დადგენილი ოდენობით.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)
(საქართველოს 2005 წლის 22 აპრილის ორგანული კანონი - სსმ I, 2005 წ, №21, მუხ. 144)

მუხლი 25. საქართველოს საარჩევნო ადმინისტრაციისსამართლებრივი აქტები

1. საქართველოს საარჩევნო ადმინისტრაციის სამართლებრივი აქტებია:

ა) ცესკოს დადგენილება და განკარგულება, ცესკოს თავმჯდომარის განკარგულება, ცესკოს მდივნის განკარგულება;

ბ) საოლქო საარჩევნო კომისიის განკარგულება, კომისიის თავმჯდომარის განკარგულება, კომისიის მდივნის განკარგულება;

გ) საუბნო საარჩევნო კომისიის განკარგულება, კომისიის თავმჯდომარის განკარგულება.

2. ცესკოს დადგენილება კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტია, რომლის მიღებაც შეიძლება მხოლოდ ამ კანონით პირდაპირ განსაზღვრულ შემთხვევებში. დადგენილების მიღება შეიძლება აგრეთვე გამონაკლის შემთხვევაში, არჩევნების დაწყებიდან მის დასრულებამდე, თუ აუცილებელი აღმოჩნდა ამ კანონით განუსაზღვრელი და არჩევნების ჩატარებისთვის აუცილებელი საკითხების გადაჭრა. დადგენილებით შეიძლება მიღებულ იქნეს ცალკეული საარჩევნო პროცედურის აღმწერი ინსტრუქციაც, რომელიც არ უნდა შეიცავდეს ამ კანონით დადგენილისგან განსხვავებულ ან ახალ ნორმას და რომელიც შეიძლება შეიცავდეს მხოლოდ ამ კანონით დადგენილი პროცედურის დაწვრილებით აღწერას.

3. ცესკოს დადგენილება მიღებულად ჩაითვლება, თუ მას მხარს დაუჭერს საარჩევნო კომისიის სრული შემადგენლობის სულ ცოტა ორი მესამედი. დადგენილებას ხელს აწერენ ცესკოს შესაბამისი სხდომის თავმჯდომარე და კომისიის მდივანი. ცესკოს დადგენილება ძალაში შედის საქართველოს იუსტიციის სამინისტროში რეგისტრაციის შემდეგ. „საქართველოს საკანონმდებლო მაცნეში"

გამოქვეყნების დღის 24 საათიდან, თუ თვით ამ დადგენილებით უფრო გვიანი ვადა არ იქნა განსაზღვრული. აკრძალულია დადგენილების მიღება კენჭისყრამდე არა უგვიანეს 4 დღისა.

4. საარჩევნო კომისიის, მისი თავმჯდომარისა და მდივნის განკარგულებები არის ინდივიდუალური სამართლებრივი აქტები, რომლებიც მიიღება/გამოიცემა ამ კანონითა და ცესკოს დადგენილებით განსაზღვრულ შემთხვევებსა და ფარგლებში. კომისიის განკარგულებას ხელს აწერენ კომისიის შესაბამისი სხდომის თავმჯდომარე და კომისიის მდივანი, სხვა განკარგულებას ხელს აწერს მისი გამომცემი პირი. თუ ამ კანონით სხვა კვორუმი არ არის დადგენილი, კომისიის განკარგულება მიღებულად ჩაითვლება, თუ მას მხარს დაუჭერს სხდომის დამსწრეთა უმრავლესობა, მაგრამ არანაკლებ კომისიის სრული შემადგენლობის ერთი მესამედისა.

5. საქართველოს ცენტრალური, საოლქო და საუბნო საარჩევნო კომისიებისა და მათი თანამდებობის პირთა მიერ თავიანთი უფლებამოსილების ფარგლებში მიღებულ გადაწყვეტილებათა შესრულება სავალდებულოა შესაბამისად საქართველოს, საარჩევნო ოლქისა და საარჩევნო უბნის მთელ ტერიტორიაზე.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)
(საქართველოს 2005 წლის 22 აპრილის ორგანული კანონი - სსმ I, 2005 წ, №21, მუხ. 144)

მუხლი 26. საარჩევნო კომისიის შემადგენლობა

ცესკო შედგება თავმჯდომარის და 6 წევრისაგან. ცესკოს თავმჯდომარე, თავისი უფლებამოსილების პერიოდში, იმავედროულად არის ცესკოს წევრი. ცესკოს თავმჯდომარის უფლებამოსილების შეწყვეტა, იმავდროულად იწვევს მისი წევრობის უფლებამოსილების შეწყვეტას. საოლქო საარჩევნო კომისია შედგება 5 წევრისაგან, ხოლო საუბნო საარჩევნო კომისია არანაკლებ 5 და არა უმეტეს 9 წევრისაგან, რომლებსაც ამ კანონით დადგენილ ვადაში და წესით ნიშნავენ/ირჩევენ ამავე კანონით განსაზღვრული სუბიექტები.

(საქართველოს 2005 წლის 22 აპრილის ორგანული კანონი - სსმ I, 2005 წ, №21, მუხ. 144)

მუხლი 27. საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის შექმნა

1. საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარეს და 6 წევრს საქართველოს პრეზიდენტის წარდგინებით, ირჩევს საქართველოს პარლამენტი.

2. ცესკოს თავმჯდომარეობის/წევრობის კანდიდატის შერჩევა ხორციელდება ღია კონკურსის წესით.

3. ცესკოს თავმჯდომარის/წევრის უფლებამოსილების ვადის გასვლამდე არა უგვიანეს 60 დღისა, საქართველოს პრეზიდენტი გამოსცემს განკარგულებას კონკურსის ჩაგარებისა და საკონკურსო კომისიის შექმნის შესახებ.

4. ცესკოს თავმჯდომარეობის/წევრობის კანდიდატი შეიძლება იყოს უპარტიო, უმაღლესი განათლების მქონე პირი, რომელიც თავისუფლად ფლობს საქართველოს სახელმწიფო ენას, საზოგადოებაში სარგებლობს დადებითი რეპუტაციით, აქვს არანაკლებ 3 წლის შრომითი გამოცდილება და საარჩევნო ადმინისტრაციის მოხელის სერტიფიკატი.

5. კონკურსში მონაწილეობის უფლება აქვს საქართველოს ქმედუნარიან მოქალაქეს 25 წლის ასაკიდან, რომელიც აკმაყოფილებს ამ კანონის მე-18 მუხლის მე-5 პუნქტის, ამ მუხლის მე-4 პუნქტისა და „სჯარო სამსახურის შესახებ" საქართველოს კანონის მე-17 მუხლის მოთხოვნებს. საკონკურსო საბუთების წარდგენის ვადაა კონკურსის გამოცხადებიდან არა უგვიანეს 14 დღე.

6. საკონკურსოდ წარდგენილ განცხადებაში უნდა მიეთითოს: კანდიდატის სახელი, გვარი; განათლება (უმაღლესი); სპეციალობა, სამეცნიერო ხარისხი (თუ აქვს); მისამართი (საქართველოს მოქალაქის პირადობის (რეგისტრაციის) მოწმობის შესაბამისად); სამუშაო ადგილი და თანამდებობა; საკონტაქტო მისამართი და ტელეფონის ნომერი (თუ აქვს); განცხადებას ხელს უნდა აწერდეს კანდიდატი და მას უნდა დაერთოს:

ა) კანდიდატის 2 ფოტოსურათი;

ბ) საქართველოს მოქალაქის პირადობის (რეგისტრაციის) მოწმობის ქსეროასლი;

გ) უმაღლესი განათლების (სამეცნიერო ხარისხის – თუ აქვს) დამადასტურებელი დოკუმენტის ქსეროასლი;

დ) საარჩევნო ადმინისტრაციის მოხელის სერტიფიკატის ქსეროასლი;

ე) კანდიდატის შრომითი ბიოგრაფია და არჩევნებში მონაწილეობის გამოცდილების აღწერა (თუ აქვს ასეთი გამოცდილება).

7. თუ ამ კანონით განსაზღვრულ ვადამი არ მოხდება ერთ ვაკანსიაზე არანაკლებ 2 კანდიდატის წარდგენა, კონკურსი გრძელდება იმ ვადით, რომლის განმავლობამიც მოხდება ერთ ვაკანსიაზე არანაკლებ 2 კანდიდატის წარდგენა.

8. კანდიდატების წარდგენის ვადის ამოწურვიდან 2 დღის ვადამი ქვეყნდება კანდიდატთა სია.

9. კანდიდატების წარდგენის ვადის ამოწურვიდან არა უგვიანეს 5 დღისა საკონკურსო კომისია საქართველოს პრეზიდენტს ცესკომი ასარჩევ თითო ვაკანსიაზე წარუდგენს არანაკლებ 2 და არა უმეტეს 3 კანდიდატს. საქართველოს პრეზიდენტი შეარჩევს ცესკოს თავმჯდომარეობის კანდიდატს. კანდიდატების შერჩევიდან/წარდგენიდან არა უგვიანეს 7 დღისა საქართველოს პრეზიდენტი იღებს გადაწყვეტილებას კანდიდატთა შერჩევის შესახებ და საქართველოს პარლამენტს წარუდგენს ცესკოს თავმჯდომარეობის კანდიდატს და ცესკოს წევრის ერთ ვაკანტურ თანამდებობაზე 2 კანდიდატს.

(საქართველოს 2005 წლის 22 აპრილის ორგანული კანონი - სსმ I, 2005 წ, №21, მუხ. 144)

მუხლი 28. საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის/წევრის არჩევა

1. საქართველოს პრეზიდენტის მიერ ცესკოს თავმჯდომარეობის/

წევრობის კანდიდატების საქართველოს პარლამენტში წარდგენიდან არა უგვიანეს 14 დღისა, საქართველოს პარლამენტი სახელობითი კენჭისყრით ირჩევს ცესკოს თავმჯდომარეს/წევრებს. თითოეულ კანდიდატს ცალ-ცალკე ეყრება კენჭი. ცესკოს თავმჯდომარე/წევრი არჩეულად ჩაითვლება, თუ მას მხარს დაუჭერს პარლამენტის სიითი შემადგენლობის უმრავლესობა. თუ ამ პირთა რაოდენობა ასარჩევ რაოდენობაზე მეტი აღმოჩნდა, არჩეულად ჩაითვლება მათ შორის 6 საუკეთესო შედეგის მქონე კანდიდატი. თუ კანდიდატების მიერ მიღებულ ხმათა თანაბრობის გამო გამარჯვებული ვერ გამოვლინდა, ამ კანდიდატებს დაუყოვნებლივ ეყრებათ კენჭი მათ შორის გამარჯვებულის გამოვლენამდე.

2. თუ კენჭისყრის შედეგად არ შეივსო ყველა ვაკანსია, ხელახლა ეყრება კენჭი დარჩენილ კანდიდატებს. თუ ვაკანსია კვლავ არ შეივსო, იმართება კიდევ ერთი კენჭისყრა. თუ ვაკანსია კვლავ შეუვსებელი დარჩა, საქართველოს პრეზიდენტი საქართველოს პარლამენტს 3 დღის ვადამი კონკურსში მონაწილეობა მიიღოს ამ კანდიდატებიდან თითოეულ დარჩენილ ვაკანსიაზე წარუდგენს 2 კანდიდატს. თუ ვაკანსია კვლავ შეუვსებელი დარჩა, არა უგვიანეს 3 დღისა დარჩენილ ვაკანსიაზე ცხადდება კონკურსი და კანდიდატების წარდგენის პროცედურა თავიდან იწყება.

3. ერთი და იმავე კანდიდატის წარდგენა შეიძლება მხოლოდ ორჯერ.

4. ცესკოს წევრის უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტის შემდეგ, კომისიის შემადგენლობის შევიდამდე შესავსებად, საქართველოს პარლამენტის უახლოესი სასესიო კვირის განმავლობაში, საქართველოს პრეზიდენტი ხელახლა წარუდგენს პარლამენტს იმ კანდიდატებს, რომლებმაც მიიღეს სიითი შემადგენლობის არანაკლებ უმრავლესობისა, ან არა უგვიანეს 3 დღისა ნიმნავს კონკურსს. იგივე წესი მოქმედებს ასეთი კანდიდატის არარსებობის შემთხვევაში.

5. საქართველოს პარლამენტის დადგენილება ცესკოს თავმჯდომარის/წევრის არჩევის შესახებ წარედგინება ცესკოს მისი მიღებიდან 7 დღის ვადამი.

6. ამ მუხლის მე-5 პუნქტში აღნიშნულ დადგენილებამი უნდა მიეთითოს ცესკოს თავმჯდომარედ/წევრად არჩეული პირის სახელი და გვარი. დადგენილებას უნდა დაერთოს ამ კანონის 27-ე მუხლის მე-6 პუნქტით განსაზღვრული საკონკურსოდ წარდგენილი დოკუმენტაცია და ზემოაღნიშნული პირის მიერ ხელმოწერილი განცხადება, რომ იგი აკმაყოფილებს ამ კანონის მე-18 მუხლის მე-5 პუნქტით განსაზღვრულ მოთხოვნებს.

(საქართველოს 2005 წლის 22 აპრილის ორგანული კანონი - სსმ I, 2005 წ, №21, მუხ. 144)

მუხლი 29. საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის უფლებამოსილება

1. საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია:

ა) თავისი უფლებამოსილების ფარგლებში უზრუნველყოფს არჩევნებისა და რეფერენდუმის/პლებისციტის გამართვას, საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე აკონტროლებს საარჩევნო კანონმდებლობის შესრულებას და უზრუნველყოფს მის ერთგვაროვნად გამოყენებას;

ბ) დადგენილებით იღებს საარჩევნო ადმინისტრაციის რეგლამენტს;

გ) გამონაკლის შემთხვევაში, თუ შეუძლებელი გახდა ამ კანონით დადგენილი გარკვეული მოთხოვნების მესრულება/ვადების დაცვა, უფლებამოსილია დადგენილებით განსაზღვროს ჩასატარებელი არჩევნების/გასამართი კენჭისყრის საარჩევნო ღონისძიებები და ვადები; ასევე, აუცილებლობის შემთხვევაში, ამ კანონის შესაბამისად, საქართველოს პრეზიდენტს წარუდგინოს წინადადება არჩევნების ახალი თარიღის დანიშვნის თაობაზე;

დ) დადგენილებით განსაზღვრავს საარჩევნო პროცესში მასობრივი ინფორმაციის სახელმწიფო და არასახელმწიფო სამუალებათა მონაწილეობისა და მათი გამოყენების წესს ამ კანონისა და საქართველოს სხვა კანონების შესაბამისად და აკონტროლებს მის შესრულებას;

ე) განკარგულებით ქმნის საარჩევნო ოლქებს და აზუსტებს მათ საზღვრებს;

ვ) აუცილებლობის შემთხვევაში, წინასწარ განსაზღვრულ საკითხთა გადასა-წყვეტად, უფლებამოსილია განკარგულებით, რომელიც მიიღება სრული შემადგენლობის სულ ცოტა ორი მესამედით, შექმნას სპეციალური ჯგუფი, განსაზღვროს მისი უფლებამოსილების ფარგლები და მოქმედების ვადა;

ზ) თუ ქვემდგომი საარჩევნო კომისია არ ან ვერ ასრულებს კანონმდებლობით დაკისრებულ მოვალეობას, უფლებამოსილია განკარგულებით, რომელიც მიიღება სრული შემადგენლობის სულ ცოტა ორი მესამედით, უფლებამოსილება შეუწყვიტოს ამ კომისიას და შექმნას დროებითი ჯგუფი, რომელსაც კომისიის ხელახლა შექმნამდე დაეკისრება მისი უფლებამოსილების განხორციელება;

თ) დადგენილებით განსაზღვრავს არჩევნებისა და რეფერენდუმის/პლებისციტის გამართვისათვის სახელმწიფოს მიერ გამოყოფილი თანხის განაწილებისა და გამოყენების წესს;

ი) განკარგულებით ადგენს საარჩევნო/სარეფერენდუმო/საპლებისციტო ბიულეტენების ფორმას; საქართველოს პარლამენტის, საქართველოს პრეზიდენტისა და ქალაქ თბილისის საკრებულოს არჩევნებისა და სარეფერენდუმო/საპლებისციტო ბიულეტენების ტექსტებს; საარჩევნო ყუთების, საარჩევნო კონვერტებისა და საარჩევნო კომისიის ბეჭდების სახეებს; ამ კანონით განუსაზღვრელი, მაგრამ არჩევნების ორგანიზებისათვის საჭირო საარჩევნო საბუთების სახეს;

კ) უზრუნველყოფს საარჩევნო საბუთების, საარჩევნო ყუთების, საარჩევნო კონვერტებისა და საარჩევნო კომისიების ბეჭდების დამზადებასა და საოლქო საარჩევნო კომისიების მომარაგებას;

ლ) ამ კანონით განსაზღვრული ვადების შესაბამისად განკარგულებით ადგენს საარჩევნო ღონისძიებათა გრაფიკს;

მ) განკარგულებით ნიშნავს რიგგარეშე, ხელახალ და შუალედურ არჩევნებს, განმეორებით კენჭისყრას, არჩევნების მეორე ტურს;

ნ) საკუთარი ინიციატივით ან განცხადების/საჩივრის საფუძველზე ამოწმებს საარჩევნო კომისიების, მათი თანამდებობის პირების გადაწყვეტილებებისა და აქტების კანონიერებას და დარღვევის გამოვლენის შემთხვევაში განკარგულებით აუქმებს ან ცვლის მათ; განკარგულებით იღებს გადაწყვეტილებას შესაბამისი საუბნო საარჩევნო კომისიიდან შემოსული პაკეტების გახსნისა და საარჩევნო ბიულეტენების/სპეციალური კონვერტების/ამომრჩეველთა სიების ხელახლა დათვლის შესახებ;

ო) საოლქო და საუბნო საარჩევნო კომისიების კენჭისყრის შედეგების შემაჯამებელი ოქმების საფუძველზე ადგენს საქართველოს პარლამენტის არჩევნების (პარტიული სიებით), საქართველოს პრეზიდენტის არჩევნების, ქალაქ თბილისის საკრებულოს არჩევნებისა და რეფერენდუმის/პლებისციტის შედეგებს და განკარგულებით ამტკიცებს საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის შემაჯამებელ ოქმს;

პ) განკარგულებით ამტკიცებს საოლქო საარჩევნო კომისიის განკარგულებას საქართველოს პარლამენტის წევრის არჩევის შესახებ (ერთმანდატიანი საარჩევნო ოლქის მისედვით), ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობითი ორგანოს – საკრებულოს წევრთა არჩევისა (გარდა ქალაქ თბილისისა) და გამგებლის/მერის არჩევის შესახებ, თუ საოლქო საარჩევნო კომისიის განკარგულება შეცვლილი არ იყო სასამართლოს გადაწყვეტილებით;

ჟ) უზრუნველყოფს საოლქო საარჩევნო კომისიებიდან მიღებული კენჭის-ყრის/არჩევნების შედეგების კომპიუტერულ დამუშავებას და მათ დაუყოვნებლივ განთავსებას ინტერნეტში, ხოლო ამ პუნქტის „ნ“ ქვეპუნქტში აღნიშნული გადაწყვეტილების მიღების შემთხვევაში – მის განთავსებასაც ინტერნეტში;

რ) განკარგულებით ანიჭებს არჩევნების/რეფერენდუმის/პლებისციტის დამკვირვებლის სტატუსს ამ კანონში აღნიშნულ კავშირს, ფონდს, აერთიანებ საერთაშორისო ორგანიზაციას, სხვა სახელმწიფოში რეგისტრირებულ ორგანიზაციას, სხვა სახელმწიფოს ხელისუფლების ორგანოთა წარმომადგენლების ჯგუფს;

ს) წარმართავს საოლქო საარჩევნო კომისიების საქმიანობას, პერიოდულად ისმენს მათ ანგარიშს;

ტ) აკონტროლებს საარჩევნო კომისიების უმრუნველყოფას შენობებით, საკომუნიკაციო სამუალებებით, ტრანსპორტით; წყვეტს საარჩევნო ადმინისტრაციის მატერიალურ-ტექნიკური უმრუნველყოფის სხვა საკითხებს;

უ) უმრუნველყოფს საინფორმაციო მასალის გამოქვეყნებასა და გავრცელებას.

უ') დადგენილებით განსაზღვრავს საარჩევნო ადმინისტრაციის მოხელის სერტიფიცირების წესს და ცესკოს აპარატის თანამშრომელთა და საოლქო საარჩევნო კომისიის წევრების შესარჩევი კონკურსის პირობებს.

ფ) უმრუნველყოფს საარჩევნო ადმინისტრაციის მოხელეთა კვალიფიკაციის ამაღლების მიზნით სემინარებისა და სასწავლო კურსების გამართვას;

ქ) ამ კანონით დადგენილი წესით გაიხილავს არჩევნებთან დაკავშირებულ განცხადებებსა და საჩივრებს და თავისი უფლებამოსილების ფარგლებში იღებს სათანადო გადაწყვეტილებას;

ღ) პასუხისმგებელია ამომრჩეველთა ერთიანი სიის ფორმირებაზე, მის კომპიუტერულ დამუშავებასა და საჯარო ინფორმაციისათვის განკუთვნილი ნაწილის (გვარი, სახელი, მამის სახელი, დაბადების თარიღი, რეგისტრაციის ადგილის მისამართი, იძულებით გადაადგილებული პირისათვის აერთვე უქალბრიეი საცხოვრებლის მისამართი) ინტერნეტში განთავსებაზე;

ყ) ახორციელებს ამ კანონით მინიჭებულ სხვა უფლებამოსილებას.

2. საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის ყველა დადგენილება ქვეყნდება „საქართველოს საკანონმდებლო მაცნეში" და შეიძლება გამოქვეყნდეს მასობრივი ინფორმაციის სხვა სამუალებებითაც. საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის განკარგულება, რომელიც ეხება ამ მუხლის პირველი პუნქტის „ე"-„მ", „ლ"-„პ", „რ" ქვეპუნქტებში აღნიმნულ საკითხებს, აერთვე მისი თავმჯდომარის განკარგულება, რომელიც ეხება ამ კანონის 30-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „ე" და „ე" ქვეპუნქტებში აღნიმნულ საკითხებს, ქვეყნდება მისი გამოცემიდან 3 დღის ვადამი.

3. საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია უფლებამოსილია მიიღოს დადგენილება ამ კანონით გათვალისწინებულ საარჩევნო პროცედურებთან დაკავშირებულ სხვა საკითხებზეც.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)
(საქართველოს 2004 წლის 12 ოქტომრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2004 წ, №30, მუხ. 140)
(საქართველოს 2005 წლის 22 აპრილის ორგანული კანონი - სსმ I, 2005 წ, №21, მუხ. 144)

მუხლი 30. საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის, თავმჯდომარის მოადგილისა და კომისიის მდივნის უფლებამოსილება

1. საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარე საარჩევნო ადმინისტრაციის უმაღლესი თანამდებობის პირია.

2. ცესკოს თავმჯდომარე:

ა) ასრულებს სრულ ადმინისტრაციულ ფუნქციებს ცესკოში;

ბ) უძღვება ცესკოს სხდომას;

გ) განკარგავს ცესკოს ფინანსურ სახსრებს;

დ) საარჩევნო ადმინისტრაციის რეკლამენტის შესაბამისად დაკალებას აძლევს თავმჯდომარის მოადგილეს, კომისიის მდივანს, კომისიის სხვა წევრებსა და კომისიის აპარატის მოსამსახურეებს;

ე) რეგისტრაციაში აგარებს არჩევნების მონაწილე პარტიებსა და საარჩევნო ბლოკებს, ამომრჩეველთა საინიციატიო ჯგუფებს (საქართველოს პრემიდენტის არჩევნებისთვის), მათ წარმომადგენლებს ცესკოში და აძლევს მათ სათანადო მოწმობებს;

ვ) რეგისტრაციაში აგარებს საქართველოს პრემიდენტობის კანდიდატებს, პარტიულ სიებს (საქართველოს პარლამენტისა და ქალაქ თბილისის საკრებულოს არჩევნებისთვის), პარტიის/საარჩევნო ბლოკის მიერ ერთიძანდაიან საარჩევნო ოლქებში წარდგენილ კანდიდატებს (პარლამენტის

არჩევნებისთვის) და ამ ქვეპუნქტში აღნიშნულ კანდიდატებს აძლევს სათანადო მოწმობებს;

ზ) სათანადო მოწმობას აძლევს არჩეულ საქართველოს პრეზიდენტს, საქართველოს პარლამენტის წევრს, ქალაქ თბილისის საკრებულოს წევრს; პარტიული სიით არჩეული პარლამენტის წევრისა და თბილისის საკრებულოს წევრის უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტის შემთხვევაში ეი – მის უფლებამონაცვლეს;

თ) საქართველოს ახალარჩეული პარლამენტის დროებით სამანდატო კომისიას, ხოლო სათანადო მუდმივმოქმედი კომიტეტის შექმნის შემდეგ ამ კომიტეტს გადასცემს პარლამენტის წევრად არჩეულ პირთა უფლებამოსილების შესამოწმებლად საჭირო დოკუმენტაციას;

ი) თუ საქართველოს პარლამენტის მიერ არჩეულ კომისიის წევრს ვადამდე შეუწყდა უფლებამოსილება და ამის გამო კომისიის შემადგენლობაში 7 წევრზე ნაკლები დარჩა, უფლებამოსილების შეწყვეტის მომდევნო დღეს აცნობებს პარლამენტს ამის შესახებ;

კ) ახორციელებს საარჩევნო კანონმდებლობით მინიჭებულ სხვა უფლება-მოსილებას.

3. საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის მოადგილე:

ა) ასრულებს ცესკოს თავმჯდომარის მოვალეობას, თუ კომისიას არ ჰყავს თავმჯდომარე ან მას არ შეუძლია თავისი მოვალეობის შესრულება;

ბ) ცესკოს თავმჯდომარის განკარგულებით და კომისიის თანხმობით ახორციელებს კომისიის თავმჯდომარის ცალკეულ უფლებამოსილებას (განკარგულებით ზუსტად უნდა განისაზღვროს მინიჭებული უფლებამოსილების ფარგლები და ვადა).

4. საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის მდივანი:

ა) ანაწილებს ცესკომი შეგანილ საარჩევნო საბუთებსა და კომისიის სახელზე მესულ კორესპონდენციას;

ბ) რეგისტრაციაში ატარებს საქართველოს პარლამენტისა და ადგილობრივი თვითმმართველობის არჩევნებში დამოუკიდებლად მონაწილე პარტიის/საარჩევნო ბლოკის, საქართველოს პრეზიდენტობის კანდიდატის წარმდგენი პარტიისა და ამომრჩეველთა საინიციატიო ჯგუფის (საქართველოს პრეზიდენტის არჩევნებისთვის) წარმომადგენლებს საოლქო საარჩევნო კომისიებში და აძლევს მათ სათანადო მოწმობებს;

გ) რეგისტრაციაში ატარებს არჩევნების/რეფერენდუმის დამკვირვებლის სტატუსის მქონე კავშირის/ფონდის/საერთაშორისო ორგანიზაციის მიერ ცესკომი დანიშნულ დამკვირვებლებს, სხვა სახელმწიფოს ხელისუფლების ორგანოთა მიერ წარგზავნილ დამკვირვებლებს და აძლევს მათ დამკვირვებლის მოწმობებს;

დ) განკარგულებით ახორციელებს მასობრივი ინფორმაციის საშუალებათა წარმომადგენლების აკრედიტაციას და აძლევს მათ საკრედიტაციო ბარათებს;

ე) ადგენს არჩევნების შედეგების შემაჯამებელ ოქმებს;

ვ) ახორციელებს საარჩევნო კანონმდებლობით მინიჭებულ სხვა უფლება-მოსილებას.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)
(საქართველოს 2004 წლის 12 ოქტომბრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2004 წ, №30, მუხ. 140)

მუხლი 31. საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის აპარატი

1. არჩევნების ჩატარების ორგანიზაციული, სამართლებრივი და ტექნიკური უზრუნველყოფის მიზნით იქმნება და ფუნქციონირებს საქართველოს ცენტრალური საარჩეენო კომისიის აპარატი.

2. აპარატის სტრუქტურა, საქმიანობის წესი და უფლებამოსილებანი განისაზღვრება ცენტრალური საარჩევნო კომისიის რეგლამენტით.

3. დაუშვებელია აპარატის შემადგენლობაში ისეთი პირის მიღება, რომელსაც ცენტრალური საარჩევნო კომისიის მიერ არა აქვს მინიჭებული საარჩევნო ადმინისტრაციის მოხელის სერტიფიკატი, გარდა დამხმარე და ტექნიკური პერსონალისა.

მუხლი 31[1]. აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიურირესპუბლიკების უმაღ-ლესი საარჩევნო კომისიების უფლებამოსილება

1. აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების უმაღლესი საარჩევნო კომისიები ამ კანონისა და შესაბამისი ავტონომიური რესპუბლიკის კანონმდებლობის საფუძველზე უზრუნველყოფენ ავტონომიური რესპუბლიკის სახელმწიფო ხელისუფლების წარმომადგენლობითი ორგანოს არჩევნების გამართვას, არჩევნების მონაწილეთა მიერ თავიანთი კანონიერი უფლებების დაუბრკოლებლად

განხორციელებას. ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საარჩევნო კომისია ზემოაღნიშნული არჩევნების ჩატარებისას თავისი უფლებამოსილების ფარგლებში ავტონომიური რესპუბლიკის მთელ ტერიტორიაზე უზრუნველყოფს საარჩევნო კანონმდებლობის შესრულებას და მის ერთგვაროვან გამოყენებას.

2. ამ კანონის შესაბამისად ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე მექმნილი საოლქო საარჩევნო კომისიები ამ მუხლში აღნიშნული არჩევნების ჩატარებისას ექვემდებარებიან ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლეს საარჩევნო კომისიას.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)

(საქართველოს 2004 წლის 16 სექტემბრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2004 წ, №27, მუხ. 127)

მუხლი 32. საოლქო საარჩევნო კომისიის შექმნა

1. საოლქო საარჩევნო კომისიის წევრებს ირჩევს ცესკო სრული შემადგენლობის უმრავლესობით.

2. საოლქო საარჩევნო კომისიის ხელმძღვანელ პირებს ირჩევს საოლქო საარჩევნო კომისია, თავისი შემადგენლობიდან, სრული შემადგენლობის უმრავლესობით.

3. საოლქო საარჩევნო კომისიას, არჩევნების დანიშვნის შემდეგ მის დასრულებამდე, უფლება აქვს დაიქირაოს დამხმარე და ტექნიკური პერსონალი, მაგრამ არა უმეტეს ხუთი პირისა.

(საქართველოს 2005 წლის 22 აპრილის ორგანული კანონი - სსმ I, 2005 წ, №21, მუხ. 144)

მუხლი 33. საოლქო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის/წევრის არჩევა

1. საოლქო საარჩევნო კომისიის წევრს ცესკო ირჩევს საოლქო საარჩევნო კომისიის წევრის უფლებამოსილების ვადის გასვლამდე არა უადრეს 20 და არა უგვიანეს 10 დღისა. ამავე ვადაში აირჩევიან საოლქო საარჩევნო კომისიის ხელმძღვანელი პირები.

2. საოლქო საარჩევნო კომისიის წევრის უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტის შემთხვევაში მის ადგილმონაცვლეს 15 დღის ვადაში (ხოლო არჩევნების დანიშვნის შემდეგ – 7 დღის ვადაში) ირჩევს ცესკო. იგივე წესი მოქმედებს საოლქო საარჩევნო კომისიის ხელმძღვანელი პირების უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტის შემთხვევაში. აღნიშნული ინფორმაცია ქვეყნდება ამ კანონით დადგენილი წესით.

3. საოლქო საარჩევნო კომისიის წევრობის კანდიდატის შერჩევა ხორციელდება ღია კონკურსის წესით.

4. საოლქო საარჩევნო კომისიის წევრის უფლებამოსილების ვადის გასვლამდე არა უგვიანეს 60 დღისა ან წევრის უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტიდან არა უგვიანეს 3 დღისა ცესკო გამოსცემს განკარგულებას კონკურსის ჩატარების შესახებ.

5. საოლქო საარჩევნო კომისიის წევრობის კანდიდატი შეიძლება იყოს უპარტიო, უმაღლესი განათლების მქონე პირი, რომელიც თავისუფლად ფლობს საქართველოს სახელმწიფო ენას და აქვს საარჩევნო ადმინისტრაციის მოხელის სერტიფიკატი.

6. კონკურსში მონაწილეობის უფლება აქვს საქართველოს ქმედუნარიან მოქალაქეს 21 წლიდან, რომელიც აკმაყოფილებს ამ კანონის მე-18 მუხლის მე-5 პუნქტის, ამ მუხლის მე-5 პუნქტისა და „საჯარო სამსახურის შესახებ" საქართველოს კანონის მე-17 მუხლის მოთხოვნებს. საკონკურსო საბუთების წარდგენის ვადაა:

ა) უფლებამოსილების ვადის გასვლისას – კონკურსის გამოცხადებიდან 14 დღე;

ბ) უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტისას – კონკურსის გამოცხადებიდან 10 დღე, ხოლო თუ დანიშნულია არჩევნები – კონკურსის გამოცხადებიდან 2 დღე.

7. საკონკურსოდ წარდგენილ განცხადებაში უნდა მიეთითოს: კანდიდატის სახელი, გვარი; განათლება (უმაღლესი); სპეციალობა, სამეცნიერო ხარისხი (თუ აქვს); მისამართი (საქართველოს მოქალაქის პირადობის (რეგისტრაციის) მოწმობის შესაბამისად); სამუშაო ადგილი და თანამდებობა; საკონტაქტო მისამართი და ტელეფონის ნომერი (თუ აქვს); საარჩევნო ოლქის ნომერი და დასახელება, სადაც მას სურს საოლქო საარჩევნო კომისიის წევრობა; განცხადებას ხელს უნდა აწერდეს კანდიდატი და მას უნდა დაერთოს:

ა) კანდიდატის 2 ფოტოსურათი;

ბ) საქართველოს მოქალაქის პირადობის (რეგისტრაციის) მოწმობის ქსეროასლი;

გ) უმაღლესი განათლების (სამეცნიერო ხარისხის – თუ აქვს) დამადასტურებელი დოკუმენტის ქსეროასლი;

ღ) საარჩევნო ადმინისტრაციის მოხელის სერტიფიკატის ქსეროასლი;

ე) კანდიდატის შრომითი ბიოგრაფია და არჩევნებში მონაწილეობის გამოცდილების აღწერა (თუ აქვს ასეთი გამოცდილება).

8. საოლქო საარჩევნო კომისიის წევრობის კანდიდატები ამ მუხლის მე-7 პუნქტში მითითებულ საკონკურსო დოკუმენტაციას წარადგენენ ცესკოში.

9. თუ წარდგენილი საბუთები არ შეესაბამება ამ მუხლით დადგენილ მოთხოვნებს, ცესკოს თავმჯდომარე 2 დღის ვადაში აცნობებს ამის შესახებ (შეუსაბამობის მითითებით) კანდიდატს. შესწორებული საბუთები ცესკოს 2 დღეში უნდა დაუბრუნდეს.

10. ცესკო საბუთების მიღების ვადის ამოწურვიდან 5 დღის ვადაში აქვეყნებს კანდიდატთა სიას.

11. საოლქო საარჩევნო კომისიის წევრებს ცესკო ირჩევს სახელობითი კენჭისყრით. თითოეულ კანდიდატს ცალ-ცალკე ეყრება კენჭი. არჩეულად ჩაითვლება პირი, რომელსაც მხარს დაუჭერს კომისიის სრული შემადგენლობის უმრავლესობა. თუ ამ პირთა რაოდენობა ასარჩევ რაოდენობაზე მეტი აღმოჩნდა, არჩეულად ჩაითვლებიან მათ შორის უკეთესი შედეგის მქონე კანდიდატები; თუ რომელიმე კანდიდატის მიერ მიღებულ ხმათა თანაბრობის გამო გამარჯვებული ვერ გამოვლინდა, ამ კანდიდატებს დაუყოვნებლივ ეყრებათ კენჭი მათ შორის გამარჯვებულის გამოსავლენად. თუ გამარჯვებული კელავ ვერ გამოვლინდა, იგი წილისყრით განისაზღვრება. თუ კენჭისყრის შედეგად არ შეივსო ყველა ვაკანსია, დარჩენილ კანდიდატებს კენჭი ხელახლა ეყრებათ. თუ ყველა ვაკანსია კელავ არ შეივსო, კონკურსი დარჩენილ ვაკანსიაზე თავიდან ცხადდება.

12. ერთი და იმაეე კანდიდატის წარდგენა შეიძლება მხოლოდ ორჯერ.

13. საოლქო საარჩევნო კომისიის წევრის არჩეის განკარგულებაში უნდა მიეთითოს კომისიის წევრად არჩეული პირის სახელი და გვარი, აგრეთვე საოლქო საარჩევნო კომისიის დასახელება, რომლის თავმჯდომარედ/წევრადაც იგი აირჩა. გადაწყეეტილებას უნდა დაერთოს ამ მუხლის მე-7 პუნქტით განსაზღვრული საკონკურსოდ წარდგენილი დოკუმენტაცია და შემოაღნიშნული პირის მიერ ხელმოწერილი განცხადება, რომელშიც უნდა აღინიშნოს, რომ იგი აკმაყოფილებს ამ კანონის მე-18 მუხლის მე-6 პუნქტით დადგენილ მოთხოვნებს.

14. ცესკო აქვეყნებს არჩეულ კომისიის წევრთა სიას.

(საქართველოს 2005 წლის 22 აპრილის ორგანული კანონი - სსმ I, 2005 წ, №21, მუხ. 144)

მუხლი 34. საოლქო საარჩევნო კომისიისუფლებამოსილება

1. საოლქო საარჩევნო კომისია არის საქართველოს საარჩევნო ადმინისტრაციის მუდმივმოქმედი ტერიტორიული ორგანო, რომელიც იქმნება ამ კანონის 32-ე მუხლით განსაზღვრული წესით.

2. საოლქო საარჩევნო კომისია:

ა) თავისი უფლებამოსილების ფარგლებში საარჩევნო ოლქში უზრუნველყოფს არჩევნებისა და რეფერენდუმის/პლებისციტის გამართვას, აკონტროლებს საარჩევნო კანონმდებლობის შესრულებას და უზრუნველყოფს მის ერთგვაროვნად გამოყენებას;

ბ) განკარგულებით ქმნის და აზუსტებს საარჩევნო უბნების საზღვრებს;

გ) თუ ქვემდგომი საუბნო საარჩევნო კომისია არ ან ვერ ასრულებს კანონმდებლობით დაკისრებულ მოეალეობას, უფლებამოსილია სრული შემადგენლობის უმრავლესობის გადაწყეეტილებით ცესკოს წინაშე დასვას ამ კომისიის უფლებამოსილების შეწყეეტის საკითხი;

დ) განკარგულებით ადგენს საარჩევნო ბიულეტენების ტექსტებს საარჩევნო ოლქში ადგილობრიეი თვითმმართველობის არჩევნებისთვის;

ე) საკუთარი ინიციატიეით ან განცხადების/საჩიერის საფუძველზე ამოწმებს საუბნო საარჩევნო კომისიების, მათი თანამდებობის პირების გადაწყეეტილებათა კანონიერებას და დარღეეის გამოვლენის შემთხვევაში განკარგულებით აუქმებს ან ცვლის მათ;

ვ) ეალდებულია განცხადების/საჩიერის საფუძველზე (თუ განცხადება/საჩივარი ამ კანონით დადგენილი წესითა და ვადაშია შეტანილი), აგრეთვე საკუთარი ინიციატივით, შეამოწმოს კენჭისყრის დღეს საუბნო საარჩევნო კომისიების, მათი თანამდებობის პირების მოქმედებისა და გადაწყეეტილებათა კანონიერება (მათ შორის, არჩევნების მონაწილეთა აღრიცხეის, საარჩევნო ბიულეტენების დათვლის სიზუსტე და სხვ.) და დარღვევის გამოვლენის შემთხვევაში მიიღოს სათანადო გადაწყვეტილება (მათ შორის, შეცვალოს საუბნო საარჩევნო კომისიის შემჯამებელი ოქმის მონაცემები შემოწმების შედეგის

შესაბამისად ან ბათილად ცნოს კენჭისყრის შედეგი საარჩევნო უბანში). თუ დარღვევა იწვევს ერთმანდატიან საარჩევნო ოლქში არჩეული პირის ან არჩევნების მეორე ტურში გასული კანდიდატის შეცვლას, მრავალმანდატიან საარჩევნო ოლქში არჩეულ პირთა შეცვლას (ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოთა არჩევნებისას), არჩევნების ჩაგარებულად ან არრაგარებულად ცნობის შეცვლას (ერთმანდატიანი საარჩევნო ოლქის მიხედვით და აღგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოთა არჩევნებისას) და ზემოაღნიშნული შემოწმება არ იძლევა კანონიერი შედეგის დადგენის შესაძლებლობას, იღებს გადაწყვეტილებას შესაბამის საარჩევნო უბანში კენჭისყრის შედეგების ბათილად ცნობისა და ცესკოს წინაშე განმეორებითი კენჭისყრის დანიშვნის საკითხის დასმის შესახებ;

ზ) საუბნო საარჩევნო კომისიების განკარგულებებისა და კენჭისყრის შედეგების შემაჯამებელი ოქმების საფუძველზე, საარჩევნო კანონმდებლობის დარღვევის განხილვის შედეგების გათვალისწინებით, აჯამებს კენჭისყრის შედეგებს საარჩევნო ოლქში საქართველოს პარლამენტის არჩევნებისას (პარტიული სიებით), საქართველოს პრეზიდენტის არჩევნებისას, ქალაქ თბილისის საკრებულოს არჩევნებისას, აგრეთვე რეფერენდუმის/პლებისციტის გამართვისას და განკარგულებით ამტკიცებს საოლქო საარჩევნო კომისიის კენჭისყრის შედეგების შემაჯამებელ ოქმს;

თ) საუბნო საარჩევნო კომისიების განკარგულებებისა და კენჭისყრის შედეგების შემაჯამებელი ოქმების საფუძველზე, საარჩევნო კანონმდებლობის დარღვევის განხილვის შედეგების გათვალისწინებით, ადგენს არჩევნების შედეგებს საარჩევნო ოლქში საქართველოს პარლამენტის არჩევნებისას (ერთმანდატიანი საარჩევნო ოლქის მიხედვით), საარჩევნო ოლქში აღგილობრივი თვითმმართველობის (გარდა ქალაქ თბილისისა) არჩევნებისას და განკარგულებით ამტკიცებს საოლქო საარჩევნო კომისიის არჩევნების შედეგების შემაჯამებელ ოქმს;

ი) განკარგულებით ანიჭებს არჩევნების/რეფერენდუმის/პლებისციტის აღგილობრივი დამკვირვებლის სტატუსს ამ კანონში აღნიშნულ აღგილობრივ კავშირს/ფონდს;

კ) წარმართავს საუბნო საარჩევნო კომისიების საქმიანობას, პერიოდულად ისმენს მათ ანგარიშს;

ლ) უზრუნველყოფს რიგგარეშე, ხელახალი და შუალედური არჩევნების ჩაგარებას, განმეორებითი კენჭისყრისა და არჩევნების მეორე ტურის გამართვას;

მ) აკონტროლებს საარჩევნო უბნების უზრუნველყოფას მენობებით, საკომუნიკაციო საშუალებებით, ტრანსპორტით; წყვეტს საარჩევნო ოლქში საარჩევნო აღმინისტრაციის მატერიალურ-ტექნიკური უზრუნველყოფის სხვა საკითხებს;

ნ) უზრუნველყოფს საუბნო საარჩევნო კომისიების მომარაგებას საარჩევნო ყუთებით, კენჭისყრისთვის განკუთვნილი კონვერტებით, საუბნო საარჩევნო კომისიების ბეჭდებითა და მათთვის აუცილებელი საარჩევნო საბუთებით;

ო) ისმენს საარჩევნო ოლქის ტერიტორიაზე მოქმედ აღგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის ორგანოთა, სახელმწიფო დაწესებულებათა და ორგანიზაციათა, სახელმწიფო და აღგილობრივი თვითმმართველობის საკუთრებაში მყოფ მასობრივი ინფორმაციის საშუალებათა ინფორმაციას საარჩევნო კანონმდებლობით დაკისრებულ ვალდებულებათა შესრულების მიმდინარეობის შესახებ და ამოწმებს ამ ვალდებულებათა შესრულებას; აკონტროლებს აღგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის ორგანოთა მიერ საარჩევნო პლაკატების გასაკრავი და გამოსაფენი აღგილების გამოყოფას;

პ) აკონტროლებს მასობრივი ინფორმაციის საშუალებათა მიერ „არჩევნებში მასობრივი ინფორმაციის საშუალებათა მონაწილეობისა და მათი გამოყენების წესის" შესრულებას;

ჟ) უზრუნველყოფს არჩევნებთან დაკავშირებული საინფორმაციო მასალის გამოცემასა და გამოქვეყნებას;

რ) ხელს უწყობს ამომრჩევლებისა და არჩევნების მონაწილე პარტიების/საარჩევნო ბლოკების/კანდიდატების შეხვედრების გამართვას;

ს) განიხილავს საარჩევნო პროცესთან დაკავშირებულ განცხადებებსა და საჩივრებს და თავისი უფლებამოსილების ფარგლებში იღებს სათანადო გადაწყვეტილებას;

ტ) დაუყოვნებლივ ატყობინებს ცესკოს საინიციატივო ჯგუფის მიერ წარდგენილი საქართველოს პარლამენტის წევრობის კანდიდატისაგან არჩევნებში მონაწილეობაზე უარის თქმის შესახებ განცხადების მიღებას;

უ) ამ კანონით დადგენილი წესით ხელს უწყობს ამომრჩეველთა სიების ფორმირებას, უზრუნველყოფს მათ საჯაროობასა და ხელმისაწვდომობას;

უ') საუნო საარჩევნო კომისიის წევრობის კანდიდატების კვალიფიკაციის ამაღლების მიზნით უზრუნველყოფს სემინარებისა და სასწავლო კურსების გამართვას და ცესკოს წარუდგენს სერტიფიცირების კანდიდატებს;

ფ) ახორციელებს ამ კანონით მინიჭებულ სხვა უფლებამოსილებას.

3. საოლქო საარჩევნო კომისიის განკარგულება, რომელიც ეხება ამ მუხლის მე-2 პუნქტის „ბ", „ე"–„ი" ქვეპუნქტებში აღნიშნულ საკითხებს, აგრეთვე მისი თავმჯდომარის განკარგულება, რომელიც ეხება ამ კანონის 35-ე მუხლის პირველი პუნქტის „ე" და „ზ" ქვეპუნქტებში აღნიშნულ საკითხებს, ქვეყნდება 5 დღის ეადაში.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)
(საქართველოს 2005 წლის 22 აპრილის ორგანული კანონი - სსმ I, 2005 წ, №21, მუხ. 144)

მუხლი 35. საოლქო საარჩევნო კომისიისთავმჯდომარის, თავმჯდომარის მოადგილისა და მდივნის უფლებამოსილება

1. საოლქო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარე:

ა) ასრულებს სრულ ადმინისტრაციულ ფუნქციებს საოლქო საარჩევნო კომისიაში;

ბ) უძღვება საარჩევნო კომისიის სხდომას;

გ) ამოღებულია;

დ) განკარგავს საოლქო საარჩევნო კომისიის ფინანსურ სახსრებს;

ე) საარჩევნო ადმინისტრაციის რეგლამენტის შესაბამისად დავალებას აძლევს თავმჯდომარის მოადგილეს, კომისიის მდივანს, კომისიის სხვა წევრებსა და კომისიის აპარატის მოსამსახურეებს;

ვ) რეგისტრაციაში აგარებს ამომრჩეველთა საინიციატიო ჯგუფს (ყველა არჩევნებისთვის, გარდა საქართველოს პრეზიდენტის არჩევნებისა), მის წარმომადგენელს საოლქო საარჩევნო კომისიაში და აძლევს მათ სათანადო მოწმობებს;

ზ) რეგისტრაციაში აგარებს ამომრჩეველთა საინიციატიო ჯგუფის მიერ ერთმანდატიან საარჩევნო ოლქში წარდგენილ კანდიდატს (საქართველოს პარლამენტის არჩევნებისთვის), პარტიის/საარჩევნო ბლოკის და ამომრჩეველთა საინიციატიო ჯგუფების მიერ ადგილობრივი თვითმმართველობის არჩევნებისთვის წარდგენილ კანდიდატებს და აძლევს მათ სათანადო მოწმობებს;

თ) სათანადო მოწმობას აძლევს არჩეულ საკრებულოს წევრს (გარდა თბილისის საკრებულოსი), მისი უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტის შემთხვევაში კი – მის უფლებამონაცვლეს;

ი) ცესკოს გადასცემს საკრებულოს წევრად არჩეულ პირთა უფლებამოსილების შესამოწმებლად საჭირო დოკუმენტაციასა და საარჩევნო კანონმდებლობით განსაზღვრულ სხვა საარჩევნო საბუთებს;

კ) თუ საოლქო საარჩევნო კომისიის წევრს ვადამდე შეუწყდა უფლებამოსილება, მეორე დღესვე აცნობებს ამის შესახებ ცესკოს;

ლ) ახორციელებს საარჩევნო კანონმდებლობით მინიჭებულ სხვა უფლებამოსილებას.

2. საოლქო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის მოადგილე:

ა) ასრულებს საოლქო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის მოვალეობას, თუ კომისიას არ ჰყავს თავმჯდომარე ან მას არ შეუძლია თავისი მოვალეობის შესრულება;

ბ) საოლქო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის განკარგულებით ახორციელებს კომისიის თავმჯდომარის ცალკეულ უფლებამოსილებას (განკარგულებით ზუსტად უნდა განისაზღვროს მინიჭებული უფლებამოსილების ფარგლები და ვადა).

3. საოლქო საარჩევნო კომისიის მდივანი:

ა) ანაწილებს საოლქო საარჩევნო კომისიაში შეტანილ საარჩევნო საბუთებსა და საოლქო საარჩევნო კომისიის სახელზე შესულ კორესპონდენციას;

ბ) რეგისტრაციაში აგარებს არჩევნებში დამოუკიდებლად მონაწილე პარტიის/საარჩევნო ბლოკის, აგრეთვე ამომრჩეველთა საინიციატივო ჯგუფის წარმომადგენლებს საუბნო საარჩევნო კომისიებში და აძლევს მათ სათანადო მოწმობებს;

გ) რეგისტრაციაში აგარებს არჩევნების/რეფერენდუმის დამკვირეებლის სტატუსის მქონე კავშირის/ფონდის მიერ საოლქო და საუბნო საარჩევნო კომისიებში დანიშნულ დამკვირეებლებს და აძლევს მათ დამკვირეებლის მოწმობებს;

დ) განკარგულებით ახორციელებს მასობრივი ინფორმაციის საშუალებათა წარმომადგენლების აკრედიტაციას და აძლევს მათ საკრედიტაციო ბარათებს;

ე) ადგენს საარჩევნო კომისიის სხდომათა ოქმებს, მათ შორის, არჩევნებისა და კენჭისყრის შედეგების შემაჯამებელ ოქმებს;

ვ) ახორციელებს საარჩევნო კანონმდებლობით მინიჭებულ სხვა უფლება-მოსილებას.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)
(საქართველოს 2004 წლის 12 ოქტომრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2004 წ, №30, მუხ. 140)
(საქართველოს 2005 წლის 22 აპრილის ორგანული კანონი - სსმ I, 2005 წ, №21, მუხ. 144)

მუხლი 36. საუბნო საარჩევნო კომისიის შექმნა

1. საუბნო საარჩევნო კომისიის 3 წევრს ირჩევს მემდგომი საოლქო საარჩევნო კომისია სრული შემადგენლობის უმრავლესობით (გარდა ამ მუხლის მე-3 პუნქტში აღნიშნული შემთხვევისა).

2. სხვა სახელმწიფოში შექმნილი საუბნო საარჩევნო კომისიის 3 წევრს ირჩევს ცესკო სრული შემადგენლობის უმრავლესობით.

3. ორ-ორ წევრს ნიშნავს საქართველოს პარლამენტის ბოლო არჩევნებში პირველ სამ ადგილზე გასული პარტია, რომელიც დამოუკიდებლად მონაწილეობდა არჩევნებში ან გაერთიანებული იყო საარჩევნო ბლოკში და მის წევრთა ჩამონათვალში სხვებზე წინ იყო (თუ პირველად დასახელებულმა პარტიამ კომისიის წევრის დანიშვნაზე უარი განაცხადა, ეს უფლება მეორე პარტიაზე გადადის და ა.შ.).

4. თუ ამ მუხლით უფლებამოსილმა სუბიექტმა ამ კანონის 37-ე მუხლით დადგენილ ვადაში და დადგენილი წესით არ დანიშნა საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრი (წევრები), იგი დაკარგავს კომისიის წევრის დანიშვნის უფლებას და თუ ამის გამო კომისიაში ამ კანონით დადგენილ რაოდენობაზე ნაკლები წევრი აღმოჩნდა, მისი შემადგენლობის შევსების უფლება აქვს ზემდგომ საოლქო საარჩევნო კომისიას ამავე კანონით დადგენილი წესით. (გამონაკლისია სხვა სახელმწიფოში შექმნილი საუბნო საარჩევნო კომისია, რომლის შემადგენლობის შევსების უფლება აქვს ცესკოს).

(საქართველოს 2005 წლის 22 აპრილის ორგანული კანონი - სსმ I, 2005 წ, №21, მუხ. 144)

მუხლი 37. საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრის დანიშვნა/არჩევა

1. საოლქო საარჩევნო კომისია საუბნო საარჩევნო კომისიის 3 წევრს ირჩევს არჩევნების დღემდე არა უადრეს 50-ე და არა უგვიანეს 46-ე დღისა, გამონაკლის შემთხვევაში შექმნილ კომისიებში – არჩევნების დღემდე არა უადრეს მე-10 და არა უგვიანეს მე-9 დღისა.

2. ცესკო სხვა სახელმწიფოში შექმნილ საუბნო საარჩევნო კომისიის 3 წევრს ირჩევს არჩევნების დღემდე არა უადრეს 24-ე და არა უგვიანეს მე-20 დღისა.

3. ამ კანონის 36-ე მუხლის მე-4 პუნქტით უფლებამოსილი პარტიის გადაწყვეტილება საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრის დანიშვნის შესახებ წარედგინება შესაბამის საოლქო საარჩევნო კომისიას არჩევნების დღემდე არა უადრეს მე-60 და არა უგვიანეს 46-ე დღისა, გამონაკლის შემთხვევაში შექმნილ კომისიებში – არჩევნების დღემდე არა უადრეს მე-14 და არა უგვიანეს მე-9 დღისა, ხოლო სხვა სახელმწიფოში შექმნილ კომისიაში – ცესკოს, საარჩევნო უბნის შექმნის შემდეგ, არჩევნების დღემდე არა უგვიანეს მე-20 დღისა.

4. საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრთა სიას აქვეყნებს შესაბამისი საოლქო საარჩევნო კომისია არჩევნების დღემდე არა უგვიანეს 35-ე დღისა, გამონაკლის შემთხვევაში შექმნილი კომისიებისათვის – არჩევნების დღემდე არა უგვიანეს მე-5 დღისა, ხოლო სხვა სახელმწიფოში შექმნილი კომისიისათვის – ცესკო, არჩევნების დღემდე არა უგვიანეს მე-10 დღისა.

5. თუ არჩევნების დღემდე 45-ე დღისათვის, გამონაკლის შემთხვევაში შექმნილი კომისიებისათვის კი არჩევნების დღემდე მე-8 დღისათვის, ხოლო სხვა სახელმწიფოში შექმნილი კომისიებისათვის მე-19 დღისათვის საუბნო საარჩევნო კომისიის შემადგენლობაში დადგენილ რაოდენობაზე ნაკლები წევრი აღმოჩნდა, 3 დღის ვადაში, კომისიის წევრების არჩევის უფლება აქვს ზემდგომ საოლქო საარჩევნო კომისიას (პირველ ორ შემთხვევაში) და ცესკოს (მესამე შემთხვევაში).

6. უფლებამოსილი პარტიის გადაწყვეტილება საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრის გამოწვევისა და მისი უფლებამონაცვლის დანიშვნის შესახებ წარედგინება შესაბამის საუბნო საარჩევნო კომისიასა და ზემდგომ საოლქო საარჩევნო კომისიას, ხოლო სხვა სახელმწიფოში შექმნილი კომისიებისათვის – ცესკოს.

7. თუ კომისიის წევრის უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტის შემდეგ მისი უფლებამონაცვლის დანიშვნის უფლების მქონე პარტიამ არ გამოიყენა ეს უფლება, აგრეთვე თუ უფლებამოსილება ვადამდე

შეუწყდა საოლქო ან ცენტრალური საარჩევნო კომისიის მიერ არჩეულ კომისიის წევრს და ამის გამო კომისიის შემადგენლობაში დადგენილზე ნაკლები წევრი აღმოჩნდა, კომისიის ახალი წევრის არჩევის უფლება მისი შემადგენლობის შესავსებად ახალი კანდიდატების წარდგენის ვადის ამოწურვიდან 5 დღეში აქვს შესაბამისად, საოლქო ან ცენტრალური საარჩევნო კომისიას.

8. საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრებს საოლქო და ცენტრალური საარჩევნო კომისიები ირჩევენ სახელობითი კენჭისყრით. თითოეულ კანდიდატს ცალ-ცალკე ეყრება კენჭი. არჩეულად ჩაითვლება პირი, რომელსაც მხარს დაუჭერს კომისიის სრული შემადგენლობის უმრავლესობა. თუ ამ პირთა რაოდენობა ასარჩევ რაოდენობაზე მეტი აღმოჩნდა, არჩეულად ჩაითვლებიან მათ შორის უკეთესი შედეგის მქონე კანდიდატები. თუ რომელიმე კანდიდატის მიერ მიღებულ ხმათა თანაბრობის გამო გამარჯვებული ვერ გამოვლინდა, ამ კანდიდატებს დაუყოვნებლივ ეყრებათ კენჭი მათ შორის გამარჯვებულის გამოსაყვანად. თუ გამარჯვებული კვლავ ვერ გამოელინდა, იგი წილისყრით განისაზღვრება. თუ კენჭისყრის შედეგად არ შეიესო ყველა ვაკანსია, კანდიდატების წარდგენის პროცედურა თავიდან იწყება.

9. კომისიის წევრის არჩევის/დანიშვნის გადაწყვეტილებაში უნდა მიეთითოს კომისიის წევრად არჩეული/დანიშნული პირის სახელი და გვარი, აგრეთვე საუბნო საარჩევნო კომისიის ნომერი, რომლის წევრადაც იგი აირჩა/დაინიშნა. პარტიის გადაწყვეტილებას კომისიის წევრის დანიშვნის შესახებ უნდა დაერთოს:

ა) ინფორმაცია, რომელშიც აღინიშნება კომისიის წევრად დანიშნული/არჩეული პირის ეანათლება (უმაღლესი, საშუალო), სპეციალობა, სამეცნიერო ხარისხი (თუ აქვს); მისამართი (საქართველოს მოქალაქის პირადობის (რეგისტრაციის) მოწმობის შესაბამისად); საარჩევნო ოლქი და საარჩევნო უბანი, რომელშიც იგი რეგისტრირებულია ამომრჩეველად; სამუშაო ადგილი და თანამდებობა; საკონტაქტო მისამართი და ტელეფონის ნომერი (თუ აქვს);

ბ) მოქალაქის პირადობის (რეგისტრაციის) მოწმობის ქსეროასლი;

გ) ზემოაღნიშნული პირის მიერ ხელმოწერილი განცხადება, რომელშიც უნდა აღინიშნოს, რომ იგი თანახმაა იყოს საარჩევნო კომისიის წევრი და აკმაყოფილებს ამ კანონის მე-18 მუხლის მე-5 პუნქტით დადგენილ მოთხოვნებს;

დ) საარჩევნო ადმინისტრაციის მოხელის სერტიფიკატის ქსეროასლი.

10. წარდგენილი პირი კომისიის წევრად არ ჩაითვლება, თუ დაირღვა ამ მუხლში აღნიშნული საბუთების წარდგენის ვადა ანდა წარდგენილი საბუთები არასრული ან არაზუსტია და ამ პუნქტით დადგენილ ვადამი არ იქნა აღმოფხერილი საბუთებში არსებული ხარვეზები. თუ წარდგენილი საბუთები არ შეესაბამება ამ მუხლით დადგენილ მოთხოვნებს, შესაბამისად, საოლქო საარჩევნო კომისიის ან ცესკოს თავმჯდომარე 2 დღის ვადამი აცნობებს ამის შესახებ (შეუსაბამობის მითითებით) მას, ვინც დანიშნა/აირჩია კომისიის წევრი. შესწორებული საბუთები, შესაბამისად, საოლქო საარჩევნო კომისიას ან ცესკოს 3 დღეში უნდა დაუბრუნდეს.

(საქართველოს 2005 წლის 22 აპრილის ორგანული კანონი - სსმ I, 2005 წ, №21, მუხ. 144)

მუხლი 38. საუბნო საარჩევნო კომისიის უფლებამოსილება

1. საუბნო საარჩევნო კომისია არის საქართველოს საარჩევნო ადმინისტრაციის დროებითი ტერიტორიული ორგანო, რომელიც იქმნება ამ კანონის 36-ე მუხლით განსაზღვრული სუბიექტებისაგან, ცესკოსა და ზემდგომი საოლქო საარჩევნო კომისიის მიერ დანიშნული/არჩეული პირებისაგან.

2. საუბნო საარჩევნო კომისია:

ა) თავისი უფლებამოსილების ფარგლებში საარჩევნო უბნის ტერიტორიაზე უზრუნველყოფს არჩევნებისა და რეფერენდუმის/პლებისციტის გამართვას, საარჩევნო კანონმდებლობის შესრულებას, კენჭისყრის დროს საარჩევნო კანონმდებლობით დადგენილი პროცედურის დაცვას, ამომრჩეველთა, წარმომადგენელთა და დამკვირვებელთა საქარ-თველოს კონსტიტუციითა და ამ კანონით გარანტირებული უფლებების გამოყენებასა და დაცვას;

ბ) ამოწმებს ამომრჩეველთა სიების სისწორეს, განიხილავს სიებთან დაკავშირებულ პრეტენზიებს და შეცდომებისა თუ უზუსტობების აღმოჩენის შემთხვევაში არა უგვიანეს მომდევნო დღისა მიმართავს ზემდგომ საოლქო საარჩევნო კომისიას სიებში ცვლილების შეტანის წინადადებით;

გ) ამომრჩეველთა განცხადებებისა და განაცხადების საფუძველზე ადგენს ამომრჩეველთა სიის დანართს (გადასაგანი საარჩევნო ყუთის სიას);

დ) ადგენს კენჭისყრის შედეგებს საარჩევნო უბანში და განკარგულებით ამგკიცებს კენჭისყრის

შედეგების შემაჯამებელ ოქმს;

ე) უფლებამოსილია სრული მემადგენლობის უმრავლესობის გადაწყვეტილებით ზემდგომი საოლქო საარჩევნო კომისიის წინაშე დასვას საარჩევნო უბანში კენჭისყრის შედეგების ბათილად ცნობის საკითხი;

ვ) ამომრჩევლებს ურიგებს ამომრჩევლის ბარათს;

ზ) პასუხისმგებელია საარჩევნო უბანში საარჩევნო კანონმდებლობით განსაზღვრული ინფორმაციის გამოფენისთვის, იმ ადგილის სათანადოდ მომზადებისთვის, სადაც იმართება კენჭისყრა და ბიულეტენების დათვლა; უზრუნველყოფს საარჩევნო უბანში წესრიგის დაცვას;

თ) აკონტროლებს ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის ორგანოთა მიერ საარჩევნო პლაკატების გასაკრავი და გამოსაფენი ადგილების გამოყოფას;

ი) ხელს უწყობს ამომრჩეველებისა და არჩევნების მონაწილე პარტიების/საარჩევნო ბლოკების/ კანდიდატების შეხვედრების გამართვას;

კ) განიხილავს საარჩევნო პროცესთან და კენჭისყრის მომზადებასთან დაკავშირებულ განცხადებებსა და საჩივრებს და თავისი უფლებამოსილების ფარგლებში იღებს სათანადო გადაწყვეტილებას;

ლ) უზრუნველყოფს ამომრჩეველთა საარჩევნო უფლებების უპირობო განხორციელებას კენჭისყრის დღეს და ეკისრება სრული პასუხისმგებლობა მათი დაცვისთვის;

მ) აუქმებს საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის გადაწყვეტილებას კენჭისყრის შენობის დროებით ჩაკეტვის, კენჭისყრის შეჩერების, ჩაკეტვის შემდგომ შენობის გახსნის, კენჭისყრის გაგრძელების შესახებ;

ნ) ახორციელებს საარჩევნო კანონმდებლობით მინიჭებულ სხვა უფლებამოსილებას.

3. საუბნო საარჩევნო კომისიისა და მისი თავმჯდომარის ყველა განკარგულება მეორე დღესვე გამოიფინება საარჩევნო უბანში.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)
(საქართველოს 2004 წლის 12 ოქტომბრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2004 წ, №30, მუხ. 140)
(საქართველოს 2005 წლის 22 აპრილის ორგანული კანონი - სსმ I, 2005 წ, №21, მუხ. 144)

მუხლი 39. საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის, თავმჯდომარის მოადგილისა და მდივნის უფლებამოსილება

1. საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარე:

ა) ასრულებს სრულ ადმინისტრაციულ ფუნქციებს საუბნო საარჩევნო კომისიაში;

ბ) უძღვება საუბნო საარჩევნო კომისიის სხდომას;

გ) იღებს და ანაწილებს საუბნო საარჩევნო კომისიაში შეტანილ საარჩევნო საბუთებსა და საუბნო საარჩევნო კომისიის სახელზე შესულ კორესპონდენციას;

დ) პირადად აგებს პასუხს საარჩევნო ბიულეტენების, სპეციალური კონვერტების, კომისიის ბეჭდების, შემაჯამებელი ოქმებისა და სხვა საარჩევნო საბუთების შენახვისა და დანიშნულებისამებრ გაცემისთვის;

ე) საარჩევნო ადმინისტრაციის რეგლამენტის შესაბამისად დაავალებს აძლევს თავმჯდომარის მოადგილეს, კომისიის მდივანსა და კომისიის სხვა წევრებს;

ვ) კენჭისყრის დღეს ორგანიზებას უწევს კომისიის წევრთა შორის ფუნქციათა წილისყრით განაწილებას;

ზ) პასუხისმგებელია კენჭისყრის დღეს საარჩევნო უბნის შენობაში და მიმდებარე ტერიტორიაზე წესრიგის დაცვისთვის;

ზ[1]) ვალდებულია კენჭისყრის შენობაში არ დაუშვას კენჭისყრის შენობაში ყოფნის უფლების მქონე პირები შესაბამისი სამკერდე ნიმნის გარეშე;

თ) კენჭისყრის შედეგების შეჯამებისთანავე ზემდგომ საოლქო საარჩევნო კომისიას გადასცემს ყველა საარჩევნო საბუთს;

ი) ახორციელებს საარჩევნო კანონმდებლობით მინიჭებულ სხვა უფლებამოსილებას.

2. საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის მოადგილე:

ა) ასრულებს საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის მოვალეობას, თუ კომისიას არ ჰყავს თავმჯდომარე ან მას არ შეუძლია თავისი მოვალეობის შესრულება;

ბ) საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის განკარგულებით ახორციელებს კომისიის თავმჯდომარის ცალკეულ უფლებამოსილებას (განკარგულებით ზუსტად უნდა განისაზღვროს მინიჭებული უფლებამოსილების ფარგლები და ვადა).

3. საუბნო საარჩევნო კომისიის მდივანი:

ა) ამზადებს კომისიის განკარგულებათა პროექტებს;

ბ) პასუხისმგებელია საჯარო ინფორმაციის გაცემისთვის;

გ) აღგენს საარჩევნო კომისიის სხდომათა ოქმებს, მათ შორის, კენჭისყრის შედეგების შემაჯამებელ ოქმებს;

დ) ახორციელებს ამ კანონით მინიჭებულ სხვა უფლებამოსილებას.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)
(საქართველოს 2004 წლის 12 ოქტომბრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2004 წ, №30, მუხ. 140)

მუხლი 39[1]. ამოღებულია

(საქართველოს 2005 წლის 22 აპრილის ორგანული კანონი - სსმ I, 2005 წ, №21, მუხ. 144)

თავი V

საარჩევნო სუბიექტების რეგისტრაცია და მხარდამჭერთა სიები

მუხლი 40. საარჩევნო სუბიექტების რეგისტრაცია

1. არჩევნებში მონაწილეობის უფლების მოსაპოვებლად საარჩევნო სუბიექტებს ამ კანონით დადგენილი წესით რეგისტრაციაში აგარებს შესაბამისი საარჩევნო კომისია.

2. საარჩევნო სუბიექტები რეგისტრაციაში გაგარების მიმწინით განცხადებით მიმართავენ შესაბამის საარჩევნო კომისიას და ამ კანონით დადგენილი წესით წარადგენენ სათანადო დოკუმენტაციას.

3. საარჩევნო კომისიის სათანადო სამსახური ამ კანონით დადგენილ ვადაში ამოწმებს წარდგენილ საბუთებს და დასკვნას წარუდგენს კომისიის თავმჯდომარეს, რომელიც წყვეტს რეგისტრაციის საკითხს. თუ წარდგენილი საბუთები არ შეესაბამება ამ კანონით დადგენილ მოთხოვნებს, კომისიის თავმჯდომარე 2 დღის ვადაში (თუ ამ კანონით სხვა ვადა არ არის დადგენილი) აცნობებს ამის შესახებ (შეუსაბამობის მითითებით) პარტიის/საარჩევნო ბლოკის/ამომრჩეველთა საინიციატივო ჯგუფის წარმომადგენელს, რომელსაც ეძლევა 3 დღე (თუ ამ კანონით სხვა ვადა არ არის დადგენილი) საბუთების სრულყოფისთვის. შესწორებული საბუთების შემოწმება და რეგისტრაციის საკითხის გადაწყვეტა ხდება მათი წარდგენიდან 2 დღემი (თუ ამ კანონით სხვა ვადა არ არის დადგენილი). რეგისტრაციაზე უარის თქმის შემთხვევაში საარჩევნო კომისია დაუყოვნებლივ აცნობებს თავის გადაწყვეტილებას პარტიის/საარჩევნო ბლოკის/ამომრჩეველთა საინიციატივო ჯგუფის წარმომადგენელს, რომელსაც უფლება აქვს მოთხოვნისთანავე მიიღოს ეს გადაწყვეტილება.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)

მუხლი 41. მხარდამჭერთა სიები

1. საარჩევნო სუბიექტის არჩევნებში მონაწილეობის ინიციატივა ამომრჩეველებმა მხარდამჭერთა სიის ბლანკზე ხელმოწერით უნდა დაადასტურონ.

2. მხარდამჭერთა სიის ბლანკის ნიმუშს განკარგულებით აღგენს საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია.

3. მხარდამჭერთა სიის ბლანკში მითითებული უნდა იყოს ამომრჩეველის:

ა) სახელი და გვარი;

ბ) დაბადების თარიღი (წელი, თვე და რიცხვი);

გ) საქართველოს მოქალაქის პირადობის მოწმობის (საქართველოს მოქალაქის პასპორტის) და პირადი ნომრები;

დ) რეგისტრაციის ადგილი (საქართველოს მოქალაქის რეგისტრაციის მოწმობის მიხედვით);

ე) ხელმოწერის თარიღი;

ვ) ხელმოწერა.

4. ბლანკში მითითებული უნდა იყოს ხელმოწერების შეგროვებაზე პასუხისმგებელი პირის

სახელი, გვარი, რეგისტრაციის ადგილი (საქართველოს მოქალაქის რეგისტრაციის მოწმობის მიხედვით) და საკონტაქტო ტელეფონის ნომერი, აგრეთვე ბლანკის შევსების თარიღი და დადასტურებული უნდა იყოს ამ პირის ხელმოწერით.

5. ბლანკის ზედა მარცხენა კუთხეში მითითებული უნდა იყოს იმ საარჩევნო სუბიექტის სახელწოდება (სახელი და გვარი), რომლის არჩევნებში მონაწილეობის ინიციატივას მხარს უჭერს ამომრჩეველი.

მუხლი 42. მხარდამჭერთა სიების შემოწმება

1. პარტიისა და საქართველოს პრეზიდენტობის კანდიდატის მხარდამჭერთა სიებს ამოწმებს ცესკო, ხოლო სხვა კანდიდატთა მხარდამჭერთა სიებს – შესაბამისი საოლქო საარჩევნო კომისია.

2. საარჩევნო კომისია შემთხვევითი შერჩევის საფუძველზე, არათანამიმდევრობით ამოწმებს მხარდამჭერთა კანონით დადგენილი რაოდენობის 20 პროცენტის ნამდვილობას. თუ გაბათილდა მისი არანაკლებ 10 პროცენტისა, კომისია იმავე წესით დამატებით ამოწმებს მხარდამჭერთა იმავე რაოდენობას. მისი არანაკლებ 10 პროცენტის გაბათილების შემთხვევაში სია მთლიანად ბათილდება და საარჩევნო სუბიექტს საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის განკარგულებით უარი ეთქმევა საარჩევნო რეგისტრაციაზე.

3. მხარდამჭერთა სიაში ამომრჩეველის ხელმოწერა ბათილად მიიჩნევა, თუ:

ა) მითითებული არ არის ან არასრულად არის მითითებული სახელი და გვარი;

ბ) მითითებული არ არის ან არასრულად არის მითითებული დაბადების თარიღი (წელი, თვე და რიცხვი);

გ) მითითებული არ არის ან არასრულად არის მითითებული რეგისტრაციის ადგილი (დასახლებული პუნქტი, ქუჩა, სახლისა და ბინის ნომრები);

დ) ხელმოწერის თარიღი მითითებული არ არის ან არ ემთხვევა ამ კანონით განსაზღვრულ მხარდამჭერთა სიის შედგენის ვადას;

ე) არ არის ხელმოწერილი ან ხელმოწერა შესრულებულია სხვა პირის მიერ და ამას წერილობით აღასტურებს ამომრჩეველი, რომლის ნაცვლადაც შესრულებულია ხელმოწერა;

ვ) საარჩევნო ოლქში წარდგენილი კანდიდატის მხარდამჭერთა სიაში მხარდამჭერად შეყვანილია სხვა საარჩევნო ოლქში რეგისტრირებული ამომრჩეველი;

ზ) ხელმომწერი პირი შესაბამისი კომისიისთვის წარდგენილი განცხადებით აღასტურებს, რომ ხელმოწერა შესრულებული იყო მოტყუებით, მუქარით ან ძალდატანებით და განცხადებაზე მისი ხელმოწერა დამოწმებული იყო სანოტარო წესით;

თ) არასრულად ან არასწორად არის მითითებული საქართველოს მოქალაქის პირადობის (საქართველოს მოქალაქის პასპორტის) მოწმობისა და პირადი ნომრები.

4. ბათილია ყველა ხელმოწერა, შესრულებული იმ ბლანკზე, რომელიც დადასტურებული არ არის ხელმოწერების შეგროვებაზე პასუხისმგებელი პირის მიერ, ან რომელშიც მითითებული არ არის ან არასრულად არის მითითებული ამ კანონის 41-ე მუხლის მე-4 პუნქტით გათვალისწინებული მონაცემები.

5. მხარდამჭერთა სიის შემოწმება ხდება ცესკოს მიერ დადგენილი წესით. პარტიის მხარდამჭერთა სიის შემოწმება უნდა დასრულდეს მისი წარდგენიდან 30 დღემი, მაგრამ არა უგვიანეს სიის წარდგენის ვადის ამოწურვიდან მე-10 დღისა, ხოლო კანდიდატის მხარდამჭერთა სიისა – მისი წარდგენიდან 15 დღის ვადაში, მაგრამ არა უგვიანეს სიის წარდგენის ვადის ამოწურვიდან მე-8 დღისა.

6. მხარდამჭერთა სიის შემოწმების პროცესზე დასწრების უფლება აქვს საარჩევნო სუბიექტის წარმომადგენელს.

7. მხარდამჭერთა სიების გაცნობის უფლება აქვთ მხოლოდ ცენტრალური და შესაბამისი საოლქო საარჩევნო კომისიების წევრებსა და ცესკოს სათანადო სამსახურის თანამშრომლებს, ხოლო სასამართლოში სარჩელის შეტანის შემთხვევაში – აგრეთვე სასამართლოს. მხარდამჭერთა სიები ნადგურდება საარჩევნო რეგისტრაციის გამო სასამართლოში სარჩელის შეტანის ვადის ამოწურვიდან 10 დღეში.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ. №25, მუხ. 186)

თავი VI

არჩევნების დაფინანსება

მუხლი 43. არჩევნების მომზადებისა და ჩატარების ფინანსური უზრუნველყოფა

1. არჩევნების (გარდა აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების უმაღლეს წარმომადგენლობით ორგანოთა და სახელმწიფო ხელისუფლების უმაღლესი თანამდებობის პირთა არჩევნებისა) მოსამზადებლად და ჩასატარებლად საარჩევნო ადმინისტრაციის მიერ გაწეული ხარჯი და მისი საქმიანობა უფლებამოსილების განხორციელების ვადამი ფინანსდება საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტიდან.

2. ცესკო კანონით დადგენილი წესით ყოველწლიურად წარადგენს საარჩევნო ადმინისტრაციის მომავალი წლის ხარჯის პროექტს, რომლის საფუძველზეც განისაზღვრება მომავალი წლის საბიუჯეტო დაფინანსება.

3. ამოღებულია.

4. თუ არჩევნების მომზადებისა და ჩატარებისთვის განკუთვნილი საბიუჯეტო სახსრები ამ კანონით დადგენილ ვადაში არ ჩაირიცხება ცესკოს ანგარიშზე, იგი უფლებამოსილია სარჩელით მიმართოს საქართველოს უზენაეს სასამართლოს.

5. „სააღსრულებო წარმოებათა მესახებ" საქართველოს კანონის 92[1]-ე მუხლით გათვალისწინებული იძულებითი აღსრულების ვადები არ ვრცელდება ამ კანონის 77-ე მუხლის მე-14 პუნქტით გათვალისწინებული სასამართლო გადაწყვეტილების აღსრულებაზე. ცესკოსთვის ფულადი სახსრების გამოყოფის თაობაზე იძულებითი აღსრულება არ ხორციელდება საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტით გათვალისწინებული სასამართლო გადაწყვეტილების აღსრულების ფონდიდან.

6. საარჩევნო ადმინისტრაციას, ცესკოს სახით, უფლება აქვს მიიღოს გრანტი კანონით უფლებამოსილი პირისაგან. გრანტი გამოიყენება ცესკოსა და უფლებამოსილ პირს შორის დადებული ხელშეკრულების შესაბამისად.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)
(საქართველოს 2004 წლის 12 ოქტომრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2004 წ, №30, მუხ. 140)

მუხლი 44. არჩევნებისათვის საჭირო ფულადი სახსრები

1. საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია კენჭისყრამდე არა უგვიანეს 55 დღისა საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს წარუდგენს არჩევნების მომზადებისა და ჩატარების დაფინანსების გეგმას.

2. საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო წარდგენილი გეგმის შესაბამისად კენჭისყრამდე არა უგვიანეს 50 დღისა საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტიდან არჩევნებისათვის გამოყოფილ ფულად სახსრებს ჩარიცხავს საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის ანგარიშზე.

3. საარჩევნო კომისიების მიერ არჩევნებისათვის საჭირო ფულადი სახსრების განაწილებისა და გამოყენების წესს დადგენილებით აღგენს საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია.

4. კენჭისყრამდე არა უგვიანეს 45 დღისა საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია საოლქო საარჩევნო კომისიისათვის გამოყოფილ ფულად სახსრებს ჩარიცხავს მის მიმდინარე ანგარიშზე.

მუხლი 45. არჩევნებისათვის საჭირო ფულადი სახსრების განკარგვა

1. საარჩევნო კომისიისათვის გამოყოფილ ფულად სახსრებს კომისიის სახელით განკარგავენ და ძათ მართლზომიერად გამოყენებაზე პასუხისმგებელნი არიან საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარე და ბუღალტერი.

2. საოლქო საარჩევნო კომისია კენჭისყრიდან არა უგვიანეს 30 დღისა წყვეტს ყოველგვარ ანგარიშსწორებას ორგანიზაციებთან და ცალკეულ პირებთან და 10 დღის ვადაში საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის ანგარიშზე ჩარიცხავს თავის ანგარიშზე არსებულ ნაშთს. ნაშთის ჩარიცხვიდან 2 კვირის ვადაში საოლქო საარჩევნო კომისია საქართველოს ცენტრალურ საარჩევნო კომისიას წარუდგენს საფინანსო ანგარიშს.

3. საოლქო საარჩევნო კომისიის მიერ არჩევნებთან დაკავშირებული ხარჯების ანგარიშის ფორმას საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია ადგენს განკარგულებით.

4. საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია არჩევნებთან დაკავშირებული ხარჯების ნაერთ საფინანსო ანგარიშს წარუდგენს საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს.

5. არჩევნებისათვის გამოყოფილი ფულადი სახსრების გამოყენების მართლზომიერებას აკონტროლებს საქართველოს კონტროლის პალატა.

მუხლი 46. საარჩევნო კამპანიის ფონდი

1. საარჩევნო კამპანიის ფონდი არის საარჩევნო სუბიექტის საარჩევნო კამპანიისათვის განკუთვნილი ფულადი სახსრების ერთობლიობა.

2. საარჩევნო კამპანიის ფონდის გახსნა საჭალდებულოა ყველა საარჩევნო სუბიექტისათვის, გარდა ამ კანონით გათვალისწინებული შემთხვევებისა. ამომრჩეველთა საინიციატივო ჯგუფის, პარტიის/საარჩევნო ბლოკის მიერ წარდგენილ საქართველოს პარლამენტის წევრობის მაჟორიტარ კანდიდატს უფლება აქვს არ გახსნას საარჩევნო კამპანიის ფონდი (ასეთ შემთხვევაში მას უფლება არა აქვს საარჩევნო კამპანიის დროს გამოიყენოს სხვა სახსრები, გარდა მისი წარმდგენი ამომრჩეველთა საინიციატივო ჯგუფის, პარტიის/საარჩევნო ბლოკის საარჩევნო კამპანიის ფონდის სახსრებისა). თემისა და სოფლის ადგილობრივი თვითმმართვე- ლობის წარმომადგენლობითი ორგანოს – საკრებულოს წევრობის კანდიდატი საარჩევნო კამპანიის ფონდს ხსნის ნებაყოფლობით.

3. საარჩევნო სუბიექტის მიერ მოზიდული ფულადი სახსრები უნდა ჩაირიცხოს საარჩევნო კამპანიის ფონდის ანგარიშზე, რომელიც იხსნება საქართველოს ეროვნულ ან კომერციულ ბანკში ან მის შესაბამის განყოფილებაში შესაბამის საარჩევნო კომისიაში საარჩევნო სუბიექტის რეგისტრაციიდან 5 დღის ვადაში. ანგარიში იხსნება მხოლოდ ეროვნულ ვალუტაში.

3[1]. საერთო ან ხელახალი არჩევნების დროს რეგისტრირებულმა პარტიებმა/საარჩევნო ბლოკებმა ერთმანდატიან საარჩევნო ოლქში მუალედური ან ხელახალი არჩევნების დროს, რომელთა ჩატარების ვადები არ ემთხვევა პროპორციული საარჩევნო სისტემით ჩასატარებელი ხელახალი არჩევნების ვადებს, პარლამენტის წევრობის კანდიდატის წარდგენის შემთხვევაში ან ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობითი ორგანოს – საკრებულოს, გამგებლის, მერის არჩევნებში მონაწილეობისას საარჩევნო კამპანიის ფონდი უნდა გახსნან კენჭისყრამდე არა უგვიანეს 45 დღისა.

4. საარჩევნო სუბიექტი საარჩევნო კამპანიის ფონდის ანგარიშის გახსნიდან 2 დღის ვადაში შესაბამის საარჩევნო კომისიას წარუდგენს ბანკის მიერ გაცემულ საარჩევნო კამპანიის ფონდის ანგარიშის გახსნის დამადასტურებელ დოკუმენტსა და ანგარიშის ნომერს, აგრეთვე აცნობებს საარჩევნო კამპანიის ფონდის მმართველისა და ბუღალტრის ვინაობასა და კოორდინატებს.

5. ამომრჩეველთა საინიციატივო ჯგუფის, პარტიის, საქართველოს პრეზიდენტობის კანდიდატის ან მაჟორიტარი კანდიდატის პირადი ანგარიში არ შეიძლება გამოყენებული იქნეს საარჩევნო კამპანიის ფონდის ანგარიშად. დაუშვებელია საარჩევნო კამპანიის ფონდისათვის ერთზე მეტი ანგარიშის გახსნა.

6. პარტიას საარჩევნო კამპანიის ფონდის ანგარიშის გახსნისას და ბანკთან ურთიერთობისას უფლება აქვს ისარგებლოს პარტიის ბეჭდით, ხოლო საარჩევნო ბლოკში შემავალი პარტიების შეთანხმებით – მასში შემავალი ერთ-ერთი პარტიის ბეჭდით, რაც განსაზღვრულია საარჩევნო ბლოკის წესდებით.

7. საარჩევნო კამპანიის ფონდში მოზიდულ სახსრებად ითვლება როგორც საარჩევნო კამპანიის ფონდის ანგარიშზე ჩარიცხული ფულადი სახსრები, ასევე უსასყიდლოდ მიღებული ყველა საქონელი და მომსახურება (საბაზრო ფასებით).

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)
(საქართველოს 2004 წლის 12 ოქტომბრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2004 წ, №30, მუხ. 140)
(საქართველოს 2005 წლის 22 აპრილის ორგანული კანონი - სსმ I, 2005 წ, №21, მუხ. 144)

მუხლი 47. საარჩევნო შემოწირულობები საარჩევნო კამპანიის ფონდში

1. საარჩევნო კამპანიის ფონდში საარჩევნო მემოწირულობებად ითვლება მის ანგარიშზე ფიზიკური და იურიდიული პირების მიერ ჩარიცხული ფულადი სახსრები, აგრეთვე უსასყიდლოდ მიღებული ყველა სახის მატერიალური ფასეულობა და მომსახურება.

2. საარჩევნო კამპანიის ფონდში საარჩევნო მემოწირულობების შემგანი იურიდიული პირი ვალდებულია მიუთითოს თავისი სახელწოდება და იურიდიული მისამართი, ხოლო ფიზიკურმა პირმა

უნდა მიუთითოს სახელი, გვარი, მისამართი, საქართველოს მოქალაქის პირადობის მოწმობის (საქართველოს მოქალაქის პასპორტი) და პირადი ნომრები.

3. დაუშვებელია საარჩევნო კამპანიის ფონდში ამ მუხლის მე-2 პუნქტში აღნიშნული მონაცემების მითითების გარეშე ფულადი სახსრების შეტანა. ანონიმური შემოწირულობები ირიცხება საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტში.

4. დაუშვებელია საარჩევნო სუბიექტის მიერ არჩევნების დროს საარჩევნო კამპანიის ფონდის სახსრების გარდა სხვა სახსრების გამოყენება.

5. დაუშვებელია საარჩევნო კამპანიის ფონდში შემოწირულობების მიღება:

ა) სხვა სახელმწიფოსაგან;

ბ) იურიდიული ან ფიზიკური პირისაგან;

გ) მოქალაქეობის არმქონე პირისაგან;

დ) საერთაშორისო ორგანიზაციისა და მოძრაობისაგან;

ე) არასამეწარმეო იურიდიული პირის და რელიგიური ორგანიზაციისაგან;

ვ) საქართველოს სამეწარმეო იურიდიული პირისაგან, რომელშიც არის სახელმწიფოს წილი.

მუხლი 48. საარჩევნო კამპანიის ფონდის განკარგვის წესი

1. საარჩევნო კამპანიის ფონდის ეფექტურად გამოყენებისა და განკარგვის მიზნით საარჩევნო სუბიექტი ნიშნავს (ირჩევს) საარჩევნო კამპანიის ფონდის მმართველსა და ბუღალტერს.

2. საარჩევნო კამპანიის ფონდს საარჩევნო სუბიექტის მითითებით განკარგავენ ფონდის მმართველი და ბუღალტერი. ისინი პასუხისმგებელნი არიან საარჩევნო კამპანიის ფონდის მიზნობრივ გამოყენებაზე.

3. საარჩევნო ბლოკის მიერ საარჩევნო კამპანიის ფონდის მმართველისა და ბუღალტრის დანიშვნის (არჩევის) წესი განისაზღვრება საარჩევნო ბლოკის წესდებით.

4. საარჩევნო კამპანიის ფონდის მმართველი ვალდებულია თავისი კომპეტენციის ფარგლებში შეამოწმოს ფონდში ჩარიცხული ფულადი სახსრების კანონიერება; აგრეთვე შესაბამის საარჩევნო კომისიას წარუდგინოს ფონდის ანგარიში და აცნობოს შემოწირულობის წყარო, ოდენობა და მიღების თარიღი.

5. საარჩევნო კამპანიის ფონდის მმართველი ყველა სახის ოპერაციას აფორმებს დოკუმენტურად. თუ რომელიმე ხარჯი ვერ ფორმდება, იგი უნდა გაფორმდეს ორმხრივი აქტით.

6. საარჩევნო სუბიექტები არჩევნების შედეგების გამოქვეყნებიდან არა უგვიანეს ერთი თვისა, ხოლო საარჩევნო სუბიექტები, რომლებიც წინასწარი მონაცემებით მიიღებენ ამ კანონით დადგენილი ხმების საჭირო რაოდენობას კენჭისყრის დღიდან არა უგვიანეს 8 დღისა შესაბამის საარჩევნო კომისიას წარუდგენენ არჩევნებისათვის გამოყენებული სახსრების ანგარიშს საარჩევნო კამპანიის ფონდში ჩარიცხული ფულადი სახსრების წყაროს მითითებით.

7. საარჩევნო სუბიექტებს, რომლებიც არ წარადგენენ საარჩევნო კამპანიის ფონდის ანგარიშს, შესაბამისი მომავალი არჩევნების ჩათვლით ეკრძალებათ არჩევნებში მონაწილეობის მიღების უფლება.

8. საარჩევნო სუბიექტები, რომლებიც მიიღებენ ამ კანონით დადგენილი ხმების საჭირო რაოდენობას და დადგენილ ვადაში არ წარადგენენ საარჩევნო კამპანიის ფონდის ანგარიშს, ან დადასტურდება ამ კანონის 46-ე მუხლის მე-2, მე-3, მე-4, მე-5, მე-7 პუნქტების, 47-ე მუხლის მე-4, მე-5 პუნქტების, ამ მუხლის მე-4, მე-5, მე-6 პუნქტების მოთხოვნათა დარღვევა, შესაბამისი საარჩევნო კომისია იხილავს და წყვეტს საკითხს ამ საარჩევნო სუბიექტის მიერ მიღებული ხმების გაუთვალისწინებლად არჩევნების შედეგების შეჯამების თაობაზე.

9. საარჩევნო სუბიექტი ვალდებულია არჩევნების საბოლოო შედეგების შეჯამებიდან არა უგვიანეს 20 დღისა დახუროს საარჩევნო კამპანიის ფონდის ანგარიში. ანგარიშზე არსებული ნაშთი უბრუნდება შემტან პირებს შეტანილი ფულადი სახსრების პროპორციულად.

10. არჩევნებისათვის გამოყენებული სახსრების ანგარიმის ფორმას საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია ადგენს განკარგულებით.

11. ინფორმაცია საარჩევნო შემოწირულობების შესახებ არის ღია, საჯარო და ხელმისაწვდომი. საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია ვალდებულია ინფორმაცია საარჩევნო სუბიექტის საარჩევნო კამპანიის ფონდში არსებული ფულადი სახსრების ოდენობის, წყაროსა და ჩარიცხვის თარიღის შესახებ მიაწოდოს ყველა დაინტერესებულ პირს.

(საქართველოს 2002 წ. 25 აპრილის ორგანული კანონი - სსმI, 2002, N9, მუხ.41)

თავი VII

კენჭისყრა

მუხლი 49. კენჭისყრის დრო და ადგილი

1. კენჭისყრა იმართება კენჭისყრის შენობაში არჩევნების (კენჭისყრის) დღის 8 საათიდან 20 საათამდე.

2. საუბნო საარჩევნო კომისია კენჭისყრის ჩაგარების დროსა და ადგილს ამომრჩეველებს აცნობებს კენჭისყრამდე არა უგეიანეს 2 დღისა მათთვის ამომრჩეველის ბარათის გადაცემით.

3. კენჭისყრის დროს აკრძალულია კენჭისყრის შენობის ჩაკეტვა, კენჭისყრის შეწყვეტა ან შეჩერება, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც შეუძლებელია არჩევნების საყოველთაოობის, თანასწორობისა და ამომრჩეველთა ნების თავისუფალი გამოვლინების უზრუნველყოფა. კენჭისყრის შენობის დროებით ჩაკეტვის ან კენჭისყრის შეჩერების (ისევე, როგორც შემდგომ კენჭისყრის შენობის გახსნისა და კენჭისყრის გაგრძელების) გადაწყვეტილებას ერთპიროვნულად იღებს საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარე, რომელსაც ეკისრება სრული პასუხისმგებლობა ამ გადაწყვეტილების მიღებისთვის. შენობის დროებით ჩაკეტვისა თუ კენჭისყრის შეჩერებისთანავე საუბნო საარჩევნო კომისია ვალდებულია მიიღოს გადაწყვეტილება კომისიის თავმჯდომარის გადაწყვეტილების დადასტურების ან მისი გაუქმების შესახებ. კომისია უფლებამოსილია კენჭისყრის შეჩერების შემდეგ მიიღოს კენჭისყრის შეწყვეტისა და საარჩევნო უბნის დახურვის გადაწყვეტილება. მეშოაღნიშნული გადაწყვეტილებები მიიღება განკარგულებით, რომელშიც უნდა აღინიშნოს კენჭისყრის შენობის დროებითი ჩაკეტვის, კენჭისყრის შეჩერების ან მისი შეწყვეტის მიზეზი და დრო. შენობის ჩაკეტვის ან კენჭისყრის შეჩერების მიზეზის აღმოფხვრისთანავე კომისიის თავმჯდომარის განკარგულებით იხსნება შენობა/განახლდება კენჭისყრა. თუ კენჭისყრა შეწყვეტილად გამოცხადდა, იგი აღარ განახლდება. საუბნო საარჩევნო კომისია უფლებამოსილია თავისი განკარგულებით შეცვალოს კომისიის თავმჯდომარის ამ პუნქტით გათვალისწინებული განკარგულებები.

4. ამომრჩეველი კენჭისყრის შენობაში შეიძლება იმყოფებოდეს მხოლოდ ხმის მიცემისათვის საჭირო დროის განმავლობაში.

5. კენჭისყრის დღეს სამხედრო ნაწილებში, საავადმყოფოებსა და სხვა სტაციონარულ სამკურნალო დაწესებულებებში, ნაოსნობაში მყოფ გემებსა და ძნელად მისადგომ ადგილებში შექმნილ საარჩევნო უბნებში საუბნო საარჩევნო კომისია კენჭისყრას დამთავრებულად აცხადებს 20 საათამდე ნებისმიერ დროს, თუ კენჭისყრაში მონაწილეობა მიიღო ამომრჩეველთა სიაში შეყვანილმა ყველა ამომრჩეველმა.

6. აკრძალულია კენჭისყრის ჩაგარება კენჭისყრის დღემდე ან კენჭისყრის დღის შემდეგ, გარდა ამ კანონით გათვალისწინებული შემთხვევებისა.

7. კენჭისყრის პროცედურა გადასატანი საარჩევნო ყუთის მეშვეობით იწყება კენჭისყრის დღის 9 საათზე და სრულდება 19 საათზე.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)
(საქართველოს 2004 წლის 12 ოქტომბრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2004 წ, №30, მუხ. 140)

მუხლი 50. კენჭისყრის შენობის მოწყობა

1. სახელმწიფო ხელისუფლებისა და ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის ორგანოები არჩევნების მომზადებისა და ჩაგარებისათვის საჭირო შენობებსა და ინვენტარს საარჩევნო კომისიებს გადასცემენ დროებით, უსასყიდლოდ.

2. საუბნო საარჩევნო კომისია არ უნდა განთავსდეს და კენჭისყრის ადგილი არ უნდა გამოიყოს იმავე შენობაში, რომელშიც განთავსებულია პარტია (პარტიები). არ შეიძლება საუბნო საარჩევნო კომისიის განთავსება და კენჭისყრის ადგილის გამოყოფა იმავე შენობაში, რომელშიც განთავსებულია სახელმწიფო ხელისუფლებისა და ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის ორგანოები, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც საარჩევნო უბნის ტერიტორიაზე არ არის სხვა, შესაფერისი შენობა-ნაგებობა ამ კანონის შესაბამისად კენჭისყრის ჩასატარებლად. სათანადო გადაწყვეტილებას იღებს საოლქო საარჩევნო კომისია. კენჭისყრის ადგილი ყველგან, სადაც კი შესაძლებელია, უნდა გამოიყოს შენობის პირველ სართულზე. საუბნო საარჩევნო კომისიის მოთხოვნით ამ მუხლის პირველ პუნქტში აღნიშნული ორგანოები ვალდებულნი არიან (თუ კომისიის სათანადო

განკარგულება მათ გადაეცათ კენჭისყრის დღემდე არა უგვიანეს მე-20 დღისა), უზრუნველყონ კენჭისყრის ადგილის დროებითი, მარტივი აღაპტაცია, თუ საარჩევნო უბანში არიან ეტლით მოსარგებლე შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე ამომრჩეველები და მათ სათანადო განცხადებით მიმართეს საუბნო საარჩევნო კომისიას კენჭისყრის დღემდე არა უგვიანეს 25-ე დღისა.

2[1]. ამ მუხლის პირველი და მე-2 პუნქტებით გათვალისწინებულ მოთხოვნათა დარღვევისთვის პასუხისმგებლობა განისაზღვრება საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

3. კენჭისყრის შენობაში:

ა) ფარული კენჭისყრისთვის უნდა მოეწყოს კაბინები. კაბინის ერთი მხარე ღია უნდა იყოს მისი სიმაღლის ნახევრამდე, ხოლო ზედა ნახევარი ფარდით უნდა იყოს დაფარული. ყოველი 400 ამომრჩეველისთვის გათვალისწინებული უნდა იყოს არანაკლებ ერთი კაბინისა და ერთი სარეგისტრაციო მაგიდისა. ყოველ კაბინაში უნდა იყოს ერთი კალმისტარი;

ბ) უნდა გამოიყოს ადგილები ამომრჩეველთა რეგისტრაციისა და საარჩევნო ბიულეტენების დამოწმებისთვის;

გ) თვალსაჩინო ადგილას უნდა იდგეს გამჭვირვალე საარჩევნო ყუთი;

დ) თვალსაჩინო ადგილას უნდა გამოიკრას ამომრჩეველთა სიები, პარტიული სიები, კანდიდატთა სიები, ცესკოს მიერ დადგენილი საარჩევნო ბიულეტენის შევსების წესი და კენჭისყრის შედეგების სადემონსტრაციო ოქმი (სადემონსტრაციო ოქმი არის A2 ფორმატის ფურცელი, რომელშიც შეიტანება იგივე მონაცემები, რაც საუბნო საარჩევნო კომისიის კენჭისყრის შედეგების შემაჯამებელ ოქმში).

4. თუ საარჩევნო ბიულეტენში შეყვანილი რომელიმე საარჩევნო სუბიექტი აღარ მონაწილეობს არჩევნებში, განცხადება ამის შესახებ უნდა გამოიკრას თვალსაჩინო ადგილას, როგორც საარჩევნო უბანში, ასევე ფარული კენჭისყრის კაბინაში (ოთახში).

5. პასუხისმგებლობა კენჭისყრის მომზადების, ამომრჩეველთა ნების თავისუფალი გამოვლენის, კენჭისყრის ფარულობის უზრუნველყოფისა და კენჭისყრის შენობის ამ კანონის მოთხოვნების შესაბამისად მოწყობისათვის ეკისრება საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარეს.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)
(საქართველოს 2004 წლის 12 ოქტომრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2004 წ, №30, მუხ. 140)

მუხლი 51. საარჩევნო ბიულეტენი და სპეციალური კონვერტი

1. საარჩევნო ბიულეტენი იბეჭდება ცესკოს განკარგულების საფუძველზე, მის მიერ დადგენილი ნიმუშის მიხედვით, ქართულ ენაზე, აფსაზეთში – აგრეთვე აფხაზურ ენაზე, ხოლო საჭიროების შემთხვევაში – ადგილობრივი მოსახლეობისთვის გასაგებ სხვა ენაზეც.

2. საარჩევნო უბნებისთვის, სადაც არიან მხედველობის გამო შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე ამომრჩეველები, საარჩევნო ბიულეტენების ნაწილის დამზადებისას ცესკო უზრ უნველყოფს ისეთი ტექნოლოგიის გამოყენებას, რომელიც ამ ამომრჩეველებს მისცემს ბიულეტენის დამოუკიდებლად შეესების სამუალებას, თუ ამ კატეგორიის ამომრჩეველთა გვარი, სახელი და მისამართი ამ ინფორმაციის მქონე პირის მიერ ცესკოს გადაეცა არჩევნების დღემდე არა უგვიანეს 45-ე დღისა.

3. საარჩევნო ბიულეტენების დაბეჭდვასა და საარჩევნო ყუთების (ძირითადის და გადასაგანის) დამზადებას უზრუნველყოფს ცესკო, ხოლო ადგილობრივი თვითმმართველობის არჩევნებისთვის (გარდა თბილისისა) საარჩევნო ბიულეტენების დაბეჭდვას – შესაბამისი საოლქო საარჩევნო კომისია. ბიულეტენები იბეჭდება ცენტრალური და საოლქო საარჩევნო კომისიების მიერ უფლებამოსილ პირთა და დამკვირვებელთა მეშვეობა მეთვალყურეობით. ბიულეტენების დაბეჭდვის პროცესზე დაკვირვების უფლება აქვთ (მათი დამზადების თითოეულ ადგილზე) შესაბამისი საარჩევნო კომისიის განკარგულებით დანიშნულ კომისიის 2 წევრსა და ამ კანონის საფუძველზე რეგისტრირებულ დამკვირვებელ ორგანიზაციებს, რომლებიც შეთანხმების საფუძველზე წარადგენენ არა უმეტეს 3 დამკვირვებელს.

4. სათანადო განკარგულების მიღებიდან 2 დღის ვადაში შესაბამისი საარჩევნო კომისია აქვეყნებს მონაცემებს საარჩევნო ბიულეტენების ბეჭდვისა და საარჩევნო ყუთების დამზადების ადგილის შესახებ, აგრეთვე ბიულეტენების დაბეჭდვასა და ყუთების დამზადებაზე პასუხისმგებელი პირების თაობაზე.

5. ბიულეტენების დაბეჭდვის დაკვეთის შემსრულებელი პირადად აგებს პასუხს, რომ დაბეჭდილი და შესაბამისი საარჩევნო კომისიისთვის გადაცემული ბიულეტენების რაოდენობა ზუსტად შეესაბამებოდეს დაკვეთილ რაოდენობას, რომ მასთან არ დაიბეჭდოს და არ გავრცელდეს ზედმეტი ბიულეტენები.

6. საარჩევნო კომისიამი საარჩევნო ბიულეტენების მენახეისა და დანიშნულებისამებრ გაცემისათვის პირადად აგებენ პასუხს საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარე და კომისიის მდივანი.

7. საარჩევნო ბიულეტენების მუსტი აღრიცხვის მიზნით თითოეული სახის საარჩევნო ბიულეტენები თანამიმდევრობით ინომრება (ნომერი აღინიშნება ბიულეტენის ყუაზე; ბიულეტენი და მისი ყუა ერთმანეთისაგან პერფორირებული ხაზითაა გამოყოფილი) და 100-100 ცალად იკინძება ბლოკნოტების სახით. ბლოკნოტები, ცალ-ცალკე თითოეული სახის ბიულეტენისათვის, თანამიმდევრობით ინომრება. ყოველ ბლოკნოტს აქვს თავეურცელი, რომელზედაც დაბეჭდილია ბიულეტენის სახე, გრაფები ბლოკნოტის ნომრის, ბლოკნოტში არსებული ბიულეტენების ნომრების, საარჩევნო ოლქისა და საარჩევნო უბნის ნომრებისა და დასახელებების, საოლქო და საუბნო საარჩევნო კომისიების მიერ ბიულეტენების მიღების თარიღის, ცენტრალურ, საოლქო და საუბნო საარჩევნო კომისიებში ბიულეტენების გამცემი და მიმღები უფლებამოსილი პირების ვინაობის (თანამდებობის, გვარისა და სახელის) აღნიშნისა და მათი ხელმოწერებისათვის, საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარისა და კომისიის იმ წევრის (რეგისტრატორის) ხელმოწერებისათვის, რომელსაც გადაეცემა ეს ბლოკნოტი, აგრეთვე გრაფა გამოუყენებელი ბიულეტენების რაოდენობის აღნიშნისათვის.

8. თითოეული საუბნო საარჩევნო კომისიისთვის გადაცემული სპეციალური კონვერტების რაოდენობა ტოლია საარჩევნო უბანში ამომრჩეველთა საერთო რაოდენობისა, ხოლო საარჩევნო ბიულეტენების ბლოკნოტების რაოდენობა – საარჩევნო უბანში ამომრჩეველთა საერთო რაოდენობის 100-ის ჯერადი (მეტობით დამრგვალებული) რიცხვისა.

9. ცესკო კენჭისყრამდე არა უგვიანეს მე-2 დღისა საოლქო საარჩევნო კომისიებს გადასცემს საარჩევნო ბიულეტენებსა და სპეციალურ კონვერტებს. თავის მხრივ, საოლქო საარჩევნო კომისია საარჩევნო ბიულეტენებსა და სპეციალურ კონვერტებს კენჭისყრის დაწყებამდე არა უგვიანესს 12 საათისა გადასცემს საუბნო საარჩევნო კომისიებს.

10. საარჩევნო ბიულეტენებისა და სპეციალური კონვერტების რაოდენობა მუსტად აღირიცხება. ცესკოს მიერ საოლქო საარჩევნო კომისიისთვის და საოლქო საარჩევნო კომისიის მიერ საუბნო საარჩევნო კომისიისთვის ბიულეტენებისა და სპეციალური კონვერტების გადაცემისას ორ ცალად დგება აქტი, რომელშიც აღინიშნება მათი გადამცემი და მიმღები კომისიების დასახელება, სპეციალური კონვერტების რაოდენობა, ბიულეტენთა სახეობა, ბიულეტენთა ბლოკნოტების რაოდენობა (მათი ნომრებისა და ბიულეტენების ნომრების მითითებით), მათი გამცემი და მიმღები პირების ვინაობა. აქტს ხელს აწერენ ამ საბუთების გამცემი და მიმღები პირები (აქტის ერთი ცალი რჩება სპეციალური კონვერტებისა და ბიულეტენების გადამცემ კომისიაში, ხოლო მეორე ცალი გადაეცემა ბიულეტენებისა და სპეციალური კონვერტების მიმღებს). საარჩევნო კომისიის წარმომადგენელი, რომელსაც გადაეცემა სპეციალური კონვერტები და ბიულეტენები, ვალდებულია მოითხოვოს მიღება-ჩაბარების აქტის ერთი ცალი შესაბამისი საოლქო/საუბნო საარჩევნო კომისიისთვის გადასაცემად. მიღება-ჩაბარების აქტი საჯარო ინფორმაციაა.

11. საარჩევნო ბიულეტენის წინა გვერდზე აღნიშნული უნდა იყოს:

ა) არჩევნების დასახელება და არჩევნების ჩატარების თარიღი;

ბ) საარჩევნო ოლქის დასახელება და ნომერი;

გ) საარჩევნო უბნის ნომერი (ბიულეტენის ყუასა და საკუთრივ საარჩევნო ბიულეტენზე);

დ) პროპორციული სისტემით არჩევნებისას – არჩევნებში დამოუკიდებლად მოხაწილე პარტიის/საარჩევნო ბლოკის რიგითი ნომერი და სახელწოდება (საარჩევნო ბლოკის შემთხვევაში აღინიშნება მასში შემავალი პარტიებიც); მაჟორიტარული სისტემით არჩევნებისას – კანდიდატის რიგითი ნომერი, გვარი, სახელი და მამის სახელი, წარმდგენი პარტიის/საარჩევნო ბლოკის სახელწოდება, ხოლო თუ წარდგენილია ამომრჩეველთა საინიციატიო ჯგუფის მიერ, იწერება „დამოუკიდებელი";

ე) საარჩევნო ბიულეტენის შევსების წესი.

12. საარჩევნო ბიულეტენის უკანა გვერდზე აღნიშნული უნდა იყოს:

ა) საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრის – რეგისტრატორის – ხელმოწერის ადგილი;

ბ) საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრის – დამმოწმებლის – ხელმოწერის ადგილი;

გ) საუბნო საარჩევნო კომისიის სპეციალური ბეჭდით დამოწმების ადგილი.

13. საარჩევნო სუბიექტის არჩევნებიდან მოხსნის შემთხვევაში საარჩევნო ბიულეტენის გაცემისას ბიულეტენში, სუბიექტის სახელის გასწვრივ დაისმება შტამპი „არჩევნებიდან მოხსნილია".

14. საარჩევნო ბიულეტენი წარმოადგენს სახელმწიფო საკუთრებას. კენჭისყრის დღეს

აკრძალულია კენჭისყრის შენობიდან მისი გაგანა, წაღება ან განადგურება.

15. საარჩევნო ბიულეტენები იბეჭდება სპეციალურ ქაღალდზე, რომლის დაკეთისა და შესყიდვის უფლება აქვს მხოლოდ ცესკოს.

16. ამ მუხლის მე-14 პუნქტით დადგენილი აკრძალვის დარღვევა, აგრეთვე ყალბი საარჩევნო ბიულეტენისა და ამ მუხლის მე-15 პუნქტში აღნიშნული სპეციალური ქაღალდის დამზადება, გავრცელება და გამოყენება სისხლის სამართლის დანაშაულია და ისჯება კანონით დადგენილი წესით.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)
(საქართველოს 2004 წლის 12 ოქტომრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2004 წ, №30, მუხ. 140)

მუხლი 51[1]. კენჭისყრისა და არჩევნების შედეგების შემაჯამებელი ოქმები

1. კენჭისყრისა და არჩევნების შედეგები აისახება საუბნო საარჩევნო კომისიის, საოლქო საარჩევნო კომისიისა და ცენტრალური საარჩევნო კომისიის კენჭისყრისა და არჩევნების შედეგების შემაჯამებელ ოქმებში.

2. შემაჯამებელი ოქმი არის კენჭისყრისა და არჩევნების შედეგების დამადასტურებელი სამართლებრივი აქტი. ოქმის ყველა ეგზემპლარს ერთნაირი იურიდიული ძალა აქვს.

3. აკრძალულია შემაჯამებელ ოქმში შეტანილი მონაცემების გადასწორება. ასეთი ოქმი ბათილია. თუ შემაჯამებელი ოქმის შევსებისას დაშვებულ იქნა შეცდომა, მის გამოსასწორებლად შემაჯამებელ ოქმში, მესაბამისი მონაცემის გასწვრივ, მაშინვე კეთდება წარწერა „შესწორებულია" და საარჩევნო კომისიამ უნდა შეადგინოს ოქმი, რომელშიც აღინიშნება შემაჯამებელ ოქმში შეტანილი მონაცემის შესწორება და ამ ოქმის შედგენის თარიღი და დრო. ამ ოქმს ხელს აწერს კომისიის ყველა წევრი, რომელიც ესწრება სხდომას, ოქმს დაესმება კომისიის ბეჭედი, გაგარდება კომისიის სარეგისტრაციო ჟურნალში და დაერთვება იმ შემაჯამებელ ოქმს, რომელში შეტანილი მონაცემებიც იქნა შესწორებული.

4. თითოეული სახის შემაჯამებელი ოქმები (საუბნო საარჩევნო კომისიის კენჭისყრის შედეგების შემაჯამებელი ოქმები და საოლქო საარჩევნო კომისიის კენჭისყრისა და არჩევნების შედეგების შემაჯამებელი ოქმები) იკინძება ბლოკნოტების სახით. ბლოკნოტები, ცალ-ცალკე თითოეული სახის ოქმისათვის, თანამიმდევრობით ინომრება, დაწყებული 00001-დან საუბნო საარჩევნო კომისიის ოქმებისათვის და 001-დან საოლქო საარჩევნო კომისიის ოქმებისათვის. ოქმი და მისი ყუა ერთმანეთისაგან პერფორირებული ხაზითაა გამოყოფილი. თითოეული ბლოკნოტის ფურცლები თანამიმდევრობით ინომრება, დაწყებული 01-დან. ბლოკნოტს აქვს ყდა, რომლის თავფურცელზედაც დაბეჭდილია არჩევნების დასახელება, საერთო არჩევნების ჩაგარების წელი, ოქმების სახე, ბლოკნოტის ნომერი, გრაფები საარჩევნო ოლქის ნომრისა და დასახელების, საარჩევნო უბნის ნომრის, საოლქო და საუბნო საარჩევნო კომისიების მიერ ბლოკნოტის მიღების თარიღის აღნიშვნისა და ბლოკნოტის გამცემი და მიმღები უფლებამოსილი პირების ხელმოწერებისათვის. ბლოკნოტის ყდის უკანა ფურცელი წარმოადგენს საუბნო/საოლქო საარჩევნო კომისიის შემაჯამებელ ოქმს, რომელიც ყდის თავფურცელთან, გამოუყენებელ ოქმებთან და საარჩევნო კომისიის სხვა საბუთებთან ერთად ილუქება შესაბამისად საარჩევნო უბანში/საარჩევნო ოლქში კენჭისყრის/არჩევნების შედეგების შეჯამების შემდეგ.

5. შემაჯამებელი ოქმები ზუსტად აღირიცხება. მათ დაბეჭდვას უზრუნველყოფს ცესკო. ოქმები იბეჭდება ცესკოს მიერ უფლებამოსილ პირთა და დამკვირვებელთა მუდმივი მეთვალყურეობით. ოქმების დაბეჭდვის დაკეთის შემსრულებელი პირადად აგებს პასუხს, რომ დაბეჭდილი და ცესკოსთვის გადაცემული ოქმების რაოდენობა ზუსტად შეესაბამებოდეს დაკეთილ რაოდენობას, რომ მასთან არ დაიბეჭდოს და არ გავრცელდეს შედმეტი ოქმები.

6. საარჩევნო კომისიამი ოქმების შენახვისა და დანიშნულებისამებრ გაცემისთვის პირადად აგებენ პასუხს საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარე და კომისიის მდივანი.

7. საოლქო საარჩევნო კომისია საუბნო საარჩევნო კომისიას გადასცემს საარჩევნო უბანში კენჭისყრის შედეგების თითოეული სახის შემაჯამებელი ოქმების ბლოკნოტებს. ბლოკნოტი შედგება [1]01-დან [1]10-მდე თანამიმდევრულად დანომრილი 10 ფურცლისაგან და საუბნო საარჩევნო კომისიის კუთვნილი ოქმისაგან.

8. ამოღებულია.

9. შემაჯამებელი ოქმები იბეჭდება სპეციალურ ქაღალდზე, რომლის დაკეთისა და შესყიდვის უფლება აქვს მხოლოდ ცესკოს.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)
(საქართველოს 2004 წლის 12 ოქტომრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2004 წ, №30, მუხ. 140)

მუხლი 51². კენჭისყრის დღის ჩანაწერთა წიგნი

1. საარჩევნო უბანში კენჭისყრის პროცესი და კენჭისყრის მიმდინარეობის თაობაზე პრეტენზიები, საჩივრები და შენიშვნები აისახება კენჭისყრის დღის ჩანაწერთა წიგნში (შემდგომ – ჩანაწერთა წიგნი).

2. ჩანაწერთა წიგნის თითო ცალი საარჩევნო ბიულეტენებთან ერთად გადაეცემა საუბნო საარჩევნო კომისიებს.

3. ჩანაწერთა წიგნი წარმოადგენს ე.წ. ზონარგაყრილ წიგნს. ზონარი ილუქება, დასალუქ ფურცელს ხელს აწერს საოლქო საარჩევნო კომისიის მდივანი და დაესმევა საოლქო საარჩევნო კომისიის ბეჭედი. ჩანაწერთა წიგნის ყველა გვერდი დანომრილი უნდა იყოს და თითოეულ გვერდზე უნდა აღინიშნოს საარჩევნო ოლქისა და საარჩევნო უბნის ნომერი.

4. საარჩევნო უბნის გახსნისთანავე იხსნება ჩანაწერთა წიგნი. წიგნის პირველ და მე-2 გვერდებზე ხელს აწერს მისი გახსნისას კენჭისყრის შენობაში ყოფნის უფლების მქონე ყველა პირი.

4¹. ჩანაწერთა წიგნის მე-3 გვერდზე კომისიის მდივანს შეაქვს კომისიის წევრთა შორის წილისყრით ფუნქციების განაწილების შედეგები.

4². ჩანაწერთა წიგნის მე-4 გვერდზე კომისიის მდივანს შეაქვს გადასაგანი საარჩევნო ყუთის თანმხლები კომისიის წევრებისათვის გატანებული, კენჭისყრის დასრულების შემდეგ საარჩევნო ყუთში არსებული და გამოუყენებელი საარჩევნო ბიულეტენებისა და სპეციალური კონვერტების რაოდენობა.

4³. ჩანაწერთა წიგნის მე-5 გვერდზე კომისიის მდივანს შეაქვს ინფორმაცია კომისიის წევრის წილისყრით დადგენილი ფუნქციის კომისიის სხვა წევრისთვის დროებით გადაცემის შესახებ.

5. ჩანაწერთა წიგნი გადაეცემა კომისიის მდივანს, რომელიც ვალდებულია წიგნში აღრიცხოს კენჭისყრის დღის ყველა პროცედურა და მიუთითოს მათი განხორციელების დრო.

6. ამოღებულია.

7. კენჭისყრის შედეგების შეჯამებისას შემაჯამებელ ოქმში შესატანი თითოეული მონაცემის დადგენისთანავე კომისიის მდივანს იგი შეაქვს ჩანაწერთა წიგნში (ამისათვის გამოიყენება წიგნის მე-6–მე-9 გვერდები) და სადემონსტრაციო ოქმში.

8. კენჭისყრის შენობაში ყოფნის უფლების მქონე ყველა პირი უფლებამოსილია კენჭისყრის დღეს საარჩევნო პროცედურასთან დაკავშირებული პრეტენზიები, საჩივრები და შენიშვნები შეიტანოს ჩანაწერთა წიგნში (ამისათვის გამოიყენება წიგნის მე-10 და შემდეგნო გვერდები), მიუთითოს მოწმეები (მათი არსებობის შემთხვევაში). ჩანაწერის შემტანი პირი ვალდებულია ჩანაწერთა წიგნში მიუთითოს თავისი გვარი, სახელი და მისამართი რეგისტრაციის მოწმობის მიხედვით.

9. არავის აქვს უფლება ხელი შეუშალოს კენჭისყრის შენობაში ყოფნის უფლების მქონე რომელიმე პირს ჩანაწერი შეიტანოს ჩანაწერთა წიგნში.

10. ჩანაწერთა წიგნი კენჭისყრის შედეგების შეჯამების შემდეგ ილუქება და საუბნო საარჩევნო კომისიის სხვა დალუქულ საბუთებთან ერთად გადაეცემა ზემდგომ საოლქო საარჩევნო კომისიას.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)
(საქართველოს 2004 წლის 12 ოქტომრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2004 წ, №30, მუხ. 140)

მუხლი 52. საარჩევნო უბნის გახსნა

1. საარჩევნო უბანი იხსნება კენჭისყრის დღის 7 საათზე, რაც გახსნისთანავე უნდა ეცნობოს ზემდგომ საოლქო საარჩევნო კომისიას, ხოლო კენჭისყრა იწყება 8 საათზე. უბნის გახსნის შემდეგ საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარე, საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრებისა და კენჭისყრის შენობაში ყოფნის უფლების მქონე პირთა თანდასწრებით, კომისიის წევრთაგან წილისყრით (წილისყრაში არ მონაწილეობენ კომისიის თავმჯდომარე და კომისიის მდივანი, ხოლო თუ კომისიაში წევრთა საკმარისი რაოდენობაა, წილისყრაში თავმჯდომარის მოადგილეც არ მონაწილეობს) გამოავლენს:

ა) კენჭისყრის ოთახში ამომრჩეველთა ნაკადის მომწესრიგებელ კომისიის წევრს, რომელიც აგრეთვე ამოწმებს ამომრჩეველთა მარკირებას;

ბ) ამომრჩეველთა რეგისტრატორ კომისიის წევრებს (სულ ცოტა ერთ წევრს ყოველი 400 ამომრჩევლისთვის), რომლებიც აგრეთვე გასცემენ საარჩევნო ბიულეტენებს ბიულეტენის უკანა გვერდზე სათანადო ადგილას ხელის მოწერის შემდეგ;

გ) კომისიის წევრს, რომელიც რეგისტრატორის მიერ ხელმოწერილ საარჩევნო ბიულეტენს დაამოწმებს ბიულეტენის უკანა გვერდზე სათანადო ადგილას ხელის მოწერით;

დ) საარჩევნო ყუთზე ზედამსედველ კომისიის წევრს;

ე) კომისიის წევრს, რომელიც გასცემს სპეციალურ კონვერტს, სპეციალური ბეჭდით დაამოწმებს ჭას და შევსებულ საარჩევნო ბიულეტენს და ახდენს ამომრჩეველთა მარკირებას;

ვ) გადასატანი საარჩევნო ყუთის წამღებ სულ ცოტა ორ კომისიის წევრს (აუცილებლობის შემთხვევაში).

2. წილისყრის ჩატარებამდე საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარე ამოწმებს იმ დალუქული პაკეტის მთლიანობას, რომელშიც მოთავსებულია საუბნო საარჩევნო კომისიის სპეციალური ბეჭედი, და ხსნის მას. ამის შემდეგ ერთნაირ ფურცლებზე, ერთი და იმაეე საწერი სამუალებით წერს კომისიის წევრთა ამ მუხლის პირველ პუნქტში აღნიშნულ ფუნქციებს. ფურცელი უნდა დამოწმდეს კომისიის სპეციალური ბეჭდით. ფურცელი იმეკვარად იკეცება, რომ შეუძლებელი იყოს ტექსტის წაკითხვა. კომისიის ბეჭდით დამოწმებულ შევსებულ და ცარიელ ფურცლებს კომისიის თავმჯდომარე ათავსებს გადასატან საარჩევნო ყუთში და ურევს მათ. ცარიელი და შევსებული ფურცლების საერთო რაოდენობა წილისყრის მონაწილე კომისიის წევრთა რაოდენობის ტოლი უნდა იყოს. წილისყრის მონაწილე კომისიის წევრები ყუთიდან სათითაოდ იღებენ თითო ფურცელს. წილისყრის დასრულების შემდეგ საუბნო საარჩევნო კომისიის მდივანი ჩანაწერთა წიგნში ჩაწერს წილისყრით ფუნქციათა განაწილების შედეგებს.

3. კომისიის წევრის წილისყრით დადგენილი ფუნქციის დროებით გადაცემა კომისიის სხვა წევრისათვის შეიძლება მხოლოდ კომისიის თავმჯდომარის ნებართვით, რაც უნდა აღინიშნოს ჩანაწერთა წიგნში (დროის მითითებით). თუ კენჭისყრის დღეს კომისიის წევრთა რაოდენობა გასანაწილებელ ფუნქციებზე ერთით ნაკლები აღმოჩნდა, ამომრჩეველთა ნაკადის მომწესრიგებელი კომისიის წევრი შეიცვლება წილისყრით გამოვლენილი დამკვირეველით. თუ ეს რაოდენობა ორით ნაკლები აღმოჩნდა, ამის დამატებით, საარჩევნო ბიულეტენის მეორე ხელმოწერით დამოწმების ფუნქცია გადაეცემა ამ მუხლის პირველი პუნქტის „ე" ქვეპუნქტში აღნიშნულ კომისიის წევრს. თუ ეს რაოდენობა სამით ნაკლები აღმოჩნდა, ამის დამატებით, გადასატან საარჩევნო ყუთს წაიღებს კომისიის ერთი წევრი. თუ ეს რაოდენობა ოთხით ნაკლები აღმოჩნდა, ამის დამატებით, ჩანაწერთა წიგნი გადაეცემა კომისიის თავმჯდომარეს, ხოლო კომისიის წევრის ფუნქციას კომისიის მდივანი შეასრულებს. აუცილებლობის შემთხვევაში, ამომრჩეველთა სიები შეიძლება გადანაწილდეს რეგისტრატორებს შორის. კომისიის თავმჯდომარეს შეუძლია ასევე კომისიის წეერის სხვა რომელიმე ფუნქციის შემსრულებელი გამოაელინოს წილისყრით საარჩევნო უბანში ყოფნის უფლების მქონე დამკვირეველებიდან, მათიეე სურვილით.

4. წილისყრის შემდეგ საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარე:

ა) აცხადებს ამომრჩეველთა რაოდენობას ერთიანი და სპეციალური სიების, აგრეთვე ამომრჩეველთა სიის დანართის (გადასატანი საარჩევნო ყუთის სიის) მიხედვით;

ბ) ამოწმებს საარჩევნო ბიულეტენებისა და სპეციალური კონვერტების პაკეტების მთლიანობას და აცხადებს მიღებულ საარჩევნო ბიულეტენთა და სპეციალურ კონვერტთა რაოდენობას;

გ) ამოღებულია

დ) ამოწმებს და საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის მიერ დადგენილი წესით - ინდივიდუალური ნომრის მქონე ზონარით ლუქავს ძირითად და გადასატან საარჩევნო ყუთებს.

5. ამ მუხლის მე-4 პუნქტის „ა" და „ბ" ქვეპუნქტებში აღნიშნ:ული მონაცემები საუბნო საარჩევნო კომისიის მდივანს დაუყოენებლივ შეაქვს კენჭისყრის შედეგების შემაჯამებელ ოქმებში, საელექტრონო სტრატეგიო ოქმსა და ჩანაწერთა წიგნში.

6. ძირითადი და გადასატანი საარჩევნო ყუთები ილუქება და მათში საკონტროლო ფურცლები იყრება საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის მიერ პირველი ამომრჩეველის მისვლის შემდეგ. საკონტროლო ფურცელი ივსება სამ ცალად და მათ ხელს აწერენ პირველი ამომრჩეველი და საუბნო საარჩევნო კომისიის ყველა დამსწრე წევრი. საკონტროლო ფურცლებზე აღინიშნება საარჩევნო ყუთებში მათი ჩაგდების ზუსტი დრო და პირველი ამომრჩეველის გვარი, სახელი, რეგისტრაციის ადგილი, საქართველოს მოქალაქის პირადობის მოწმობისა და პირადი ნომრები. საკონტროლო ფურცლის ერთი ცალი ინახება საუბნო საარჩევნო კომისიაში საარჩევნო ყუთების გახსნის შემდეგ მათში არსებულ საკონტროლო ფურცლებთან შედარების მიზნით.

6[1]. საუბნო საარჩევნო კომისიის მდივანი ინახავს და პასუხისმგებელია შედარების მიზნით საუბნო საარჩეენო კომისიაში შენახული საკონტროლო ფურცლის დაცვასა და ნამდვილობაზე.

7. ამომრჩეველთა ყოველ რეგისტრაგორს გადაეცემა ყველა სახის საარჩევნო ბიულეტენის თითო ბლოკნოტი, რაც დასტურდება მის თავეუურცელზე კომისიის თავმჯდომარისა და რეგისტრაგორის ხელმოწერებით. ბლოკნოტიდან ყველა ბიულეტენის გაცემის შემდეგ რეგისტრაგორს გადაეცემა მეორე ბლოკნოტი და ა.შ.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)
(საქართველოს 2003 წლის 28 ნოემბრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №31, მუხ. 232)
(საქართველოს 2003 წლის 28 ნოემბრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №31, მუხ. 232)
(საქართველოს 2004 წლის 12 ოქტომბრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2004 წ, №30, მუხ. 140)
(საქართველოს 2005 წლის 22 აპრილის ორგანული კანონი - სსმ I, 2005 წ, №21, მუხ. 144)

მუხლი 52[1]. ამომრჩეველთა მარკირება

1. ყველა საარჩევნო უბანში ხორციელდება ამომრჩეველთა მარკირება, რაც ითვალისწინებს თვალით უხილავი და ადამიანის ჯანმრთელობისათვის უვნებელი ქიმიური საღებავის წასმას ამომრჩეველის მარჯვენა ხელის ცერა ან საჩვენებელი თითის ფრჩხილზე (აღნიშნული მოქმედების შესრულების შეუძლებლობის შემთხვევაში - მარჯვენა ხელის სხვა თითის ფრჩხილზე, ხოლო ამის შეუძლებლობისას - ასეთივე წესით მარცხენა ხელზე).

2. მარკირების შემოწმების პროცედურას ამომრჩეველი გადის კენჭისყრის ოთახში შესელისას კომისიის შესაბამის წევრთან, რომელიც სპეციალური ხელსაწყოთი ამუქებს მარკირების ადგილს და მას შემდეგ, რაც დარწმუნდება, რომ ამომრჩეველს მარკირება არ აღენიშნება, აძლევს მას კენჭისყრაში მონაწილეობის უფლებას. თუ ხელსაწყომ გამოაელინა, რომ ამომრჩეველს უკვე აქვს მარკირება, მას აეკრძალება კენჭისყრაში მონაწილეობა და მისი ვინაობა შეიტანება ჩანაწერთა წიგნში.

3. ამომრჩეველი, რომელიც გაივლის მარკირების შემოწმების პროცედურას, გადაინაცვლებს სარეგისტრაციო მაგიდასთან, სადაც გაივლის რეგისტრაციას და მიიღებს საარჩევნო ბიულეტენს (ბიულეტენებს). ბიულეტენის (ბიულეტენების) შევსების შემდეგ სპეციალური კონვერტის მიღებისას კომისიის წევრი ახორციელებს ამომრჩეველის მარკირებას.

4. თუ საარჩევნო კომისიის წევრს, უბანზე მყოფ დამკვირვებელს ან/და საარჩევნო სუბიექტის წარმომადგენელს ეჭვი გაუჩნდა მარკირების ან მისი შემოწმების პროცედურის გამო, იგი უფლებამოსილია მოითხოვოს ამ მუხლის მე-2 ან/და მე-3 პუნქტებით გათვალისწინებული პროცედურის ხელახლა ჩატარება. ამ პირებს უფლება აქვთ სათანადო რეაგირება მოითხოვონ მარკირების პროცედურის დარღვევის ნებისმიერ გამოელინებაზე.

5. მარკირება არ გამოიყენება ნაოსნობაში მყოფ გემებზე, წინასწარი პატიმრობის დაწესებულებებში, საავადმყოფოებსა და სხვა სტაციონარულ სამკურნალო დაწესებულებებში (ავადმყოფების მიმართ), აგრეთვე გადასატანი საარჩევნო ყუთით კენჭისყრის მონაწილეთა მიმართ.

6. ამომრჩეველს, რომელმაც გაიარა მარკირების პროცედურა და მონაწილეობა მიიღო კენჭისყრაში, უფლება არა აქვს იმავე ან სხვა საარჩევნო უბანში ხელახლა მიიღოს კენჭისყრაში მონაწილეობა.

6[1]. ამომრჩეველს, რომელსაც არ გაუელია მარკირების პროცედურა, არა აქვს კენჭისყრაში მონაწილეობის უფლება. მის ბიულეტენს (ბიულეტენებს)/სპეციალურ კონვერტს ამომრჩეველის თანდასწრებით ჩამოეჭრება კუთხე, დაეწერება „გაფუჭებულია", ხელს მოაწერს კომისიის თავმჯდომარე და ცალკე შეინახება.

7. ამ მუხლის მოთხოვნათა დამრღვევ პირს ეკისრება საქართველოს კანონით დადგენილი პასუხისმგებლობა.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)
(საქართველოს 2003 წლის 28 ნოემბრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №31, მუხ. 232)
(საქართველოს 2004 წლის 12 ოქტომბრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2004 წ, №30, მუხ. 140)

მუხლი 53. საარჩევნო ბიულეტენისა და სპეციალური კონვერტის გაცემა

1. საუბნო საარჩევნო კომისია საარჩევნო ბიულეტენსა (ბიულეტენებსა) და სპეციალურ კონვერტებს გასცემს ამომრჩეველთა სიის საფუძველზე, საქართველოს მოქალაქის პირადობის მოწმობის (საქართველოს მოქალაქის პასპორტის) წარდგენის შემთხვევაში.

2. კენჭისყრის დღეს ყოველ ამომრჩეველზე გაიცემა ერთი სპეციალური კონვერტი და შესაბამისი რაოდენობის საარჩევნო ბიულეტენი.

3. საარჩევნო ბიულეტენის (ბიულეტენების) გაცემისას ამომრჩეველთა სიის სათანადო გრაფებში შეიტანება საქართველოს მოქალაქის პირადობის მოწმობის (ან საქართველოს მოქალაქის პასპორტის) ნომერი და გაცემული ბიულეტენების რაოდენობა. ბიულეტენის (ბიულეტენების) გაცემას კომისიის წევრი – რეგისტრატორი ამომრჩეველთა სიაში ხელმოწერით ადასტურებს.

4. ამოღებულია;

5. ამომრჩეველი საარჩევნო ბიულეტენის (ბიულეტენების) მიღებას ამომრჩეველთა სიაში ხელმოწერით ადასტურებს.

6. საუბნო საარჩევნო კომისიის მდივანი ეალდებულია კენჭისყრის დღეს ორჯერ, 12 და 17 საათზე, გადათვალოს ამომრჩეველთა სიებში კენჭისყრის მონაწილე ამომრჩეველთა ხელმოწერების რაოდენობა და ეს რიცხვი, შესაბამისი დროის მინიშნებით, შეიტანოს საუბნო საარჩევნო კომისიის სადემონსტრაციო და შემაჯამებელ ოქმებსა და ჩანაწერთა წიგნში.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)

მუხლი 54. კენჭისყრის ჩატარება

1. თითოეული ამომრჩეველი ხმას აძლევს პირადად. დაუშვებელია ხმის მიცემა სხვა პირის ნაცვლად.

2. ხმის მიცემის პროცედურა ტარდება შემდეგი წესისა და თანამიმდევრობის დაცვით:

ა) კენჭისყრის ოთახში შესულამდე ამომრჩეველი გადის მარკირების შემოწმების პროცედურას;

ბ) თუ ამომრჩეველი არ იქნება მარკირებული, მას მისცემენ კენჭისყრაში მონაწილეობის უფლებას. ამომრჩეველთა ნაკადის მომწესრიგებელმა კომისიის წევრმა კენჭისყრის ოთახში ამომრჩეველი უნდა შეუშვას მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ერთ სარეგისტრაციო მაგიდასთან ორზე მეტი ამომრჩეველი არ დგას;

გ) კენჭისყრის ოთახში შესული ამომრჩეველი მიდის იმ სარეგისტრაციო მაგიდასთან, რომელსაც მიეკუთვნება ამომრჩეველთა სიაში მისი რიგითი ნომერი, რეგისტრატორს წარუდგენს საქართველოს მოქალაქის პირადობის მოწმობას (ან საქართველოს მოქალაქის პასპორტს) და ამომრჩეველთა სიაში მოწმობის (ან პასპორტის) ნომრის შეტანის შემდეგ ხელის მოწერით ადასტურებს საარჩევნო ბიულეტენის (ბიულეტენების) მიღებას. ბიულეტენის გაცემისას რეგისტრატორი ხელს აწერს ბიულეტენის (ბიულეტენების) უკანა გვერდზე სათანადო გრაფასა და ამომრჩეველთა სიაში;

დ) მიღებული ბიულეტენი (ბიულეტენები) ამომრჩეველს მიაქვს თვალსაჩინო ადგილას განცალკევებით მდგარ მაგიდასთან, სადაც მას ხელმოწერით დაამოწმებს ბიულეტენების ხელმოწერით დამმოწმებელი კომისიის წევრი;

ე) ბიულეტენის (ბიულეტენების) დამოწმების შემდეგ ამომრჩეველი შედის ფარული კენჭისყრის კაბინაში და აავსებს საარჩევნო ბიულეტენს (ბიულეტენებს) ამ კანონის შესაბამისად დადგენილი წესით. ბიულეტენის (ბიულეტენების) შეესების შემდეგ ამომრჩეველმა იგი (ისინი) ისე უნდა დაკეცოს, რომ არ ჩანდეს, ვის მისცა ხმა;

ვ) დაკეცილი ბიულეტენი (ბიულეტენები) ამომრჩეველს მიაქვს თვალსაჩინო ადგილას მდგარ მაგიდასთან, სადაც სპეციალური ბეჭდით დამმოწმებელი კომისიის წევრი ამოწმებს ბიულეტენის უკანა გვერდზე ხელმოწერების არსებობას და მათი არსებობის შემთხვევაში სპეციალური ბეჭდით დაამოწმებს ბიულეტენს, ამომრჩეველს მისცემს იმავე ბეჭდით დამოწმებულ სპეციალურ კონვერტს და განახორციელებს მის მარკირებას. მხოლოდ ამომრჩეველია უფლებამოსილი, გადაკეცოს დამოწმებული ბიულეტენი და მოათავსოს იგი სპეციალურ კონვერტში; კომისიის წევრს არა აქვს უფლება, გახსნას დამოწმებული ბიულეტენი (ბიულეტენები) ან სხვაგვარად დაარღვიოს კენჭისყრის ფარულობა;

ზ) საარჩევნო ყუთთან ერთდროულად ერთზე მეტი ამომრჩევლის მისვლა არ შეიძლება;

თ) საარჩევნო ყუთთან მუდმივად უნდა იდგეს საარჩევნო ყუთზე მედამხედველი კომისიის წევრი. მას დახურული უნდა ჰქონდეს კონვერტის ჩასაგდები ჭრილი, რომელიც უნდა გახსნას მხოლოდ მას შემდეგ, რაც დარწმუნდება, რომ ამომრჩეველს ხელში მხოლოდ ერთი კონვერტი აქვს;

ი) კენჭისყრის დასრულების შემდეგ ილუქება საარჩევნო ყუთში კონვერტის ჩასაგდები ჭრილი.

3. საარჩევნო ბიულეტენების შევსებისას აკრძალულია სხვა პირის დასწრება. ამომრჩეველს, რომელსაც არ შეუძლია დამოუკიდებლად შეავსოს საარჩევნო ბიულეტენი, უფლება აქვს ფარული კენჭისყრის კაბინაში დასახმარებლად მიიწვიოს ნებისმიერი პირი, გარდა:

ა) საარჩევნო კომისიის წევრისა;

ბ) კანდიდატისა;

გ) საარჩევნო სუბიექტის წარმომადგენლისა;

დ) დამკვირვებლისა.

4. თუ ამომრჩეველს ან საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრს გაუფუჭდა საარჩევნო ბიულეტენი ან სპეციალური კონვერტი, მან ამის შესახებ უნდა აცნობოს საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარეს, ჩააბაროს გაფუჭებული საარჩევნო ბიულეტენი/სპეციალური კონვერტი და მიიღოს ახალი. გაფუჭებულ საარჩევნო ბიულეტენს/სპეციალურ კონვერტს ამომრჩეველის თანდასწრებით ჩამოეჭრება კუთხე, წაეწერება „გაფუჭებულია", ხელს მოაწერს კომისიის თავმჯდომარე და იგი ცალკე შეინახება.

5. საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრებსა და კენჭისყრის შენობამი ყოფნის უფლების მქონე პირებს უფლება აქვთ ამომრჩეველს ფარული კენჭისყრის კაბინამი მესლამდე და სპეციალურ კონვერტში ბიულეტენის (ბიულეტენების) ჩადებამდე მოსთხოვონ, უჩვენოს, რომ მას ხელთ აქვს მხოლოდ ამ კანონით დადგენილი რაოდენობის საარჩევნო ბიულეტენი და სპეციალური კონვერტი. ამომრჩეველი ვალდებულია დაკმაყოფილოს ეს მოთხოვნა.

6. თუ კენჭისყრის დროს დაირღვა საარჩევნო ყუთის ლუქის მთლიანობა, საუბნო საარჩევნო კომისია აჩერებს კენჭისყრის პროცესს და განკარგულებით იღებს გადაწყვეტილებას საარჩევნო ყუთის ხელახლა დალუქვისა და კენჭისყრის გაგრძელების საკითხის თაობაზე.

7. კენჭისყრის შენობა იკეტება 20 საათზე. ამ დროისათვის რიგში მდგომ ამომრჩეველებს შეუძლიათ ხმის მიცემა. საუბნო საარჩევნო კომისიის მდივანი ჩანაწერთა წიგნში აღნიშნავს რიგში მდგომი ამომრჩეველების გვარსა და სახელს და მათ რაოდენობას აცნობებს საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარეს, რომელიც გამოაცხადებს, რომ კენჭისყრაში მონაწილეობა შეუძლიათ მხოლოდ რიგში მდგომ ამომრჩეველებს.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - ხსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)
(საქართველოს 2004 წლის 12 ოქტომრის ორგანული კანონი - ხსმ I, 2004 წ, №30, მუხ. 140)

მუხლი 55. კენჭისყრის დღეს კენჭისყრის შენობაში წესრიგის დაცვა

1. კენჭისყრის დღეს კენჭისყრის მენობაში წესრიგის დაცვას ხელმძღვანელობს და მასზე პასუხისმგებელია საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარე.

2. საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის მიერ კენჭისყრის მენობაში წესრიგის დაცვის მიზნით მიღებულ გადაწყვეტილებათა მესრულება სავალდებულოა საარჩევნო კომისიის წევრებისათვის, კენჭისყრის მენობაში ყოფნის უფლების მქონე ყველა პირისა და ამომრჩეველისათვის.

3. დაუშვებელია კენჭისყრის შენობაში შეიარაღებულ პირთა მესლა.

4. თუ კენჭისყრის შენობაში ან მის მიმდებარე ტერიტორიაზე საფრთხე ექმნება ამ კანონის მოთხოვნათა მესაბამისად კენჭისყრის ჩაგარებას ან საარჩევნო დოკუმენტაციის უსაფრთხო გადაადგილებას, საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის მოთხოვნით მეიძლება გამოძახებულ იქნენ და კენჭისყრის მენობის მიმდებარე ტერიტორიაზე იმყოფებოდნენ პოლიციის მუშაკები. საზოგადოებრივი წესრიგის დარღვევის აღკვეთისთანავე და საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის თანხმობის მემთხვევაში პოლიციის მუშაკები ტოვებენ კენჭისყრის შენობასა და მის მიმდებარე ტერიტორიას.

მუხლი 56. გადასატანი საარჩევნო ყუთის საშუალებით ხმის მიცემა

1. გადასატანი სარჩევნო ყუთის მემეეობით ხმის მიცემის უფლება აქვთ ამ კანონის მე-11 მუხლით განსაზღვრულ პირებს.

2. კენჭისყრის დღეს კენჭისყრის მენობაში მისვლის მეუძლებლობის მემთხვევაში ამომრჩეველი გადასატანი საარჩევნო ყუთის საშუალებით ხმის მიცემის მოთხოვნით საუბნო საარჩევნო კომისიას მიმართავს კენჭისყრის დღის წინა დღის 18 საათამდე. ინფორმაციას კენჭისყრის დღეს სტაციონარულ სამკურნალო დაწესებულებამი მყოფი ამომრჩეველის მესახებ საოლქო საარჩევნო კომისია გადასცემს მესაბამის საუბნო საარჩევნო კომისიას კენჭისყრის დღემდე არა უგეიანეს მე-3 დღისა. ამომჩეველი ამომრჩეველთა სიის დანართში (გადასატანი საარჩევნო ყუთის სიაში) შეჰყავთ მას შემდეგ, რაც:

ა) საუბნო საარჩევნო კომისიის მდივანი სარეგისტრაციო ჟურნალში რეგისტრაციაში გაატარებს და ხელმოწერით დაადასტურებს ამომრჩეველის წერილობით განცხადებას ან სატელეფონო ზეპირ განცხადებას, სატელეფონო მეტყობინების ზუსტი დროის და მესაბამისი ტელეფონის ნომრის მითითებით;

ბ) ამომრჩეველთა ერთიან სიაში აღინიშნება ამომრჩეველის გადაყვანა ამომრჩეველთა სიის დანართში (გადასაკანი საარჩევნო ყუთის სიაში), რაც დასტურდება საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარისა და კომისიის მდივნის ხელმოწერებით.

3. კენჭისყრის დღის 9 საათიდან საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარე გადასაკანი საარჩევნო ყუთის თანმხლებ საარჩევნო კომისიის წევრებს მიუთითებს ამომრჩეველთა ადგილსამყოფლის მიხედვით კენჭისყრის გამართვას და გადასცემს ამომრჩეველთა სიის დანართს (გადასაკანი საარჩევნო ყუთის სიას), ასევე კომისიის 2 წევრის (რეგისტრატორის და ბიულეტენების ხელმოწერით დამმოწმებელი კომისიის წევრის) ხელმოწერებითა და კომისიის ბეჭდით დამოწმებულ საჭირო რაოდენობის საარჩევნო ბიულეტენებსა და სპეციალურ კონვერტებს.

3[1]. ამოღებულია.

4. ამომრჩეველთა ადგილსამყოფლის მიხედვით კენჭისყრის ჩატარებაში მონაწილეობენ საუბნო საარჩევნო კომისიის არანაკლებ 2 წევრი და კენჭისყრის შენობაში ყოფნის უფლების მქონე პირები თავიანთი სურვილისამებრ.

5. ამომრჩეველთა ადგილსამყოფლის მიხედვით კენჭისყრის გასამართად გამოიყენება ერთი გადასაკანი გამჭვირვალე ყუთი. საუბნო საარჩევნო კომისიის მდივანი ჩანაწერთა წიგნში აღნიშნავს, რამდენი საარჩევნო ბიულეტენი და სპეციალური კონვერტი გადაეცა გადასატანი საარჩევნო ყუთის თანმხლებ საარჩევნო კომისიის წევრებს. კენჭისყრის დასრულების შემდეგ საარჩევნო ყუთში არსებული და გამოუყენებელი საარჩევნო ბიულეტენებისა და სპეციალური კონვერტების რაოდენობა შეჯამდება შედარების მიზნით. აღნიშნული პროცედურის დასრულების შემდეგ დარჩენილ გამოუყენებელ საარჩევნო ბიულეტენებსა და სპეციალურ კონვერტებს ჩამოეჭრება კუთხე, დაეწერება „გაფუჭებულია", ხელს მოაწერს კომისიის თავმჯდომარე და ცალკე შეინახება.

6. თუ ამ მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევებში ამომრჩევლის რეგისტრაციის ადგილი და ამომრჩეველის ფაქტობრივი ადგილსამყოფელი ერთსა და იმავე საარჩევნო ოლქშია, ამომრჩეველს ეძლევა პროპორციული და მაჟორიტარული საარჩევნო სისტემებით ჩატარებულ არჩევნებში მონაწილეობის უფლება და მასზე გაიცემა შესაბამისი საარჩევნო ბიულეტენი და სპეციალური კონვერტი. წინააღმდეგ შემთხვევაში ამომრჩეველს ეძლევა მხოლოდ პროპორციული საარჩევნო სისტემით ჩატარებულ არჩევნებში მონაწილეობის უფლება. კენჭისყრის პროცედურას ატარებს საუბნო საარჩევნო კომისია, რომლის ტერიტორიაზედაც მდებარეობს ის სამსედრო ნაწილი, საავადმყოფო ან სხვა სტაციონარული სამკურნალო დაწესებულება ან თავისუფლების აღკვეთის ადგილი, რომელშიც იმყოფება ამომრჩეველი.

7. გადასატანი საარჩევნო ყუთის საშუალებით კენჭისყრა მთავრდება კენჭისყრის დღის 19 საათზე. გადასატანი საარჩევნო ყუთი კენჭისყრის დამთავრებისას ილუქება იმგვარად, რომ შეუძლებელი იყოს ლუქის დაზიანების გარეშე მისი გახსნა. დალუქული გადასატანი საარჩევნო ყუთი დაუყოვნებლივ, არა უგვიანეს კენჭისყრის დღის 20 საათისა, დაბრუნებულ უნდა იქნეს საუბნო საარჩევნო კომისიაში.

(საქართველოს 2002 წ. 25 აპრილის ორგანული კანონი - სსმI, 2002, N9, მუხ.41)

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)

(საქართველოს 2004 წლის 12 ოქტომრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2004 წ, №30, მუხ. 140)

მუხლი 57. საარჩევნო ყუთის გახსნამდე ჩასატარებელი პროცედურები

1. კენჭისყრის დამთავრების შემდეგ საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარე კენჭისყრის შენობაში ყოფნის უფლების მქონე პირთა თანდასწრებით ამ კანონის 52-ე მუხლის პირველ პუნქტში აღნიშნული წილისყრის მონაწილე კომისიის წევრებისგან იმავე მუხლის მე-2 პუნქტით დადგენილი წესით წილისყრით შეარჩევს არანაკლებ სამ მთვლელს, ხოლო დამკვირვებლები თავისი შემადგენლობიდან ურთიერთშეთანხმებით შეარჩევენ არა უმეტეს ორ მეთვალყურეს (თუ დამკვირვებლები ვერ შეთანხმდნენ, მათგან ორ მეთვალყურეს წილისყრით გამოაცალენს საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარე).

2. მთვლელები თანამიმდევრულად ითვლიან ამომრჩეველთა ერთიანი და სპეციალური სიებისა და ამომრჩეველთა სიის დანართის მიხედვით კენჭისყრის მონაწილე ამომრჩეველთა საერთო რაოდენობას. შედეგები საუბნო საარჩევნო კომისიის მდივანს დაუყოვნებლივ შეაქვს კენჭისყრის შედეგების შემაჯამებელ შესაბამის ოქმში, სადემონსტრაციო ოქმსა და ჩანაწერთა წიგნში, რის შემდეგაც ცალ-ცალკე შეუუთავს და დალუქავს ერთიან და სპეციალურ სიებსა და ამომრჩეველთა სიის დანართს.

3. მთვლელები შემდეგი თანამიმდევრობით ითვლიან და პაკეტებად კრავენ:

ა) გამოუყენებელ საარჩევნო ბიულეტენებსა და სპეციალურ კონვერტებს, რომელთა რაოდენობა საუბნო საარჩევნო კომისიის მდივანს დაუყოვნებლივ შეაქვს კენჭისყრის შედეგების შემაჯამებელ მესაბამის ოქმში (ოქმების ბლოკნოტის ყდის უკანა ფურცელში), საფემოსსტრაციო ოქმსა და ჩანაწერთა წიგნში. პაკეტზე იწერება გამოუყენებელ ბიულეტენთა და სპეციალურ კონვერტთა რაოდენობა;

ბ) გაფუჭებულ საარჩევნო ბიულეტენებსა და სპეციალურ კონვერტებს, რომელთა რაოდენობა საუბნო საარჩევნო კომისიის მდივანს დაუყოვნებლივ შეაქვს კენჭისყრის შედეგების შემაჯამებელ მესაბამის ოქმში (ოქმების ბლოკნოტის ყდის უკანა ფურცელში), საფემოსსტრაციო ოქმსა და ჩანაწერთა წიგნში. პაკეტზე იწერება გაფუჭებულ ბიულეტენთა და სპეციალურ კონვერტთა რაოდენობა.

4. თითოეულ პაკეტს უნდა დაეწეროს საარჩევნო უბნის დასახელება და ნომერი, საარჩევნო ბიულეტენების სახე, გამოუყენებელ და გაფუჭებულ საარჩევნო ბიულეტენთა და სპეციალურ კონვერტთა რაოდენობა.

5. პაკეტები უნდა დაილუქოს და მათ ხელი უნდა მოაწერონ მთელელებმა და საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარემ.

6. სამხედრო ნაწილში გახსნილ საარჩევნო უბანში კენჭისყრის დასრულების შემდეგ საუბნო საარჩევნო კომისია ლუქავს საარჩევნო ყუთს, ამომრჩეველთა სიას, გამოუყენებელ და გაფუჭებულ საარჩევნო ბიულეტენებსა და სპეციალურ კონვერტებს. საარჩევნო ყუთი, ამომრჩეველთა სია და დალუქული გამოუყენებელი და გაფუჭებული საარჩევნო ბიულეტენები და სპეციალური კონვერტები დაუყოვნებლივ გადაეცემა საოლქო საარჩევნო კომისიის მიერ წინასწარ განსაზღვრულ საუბნო საარჩევნო კომისიას, რომელიც შემდგომ პროცედურებს ასრულებს გადასატანი საარჩევნო ყუთისათვის დადგენილი წესით. ამ ორი საარჩევნო უბნის შედეგები ფორმდება ერთი ოქმით.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)

მუხლი 58. საარჩევნო ყუთის გახსნა

1. საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარე კომისიის წევრებისა და კენჭისყრის შენობაში ყოფნის უფლების მქონე პირთა თანდასწრებით ამოწმებს საარჩევნო ყუთზე ლუქის მთლიანობას.

2. თუ ლუქის მთლიანობა დარღვეული აღმოჩნდა, მაგრამ საუბნო საარჩევნო კომისია მიიჩნევს, რომ ამას არ გამოუწვევია ამ კანონის მოთხოვნათა დარღვევა, საუბნო საარჩევნო კომისიის განკარგულებით გრძელდება კენჭისყრის შედეგების შეჯამების პროცედურა. წინააღმდეგ შემთხვევაში საარჩევნო ყუთი ილუქება და საუბნო საარჩევნო კომისიის განკარგულება და დალუქული საარჩევნო ყუთი დაუყოვნებლივ გადაეცემა საოლქო საარჩევნო კომისიას.

3. მთელელებს განცალკევებით მდგარ მაგიდაზე გადააქვთ საარჩევნო ყუთები და აგდილს ისე იკავებენ, რომ მოპირდაპირე მხარეს, ერთი მეგრის დამორვებით იმყოფებოდნენ საარჩევნო კომისიის წევრები და კენჭისყრის შენობაში ყოფნის უფლების მქონე პირები. ამ მთელელების გვერდით დგება დამკვირვებელთაგან გამოვლენილი ორი მეთვალყურე.

4. საუბნო საარჩევნო კომისია თავდაპირველად ხსნის გადასატან საარჩევნო ყუთს. მთელელები საარჩევნო ყუთში არსებულ სპეციალურ კონვერტებს ათავსებენ მაგიდაზე, ამოწმებენ გადასატან ყუთში საკონტროლო ფურცლის არსებობას და მას უდარებენ საუბნო საარჩევნო კომისიაში შედარების მიზნით შენახულ საკონტროლო ფურცელს. ამ საკონტროლო ფურცლებს შორის განსხვავების არარსებობის შემთხვევაში მთელელები ითვლიან იმ სპეციალურ კონვერტებს, რომლებშიც მოთავსებულია საარჩევნო ბიულეტენები. სპეციალური კონვერტების რაოდენობა უნდა შეესაბამებოდეს ამომრჩეველთა სიის დანართში (გადასატანი საარჩევნო ყუთის სიაში) ამომრჩეველთა ხელმოწერების რაოდენობას. თუ იმ სპეციალური კონვერტების რაოდენობა, რომლებშიც მოთავსებულია საარჩევნო ბიულეტენები, მეტი აღმოჩნდება ამომრჩეველთა სიის დანართის (გადასატანი საარჩევნო ყუთის სიის) მიხედვით კენჭისყრაში მონაწილე ამომრჩეველთა ხელმოწერების რაოდენობაზე, ყველა სპეციალური კონვერტი და საარჩევნო ბიულეტენი შეიკერება პაკეტად, დაეწერება „ბათილია" და საარჩევნო უბანში კენჭისყრისა და ხმის დათვლის პროცედურების დასრულების შემდეგ გადაეცემა ზემდგომ საოლქო საარჩევნო კომისიას. იგივე წესი მოქმედებს იმ შემთხვევაშიც, თუ საკონტროლო ფურცლებს შორის განსხვავება გამოელინდა ან ყუთში საკონტროლო ფურცელი არ აღმოჩნდა. აღნიშნული პროცედურის დასრულების შემდეგ მთელელები ხსნიან ძირითად საარჩევნო ყუთს.

5. მთელელები ძირითად საარჩევნო ყუთში არსებულ სპეციალურ კონვერტებსა და საარჩევნო ბიულეტენებს ათავსებენ განცალკევებით მდგომ მაგიდაზე, ამოწმებენ ძირითად საარჩევნო ყუთში საკონტროლო ფურცლის არსებობას და მას უდარებენ საუბნო საარჩევნო კომისიაში შენახულ

საკონტროლო ფურცელს. თუ საკონტროლო ფურცლებს შორის განსხვავება გამოვლინდა ან ყუთში საკონტროლო ფურცელი არ აღმოჩნდა, ყველა სპეციალური კონვერტი და საარჩევნო ბიულეტენი შეიფუთება, დაინუქება, შედგება სათანადო ოქმი და დაუყოვნებლივ გადაეცემა ზემდგომ საოლქო საარჩევნო კომისიას. თუ ყველაფერი წესრიგში აღმოჩნდა, მთვლელები ერთმანეთში ურევენ ძირითადი და გადასატანი საარჩევნო ყუთებიდან გადმოყრილ სპეციალურ კონვერტებს და იწყებენ საარჩევნო ბიულეტენების დათვლას.".

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)
(საქართველოს 2004 წლის 12 ოქტომბრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2004 წ, №30, მუხ. 140)

მუხლი 59. ხმის დათვლა

1. საუბნო საარჩევნო კომისია საარჩევნო ბიულეტენებს ითვლის შემდეგი წესის დაცვით:

ა) პირველი მთვლელი სპეციალური კონვერტიდან იღებს საარჩევნო ბიულეტენს, აცხადებს, ვისთვისაა მიცემული ხმა და ერთი სახის საარჩევნო ბიულეტენს გადასცემს მეორე მთვლელს, მეორე სახისას – მესამე მთვლელს და ა.შ., ხოლო სპეციალურ კონვერტს დებს ცალკე. მთვლელები საარჩევნო ბიულეტენებს აწყობენ ცალ-ცალკე, თითოეული საარჩევნო სუბიექტისათვის მიცემული ხმების შესაბამისად;

ბ) ცალკე ეწყობა დაუდგენელი ნიმუშის და მთვლელების მიერ ბათილად მიჩნეული საარჩევნო ბიულეტენები, ცალკე – საარჩევნო ბიულეტენები, რომელთა ნამდვილობაც საეჭვოდ იქნა მიჩნეული;

გ) ამოღებულია;

დ) ამოღებულია.

2. დამკვირვებელთაგან გამოვლენილი ერთი მეთვალყურე დგება ამ მუხლის პირველი პუნქტის „ა" ქვეპუნქტში აღნიშნულ მეორე მთვლელთან, ხოლო მეორე მეთვალყურე – იმავე ქვეპუნქტში აღნიშნულ მესამე მთვლელთან. მათ უფლება აქვთ დააკვირდნენ დათვლის მთელ პროცედურას, მიუთითონ შეცდომაზე, მოითხოვონ შეცდომის გასწორება, ხოლო მოთხოვნის დაუკმაყოფილებლობის შემთხვევაში გაასაჩივრონ საუბნო საარჩევნო კომისიის მოქმედება ზემდგომ საოლქო საარჩევნო კომისიაში, შემდეგ კი – სასამართლოში. კენჭისყრის შენობაში ყოფნის უფლების მქონე პირებს უფლება აქვთ მიუთითონ მთვლელს, ცალკე გადადოს ის საარჩევნო ბიულეტენები, რომელთა ნამდვილობაც საეჭვოდ იქნა მიჩნეული. მთვლელი ვალდებულია დააკმაყოფილოს ეს მოთხოვნა.

3. დადგენილი ნიმუშის საარჩევნო ბიულეტენი მხოლოდ იმ შემთხვევაში მიიჩნევა ბათილად, თუ:

ა) საარჩევნო ბიულეტენი დამოწმებული არ არის საუბნო საარჩევნო კომისიის ბეჭდითა და საარჩევნო ბიულეტენზე ხელმომწერი კომისიის ორივე წევრის ხელმოწერით;

ბ) მეუღლებელია იმის დადგენა, რომელ საარჩევნო სუბიექტს მისცა ხმა ამომრჩეველმა;

გ) სპეციალურ კონვერტში აღმოჩნდა დადგენილ რაოდენობაზე მეტი საარჩევნო ბიულეტენი;

დ) სპეციალური კონვერტი არ არის დადგენილი ნიმუშისა;

ე) საარჩევნო ბიულეტენი საარჩევნო ყუთში აღმოჩნდა სპეციალური კონვერტის გარეშე;

ვ) საარჩევნო ბიულეტენი განკუთვნილი იყო სხვა საარჩევნო უბნისათვის;

ზ) სპეციალური კონვერტი დამოწმებული არ არის საუბნო საარჩევნო კომისიის ბეჭდით.

4. ყველა საარჩევნო ბიულეტენის დახარისხების შემდეგ მოწმდება ის საარჩევნო ბიულეტენები, რომელთა ნამდვილობაც საეჭვოდ იქნა მიჩნეული. თითოეული საარჩევნო ბიულეტენის ნამდვილობის საკითხს კენჭისყრით წყვეტს საუბნო საარჩევნო კომისია. ნამდვილად მიჩნეული საარჩევნო ბიულეტენი ემატება ნამდვილად მიჩნეული საარჩევნო ბიულეტენების დასტას, ხოლო ბათილად მიჩნეული საარჩევნო ბიულეტენი – ბათილად მიჩნეული საარჩევნო ბიულეტენების დასტას.

5. ამ მუხლის მე-4 პუნქტში აღნიშნული პროცედურის დასრულების შემდეგ ითვლება ბათილად მიჩნეული საარჩევნო ბიულეტენები და მათ ეწერება „ბათილია", რასაც ხელს აწერენ მთვლელები და საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარე. ეს ბიულეტენები პაკეტად იკვრება და მათ რაოდენობას საუბნო საარჩევნო კომისიის მდივანი დაუყოვნებლივ აღნიშნავს კენჭისყრის შედეგების შემაჯამებელ ოქმში (ოქმების ბლოკნოტის ყლის უკანა ფურცელზე), სადემონსტრაციო ოქმსა და ჩანაწერთა წიგნში; სხვა საარჩევნო უბნისათვის განკუთვნილი ბათილი ბიულეტენები ცალკე პაკეტად იკვრება და მათი რაოდენობა აღინიშნება მხოლოდ ჩანაწერთა წიგნში.

6. ამოღებულია.

7. საარჩევნო ბიულეტენების ყოველი პაკეტი უნდა შეიფუთოს და დაილუქოს. მეკერას უნდა დაეწეროს საარჩევნო უბნის ნომერი, საარჩევნო ბიულეტენების სახე და რაოდენობა.

8. ამ მუხლის მე-7 პუნქტში აღნიშნული პროცედურის დასრულების შემდეგ ითვლება თითოეული საარჩევნო სუბიექტისთვის მიცემულ ხმათა რაოდენობა და საარჩევნო ბიულეტენები იკერება ამ მუხლის მე-9 პუნქტში აღწერილი წესით. თითოეული საარჩევნო სუბიექტის კუთვნილი ბიულეტენების დასტა ცალ-ცალკე უნდა შეიფუთოს და დაილუქოს. საარჩევნო სუბიექტების მიერ მიღებულ ხმათა რაოდენობა კომისიის მდივანს დაუყოვნებლივ შეაქვს შესაბამის შემაჯამებელ ოქმში (ოქმების ბლოკნოტის ყდის უკანა ფურცელში), სადემონსტრაციო ოქმსა და ჩანაწერთა წიგნში.

9. ყოველი 10 საარჩევნო ბიულეტენი იკერება ლითონის შემკერით და ყოველ შეკერას, როგორც სრულს, ისე არასრულს ზემოდან ეწერება შეკრული საარჩევნო ბიულეტენების რაოდენობა. ეს შეკვრები, თაეის მხრივ, იკერება ცალკე დასტად. საარჩევნო ბიულეტენების დასტას უნდა ეწეროს საარჩევნო უბნის დასახელება და ნომერი, საარჩევნო სუბიექტის (სუბიექტების) მონაცემები (დასახელება, სახელი და გვარი) და მის (მათ) მიერ მიღებული ხმების რაოდენობა, აგრეთვე ამ დასტაში ჩადებული საარჩევნო ბიულეტენების რაოდენობა.

(საქართველოს 2002 წ. 25 აპრილის ორგანული კანონი - სსმI, 2002, N9, მუხ.41)
(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)
(საქართველოს 2004 წლის 12 ოქტომრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2004 წ, №30, მუხ. 140)
(საქართველოს 2003 წლის 28 ნოემბრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №31, მუხ. 232)

მუხლი 60. კენჭისყრის შედეგების შემაჯამებელი ოქმი

1. ამ კანონის 57-ე – 59-ე მუხლებში აღნიშნული პროცედურების დასრულების შემდეგ კომისიის მდივანი საუბნო საარჩევნო კომისიისთვის განკუთვნილი შემაჯამებელი ოქმის მიხედვით აევსებს ოქმის 10 ეგზემპლარს (''01 – 10).

2. საქართველოს პრეზიდენტის, ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობითი ორგანოს – საკრებულოს, გამგებლის, მერის არჩევნების დროს დგება მაჟორიტარული საარჩევნო სისტემით ჩატარებული არჩევნების შედეგების შემაჯამებელი ერთი ოქმი, გამონაკლისს წარმოადგენს ქალაქ თბილისის საკრებულოს არჩევნები, რომლის დროსაც დგება პროპორციული საარჩევნო სისტემით ჩატარებული არჩევნების შედეგების შემაჯამებელი ოქმი, ხოლო საქართველოს პარლამენტის არჩევნების დროს – 2 ოქმი. ერთი ოქმი დგება პროპორციული საარჩევნო სისტემით ჩატარებული არჩევნების, ხოლო მეორე ოქმი – მაჟორიტარული საარჩევნო სისტემით ჩატარებული არჩევნების შედეგების მიხედვით.

„3. კენჭისყრის შედეგების შემაჯამებელ ოქმში აღინიშნება:

ა) საარჩევნო ოლქის ნომერი და დასახელება, საარჩევნო უბნის ნომერი;

ბ) არჩევნების დასახელება;

გ) კენჭისყრის თარიღი (თუ ეს არის განმეორებითი კენჭისყრა ან არჩევნების მეორე ტური, ესეც უნდა აღინიშნოს);

დ) საუბნო საარჩევნო კომისიის ბეჭდის ნომერი;

ე) ერთიან სიაში კენჭისყრის დღემდე რეგისტრირებულ ამომრჩეველთა რაოდენობა;

ვ) ამომრჩეველთა რაოდენობა სპეციალურ სიაში;

ზ) ამომრჩეველთა რაოდენობა ამომრჩეველთა სიის დანართში (გადასაგანი საარჩევნო ყუთის სიაში);

თ) კენჭისყრის დღეს რეგისტრირებულ ამომრჩეველთა რაოდენობა;

ი) ამომრჩეველთა საერთო რაოდენობა (ერთიან სიაში კენჭისყრის დღემდე რეგისტრირებულ ამომრჩეველთა რაოდენობისა და კენჭისყრის დღეს რეგისტრირებულ ამომრჩეველთა რაოდენობის ჯამი);

კ) არჩევნების მონაწილე ამომრჩეველთა ხელმოწერების რაოდენობა ამომრჩეველთა სიებში 12 და 17 საათზე;

ლ) არჩევნების მონაწილე ამომრჩეველთა საერთო რაოდენობა (ამომრჩეველთა სიებში ხელმოწერების მიხედვით);

მ) მიღებულ საარჩევნო ბიულეტენთა რაოდენობა;

ნ) გამოუყენებელ საარჩევნო ბიულეტენთა რაოდენობა;

ო) გაფუჭებულ საარჩევნო ბიულეტენთა რაოდენობა;

პ) ბათილად მიჩნეულ საარჩევნო ბიულეტენთა რაოდენობა;

ჟ) საარჩევნო სუბიექტების დასახელება, საარჩევნო სუბიექტებისათვის და ყველას წინააღმდეგ მიცემულ ხმათა რაოდენობა;

რ) ნაშდვილი ბიულეტენების რაოდენობა (საარჩევნო სუბიექტებისათვის მიცემულ ხმათა რაოდენობისა და ყველას წინააღმდეგ მიცემულ ხმათა რაოდენობის ჯამი);

ს) ოქმის დამტკიცების თარიღი და დრო;

ტ) ოქმის ის მონაცემები, რომლებსაც არ ეთანხმება კომისიის წევრი (ამ ჩანაწერს კომისიის წევრი აკეთებს გრაფაში „განსხვავებული აზრი" და ხელს აწერს მას);

უ) ოქმის სარეგისტრაციო ნომერი და რეგისტრაციის თარიღი (აღინიშნება ოქმის გაცემისას).

3[1]. საუბნო საარჩევნო კომისია განკარგულებით, რომელიც მიიღება დამსწრე წევრთა უმრავლესობით, მაერამ არანაკლებ სიითი შემადგენლობის ერთი მესამედისა, ამტკიცებს კენჭისყრის შედეგების შემაჯამებელ ოქმს.

4. საუბნო საარჩევნო კომისიის ყველა წევრი ვალდებულია ხელი მოაწეროს ოქმს, რითაც დასტურდება მათი ყოფნა საარჩევნო უბანში. ოქმი მოწმდება საუბნო საარჩევნო კომისიის ბეჭდით.

5. თუ საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრი არ ეთანხმება ოქმში შეტანილ მონაცემებს, უფლება აქვს ოქმს წერილობით დაურთოს განსხვავებული აზრი.

6. განსხვავებული აზრის გამოთქმის შემთხვევაში საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრი ვალდებულია ხელი მოაწეროს კენჭისყრის შედეგების შემაჯამებელ ოქმს.

7. კენჭისყრის შედეგების შემაჯამებელი ოქმის '01 და '02 ფურცლები (კომისიის წევრთა თანდართული განსხვავებული აზრებით) ბიულეტენებისა და ამომრჩეველთა სიების დალუქულ პაკეტთან ერთად დაუყოვნებლივ გადაეცემა ზემდგომ საოლქო საარჩევნო კომისიას, რომელიც ოქმის '01 ფურცელს (კომისიის წევრთა თანდართული განსხვავებული აზრების ასლებით) დაუყოვნებლივ გადასცემს ცესკოს.

8. ოქმის ''03–08 ფურცლები დაუყოვნებლივ გადაეცემა საარჩევნო უბანში საუკეთესო შედეგის მქონე 6 პარტიის/საარჩევნო ბლოკის/საინიციატივო ჯგუფის წარმომადგენლებს, ხოლო '09 და '10 ფურცლები–ორი დამკვირვებელი ორგანიზაციის დამკვირვებლებს (თუ ამ ოქმის მიღების სურვილი მეტმა დამკვირვებელმა გამოთქვა, ორი დამკვირვებელი წილისყრით შეირჩევა). საარჩევნო სუბიექტების სხვა წარმომადგენლებსა და დამკვირვებლებს კენჭისყრის დღის მომდევნო დღეს, თუ მოითხოვენ, საოლქო საარჩევნო კომისია გადასცემს საუბნო საარჩევნო კომისიის '02 შემაჯამებელი ოქმის ქსეროასლს, დამოწმებულს საოლქო საარჩევნო კომისიის ბეჭდით და საოლქო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარისა და კომისიის მდივნის ხელმოწერებით (ამ ოქმების იურიდიული ძალა ისეთივეა, როგორიც ''01–10 ოქმებისა). ოქმის მიღებას წარმომადგენელი/დამკვირვებელი საოლქო საარჩევნო კომისიის სარეგისტრაციო ჟურნალში ხელმოწერით ადასტურებს.

9. კენჭისყრის შედეგების შემაჯამებელ ოქმთან ერთად საოლქო საარჩევნო კომისიას ეგზავნება ამომრჩეველთა სიები კენჭისყრის მონაწილე ამომრჩეველთა ხელმოწერებით. საოლქო საარჩევნო კომისია, თავის მხრივ, აღნიშნულ სიებს უგზავნის ცესკოს, რომელიც ახარისხებს მათ და ინახავს არქივში.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ. №25, მუხ. 186)
(საქართველოს 2004 წლის 12 ოქტომბრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2004 წ. №30, მუხ. 140)

მუხლი 61. განცხადებები და საჩივრები კენჭისყრისა და ხმის დათვლის პროცედურების დარღვევებზე

1. განცხადება/საჩივარი საარჩევნო უბანში კენჭისყრის პროცედურის დარღვევის შესახებ შედგენილი უნდა იქნეს ამ კანონის დარღვევის შემჩნევისთანავე, კენჭისყრის დღის 7 საათიდან საარჩევნო ყუთის გახსნამდე.

2. განცხადებაში (საჩივარში) აღინიშნება:

ა) განცხადების (საჩივრის) შედგენის თარიღი და დრო;

ბ) განმცხადებლის (მომჩივნის) სახელი, გვარი და მისამართი;

გ) საარჩევნო უბნის ნომერი და მისამართი;

დ) დარღვევის არსი და მისი ჩადენის დრო;

ე) მოწმის არსებობის შემთხვევაში მისი სახელი, გვარი და რეგისტრაციის ადგილი;

ე) დამრღვევის დადგენის შემთხვევაში მისი ის მონაცემები, რომელთა დადგენა შესაძლებელი გახდა;

ზ) დამრღვევის ახსნა-განმარტება (ასეთის არსებობის შემთხვევაში);

თ) სხვა დამატებითი ინფორმაცია.

3. განცხადება/საჩივარი კენჭისყრის პროცედურის დროს ჩადენილი დარღვევის შესახებ საარჩევნო ყუთის გახსნამდე უნდა გადაეცეს საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარეს, მის მოადგილეს ან კომისიის მდივანს, რომელიც რეგისტრაციაში გააგარებს მას ჩანაწერთა წიგნში, ხოლო განმცხადებელს ამ კანონის 22-ე მუხლის მე-16 პუნქტის შესაბამისად გადასცემს ცნობას (თაეისი ხელმოწერით), რომელშიც აღინიშნება შესაბამისი განცხადების/საჩიერის კომისიაში მიღების თარიღი და დრო.

4. საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარე ეალდებულია დაუყოვნებლივ მოახდინოს სათანადო რეაგირება განცხადებაზე/საჩიეარზე და აღმოუხვრას არსებული დარღვეეა. თუ კომისიის თავმჯდომარემ არ ან ვერ აღმოუხვრა დარღვეეა ან სხვაგვარი ფორმით უარი განაცხადა განცხადებაზე/საჩიეარზე რეაგირებაზე, განმცხადებელს/მომჩივანს, ხოლო უფლებამოსილი ორგანიზაციის, პარტიის/საარჩევნო ბლოკის შემთხვევაში– ასევე მის წარმომადგენელს, უფლება აქვს ანალოგიური განცხადება/ საჩივარი დაუყოვნებლივ წარუდგინოს ზემდგომ შესაბამის საოლქო საარჩევნო კომისიას.

5. განცხადება/საჩივარი ხმის დათელისა და კენჭისყრის შედეგების შეჯამების პროცედურების დროს ჩადენილი დარღვევების შესახებ და კენჭისყრის შედეგების გადასინჯვის ან ბათილად ცნობის მოთხოვნით შედგენილი უნდა იქნეს კენჭისყრის შედეგების შემაჯამებელი ოქმების დამტკიცებამდე და მასში მითითებული უნდა იყოს:

ა) განცხადების/საჩივრის შედგენის თარიღი და დრო;

ბ) განმცხადებლის/მომჩივნის გვარი, სახელი და მისამართი;

გ) საარჩევნო უბნის ნომერი და მისამართი;

დ) დარღვევის არსი და მისი ჩადენის დრო;

ე) მოწმის (თუ არის) გვარი, სახელი და მისამართი;

ვ) დამრღვევის დადგენის შემთხვევაში მისი ის მონაცემები, რომელთა დადგენა შესაძლებელი გახდა;

ზ) დამრღვევის ახსნა-განმარტება (თუ არის);

თ) სხვა დამატებითი ინფორმაცია.

6. ამ მუხლის მე-5 პუნქტში აღნიშნული განცხადება/საჩივარი საუბნო საარჩევნო კომისიის მდივნის მიერ რეგისტრირდება ჩანაწერთა წიგნში და საუბნო საარჩევნო კომისიის მიერ გადაეცემა ზემდგომ საოლქო საარჩევნო კომისიას კენჭისყრის მომდევნო დღის 18 საათამდე, ხოლო თუ შედეგების შეჯამება ამ დროისთვის დასრულებული არ იქნება, – შემაჯამებელი ოქმის შედგენის მომდევნო დღის 18 საათამდე. განცხადება/საჩივარი ამავე ვადაში შეიძლება გადაეცეს საოლქო საარჩევნო კომისიას უშუალოდ განმცხადებლის მიერ.

7. საუბნო საარჩევნო კომისიის ჟურნალი იხურება კომისიის მდივნისა და კომისიის წევრთა ხელმოწერით და მოწმდება საუბნო საარჩევნო კომისიის ბეჭდით.

8. საუბნო საარჩევნო კომისიის ჟურნალი და შემოსული განცხადებები (საჩიერები) ილუქება ცალ-ცალკე და იკვრება ერთ პაკეტად.

9. საუბნო საარჩევნო კომისიის ბეჭედი ილუქება ცალკე პაკეტში. პაკეტს ხელს აწერენ საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარე, კომისიის მდივანი და კომისიის სხვა წევრები.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)
(საქართველოს 2004 წლის 12 ოქტომრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2004 წ, №30, მუხ. 140)
(საქართველოს 2003 წლის 28 ნოემბრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №31, მუხ. 232)

მუხლი 62. ხმის დათვლისა და კენჭისყრის შედეგების შეჯამებასთან დაკავშირებული განცხადების/საჩივრის განხილვა

1. ამ კანონის 61-ე მუხლის მე-5 პუნქტში აღნიშნული განცხადება/საჩივარი საოლქო საარჩევნო კომისიაში მიღებისთანავე საოლქო საარჩევნო კომისიის მდივნის მიერ რეგისტრირდება საოლქო საარჩევნო კომისიის ჟურნალში. კომისია მას განიხილავს და გადაწყვეტილებას იღებს საოლქო

საარჩევნო კომისიაში განცხადების/საჩივრის რეგისტრაციიდან არა უგვიანეს მე-3 დღისა. საოლქო საარჩევნო კომისია გადაწყვეტილებას იღებს განკარგულებით.

2. ამ კანონის 61-ე მუხლის 1-ლი – მე-3, მე-5 და მე-6 პუნქტებით დადგენილი პროცედურის დარღვევით წარდგენილი განცხადება/საჩიეარი არ განიხილება.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)

მუხლი 63. კენჭისყრისა და არჩევნების შედეგების შეჯამება საოლქო საარჩევნო კომისიაში

1. საოლქო საარჩევნო კომისია საუბნო საარჩევნო კომისიების შემაჯამებელი ოქმების საფუძველზე, საარჩევნო კანონმდებლობის დარღვევის განხილვის შედეგების გათვალისწინებით, კენჭისყრიდან არა უგვიანეს მე-4 დღისა აჯამებს კენჭისყრის შედეგებს საქართველოს პარლამენტის არჩევნებისას (პარტიული სიებით), საქართველოს პრეზიდენტის არჩევნებისას და ქალაქ თბილისის საკრებულოს არჩევნებისას, ადგენს საქართველოს პარლამენტისა (ერთმანდატიანი საარჩევნო ოლქების მიხედვით) და ადგილობრივი თვითმმართველობის (გარდა თბილისის საკრებულოსი) არჩევნების შედეგებს და ამტკიცებს საარჩევნო ოლქში გამართული კენჭისყრისა და არჩევნების შედეგების შემაჯამებელ ოქმებს.

2. საოლქო საარჩევნო კომისიის კენჭისყრის/არჩევნების შედეგების შემაჯამებელ ოქმში აღინიშნება:

ა) საარჩევნო ოლქის ნომერი და დასახელება;

ბ) არჩევნების დასახელება;

გ) კენჭისყრის თარიღი (თუ ეს არის განმეორებითი კენჭისყრა ან არჩევნების მეორე ტური, ესეც უნდა აღინიშნოს);

დ) ამომრჩეველთა საერთო რაოდენობა საარჩევნო ოლქში;

ე) არჩევნების მონაწილე ამომრჩეველთა საერთო რაოდენობა საარჩევნო ოლქში;

ვ) მიღებულ საარჩევნო ბიულეტენთა რაოდენობა;

ზ) გამოუყენებელ საარჩევნო ბიულეტენთა რაოდენობა;

თ) გაფუჭებულ საარჩევნო ბიულეტენთა რაოდენობა;

ი) ბათილად მიჩნეულ საარჩევნო ბიულეტენთა რაოდენობა;

კ) საარჩევნო სუბიექტების დასახელება, საარჩევნო სუბიექტ- ბისათვის და ყველას წინააღმდეგ მიცემულ ხმათა რაოდენობა;

ლ) ნამდვილი ბიულეტენების რაოდენობა (საარჩევნო სუბიექტ- ბისათვის მიცემულ ხმათა რაოდენობისა და ყველას წინააღმდეგ მიცემულ ხმათა რაოდენობის ჯამი);

მ) იმ საარჩევნო უბნის ნომერი, რომელშიც კენჭისყრის შედეგები საოლქო საარჩევნო კომისიამ ბათილად ცნო, ამომრჩეველთა საერთო რაოდენობა ამ უბანში და კენჭისყრის შედეგების ბათილად ცნობის საფუძველი;

ნ) გაცემულ საარჩევნო ბიულეტენთა რაოდენობა იმ საარჩევნო უბნებში, რომლებშიც კენჭისყრის შედეგები ბათილად იქნა ცნობილი;

ო) ოქმის დამტკიცების თარიღი და დრო;

პ) ოქმის ის მონაცემები, რომლებსაც არ ეთანხმება კომისიის წევრი (ამ ჩანაწერს კომისიის წევრი აკეთებს გრაფაში „განსხვავებული აზრი" და ხელს აწერს მას);

ჟ) ოქმის სარეგისტრაციო ნომერი და რეგისტრაციის თარიღი (აღინიშნება ოქმის გაცემისას).

2[1]. საოლქო საარჩევნო კომისია განკარგულებით ამტკიცებს კენჭისყრის/არჩევნების შედეგების შემაჯამებელ ოქმს.

3. არჩევნების შედეგების შემაჯამებელ ოქმში აღინიშნება ამ მუხლის მე-2 პუნქტში ჩამოთვლილი მონაცემები, ასევე არჩეული პირის (არჩეულ პირთა) ვინაობა, მეორე ტურში გასულთა ვინაობა, მეორე ტურში არჩეული პირის ვინაობა.

4. თუ საოლქო საარჩევნო კომისიამ ბათილად ცნო კენჭისყრის შედეგები საარჩევნო უბანში/უბნებში და ამ უბანში/უბნებში ამომრჩეველთა საერთო რაოდენობა ისეთია, რომ განმეორებითი კენჭისყრა გაელენას ვერ მოახდენს არჩევნების ჩატარებულად ცნობაზე ან საარჩევნო ოლქში არჩეული თუ მეორე ტურში გასული პირის/პირების გამოვლენაზე, საოლქო საარჩევნო კომისია არჩეულ თუ მეორე ტურში გასულ პირს/პირებს დააადგენს ამ უბნის/უბნების გაუთვალისწინებლად.

5. საოლქო საარჩევნო კომისიის ყველა წევრი, რომელიც ესწრება კომისიის სხდომას, ეალდებულია ხელი მოაწეროს კენჭისყრის/არჩევნების შედეგების შემაჯამებელ ოქმს. ოქმი დამოწმდება საოლქო საარჩევნო კომისიის ბეჭდით.

6. თუ საოლქო საარჩევნო კომისიის წევრი არ ეთანხმება ოქმში შეტანილ მონაცემებს, მას უფლება აქვს ოქმში აღნიშნოს, რას არ ეთანხმება, და ოქმს წერილობით დაურთოს განსხვავებული აზრი.

7. საოლქო საარჩევნო კომისიის მდივანს ამ მუხლში აღნიშნული მონაცემები მათი დადგენისთანავე შეაქვს საოლქო საარჩევნო კომისიაში თვალსაჩინო და ყველასთვის ხელმისაწვდომ ადგილას გამოკრულ საინფორმაციო ოქმში.

8. საოლქო საარჩევნო კომისიის კენჭისყრის/არჩევნების შედეგების შემაჯამებელი ოქმის '01 ფურცელი (კომისიის წევრთა თანდართული განსხვავებული აზრებით), აგრეთვე საოლქო საარჩევნო კომისიის განკარგულებები საუბნო საარჩევნო კომისიების შემაჯამებელ ოქმებში ცვლილებების შეტანის შესახებ (თუ ასეთი ცვლილებები იქნა შეტანილი) დაუყოვნებლივ გადაეცემა ცესკოს.

9. ოქმის ''02 – 08 ფურცლები დაუყოვნებლივ გადაეცემა საარჩევნო ოლქში საუკეთესო შედეგის მქონე 7 პარტიის/საარჩევნო ბლოკის/საინიციატიო ჯგუფის წარმომადგენლებს, ხოლო '09 და '10 ფურცლები – ორი დამკვირვებელი ორგანიზაციის დამკვირვებლებს (თუ ამ ოქმის მიღების სურვილი მეტმა დამკვირვებელმა გამოთქვა, ორი დამკვირვებელი წილისყრით შეირჩევა). საოლქო საარჩევნო კომისიის მიერ არჩევნების შედეგების შეჯამების შემდეგ საარჩევნო სუბიექტების სხვა წარმომადგენლებსა და დამკვირვებლებს, თუ მოითხოვენ, გადაეცემათ საოლქო საარჩევნო კომისიის შემაჯამებელი ოქმის (ოქმების ბლოკნოტის ყდის უკანა ფურცელი) ქსეროასლი, დამოწმებული კომისიის ბეჭდით და კომისიის თავმჯდომარისა და კომისიის მდივნის ხელმოწერებით. ოქმის მიღებას წარმომადგენელი/დამკვირვებელი კომისიის სარეგისტრაციო ჟურნალში ხელმოწერით ადასტურებს..

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)
(საქართველოს 2004 წლის 12 ოქტომრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2004 წ, №30, მუხ. 140)

მუხლი 64. არჩევნების შედეგების შეჯამება საქართველოს ცენტრალურ საარჩევნო კომისიაში

1. ცესკო საოლქო და საუბნო საარჩევნო კომისიებისაგან მიღებული ოქმების საფუძველზე კენჭისყრის ჩაგარებიდან არა უგვიანეს მე-18 დღისა თაეის სხდომებზე აჯამებს საქართველოს პარლამენტისა და საქართველოს პრეზიდენტის არჩევნების შედეგებს და განკარგულებით ამტკიცებს არჩევნების შედეგების შემაჯამებელ ოქმს.

1[1]. აკრძალულია ცესკოს მიერ არჩევნების შედეგების შეჯამება საერთო სასამართლოებში არსებული შესაბამისი საარჩევნო დავების დასრულებამდე და ამ სასამართლოების მიერ მიღებული გადაწყვეტილებების სრულად გათვალისწინების გარეშე.

2. განცხადების (საჩივრის) ან/და საარჩევნო კომისიის წევრის განსხვავებული აზრის არსებობის შემთხვევაში საქართველოს ცენტრალურ საარჩევნო კომისიას შეუძლია არჩევნების შედეგები საუბნო საარჩევნო კომისიების ოქმების საფუძველზე შეაჯამოს.

3. საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია აჯამებს არჩევნების შედეგებს და ადგენს:

ა) ამომრჩეველთა საერთო რაოდენობას;

ბ) არჩევნებში მონაწილე ამომრჩეველთა რაოდენობას;

გ) ბათილად მიჩნეულ საარჩევნო ბიულეტენთა რაოდენობას;

დ) საარჩევნო სუბიექტებისთვის მიცემულ ხმათა რაოდენობას;

ე) ყველას წინააღმდეგ მიცემულ ხმათა რაოდენობას.

3[1]. ცესკო, საარჩევნო უბნებიდან კენჭისყრის შედეგების შემაჯამებელი ოქმების შემოსვლის პარალელურად, უზრუნველყოფს ამ ოქმების მონაცემთა ინტერნეტში განთავსებას. საარჩევნო ადმინისტრაციის მოხელეებს ეკრძალებათ არჩევნების წინასწარი შედეგების შესახებ განცხადების გაკეთება, თუ ეს შედეგები სათანადო წესით არ არის გამოქვეყნებული ინტერნეტში.

4. ამოღებულია

5. ამოღებულია

6. არჩევნების შედეგების შემაჯამებელ ოქმს ხელს აწერენ საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარე და კომისიის მდივანი. ოქმის ერთი ცალი ინახება საქართველოს

ცენტრალურ საარჩევნო კომისიაში, მეორე ცალი გადაეცემა ამ კანონით გათვალისწინებულ ორგანოებს. ოქმის ასლები გადაეცემა ყველა დაინტერესებულ პირს.

7. არჩევნების საბოლოო შედეგების შეჯამებისთანავე ცესკო ინტერნეტით აქვეყნებს ცნობას არჩევნების შედეგების შესახებ და არა უგვიანეს მომდევნო დღისა გადასცემს მას პრესას და მასობრივი ინფორმაციის სხვა საშუალებებს.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)
(საქართველოს 2003 წლის 28 ნოემბრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №31, მუხ. 232)
(საქართველოს 2004 წლის 12 ოქტომბრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2004 წ, №30, მუხ. 140)

თავი VIII

საჯაროობა არჩევნების მომზადებისას და ჩატარებისას

მუხლი 65. არჩევნების საჯაროობა

1. საქართველოში არჩევნების მომზადებისა და ჩატარების პროცესი საჯაროა.

2. ამ კანონის მიზნებიდან გამომდინარე საარჩევნო კომისიების, საარჩევნო სუბიექტების, სახელმწიფო ხელისუფლებისა და მმართველობის ორგანოების, საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად რეგისტრირებული კავშირებისა (ასოციაციებისა) და ფონდების საქმიანობა ხორციელდება ღიად და საჯაროდ.

3. საარჩევნო სუბიექტების, აღგილობრივი და საერთაშორისო დამკვირვებელი ორგანიზაციების, პრესისა და მასობრივი ინფორმაციის სხვა საშუალებების წარმომადგენლებს უფლება აქვთ კენჭისყრის დღეს იმყოფებოდნენ კენჭისყრის შენობებში და დააკვირდნენ კენჭისყრის პროცესს.

მუხლი 66. საჯაროობა არჩევნების მომზადებისას და ჩატარებისას

1. არჩევნების მომზადებისას და ჩატარებისას საჯაროობის უზრუნველყოფის მიზნით საარჩევნო კომისიები აქვეყნებენ ინფორმაციას:

ა) თავისი საქმიანობის შესახებ;

ბ) საარჩევნო ოლქებისა და უბნების შექმნის შესახებ;

გ) საარჩევნო კომისიების შემადგენლობის, აღგილსამყოფლისა და სამუშაო საათების შესახებ;

დ) საარჩევნო სუბიექტების შესახებ.

2. საარჩევნო კომისიები მათთვის განკუთვნილ შენობებში თვალსაჩინო ადგილას აკრავენ:

ა) ამომრჩეველთა სიებს და ამ სიებში უზუსტობების გასაჩივრების წესსა და ვადებს;

ბ) საარჩევნო სუბიექტების სიებს;

გ) საარჩევნო სუბიექტების საარჩევნო პროგრამებს (ასეთის წარდგენის შემთხვევაში), რომლებიც ჩამოიხსნება კენჭისყრის დღის წინა დღის 24 საათამდე;

დ) საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისიისა და შესაბამისი საოლქო საარჩევნო კომისიის გადაწყვეტილებებს, რომლებიც შეეხება მოცემული კომისიის საქმიანობას.

3. შესაბამისი საარჩევნო კომისიები პრესითა და მასობრივი ინფორმაციის სხვა საშუალებებით აქვეყნებენ:

ა) არჩევნებში მონაწილე პარტიებისა და საარჩევნო ბლოკების პარტიულ სიებს;

ბ) ამოღებულია

გ) საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის გადაწყვეტილებებს;

დ) არჩევნების საბოლოო შედეგების შემაჯამებელ ოქმს.

4. საარჩევნო დოკუმენტაცია ხელმისაწვდომია ყველა პირისათვის. საარჩევნო კომისია ვალდებულია საარჩევნო დოკუმენტაცია და არჩევნების შესახებ ინფორმაცია მათი მოთხოვნიდან 2 დღის ვადაში გააცნოს ყველა დაინტერესებულ პირს, ხოლო ასლების მოთხოვნის შემთხვევაში შესაბამისი საარჩევნო კომისიის მიერ შეიძლება დაწესდეს საფასური ასლების გადაღებისათვის საჭირო თანხის ოდენობით საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესის შესაბამისად.

5. სახელმწიფო ტელემაუწყებლობის მეშვეობით ამ მუხლის პირველ და მე-3 პუნქტებში აღნიშნული ინფორმაციის გამოქვეყნებისას სმენის დაქვეითების გამო შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე ამომრჩეველთათვის ბეჭდვითი ინფორმაციის გადასაცემად სახელმწიფო ტელემაუწყებლობამ უნდა გამოიყენოს ჟესტების ენა ან/და სათანადო სპეციალური ტექნოლოგიები.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)

მუხლი 67. საარჩევნო კომისიის სხდომის საჯაროობა. კენჭისყრის შენობაში ყოფნის უფლების მქონე პირები

1. საარჩევნო კომისიის სხდომა ღია. საარჩევნო კომისიის სხდომაზე დასწრების უფლება აქვთ ზემდგომი საარჩევნო კომისიის წევრებს, შესაბამისი და ზემდგომი საარჩევნო კომისიების აპარატის თანამშრომლებს, საარჩევნო სუბიექტების თითო წარმომადგენელს შესაბამის კომისიაში, საერთაშორისო ორგანიზაციის ცესკოში რეგისტრირებულ თითო დამკვირვებელს თარჯიმანთან ერთად, ადგილობრივი დამკვირვებელი ორგანიზაციის შესაბამის კომისიაში რეგისტრირებულ თითო დამკვირვებელს, პრესისა და მასობრივი ინფორმაციის სხვა საშუალებათა შესაბამის კომისიაში აკრედიტებულ წარმომადგენლებს. წესრიგის დარღვევისა და საარჩევნო კომისიის მუშაობისათვის ხელის შეშლის შემთხვევაში კომისიას უფლება აქვს თავისი განკარგულებით წესრიგის დამრღვევი სხდომიდან გააძეოს, რაც აღინიშნება სხდომის ოქმში.

2. კენჭისყრის შენობაში ყოფნის უფლება აქვთ:

ა) საქართველოს ცენტრალური, საოლქო და საუბნო საარჩევნო კომისიების წევრებს;

ბ) საქართველოს ცენტრალური და საოლქო საარჩევნო კომისიების წარმომადგენლებს;

გ) საარჩევნო სუბიექტის წარმომადგენელს;

დ) პრესისა და მასობრივი ინფორმაციის სხვა საშუალებების წარმომადგენლებს;

ე) დამკვირვებლებს.

3. კენჭისყრის შენობაში ყოფნის უფლების მქონე ყველა პირი უნდა ატარებდეს მისი ეინაობისა და სტატუსის აღმნიშვნელ სამკერდე ნიშანს (მოწმობას), რომელზედაც აღნიშნული უნდა იყოს გვარი, სახელი და სტატუსი: ცესკოს, [1]...საოლქო საარჩევნო კომისიის ან [1]...საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარე/თავმჯდომარის მოადგილე/მდივანი/წევრი, ან ცესკოს/[1]...საოლქო საარჩევნო კომისიის წარმომადგენელი, ან პარტიის/საარჩევნო ბლოკის სახელწოდება და სიტყვა „წარმომადგენელი", ან კანდიდატის გვარი, სახელი და სიტყვა „წარმომადგენელი", ან ორგანიზაციის სახელწოდება და სიტყვა „დამკვირვებელი", ან მასობრივი ინფორმაციის საშუალების სახელწოდება და სიტყვა „წარმომადგენელი".

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)
(საქართველოს 2004 წლის 12 ოქტომბრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2004 წ, №30, მუხ. 140)

მუხლი 68. ადგილობრივი და საერთაშორისო დამკვირვებლები

1. არჩევნებზე დაკვირვების უფლება აქვთ ადგილობრივ და საერთაშორისო დამკვირვებელ ორგანიზაციებს, რომლებიც აკმაყოფილებენ ამ კანონით დადგენილ პირობებს და რეგისტრაციას გაიელიან საქართველოს ცენტრალურ ან შესაბამის საოლქო საარჩევნო კომისიაში.

2. ადგილობრივი დამკვირვებელი ორგანიზაცია შეიძლება იყოს კენჭისყრის დღემდე არა უგვიანეს 2 წლისა საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად რეგისტრირებული ადგილობრივი კავშირი (ასოციაცია), ფონდი, რომლის წესდება ან დებულება რეგისტრაციაში გატარების მომენტისათვის ითვალისწინებს არჩევნებზე მონიტორინგს ან/და ადამიანის უფლებების დაცვას და რომელიც არჩევნებზე დაკვირვების მიზნით რეგისტრირებულია საქართველოს ცენტრალურ ან შესაბამის საოლქო საარჩევნო კომისიაში.

3. ადგილობრივი დამკვირვებელი ორგანიზაცია არჩევნებზე დაკვირვებას ახორციელებს ორგანიზაციის წარმომადგენლის – ადგილობრივი დამკვირვებლის მეშვეობით. ერთ ორგანიზაციას უფლება აქვს საარჩევნო უბანში ერთდროულად ყყავდეს არა უმეტეს ერთი დამკვირვებლისა.

4. ადგილობრივი დამკვირვებელი ორგანიზაციის ადგილობრივი დამკვირვებელი შეიძლება იყოს საქართველოს მოქალაქე 18 წლის ასაკიდან, გარდა:

ა) სახელმწიფო-პოლიტიკური თანამდებობის პირისა;

ბ) საქართველოს პარლამენტის წევრისა;

გ) ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობითი ორგანოს – საკრებულოს წევრისა;

დ) ადგილობრივი მმართველობის ორგანოს ხელმძღვა-ნელებისა და მათი მოადგილეებისა;

ე) მოსამართლისა;

ვ) საქართველოს სახელმწიფო უშიშროების, შინაგან საქმეთა და თავდაცვის სამინისტროების, საქართველოს სახელმწიფო საზღვრის დაცვისა და დაბეერვის სახელმწიფო დეპარტამენტების, სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახურის თანამშრომლებისა;

8) პროკურატურის თანამდებობის პირისა;

თ) საარჩევნო სუბიექტისა და მისი წარმომადგენლისა;

ი) საარჩევნო კომისიის წევრისა.

5. საერთაშორისო დამკვირვებელი ორგანიზაცია შეიძლება იყოს სხვა სახელმწიფოს წარმომადგენელი, სხვა სახელმწიფოში რეგისტრირებული ორგანიზაცია ან საერთაშორისო ორგანიზაცია, რომლის დამფუძნებელი დოკუმენტი ითვალისწინებს არჩევნებზე მონიტორინგს ან/და ადამიანის უფლებების დაცვას და რომელიც არჩევნებზე დაკვირვების მიზნით რეგისტრირებულია საქართველოს ცენტრალურ საარჩევნო კომისიაში.

6. საერთაშორისო დამკვირვებელი ორგანიზაცია არჩევნებზე დაკვირვებას ახორციელებს ორგანიზაციის წარმომადგენლის – საერთაშორისო დამკვირვებლის მეშვეობით.

7. საერთაშორისო დამკვირვებელს შეიძლება თან ახლდეს თარჯიმანი, რომელიც საერთაშორისო დამკვირვებელთან ერთად გადის რეგისტრაციას საქართველოს ცენტრალურ საარჩევნო კომისიაში.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)

მუხლი 69. დამკვირვებელ ორგანიზაციათა რეგისტრაცია

1. საერთაშორისო დამკვირვებელ ორგანიზაციას, აგრეთვე იმ ადგილობრივ დამკვირვებელ ორგანიზაციას, რომელიც დაკვირვებას ახორციელებს ერთზე მეტ საარჩევნო ოლქში, რეგისტრაციაში აგარებს ცესკო.

2. ადგილობრივ დამკვირვებელ ორგანიზაციას, რომელიც დაკვირვებას ახორციელებს ერთ საარჩევნო ოლქში, რეგისტრაციაში აგარებს შესაბამისი საოლქო საარჩევნო კომისია.

3. რეგისტრაციაში გაგარების მიზნით ადგილობრივმა დამკვირვებელმა ორგანიზაციამ განცხადებით უნდა მიმართოს შესაბამის საარჩევნო კომისიას არჩევნების დღემდე არა უგვიანეს 30 დღისა და წარუდგინოს თავისი წესდების ნოტარიულად დამოწმებული ასლი. განცხადებაში უნდა აღინიშნოს იმ საარჩევნო ოლქის (ოლქების) დასახელება, რომელშიც ორგანიზაცია ახორციელებს დაკვირვებას. საარჩევნო კომისია განცხადების მიღებიდან 5 დღის ვადაში წყვეტს ორგანიზაციის რეგისტრაციის საკითხს.

4. რეგისტრაციაში გაგარების მიზნით საერთაშორისო ორგანიზაციამ განცხადებით უნდა მიმართოს ცესკოს არჩევნების დღემდე არა უგვიანეს მე-7 დღისა და წარუდგინოს დამფუძნებელი დოკუმენტის ასლი. თუ დამკვირვებელი (დამკვირვებელთა ჯგუფი) სხვა სახელმწიფოს ხელისუფლების ორგანოს წარმომადგენელია, მან უნდა წარადგინოს მხოლოდ განცხადება და რწმუნების დამადასტურებელი საბუთი. ცესკო განცხადების მიღებიდან 2 დღის ვადაში წყვეტს ამ პუნქტში აღნიშნული ორგანიზაციის, დამკვირვებლის (დამკვირვებელთა ჯგუფის) რეგისტრაციის საკითხს.

5. საარჩევნო კომისიას უფლება არა აქვს დამკვირვებელ ორგანიზაციას უარი უთხრას რეგისტრაციაზე, თუ იგი აკმაყოფილებს ამ კანონით დადგენილ მოთხოვნებს. საარჩევნო კომისიის განკარგულება რეგისტრაციაზე უარის თქმის შესახებ დასაბუთებული უნდა იყოს და ორგანიზაციას უნდა გადაეცეს გადაწყვეტილების მიღებიდან არა უგვიანეს მომდევნო დღისა. კომისიის განკარგულება მისი მიღებიდან 3 დღის ვადაში შეიძლება გასაჩივრდეს სასამართლოში, რომელმაც გადაწყვეტილება უნდა მიიღოს 3 დღის ვადაში.

6. ცესკოს მიერ რეგისტრირებულმა საერთაშორისო ორგანიზაციამ კენჭისყრამდე არა უგვიანეს მე-2 დღისა ცესკოს მდივანს უნდა წარუდგინოს დამკვირვებელთა სია მათი ვინაობის (გვარი, სახელი, რეგისტრაციის ადგილი) და იმ საარჩევნო ოლქების მითითებით, სადაც ისინი დააკვირდებიან არჩევნებს.

7. ცესკოს მიერ რეგისტრირებულმა ადგილობრივმა დამკვირვებელმა ორგანიზაციამ კენჭისყრამდე არა უგვიანეს მე-5 დღისა ცესკოს მდივანს უნდა წარუდგინოს ცესკოში დანიშნულ, ხოლო საოლქო საარჩევნო კომისიის მდივანს – საოლქო და მის ქვემდებარე საუბნო საარჩევნო კომისიებში დანიშნულ დამკვირვებელთა სია. საოლქო საარჩევნო კომისიის მიერ რეგისტრირებულმა ადგილობრივმა დამკვირვებელმა ორგანიზაციამ ამავე ვადაში საოლქო საარჩევნო კომისიის მდივანს უნდა წარუდგინოს საოლქო და მის ქვემდებარე საუბნო საარჩევნო კომისიებში დანიშნულ დამკვირვებელთა სია. სიაში უნდა აღინიშნოს დამკვირვებლის ვინაობა (გვარი, სახელი, რეგისტრაციის ადგილი) და ის საარჩევნო ოლქი და საარჩევნო უბანი (უბნები), სადაც იგი დააკვირდება არჩევნებს.

8. საარჩევნო კომისიის მდივანი ვალდებულია, დამკვირვებელთა სიის წარდგენიდან არა

უგეიანეს მე-2 დღისა რეგისტრაციაში გააგაროს ამ კანონის მოთხოვნათა დაცვით წარდგენილი დამკვირვებელი და დამკვირვებელ ორგანიზაციას გადასცეს დამკვირვებლის მოწმობა, რომელიც იმავდროულად წარმოადგენს სამკერდე ნიშანს.

9. ამკვირვებლის მოწმობაში მითითებული უნდა იყოს:

ა) დამკვირვებლის გვარი, სახელი;

ბ) წარმდგენი ადგილობრივი ან საერთაშორისო ორგანიზაციის სახელწოდება;

გ) იმ საარჩევნო ოლქის (ოლქების)/უბნის (უბნების) ნომერი (ნომრები) და დასახელება (დასახელებები), სადაც უნდა განახორციელოს დაკვირვება.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)
(საქართველოს 2004 წლის 12 ოქტომრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2004 წ, №30, მუხ. 140)

მუხლი 70. დამკვირვებლის უფლებები

1. დამკვირვებელს უფლება აქვს:

ა) დაესწროს და დააკვირდეს საარჩევნო კომისიის სხდომებს;

ბ) კენჭისყრის დღეს ნებისმიერ დროს იმყოფებოდეს კენჭისყრის შენობაში, მეუზღუდავად გადაადგილდეს საარჩევნო უბნის ტერიტორიაზე და თავისუფლად, დაუბრკოლებლად დააკვირდეს კენჭისყრის პროცესის ყველა ეტაპს ნებისმიერი ადგილიდან;

გ) კენჭისყრის დღის ნებისმიერ დროს შეენაცვლოს თავისი წარმდგენი ორგანიზაციის სხვა რეგისტრირებულ წარმომადგენელს (ასეთის არსებობის შემთხვევაში);

დ) მიიღოს მონაწილეობა საარჩევნო ყუთების შემოწმებაში მათ დალუქვამდე და მათი გახსნის შემდეგ;

ე) დააკვირდეს ამომრჩეველთა სიებში ამომრჩეველთა რეგისტრაციას, საარჩევნო ბიულეტენებისა და სპეციალური კონვერტების გაცემასა და მათ დამოწმებას კენჭისყრის პროცესისათვის ხელშეუშლელად;

ვ) დაესწროს ხმების დათვლისა და შედეგების შეჯამების პროცედურებს;

ზ) დააკვირდეს გადასაგანი საარჩევნო ყუთის საშუალებით ხმის მიცემის პროცესს;

თ) დააკვირდეს ამომრჩეველთა ხმების დათვლას ისეთ პირობებში, რაც უზრუნველყოფს საარჩევნო ბიულეტენის დანახვას;

ი) დააკვირდეს საარჩევნო კომისიის მიერ კენჭისყრის შედეგების შემაჯამებელი ოქმისა და სხვა დოკუმენტების შედგენას;

კ) განცხადებით (საჩიერით) მიმართოს საუბნო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარეს ხმის მიცემისა და კენჭისყრის პროცედურებთან დაკავშირებულ საკითხებზე, რომლითაც კონკრეტული დარღვევის დაფიქსირების შემთხვევაში მოითხოვს რეაგირებას;

ლ) მოსთხოვოს ამომრჩეველს, უჩვენოს რამდენი საარჩევნო ბიულეტენი და სპეციალური კონვერტი აქვს ხელში;

მ) გაასაჩიეროს საუბნო საარჩევნო კომისიის ქმედება მემდგომ საარჩევნო კომისიაში ან სასამართლოში;

ნ) დააკვირდეს საარჩევნო ყუთს, საარჩევნო ყუთში სპეციალური კონვერტების ჩაყრას, საარჩევნო ყუთების გახსნას, საარჩევნო ბიულეტენების დათვლას და ოქმების შედგენას;

ო) გაეცნოს საარჩევნო კომისიების მიერ შედგენილ კენჭისყრისა და არჩევნების შედეგების შემაჯამებელ ოქმებს.

2. დამკვირვებელს არა აქვს უფლება:

ა) ჩაერიოს საარჩევნო კომისიის ფუნქციებსა და საქმიანობაში;

ბ) გავლენა მოახდინოს ამომრჩეველთა მიერ ნების თავისუფალ გამოვლენაზე;

გ) აგიტაცია გაუწიოს ამომრჩეველს რომელიმე საარჩევნო სუბიექტის სასარგებლოდ ან საწინააღმდეგოდ;

დ) აგაროს რომელიმე საარჩევნო სუბიექტის სიმბოლიკა და ნიშანი;

დ[1]) კენჭისყრის დღეს კენჭისყრის შენობაში იმყოფებოდეს სამკერდე ნიშნის გარეშე;

ე) დაარღვიოს ამ კანონის სხვა მოთხოვნები.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)
(საქართველოს 2004 წლის 12 ოქტომრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2004 წ, №30, მუხ. 140)

მუხლი 71. საარჩევნო სუბიექტის წარმომადგენელი და მისი უფლება-მოსილება

1. საარჩევნო სუბიექტის (არჩევნებში დამოუკიდებლად მონაწილე პარტიის, საარჩევნო ბლოკის, ამომრჩეველთა საინიციატივო ჯგუფის) წარმომადგენელი საარჩევნო სუბიექტს წარმოადგენს შესაბამის საარჩევნო კომისიასთან ურთიერთობაში.

2. არჩევნებში დამოუკიდებლად მონაწილე პარტიას, საარჩევნო ბლოკს, ამომრჩეველთა საინიციატივო ჯგუფს (მხოლოდ საქართველოს პრეზიდენტის არჩევნებისას) უფლება აქვს ყველა საარჩევნო კომისიაში დანიშნოს ორ-ორი წარმომადგენელი, ხოლო ერთ- ან მრავალმანდატიან საარჩევნო ოლქში კანდიდატის წარმდგენ საინიციატივო ჯგუფს უფლება აქვს ორ-ორი წარმომადგენელი დანიშნოს შესაბამის საოლქო და მის ქვემდებარე საუბნო საარჩევნო კომისიებში.

3. ამ მუხლის მე-2 პუნქტში აღნიშნულმა საარჩევნო სუბიექტმა წარმომადგე-ნლის დანიშვნის შესახებ უნდა აცნობოს შესაბამის საარჩევნო კომისიას. სათანადო ინფორმაციის სრულყოფილად წარდგენის შემთხვევაში საარჩევნო კომისიის ამ კანონით განსაზღვრული თანამდებობის პირი ვალდებულია 24 საათის განმავლობაში რეგისტრაციაში გაატაროს წარმომადგენელი და მისცეს მას წარმომადგენლის მოწმობა, რომელიც იმავდროულად წარმოადგენს სამკერდე ნიშანს.

4. საარჩევნო სუბიექტის წარმომადგენლის დანიშვნის განცხადებას ხელს უნდა აწერდეს პარტიის/საარჩევნო ბლოკის ხელმძღვანელი პირი ან მის მიერ უფლებამოსილი პირი, ამომრჩეველთა საინიციატივო ჯგუფის წარმომადგენელი მემდგომ საარჩევნო კომისიაში და მასში უნდა აღინიშნოს წარმომადგენლის გვარი, სახელი, დაბადების წელი, მისამართი, საკონტაქტო ტელეფონის ნომერი (თუ აქვს).

5. საარჩევნო სუბიექტის მხოლოდ 1 წარმომადგენელს აქვს უფლება, დაესწროს შესაბამისი საარჩევნო კომისიის სხდომებს, მოითხოვოს სიტყვით გამოსვლა და აზრის გამოთქმა, ამა თუ იმ საკითხზე გადაწყვეტილების მიღება, ასევე ისარგებლოს ამ კანონით დადგენილი სხვა უფლებებით. წარმომადგენელი კენჭისყრის დღეს შეუზღუდავად სარგებლობს ამ კანონის 70-ე მუხლის პირველი პუნქტით გათვალისწინებული უფლებებით."

6. საარჩევნო სუბიექტს უფლება აქვს ნებისმიერ დროს გამოიწვიოს ან/და შეცვალოს თავისი წარმომადგენელი, რის თაობაშეც უნდა აცნობოს შესაბამის საარჩევნო კომისიას.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)
(საქართველოს 2004 წლის 12 ოქტომრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2004 წ, №30, მუხ. 140)

მუხლი 72. პრესისა და მასობრივი ინფორმაციისსხვა საშუალებების წარმომადგენლები

1. საარჩევნო კომისიების სხდომებზე დასწრებისა და კენჭისყრის დღეს კენჭისყრის შენობებში ყოფნის უფლება აქვთ შესაბამის საარჩევნო კომისიაში აკრედიტებულ პრესისა და მასობრიეი ინფორმაციის სხვა საშუალებების წარმომადგენლებს.

2. რამდენიმე საარჩევნო ოლქის ტერიტორიაზე მომუშავე პრესისა და მასობრივი ინფორმაციის სხვა საშუალებათა წარმომადგენლების აკრედიტაციას ახორციელებენ საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის მდივანი ან შესაბამისი საოლქო საარჩევნო კომისიების მდივნები, ხოლო მხოლოდ ერთი საარჩევნო ოლქის ტერიტორიაზე მომუშავე წარმომადგენლების აკრედიტაციას – შესაბამისი საოლქო საარჩევნო კომისიის მდივანი.

3. განცხადება პრესისა და მასობრივი ინფორმაციის სხვა საშუალებათა წარმომადგენლების აკრედიტაციის შესახებ წარედგინება შესაბამის საარჩევნო კომისიას კენჭისყრის დღემდე არა უგვიანეს მე-3 დღისა.

4. განცხადების წარდგენიდან 1 დღის ვადაში შესაბამისი საარჩევნო კომისიის მდივანი წყვეტს პრესისა და მასობრიეი ინფორმაციის სხვა საშუალებათა წარმომადგენლების აკრედიტაციის საკითხს და აკრედიტებულ წარმომადგენლებს გადაწყვეტილების მიღებიდან 1 დღის ვადაში გადასცემს სათანადო მოწმობას, ხოლო აკრედიტაციაზე უარის თქმის შემთხვევაში იმავე ვადაში გადასცემს სათანადო განკარგულებას (განკარგულებაში უარი დასაბუთებული უნდა იყოს).

5. კენჭისყრის დღეს პრესისა და მასობრიეი ინფორმაციის სხვა საშუალებების ერთსა და იმავე ორგანიზაციას უფლება აქვს საარჩევნო უბანში ერთდროულად ჰყავდეს არა უმეტეს 3 წარმომადგენლისა.

6. საარჩევნო სუბიექტს უფლება აქვს კენჭისყრამდე არა უგვიანეს 2 დღისა მეცალოს თავისი წარმომადგენელი, რასაც იგი ამ მუხლის მოთხოვნათა თანახმად აცნობებს შესაბამის საარჩევნო კომისიას.

(საქართველოს 2002 წ. 25 აპრილის ორგანული კანონი - სსმI, 2002, N9, მუხ.41)

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)

(საქართველოს 2004 წლის 12 ოქტომბრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2004 წ, №30, მუხ. 140)

მუხლი 73. წინასაარჩევნო კამპანია (აგიტაცია)

1. წინასაარჩევნო აგიტაცია იწყება არჩევნების დანიშვნის მომენტიდან. საარჩევნო სუბიექტობის კანდიდატები ამ დღიდან სარგებლობენ თანასწორი უფლებებით.

2. ამომრჩეველს, საარჩევნო სუბიექტობის კანდიდატებს, საარჩევნო სუბიექტებსა და მათ წარმომადგენლებს უფლება აქვთ გასწიონ წინასაარჩევნო აგიტაცია საარჩევნო სუბიექტისა და სუბიექტობის კანდიდატის მხარდასაჭერად ან საწინააღმდეგოდ.

3. კენჭისყრის წინა დღის 24 საათის შემდეგ აკრძალულია წინასაარჩევნო აგიტაცია პრესითა და მასობრივი ინფორმაციის სხვა სამუალებებით.

4. არჩევნების მეორე ტურის, განმეორებითი კენჭისყრის, მუალედური ან ხელახალი არჩევნების დანიშვნის შემთხვევაში წინასაარჩევნო კამპანია (აგიტაცია) განახლდება მისი დანიშვნის დღიდან.

5. წინასაარჩევნო აგიტაციაში მონაწილეობის მიღების უფლება არა აქვთ:

ა) საარჩევნო კომისიების წევრებს;

ბ) სახელმწიფო აღმასრულებელი ხელისუფლების ორგანოების ხელმძღვანელ პირებს;

გ) მოსამართლეს;

დ) საქართველოს სახელმწიფო უშიშროების სამინისტროს, მინაგან საქმეთა სამინისტროსა და თავდაცვის სამინისტროს, საქართველოს სახელმწიფო საზღვრის დაცვის სახელმწიფო დეპარტამენტის, დაზვერვის სახელმწიფო დეპარტამენტის, პროკურატურისა და სახლმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახურის საჯარო მოხელეებს;

ე) ადგილობრივი მმართველობის ორგანოების ხელმძღვანელ პირებს;

ვ) უცხო ქვეყნის მოქალაქეებსა და ორგანიზაციებს;

ზ) საქეელმოქმედო და რელიგიურ ორგანიზაციებს;

თ) სახელმწიფო და ადგილობრივი მმართველობის ორგანოების საჯარო მოხელეებს, როდესაც ისინი ასრულებენ თანამდებობრივ და სამსახურებრივ მოვალეობებს.

6. წინასაარჩევნო აგიტაცია შეიძლება განხორციელდეს ინფორმაციის მასობრივი სამუალებებით, მასობრივი ღონისძიებების ჩაგარებით (კრებები და მეხვედრები მოქალაქეებთან, საჯარო დებატები და დისკუსიები, შეკრებები და მანიფესტაციები) ბეჭდური სააგიტაციო მასალების გამოცემა-გავრცელებით, ხმის გამაძლიერებელ სამუალებათა გამოყენებით ან სხვა ფორმით საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესის შესაბამისად.

7. არჩევნების დანიშვნის დღიდან საარჩევნო სუბიექტობის კანდიდატს უფლება აქვს დაამზადოს წინასაარჩევნო მოწოდებები, განცხადებები, წარწერები, ფურცლები, ფოტომასალები და სხვა. აკრძალულია მათი გავრცელებისათვის ხელის შეშლა და ჩამორთმევა, აგრეთვე სააგიტაციო დანიშნულების ავტოსატრანსპორტო და სპეციალური მოწყობილობით აღჭურვილ სხვა საშუალებათა ჩამორთმევა ან წინასაარჩევნო აგიტაციის მიზნით მათი გამოყენებისთვის ხელის შეშლა.

8. სამხედრო ნაწილის მეთაურები ყველა საარჩევნო სუბიექტისთვის სამხედრო ნაწილის საზღვრებში უზრუნველყოფენ სამხედრო ნაწილში მყოფ ამომრჩეველებთან შეხვედრების გამართვის თანაბარ პირობებს. აუცილებლობის შემთხვევაში, საქართველოს თავდაცვის მინისტრის ბრძანებით შეიძლება შეიზღუდოს ან აიკრძალოს საარჩევნო კამპანიის ჩატარება ცალკეულ სამხედრო ნაწილებში, რაც დაუყოვნებლივ უნდა ეცნობოს ცესკოს, რომელმაც ეს ინფორმაცია 2 დღის ვადაში უნდა გამოაქვეყნოს და გადასცეს ყველა საოლქო საარჩევნო კომისიას.

9. არჩევნების დანიშვნის შესახებ შესაბამისი სამართლებრივი აქტის გამოქვეყნებიდან არჩევნების საბოლოო შედეგების გამოქვეყნებამდე საარჩევნო სუბიექტებსა და მათ წარმომადგენლებს ეკრძალებათ პირადად ან ვინმეს მემვეობით გადასცენ ამომრჩეველებს ფულადი სახსრები, საჩუქრები და სხვა მატერიალური ფასეულობანი, მეღავათიან ფასებში მიპყიდონ საქონელი, უფასოდ მიაწოდონ ან გააერცელონ ნებისმიერი საქონელი, გარდა ამ კანონით გათვალისწინებული სააგიტაციო მასალისა,

აგრეთვე დაინტერესონ ფულადი სახსრების, ფასიანი ქაღალდებისა და სხვა მატერიალურ ფასეულობათა გადაცემის დაპირებით. სასამართლოს მიერ ასეთი ფაქტების დადასტურების შემთხვევაში საარჩევნო სუბიექტს სასამართლოს გადაწყვეტი-ლებით უუქმდება რეგისტრაცია.

10. აკრძალულია საარჩევნო კამპანიის ჩატარება შემდეგი დაწე-სებულებების შენობებში:

ა) საქართველოს პარლამენტი;

ბ) საქართველოს აღმასრულებელი ხელისუფლების სამთავრობო და საქვეუწყებო დაწესებულებები;

გ) სასამართლოები და პროკურატურის ორგანოები.

11. აკრძალულია ტოტალიზატორის გამართვა არჩევნებთან დაკავშირებულ ნებისმიერ საკითხზე.

12. არჩევნების დანიშვნის დღიდან ცესკოს მიერ არჩევნების საბოლოო შედეგების გამოქვეყნებამდე, და ამ დღიდან ერთი თვის განმავლობაში, არჩევნებთან დაკავშირებული საზოგადოებრივი აზრის გამოკითხვის შედეგების გამოქვეყნებისას საჯაღდებულოა მიეთითოს გამოკითხვის დამკვეთის ვინაობა (სახელწოდება საჯარო ან საარჩევნო რეგისტრაციის მიხედვით და იურიდიული მისამართი, თუ დამკვეთი იურიდიული პირი ან სახელმწიფო ორგანოა; გვარი, სახელი და მისამართი მოქალაქის პირადობის მოწმობის მიხედვით, თუ დამკვეთი ფიზიკური პირია), გამოკითხვა ფასიანია თუ უფასო, ორგანიზაცია, რომელმაც ჩაატარა გამოკითხვა (სახელწოდება საჯარო ან საარჩევნო რეგისტრაციის მიხედვით, იურიდიული მისამართი), გამოკითხვის თარიღი, გამოკითხვის მეთოდი, კითხვების ზუსტი ფორმულირება, შესაძლო ცდომილების საზღვრები. არჩევნებთან დაკავშირებული საზოგადოებრივი აზრის გამოკითხვის შედეგების გამოქვეყნება, გარდა არჩევნებში შესაძლო მონაწილეთა და კენჭისყრის დღეს არჩევნების მონაწილეთა რაოდენობისა, არ შეიძლება კენჭისყრამდე 48 საათის განმავლობაში და კენჭისყრის დღის 24 საათამდე.

13. სახელმწიფო ტელერადიომაუწყებლები ვალდებულნი არიან წინასაარჩევნო აგიტაციისა და პოლიტიკური რეკლამის განთავსების მიზნით ყოველდღიურად, საერთო არჩევნების დღემდე სულ ცოტა ბოლო 15 დღის განმავლობაში, უსასყიდლოდ გამოყონ ტელევიზიისა და რადიოს საეთერო დროის ორ-ორი საათი, რომელიც თანაბრად განაწილდება საარჩევნო სუბიექტებს შორის.

14. არჩევნების დღემდე 50-ე დღიდან ცესკოს მიერ არჩევნების საბოლოო შედეგების დამტკიცებამდე სამაუწყებლო ლიცენზიის მფლობელნი, აგრეთვე საზოგადოებრივი მაუწყებელი ვალდებულნი არიან დაიცვან შემდეგი პირობები:

ა) წინასაარჩევნო დებატებისა და წინასაარჩევნო რეკლამისთვის საეთერო დროის გამოყოფის შემთხვევაში საჯაროდ გამოაცხადონ და ცესკოს გადასცენ ინფორმაცია: რა რიცხვიდან რა რიცხვამდე და რა პერიოდულობითაა გამოყოფილი საეთერო დრო; ერთი დღის განმავლობაში გამოყოფილი დროის ხანგრძლივობა და გრაფიკი; საეთერო დროის ტარიფი;

ბ) ერთი დღის განმავლობაში გამოყოფილი ფასიანი დრო მისი დღიური მაუწყებლობის საერთო მოცულობის 15 პროცენტს არ უნდა აღემატებოდეს და არც ერთ საარჩევნო სუბიექტს ამ დროის ერთ მესამედზე მეტი არ უნდა დაეთმოს;

გ) დღიური ფასიანი საეთერო დრო თანაბრად უნდა განაწილდეს საარჩევნო სუბიექტებს შორის;

დ) დროის ტარიფი ყველა საარჩევნო სუბიექტისთვის ერთნაირი უნდა იყოს;

ე) პოლიტიკური რეკლამის გამოქვეყნებისას კადრის კუთხეში უნდა იყოს წარწერა „ფასიანი პოლიტიკური რეკლამა" ან „უფასო პოლიტიკური რეკლამა";

ვ) ამ პუნქტით გათვალისწინებულ პერიოდში არ უნდა დაუშვან წინასაარჩევნო საგიტაციო გამოსვლა და პოლიტიკური რეკლამის განთავსება სხვა დროს, გარდა ამ მიზნით გამოყოფილი დროის შუალედისა.

15. პარტიებისა და საარჩევნო ბლოკების საარჩევნო რეგისტრაციის ვადის ამოწურვის დღიდან გაზეთები, გარდა პოლიტიკური პარტიის გაზეთისა, ვალდებულნი არიან დაიცვან შემდეგი პირობები:

ა) გაზეთის მიერ წინასაარჩევნო აგიტაციისა და პოლიტიკური რეკლამისთვის გაზეთის ფართობის გამოყოფის შემთხვევაში იმავე გაზეთში გამოაქვეყნონ და ცესკოს გადასცენ შემდეგი ინფორმაცია: რა რიცხვიდან, რა პერიოდულობით და როდემდეა გამოყოფილი გაზეთის ფართობი; გაზეთის ერთ ნომერში გამოყოფილი ფართობის სიდიდე; თუ გამოყოფილია უფასო ფართობი, მთლიანად გამოყოფილი ფართობის რა საწილია უფასო; ფართობის ტარიფი;

ბ) არც ერთ საარჩევნო სუბიექტს გაზეთის ერთ ნომერში ან ერთი კვირის განმავლობაში გამოყოფილი ფართობის ერთ მესამედზე მეტი არ უნდა დაეთმოს;

გ) გაზეთის ერთ ნომერში ან ერთი კვირის განმავლობაში გამოყოფილი ფასიანი ფართობი

თანაბრად უნდა განაწილდეს საარჩევნო სუბიექტებს შორის;

დ) ფართობის ტარიფი ყველა საარჩევნო სუბიექტისთვის ერთნაირი უნდა იყოს;

ე) სააგიტაციო წერილისა და პოლიტიკური რეკლამის გამოქვეყნებისას წერილის სათაურამდე და რეკლამის კუთხეში უნდა იყოს წარწერა „ფასიანი პოლიტიკური რეკლამა" ან „უფასო პოლიტიკური რეკლამა";

ვ) ამ პუნქტში აღნიშნულ პერიოდში არ გამოაქვეყნონ წინასაარჩევნო სააგიტაციო მასალა და პოლიტიკური რეკლამა ამ პუნქტით დადგენილ მოთხოვნათა დარღვევით.

16. გაზეთს უფლება აქვს ამ მუხლის მე-15 პუნქტით დადგენილი პირობების დაცვით, წინასაარჩევნო რეკლამისთვის უფასო ფართობი გამოუყოს საარჩევნო სუბიექტს.

17. თუ რომელიმე საარჩევნო სუბიექტმა არ გამოიყენა მისი წილი საეთერო დრო ან გაზეთის ფართობი, სამაუწყებლო ლიცენზიის მფლობელს, აგრეთვე სამოგადოებრივ მაუწყებელს და გაზეთს უფლება აქვთ ეს დრო ან ფართობი თანაბრად გადაუნაწილონ დანარჩენ საარჩევნო სუბიექტებს.

18. თუ საარჩევნო სუბიექტი გამოიყენებს „მაუწყებლობის შესახებ" საქართველოს კანონის 66-ე მუხლში და ამ მუხლის მე-16 პუნქტში აღნიშნულ უფასო დროს, ფართობს, იგი ვალდებულია ეს ასახოს საარჩევნო ფონდის ანგარიშში მაუწყებლის, გაზეთის მხრიდან შემოწირულობის სახით, იმ ოდენობით, რაც ღირს შესაბამისი დროის, ფართობის ფასიანი გამოყენება.

19. ამ მუხლის მე-11 – მე-18 პუნქტების დამრღვევ პირს ეკისრება კანონით დადგენილი პასუხისმგებლობა.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)

(საქართველოს 2004 წლის 24 დეკემბრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2005 წ, №5, მუხ. 24)

მუხლი 74. წინასაარჩევნო შეკრებები და მანიფესტაციები

1. წინასაარჩევნო პერიოდში შეკრებებისა და მანიფესტაციების ჩატარება რეგულირდება ამ კანონით.

2. წინასაარჩევნო პერიოდში შეკრებებისა და მანიფესტაციების ჩატარებისას, თუ ისინი ხელს შეუშლიან ტრანსპორტისა და ხალხის მოძრაობას, ორგანიზატორები ვალდებულნი არიან შესაბამის აღგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობისა ორგანოებს წინასწარ, ორი დღით ადრე წერილობით აცნობონ აღნიმნული ღონისძიებების ჩატარების თარიღისა და ადგილის შესახებ. ისინი, თავის მხრივ, უბრუნველყოფენ დაგეგმილი ღონისძიების უსაფრთხოებას.

3. დაუშვებელია შეკრებისა და მანიფესტაციის აკრძალვა და შეწყვეტა, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ადგილი აქვს მოწოდებებს ადამიანის უფლებათა და თავისუფლებათა, ქვეყნის დამოუკიდებლობისა და ტერი-ტორიული მთლიანობის ხელყოფისა და დარღვევისაკენ, ეროვნული, ეთნიკური, კუთხური, რელიგიური და სოციალური შუღლის გაღვივებისაკენ, კონსტიტუციური წყობილების დამხობის და ძალადობით შეცვლისაკენ, აგრეთვე ომისა და ძალადობის პროპაგანდას.

4. ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის ორგანოები ვალდებულნი არიან, ხელი შეუწყონ საარჩევნო სუბიექტებს ამომრჩეველებთან შეხვედრებისა და კრებების, საჯარო დებატებისა და დისკუსიების, შეკრებებისა და მანიფესტაციების ორგანიზებასა და ჩატარებაში, უზრუნველყონ ამ ღონისძიებების უსაფრთხოება.

5. მასობრივი საარჩევნო ღონისძიებების ჩასატარებლად სახელმწიფო ან ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის ორგანოების გამგებლობაში არსებული შენობები უსასყიდლოდ ეთმობა საარჩევნო კომისიებს.

6. საოლქო საარჩევნო კომისია ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის ორგანოთა მიერ გამოყოფილი შენობა-ნაგებობების ნუსხის საფუძველზე საარჩევნო სუბიექტებისთვის, მათთან შეთანხმებით, ადგენს საარჩევნო ღონისძიებათა გამართვის განრიგს (თუ მოხდა ღონისძიებათა გადაფარვა და სუბიექტთა შეთანხმება ვერ მოხერხდა, ღონისძიებათა თანამიმდევრობა წილისყრით განისაზღვრება).

7. ამოღებულია

8. ამოღებულია

9. ამოღებულია

10. საარჩევნო სუბიექტთა რეგისტრაციის ვადის გასვლიდან კენჭისყრის დღის დამთავრებამდე იკრძალება ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის ორგანოების, პოლიციისა და პროკურატურის ხელმძღვანელ თანამდებობის პირთა საკადრო გადაადგილება, გარდა მათი უფლებამოსილების ვადის გასულის ანდა მათ მიერ კანონის დარღვევის შემთხვევებისა.

(საქართველოს 2001 წ. 28 სექტემბრის ორგანული კანონი - სსმI, 2001, N26, მუხ 108)

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)

მუხლი 75. სააგიტაციო მასალა

1. საქართველოს ცენტრალური და საოლქო საარჩევნო კომისიები მესაბამის სახელმწიფო დაწესებულებებთან ერთად არჩევნების დღემდე არა უგვიანეს მე-10 დღისა, ხოლო განმეორებითი კენჭისყრისას კენჭისყრის დღემდე არა უგვიანეს მე-5 დღისა უზრუნველყოფენ საარჩევნო კომისიების საინფორმაციო მასალის გამოცემასა და გავრცელებას. პარტიული სიებისა და ერთმანდატიან საარჩევნო ოლქებში წარდგენილ კანდიდატთა სიების გავრცელება სავალდებულოა.

2. საარჩევნო სუბიექტებსა და მათ მხარდამჭერებს უფლება აქვთ გამოვიდნენ მომავალი საქმიანობის პროგრამით. საარჩევნო პროგრამა არ უნდა მეიცავდეს ომისა და ძალადობის პროპაგანდას, არსებული სახელმწიფო და საზოგადოებრივი წყობილების ძალადობით შეცვლის ან დამხობის, საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის დარღვევის, ეროვნული შუღლისა და მტრობის, რელიგიური და ეთნიკური დაპირისპირების მოწოდებას.

3. ბეჭდვითი სააგიტაციო მასალები შეიძლება გამოიფინოს მენობა-ნაგებობებსა და სხვა ობიექტებზე მათი მესაკუთრეების ან მფლობელების თანხმობის შემთხვევაში.

4. აკრძალულია საარჩევნო პლაკატების გაკვრა საკულტო ნაგებობებზე, სახელმწიფო ხელისუფლების, ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის ორგანოების, სასამართლოების, პროკურატურის, სამხედრო შენაერთებისა და პოლიციის შენობების ინტერიერსა და ექსტერიერში, აგრეთვე საგზაო ნიშნებზე. სოფლის, თემის, დაბისა და ქალაქის საკრებულოებმა შეიძლება აკრძალონ საარჩევნო პლაკატების გაკვრა ცალკეულ შენობებზე მხოლოდ არქიტექტურისა და კულტურის ძეგლთა დაცვის მოსაზრებებიდან გამომდინარე. ასეთ შენობათა ჩამონათვალი ქვეყნდება კენჭისყრამდე არა უგვიანეს 50 დღისა. ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის ორგანოები ვალდებულნი არიან გამოყონ ადგილები ან/და დადგან სტენდები საარჩევნო პლაკატების გასაკრავად და გამოსაფენად. სტენდი უნდა იყოს იმ ზომის, რომ ყველა საარჩევნო სუბიექტი საარჩევნო პლაკატების გამოფენისას უზრუნველყოფილი იყოს თანაბარი პირობებით. დაუშვებელია და კანონით ისჯება საარჩევნო პლაკატების ჩამოხსნა, ჩამოხვევა, დაფარვა ან დაზიანება, თუ ისინი აკრძალულ ადგილებში არ არის გაკრული.

5. ბეჭდვით სააგიტაციო მასალაზე აღნიშნული უნდა იყოს დამამზადებელი და დამკვეთი ორგანიზაციების სახელწოდებები, მისამართები და ინფორმაცია მისი ტირაჟისა და გამოშვების თარიღის შესახებ. იკრძალება ბეჭდვითი სააგიტაციო მასალის გავრცელება ამ ინფორმაციის მითითების გარეშე.

6. ბეჭდვითი სააგიტაციო მასალის ეგზემპლარები უნდა წარედგინოს იმ საარჩევნო კომისიას, რომელშიც საარჩევნო სუბიექტმა გაიარა საარჩევნო რეგისტრაცია.

7. არჩევნების საბოლოო შედეგების ოფიციალურად გამოქვეყნებიდან 15 დღის ვადამი მესაბამისი საარჩევნო სუბიექტი ვალდებულია უზრუნველყოს სააგიტაციო მასალის ჩამოხსნა, წინააღმდეგ შემთხვევაში მას დაეკისრება საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული პასუხისმგებლობა.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)

მუხლი 76. წინასაარჩევნო აგიტაციისას და კამპაანიისას თანამდებობრივი მდგომარეობის გამოყენების აკრძალვა

1. აკრძალულია წინასაარჩევნო აგიტაციისა და კამპანიისათვის იმ ორგანიზაციების მატერიალურ-ტექნიკური რესურსების გამოყენება, რომლებიც ფინანსდება საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტიდან.

2. არჩევნებში მონაწილე კანდიდატებს, რომლებსაც სახელმწიფო ან ადგილობრივი ხელისუფლების ორგანოებში უკავიათ თანამდებობები, უფლება არა აქვთ წინასაარჩევნო პერიოდში გამოიყენონ თავისი თანამდებობრივი ან სამსახურებრივი მდგომარეობა რომელიმე პარტიის (საარჩევნო ბლოკის), კანდიდატის მხარდასაჭერად ან საწინააღმდეგოდ.

3. თანამდებობრივი ან სამსახურებრივი მდგომარეობის გამოყენება გულისხმობს:

ა) სამსახურებრივად დაქვემდებარებული ან სხვაგვარად დამოკიდებული პირების სამუშაო დრიის განმავლობაში ჩაბმას ისეთ საქმიანობაში, რომელიც ხელს უწყობს კანდიდატის წარდგენას ან/და არჩევას;

ბ) სახელმწიფო ხელისუფლების და ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის ორგანოების მიერ, აგრეთვე იმ ორგანიზაციების მიერ, რომლებიც ფინანსდება საქართველოს

სახელმწიფო ბიუჯეტიდან, დაკავებული მენობების გამოყენებას საქმიანობისათვის, რომელიც ხელს უწყობს კანდიდატის წარდგენას ან/და არჩევას, იმ მემთხეევაში, თუ სხეა საარჩევნო სუბიექტებს არა აქეთ იმავე მენობების იმავე პირობებით გამოყენების შესაძლებლობა;

ვ) სახელმწიფო ხელისუფლების დაწესებულებების ან ადგილობრიეი თვითმმართველობისა და მმართველობის ორგანოებისა და იმ ორგანიზაციებისათვის, რომელთა დაფინანსება ხდება საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტიდან, განკუთვნილი საკომუნიკაციო სამუალებების, საინფორმაციო მომსახურებისა და სხვადასხვა სახის ტექნიკის გამოყენებას ისეთი საქმიანობისათვის, რომელიც ხელს უწყობს კანდიდატის წარდგენას ან/და არჩევას;

ზ) სახელმწიფო ხელისუფლების ან ადგილობრიეი თვითმმართველობისა და მმართველობის ორგანოების საკუთრებაში არსებული საგრანსპორტო სამუალებების უსასყიდლოდ ან შეღაეათიანი პირობებით გამოყენებას ისეთი საქმიანობისათვის, რომელიც ხელს უწყობს კანდიდატის წარდგენას ან/და არჩევას;

ე) სახელმწიფო და ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის ორგანოების მოხელეების მიერ სამსახურებრიეი (სახელმწიფო ან ადგილობრიეი თვითმმართველობისა და მმართველობის ორგანოების მიერ დაფინანსებულ) მიელინებების დროს ხელმოწერების შეეროვებას და წინასაარჩევნო აგიტაციის გაწევას.

4. რეგისტრირებულ კანდიდატს, რომელიც არის სახელმწიფო, ადგილობრიეი თვითმმართველობის ან მმართველობის ორგანოს თანამმრომელი და რომელზედაც არ ვრცელდება კანდიდატის სტატუსთან თანამდებობრიეი შეუთავსებლობა, არა აქვს თავეისი სამსახურებრიეი მდგომარეობის უპირატესობის გამოყენების უფლება, კერძოდ, წინასაარჩევნო აგიტაციის გაწევის უფლება მას მხოლოდ სამსახურებრიეი მოვალეობის შესრულებისაგან თავისუფალ დროს აქვს. ეს შეზღუდეა არ მოქმედებს ტელერადიო-მაუწყებლობის მიერ წინასაარჩევნო აგიტაციისთვის გამოყოფილი დროის გამოყენებისას.

ა) რეგისტრირებულ კანდიდატს, რომელზედაც არ ვრცელდება კანდიდატის სტატუსთან თანამდებობრიეი შეუთავსებლობა, მაგრამ რომელიც არის სახელმწიფო ხელისუფლებისა და ადგილობრიეი თვითმმართველობისა და მმართველობის ორგანოების ხელმძღვანელი პირი ან მისი მოადგილე, უფლება აქვს წინასაარჩევნო აგიტაცია გასწიოს მხოლოდ სამსახურებრიეი მოვალეობის შესრულებისაგან თავისუფალ დროს. ეს წესი არ მოქმედებს მაშინ, როდესაც რეგისტრირებული კანდიდატი იყენებს წინასაარჩევნო აგიტაციისათვის სახელმწიფო და ადგილობრიეი ტელერადიოკომპანიების მიერ გამოყოფილ უფასო საეთერო დროს;

ბ) საარჩევნო სუბიექტის მიერ ამ მუხლის დებულებების დარღვეეა წარმოადგენს რეგისტრაციის გაუქმების საფუძველს.

5. რეგისტრირებულ კანდიდატს, ამ მუხლის დებულებათა დარღვევის შემთხეევაში, თუ დარღეევა კენჭისყრამდე დადასტურდა, შესაბამისი საარჩევნო კომისიის განკარგულებით, რომელიც მიიღება სიითი შემადგენლობის უმრაველესობით, უუქმდება საარჩევნო რეგისტრაცია. საქართველოს პრეზიდენტობის კანდიდატისა და პარტიული სიით წარდგენილი კანდიდატის (თუ იგი იმავდროულად მაეორიტარი კანდიდატიც არის) საკითხს წყვეტს ცესკო, ხოლო საინიციაციო ჯგუფის მიერ წარდგენილი მაეორიტარი კანდიდატის საკითხს – შესაბამისი საოლქო საარჩევნო კომისია, რაც დაუყოვნებლიე უნდა ეცნობოს ცესკოს (თუ ეს კანდიდატი პარტიულ სიაშიც იყო შეყვანილი, იეი ამ სიიდანაც ამოიღება). თუ ამ მუხლის დებულებათა დარღვევის შესახებ განცხადება საარჩევნო კომისიაში შევიდა არჩევნების დღიდან არა უგვიანეს 30 დღისა ან თუ იმავე პერიოდში თავად კომისიამ გამოაელინა ეს დარღვევა, კომისიის განკარგულებით პირს აეკრძალება იმავე სახის მომდეენო არჩევნებში კანდიდატად მონაწილეობა. საარჩევნო კომისიის განკარგულება მომდეენო არჩევნებში პირის კანდიდატად მონაწილეობის აკრძალვისა და საარჩევნო რეგისტრაციის გაუქმების ან ზემოაღნიშნული დარღვევის დადასტურებლობის შესახებ განკარგულების გამოცემიდან 3 დღის ვადაში შეიძლება გასაჩივრდეს სასამართლოში.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)

(საქართველოს 2004 წლის 12 ოქტომრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2004 წ, №30, მუხ. 140)

თავი IX

დავის განხილვა

მუხლი 77. დავის განხილვის ვადა და წესი

1. საარჩევნო კანონმდებლობის დარღვევა შეიძლება გასაჩივრდეს მესაბამის საარჩევნო კომისიაში ან საერთო სასამართლოში, ხოლო თუ დავა არჩევნების კონსტიტუციურობას ეხება, აგრეთვე საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოში.

2. საარჩევნო კომისიის გადაწყვეტილება კომისიის მიერ მისი მიღებიდან 3 კალენდარული დღის ვადაში შეიძლება გასაჩივრდეს მომდევნო საარჩევნო კომისიაში ან სასამართლოში, ხოლო ცესკოს გადაწყვეტილება – სასამართლოში, თუ ამ კანონით სხვა ვადა არ არის დადგენილი. საარჩევნო კომისიის გადაწყვეტილებას სასამართლო განიხილავს 3 კალენდარული დღის ვადაში, თუ ამ კანონით სხვა ვადა არ არის დადგენილი. აკრძალულია ამ კანონით დადგენილი გასაჩიერებისა და დავის განხილვის ვადების გაგრძელება.

2[1]. ამ მუხლით გათვალისწინებულ საარჩევნო დავებზე მიღებული სასამართლო გადაწყვეტილებების მომდევნო ინსტანციაში გასაჩივრების ვადა განისაზღვროს 3 დღით.

3. სასამართლოში სარჩელის შეტანა არ აჩერებს გასაჩივრებული გადაწყვე-ტილების მოქმედებას.

„3[1]. განცხადება/საჩივარი წარდგენილად ითვლება შესაბამის საარჩევნო კომისიაში ან სასამართლოში რეგისტრაციის მომენტიდან.

3[2]. სასამართლოში დავის განხილვისას მხარის გამოუცხადებლობის შემთხვევაში შეიძლება გამოტანილ იქნეს გადაწყვეტილება საქმეში არსებული მასალების გამოკვლევის საფუძველზე და საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის მე-4 და მე-19 მუხლების დებულებათა გათვალისწინებით.

3[3]. ამ მუხლის მე-7 – მე-13 პუნქტების „ა" ქვეპუნქტებით, მე-14 პუნქტით, მე-15 – 28-ე პუნქტების „ა" ქვეპუნქტებით განსაზღვრული პირების გარდა სხვა პირთა მიერ სასამართლოში შეტანილი სარჩელი განუხილველი რჩება.

4. საარჩევნო კომისიამი არჩევნებთან დაკავშირებული განცხადების/საჩივრის შეტანის, საარჩევნო კომისიის მიერ მისი განხილვისა და გადაწყვეტილების მიღების ვადა და წესი განისაზღვრება ამ კანონითა და საარჩევნო ადმინისტრაციის რეგლამენტით, ხოლო ამ კანონით განუსაზღვრელი საკითხები – საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსით. თუ ზემოაღნიშნული ნორმატიული აქტებით განცხადების/საჩივრის შეტანის ვადა განსაზღვრული არ არის, მისი შეტანა შეიძლება ნებისმიერ დროს, მაგრამ შესაბამისი არჩევნების დღიდან არა უგვიანეს 30 დღისა, ხოლო საარჩევნო კომისიამ იგი უნდა განიხილოს და გადაწყვეტილება მიიღოს 10 კალენდარული დღის ვადაში.

5. სასამართლოში საარჩევნო კომისიის გადაწყვეტილებისა და საარჩევნო კანონმდებლობის დარღვევის გასაჩივრების ვადა და წესი, სარჩელის განხილვისა და გადაწყვეტილების მიღების ვადები, მოსარჩელეთა წრე განისაზღვრება საქართველოს საპროცესო კანონმდებლობით, თუ ამ კანონით სხვა ვადა ან/და წესი არ არის დადგენილი.

6. ამ კანონით განსაზღვრული არჩევნების დანიშვნა-არდანიშვნის თაობაზე კონსტიტუციური სარჩელის შეტანისა და განხილვის ვადები განისაზღვრება „საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს შესახებ" საქართველოს ორგანული კანონითა და „საკონსტიტუციო სამართალწარმოების შესახებ" საქართველოს კანონით. არჩევნების კონსტიტუციურობის თაობაზე გასაჩივრების ვადა განისაზღვრება შესაბამისი საარჩევნო კომისიის მიერ არჩევნების შედეგების დამტკიცების თაობაზე მიღებული გადაწყვეტილების გამოქვეყნებიდან 10 დღით, ხოლო კონსტიტუციური სარჩელის განხილვის ვადა – ამ პუნქტში აღნიშნული კანონებით.

7. ამომრჩეველთა სიების გამო:

ა) სასამართლოში სარჩელის შეტანის უფლება აქვს საარჩევნო რეგისტრაციის მქონე პარტიის/საარჩევნო ბლოკის და ამომრჩეველთა საინიციატიო ჯგუფის წარმომადგენელს შესაბამის საარჩევნო კომისიაში, არჩევნების დამკვირვებლის სტატუსის მქონე ორგანიზაციას, შესაბამისი საოლქო ან საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრს, აგრეთვე მოქალაქეს, რომლის განცხადებაც ამომრჩეველთა სიაში შეყვანის თხოვნით არ დააკმაყოფილა საარჩევნო კომისიამ;

ბ) სარჩელი შეიტანება შესაბამის რაიონულ/საქალაქო სასამართლოში, რომელიც სარჩელს განიხილავს და გადაწყვეტილებას იღებს მისი შეტანიდან 3 კალენდარული დღის ვადაში. რაიონული/საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილება საბოლოოა და გასაჩივრებას არ ექვემდებარება.

8. საარჩევნო ოლქების შექმნის გამო:

ა) სასამართლოში სარჩელის შეტანის უფლება ამ კანონით განსაზღვრულ ვადაში აქვს საარჩევნო რეგისტრაციის მქონე პარტიის/საარჩევნო ბლოკის წარმომადგენელს ცესკოში, არჩევნების დამკვირვებლის სტატუსის მქონე ორგანიზაციას, ცეს,კოს წევრს;

ბ) სარჩელი შეიტანება საქართველოს უზენაეს სასამართლოში, რომელიც სარჩელს განიხილავს და გადაწყვეტილებას იღებს მისი შეტანიდან 5 კალენდარული დღის ვადაში. უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილება საბოლოოა და გასაჩივრებას არ ექვემდებარება.

9. საარჩევნო უბნების შექმნის გამო:

ა) სასამართლოში სარჩელის შეტანის უფლება ამ კანონით განსაზღვრულ ვადაში აქვს საარჩევნო რეგისტრაციის მქონე პარტიის/საარჩევნო ბლოკის წარმომადგენელს შესაბამის საოლქო საარჩევნო კომისიაში, არჩევნების დამკვირვებლის სტატუსის მქონე ორგანიზაციას, შესაბამისი საოლქო საარჩევნო კომისიის წევრს;

ბ) სარჩელი შეიტანება შესაბამის რაიონულ/საქალაქო სასამართლოში, რომელიც სარჩელს განიხილავს და გადაწყვეტილებას იღებს მისი შეტანიდან 3 კალენდარული დღის ვადაში. რაიონული/საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილება საბოლოოა და გასაჩივრებას არ ექვემდებარება.

10. საქართველოს ცენტრალური და საოლქო საარჩევნო კომისიების წევრის დანიშვნის/არჩევის გამო:

ა) სასამართლოში სარჩელის შეტანის უფლება აქვს საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრულ პირს;

ბ) სარჩელი შეიტანება შესაბამის საოლქო სასამართლოში, რომელიც სარჩელს განიხილავს და გადაწყვეტილებას იღებს მისი შეტანიდან 3 კალენდარული დღის ვადაში. საოლქო სასამართლოს გადაწყვეტილება საბოლოოა და გასაჩივრებას არ ექვემდებარება.

11. საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრის დანიშვნის/არჩევის გამო:

ა) სასამართლოში სარჩელის შეტანის უფლება აქვს საარჩევნო რეგისტრაციის მქონე პარტიის\საარჩევნო ბლოკის წარმომადგენელს შესაბამის საოლქო საარჩევნო კომისიაში, არჩევნების დამკვირვებლის სტატუსის მქონე ორგანიზაციას, შესაბამისი საოლქო ან საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრს;

ბ) სარჩელი შეიტანება შესაბამის რაიონულ/საქალაქო სასამართლოში, რომელიც სარჩელს განიხილავს და გადაწყვეტილებას იღებს მისი შეტანიდან 3 კალენდარული დღის ვადაში. რაიონული/საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილება საბოლოოა და გასაჩივრებას არ ექვემდებარება.

12. საარჩევნო კომისიის წევრის ან საარჩევნო კომისიის ხელმძღვანელი პირის უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტის შესახებ საარჩევნო კომისიისა და მისი თავმჯდომარის განკარგულების გამო, აგრეთვე უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტის გადაწყვეტილების მიუღებლობის გამო (ამ კანონის 21-ე მუხლით გათვალისწინებული საფუძვლის არსებობისას):

ა) სასამართლოში სარჩელის შეტანის უფლება აქვს საარჩევნო რეგისტრაციის მქონე პარტიის/საარჩევნო ბლოკს, არჩევნების დამკვირვებლის სტატუსის მქონე ორგანიზაციას, შესაბამისი ან ზემდგომი საარჩევნო კომისიის წევრს, რომელსაც ამ განკარგულებით შეუწყდა უფლებამისილება;

ბ) სარჩელი შეიტანება შესაბამის საოლქო სასამართლოში, თუ საქმე ეხება საქართველოს ცენტრალური ან საოლქო საარჩევნო კომისიის წევრს, და შესაბამის რაიონულ/საქალაქო სასამართლოში, თუ საქმე ეხება საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრს. სასამართლო სარჩელს განიხილავს და გადაწყვეტილებას იღებს მისი შეტანიდან 3 კალენდარული დღის ვადაში. საოლქო/რაიონული/საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილება საბოლოოა და გასაჩივრებას არ ექვემდებარება.

13. ქვემდგომი საარჩევნო კომისიის უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტის შესახებ ცესკოს განკარგულების გამო, აგრეთვე უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტის გადაწყვეტილების მიუღებლობის გამო:

ა) სასამართლოში სარჩელის შეტანის უფლება აქვს ცესკოს წევრს, საარჩევნო რეგისტრაციის მქონე პარტიის/საარჩევნო ბლოკის წარმომადგენელს ცესკოში, არჩევნების დამკვირვებლის სტატუსის

მქონე ორგანიზაციას, იმ კომისიის წევრთა ნახევარზე მეტს, რომელ კომისიასაც ვადამდე შეუწყდა უფლებამოსილება;

ბ) სარჩელი შეიტანება თბილისის საოლქო სასამართლოში, რომელიც სარჩელს განიხილავს და გადაწყვეტილებას იღებს მისი შეტანიდან 3 კალენდარული დღის ვადაში. საოლქო სასამართლოს გადაწყვეტილება საბოლოოა და გასაჩივრებას არ ექვემდებარება.

14. საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტიდან არჩევნებისთვის გამოყოფილი ფულადი სახსრების ამ კანონით დადგენილ ვადაში ცესკოს ანგარიშზე ჩაურიცხაობის გამო, ამ ვადის ამოწურვიდან 10 კალენდარული დღის ვადაში, საქართველოს უზენაეს სასამართლოში სარჩელის შეტანის უფლება აქვს ცესკოს. საქართველოს უზენაესი სასამართლო სარჩელს განიხილავს და გადაწყვეტილებას იღებს 3 კალენდარული დღის ვადაში.

15. პარტიის, საარჩევნო ბლოკისა და ამომრჩეველთა საინიციატივო ჯგუფის საარჩევნო რეგისტრაციისა და მათი წარმომადგენლების რეგისტრაციის გამო:

ა) სასამართლოში სარჩელის შეტანის უფლება აქვს: პარტიას, საარჩევნო ბლოკს, ამომრჩეველთა საინიციატივო ჯგუფის წარმომადგენელს ცესკოში (საქართველოს პრეზიდენტის არჩევნებისას), თუ ცესკომ რეგისტრაციაში არ გაატარა ეს პარტია, საარჩევნო ბლოკი, ამომრჩეველთა საინიციატივო ჯგუფი ან მათი წარმომადგენლები ან გააუქმა მათი რეგისტრაცია; ამომრჩეველთა საინიციატივო ჯგუფის წარმომადგენელს საოლქო საარჩევნო კომისიაში (ყველა არჩევნებისას, გარდა საქართველოს პრეზიდენტის არჩევნებისა), თუ საოლქო საარჩევნო კომისიამ რეგისტრაციაში არ გაატარა ეს საინიციატივო ჯგუფი ან მისი წარმომადგენელი ანდა გააუქმა მათი რეგისტრაცია; არჩევნებში დამოუკიდებლად მონაწილე პარტიას, საარჩევნო ბლოკს, ამომრჩეველთა საინიციატივო ჯგუფის წარმომადგენელს ცესკოში (საქართველოს პრეზიდენტის არჩევნებისას), არჩევნების დამკვირვებლის სტატუსის მქონე სულ ცოტა 2 პირს (რომლებიც დამკვირვებლებად დაინიშნენ ცესკოში), თუ მათ მიაჩნიათ, რომ პარტია, საარჩევნო ბლოკი ან ამომრჩეველთა საინიციატივო ჯგუფი რეგისტრაციაში გატარდა საარჩევნო კანონმდებლობის მოთხოვნათა დარღვევით; არჩევნებში დამოუკიდებლად მონაწილე პარტიას, საარჩევნო ბლოკს, ამომრჩეველთა საინიციატივო ჯგუფის წარმომადგენელს საოლქო საარჩევნო კომისიაში (ყველა არჩევნებისას, გარდა საქართველოს პრეზიდენტის არჩევნებისა), არჩევნების დამკვირვებლის სტატუსის მქონე სულ ცოტა 2 პირს (რომლებიც დამკვირვებლებად დაინიშნენ საოლქო საარჩევნო კომისიაში), თუ მათ მიაჩნიათ, რომ ამომრჩეველთა საინიციატივო ჯგუფი რეგისტრაციაში გატარდა საარჩევნო კანონმდებლობის მოთხოვნათა დარღვევით;

ბ) სარჩელი ცესკოს თავმჯდომარის განკარგულების გამო შეიტანება საქართველოს უზენაეს სასამართლოში განკარგულების გამოცემიდან 3 კალენდარული დღის ვადაში, თუ საქმე ეხება პარტიის ან საინიციატივო ჯგუფის რეგისტრაციას, და 2 დღის ვადაში, თუ საქმე ეხება საარჩევნო ბლოკის რეგისტრაციას. საქართველოს უზენაესი სასამართლო სარჩელს განიხილავს და გადაწყვეტილებას იღებს 3 კალენდარული დღის ვადაში;

გ) სარჩელი საოლქო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის განკარგულების გამო შეიტანება შესაბამის რაიონულ/საქალაქო სასამართლოში განკარგულების გამოცემიდან 2 კალენდარული დღის ვადაში. სასამართლო სარჩელს განიხილავს და გადაწყვეტილებას იღებს 3 კალენდარული დღის ვადაში. რაიონული/საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილება საბოლოოა და გასაჩივრებას არ ექვემდებარება.

16. საქართველოს პრეზიდენტობის კანდიდატის, არჩევნებში დამოუკიდებლად მონაწილე პარტიის/საარჩევნო ბლოკის მიერ წარდგენილი პარტიული სიის, სიაში შეყვანილი ცალკეული კანდიდატებისა და ერთმანდატიან საარჩევნო ოლქში წარდგენილი კანდიდატის რეგისტრაციის შესახებ საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის განკარგულების გამო:

ა) სასამართლოში სარჩელის შეტანის უფლება აქვთ: პარტიას, საარჩევნო ბლოკს, მაჟორიტარ კანდიდატს, ამომრჩეველთა საინიციატივო ჯგუფის წარმომადგენელს ცესკოში (საქართველოს პრეზიდენტის არჩევნებისას), თუ ცესკომ რეგისტრაციაში არ გაატარა საქართველოს პრეზიდენტობის კანდიდატი, პარტიის/საარჩევნო ბლოკის მიერ წარდგენილი პარტიული სია, სიაში შეყვანილი ცალკეული კანდიდატები ან ერთმანდატიან საარჩევნო ოლქში წარდგენილი კანდიდატი, ხოლო საოლქო საარჩევნო კომისიამ რეგისტრაციაში არ გაატარა ადგილობრივი თვითმმართველობის არჩევნებისას პარტიის/საარჩევნო ბლოკის მიერ წარდგენილი კანდიდატები ანდა ამ კომისიებმა

გააუქმეს მათი რეგისტრაცია; მაჟორიტარ კანდიდატს, ამომრჩეველთა საინიციატივო ჯგუფის წარმომადგენელს საოლქო საარჩევნო კომისიაში (ყველა არჩევნებისას, გარდა საქართველოს პრეზიდენტის არჩევნებისა), თუ საოლქო საარჩევნო კომისიამ რეგისტრაციაში არ გაატარა ამომრჩეველთა საინიციატივო ჯგუფის მიერ წარდგენილი კანდიდატი ან გააუქმა მისი რეგისტრაცია; საარჩევნო რეგისტრაციის მქონე არჩევნებში დამოუკიდებლად მონაწილე პარტიას, რეგისტრირებულ საარჩევნო ბლოკს, ამომრჩეველთა რეგისტრირებული საინიციატივო ჯგუფის წარმომადგენელს ცესკოში (საქართველოს პრეზიდენტის არჩევნებისას), არჩევნების დამკვირვებლის სტატუსის მქონე სულ ცოტა 2 პირს (რომლებიც დამკვირვებლებად დაინიშნენ ცესკოში), თუ მათ მიაჩნიათ, რომ ცესკომ პარტიული სია ან სიაში შეყვანილი ცალკეული კანდიდატები რეგისტრაციაში გაატარა საარჩევნო კანონმდებლობის მოთხოვნათა დარღვევით; საარჩევნო რეგისტრაციის მქონე არჩევნებში დამოუკიდებლად მონაწილე პარტიას, რეგისტრირებულ საარჩევნო ბლოკს, ამომრჩეველთა რეგისტრირებული საინიციატივო ჯგუფის წარმომადგენელს საოლქო საარჩევნო კომისიაში (ყველა არჩევნებისას, გარდა საქართველოს პრეზიდენტის არჩევნებისა), არჩევნების დამკვირვებლის სტატუსის მქონე სულ ცოტა 2 პირს (რომლებიც დამკვირვებლებად დაინიშნენ საოლქო საარჩევნო კომისიაში), თუ მათ მიაჩნიათ, რომ საოლქო საარჩევნო კომისიამ კანდიდატი რეგისტრაციაში გაატარა საარჩევნო კანონმდებლობის მოთხოვნათა დარღვევით;

ბ) საარჩელი ცესკოს თავმჯდომარის განკარგულების გამო შეიტანება საქართველოს უზენაეს სასამართლოში, ხოლო საოლქო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის განკარგულების გამო – შესაბამის საოლქო სასამართლოში განკარგულების გამოცემიდან 2 კალენდარული დღის ვადაში. სასამართლო გადაწყვეტილებას იღებს სარჩელის შეტანიდან 3 კალენდარული დღის ვადაში. საქართველოს უზენაესი სასამართლოსა და საოლქო სასამართლოს გადაწყვეტილება საბოლოოა და გასაჩივრებას არ ექვემდებარება.

17. აღგილობრივი და საერთაშორისო დამკვირვებელი ორგანიზაციების რეგისტრაციის შესახებ ცესკოს განკარგულების გამო:

ა) სასამართლოში სარჩელის შეტანის უფლება აქვს: ზემოაღნიშნულ ორგანიზაციას, თუ ცესკომ იგი არ გაატარა რეგისტრაციაში; საარჩევნო რეგისტრაციის მქონე პარტიას/საარჩევნო ბლოკს, ამომრჩეველთა რეგისტრირებული საინიციატივო ჯგუფის წარმომადგენელს ცესკოში, დამკვირვებლის სტატუსის მქონე რეგისტრირებულ ორგანიზაციას, თუ მათ მიაჩნიათ, რომ დამკვირვებელი ორგანიზაცია რეგისტრაციაში გატარდა საარჩევნო კანონმდებლობის მოთხოვნათა დარღვევით;

ბ) საარჩელი შეიტანება თბილისის საოლქო სასამართლოში განკარგულების გამოცემიდან 3 კალენდარული დღის ვადაში. საოლქო სასამართლო გადაწყვეტილებას იღებს საარჩელის შეტანიდან 3 კალენდარული დღის ვადაში. საოლქო სასამართლოს გადაწყვეტილება საბოლოოა და გასაჩივრებას არ ექვემდებარება.

18. აღგილობრივი დამკვირვებელი ორგანიზაციის რეგისტრაციის შესახებ საოლქო საარჩევნო კომისიის განკარგულების გამო:

ა) სასამართლოში სარჩელის შეტანის უფლება აქვს: ზემოაღნიშნულ ორგანიზაციას, თუ საოლქო საარჩევნო კომისიამ იგი არ გაატარა რეგისტრაციაში; საარჩევნო რეგისტრაციის მქონე პარტიის/ საარჩევნო ბლოკის, ამომრჩეველთა რეგისტრირებული საინიციატივო ჯგუფის წარმომადგენელს ამ საოლქო საარჩევნო კომისიაში, დამკვირვებლის სტატუსის მქონე რეგისტრირებულ ორგანიზაციას, თუ მათ მიაჩნიათ, რომ დამკვირვებელი ორგანიზაცია რეგისტრაციაში გატარდა საარჩევნო კანონმდებლობის მოთხოვნათა დარღვევით;

ბ) სარჩელი შეიტანება შესაბამის საოლქო სასამართლოში განკარგულების გამოცემიდან 3 კალენდარული დღის ვადაში. საოლქო სასამართლო გადაწყვეტილებას იღებს სარჩელის შეტანიდან 3 კალენდარული დღის ვადაში. საოლქო სასამართლოს გადაწყვეტილება საბოლოოა და გასაჩივრებას არ ექვემდებარება.

19. პრესისა და მასობრივი ინფორმაციის სხვა სამუალებათა წარმომადგენლების აკრედიტაციის შესახებ საარჩევნო კომისიის მდივნის განკარგულების გამო:

ა) სასამართლოში სარჩელის შეტანის უფლება აქვს პრესისა და მასობრივი ინფორმაციის სხვა სამუალებათა წარმომადგენელს, რომლის განცხადება აკრედიტაციის თაობაზე არ დაკმაყოფილა საარჩევნო კომისიამ, საარჩევნო რეგისტრაციის მქონე პარტიას/ საარჩევნო ბლოკს, ამომრჩეველთა

საინიციატივო ჯგუფის წარმომადგენელს ამ საარჩევნო კომისიაში, არჩევნების დამკვირვებლის სტატუსის მქონე ორგანიზაციას;

ბ) სარჩელი ცესკოს მდივნის განკარგულების გამო შეიტანება თბილისის საოლქო სასამართლოში, ხოლო საოლქო საარჩევნო კომისიის მდივნის განკარგულების გამო – შესაბამის რაიონულ/საქალაქო სასამართლოში მისი გამოცემიდან 2 კალენდარული დღის ვადაში. სასამართლო გადაწყვეტილებას იღებს სარჩელის შეტანიდან 3 კალენდარული დღის ვადაში. საოლქო სასამართლოსა და რაიონული/საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილება საბოლოოა და გასაჩივრებას არ ექვემდებარება.

20. ამ კანონის 73-ე მუხლის მე-9 პუნქტით დადგენილი წინასაარჩევნო კამპანიის წესის დარღვევის გამო:

ა) სასამართლოში სარჩელის შეტანის უფლება აქვს: პარტიას, საარჩევნო ბლოკს, ამომრჩეველთა საინიციატივო ჯგუფის წარმომადგენელს ცენტრალურ საარჩევნო კომისიაში (საქართველოს პრეზიდენტის არჩევნებისას), არჩევნების დამკვირვებლის სტატუსის მქონე ორგანიზაციას, საარჩევნო კომისიას, თუ სარჩელი ეხება პარტიის, საარჩევნო ბლოკის ან საქართველოს პრეზიდენტობის კანდიდატის მიერ ზემოაღნიშნული წესის დარღვევას; პარტიას, საარჩევნო ბლოკს, მაჟორიტარ კანდიდატს, არჩევნების დამკვირვებლის სტატუსის მქონე ორგანიზაციას, საარჩევნო კომისიას, თუ სარჩელი ეხება ერთ- ან მრავალმანდატიან საარჩევნო ოლქში წარდგენილი კანდიდატის მიერ ზემოაღნიშნული წესის დარღვევას;

ბ) სარჩელი შეიტანება შესაბამის საოლქო სასამართლოში, თუ საქმე ეხება პარტიის, საარჩევნო ბლოკის ან საქართველოს პრეზიდენტობის კანდიდატის მიერ ზემოაღნიშნული წესის დარღვევას. საოლქო სასამართლო სარჩელს განიხილავს და გადაწყვეტილებას იღებს მისი შეტანიდან 3 კალენდარული დღის ვადაში. საოლქო სასამართლოს გადაწყვეტილება 3 დღის ვადაში შეიძლება გასაჩივრდეს საქართველოს უზენაეს სასამართლოში, რომელიც გადაწყვეტილებას იღებს სარჩელის მიღებიდან 3 კალენდარული დღის ვადაში;

გ) სარჩელი შეიტანება შესაბამის რაიონულ/საქალაქო სასამართლოში, თუ საქმე ეხება ერთ- ან მრავალმანდატიან საარჩევნო ოლქში წარდგენილი კანდიდატის მიერ ზემოაღნიშნული წესის დარღვევას. რაიონული/საქალაქო სასამართლო სარჩელს განიხილავს და გადაწყვეტილებას იღებს მისი შეტანიდან 3 კალენდარული დღის ვადაში. რაიონული/საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილება 3 დღის ვადაში შეიძლება გასაჩივრდეს შესაბამის საოლქო სასამართლოში, რომელიც გადაწყვეტილებას იღებს სარჩელის მიღებიდან 3 კალენდარული დღის ვადაში. საოლქო სასამართლოს გადაწყვეტილება საბოლოოა და გასაჩივრებას არ ექვემდებარება.

21. პრესისა და მასობრივი ინფორმაციის სხვა საშუალებათა მიერ ამ კანონის 73-ე მუხლის მე-11 და მე-13 – მე-17 პუნქტების დებულებათა დარღვევის გამო:

ა) სასამართლოში სარჩელის შეტანის უფლება აქვს საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრულ პირს;

ბ) სარჩელი შეიტანება შესაბამის საოლქო სასამართლოში, თუ საქმე ეხება მასობრივი ინფორმაციის საშუალებას, რომლის ინფორმაციაც ვრცელდება ერთი ან რამდენიმე საარჩევნო ოლქის ტერიტორიაზე, და საქართველოს უზენაეს სასამართლოში, თუ მისი ინფორმაცია ვრცელდება საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე. სასამართლო სარჩელს განიხილავს და გადაწყვეტილებას იღებს მისი შეტანიდან 3 კალენდარული დღის ვადაში. სასამართლოს გადაწყვეტილება საბოლოოა და გასაჩივრებას არ ექვემდებარება.

22. ამ კანონის 76-ე მუხლის დებულებათა დარღვევის შემთხვევაში საარჩევნო კომისიის განკარგულების გამო:

ა) სასამართლოში სარჩელის შეტანის უფლება აქვთ: კანდიდატის წარმდგენ პარტიასა და თვით კანდიდატს, რომლის შესახებაც გამოიცა განკარგულება; საარჩევნო რეგისტრაციის მქონე სხვა პარტიის, საარჩევნო ბლოკის, ამომრჩეველთა საინიციატივო ჯგუფის წარმომადგენელს ცესკოში (საქართველოს პრეზიდენტის არჩევნებისას), არჩევნების დამკვირვებლის სტატუსის მქონე ორგანიზაციას, ამომრჩეველთა საინიციატივო ჯგუფის წარმომადგენელს საოლქო საარჩევნო კომისიაში (თუ საქმე ეხება მაჟორიტარი კანდიდატის საკითხს), თუ კომისიამ არ დაადასტურა ზემოაღნიშნული დარღვევა;

ბ) სარჩელი შეიტანება შესაბამის საოლქო სასამართლოში, თუ საქმე ეხება ცესკოს განკარგულებას. საოლქო სასამართლო სარჩელს განიხილავს და გადაწყვეტილებას იღებს მისი

შეტანიდან 3 კალენდარული დღის ვადაში. საოლქო სასამართლოს გადაწყვეტილება 3 დღის ვადაში შეიძლება გასაჩივრდეს საქართველოს უზენაეს სასამართლოში, რომელიც გადაწყვეტილებას იღებს სარჩელის მიღებიდან 3 კალენდარული დღის ვადაში;

ვ) სარჩელი შეიტანება შესაბამის რაიონულ/საქალაქო სასამართლოში, თუ საქმე ეხება საოლქო საარჩევნო კომისიის განკარგულებას. რაიონული/საქალაქო სასამართლო სარჩელს განიხილავს და გადაწყვეტილებას იღებს მისი შეტანიდან 3 კალენდარული დღის ვადაში. რაიონული/საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილება 3 დღის ვადაში შეიძლება გასაჩივრდეს შესაბამის საოლქო სასამართლოში, რომელიც გადაწყვეტილებას იღებს სარჩელის მიღებიდან 3 კალენდარული დღის ვადაში. საოლქო სასამართლოს გადაწყვეტილება საბოლოოა და გასაჩივრებას არ ექვემდებარება.

23. კენჭისყრის დღის განმავლობაში და კენჭისყრის შედეგების შეჯამების დროს საუბნო საარჩევნო კომისიისა და მის ცალკეულ წევრთა მოქმედებისა და გადაწყვეტილებათა (გარდა კენჭისყრის შედეგების შემაჯამებელი ოქმის შედგენისა და მისი დამტკიცებისა) გამო:

ა) სასამართლოში სარჩელის შეტანის უფლება აქვთ: პარტიის, საარჩევნო ბლოკის, ამომრჩეველთა საინიციატივო ჯგუფის წარმომადგენელს საუბნო ან ზემდგომ საოლქო საარჩევნო კომისიაში, არჩევნების დამკვირვებლის სტატუსის მქონე ორგანიზაციის დამკვირვებელს საუბნო ან ზემდგომ საოლქო საარჩევნო კომისიაში, ზემდგომ საარჩევნო კომისიასა და მის თავმჯდომარეს;

ბ) სარჩელი შეიტანება შესაბამის რაიონულ/საქალაქო სასამართლოში არა უგვიანეს კენჭისყრის დღის მომდევნო დღისა, ხოლო სასამართლო გადაწყვეტილებას იღებს სარჩელის შეტანიდან არა უგვიანეს მომდევნო დღისა. სასამართლოს გადაწყვეტილება საბოლოოა და გასაჩივრებას არ ექვემდებარება.

24. საუბნო საარჩევნო კომისიის შემაჯამებელი ოქმისა და მისი დამტკიცების შესახებ საუბნო საარჩევნო კომისიის განკარგულების (ზემდგომ საოლქო საარჩევნო კომისიაში მისი გასაჩივრების შემდეგ), აგრეთვე ზემდგომი საოლქო საარჩევნო კომისიის შესაბამისი განკარგულების გამო:

ა) სასამართლოში სარჩელის შეტანის უფლება აქვს საარჩევნო რეგისტრაციის მქონე პარტიის/საარჩევნო ბლოკის, ამომრჩეველთა საინიციატივო ჯგუფის წარმომადგენელს შესაბამის საოლქო საარჩევნო კომისიაში, არჩევნების დამკვირვებლის სტატუსის მქონე ორგანიზაციას;

ბ) სარჩელი შეიტანება შესაბამის რაიონულ/საქალაქო სასამართლოში საოლქო საარჩევნო კომისიის მიერ განკარგულების გამოცემიდან 2 კალენდარული დღის ვადაში. რაიონული/საქალაქო სასამართლო გადაწყვეტილებას იღებს სარჩელის შეტანიდან 3 კალენდარული დღის ვადაში. რაიონული/საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩივრდეს გადაწყვეტილების გამოტანიდან 2 კალენდარული დღის ვადაში საოლქო სასამართლოში, რომელიც გადაწყვეტილებას იღებს 3 კალენდარული დღის ვადაში. საოლქო სასამართლოს გადაწყვეტილება საბოლოოა და გასაჩივრებას არ ექვემდებარება;

გ) სასამართლოში სარჩელის შეტანის შემთხვევაში სასამართლო ვალდებულია დაუყოვნებლივ აცნობოს შესაბამის საოლქო საარჩევნო კომისიას სარჩელის მიღების, ხოლო გადაწყვეტილების გამოტანის შემდეგ – გადაწყვეტილების შესახებ. თუ მან დააკმაყოფილა სარჩელი, მიღებული გადაწყვეტილება მომდევნო დღის 12 საათამდე უნდა გადაეცეს მოსარჩელეს.

25. საარჩევნო უბანში კენჭისყრის შედეგების ბათილად ცნობის ან არცნობის შესახებ საოლქო საარჩევნო კომისიის განკარგულების გამო:

ა) სასამართლოში სარჩელის შეტანის უფლება აქვთ: პარტიის, საარჩევნო ბლოკის, ამომრჩეველთა საინიციატივო ჯგუფის წარმომადგენელს, მაჟორიტარ კანდიდატსა და არჩევნების დამკვირვებლის სტატუსის მქონე ორგანიზაციის დამკვირვებელს შესაბამის საოლქო საარჩევნო კომისიაში, აგრეთვე ცესკოს;

ბ) სარჩელი შეიტანება შესაბამის რაიონულ/საქალაქო სასამართლოში საოლქო საარჩევნო კომისიის განკარგულების გამოცემიდან 2 კალენდარული დღის ვადაში. რაიონული/საქალაქო სასამართლო გადაწყვეტილებას იღებს სარჩელის შეტანიდან 2 კალენდარული დღის ვადაში. რაიონული/საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილება შეიძლება გასაჩივრდეს გადაწყვეტილების გამოტანიდან 2 კალენდარული დღის ვადაში საოლქო სასამართლოში, რომელიც გადაწყვეტილებას იღებს 3 კალენდარული დღის ვადაში. საოლქო სასამართლოს გადაწყვეტილება საბოლოოა და გასაჩივრებას არ ექვემდებარება;

გ) სასამართლოში სარჩელის შეტანის შემთხვევაში სასამართლო ვალდებულია დაუყოვნებლივ აცნობოს შესაბამის საოლქო საარჩევნო კომისიას სარჩელის მიღების, ხოლო გადაწყვეტილების

გამოტანის შემდეგ – გადაწყვეტილების შესახებ. რაიონული სასამართლოს გადაწყვეტილება მოქმედენო დღის 12 საათამდე უნდა გადაეცეს მოსარჩელეს. საოლქო სასამართლოს გადაწყვეტილება, თუ მან დააკმაყოფილა სარჩელი, მომდევნო დღის 12 საათამდე უნდა გადაეცეს მოსარჩელეს.

26. არჩევნების ჩატარებულად ან არჩატარებულად გამოცხადების შესახებ ცესკოს განკარგულების გამო:

ა) სასამართლომი სარჩელის შეტანის უფლება აქვთ: არჩევნებში დამოუკიდებლად მონაწილე პარტიას, საარჩევნო ბლოკს, ამომრჩეველთა საინიციატიო ჯგუფის წარმომადგენელს ცესკომი (საქართველოს პრეზიდენტის არჩევნებისას), ამომრჩეველთა საინიციატიო ჯგუფის წარმომადგენელს საოლქო საარჩევნო კომისიაში (თუ საქმე ეხება საარჩევნო ოლქს), მაჟორიტარ კანდიდატსა და არჩევნების დამკვირვებლის სტატუსის მქონე ორგანიზაციას;

ბ) სარჩელი შეიტანება საქართველოს უზენაეს სასამართლოში ცესკოს განკა-რგულების გამოცემიდან 2 კალენდარული დღის ვადაში, რომელიც გადაწყვეტილებას იღებს სარჩელის შეტანიდან 3 კალენდარული დღის ვადაში;

გ) სასამართლომი სარჩელის შეტანის შემთხვევაში სასამართლო ვალდებულია დაუყოვნებლივ აცნობოს ცესკოს სარჩელის მიღების, ხოლო გადაწყვეტილების გამოტანის შემდეგ – გადაწყვეტილების შესახებ. თუ მან დაკმაყოფილა სარჩელი, მიღებული გადაწყვეტილება მომდევნო დღის 12 საათამდე უნდა გადაეცეს მოსარჩელეს.

27. საოლქო საარჩევნო კომისიის შემაჯამებელი ოქმისა და მისი დამტკიცების შესახებ საოლქო საარჩევნო კომისიის განკარგულების გამო:

ა) სასამართლომი სარჩელის შეტანის უფლება აქვთ: არჩევნებში დამოუკიდებლად მონაწილე პარტიას, საარჩევნო ბლოკს, ამომრჩეველთა საინიციატიო ჯგუფის წარმომადგენელს საოლქო საარჩევნო კომისიაში, მაჟორიტარ კანდიდატსა და არჩევნების დამკვირვებლის სტატუსის მქონე ორგანიზაციას;

ბ) სარჩელი შეიტანება შესაბამის საოლქო სასამართლომი საოლქო საარჩევნო კომისიის განკარგულების გამოცემიდან 2 კალენდარული დღის ვადაში. საოლქო სასამართლო გადაწყვეტილებას იღებს სარჩელის შეტანიდან 3 კალენდარული დღის ვადაში. საოლქო სასამართლოს გადაწყვეტილება საბოლოოა და გასაჩივრებას არ ექვემდებარება;

გ) სასამართლომი სარჩელის შეტანის შემთხვევაში სასამართლო ვალდებულია დაუყოვნებლივ აცნობოს შესაბამის საოლქო საარჩევნო კომისიასა და ცესკოს სარჩელის მიღების, ხოლო გადაწყვეტილების გამოტანის შემდეგ – გადაწყვეტილების შესახებ. თუ მან დაკმაყოფილა სარჩელი, მიღებული გადაწყვეტილება მომდევნო დღის 12 საათამდე უნდა გადაეცეს მოსარჩელეს.

28. ცესკოს არჩევნების შედეგების შემაჯამებელი ოქმის დამტკიცების შესახებ ცესკოს განკარგულების გამო:

ა) სასამართლომი სარჩელის შეტანის უფლება აქვთ: არჩევნებში დამოუკიდებლად მონაწილე პარტიას, საარჩევნო ბლოკს, ამომრჩეველთა საინიციატიო ჯგუფის წარმომადგენელს შესაბამის საოლქო საარჩევნო კომისიაში, ამომრჩეველთა საინიციატიო ჯგუფის წარმომადგენელს ცესკომი (საქართველოს პრეზიდენტის არჩევნებისას), მაჟორიტარ კანდიდატსა და არჩევნების დამკვირვებლის სტატუსის მქონე ორგანიზაციას;

ბ) სარჩელი შეიტანება საქართველოს უზენაეს სასამართლოში, ცესკოს განკარგულების გამოცემიდან 3 კალენდარული დღის ვადაში. უზენაესი სასამართლო გადაწყვეტილებას იღებს სარჩელის შეტანიდან 5 კალენდარული დღის ვადაში;

გ) უზენაესი სასამართლო ვალდებულია დაუყოვნებლივ აცნობოს ცესკოს სარჩელის მიღების, ხოლო გადაწყვეტილების გამოტანის შემდეგ – ამ გადაწყვეტილების შესახებ. თუ მან დაკმაყოფილა სარჩელი, ეს გადაწყვეტილება მომდევნო დღის 12 საათამდე უნდა გადაეცეს მოსარჩელეს.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)
(საქართველოს 2003 წლის 28 ნოემბრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №31, მუხ. 232)
(საქართველოს 2004 წლის 12 ოქტომბრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2004 წ, №30, მუხ. 140)

თავი XII

საქართველოს პარლამენტის არჩევნები

მუხლი 90. საქართველოს პარლამენტის რჩევნების დანიშვნა

1. საქართველოს პარლამენტის მორიგი არჩევნები ტარდება მისი უფლებამოსილების ვადის გასვლამდე არა უგვიანეს 15 დღისა.

2. არჩევნების თარიღს ნიშნავს საქართველოს პრეზიდენტი არჩევნებამდე არა უგვიანეს 60 დღისა.

3. თუ არჩევნების ვადა ემთხვევა საგანგებო ან საომარ მდგომარეობას, არჩევნები ტარდება ამ მდგომარეობის გაუქმებიდან არა უგვიანეს 60 დღისა.

მუხლი 91. საქართველოს პარლამენტის უფლებამოსილების ვადა. პარლამენტის შემადგენლობა

1. საქართველოს პარლამენტი აირჩევა 4 წლის ვადით.

2. საქართველოს პარლამენტის 150 წევრი აირჩევა პარტიული სიებით, პროპორციული, ხოლო 85 წევრი – მაჟორიტარული საარჩევნო სისტემის საფუძველზე.

მუხლი 92. პასიური საარჩევნო უფლება

1. საქართველოს პარლამენტის წევრად შეიძლება აირჩეს საარჩევნო უფლების მქონე საქართველოს მოქალაქე 25 წლის ასაკიდან, რომელსაც საქართველოში მუდმივად უცხოვრია არანაკლებ 10 წლისა და იცის ქართული ენა.

2. საქართველოს პარლამენტის წევრად არ შეიძლება აირჩეს მოქალაქე, რომელსაც უკანასკნელი 2 წლის განმაელობაში არ უცხოვრია საქართველოში და არც ერთ ქვეყანაში არ დგას საქართველოს საკონსულო აღრიცხვაზე.

3. საქართველოს პარლამენტის წევრად არ შეიძლება აირჩეს ნარკომანი ან ნარკოტიკის მომხმარებელი, ხოლო თუ ეს პირი შესაბამისმა საარჩევნო კომისიამ არჩეულად გამოაცხადა, საქართველოს პარლამენტს უფლება არა აქვს ცნოს მისი უფლებამოსილება.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)

მუხლი 93. საქართველოს პარლამენტის არჩევნებში მონაწილეობის უფლება

საქართველოს პარლამენტის არჩევნებში მონაწილეობის უფლება აქვთ მესაბამის საარჩევნო კომისიაში რეგისტრირებულ პარტიას, საარჩევნო ბლოკს და მაჟორიტარ კანდიდატს.

მუხლი 94. საქართველოს პარლამენტის წევრობის კანდიდატის სტატუსის შეუთავსებლობა თანამდებობრივ მდგომარეობასთან

საქართველოს პარლამენტის წევრობის კანდიდატად რეგისტრაციის მიზნით მესაბამისი საარჩევნო კომისიისთვის განცხადებით მიმართვამდე, მაგრამ არჩევნების დღემდე არა უგვიანეს 42-ე დღისა, დაკავებული თანამდებობიდან უნდა გადადგნენ და განთავისუფლდნენ მემდეგი თანამდებობის პირები:

ა) საქართველოს პრეზიდენტი;

ბ) საქართველოს, აგრეთვე ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრები, სამთავრობო და სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულებათა ხელმძღვანელები და მათი მოადგილეები;

გ) საქართველოს უმაღროების საბჭოს წევრები;

დ) საქართველოს ეროვნული ბანკის საბჭოს წევრები;

ე) საქართველოს კონტროლის პალატის თავმჯდომარე და მისი მოადგილეები;

ვ) საქართველოს პარლამენტის აპარატის უფროსი;

ზ) საქართველოს პრეზიდენტის რწმუნებულები და მათი მოადგილეები;

თ) რაიონის, ქალაქის, ქალაქის რაიონის აღგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის ორგანოთა ხელმძღვანელები და მათი მოადგილეები;

ი) საქართველოს შინაგან საქმეთა, თავდაცვისა და სახელმწიფო უმაღროების სამინისტროების, საქართველოს დაბვერვისა და სახელმწიფო საზღვრის დაცვის სახელმწიფო დეპარტამენტებისა და სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახურის ოფიცრები;

კ) მოსამართლეები;

ლ) საქართველოს სახალხო დამცველი და მისი მოადგილე;

მ) საქართველოს პრეზიდენტის სათათბირო ორგანოს წევრები (რომლებიც არ არიან პარლამენტის წევრები);

ნ) საქართველოს პრეზიდენტის თანამშემწეები;

ო) აუდიტორული საქმიანობის საბჭოს წევრები;

პ) საქართველოს ფასიანი ქაღალდების ეროვნული კომისიის, ბუღალტრული აღრიცხვის სტანდარტების, ენერგეტიკის მარეგულირებელი ეროვნული კომისიისა და სხვა მარეგულირებელი ეროვნული კომისიების წევრები;

ჟ) თანამდებობის პირთა ქონებრივი და საფინანსო მდგომარეობის საინფორმაციო ბიუროს თავმჯდომარე და მოადგილეები;

რ) პროკურორები, მათი მოადგილეები, თანამშემწეები და გამომძიებლები.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)

თავი XIII

საქართველოს პარლამენტის არჩევნებში მონაწილე საარჩევნო სუბიექტების რეგისტრაცია

მუხლი 95. პარტიებისა და საარჩევნო ბლოკების საარჩევნო რეგისტრაცია

1. საქართველოს პარლამენტის არჩევნებში მონაწილეობის უფლების მისაღებად პარტიამ მისი ხელმძღვანელი პირის (პირების) მიერ ხელმოწერილი სათანადო განცხადებით უნდა მიმართოს საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარეს:

ა) პარლამენტის არჩევნების დანიშვნის შემდეგ, არჩევნების დღემდე არა უგვიანეს 57-ე დღისა, თუ მას არჩევნების დანიშვნის დღისთვის ჰყავს წარმომადგენელი საქართველოს პარლამენტში;

ბ) საპარლამენტო არჩევნების წლის 1 იანვრიდან 1 აგვისტომდე, თუ მას არ ყავს წარმომადგენელი საქართველოს პარლამენტში.

2. განცხადებას უნდა დაერთოს პარტიის რეგისტრაციის მოწმობა და წესდება ან მათი ნოტარიულად დამოწმებული ასლები.

3. განცხადებაში უნდა აღინიშნოს პარტიის:

ა) სახელწოდება და, თუ გამოიყენება, მისი შემოკლებული ფორმა ან/და აბრევიატურა, რომლითაც იგი მონაწილეობს არჩევნებში;

ბ) ხელმძღვანელი პირის (პირების) გვარი, სახელი, მისამართი (რეგისტრაციის ადგილის მიხედვით), ტელეფონის ნომერი და მისი (მათი) ხელმოწერის ნიმუში;

გ) წარმომადგენლის გვარი, სახელი, მისამართი (რეგისტრაციის ადგილის მიხედვით), ტელეფონის ნომერი და მისი უფლებამოსილების ფარგლები;

დ) რამდენიმე ხელმძღვანელის არსებობისას – საარჩევნო პროცესთან დაკავშირებულ ურთიერთობებში თითოეულის უფლებამოსილების ფარგლები.

4. ამ მუხლის მე-3 პუნქტის „ა" ქვეპუნქტში მითითებული სახელწოდება, მისი შემოკლებული ფორმა და აბრევიატურა არ უნდა ემთხვეოდეს:

ა) საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს მიერ რეგისტრირებული სხვა პარტიის ოფიციალურ სახელწოდებას, მის შემოკლებულ ფორმასა და აბრევიატურას (თუ ემთხვევა, პარტიას არა აქვს მისი გამოყენების უფლება);

ბ) იმ საარჩევნო ბლოკის სახელწოდებას, მის შემოკლებულ ფორმასა და აბრევიატურას, რომლითაც იგი მონაწილეობს არჩევნებში, თუ ამ ბლოკის განცხადება ცესკოს უფრო ადრე წარედგინა (თუ ემთხვევა, პარტიას არა აქვს მისი გამოყენების უფლება);

გ) ბოლო საპარლამენტო არჩევნებში სხვა პარტიის/საარჩევნო ბლოკის მიერ გამოყენებულ სახელწოდებას, მის შემოკლებულ ფორმასა და აბრევიატურას, თუ ამაზე არ არსებობს მისი თანხმობა.

5. ამ მუხლის პირველი პუნქტის „ბ" ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში ცესკოს სათანადო სამსახური განცხადების მიღებისთანავე პარტიის წარმომადგენელს აძლევს მსარდამჭერთა სიის ნიმუშს.

6. ცესკოს სათანადო სამსახური ამოწმებს განცხადებასა და თანდართულ საბუთებს და არა უგვიანეს კომისიაში განცხადების შეტანის მომდევნო დღისა დასკვნას წარუდგენს ცესკოს თავმჯდომარეს.

7. ამ მუხლის პირველი პუნქტის „ა" ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, ამ მუხლის მე-6 პუნქტში აღნიშნული დასკვნის წარდგენიდან არა უგვიანეს მომდევნო დღისა, ცესკოს თავმჯდომარე:

ა) საარჩევნო რეგისტრაციაში გააგარებს პარტიასა და მის წარმომადგენელს, თუ წარდგენილი განცხადება და თანდართული საბუთები შეესაბამება ამ კანონით დადგენილ მოთხოვნებს;

ბ) წერილობით აცნობებს პარტიის წარმომადგენელს ამ კანონით დადგენილ მოთხოვნებთან განცხადებისა და თანდართული საბუთების შეუსაბამობის შესახებ (შეუსაბამობის მითითებით), თუ არსებობს ასეთი შეუსაბამობა, და მას 3 დღე ეძლევა განცხადებისა და საბუთების სრულყოფისთვის.

8. ამ მუხლის მე-7 პუნქტის „ბ" ქვეპუნქტში აღნიშნული შესწორებული განცხადებისა და საბუთების შემოწმება და საარჩევნო რეგისტრაციის საკითხის გადაწყვეტა ხდება მათი წარდგენიდან 2 დღეში. თუ შესწორებული განცხადება და საბუთები შეესაბამება ამ კანონით დადგენილ მოთხოვნებს, ცესკოს თავმჯდომარე საარჩევნო რეგისტრაციაში გააგარებს პარტიასა და მის წარმომადგენელს, წინააღმდეგ შემთხვევაში, იგი იმავე ვადაში გამოსცემს განკარგულებას საარჩევნო რეგისტრაციაზე უარის თქმის შესახებ (განკარგულებაში მუსგად უნდა აღინიშნოს რეგისტრაციაზე უარის თქმის მიზეზები და ამ კანონის ის ნორმები, რომელთა დაუკმაყოფილებლობამაც გამოიწვია უარის თქმა). ეს განკარგულება პარტიის წარმომადგენელს დაუყოვნებლივ ეცნობება და მოთხოვნისთანავე გადაეცემა.

9. ამ მუხლის პირველი პუნქტის „ბ" ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში, ამ მუხლის მე-6 პუნქტში აღნიშნული დასკვნის წარდგენიდან არა უგვიანეს მე-3 დღისა, ცესკოს თავმჯდომარე წერილობით აცნობებს პარტიის წარმომადგენელს ამ კანონით დადგენილ მოთხოვნებთან განცხადებისა და თანდართული საბუთების შეუსაბამობის შესახებ (შეუსაბამობის მითითებით), თუ არსებობს ასეთი შეუსაბამობა. შესწორებული განცხადება და საბუთები ცესკოს უნდა დაუბრუნდეს 3 დღის ვადაში.

10. პარტია, რომელსაც არ ჰყავს წარმომადგენელი საქართველოს პარლამენტში, ეალდებულია, მხარდამჭერთა სიის ნიმუშის მიღებიდან 60 დღის ვადაში, მაგრამ არა უგვიანეს 15 აგვისტოსი ცესკოს წარუდგინოს საქართველოს პარლამენტის არჩევნებში პარტიის მონაწილეობის მხარდამჭერი სულ ცოტა 50 000 ამომრჩეველის სია. მხარდამჭერთა სიას ცესკოს სათანადო სამსახური ამოწმებს ამ კანონის 42-ე მუხლით დადგენილი წესითა და ვადაში.

11. თუ ამ მუხლით გათვალისწინებული განცხადება, თანდართული საბუთები (ან შესწორებული განცხადება და საბუთები) და მხარდამჭერთა სია წარდგენილია ამ კანონით დადგენილ ვადაში და აკმაყოფილებს ამ კანონის მოთხოვნებს, ცესკოს თავმჯდომარე, ცესკოს სათანადო სამსახურის დასკვნის საფუძველზე, დასკვნის წარდგენიდან 10 დღის ვადაში, მაგრამ არა უგვიანეს არჩევნების დღემდე 59-ე დღისა საარჩევნო რეგისტრაციაში გააგარებს პარტიასა და მის წარმომადგენელს. წინააღმდეგ შემთხვევაში, იგი იმავე ვადაში გამოსცემს განკარგულებას საარჩევნო რეგისტრაციაზე უარის თქმის შესახებ (განკარგულებაში მუსგად უნდა აღინიშნოს რეგისტრაციაზე უარის თქმის მიზეზები და ამ კანონის ის ნორმები, რომელთა დაუკმაყოფილებლობამაც გამოიწვია უარის თქმა). ეს განკარგულება პარტიის წარმომადგენელს დაუყოვნებლივ ეცნობება და მოთხოვნისთანავე გადაეცემა.

12. ცესკოს თავმჯდომარის მიერ რეგისტრირებულ პარტიებს უფლება აქვთ შექმნან საარჩევნო ბლოკები და გაეიდნენ ბლოკის შემადგენლობიდან. საარჩევნო ბლოკის რეგისტრაციისთვის მორიგი არჩევნების დღემდე არა უგვიანეს 43-ე დღისა ცესკოს თავმჯდომარეს უნდა წარედგინოს ბლოკში შემავალი ყველა პარტიის უფლებამოსილი ხელმძღვანელი პირების მიერ ხელმოწერილი განცხადება და საარჩევნო ბლოკის წესდება.

13. განცხადებაში უნდა აღინიშნოს საარჩევნო ბლოკის:

ა) სახელწოდება და, თუ გამოიყენება, მისი შემოკლებული ფორმა ან/და აბრევიატურა, რომლითაც მონაწილეობს არჩევნებში და ბლოკი გაერთიანებულ პარტიათა ჩამონათვალი;

ბ) ხელმძღვანელი პირის (პირების) გვარი, სახელი, მისამართი (რეგისტრაციის ადგილის მისედვით);

გ) წარმომადგენლის გვარი, სახელი, მისამართი (რეგისტრაციის ადგილის მიხედვით), ტელეფონის ნომერი და მისი უფლებამოსილების ფარგლები;

დ) რამდენიმე ხელმძღვანელის არსებობისას – საარჩევნო პროცესთან დაკავშირებულ ურთიერთობებში თითოეულის უფლებამოსილების ფარგლები.

14. ამ მუხლის მე-13 პუნქტის „ა" ქვეპუნქტში აღნიშნული საარჩევნო ბლოკის სახელწოდება, მისი შემოკლებული ფორმა და აბრევიატურა არ უნდა ემთხვეოდეს:

ა) საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს მიერ რეგისტრირებული სხვა პარტიის (გარდა ამავე ბლოკის წევრი პარტიისა) ოფიციალურ სახელწოდებას, მის შემოკლებულ ფორმასა და აბრევიატურას (თუ ემთხვევა, პარტიას არა აქვს მისი გამოყენების უფლება);

ბ) სხვა საარჩევნო ბლოკის სახელწოდებას, მის შემოკლებულ ფორმასა და აბრევიატურას, რომლითაც იგი მონაწილეობს არჩევნებში, თუ ამ ბლოკის განცხადება ცესკოს უფრო ადრე წარედგინა (თუ ემთხვევა, ბლოკს არა აქვს მისი გამოყენების უფლება);

გ) ბოლო საპარლამენტო არჩევნებში სხვა საარჩევნო ბლოკის მიერ გამოყენებულ სახელწოდებას, მის შემოკლებულ ფორმასა და აბრევიატურას, თუ ამაზე არ არსებობს მისი თანხმობა.

15. საარჩევნო ბლოკში შემავალი ყველა პარტიის ხელმძღვანელი პირის მიერ ხელმოწერილ საარჩევნო ბლოკის წესდებაში აღინიშნება:

ა) საარჩევნო ბლოკის სახელწოდება და, თუ გამოიყენება, მისი შემოკლებული ფორმა ან/და აბრევიატურა, რომლითაც იგი მონაწილეობს არჩევნებში;

ბ) საარჩევნო ბლოკში გაერთიანებულ პარტიათა ჩამონათვალი;

გ) საარჩევნო ბლოკის ხელმძღვანელი ორგანო (თუ არსებობს), ხელმძღვანელი თანამდებობის პირები და მათი უფლებამოსილება;

დ) საარჩევნო ბლოკის მიერ გადაწყვეტილებათა მიღების წესი, მათ შორის, ბლოკში ახალი წევრის მიღების, ბლოკიდან პარტიის გასვლისა და გარიცხვის, ბლოკის მიერ წარმომადგენლობითი ორგანოს წევრობის კანდიდატთა წარდგენისა და წარდგენის გაუქმების წესები;

ე) პირი (პირები), რომელსაც აქვს ბლოკის დოკუმენტაციაზე ხელმოწერის უფლება;

ვ) საარჩევნო ღონისძიებებთან დაკავშირებით ბლოკში შემავალი ერთ-ერთი პარტიის ბეჭდის გამოყენების წესი;

ზ) საარჩევნო კამპანიის ფონდის მმართველისა და ბუღალტრის დანიშვნის წესი;

თ) საარჩევნო ბლოკის წესდებაში ცვლილების შეტანის წესი.

16. საარჩევნო ბლოკში გაერთიანებული პარტია ერთი და იმავე არჩევნებისას არ შეიძლება იმავდროულად შედიოდეს სხვა საარჩევნო ბლოკში ან დამოუკიდებლად მონაწილეობდეს არჩევნებში.

17. ამ მუხლის მე-12 პუნქტში აღნიშნული განცხადებისა და წესდების მიღებისთანავე ცესკო ბლოკის წარმომადგენელს აძლევს ცნობას მათი მიღების შესახებ.

18. ცესკოს სათანადო სამსახური ამოწმებს ამ მუხლის მე-12 პუნქტში აღნიშნულ განცხადებასა და წესდებას, და არა უგვიანეს კომისიაში განცხადების შეტანის მომდევნო დღისა დასკვნას წარუდგენს ცესკოს თავმჯდომარეს. ცესკოს თავმჯდომარე დასკვნის მიღებიდან არა უგვიანეს მომდევნო დღისა რეგისტრაციაში გაატარებს საარჩევნო ბლოკსა და მის წარმომადგენელს, თუ წარდგენილი საბუთები შეესაბამება ამ მუხლის მე-12 – მე-16 პუნქტებით დადგენილ მოთხოვნებს, ხოლო თუ წარდგენილი საბუთები არ შეესაბამება ზემოაღნიშნულ მოთხოვნებს, წერილობით აცნობებს ბლოკის წარმომადგენელს ამ კანონით დადგენილ მოთხოვნებთან საბუთების შეუსაბამობის შესახებ (შეუსაბამობის მითითებით). შესწორებული საბუთები ცესკოს უნდა დაუბრუნდეს შეტყობინებიდან არა უგვიანეს მე-2 დღისა. რეგისტრაციის თაობაზე საბოლოო გადაწყვეტილებას ცესკოს თავმჯდომარე შესწორებული საბუთების მიღებიდან 2 დღის ვადაში იღებს: თუ შესწორებული საბუთები შეესაბამება ამ კანონით დადგენილ მოთხოვნებს, ცესკოს თავმჯდომარე რეგისტრაციაში გაატარებს საარჩევნო ბლოკსა და მის წარმომადგენელს, წინააღმდეგ შემთხვევაში, იგი გამოსცემს განკარგულებას რეგისტრაციაზე უარის თქმის შესახებ (განკარგულებაში ზუსტად უნდა აღინიშნოს რეგისტრაციაზე უარის თქმის მიზეზები და ამ კანონის ის ნორმები, რომელთა დაუკმაყოფილებლობამაც გამოიწვია უარის თქმა). ეს განკარგულება ბლოკის წარმომადგენელს დაუყოვნებლივ ეცნობება და მოთხოვნისთანავე გადაეცემა. ამ პუნქტში აღწერილი რეგისტრაციის პროცედურა მთავრდება არჩევნების დღემდე 37-ე დღეს.

19. პარტიას, რომელმაც გაიარა საარჩევნო რეგისტრაცია, უფლება აქვს, საარჩევნო ბლოკების რეგისტრაციის ვადის ამოწურვამდე შეივიდეს რეგისტრირებულ საარჩევნო ბლოკში, რისთვისაც საკმარისია, რომ ცესკოს თავმჯდომარეს წარუდგინოს სათანადო განცხადება და საარჩევნო ბლოკის თანხმობა.

20. საარჩევნო ბლოკის რეგისტრაციისთანავე ცესკოს თავმჯდომარის განკარგულებით უფლებამოსილება უწყდებათ ბლოკის წევრი პარტიების წარმომადგენლებს ყველა საარჩევნო კომისიაში, ხოლო საარჩევნო ბლოკს შეუძლია დანიშნოს ორ-ორი წარმომადგენელი ყველა საარჩევნო კომისიაში.

21. პარტიული სიების/კანდიდატების წარდგენის ვადის ამოწურვამდე საარჩევნო ბლოკიდან პარტიის/პარტიების გასვლის ან გარიცხვის შემთხვევაში თითოეულ მათგანს უფლება აქვს გააგრძელოს არჩევნებში მონაწილეობა. თუ ამის გამო ბლოკში მხოლოდ ერთი პარტია დარჩა, ბლოკის საარჩევნო რეგისტრაცია გაუქმდება ცესკოს თავმჯდომარის განკარგულებით და მასში აღრე შემავალ პარტიებს უფლება ექნებათ გააგრძელონ არჩევნებში მონაწილეობა.

22. პარტიული სიების/კანდიდატების წარდგენის ვადის ამოწურვის შემდეგ საარჩევნო ბლოკიდან პარტიის გასვლის ან გარიცხვის შემთხვევაში ცესკოს თავმჯდომარის განკარგულებით უქმდება ამ პარტიის საარჩევნო რეგისტრაცია. თუ ამის გამო ბლოკში მხოლოდ ერთი პარტია დარჩა, ცესკოს თავმჯდომარის განკარგულებით უქმდება საარჩევნო ბლოკის რეგისტრაცია და დარჩენილი პარტია სდება ბლოკის უფლებამონაცვლე.

23. ამ მუხლის შესაბამისად რეგისტრირებულ პარტიას/საარჩევნო ბლოკს უფლება აქვს თავისი განცხადების საფუძველზე მონაწილეობა მიიღოს ყველა დონის არჩევნებში, რომლებიც გაიმართება მომდევნო საპარლამენტო არჩევნებამდე. საარჩევნო ბლოკში გაერთიანებულ პარტიას უფლება აქვს დამოუკიდებლად ან სხვა საარჩევნო ბლოკის შემადგენლობაში მონაწილეობდეს ყველა დონის არჩევნებში, რომლებიც გაიმართება მომდევნო საპარლამენტო არჩევნებამდე, გარდა პარლამენტის მუალედური არჩევნებისა.

24. არჩევნების დღემდე არა უგვიანეს 30-ე დღისა ცენტრალური საარჩევნო კომისია პრესითა და მასობრივი ინფორმაციის სხვა საშუალებებით აქვეყნებს რეგისტრირებული პარტიებისა და საარჩევნო ბლოკების სიას განცხადების წარდგენის რიგის მიხედვით, აგრეთვე იმ პარტიებისა და ბლოკების სიას, რომელთაც უარი ეთქვათ რეგისტრაციაზე ან რომელთა რეგისტრაციაც გაუქმდა და ამის მიზეზებს.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)
(საქართველოს 2004 წლის 12 ოქტომბრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2004 წ, №30, მუხ. 140)

მუხლი 95[1]. ამომრჩეველთა საინიციატივო ჯგუფის საარჩევნო რეგისტრაცია

1. არჩევნებში მონაწილეობისა და კანდიდატის წარდგენის უფლების მისაღებად ამომრჩეველთა საინიციატივო ჯგუფი ამ კანონით დადგენილი წესით და დადგენილ ვადაში რეგისტრაციაში უნდა გატარდეს:

ა) ცესკოში – საქართველოს პრეზიდენტის არჩევნებისთვის;

ბ) საოლქო საარჩევნო კომისიაში – ყველა სხვა არჩევნებისთვის.

2. ამომრჩეველთა საინიციატივო ჯგუფის საარჩევნო რეგისტრაციისთვის (გარდა საქართველოს პრეზიდენტის არჩევნებისა) არჩევნების დღემდე არა უადრეს მე-60 და არა უგვიანეს 55-ე დღისა საოლქო საარჩევნო კომისიას უნდა წარედგინოს იმავე საარჩევნო ოლქის ამომრჩეველთა სულ ცოტა ხუთკაციანი საინიციატივო ჯგუფის ყველა წევრის მიერ ხელმოწერილი განცხადება. განცხადებას უნდა დაერთოს წარმომადგენლის 2 ფოტოსურათი, მისი ხელმოწერის ნიმუში და მასში აღნიშნული უნდა იყოს:

ა) საინიციატივო ჯგუფი რომელ არჩევნებში მონაწილეობის მიზნით ითხოვს საარჩევნო რეგისტრაციას და რომელ საარჩევნო ოლქში აპირებს კანდიდატის წარდგენას;

ბ) საინიციატივო ჯგუფის ყველა წევრის გვარი, სახელი, დაბადების თარიღი (რიცხვი, თვე, წელი), საქართველოს მოქალაქის პირადობის მოწმობის ან საქართველოს მოქალაქის პასპორტის ნომერი და პირადი ნომერი, მისამართი (რეგისტრაციის ადგილის მიხედვით);

გ) საინიციატივო ჯგუფის წარმომადგენლის გვარი, სახელი, საქართველოს მოქალაქის პირადობის მოწმობის ან საქართველოს მოქალაქის პასპორტის ნომერი და პირადი ნომერი, მისამართი (რეგისტრაციის ადგილის მიხედვით), საკონტაქტო ტელეფონის ან/და ფაქსის ნომრები, აგრეთვე მისი უფლებამოსილების ფარგლები.

3. საოლქო საარჩევნო კომისიის მდივანი ამოწმებს ამ მუხლის მე-2 პუნქტში აღნიშნულ საბუთებს და მათი მიღებიდან არა უგვიანეს მომდევნო დღისა დასკვნას წარუდგენს კომისიის თავმჯდომარეს, რომელიც წყვეტს საინიციატივო ჯგუფის და მისი წარმომადგენლის რეგისტრაციის საკითხს. კომისიის თავმჯდომარე, დასკვნის მიღებიდან არა უგვიანეს მომდევნო დღისა, საარჩევნო რეგისტრაციაში

გაატარებს საინიციატივო ჯგუფსა და მის წარმომადგენელს, თუ წარდგენილი საბუთები შეესაბამება ამ კანონით დადგენილ მოთხოვნებს. წინააღმდეგ შემთხვევაში, იმავე ვადაში საინიციატივო ჯგუფის წარმომადგენელს წერილობით აცნობებს შეუსაბამობის შესახებ (შეუსაბამობის მითითებით) და საინიციატივო ჯგუფს ერთი დღე ეძლევა საბუთების სრულყოფისთვის. შესწორებული საბუთები საოლქო საარჩევნო კომისიას უნდა დაუბრუნდეს შეტყობინებიდან არა უგვიანეს მომდევნო დღისა.

4. ამ მუხლის მე-3 პუნქტში აღნიშნული შესწორებული საბუთების შემოწმება და საარჩევნო რეგისტრაციის საკითხის გადაწყვეტა ხდება მათი წარდგენიდან არა უგვიანეს მომდევნო დღისა. თუ შესწორებული საბუთები შეესაბამება ამ კანონით დადგენილ მოთხოვნებს, კომისიის თავმჯდომარე საარჩევნო რეგისტრაციაში გაატარებს საინიციატივო ჯგუფსა და მის წარმომადგენელს, წინააღმდეგ შემთხვევაში, იგი იმავე ვადაში გამოსცემს განკარგულებას საარჩევნო რეგისტრაციაზე უარის თქმის შესახებ (განკარგულებაში ზუსტად უნდა აღინიშნოს რეგისტრაციაზე უარის თქმის მიზეზი და ამ კანონის ის ნორმები, რომელთა დაუკმაყოფილებლობამაც გამოიწვია უარის თქმა). ეს განკარგულება საინიციატივო ჯგუფის წარმომადგენელს დაუყოვნებლივ უნდა ეცნობოს და მოთხოვნისთანავე უნდა გადაეცეს. ამ პუნქტში აღწერილი რეგისტრაციის პროცედურა მთავრდება არჩევნების დღემდე 51-ე დღეს.

5. საოლქო საარჩევნო კომისია საინიციატივო ჯგუფის წარმომადგენელს საინიციატივო ჯგუფის რეგისტრაციისთანავე აძლევს მხარდამჭერთა სიის ნიმუშსა და ამ კანონის 96-ე მუხლის მე-12 პუნქტში აღნიშნულ 2 სააღრიცხვო ბარათს.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)

მუხლი 95². პარტიის, საარჩევნო ბლოკის და ამომრჩეველთა საინიციატივო ჯგუფის საარჩევნო რეგისტრაციის გაუქმება

1. პარტიის საარჩევნო რეგისტრაცია გაუქმდება ცესკოს თავმჯდომარის განკარგულებით:

ა) საკუთარი განცხადების საფუძველზე;

ბ) საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს მიერ პარტიის აკრძალვის შემთხვევაში;

გ) თუ გაუქმდა მისი შემცველი საარჩევნო ბლოკის საარჩევნო რეგისტრაცია ამ მუხლის მე-2 პუნქტის „გ" ან „დ" ქვეპუნქტის საფუძველზე;

დ) თუ იგი გავიდა ან გაირიცხა საარჩევნო ბლოკიდან ბლოკის მიერ პარტიული სიების წარდგენის ვადის ამოწურვის შემდეგ;

ე) თუ მან არ წარადგინა პარტიული სია ან წარდგენილი პარტიული სია რეგისტრაციაში არ გატარდა;

ვ) თუ არჩევნების დღემდე არა უგვიანეს მე-2 დღისა მის პარტიულ სიაში კანდიდატთა რაოდენობა ამ კანონით დადგენილ მინიმალურ რაოდენობაზე ნაკლები აღმოჩნდა;

ზ) თუ მან არ წარადგინა ან რეგისტრაციაში არ გატარდა მის მიერ წარდგენილი საქართველოს პრეზიდენტობის კანდიდატი, ან თუ გაუქმდა მის მიერ წარდგენილი პრეზიდენტობის კანდიდატის საარჩევნო რეგისტრაცია.

2. საარჩევნო ბლოკის საარჩევნო რეგისტრაცია გაუქმდება ცესკოს თავმჯდომარის განკარგულებით:

ა) საკუთარი განცხადების საფუძველზე;

ბ) თუ საარჩევნო ბლოკი დაიშალა ან ბლოკიდან მისი წევრი პარტიის (პარტიების) გასვლის, გარიცხვის ან საარჩევნო რეგისტრაციის გაუქმების გამო ბლოკში მხოლოდ ერთი პარტია დარჩა;

გ) თუ მან არ წარადგინა პარტიული სია ან წარდგენილი პარტიული სია რეგისტრაციაში არ გატარდა;

დ) თუ არჩევნების დღემდე არა უგვიანეს მე-2 დღისა ბლოკის პარტიულ სიაში კანდიდატთა რაოდენობა ამ კანონით დადგენილ მინიმალურ რაოდენობაზე ნაკლები აღმოჩნდა;

ე) თუ მან არ წარადგინა ან რეგისტრაციაში არ გატარდა წარდგენილი საქართველოს პრეზიდენტობის კანდიდატი, ან თუ გაუქმდა მის მიერ წარდგენილი პრეზიდენტობის კანდიდატის საარჩევნო რეგისტრაცია.

3. ამომრჩეველთა საინიციატივო ჯგუფის საარჩევნო რეგისტრაცია გაუქმდება საოლქო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის განკარგულებით:

ა) საკუთარი განცხადების საფუძველზე;

ბ) თუ მან არ წარადგინა ან რეგისტრაციამი არ გაგარდა წარდგენილი კანდიდატი, ან თუ გაუქმდა მის მიერ წარდგენილი კანდიდატის საარჩევნო რეგისტრაცია.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)
(საქართველოს 2004 წლის 12 ოქტომრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2004 წ, №30, მუხ. 140)

მუხლი 96. პარტიული სიების წარდგენა

1. პარტიული სიების წარდგენის უფლება აქვთ არჩევნებში დამოუკიდებლად მონაწილე პარტიებსა და საარჩევნო ბლოკებს.

2. არჩევნებში დამოუკიდებლად მონაწილე ყოველ პარტიასა და საარჩევნო ბლოკს უფლება აქვს წარადგინოს თითო პარტიული სია.

3. წარდგენილ სიაში პარლამენტის წევრობის კანდიდატთა რაოდენობა არ უნდა იყოს 100-ზე ნაკლები და არ უნდა აღემატებოდეს 235-ს.

4. პარტიულ სიაში შეყვანილი კანდიდატის ერთმანდატიან საარჩევნო ოლქში წარდგენის შემთხვევაში პარტიულ სიაში მიეთითება რომ კანდიდატი წარდგენილია ერთმანდატიან საარჩევნო ოლქში.

5. დაუშვებელია პარტიულ სიაში იმ პირთა შეყვანა, რომლებიც იმავდროულად არჩევნებში მონაწილე სხვა პარტიის წევრები არიან, გარდა ერთ საარჩევნო ბლოკში გაერთიანებული პარტიებისა.

6. დაუშვებელია ერთი და იმავე პირის შეყვანა სხვადასხვა პარტიულ სიაში.

7. პარტიული სიის შედგენის წესს განსაზღვრავენ პარტიები და საარჩევნო ბლოკები.

8. სია შედგენილი უნდა იყოს იმის გათვალისწინებით, რომ არჩევნების შედეგად პარტიის, საარჩევნო ბლოკის მიერ მიღებული მანდატები ნაწილდება სიის დასაწყისიდან რიგის მიხედვით.

9. პარტიული სია საქართველოს ცენტრალურ საარჩევნო კომისიას უნდა წარედგინოს პარტიის/საარჩევნო ბლოკის საარჩევნო რეგისტრაციის შემდეგ, არჩევნების დღემდე არა უგვიანეს 31-ე დღისა და მას თან უნდა ერთვოდეს პარლამენტის წევრობის თითოეული კანდიდატის მიერ შევსებული და ხელმოწერილი სააღრიცხვო ბარათი და მისი ფოტოსურათი. თუ კანდიდატი იმავდროულად ერთმანდატიან საარჩევნო ოლქშიც არის წარდგენილი, სააღრიცხვო ბარათი და ფოტოსურათი 2 ცალად უნდა იქნეს წარდგენილი; ამ საბუთების თითო ეგზემპლარი მათი მიღებიდან 2 დღის ვადაში უნდა გადაეცეს შესაბამის საოლქო საარჩევნო კომისიას.

10. პარტიული სია დამოწმებული უნდა იყოს არჩევნებში დამოუკიდებლად მონაწილე პარტიის/საარჩევნო ბლოკის სახელით ხელმოწერაზე უფლებამოსილი პირის (პირების) ხელმოწერით.

11. პარტიულ სიაში უნდა აღინიშნოს ყოველი კანდიდატის:

ა) გვარი, სახელი;

ბ) დაბადების თარიღი (რიცხვი, თვე, წელი);

გ) მისამართი (რეგისტრაციის ადგილის მიხედვით);

დ) საქართველოს მოქალაქის პირადობის მოწმობის ან საქართველოს მოქალაქის პასპორტის ნომერი და პირადი ნომერი;

ე) სპეციალობა (განათლების დიპლომის/სერტიფიკატის მიხედვით);

ვ) სამუშაო ადგილი (დაწესებულების, ორგანიზაციის, საწარმოს და ა.შ. დასახელება);

ზ) თანამდებობა (უმუშევრობის შემთხვევაში აღინიშნება – „უმუშევარი");

თ) პარტიულობა (თუ უპარტიოა, აღინიშნება – „უპარტიო");

ი) თუ კანდიდატი წარდგენილია ერთმანდატიან საარჩევნო ოლქშიც, უნდა აღინიშნოს ამ ოლქის დასახელება და ნომერი.

12. სააღრიცხვო ბარათში უნდა აღინიშნოს ყოველი კანდიდატის:

ა) გვარი, სახელი;

ბ) დაბადების თარიღი (რიცხვი, თვე, წელი);

გ) სქესი;

დ) მისამართი (რეგისტრაციის ადგილის მიხედვით);

ე) საქართველოს მოქალაქის პირადობის მოწმობის ან საქართველოს მოქალაქის პასპორტის ნომერი და პირადი ნომერი;

ვ) განათლება (უმაღლესი, დაუმთავრებელი უმაღლესი, პროფესიული, საშუალო, საბაზო, დაწყებითი);

ზ) სპეციალობა (განათლების დიპლომის/სერტიფიკატის მისედვით);

თ) სამუშაო ადგილი (დაწესებულების, ორგანიზაციის, საწარმოს და ა.შ. დასახელება);

ი) თანამდებობა (უმუშეურობის შემთხვევაში აღინიშნება – „უმუშევარი“);

კ) პარტიულობა (თუ უპარტიოა, აღინიშნება – „უპარტიო“);

ლ) არანაკლებ 10 წლის განმავლობაში საქართველოში მუდმივად ცხოვრების ფაქტი, ხოლო თუ მას ბოლო 2 წლის განმაელობაში არ უცხოვრია საქართველოში, უნდა მიეთითოს საქართველოს საკონსულო, სადაც იგი დგას საკონსულო აღრიცხვაზე;

მ) სამხედრო სამსახურისადმი დამოკიდებულება;

ნ) ერთმანდატიანი საარჩევნო ოლქის დასახელება და ნომერი, რომელშიც წარდგენილია კანდიდატად (თუ წარდგენილია);

ო) თანხმობა, კენჭი იყაროს მოცემული პარტიული სიით (თუ წარდგენილია პარტიული სიით, უნდა აღინიშნოს არჩევნებში დამოუკიდებლად მონაწილე პარტიის/საარჩევნო ბლოკის სახელწოდება);

პ) თანხმობა, კენჭი იყაროს მოცემულ ერთმანდატიან საარჩევნო ოლქში (თუ წარდგენილია საინიციატივო ჯგუფის ან პარტიის/საარჩევნო ბლოკის მიერ) ;

ჟ) ბოლო არჩევნებით საქართველოს პარლამენტის წევრად ყოფნის ფაქტი;

რ) ხელმოწერა და ხელმოწერის თარიღი.

13. ამ მუხლის მე-9 პუნქტით გათვალისწინებულ სააღრიცხვო ბარათებს პარტიის/საარჩევნო ბლოკის წარმომადგენელს წინასწარ გადასცემს ცენტრალური საარჩევნო კომისია.

14. ამოღებულია

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)

მუხლი 97. კანდიდატთა წარდგენა ერთმანდატიან საარჩევნო ოლქში

1. ერთმანდატიან საარჩევნო ოლქში პარლამენტის წევრობის კანდიდატის წარდგენის უფლება აქვს:

ა) არჩევნებში დამოუკიდებლად მონაწილე პარტიას;

ბ) საარჩევნო ბლოკს;

გ) შესაბამისი საარჩევნო ოლქის ამომრჩეველთა საინიციატივო ჯგუფს.

2. არჩევნებში დამოუკიდებლად მონაწილე პარტიასა და საარჩევნო ბლოკს უფლება აქვს ყოველ ერთმანდატიან საარჩევნო ოლქში წარადგინოს თაეის პარტიულ სიაში შეყვანილ პირთაგან პარლამენტის წევრობის თითო კანდიდატი. გამონაკლისია საქართველოს პარლამენტის მუალედური და ერთმანდატიან საარჩევნო ოლქში დანიშნული ხელახალი არჩევნები, რომელთა ჩატარების ვადები არ ემთხვევა პროპორციული საარჩევნო სისტემით ჩასატარებელი ხელახალი არჩევნების ვადებს, რომლის დროსაც კანდიდატად ამ კანონის 96-ე მუხლის მე-9–მე-13 პუნქტებით განსაზღვრული წესით შეიძლება წარდგენილ იქნეს პირი, რომელიც არ იყო პარტიულ სიაში.

3. ერთმანდატიანი საარჩევნო ოლქის ამომრჩეველთა საინიციატივო ჯგუფს უფლება აქვს იმავე საარჩევნო ოლქში წარადგინოს პარლამენტის წეერობის ერთი კანდიდატი.

4. ამოღებულია.

5. საარჩევნო რეგისტრაციის მქონე საინიციატივო ჯგუფმა არჩევნების დღემდე არა უგვიანეს 41-ე დღისა შესაბამის საოლქო საარჩევნო კომისიას უნდა წარუდგინოს საინიციატივო ჯგუფის წარმომადგენლის მიერ ხელმოწერილი განცხადება საქართველოს პარლამენტის წევრობის კანდიდატის წარდგენის შესახებ. განცხადებაში უნდა აღინიშნოს იმ საარჩევნო ოლქის დასახელება და ნომერი, რომელშიც წარდგენილია კანდიდატი, კანდიდატის გვარი, სახელი, დაბადების თარიღი, მისამართი (რეგისტრაციის ადგილის მიხედვით), საქართველოს მოქალაქის პირადობის მოწმობის ან საქართველოს მოქალაქის პასპორტის ნომერი და პირადი ნომერი, პარტიულობა (თუ უპარტიოა, აღინიშნება – „უპარტიო“), აგრეთვე მხარდამჭერთა ხელმოწერილი ბლანკებისა და ხელმომწერ მხარდამჭერთა სრული რაოდენობა.

5¹. საქართველოს პარლამენტის მუალედური და ერთმანდატიან საარჩევნო ოლქში დანიშნული ხელახალი არჩევნების დროს არჩევნებში დამოუკიდებლად მონაწილე პარტიამ/საარჩევნო ბლოკმა არჩევნების დღემდე არა უგვიანეს 41-ე დღისა ცესკოს უნდა წარუდგინოს პარტიის/საარჩევნო ბლოკის სახელით ხელმოწერაზე უფლებამოსილი პირის (პირების) მიერ ხელმოწერილი განცხადება ამ მუხლის მე-5 პუნქტში აღნიშნული მონაცემებით, საქართველოს პარლამენტის წეერობის კანდიდატის წარდგენის შესახებ. განცხადებას უნდა ერთვოდეს ამ მუხლის მე-6 პუნქტის „ბ“ და „გ“ ქვეპუნქტებში აღნიშნული საბუთები, ხოლო „ა“ ქვეპუნქტში აღნიშნულ მხარდამჭერთა სია ამავე ვადამი წარდგენილ უნდა იქნეს შესაბამის საოლქო საარჩეესო კომისიაში.

6. ერთმანდატიან საარჩევნო ოლქში პარლამენტის წევრობის კანდიდატის წარდგენის შესახებ საარჩევნო რეგისტრაციის მქონე არჩევნებში დამოუკიდებლად მონაწილე პარტიის, რეგისტრირებული საარჩევნო ბლოკის, ამომრჩეველთა რეგისტრირებული საინიციატივო ჯგუფის განცხადებას თან უნდა ერთვოდეს:

ა) მხარდამჭერთა სია შესაბამისი საარჩევნო ოლქის ტერიტორიაზე რეგისტრირებულ ამომრჩეველთა არანაკლებ 1 000 ხელმოწერით, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც წარდგენილი კანდიდატი ბოლო არჩევნებში არჩეული იყო საქართველოს პარლამენტის წევრად და უფლებამოსილება ვადამდე არ შეწყვეტია საქართველოს კონსტიტუციის 54-ე მუხლის მე-2 პუნქტის „ბ" ან „ვ" ქვეპუნქტით გათვალისწინებული საფუძვლით;

ბ) კანდიდატის მიერ შევსებული და ხელმოწერილი სააღრიცხვო ბარათი – 2 ცალად;

გ) კანდიდატის 2 ფოტოსურათი.

7. საოლქო საარჩევნო კომისია ამ მუხლის მე-6 პუნქტის „ბ" – „გ" ქვეპუნქტებში აღნიშნული საბუთების თითო ეგზემპლარს მათი მიღებიდან 2 დღის ვადაში გადასცემს ცესკოს.

8. საოლქო საარჩევნო კომისიის ჟურნალში რეგისტრირდება მხარდამჭერთა ხელმოწერილი ბლანკების და ხელმომწერ მხარდამჭერთა სრული რაოდენობა, ხოლო ამომრჩეველთა საინიციატივო ჯგუფის წარმომადგენელს ეძლევა სათანადო ცნობა.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)
(საქართველოს 2004 წლის 12 ოქტომრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2004 წ, №30, მუხ. 140)
(საქართველოს 2005 წლის 22 აპრილის ორგანული კანონი - სსმ I, 2005 წ, №21, მუხ. 144)

მუხლი 98. პარტიული სიებისა და ერთმანდატიან საარჩევნო ოლქებში წარდგენილ პარლამენტის წევრობის კანდიდატთა საბუთების შემოწმება და საარჩევნო რეგისტრაცია

1. პარტიული სია და პარტიის/საარჩევნო ბლოკის მიერ ერთმანდატიან საარჩევნო ოლქში წარდგენილი პარლამენტის წევრობის კანდიდატი საარჩევნო რეგისტრაციაში გაგარღება ცესკოს თავმჯდომარის, ხოლო ამომრჩეველთა საინიციატივო ჯგუფის მიერ წარდგენილი კანდიდატი – საოლქო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის განკარგულებით, თუ ამ კანონით დადგენილი ყველა საბუთი შეესაბამება ამ კანონის მოთხოვნებს. რომელიმე საბუთის წარდგენისთვის ამ კანონით დადგენილი ვადის დარღვევის შემთხვევაში საარჩევნო რეგისტრაციის საკითხი არ განიხილება.

2. პარტიის/საარჩევნო ბლოკის მიერ წარდგენილ პარტიულ სიას ამოწმებს ცესკოს სათანადო სამსახური და სიის წარდგენიდან 10 დღის ვადაში, მაგრამ არა უგვიანეს არჩევნების დღემდე 26-ე დღისა, დასკვნას წარუდგენს ცესკოს თავმჯდომარეს, რომელიც 3 დღის ვადაში, მაგრამ არა უგვიანეს არჩევნების დღემდე 25-ე დღისა:

ა) საარჩევნო რეგისტრაციაში გააგარებს პარტიულ სიასა და პარტიის/საარჩევნო ბლოკის მიერ ერთმანდატიან საარჩევნო ოლქებში წარდგენილ კანდიდატებს, თუ წარდგენილი პარტიული სია და თანდართული საბუთები შეესაბამება ამ კანონით დადგენილ მოთხოვნებს;

ბ) წერილობით აცნობებს პარტიის/საარჩევნო ბლოკის წარმომადგენელს ამ კანონით დადგენილ მოთხოვნებთან პარტიულ სიასა და თანდართულ საბუთებში არსებული მონაცემების შეუსაბამობის შესახებ (შეუსაბამობის მითითებით), თუ არსებობს ასეთი შეუსაბამობა, და პარტიის/საარჩევნო ბლოკის წარმომადგენელს 3 დღე ეძლევა პარტიული სიისა და სხვა საბუთების სრულყოფისთვის.

3. ამ მუხლის მე-2 პუნქტის „ბ" ქვეპუნქტში აღნიშნული შესწორებული მონაცემები უნდა შემოწმდეს და საარჩევნო რეგისტრაციის საკითხი უნდა ეადაწყდეს მათი წარდგენიდან 5 დღის ვადაში, მაგრამ არჩევნების დღემდე არა უგვიანეს მე-20 დღისა. თუ შესწორებული მონაცემები შეესაბამება ამ კანონით დადგენილ მოთხოვნებს, ცესკოს თავმჯდომარე საარჩევნო რეგისტრაციაში გააგარებს პარტიულ სიას ან მის იმ ნაწილს, რომელიც შეესაბამება ამ კანონით დადგენილ მოთხოვნებს (თუ ამ ნაწილში კანდიდატთა რაოდენობა დადგენილ მინიმუმზე ნაკლები არ არის), და ერთმანდატიან საარჩევნო ოლქებში წარდგენილ შესაბამის კანდიდატებს, ხოლო დანარჩენი კანდიდატების თაობაზე იმავე ვადაში გამოსცემს განკარგულებას საარჩევნო რეგისტრაციაზე უარის თქმის შესახებ (განკარგულებაში ზუსტად უნდა აღინიშნოს რეგისტრაციაზე უარის თქმის მიზეზები და ამ კანონის ის ნორმები, რომელთა დაუკმაყოფილებლობამაც გამოიწვია უარის თქმა). თუ პარტიული სიის იმ

ნაწილში, რომელიც შეესაბამება ამ კანონით დადგენილ მოთხოვნებს, დადგენილ მინიმუმზე ნაკლები კანდიდატი დარჩა, არც პარტიული სია და არც პარტიის/საარჩევნო ბლოკის მიერ წარდგენილი კანდიდატები რეგისტრაციამი არ გაატარდება და ცესკოს თავმჯდომარე ზემოაღნიშნულ ვადაში გამოსცემს განკარგულებას პარტიული სიის საარჩევნო რეგისტრაციაზე უარის თქმის შესახებ (განკარგულებაში ზუსტად უნდა აღინიშნოს რეგისტრაციაზე უარის თქმის მიზეზები და ამ კანონის ის ნორმები, რომელთა დაუკმაყოფილებლობამაც გამოიწვია უარის თქმა). ამ პუნქტში აღნიშნული განკარგულება პარტიის წარმომადგენელს დაუყოვნებლივ უნდა ეცნობოს და მოთხოვნისთანავე უნდა გადაეცეს.

4. ამომრჩეველთა საინიციატივო ჯგუფის ამ კანონის 97-ე მუხლის მე-5 და მე-6 პუნქტებში აღნიშნულ საბუთებს ცესკოს მიერ დადგენილი წესით ამოწმებს საოლქო საარჩევნო კომისია და დასკვნას ყველა საბუთის შესახებ, გარდა მხარდამჭერთა სიებისა, საოლქო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარეს წარუდგენს საბუთების მიღებიდან 3 დღის ვადაში, ხოლო დასკვნას მსარდამჭერთა სიების შესახებ – 15 დღის ვადაში, მაგრამ არა უგვიანეს სიის წარდგენის ვადის ამოწურვიდან მე-8 დღისა. თუ ზემოაღნიშნული საბუთები, გარდა მხარდამჭერთა სიებისა, არ შეესაბამება ამ კანონით დადგენილ მოთხოვნებს, საოლქო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარე მისთვის დასკვნის გადაცემიდან არა უგვიანეს მე-2 დღისა წერილობით აცნობებს საინიციატივო ჯგუფის წარმომადგენელს შეუსაბამობის არსებობის შესახებ (შეუსაბამობის მითითებით) და მას 3 დღე ეძლევა საბუთების სრულყოფისთვის.

5. ამ მუხლის მე-4 პუნქტში აღნიშნული მესწორებული საბუთები უნდა შემოწმდეს და საარჩევნო რეგისტრაციის საკითხი უნდა გადაწყდეს მათი წარდგენიდან 5 დღის ვადაში, მაგრამ არა უგვიანეს არჩევნების დღემდე 31-ე დღისა. თუ მხარდამჭერთა სიები და მესწორებული საბუთები შეესაბამება ამ კანონით დადგენილ მოთხოვნებს, საოლქო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარე საარჩევნო რეგისტრაციაში გაატარებს პარლამენტის წევრობის კანდიდატს, წინააღმდეგ შემთხვევაში, იგი იმავე ვადაში გამოსცემს განკარგულებას საარჩევნო რეგისტრაციაზე უარის თქმის შესახებ (განკარგულებაში ზუსტად უნდა აღინიშნოს რეგისტრაციაზე უარის თქმის მიზეზები და ამ კანონის ის ნორმები, რომელთა დაუკმაყოფილებლობამაც გამოიწვია უარის თქმა). ეს განკარგულება ამომრჩეველთა საინიციატივო ჯგუფის წარმომადგენელს დაუყოვნებლივ უნდა ეცნობოს და მოთხოვნისთანავე უნდა გადაეცეს.

6. პარლამენტის წევრობის კანდიდატი რეგისტრაციაში არ გაატარდება, ხოლო რეგისტრირებული კანდიდატის საარჩევნო რეგისტრაცია გაუქმდება ცესკოს თავმჯდომარის განკარგულებით, საოლქო საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის განკარგულებით (თუ რეგისტრირებული იყო მის მიერ) ან სასამართლოს გადაწყვეტილებით, თუ საარჩევნო კომისიისთვის წარდგენილი განცხადებები და საბუთები არ აკმაყოფილებენ ამ კანონით დადგენილ ყველა მოთხოვნას ან დარღვეულია ამ კანონით დადგენილი სხვა პირობები, კერძოდ:

ა) თუ არასრული ან არასწორია განცხადებებსა და საბუთებში აღნიშნული მონაცემები;

ბ) თუ პარტიულ სიაში შეყვანილი კანდიდატი არჩევნების მონაწილე სხვა პარტიის წევრია;

გ) თუ კანდიდატი შეყვანილია ერთზე მეტ პარტიულ სიაში და ერთდროულად არსებობს ან არსებობდა ერთზე მეტ სიაში შეყვანაზე მისი თანხმობა;

დ) თუ პარტიულ სიაში შეყვანილი კანდიდატი ერთმანდატიან საარჩევნო ოლქში წარდგენილია სხვა პარტიის, საარჩევნო ბლოკის ან ამომრჩეველთა საინიციატივო ჯგუფის მიერ;

ე) თუ საქართველოს პარლამენტის არჩევნების პერიოდში იმართება სხვა არჩევნები და ერთდროულად არსებობს ან არსებობდა პარლამენტის წევრობის კანდიდატის თანხმობა ამ არჩევნებში კანდიდატის სტატუსით მონაწილეობაზეც;

ვ) თუ დარღვეულია ამ კანონის 73-ე მუხლის მე-9 პუნქტით ან/და 76-ე მუხლით დადგენილი მოთხოვნები.

7. პარტიული სიისა და მისი წარმდგენი პარტიის, საარჩევნო ბლოკისა და ამ ბლოკში გაერთიანებული პარტიების საარჩევნო რეგისტრაცია გაუქმდება, თუ არჩევნების დღემდე არა უგვიანეს მე-2 დღისა პარტიულ სიაში კანდიდატთა რაოდენობა ამ კანონით დადგენილ მინიმალურ რაოდენობაზე ნაკლები აღმოჩნდა.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)

მუხლი 99. საარჩევნო სუბიექტების რიგითობის განსაზღვრა

1. საარჩევნო სუბიექტების რიგითობა დგინდება არჩევნების დღემდე არა უგვიანეს მე-14 დღისა.

2. არჩევნებში მონაწილე პარტიების, საარჩევნო ბლოკების რიგითობა განისაზღვრება ბოლო საპარლამენტო არჩევნებში მონაწილე პარტიების, საარჩევნო ბლოკების მედიეგების შესაბამისი თანამიმდევრობით. თუ ბოლო საპარლამენტო არჩევნებში მონაწილე საარჩევნო ბლოკი არჩევნებში მონაწილეობას აღარ იღებს, მისი ნომრით მონაწილეობის უფლება თანამიმდევრულად ენიჭებათ საარჩევნო ბლოკის სიაში დასახელებულ პარტიებს. თუ საარჩევნო ბლოკში შედიან პარტიები, რომლებიც ბოლო არჩევნებში ცალ-ცალკე მონაწილეობდნენ, საარჩევნო ბლოკის წესდებაში უნდა მიუთითონ ბლოკში შემავალი რომელი პარტიის უფლებით ისარგებლებენ რიგითი ნომრის მიკუთვნებისას. ამ შემთხვევაში რიგით მომდევნო პარტიები, საარჩევნო ბლოკები შესაბამისად გადაინაცელებენ წინ.

3. პარტიების, საარჩევნო ბლოკების, გარდა ამ მუხლის მე-2 პუნქტში მითითებული პარტიებისა და საარჩევნო ბლოკებისა, რიგითობა დგინდება წილისყრით.

4. პარტიის, საარჩევნო ბლოკის საარჩევნო რეგისტრაციის გაუქმების შემთხვევაში დარჩენილი პარტიები, საარჩევნო ბლოკები საარჩევნო ბიულეტენში ინარჩუნებენ წილისყრით მიკუთვნებულ რიგით ნომერს.

5. ერთმანდატიან საარჩევნო ოლქში პარტიის, საარჩევნო ბლოკის მიერ წარდგენილ კანდიდატს ენიჭება იგივე რიგითი ნომერი, რაც მის წარმდგენ პარტიას, საარჩევნო ბლოკს აქვს მინიჭებული, ხოლო დანარჩენ კანდიდატთა რიგითობა დგინდება წილისყრით.

6. წილისყრის მიმნინთ შესაბამისი საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარე ერთი ფორმისა და სახეობის ფურცლებზე, ერთი და იმავე საწერი საშუალებით წერს პარტიების, საარჩევნო ბლოკებისა და მაჟორიტარ კანდიდატთა რაოდენობის შესაბამის ნომრებს. ყოველი ფურცელი უნდა დამოწმდეს კომისიის ბეჭდით. ფურცელი იკეცება იმგვარად, რომ შეუძლებელი იყოს მასზე არსებული ნომრის წაკითხვა. კომისიის თავმჯდომარე შევსებულ ფურცლებს ათავსებს გამჭვირვალე ყუთში, საიდანაც პარტიების, საარჩევნო ბლოკებისა და მაჟორიტარი კანდიდატების წარმომადგენლები სათითაოდ იღებენ მას. წილნაყარი ნომერი ხდება კანდიდატის რიგითი ნომერი.

7. რეგისტრირებულ პარტიულ სიებს პრესითა და მასობრივი ინფორმაციის სხვა საშუალებებით აქვეყნებს საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია, ხოლო ერთმანდატიან საარჩევნო ოლქში წარდგენილ კანდიდატთა იმ მონაცემებს, რომლებიც შეიტანება საარჩევნო ბიულეტენში – აქვეყნებენ საოლქო საარჩევნო კომისიები კენჭისყრამდე არა უგვიანეს 12 დღისა.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)

მუხლი 100. საქართველოს პარლამენტის წევრობის კანდიდატად წარდგენის შესახებ გადაწყვეტილების გაუქმება

1. საქართველოს პარლამენტის წევრობის კანდიდატს, აგრეთვე წარმდგენ პარტიას, საარჩევნო ბლოკს უფლება აქვთ ნებისმიერ დროს, კენჭისყრამდე არა უგვიანეს 2 დღისა, უარი თქვან არჩევნებში მონაწილეობაზე ან წარდგენილ კანდიდატზე, რისთვისაც განცხადებით უნდა მიმართონ შესაბამის საარჩევნო კომისიას.

2. არჩევნებში დამოუკიდებლად მონაწილე პარტიას, საარჩევნო ბლოკს უფლება აქვს არჩეული პარლამენტის წევრების უფლებამოსილების ცნობის შემდეგ გაუქმოს თავისი გადაწყვეტილება პარლამენტის წევრობის კანდიდატის წარდგენის შესახებ, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც მეწყდება ამ სიით არჩეული პარლამენტის წევრის უფლებამოსილება, უფლებამოსილების შეწყვეტის მომენტიდან მისი ადგილმონაცვლის უფლებამოსილების ცნობამდე. მისი კანდიდატურა მოიხსნება საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის განკარგულებით არჩევნებში დამოუკიდებლად მონაწილე პარტიის ხელმძღვანელი პირის (საარჩევნო ბლოკის წესდებით განსაზღვრული პირის) მიერ ხელმოწერილი განცხადების საფუძველზე, განცხადების წარდგენიდან 3 დღის ვადამი. თუ განცხადება ამ ვადაში არ დაკმაყოფილდა, პარლამენტის წევრობის კანდიდატი პარტიული სიიდან მოხსნილად ჩაითვლება ამ ვადის ამოწურვის მომდევნო დღიდან.

3. პარლამენტის წევრობის კანდიდატს შეუძლია კენჭისყრამდე არა უგვიანეს 2 დღისა მოხსნას თავისი კანდიდატურა, რისთვისაც სათანადო განცხადებით უნდა მიმართოს შესაბამის საარჩევნო კომისიას.

3[1]. პარლამენტის წევრობის კანდიდატს შეუძლია არჩეული პარლამენტის წევრების უფლებამოსილების ცნობის შემდეგ მოხსნას თავისი კანდიდატურა პარტიული სიიდან, რისთვისაც სათანადო განცხადებით უნდა მიმართოს საქართველოს ცენტრალურ საარჩევნო კომისიას. მისი კანდიდატურა მოიხსნება საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარის განკარგულებით განცხადების წარდგენიდან 3 დღის ვადაში. თუ განცხადება ამ ვადაში არ დაკმაყოფილდა, პარლამენტის წევრობის კანდიდატი პარტიული სიიდან მოხსნილად ჩაითვლება ამ ვადის ამოწურვის მომდევნო დღიდან.

4. საარჩევნო კომისია ინფორმაციას საარჩევნო სუბიექტის ან ცალკეული კანდიდატის არჩევნებიდან მოხსნის შესახებ დაუყოვნებლივ აქვეყნებს პრესითა და მასობრივი ინფორმაციის სხვა საშუალებებით.

(საქართველოს 2005 წლის 22 აპრილის ორგანული კანონი - სსმ I, 2005 წ, №21, მუხ. 144)

მუხლი 101. საქართველოს პარლამენტის წევრობის კანდიდატის გათავისუფლება სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულებისაგან

საქართველოს პარლამენტის წევრობის კანდიდატს საკუთარი განცხადებისა და სათანადო მოწმობის წარდგენის საფუძველზე, წინასაარჩევნო კამპანიის ვადით მიეცემა უხელფასო შვებულება.

მუხლი 102. საქართველოს პარლამენტის წევრობის კანდიდატის ხელშეუხებლობა

1. საქართველოს პარლამენტის წევრობის კანდიდატი ცესკოს მიერ არჩევნების საბოლოო შედეგების ოფიციალურად გამოქვეყნებამდე, ხოლო მის მიერ პარლამენტის წევრად არჩეულად გამოცხადებული პირი მისი უფლებამოსილების ცნობის საკითხის საბოლოო გადაწყვეტამდე, არ შეიძლება დააკავონ, დააპატიმრონ ან გაჩხრიკონ, თუ საქართველოს გენერალური პროკურორის წარდგინებაზე არ იქნა ცესკოს თანხმობა. გამონაკლისია დანაშაულზე წასწრების შემთხვევა, რაც დაუყოვნებლივ უნდა ეცნობოს ცესკოს. თუ ცესკო მიიღებს სათანადო განკარგულებას, დაკავებული ან დაპატიმრებული კანდიდატი დაუყოვნებლივ უნდა განთავისუფლდეს.

2. ცესკოს განკარგულებას ამ მუხლში აღნიშნული თანხმობის მიცემის შესახებ კენჭი უნდა ეყაროს საქართველოს გენერალური პროკურორის წარდგინების მიღებიდან 3 კალენდარული დღის ვადაში.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)

თავი XIV

საქართველოს პარლამენტის არჩევნების შედეგების შეჯამება

მუხლი 103. ხმების დათვლა საუბნო საარჩევნო კომისიაში

1. საუბნო საარჩევნო კომისია აჯამებს კენჭისყრის შედეგებს და შეაქვს მაჟორიტარული და პროპორციული საარჩევნო სისტემით ჩატარებული კენჭისყრის შედეგების შემაჯამებელ ოქმებში.

2. პროპორციული საარჩევნო სისტემით ჩატარებული კენჭისყრის შედეგების შემაჯამებელი ოქმი დგება პარტიული სიების მიხედვით, ხოლო მაჟორიტრული სისტემით ჩატარებული არჩევნების ოქმი – ერთმანდატიან საარჩევნო ოლქში წარდგენილი კანდიდატების მიხედვით.

3. ამოღებულია

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)

მუხლი 104. კენჭისყრის შედეგების შეჯამება საოლქო საარჩევნო კომისიაში

1. საოლქო საარჩევნო კომისია საუბნო საარჩევნო კომისიების ოქმების საფუძველზე თავის სხდომაზე აჯამებს კენჭისყრის შედეგებს და შეაქვს მაჟორიტარული და პროპორციული საარჩევნო სისტემით ჩატარებული კენჭისყრის შედეგების შემაჯამებელ ოქმებში.

2. განცხადების/საჩივრის ან საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრის განსხვავებული აზრის არსებობისას, რომელიც მოითხოვს კენჭისყრის შედეგების გადამოწმებას ან ბათილად ცნობას, საოლქო საარჩევნო კომისია განკარგულებით წყვეტს საუბნო საარჩევნო კომისიიდან მიღებული პაკეტების

გახსნისა და საარჩევნო ბიულეტენების ხელახალი დათვლის საკითხს, ხოლო თუ საარჩევნო უბნის შედეგებს შეუძლია არჩევნების საბოლოო შედეგზე გავლენის მოხდენა, კომისია ვალდებულია შეასრულოს ზემოაღნიშნული მოქმედება.

3. ამოღებულია

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)

მუხლი 105. არჩევნების შედეგების შეჯამება საქართველოს ცენტრალურ საარჩევნო კომისიაში

1. საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია საოლქო და საუბნო საარჩევნო კომისიებისაგან მიღებული ოქმების საფუძველზე არჩევნების დღიდან არა უგვიანეს მე-18 დღისა თავის სხდომებზე აჯამებს საქართველოს პარლამენტის არჩევნების შედეგებს და შეაქვს ოქმში.

2. ოქმის ერთი ცალი ინახება საქართველოს ცენტრალურ საარჩევნო კომისიაში, მეორე ცალი გადაეცემა საქართველოს პარლამენტს, ხოლო კომისიის ბეჭდით დამოწმებული ასლები – საარჩევნო სუბიექტების წარმომადგენლებს.

3. პროპორციული საარჩევნო სისტემის საფუძველზე გამართული არჩევნები ჩატარებულად ჩაითვლება, თუ არჩევნებში მონაწილეობდა ამომრჩეველთა საერთო რაოდენობის 1/3 მაინც.

4. ერთმანდატიან საარჩევნო ოლქში არჩევნები ჩატარებულად ითვლება, თუ მათში მონაწილეობდა შესაბამისი საარჩევნო ოლქის ამომრჩეველთა საერთო რაოდენობის 1/3 მაინც. ეს შეზღუდვა არ გამოიყენება შუალედური და ერთმანდატიან საარჩევნო ოლქში ჩასატარებელი ხელახალი არჩევნების დროს, რომელთა ჩატარების ვადები არ ემთხვევა პროპორციული საარჩევნო სისტემით ჩასატარებელი ხელახალი არჩევნების ვადებს.

5. საარჩევნო ოლქში არჩეულად ჩაითვლება ის კანდიდატი, რომელიც ხმათა მეტ რაოდენობას მიიღებს, მაგრამ არანაკლებ არჩევნებში მონაწილეთა 1/3-ისა.

6. საქართველოს პარლამენტის წევრთა მანდატები მიეკუთვნება მხოლოდ იმ პარტიულ სიას, რომელმაც მიიღო არჩევნებში მონაწილეთა ხმების არანაკლებ 7%-ისა.

7. პარტიული სიის მიერ მიღებული მანდატების რაოდენობის დასადგენად ამ სიის მიერ მიღებული ხმების რაოდენობა უნდა გამრავლდეს 150-ზე და გაიყოს ასეთი პარტიების მიერ მიღებულ ხმათა რაოდენობის ჯამზე. მიღებული რიცხვის მთელი ნაწილი წარმოადგენს პარტიული სიის მიერ მიღებული მანდატების რაოდენობას.

8. თუ პარტიის ან საარჩევნო ბლოკის მიერ მიღებული მანდატების რაოდენობათა ჯამი 150-ზე ნაკლები აღმოჩნდა, გაუნაწილებელი მანდატებიდან თითო მანდატი მიეკუთვნება იმ პარტიულ სიებს, რომლებმაც არჩევნებში ხმების მეტი რაოდენობა მიიღო.

9. თუ ორი ან მეტი პარტიული სიის მიერ მიღებული ხმების რაოდენობა თანაბარი აღმოჩნდა, მანდატი მიეკუთვნება იმ სიას, რომელმაც უფრო ადრე გაიარა რეგისტრაცია საქართველოს ცენტრალურ საარჩევნო კომისიაში.

10. თუ კანდიდატი არჩეულია როგორც საარჩევნო ოლქიდან, ისე პარტიული სიით, მაშინ იგი არჩეულად ითვლება საარჩევნო ოლქიდან, ამოიღება პარტიული სიიდან და სიის დასაწყისისაკენ გადაინაცვლებენ მისი მომდევნო კანდიდატები.

11. პარტიული სიით არჩეულად ჩაითვლებიან პარლამენტის წევრობის ის კანდიდატები, რომელთა რიგითი ნომრებიც ამ სიაში ნაკლებია ან ტოლია სიის მიერ მიღებული მანდატების რაოდენობისა. ამ სიის მიხედვით არჩეულ პარლამენტის წევრთა რაოდენობა უცვლელი რჩება.

12. თუ საარჩევნო ოლქში ამ კანონის მოთხოვნათა უხეშად დარღვევის გამო ბათილად იქნა ცნობილი კენჭისყრის შედეგები საარჩევნო უბანთა ნახევარზე მეტში ან რამდენიმე უბანში, რომლებშიც ამომრჩეველთა საერთო რაოდენობა საარჩევნო ოლქში ამომრჩეველთა საერთო რაოდენობის ნახევარზე მეტია, არჩევნების შედეგები საარჩევნო ოლქში ბათილად ჩაითვლება და ცესკო ამ ოლქში ხელახალ არჩევნებს ნიშნავს.

12[1]. თუ პროპორციული საარჩევნო სისტემით ჩატარებულ არჩევნებში ამ კანონის მოთხოვნათა უხეშად დარღვევის გამო ბათილად იქნა ცნობილი კენჭისყრის შედეგები საარჩევნო ოლქების ნახევარზე მეტში ან რამდენიმე ოლქში, რომლებშიც ამომრჩეველთა საერთო რაოდენობა საქართველოს ამომრჩეველთა საერთო რაოდენობის ნახევარზე მეტია, არჩევნების შედეგები ბათილად ითვლება და ცესკო ნიშნავს ხელახალ არჩევნებს.

13. განცხადების/საჩივრის არსებობისას, რომელიც მოითხოვს კენჭისყრის შედეგების გადამოწმებას ან ბათილად ცნობას, ცესკო განკარგულებით იღებს გადაწყვეტილებას შესაბამისი საუბნო საარჩევნო კომისიიდან შემოსული დალუქული პაკეტების გახსნისა და საარჩევნო ბიულეტენების/სპეციალური კონვერტების ხელახლა დათვლის შესახებ, ან შესაბამის საოლქო საარჩევნო კომისიას/სპეციალურ ჯგუფს ავალებს ზემოაღნიშნული მოქმედების განხორციელებას. საჭიროების შემთხვევაში ცესკოს უფლება აქვს არჩევნების შედეგები შეაჯამოს საუბნო საარჩევნო კომისიების ოქმების საფუძველზე.

14. საარჩევნო უბანში კენჭისყრის ბათილად ცნობისას საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია ამ უბანში ნიშნავს განმეორებით კენჭისყრას იმ შემთხვევაში, თუ საუკეთესო შედეგის მქონე კანდიდატების მიერ მიღებული ხმების სხვაობა ნაკლებია ამ საარჩევნო უბნის ამომრჩეველთა საერთო რაოდენობაზე. თუ ამ შემთხვევაშიც გაბათილდა კენჭისყრის შედეგები, არჩევნების შედეგები ამ უბნის გაუთვალისწინებლად შეჯამდება.

15. განმეორებითი კენჭისყრა შეიძლება დაინიშნოს როგორც არჩევნების პირველი ტურის, ისე არჩევნების მეორე ტურის შემდეგ. აუცილებლობის შემთხვევაში საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კოპისია უფლებამოსილია განმეორებითი კენჭისყრის გამართვა დაავალოს საუბნო საარჩევნო კომისიის იმავე ან სხვა შემადგენლობას. განმეორებითი კენჭისყრა ტარდება პირველი ტურიდან (მეორე ტურიდან) 2 კვირის ვადაში.

16. პროპორციული საარჩევნო სისტემით ჩატარებულ არჩევნებში განმეორებითი კენჭისყრა ინიშნება იმ შემთხვევაში, თუ ამომრჩეველთა საერთო რაოდენობა საარჩევნო უბნებში, სადაც კენჭისყრის შედეგები ბათილად იქნა ცნობილი, საქართველოს ამომრჩეველთა საერთო რაოდენობის 10%-ზე მეტია. ასეთ შემთხვევაში განმეორებითი კენჭისყრა იმართება საერთო არჩევნების დღიდან არა უგვიანეს 2 კვირისა.

17. თუ პროპორციული საარჩევნო სისტემის საფუძველზე მოწყობილი არჩევნები ჩატარებულად გამოცხადდა, მაგრამ ვერც ერთმა პარტიამ და საარჩევნო ბლოკმა ვერ მიიღო არჩევნებში მონაწილეთა ხმების 7%, საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის განკარგულებით საერთო არჩევნებიდან 2 კვირაში ტარდება ხელახალი კენჭისყრა.

18. ხელახალ კენჭისყრაში მონაწილეობის უფლება აქვთ მხოლოდ იმ პარტიებსა და საარჩევნო ბლოკებს, რომლებმაც საერთო არჩევნებში მიიღეს ამომრჩეველთა ხმების 2%. ხელახალ კენჭისყრში მონაწილე პარტიებისა და საარჩევნო ბლოკების პარტიული სიები უცვლელი რჩება. მათში ცვლილების შეტანა შეიძლება მხოლოდ ამ კანონით დადგენილი საერთო წესით.

19. არჩევნების საბოლოო შედეგების შემაჯამებელ ოქმში მითითებული უნდა იყოს იმ საარჩევნო ოლქებისა და უბნების დასახელება და ნომრები, რომლებშიც არჩევნები ბათილად იქნა ცნობილი, აგრეთვე მათში ამომრჩეველთა რაოდენობა, არჩევნების ბათილად ცნობის მიზეზები, ყოველ საარჩევნო ოლქში ამომრჩეველთა საერთო რაოდენობა, არჩევნებში მონაწილეთა რაოდენობა, არჩეულ პარლამენტის წევრთა რაოდენობა და ანბანურად დალაგებული მათი სია.

20. არჩევნების საბოლოო შედეგების შეჯამებიდან 5 დღის ვადაში საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია პრესითა და მასობრივი ინფორმაციის სხვა საშუალებებით აქვეყნებს არჩევნების შედეგების შემაჯამებელ ოქმს.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)
(საქართველოს 2004 წლის 12 ოქტომბრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2004 წ, №30, მუხ. 140)
(საქართველოს 2004 წლის 26 ნოემბრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2004 წ, №35, მუხ. 163)

მუხლი 106. არჩევნების მეორე ტური. ხელახალი და შუალედური არჩევნები. საქართველოს პარლამენტის გამოკლებული წევრის ადგილმონაცვლეობის წესი

1. თუ არჩევნების პირველ ტურში საქართველოს პარლამენტის წევრი ვერ აირჩა, ცესკო პირველი ტურის შედეგების დამტკიცებასთან ერთად ნიშნავს არჩევნების მეორე ტურს, რომელიც იმართება პირველი ტურიდან არა უგვიანეს მე-14 დღისა. მეორე ტურში მონაწილეობს 2 კანდიდატი, რომლებმაც პირველ ტურში სხვებზე მეტი ხმა მიიღეს. თუ 2-ზე მეტ კანდიდატს ერთნაირი საუკეთესო შედეგი აღმოაჩნდა ან 1 საუკეთესო შედეგის მქონე კანდიდატის მომდევნო რამდენიმე კანდიდატმა ხმათა ტოლი რაოდენობა მიიღო, მეორე ტურში ყველა ზემოაღნიშნული კანდიდატი მონაწილეობს.

2. არჩევნების მეორე ტურში არჩეულად ჩაითვლება კანდიდატი, რომელიც მეტ ხმას მიიღებს. თუ კანდიდატებმა ტოლი რაოდენობის ხმები მიიღეს, არჩეულად ჩაითვლება კანდიდატი, რომელსაც პირველ ტურში მეტი ხმა ჰქონდა მიღებული. თუ ხმათა ეს რაოდენობებიც ტოლი აღმოჩნდა, იმართება ხელახალი არჩევნები.

3. თუ არჩევნები არჩატარებულად გამოცხადდა, აგრეთვე ერთმანდატიან საარჩევნო ოლქში არჩევნების შედეგების ბათილად ცნობისას იმართება ხელახალი არჩევნები, ხოლო ამ ოლქში არჩეული პარლამენტის წევრის უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტისას – შუალედური არჩევნები.

4. ხელახალი არჩევნები იმართება არჩევნების არჩატარებულად გამოცხადებიდან, აგრეთვე მისი ბათილად ცნობიდან 2 თვის ვადაში. არჩევნების თარიღს განკარგულებით ნიშნავს და საარჩევნო ღონისძიებათა ვადებს განკარგულებით ადგენს ცესკო არჩევნების დღემდე არა უგვიანეს 2 თვისა. ერთმანდატიან საარჩევნო ოლქში ჩასატარებელი ხელახალი არჩევნები, რომელთა ჩატარების ვადები არ ემთხვევა პროპორციული საარჩევნო სისტემით ჩასატარებელი ხელახალი არჩევნების ვადებს, და შუალედური არჩევნები იმართება წელიწადში ორჯერ, მაის-ივნისში ან ოქტომბერ-ნოემბერში. არჩევნები უნდა გაიმართოს უახლოეს ვადაში.

6. პარლამენტის უფლებამოსილების ვადის გასვლამდე 6 თვით ადრე შუალედური არჩევნები პარლამენტის გამოკლებული წევრის ნაცვლად მისი ადგილმონაცვლის ასარჩევად არ ტარდება.

7. თუ პარლამენტის გამოკლებული წევრი არჩეული იყო არჩევნებში დამოუკიდებლად მონაწილე პარტიის პარტიული სიით, მის ადგილს ერთი თვის ვადაში იკავებს იმავე სიაში რიგით მომდევნო პარლამენტის წევრობის კანდიდატი, თუ მან ვაკანსიის წარმოქმნიდან 15 დღეში თანხმობა განაცხადა პარლამენტის წევრობაზე. წინააღმდეგ შემთხვევაში, ვაკანტურ ადგილს დაიკავებს სიაში მისი მომდევნო კანდიდატი და ა.შ. თუ პარტიულ სიაში ასარჩევი კანდიდატი აღარ არის, პარლამენტის წევრის ეს მანდატი გაუქმებულად ჩაითვლება.

7[1]. თუ პარლამენტის გამოკლებული წევრი არჩეული იყო საარჩევნო ბლოკის პარტიული სიით და პარტიულ სიაში აღნიშნული იყო, რომ იგი საარჩევნო ბლოკის ერთ-ერთი სუბიექტი პარტიის წევრია, მის ადგილს ერთი თვის ვადაში იკავებს იმავე პარტიის რიგით მომდევნო პარლამენტის წევრობის კანდიდატი, თუ მან ვაკანსიის წარმოქმნიდან 15 დღეში თანხმობა განაცხადა პარლამენტის წევრობაზე. წინააღმდეგ შემთხვევაში, ვაკანტურ ადგილს დაიკავებს სიაში იმავე პარტიის მომდევნო კანდიდატი და ა.შ. თუ პარტიულ სიაში აღნიშნული არ იყო, რომ იგი საარჩევნო ბლოკის ერთ-ერთი სუბიექტი პარტიის წევრია, მისი ადგილმონაცვლე განისაზღვრება ამ მუხლის მე-7 პუნქტით დადგენილი წესით.

8. ამ მუხლის მე-7 და მე-7[1] პუნქტებით განსაზღვრულ შემთხვევებში ცესკო სათანადო საბუთებს წარუდგენს საქართველოს პარლამენტს.

9. ერთმანდატიანი საარჩევნო ოლქიდან არჩეული პარლამენტის წევრის გამოკლების შემთხვევაში მისი ადგილმონაცვლის კანდიდატურის წარდგენის უფლება ენიჭება პარტიასა და საარჩევნო ბლოკს (მიუხედავად იმისა, შეყვანილია თუ არა ეს კანდიდატი რეგისტრირებულ პარტიულ სიაში), აგრეთვე ამომრჩეველთა საინიციატივო ჯგუფს.

10. საქართველოს პარლამენტის მიერ დეპუტატთა უფლებამოსილების ცნობის შემდეგ პარტიულ სიებში დარჩენილ პირებს შეუჩერდებათ პარლამენტის წევრობის კანდიდატის სტატუსი.

11. პარტიული სიით არჩეული პარლამენტის წევრის უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტისთანავე პარლამენტის წევრობის კანდიდატის სტატუსი აღუდგება იმ პირს, რომელიც ამ მუხლის მე-7 ან მე-7[1] პუნქტების შესაბამისად მისი უფლებამონაცვლეა. ერთმანდატიანი საარჩევნო ოლქიდან არჩეული პარლამენტის წევრის უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტის შემთხვევაში პარლამენტის წევრობის კანდიდატის სტატუსი აღუდგება პარტიულ სიამი მყოფ პირს, თუ პარტია/საარჩევნო ბლოკი ამ საარჩევნო ოლქში მას წარადგენს პარლამენტის წევრობის კანდიდატად (სტატუსი აღუდგება ცესკოსთვის კანდიდატად წარდგენის მომენტიდან).

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)
(საქართველოს 2004 წლის 26 ნოემბრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2004 წ, №35, მუხ. 163)
(საქართველოს 2004 წლის 12 ოქტომბრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2004 წ. №30, მუხ. 140)

მუხლი 107. არჩეული საქართველოს პარლამენტის წევრების რეგისტრაცია

არჩევნების საბოლოო შედეგების შეჯამებიდან 5 დღის ვადაში საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია რეგისტრაციაში აგარებს არჩეულ საქართველოს პარლამენტის წევრებს და აძლევს მათ დროებით მოწმობას საქართველოს პარლამენტის წევრად არჩევის შესახებ.

მუხლი 107[1]. საქართველოს პარლამენტის წევრად არჩეულ პირთა ნარკოლოგიური შემოწმება

1. კენჭისყრის დღიდან არა უგვიანეს მე-14 დღისა ერთმანდატიან საარჩევნო ოლქში არჩეულმა პარლამენტის წევრობის კანდიდატებმა და წინასწარი მონაცემებით საარჩევნოზღურბლგადალახული პარტიების/ საარჩევნო ბლოკების პარტიულ სიაში შეყვანილმა პარლამენტის წევრობის კანდიდატებმა ცესკოს უნდა წარუდგინონ ნარკოლოგიური შემოწმების ცნობა, რომელშიც უნდა აღინიშნოს, რომ პარლამენტის წევრობის კანდიდატი არ არის ნარკომანი ან ნარკოტიკების მომხმარებელი. თუკი პარლამენტის წევრად არჩეულმა პირმა ცესკოს ამ ვადაში არ წარუდგინა ნარკოლოგიური შემოწმების ცნობა ან უარი განაცხადა ნარკოლოგიურ შემოწმებაზე, თუ პირი პარლამენტის წევრად არჩეული იყო ერთმანდატიანი საარჩევნო ოლქიდან, პარლამენტი იღებს დადგენილებას პარლამენტის წევრის უფლებამოსილების არცნობის შესახებ, რის საფუძველზეც ცესკო იღებს განკარგულებას აღნიშნულ საარჩევნო ოლქში არჩევნების შედეგების ბათილად ცნობის შესახებ და ნიშნავს ხელახალ არჩევნებს ამ კანონის 106-ე მუხლის მე-5 პუნქტით გათვალისწინებულ ვადებში, ხოლო თუ პირი პარლამენტის წევრად არჩეული იყო პარტიის/საარჩევნო ბლოკის პარტიული სიით, ცესკო ამ კანონის 106-ე მუხლის მე-7 და 7[1] პუნქტების შესაბამისად განსაზღვრავს მის უფლებამონაცვლეს.

2. თუ ნარკოლოგიური შემოწმების ცნობაში აღნიშნული იქნება, რომ პარლამენტის წევრობის კანდიდატი ნარკომანი ან ნარკოტიკების მომხმარებელია, მაშინ ეს პირი კარგავს პასიურ საარჩევნო უფლებას, ვიდრე იგი ცესკოს არ წარუდგენს ნარკოლოგიური შემოწმების ცნობას, რომლითაც დასტურდება, რომ იგი ჯანმრთელია.

3. ამ მუხლში აღნიშნული ნარკოლოგიური შემოწმება შეიძლება განხორციელდეს მხოლოდ პარლამენტის საერთო/შუალედური არჩევნების დღის შემდეგ, სათანადო უფლების მქონე დაწესებულების მიერ, კომისიური წესით. ამ დაწესებულებას ყოველი საერთო არჩევნების დღემდე არა უგვიანეს 30-ე დღისა ერთობლივად შეარჩევენ ცესკო და საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო. ნარკოლოგიური შემოწმების უფლების მინიჭება ფორმდება ცესკოს თავმჯდომარის განკარგულებით.

(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)
(საქართველოს 2004 წლის 12 ოქტომბრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2004 წ, №30, მუხ. 140)
(საქართველოს 2004 წლის 26 ნოემბრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2004 წ, №35, მუხ. 163)
(საქართველოს 2005 წლის 22 აპრილის ორგანული კანონი - სსმ I, 2005 წ, №21, მუხ. 144)

თავი XVIII

გარდამავალი დებულებანი

მუხლი 127. (ამოღებულია)

(საქართველოს 2004 წლის 16 სექტემბრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2004 წ, №27, მუხ. 127)

მუხლი 127[1]. ამოღებულია

(საქართველოს 2005 წლის 22 აპრილის ორგანული კანონი - სსმ I, 2005 წ, №21, მუხ. 144)

მუხლი 128 ამოღებულია

(საქართველოს 2005 წლის 22 აპრილის ორგანული კანონი - სსმ I, 2005 წ, №21, მუხ. 144)

მუხლი 128[1] ამოღებულია

(საქართველოს 2005 წლის 22 აპრილის ორგანული კანონი - სსმ I, 2005 წ, №21, მუხ. 144)

მუხლი 128[2]. ამოღებულია

(საქართველოს 2005 წლის 22 აპრილის ორგანული კანონი - სსმ I, 2005 წ, №21, მუხ. 144)

მუხლი 128³. ამოღებულია

(საქართველოს 2005 წლის 22 აპრილის ორგანული კანონი - სსმ I, 2005 წ, №21, მუხ. 144)

მუხლი 128⁴. ამოღებულია

(საქართველოს 2005 წლის 22 აპრილის ორგანული კანონი - სსმ I, 2005 წ, №21, მუხ. 144)

მუხლი 128⁵. ამოღებულია

(საქართველოს 2005 წლის 22 აპრილის ორგანული კანონი - სსმ I, 2005 წ, №21, მუხ. 144)

მუხლი 128⁶. ამოღებულია

(საქართველოს 2005 წლის 22 აპრილის ორგანული კანონი - სსმ I, 2005 წ, №21, მუხ. 144)

მუხლი 128⁷. ამოღებულია

(საქართველოს 2005 წლის 22 აპრილის ორგანული კანონი - სსმ I, 2005 წ, №21, №21, მუხ. 144)

მუხლი 128⁸. ამოღებულია

(საქართველოს 2005 წლის 22 აპრილის ორგანული კანონი - სსმ I, 2005 წ, №21, მუხ. 144)

მუხლი 128⁹. ამოღებულია

(საქართველოს 2005 წლის 22 აპრილის ორგანული კანონი - სსმ I, 2005 წ, №21, მუხ. 144)

მუხლი 128¹⁰. ამოღებულია

(საქართველოს 2005 წლის 22 აპრილის ორგანული კანონი - სსმ I, 2005 წ, №21, მუხ. 144)

მუხლი 128¹¹. ამოღებულია

(საქართველოს 2005 წლის 22 აპრილის ორგანული კანონი - სსმ I, 2005 წ, №21, მუხ. 144)

მუხლი 128¹². ამოღებულია

(საქართველოს 2005 წლის 22 აპრილის ორგანული კანონი - სსმ I, 2005 წ, №21, მუხ. 144)

მუხლი 128¹³. ცენტრალური და საოლქო საარჩევნო კომისიების შექმნის ვადები

1. საარჩევნო ადმინისტრაციის პროფესიული დაკომპლექტების წესზე გადასელასთან დაკავშირებით, ამ კანონის IV თავში განსაზღვრულისაგან განსხვავებული წესითა და ვადებში იქმნება საარჩევნო კომისიები.

2. საქართველოს პრეზიდენტი საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის შექმნის მიზნით 2005 წლის 10 მაისამდე განკარგულებით აცხადებს კონკურსს.

3. ცესკოს თავმჯდომარეობის/წევრობის კანდიდატების მერჩევა ხორციელდება ღია კონკურსის წესით.

4. საკონკურსო საბუთების წარდგენის ვადაა კონკურსის გამოცხადებიდან არა უგვიანეს 14 დღისა.

5. კანდიდატების წარდგენის ვადის ამოწურვიდან 2 დღის ვადამი ქვეყნდება კანდიდატთა სია.

6. თუ ამ კანონით განსაზღვრულ ვადაში არ მოხდება ერთ ვაკანსიაზე არანაკლებ 2 კანდიდატის წარდგენა, კონკურსი ერძელდება იმ ვადით, რომლის განმავლობაშიც მოხდება ერთ ვაკანსიაზე არანაკლებ 2 კანდიდატის წარდგენა.

7. კანდიდატების წარდგენის ვადის ამოწურვიდან არა უგვიანეს 5 დღისა, საქართველოს პრეზიდენტი იღებს გადაწყვეტილებას კანდიდატთა მერჩევის შესახებ და საქართველოს პარლამენტს წარუდგენს ცესკოს თავმჯდომარის ერთ კანდიდატს და ცესკოს წევრის ერთ ვაკანკურ თანამდებობაზე 2 კანდიდატს.

8. საქართველოს პარლამენტში წარდგენილი ცესკოს თავმჯდომარეობის/წევრობის კანდიდატების არჩევა ხორციელდება ამ კანონის 27-ე და 28-ე მუხლებით გათვალისწინებული წესითა და ვადებში.

9. არჩევიდან 3 დღის ვადამი ქვეყნდება არჩეულ პირთა სია.

10. ცესკოს პირველ სხდომას იწვევს საქართველოს პრეზიდენტი ცესკოს წევრების არჩევიდან 10 დღის ვადამი.

11. საოლქო საარჩევნო კომისიის შექმნის მიზნით ცესკო მისი პირველი შეკრებიდან 10 დღის ვადაში გამოსცემს განკარგულებას კონკურსის ჩატარების შესახებ.

12. საოლქო საარჩევნო კომისიის წევრობის კანდიდატები შეირჩევიან ღია კონკურსის წესით.

13. საოლქო საარჩევნო კომისიის წევრობის კანდიდატები ცესკოს წარედგინება ცესკოს ახალი შემადგენლობის პირველი შეკრებიდან ერთი თვის ვადაში.

14. საოლქო საარჩევნო კომისიის წევრებს ცესკო ირჩევს კანდიდატების წარდგენის ვადის ამოწურვიდან არა უგვიანეს 20 დღისა.

15. საოლქო საარჩევნო კომისიის პირველ სხდომას იწვევს ცესკოს თავმჯდომარე საოლქო საარჩევნო კომისიის წევრების არჩევიდან 10 დღის ვადაში.

16. ამ კანონის შესაბამისად და ამავე მუხლის ვადებში შექმნილი საქართველოს ცენტრალური და საოლქო საარჩევნო კომისიების პირველი შეკრებისთანავე უფლებამოსილება შეუწყდებათ ამ მუხლის ამოქმედებამდე არსებული შესაბამისი საარჩევნო კომისიების წევრებს. საარჩევნო კომისიების ხელმძღვანელი თანამდებობის პირები ვალდებულნი არიან საქმეები გადააბარონ კომისიების ახალ შემადგენლობას.

(საქართველოს 2005 წლის 22 აპრილის ორგანული კანონი - სსმ I, 2005 წ, №21, მუხ. 144)

მუხლი 128[14]. 2005 წელს ჩასატარებელი შუალედური და ხელახალი არჩევნების დანიშვნის ვადა

საარჩევნო ადმინისტრაციის პროფესიული დაკომპლექტების წესზე გადასვლასთან დაკავშირებით, ერთმანდატიან საარჩევნო ოლქებში 2005 წელს ჩასატარებელი შუალედური და ხელახალი არჩევნები გაიმართოს 2005 წლის ოქტომბერ-ნოემბერში.

(საქართველოს 2005 წლის 22 აპრილის ორგანული კანონი - სსმ I, 2005 წ, №21, მუხ. 144)

მუხლი 129

1. ამ კანონის 92-ე მუხლის პირველი პუნქტით დადგენილი ქართული ენის ცოდნის ვალდებულება ამოქმედდეს 2005 წლის 1 იანვრიდან.

2. ამ კანონის მე-18 მუხლის მე-5 პუნქტის „ა" ქვეპუნქტი და 31-ე მუხლის მე-3 პუნქტი, რომლებიც შეეხება საარჩევნო კომისიისა და მისი აპარატის შემადგენლობაში მხოლოდ იმ პირის დანიშვნის/არჩევის შესაძლებლობას, რომელსაც საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისიის მიერ მინიჭებული აქვს საარჩევნო ადმინისტრაციის მოხელის სერტიფიკატი, ცესკოს აპარატის თამაშრომლებისათვის და საოლქო საარჩევნო კომისიების წევრებისათვის ამოქმედდეს 2006 წლის 1 იანვრიდან, ხოლო საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრებისათვის – 2006 წლის 1 ივლისიდან. თუ აღნიშნული ვადის გასვლამდე ცესკოს აპარატის თანამშრომლები და საოლქო კომისიის წევრები ვერ მიიღებენ საარჩევნო ადმინისტრაციის მოხელის სერტიფიკატს, ამ ვადის გასვლისთანავე, მათ ცესკოს თავმჯდომარის განკარგულებით შეუწყდებათ უფლებამოსილება. ცესკომ დაადგინოს სერტიფიცირების წესი და 2006 წლის 1 იანვრამდე უზრუნველყოს ცესკოს აპარატის თანამშრომლების და საოლქო საარჩევნო კომისიის წევრების, ხოლო 2006 წლის 1 ივლისამდე – საუბნო საარჩევნო კომისიის წევრების სერტიფიცირება.

3. ამოღებულია.

4. საოლქო და საუბნო საარჩევნო კომისიებში სახელმწიფო ენის ცოდნის პრობლემის წარმოქმნის შემთხვევაში, საოლქო საარჩევნო კომისიის წინადადების საფუძველზე, ცესკო უზრუნველყოფს ამ კომისიებისთვის სათანადო კვალიფიკაციის თარჯიმნის გამოყოფას.

5. ამ კანონით დადგენილი სავალდებულო სერტიფიცირების მოთხოვნა არ ვრცელდება 2005 წელს არჩეულ ცესკოს წევრებზე.

(2003 წლის 12 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №24, მუხ. 174)
(2003 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს ორგანული კანონი - სსმ I, 2003 წ, №25, მუხ. 186)
(საქართველოს 2004 წლის 16 სექტემბრის ორგანული კანონი - სსმ I, 2004 წ, №27, მუხ. 127)
(საქართველოს 2005 წლის 22 აპრილის ორგანული კანონი - სსმ I, 2005 წ, №21, მუხ. 144)

თავი XIX

დასკვნითი დებულებანი

მუხლი 130

ამ კანონის ამოქმედებასთან დაკავშირებით ძალადაკარგულად ჩაითვალოს:

ა) საქართველოს ორგანული კანონი „საქართველოს პარლამენტის არჩევნების შესახებ" (საქართველოს პარლამენტის უწყებები, 1995 წელი, '31-33).

ბ) საქართველოს ორგანული კანონი „საქართველოს პრემიდენტის არჩევნების შესახებ" (საქართველოს პარლამენტის უწყებები, 1995 წელი, '31-33).-

გ) საქართველოს კანონი „ადგილობრივი წარმომადგენლობითი ორგანოების - საკრებულოების არჩევნების შესახებ" (პარლამენტის უწყებანი, 1998 წელი, '27-28).

მუხლი 131. კანონის ამოქმედება

ეს კანონი ამოქმედდეს გამოქვეყნებისთანავე.

საქართველოს პრემიდენტი **ედუარდ შევარდნაძე.**

თბილისი,
2001 წლის 2 აგვისტო.